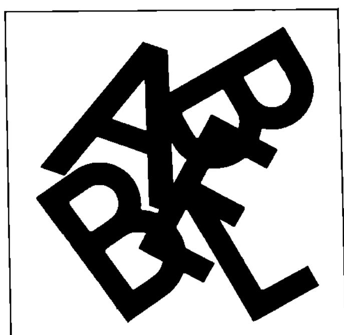
NORMAN MAILER

STRIGOIUL LUI HARLOT

... am scris cartea cu acea parte a minții mele care a trăit în C.I.A. timp de patruzeci de ani. „Strigoiul lui Harlot" este, în definitiv, produsul unei imaginații veterane, care a cumpănit mereu prezența morală ambiguă și fascinantă a Agenției în viața națiunii noastre din ultimele patru decade. (NORMAN MAILER)

Un roman de spionaj care le pune în umbră pe toate celelalte. (MAIL ON SUNDAY)

O realizare magnifică. (GUARDIAN)

NEMIRA
1994

NORMAN MAILER

STRIGOIUL LUI HARLOT

•

TRADUCERE DE AURELIA BATALI

Coperta colecției: DAN ALEXANDRU IONESCU

Difuzare:
Editura NEMIRA, str. Crinului nr. 19, sector 1, București
Telefax: 668 54 10
Cartea prin poștă: C.P. 26-38, București

VOLUMUL I
ISBN 973-569-056-x
ISBN 973-569-057-8

Lui Jason Epstein

Căci noi n-avem de luptat împotriva cărnii și sângelui, ci împotriva căpeteniilor, împotriva domniilor, împotriva stăpânitorilor întunericului acestui veac, împotriva duhurilor răutății cari sunt în locurile cerești.

Efesenii, 6:12

BELINDA: O, dar știi că la rău trebuie să răspunzi cu bine.
LADY BRUTE: Asta poate fi o greșeală de traducere.

Sir JOHN VANBRUGH
Nevasta înfuriată

Întuneric, întunecată-i lumina mea, și mai întunecată-i dorința,
Sufletul, ca un fluture văratic înnebunit de dogoare
Zbătându-se în pervaz. Care eu sunt eu?

THEODORE ROETHKE
Într-un timp al întunericului

Îmbarcat într-un zbor de noapte pe aeroportul Kennedy, New York, pentru aeroportul Șeremetievo, Moscova, via Londra, am citit și am recitit patrusprezece pagini dactilografiate, în primele două ore. Nu îndrăzneam să mă opresc. Este cât se poate de limpede că mă aflam într-o stare de anxietate care promitea să devină de nestăpânit. Se cade s-o spun, eu scrisesem cele patrusprezece pagini.

OMEGA – 1

Într-o după-amiază de iarnă târzie a anului 1983, în timp ce rulam cu automobilul prin burniță pe șoseaua care duce de-a lungul coastei statului Maine, frânturile unor focuri de tabără au început să prindă contur din ceața groasă de martie și m-au purtat cu gândul la indienii Abnaki din tribul Algonquinilor, care hălăduiau pe lângă Bangor cu o mie de ani în urmă.

Primăvara, după însămânțarea porumbului, tinerii viteji cu femeile lor aveau să-i lase pe cei bătrâni să vegheze lanurile și copiii și aveau să-și ia canoele din scoarță de mesteacăn și să pornească spre sud cât ținea vara. Coborând pe Penobscot River, aveau să călătorească spre Blue Hill Bay, pe la vest de Mount Desert – acolo unde casa alor mei, clădită în parte de stră-străbunicul meu, Doane Hadlock Hubbard, mai dăinuie încă. A fost numită „Hambarul" și habar n-am ce adăpostește, dar indienii urcau aici, pe uscat, să-și înalțe bordeiele cu acoperișuri cu un singur versant, vară de vară, și mormintele unora dintre ei au rămas cu noi, deși nu cred că au venit până în insula noastră numai ca să-și găsească moartea. Bucurându-se de rarele răgazuri de odihnă ale zilelor călduroase, trebuie să fi dezghiocat scoici de râu pe lespedea țărmului în timpul refluxului, să se fi luptat și să fi făcut dragoste printre brazii canadieni și molizi, în timpul fluxului. Cu ce se îmbătau nu știu, poate cu miresmele trupurilor lor, dar în mai multe locuri, de-a lungul plajei stâncoase în prima văiugă de dincolo de țărm, ies la iveală mormane de cochilii de scoici, măcinate puzderie de veacuri, țărm după țărm – grăindu-ne despre străvechile zburdălnicii ale verii. Nălucile acestor indieni nu mai trec, ce-i drept, de mult prin pădurile noastre, dar ceva din durerile și bucuriile lor de altădată mai plutește în aer. Mount Desert are o lumină a lui, mai puternică decât restul statului Maine.

Până și ghidurile turistice își bat capul să-i descrie această însușire: „Insula Mount Desert, cu un diametru de cincisprezece mile, se ridică din mare ca o cetate de basm. Băștinașii o numesc Acadia, frumoasă și teribilă".

Frumoasă și teribilă. Avem un fiord lung de patru mile și el străbate Mount Desert chiar pe la mijloc; un făgaș spectaculos de apă, cu promontorii de ambele părți. E singurul fiord care-și merită numele pe coasta atlantică a Americii de Nord, doar că este numai o frântură din splendorile noastre dăltuite în piatră. Lângă țărm, piscurile se ridică abrupt la o mie de picioare[1] spre a îngădui navigatorului iluzia unor munți măreți, iar locul nostru de ancorare, Northeast Harbor, îți ia ochii, vara, cu mulțimea lui de iahturi.

---

[1] 1 picior = 30,5 cm (n.tr.).

Poate să fie din pricina acestei apropieri dintre munți și mare, dar aici tăcerile au ceva masiv în ele, iar verile nu pot fi descrise în două cuvinte. Un lucru e sigur, nu suntem o insulă potrivită pentru cei care aleargă după soare. Aproape că nu avem o plajă cu nisip. Țărmul e un mal de pietriș și scoici, iar o maree de douăsprezece picioare inundă stâncile. Crustaceele, midiile, mușchiul irlandez, algele roșcate și altele comestibile sunt spălate de valurile care înaintează spre țărm. Bănuți de nisip și melci de mare zac împrăștiați la întâmplare, lepădați de resac. Varehii se întind pretutindeni și șorțu' dracului ți se înfășoară pe glezne. În bălțile lăsate de reflux, cresc anemone și bureți. Stele și arici de mare îți trec pe lângă degetele picioarelor. Trebuie să calci cu grijă printre pietrele tăioase. Iar apa e atât de rece, încât înotătorii care nu și-au petrecut vacanțele copilăriei în apele noastre înghețate abia dacă le pot suporta. M-am lăsat cândva cuprins de verdele sălbatic de deasupra recifelor din Marea Caraibelor și am navigat peste adâncurile violacee ale Mediteranei, am privit ceața inimitabilă a verii dogorâtoare de la Chesapeake, în timp ce îmbrățișa toate nuanțele între cer și mare. Îmi plac până și râurile în culoarea brunului de ardezie, care se aruncă printre canioane în Vest, dar iubesc albastrul intens din Golful Francezului și Blue Hill Bay, precum și albastrul nesfârșit din Eastern și Western Way, care înconjoară Mount Desert – de fapt, dragostea pentru insulă se răsfrânge până și în graiul local. Băștinașii au decretat să-l scrie Mount Desert, dar, de pronunțat, pronunță Mount Dessert [1]. Priveliștea e la fel de dulce pe cât e zahărul candel în ochii unuia din Noua Anglie.

Vorbesc în hiperbole, dar altfel n-aș putea evoca asemenea frumuseți văratice precum paleta uluitoare de la marginea apelor. Acum sunt de culoarea piersicii, apoi devin de lavandă și verde palid, iar în târziul după-amiezei se confundă toate în violaceu, și un violet adânc – regal – e culoarea apusurilor de soare văzute dinspre larg. Așa arată insula noastră în august. Iarba neagră și măceșul sălbatic cresc alături de sărătură și în luncile noastre vrăbiile cu grumazul alb sar de pe o buturugă putrezită pe alta. Fânețele târzii miros a râșcovi și a iarba-lui-Timofte, a ierburi de câmp înflorite. Albastrul violet al Nordului și steluțele, măcrișul de pădure și tufișurile pestrițe, trillium-ul viu colorat și geraniul sălbatic, vuietoarea aurie și pipa-indianului cresc în mlaștinile și pe șesurile noastre, precum și pe coastele râpoase și însorite ale munților pe câte-un petic de țărână dintre lespezile de piatră înclinate. Jos, în locurile mlăștinoase, găsești lumânărici de baltă și un soi cu florile de un portocaliu somptuos. Odată, pe când eram copil (pe-atunci învățasem numele florilor sălbatice), am găsit o orhidee cu vine albe, în luncă, undeva; era verde-alburie, singuratică, și tot atât de rară ca o eclipsă de lună. Deoarece traficul de turiști are loc în iulie,

[1] Joc de cuvinte intraductibil: *desert* = deșert și *dessert* = desert (n.tr.).

în august Mount Desert se află sub stăpânirea unei tandre și monumentale tăceri.

Dacă s-ar întreba cineva cum se poate ca monumentalul să fie și tandru, voi răspunde că aceste cuvinte ne trimit îndărăt la frumos și teribil. În același fel mă simt tentat s-o descriu pe soția mea, Kittredge, atunci când las deoparte prudența. Pielea ei albă devine fosforescentă pe fondul unei lunci de un verde-palid, așa cum reflectă și umbrele stâncilor. O văd pe Kittredge stând în umbra lor, în câte-o zi de vară, iar ochii ei au albastrul mării.

Am mai fost lângă ea și atunci când părea la fel de mohorâtă ca una din furtunile de martie, care se năpustesc asupra acestei insule. Acum, în martie, șesurile par sur-cenușii iar zăpada, pe jumătate dusă, e pătată dimineața cu dâre de noroi. În martie, după-amiezele nu sunt aurii, ci de cenușă, iar stâncile ajung să fie rareori poleite de soare. Unele prăpăstii devin la fel de mohorâte ca niște nesfârșite meditații în granit. Spre sfârșitul iernii, Mount Desert arată ca pumnul zgârcitului; carapacea searbădă a cerului întâlnește o mare de plumb. Deprimarea plutește deasupra dealurilor. Când soția mea are o depresie, din inima mea dispar toate culorile, iar pielea ei își pierde strălucirea și se acoperă de paloare. Cu excepția zilelor cu zăpadă, când luminile insulei dansează încă peste piatra înghețată, ca niște lumânărici peste o prăjitură albă și înaltă. Nu-mi place să rămân pe Mount Desert spre sfârșitul iernii. Cerul fără soare apasă asupra noastră, și poate trece o săptămână întreagă fără să ne vorbim. E o singurătate rudă bună cu disperarea unui bețiv cu mâncărici la limbă, care a stat zile în șir fără să bea un strop. Atunci „Hambarul" începe să fie vizitat de strigoi. Minunata noastră locuință se arată primitoare cu strigoii.

Casa domnește singuratică pe o insulă nu mai întinsă de zece acri de uscat, la o aruncătură de piatră doar – propriu-zis, la o aruncătură bună de piatră – de țărmul vestic al lui Mount Desert. Botezată Doane, după stră-strbunicul meu, este supusă, bănuiesc, vizitelor. Și cu toate că insulele, după părerea nevesti-mi, sunt mult mai potrivite pentru spiritele nevăzute decât pentru asemenea apariții speciale, ca strigoii, eu cred că noi încălcăm regula.

Mai încolo, pe insula Bartlett, ceva mai la nord de noi, avem strigoiul aproape-garantat al lui Snowman Dyer, un pescar excentric de demult. A murit pe Bartlett, în 1870, sub acoperișul sora-si – o fată bătrână. Cândva, în floarea tinereții, pescarul făcuse un troc: cinci homari pe o cărțulie grecească, iar cărțulia aparținea unui student umanist de la Harvard. Opera era *Oedipus Rex* și avea o traducere sumară, printre rânduri. Tânărul pescar fusese atât de intrigat de cuvintele lui Sofocle în traducere literală, încât și-a pus în cap să citească originalul grecesc. Neștiind cum se pronunță literele alfabetului, nu s-a lăsat și a scornit câte un sunet de fiecare caracter. Cu vârsta, a căpătat îndrăzneală și obișnuia să recite cu glas tare în această limbă unică în timp ce hoinărea printre stânci. Gura lumii spune că, dacă petreci o noapte în casa surorii mortului, poți auzi versiunea născocită de Snowman Dyer a limbii grecești, iar sunetele ei nu

au o rezonanță mai barbară decât plesnetele și gemetele unei furtuni de-ale noastre. Un înalt funcționar al unei corporații din Philadelphia, Bingham Baker, împreună cu familia, locuiește acum în casă și se pare că le merge cât se poate de bine cu strigoiul – cel puțin, alde Baker au bujori în obraji când vin la biserică. N-am idee dacă aud sau nu vaierul iernii luând glasul lui Snowman Dyer.

Moș Snowman poate fi el strigoiul din Bartlett, dar avem și noi unul pe Doane, care însă nu este așa de agreabil. Un căpitan-lup-de-mare, pe nume Augustus Farr, a stăpânit și a ocupat pământul nostru acum două veacuri și jumătate. Se face aluzie la el și la obiceiurile sale într-un vechi jurnal-de-bord, pe care l-am găsit în biblioteca din Bar Harbor, și acolo e citată o călătorie pe mare „în timpul căreia s-a dedat la piraterie“ și a abordat o fregată franceză undeva prin Caraibe, a pus mâna pe încărcătura ei de zahăr cubanez, a coborât echipajul într-o barcă deschisă (cu excepția celor care au vrut să i se alăture) și l-a descăpățânat pe comandantul convoiului, care a murit gol-pușcă fiindcă Farr își însușise bunătatea lui de uniformă. În ultimii săi ani de viață, devenise atât de cutezător, încât avea să ceară să fie înmormântat în insula lui de la Nord – acum insula noastră – în hainele alea de gală, franțuzești.

Nu l-am văzut niciodată pe Augustus Farr, dar s-ar putea să-i fi auzit vocea. Într-o noapte, nu prea de mult, fiind singur-cuc la „Hambarul“, am sărit dintr-un vis și m-am pomenit vorbind la pereți.

– Nu, lasă, am zis eu neînfricat. Nu știu dacă mai poți drege ceva. N-am încredere în tine.

Când îmi aduc aminte de vis – dacă vis a fost! –, mă ia cu niște fiori pe care nu i-am mai încercat. Pielea de pe spinare mi se face de parcă aș purta un surtuc din piele de șopârlă. Și iată că mă aud din nou: nu vorbesc cu tencuiala din camera în care mă aflu, ci cu un spațiu de dincolo de perete și pe care sunt în stare să-l văd. Acolo, vizualizez o prezență într-o uniformă zdrențuită, stând într-un jeț de căpitan; jețul e din stejar și plin de crestături. Un miros de putrefacție îmi urcă la nas, slab, dar corupt de moarte. Afară, pe întinderile înnoroiate, sau așa îmi sună mie prin fereastră – de uitat, nu mă încumet să mă uit –, marea e în fierbere. Cum poate fierbe, atunci când apele fluxului s-au retras? Mă aflu încă în visul meu, dar urmăresc niște dâre de șoarece pe podea și simt strigoiul lui Augustus Farr de partea cealaltă a peretelui. Părul mi se face măciucă la ceafă, în timp ce el coboară treptele spre cămară. Îl aud descinzând în Subterană.

Sub cămară avem o mică încăpere. La origine, a fost un adăpost blindat, construit de tatăl meu după cel de-Al Doilea Război Mondial, când intrase deja în posesia casei. Se lăuda că a fost primul american care trăsese consecințele Hiroshimei. „Toată lumea are nevoie de așa ceva“, spunea tatăl meu, Cal Hubbard, cu doi ani înainte să vândă proprietatea noastră vărului său de-al doilea, tatăl lui Kittredge, Rodman Knowles Gardiner, care, la rândul său, a dăruit-o

lui Kittredge cu ocazia primului ei măritiș. Cât fusese încă în stăpânirea lui, a decis să ducă mai departe ce începuse tata și a fost primul om, din câte știu eu, de prin părțile noastre care să aibă un adăpost antiatomic, prevăzut cu conserve, priciuri de dormit, bucătărie, ventilator și, la intrare, două coridoare în unghi drept unul față de altul. Ce-avea unghiul de nouăzeci de grade cu evitarea radiației nucleare n-aș putea spune, dar primele adăposturi atomice urmau, și ele, o modă a lor, curioasă. E la locul lui și acum: curată pacoste pentru familie. Pe-aici, prin Maine, nimeni nu-ți cere să-ți protejezi viața chiar până într-atât.

Am disprețuit adăpostul. L-am lăsat în plata mucegaiului. Vechile conserve de ton aproape c-au ruginit între timp și cauciucul spongios din saltelele priciurilor s-a făcut pulbere. Pardoseala de piatră e acoperită doar de o materie vâscoasă, îmbătrânită. Becurile electrice, arse de mult, au fasungurile corodate.

Dar să nu dăm o idee prea greșită despre „Hambarul". Podeaua Subteranei – căci așa a ajuns să fie numit adăpostul, lucru inevitabil – se află la zece picioare sub cămară, care este, la rândul ei, o încăpere de piatră, mare și curată. Parterul și etajul, precum și întreg podul „Hambarului" sunt ținute într-o ordine rezonabilă de o femeie din Maine, care vine ori de câte ori îi permite vremea, când locuim acolo, și o dată pe săptămână, când suntem plecați. Doar Subterana rămâne nedereticată. Din vina mea. Nu suport ca cineva – oricine – să se apropie de ea. Când deschid ușa, un miros înnebunitor de igrasie vine de jos. Nu-i lucru neobișnuit ca terenul de sub cămări să fie jilav, dar mirosul de nebunie e altă căciulă.

În noaptea când am sărit din vis ca să-l întâlnesc pe Augustus Farr, în noaptea aceea când m-am convins că nu visez căci l-am auzit coborând scările, m-am dat jos din pat și am încercat să-l urmăresc. Nu era la mijloc atât o faptă de vitejie, pe cât un lung antrenament în arta specială de a converti cele mai rele temeri în curaj. Odată, în adolescență, tata mi-a spus:

– Dacă ți-e frică, nu șovăi. Aruncă-te cu capul înainte în bucluc, dacă așa-i cinstit.

O ipoteză asupra artei curajului pe care am fost nevoit s-o îmbunătățesc considerabil pe parcursul unor războaie birocratice în care răbdarea era singura carte pe care puteai miza, dar știam că, atunci când teama pune stăpânire pe tine și te paralizează, trebuie să faci uneori o mutare sau să plătești cu sufletul. Cinstit e – atunci când întâlnești un strigoi – să te iei după el.

Am încercat. Cu picioarele înghețate ca ale unui cadavru pe timp de iarnă, am început să cobor scările. Asta nu mai era nici un vis. În fața mea, ușile se trânteau cu înverșunare. „Nu mă-ntorc până n-o fac", mi-am zis și am auzit o voce țipând. Cât mi-a trebuit să ajung la cămară, hotărârea pierise. La intrarea în Subterană, o prezență la fel de întunecată ca orice creatură a întunericului din adâncurile mării părea că mă așteaptă dedesubt. Curajul meu nu se mai,

dovedea destul de mare ca să-mi urnească picioarele în jos, pe ultimele zece trepte. Am rămas nemișcat pe loc, ca și cum o parte din onoarea mea urma să fie păstrată neatinsă dacă n-o luam la sănătoasa, dar am rămas pe loc pentru a înfrunta urgia – indiferent de unde venea ea. Se cade s-o spun. Am trăit în îmbrățișarea intangibilă a făpturii aceleia răuvoitoare. Apoi, Augustus – socot că era Augustus – s-a retras în adâncurile Subteranei și m-am simțit liber să mă retrag și eu. M-am băgat din nou în pat. Am dormit ca drogat cu cel mai puternic tranchilizant – o experiență obișnuită, sper, după ce te-ai întâlnit cu o prezență atât de înspăimântătoare. De atunci nu mi-am mai purtat pașii spre Subterană și nici Augustus n-a venit după mine.

Totuși, „Hambarul" n-a mai fost același după vizita lui. Obiectele au început să se spargă într-un procent alarmant și mi-a fost dat să văd scrumiere căzând de pe mese.

Nu-i la fel de dramatic ca-n filme. Deloc. Mai degrabă, stângaci. Nu poți spune cu certitudine că mâneca hainei n-a măturat obiectul sau că dușumeaua veche nu are vreo cocoașă. Totul s-ar fi putut întâmpla din cauze naturale, sau cam pe-acolo. A avea de-a face cu asemenea fenomene e ca și cum ai încerca să stabilești niște fapte vorbind cu un mincinos înrăit. Lucrurile devin altceva decât sunt. Vântul de dincolo de ferestrele noastre părea mai grăbit ca oricând să-și arate punctele cardinale: sinistru sau neprihănit ca un sfânt, ușor sau cu tărie nesuferită. Nu mi-am plecat niciodată urechea la bătaia vântului atât de mult ca după vizita lui Augustus Farr, iar zgomotul vâslelor avea să ajungă la mine și atunci când nici un vâslaș nu s-ar fi zărit în preajmă. Și cu toate astea i-am auzit furchetții scârțâind și clopotele bătând dinspre biserici aflate pe insula principală, unde, după câte știam eu, nici urmă de clopotniță nu era. Aveam să-mi plec urechea la poarta răsucindu-se în țâțâni în bătaia vântului dezlănțuit și la mortarul căzând din structura de șipci a tavanului. Goange mici, cu carapace grele ca niște gloanțe de calibrul 12, ieșeau din pervazuri. Ori de câte ori dădeam o raită printre cărțile mele din bibliotecă, puteam jura că unele dintre ele s-au mișcat între timp din loc, dar desigur că femeia cu dereticatul trecea pe acolo, sau Kittredge, sau chiar eu însumi. Ce-are a face. Ca o băltoacă rece într-un salon bine încălzit, Farr se afla pe-aproape.

Cu toate acestea, „Hambarul" nu era viciat. Prezența unui strigoi nu-i înfricoșătoare chiar tot timpul. Kittredge și cu mine neavând copii, ne bucuram de spațiu din belșug într-o casă atât de încăpătoare. Farr era o diversiune puternică – la fel ai fi trăit cu un bețiv în casă sau cu un frate sărit de pe fix. Dacă rămâne o fantomă despre care nu pot jura că am văzut-o cu ochii mei, totuși, despre strigoi aș vorbi ca și cum ar exista în realitate. Unii strigoi sunt reali.

Îmbarcat un an mai târziu, în martie 1984, într-un zbor de noapte de la Aeroportul Kennedy, New York, spre Londra, cu o legătură până la Aeroportul Șeremetievo, Moscova, am citit și am recitit vreo duzină de pagini dactilografiate care descriau fostul meu cămin de pe insula Doane din Maine. Nu îndrăzneam să mă opresc. Eram într-o stare de neliniște care promitea să devină de nestăpânit.

Acea duzină de pagini reprezenta primul capitol din ceea ce ajunsesem să numesc până la urmă manuscrisul Omega. Mai aveam unul, Alpha, care ocupa doisprezece țoli[1] într-un scrin cu dosare, încuiat, de lângă biroul meu din „Hambar", un tom care se putea mândri cu mai bine de două mii de pagini dactilografiate, dar care era îngrozitor de indiscret, așa încât l-am microfilmat, iar filele originale le-am încredințat unui tocător de hârtie. Manuscrisul Alpha îl luasem acum cu mine, toate cele două mii de pagini microfilmate pe două sute de benzi de câte zece cadre fiecare, le așezasem în seturi și le vârâsem în tuburi de glasină, împachetate strâns într-un înveliș de opt pe unsprezece țoli, în pânză de Manila. Ascunsesem pachetul subțire, ba chiar elegant, nu mai gros de un sfert de țol, într-un cotlon al unuia din bagajele mele, pe care-l aveam de ani de zile, așa-numitul geamantan de mărime mijlocie, călătorind acum în magazia de mărfuri a avionului Companiei British Airways ce mă ducea, într-o primă etapă, de la New York la Londra, în drumul meu spre Moscova. N-aveam să-l mai văd până nu-mi despachetam bagajul în Rusia.

Celălalt manuscris, manuscrisul Omega, era de dimensiuni moderate, totuși: o sută optzeci de pagini, scrise de curând, încât nu mai apucasem să le transform în microfilme, și mai exista ca dactilogramă în geanta diplomat de sub scaunul meu. Dacă petrecusem primele o sută de minute ale călătoriei în pragul Infernului, adică acolo, în mijlocul clasei „Economic", făcându-mi griji în legătură cu sosirea mea la Londra, cu schimbarea planurilor și, încă mai sigur, cu eventualul terminus la Moscova, nu eram capabil să-mi explic de ce m-am îmbarcat; asta, în primul rând. Ca o insectă imobilizată de otrava unui spray, stăteam în scaunul meu cu spătar înclinat, cu un joc de trei țoli – câți i se permit unui turist la clasa „Economic" – și parcurgeam încă o dată primele patrusprezece pagini ale manuscrisului Omega. Eram pe jumătate năuc, o stare în care îți simți picioarele prea grele ca să le miști. Din când în când îmi

[1] Un țol = 2,54 cm. (n.tr.).

zvâcnea câte un nerv – aidoma unor butoane aprinse într-un joc electronic. Greața era pe-aproape.

Datorită faptului că peste câteva ceasuri ajungeam la Londra, m-am simțit obligat să citesc și restul manuscrisului Omega, toate cele o sută șaizeci și șase de pagini dactilografiate, după care aveam să rup foile și să le dau pe țeavă afară – atâtea câte puteau înghiți mijloacele limitate ale closetului de pe nava British Airways, iar cele care mai rămâneau să le păstrez pentru gâtlejurile mai robuste din veceul domnilor de pe lângă salonul de tranzit al Aeroportului Heathrow. Văzând cu ochii minții volbura de fâșii și petice de hârtie învârtejindu-se și rostogolindu-se în toate părțile în bazinul aproape sufocat, am simțit ceva vecin cu un rău de mare zdravăn.

Anxietatea mea venea din suferința pentru ceea ce aveam să pierd. Îmi cheltuisem ultimul an de zile lucrând la Omega. Era tot ce puteam prezenta la capătul unei dezordini interioare care durase douăsprezece luni. Dacă trecusem între timp peste ea de o sută de ori, pe măsură ce înaintam cu scrisul, pagină cu pagină, pe îndelete, capitol cu capitol, acum o reciteam pentru ultima oară. Spuneam rămas-bun unui manuscris care, de-a lungul ultimului an, mă însoțise cu aluziile lui transparente și aducerile-aminte despre unele din cele mai reale întâmplări ale vieții mele. Curând, peste numai câteva ceasuri, urma să mă descotorosesc de el, da, paragraf cu paragraf – rupte la jumătate, paginile acestea smulse și sfâșiate-n patru, zburătăcite-n țevile de scurgere și duse de apa sub presiune. Dacă nu mă încumetam să mă îmbăt, am cerut totuși stewardesei un whisky scoțian și l-am dat de dușcă cu un toast de rămas-bun pentru Omega.

OMEGA – 2

În noaptea aceea de martie fără lună, întorcându-mă la „Hambarul", am urmat șoseaua care duce de la Bath la Belfast, șosea care trece pe lângă Camden. Ceața cuprinsese fiecare ungher și-ți acoperea vederea ca un giulgiu, era o ceață care înfășura carcasa lungă de stânci din larg, acolo unde vasele obișnuiau să se dea la fund. Când n-aveam să mai pot zări nimic, urma să trag mașina pe dreapta; după care, șuieratul pătrunzător al geamandurilor avea să răsune tot atât de jalnic ca mugetul vitelor pe un câmp muiat de ploaie. Ceața, cu liniștea ei, avea și ea să pogoare asupra mea. Se auzea vaietul bolborosit al unui pescar cum se îneca în liniștea aceea care se lăsase. Cred că trebuia să-ți lipsească o doagă ca să iei drumul de pe coastă pe o asemenea noapte.

După ce am trecut de Camden, s-a stârnit vântul, ceața a fost îndepărtată și curând șoferul a avut mai mult de furcă. O dată cu schimbarea vremii, s-a pornit o ploaie rece. Pe la curbe, ici și colo, șoseaua prinsese polei. De câte ori frânam, roțile cântau din răsputeri, ca un cor într-o biserică de țară, înconjurată de diavolii pădurii. Când și când se întrezărea câte-un pâlc de case cu obloanele trase și luminile rare de pe drum aveau strălucirea unui semnal pe mare. Locuințe de vară, goale, imanente ca un șir de morminte, îmi erau martori.

Aveam conștiința cât se poate de încărcată. Șoseaua se preschimbase într-o minciună. Mai întâi îți oferea o tracțiune bună, ca apoi să se prefacă în gheață. Conducând mașina pe dibuite, mi-a fluturat încă o dată prin minte că a minți e o artă și o minciună bună presupune măiestrie. Cel mai priceput mincinos de prin părțile noastre trebuie să fi fost monarhul ghețurilor, care ținea sub suveranitatea lui fiecare curbă.

Pe amantă o lăsasem în urmă, la Bath, iar nevasta mă aștepta undeva pe aproape de Mount Desert. Monarhul ghețurilor își implantase agenții în inima mea. Vă voi scuti de povestea pe care i-am turnat-o lui Kittredge despre niște tranzacții – minore – cu care urma să-mi pierd vremea la Portland până seara și care aveau să fie cauza întârzierii mele la Mount Desert. Nu, afacerile mele avuseseră loc la Bath și în brațele pline de voioșie ale uneia din nevestele din Bath. Într-o bună măsură, aceasta nu avea să-mi ofere mare lucru în plus față de nevastă-mea. Femeia din Bath era drăguță, în timp ce scumpa mea soție era o frumusețe. Chloe era zglobie, iar Kittredge – îmi cer scuze pentru un cuvânt atât de avantajos mie – distinsă. Vedeți dumneavoastră, Kittredge și cu mine, deși doar veri de-al treilea, semănăm grozav – până și nasurile noastre arată la fel. În timp ce Chloe e tot pe-atât de comună pe cât de mustoasă și cu vino-ncoace. Durdulie și îmbelșugată, lucra pe timpul verii ca ospătăriță într-un han yankeu. (Hai să zicem: un han-yankeu-tip-restaurant ținut de un grec.) O dată pe săptămână, în seara ei liberă, Chloe se simțea mândră în calitate de gazdă *pro tem.* O mai sprijineam cu ceva parale. Poate că și alți bărbați o făceau. Nu știam. Nu prea-mi păsa. Era ca un fel de mâncare pe care o consumam o dată sau de două ori pe lună. Habar nu am dacă ar fi fost de trei sau de mai multe ori pe săptămână în caz că și-ar fi avut casa, colea, peste deal, dar Bath se află la mai bine de o sută de mile hăt, în spate (asta-i vorba noastră pentru: dincolo, pe uscat), de Mount Desert, așa încât o vedeam atunci când puteam.

O legătură cu o amantă frecventată atât de rar cred că, mai degrabă, aduce servicii civilizației. Dacă ar fi în discuție oricare altă căsnicie decât a mea, aș fi remarcat că o viață dublă, dusă cu atâta moderație, ar trebui să fie o treabă excelentă – făcând ambele părți mult mai interesante. Un bărbat poate fi profund îndrăgostit de soția sa, dacă nu chiar întru totul. Meseria mea, la urma urmei, mă învățase înțelepciunea în această privință. N-am început vorbind despre strigoi? Tata a întemeiat o tradiție de familie, pe care eu o continuam; stafiile.

Noi, cei din Informații, încercăm să descoperim cum poate fi compartimentată inima unui om. Într-un rând, la CIA, am făcut un studiu psihologic aprofundat și am aflat, spre consternarea noastră (ba, am tras o spaimă de-a binelea), că o treime din bărbații și femeile care ar fi putut trece prin filtrele noastre de protecție erau destul de compartimentați pentru a fi „întorși“ ca agenți ai unei puteri străine. Desigur, dacă-i manevrau cu dibăcie. „Dezertorii poten-

țiali sunt cel puțin la fel de numeroși ca și potențialii alcoolici", a fost regula radioasă cu care-i pusesem cruce.

După atâția ani de colaborare cu oameni imperfecți, am învățat așadar să trăiesc cu lipsurile semenilor mei atâta timp cât nu prezentau o primejdie prea mare. Totuși, propria mea dezertare de la absolutul căsătoriei mă îmbolnăvea de frică. În noaptea aceea în care condusesem orbește – și despre care v-am mai povestit câte ceva –, eram pe jumătate sigur că voi intra azi-mâine în vreo belea. Mă simțeam prins în plasa unor tratative invizibile și monstruoase. Părea că – lăsând la o parte orice judecată dreaptă –, dacă rămâneam în viață, unora li s-ar fi putut întâmpla niște lucruri îngrozitoare. Ați priceput? Nu mă prefac: cred că asemenea gânduri cuprind ceva din logica sinucigașului. Kittredge, care are o minte bună, plină de străfulgerări, a remarcat cândva că sinuciderea ar fi mai bine înțeleasă dacă am porni de la premisa că la baza ei nu stă un singur motiv, ci două: oamenii își curmă viața pentru motivul vizibil că sunt terminați, umiliți sufletește până la anihilare; tot așa, ei pot privi propria sinucidere ca pe o soluție onorabilă pentru o spaimă adânc îngropată. Unii oameni, spunea Kittredge, ajung atât de mânjiți sufletește cu răutate, încât își închipuie că sunt capabili să nimicească armade întregi de răutate prin propria lor moarte. E ca și cum ai incendia un hambar întreg pentru a isprăvi cu termitele care, altfel, ți-ar putea infesta casa.

Cam aceleași lucruri se pot spune și despre omor. Un act abominabil care, nu mai puțin, poate fi socotit act patriotic. Kittredge și cu mine n-am mai lungit vorba cu omorul. Era funia din casa spânzuratului. Tatăl meu și cu mine ne-am pierdut cândva aproape trei ani din viață încercând să-l ucidem pe Fidel Castro.

Dar acum, să mă întorc totuși la șoseaua plină de polei. Dacă simțul meu de conservare mai păstra o oarecare slabă legătură cu volanul, conștiința mea era gata s-o facă praf. Făcusem țăndări nu numai un legământ de căsătorie. Rupsesem un legământ de iubire. Kittredge și cu mine eram niște amanți fabuloși, dar nu în sensul că ne mersese vestea. Nu, înapoi la rădăcina cuvântului. Eram niște amanți *fabuloși*. Căsătoria noastră a fost epilogul unuia dintre acele mituri neînduplecate, care ne instruiesc într-ale tragediei. Dacă vorbele mele răsună ca o bășină de măgar, și mă ridică-n slăvi, asta-i pentru că nu-mi stă în obicei să descriu dragostea noastră. În mod normal, nici nu mă pot referi la ea. Fericirea și nenorocirea absolută își iau zborul din rana aceleiași iubiri.

Voi da faptele. Sunt brutale, dar mai bune decât o eclipsare sentimentală. Kittredge a avut parte în viața ei doar de doi bărbați. Primul ei soț și cu mine. Legătura noastră a început pe când mai era măritată cu el. La câtva timp după ce-l trădase – și el era tipul de om care gândea în termeni de trădare –, soțul ei a suferit o căzătură teribilă de pe o stâncă în timpul unei ascensiuni și și-a rupt șira spinării. Fusese deschizător și, când s-a prăbușit, l-a tras cu el pe tânărul

care-l asigura de pe terasa inferioară. Pitonul de ancorare a sărit din lăcașul de stâncă. Christopher, adolescentul ucis în cădere, era unicul lor copil.

Kittredge nu și-a putut ierta niciodată soțul. Fiul lor avea șaisprezece ani și nu era deosebit de coordonat. N-ar fi trebuit să fie îndrumat spre peretele acela de stâncă. Iar apoi – cum și-ar fi putut-o ierta? Deasupra capului ei atârna legătura noastră. L-a îngropat pe Christopher și l-a vegheat pe soțul ei timp de cincisprezece săptămâni, cât a stat în spital. Puțin după ce el s-a întors acasă, Kittredge a optat într-o noapte pentru o baie caldă și și-a tăiat venele de la mâini cu un cuțit ascuțit de bucătărie, după care s-a lungit în cadă și s-a pus pe așteptat să i se scurgă sângele și să moară. Dar a fost salvată.

De către mine. Din ziua căzăturii, nu-mi mai îngăduise nici o comunicare. Un eveniment atât de cumplit despărțise pământul sub noi printr-o prăpastie cât o fisură geologică, una din cele care se cască între două case vecine, o căscătură lungă de o milă. Poate că acesta fusese cuvântul Bunului Dumnezeu. Mi-a spus să n-o mai vizitez. N-am încercat. Totuși, în noaptea aceea, când și-a dus cuțitul la încheieturile mâinilor, în urma unei presimțiri rele, care creștea și creștea, zburasem de la Washington la Boston, apoi la Bangor și închiriasem o mașină către Mount Desert. Am auzit-o strigându-mă din adâncurile ființei, cu o voce pe care nu și-o cunoștea nici ea. Când am ajuns, am găsit o casă tăcută și m-am strecurat înăuntru printr-o fereastră. La parter, în spatele meu, se aflau un invalid și asistenta lui medicală; la etaj, soția lui, dormind – probabil– într-un pat îndepărtat. Când am văzut că ușa de la baie era încuiată și ea nu răspundea, m-am repezit s-o sparg și am intrat. Peste zece minute ar fi fost prea târziu.

Am reluat legătura. Nici nu se putea altfel. Șocați de tragedie, întăriți de pierderea suferită și accedând la o anume demnitate prin gândurile pe care le împărtășeam, ne iubeam profund. Mormonii au credința că, atunci când ne căsătorim, nu ne căsătorim numai pentru viața aceasta, ci, dacă am trecut prin fața altarului, vom rămâne pentru eternitate împreună. Nu sunt mormon, dar chiar și după criteriul lor, foarte sever, noi ne iubeam. Nu puteam concepe că m-aș putea plictisi vreodată de prezența soției mele nici dincolo de mormânt. Timpul petrecut cu Kittredge va rămâne pentru totdeauna; ceilalți se izbeau de noi ca și cum ar fi intrat în încăpere cu ceasul în mână.

Nu începusem într-un loc prea inspirat. Înainte de dezastrul de pe peretele stâncos, eram foarte prinși unul de altul. Îmbrățișările fiind între veri de-al treilea, purtau în ele acel grăunte de incest care dădea sare și piper exaltării noastre. Dar era – la cel mai înalt nivel – o treabă pe cinste. Nu eram chiar gata să murim unul de dragul celuilalt, ci doar în pragul unei fericiri teribil de vicioase. Soțul ei, Hugh Montague – „Harlot“[1] –, a devenit important mai ales pentru ceea ce aș putea numi psyche-ul meu, decât bietul meu ego. Fusese

[1] Târfă (n.tr.).

mentorul meu, nașul meu, surogatul meu de tată și boss-ul meu. Aveam pe atunci treizeci și nouă de ani, dar, în prezența lui, abia dacă-mi simțeam jumătate din vârstă. În concubinaj cu nevastă-sa, semănam cu un crustaceu care abia s-a mutat într-o carapace nouă, din care se putea aștepta să fie dat oricând afară.

Firește, ca orice neofit într-o iubire trecătoare, la început nu i-am cerut nici o motivare. Mi-era de ajuns că mă dorea. Dar acum, după doisprezece ani petrecuți cu Kittredge, din care zece de căsătorie, pot motiva. A fi însurat cu o femeie de bună calitate înseamnă să trăiești cu o surpriză vie și tandră. O iubesc pe Kittredge pentru frumusețea ei și – o voi spune și pe asta – pentru profunzimea ei. Noi doi știm că gândurile ei sunt mai adânci decât ale mele. Totuși, mă simt deseori deconcertat de câte un locșor special în felul minunat în care-i funcționează mintea. Atribuiți-o, dacă vreți, formației sale. N-a făcut o carieră obișnuită pentru o femeie. Nu cunosc prea multe absolvente ale Universității Radcliffe care au intrat în CIA.

Notă: În noaptea cînd, acum doisprezece ani, am făcut pentru prima dată dragoste cu ea, am îndeplinit acest act omagial în felul în care destul de mulți dintre absolvenții de colegiu sunt gata s-o facă: cu aceleași buze și limbă. Simțind un set de senzații cu totul neobișnuite, Kittredge mi-a suflat: „Oh! De când așteptam asta!" Foarte repede și-a făcut un punct de onoare din a-mi declara că eram aproape de perfecțiunea păgână. „Ești un rai diavolesc", mi-a zis. (Bei Grigore agheazmă?) În prima noapte petrecută împreună nu arăta mai mult de douăzeci și șapte de ani, dar fusese măritată timp de aproape optsprezece și jumătate din cei patruzeci și unu pe care-i avea.

Hugh Tremont Montague fusese, mi-a spus ea (și cine n-ar fi crezut-o?), singurul bărbat pe care-l cunoscuse. Harlot era mai în vârstă decât ea cu șaptesprezece ani și avea un grad foarte mare. Deoarece se specializase, printre altele, în lucrul cu cei mai feluriți agenți dubli, își dezvoltase un simț de detectare a minciunii spuse de alții superior celui pe care aceștia l-ar fi avut în ce-l privea. Ajunsese să nu mai creadă pe nimeni și, firește, nici unul din cei aflați în preajma lui n-ar fi putut fi sigur vreodată că Harlot spune adevărul. Kittredge avea să mi se plângă, într-una din zilele acelea de demult, că ea n-ar fi știut să spună despre el dacă era un diamant – un solitar – al fidelității, o gorgonă a infidelității sau un pederast în secret. Cred că și legătura cu mine a înfiripat-o (dacă am alege motivul cel rău în locul celui bun) pentru că voia să descopere dacă este în stare să conducă o operație pe sub nasul lui și să iasă basma curată.

Motivul cel bun a venit mai târziu. Dragostea ei pentru mine a devenit tot mai profundă nu pentru că-i salvasem viața, ci pentru că îmi plecasem urechea la disperarea fatală care-i cuprinsese spiritul. La urma urmei, sunt destul de înțelept pentru a înțelege că, pentru cei mai mulți dintre noi, asta-i de-ajuns. Am reluat legătura. De data aceasta ne-am făcut din iubire un absolut. Era so-

iul de femeie care nu concepea să continuăm astfel, fără să ne căsătorim. Considera iubirea o stare de grație – de aceea se cuvenea să fie protejată prin ziduri sfințite.

S-a simțit deci obligată să i se mărturisească soțului. Ne-am dus împreună la Hugh Tremont Montague și el s-a declarat de acord să divorțeze. A fost momentul cel mai jalnic din viața mea. Mi-era teamă de Harlot. Groaza bine întemeiată pe care o resimți față de un om care poate dispune de moartea unuia sau altuia. Înainte de accident, pe când fusese înalt și suplu și părea o mașină care funcționează cu toată puterea motoarelor, se purta întotdeauna de parcă ar fi fost miruit. Cineva de Sus îl unsese cu mir.

Acum, prins în chingi, luând forma scaunului pe rotile, mai ducea pe creștet mirul sfânt. Dar nu asta era cel mai rău. Că-mi era frică de el, sigur că-mi era, dar îl mai și veneram. Nu-mi fusese numai șef, dar și maestru în singura tehnică spirituală pe care americanii, bărbați și copii, o respectă: machismul. Ne-a iertat în urma insistențelor noastre. Ceasul pe care Kittredge și cu mine l-am petrecut de-o parte și de alta a scaunului său de invalid e o vânătaie în carnea memoriei mele. Țin minte c-a plâns înainte de-a fi isprăvit.

Nu-mi venea să cred. Kittredge mi-a spus mai târziu că, de când îl știa, fusese singura dată când îl văzuse bocind. Umerii lui Hugh se cutremurau, diafragma lui se ridica și cobora, picioarele lui oloage rămâneau nemișcate. Era o zdreanță de om, gol în fața propriei dureri. Imaginea aceea a lui n-aveam s-o uit. Dacă însă compar această amintire abominabilă cu o vânătaie, voi adăuga imediat că ea n-a pălit niciodată. Ba a devenit încă mai întunecată. Eram condamnați pe mai departe la marea iubire.

Kittredge era o credincioasă. A crede în existența absurdului echivala, pentru ea, pur și simplu, cu a crede în Diavol. Ne aflăm aici ca să fim judecați. Astfel și căsnicia noastră urma să fie judecată după înălțimea la care s-ar fi ridicat față de închisoarea începuturilor sale, aflate la un nivel atât de jos. Am subscris la credința ei. Pentru noi, rămânea singurul set de convingeri cu putință.

Cum îmi îngăduisem așadar să-mi petrec ultimele ore ale acestei zile posomorâte de martie bălăcindu-mă și dându-mă de-a dura încoace și-ncolo pe sânul mult-prea-prietenos și pe pântecele lui Chloe? Sărutările amantei mele aveau gust de tămâie, erau moi și vâscoase, nesfârșit de umede. Încă din liceu, atunci când făcea dragoste, Chloe știa să-și folosească gura, de asta nu mă îndoiesc, la ambele extremități ale prietenilor ei. Grumazul ei semăna cu un bulgăre de grăsime curată, ochii, când erau vizitați de voluptate, deveneau, atunci și numai atunci, luminoși. Îndată ce ne potoleam o clipă, se pornea să turuie, cu glasul cel mai fericit din lume, despre tot ce-i trecea prin cap. Discursul ei se învârtea în jurul rulotelor (locuia într-o asemenea rulotă!), cât de lesne puteau lua foc, și vorbea despre camionagii înfumurați care comandau o cafea și pe chip li se citea importanța pe care și-o dădeau ca șoferi pe camioane de mare

tonaj. Povestea anecdote despre vechi prieteni, pe care-i întâlnea luând prânzul în oraș, stând la tejghea. „Măiculiță, mi-am spus, cât mai cară în el! Ce grăsan! Și atunci m-am întrebat: Chloe, asta vrei tu? Și-am blestemat Bath-ul. Tai, toată iarna, frunze la câini, și mănânci, și umbli după niște tipi hămesiți, așa ca tine." Și m-a plesnit peste fese, ca și cum am fi jucat în aceeași echipă (cu sentimentul din vremurile apuse ale micului oraș de provincie că fiecare om are o valoare personală), și am ieșit. Carnea mea era tot un jind fierbinte (pentru oamenii obișnuiți!) pe care ea îl ațâța mereu. Frânează și derapează și cântă la unison, în timp ce demonii pădurii urlă în jurul tău!

Când am întâlnit-o, în marele restaurant unde lucra, ne aflam în sezon mort. Era o seară liniștită, iar eu eram nu numai singur la masa mea, dar și singurul consumator care lua cina din sectorul meu. M-a servit cu o prietenie calmă, știind prea bine că avea mai mult de câștigat dacă-mi plăcea felul servit, decât dacă nu-mi plăcea. Ca atâția alți inși cu picioarele pe pământ de până la ea, era și ea materialistă: vedea banii venind o dată cu efluviile emoționale cele mai variate. Costă bani frumoși să obții o acomodare pe care se poate conta.

Când am cerut cocteilul de creveți, a scuturat din cap.

– Nu cere creveți, mi-a spus. Sunt de când lumea. Ia niște budincă de pește.

Am luat. A fost atentă ce și cum mănânc. A avut grijă să beau ce se cuvine. Și-a făcut toate astea fără să se agite prea mult – mă lăsa liber cu gândurile mele, ea cu ale ei. Am vorbit – cât ne-au permis toanele fiecăruia. Poate doar unei chelnerițe din zece îi face plăcere să servească un client singuratic, așa ca lui Chloe. Am realizat după un timp că, pentru o cunoștință întâmplătoare, ceea ce nu-mi stătea în obicei, mă simțeam surprinzător de bine cu ea.

Am oprit din nou la același restaurant, într-o altă seară liniștită, și ea s-a așezat și am luat desertul și cafeaua împreună. Am aflat câte ceva despre viața ei. Avea doi fii, de douăzeci și douăzeci și unu de ani: locuiau la Manchester, New Hampshire, și lucrau în uzină. Pretindea că are treizeci și opt de ani și că bărbatul ei o rupsese cu ea, cu cinci ani în urmă. O prinsese că-l înșală.

– Avea dreptate. Pe atunci beam de stingeam; nu poți avea încredere în una care bea. Și cât ai zice pește cădeam pe spate; aveam călcâiele rotunde ca niște patine pe rotile. A râs cu destulă voie-bună la gluma ei porno.

Ne-am dus la rulotă. Profesiunea mea mi-a dezvoltat, cred, o anume capacitate: mă pot concentra asupra a ceea ce-mi stă în față. Butoanele interfoanelor, scriptele birocratice, spărturile existente în pavăza mea, chiar agresiunile asupra subconștientului – cum ar fi prima mea infidelitate față de Kittredge – le putem ignora. Dispun însă de un instrument personal, pe care îl consider de nivel mediu, un bun soldat, un agent secret la fel de vulnerabil ca oricare altul. Îmi insuflă curaj și mă lasă de izbeliște o dată cu apropierea sentimentului de vinovăție. El este un martor al puterii mele de concentrare și al pozelor voluptuoase pe care și le lua Chloe (să zicem, o crimă împotriva plă-

cerii pe care o simțea de a fi văzută în public îmbrăcată), ceea ce, considerând caracterul unic și magnitudinea breșei din căsnicia mea, reprezenta numai o simplă denivelare, o gropiță și nu o groapă, din când în când, în purtarea acestui minunat flăcău, adică subsemnatul. În realitate, eram lihnit de tot ce-mi oferea Chloe.

Să vedem dacă voi reuși să mă explic. A face dragoste cu Kittredge era – să mai folosesc o dată cuvântul – o cuminecătură. Nu mi-e la îndemână să vorbesc despre asta. În timp ce despre Chloe pot spune totul; ne purtam ca doi puștani în șură; Chloe chiar mirosea a pământ și a paie. Să o îmbrățișezi pe Kittredge rămânea o ceremonie.

Nu înțeleg prin asta că eram solemni sau că ne măsuram gesturile. Dacă nu ne împingea o dorință reală, puteam să nu ne culcăm și o lună încheiată. Când se întâmpla, totuși, desigur că o făceam. După toți anii petrecuți împreună, încă mai alergam unul spre celălalt. Kittredge avea, desigur, ferocitatea unei sălbăticiuni a pădurii – din cele cu gheare și dinți ascuțiți și o blană strașnică – pe care nu le poți niciodată îmblânzi cu adevărat. Când lucrurile se înrăutățeau, mă simțeam ca un motan închis împreună cu un raton. Limba mea – altădată cheie la poarta raiului diavolesc – abia dacă-i mai spunea ceva, actul nostru era mai degrabă o înfruntare: cruzime pentru cruzime și dragoste pentru dragoste. Aveam să-l văd pe Dumnezeu doar atunci când fulgerele ne iluminau iar noi ne topeam în unul singur. Pe urmă, era duioșie și conștiința domestică cea mai tandră de cât de curios și de minunat ne simțeam împreună, ceea ce, cu Chloe, nu putea fi vorba de așa ceva nici pe departe. Cu Chloe însemna: acum dăm iureșul, pregătiți-vă să-ncepeți vânzarea, hip-hip-ura, băieți, am găsit petrol! În timp ce ne odihneam, eram epuizați și lipicioși și bogați ca țarina. Puteai răsădi flori pe fundul nostru.

Conducând mașina – îmi simțeam inima-n gât, iar șoseaua acoperită de polei, în degetele reci ca de gheață –, am recunoscut încă o dată ceea ce Chloe îmi oferea. Era sentimentul egalității. Nu aveam nimic în comun – decât această egalitate a noastră. Dacă am fi fost chemați la scaunul de judecată, am fi putut merge mână în mână – eram părtași. Trupurile noastre se potriveau – o potrivire din adânc – și aveam aceleași gusturi. N-am mai cunoscut o altă femeie care să-mi fie atât de egală din punct de vedere fizic.

În timp ce Kittredge rămânea fosta soție a unui cavaler, acum un cavaler schilod. Mă simțeam un fel de scutier dintr-un roman de dragoste medieval. Cavalerul era plecat în cruciade, iar eu îi purtam de grijă doamnei sale. Chiar dacă aș fi găsit o cheie pentru centura ei de castitate și tot aș mai fi avut de urcat treptele până la ea. Puteam privi fulgerele și stelele împreună, dar dormitorul rămânea cămara ei, domeniul ei. Extazul nostru era tot atât de auster ca sclipirea fosforescentă a apelor de-aici din Maine. Nu am văzut Creațiunea; ajungea până la mine doar licărul cerului. Alături de Chloe, aveam sentimentul că sunt unul dintre nenumărații șoferi de pe camioanele de mare tonaj.

Într-o noapte la volan, atât de nesigură ca asta – cu lapoviță pe punctul de a deveni gheață –, nu prea era loc de meditație. Mai degrabă gândurile îmi săreau de la una la alta. Așa, mi-am dat seama că Chloe semăna cu o nevastă, iar Kittredge era încă doamna mea. În multe povești de dragoste, o sărutare îți poate aduce aminte de o mulțime de guri pe care le-ai cunoscut. Că soția ta îți amintește de alte femei, iată un lucru care poate gresa o căsnicie. Multe dintre uniunile noastre legiuite nu sunt decât sublimarea unor orgii în care nu ne-am îmbarcat niciodată. Cu Kittredge, nu am avut parte de promiscuitatea actului de dragoste cu o femeie care mi-ar fi putut servi de surogat pentru mai multe.

Într-un rând, la vreo lună după ce ne-am căsătorit, mi-a spus:

– Nu-i nimic mai rău decât încălcarea unui jurământ. Am avut dintotdeauna impresia că universul se ține laolaltă prin cele câteva legăminte solemne, care sunt respectate. Hugh era îngrozitor. Nu puteai crede nici măcar o vorbă din ce zicea. N-ar trebui să ți-o spun, dragul meu, dar începutul legăturii noastre a însemnat o mare împlinire pentru mine. Presupun că-i lucrul cel mai curajos pe care l-am înfăptuit vreodată.

– Nu fi la fel de curajoasă și cu mine, am zis, și nu era o amenințare. În străfundul vocii mele suna o alarmă; de fapt, o imploram.

– Nu. Niciodată. O fi avut ea ochii limpezi ai unui înger, și cu toate acestea albastrul lor era ușor încețoșat. Sălășluia în ea un filozof, căci încerca mereu să privească lucrurile de la mare distanță. Nu, a repetat ea, hai să facem un rămășag. Să fim cinstiți unul cu altul. Dacă în viața vreunuia dintre noi apare altcineva, trebuie s-o spunem.

– Mă prind, am zis.

– Doamne, a murmurat ea, cu Hugh n-am știut-o niciodată. Să fie acesta unul din motivele pentru care s-a agățat de numele ăla oribil, Harlot? Aici s-a oprit. Harlot, orice-ar fi făcut el în clipa aceea, se afla țintuit în scaunul lui pe rotile. Bietul Gobby, a adăugat. Toată bruma de compasiune pe care o mai nutrea pentru el era cuprinsă în această poreclă.

– De ce-i spui Gobby? Cu Kittredge, fiecare cuvânt trebuia rostit la timpul potrivit, și n-o mai întrebasem.

– Jivina Domnului. O fiară bătrână. Ăsta-i numele lui.

– Doar unul din nume, oricum.

– O, dragul meu, îmi place să dau porecle oamenilor. Cel puțin, celor la care țin. E singura promiscuitate îngăduită nouă. Să ne dăm unii altora cârduri de nume.

Cu trecerea anilor, unul câte unul, am aflat câteva. Hugh avea o mustață strașnică și dichisită, sare și piper. Aparținea unui colonel de cavalerie englez. Kittredge obișnuia să-i spună Trimsky[1]. „Tot așa de strălucitor ca Leon Troțki“, avea să-mi explice ea, „numai că de zece ori mai spălat“. Mai târziu am

[1] Dichisitul (n.tr.).

descoperit că în cazul ăsta nu era originală. Allen Dulles fusese acela care îl botezase primul așa. Se întâmplase pe vremea când Hugh lucrase pentru OSS la Londra, în timpul războiului. Se pare că Dulles i-a repetat-o lui Kittredge la nunta ei. Kittredge se dădea în vânt după Allen Dulles încă de la prima lor întâlnire la o petrecere de la Georgetown, la care o luaseră părinții în vacanța Paștelui, pe când era în anul doi la Universitatea Radcliffe. Vai de bieții băieți de la Harvard care încercau să-i facă curte lui Kittredge după ce Allen Dulles o sărutase pe obraz în chip de rămas-bun!

După căsătorie începuse să-i spună lui Hugh Tremont Montague – Trimsky. O poreclea și el, să nu rămână mai prejos. Una din porecle era Ketchum, de la Ketchum-Idaho (o dată ce numele întreg al lui Kittredge – pedigree-ul ei – era Hadley Kittredge Gardiner, primul dintre nume trăgându-i-se de la Hadley Richardson, prima nevastă a lui Hemingway, pe care tatăl lui Kittredge, Rodman Knowles Gardiner, o întâlnise la Paris prin anii '20 și o considera „cea mai drăguță femeie pe care am întâlnit-o vreodată").

Mi-a luat ceva timp ca să descopăr câteva din metamorfozele prin care trecuse numele iubitei mele. Ketchum, pentru a evita pe Ketchup, fusese transformat binișor în Red – care a fost cât se poate de potrivit și a rezistat o perioadă, de vreme ce părul lui Kittredge era negru-corb (iar fața albă ca marmora de cea mai bună calitate). Am trecut prin toate chinurile dragostei când Kittredge mi-a mărturisit că Hugh Montague, în anumite nopți, avea s-o boteze Hotsky[1]. Oare cei care lucrează în Serviciul de Informații își schimbă numele așa cum își schimbă unii distribuția mobilei în odaie?

În orice caz, Gobby a apărut după căsătorie.

– Mi-era nesuferită ideea că nu puteam avea încredere în sinceritatea lui Gobby, a declarat Kittredge. Ții rămășagul, dragul meu? Între noi va domni sinceritatea, nu-i așa?

– Da.

Mașina mea a intrat într-un derapaj sever, mult mai lung acum, în memorie, decât mi-o ia s-o spun. Malul de pădure dintr-o parte s-a repezit confuz la mine și partea din față a mașinii s-a smucit când am rotit volanul, după care mașina și cu mine am pornit într-un iureș îndrăcit drept peste câmp spre liziera de pini de cealaltă parte. Am crezut o clipă că murisem și devenisem un diavol, o dată ce capul meu părea răsturnat cu susu-n jos: priveam de-a lungul șoselei la virajul din care tocmai ieșisem. Apoi, încet – de parcă m-aș fi aflat într-un vârtej de apă –, șoseaua a început să se rotească. O rotire interminabilă. Parcă aș fi fost un grăunte de praf pe o placă turnantă. Presto! – mașina și cu mine porneam din nou înainte. Derapasem cu nouăzeci de grade la dreapta, apoi mă răsucisem în sens invers acelor ceasornicului cu trei sute șaizeci de grade și, în sfârșit, mă pomenisem mergând ață înainte, un cerc întreg și încă un sfert, va

[1] Fierbinte (n.tr.).

să zică o rotire de patru sute cincizeci de grade. Uitasem de frică. Mă simțeam ca și cum aș fi căzut de la fereastra unui bloc de zece etaje ca să aterizez în prelata unor pompieri, iar acum mă plimbam dând ocol cu trupul cuprins de o căldură plăcută și năucit. *Milioane de făpturi*, am scandat eu cu voce tare adresându-mă mașinii goale – și zău că am vorbit cu glas tare! –, *pășesc pe un pământ nevăzut, fie cu ochii deschiși, fie în somn*, după care, dându-mă de-a dura cu o viteză de treizeci de mile pe oră, prea slab și prea cuprins de veselie pentru a opri, am adăugat, în semn de salut, rândurilor pe care le-am citat deja: *Milton, Paradisul pierdut*, iar gândul mi-a fugit la Chloe și la mine, cum ne ridicasem din patul ei aflat în rulota de la periferia Bath-ului, cu câteva ceasuri în urmă, și ne duseseam să luăm un păhărel de bun-rămas într-un loc unde pregăteau cocteiluri, cu găuri în tapițeria imitație-de-piele roșie a separeurilor. Imediat ce ne-au fost aduse băuturile, în timp ce discutam, am lovit unul din pahare măturându-l cu mâna și paharul s-a spart într-o puzderie de fărâme intolerabil de mici, ca și cum nimic nu mai putea rămâne întreg de acum înainte. După care amândoi am căzut într-un soi de vrajă întunecată – străină de noi – și ne-am spus la revedere posomorâți. Infidelitatea plutea în aerul plin de oroare.

Acum cântăream în gând milioanele de făpturi care pășesc pe un pământ nevăzut. Te pomenești că-i șopteau la ureche lui Kittredge, în timp ce dormea, așa cum o făcuseră odată cu mine, chemându-mă, în ziua aceea îndepărtată, acum unsprezece ani, când ea își tăiase venele de la mâini? Oare cine conducea sistemele de spionaj ale celor care hălăduiau în oceanul de spirite? Un spion avea nevoie de gânduri subțiri ca laserul pentru a nu lăsa urme. Cum de reușea să-și copieze un agent de-al lor actele secrete, săptămână de săptămână, an după an, îndepărtând de la sine teama teribilă că spiridușul cel rău al mării ar putea strecura prin somn ceva în urechea unui om, care apoi l-ar prinde?

Trecând pe lângă o cabină telefonică în dreptul unui refugiu, am oprit mașina. Eram cuprins de panică – trebuia să vorbesc cu Kittredge. Brusc, mi s-a părut că dacă nu voi lua legătura cu ea acum, imediat, între noi se va lăsa până și ultima barieră.

Ce poate fi mai aproape de era glaciară decât o cabină telefonică ruginită și ciupită de vărsat pe o șosea înghețată din Maine? A trebuit s-o scol pe operatoare, și a întâmpinat dificultăți, căci a fost nevoită să repete numărul de pe actul meu de identitate. Am țopăit pe loc ca să-mi păstrez picioarele calde, înainte ca mașinăria Companiei Bell să se dezțepenească din puiul ei de somn. Soneria telefonului a țârâit de patru, de cinci, de șase ori și eu am tresărit mânat de dragoste auzind vocea lui Kittredge, ca, pe loc, să-mi aduc aminte că tot așa îmi tresărise inima cândva, de bucurie, într-o noapte întunecată – singur, într-o canoe pe lacul Vermont, când, Doamne, o galaxie de lumină a cuprins deodată fiecare vălurire a apelor negre, atunci când luna plină s-a ridicat exact în mijlocul despicăturii dintre două dealuri povârnite și rotunde. Credințele neclinti-

te ale druizilor și-au pogorât în clipa aceea dâra de lumină asupra inimii mele. Am încercat o pace stranie. Așa cum vocea lui Kittredge elibera acum tunelurile obturate ale respirației mele. De parcă nu i-aș mai fi auzit vreodată glasul. Să nu spună nimeni că nu-mi iubeam soția, dacă după unsprezece ani de căsătorie mai eram încă în stare să descopăr cât de minunată era. O mulțime de voci îmi ajung la ureche prin filtrele și ecranele telefoanelor. Aud o mulțime de indivizi cum își reglează laringele pentru a furniza astfel căldură sau răceală, probitate, încredere, cenzură, aprobare – suntem toți niște voci telefonice. Oricât de puțin, și tot suntem. La urma urmei, graiul omului rămâne cel dintâi instrument al voinței sale.

Vocea lui Kittredge răsărea din ea ca o floare care se desface din bobocul ei, chiar dacă n-am știut niciodată ce va înflori întâi. Vocea ei îți provoca tot atâta uimire în mânie ca și în dragoste – nu știai dinainte încotro o vor coti sentimentele ei. Numai cei care poartă cu sine convingerea (care poate fi modestă) că sunt o parte indispensabilă a universului își îngăduie să vorbească cu atâta nepăsare față de felul cum sună spusele lor în urechile celorlalți.

– Harry, mă bucur că m-ai chemat. Ești bine? Am avut toată ziulica presimțiri.

– Sunt bine. Dar șoselele sunt îngrozitoare. N-am ajuns nici măcar la Bucksport.

– Precis te simți bine? Ai un glas de parcă abia ți-ai dat jos cu briciul mărul lui Adam.

Am râs tot atât de fără sens ca un om de afaceri japonez pus în încurcătură. Ea pretindea că sunt atât de brunet, înalt și arătos ca Gary Cooper sau Gregory Peck – fie și numai din cauza mărului lui Adam.

– Sunt bine, am spus. Cred că simțeam nevoia să vorbesc cu tine.

– Oh, eu simțeam nevoia să vorbesc cu tine. Ia ghici ce-a sosit azi? O telegramă de la amicul nostru. Îți ia orice avânt. După ce-a fost drăguț o bucată bună de timp, acum a luat-o razna cu totul.

Vorbea despre Harlot.

– Păi, am zis, nu poate fi chiar așa de rău. Ce spune?

– Am să-ți povestesc pe urmă. A făcut o pauză. Harry, promite-mi ceva.

– Da. Știam după ton. Da, am spus, ce presimțire ai avut?

– Condu cu foarte mare atenție. În noaptea asta mareea va fi foarte puternică. Te rog, când ajungi la debarcader, anunță-mă. Apa a început să bubuie deja.

Nu, vocea ei nu-mi ascundea nimic. Modulațiile ei săreau în toate direcțiile ca niște așchii, ca și cum ar fi cioplit o bărcuță cu securea.

– Îmi trec prin cap cele mai ciudate gânduri, a urmat ea. Ai derapat cumva adineauri?

– Mai rău ca niciodată, i-am răspuns. Geamurile cabinei mele telefonice puteau fi ele oricât de înghețate, dar eu simțeam cum mi se adună sudoarea

de-a lungul șirei spinării. Cât de aproape de mine putea ajunge, fără să dea de tot rahatul?

– Sunt bine, am continuat eu. Presupun că ce-a fost mai rău în ce privește vremea a trecut. Așa se pare. Am riscat: Alte idei care te mai bântuie?

– Mă obsedează o femeie, a zis ea.

Am dat din cap, atent. Mă simțeam ca un boxer nesigur de care mână a adversarului său necunoscut să se teamă mai mult. „Obsedată de o femeie?“ am repetat eu.

– O femeie moartă, a zis Kittredge.

Vă dați seama cât de ușurat m-am simțit.

– Rudă? am întrebat.

– Nu.

Când a murit mama ei, m-am trezit nu o dată noaptea și am văzut-o pe Kittredge șezând pe marginea patului, cu spatele la mine, și vorbind cu însuflețire la peretele gol, unde fără nici o dificultate reușea s-o zărească pe maică-sa. (Câtă legătură avea asta cu visul meu sucit –să-l numim așa – cu Augustus Farr este, desigur, o întrebare pe care și-o poate pune oricine.) Cu acele mai vechi ocazii, era limpede: Kittredge se afla într-un fel de comă. Era trează de-a binelea, dar uita de mine. Când îi povesteam, în diminețile care urmau unor asemenea peripeții, nici nu zâmbea, nici nu se-ncrunta. Relatarea pe care i-o făceam despre acțiunile ei n-avea darul s-o tulbure. Părea că așa se cuvenea acestor labirinturi nocturne: când ai avut pe cineva alături, acestuia să i se dea prilejul să mai vorbească despre asta. Firește, fiul ei, Christopher, nu se întorsese niciodată, dar el fusese zdrobit. Moartea lui era diferită. Căzuse în prăpastia fără fund a vanității paterne. Astfel că sfârșitul lui îl terminase cu totul. Acesta era raționamentul lui Kittredge.

Kittredge avea sânge scoțian și după mamă, și după tată, și trebuie că știți cât de celți pot fi unii scoțieni. Nu toți cei din Țara de Sus se mulțumesc să țină frâiele în legislație, bănci și în practica presbiteriană; unii își iau câte o cabană așezată la răscrucea dintre lumea noastră și cea de după. Nu suflă ei în cimpoaiele alea doar de florile mărului.

– Vrei să-mi povestești, i-am cerut eu acum, despre femeia aia?

– Harry, e moartă de zece ani. Nu știu de ce vrea să ajungă la mine după atâta vreme.

– Bine, cine-i?

Nu mi-a răspuns direct.

– Harry, mi-a zis, în ultimul timp m-am tot gândit la Howard Hunt.

– Howard? E. Howard Hunt?

– Da. Știi unde-i?

– Nu prea. Undeva într-un loc liniștit, unde încearcă să se adune.

– Bietul om, a spus ea. Știi că l-am întâlnit atunci, demult, la petrecerea aia, când părinții m-au prezentat lui Allen Dulles. Allen a zis: „Ei, Kitty, ți-l

prezint pe Howard Hunt. Un romancier absolut agreabil". Dar eu nu cred că un înalt funcționar al Casei Albe are vreo putere în critica literară.

– Oh, domnul Dulles apela mereu la superlative.

– Nu-i așa? O făcusem să râdă. Harry, tot el mi-a spus odată: „Cal Hubbard va fi cândva un Teddy Roosevelt al unității noastre, dacă nu cumva un Kermit Roosevelt". Doamne, *tatăl* tău. *Se potrivește.* A râs din nou, dar vocea ei, curată ca un pârâu de munte plin de luminițele repezi pe care le stârnesc norii în trecerea lor peste prundișul patului de piatră, acum se umbrise.

– Vorbește-mi despre femeie.

– E Dorothy Hunt, dragul meu, a zis Kittredge. A ieșit din grinzi.

– Habar n-aveam că o cunoști bine.

– N-o cunosc. N-am cunoscut-o. Hugh și cu mine i-am avut o dată invitați la cină pe alde Hunt.

– Desigur. Îmi amintesc.

– Iar pe ea am ținut-o minte. O femeie inteligentă. Am luat împreună masa în oraș, în câteva rânduri. Mult, mult mai profundă decât bietul Howard.

– Ce spune?

– Harry, îmi spune: „Nu *le* da pace". Asta-i tot ce-mi spune. Ca și cum am ști despre cine-i vorba.

N-am replicat. Consternarea lui Kittredge, delicată, dar penetrantă, ajungea la mine prin firul telefonului. Eram cât pe ce să întreb: „Ți-a spus vreodată Hugh ceva despre Sfinții de Sus?", dar nu mi-am exprimat gândul cu glas tare. Nu aveam o încredere totală în telefon, în orice caz, nu în telefonul meu. Cum nu rosteam nimic indiscret, făceam tot ce puteam să menținem conversația sub control. Așa încât am spus doar:

– Curios – ce-mi povestești despre Dorothy; și n-am mai adăugat nimic.

Kittredge a simțit schimbarea de ton. Și ea era conștientă că telefonul nostru putea să nu fie chiar curat. Mai rămânea, totuși, gustul ei parșiv pentru tot ce-i sucit. Dacă această convorbire era urmărită pe monitor, ea avea să le ofere o farfurie plină vârf cu năzdrăvănii. Acum Kittredge declara:

– Nu mi-a plăcut mesajul de la Gallstone.

– Ce spunea? Gallstone – poate ați și ghicit – era un alt nume al lui Harlot.

– Păi, mi-a fost dat în mână. Tipu' ăla cumplit, Gilley Butler, mi-a bătut la ușă pe înserate. Trebuie că a luat bărcuța noastră și a vâslit încoace, apoi mi-a înmânat plicul cu un rânjet de fanfaron. Era teribil de beat și se purta fără noimă. Pesemne că cineva i-a plătit o grămadă de bani, chiar prea mulți, ca să-mi livreze plicul. Trăsnea îngrozitor. Se uita de sus și în același timp era ponosit cât încape.

– Ce spunea mesajul? am repetat eu.

– Cinci sute și șaptezeci și una de zile pe Venus. Plus una pentru un an bisect. Opt luni punând totul laolaltă.

– Nu-i cu putință, am zis eu ca și cum aș fi priceput fiecare cuvânt.

– În nici un caz.

Am încheiat zicându-ne că ne-a fost dor unul de altul, de parcă urma să ne revedem doar peste ani și ani, și nu peste câteva ceasuri. După care am închis. Înapoi în mașină, am înșfăcat ediția ieftină – un exemplar uzat – a poemelor lui T.S. Eliot din compartimentul pentru mănuși, de obicei încuiat. Cele opt luni menționate în telegramă trimiteau la cel de-al cincilea poem din volum. Convenisem să adăugăm numărul lunii în curs – martie era luna a treia a anului – la numărul poemului. Venus era o podoabă pentru a distrage atenția, dar 571 plus unu, conform înțelegerii noastre personale, din care scădeam cinci sute, dădea versurile șaptezeci și unu și șaptezeci și doi ale celui de-al cincilea poem, care era – să mai îndrăznesc s-o spun? – *Tărâmul pustiu*. Pentru orice persoană calificată, care avea aceeași ediție de poeme alese din Eliot, n-ar fi fost mare lucru să ne spargă codul, dar numai Harlot, Kittredge și cu mine știam ce carte să folosim.

Iată mesajul lui Harlot – versurile 71 și 72:

Cadavrul pe care l-ai răsădit anul trecut în grădină
A dat oare colț? Va înflori oare anul acesta?

Ne-o făcuse din nou. Nu știam ce era în mintea lui Harlot, dar mie nu-mi plăcea. Credeam că beneficiem de un armistițiu.

În anul imediat următor căsătoriei mele cu Kittredge, pe când fostul soț Hugh Montague trecea prin nopțile cuțitelor lungi ale singurătății sale, ne trimisese din scaunul lui pe rotile niște telegrame hidoase. În ziua nunții noastre a sosit prima dintre ele: „Aveți noroc, căci zarurile au căzut pe unsprezece. Trebuie să vă sărutați de 528 de ori plus două și lăsați deoparte cearșafurile. Cu toată prietenia". Tradusă, telegrama suna așa:

Umbra voastră dimineața se ține scai după voi
Sau umbra voastră pe seară răsărind să vă-ntâlnească;
Vă voi arăta ce e frica într-un pumn de țărână.

Ceea ce a reușit să dea culoare primei noastre nopți ca însurăței. Acum, după toți anii care trecuseră, ne trimitea mesaje personale din nou. Poate că exact asta meritam. Nările mele mai păstrau încă, păcătoase, mireasma lui Chloe.

Desigur, cruzimea poate fi un leac pentru tensiune, atunci când i se aplică unui vinovat. (Așa susține sistemul nostru penal.) Mesajul trimis de Harlot, tot atât de sinistru ca o ceață deasă – „cadavrul pe care l-ai răsădit anul trecut în grădină" – mă repunea în deplina posibilitate de a înfrunta dificultățile vremii. În sfârșit, eram pregătit pentru orice trădare a pneurilor. Puteam gândi în timp ce conduceam reflex și, date fiind rezultatele convorbirii telefonice, trebuia să mai cântăresc o dată lucrurile. Încercam să decid dacă Kittredge știa ceva – cât de cât – despre Sfinții de Sus. Bineînțeles că eu nu-i suflasem o vorbă, iar acum

era limpede că nici Harlot. Vocea ei era prea inocentă când vorbise despre Dorothy Hunt. Kittredge ignora cu siguranță că Harlot și cu mine ne unisem puterile.

Având atâtea pe cap la care trebuia să mă gândesc, sigur că o călătorie mai lesnicioasă mi-ar fi permis să le rumeg mai bine. Astfel încât, trecând prin Belfast, în zona unde drumul nr.1 se întâlnește cu drumul nr.3, am apreciat schimbarea vremii. Aerul se încălzise simțitor, lapovița se prefăcuse în ploaie și șoselele, chiar dacă jilave, se eliberaseră de polei. Am putut să mă gândesc temeinic. În dosarul special despre Sfinții de Sus, Dorothy Hunt ocupa o mapă legată în pânză de Manila.

OMEGA – 3

La sud de Potomac, ceva mai la vale de Washington, în ultimii zece ani, pădurile statului Virginia au fost maltratate de cei interesați să scoată din ele un profit. Mlaștinile de pe terenurile sălbatice au fost drenate și acoperite cu asfalt, hașurate cu superșosele, garnisite cu clădiri ale corporațiilor – mă refer la buildingurile înțesate cu birouri – tot o apă și-un pământ de lanțuri moleculare ale unor condominii. Spațiile de parcare pe timpul verii au ajuns la fel de iritante ca și gazul natural. Nu mă entuziasmase dezvoltarea împrejurimilor îmbibate cu umiditate, unde lucrasem amar de vreme. Iar drumul cu mașina de la intrarea în Langley până la casa de țară a lui Harlot se suprasaturase de trafic pe toate cele cincisprezece mile, cât făceai până acolo. Locuința lui, o mică bijuterie de dinainte de Războiul Civil, pe care o cumpărase în 1964, stăruia singură în picioare pe un vechi drum prăfos și mărginit de arțari, dar acum, că șoseaua cu patru benzi de circulație fusese construită, casa rămăsese pe geana aceea de pământ, retrasă la doar douăzeci de yarzi de banda pe care fulgerau camioanele grele. O metamorfoză deprimantă. Nu i-a prea fost de folos după accident, interiorul trebuise să fie în parte devastat pentru a se instala o rampă care să-i permită să-și împingă scaunul pe rotile de la parter la primul etaj.

De asemeni, nu multe alte împrejurări din viața mea au fost un eveniment comparabil cu ziua aceea din vara anului 1982, când Harlot m-a invitat să lucrez din nou cu el. „Da“, spusese, „am nevoie de ajutorul tău într-o asemenea măsură, încât mă voi lăsa pe mine deoparte“. Încheieturile degetelor, uriașe ca niște buboaie, chinuiau scaunul pe rotile înainte și înapoi.

Telefonul lui Harlot cădea la țanc. La Langley mă simțeam cât se poate de deprimat. Mi-era greață să trec pe coridoarele alea. Coridoarele de la Langley te trimiteau întrucâtva cu gândul la pasajele fluorescente pentru pietoni dintr-un aeroport de proporții uriașe – aveam chiar și un perete de sticlă cu vedere spre grădina centrală. Puteai trece pe lângă sute de uși de pe oricare coridor, toate vopsite după un cod, verde-frunză, portocaliu calcinat, roz ca roiba,

albastru de Dresda, după designul unui coordonator cu mintea-tip-pastel, pentru a aduce voioșia și logica în cubiculele noastre. Culorile te instruiau cam ce fel de treburi se făceau în spatele ușilor. Desigur, pe timpuri, hai să spunem cu douăzeci și mai bine de ani în urmă, unele dintre birouri erau protejate, astfel încât culoarea ușii te inducea în eroare. Acum mai rămăseseră pe acolo doar câteva asemenea birouri. Și tocmai asta mă scotea din sărite. Ușa de la biroul meu nu mai păcălea pe nimeni. Cariera mea (și a soției mele) ar fi putut de asemeni să se încheie. De fapt, așa cum voi explica ceva mai la vale, Kittredge și cu mine nu prea ne mai duceam la Washington, nu atât de des pe cât rămâneam la „Hambar". O luasem de multă vreme pe cărarea rutinei și nu mai fusesem avansat sub cinci directori ai CIA, nimeni alții decât domnii Schlesinger, Colby, Bush, amiralul Turner și domnul Casey, care, atunci când trecea pe lângă mine în holul mare de jos, nici nu mă mai cunoștea sau opta să nu mă mai salute zicându-mi pe nume (după mai mult de douăzeci și cinci de ani în Companie!). Păi, cine nu și-ar fi dat seama? Doi foști șefi de stație în două republici din Lumea a Treia, acum reveniți la Langley și pregătindu-se de pensionare, împărțeau biroul cu mine – ce mai rămăsese din el. Erau ofițerii mei de teren, în cazul nostru, redactori, pentru cărțile pe care le controlam și/sau pentru care făceam pe negrul. Aveau reputația de oameni terminați, cam așa, ca mine. Spre deosebire de mine însă, ei își meritau reputația. La zece dimineața, Thorpe era beat-turtă și ochii îi sticleau. Dacă se întâmpla să-ți întâlnească privirea, ricoșau. Celălalt, Gamble, avea un obraz total lipsit de expresie, împietrit – iar în ultima vreme devenise vegetarian. Nu ridica niciodată tonul. Semăna cu unul care fusese netezit de douăzeci de ani petrecuți într-un penitenciar de stat. Iar eu? Eu eram pus oricând pe hartă.

Exact în această perioadă când nemulțumirea se aduna în porii mei ca o fiere, m-a chemat Harlot să fac parte din ce mai rămăsese din biroul său, acolo, în casa de țară din Virginia, așa cum probabil a chemat și pe alții de teapa mea, încă destul de ambițioși ca să fie cuprinși de mânie aflând că în ce privea cariera lor se aflau la pământ, dar destul de în vârstă ca să aibă conștiința că anii lor cei mai buni fuseseră lăsați în urmă și se isprăviseră. Cine mai putea ști ce combinase și pentru ei Harlot? Vă pot povesti ce mi-a spus mie.

Noi, cei de la CIA, am avut considerabil de suferit prin scoaterea la vedere a Bijuteriilor de Familie, în 1975. Poate că unele triburi de prin tufișurile Australiei n-au auzit cum ne-am străduit noi să-l radem pe Fidel Castro, dar, în epoca în care Comitetul ales de Senat pentru cercetarea activității de informații se apuca de anchetă, mai rămăseseră prea puțini locuitori ai tufișurilor. Restul lumii aflase că ne pregătisem să-l omorâm și pe Patrice Lumumba și că eram amestecați și în experiențele de spălare a creierelor cu ajutorul LSD, și cu atâta exuberanță, încât unul dintre concetățenii noștri, un anume dr. Frank Olson (în serviciul guvernului) sărise pe fereastră. Am ascuns acest fapt văduvei sale. A trăit douăzeci de ani cu ideea că bărbatul ei fusese un sinucigaș ordinar, ceea

ce nu-i cinstit pentru că sinucigași ordinari nu există. Am deschis corespondența între Rusia și Statele Unite și apoi am închis-o la loc, dându-i drumul mai departe. I-am spionat pe înalți funcționari ai guvernului, ca Barry Goldwater și Bobby Kennedy; am dus toate acele activități despre care ni se făcea reclamă pe piață. Și deoarece noi, cei de la CIA, suntem niște oameni mândri și secretoși, nu ni s-a părut jenant ca o convenție a preoților metodiști să fie dată în judecată de un hotel de calitate pentru că i-au infestat rufăria de pat cu păduchi. Compania n-a mai fost aceeași după scoaterea la vedere a Bijuteriilor de Familie.

Drept urmare, mulți dintre șefii noștri cei mari au trebuit să plece. Harlot, totuși, cu greu putea fi dat afară în acele timpuri, cele mai grele, căci acumulase prea multă simpatie la Langley cu preambulurile lui galante jos, în holul cel mare, în scaunul lui pe rotile. I se permisese să rămână și să pescuiască în bulboana lui. Urma să lucreze în probleme care nu aveau cum să atragă atenția. Firește, toată lumea era de acord; și Harlot fusese lăsat să vegeteze.

Totuși, după șapte ani, mă chema la acțiune.

– Cer din partea amândurora, dragă băiete, mi-a spus el, să ne iertăm unul altuia săgețile pe care ni le-am lansat. E în curs de formare un scandal care se va dovedi mai rău decât cel cu Bijuteriile de Familie. În ordinea magnitudinii, l-aș socoti tot cu atât mai rău pe cât a fost Hiroshima față de Pearl Harbour. Bijuteriile de Familie ne-au decimat rândurile; afacerea cu Sfinții de Sus, dacă răul nu va fi tăiat din rădăcini, ne va tăia ea de pe hartă.

Cum n-a mai scos un cuvânt, am făcut un pas înapoi.

– Îmi place denumirea asta, am spus, Sfinții de Sus.

– Un nume bine găsit, a căzut el de acord. Și a făcut o mișcare cu scaunul său pe rotile, încoace și încolo, o roată la stânga, o roată la dreapta. Bătea spre șaptezeci de ani de-acum, dar ochii și glasul lui mai aparțineau încă unui ins care și-ar fi putut conduce trupele în luptă.

– Mă învrednicesc să afirm că, a zis el, puține lucruri m-au lăsat atât de perplex ca Watergate. Aveam atâtea rațe în balta Casei Albe. După cum ai motive să știi, am pus și eu una sau două acolo.

Am încuviințat din cap.

– Cu toate astea, a continuat Harlot, nu eram pregătit pentru Watergate. A fost o acțiune extraordinar de profundă, indiferent cum o privești. Nimic nu se potrivește. A trebuit să trag concluzia că lucrurile au fost conduse nu după un plan călăuzitor, nu contează cât de rău conceput, ci după trei sau patru, fiecare al unei alte partide. S-a întâmplat ca toate astea să se ciocnească. Atunci când mizele sunt foarte ridicate, coincidențele se adună. Cu siguranță că Shakespeare o credea. Macbeth și Lear nu se explică altfel.

Izbutise să mă irite. Nu doream în clipa aceea să mă gândesc la Macbeth ori la Lear.

– Numește penetrarea în Watergate actul întâi, a urmat el. Un act întâi bun. Plin de promisiuni. Dar fără răspunsuri. Acum vine actul doi: căderea, cu șase luni mai târziu, a aeronavei 553 a Companiei United Airlines, pe ruta de la Washington la Chicago. Încearcă să aterizeze pe aeroportul Midway și se prăbușește scurt, în chipul cel mai incredibil. Avionul face pulbere un cartier vecin de case scunde, la nici două mile distanță de aeroport, și, în drum, ucide patruzeci și trei din cele șaizeci și una de persoane aflate la bord. Știi cine se urcase în avion?

– Voi fi știut cândva.

– Perioada de împătrire a memoriei tale n-a reținut nici o urmă?

– Se vede că nu.

– Dorothy Hunt este cel mai semnificativ pasager care și-a pierdut viața. A ridicat mâna: Acum, desigur, Watergate nu ieșise la lumină. Avea să se întâmple în 1972, cu vreo două luni înainte ca senatorul Ervin să-și deschidă prăvălia și cam cu vreo câteva săptămâni înainte ca supusul nostru, James McCord, să-și cânte prima notă. Cu mult înainte ca John Dean s-o strige în gura mare, Howard Hunt răspândise, asta trebuie să-ți amintești, o mulțime de zvonuri otrăvite despre metodele Casei Albe, zicând – sunt chiar cuvintele lui nemuritoare – că n-avea de gând să fie o victimă, iar Dorothy Hunt era cu certitudine încă mai tare decât Howard. La strâmtoare, pistolul i l-ai fi dat ei.

Am ridicat din umeri. Era un punct discutabil. Lucrasem pentru Howard Hunt.

– Totuși, a spus Harlot, prea au făcut pagubă mare cu tunurile ca să ucidă o albină. A murit un număr mare de oameni. Un număr foarte imprecis. Cine o făcuse? Nu Casa Albă. N-ar fi distrus un avion. La urma urmelor, cei de la Casa Albă nu i-ar fi injectat domnului Liddy o doză fatală de pojar nici dacă le-o cerea, nu l-ar fi iradiat cu o doză fatală pe Dean, nici pe Hunt și nici pe McCord. Cum ar fi dat ei liber pentru ceva atât de *disproporționat* cum este prăbușirea unui avion? *Ar putea* fi un sabotaj. Casa Albă e conștientă, evident, de o asemenea posibilitate. Același Butterfield, care avea să depună mai târziu mărturie în fața Comitetului Ervin că Richard Nixon cerea să se înregistreze tot, cu excepția plimbărilor sale la veceu, este mutat în Administrația Aviației Federale, iar Dwight Chapin, de la CREEP, pleacă la United Airlines. E clar că-i momentul când curtea Nixon ia poziție împotriva unei investigații intempestive. Cred că toată lumea ne suspectează. Nixon, care a făcut parte din lobby-ul chinez, știe totul despre avionul care s-a făcut bucăți cu ani în urmă, avion în care se presupunea că Ciu Enlai se afla la bord. Astfel că înțelege. Știe cum se sabotează un avion – ei nu știu. Ceea ce ridică o problemă înfricoșătoare. Dacă la zborul spre Chicago s-a umblat cu cioara vopsită, pentru a o ucide pe Dorothy Hunt, atunci ea trebuia să fie în posesia unei informații extraordinare. Nu faci praf patruzeci de civili ca să extermini o cucoană, decât dacă se află în posesia unei dovezi absolute.

– Ce poate fi absolut aici? am întrebat eu.

Harlot a zâmbit.

– Atunci când încerc să rezolv probleme din astea, mă raportez întotdeauna la valorile mele personale, a spus el. Ce m-ar putea duce la un asemenea gest? Păi, am judecat eu, m-aș îmbarca într-un măcel strigător la cer dacă ținta, doamna Hunt, ar ști cine era în spatele asasinării lui Kennedy și eu nu-mi pot permite să se afle. Ori, o a doua posibilitate, Nixon și Kissinger sunt cârtițe de-ale KGB-ului, iar „ținta" mea are această dovadă. Ori, a treia posibilitate, unii dintre *noi* au făcut ce-au făcut și și-au băgat mâinile adânc în balta Rezervelor Federale.

– Ce-au a face Rezervele Federale cu Dorothy Hunt?

– Dragă Harry-băiete, aruncă-ți o privire la cine se găsea în Watergate Office Building în iunie 1972. Rezervele Federale țineau un birou la etajul șase, chiar deasupra Comitetului Național Democrat. Ce te face să crezi că McCord le-a plasat microfoane Democraților?! Ar fi putut folosi plafonul etajului cinci pentru a pune ciripitori în dușumeaua etajului șase. McCord nu este numai un monomaniac religios, o știi. Întîmplător, e și talentat.

Încearcă, așadar, să pricepi de câtă vreme clocesc eu chestiile astea. Și totuși, persist în ideea mea că toate astea ar putea sfârși mai rău decât Bijuteriile de Familie. Acum am să revin în continuare la Rezervele Federale. Dacă unii dintre ai noștri înregistrau la etajul șase, atunci poate că mai puneau ceva la cale. Informația în avans despre momentul când Rezervele Federale vor schimba rata dobânzii valorează, una peste alta, câteva bune miliarde de dolari. Harlot s-a aplecat spre mine. Mi-a șoptit la ureche. Vreo două vorbe, dar bune.

– Sfinții de Sus, mi-a zis. Apoi și-a întors scaunul pe rotile spre mine. Am să-ți dau de lucru, o mulțime.

Cu aceasta, ne-am strâns mâinile. Aveam să lucrăm independent și solitar. Așa cum bănuiam, era *persona non grata* în multe dintre birourile în dosarele cărora avea nevoie să-și arunce ochii, și la care eu încă mai aveam acces. Ascunzându-mă după un pseudonim sau altul, dădeam o mână de ajutor unor romane de spionaj pro-CIA, care nu mai erau la fel de căutate ca pe vremuri – nu chestiile pro-CIA, în orice caz –, și totodată controlam un studiu sau altul, pentru a nu mai pomeni de faptul că puteam lua cu mine un articol ocazional din vreo revistă despre amenințarea cu o nouă măsură prea puțin populară din partea vechiului Comitet. Oare ar folosi la ceva dacă aș explica faptul că, sub diferite nume de împrumut, aveam de-a face cu diferiți patroni ai unor agenții de publicitate, ca agent, autor, redactor extern și dispuneam chiar de propriul pseudonim, pus pe coperta mai multor cărți, când nu le moșeam pentru alții? Desigur, am lucrat eu însumi ca negru de vreo câteva ori. Dacă vreun predicator proeminent al Bisericii Evanghelice făcea o călătorie în Europa de Răsărit sau la Moscova, eram chemat prin intermediari să pun la fiert seva încâlcelilor

sale așternute pe hârtie și să le transcriu în americană pioasă pentru americanii patrioți de la *Reader's Digest*. Îmi bat joc de opera mea publicată, și asta-i cinstit. Adevărata mea operă mă costase mai mult.

Într-adevăr, la Langley, ajunsesem propria mea legendă semicomică. De ani de zile, de când mă întorsesem din Vietnam, am început să lucrez, mai întâi cu îngăduința lui Harlot, apoi – după ruptură – pe cont propriu, la o operă monumentală asupra KGB-ului, având drept titlu provizoriu *Conspirația Statului*. Se puseseră mari speranțe în această carte, la început de către Harlot, dar au fost și alții. Totuși, lucrul la ea nu începuse, de fapt, niciodată. Prea era monumentală. Notele proliferau, deși timp de un deceniu și mai bine scrierea propriu-zisă abia dacă înainta. Mă împotmolisem în confuzii, îmi lipsea pofta de lucru, iar măruntișurile literare se înmulțeau, trăgându-mă și ele înapoi. Cu un număr de ani în urmă, în mare secret – nu i-am suflat o vorbă nici măcar lui Kittredge –, am renunțat la *Conspirația Statului*, dând întâietate muncii literare pe care mi-o doream cu adevărat și care cuprindea amintirile mele detaliate despre viața mea în sânul CIA. Această carte progresa cu pași mari. În cele cam două zile pe săptămână pe care i le puteam consacra, reușisem să-mi descriu deja copilăria, familia, anii de formație, specializarea și prima mea misiune – o porție la Berlin, prin 1956. Acoperisem, mai departe, activitatea mea la post, în Uruguay, și o porție mai mare, la Miami, în perioada când purtam războiul nedeclarat cu Fidel Castro.

Cred că expunerea mea suna decent (chiar dacă eram singurul meu critic), dar am fost tentat s-o numesc roman. Inclusesem material despre mai multe încercări de asasinat. Unele dintre ele deveniseră de notorietate publică, dar o bună parte reprezenta informație secretă. Mă simțeam mult mai încurcat. Acest lung memoriu, să-i zicem: romanul meu, încă nu mă purtase în Vietnam, nici nu mă adusese înapoi la slujba mea de la Casa Albă, din perioada Nixon, de prin anii șaptezeci. Nu includea nici povestea mea de dragoste cu Kittredge și căsătoria noastră. Făcusem jumătate din drum navigând printr-un ocean vast (trecutul meu) și, dacă am procedat în felul acesta, e pentru că nu vedeam cum mi-aș putea publica manuscrisul, acest manuscris Alpha, cum l-am numit – cu titlu provizoriu: *Jocul*. Desigur că nu conta cum era botezat. Prin angajamentul pe care mi-l luasem intrând în Agenție, era pur și simplu nepublicabil. Biroul juridic al Agenției n-ar fi îngăduit niciodată ca această operă să-și găsească o audiență publică. Nu mai puțin îmi doream ca *Jocul* să se răsfețe în vitrina librăriilor. Pur și simplu, aveam aspirații literare. Faptul că am clădit în secret o operă atât de masivă m-a dus la deprimare. Aveam să fiu oare primul individ cu un manuscris ce urma să treacă din mână în mână, ca atare – un soi de *samizdat* american? Puteam oare face un asemenea pas decisiv? Pentru că, dacă nu-l făceam, îmi stricam propria imagine – așa cum mă vedeam eu. Nu-l scriam pentru a fi înfățișat altora, ci pentru mine însumi. O asemenea autodecepție e totuna cu a te privi în oglindă și a nu-ți putea întâlni ochii.

În orice caz, cât timp colegii mei din Companie nu știau că lucrarea mea asupra KGB-ului nu decolase, mă tratau (și CIA se pricepe la asta) ca pe unul din ăia *cărora le tot plouă*. Ceea ce-i unul și același lucru cu a fi copilul neisprăvit într-o mare familie plină de talente. Într-adevăr, într-o vreme, mă tot încurajau să-mi văd de lucru pe mai departe în Maine, într-un regim tot de sâmbete și duminici, săptămâni în șir, uneori luni de zile. Pe lângă asta, dacă pe de-o parte eram doldora de resentimente, pe de alta, mă bucuram că sunt scutit de șesurile mlăștinoase ale Virginiei. Desigur, încă mă mai prefăceam că duc cu mine documente pentru *Conspirația Statului*, în casa din Maine – la „Hambar" –, dar, of!, câte călătorii nu făcusem în ultima vreme la Langley, câte rapoarte trăsnite n-am vânat pentru Harlot o dată cu dosarele necesare pentru a-mi justifica împrumuturile. Vorbind din punct de vedere administrativ, nevoia mea de a cunoaște rămânea prea complexă pentru a-mi mai face și socoteli. Mă aflam printre ei de atâta vreme, încât preferau să mă ignore. Privit ca un cuc însingurat, aveam posibilitatea să iau materiale „calde" în geantă, la plecare, împreună cu hârțoage pe care eram autorizat să le scot. Că prinși cu asemenea documente „fierbinți" ca acelea pe care i le treceam lui Harlot meritau să li se taie mâinile. Ironia era că făceam tot drumul de la Maine la Washington, după anafură, dar o livram la numai cincisprezece mile în linie dreaptă, de la Langley și până în locul acela unde Harlot se târa de colo-colo, în casa aceea mică de țară, din Virginia, cândva împărțită cu Kittredge.

Da, eram în misiune: Sfinții de Sus. Iar eu îmi puteam pierde capul din asta – ceea ce însemna: slujba, pensia, libertatea. Închisoarea se arăta și ea la orizont. Și, deși făceam toate astea, nu-l puteam crede în ruptul capului pe Harlot, cât privea sentimentele lui față de mine. Subscrisesem însă alături de el, ca și cum ar fi fost destinul însuși. Vina cunoaște mai multe metastaze decât cancerul. Îmi aduc aminte cum bombăneam în sinea mea, pus în fața unei premise atât de puternice, în timp ce conduceam mașina de-a lungul coastei, în Maine.

OMEGA – 4

Adevărul este că, după tensiunea de la volan de-a lungul întregului traseu înghețat, conduceam acum mașina cu atâta ușurință, încât ajunsesem să mă minunez. Drumul era un reflex al gândurilor mele și coboram la vale de-a lungul șoselei principale cuprinse de întuneric, dintre Bucksport și Ellsworth. Străbătând Sears, în lumina farurilor casele mi-au apărut la fel de albe ca oasele unor indieni morți hăt, cu mult timp înainte.

Am mers mai departe, am trecut de Doughnut Dairy Queens, cu obloanele lui lăsate, și de ultimul post de gardă al lui Macdonald. Promenada cu magazine de-o parte și de alta, la Ellsworth, a trecut pe lângă parbrizul meu ca lumina unei ferestre crăpate în toate direcțiile, băltoaca de petrol a locului de

parcare gol strălucind în aburii și în burnița măruntă, recidivate. Am traversat scurtul pod dintre Tremont și insula Mount Desert cu o viteză de douăsprezece mile pe oră și am intrat din nou într-un nor de ceață. O dată mai mult, mi-era cu neputință să văd ceva printre stropii argintii, care dansau dinaintea ochilor mei în lumina aruncată de farurile mașinii. Am fost obligat să mă târăsc, ultimele zece mile, pe drumeagul care trece pe lângă Prettymarsh, pentru că drumul central este impracticabil.

Jumătatea vestică a lui Mount Desert nu oferă privirii orașe așa de cochete ca Northeast Harbor, Bar Harbor sau Seal Harbor; partea noastră vestică nu se remarcă. În lumina zilei, drumeagul se încolăcește printre mile întregi de copaci și desișuri; munții noștri cei mai apropiați sunt împăduriți și prezintă puține priveliști. Mlaștinile și bălțile noastre par acoperite de alge de un galben-acid. Satele noastre – Bass Harbor, Seal Cove – trudesc până la istovire, cătunele sunt sărace. Deseori, nu mai mult de patru sau cinci rulote, două sau trei structuri de case și un oficiu poștal cenușiu se ghemuiesc lângă șosea. Drumurile nu sunt nici măcar marcate.

Cu toate acestea, cunoscând fiecare curbă, eram gata să cotesc la dreapta și să merg înainte pe drumul de două mile, înglodat, care duce spre debarcaderul unde se află arimată bărcuța noastră. Merg mai departe, trecând pe lângă grădinile din față ale caselor pescărești – oamenii s-au specializat în pescuitul homarilor –, pline de roți vechi de mașină și de fiare ruginite, cărora li s-ar potrivi orice descriere. Toate luminile erau stinse. Am depășit o casă care nu-mi plăcuse niciodată –consta din două rulote legate printr-un șopron. Tatăl, Gilley Butler – bărbatul care-i adusese ceva mai devreme plicul lui Kittredge –, și fiul, Wilbur Butler, trăiau din te miri ce cu perechile lor, cu plozii lor neastâmpărați și idioți, categorii greu de descris, dar Butler-ii ar fi fost înhățați ca braconieri, cu trei sute de ani în urmă, în Anglia, și aduși pachet aici. Nu voi mai adăuga decât că tatăl avusese o serie de certuri sălbatice cu taică-meu, iar fiul, Wilbur, făcuse la fel cu Hugh Montague. În ultimii ani, Wilbur devenise un client obișnuit al poliției și al tribunalelor – stâlcise în bătaie o bătrână, când femeia îl descoperise furându-i din rulotă. În timp ce treceam pe acolo, nici nu mai știam dacă Wilbur se mai afla la penitenciar. Îmi ajunseseră niște vorbe la ureche de la postul de poliție, că avea să se elibereze în curând și posibilitatea asta nu-mi făcea nici o bucurie. În ocaziile rare, când mașina lui se încrucișa cu a mea, pe drumeagul murdar pe care-l împărțeam între noi, mă privea întotdeauna cruciș, cu o ostilitate atât de concentrată, încât și eu am petrecut un ceas încheiat la biblioteca din Bar Harbor, aplecat asupra genealogiei Butler-ilor. Erau o veche familie din Mount Desert, pauperi și aproape pauperi de-a lungul a cincisprezece generații, iar jumătate dintre copiii lor erau botezați în chip dubios. Așa că nu mi-am putut satisface bănuiala care-i lega direct, fie și printr-o ramură nelegitimă, de Augustus Farr, dar am găsit, cel puțin, jurnalul lui Da-

mon Butler, secundul echipajului lui Farr, acela care scrisese despre el că „practica pirateria".

Oricum, de fiecare dată când treceam cu mașina pe lângă cele două rulote legate între ele prin șopronul acela șleampăt eram pregătit să am neplăceri. Aburul nopților de beție de demult și al bătăilor cumplite din grădină – cu cange și cârlige, bocanci țintuiți, cu urme de sânge și de vărsături – dădea târcoale oalelor sparte, în care-și păstrau racii de mare. Cutii de bere, goale ca niște cochilii de scoici, vedeai cu grămada.

Mă așteptau două mile lungi până să ajung la debarcader. Drumurile noastre secundare sunt pline de făgașe. De-a lungul traseului, treci pe lângă desișuri de rugi, înșirate de fiecare parte a șanțului, și, nu o dată, pe lângă o profuziune febrilă de bălării, încolțite peste tranșeele unor bătălii înghițite de negura timpului, în cazul nostru, fundațiile săpate pentru case ieftine, ai căror pereți n-au ajuns să fie ridicați vreodată. Miasmele unor fonduri insuficiente penetrează spațiul. Muște-de-bălegar de un verde-de-sticlă, cât bărzăunii de mari, nu-ți dau pace vara și melci zburători scârboși ți se hazardează prin păr, din goană. Prin martie, când se topește zăpada, terenul arată ca un cerșetor dormind sub cerul liber. Un dezgheț puternic te introduce în noroaiele Primului Război Mondial. Au fost situații când n-am izbutit să parcurg cele două mile de la șosea și până la debarcader fără ajutorul vinciului, trăgând jeepul nostru cu un cablu de o sută de picioare, câteodată, dar în noaptea aceasta noroiul era încă tare ca o crustă, iar gheața amestecată cu pietriș îți oferea o bază. Așa că am coborât drumeagul pustiu trecând pe lângă mici terenuri sterpe și părăsite. Într-un luminiș, scheletul unei șalupe zăcea ruginit și despicat în două. Chiar și pe întuneric, recunoșteam aceste peisaje. Le știam pe dinafară și am fost mulțumit când am ajuns la ultima răscruce sub formă de deltă a drumeagurilor și a făgașelor care duceau înapoi, spre diferitele așezări din inima uscatului.

La debarcaderul nostru, am tras sub adăpostul pentru mașină, aflat lângă mal, dar, chiar înainte de a opri motorul, am putut desluși apa golfului spumegând în timp ce se repezea prin șenal. Bubuia cum nu mai bubuise vreodată. Îmi ajungea la urechi ca huruitul unui cutremur. Abia apoi mi-am scos pardesiul și l-am lăsat în mașină. Traversarea șenalului în noaptea asta, într-o barcă cu vâsle, n-avea să fie un simplu reflex automat.

Sunt obișnuit cu frica, suport stresurile așa cum un bun om de afaceri se obișnuiește cu grijile legate de fluxul numerarului și de regulile de conduită, de procesele, sănătatea lui și de locul în care va trebui să fie înmormântat. Nu, în ce mă privește e mai rău. Eu trăiesc cu o frică primară. Atribuțiile mele profesionale devin, invariabil, cea dintâi frică a mea. Mai există însă și ceea ce Harlot obișnuia să numească *Queen-for-a-day*. E vechea inimă-n gât din ziua bătăliei.

Eram plin de *Queen-for-a-day*. Nu voiam să vâslesc din coasta Mount Desert-ului spre Doane – numai vreo două sute de picioare, așa cum am afir-

mat, dar de câte ori arătase apa așa de rău? Planșele de lemn ale debarcaderului dârdâiau. Nici vorbă de cale de trecere, ci de o cursă care-ți ridica părul măciucă. Dacă bărcuța se răsturna, s-ar fi putut să nu supraviețuiesc nici măcar un minut într-o apă înghețată ca asta. Aș fi putut să înot măcar douăzeci de yarzi înainte ca plămânii să mi se blocheze? Astfel încât m-am întrebat dacă să mă întorc pe șoseaua națională și să mă îndrept cu mașina spre Southwest Harbor, cel mai apropiat oraș unde aș fi putut găsi cameră la un motel pentru la noapte. Gândul nu mă mulțumea, dar barca s-ar fi putut dovedi o soluție și mai proastă.

N-am stat totuși prea mult pe gânduri. O dată ce-mi doream s-o văd pe Kittredge acum, trebuia să-mi încerc puterile pe șenal. Fir-ar el să fie de Harlot! Dacă izbuteam, m-aș fi simțit mult mai împăcat. Dacă nu ajungeam la mal, dincolo, bine: îmi spălam sufletul de Chloe, puteam fi absolvit între furcheți și fundul oceanului.

Am sărit în bărcuță. Avem mai multe bărci mai vechi, din lemn, și tot atât de apte să țină marea ca un bătrân lup de mare, dar la debarcader, pentru moment, era cea mai nouă, din fibre de sticlă, cu banchete de lemn de nuc și accesorii strălucitoare. Își avea și ea viciile ei, inclusiv tendința oricărei găoace din plastic de a sălta ca un dop de șampanie și reacționa rapid la vâsle. Uneori este nevoie de o nebunie frumoasă, să te treacă printr-o furtună.

Am lăsat barca la apă în partea adăpostită a bazinului, mai liniștită, am sărit în ea cu fața spre provă, am fixat vâslele în furcheți și, într-o zbatere continuă, m-am apucat să străbat cei șaptezeci de yarzi ai șenalului fără să mă abat mai mult de trei sute de yarzi în josul curentului. Un yard în plus și insula Doane va fi pierdută, iar barca la bunul plac al lui Blue Hill Bay, o perspectivă pe care n-o puteam lua în seamă pentru noaptea asta.

Dați-mi voie să spun că a fost cel mai pur exemplu de vâslit cu o singură vâslă, ținând babordul, pe care l-am încercat vreodată. Vâsla de la tribord abia dacă mă ajuta pentru stabilitate. Țopăiam în sus și-n jos ca un yankeu la un rodeo mecanic de la Houston. O palã de apă înghețată, grea ca o coadă de pește de baltă, m-a biciuit peste față în timp ce trăgeam cu vâsla. Am continuat să vâslesc cu brațul stâng. O mișcare greșită și aș fi pornit la vale tot într-o goană prin mijlocul șenalului. Apa venea spre mine înspumată, aruncându-și sudalmele spre coaja stupidă de plastic. De ud, eram ud leoarcă. Am avut o primă premoniție că mă voi îneca. Prova s-a înclinat într-un gol și s-a ridicat peste un zid de apă, care s-a spart lovindu-mă drept în față, apucându-mă de gât. Tușeam, vâsleam și m-aș fi rugat, dar am auzit un pescar care cânta în grecește. Nu era însă limba greacă pe care o cunoșteam. Răsunetul ei amintea mai degrabă de o limbă înfricoșătoare, și nu de gaelică. Făcea să mi se învârte capul. Smucea prora. Pentru a doua oară în aceeași seară, am intrat într-o vrie și am scăpat vâslele, adică timp de un stroc m-a lăsat orice simț al orientării – nu mai știam de care din borduri să mă folosesc. Pierdusem direcția – era un flux fatal în noaptea asta! – și am țâșnit aval, am țâșnit, acesta e cuvântul, vâslind

de-a-ndaratelea și luând apă la bord. Strocuri înnebunite cu vâsla de la tribord, cu ambele vâsle, cu vâsla de la babord din nou – și am ieșit din vârtej. Eram la cel mult zece yarzi de țărmul insulei Doane și străbătusem șenalul. Mă aflam între două stânci mari, care ieșeau deasupra apei.

În bazinul acela placid m-am odihnit. Mai aveam de străbătut cinci yarzi de apă și îmi mai rămâneau numai treizeci de yarzi pe insula Doane. Înghețam și plămânii mei ardeau ca un rug de iarbă, iar asta avea să-mi ceară un efort și mai mare. Oprit între cele două stânci, lăsându-mă greu pe vâsle ca să mențin barca în aceeași poziție, cum am mai auzit vântul! Mă întorceam la Kittredge, la buna mea văduvă de paie, cu bărbatul dus de-acasă, și am văzut cu ochii minții cum i se strâmbă trăsăturile. Pe chipul ei se citea furia. „Pleacă, Harry", spunea vântul.

Am luat vâslele în mâini. „În noaptea asta trebuie să fiu la Doane", mi-am spus cu toată simplitatea (și cu o inexplicabilă confuzie) a celui care se adresează unui ghișeu de bilete, plătind pentru o călătorie aranjată cu mult timp înainte, și m-am lansat, am numărat cinci strocuri mari cu vâsla babord și două cu ambele vâsle, până ce prova să se izbească zgomotos de un prag submarin de stânci, să scape de ele și să se ridice pe un strand de bolovani și pietriș. Țipătul pietrei de mici dimensiuni, formând împreună uscatul, sub partea dinspre provă a cocii, a sunat urechilor mele tot atât de ademenitor ca trosnetul unui os spart pentru un câine. Eram pe pământul meu. Jocul fusese strălucit și meritase. Mă simțeam nu mai puțin bombardat decât prințul de Wales după o noapte pe front în tranșeele Primului Război Mondial și mă simțeam nu mai puțin un prinț. Mă înfoiam și totodată tremuram, căci eram murat până la os.

Am tras barca pe uscat, am târât-o în sus, trecând-o peste ultimul prag dantelat din iarbă de mare prin iarba înaltă spre punctul sudic al insulei Doane. Fiind vânt, nu numai că am întors barca, dar am așezat și vâslele sub ea și am legat barbeta de un copac. Apoi am pășit clătinându-mă spre Long Doane, drumul principal pe insulă, cu o lungime totală de patru sute de yarzi, și am luat direcția „Hambarul", care se afla în centrul insulei și privea spre apus, peste Blue Hill Bay.

Dacă terenurile virane de pe malul celălalt al șenalului sunt mâncate de mălură și cotropite de mlaștini, Doane e frumoasă. Păduricea noastră este înzestrată cu catifeaua adâncă a mai multe grote cu mușchi. Verdele întunecat domnește primăvara, vara și toamna; cărările noastre sunt înroșite de ace de brad. Pâlcuri de molizi domină zada, în timp ce pinii rășinoși se apleacă sub tăria vântului. Cu o mână se înclină spre mare, cu cealaltă țin o sabie ridicată. Se onduleaza sub zborul pescărușilor și se cutremură la trecerea gâștelor sălbatice. Țin piept cețurilor la marginea țărmului.

Pentru că sosisem aproape de căderea întunericului, cele de mai sus ar trebui să pară o descriere calmă a insulei noastre văzută ziua, și totuși tăcerile unei insule sunt cele care au dreptul la primul cuvânt. Îmi mai rămânea doar să

pășesc pe uscat și simțurile mele începeau să se potolească. Puteam vedea insula așa cum avea să-mi apară la lumina zilei și cunoșteam fiecare colț de verdeață de care mă apropiam, fiecare terasă stâncoasă peste care călcam cu piciorul pe țărm. Insula era ca o casă. Ne simțeam în ea ca-ntr-o clădire aflată în interiorul unei alte clădiri. Sunt la un pas de exagerare, o știu, dar „Hambarul" – pe timpul iernii, când nu mai rămâneam decât Kittredge și cu mine – ar fi fost mare cât o peșteră dacă n-ar fi fost îmbrățișat de aceste împrejurimi ale lui Doane. A locui într-un cerc înconjurat de un alt cerc înseamnă a intra în plină vrajă.

Ce încerc să spun? În epoca noastră de sfâșieri, Kittredge și cu mine mai trăiam aidoma unui conte și a unei contese, scăpătați. Ca proprietate imobiliară „Hambarul" era mult prea vast pentru doi inși. La început fusese clădită o casă de țară, ca un fort pentru Farr, iar stră-străbunicul meu, Doane Hadlock Hubbard, îi atașase un hambar. Alte generații adăugaseră țevăria și practicaseră despărțituri. Hambarul slujea drept tabără pentru invazia rudelor, vara, iar apoi a urmat anul în care mama venise cu fantezia ei de nestăvilit și-l obligase pe tata să angajeze un arhitect care să ne procopsească cu o cameră de zi lungă, din lemn deschis la culoare, plină de geamuri, care o dată cu etajul se arcuia în consolă deasupra lui Blue Hill Bay. Când lucrarea a fost isprăvită, aveam vedere peste apă spre vest și puteam întrezări alte insule răsărind luminoase în zori sau alunecând treptat ca niște nave dincolo de orizont în ceața nopții; am văzut apusuri de soare tropicale, pe Maine. Această încăpere modernă aducea atât de mult cu un salonaș de clasa întâi de pe un vas de pasageri oceanic, încât l-am numit Cunard.

Mă întorceam deci acasă – într-o casă ale cărei părți purtau diferite nume, precum „Cunard", „Tabăra", „Subterana" și „Hambarul" (acesta din urmă trimitea la casa de țară propriu-zisă de altădată, dar pentru a evita orice confuzie, îl foloseam și pentru toate astea laolaltă). Locuiam în „Vechiul Hambar" – cum putea fi botezată decât așa? –, în timpul iernii, și foloseam restul, cu excepția Subteranei, când sosea vara și, o dată cu ea, veneau verii lui Kittredge – cu copii cu tot –, așa cum își făceau apariția și verii mei, precum și frații mei după tată, cu nevestele lor, precum și prietenii cu copiii lor. Atunci ritualurile de odinioară erau reluate. În copilăria mea, obișnuiam să petrec două săptămâni, vară de vară, împreună cu tatăl meu aici, pe insula Doane. O încercare cu peripeții în adolescență fusese să adunăm în noi destulă trăsneală de familie pentru a sări de pe balconul cu care era prevăzut „Cunard" în apa lui Blue Hill Bay, de sub noi. Un plonjon care-ți lua o grămadă de timp – de peste treizeci de picioare – și-ți dădea din plin măsura distanței nesfârșite de până jos. Dura o veșnicie până atingeai apa (altfel, o secundă și jumătate – nu mai mult, nu mai puțin). Și era fericirea însăși să te ridici la suprafața rece ca gheața a apei în mijlocul bulelor de aer. Câtă vitejie cânta în sângele celui care înota spre țărm! Verii mei și cu mine fusesem propriii noștri eroi în ziua aceea memora-

bilă când ne-am putut învinge spaima absolută a copilăriei și am făcut prima săritură.

Acum devenise cea dintâi vitejie a verii pentru o altă generație de puștime. Casa duduia toată în timp ce alergau pe scări în sus pentru a lua startul din nou. Iarna, în schimb, dacă Kittredge și cu mine puteam să folosim din când în când căminul din „Cunard" și să lucrăm în zilele călduroase la lumina după-amiezei, care intra pe ușa-fereastră, din toate celelalte camere ale „Vechiului Hambar" păstram doar două, pentru noi, trăind într-o asemenea pace și liniște, încât fiecare încăpere părea adâncită în propria ei stare de spirit și nu avea cum deveni mai ea însăși nici dacă ar fi purtat un semn distinctiv. Uneori trăiam cu impresia că-mi cunoșteam odăile așa cum își cunoaște un fermier tot ce mișcă-n ogradă. Dar, cu teama că prea puțini mă vor pricepe, aș putea sugera că le vorbeam și ele îmi răspundeau. S-o lăsăm însă baltă. Am povestit toate astea numai pentru a le arăta, celor care ar voi să ne creadă, că Kittredge și cu mine nu eram singuri.

Mă mai aflam încă afară, și dintr-o dată am devenit foarte conștient că aproape degerasem. Căldura care mă cuprinsese în timp ce vâsleam spre țărm, excitația fierbinte cât am navigat spre Long Doane pe întuneric, amintirile care mă însoțiseră – s-au topit. Brusc, am luat-o la fugă. Mă aruncasem, din căldura aceea interioară, în spasmele înfrigurate și am ajuns la ușa principală a casei noastre cu mâinile atât de țepene, încât cu greu am reușit să potrivesc cheia în broască.

Intrat în casă, am strigat-o pe Kittredge, dar nu mi-a răspuns nimeni. N-aș fi crezut în ruptul capului că era în dormitor și dormea, în loc să-mi aștepte sosirea. Dezamăgit ca un țângău căruia i se refuză invitația la dans, n-am urcat scările, ci m-am apucat să umblu vraiște prin salon și până la urmă am ajuns în cămara-oficiu. Acolo, m-am dezbrăcat de costumul ud din flanel în culoarea cenușii și am luat pe mine o cămașă uzată și pantalonii de care mă foloseam când făceam pe grădinarul, mirosind încă, slab, dar fără greș, a sudoare și a îngrășăminte, un miros amestecat pe care cu greu l-aș fi suportat, dar poate că eram plin-ochi de nevoia de a ispăși pentru plăcerile pe care mi le îngăduisem azi-noapte. Ori nu voiam s-o întâlnesc pe Kittredge în hainele pe care le purtasem lângă Chole?

Am înghițit un strop de Bushmills Irish, ceea ce m-a făcut să urc cele trei trepte ale oficiului până la rezervele personale, și dârdâitul m-a mai lăsat. Am mai luat o înghițitură și am început să mă simt ca o declarație în acțiune. Cuvintele faimoase, rostite de legiuni de americani, îmi veneau pe buze: să trecem peste asta.

Tăria rachiului a fost subțiată de treptele scării. Salonul începea să mi se pară la fel de lung ca în copilărie. Ușa de la dormitorul nostru era închisă. Am încercat, ușor, clanța. Ușa era încuiată. Am simțit o împunsătură în inimă, îm-

punsătura pe care o simte acuzatul în clipa când este declarat vinovat de tribunal. Am scuturat clanța.

– Kittredge! am strigat tare.

Am auzit un foșnet de partea cealaltă a ușii. Ori doar mi-am închipuit că-l aud? Urechile îmi erau zăpăcite de vânt, care bătea cu putere și îndruga vrute și nevrute la obloanele exterioare al ferestrelor, turuind, ciugulind ca păsările pe un leș.

– Kittredge, pentru numele lui Dumnezeu, am chemat-o eu și am avut imaginea ei, nemijlocită și de neșters, zăcând în apa palid-cărămiziu deschis, însângerată. Cada în care o găsisem cândva era încă la locul ei.

Eram pe punctul să sparg ușa, dar în aceeași clipă vocea ei a ajuns până la mine. Am auzit vocalele limpede articulate, care ar fi putut ieși din gura unei cochete doamne în vârstă, cam țăcănită. Avea exact vocea maică-si.

– Oh, Harry, a spus ea, așteaptă un minut. Oh, dragă bărbate, nu intra. Nu încă.

Dacă în cursul serii îmi degerase trupul, de data asta mintea mea trăgea ponoasele frigului. Cu siguranță că ceva nu era în regulă.

– Dragul meu, a zis ea, am auzit adineauri niște vești îngrozitoare. Aproape nici nu-mi vine să ți le spun.

Oare era vântul? Nu știam dacă era vântul. Părea un vaiet care străbătea aerul.

– Harry, mi-a spus Kittredge prin ușă, Hugh a murit. Mă tem că l-au omorât. Gobby e mort.

OMEGA – 5

Am strigat:

– Kittredge, descuie ușa!

În nopțile acelea înfiorătoare, deși ocazionale, când voia să vorbească cu maică-sa, Kittredge scâncea un fel de cântec de leagăn monodic. Acum scotea aceleași sunete.

În tăcerea care a urmat, am încercat să mă pătrund de semnificația faptului că Harlot era mort.

– Kittredge, te implor. Te rog, spune-mi ceva.

– Harry! Avea o voce stranie, asta nu se putea tăgădui. Nu mă poți lăsa în pace?

– În pace?

– Doar o clipă.

Dacă bătaia mea la ușă ar fi prins-o pe nevastă-mea cu un iubit în pat, panica ei n-ar fi fost mai evidentă.

Dincolo de ușă însă, nici urmă de iubit. Numai prezența morții sale. Inima mea o recunoștea treptat. Moartea era tot atât de intim-apropiată simțurilor ei fine, pe cât se dovedea rutul lui Chloe pentru ale mele.

– Nu te pot lăsa, am spus, până nu-mi povestești. Cum nu-mi răspundea, am insistat: Hai, vorbește-mi!

– Hugh a ajuns la Chesapeake, adus de ape. Împușcat. Era cât pe ce să se oprească, dar a continuat: Serviciul de Securitate susține că s-a sinucis. Ceea ce vor și anunța.

– Cine ți-a dat ție informația asta?

Fiindcă iar nu-mi răspundea, am bătut din nou în ușă:

– Trebuie să-mi dai drumul înăuntru.

– Nu-ți dau. Nu acum. Rostise cuvintele cu atâta hotărâre, încât m-am întrebat dacă nu cumva aflase despre Chloe. Dar când? Lucrul ar fi devenit cu putință numai după convorbirea noastră telefonică.

– Nu prea știu, am zis, cât de sigur e pentru tine și pentru mine să rămânem singuri.

– Destul de sigur. Un alt timbru își făcea loc în vocea ei – o furie fără margini, stârnită de încăpățânarea celui de lângă tine.

– Kittredge, dă-mi drumul. Dă-mi drumul înăuntru.

– Dă-mi drumul înăuntru. Dă-mi drumul, repetă Kittredge.

Am dat înapoi. Moartea lui Harlot mi se părea încă undeva departe. Pusese stăpânire pe sufletul meu încă de la vârsta de șaisprezece ani. Dar acum era mort. Într-o zi sau două, *ei* vor spune despre Harlot că era un sinucigaș. Cineva foarte băgat în miezul lucrurilor trebuie să-i fi telefonat lui Kittredge.

M-am întors în oficiu, am cules costumul meu gri în dungi din cârlig – era jilav bine – și cămașa de un albastru-oxford, leoarcă, precum și lenjeria de corp și le-am dus în spălătorie, de cealaltă parte a oficiului. Nu mă prea pricepeam eu la chestiile astea, dar simțeam o strângere de inimă la gândul că uscătorul nostru mi-ar putea face ferfeniță costumul. Nu-i nimic. Nu mai puteam rămâne în hainele în care grădinăream. Simțeam în nări mirosul de lopată folosită la săpatul unui mormânt. Aș putea recunoaște că am mai luat un strop de Bushmills. E cumplit să nu știi dacă e cazul să jelești un prieten mort sau să răsufli ușurat că un coleg implacabil și/sau perfid a luat-o din loc.

În realitate, nu aveam o reacție limpede. Ce ați face dacă ați primi vestea sigură că Dumnezeu a murit? Ați putea să vă vedeți în continuare de pregătirea micului dejun. Peste zece săptămâni sau peste zece ani, marginile acestei conștiințe ar putea deveni tăioase ca o lamă de cuțit, eu însă acum așteptam să mi se usuce costumul, trăgând cu urechea la hârșâitul cu care se rostogolea în uscător. Afară, sub cerul liber, vreo vietate mică, vreun urs spălător poate, proaspăt ieșit din hibernare, zdrăngănea niște cutii de conserve. Chiuveta spălătoriei picura, pic-pic. Într-un colț, dezlipită de umezeală, o bucată de tencuială căzuse și se făcuse fărâme pe podea. Fărâmele alea cât praful, triste și neplăcute,

m-au dus cu gândul la rămășițele lui Harlot. Avea să fie ars la crematoriu? Lăsase oare instrucțiuni? Alte întrebări, care nu-și găseau răspunsul, se ridicau, una câte una, și cădeau la unison cu apa care picura.

Încercam să țin departe de mine ideea că aveam necazuri. Nu știam dacă sistemul meu de alarmă mă lăsase, dar nu aveam sentimentul că cineva venea după mine. Desigur, cum ar fi putut cineva să traverseze șenalul în noaptea asta? Zicându-mi asta în gând, am fost nevoit să recunosc că istețimea mea cam ațipise. În ciuda furiei apelor, un bun vas cu motor n-ar fi avut cine știe ce dificultăți să ajungă până aici de la Bartlett Island sau Seal Cove.

Un cuib de păianjen în colțul apropiat al spălătoriei a început să-mi atragă atenția. Pe spinarea păianjenului se ivise un chip galben, sau cel puțin câteva mici semne – ca găvanele ochilor, o crestătură pentru nas, ceva ce aducea cu o gură și o bărbie. Am meditat la toate aceste indicii cosmice ca un bețiv care admiră minunile unui deget de la mână zdrobit, în timp ce galaxiile nopții de dezastru se rostogolesc în jurul lui.

Costumul meu trebuia să fie gata. Gata sau nu – cred că rachiul își avea și el partea lui de efect nefavorabil –, am deschis ușa uscătorului, am tras cămașa, lenjeria de corp, vesta, haina și pantalonii, toate mult mai mototolite acum, și m-am îmbrăcat.

Acesta a fost momentul în care mâna mea a țâșnit spre buzunarul de la piept. Numai dorința de a relata punct cu punct toate evenimentele acestei nopți mă poate obliga să mărturisesc următorul detaliu. Pașaportul meu – murat, fără îndoială, în timp ce străbătusem șenalul – rămăsese în buzunarul de la piept, în timp ce costumul îmi era aruncat în toate părțile în uscător. Așa cum am descoperit curând, paginile sale cu datele mele erau făcute harcea-parcea. Aveam un pesmete în mână. Tiparul abia se vedea. Ce prostie! Purtasem cu mine documentul acesta special mereu, de când începusem să lucrez la povestea cu Sfinții de Sus. Harlot îmi făcuse rost de el pentru a-l folosi peste hotare, dacă ar fi trebuit să dispar repede. William Holding Libby era drăgălașul meu nume de împrumut, pe care mi-l acordase Montague – un nume oribil, dar ce conta, dacă lucrurile luau o întorsătură rea, era ușa prin care mă puteam strecura din capcană, chepengul meu. Îl țineam la mine. Acum, stând în picioare pe dușumeaua goală de lemn a spălătoriei, purtând costumul încă jilav și boțit, păream incapabil să iau contact cu situația imediată. Asta detașare! Mă aflam într-un fel de tărâm exotic, unde trecerea timpului nu te readuce cu sila la propriile tale responsabilități.

Totodată, nu eram sigur că țineam să bat în ușa dormitorului meu – nu, nu voiam să fiu alungat din nou. Dar ce-mi rămânea altceva? Mă simțeam nici mai bine nici mai rău, poate, decât unul căruia șeful îi cere să justifice o cheltuială scandalos de mare. Cât de tăcută îmi apărea casa în timp ce urcam scările.

Ușa dormitorului nostru era ușor crăpată. Nu deschisă, ci întredeschisă. Pornise Kittredge în căutarea mea? Puțin probabil. Mai degrabă, i se îmbunase întrucâtva inima, destul ca să tragă zăvorul. Firește, asta nu însemna că eram binevenit.

Înainte chiar să fi pășit în cameră, am auzit-o. Nu era nevoie să înțeleg cuvânt cu cuvânt, ca să știu din tonul ei, vorbea tare și un pic abstras, ca și cum s-ar fi adresat unui surd, că vorbea cu peretele. Doamne, cum îmi doream să fi fost maică-sa, cu o dorință atât de fierbinte, încât am și văzut-o cu ochii minții pe Maisie Minot Gardiner în fața mea, cu părul ei alb, cu dinți albi, puternici, și cu vocea aia de papagal pe care o au doamnele grațioase (ca și cum nici nu le-ar trece măcar prin vis să folosească o expresie care n-a fost rostită mai întâi de o persoană mai potrivită – vocea aia ieșită din gâtlejul Eleanorei Roosevelt fusese poate prima să atragă atenția asupra fenomenului).

Mama lui Kittredge avea ochii de un albastru violet al hibrizilor care creșteau în grădina ei. Oi fi cunoscut eu numele florilor sălbatice, dar Maisie își bătea capul numai cu soiuri ultimul răcnet. Creștea florile cele mai înalte, super-cârciumărese, cu o tijă de patru și cinci picioare și extraordinar de viu colorate. Dacă ai fi așezat un Bonnard pe un șevalet în grădina ei, paleta coloristică ar fi fost dominată de florile lui Maisie. În zilele călduroase, toate florile alea asudau în felul lor, într-un chip destul de asemănător cu Maisie. Era deosebit de sigură de sine și de părerile ei. „Harry, nu te lăsa prostit de francezi", îți putea spune, „nu sunt niște oameni să-i crezi pe cuvânt."

Da, mă rugam ca Kittredge să vorbească cu Maisie, dar știam că nu-i așa.

– N-am să te urmez nicăieri, am auzit-o pe nevastă-mea zicând.

Am atins ușa și ea s-a deschis. Lucrurile arătau exact cum mă așteptam. Adică, mult mai rău decât speram. Kittredge stătea pe scaun cu fața la perete. Purta o cămașă de noapte albă, nu mai albă decât pielea ei, ceea ce o făcea să pară goală și îmbrăcată în același timp. Părul ei nu-mi păruse niciodată mai negru sau mai lucios și ochii ei nu mai erau încețoșați. Străluceau. Nu-i lucru de toată mâna ca niște ochi albaștri să strălucească într-un pat modest din dormitor, dar aș fi putut jura că lumina venea dinlăuntrul lor. Cu siguranță nu-și mai amintea de mine.

– Hugh, te-am avertizat, a rostit ea cu glas tare. M-am rugat pentru tine. Acum sunt liberă. N-am să te urmez dincolo de pragul acestei case.

Nu mult după căsătorie, când am avut prilejul s-o aud pentru prima oară vorbind cu mama ei, am făcut greșeala să telefonez de la Doane tocmai la McLean, Virginia, unde ținea cabinet un psihiatru aflat în serviciu CIA. Kittredge aproape că nu mi-a iertat-o. Acum, că acest episod a fost introdus în dosarul ei, să ignorăm daunele pe care i le adusesem carierei sale (și a mea); asta era partea cea mai lipsită de importanță a greșelii mele. Ceea ce nu-mi putea ierta era simpla lipsă de respect.

– O iubesc pe mama, mi-a spus ea, și-i un dar al Cerului că pot vorbi cu ea. Nu vezi? Ce-ai făcut tu a fost un lucru insuportabil – să-i telefonezi unui doctor! Harry, dacă mai faci o barbarie ca asta, am să încep să cred că nu suntem făcuți unul pentru altul. Ai considerat darul meu o infirmitate.

N-a trebuit s-o spună de două ori. Am încercat cum m-am priceput mai bine să dreg lucrurile. La urma urmei, vorbisem cu psihiatrul doar o singură dată. Când m-a sunat din nou, după cele întâmplate, am pretins că Kittredge și cu mine ne îmbătasem cam tare – o situație cu totul necaracteristică pentru noi, am spus eu, și nu prea căzusem de acord. Cam așa am prezentat lucrurile și am adăugat:

– La urma urmei, doctore, omul are dreptul s-o ia nițel razna atunci când îi moare o rudă.

– Zi-i un sfert de galon de băuturică, mi-a replicat el, și amândoi am râs, mai întâi în armonie, apoi în contrapunct. Oare de ce râsul la telefon are o structură mult mai muzicală decât cel real?

Cariera pierdută s-a limitat pentru nevastă-mea la o notă, în dosarul 201, dosarul ei: *Ajutor psihiatrie solicitat în 19 mai 1975*. Dat fiind numărul alcoolicilor, divorțaților și al homosexualilor descoperiți printre noi (nu mai rău, vă garantez, decât într-o corporație sub înaltă presiune), am sperat că însemnarea nu-i va dăuna cu adevărat. Știam totuși că pământul începea să ne alunece sub picioare. Căsătoria noastră fusese un scandal al Casei, ceva cam cum ar fi fost să fugi cu nevasta generalului.

Toate astea m-ar putea ajuta să explic de ce dădeam acum târcoale scaunului pe care stătea Kittredge de parcă aș fi dat ocol unui sfânt. Fiți siguri: n-am adus nici apă să-i spăl fața, nu m-am apucat nici să-i șterg picioarele, nici nu mi-a dat prin cap s-o scutur zdravăn sau măcar s-o ating. Cu toate năravurile unei vieți în care mă obișnuisem să iau lucrurile sub stăpânirea mea, nu era nimic de făcut – doar să mă așez.

A rămas tăcută multă vreme. Apoi a început să clatine din cap. I s-a adresat zidului:

– Gobby, n-ai ajuns niciodată să ai încredere în oameni. Dar mie poți să-mi spui. Dacă crezi că-i important, dragul meu, poate ar trebui s-o faci.

Era ca o discuție pe un acoperiș, când cineva e gata să-și dea drumul și să sară, iar polițiștii încearcă să-l facă să-și schimbe părerea. Îmi închipui că în situații din astea dialogul ajunge să pară firesc. Kittredge sporovăia cu peretele de parcă, nici vorbă, Harlot era chiar acolo. Mărturisesc că în scurt timp a început să-mi sune mai puțin excepțional. Dormitorul nostru, prea ascetic pentru gustul meu, mult prea asemănător cu o cameră de la etaj într-un han care-și merită numele din Noua Anglie – până și ciucurii albi ai cuverturii erau de o castitate profesională –, rămânea la fel de ordonat, de nederanjat de intensitatea cuvintelor lui Kittredge. Când a isprăvit ce avea de spus, încăperea a fost cuprinsă din nou de tăcerea ei albă, în toți porii ei.

– Harry, ieși dracului afară!

În toți ani petrecuți împreună, rareori folosea cuvântul. Dar nu eram sigur că vorbise ea. Poate să fi fost vocea lui Harlot, ieșind din laringele ei?

Kittredge s-a aplecat în scaunul ei.

– Ești acoperit de alge, a articulat ea tare. Oh, Gobby, dă-le deoparte. Arăți de parcă ai purta o perucă. După care a râs zgomotos, cu o voce aproape bărbătească, iar apoi, cum râsul nu se mai oprea, tonul a devenit cordial. Unii bărbați râd de parcă tăciunii din vatră și frunzele frumos împachetate ale unei havane de bună calitate sunt o parte din splendidul serviciu care-i înconjoară. Doamne, m-am gândit, exact ca tata. Apoi, trăsăturile ei au luat o expresie care îmi amintea de Allen Dulles, plecat și el dintre noi, ca tata.

Într-un rând, în Vietnam, după un chiolhan la Magazinul Universal (cum botezasem cel mai mare bordel din Saigon), am ajuns în cele din urmă într-o cameră de hotel cu o tânără și micuță prostituată vietnameză, care mi-a făcut rost de opium. L-am fumat cu un imens sentiment al păcatului și am vărsat toată cina cu sentimentul deplin al mântuirii. După care a pogorât asupra mea pacea adusă de pipa fumată și am început să halucinez. Chipul târfei a devenit chipul mamei mele, iar apoi chipul lui Kittredge de care eram îndrăgostit de la distanță. După o vreme am fost în stare să preschimb trăsăturile prostituatei vietnameze în ale oricărei femei aș fi vrut.

În dormitorul nostru, totuși, n-a fost în puterea mea să aleg eu chipul pe care îmi doream să-l văd în continuare, nici n-am putut mărturisi fericit că pluteam printre norii de ceață ai unei halucinații controlabile. Mai degrabă fiecare set de trăsături venea ca și cum era cineva acolo, și acel cineva îi frământa carnea. Deasupra buzei superioare a lui Kittredge, atât de delicată, a dat colț mustața sare-și-piper, aspră și deasă, a lui Harlot. Ochelarii lui cu cadre de sârmă erau pe nasul ei, capul cu păr bogat devenise dovleacul lui pe jumătate chel – și Harlot se holba la mine. Apoi, a vorbit. Vorbele veneau din gura lui Kittredge, dar putea foarte bine să fie vocea lui.

– Ai să descoperi, Harry. E o mincinoasă patentată.

Mustața a pălit o dată cu ochelarii. Coama ei de păr negru era din nou a ei. Kittredge a început să plângă.

– Gobby, ia-mă cu tine. Aici sunt singură. Amărăciunea i-a trecut repede. Ca un țânc care trece cu iuțeală de la o stare la alta, o nouă expresie a început să alunece pe trăsăturile ei; înfățișarea ei de acum te ademenea și era pofticioasă. Era înfățișarea lui Chloe în intimitate, pe care numai ea o putea oferi: hai, vino în regatul meu de pofte. N-ai fi văzut niciodată această schimbare pe gura lui Chloe până nu erai gol-pușcă lângă ea și diavolul nu pornea transporturile cărnii; jucăriile începeau să strălucească. În sfârșit, eliberate!

Simțeam impulsuri ciudate. Să mergi pe bulevard și să simți imboldul brusc de-a o apuca pe-o parte nu-i un impuls obișnuit. E de presupus că vine chiar din tine. În privința asta, n-am nici o îndoială. Sugestiile care se repezeau

asupra mea nu-mi aparțineau. Erau ca pilitura de fier alunecând repede pe tavă, în timp ce magneții sunt mișcați dedesubt. Magneții ăștia sunt atotputernici ca niște zei. Oricare va fi fost imboldul ce mă depunea periodic la ușa rulotei lui Chloe, acum dădea târcoale nevestei mele. Un val de dorință, pur ca un țap sălbatic, mi-a cuprins șalele. Rutul rezervat lui Chloe m-a luat din nou în stăpânire. Nu pot rezista să-mi mărturisesc gândul următor. Inima mea era mai rece decât Harlot: voiam s-o duc pe Kittredge în Subterană.

Dar am invocat numele lui Harlot. Asta a stricat jocul. M-a năpădit sudoarea. Nu cumva Harlot era acela care mă ademenea în Subterană?

Lăsând-o pe Kittredge în scaunul ei, am coborât la parterul „Hambarului". Acolo am aprins focul în chilioara noastră. Era cea mai călduroasă încăpere pe care o aveam. Când luminile celelalte erau stinse și focul ardea, lemnul pătat al scândurilor vechiului hambar împodobea pereții în tonuri de bourbon și brandy. Ai fi putut convoca iluzia că profesiunea și căsătoria nu rămâneau fără legătură cu vatra întregului univers.

Acum, gândurile mele erau tot atât de livide ca obsesia unui insomniac. M-am tolănit într-un jeț bătrân, tapisat în piele, și am cercetat focul. M-am străduit din răsputeri să-mi golesc mintea. Dispuneam de talentele mele pentru meditație; niște tehnici, așa cum ați putea bănui, apte să restaureze detașarea. Simțeam nevoia de pace, așa cum un general vlăguit simte nevoia să doarmă. După douăzeci de minute de încercări menite să-mi redea sângele rece, am primit în schimb moneda săracă a unui substitut: apatia.

A fost clipa în care telefonul aflat la masa de la celălalt capăt al încăperii a început să sune. Nu era un lucru obișnuit la ora asta. Cu zece ani în urmă, eram chemat uneori de cei de la Langley la miezul nopții, dar nu mai târziu. În clipa de față, totuși, ceea ce m-a impresionat mai mult a fost faptul că așteptam liniștit ca telefonul să sune. A sunat.

OMEGA – 6

Am recunoscut vocea înainte de a-i pune un nume.

– Chloe, am spus.

– Scuză-mă că te sun, a început ea. A urmat o pauză întreagă, bună în teatrul de amatori, ca și cum ideea i-ar fi dat abia acum prin cap: Putem vorbi? m-a întrebat.

Să mă fi simțit îmboldit de sentimentul vinovăției? Știam că în dormitor Kittredge își târșâia papucii.

– Da, putem vorbi, am zis. Dar vocea mea era destul de joasă, ca să dea de bănuit că nu puteam.

– Trebuie să te văd. Am vrut să te caut acu' vreo câteva ceasuri. Dar n-am știut dacă era OK.

– Cum mai e vremea pe la voi, în Bath? Nici nu-mi caut scuze c-am spus-o. Eram capabil să spun orice, doar voi obține o amânare fie și de-o clipă. Cum sunt drumurile, rele?

– Târlia mea pe patru roți seamănă cu o lămâie mare și rotofeie pusă pe zăpadă, dar nu va fi nici un bai. Harry, a urmat ea, s-a întâmplat ceva. Trebuie să te văd. În noaptea asta.

– Păi, am îndrugat eu, nu-i deschis nicăieri la ora asta.

– Vreau să vin la tine acasă.

– Da, am zis. Ești binevenită, desigur, dar nu vei reuși să mă găsești.

– A, nu mi-a dat ea răgaz. Știu unde stai. Cunosc drumul. Am petrecut o iarnă lângă Doane.

– Da?

– Bineînțeles, m-a asigurat ea. Am fost combinată un timp cu Wilbur Butler. Am stat în rulota aia dublă de lângă șosea.

Am revăzut în gând carcasele alea de mașini ruginind în curte.

– Cum de nu te-am zărit niciodată?

– Am trăit cu Wilbur numai vreo câteva luni. Nu m-a lăsat nici o clipă să mă dau jos din pat. Îmi făcusem obiceiul să mă uit după tine pe fereastră, când treceai pe acolo. „Hai că-i un tip bine“, îi ziceam de fiecare dată lui Wilbur. Cum te mai ura!

Mi-am reamintit răutatea din ochii lui Wilbur când treceam unul pe lângă altul pe șosea.

– Presupun că da, i-am răspuns. Îi auzeam respirația. Chloe, am zis eu, ideea de a veni aici în noaptea asta nu-i bună deloc.

– O plimbare cu mașina, mi-a întors-o Chloe. În glasul ei clocotea aceeași înverșunare pe care o punea în împreunarea cărnii. Acum! spunea ea de fiecare dată. Mai cu inimă, pui de cățea! Mai tare! Da, ecourile erau de-atunci. Harry, trebuie, în noaptea asta! a spus ea.

– De ce? De ce în noaptea asta?

– Nu ești în siguranță. A făcut o nouă pauză. Nici eu nu sunt, a întărit ea. A făcut o pauză. Au trecut pe la tine? a întrebat.

– Nu.

– La mine au venit.

– Ce?

– Cât am fost plecați să bem un ultim pahar. Au percheziționat rulota și n-au trecut nimic cu vederea. Au tăiat stofa de la mobilă. Au scos cadrele de la tablouri. Au mutat din loc soba. Mi-au făcut fâșii salteaua. Mi-au dat de pământ cu sertarele de la birou. A început să plângă. Plângea așa cum plânge o femeie tare, care tocmai a primit vestea că o rudă i-a fost schilodită într-un accident. Harry, m-am așezat și-am stat așa o oră. Apoi, mi-am cercetat avutul. Eram pregătită sufletește pentru ce-i mai rău și mai rău, dar n-au furat nimic. Mi-au așezat până și strasurile într-o grămadă, de-o parte, pe pat. Tot așa și cu

bikinii. Și sutienele la fel, ăla roșu și ăla negru. Și chiar lângă ele, ce crezi? Au lăsat un pliculeț. Am halit niște marijuana în ajunul Anului Nou trecut și am ascuns pliculețul în fundul sertarului. L-au pus chiar lângă strasuri. Îi urăsc, a încheiat ea.

– Pe *ei*?

– Dacă erau hoți, mi-ar fi luat televizorul, cuptorul cu microunde, aparatul stereo, ceasul meu-radio, Winchester-ul cu îmbrăcămintea lui de culoarea nucii, ferăstrăul cu lanț. Trebuie să fi fost copoi. A căzut pe gânduri în legătură cu asta. Copoi d-ăia speciali. Și m-a întrebat: Harry, ce căutau?

– Nu știu.

– Are asta vreo legătură cu tine?

– Nici asta nu știu.

– Ce soi de meserie ai?

– Ți-am spus. Scriu și public.

– Harry, zău așa. Nu-s tâmpită. A coborât vocea. Ai o muncă secretă?

– Ba deloc.

La minciuna asta s-a pus din nou pe plâns. Am simțit un impuls de pură simpatie pentru ea. Lucrurile ei erau răscolite și umblaseră la ele, aruncându-le în toate părțile; iar acum o mai mințeam și eu.

– Tatăl lui Wilbur zicea: „Ăștia din familia Hubbard s-ar putea ei să lucreze pentru CIA, dar asta nu-i face mai buni decât tine sau decât mine." De câte ori se îmbăta, o spunea. De fiecare dată când treceai cu mașina pe-acolo.

Nu-mi dăduse niciodată prin cap că vecinii noștri din Maine ar fi avut idee de ce făceam.

– Nu vreau să discut despre asta, Chloe. Nu, Chloe, am spus, trebuie să rămâi unde ești.

De data asta a început să ridice tonul:

– Ai cumva vreun pic de înțelegere pentru mine, sau sunt una din alea-n plus? Da, vocea ei răzbătea tot mai tare.

– Ca dovadă că țin la tine, am articulat eu cât am putut mai încet, să știi că-mi iubesc soția, pricepi, o iubesc cu-adevărat, deși mă văd cu tine.

– Ce elegant, a zis ea, și păstrez restul pentru mine.

La urma urmei, nu sunt oare toate conversațiile de acest gen la fel? Am continuat tot așa încă cinci minute și apoi alte cinci înainte să pot pune telefonul în furcă, iar când am ridicat mâna de pe el, eram pe de-a-ntregul nenorocit. Scutul de apărare, pe care izbutisem, de bine-de rău, să-l potrivesc în legătură cu viața mea dublă, fusese sfărâmat de convorbirea telefonică. Trebuia să mă întorc în dormitorul nostru, la Kittredge. Gândul m-a izbit cu atâta intensitate, încât am fost nevoit să mă întreb dacă ceva căruia încă nu-i puteam lipi un nume nu-mi dădea cumva târcoale, atât de aproape, și am pornit în goană pe scări, sărindu-le câte două o dată și câte trei, până în salonul de sus. În dreptul dormitorului nostru mi-am regăsit totuși voința și am început să mă simt așa

de slăbit – la fel de slăbit ca și cineva cuprins brusc de febră. Mi-a trecut prin minte până și una din fanteziile care se întâmplă să crească din mădularele noastre înseși când ne dor, dar, curios, e o durere fericită. Eram în stare să mi-o închipui pe Kittredge în patul ei. Dormea adânc și liniștit – așa o vedeam eu în gând – iar eu urma să mă ghemuiesc într-un fotoliu și s-o veghez. Cu tot ce incumbă menținerea unei asemenea imagini în mintea mea, am făcut și ultimii pași spre ușa dormitorului, am privit înăuntru și ea într-adevăr dormea, exact așa cum îmi imaginasem. Ce ușurare să intru în stăpânirea unei părți atât de mari din soția mea; prezența ei mută era mai presus de singurătatea care m-ar fi lăsat fără ea. Să consider oare asta drept un semn? Câți ani de-a rândul n-am avut totuși parte decât de brațul ei plin de pistrui ținând o rachetă de tenis – și simpla lui vedere fusese pentru mine un pașaport pentru fericire?

Am privit-o cu atenție, lungită cum mi se înfățișa în pat, și am trăit pentru prima dată de când sosisem acasă un sentiment de ușurare, de parcă aș fi fost din nou cu adevărat virtuos. Am iubit-o din nou, și am iubit-o ca-n prima zi, nu ca-n prima zi a poveștii noastre de dragoste, ci ca în ceasul când i-am salvat viața.

Reprezenta cea mai însemnată realizare a vieții mele. În câte-o zi în care toate-mi mergeau de-a-ndoaselea, aveam să mă întreb dacă nu cumva fusese și singura mea realizare. Aveam, cu un cuvânt de dincolo de cuvinte, conceptul simplu al frumuseții. N-am considerat niciodată iubirea ce pe-un noroc, ca pe acel dar venit de la zei care le așază pe toate celelalte la locul lor și-ți permite reușita. Omul o poate descoperi numai după ce și-a dovedit virtutea, sau curajul, sau prin sacrificiu de sine, prin generozitate sau prin pierdere, după ce a izbutit să trezească în propria ființă puterea creatoare. De aceea, dacă iubeam acum, poate că mai puteam fi mântuit. Apatia de care suferisem marca doar marea oboseală a sufletului meu. Nu eram un ins terminat, ci mai degrabă unul bătut-măr, propria mea morfină pentru a ține la distanță pierderea. Și totuși, nu mă simțeam cu totul părăsit de grație, nu, nu și dacă dragostea mea pentru Kittredge mai trăia încă în tufa de măceș sălbatic, în care căința crește chiar din inimă.

Am stins luminile ca să poată dormi și m-am așezat lângă patul ei în intimitatea întunericului. Cât timp am rămas acolo nu pot spune – câteva minute sau mai mult? –, dar o bătaie ușoară în fereastră a pătruns până la mine prin simplul fapt că-mi regăsisem pacea, și privirea mi-a poposit asupra unei priveliști – cea mai mică și mai uluitoare priveliște cu putință. Un fluture alb, cu aripile desfăcute, nu măsura mai mult decât două degete de ale mele puse unul lângă altul, se zbătea la geam. Văzusem oare vreodată un fluture ca el, dincolo de geam, într-o noapte de martie? Aripile lui de cealaltă parte a sticlei erau la fel de albe ca balena lui Melville.

Am traversat camera până la masa de scris, am cules de acolo o lanternă electrică, am aprins-o și am îndreptat-o spre geam. Fluturele s-a lipit de cealal-

tă parte a sticlei, de parcă ar fi vrut să absoarbă căldura săracă oferită de bec. M-am uitat la aripile lui tremurătoare cu respectul cuvenit unei făpturi a Domnului, indiferent de mărimea ei. Pupilele negre, cu diametrul cât al gămăliei unui ac, mă fixau și ele cu aceeași intensitate holbată pe care o regăsim în ochii strălucitori ai unei căprioare sau ai unui cățel de lux, da, aș fi putut jura că fluturele mă scruta, ca de la făptură la făptură.

Am mișcat lin lanterna de-a lungul ferestrei și fluturele s-a luat după lumină. Când am ajuns în dreptul oberlihtului pe care l-aș fi putut deschide, am ezitat. Premiul ar fi fost un fluture de molie, nu un fluture adevărat. Trupul lui alb era ca de vierme iar antenele nu erau efilate, ci ca niște perii. I-am dat totuși drumul înăuntru. Era o rugăminte atât de stăruitoare în bătaia aripilor sale.

Odată intrat, ca o pasăre care cercetează locul unde va poposi, a înconjurat camera înainte de a se lăsa într-o cută a pernei lui Kittredge.

Eram pe punctul să mă întorc la scaunul meu, dar am simțit deodată impulsul de-a mai îndrepta o dată lanterna spre fereastră și, din mișcarea fascicului luminos de-a lungul solului, acolo, în penumbra argintie dintre ultimele raze de lumină și întunericul copacilor, am văzut nici mai mult, nici mai puțin decât silueta unui bărbat. S-a tras tot atât de repede îndărătul unui arbore pe cât m-am tras și eu, stingând lanterna.

OMEGA – 7

Ciudat. Mă apucase o veselie nefirească. Dacă timp de o oră – ultima – mă simțisem apăsat de convingerea că sunt urmărit, acest plus de confirmare venea ca o ușurare: am inspirat adânc și cu putere, ca și cum mi s-ar fi scos un ciorap tras peste cap. Într-adevăr, eram aproape fericit. Și mai eram pe muchia unei panici de nestăpânit.

În copilărie, mă socotisem întotdeauna ca feciorul bun de nimic al unui om foarte curajos și aș putea povesti istoria vieții mele urmând încercările pe care le-am făcut ca să ies din fundul puțului la suprafață. Dacă te consideri un laș, atunci actul cel mai nesăbuit se dovedește de obicei și cel înțelept. Luger-ul tatălui meu, captură din zilele când făcuse parte din OSS și lăsat mie prin testament, zăcea într-o cutie din dulapul meu. Puteam să-l iau de acolo și să fac o mică recunoaștere.

M-am revoltat. Nu eram pregătit mai deloc să intru în pădure. Ar fi trebuit, da, să mă pregătesc. O ocupație atât de exorbitant-profesională, ca a mea, evident că dezvoltă un mănunchi de aptitudini personale, chiar și atunci când insul este, prin sine însuși, departe de a fi extraordinar. La o adică, îmi pot forța mintea să se pregătească pentru o situație imposibilă iminentă. Desigur, această înzestrare era o facultate curios de exagerată. Puteai fi câștigătorul unui concurs la unul din spectacolele acelea de televiziune în care ești obligat să găsești răspuns la o enigmă, când pe scenă e un tărăboi infernal iar spectatorii murmu-

ră. Pentru a-mi limpezi mintea și a-mi focaliza voința, mărturisesc că apelam cu plăcere la un text anumit din cartea de rugăciuni.

Dați-mi voie să recunosc că vorbele rostite de mine nu prea sunau a rugăciune. Dacă repetam acum în gând o rugăciune scurtă pentru ziua de joi – *Doamne Iisuse Hristoase, prin moartea Ta ai îndepărtat de la noi arsura morții: îngăduie-ne nouă, robilor tăi, să te urmăm cu credință pretutindeni, ca în cele din urmă să putem adormi întru Tine în pace* – era nu pentru că încercam să mă pregătesc pentru bătălie, cât să-mi trimit frământările în adânc. Ori de câte ori repetam această rugăciune, și, la nevoie, o făceam de zece ori, anii petrecuți în școala preparatorie aveau să-mi apară în fața ochilor, iar o dată cu ei și somnolența care ne pocnea în biserică, fatală, așa cum obișnuiam s-o botezăm la St.Matthew, avea să revină și ea. „Adormeam în pace" întru cineva sau întru ceva și mă trezeam după o întrerupere de cinci sau zece secunde, pentru a mă îndrepta în direcția pe care voia s-o urmeze mintea mea. Fiecare cu mnemonica lui! Am ieșit din cele zece secunde cu conștiința că nu era cazul să rămân lângă Kittredge și s-o păzesc până-n zori. Ar fi fost poate prudent să stau pe scaun și să am grijă de viața mea, dar asta avea să-mi piardă dragostea. Cele de mai sus sunt o ecuație rușinos de romantică, dar vedeam în ea însăși logica iubirii – care se reduce de obicei la o singură ecuație. Dragostea este scandaloasă. Ca s-o păstrezi, trebuie să înfrunți primejdia – un motiv, probabil, pentru care prea puțini oameni rămân statornici în dragoste. Eram deci *obligat* să descopăr cine dădea târcoale casei.

Am scos așadar Luger-ul tatei din tocul lui, am lăsat să alunece încărcătorul de 9 mm plin, am introdus lama cu cartușe în patul revolverului, am tras închizătorul, apoi l-am împins înainte și am auzit cum glonțul pătrunde cu un pocnet în culată. Pentru unul care îndrăgește armele, e un sunet dătător de satisfacție (și eu, în acest moment, eram unul care-ndrăgește armele). Apoi, m-am îndreptat spre ușa dormitorului, am deschis-o, am încuiat-o pe dinafară și am pus cheia în buzunar; cu arma în mână, am coborât cu pași mari în salon.

Tatăl meu obișnuia să susțină că Luger-ul însemna contribuția cea mai de nădejde a nemților la o viață binecuvântată. Privit din profil, Luger-ul capturat de el e la fel de arătos ca al lui Sherlock Holmes, iar greutatea pe care i-o simți în palmă te poate face să te crezi un bun țintaș, cam în felul în care un cal minunat te va face să-ți închipui că încă ai mai putea deveni un bun călăreț. Eram gata.

„Hambarul" este o casă cu șapte uși, un semn, spunem noi adesea, al norocului gata să se înstăpânească. Avem o ușă principală la casa veche, precum și una în spate, și tot așa o intrare laterală în Cunard (ea dă mai departe într-un șir de scări care duc spre țărm în timpul refluxului), o ușă la fiecare capăt al Taberei, plus ieșirea din oficiu spre șopronul de lemne și o trapă în cămară.

Am ales ușa de la oficiu. Nu era luminată de ferestrele din jur, iar vântul bătea destul de tare, îmi imaginam, pentru a acoperi orice scârțâit al țâțânilor sau al ivărului. Așa s-a și întâmplat. Am ieșit din casă fără mare tamtam.

Afară era un întuneric masiv, de cavernă. Asta m-a mai reconfortat. Terenul era ud, pașii mei înăbușiți. Nu mă simțisem niciodată atât de alert (în felul acesta) de la stagiul meu cu cincisprezece ani în urmă în Vietnam – și, de fapt, abia dacă făcusem zece pași amortizați, că mă și întorceam la tot ce învățasem în timpul celor câteva patrulări, puține, când plecam cu un pluton de caută-și-distruge. Ar fi multe de spus despre agerimea simțurilor, în tălpi și în vârfurile degetelor, în ochi, nări, urechi, chiar și despre gustul aerului când îți ajunge pe limbă.

Și totuși, în răstimpul cheltuit pentru a ieși prin capătul deschis al șopronului și pentru a mă strecura în pădure, îmi devenise evident că undeva voi da probabil peste un loc necunoscut și sub pază, pentru a mă putea strecura neauzit de indiferent cine ar fi putut să țină sub observație casa noastră. Așa cum spuneam, noaptea era neagră și vântul bătea cu putere. Când era mai în toi, puteam face zece pași mari și iuți fără să aud o clipă zgomotul lor pe covorul umed de ace de pin și nici biciul șuierător al crengilor. Așa încât mi-am dat seama curând că, dacă voiam să aflu ceva, ar fi trebuit să înconjor casa de la o anumită distanță, apoi, la fiecare patruzeci sau cincizeci de pași, să mă apropii de partea luminată. Dacă eram destul de atent, ar fi trebuit să mă pot apropia din spatele lor, în caz că *ei* organizaseră o pândă staționară. Sau poate că și ei dădeau ocol, ca mine? Aveam oare să fiu nevoit să-mi păzesc spatele? M-am deplasat în cerc urmând diferite trasee.

S-au scurs douăzeci de minute bune până să întâlnesc prima pază. Așezat pe o buturugă, un bărbat în poncho ținea un *walkie-talkie* în mână. L-am zărit de la cincizeci de picioare depărtare; fixa cu privirea intrarea principală, silueta trupului său desenându-se în lumina de deasupra ușii noastre; se vedea că e atent, dar nu foarte, nu se deosebea din acest punct de vedere de un vânător care așteaptă să-i pice vreun cerb. După poziție și atitudine, am presupus că avea misiunea să raporteze prin *walkie-talkie* îndată ce zărea pe cineva.

O clipă, am fost tentat să-l împușc. Ridicând Luger-ul, am luat în cătare obiectivul întunecat al capului său, iluminat ca pe scenă din spate chiar în dreptul meu, și știam că o puteam face – din punct de vedere legal și moral. Nu țin minte să fi fost vreodată mai sigur cu un pușcoci în mână; în realitate, trecuseră cincisprezece ani de când trăsesem la mânie, și asta se întâmplase în Vietnam, în toiul unui schimb de focuri neașteptat și feroce, în care toată lumea trăgea cu ce nimerea, iar eu, la fel de dezechilibrat și de orb ca orice ins îndopat cu marijuana, am golit un Magnum 357 într-un tufiș care nu-mi plăcuse cum arăta. Spre deosebire însă de filmele de război pe care le văzusem, nici un oriental cu privirea pierdută și aiurită nu s-a rostogolit din frunziș, mai degrabă tufișul a fost aruncat cât-colo. Forța unui Magnum, de!

Aceea fusese o bătălie de maniaci, biciuită de o groază considerabilă (și de bănet!) și având puține legături cu viața mea, dar, de data asta, impulsul venea din centrul ființei mele, la fel de rece și de implacabil ca dorința de a o duce pe Kittredge în Subterană. Într-un cuvânt, am simțit răul, și mi-a făcut plăcere, și eram mândru de mâna mea, care nu șovăia. La antrenamente, n-am ținut niciodată atât de ferm pistolul. Mai știam însă că n-ar fi fost înțelept să-l împușc. Făcea, desigur, parte dintr-o echipă. Aveam așadar să arunc în aer o situație pe care nu o înțelegeam. Nu încă. Pe de altă parte, conjunctura nu părea periculoasă, nu în pădurea aceasta cunoscută, nu acum. Noaptea părea în așteptare, așa cum și noi doi, omul la pândă și cu mine, așteptam un eveniment care avea să se întâmple.

Așa încât am revenit pe urma pașilor mei și m-am îndepărtat de omul cu *walkie-talkie* și mi-am continuat turul în jurul casei. Mă simțeam stăpân pe mine, rece și periculos pentru alții și în armonie cu mireasma coniferelor, umedă și răcoroasă, din jurul meu. În această stare splendidă, trebuie să fi făcut cincizeci de pași dând ocol și urmând perimetrul mai larg pe care mi-l trasasem, înainte de a mă furișa spre butuc, dar de data asta n-am văzut pe nimeni aproape de Tabără, nici în dreptul celeilalte uși. Când m-am apropiat din nou, deplasându-mă în direcția Cunard, acolo unde treptele spre plajă coborau pe spinarea de stâncă, am reușit să detectez totuși o oarecare mișcare, foarte ușoară, datorată mai degrabă unui om decât vreunui arbust. Apoi am auzit un fâlfâit de poncho. Zgomotul avea tăria pe care o are pocnetul velei mari intrate sub vânt. Un alt post de pază.

Abia dacă reușeam să-l deslușesc. Era doar o umbră mai întunecată înăuntrul altei umbre întunecate. Cunard, cel pe care l-am descris, rotunjindu-se în consolă deasupra casei pentru a da o perspectivă asupra lui Blue Hill Bay. Eram ascuns, în clipa aceea, în cerneala spinării de stâncă de sub consolă. Dacă aș fi mers mai departe, puteam să mă trădez. Așadar, m-am retras. Nu ieșisem bine de acolo de dedesubt, când s-a aprins lumina în camera aceea de zi, lungă, din Cunard, și din unghiul în care mă aflam am putut privi prin cadrul ferestrei și am zărit capul și umerii unui bărbat pe care-l cunoșteam, dar nu eram încă în stare să-i pun un nume. Aș fi jurat totuși că era de-ai casei, de la Langley. Da, era unul dintre *noi*.

M-am întors la șopron, ținându-mă la distanță de primul post de pază. N-aveam nici cea mai mică teamă pentru Kittredge. Mutra străinului din Cunard – care mi se păruse familiară după o primă și scurtă privire – nu-mi făcuse atât impresia că ar fi amenințătoare, cât gravă și preocupată.

Ba chiar eram destul de sigur de percepția mea pentru a pune Luger-ul înapoi în sertarul unui bufet vechi din oficiu, ca și când totul ar fi fost cât se poate de anapoda dacă m-aș fi dus cu arma în mână. Acțiunea de recunoaștere, pe care abia o întreprinsesem în pădure, cu urmări amestecate pentru ego-ul meu (fusesem capabil s-o duc la bun sfârșit, dar odată înfăptuită, valoarea ei se

dovedise limitată), izbutise, cu toate acestea, să-mi onoreze neliniștea. Reușisem să stabilesc cine era musafirul – chipul lui trecuse prin fața ochilor mei într-o străfulgerare. Era un înalt funcționar de la Serviciul de Securitate, iar eu îl cunoșteam. Îl cunoșteam bine. Arnie Rosen. Reed Arnold Rosen. Până să mă întorc în casă, se mutase din Cunard în chilioară, și acolo am dat peste el: stătea în fotoliul meu favorit și fuma o pipă. Reed Arnold Rosen, cîndva Arnie, apoi Ned, acum *Reed* – pentru prieteni și colaboratori. Eu intram, probabil, în ambele categorii. Arnie Rosen și cu mine fuseserăm pregătiți împreună la Fermă și ne văzusem adesea curând după aceea, ca asistenți ai lui Harlot. Se întâmplase oare cu douăzeci și șapte de ani în urmă? Da, îl cunoșteam pe Reed și mă cunoștea și el. Doar că, în privința carierei, el realizase mai mult decât mine.

Cu toate acestea, am avut impulsul afurisit să folosesc porecla lui mai de mult, Arnie.

– Hello, Reed, am spus.

– Harry, arăți foarte bine.

Știam că nu pot arăta foarte bine în ochii lui.

– Arăt ca naiba, i-am replicat eu, dar prin bălării e jilav.

A dat din cap.

– Eu am ieșit ceva mai devreme. Costumul lui din trei piese abia dacă o arăta – stofa de lână englezească și un croitor londonez îl făcuseră să treacă nevătămat prin umezeală.

Dacă oamenii ar avea pedigriuri la fel de cuprinzătoare cum au câinii, lumea noastră bună (indiferent dacă-i prin naștere scoțian-irlandeză, ucraineană, italiană sau lituaniană) – lăsând originea etnică deoparte – arată de parcă am fi de același neam. Suntem ceea ce mediul nostru profesional a făcut din noi: Serviciul de Informații American. Mă cam zgândărea faptul că eu, care făceam parte dintr-o familie destul de bună și încă, din punct de vedere profesional, mă aflam cu viața la nivelul mării (să nu ne împiedicăm de hainele mele mânjite de noroi), mai prejos decât Rosen, chiar și ca aspect. Trupul lui curat, de înălțime mijlocie, cu părul sur tăiat scurt, un nas scurt și ascuțit, buza de sus strânsă (arăta întotdeauna de parcă și-ar fi presat-o pe dinții din față, îmbrăcați), până și ochelarii lui cu rame în argint se potriveau la costumul gri pe care-l purta și care-i venea ca turnat.

Cu toate astea, îmi părea bine că-l văd. Descoperirea că inchizitorul meu (pe care trebuie că-l așteptam de luni de zile) era un polițist de vârf atât de civilizat ca bătrânul Ned Rosen mă făcea să mă simt – logica acestor chestiuni legate de aparatul nostru rămâne fără fund – revenit în sânul Companiei.

– Am hoinărit nițel prin pădurile de-aici, a zis.

Făcuse mari progrese în timp. Pe când ne antrenam împreună, Rosen, pe lângă că obținuse Phi Beta Kappa, la Columbia, Mensa ș.a., mai avea și vegetație adenoidă. Inteligența sa nazală era la fel de sâcâitoare. Un coleg numai bun să fie respins din orice grup, chiar înainte ca acesta să se formeze.

Acum era însurat cu o doamnă drăguță cu părul cărunt și membră a Bisericii Episcopale, cu care, de fapt, am avut cândva o întâlnire memorabilă la Montevideo, și învățase probabil o mulțime de lucruri de la ea. Fonfănitul lui se transformase, căpătând rezonanța unui funcționar înalt al guvernului.

– Da, a spus el, tu arăți murat iar eu nu sunt uscat.

Și-acu' de-ajuns cu încălzitul atmosferei.

– I-ai telefonat lui Kittredge? am întrebat.

A păstrat o pauză, mai mult pentru decor, decât din prudență.

– În legătură cu Hugh Montague?

– Da.

– Harry, nu i-am dat nici un telefon. Vestea i-am adus-o eu.

– Când?

– Mai demult.

Trebuie să fi sosit la scurt timp după ce sunasem eu de la cabina telefonică înghețată a Companiei Bell Telephone, de pe șoseaua de coastă. Fusese aici la întoarcerea mea. Oamenii săi cu *walkie-talkie* mă auziseră când mă apropiasem prin pădure, auziseră, probabil, cum îmi clănțăneau dinții de frig în timp ce căutasem cheia de la ușă. Trebuie să-i fi raportat toate astea micului buton pe care-l ținea în ureche.

M-am ridicat să ațâț focul și am putut verifica astfel că da, în urechea dreaptă avea fixat un aparat de recepție de culoarea pielii.

– Ce-ai făcut de când ai venit? m-am interesat eu.

– Exerciții de gândire.

– Cam pe unde?

– Păi, în cea mai mare parte, într-unul din dormitoarele pentru oaspeți. A pufăit o dată din pipă.

– Mutrele alea de-afară te așteaptă pe tine?

– Să sperăm că da.

– Am numărat doi.

– De fapt, a spus Reed, afară sunt trei dintre ai noștri.

– Toți pentru mine?

– Harry, e o afacere complicată.

– De ce nu-i inviți înăuntru? l-am întrebat eu. Mai avem și alte camere pentru oaspeți.

A scuturat din cap.

– Oamenii mei sunt învățați să aștepte, a zis el.

– Mai așteptați și altă lume?

– Harry, hai să nu mai jucăm ping-pong. Am de discutat o situație care - *m-a luat pe nepregătite.*

Asta însemna că, la Langley, nimeni nu avea nici cea mai mică idee ce-i de făcut.

Turul pe afară, cu Luger-ul strâns în mână, mai lucra ca un duș rece, calmându-mi anxietatea. Simțeam că inteligența mi-a revenit. Un pericol clar și pe față era, evident, prescripția medicală potrivită pentru malformațiile spirituale ale nopții.

– Ned, l-am întrebat, vrei să bei ceva?

– Aveți în casă Glenlivet?

– Avem.

Intenționa să-mi povestească în continuare despre meritele sale. Mare plictiseală. Nu simțeam nevoia să ascult nici una din palavrele pe care le culesese în călătoria cu mașina prin Scoția și pe la distileriile ei, în timpul unei vacanțe de vară petrecute împreună cu soția lui scoțiană cu părul cărunt. Am scos o sticlă din bufetul chilioarei, am servit Glenlivet-ul sec și naiba să-l ia dacă după tot elogiul pe care și-l făcea mai voia și gheață. Apoi am spus:

– Ce cauți aici?

Mi-era limpede că-și dorea să se mai bucure de șemineu și de whisky-ul scoțian.

– Da, a spus, trebuie să ajungem și la asta.

– Sunt onorat că te-au trimis pe tine, am zis eu.

– Mâine dimineață aș putea fi dezonorat, mi-a replicat el. Excursia asta e pe barba mea.

– Fără autorizație?

– Nu întru totul. Vezi tu, am vrut să ajung repede.

– Bine, am încuviințat eu, nu vom juca ping-pong, nu-i așa?

Nu-i stătea în caracter să-și lase spatele lui delicat descoperit; nimeni nu știa mai bine decât Rosen că noi putem fi birocrația cea mai bântuită de hârtii dintre toate. Uneori acordăm atenție cu nemiluita obținerii hârtiei de rigoare și ne simțim fericiți când dăm de urma unor acțiuni neortodoxe. Dacă, din când în când, suntem obligați să ne mișcăm fără un program, statut, directivă, raport sau hotărâre prezidențială, ne simțim de parcă am fi goi. Rosen nu avea hârtie.

– Sper că ești gata să-i dăm drumul, a spus el.

– Poți începe, am zis.

A consimțit cu un zâmbet larg. Cum își ținea pipa în gură, a rezultat o strâmbătură.

– Kittredge ți-a dat amănunte despre ce-a auzit *vis-à-vis* de Harlot? s-a informat el.

– Mă tem că nevastă-mea nu a fost prea coerentă.

– Harlot, a zis Rosen, a plecat de-acasă acum trei zile și s-a dus la pescuit de unul singur, ceea ce, așa cum poate știi, nu era ceva neobișnuit la el. Era mândru de dibăcia cu care putea să manevreze de unul singur o barcă, cu toată invaliditatea lui. Dar nu s-a întors. Azi-dimineață, Paza de Coastă a găsit vasul în derivă, i-a verificat înregistrarea și ne-a chemat. Și ce crezi? Actele vasului dădeau numărul de telefon al biroului de personal de la Langley drept ruda cea

mai apropiată la care se putea suna! În același timp cadavrul unui bărbat, într-o stare considerabilă de descompunere, a fost aruncat la țărm pe o limbă de pământ înnămolită din Chesapeake Bay. Paza de Coastă a fost anunțată și, în scurt timp, biroul meu intra în scenă. Azi, chiar înainte de masa de prânz.

– Înțeleg că tu o numești sinucidere.

– Probabil că așa o vom numi. În nădejdea că presa va decide că nu merită mai mult decât un necrolog.

– A fost omorât?

– N-aș putea spune. Nu încă.

– Cum ai ajuns aici? am întrebat. Ai zburat până la aeroportul din Bay Harbor?

– Cu avionul meu. La mica mea colecție de virtuți, am adăugat și un carnet de pilot.

– Omul află întotdeauna câte ceva nou despre tine, Reed.

Ați putea zice că lauda mea era făcută cam la înghesuială, dar i-a făcut plăcere, și nu s-a putut abține să nu o arate. Într-un rând, după ce Richard Helms a reușit să scoată din foc câteva din castanele mai puțin gustoase ale lui Hugh Montague la o anchetă a Congresului, Harlot, recunoscându-și datoria, i-a făcut directorului un compliment, și încă unul mare: „Dumneata, Dick", a zis Harlot, „porți un nume cât se poate de potrivit. Ca un vas-pilot în dâra altui vas pe care-l treci prin furtună". Mie mi s-a părut cam prea de tot, dar Helms, care părea tot atât de în cunoștință de cauză ca un piolet și rămânea cu ochii în patru prin preajma lui Harlot, nu se putuse nici el abține să-și arate mulțumirea la un asemenea omagiu adus proaspetei sale porecle. Mai târziu, Harlot a remarcat: „Bizuie-te pe asta, Harry, vanitatea șefilor de sus n-are fund".

Ergo, reușisem, în felul meu, să-l aduc pe Rosen la jgheabul cu nutreț al automatismelor. Îmi făceam socoteala să-l prind cât și-l rumega.

– În timp ce zburai încoace, m-am interesat eu, n-ai făcut nici un popas la Bath, în Maine, nu-i așa?

A mers atât de departe, încât și-a scos până și pipa din gură.

– Categoric nu. A făcut o pauză. Mărturisesc, a adăugat el, că una ca asta mi-a trecut prin cap. *Suntem* la curent cu prietena ta, Chloe.

– Să fi fost FBI-ul cel care a vizitat-o azi-noapte?

– În nici un caz prin *noi*.

– Ce spui de DEA?

– Idem. N-aș putea jura.

– Atunci, cine i-a scotocit rulota?

– Ce? Părea sincer surprins.

– Am primit un telefon de la ea. Era cuprinsă de panică. După descrierea ei, a fost o treabă făcută de profesioniști de înaltă calificare – insultătoare și fără compromisuri.

– Nu știu ce să spun.

– De ce te interesează? am întrebat.

– Nu știu să mă intereseze. Are vreo relevanță?

– Ned, dacă am ajuns să vorbim despre așa-zisa mea *prietenă* Chloe, vino la fapte. Se mai întâmplă să beau o cafea cu ea, din când în când, când trec prin Bath. Chloe și cu mine n-avem nici o legătură carnală. Nici una. Dar, Ned, aș dori să știu – da, Glenlivet-ul (după Bushmills, după povestea cu Luger-ul) avea un efect anticipativ; whisky-ul scoțian de calitate îmi dădea un bobârnac –, dar spune-mi, frate, ce amestec are Chloe? E o chelneriță și nimic mai mult.

– Poate că da, poate că nu.

Îmi veneam de-acasă, dar puțin cam prea târziu.

– Nu cumva voi, *amatorii de operă*, mi-ați interceptat telefonul de aici? Da, am primit un telefon de la ea, în noaptea asta. Și ce-i cu asta?

A ridicat mâna. Mi-am dat seama că eram prea mânios. Să fi fost și o undă de vinovăție în glasul meu?

– Las-o mai moale, Harry, a spus el, hai, trage la mal. Probabil că discuția ta telefonică cu Chloe a fost înregistrată pe undeva. N-am avut chiar mijloacele să fac o deviație directă a telefonului tău. Și nici dorința, a adăugat el. N-am venit aici să te leg de masă și să...

– Totuși n-ați avea nimic împotriva unei discuții de sondaj.

– Mi-ar plăcea să mergem ca de la egal la egal.

– Știi la ce mă gândesc eu acum, în sinea mea? am întrebat.

– La Sfinții de Sus.

Rosen îmi arăta astfel cât de inegali eram la urma urmei.

– Reed, i-am spus eu, nu prea știu eu multe despre Sfinții de Sus.

– Nu direct. Dar amândoi eram conștienți: multe din lucrurile care mie nu-mi spuneau nimic pentru el puteau fi un dar. A sorbit ce-i mai rămăsese pe fundul paharului și mi-a întins paharul. Mai dă-mi tu din whisky-ul ăsta scoțian și-ai să vezi că-mi pun și kilt, a zis el.

Am zâmbit cum m-am priceput mai bine. Trebuia să-mi rumeg mânia.

– O ocazie a naibii de bună pentru tine, a zis. Și fie că mă crezi sau nu, o ocazie a naibii de bună și pentru mine.

Bine, acum vorbeam despre unul și același lucru. Trebuie că avea oarecare idee despre câte hârțoage cărasem cu mine de la Langley. Am simțit imboldul să-i spun că asta nu-mi deranjase cu nimic conștiința, persoana aceea complexă. De fapt, era uluitor. Deși putea veni o zi a socotelilor, mă bucuram dinainte că aveam ocazia s-o fac. Am multe să-ți spun, Ned, am rostit eu aproape cu glas tare, despre cum mă simt eu în chestia asta: cred că am dreptate.

Am ales însă tăcerea. Rosen a deschis gura din nou.

– Harry, fierbi în sinea ta de ani de zile. Poate pe bună dreptate. Atunci când o căsnicie se destramă, eu cred că omul trebuie să spună: „Nu judeca.

Numai Dumnezeu poate ști ce-i păcat cu adevărat". Dacă ești în pragul despărțirii, nu eu voi fi cel care să te judece. Nu pe tine. De-a lungul anilor ai dus la bun sfârșit lucruri în care ne-am fi dat de rușine noi toți. O activitate remarcabilă și îndrăzneață.

Am încercat să-mi ascund plăcerea: nu mai simțisem una ca asta niciodată. „Remarcabilă și îndrăzneață" – mă stârnise la culme. Eram la fel de găunos ca un funcționar de rang înalt.

Rosen vorbea în continuare:

– Îți spun în mod confidențial că orice-ai fi săltat de acolo, și crede-mă că ți-am luat urma binișor, colega – vocea lui era acum mai răsunătoare ca oricând –, ai cuvântul meu că-i vorba de păcate *venale.*

Era felul lui de a mă îndemna să cooperez. El, Rosen, trebuie să-l fi alimentat pe Harlot cu o bună parte din materialul pe care Serviciul de Securitate prefera să-l țină pentru sine. Păcate venale aveau loc tot timpul. Aveau loc scurgeri de informație printre crăpăturile dintre Departamentul de Stat și *noi*, Ministerul Apărării și *noi*, NSC[1] – da, în special NSC – și *noi*: eram doar niște buni americani care investiseră în *Grădina cu defecte de etanșeitate.*

Păcatele mortale erau altceva. Păcătoșii mortali livrau ba un papirus, ba un altul tovarișcilor, o afacere mult mai puțin glumeață. Cât timp Rosen nu putea fi absolut sigur că mă aflam la capătul cel mai de jos al scalei de vinovății venal/mortale își permitea să-mi facă promisiuni acoperite. Demisia mea putea fi în ordine, aproape că o spusese, mai degrabă decât și/sau destituirea și trimiterea în judecată. Evident, avea nevoie de ajutorul meu. Întrebările în jurul morții lui Hugh Montague erau mult mai importante și vitale decât oricare din micile mele păcate.

Poate că acesta și era motivul pentru care mi-l trimiseseră pe Ned ca interlocutor și nu pe vreun mahăr de rang înalt, care nu avea cum să știe de câte generații de Hubbard fusese nevoie ca să adune și să dea formă ansamblului de condiții care determină individualitatea jalnică a „Hambarului".

OMEGA – 8

Lumina din cămin se reflecta în sticla ochelarilor săi. În timp ce vorbeam, am văzut în ei chiar buștenii pâlpâind.

– Să luăm de bun faptul, am spus eu, că despărțirea mea de Serviciu va fi echitabilă. Nu știu dacă vocea mea suna inadmisibil de mulțumită de sine în timp ce făceam aceste afirmații sau dacă Rosen îmi trecea prin fața ochilor momeala potrivită, dar l-am simțit cum începe să reducă firul undiței.

---

[1] National Security Council (Consiliul Național de Securitate) (n.tr.).

Buzele lui subțiri au luat asprimea unui birocrat gata să-și tragă la mal păstrăvul.

– Să pornim de la supoziția, a spus el, că o cooperare concertată va permite o despărțire în termeni echitabili, atât cât ne-o îngăduie deocamdată liniile principale.

Nu oricine poate vorbi limba asta a birocraților. Am dat din cap disprețuitor. Am realizat că eram beat. Nu mi se întâmplase prea des în ultimul timp, oricât aș fi băut, dar trebuie să fii totuși în stare să ții piept și să-ți stăpânești limba după mai bine de douăzeci și cinci de ani în serviciul guvernului.

– Sunt omul tău, i-am întors-o, dacă accepți o colaborare corespunzătoare; vom face o investigație paralelă, dar nu în condiții de concurență.

Am spus asta doar-doar îi voi șterge de pe față zâmbetul ăla abia schițat de superioritate, care nu-l mai slăbea, dar el arăta mai degrabă trist. Am realizat că Rosen băuse și el la fel de mult ca mine. O luasem la vale duși de vâltori pe fluviul măreț al pielii. Acu' se isprăvise. Fluviul era calm.

A oftat. Am avut impresia că va spune: „Cum ai putut să faci una ca asta?", dar în locul acestor cuvinte a murmurat:

– Nu suntem pregătiți să ne târguim.

– Și-atunci cum stăm?

– Aș vrea punctul tău de vedere.

Am luat o înghițitură de whisky, să mă trezească.

– De ce?

– Poate că am nevoie. Suntem în toiul unui dezastru.

Uneori tu vezi lucrurile mai limpede decât mine.

– În ordine, am zis eu.

– Vorbesc serios, a spus el. Începeam să cred că era chiar așa.

– Ce ai în mână? l-am întrebat. Ești în posesia unui cadavru care-i al lui Harlot?

– Da, a făcut el fără tragere de inimă, ca și cum era pe punctul să-și renege propria afirmație.

– Presupun, am reluat eu și am mai sorbit o dată din whisky-ul scoțian înainte de-a porni discuția pe făgașul bolovănos, că rămășițele lui au suferit avarii și cadavrul s-a umflat de apă.

– În aparență, leșul îi aparține lui Harlot.

S-a așternut tăcerea. Știusem că a vorbi despre moartea lui Harlot, indiferent în ce fel, nu va fi un gest de simplă rutină și cu toate acestea nodul care mi se ridica în gât m-a surprins. Mâhnire, furie, confuzie și o tentă de isterie față de confuzia mea orbecăiau să-și facă loc în laringe. Am descoperit că, dacă mă uitam la foc, mă ajuta întrucâtva. Am studiat un butuc cum devine mai întâi incandescent înainte de a se prăbuși încet și m-am apucat să-l bocesc pe Harlot – împreună cu tot restul! Măcar că, așa cum ne învață orice predică, moartea înseamnă disoluția totală a materiei, da, toate formele se scurg în mare, și

moartea lui Harlot făcea acum parte din univers. Iar beregata mea se simți mai liberă.

Am descoperit că nu aveam nici un chef să vorbesc despre moartea lui Harlot. Ce conta câte se întâmplaseră astă-seară – sau era așa pentru că toate acestea se întâmplaseră? –, simțeam ca și cum, în sfârșit, mă retrăsesem în centrul ființei mele, în centrul ei cristalin și logic, și dacă extremitățile mele emoționale fuseseră consumate, acel centru devenea cu atât mai puternic. Deși cu zece minute în urmă fusesem beat, în clipa aceasta mă simțeam treaz, căci dacă beția este abdicarea de la propriul nostru eu, eul meu tocmai ieșise la suprafață ca o balenă. Am simțit nevoia uriașă de a recunoaște încă o dată cât de rezonabil puteam fi, cu alte cuvinte, cât de lucid, de logic, de sardonic, de superior oricăror slăbiciuni – ale celorlalți, precum și ale mele. Aștepta Rosen o analiză? Aveam să i-o dau. Ceva din vremurile de odinioară se întorcea – conștiința pe care o împărtășeam deopotrivă și el, și eu, că eram cei mai buni și mai inteligenți dintre oamenii lui Harlot. Și, cu siguranță, cei mai competitivi. Nu mai avea importanță cât de ostenit eram, acolo, în centrul creierului meu mă simțeam neobosit.

– Ned, prima întrebare: crimă sau sinucidere?

A aprobat din cap.

În sinea mea, am gândit: dacă-i sinucidere, asta înseamnă un singur lucru: Harlot a jucat pe mize foarte mari și a pierdut. Corolarul era că Sfinții de Sus se dovedeau mortal de neloiali Companiei, iar eu intrasem, din acest motiv, în încurcătură cât încape.

– Continuă.

– Dacă totuși Harlot a fost ucis..., am spus eu și m-am oprit din nou. De aici încolo, dificultățile deveneau și mai mari. Am ales o veche zicală a CIA: „Nu deschizi un buboi fără să ai vreo idee în ce direcție o să se scurgă".

– Firește, a căzut de acord Rosen.

– Păi, Reed, dacă Harlot a fost victima unei lovituri, atunci în ce direcție curge apa stăvilarului: spre răsărit sau spre apus?

– Nu știu. Nu știu dacă să caut peste țări și mări sau mai aproape de casă. Se elibera de tensiunea faptului de-a fi purtat toate astea în el de unul singur, ceasuri și ceasuri în șir.

– Nu pot fi cei de peste țări și mări, am zis eu.

Rosen își ciocănea ușor dinții cu coada pipei. De data asta se chema că avem un soi de kamikaze reciproc, dacă noi și KGB-ul ne-am apucat să ne ucidem unii altora ofițerii. Printr-o convenție tacită, n-o făceam. Pe agenții Lumii a Treia, poate, și pe câte un european, la câte o ocazie, dar nu între noi.

– Nu, nu sunt rușii, am spus, doar dacă Harlot nu făcea joc dublu cu ei.

Rosen a oftat.

– Pe de altă parte, i-am avansat eu ideea, am fi putut fi noi.

– Vrei să dezvolți ideea? mi-a cerut Rosen.

– Harlot urmărea o ipoteză îndeajuns de dură. Ajunsese la concluzia că există o enclavă în sânul nostru, folosindu-se de informațiile noastre cele mai strict confidențiale ca de o călăuză în cumpărări, vânzări și investiții în toată lumea. Conform estimărilor sale, aceste mijloace financiare acoperite au depășit deja întregul nostru buget pentru Operații.

– Vrei să spui așadar că Harlot a fost asasinat de oamenii Agenției?

– Erau pe punctul să piardă miliarde. Poate chiar mai mult.

Parțial, subscriam și eu la teză. De dragul lui Harlot și al meu. Dacă el era santinela care veghease împotriva unei corupții interne masive, atunci faptul de a fi lucrat cu el ar fi putut arunca o lumină favorabilă asupra mea.

Rosen însă a scuturat din cap.

– Direcția asta nu duce la nici un rezultat, a spus el. Tu nu cunoști varianta cea mai rea a scenariului. Împotriva tezei tale se ridică al dracului de multe piedici.

Am mai turnat niște whisky scoțian pentru amândoi.

– Vezi, a zis Rosen, noi nu suntem de fapt siguri că-i vorba de rămășițele pământești ale lui Harlot. Nu ceea ce a fost aruncat la țărm în golful Chesapeake.

– Nu sunteți siguri? mi-am putut eu auzi vocea ca un ecou.

– Suntem în posesia a ceea ce pare să fie cadavrul lui Montague. Dar laboratoarele nu ne pot da o probabilitate de sută la sută. Cu toate astea, indiciile care trimit la el sunt în număr destul de mare. Înălțimea și greutatea corespund. Pe degetul mijlociu al mâinii stângi, un inel de la St. Matthew. Fața, totuși, nu ni-i de nici un ajutor. Ochii cenușii ai lui Rosen, de obicei fără nimic remarcabil în ei, arătau acum teribil de strălucitori în spatele ochelarilor săi.

– N-am fost în stare să-i spun lui Kittredge, a continuat el. Fața și capul i-au explodat. Țeava revolverului a fost apăsată de osul palatului. Probabil, un revolver cu țeava retezată.

Nu doream să contemplu această imagine mai mult timp decât eram obligat.

– Ce-mi poți spune despre spatele lui Hugh? am întrebat.

– Spatele cadavrului poartă urmele unei răni severe. Nu și-ar fi putut folosi picioarele. Rosen a dat din cap. Nu putem fi însă absolut siguri, totuși, că-i vorba de rana lui Hugh.

– Aveți desigur radiografia lui Harlot în dosarul lui?

– Ei, Harry, doar îl cunoști pe Harlot. Își transferase toate anamnezele de la centrul de spitalizare și tratament la noi. N-ar fi permis niciodată ca informațiile care-l priveau să zacă oriunde în altă parte decât la noi.

– Și radiografiile ce vă spun?

– Astea erau piedicile de care-ți vorbeam, a zis Rosen. Radiografiile sunt de negăsit. Și-a scos pipa din gură și a scrutat jocul tăciunilor din vatra pipei. Avem o durere de cap clasa-ntâi.

OMEGA – 9

Aş fi putut anticipa următoarea întrebare a lui Rosen: „Ai luat tu, Harry Hubbard, radiografiile lui Harlot din dosar?"

Nenorocirea era că nu puteam da un răspuns. Nu ţineam minte să-i fi dus lui Harlot ceva din dosarul lui medical. După toţi anii ăştia de tras la măsea, capacitatea mea de a-mi reaminti la comandă putea prezenta o gaură sau două. Nu era cu neputinţă să fi uitat.

Mai probabil însă că altcineva le şterpelise. Era posibil ca eu să fi fost doar unul dintre catârii care cărau în spinare sarcinile de papirus de la Langley până acasă la Harlot. Din acest motiv, pierderea radiografiilor putea fi pusă în seama FMWP-ului – pronunţat ca *foam-whip*[1] –, ceea ce era un acronim al casei pentru Files Mislaid Within Parameters[2]. CIA se extinsese timp de aproape patru decenii în ciuda – sau tocmai datorită? –*foam-whip*-ului. Nimeni n-ar fi pretins că un dosar lipsă ar fi putut fi făcut la stânga dintr-un păcat mortal. S-ar fi putut întâmpla mai degrabă dintr- un păcat venal – dosarul era scos, pentru a proteja interesul personal al vreunui ofiţer, sau încredinţat din greşeală unui alt departament în drumul înapoi spre cuib, ori, în acelaşi fel, un arhivar tânăr, dus cu mintea din cauza unei poveşti de dragoste dubioase, lăsa să cadă hârtiile într-o mapă de care nu aparţineau, într-o cutie, alta decât cea cuvenită, sau acum, că ne computerizasem, în afara memoriei calculatorului. Drăguţele de computere, folosite de oameni obişnuiţi, erau tot atât de apte să te scoată din circulaţie ca şi volanul unei limuzine pântecoase pe patru roţi.

Pe scurt, dosarul cu radiografiile lui Harlot nu era accesibil.

– Avem şi unele dificultăţi să-i localizăm amprentele, m-a anunţat Rosen. Asta s-ar putea să nu conteze. Peştii i-au ciugulit bine de tot buricele degetelor. Ceea ce-i interesant. Există o substanţă, ceva pe-aproape de sământa mâţei, dar numai pentru peşti, cu care ar fi putut fi date vârfurile degetelor. Care l-ar fi momit pe peştele-pisică să ciugulească exact în locul dorit. Pe de altă parte, peştele se repede la extremităţi. Aşa încât se poate să fi fost chiar asta.

Şi-a băgat mâna într-o geantă diplomat, pe care o pusese lângă el pe duşumea, şi mi-a întins două fotografii lucioase de opt pe zece, respectiv, a mâinii stângi, purtând un inel, şi a mâinii drepte.

– Poţi face vreo recunoaştere după ele? Poate că era de vină imaginea palidă în tonuri de alb-negru a reproducerii, dar mâinile puteau să fi aparţinut oricui şi să fie identificate doar ca nişte labe tumefiate care stătuseră în apă prea mult timp. Iar buricele degetelor erau într-adevăr sfârtecate până la os.

---

1 Joc de cuvinte intraductibil (n.tr.).

2 Dosare rătăcite în perimetru intern. (n.tr.).

– Am întrebat-o pe Kittredge dacă le-ar putea cumva identifica după astea, dar s-a zăpăcit de tot, a zis Rosen.

Da, zăpăcită. Momentul când o implorasem să-mi dea drumul în dormitor mi-a revenit în minte cu toată durerea lui sfâșietoare. Cât trebuie să fi suferit la vederea reproducerilor care i se arătaseră. Mâinile lui Harlot – cândva atât de îndemânatice. Mâhnirea lui Kittredge mi-a devenit întrucâtva de înțeles. Numai că – printr-un paradox crud – chinul ei nu avea nici o legătură cu al meu: suferința ei avea o existență separată. Toate astea mi-au trecut prin cap în felul în care i se întâmplă unui fizician atunci când se izbește de o idee nouă și care-i jignește convingerile: nu conta cât de mult o iubeam pe Kittredge, nu aveam nici o garanție că ea m-ar putea iubi. Aceasta era ideea jignitoare. Oare Einstein, în fața teoriei cuantelor și a unui univers probabilistic, să fi simțit ceva mai mult decât o pornire profană?

Sunt totuși un profesionist. Cuvântul face parte din vocabularul operativ. Sosise timpul să-mi aduc din nou aminte de mine. Cineva se găsește într-un anume loc. Suspendat sau odihnindu-se-n pace; amical sau clocotind de mânie; loial sau înșelător; potrivit pentru a-și îndeplini misiunea sau clar incompetent; cu toate acestea, un profesionist este un profesionist și își golește acea parte a minții care nu corespunde nevoilor misiunii sale. Dacă ce-a rămas nu-i este suficient pentru a-și duce la capăt sarcina, profesionistul din el n-a dispărut. Se autodenunță ca atare.

– Harry, am auzit glasul lui Rosen care voia să mă ajute, nu toată fața e pierdută.

Abia dacă-l puteam urmări. Apoi, am reușit.

– Ce ne-a fost lăsat?

– Falca din dreapta, jos. Toți dinții de pe partea asta lipsesc. Cu excepția ultimilor doi molari. E o confirmare. Harlot purta o punte pe partea dreaptă a fălcii de jos, ancorată de cei doi molari.

– De unde știi de punte?

– Ei, prietene, n-om fi având noi fișele lui medicale generale, dar dosarul stomatologic a fost găsit. Pe radiografiile de acolo, unul dintre cei doi molari are un inlay din aur. La fel și cadavrul. Fapt e că lucrarea dentară a mortului corespunde uimitor de bine cu radiografiile lui Montague.

– Uimitor de bine? Atunci de ce nu admiți că ar trebui să te pregătești pentru înmormântarea lui Montague?

– Fiindcă nu mi se pare în ordine. S-a scuzat cu un semn din mâini, ca și cum ar fi dezbătut toate astea cu tehnicienii laboratorului. Am realizat că s-ar fi putut să fi rămas singur cu suspiciunile lui. Nu servesc așa ceva, a spus. Nu-mi place marfa.

Și-a umplut pipa și a aprins-o. N-am zis nimic cât și-o umplea. Cred că în tot timpul vieții mele active am fost sâcâit de fumătorii de pipă. Nu mai avem atâția câți erau în Companie, pe vremea când Allen Dulles, directorul lui Dun-

hill, devenise modelul întruchipat pentru mulți dintre noi, dar oare câte ceasuri nenumărate mi le-am petrecut inhalând fumul de la pipa colegilor?

– Poți să-mi spui, a întrebat el în cele din urmă, de ce nu-mi miroase a bine?

– Mărturiile duc într-o singură direcție, am zis. O știa și el. O știam și eu. Harlot ne dăscălise: mărturiile parțiale care conduc spre o singură concluzie trebuie privite cu neîncredere. Cu o neîncredere categorică.

– Consider că ar putea fi la mijloc un trucaj cosmetic, a zis.

– Putem repune mingea-n joc? am întrebat eu, și mi-a trecut deodată prin cap gândul – mintea mea părea acum străbătută de gânduri fugare – că, la urma urmelor, era uluitor câți dintre noi mai vorbeau încă în cuvintele și expresiile folosite de cei care lucrau în publicitate cu douăzeci sau treizeci de ani în urmă. Cred că întrucâtva suntem de aceeași teapă – și noi, ca și ei, nu știm dacă o afirmație este adevărată sau o fraudă abominabilă. Ridică pânzele și vezi dacă pornește. Multe din afacerile noastre riscate se întemeiau pe metafore.

Mă țineam de digresiuni, dar nu doream să mă angajez în enormitatea pe care mi-o sugera Rosen. Însă nu aveam alternativă. Mi-am gustat scotch-ul. Am spus:

– Ned, ce-mi sugerezi tu e că un tehnician dentar a lucrat gura unui alt individ cu dibăcia necesară încât să transforme cei doi molari în facsimile ale molarilor lui Harlot. Și a făcut asta înainte ca omul să moară?

– Nu-i imposibil. Rosen se încălzise. Se prea putea ca Harlot să fie hăt la orizont, dar jocul îi stătea lui în față. Asta-i tot ce avem până acum. Radiografiile dentare ale lui Hugh Montague au fost făcute acum vreo doi ani. La vârsta lui, dinții se macină și își schimbă poziția. Așa că nu ajungea să găsești un bărbat de aceeași vârstă, cu carură și cu doi molari identici cu ai lui Harlot. Aveai nevoie de molari *apropiați*. Evident, n-ar fi fost cine știe ce problemă să faci o copie exactă a unui inlay în aur.

– Să lucreze dentistul pentru King Brothers?[1]

– Da, a spus el, așa ar fi trebuit să fie. Noi am fi putut implanta lucrarea dentară la o persoană ale cărei trăsături sunt destul de asemănătoare pentru a fi considerate mulțumitoare, dar n-am fi putut face restul. Pornesc de la postulatul că ne aflăm în fața unui dar al KGB-ului – lucrat de un specialist de înaltă calificare.

– Chiar pretinzi, l-am întrebat, că au pus mâna pe-un deținut sovietic și s-au apucat, după o grămadă de intervenții dentare, incluzând extracția posibilă a tuturor celorlalți dinți de pe falca de jos, să-i rupă cu mare grijă șira spinării exact la locul cu pricina, iar apoi să-l vindece, să-l transporte clandestin aici, în țară, să-l ducă în barca lui Harlot, să-l împuște grijuliu în cap așa ca să nu lase mai mult decât cei doi molari copiați exact, iar apoi să-l depoziteze în ape-

---

[1] *King Brothers* (literal: Frații regelui), nume de lucru pentru KGB (n.tr.).

le golfului Chesapeake suficient de multă vreme ca rămășițele lui să se umfle, în timp ce ei să se vânture prin împrejurimi ca să-i poată da din nou un ghiont până pe mal? Nu, am răspuns eu la propria mea întrebare, cred mai curând că Harlot e mort iar tu ești în posesia rămășițelor sale.

– Ei, da, mi-a replicat el, asta *ar fi cerut* o operație foarte pretențioasă. Chiar și pentru KGB. Cu toată răbdarea lor.

– Hai, zău, am zis, e demnă de Felix Dzerjinski.

Rosen s-a ridicat în picioare și a ațâțat focul.

– N-ar merge atât de departe, a mormăit el, decât dacă ar fi în joc o miză foarte mare. Hai să ne întoarcem la varianta cea mai rea a scenariului. Să presupunem că Harlot se află în mâinile celor de la King Brothers.

– În mâinile celor de la King Brothers și în viață?

– Viu și *fericit*, a spus Rosen. Fericit și în drum spre Moscova.

În punctul acesta, cu siguranță că n-aveam nici un chef să-l ajut câtuși de puțin pe Rosen. Unde m-ar fi dus această teză? Totuși, mintea mea, cu toate reflexele ei condiționate să răsucească o ipoteză până se rupea sau căpăta o formă – tratam ipotezele nu altfel decât proceda Sandy Calder cu sârma pe care o tot îndoia –, se pusese pe răsucit linia de gândire a lui Rosen făcând o nouă buclă, și a făcut asta, bănuiesc eu, numai așa, pentru a-i îmbunătăți scenariul. Nevoia unei perspicacități superioare e și ea o pasiune incontrolabilă.

– Da, am spus, și dacă Harlot e viu și fericit și în drum spre Moscova și nu vrea ca noi să ajungem la o concluzie asupra problemei, dacă mai e în viață sau a murit?

Câștigasem – făcusem un pas mai departe decât Rosen. Nici măcar nu era nevoie s-o rostim cu glas tare și răspicat. Dacă Harlot dezertase, ne aflam în pragul unui dezastru, provocat de un singur om, atât de mare pe cât și-l putea închipui CIA. Până și Bill Casey ar fi putut recunoaște că era mai mare decât cel din Nicaragua. Deși ar fi luat unei mulțimi de oameni calificați un an și mai bine, încă am fi reușit să evaluăm paguba – s-o numim șarja fierbinte – adusă de încurcătura în care avea să ne lase. În caz că nu aveam să știm însă nici măcar dacă era mort într-adevăr sau, dimpotrivă, le ținea lecții celor de la King Brothers despre noi – ceea ce ar fi însemnat lecțiile secolului! –, eram condamnați să locuim într-o locuință în care cheile ar fi intrat în broaște până când, la un moment dat, nu s-ar mai fi potrivit. Asta purta semnătura lui Harlot. De câte ori nu ne instruise el conform principiului:

– Americanii țin să găsească răspunsuri, mi-a spus el într-un rând. Neputința de a răspunde la o întrebare are darul să ne înnebunească, în timp ce rușii caută să obțină controlul chiar înainte de-a avea răspunsul. Amândouă căile duc la una și aceeași anxietate de nestăpânit. Să se dea un răspuns! Nici CIA și nici KGB nu pot tolera ambiguitatea. Este deci în avantajul nostru, de aceea, ca nu doar într-o singură operație să lăsăm după noi o urmă cât de mică – fie și numai urma unui picior. Urma noastră va consuma o mie de ore de investigații

de fiecare ceas pe care-l câștigă ca rezultat. Aici nu are ce căuta rutina, ci, crede-mă, Harry, demoralizarea oponentului.

OMEGA - 10

Rosen și cu mine am rămas în aura focului. Așa cum liniștea e alcătuită din zgomote mărunte – zvonul, ca să zicem așa, al unor evenimente nevăzute –, la fel și vatra focului poate semăna cu o pădure în flăcări. Urmăream cu atenție transmutațiile care se petreceau în lemnele cuprinse de foc. Universuri care se curbau unul către altul, universuri care explodau; cenușa se îngroșa trecând de la o membrană la lințoliu. Puteam auzi fiecare fibră lemnoasă scuipându-și blestemele împotriva flăcărilor.

Rosen se lăbărțase mohorât în fotoliul meu favorit. Mi-a venit în minte un banc care făcuse înconjurul CIA chiar înainte de întâlnirea la nivel înalt din 1960, dintre Eisenhower și Hrușciov, aceea care nu s-a ținut niciodată din cauza lui Gary Powers și a avionului său U-2, doborât deasupra Rusiei. Hrușciov îi spunea lui Eisenhower:

– Te iubesc.

– De ce mă iubești? întreba Eisenhower.

– Pentru că ești egalul meu. Ești singurul egal pe care-l am în lumea întreagă.

Rosen era egalul meu. Harlot era o întrupare a lui Dumnezeu, iar noi amândoi îl cunoscusem.

– Cum de-a putut s-o facă? a exclamat Rosen.

– Știu, am murmurat, ceea ce însemna că habar nu aveam.

– El m-a convertit la creștinism, fără nici o exagerare că a fost el, a spus Rosen. M-am convertit din cauza lui Hugh Montague. Îți dai tu seama ce înseamnă pentru un evreu să se convertească? Te simți ca un Iuda față de propriul tău popor.

Am încercat să-mi cercetez sufletul înțepenit – trebuie să recunosc că era înțepenit atât în ce-i plăcea, cât și-n ce-i displăcea – pentru a hotărî dacă nu fusesem cumva peste măsură de aspru față de Rosen. Considerasem dintotdéauna că se convertise pentru că urmărea anumite scopuri profesionale. Să-i fi făcut oare o nedreptate? Să-l fi judecat prea sever în toți anii aceștia numai pentru că odată mă simțisem superior lui? Pe vremea antrenamentelor noastre – era o muncă de sclavi – la Fermă, grupul nostru de *pirpirii* (așa cum ne poreclisem, prin comparație cu *grăsunii* Corpului de Marină), obișnuia să se uite la Rosen ca la un prunc de buzunar al cartierelor mărginașe de categoria a doua din Bronx. Eu însă îi eram recunoscător că se afla acolo. Prin tragere la sorți, Rosen și cu mine ne treziserăm repartizați unui pluton în care fusese vărsat un număr de grăsuni zdraveni-sănătoși. Jumătate dintre ei în stare să se cațere pe un zid înalt de douăsprezece picioare ceva mai repede decât îmi lua mie să mă

uit la ei. Fiind și Rosen de față, puteau face haz de el în loc să râdă de mine. E bine să ai primprejurul tău un tip ca el. Desigur, ar fi putut să se hlizească și pentru că era evreul lor cu căciulă, care făcea treabă de goi, și cred că asta-i ardea sufletul. Suferеam alături de el, căci am și eu o optime de sânge evreiesc pe linia maternă, exact atâta cât trebuia ca să nu știu niciodată ce să mă fac cu asta. În clipa de față însă Rosen era singurul meu egal în lume. Să fi dezertat Harlot? Cine ar fi putut să cuprindă cu mintea înțelesul acestui fapt? Ca și cum ai putea băga mâna în apă și să prinzi un boiștean.

Stând în fața focului, purtam în minte imaginea lui Harlot, așa cum arăta el pe când era în plinătatea puterilor și nu împlinise încă cincizeci de ani, tot atât de îngrijit ca și mustața sa. Cam câți ani de zile, la Langley, stătusem lângă el în timp ce un proiector arunca fețele oamenilor KGB-ului pe un ecran? Mărit prin proiecție, oponentul are o înfățișare astrală. Am văzut chipuri lungi de patru picioare. Strălucirea ochilor lor părea că vine dinăuntru, ca și cum ar fi luminat coridoarele întunecate ale isprăvilor lor. La fel îmi apărea acum chipul lui Harlot în vatră, lung de patru picioare și plin de forță.

Ieșind din tăcerea sa, Rosen a întrebat:

– Crezi că ar fi posibil să vorbesc cu Kittredge?

– Acum?

– Da.

– Nu se mai poate aștepta?

S-a gândit pe îndelete.

– Presupun că se poate.

– Ned, ea nu știe nimic despre Sfinții de Sus.

– Nu știe? Părea surprins.

Calitatea acestei surprize m-a tulburat. Ai fi zis că fusese luat pe nepregătite.

– Ți se pare curios? am întrebat.

– Păi, a venit la Washington de o mulțime de dăți, în ultimul timp, ca să-l vadă pe Harlot.

– Sunt vechi prieteni și punct, am zis eu. Eram ca niște luptători ale căror trupuri au devenit atât de alunecoase de epuizare, încât nu se mai pot încleșta; ne dădeam ocol și alunecam.

– Chiar crezi că i-a spus ceva? m-am interesat eu.

Nu avusesem nici cea mai mică bănuială că s-ar vedea cu Harlot. La câteva săptămâni o dată mă lăsa și se ducea să-și viziteze tatăl, Rodman Knowles Gardiner, acum apropiindu-se de magica vârstă de nouăzeci de ani, spun magică pentru că evenimente atât de obișnuite ale zilei ca somnul, deșertarea măruntaielor și alimentarea puteau avea loc numai prin farmece și vrăji și prin ritualurile repetitive ale bătrânilor. „Cum ai zis că te cheamă, fată?...a, da, Kittredge... e un nume frumos... așa se numește și fata mea. Cum zici că te cheamă, fată?“

Am fost într-un rând să vizitez Oneonta, New York, locul de naștere al dr. Gardiner, iar acum locul unde domicilia, într-o casă de odihnă. Acea unică ocazie mi-a fost suficientă. Într-o căsnicie există întotdeauna destule taxe de plătit, și fără corvoada suplimentară de a păzi un socru senil, de dragul căruia nu te-ai prăpădit niciodată și nici el nu te-a avut la inimă, în timp ce urmează o ultimă meandră – nesfârșită – în ceea ce i-a mai rămas ca timp. Undeva, în rezervoarele șireteniei sale de animal bătrân, cred că doctorul Gardiner încerca să decidă pe care din cele șapte porți spre moarte o va alege spre a-i trece pragul. Numerele pot fi la fel de ambivalente ca și frumusețile contrariate și nici un număr nu-i atât de nesigur ca numărul șapte, cele șapte uși ale „Hambarului" pentru a purta noroc și cele șapte porți spre moarte, sau, cel puțin, așa vedeam eu lucrurile: un sfârșit prin cauze naturale cum sunt cancerul, atacul de cord, comoția, hemoragia, sufocarea, infecția și disperarea. Vorbesc ca un medievalist, dar nu chiar în glumă – mi se părea firesc ca, pe parcursul unei morți lente, să-ți poți alege exitul, să dispari, de exemplu, prin ficat sau prin plămâni, prin creier sau prin mațe. Așa încât nu, nu voiam să-l privesc pe dr. Gardiner cum își continuă deliberarea în fața porților mult prea răbdătoare ale morții, în timp ce fiica lui trebuia să traverseze acele uriașe întinderi băltite ale apatiei, între o râgâială cotidiană și alta, la un bătrân foarte bătrân, cu cele cinci simțuri aproape duse, iar al șaselea mai slab decât oricând.

O compătimeam la fiecare sfârșit de săptămână când pornea la drum și-i eram recunoscător că nu-mi cerea s-o însoțesc și nici măcar nu sugera că avea cu adevărat nevoie de tovărășia mea pentru o călătorie plicticoasă. (Mount Desert, Maine – Oneonta, New York, este, indiferent cum ai călători, un traseu care-ți toacă timpul!) Iar eu, la rândul meu, o iubeam când era plecată, mi-era dor de ea, și într-una sau două ocazii, când profitasem de absența ei să mă reped până la Bath, m-am simțit atât de vinovat în ce-o privea pe Chloe, încât am pus profitul de partea lui Kittredge. Niciodată nu mă simțeam mai devotat soției mele ca atunci când gustam din usturoiul sălbatic al trădării. Nici o mirare că nu i-am suflat un cuvânt. Nu, o dată ce mușcam eu însumi din el!

Acum însă telefoanele ei îmi reveneau în memorie. Ea era aceea care mă suna întodeauna din Oneonta – „E mai comod așa" –, numai că, de la un moment dat, nu m-a mai sunat chiar atât. La urma urmei, ce aveam de vorbit – despre lipsa oricărei schimbări în starea tatălui ei?

În acest punct nu am mai putut evita întrebările neplăcute. Îl vedea pe Harlot pentru că nu-și putea smulge din inimă dragostea pentru el? Sau de milă? Nu. Doar nu-l vizita la două săptămâni o dată, curată fraudă matrimonială, așa, de milă. Să fi făcut parte din acțiunea Sfinților de Sus și nu-mi mărturisise din cauză că Harlot nu voia să știm unul de participarea celuilalt? (Asta, dacă știa – dar de aici o nouă întrebare!) Mă simțeam ca un sclav răsculat, dus cu arcanul la construcția piramidelor, fiecare nouă întrebare fiind un alt bloc greu de piatră strivindu-mi spinarea: nimic nu poate fi mai crud decât să

apeși în locul care doare cel mai tare, după cum, pentru o minte obosită, confuzia este intolerabilă. Aveam să lepăd toate pietrele. Nu mai puteam tolera o altă întrebare.

– Dacă dorești, i-am spus lui Rosen, mă duc sus după Kittredge.

A clătinat din cap.

– Să mai așteptăm un minut. Vreau să fiu sigur că ești pregătit.

– De ce, mai e ceva?

– Am mai putea arunca o privire asupra cazului? Din perspectiva că, la urma urmei, ar fi cadavrul lui Harlot.

Am suspinat. Chiar am suspinat. Nu ne deosebeam prea mult de două moașe care cercetează nașterea unui monstru – adică, a unei obsesii de proporții și urâte. Ce-i altceva o obsesie decât neputința de a ști dacă obiectul straniu, care tocmai a intrat în viața noastră, este A sau Z, bun sau rău, adevărat sau fals? Și cu toate astea, el se află chiar în fața noastră, un dar de care nu ne putem scutura, venit de Dincolo.

– Nu cred că e cadavrul lui Harlot, am zis.

– Gândește-te ca la o simplă posibilitate, a insistat el. Te rog.

– În ce fel? Crimă? Sinucidere? Cuvintele trebuie să fi pornit ca niște lătraturi.

– Sinuciderea mi se pare dubioasă. Faptele spun, a zis Rosen, că ajunsese să se miște prin barcă cu ajutorul brațelor, dar și așa ar fi trebuit mai întâi să se așeze pe balustradă fără să se servească de șale și de coapse. Și ar fi trebuit să se țină cu o mână de ceva când a tras, din arma aia a lui retezată, cu cealaltă mână. Așa ar fi putut cădea pe spate în apă. De ce să te sinucizi într-o poziție atât de incomodă?

– Ca să nu murdărești barca cu sângele tău.

– Ăsta-i un punct pentru. Am putea mări posibilitatea de a se fi sinucis de la zece la douăzeci la sută.

– Bun și atât, am spus. Mă simțeam mizerabil. Băuturile se răzbunau pe mine din nou. Puteam simți primele avertismente din partea unui alt monstru. O dată sau de două ori pe an, nu mai des, mă dobora câte o durere de cap prodigioasă, o vară împărătească a migrenei, care mă lăsa în ziua următoare cu o amnezie scurtă – nu eram în stare să-mi reamintesc ultimele douăzeci și patru de ore. O furtună din astea părea că urcă acum spre tropicele creierului meu. Tropicul Creierului Mare. Tropicul Creierului Mic. Cheia, Arnie, am declarat eu, e să-ți ții șira spinării agilă.

– Harry, ești o minte superioară. Pe ea trebuie s-o oferi. Te rog, n-o lua pe de lături.

– Englezul, am zis eu, are un test pentru vulgaritate. Sună așa: știi să cobori treptele cum se cuvine? Glenlivet, bătrâne? Am turnat scotch-ul. Să țin în chingi durerea de cap care se anunța. Unele uragane rămân în largul mării. Am

înghițit băutura din două bucăți, mi-am umplut iar paharul. Bine. E crimă. Făptuită de ai noștri.

– Nu-i lăsa deoparte pe cei de la KGB.

– Nu, să vorbim mai bine de o crimă făptuită de tipii noștri de ispravă. Asta era în mintea ta, nu-i așa?

– Mă întorc la ce-ai spus, îmi zicea acum Rosen.

Da, chiar din clipa în care rostisem cuvintele, am putut simți cât de verosimil îi sunau.

– Miliarde, am spus. Cineva care se îndreaptă spre o pierdere de un miliard de dolari și mai bine.

– Când e vorba de sume atât de uriașe, nu se ucid oameni cunoscuți, a precizat Rosen.

– Nu personalități. Indieni. Douăzeci sau patruzeci de indieni. Toți morți. Mă gândeam oare la Dorothy Hunt?

Ceva se întâmplase totuși cu Rosen. Am crezut că era o reacție disproporționată la ultima mea remarcă, până când mi-am dat seama că cineva îi vorbea prin *walkie-talkie,* de afară. Mâna lui apăsa receptorul de culoarea pielii din ureche și el a dat din cap de mai multe ori, apoi a căutat în buzunarul de la piept, a scos un microfon negru fără fir de mărimea unui stilou și a spus:

– Ești sigur?, a ascultat, apoi a zis: OK, *terminat.*

Acum Ned începuse să-mi vorbească mie. Cu o voce nu numai foarte slabă, dar aproape că nu-l mai auzeam. Lovea din nou, ușor, cu pipa în paharul de whisky într-un fel de darabană deconcertantă, o metodă consfințită de a aiuri orice mijloace electronice care ar fi putut să fie plasate în cameră.

De ce s-o fi apucat iar? Probabil că unul din oamenii care asigurau paza afară în ploaie să fi adus instrumente electronice de detecție pentru cei care s-ar fi putut apropia și n-ar fi fost prevăzuți în schemă. Rosen tocmai fusese alertat. Aceasta părea cea mai simplă explicație pentru felul cum se purta. Vocea lui țâșnea într-un șuierat ușor, ca și cum o greutate i-ar fi apăsat pieptul. În cele din urmă, vorbele lui au ajuns să sune atât de sleite, încât a scos un carnet, a scris o frază în el, a ținut carnetul astfel ca s-o pot citi, apoi a azvârlit hârtia în foc.

Îmi vine în minte un om, scrisese Ned Rosen, *care a pus mâna pe soiul ăla de avere de care vorbești pe când lucra pentru noi. Nu mai este însă la noi.*

M-am ridicat să acopăr buștenii din vatră. În sinea mea mă simțeam cumva în afara timpului. Fiecare bătaie a inimii părea că-și ia o pauză uriașă și deliberată. Puteam simți foalele plămânilor ridicându-se și coborând. Confirmarea unei ipoteze reprezintă una din cele mai bogate emoții lăsate temperamentului nostru modern.

Exista un om pe care Ned îl putea numi, dar n-o făcea. Nu i-o permitea respirația. Dulăul spaimei se aciuase în plămânii lui. Iar eu nu-i puteam da un

nume acelui om, nu încă. Memoria mea semăna prea mult cu țevile alea din alamă, de demult, care cărau de colo-colo, de la un etaj la altul, sumele achitate pentru cumpărături și restul, în magazinele universale. Numele putea să fi intrat deja pe țeavă și era pe drum, dar, vai, creierul meu! – avea etaje și etaje de urcat.

După care numele omului mi-a venit, mai devreme decât mă așteptam. În creierul meu s-a produs fără îndoială un declic.

Am întins mâna după carnetul lui Rosen. *Te gândești cumva la vechiul nostru prieten de la Fermă?*, am mâzgălit eu.

FENOMENAL! a scris Rosen cu litere de tipar.

Poate să fie Dix Butler, chiar el?, am întrebat pe aceeași cale.

– De când nu l-ai mai văzut? s-a informat Rosen cu glas tare.

– De zece ani.

A pus din nou mâna pe carnet: *Ai fost vreodată la Thyme Hill?*

– Nu, am zis tare, dar am auzit despre el.

Rosen a făcut un semn de încuviințare, a aruncat foaia în foc și, obosit parcă de dificultățile acestei tranzacții, s-a lăsat pe spate.

M-am minunat de truda lui. Cuvântul e ciudat, dar cred că-i potrivit. Se purta ca un om care trudește din greu. Mi-a dat prin cap că ducea în cârcă saci grei de neliniște și îngrijorare. Până acum însă nu arătase ce era în încărcătura aia a lui. Nu până în clipa aceasta. Semnificația celor trei oameni din pădure se redefinea de la sine. Nu se aflau acolo pentru mine. Așteptau sosirea cuiva. Rosen s-a ridicat în picioare, mi-a făcut un semn că totul mergea bine – ce era bine? – și apoi a scos din buzunarul de la piept o cutiuță argintie cu pilule, a extras o pilulă albă atât de mică, încât am presupus că-i nitroglicerină pentru inima lui, și a așezat-o sub limbă cu o oarecare tandrețe pentru propria lui persoană, ca și cum ar fi oferit o îmbucătură, tăiată cu grijă, de mâncare unui cățeluș sau unui iepure de casă. Apoi a închis ochii, s-o absoarbă.

Probabil că-l așteptase pe Dix Butler toată noaptea. De ce altfel ar fi scris: FENOMENAL!

SIMPLU, ar fi trebuit să-i răspund. Cine ar fi putut afirma că nu recepționam mesaje între noi fără a mai semna de primire? Să mă fi gândit la Dix Butler datorită faptului că Rosen era preocupat de el?

Stăteam acolo, fiecare cu gândurile lui, și cine ar fi putut cunoaște cu adevărat ce era și ce nu era împărtășit? *Milioane de făpturi pășesc pe pământ nevăzute.* Intervalul de tăcere avea să se prelungească din nou.

OMEGA – 11

Aveam percepția propriei mele persoane în timp ce ridicam o barieră împotriva oricărei temeri pe care mi-o putea comunica Rosen. N-aveam nevoie deloc de așa ceva. Trebuia să fiu în stare să mă gândesc la Butler. Aveam de

luat în seamă mai mult decât puteam duce. Butler fusese dintotdeauna bărbatul cel mai remarcabil, din punct de vedere fizic, în orice grup l-ai fi găsit. Era puternic; era – nici un alt cuvânt nu s-ar fi potrivit mai bine – frumos. La antrenamente, instructorii obișnuiau să-i spună că nimerise greșit, mai bine să-și încerce norocul la Hollywood. Nu protesta. Aroganța lui era gata să fie de acord. Renunțase, până la urmă, la fotbalul[1] profesionist după două sezoane cu destule răniri (fundaș de linie, selecționat în patru rânduri la Washington Redskins) pentru a se alătura băieților de la CIA. La Fermă, fusesem repartizați în același grup de treizeci și se dovedise, firește, cu mult mai bun decât noi la toate nivelurile din punct de vedere fizic. Fiind și inteligent, a făcut în continuare carieră în cadrul Companiei. Îl întâlnisem pe Dix Butler la Berlin, în 1956, și l-am revăzut la Miami, în 1960, când Howard Hunt și cu mine dădeam o mână de ajutor la pregătirea cubanezilor exilați în vederea aventurii din Golful Porcilor, și am trecut prin câteva peripeții cu Dix, în Florida de Sud, în 1962, când comunitatea cubaneză era ciuruită de spioni castriști. Una din misiunile noastre era să-i plivim. Anchetându-i pe suspecți, Butler nu se dădea în lături să folosească bazinul veceului pentru a-i face să scuipe ce știau. „Mijlocul potrivit pentru cubanezii ăștia", zicea el, „e ăsta. Fiecăruia ce i se cuvine".

Acum încercam să-mi rechem în memorie ce auzisem despre el în ultimii vreo zece ani. Părăsise Compania și intrase în afaceri pe cont propriu; erau mai multe soiuri de afaceri. Cam asta era tot ce știam . Dacă bârfa într-o mare organizație poate fi asemuită cu un fluviu, atunci trebuie spus că galeria noastră de murmure era un fluviu subteran. Câteodată, acesta ieșea chiar și la suprafață și ne dădeam drumul la gură între noi despre necazurile cu nevestele colegilor sau despre vreo poznă prin Kinshasa care a plesnit atât de tare, că unii încă mai răzuiau gălbenușul de ou de pe pereții casei conspirative. Dar știam și când nu se cade să vorbim. Atunci șuvoiul intra în peșteră și nu mai ieșea.

Dix Butler și-a croit drum în sânul Companiei și s-a întors din Vietnam curată legendă. După care și-a dat demisia din CIA și a făcut avere. Până și simpla invidie ar fi fost de ajuns ca să se pălăvrăgească despre el la nesfârșit, dar n-o făceam. Nu eram foarte siguri care era subiectul. Informațiile primite puteau fi o simplă acoperire. El afirma că se despărțise de noi; putea să lucreze însă sub contract: numai Dumnezeu știe ce-l puneam să facă. Era, de aceea, un subiect *sensibil* la fel de sensibil ca un dinte bolnav, care-ți trimite un spasm de durere de cum l-ai atins. Așa încât tăceam. Ascultam de legea tribului. Sub cerul liber, în largul preriei (a cafenelei, pentru cei de rând din Langley, unde bârfele bântuiau cu putere, ne pricepeam să facem deosebire între vântul de nord și cel de sud.

[1] Autorul se referă la fotbalul american, desigur (n.tr.).

Se accepta, totuși, discuția în termeni generali despre succesul lui. Cumpărase o fermă-crescătorie de cai aduși din Kentucky, la vreo sută de mile în interiorul statului Virginia, și se lansase în rasa Appaloosa sau, cel puțin, asta făceau cei care lucrau pentru el la crescătorie, și Thyme Hill se extinsese de-a lungul anilor. Umbla vorba despre zece mii de acri, mai degrabă decât despre o mie, iar odată mi-a ajuns la ureche ceva despre un centru de antrenament pentru mercenari, undeva, adăpostit printre copaci. Zece mii de acri, se argumenta, erau cincisprezece mile pătrate, cam cât dimensiunile vechii noastre Ferme de la Camp Peary. Un argument slab. O fi avut pe-acolo câțiva dintre „tigrii" din Vietnam, la care ținea, oploșiți prin pădurea lui, dar nimeni de pe pământul american, nici o putere, n-ar fi îndrăznit să antreneze o mică armată la o sută de mile de Capitală. Nu.

Alte relatări abia dacă ieșeau la suprafață, că și dispăreau.

Aveau loc petreceri la sfârșitul săptămânii pe pământurile alea ale lui, care aduceau mai degrabă cu chiolhanurile noastre pe care le făceam la Saigon decât cu ceva potrivit cu lumea diplomaților din Washington. Lobbyști, senatori, proaspeți congresmeni, industriași nou-nouți și conducători de corporații abia promovați. Li se alăturau doamne de-ultimă-oră-și-nu-prea-doamne. La Washington, lumea întreprinzătoare poate da petreceri pentru mărimile din Congres și din corporații, dar nu și cu nu-prea-doamne. Ca descriere credibilă a oricărei realități pe care aș fi putut-o cuprinde cu mintea, spusele despre Butler, care distra pe cine trebuia și astfel aduna banii cu lopata, erau tocmai bune pentru una din dramele alea cu amoruri-și-taifunuri de la TV, care trăiesc câte-un ceas pe săptămână exploatând elementele bârfei. Această știință reclamă *legi specifice în domeniul scenariului*, cunoscute și ca basme pentru cei săraci cu duhul. Eram destul de înțelept să știu că acumularea unei averi era o cursă de urmărire prea extenuantă ca s-o mai ia și pe cărările sexului, abătându-se din drum. Sexul era numai o eclipsă pentru cei tineri și cei cu slăbiciuni pentru cocaină. Deoarece se părea că la Thyme Hill nu duceau lipsă de cocaină, iar unele dintre doamne, fără îndoială, erau tinere, scenariul era greșit. Dacă Butler dădea petrecerile cele mai scandaloase pe o distanță de până-ntr-o sută de mile de Washington DC, nu o făcea de dragul afacerilor, ci pentru a acoperi altceva.

Putea fi în pregătire o *simfonie*. Îi puteai verifica dimensiunile după șuetele de la Langley. Clevetelile s-au oprit brusc. Din toată pălăvrăgeala, nu ne-am ales cu nimic mai de doamne-ajută. Fapt semnificativ. În timp ce speculațiile voiau ca Dix Butler să conducă o acțiune gargantuescă de *Prinzător de muște*, eu nu o vedeam ca pe o operație simplă. Putea fi și prinzător de muște, dar ce ascundea Dix în spatele ei? Era în stare de orice. La Saigon, își recrutase o mică armată de vietnamezi în vederea unor lovituri improvizate asupra Vietcongului; armata asta purtase și un număr bunicel de bătălii legate de droguri. Într-o noapte, fiind foarte beat și sub o lună ca-n emisfera sudică, Butler

susținea că pusese pe roate o afacere sau două cu profit. Banii, mă asigura el, aveau să revină Companiei. Ceea ce era important.

– Ce urmează să se întâmple? m-a întrebat el cu solemnitate. Am să-ți spun eu, Harry, războiul ăsta o să lase CIA goală-goluță. Mai devreme sau mai târziu, or să ne smulgă fesele, iar ce-o să vadă pe urmă marele public american n-o să fie sânge.

– Da? Ce-o să fie?

– Rahat. Tot rahatul pe care l-am ascuns până acum. Marele public american și șefii lui ageamii, Congresul acestor Nemulțumite și Neunite State, ne vor tăia craca de sub picioare când or să descopere toate tonele astea de rahat. Așa că trebuie să ne pregătim. Avem nevoie de bani dosiți. Bani secreți, puși frumușel deoparte. Uită-te bine la mine. Mi-a arătat dinții lui albi, îmbrăcați. Eu am să fiu *bancherul* Companiei.

Că devenise sau nu bancherul nostru „acoperit", un prinzător de muște pentru a-i prinde pe unii politicieni-cheie în poziții compromițătoare cu camere de fotografiat mascate, nu era totuși prea probabil. Nu numai că după lege șantajul sexual era ilegal, dar mai era și foarte aproape de anatemă pentru cei cincisprezece mii de funcționari cu panglicuțe, dactilografi, experți, analiști și programatori, masa aceea umană care forma nouăzeci la sută din personalul CIA: respectau convențiile ca și cei de la Pentagon. Bordelurile înalt specializate nu erau chiar felul preferat pentru lumea cea bună din Companie, care se ducea duminica la biserică, citea *National Review* și credea că viața pe care o ducem e cea mai neprihănită din toată țara; nu, pe asemenea oameni nu-i vedeam procesând hârtiile provenite din operația de tras cu ochiul prin gaura cheii a lui Butler, iar pe lângă asta, o gaură de acest fel era la fel de mare ca intrarea unui tunel. Atunci, ce se întâmpla de fapt? De ce Thyme Hill?

M-am uitat peste masă, la Rosen. Nu știu dacă era la mijloc încetineala cu care gândeam eu însumi sau calmul cu care așteptam – băusem destul Glenlivet până acum să asist calm la propria înmormântare –, dar și el părea că-și revenise, recăpătându-și sângele rece într-o copie destul de exactă. A zmângălit un rând pe o filă de hârtie din carnet, a rupt fila și mi-a întins-o.

Eu am fost la Thyme Hill, am citit eu.

– Ți-a plăcut?

N-am ajuns niciodată la Palatul cu feți-frumoși, scria el, *dar Thyme Hill ar trebui să-l facă pe Hugh Hefner să se simtă ca un burlac care a invitat la ceai câteva cucoane prietene.*

Mi-a zâmbit șters și a încredințat această informație focului. I-am zâmbit și eu la fel de șters. În ceasurile de grea cumpănă, când te întrebi dacă nu ți-ai cheltuit jumătate din viață făcând o meserie greșită, socoteam de regulă că, unui observator imparțial, o mare parte din munca noastră i s-ar părea plină de haz. Desigur, ne făceam treaba pornind de la premisa că Dumnezeu nu prea are nevoie de observatori imparțiali.

Fapt este că ne era necesar un bordel de înalt nivel. Serviciile de informații ale altor națiuni socoteau aceste instrumente de lucru drept garantate. Harlot se ridicase ani în șir împotriva restricțiilor casei. În Statele Unite nu puteam face ceea ce era necesar. Mult prea multe operații locale de contrainformații eram nevoiți să le dăm pe mâna FBI-ului, iar ei, din punctul nostru de vedere, erau niște cârpaci. Puterea lor, dacă-l credeai pe Harlot, fusese menținută mai puțin prin eficiența lor și mai mult prin dosarele speciale ale lui J.Edgar Hoover. Hoover se dădea-n vânt după picanterii. Le colecționa. Ceea ce-i permisese să imobilizeze printr-o cheie – ca la lupte libere – Congresul și Președinția. J. Edgar, în definitiv, a ținut dosare enciclopedice asupra fiecărui șef de cabinet și senator care avea de a face cu o altă femeie decât nevastă-sa, iar dacă nevasta pleca și ea într-o excursie asemănătoare, Hoover nu ezita să obțină și fotografii care-i puneau la vedere buricul. Nu s-a găsit președinte să-i vină de hac. J.Edgar le mai înlesnise să arunce o privire și asupra înclinațiilor neortodoxe ale foștilor președinți. Când s-a ajuns la restrângerea competențelor sale pe teritoriul național și la lărgirea competențelor noastre – tocmai din cauza amintită mai sus –, dosarele private ale lui J.Edgar și-au spus cuvântul în stabilirea handicapului.

Noi, cei din CIA, am încercat să-l micșorăm. Am repartizat o serie de îndatoriri suplimentare pentru Serviciul nostru de Securitate. Ofițerii acestui serviciu au avut acces la dosarele Poliției Metropolitane din Washington DC, care avea un ofițer, un anume căpitan Roy E. Blick, blagoslovit cu acces la o operație cu *call-girls*, într-un hotel din Washington (Columbia Plaza, pentru cei care țin să-i afle numele). Blick își obținuse porția de oameni importanți, surprinși în veșminte pitorești la culme, în poziții de extremă degradare și subjugare; toate astea le-am auzit de la Harlot, pe vremea când încă-l mai îndruma, fie și clandestin, pe Rosen. Bietul Ned – încă nu devenise Reed – avea de furcă destul cu căpitanul Blick, ceea ce însemna că trebuiau să se facă luntre și punte pentru a-l împiedica pe Blick să împartă toată prada cu Hoover.

– Ah, numele astea, exclamase într-un rând Harlot. Ți-o spun eu, Harry, inșii care lucrează în marginile corectitudinii au niște nume de parcă au fost botezați de Charles Dickens. Și exact ca un membru al unui trib rupt de lume, repetând un sunet pe care nu-l pricepe, a adăugat: J.Edgar Hoover, Roy E.Blick, J.Edgar Hoover, Roy E.Blick. Apoi l-a apucat mila de Rosen. Bietul Ned. Îi dau niște treburi jalnice la Serviciul de Securitate. Să facă pe dădaca lui Blick!

Și Harlot a făcut cu ochiul. La urma urmei, înainte de a fi mutat la Serviciul de Securitate, Rosen se ocupase de dosarele speciale ale lui Harlot. Că erau dosare limitate, nici vorbă, dar, ca un punct de mândrie profesională, Harlot s-a despărțit de traista cu hârțoage mototolite, aluzii și polaroide a lui Hoover și i-a dat instrucțiuni lui Rosen să nu culeagă orice gunoi aruncat de valuri pe plajă. Conținutul trebuia evaluat.

Dar Harlot avea și capacități anticipative. O prietenă de-a lui Kittredge, Polly Galen Smith, fosta nevastă a unui funcționar superior într-una din secțiunile noastre, se dedase la o *combinație VIP* cu președintele Kennedy. (O combinație VIP este o expresie plastică pentru o serie de aranjamente prealabile: timpul prevăzut pentru a intra, a te despuia, a-ți lua partea de fericire, pentru dușuri, îmbrăcare și despărțire – cu totul, douăzeci de minute. „Nu devii VIP pentru o nimica toată", remarcase Harlot.)

La un an și jumătate însă după asasinarea Președintelui, Polly Galen Smith avea să fie omorâtă în bătaie pe cheiul pentru remorchere al canalului Potomac. Un agresor posibil a fost găsit, judecat și achitat. Deși crima părea să nu aibă nici o legătură cu noi, concluzia că nu eram implicați nu părea evidentă în orele următoare agresiunii. În definitiv, cu cine s-a mai culcat doamna *după* Jack Kennedy? Harlot s-a dus imediat acasă la ea și – în calitate de vechi prieten de familie – a avut posibilitatea să-i consoleze pe copii. Rosen, pe care-l luase cu el, a reușit să se strecoare în dormitorul doamnei, de unde a șterpelit jurnalul lui Polly Galen Smith dintr-un sertăraș al biroului ei și a luat emițătorul pe care Harlot îl instalase în dosul tăbliei de la pat. Harlot socotise că era de datoria lui directă, chiar dacă dezagreabilă, s-o supravegheze pe doamnă. În cazul cel mai rău, puteau fi la mijloc niște matrapazlâcuri cu vreunul sau altul dintre arătoșii reprezentanți ai Sovietelor la Washington.

Relativ vorbind, toate astea fuseseră o improvizație de dimensiuni modeste din zilele de pionierat. Acum, în anii optzeci, dacă ne-am lua, cel puțin, după ce se spunea pe la colțuri în mare surdină, întrebarea era dacă reușisem să punem pe picioare prinzătorul de muște pentru care să-și frângă mâinile de invidie cei de la FBI. Ori o asemenea presupunere era mult prea hazardată? Ceea ce punea chestiunea de principiu dacă Dix Butler mai era loial Companiei. El ar fi putut avea aranjamente separate cu FBI-ul și/sau cu DEA. Sau, dacă aceștia și-ar fi putut îngădui, cu SIS, SDECE și BND (adică, pentru cei care ar vrea să cerceteze, cu serviciile de informații englez, francez și german).

Am întins mâna după carnet.

Se ducea Harlot la Thyme Hill?

Ocazional.

Știi ce făcea acolo?

Nu.

– Raport zero? am întrebat cu voce tare.

– Ei, Harry, s-ar putea să acorzi prea multă importanță. Multă lume se ducea. Duminica după-amiază nu era totuna cu noaptea de sâmbătă spre duminică.

Nu voiam să pun întrebarea următoare, dar nevoia e mai mare decât mândria. Am luat carnetul. *Kittredge îl însoțea pe Harlot?*

Rosen s-a uitat la mine. Apoi a aprobat din cap.

– De câte ori? am întrebat.

Rosen a ridicat mâna cu degetele răsfirate. De cinci ori, îmi spuneau degetele sale. Mă privea cu compătimire. Nu știam dacă să mă simt insultat sau să admit că eram destul de stâlcit ca să-i accept interesul pe care mi-l arăta. Toate acestea mă purtau cu ani în urmă, la o bătaie cu pumnii; era vara și ne aflam la Maine, iar vărul meu era mai mare cu doi ani, avea unsprezece , și era mult prea solid pentru mine ca să mă măsor cu el. Îmi expediase un întreg depou de locomotive în nas și o stea s-a repezit ca o rachetă de la un capăt la altul al firmamentului meu interior: steaua aia m-a dezechilibrat și am căzut într-un genunchi. Picături de sânge, grele ca niște monede de argint, mi s-au scurs din nas una câte una, în țărână. Amintirea aceasta adăuga durerea cea veche la durerea de acum. Trebuia s-o văd pe Kittredge.

Când m-am ridicat în picioare, totuși, Rosen arăta mizerabil. Poate că era exact ceea ce aveam eu nevoie. Ironia este armătura care te ține drept, atunci când tot ce-i înlăuntrul tău se prăbușește. M-am agățat zdravăn de ironie: Rosen, care-mi ceruse s-o aduc pe Kittredge, nu putea suporta să fie lăsat singur. I-am citit frica în ochi.

Am scris în carnet: *Îl aștepți pe Dix Butler în noaptea asta?*

– Nu pot fi sigur, a îngăimat el.

Cei trei oameni ai tăi vor fi de ajuns?

– Nici de asta nu pot fi sigur.

Am dat din cap în semn de înțelegere. Am arătat spre scări.

– Mi-ar plăcea să rămâi undeva prin preajmă, să poți auzi, a zis Reed Rosen.

Dacă se simte destul de bine, am să cobor o dată cu ea.

– Te rog.

L-am lăsat lângă foc și am urcat scările spre dormitorul nostru. Am scos cheia. Când am apucat clanța, aceasta s-a rotit în mâna mea, astfel că n-am fost luat cu totul prin surprindere de faptul că Kittredge nu se afla nici în pat și nici în cameră.

OMEGA – 12

Cu ochii la locul unde odihnise, o adâncitură ușoară și prelungă în cuvertura patului, am știut unde se dusese. Cândva, Kittredge mă surprinsese, nu glumă, mărturisindu-mi că dădea din când în când câte-o raită prin Subterană.

– Detest locul acela, declarasem eu.

– Nu, când sunt singură în casă și încep să mă întreb cum aș putea face să mă simt mai puțin singură, mă duc acolo, spusese ea.

– Spune-mi de ce.

– Mi-a fost așa de frică mereu de tot ce-i în casa asta. Dar acum nu mai îmi este. Când cobor în Subterană, mă simt de parcă aș fi ajuns în centrul singurătății mele, ca pe-o fărâmă de uscat în mijlocul unei mări absolut nesfârșite.

Pe urmă, când revin de acolo, restul casei mi se pare, dragă Harry, mai puțin pustiu.

– Acolo, jos, nu te deranjează nimeni?

– Păi, dacă mi-aș da frâu, zisese Kittredge, l-aș putea auzi pe Augustus Farr cum își zăngăne lanțurile, dar nu, Harry, nu am sentimentul că locul acela mi-ar fi dușmănos.

– Ești cu adevărat o fată strașnică, îi replicasem eu.

Acum, eram obligat să-mi amintesc cât de aproape fusesem în noaptea asta s-o duc în Subterană. Ceea ce m-a făcut să mă văd o clipă cu ochii minții – una din acele rare viziuni ale propriului nostru chip reflectat de oglindă, într-un moment când nu ne suntem deloc loiali nouă înșine și astfel putem purta o judecată imediată și nemiloasă asupra imaginii din oglindă, ca în clipa următoare să realizăm că am condamnat propriul nostru obraz. Bețiv, mizerabil, găunos ca un zar măsluit. Puteam asculta spațiile dense de tăcere, unde se adună nevăzuții judecători.

Strigătul unui animal a străbătut noaptea. Nu era un sunet obișnuit. N-aș fi fost în stare să spun de cât de departe venea, dar la urechea mea a ajuns ca urletul singuratic al unui lup. Avem puțini lupi prin părțile noastre. Strigătul a răsunat din nou. Acum era tot atât de plin de suferință și de groază ca al unui urs sfâșiat. Nu sunt lupi prin împrejurimi. Strigătul trebuie să fi fost provocat de propria mea surescitare.

Acum douăzeci și unu de ani, pe drumul înnoroiat care duce de la șosea în interiorul uscatului, într-un desiș din apropierea casei lui Gilley Butler, fusese găsit un vagabond pe jumătate devorat. Mi s-a povestit că zăcea acolo, cu expresia cea mai îngrozitoare de frică pe ceea ce mai rămăsese din gura lui. Țipătul asurzitor, pe care tocmai îl auzisem, putea el ține în cumpănă tăcerea mutilată a vagabondului? Cine să știe? Cei douăzeci și unu de ani mă duceau înapoi la primăvara timpurie a anului 1962, un răstimp în care unii dintre noi se gândeau să pună mâna pe un avion care să împrăștie otravă peste câmpurile cultivate cu trestie de zahăr ale Cubei. Dar existase oare un singur an din viața mea activă care să nu răsune de urlet?

Rămas în picioare în dormitorul nostru gol, gândurile mele s-au izbit de Damon Butler, ruda moartă de mult a lui Gilley Butler, secundul lui Augustus Farr, cel răposat cu două veacuri și jumătate în urmă. Vedenia surprinzătoare și teribilă mă vizita în clipa aceasta nu ca un strigoi și nici ca o voce, ci ca o imagine atât de adânc îngropată în mintea mea, încât timp de o clipă m-am simțit copleșit de o altă prezență: vedeam ceea ce văzuse și el.

Am făcut risipă de efort ca să nu văd. Stăteam în picioare în mijlocul dormitorului și am făcut – da, numesc aceasta risipă de efort, cu toate că nu mă mișcasem din loc – o încercare febrilă să decid că ceea ce vedeam acum în închipuire nu era un dar ori o invazie a celuilalt tărâm, ci doar rezultatul amânat al unei după-amieze pe care o petrecusem cu zece ani în urmă în biblioteca din

Bar Harbor, citind jurnalul de bord al vasului lui Damon Butler, un obiect străvechi, aflat la mare cinste printre comorile bibliotecii locale. Astfel, am încercat să-mi spun că vedenia din fața mea se întrupase din nimic altceva decât din hârțoagele secundului: socoteli privind încărcătura vasului, bancurile de nisip negociate, goeletele puse în vânzare. Execuția comodorului francez, căreia-i devenisem martor, alcătuia miezul însângerat al jurnalului lui Butler; și era exact ceea ce nu-mi îngăduisem până acum să rechem în memorie. Ce încarcerare cumplită a amintirii! Iată că totul revenea. Ca o bătaie în ușă, înainte ca ușa să fie larg deschisă.

Cu corabia pierdută, cu oamenii săi măcelăriți, comodorul francez stătea dezbrăcat de uniformă. Gol, cu mâinile legate, victima îl scuipase totuși pe corsar în față. Drept răspuns, Farr ridicase sabia de abordaj. Lama era ascuțită. Capul comodorului zburase ca o căpățână de varză. Cu bufnetul pe care-l face o varză lovindu-se de punte – așa stă scris în relatarea lui Damon. Alți membri ai echipajului aveau să jure că leșul, cu gâtul gâlgâind de sânge, cu mădularele agitându-se, încercase să se ridice în mâini și în genunchi până când Farr, în frenezia lui, l-a azvârlit cât-colo dându-i una cu piciorul. Atunci leșul s-a lungit pe punte, cu ambele picioare zvâcnind convulsiv. Dar capul, ceva mai într-o parte, continua să miște din buze. Toți erau de acord că buzele lui se mișcau. Drept care, adaugă Damon Butler, a auzit cuvintele care ieșeau din gura aceea însângerată. Vorbea și îi spunea lui Farr: *Si tu non veneris ad me, ego veniam ad te*.

În noaptea aceea, cu ani în urmă, când mă luasem după ce sau cine va fi fost în visul meu de-a lungul întregului drum până în Subterană, nu mă gândisem la cuvintele care ieșeau din țeasta descăpățânată. Acum m-am gândit. Textul latin era limpede: „Dacă tu nu vei veni la mine, voi veni eu la tine". Un blestem personal!

Ca să nu mă audă Rosen, am coborât pe scara din spate. În cămara-oficiu, unul din canaturile ferestrei avea un panou spart. Prin crăpătură intra aerul nopții, dar mireasma lui nu era mireasma insulei noastre. Dacă nasul este o punte a memoriei, atunci eu trăgeam pe nări izul rânced al apelor unui canal din împrejurimile Potomacului; smârcurile băltite ale mlaștinilor bătrânului Georgetown puțeau în aerul Maine-ului. M-am gândit la Polly Galen Smith și la agresorul ei; m-am cutremurat. Tocmai ștersesem în trecere un cuib de păianjeni cu capul și atingerea aceea, cleioasă și nemijlocită, rămânea în părul meu. Acum eram mai puțin sigur ce respiram. Să fi fost efluviile lespezilor de nămol ale golfului Chesapeake și ale Canalului Ohio?! Așa cum strigătele și chiuiturile unei petreceri cu băutură pot călători nestingherite prin ceață și pot fi auzite la o leghe depărtare, ajungând la ușa unui străin, tot așa mă întrebam dacă apa nămoloasă a golfului, care fusese martoră la moartea omului ce-ar fi putut fi sau nu Harlot, nu-și putea trimite pecetea pe vânt la câteva sute de mile spre nord, până la mine. În ce loc puturos stătuse cadavrul înainte de a fi arun-

cat la mal! Mirosul înnebunitor de igrasie, de care mă temeam, din subteranele „Hambarului" trebuie să fi fost primul herald al unei asemenea spaime cumplite. Acum, treptele de lemn spre Subterană putreziseră și se slăbiseră. Trecuse atât amar de vreme de când nu le mai folosisem, încât uitasem cum puteau scârțâi. Părea că pășesc printr-un lazaret cu bărbați schiloditi de război. Fiecare treaptă își avea vaietul ei nesfârșit.

În Subterană – nici o lumină. Așa cum am mai arătat, becurile se arseseră de mult. Doar ușa deschisă lăsa să treacă o dâră de lumină. Cu umbra mea care mi-o lua mereu înainte, am coborât bâjbâind, ca și cu mi-aș fi împins din spate mădularele prin palisade de apăsare, doar-doar voi ajunge până în cămăruța unde dormea Kittredge. Numai când am intrat în întunericul aproape complet dinăuntru, lumina din oficiu fiind mult redusă de unghiul drept de la intrare, am îndrăznit să recunosc că trecuseră ani de când nu mă mai aventurasem aici. Cât de fărâmițate erau priciurile atunci când le-am atins!

O saltea de cauciuc spongios rezistase mai bine decât altele și pe ea stătea lungită Kittredge. În Subterană nu răzbea aproape nici o lumină, dar printr-un joc al reflexelor pielea ei palidă părea albă. Am putut întrezări că ochii îi erau deschiși și când m-am apropiat a întors capul – într-o părere de mișcare – ca să-mi arate că era conștientă de prezența mea. N-am deschis gura, nici ea, nici eu, nu de la bun început. Îmi venise în minte din nou clipa aceea, cu ani în urmă, când luna plină se ridicase deasupra orizontului, din adâncuri până în despicătura dintre cele două dealuri negre, și suprafața lacului întunecat pe care plutea canoea mea se însuflețise de o lumină păgână.

– Harry, a spus ea, e ceva ce-ar trebui să știi.

– Presupun că da, am spus cu blândețe. Conștiința anticipată a ceea ce avea să-mi spună îndată reverberase în capul meu înainte de a fi rostit cuvintele. Făceam experiența acelei strângeri de inimă pe care o simțim atât de rar și totuși atât de precis într-o căsătorie – acea alarmă prealabilă în fața pasului ireparabil care va urma. Nu voiam ca ea să continue.

– Ți-am fost necredincioasă, a zis ea.

Fiecare moarte cuprinde o sărbătoare; fiecare extaz, o mică moarte. Era ca și cum cele două jumătăți ale sufletului meu abia își schimbaseră locurile. Vinovăția mea pentru fiecare moment petrecut împreună cu Chloe și-a pierdut într-o clipă greutatea; nenorocirea resimțită în fața distanței proaspăt crescute între Kittredge și mine a năvălit ca un puhoi. Uraganul pe care-l așteptam în Tropicele Creierului – iată-l, era acolo. S-a prăvălit asupra capului meu cu puterea unei izbituri prelungi a unei hule urâte în copastie.

– Cu cine? am întrebat. Cu cine mi-ai fost necredincioasă? Și observatorul regal din mine, neatins de uragan, cutremur, foc sau de furtuni pe mare, a avut timp să remarce gramatica ireproșabilă a discursului meu – ca să vezi ce tip aparte eram!

– S-a întâmplat într-o după-amiază, cu Harlot, a zis ea, dar n-a fost chiar o poveste de dragoste, totuși a fost – îngrozitor. Aici s-a oprit. Harry, există și altcineva.

– Dix Butler? am întrebat.

– Da, a încuviințat. Dix Butler. Mi-e teamă că m-am îndrăgostit de el. Până și gândul mi-e nesuferit, dar, Harry, s-ar putea să mă fi îndrăgostit de el.

– Nu, am sărit eu, nu spune asta. Nu trebuie s-o spui.

– E un sentiment diferit, a zis ea.

– E un om plin de îndrăzneală, dar nu unul bun, și vocea mea a sunat ca un verdict venit din centrul ființei mele. Nu, nu era un om bun.

– Nu contează, a spus ea. Eu nu sunt o femeie bună. Nici tu nu ești un om bun cu adevărat. Nu suntem așa ceva, a urmat ea. Consider că asta inspirăm. Știi, a adăugat ea cu gingășie, îmi place să cred că Dumnezeu e de față când facem dragoste. Era, desigur, adevărat și cu Gobby, și la fel de adevărat cu tine. Se afla în preajma noastră sub înfățișarea lui Iehova. Era acolo, sus, și ne judeca. Cu atâta asprime. Dar cu Dix Bulter, nu pot explica de ce, mă simt foarte aproape de Hristos. Dix e cât se poate de departe de orice compasiune, dar, când sunt cu el, Hristos este lângă mine. N-am mai simțit o asemenea duioșie de când a murit Christopher. Nu vezi, nici nu-mi mai pasă de mine. Și-a pus mâna pe mâna mea. Asta a fost temnița mea – să trăiesc numai și numai în mine însămi. Acum mă gândesc cât de frumos ar fi dacă l-aș face pe Dix să priceapă ceva din compasiunea pe care o simt. Așa că, vezi, nici nu-mi pasă dacă Dix, în ochii tăi sau ai altuia, o merită sau nu.

Stând în picioare lângă ea, o imagine teribilă s-a apropiat de mine. Mă aflam în mașina mea, livid tot: intrasem într-un copac. Fața mea mă privea de după capul bărbatului care fusese zdrobit. Să fi fost numai o iluzie că ieșisem din derapajul acela nesfârșit?

Apoi pământul mi-a fugit de sub picioare. Am plonjat în propria mea spaimă – cea adevărată. Nu cumva strigoiul care bântuia Subterana străbătuse prin zidurile ei cu forța unei infecții care pătrunde prin pereții unui organ vital?

– Nu, am spus, nu renunț la tine. Și ca într-o transă, în care urci și tot urci pe velatura unui suflet tocmai pentru a-ți face curaj să sari de acolo, am zis: Dix e pe drum, nu-i așa?

– Da, a răspuns ea, va fi aici, iar tu trebuie să pleci. Nu-ți pot îngădui să rămâi. Lacrimile ei abia pâlpâiau în lumina de aici. Plângea în tăcere. Ar fi la fel de îngrozitor ca în ziua în care noi doi i-am spus lui Hugh că trebuia să divorțeze de mine.

– Nu, am spus eu din nou, mi-e frică de Dix Butler din ziua când am dat cu ochii de el prima dată, și tocmai de asta sunt obligat să rămân. Vreau să-l înfrunt. Pentru mine însumi.

– Nu, a zis ea. S-a ridicat în capul oaselor. A fost o greșeală, totul a mers cu dosul în sus și Hugh e mort. N-ai nici o speranță, dacă rămâi. Dar dacă pleci

și Dix nu te găsește aici, atunci va putea avea grijă de mine. Cred că va fi în stare de asta. Harry, ascultă la mine, nici nu-ți închipui cât ai greși, și în câte feluri, dacă ai rămâne.

Nu mai eram sigur dacă vorbește despre dragoste sau despre primejdie, iar pe urmă a răspuns la întrebarea mea.

– Harry, a zis ea, va fi un dezastru. Știu ce făceai pentru Hugh. Am avut și eu partea mea.

– Și Dix?

– Dix știe destule ca să pună o mulțime de lume la locul ei. De asta trebuie să pleci. Altfel, voi fi trasă și eu în jos o dată cu tine. Vom fi distruși amândoi.

Am îmbrățișat-o, am sărutat-o cu întreg acel amestec de dragoste și disperare, care-i singura forță pe care o avem la dispoziție pentru a aprinde motorul rece al unei căsnicii, atunci când pasiunea a dispărut. E-n ordine, am spus. Dacă tu crezi că este necesar, atunci plec. Dar trebuie să pleci și tu cu mine. Știu că nu-l iubești pe Dix. E doar o aventură.

Abia atunci mi-a zdrobit inima cu totul.

– Nu, a zis. Trebuie să-l văd. Vreau să fiu singură cu el.

Am ajuns astfel la ultimul moment al acelei nopți când mai pot depune ca mărturie. Îmi aduc întrucâtva aminte că am cules manuscrisul *Jocului* – Doamne, cât de greu atârna – și am ieșit prin ușa oficiului într-o promenadă silențioasă prin întuneric, coborând spre Long Doane. Am ocolit pe unul dintre cei care făceau de pază și îmi mai amintesc că am lăsat barca la apă în șenal, dar mareea era joasă și l-am străbătut fără dificultate ieșind la mal pe proprietatea unui vecin, cu un sfert de milă mai la sud de locul unde-mi parcasem mașina. Rețin că am mânat până la Portland și am lichidat tot contul nostru de la bancă în dimineața următoare, la sugestia lui Kittredge, ca și cum căsătoria noastră, odată dusă pe apa sâmbetei, cordonul ombilical al proprietății asupra unor bunuri încă mai exista.

– Harry, spusese ea chiar la sfârșit, ia banii depuși la Portland. Sunt mai bine de douăzeci de mii. Ai să ai nevoie de ei, iar eu am celălalt cont.

Așa încât am scos până la ultimul ban din ce era acolo și am zburat la New York și, ajuns aici, nu mai știu dacă e cazul să merg mai departe chiar și cu aceste sumare relatări, pentru că peste o zi și jumătate am aflat (resimțind pe deplin șocul care însoțește întotdeauna știrile personale și de neîndurat – atunci când le primești prin mass-media) că, da, „Hambarul" arsese în zori și fusese găsit cadavrul lui Reed Arnold Rosen. În nici una dintre știri nu se sufla o vorbă despre Kittredge, Dix sau oamenii de pază.

Noaptea aceea există pentru mine într-un întuneric asemănător cu golul care urmează într-o sală mare de cinematograf atunci când banda se agață și filmul se întrerupe, ultima imagine murind cu un mormăit în timp ce sunetul sare de pe roata dințată. În memoria mea se înalță un zid tot atât de negru ca

neputința noastră de a afla încotro ne conduce moartea. Mă gândesc la „Hambar". Îl văd în flăcări.

În lunile următoare la New York, m-am obligat să dau seamă despre ultima noapte petrecută la „Hambar". Era un gest, așa cum vă puteți aștepta, de o dificultate neobișnuită și au fost zile și nopți când n-am izbutit să scriu un cuvânt. Cred că mă agățam din răsputeri de rațiunea mea printr-o expediție în teritoriile nebuniei. Am descoperit că reveneam la momentul când mașina mea se învârtea în cursul derapajului, iar timpul părea că se împarte la fel de net ca un pachet de cărți de joc tăiat în două. Începeam să am certitudinea că, dacă m-aș întoarce la cotitura aceea în ac de păr, când volanul mi-a scăpat din mâini, aș da cu ochii nu de șoseaua goală, ci de un automobil strivit de un copac, iar în spatele parbrizului, de persoana mea făcută bucăți. Vedeam silueta aceea mutilată cu atâta claritate, încât eram convins: *murisem*. Ideea că mai eram în viață nu putea fi decât o iluzie. Restul din noaptea aceea se desfășurase pe o scenă nu mai mare decât o parcelă infimă a minții, care supraviețuiește ca o călăuză pentru prima parte a drumului ales de moarte. Orice amintire despre mine conducând o mașină, cu farurile cabrându-se în fața ca niște picioare luminoase de armăsar, nu era decât depănarea unor asemenea expectative. Eram încă în spațiul primului ceas de după moartea mea. Era un fragment din cumpăna și binecuvântarea morții, când toate gândurile noastre neduse la capăt, în momentul unei morți subite, aveau să se deruleze în continuare. Iar dacă simțisem acea atingere impalpabilă și ireală la întoarcerea mea la Doane, păi, asta putea fi un semn doar că umblam deja pe cărările morții. La început, aceste cărări abia dacă puteau fi deosebite de cele cunoscute. Dacă noaptea se încheiase cu dispariția soției mele, nu cumva boceam la propriul meu căpătâi? Mă mai aștepta oare Kittredge să mă întorc la „Hambar", în noaptea asta cu vântoase? Doar așa mi-am păstrat mintea întreagă de-a lungul unui an la New York. Un mort are mai puține motive să se smintească.

Iată un eșantion al vieții pe care am dus-o, ascunzându-mă, de-a lungul acelui an, când n-am cutezat să fac nimic în legătură cu pașaportul meu, care arăta așa de ciudat. Nici vorbă să încerc înlocuirea lui. Semănând cu o plăcintă de foi mică, pașaportul meu era acum ținut în sus de un soldat sovietic care stătea în cușca lui de sticlă; pe față i se așternuse o expresie de incredulitate. Nu cumva îmi propuneam să intru în URSS, pe poarta Aeroportului Internațional Șeremetievo, din Moscova, fiind în posesia unor acte de recomandare murate? Mai rău. El nu știa încă faptul că numele de William Holding Libby trimitea la o viață inventată, care n-ar fi rezistat la un interogatoriu serios.

– Pașaportul, a zis flăcăul din cușca lui, pașaportul ăsta!... De ce?

Engleza lui avea să se dovedească la fel de utilă ca rusa mea.

– Râul, am încercat să spun pe limba lui, încercând să sugerez că cineva-cumva a căzut în apă cu pașaportul. Doar nu era să admit că încredințasem documentul uscătorului din spălătorie. „Râul", îmi închipuiam că spun eu, dar, mai târziu, studiind dicționarul frazeologic din ghidul turistic, am ajuns să recunosc că folosisem cuvinte pentru braț, șale și pește (respectiv, *ruk, ryebra și rîba)*. Fără îndoială, îi spuneam că mi-am pus pașaportul la șale și mi-am pierdut brațul în gura peștelui – și Dumnezeu știe ce, dar era de ajuns să-l lase amețit de-a binelea. Ca un dulău încăpățânat, o ținea una și bună: „Pașaportul – nu bun. De ce?" după care avea să se ridice cât era de lung și să se holbeze la mine – probabil că așa și erau struniți să facă. Nădușeam din belșug de parcă aș fi fost nevinovat și pace, ceea ce, până la un punct, eram. Mă întrebam cum am putut să nu prevăd consternarea pe care avea s-o producă turta asta de pașaport umflată?

– Nu bun, a zis el. Expirat.

Simțeam coada de pasageri așteptând în spatele meu.

– Nu. Nu-i expirat. Vă rog, i-am zis eu, *pajalusta*, și am întins mâna. Mi-a dat pașaportul cu mare suspiciune, iar eu am întors cu grijă foile încrețite și decolorate. Hait! Am găsit exact pagina care-mi trebuia. Pașaportul meu *nu* era expirat. I-am arătat data și i-am restituit pașaportul.

Soldatul sovietic ar fi putut să fie un băiat de la o fermă din Minnesota. Avea ochii albaștri, pomeții obrajilor ieșiți în afară și părul blond tăiat scurt. Nu cred să fi împlinit douăzeci și cinci de ani.

– Dumneavoastră, m-a țintuit el cu degetul, dumneavoastră – așteptând, și s-a dus după ajutor; s-a întors deîndată cu un ofițer, un bărbat de vreo douăzeci și opt de ani, părul brun, cu mustață, într-o tunică de un verde anost ca a soldatului, cu guler strâmt și cu galoane.

– De ce? a zis noul-sosit, arătând spre pașaportul meu de parcă ar fi fost un obiect cu totul execrabil.

Am găsit cuvintele pentru gheață și apă. Mi-au răsărit în minte ca un *pas de deux*.

– *Liod*, am zis, *balșoi liod*. Multă gheață. Am întins mâinile de parcă m-aș fi apucat să netezesc o față de masă. Apoi, am repezit o lovitură de carate zdravănă în planul orizontal pe care-l decupasem cu o clipă mai devreme. Am scos un sunet care imita trosnetul. În nădejdea că ar fi putut aduce cu al gheții de pe baltă care tocmai se crapă, am plonjat cu mâinile spre picioarele mele. *Voda. Balșaia voda* – o mulțime de apă, nu-i așa? Am vâslit cu mâinile în disperare. Un înotător înghețat.

– *Oceni holodno*, a spus soldatul.

– *Oceni holodno*. Corect. Rece ca gheața, foarte rece.

Au dat din cap. Au studiat pașaportul pe toate părțile, s-au uitat la viza mea, care era clară și avea ștampilele necesare. Mi-au rostit numele cu glas tare, stâlcindu-l. „William Holding Libby"? suna: „Viiliam Haul-ding Liibuu"?

– Da, am spus, asta-i.

Au cercetat niște nume pe o listă. Libby nu era. S-au holbat unul la altul. Au oftat. Nu erau tâmpiți. Simțeau că ceva nu era în ordine. Pe de altă parte, dacă mă rețineau pentru întrebări suplimentare, ar fi avut de umplut o mulțime de formulare, de aici, o posibilă seară pierdută. Trebuie că aveau niște planuri după program, pentru că blondul îmi ștampila acum hârtiile. A zâmbit larg, ca un copil.

– Pardone, a zis el încercând să dea momentului o întorsătură franco-italiană. Pardone.

Restul parcursului până la Sosiri mi-a prezentat Aeroportul Șeremetievo, un aeroport în beton, construit ca o vitrină pentru Olimpiada din 1980: Bine ați venit în URSS. (Remarcați că pereții noștri sovietici sunt cenușii!) Bagajele mele au trecut prin vamă. Microfilmul Alpha, adăposit într-un compartiment secret, nu a atras atenția – geamantanul fusese desenat astfel încât să poată trece hârtii confidențiale prin controalele de rutină. Am trecut de ultima poartă și am dat cu ochii de tot soiul de semne care mă îndemnau să-l caut pe ghidul Inturistului. În schimb, s-a apropiat un șofer de taxi, genul acela arțăgos de șofer de taxi new-yorkez, care mi-a adus aminte de maxima lui Thomas Wolfe, că oamenii cu aceeași profesie tind să capete același chip în toată lumea. Omul meu îmi cerea douăzeci de dolari să mă ducă la Metropole, un hotel despre care îmi vorbise tipul de la agenția de voiaj de la New York, asigurându-mă că aveam noroc dacă găseam loc, Metropole fiind aproape la fel de dificil de agățat ca și vechiul Național.

– Te-aș putea strecura la noul Național, mi-a spus agentul, dar desigur că nu vrei. E plin de grupuri de turiști.

– Da, am zis, n-am nici un chef de grupurile de turiști. Îi sărise oare ceva în ochi în legătură cu mine? Bineînțeles. Trecusem pe la agent, plătisem în numerar, cerusem să-mi grăbească viza (în ideea că avea destule legături pentru a-mi obține una la repezeală), ceea ce și făcuse, și i-am dat bacșiș ca să-mi smulgă aprobările într-o săptămână, chiar dacă asta ar fi însemnat probabil că William Holding Libby avea să figureze pe lista KGB-ului, trecut într-o categorie prea puțin ademenitoare ca: Turist individual, special. Acum, abia așezat pe bancheta mașinii, șoferul m-a anunțat, în engleza lui de bișnițar, că vrea

să cumpere dolari americani de la mine. Rata de schimb propusă, de trei ruble pentru un dolar, era aproape de patru ori mai favorabilă decât cea oficială.

Putea fi o capcană. Tipul nu-mi plăcea. N-aveam nici un fel de încredere în el. Autoritățile m-ar fi putut băga în pușcărie pentru că făceam comerț la negru cu ruble.

De fapt, șoferul îmi capta într-o asemenea măsură atenția, că abia mi-am aruncat ochii pe fereastră. Mă lipseam de primele impresii asupra Rusiei. A călători într-o stare de iritare e totuna cu a traversa o conductă. Afacerea necurată din mașină – eram într-un soi de mini-rablă sovietică – avea un impact mai mare asupra mea decât peisajul. Glasul șoferului:

– În regulă, acum spune-mi, câți dolari ai la tine, hai, se gargarisea în urechea mea.

Depășeam întinderi de zăpadă curată și de zăpadă murdară, câmpuri pe care se topise, aproape la fel de însuflețite ca șesurile înnoroiate din Jersey. Frânturi din Moscova au început să apară, căsuțe ghemuite pe marginea șoselei, parcă făcute din turtă dulce, una lângă alta, dar căscând fiecare pe contul ei, cu zugrăveala decojită. Apoi au apărut palisadele blocurilor de locuit, înalte, cele mai multe dintre ele într-un alb murdar pe fondul de un alb murdar al zăpezii. Arătau de parcă tencuiala nivelurilor de jos crăpase înainte de a se ajunge cu mistria la etajele superioare, curată mizerie toate aceste terenuri. Cerul de martie era tot atât de cenușiu ca zidurile de beton ale Aeroportului Șeremetievo. Comunismul mă irita personal și aici, așa cum mă irita șoferul de taxi, înfipt, murdar, deprimat, hrăpăreț, demodat. Firește, șoferul putea fi vreun colaborator al KGB-ului. Fusesem oare luat în primire?

O pânză roșie, întinsă dintr-o parte în cealaltă a șoselei cu patru benzi. Un text în limba rusă. Printre cuvintele imprimate, Lenin. Un mănunchi, fără îndoială, de fraze omiletice. Deasupra câtor șosele și în câte țări din Lumea a Treia, sărace și jignitor de subdezvoltate, o puteai întâlni? Zair era una din ele. La fel, Nicaragua, Siria, Coreea de Nord, Uganda. Cui ce-i păsa? Eu nu reușeam să ies nici din tunelul ăla al meu. Străzile Moscovei au început să apară, dar ferestrele laterale ale mașinii în care mă aflam erau stropite de noroi, iar priveliștile care ne întâmpinau prin parbriz abia dacă se întrevedeau printre cele două ștergătoare în funcțiune, mult prea uzate, care, plesnind încoace și încolo tot timpul, lăsau striații în cozi de rândunică.

Șoferul era la fel de posac ca vremuiala lunii august.

Acum rulam pe un bulevard larg, fără prea mult trafic. Construcții vechi și solemne – departamente guvernamentale și institute de cercetare – treceau pe lângă ferestrele laterale. Pietonii erau puțini. Era duminică. Ajunsesem în centrul orașului.

Am oprit într-o piață publică, în dreptul unei clădiri de șase etaje, vopsită în verde. Se vedea că-i veche. Pe firmă se putea citi „Mitropolî", în caractere slave. Ajunsesem la Metropole. Avea să-mi fie casă departe de acasă.

I-am dat șoferului un bacșiș de doi dolari. A pretins zece. Avea el puterea lui de convingere, specială. A reușit să mă ciupească de coarda mai slabă a nervilor mei, căci până la urmă i-am dat cinci. Nervii mei nu mai erau ce fuseseră odată, asta vă pot asigura.

Un diavol îndesat, cu fălcile late, leit mercenar mafiot în retragere din speța cea mai de jos, făcea pe portarul. Purta la reverul hainei gri o decorație – așadar un erou al Marelui Război. Nu prea era dispus să arate amabilitate unui străin. Și nici nu s-a grăbit să-mi dea o mână de ajutor la căratul bagajelor. Îndatorirea lui era să țină lumea afară. Am fost nevoit să-i arăt dovada-chitanțată de la agenția de voiaj, ca să pot trece de ușă. Înăuntru, m-a întâmpinat un hol mohorât. Paleta de culori se întindea de la brunul mucului de țigară la verdele vagoanelor de cale ferată. Dușumeaua era acoperită cu un parchet îmbătrânit, care, când puneai piciorul, se vălurea ca un linoleum ieftin. Mă simțeam de parcă debarcasem într-unul din hotelurile acelea nefericite de pe străzile lăturalnice de lângă Times Square, care, argăsite cu fum de tutun, își așteptau demolarea.

Să fi fost acesta faimosul Metropole, unde, dacă memoria mea istorică se dovedea corectă, se adunau bolșevicii înainte și după Revoluție? O scară uriașă de marmură se încolăcea urcând în jurul cuștii unui ascensor, protejat de un grilaj din fier forjat. La fiecare cotitură a scării, un colț în unghi drept.

Femeia de la recepție purta pulover și îi curgea nasul. Cu ochelarii pe nas și lipsită de orice farmec, nu m-a băgat în seamă până nu i-am atras atenția. Engleza ei, cu un accent nefericit, te trimitea cu gândul la torturile îndurate de spirit, comparabile cu cele ale unor fete fără talent, care iau lecții de balet.

Liftierul, un alt erou din război, era ursuz, iar responsabila de la etajul patru, o blondă ca la vreo cincizeci de ani, cu o coafură în formă de stup de albine și o față mare și dură, făcea pereche potrivită cu portarul de la intrare. Stătea la un pupitru acoperit cu sticlă vizavi de ascensor, într-o vază mică ținea un trandafir și m-a bodogănit că era nevoită să caute cheia – o cheie mare de bronz și grea cât un buzunar întreg de mărunțiș de metal.

Drumul către camera mea trecea printr-un coridor întunecat, apoi am făcut la dreapta, pășind pe o altă pardoseală la fel de nesigură. Era un parchet cu un număr considerabil de găuri, în care fuseseră inserate pătrate din placaj. Un covor roșu, îngust, lung cât o jumătate de teren de fotbal, mergea la vale cât ținea primul coridor, apoi o altă jumătate de teren de fotbal pe coridorul spre ușa mea. Pentru că pardoseala se curba în continuare la fiecare pas, aveam senzația – dacă mi se permite să mai trimit o dată la apa înghețată – că săream de pe un ghețar pe altul.

Camera mea era de unsprezece picioare pe paisprezece și avea un plafon înalt de douăsprezece. Fereastra dădea în curtea interioară, cenușie. Aveam un dulap cu sertare și un pat strâmt, cu o saltea subțire, europeană, stivuită peste o saltea mai mare. La căpătâi, o pernă grea cât o buturugă pătrunsă bine de ploaie. Plus un aparat TV!

L-am pus în funcțiune. O grămadă de zăpadă electronică și, peste ea, impulsuri în benzi laterale, unduindu-se de la un capăt la altul. Imagini în alb-negru. Un spectacol pentru copii. Am închis. M-am lăsat pe patul strâmt și mi-am luat fruntea în mâini. M-am ridicat. Am tras perdelele dinspre curtea interioară. M-am așezat din nou. Eram aici și puteam rămâne – presupunând că intrasem în țară fără să atrag atenția autorităților –, da, puteam rămâne o săptămână cel puțin și puteam transforma câteva întrebări în întrebări funda-

mentale – în categorii. Aveam atâtea întrebări că nici nu mai umblam după răspunsuri. Numai după categorii.

Dificultățile de a-mi reaminti o viață care se încheiase, în multe privințe, în toiul unei lungi nopți mă făceau să trec, așa cum vă puteți închipui, prin situații deosebit de delicate. Cândva, un regizor mi-a povestit că, după ce unul din filmele sale a căzut baltă, nu se despărțise de camera de filmat și de actori. Ei plecaseră, dar el avea să se trezească din somn, de fiecare dată, în sunetul unor comenzi: „Bernard, azi va trebui să mai tragem o dată secvența cu piața. Comunică Producției că vor fi cel puțin o sută de metri de peliculă în plus". Avea să se scoale și să se bărbierească, înainte de a-și spune: „Filmului i s-a pus cruce. Ai înnebunit. Nu mai poți filma". Dar, așa cum mi-a explicat, reușise să treacă prin oglindă. Filmul devenise mai real decât propria lui viață.

Să fi fost și eu la fel? Timp de un an, ascunzându-mă într-o cameră închiriată, plasată lângă un puț de aeraj, într-un bloc de apartamente din Bronx, mă străduisem să ridic un zid între amintirea lui Kittredge, așa cum fusese la sfârșit, și mine. Uneori se scurgea câte o lună întreagă fără nici un incident și puteam dormi noaptea și lucra ziua, punând cuvânt lângă cuvânt, ca și cum aș fi împletit o frânghie care urma să mă călăuzească spre ieșirea din peșteră.

Apoi, fără nici un avertisment, dragostea pentru ea avea să lovească, verbul este direct operant. Un pas greșit și atacul avea să aibă loc. După multe luni, Bronxul a devenit insuportabil – a trebuit s-o iau din loc.

Dincolo de asta, *ei* trebuie să mă fi căutat. Asta era sigur. Cu cât trecea timpul și nu apăream la suprafață, cu atât cadrul lor de referință trebuia să se lărgească mai mult. Erau obligați să se întrebe dacă nu am plecat la Moscova. Cât am mai râs – cu hohotul acela făcut, ajuns la paroxism, cu care se distrează un pușcăriaș în hruba lui – că, în tot acest interval, în care eu locuisem în Bronx, ei mă credeau la Moscova.

Urmând totuși o logică în pași, care mi se părea întru totul riguroasă – cu toate că nu eram în stare să determin acești pași –, ajunsesem la concluzia că trebuia să mă reped – pentru prima oară – până în URSS.

Nu știam de ce. Aș fi avut necazuri cu nemiluita dacă mă vânau în Bronx, New York, dar ce se întâmpla, oare, dacă KGB-ul punea mâna pe mine la Moscova? Cu memoriul meu pe larg și microfilmat? Ceea ce ar fi fost de neiertat până și în ochii mei. Dar dacă, trecând cu bine prin vamă, rușii aveau cunoștință de sosirea mea? Dacă Harlot dezertase, pașaportul meu de zile negre putea figura în dosarele sovietice. Supoziția asta ținea doar de domeniul bunului simț. Iar eu trăiam pe tărâmul unei logici subterane, care-mi spunea să iau cu mine manuscrisul Alpha. Cine știe în ce fel vagoanele încărcate cu obsesii își fac drum printre depozitele de mărfuri ale somnului? Nu aveam sentimentul că aș fi luat-o razna și totuși părea că urmez o schemă smintită. Mă agățam de scrierile mele ca de niște mădulare ale trupului meu. N-aș fi putut niciodată lăsa Alpha în plata Domnului. De fapt, bătrâna doamnă evreică, în apartamentul căreia luasem o cameră cu chirie, era conștientă că scriam o carte.

– Oh, domnule Sawyer, a zis ea când i-am comunicat că plecam, o să-mi lipsească țăcănitul mașinii dumitale de scris.

– Păi și mie o să-mi fie dor de dumneavoastră și de domnul Lowenthal.

El avea optzeci de ani și suferea de artroză; ea, șaptezeci și cinci și era diabetică cronică – nu stătusem de vorbă decât în treacăt timp de mai bine de un an, dar eram mulțumit cu atât. Fie binecuvântați – știam că, dacă i-aș fi cunoscut mai îndeaproape, viețile lor mi s-ar fi părut în mod obligatoriu nesărate. Atunci când vorbeam, simțeam cum viermele unei superioare îngăduințe îmi da ghes. Mi-era greu să iau în serios oameni care-și petrecuseră toată viața ca niște inși bine chibzuiți din clasa de mijloc. În același timp, mă așteptam ca ei să se arate destul de curioși față de trecutul meu și nu mă lăsa inima să-i ospătez multă vreme cu profesiunile fictive și posibilele căsătorii ale lui Peter Sawyer – un nume de care mă foloseam ca să nu las urme despre William Holding Libby, dar cu alde Lowenthal nici nu fusese cine știe ce pălăvrăgeală. Schimbam doar câteva cuvinte ocazionale, când ne întâlneam în salon, și asta era tot. Ei izbuteau să-și completeze banii puși de-o parte pentru bătrânețe cu ce luau pe chiria mea (plătită, din fericire pentru ambele părți, în numerar), iar eu reușeam să-mi păstrez viața personală relativ intactă. Rămâneam în camera mea mai tot timpul, cu excepția dăților când mă săturam de supa ținută în cratița-termos și ieșeam să mănânc sau să văd un film. Scriam încet și chinuit.

Elaborarea manuscrisului Omega mersese totuși conform așteptărilor, ținând cont de cât de încet înaintam. Erau zile când nu mă simțeam nici bântuit și nici copleșit. Știam însă că semănam cu un bolovan cocoțat în vârful unei stânci înalte și ascuțite. Mai curând sau mai târziu, urma să cad. Așa s-a și întâmplat. Moscova mi-a apărut în minte ca o lumină clipind pe un panou electric. Am trecut pe la tipul de la agenția de voiaj, am făcut pregătirile necesare, am studiat rusa și mi-am luat rămas-bun de la familia Lowenthal. Le-am spus că mă duceam la Seattle. Doamna Lowenthal mi-a replicat:

– Ai să isprăvești cartea aia ca s-o poată citi ai tăi?

– Da, am zis.

– Sper să le placă.

– Păi, am declarat eu, și eu sper.

– Poate ai să găsești un editor.

– Așa presupun.

– Dacă găsești, te rog trimite-mi volumul prin poștă. Îl voi plăti. Să-mi dai un autograf pe el.

– Oh, doamnă Lowenthal, am spus eu, voi fi bucuros să vă trimit un volum gratis.

Era exact genul de conversație pe care n-avea să-l uite. Dacă ei mi-ar fi găsit vreodată bârlogul din Bronx, urmau să afle de la ea că am bătut ceva la mașină.

M-am ridicat din patul meu de la Metropole, am deschis valiza și m-am pus pe despachetat. Am scos totul din ea, cu excepția plicului în care se afla manuscrisul Alpha. Greu de spus că eram pregătit sufletește să m-apuc de citit. Se făcuse de patru după-amiază, duminică, ora Moscovei, ceea ce pentru mine însemna ora opt dimineața. Mi-era somn, eram extenuat. Plecasem de la Aeroportul Kennedy la opt seara, pierdusem opt ceasuri cu fusul orar și zece cu zborul (cu o oprire pentru transbordare la Heathrow) și aterizasem la ora două p.m., ora Moscovei, ceea ce la New York echivala cu ora șase a.m. Nervii mei, suprasolicitați de desincronizare, erau răvășiți. Și pentru că la New York

era ora opt dimineața, nici o mirare că mă simțeam plin de vigoarea care urmează unei nopți; și vigoarea, și noaptea erau false. Trebuia să ies din cameră pentru un timp.

Am plecat să mă plimb pe jos. Primii mei pași în Moscova. Dacă patruzeci de ani de mass-media americană erau de ajuns să convingă pe oricine că, iată, comunismul era rău, eu avusesem partea mea de școlarizare, mai deosebită. Comunismul putea fi el rău. E o teză teribilă și îngrozitoare, dar, dacă ne limităm la ea, ar fi să lăsăm ca ceea ce e simplu să preia controlul asupra a ceea ce e complex. E posibil ca răul însuși să fie inclus în teza globală a comunismului rău.

Primii mei pași așadar, pe străzile Moscovei, puteau fi cu greu socotiți o rutină pentru mine. Mă simțeam aidoma unui deținut căruia i s-a dat drumul din temniță după douăzeci de ani. Un asemenea ins nu cunoaște lumea în care e pe punctul să intre, habar n-are, de exemplu, cum să pășească într-un magazin și să-și cumpere o pereche de pantaloni. Timp de douăzeci de ani pantalonii i-au fost distribuiți. Nu știam ce-mi era permis și ce nu. Nu eram sigur că puteam părăsi hotelul și ieși pe stradă fără să-mi fie ștampilat vreun act. Am lungit-o prin hol, să observ intrările și ieșirile celorlalți, dar în scurt timp m-am simțit stingherit. Prezența mea prea îndelungată ar fi putut deveni suspectă. Așa că am riscat, m-am dus până la intrare, am ieșit și am fost întâmpinat de portar cu un bombănit – avea să-mi ia o bună bucată de timp până să pricep că bombăneala lui se datora faptului că încă nu mă plasase printre clienții verificați ai hotelului.

Oricum, mă aflam în stradă. Șoferi, cu mașinile parcate lângă trotuar, au strigat după mine ca după un client posibil; trecătorii căscau gura. Am mers înainte. N-am făcut nici un gest să văd dacă eram urmărit, pentru că nu voiam să arăt că aveam habar de tacticile de eschivare, dar nici n-am avut câtuși de puțin sentimentul că aș fi urmărit. Îmbrăcasem o jachetă veche și pe cap purtam o pălărie neagră împletită, trasă peste urechi, ca un marinar din flota comercială. Era în regulă. Mă simțeam de parcă urma să dau lovitura.

În următoarea piață aveam să întâlnesc, asta o știam, statuia lui Felix Dzerjinski, fondatorul Cekăi, „Sabia Revoluției", străbunicul KGB-ului. Drept fundal, infama Liubianka. Din cărți, fotografii și informări, cunoșteam locul mai bine decât orice închisoare americană – ascultasem de o sută de ori cu urechea mea imaginară urletele celor torturați în celulele Liubiankăi și nu știam dacă doream să mă apropii de ea acum, dar, dezbătând toate astea, m-am dus ață de la Metropole la Piața Dzerjinski. Aveam în față o clădire, în moda sfârșitului de veac al nouăsprezecelea; clădirea se ridica pe șapte etaje și era morga unui departament, Liubianka. Pe timpuri, înainte de revoluție, fusese un centru de afaceri pentru companiile de asigurare țariste. Mai avea perdele albe la ferestre și accesorii din alamă lustruite de-ți luau ochii la ușa principală, dar zidul ei exterior emana un galben-kaki, pământiu; da, o clădire sinistră de modă veche, în care intrau și ieșeau, în această după-amiază târzie de duminică, bărbați care purtau uniforme de ofițeri. Aerul era la fel de înghețat ca-ntr-o pădure din Noua Anglie iarna. Și, cum n-am auzit nici un urlet, m-am simțit destul de izolat în tunelul propriei mele călătorii fără sfârșit.

Liubianka asta – care se putea presupune că mi-ar fi putut fi în viitor casă – nu prea îmi stimula adrenalina.

Am hoinărit pe străzile din împrejurimi, cenușii în soare, aproape negre la umbră, „vechile artere comerciale" – o expresie din ghidul meu de turist. Vor fi strălucit vreodată aceste enclave de bezná, semeț, în lumină? Era aproape plăcut să descoperi o deprimare atât de palpabilă și în intervalul unei clipe am înțeles alinarea pe care o poate aduce bezna – să fi fost acesta primul meu gând de o săptămână încoace? Așa cum acceptarea propriei sărăcii de către cineva poate deveni o apărare a sufletului împotriva corupției, tot așa și cu bezna unei fortărețe, în care ai putea trăi protejat de nebunie. Da, rezonanța protectoare a beznei, deși apăsătoare, n-avea să fie greu de găsit la Moscova și, gândindu-mă la asta, am mai străbătut o stradelă care m-a scos în Piața Roșie, un șoc la fel de agreabil ca și trecerea dintr-o alee din Roma în marea Piață a Sfântului Petru, numai că aici nu era Vaticanul, ci o suprafață de macadam lungă de vreo jumătate de milă și lată de vreo câteva sute de picioare, întinzându-se până sub zidurile Kremlinului. În orizontul cenușiu apăruseră primele semne ale unui amurg de culoarea lavandei, dar rușii încă așteptau să vadă mormântul lui Lenin și trupul lui, păstrat înăuntru, în lăcașul său de veci ca o subterană. Două mii de oameni, în rând câte doi, stăteau la coada aceea și poate că în fiecare minut intrau câte douăzeci în mausoleu, ceea ce te ducea cu gândul că ultimul dintre ei avea de așteptat o sută de minute în frigul de afară. E și asta o mortificare rezonabilă pentru un pelerinaj.

Am început să fiu atent la rușii de pe stradă. Păreau toți maturi. Până și tinerii aveau un aer de renunțare, care-ți amintește de vârsta mijlocie. Cu toate acestea, Piața Roșie era o scenă însuflețită. Spre mirarea mea, în după-amiaza aceasta târzie de duminică vălurea o lume voioasă. Aerul fremăta, fețele înroșite de frig erau pline de convivialitate. Autobuze încărcate cu turiști ruși plecau, altele abia soseau. Sute de oameni umblau de colo-colo prin piață, iar chipurile lor arătau fericirea simplă pe care o simt cei care muncesc din greu atunci când sunt duși într-un loc important. Ar fi putut fi la fel de bine mormoni sau martori ai lui Iehova, într-un feribot în drum spre Statuia Libertății.

Totul semăna foarte mult cu un film. Centrul Pieței Roșii era mai înălțat decât colțurile, astfel încât de la distanță oamenii puteau fi văzuți numai de la genunchi în sus. Picioarele lor dispăruseră sub orizontul de macadam. Fiecare părea că ricoșează în timp ce înaintau, aidoma capetelor care apar o clipă în vizorul aparatului tele-foto, atunci când o mulțime se află în mișcare spre el. Nu cunoșteam istoria Pieței Roșii, ceea ce vrea să spună că nu știam ce mari evenimente din trecut puteau produce această efervescență a spiritelor, dar eu însumi eram voios – mă simțeam eliberat de ecoul de fier al Bronxului și de zidurile Moscovei. M-am simțit gata, într-o clipă de iraționalitate, să sărbătoresc – nici eu nu prea știam bine ce. Poate că era doar buna dispoziție de a fi ajuns la capătul unei călătorii.

Am revenit la Metropole, am fost salutat de portar, de liftier și de *dejurnaia* (doamna de la etajul meu), m-am întors în camera mea, m-am așezat pe pat, am trecut pe scaunul de lângă pat, am dat jos valiza, m-am uitat la semnul ascuns, pus la compartimentul unde-mi țineam microfilmele, am urcat valiza la loc în oficiul-dulap și am realizat brusc cât de ostenit eram. Frigul de afară

mă obosise, fusul orar dat peste cap, exaltarea, efortul de a merge pe jos – la Moscova părea că toată lumea calcă zdravăn și zorit, iar eu, bun american, încercasem să nu mă las mai prejos. Acum eram la pământ – doborât de adevăratele pustiiri aflate la rădăcina stării mele sufletești. Nu știam să mă fi simțit vreodată atât de singur într-o zi liniștită.

Am coborât să mănânc, dar n-a fost cine știe ce. Am luat loc printre străini la o masă de opt persoane, acoperită cu o față de masă boțită, nu chiar murdară, dar nu mai imaculată decât o cămașă purtată timp de câteva ceasuri. Singurul fel disponibil era pui à la Kiev, un pui de cauciuc potrivit pentru un banchet politic de rutină, stropit cu unt, care avea gust de lubrifiant amestecat cu un iz de acru-amar, emanând din pui. Cașa era răscoaptă, pâinea neagră zgrunțuroasă, cu o felie subțire de roșie alături. Au urmat un piscot și o ceașcă de cafea. Ospătărița era o femeie de vârstă mijlocie, mătăhăloasă, cu probleme personale de greutate. Gemea la tot pasul. Asta-i lua până și bruma de atenție pe care ar fi putut-o acorda lumii dinafară, pentru a face față serviciului.

După ce m-am ridicat de la masă, mi-am dat seama că luasem cina în ceea ce putea fi considerată cafeneaua hotelului, o sală de mese, ca să zic așa, rezervată pentru oaspeți. În restaurantul propriu-zis, destinat unei categorii prospere, se intra printr-o ușă de sticlă cu două batante, din hol. Bișnițari și birocrați, însoțiți de neveste, așteptau la coadă în dreptul ei. Înăuntru, o orchestră interpreta muzică de dans; tot atât de plină de viață ca unele din orchestrele cu muzică de promenadă, care obișnuiau să cânte muzică de dans la Yale, hăcuia o melodie caraghioasă și hurducată. Undele ei sonore reverberau prin ușile de sticlă.

M-am întors la ascensor. Simțeam nevoia să dorm. Speram că voi adormi. Când am ajuns și am ieșit din ascensor, *dejurnaia* mea cu stupul blond mi-a întins cheile cu un zâmbet în toată legea. Am înțeles. Îi dovedisem, o dată ce treceam de mai multe ori pe zi prin fața pupitrului ei, că eram un client permanent. Înmânarea și restituirea cheilor constituiau tranzacția ei cea mai amuzantă. Iad curat. Un omagiu adus lui Sartre.

Am încuiat ușa, m-am dezbrăcat, mi-am spălat fața, mi-am șters mâinile. Chiuveta era crăpată, săpunul nisipos, prosopul de baie mic și aspru. Tot așa era și hârtia igienică. Trecea drept unul din cele mai bune hoteluri din Moscova. M-a apucat deodată o furie fără motiv. Cum îndrăzneau oamenii ăștia să-și închipuie că erau cel mai mare inamic al nostru? Nu aveau nici măcar cu ce să fie răi.

Apoi m-am băgat în pat. Somnul mă ocolea. După toate semnele, Sfinții de Sus își vedeau de-ale lor. Am luat hotărârea să mă scol și să recitesc manuscrisul Alpha. V-ar spune oare ceva faptul că de-a lungul anului petrecut în camera închiriată în apartamentul familiei Lowenthal învățasem pe dinafară primele pagini ale manuscrisului? Și-apoi, cunoșteam pe dinafară o mare parte a materialului. Asta îmi luase mai bine de-o noapte, atunci când nu puteam lucra la Omega. Da, Alpha era suportabilă până și în momentele în care apărea Kittredge în aceste pagini. La urma urmei povestea mea de dragoste cu Kittredge nu începuse încă, în perioada pe care o acopeream cu Alpha. Una este să iubești o femeie în gând și cu totul altceva e să fi făcut dragoste cu ea, în amintire. Pe lângă asta, în timp ce proiectam microfilmul, când și când,

rosteam cuvintele cu glas tare. Asta mă ținea departe de anumite gânduri. Așa cum sovieticii și noi ne bruiasem ani de-a rândul emisiunile, bruiam și eu manuscrisul Alpha, recitindu-l, ori de câte ori imaginea lui Kittredge devenea prea vie. Asemenea măsuri nu dădeau rezultate întotdeauna, dar, când dădeau, eram salvat. Fantomele unor întâmplări petrecute de mult nu se mai arătau, iar eu puteam trăi cu Kittredge în pace. Alpha era tot ce-mi mai rămăsese din ea. Am început, de aceea, să recit primele fraze cu glas tare, rar, liniștit, cu intonație; sunetele însesi ieșeau în întâmpinare ca niște forțe în războiul nevăzut al tuturor acelor tăceri din mine însumi, care, când dormeam, șarjau la luptă.

Alpha a început. Citeam cuvintele după microfilm chiar și când le rosteam, câteodată, șoptindu-le răspicat. Era acolo jumătate din trecutul meu, exprimat cu bruma de stil pe care-l stăpâneam după ani și ani în care făcusem pe negrul, dar, oricum, era o bună jumătate din trecutul meu. „Cu câțiva ani în urmă, ignorând contractul discreționar semnat de mine în 1955 la intrarea în CIA..." Așa începe cuvântul înainte al manuscrisului Alpha. (Firește că un manuscris de două mii de pagini are nevoie de un cuvânt înainte.)

Intrasem din nou în carte, citind pe peretele alb al camerei de hotel, folosit drept ecran, mânuind microfilmul în dreptul proiectorului special, echipat cu un cadru și lentile, silabisind despre primele începuturi ale carierei în CIA a lui Harry Hubbard, iar numele mi se părea tot atât de separat de mine însumi ca numele repetat de cineva care dă mâna cu un străin a cărui cunoștință abia o face și care abia a pășit în încăperea plină de alți străini, ale căror nume vor fi repetate la rândul lor. Mă simțeam atât de aproape și atât de departe de paginile mele inițiale, ca de niște fotografii vechi, care mă legau de trecut în chip imperfect, în timp ce le priveam.

Din manuscrisul Alpha: titlu de lucru

JOCUL

CUVÂNT ÎNAINTE

Cu câțiva ani în urmă, ignorând contractul discreționar semnat de mine în 1955 la intrarea în CIA, m-am apucat de un memoriu care avea drept scop să prezinte o imagine sinceră și nepărtinitoare asupra celor douăzeci și cinci de ani petrecuți de mine în Agenție. Mă așteptam ca lucrarea să fie de o lungime mijlocie, dar relatarea mea a tot proliferat și a ajuns să fie, poate, cea mai lungă rememorare scrisă vreodată de cineva din interiorul Agenției. Voi fi fost și eu prins de dictonul lui Thomas Mann, după care „numai ce-i exhaustiv este și interesant cu adevărat".

Încercarea aceasta, așadar, de a urmări schimbările intervenite în caracterul și în vederile mele, din 1955 până în 1966 (pentru că nu izbutisem să merg cu povestirea mea mai departe decât atât), nu trebuie citită ca un memoriu. Mai degrabă e un *Bildungsroman*, o narațiune extinsă asupra formației și dezvoltării unui tânăr. Orice cititor nărăvit al romanelor de spionaj, care ia în mână cartea asta în speranța că va întâlni o operă cu o intrigă splendid împletită, se va trezi deodată pe un teren deloc familiar. Ca ofițer al Agenției, desigur că am avut și eu partea mea de intrigi, pe unele le-am inițiat, pe altele le-am dus la bun sfârșit, iar în altele am servit de curier, rareori mi-a fost dat însă să am o privire de ansamblu asupra lor. Treceau prin fața mea numai fărâme și bucăți. Și este o concluzie rezonabilă că așa stau lucrurile în viața aproape fiecăruia dintre noi, cei care lucrăm pentru CIA. Ironia lucrurilor e – și noi am învățat să ne împăcăm cu ea – că noi, cei care ne petrecem viața în Informații, citim de obicei romanele de spionaj cu sentimentul melancoliei. „Ah, de-ar lua și munca mea o întorsătură așa de bine adusă din condei!"

Nădăjduiesc totuși să ofer o privire personală despre viața noastră de fiecare zi și natura ei, precum și despre peripețiile noastre intermitente, uneori excepționale prin complexitatea experienței interioare pe care trebuie s-o exploreze un ofițer de informații, de-a lungul anilor în care-și face meseria în cadrul unei echipe care joacă acest joc unic.

PARTEA I

Primii ani, anii de ucenicie

1

Să începem cu lucrul de căpetenie. Sunt un Hubbard. Bradford și Fidelity Hubbard au pus piciorul în Boston la șapte ani după *Mayflower* și ramurile clanului nostru pot fi găsite astăzi în Connecticut, Maine, New Hampshire, Rhode Island și Vermont. Din câte știu eu, însă, sunt primul Hubbard care admite în mod public că numele familiei face mai puțină impresie decât încărcătura noastră de avocați și bancheri, doctori și oameni ai legii, un general în Războiul Civil, mai mulți profesori, precum și bunicul meu, Smallidge Kimble Hubbard, director la St. Matthew, care a rămas o legendă până în zilele noastre. La nouăzeci de ani încă mai reușea, în zilele calde ale verii, să se ducă diminețile până la barca aia a lui de o persoană și să tragă la vâsle cale de vreo sută de strocuri, în largul lui Blue Hill Bay, înainte de a se întoarce. Firește, o mișcare greșită și ar fi ajuns în apele înghețate ale Maine-ului, o ispravă aproape fatală, dar a murit în patul lui. Tatăl meu, Boardman Kimble Hubbard, pentru prieteni Cal (de la Carl „Cal“ Hubbell, pitcherul „Giganților“ din New York, pe care îl venera), de asemeni un om excepțional, dar atât de divizat interior, încât soția mea, Kittredge, l-a folosit ca sursă de referință personală pentru lucrarea ei *Sufletul dual*. Era un fanfaron și totuși diacon; un bărbat cutezător, puternic, care făcea duș rece cu aceeași regularitate cu care alții își mănâncă ouăle cu slănină. În fiecare duminică se ducea la biserică; era un crai fără pereche. În scurta perioadă de după Al Doilea Război Mondial, când J. Edgar Hoover încerca din răsputeri să-l convingă pe Harry Truman că proiectata CIA nu era necesară și că FBI-ul își putea asuma aceste sarcini, tatăl meu a plecat în misiune de salvare. A sedus câteva secretare aflate în posturi-cheie la Departamentul de Stat, culegând o grămadă de secrete interne pe care i le-a pasat lui Allen Dulles, iar acesta a trimis prompt toată marfa la Casa Albă cu o poveste de acoperire, pentru a le proteja pe secretare. Ceea ce, fără îndoială, a ajutat la convingerea Casei Albe că s-ar fi putut să avem nevoie de un Serviciu de Informații separat. Îndrăgindu-l după toate astea pe Cal Hubbard, Allen Dulles mi-a spus într-un rând: „Taică-tu n-o s-o admită niciodată, dar în luna aia petrecută cu secretarele s-a distrat cel mai bine în viața lui“.

Îl iubeam pe tatăl meu teribil de mult și de aci și copilăria mea plină de spaime și de griji, apăsată și înghețată. Îmi doream să fiu sarea pământului pentru el, dar marfa mea era slabă. Cel mai adesea ajunsesem să-l urăsc pentru că se simțea dezamăgit de mine, iar eu abia dacă primeam câte-un semn de la el.

Cu maică-mea, lucrurile stăteau altfel. Sunt rezultatul unei căsătorii între doi oameni atât de incompatibili între ei – chintesențial incompatibili –, încât ar fi putut proveni de pe planete diferite. Și într-adevăr, părinții mei s-au

despărțit curând, iar eu mi-am petrecut toată copilăria încercând să adun laolaltă două personalități dezbinate.

Mama avea oasele mici, era atrăgătoare și blondă și, cu excepția verilor petrecute la Southampton, trăia în acel nucleu social al New York-ului mărginit la apus de Fifth Avenue, la răsărit de Park Avenue, de Eighties la nord și de Sixties, la sud. Era o Prințesă Israelită, dar cu accentul pus pe primul cuvânt. N-ar fi știut să-ți spună diferența dintre Torah și Talmud. M-a crescut în ignoranța deplină asupra oricărei probleme evreiești, cu o singură excepție: numele celor mai importante instituții bancare din New York având rădăcini semitice. Cred că maică-mea se gândea la Salomon Brothers și Lehman Brothers ca la niște porturi în care poți face escală pe timp de furtună.

Ajungea că stră-străbunicul mamei fusese un bărbat remarcabil, pe nume Chaim Silberzweig (dar cei de la Imigrație i-l neteziseră în Hyman Silverstein). Trecuse oceanul ca imigrant în 1840 și se ridicase de la situația de negustor ambulant la statutul limpede al unui patron de magazin universal. Fiii săi au devenit prinți ai comerțului și nepoții lui s-au numărat printre primii evrei tolerați în New Port. (Între timp, numele devenise Silverfield.) Dacă la fiecare generație cei din familia maică-mii se dovediseră din ce în ce mai risipitori, asta nu se întâmplase niciodată într-un ritm catastrofal: maică-mea poseda în realitate cam tot atâta bănet cât le lăsase primul Silverstein moștenitorilor săi nemijlociți – și mai era și-n posesia unei pătrimi din sângele lui israelit. Bărbații din familia Silverfield s-au însurat cu femei de altă credință – firește, cu bani.

Aceasta este familia maică-mii. Chiar dacă, fiind copil, stăteam mai mult cu ea decât cu tatăl meu, de considerat l-am considerat drept rudă bună și adevărată pe bunicul meu dinspre tată, cel cu barca pentru o singură persoană. Neamul dinspre partea maică-mii am încercat să-l ignor. Mânios peste măsură, cineva – un bărbat – a spus o dată: „Nu le datorăm nimic părinților noștri – pur și simplu doar trecem prin ei". Cam acesta era sentimentul meu în ce-o privea pe mama. Încă de la o vârstă fragedă, n-am luat-o în serios. Putea fi încântătoare și plină de năzdrăvănii interesante; cu siguranță, dădea petreceri cu mult peste medie. Mai era însă, din nefericire, și posesoarea unei reputații îngrozitoare. Lumea care se respectă a șters-o din catastiful ei la câțiva ani după ce Jessica Silverfield Hubbard a devenit o ex-Hubbard, dar a mai fost nevoie de alți zece ani până când prietenii cei mai buni să-și înceteze vizitele. Bănuiesc că motivul n-a fost atât succesiunea de aventuri, cât propensiunea ei pentru minciună. Era un mincinos patologic și în cele din urmă memoria i-a rămas ultimul ei prieten. Îi spunea întotdeauna ce voia ea să-și aducă aminte despre prezent și trecut. În consecință, n-ai fi putut ști niciodată cine ce era, dacă o ascultai pe ea. Am făcut precizarea aceasta pentru că mama a fost aceea care m-a înarmat, cred, pentru contraspionaj, un domeniu în care încercam, la urma urmei, să răsădim erori în mintea adversarului.

Oricum, mi-e greu să pretind că a ieșit din mine o bună mostră de evreu. Singura mea înrudire cu „baronu' ăla al lu' pește", cum îl numea maică-mea pe stră-străbunicul Chaim Silberzweig, apare numai o dată cu aluziile antisemite, care mă scot din sărite. Manifest așa o furie că, dacă te-ai lua după ea, ai crede că am crescut dintr-un ghetto. Pentru că atunci chiar simt ca un evreu. Firește, ideea mea despre cum e să simți ca un evreu mă trimitea cu gândul la încordarea de pe chipurile oamenilor într-o oră de vârf a metroului din New York, devastați de țipete stridente și brutale.

Am avut parte, totuși, de o copilărie privilegiată. Am fost înscris la Buckley School și am fost un Knickerbocker Gray[1] până mi s-a cerut să mă retrag, fiind o imagine a incompetenței mele grave în a mărșălui în rânduri strânse. În timpul marșurilor, mă apucau niște dureri de cap de o asemenea intensitate, încât uneori nu mai auzeam comanda.

Desigur, reaua reputație a mamei mele va fi fost și ea un alt factor, și iau drept confirmare a acestei bănuieli felul în care tatăl meu m-a repus în drepturi. Ca războinic partizan al dușurilor reci, nu era înclinat să ceară vreo favoare pentru odraslele sale. De data aceasta, totuși, a făcut apel la acei oameni pe care fiecare dintre noi și-i păstrează pentru cazurile urgente. Alde Hubbard aveau prieteni bine plasați la New York și tatăl meu m-a luat cu el să întâlnesc câțiva absolvenți de la Gray. „Nu-i cinstit. Îl blamează pe băiat din cauza *ei*", e o parte din ce mi-a ajuns din întâmplare la ureche și vorbele lui n-au fost în vânt. Am fost reintegrat și am reușit să-mi croiesc în continuare un drum ca soldat cu mai puține dureri de cap, deși, cât am fost cadet, nu m-am simțit niciodată în largul meu.

Presupun că cei care au avut o copilărie fericită își aduc bine aminte de ea. Eu am puține amintiri. O expunere sumară mă scutește de ani și ani de zile, iar crâmpeiele care îmi vin în minte le rețin după criterii tematice. Sunt în stare să răspund la întrebări absurde – ca de extemporal – precum: „Care a fost cea mai importantă zi pe care ai petrecut-o cu unul din părinții tăi?", la care aș replica: „Aceea în care tatăl meu m-a dus la «Douăș'unu» să luăm masa de prânz cu ocazia celei de a cincisprezecea aniversări a zilei mele de naștere".

„Douăș'unu" era locul cel mai potrivit unde mă putea duce. Ce-i drept e drept: despre băieți taică-meu nu știa „tot ce se poate ști și-o grămadă a naibii de mare" – vorba lui –, în schimb știa mai tot ce se cuvenea ca să stea la bar și să mă aștepte pe mine.

N-aș putea jura cu toată seninătatea că salonul de la parter n-a suferit schimbări din 1948 încoace, dar aș putea paria. Cred că aceleași jucării-modele mai stau atârnate de tavanul scund și întunecos, aceleași vase cu aburi, biplane Spad model 1915, locomotive și troleuri. Micul coupé, cu scaunul său

[1] Cercetaș (n.tr.).

rabatabil și roata de rezervă în husa ei albă, se află încă deasupra barului, iar deasupra vitrinei cu sticle spânzură aceleași cornuri de vânătoare, cuțite de abordaj, colți de elefant și o pereche de mănuși de box care s-ar fi potrivit unui copil. Tatăl meu mi-a spus că Jack Dempsey i le dăruise patronului lui „Douăș'unu", Jack Kriendler, și eu aș fi dorit ca istoria să fie adevărată, deși pe taică-meu nu-l deranja să mai stilizeze legendele punând de la el. Cred că ajunsese la concluzia că buna înțelegere era întotdeauna în primejdie; ergo, mai poleia și el ce povestea. Semăna, fie spus în treacăt, cu Ernest Hemingway – era, cel puțin, o prezență la fel de plină de viață – și se mândrea cu aceeași mustață mare și neagră. Avea și aceeași carură. Picioare subțiri și lungi ca niște fuse, relativ ieșite din comun pentru un bărbat puternic ca el; spunea deseori: „Aș fi putut juca în All-American, ca fundaș, de n-ar fi fost bețele astea". Mai avea și un piept cât un butoi, care semăna binișor cu vechea mașină de înregistrat, din bronz, de pe tejgheaua lui „Douăș'unu". Inima tatălui meu se umfla de mândrie.

Bineînțeles, era mândru de sine însuși. Dacă afirm că tatăl meu era vanitos și centrat asupra propriei persoane, nu înseamnă că vreau să-l critic. În timp ce-și purta prin lume mutra aceea mulțumită de sine, de atlet de colegiu încărcat de succese, relația sa fundamentală cu ceilalți era o reflectare a târguielilor sale ascunse și nesfârșite cu sine însuși: cele două jumătăți ale sufletului său erau despărțite. Diaconul și fanfaronul aveau de umblat multe mile în fiecare noapte, înainte de-a adormi; cred că tăria lui stătea în aceea că reușise să găsească o anume colaborare interioară între aceste jumătăți disparate. Ori de câte ori fiul directorului de școală, înțepenit într-o corectitudine cromwelliană, reușea să se înhame la vreo ispravă riscantă pe care conchistadorul o putea aplauda și el, ei bine, energia țâșnea cu putere. Tatăl meu, de regulă neînclinat spre reflecție, mi-a zis o dată: „Atunci când motivele tale cele mai bune și cele mai rele cad de acord asupra aceleiași acțiuni, uită-te să vezi cum circulă în tine sevele esențiale".

În ziua aceea de decembrie a anului 1948, tatăl meu își luase ceea ce aveam să numesc „țoalele de bătălie", cândva un costum din lână scoțiană maro deschis (nuanța era ea blândă, dar stofa era grea și aspră la pipăit ca o pătură de cal). Își cumpăra hainele de la Jones, Chalk and Dawson, în Savile Row, iar ei zău că știau cum să echipeze un călăreț. Costumul de pe el îl văzusem purtându-l de zece ani. Peticit cu piele pe la coate și la manșete și muiat întrucâtva, încă mai putea sta în picioare când îl scotea. I se potrivea însă, cu o aură confortabilă de demnitate, ceva care sugera că aceste două materiale – carnea lui de bărbat și țesătura de fier – văzuseră destule împreună pentru a împărtăși câteva virtuți comune. De fapt, nu mai purta de mult costumul de serviciu, așa că n-avea ce pune pe el, mai la o adică, până nu intra în hainele de seară din catifea neagră. Inutil s-o spun că, la asemenea prilejuri,

era o adevărată apariție în ochii doamnelor. „Ah, Cal“, ziceau ele, „Cal e *divin*. De n-ar bea atât.“

Cred că taică-meu ar fi rupt relațiile cu oricare dintre prietenii lui dacă ar fi îndrăznit să-i sugereze că Asociația pentru Recuperarea Alcoolicilor plângea după el, și s-ar fi putut să aibă dreptate. Obiecta că nu trăgea la măsea mai mult decât Winston Churchill și ținea la băutură la fel de bine. Nu se îmbăta niciodată. Adică nu i se împleticea limba în gură și nu se clătina când mergea, în schimb trecea prin umori destul de violente pentru a perturba câmpul electromagnetic din jurul lui. E un fel de-a spune că avea charismă. Era de-ajuns să rostească un singur cuvânt – „Barman“! – și omul, chiar dacă stătea cu spatele și nu-l mai auzise în viața lui pe taică-meu vorbind, avea să se răsucească sărind ca un arc, ca și cum ar fi fost gata să înceapă o pagină nouă în bilanțul barului său. Temperatura emoțională a tatălui meu părea să crească și să scadă pe măsură ce bea; ochii, în răstimp de-o oră, puteau străluci de căldură sau să se pripășească într-o morgă; vibrațiile glasului său le simțeai în picioare. Fără îndoială că exagerez, dar era tatăl meu și eu îl vedeam atât de rar.

În ziua aceea, de cum am intrat, el și țoalele lui de bătălie luaseră foc. Virtual, nu era mare deosebire între mine și una din femeiuștile alea puțintele, măritate cu ditamai căpitanul lup-de-mare: îi ghiceam gândurile. Trebuie să fi avut treabă, nu glumă, înainte de prânz, și aproape că-i dăduse de cap; tocmai lăsa jos primul său pahar de Martini cu toată nemulțumirea omului întrerupt dintr-o concentrare a gândului. Mi-l pot imagina zicându-i cuiva de lângă el: „Fir-ar să fie, trebuie să-l văd pe fiu-meu la prânz“.

Ca să torn gaz peste foc, mai și întârziasem. O întârziere de cinci minute. În ce privește punctualitatea, era întotdeauna la fix, demnă odraslă a directorului de școală. Acum, așteptându-mă, avusese vreme să bea primul pahar și să revadă în gând o listă întreagă de subiecte, lipsite de perspectivă, despre care am fi putut sta la taclale. Tristul adevăr e că, în rarele ocazii când rămâneam în doi, era invariabil posomorât. Nu știa despre ce să-mi vorbească iar eu, la rândul meu, îndopat cu rugămințile fierbinți, prescripțiile formale și năbădăile mamei că urma să mă întâlnesc cu un bărbat care izbutea să trăiască pe deplin împăcat departe de ea, mă simțeam strivit. „Fă-l să vorbească despre educația ta“, avea să-mi spună înainte de-a ieși pe ușă. „E de datoria lui să ți-o plătească, altfel îl dau în judecată. Zi-i așa.“ Chiar că mă grăbeam. „Nu te lăsa dus. Te vrăjește ca un șarpe“ și, în timp ce ieșeam: „Salută-l din partea mea – ba nu, să n-o faci“.

L-am salutat cu o mișcare iute din cap și m-am dus lângă el, la bar. Firește, mi-am zdrobit testiculele săltându-mi fesele prea brusc pe scaunul înalt. Apoi am rămas așa, ușor jenat, și m-am apucat să studiez inscripțiile de deasupra barului.

IUHUHU ȘI O STICLĂ DE ROM, zicea o tăbliță veche de lemn.

21 WEST ZWEI UND FÜNFZIGSTRASSE, stătea scris pe o altă tăbliță vopsită — un indicator stradal.

– Asta-i în nemțește, nu, tată? am spus eu.

– O nemțească din Fifty-Second Street, m-a lămurit el.

Am tăcut amândoi.

– Cum îți place la St. Matthew? a rupt el tăcerea.

– E-n regulă.

– Mai bine decât la Buckley?

– Mai dur.

– Doar n-o să pici la examene?

– Nu, am primit numai B-uri.

– Păi, încearcă să obții A-uri. La St. Matt', noi, ăștia din familia Hubbard, se cuvine să avem A-uri.

Am tăcut amândoi.

Mi-am aruncat ochii pe o altă tăbliță, atârnată deasupra barului. Era plină de hazul propriilor greșeli de ortografie. Pe ea stătea scris: CLOSE SATURDAYS AND SUNDAYS. Închis sâmbetele și duminicile? Sâmbetele și duminicile e înghesuială mare? Și încurcătura nu se oprea aici.

– În ultima vreme am avut parte de o grămadă a naibii de mare de lucru, a zis el.

– Îmi închipui, am spus.

Am tăcut amândoi.

Mohoreala lui semăna cu a unui câine ciobănesc german, sugrumat de lesă. Gândesc că eu însumi eram o variantă jigărită a lui, dar cred că, de fiecare dată când ne întâlneam, în primele cinci minute îi cădeau sub ochi toate asemănările mele cu maică-mea – până la ultima – și, o dată cu trecerea anilor, am ajuns să înțeleg că ea îi putuse face cu adevărat rău. Probabil că nu era ființă omenească pe care să fi avut dorința s-o omoare cu mâinile goale, ca fosta lui nevastă; desigur, trebuie să-i fi dat prin cap o asemenea posibilă plăcere. Pornirile imperioase și blocate îl aduceau pe taică-meu foarte aproape de pragul unei comoții.

Acum spunea:

– Ce-ți face piciorul?

– O, s-a vindecat. Nu mai am nimic de ani de zile.

– Pariez că-i încă rigid.

– Nu, e-n regulă.

A scuturat din cap.

– Cred că necazurile tale la Gray au fost din cauza piciorului.

– Tată, zău că nu eram bun la exercițiile alea de marș. Tăcere. Dar le-am îmbunătățit. Tăcerea mă făcea să mă simt de parcă am fi încercat să lansăm împreună o barcă la apă și efortul mă depășea.

– Tată, am zis, nu știu dacă or să-mi dea A-uri la St. Matthew. Ei socotesc că sunt dislexic.

A dat încet din cap, ca și când n-ar fi fost pregătit pentru o veste ca asta.

– Cât de rău e? m-a întrebat.

– Cu cititul e în regulă, dar încurc numerele între ele.

– Am avut și eu necazul ăsta. A dat din cap. Pe când țineam prăvălie în Wall Street, înainte de război, trăiam cu frica, știi, că într-o bună dimineață accesul meu ușor dislexic o să facă din clipă în clipă vreun pocinog firmei. Într-un fel sau altul, nu s-a întâmplat niciodată. Mi-a făcut cu ochiul: o bună secretară e tot ce-ți trebuie, are ea grijă. M-a bătut pe umăr. Încă o limonadă?

– Nu.

– Eu mai iau un Martini, i-a spus el barmanului. Pe urmă s-a întors spre mine. Țin minte și acum în ce fel te privea barmanul (ager, când îi servea pe gentlemeni, acru – pe turiști). Uite, a zis tata, dislexia asta-i un câștig și o pierdere totodată. O mulțime de oameni de ispravă sunt loviți de dislexie.

– Zău? În timpul ultimului trimestru, la școală, unii copii începuseră să mă strige Retardo.

– Fără discuție. M-a privit stăruitor. Sunt vreo zece ani de atunci, ne dusesem să vânăm leoparzi în Kenia. Și bun-înțeles că am găsit unul, iar ăla s-a năpustit asupra noastră. Am împușcat elefanți care veneau drept spre mine, și lei, și bivoli. Te înțepenești în picioare, cauți prin miră locul vulnerabil, apoi tragi. Dacă o faci drept în mațe, e tot atât de ușor ca acum, când ți-o spun. Nu intra în panică și ai și pus mâna pe leu. Sau pe elefant. Nu-i chiar o vitejie. Doar o dovadă de disciplină interioară. Un leopard însă-i altceva. Nu-mi venea să-mi cred ochilor. Cât a durat șarja, a făcut salturi laterale de la stânga la dreapta și înapoi, dar atât de repede, că mi-am zis în gând că văd un film cu bucăți lipsă. Nu puteai pune cătarea pe nici o parte a leopardului. Așa că l-am lovit în șold. De la douăzeci de yarzi. Din prima împușcătură. Până și călăuza era impresionată. Era unul din scoțienii ăia care strâmbă din nas la tot ce-i american, dar mie mi-a zis că-s un bun vânător. Mai târziu așa mi-am explicat eu lucrurile: eram un bun țintaș din cauza dislexiei mele. Știi, dacă-mi arăți 1-2-3-4, mă simt îndemnat să citesc asta ca 1-4-3-2, sau 1-3-4-2. Din pricină că văd exact ca un animal. Nu citesc ca vreun sclav – da, să trăiți, șefule, vă urmăresc, da, să trăiți, 1-2-3-4 – nu, eu mă uit la ce-i mai aproape de mine și la ce-i mai departe și abia pe urmă la ce se află la mijloc. Înăuntru și-n afară, înainte și înapoi. Așa privește vânătorul. Dacă ești atins de dislexie, asta ar putea însemna că ești un bun vânător.

M-a împuns scurt cu cotul în diafragmă. Destul de puternic, ca să-mi dau seama cam cum ar fi fost o lovitură adevărată.

– Ce-ți mai face piciorul? m-a întrebat încă o dată.

– Bine, am zis.

– Ai încercat să te-apleci și să te ridici într-un picior?

Când luasem prânzul împreună ultima dată, cu optsprezece luni în urmă, tata îmi prescrisese acest exercițiu.

– Am încercat.

– De câte ori o poți face?

– O dată sau de două ori. Mințeam.

– Dacă ți-ai da osteneala, ai face progrese.

– Da, domnule, am înțeles.

Am putut percepe cum creștea în el mânia. La început încet, ca o primă bolboroseală a apei în ceainic. De data asta însă am simțit și efortul pe care-l făcea să-și rețină supărarea, iar asta m-a pus în încurcătură. Nici nu țineam minte de când nu se purtase cu mine așa de binevoitor.

– M-am gândit azi-dimineață, mi-a spus, la accidentul tău de schi. Te-ai ținut bine în ziua aia.

– Mă bucur c-a fost așa, am zis eu.

Am tăcut iar o vreme, dar de data asta era o pauză pe care noi doi o populam. Îi făcea plăcere să-și amintească de accidentul meu. Cred că fusese singurul prilej când își făcuse o părere bună despre mine.

Aveam șapte ani, într-o vineri a lunii ianuarie, când am fost luat de la școală de șoferul mamei și dus la Grand Central Station. În ziua aceea, tata și cu mine urma să ne îmbarcăm în trenul special de duminică pentru Pittsfield, Massachusetts, unde urma să schiem într-un loc numit Bousquet. Doamne, cum îmi bătea inima la unison cu duduiala din Gara Centrală! Nu mai schiasem niciodată și de aceea eram încredințat că a doua zi mă voi face bucăți sărind cu schiurile.

Firește, nu m-a pus nimeni să fac o săritură atât de măreață. Am fost, în schimb, băgat într-o pereche de scânduri din lemn, împrumutate, și după o serie de încercări aproape ratate de-a lungul cablului de remorcă am încercat să-l urmez pe tata într-o coborâre. Tata se pricepea la câteva figuri bune, de cele care erau de ajuns să-ți îndreptățească chiotele de entuziasm pe Coasta de Nord-est, atunci, demult, în 1940. (Inșii care ar fi fost în stare de o cristiană paralelă erau pe vremea aceea tot atât de rari ca acrobații pe frânghie). Eu, desigur, ca începător, nu știam să fac întoarceri sau opriri, ci doar să cad pe neașteptate, de-o parte și de alta, când plugul meu o lua prea tare la vale. Unele căzături erau ușoare, altele curate knockout-uri. Am început chiar să-mi doresc să cad înainte de a fi nevoie. Curând, tata s-a apucat să strige la mine. Pe vremea aceea, fie că era vorba de călărie, de înot, de navigația cu barca cu pânze, fie, ca în ziua aceasta, de schi, își pierdea buna dispoziție, de îndată ce primele întoarceri vădeau că eram lipsit de aptitudini. Aptitudinile firești erau mai aproape de Dumnezeu. Însemnau că ești de viță bună. Negrii Bantu din Africa, aveam să învăț la CIA, nutreau credința că o căpetenie trebuie să se îmbogățească și să aibă soții frumoase. Era calea cea mai bună de a afla că Dumnezeu ținea cu tine. Tatăl meu împărtășea acest punct de vedere. Aptitu-

dinile firești erau conferite celor ce meritau. Lipsa lor grăia de la sine despre ceva putred la rădăcină. Cel stângaci, cel prost și cel slab erau hrana Diavolului. Astăzi, acest punct de vedere nu prea mai e la modă – nu întotdeauna –, dar mie mi-a dat de gândit toată viața. Mă trezesc în toiul nopții, zicându-mi: și dacă tatăl meu avea dreptate?

Curând, s-a săturat să mă tot aștepte până mă ridic.

– Încearcă și tu cât poți să te ții după mine, a zis și s-a tot dus; s-a oprit destul de departe, ca să-mi strige: Întoarce când întorc și eu.

L-am pierdut imediat. Pornisem pe o potecă laterală, care urca și cobora prin pădure. În sus, habar n-aveam cum să-mi înfig schiurile în zăpadă și să urc. Rămăsesem mult în urmă. Când am ajuns în vârful unei ridicături și am văzut că următoarea coborâre era un plonjon fără cusur, urmat de un povârniș abrupt, iar taică-meu de nezărit, am luat hotărârea să-mi dau drumul la vale drept înainte, în nădejdea că voi fi purtat de elan o bună bucată în sus. Ca el să nu aibă prea mult de așteptat cât aveam să urc. De pornit, am pornit eu la vale, cu schiurile într-o paralelă nestatornică, și m-am trezit coborând de două ori mai rapid decât o făcusem vreodată. Când mi-am pierdut curajul și am încercat un plug, schiurile mele s-au încrucișat, s-au înfipt în zăpada moale iar eu m-am smuls în sus făcând o tumbă. Schiurile din epoca aceea nu beneficiau de un mecanism de decuplare. Picioarele îți rămâneau legate de ele. Mi-am rupt tibia piciorului drept.

La început nu-ți dai seama. Simți doar niște dureri cum n-ai mai avut. De undeva, din depărtare, vocea tatei răzbătea ca un muget:

– Unde ești?

După-amiaza se apropia de sfârșitul ei și vocea lui Cal se lovea de dealuri, trimițându-și ecoul. Nu trecea nici un schior. A început să ningă și aveam impresia că asistam la ultima bobină dintr-un film despre Alaska și în curând zăpada avea să-mi șteargă toate urmele. Urletele tatei, în liniștea aceea, mă alinau.

S-a întors urcând clinul, furios cum numai un bărbat cu un grumaz puternic, vărgat de soare, mai poate fi.

– Ai să te ridici odată în picioare, târâie-brâu ce ești? a țipat el. Scoală-te și schiază.

Eram mai speriat de el decât de cele cinci oceane de durere. Am încercat să mă ridic. Totuși, ceva nu mergea cum trebuie. Până la un punct, voința mă lăsase cu totul. Ca și cum piciorul mi-era amputat.

– Nu pot, domnule, am zis și am căzut la loc.

A recunoscut atunci că s-ar putea să fie și altceva la mijloc decât o împotrivire. Și-a dat jos haina de schi, m-a învelit în ea și a coborât cu mine muntele până la punctul de prim-ajutor al Crucii Roșii.

Mai târziu, în amurgul iernatic, după ce patrula de schi îmi pusese o atelă provizorie și mă transportase cu sania jos, la bază, m-au urcat în spatele unei

camionete, mi-au dat o doză mică de morfină și am fost dus la spitalul din Pittsfield, urmând când un drum înghețat, când altul. Călătoria a fost îngrozitoare. Deși morfina începuse să-și facă efectul, durerea mă zgândărea încă, aidoma unui ferăstrău cu dinți grosolani care se punea în mișcare în osul meu la orice hop (ceea ce se întâmpla din cincizeci în cincizeci de yarzi). Drogul mă ajuta totuși să joc un fel de joc. Deoarece șocul fiecărei hurducături își trimitea zguduitura până în dinții mei, jocul devenise încercarea de a nu scoate un sunet. Zăceam pe podeaua camionului, cu o haină de schi împăturită sub cap și o alta chiar sub picior, și trebuie să fi arătat ca un epileptic: tatăl meu îmi tot ștergea spuma de pe la colțurile gurii.

N-am scos însă nici un sunet. După un timp, magnitudinea aventurii mele personale a început să-i spună ceva, pentru că mi-a luat mâna și s-a concentrat asupra ei. Îl simțeam cum încerca să extragă durerea din trupul meu și s-o transfere asupra lui, iar grija asta a lui mă înnobila. Am simțit că mi-ar putea smulge piciorul și tot n-aș fi scos un strigăt.

Mi-a vorbit:

– Tatăl tău, Cal Hubbard, e un neghiob. Poate c-a fost singura dată în viața lui când folosea cuvântul referindu-se la sine însuși. În familia noastră, neghiob era cam cea mai rea expresie pe care o puteai folosi la adresa altei persoane.

– Nu, domnule, am zis. Mă temeam să vorbesc, căci mi-era frică să nu încep să gem, deși știam că următoarele mele cuvinte aveau să fie cele mai importante pe care le-aș fi rostit vreodată. Câteva momente m-am luptat cu valurile de greață – trebuie să fi fost în pragul leșinului –, dar șoseaua a devenit netedă pe o porțiune oarecare iar eu am izbutit să-mi regăsesc glasul. Nu, domnule, am zis, tatăl meu nu-i un neghiob.

A fost singura dată când am zărit lacrimi în ochii lui.

– Bine, prostuțule, a zis, nu ești un puști rău, zău așa!

Dacă în clipa aceea ne-am fi făcut bucăți, aș fi murit fericit. Dar am revenit peste două zile la New York, cu piciorul pus în ghips – mama a trimis șoferul și limuzina după mine – și infernul a reînceput. Partea din mine care s-ar fi lăsat să treacă prin mașina de tocat carne de dragul tatei putea fi cu greu bietul băiețel de șapte ani care stătea în apartamentul din Fifth Avenue, în locuința sa din New York, cu o fractură multiplă strânsă într-un pansament ghipsat, care-i dădea mâncărimi. Cel de-al doilea flăcău își dorea fierbinte să fie compătimit.

Nu mă puteam deplasa. Trebuia să fiu cărat. La gândul că voi fi nevoit să folosesc cârje, intram în panică. Eram sigur că voi cădea și că-mi voi rupe piciorul din nou. Bandajul de ghips a început să pută. În cea de-a doua săptămână, doctorul a fost obligat să taie mulajul de ghips, să curețe infecția, să-l împacheteze din nou. Amintesc de toate astea pentru că, datorită lor, legătura de dragoste dintre tata și mine, abia înfiripată, s-a încheiat. Când venea în vi-

zită, după ce se înțelegea cu maică-mea în prealabil și se asigura că nu va fi de față, avea să fie obligat să-i citească biletele pe care i le lăsa: „I-ai rupt piciorul, acum învață-l să umble".

Atât cât îi îngăduia dramul de răbdare, a reușit în cele din urmă să mă ridice în cârje iar piciorul s-a vindecat, o idee cam strâmb, dar asta a durat prea mult. Revenisem pe terenul deziluziei paterne. Și-apoi, mai avea și altele pe cap. Se recăsătorise, și era fericit, cu o femeie înaltă, o junonă, cu totul pe măsura lui, iar ea îi dăruise doi gemeni. Împliniseră trei ani pe vremea cînd eu aveam șapte și-ai fi putut da cu ei de pământ fără să pățească nimic. Erau alintați – și nu glumesc – cu poreclele Rough și Tough[1]. Rough Hubbard și Tough Hubbard. De fapt, se numeau Roque Baird Hubbard și Toby Bolland Hubbard, iar cea de a doua nevastă a tatei era Mary Bolland Baird – dar cei doi chiar că promiteau să fie duri și zdraveni, iar tata îi adora.

Aveam s-o vizitez uneori pe noua lui soție. (Erau căsătoriți de ani de zile, dar eu încă mă gândeam la ea ca la *noua* lui *soție*.) Era o scurtă excursie de numai câteva cvartaluri distanță în splendoarea înghețată a lui Fifth Avenue, ca să zic așa, prilej de educație a ochiului în eleganța cenușiului. Blocurile de apartamente erau într-un gri liliachiu iar Central Park își arăta, în timpul iernii, griul-verzui al pajiștilor și griul-pământiu al copacilor.

De când mă trezisem în cârje, nu mă mai aventurasem dincolo de ușa apartamentului nostru. Într-una din ultimele săptămâni de convalescență, am avut totuși o zi bună, când mădularul strâns în ghips nu m-a mai durut. Către după-amiază n-am mai avut astâmpăr și m-am pregătit de aventură. Nu numai că am coborât în hol și am vorbit cu portarul, dar, îmboldit de-o pornire nestăpânită, am ieșit să înconjor cvartalul nostru. Atunci mi-a venit ideea să-i fac o vizită mamei mele vitrege. Era nu numai trupeșă, dar și inimoasă, iar câteodată mi se părea că mă și îndrăgește; avea să-i spună desigur tatei că o vizitasem și lui avea să-i facă plăcere că mă deprinsesem cu cârjele. Așa că am decis să fac o încercare și să trec de cele cinci corpuri de casă din strada 73 până în strada 78, și imediat am și avut un cârcel atunci când am sprijinit cârjele dincolo de trotuar, în rigolă. Odată acest mic pas săvârșit, am continuat să mă legăn în cârje mai departe și, încă înainte de a ajunge la apartamentul lor, am avut un acces de limbariță cu liftierul și eram bucuros-nevoie-mare de câtă vitejie fusesem în stare la cei șapte ani ai mei.

Mi-a deschis ușa o fată-n casă, nouă. Era suedeză sau norvegiană și abia vorbea englezește, dar am priceput până la urmă că dădaca ieșise cu gemenii și că „Madame" era în odaia ei. După câteva clipe de confuzie, fata cea nouă m-a lăsat și eu m-am așezat pe o canapea, sâcâit de soarele palid al după-amiezei, răsfrânt în culorile mătăsoase și șterse ale camerei de zi.

---

[1] Aprox.: *dur* și *zdravăn* (n.tr.).

Nu mi-a trecut o clipă prin cap că taică-meu era acasă. Mai târziu, mult mai târziu, aveam să aflu că pe vremea aceea tocmai renunțase la slujba aia a lui de agent de bursă în Merrill Lynch și intrase ca voluntar în Royal Canadian Air Force. Ca să sărbătorească evenimentul, își luase o după-amiază liberă. Eu însă credeam că Mary Bolland Baird Hubbard era singură și citea, și că poate se plictisea, așa, ca mine. Am țopăit așadar într-un picior prin camera de zi și prin salon până în dormitorul lor, covorul moale înăbușindu-mi zgomotul pașilor, apoi, fără să mai pierd timp cu ascultatul – tot ce știam era că nu voiam să mă întorc acasă fără să fi vorbit cu cineva, iar dacă mai așteptam la ușă mi-aș fi pierdut curajul, am răsucit clanța și, ca să-mi mențin echilibrul, am mai făcut două sărituri sprijinit în cârje. Priveliștea care m-a întâmpinat a fost spatele gol al tatei și pe urmă al ei. Amândouă erau destul de mari. Se rostogoleau pe dușumea, cu trupurile sudate unul de altul, gură în gură – dacă spun niște *lucruri* e din dorința de a-mi reaminti cuvântul de atunci. Aveam o oarecare idee despre ce făceau. Scoteau sunete indiscrete, pline de delectare, strigătul acela de neuitat între chiuit și scâncet.

Mai întâi am fost paralizat – timpul cât mi-a trebuit să mă impregnez de toate astea; apoi, am încercat s-o zbughesc. Erau atât de cufundați în viziunea aia a lor, că nici nu mă văzuseră, nici în prima clipă, nici în a doua și nici chiar într-a treia, în timp ce mă retrăgeam cu spatele spre ușă. Abia când am fost lângă ea, au ridicat ochii. Eram țintuit în cadrul ușii. S-au holbat la mine și eu m-am holbat la ei și am realizat că habar n-aveau de când îi studiam. Cerule, oare de când?

– Ieși de-aici, mă boblete, a mârâit taică-meu, iar cel mai rău a fost că am luat-o la goană atât de tare cu cârjele alea, că dupăiau înfundat pe covor în timp ce săltam la vale spre salon. Cred că tocmai zgomotul ăsta, buf-buf, al unui schilod, a rămas în urechile ei. Mary era o femeie drăguță, dar era mult prea-prea pentru ca să fie fotografiată de memoria cuiva într-o asemenea împrejurare, ca să nu mai vorbim de aceea a unui fiu vitreg și ciung pe deasupra. Nici unul dintre noi n-a mai pomenit despre asta; nici unul n-avea să uite. Țin minte că în timpul cât mi-a fost necesar ca să ajung până în apartamentul maică-mii, am avut pentru prima dată durerea aia de cap teribilă, și a fost prima dintr-o succesiune cronică de migrene. Din ziua aceea, durerea difuză avea să mă viziteze la intervale neregulate. Chiar în momentul acesta, când luam masa de prânz cu taică-meu, o puteam simți în marginea tâmplelor, gata să lovească.

N-aș putea afirma că durerile mele de cap erau răspunzătoare pentru fantezia deșănțată și purtările mele cât am fost copil, dar e drept că am început să-mi petrec după-amiezele – nu des, dar nici rar –, după ce veneam de la școală, trasând planurile unui oraș subteran. Retrospectiv privind, era un loc jalnic. Pe sub pământ, în spații excavate, am desenat cu creionul clădirile unor cluburi, tunele, spații de joacă, legate între ele prin pasaje secrete.

Aveam un bufet automat, o sală de gimnastică și un bazin de înot. Chicoteam la gândul cum va fi când bazinul se va umple de urină și am instalat camere de tortură; chipurile gardienilor aveau trăsături de orientali. (Știam să fac ochi bridați). Era o mișuneală de meandre monstruoase și de povești cu capă și spadă, dar a adus pacea în mintea mea fragedă. Chiar aveam, într-una din aripile construcției, o anexă-spital deservită de Dracula, Frankenstein și dr. Hardy.

– Și durerile de cap? m-a întrebat tata la tejgheaua de la „Douăș'unu".

– Nu mai rău, am zis.

– Dar nici mai bine?

– Nu mai bine, mi se pare mie.

– Aș vrea să văd ce-i acolo înăuntru și să scot răul din tine, a spus el. Nu era o remarcă sentimentală, ci mai degrabă impulsul unui chirurg.

Am schimbat subiectul, trecând la Rough și Tough. Erau „Knickerbocker-Gray"-iști și le mergea bine, mi-a explicat el. Eram și eu înalt pentru vârsta mea, aproape la fel de înalt cât tatăl meu, dar ei promiteau să mă ia în înălțime. În timp ce vorbea, am știut că se mai gândea la ceva.

Era înclinat să-mi povestească anecdote picante din munca lui. Povestindu-le, rămânea în mod curios debitor față de îndatoririle sale. În meseria lui, era de presupus că separa ermetic viața profesională de viața de familie. Pe de altă parte, își formase reflexele de protecție a secretelor, așa cum se prezentau ele, lucrând pentru OSS în Europa, în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial. Nici unul din cei cunoscuți pe atunci nu era cine știe ce prudent. Secretul de azi asigura în săptămâna următoare titlurile din capul paginii și nu era neobișnuit să scapi o aluzie la preocupările tale, în timp ce încercai să dai gata cu vraja o doamnă. La urma urmei, a doua zi, un avion avea să te parașuteze cine știe prin ce cotlon ciudat. Dacă doamna devenea conștientă de asta, ei bine, s-ar fi putut simți ceva mai puțin loială-cu-desăvârșire soțului ei (plecat și el la război).

Pe deasupra, voia să mă înhame și pe mine. Dacă nu era un părinte grijuliu, era cel puțin un tată romantic. Mai mult decât atât, era un om de echipă. Era angajatul Companiei și feciorii lui se cuvenea să-i calce pe urme: în timp ce pentru Rough și Tough hotărârea era luată, cu greu ar fi putut să se bizuie pe mine.

– Azi sunt întors pe dos, a cuvântat tatăl meu. Unul din agenții noștri din Irak a fost împușcat dintr-o prostie.

– Era un prieten? am întrebat.

– Da' de unde, mi-a replicat.

– Scuză-mă.

– Nu, sunt pur și simplu al naibii de furios. Băiatului ăstuia i se ceruse să facă rost de-o hârtie de care n-aveam neapărat nevoie.

– Aha!

– Am să-ți spun, fir-ar să fie. S-o ții pentru tine.

– Da, tată.

– Unul din fluieră-vânt ăia de la Departamentul de Stat a zis că-i cazul să fie ambițios. Își face teza de doctorat despre Irak de la Georgetown. Și vrea morțiș să prezinte vreo două detalii de-alea pe care cu greu pui mâna și pe care nu le are nimeni. Își îndreaptă cererea spre noi. Oficial. De la Departament. Putem să-l hrănim pe găgăuță? Păi, de unde?! Ignoranță – câtă vrei! Încercăm însă să-i îndatorăm. Așa că punem la treabă un agent sirian de prima mână și iată-ne unde-am ajuns – am pierdut un om de elită fiindcă i s-a cerut să-și pună pielea la bătaie în ce nu trebuia și când nu trebuia.

– Ce-o să se întâmple cu tipul de la Departamentul de Stat?

– Nu mare lucru. Poate o să-i mai întârziem nițel promovarea idiotului, scăpând o vorbă cui se cuvine – unul sau doi tipi de ispravă – la Departament, dar nu te ia groaza? Omul nostru-și pierde viața pentru că unu' are nevoie de-o notă de subsol la teza lui de doctorat.

– Păreai indispus.

– Nu, a spus el iute. Nu-i asta. A dus la gură Martini-ul, s-a dat jos de pe taburet, a ridicat mâna ca și cum ar fi chemat un taxi și șeful ne-a și condus la masa noastră, care, știam deja, era la locul preferat, după perdelele dindos. Acolo, taică-meu m-a așezat cu spatele la sală. La o masă, în stânga mea, erau doi bărbați cu părul alb și fețele roșii, care arătau de parcă ar fi avut podagră, iar la dreapta, o femeie blondă cu o pălăriuță neagră, cu o pană neagră, lungă. Purta perle la rochia neagră și mănuși lungi, albe. Vizavi de ea stătea un bărbat într-un costum în dungi. Menționez aceste detalii pentru a pune în lumină o fațetă a tatălui meu; luând loc, reușea să-i salute pe cei doi domni cu podagră de parcă le-ar fi spus că, sub raportul relațiilor, nu aveau nici un motiv să nu-și vorbească, să-l înghețe pe bărbatul în hainele cu dungi pentru că erau așa de largi pe el, în timp ce-i arăta doamnei blonde în negru că, față de alte blonde în negru, ea avea clasă. Cu asemenea prilejuri, tatălui meu îi juca o luminiță-n ochi, care mă ducea cu gândul la Casbah. Dintotdeauna am presupus că, la Casbah, urma să vină la tine un levantin care să-ți arate timp de o clipită ce ține în mână. Ei, da! – și un diamant avea să se ivească. Asta mi-a rechemat în memorie scena cu Cal Hubbard rostogolindu-se pe covorul podelei cu Mary Baird, drept care am lăsat iute privirea în farfurie.

– Herrick, nu te-am mai văzut de o grămadă a naibii de mare de vreme, nu-i așa? a întrebat el, desfăcându-și șervetul și măsurând încăperea cu ochii.

Nu mă simțeam prea bine, așezat cum eram cu spatele la toată lumea, dar mi-a făcut cu ochiul, ca și cum își avea el motivele lui. Era ceva ce ținea de meseria lui, îmi explicase cândva, ca, atunci când se afla într-o spelunca, să fie *cu ochii* pe ea. Cred că ciupise expresia de la Dashiell Hammett, cu care obișnuia să bea, înainte de a se zvoni că Hammett ar fi comunist. Apoi, deoarece-l considera pe Hammett mai isteț decât el, a lăsat baltă relația. O pierde-

re. După taică-meu, el și Dashiell Hammett puteau da pe gât, fiecare, trei scotch-uri duble în decurs de-un ceas.

– Păi, există un motiv de nu te-am văzut de-atâta timp, Rick. Era singurul care-mi spunea mai degrabă Rick decât Harry, de la Herrick. Am călătorit exagerat de mult. Mi se adresa atât mie cât și blondei. Nu se știe încă dacă mă plantează în Europa sau în Extremul Orient.

Acum, bărbatul în costumul vărgat a trecut la contraofensivă. Trebuie să fi fost un clenci în ce spunea, căci femeia a râs – un râs intim, cu voce joasă. Drept răspuns, taică-meu s-a aplecat spre mine, peste masă, și a susurat:

– Au fost repartizate OPC-ului operațiile cu *acoperire*.

– Ce-i aia acoperire? i-am întors-o tot în șoaptă.

– Treabă serioasă. Nimic din contraspionajul ăla, în care tu bei din ceașca mea de ceai și eu din a ta. Ăsta-i război. Fără declarație. Și-a mărit volumul vocii, astfel încât femeia să audă ultimele două propoziții, pe urmă și l-a micșorat din nou până la un murmur, ca și cum cel mai bun mijloc să-i atragă atenția ar fi fost să se insinueze mai întâi în urechea ei, ca apoi să rămână la distanță. Și tot așa.

– Dispozițiile noastre cheamă la războiul economic, a suflat el rotunjindu-și șoapta, plus rezistența grupurilor subterane. Și tare: Ai văzut ce-am reușit în alegerile italiene.

– Da, domnule.

I-a făcut plăcere acest „da, domnule". Îl emisesem pentru doamna cea blondă.

– Fără mica noastră operație, comuniștii puneau mâna pe Italia, declara el acum. Lumea o pune pe seama Planului Marshall, da' e greșit. În Italia am câștigat în ciuda banilor aruncați în stânga și în dreapta.

– Noi am câștigat?

– Contează pe asta. Trebuie să iei în calcul ego-ul italian. Sunt un neam ciudat. Pe jumătate brici, pe jumătate mămăligă.

Din felul în care a început să ne dea atenție, am bănuit că bărbatul cu costum în dungi era italian. Dacă se prinsese sau nu, taică-meu n-o arăta.

– Știi, cei din Roma sunt civilizați. Minți ascuțite ca stiletul. Dar țăranii italieni sunt la fel de îndărătnici ca filipinezii. În consecință, nu trebuie să încerci să-i motivezi, în interesul lor propriu, prea pe față. Pentru ei, respectul de sine atârnă mai greu la cântar decât să-și umple burțile. Săraci au fost dintotdeauna, așa că sunt învățați cu foamea, ce nu vor ei e să-și piardă onoarea. Italienii ăștia chiar au vrut să reziste. Le-ar fi făcut mai multă plăcere să ne scuipe-n obraz, decât să se gudure cu recunoștința aia a lor prefăcută. Nimic personal. Așa sunt ei, italienii. Dacă vreodată comunismul învinge în Italia, matahalele alea roșii o să-i înnebunească pe sovietici așa cum ne-au înnebunit și pe noi.

Ura italianului de lângă mine creștea.

– Tată, dacă tu crezi așa, am răbufnit eu, grăbindu-mă să salvez pacea, de ce să nu-i lăsăm pe italieni să-și aleagă singuri drumul? Sunt un popor străvechi și civilizat.

Taică-meu a trebuit să cumpănească lucrurile. O fi spus el Allen Dulles că epoca cea mai fericită din viața lui Cal Hubbard fusese aceea când le sedusese pe secretare, dar eu am motive bune să cred că nici o perioadă din viața lui nu putea egala anul petrecut la partizani. Dacă, în 1948, Italia ar fi devenit comunistă, probabil că taică-meu s-ar fi dus glonț acolo, pentru a pune pe picioare o mișcare ilegală anticomunistă. În cotloanele cele mai secrete ale creierului său, încât nici în vis n-ar fi ajuns le ele, cred că s-ar fi distrat de minune dacă comuniștii ar fi pus mâna pe America. Ce mai rezistență ilegală americană ar fi organizat atunci! Gândul unor americani-dinamită, ducând un război subteran de-a lungul și de-a latul țării împotriva unui inamic opresor, ar fi fost pentru el un tonic care l-ar fi ținut veșnic tânăr.

Așa că poate lui taică-meu să-i fi stat pe limbă un „fără doar și poate", însă nu l-a rostit. În schimb mi-a răspuns așa cum îi cerea datoria:

– Firește că nu ne putem permite să-i lăsăm pe ruși acolo. Cine știe? Ăia ar fi în stare să se împace cu rușii!

În acest punct am avut o întrerupere. Bărbatul de lângă noi a cerut brusc nota de plată iar taică-meu a oprit conversația, ca să se poată zgâi admirativ la doamna blondă.

– Nu cumva ne-am cunoscut la Forest Hills, în toamnă? a zis el.

– Nu, nu cred, a răspuns ea înăbușit.

– Vă rog, spuneți-mi numele dumneavoastră, nu s-a lăsat tata, și sunt sigur că-mi voi aduce aminte unde ne-am cunoscut.

– Cred că nicăieri, a spus bărbatul cu costumul în dungi.

– Încercați să dați directive? s-a interesat tata.

– Am auzit despre unii, a zis bărbatul, care și-au pierdut nasul ițindu-și-l de după colț.

– Al! a zis doamna cea blondă.

Ridicat dintr-o dată în picioare, Al așeza acum banii pe masă pentru a face plata. Arunca fiecare bancnotă ca un jucător care împarte cărțile, vădit supărat că unul dintre parteneri a cerut o nouă pereche de cărți.

– Am auzit despre unii care, repeta Al, și acum se uita pieziș la tatăl meu, au coborât de pe trotuar și și-au rupt un picior.

În ochii tatălui meu s-a aprins luminița aceea a diamantului din Casbah. S-a ridicat și el în picioare. Cei doi s-au privit îndelung.

– Șefule, a spus tata cu o voce voioasă și răgușită, nu căuta cearta cu lumânarea!

Voioșia lui a făcut toată treaba. Al s-a gândit să-i dea replica, pe urmă s-a răzgândit. Fălcile i-au rămas încleștate. Și-a împăturit șervetul de parcă și-ar fi strâns cortul, a căutat cumva prilejul unui ghiont la înghesuială, n-a găsit ce

căuta și i-a dat brațul doamnei blonde. Au plecat. Taică-meu rânjea. Dacă n-o putuse avea pe ea, reușise măcar să facă nițel tămbălău.

Acum taică-meu se pusese pe vorbit. Orice victorie asupra unui străin era rudă bună cu un triumf împotriva hoardelor dușmane. Al era una cu rușii.

– Armata Roșie are șase milioane de soldați, zicea tata, iar noi numai un milion. Punând la socoteală NATO. Rușii ar putea cuceri Europa în două luni. Asta-i valabil pentru ultimii trei ani.

– Atunci de ce n-au făcut-o? am întrebat. Tată, am citit că în război au fost uciși douăzeci de milioane de ruși. De ce ar vrea să pornească unul acum?

Și-a terminat băutura.

– Să fiu blestemat dacă știu. Cum chelnerul a sărit să i-l umple din nou, tatăl meu s-a aplecat spre mine: Am să-ți spun de ce. Comunismul e o râie. Ce înseamnă să ai râie? Trupul este în dezordine. Mărunțișurile iau proporții uriașe. Asta-i comunismul. Acum un veac, fiecare își avea locul lui. Dacă erai sărac, Dumnezeu avea să te judece ca pe un om sărac. Îi era milă. Un bogat avea de trecut standarduri mai severe. De aceea domnea și pacea între clase. Dar materialismul a coborât asupra noastră. Materialismul a propagat ideea că lumea nu-i decât o mașină. Dacă-i adevărat, atunci fiecare om are dreptul să-și îmbunătățească părticica de mașină. Aceasta-i logica ateismului. Așa că astăzi urechile noastre au fost făcute fărâme și nimic nu mai are gustul cel bun. Fiecare trăiește în încordare, iar Dumnezeu e o abstracție. Nu te simți bine în țara ta și începi să râvnești la țara semenului tău.

A luat o înghițitură lungă de băutură, dus pe gânduri. Tatăl meu era mereu în stare să insufle viață clișeelor. Mulți ne-au fost înfățișați ca luând o înghițitură lungă, pe gânduri, din băuturile lor, dar tatăl meu bea ca un irlandez. Pentru el era lucru garantat că o dată cu miezul de foc al băuturii intră în noi și esențele spirituale adevărate și neprefăcute. Inhala însuflețirea din jurul lui și exala propriul entuziasm. Emoția nu trebuie să fie risipită.

– Rick, să-ți fie limpede un lucru. Se urzește un război uriaș. Comuniștii ăștia sunt nesățioși. I-am tratat ca pe niște prieteni cât a ținut războiul, dar ei n-o să se mulțumească cu atât. La bătrânețe, omul poate avea nenorocul să se culce cu o femeie urâtă, căreia s-ar putea să-i placă ce-i dă și care n-a prea avut de-a face cu un bărbat zi de zi. Pentru că-i prea urâtă. Ei, și frățioare, te pomenești c-o pacoste cât toate zilele. Curând, a devenit nesătulă. I-ai dat gustul fructului oprit. Așa și cu rușii. Au pus stăpânire pe Europa de Est, acum o vor toată.

Dar n-a zăbovit prea mult în acest punct.

– Nu, a zis, nu-i o analogie potrivită. De fapt, e mai rău decât atât. Suntem într-o luptă pe viață și pe moarte cu rușii și asta înseamnă că suntem obligați să ne folosim de tot ce avem la îndemână.

În momentul acesta, tatăl meu a fost întrerupt de cei doi domni cu părul alb, care ședeau în dreapta lui. Tocmai se sculau să plece și unul dintre ei a zis:

– Am auzit, fără voia mea, ce-i spuneați fiului dumneavoastră și sunt cât se poate de acord. Rușii ăia or să ne spargă carapacea și-or să mănânce tot ce-i bun în ea. Să nu le permiteți.

– Nu le permitem, domnule, a zis tata, să ne ia nici măcar un deget, și o dată cu această declarație s-a ridicat în picioare. Acordul profund, care vine dintr-o esență comună, ne ocrotea pe toți. Onoarea, aventura și mirosul unor venituri suficiente pluteau în aerul lui „Douăș'unu". Până și mie îmi mergea de minune.

Când ne-am așezat din nou pe scaune, tatăl meu a spus:

– Asta ține-o strict pentru tine. Am să-ți încredințez un mare secret. Hitler avea obiceiul să spună: „Bolșevismul e o otravă". Ideea nu-i de lepădat numai fiindcă a ieșit din gura lui Adolf. Hitler a fost el așa de îngrozitor pentru că a dat chix cu războiul împotriva bolșevismului – pe ăsta trebuia să-l ducem noi toți. Dar ideea fundamentală e corectă. Bolșevismul *este* o otravă. Am ajuns până acolo – și aici tatăl meu și-a coborât vocea într-o șoaptă, cea mai slabă șoaptă de pe parcursul întregului prânz – încât am fost nevoiți să ne folosim de câțiva din foștii naziști ca să-i combatem pe roșii.

– O, nu, am spus.

– Ba da, mi-a întors-o el. Nu prea avem de ales. OSS-ul nu-i de ajuns. Ai fi zis că suntem în stare să implantăm agenți în toate țările de dincolo de Cortina de fier și n-am putut împrăștia nici măcar semințe pentru păsări. Ori de câte ori am construit o rețea, tot de atâtea ori am descoperit că rușii erau pe urmele ei. Ursul rusesc își poate transporta armata în orice punct de dincolo de Cortina de Fier, iar noi nu avem un sistem de alarmă eficient. Dacă acum doi ani sovieticii ar fi vrut să mărșăluiască prin toată Europa, ar fi putut s-o facă. Ne-am fi sculat într-o bună dimineață din pat în huruitul tancurilor lor trecând pe străzi. Ne lipseau informațiile demne de încredere. Asta-i înfricoșător. Cum ți-ar plăcea să trăiești legat la ochi?

– N-ar avea nici un rost, cred.

– Așa că am ajuns la asta: am fost nevoiți să ne folosim de un general nazist. Eu l-am botezat generalul Microfilm. Nu-i pot dezvălui numele. A fost ofițer superior de informații pe frontul rusesc. Avea să-i aleagă pe cei mai promițători dintre rușii capturați de nemți și a reușit să-i infiltreze în spatele liniilor rusești. O perioadă oarecare de timp, a penetrat Armata Roșie și i-a propulsat chiar pe câțiva din băieții săi până și-n Kremlin. Chiar spre sfârșitul războiului, generalul, înainte de distrugerea dosarelor, a îngropat cincizeci de lăzi de oțel undeva prin Bavaria. Conțineau copiile microfilmate ale dosarelor sale. O marfă voluminoasă. Aveam nevoie de ea. Acum face afaceri cu noi. A instalat noi rețele în Germania de Est și puțini dintre comuniștii est-germani

se numără în rândul celor care nu le spun agenților săi vest-germani ce au de gând să facă Roșii în Europa de Est. Generalul ăsta o fi el un fost nazist, dar – nazist sau nu – e de nepreţuit. Cam de asta mă ocup eu. Dai mâna și cu dracul până treci puntea. Ai putea face asta?

– Poate.

– Poate ești prea liberal, Herrick. Liberalii refuză să vadă întregul animal – așa cum e. Voi dați-ne nouă părțile cele mai gustoase, spun ei. Eu gândesc că Dumnezeu are nevoie de niște soldați.

– Ei bine, eu cred că aș putea fi un bun soldat.

– Așa sper. Când ți-ai rupt piciorul, ai fost un mare soldat.

– Chiar o crezi? Clipa aceasta unică făcea din tot prânzul ceva de mare preț. Aș fi dorit s-o mai spună o dată.

– Fără discuție. Un mare soldat. A făcut o pauză. S-a jucat cu paharul. Mâna lui liberă a făcut un fel de salt pe masă, rotunjindu-se de la degetul mare la cel mic. Rick, m-a anunțat el, în curând va trebui să-ți aduni din nou tot curajul.

Acum urma să cobor pe pământ. Pas cu pas, mă apropiam de ținta tatei.

– E ceva medical? am întrebat. Și mi-am răspuns tot eu: e în legătură cu analizele pe care le-am făcut.

– Lasă-mă să-ncep cu ce-i sigur. A dat din cap. Se poate opera. Cu o probabilitate de optzeci la sută să fie benignă. Când o scot, au și isprăvit cu ea.

– O tumoare benignă?

– Așa cum îți spuneam, sunt siguri optzeci la sută. Cu o largă marjă de aproximație. Eu cred însă că-i nouăzeci și cinci la sută.

– De ce crezi că-i așa?

– Vei fi având tu durerile alea rele de cap, dar cei ce se află deasupra noastră, cine-or fi ei, nu sunt gata să te debarce. N-are sens.

– Poate că toată povestea n-are sens, am zis.

– Asta să n-o crezi o clipă. Mai degrabă dau cu tine de pământ, aici, în public, chiar în mijlocul restaurantului meu favorit, decât să te văd căzut la nihilismul ăsta de învățăcel neisprăvit. Nu, privește lucrurile cum îți spun eu. Zi că Diavolul s-a aiurit și-a riscat cu tine – din nou taică-meu șușotea, ca și cum, dacă ar fi rostit numele Satanei cu glas tare, l-ar fi chemat – iar noi o să ne descotorosim de el uite-așa. Îl extirpăm. Rick, durerile tale de cap or să-și ia tălpășița.

– Asta-i bine, am zis. Îmi venea să plâng. Nu din cauza operației. Nu realizasem că putea surveni atât de curând, dar ocupase un loc, desigur, în orizontul meu interior. Făceam analize de trei luni încoace. Nu, îmi venea să plâng pentru că acum știam de ce mă invitase tata la masă și mă onorase cu secretele sale profesionale.

– Am convins-o pe maică-ta, a spus. E o femeie tare dificilă oricând și în toate împrejurările, dar am convins-o că unul dintre cei mai buni neurochirurgi din țară ne stă la dispoziție. Pot să-ți spun așa, între patru ochi, că și el lucrează pentru *noi*. L-am convins să pună osul la niște cercetări pe care le facem asupra tehnicilor de spălare a creierului. Trebuie să ținem pasul cu rușii.

– Presupun că și cu mine va avea ceva de învățat despre spălarea creierului.

Taică-meu a zâmbit strâmb – o dădea pe glumă.

– Doctorul o să-ți dea toate șansele să devii cel ce vrei să fii.

– Da, am zis. Trăiam un sentiment îngrozitor, pe care nu-l puteam explica. În mintea mea nu mă îndoiam că tumoarea era ce putea fi mai rău în mine. Tot ce era putred, de exemplu, orașul meu secret, trebuie să se fi adunat acolo. Îmi închipuiam însă că, mai devreme sau mai târziu, avea să mă lase de la sine.

– Și dacă n-am recurge la operație? Pot trăi foarte bine și cu durerile mele de cap, am suflat eu.

– Există o șansă să fie malignă.

– Vrei să spui că, atunci când mă deschid, ar putea descoperi că-i cancer?

– E o șansă din cinci.

– Ai spus nouăzeci și cinci la sută. Nu-i asta o șansă din douăzeci?

– În regulă. Una din douăzeci.

– Tată, avem douăzeci la unu pentru noi. De fapt, nouăsprezece la unu.

– Mă gândeam la altceva. Dacă în anii care urmează, și care sunt anii formației tale, vei avea de suferit din pricina durerilor de cap, s-ar putea să ieși neîntreg. Știam dinainte ce avea să urmeze. „Fă-te om" – erau cuvintele pe care înclina să le rostească.

– Doctorii ce spun? am întrebat în cele din urmă.

Punând această întrebare, mă dădusem bătut.

– Spun că *trebuie* să faci operație.

Peste ani, un chirurg avea să-mi explice că operația era facultativă, nu obligatorie. Taică-meu mințise. Logica lui era simplă. Nu m-ar fi manipulat, pe mine sau pe oricare alt membru al familiei care stăruia asupra unui punct care nu-i convenea; dacă însă se făcea apel la un al treilea, atunci confruntarea se transforma într-un recurs la autoritate. Din moment ce întrebasem ce spun doctorii, taică-meu era gata să li se substituie ca autoritate finală.

Acum își scotea portmoneul să achite nota. Spre deosebire de Al, îndrăgostitul jignit, tata n-a trântit banii pe masă. I-a așezat ușor, de parcă ar fi pus o prișniță pe farfurie.

– După ce-am terminat cu operația, mi-a spus, am să-ți fac cunoștință cu un bun prieten de-al meu, căruia i-am cerut să-ți fie naș. Nu prea se obișnuiește să te trezești cu un naș nou-nouț la vârsta de cincisprezece ani, dar ăla pe care ți l-am dat la botez era prieten cu maică-ta și l-am pierdut din vedere. Ti-

pul pe care-l aduc eu e un tip extra. O să-ți placă. Se numește Hugh Montague și-i unul dintre ai noștri. Hugh Tremont Montague. A făcut o treabă pe cinste pentru OSS, pe când ținea legătura cu englezii. În timpul războiului a lucrat cu J.C. Masterman – numele lui ți-l pot spune. Profesor la Oxford. Unul din maeștrii spionajului. Hugh o să te inițieze în toate astea. Englezii sunt niște ași în soiul ăsta de muncă. În 1940 i-au capturat pe câțiva dintre primii agenți germani trimiși în Anglia și au reușit să-i întoarcă. Ca urmare, cei mai mulți dintre spionii nemților veniți după ei au fost săltați încă de la sosire. În tot restul războiului, Abwehr-ul a fost alimentat cu dezinformările cele mai tip-top de către proprii agenți din Anglia. Da' și ce-au mai ajuns să-i iubească englezii pe agenții lor germani. Le erau la fel de devotați ca și câinilor lor de vânătoare, da, chiar așa.

Aici taică-meu s-a pus pe un râs din toată inima. Și-a adăugat:

– Musai să-i ceri lui Hugh să-ți povestească despre criptonimele pe care englezii le-au dat drăguților de germani. Nu se poate mai potrivite pentru o mândrețe de câini. **ȚELINĂ**, a zis mai departe taică-meu, **ZĂPADĂ, GARBO, MORCOV, PÂNZĂ DE PĂIANJEN, CHEFAL, RUJ, NEPTUN, IZMĂ, CEAFĂ, PIRAT, MARIONETĂ, COȘ, PESMET, BRUTUS.** E sau nu-i limpede?

Ani de zile aveam să adorm înconjurat de bărbați și femei care purtau, scrise cu majuscule, etichete cu nume ca: **BRUTUS, PÂNZĂ DE PĂIANJEN, COMOARA, CURCUBEUL.** Așa cum, spre sfârșitul prânzului aceluia de la „Douăș'unu", devenisem dispus să pierd, pentru totdeauna, o parte din mine însumi – o bucată de creier –, tot așa cârdul de foști spioni, cu numele lor de cod amintind de câinii de vânătoare, au umplut, unul câte unul, hruba care-i aștepta.

2

În adolescență, era de ajuns să rostesc cuvântul „Dumnezeu" ca să mă gândesc la vintre. Dumnezeu era egal dorință. Dumnezeu semăna cu imaginea Diavolului, așa cum ni-l descriau la St. Matthew. Biserica i se devota zilnic lui Iisus, dar o dată pe săptămână, în medie, puteam auzi despre ispitirile unui strigoi-șef legendar, pe nume Satan. Biserica îi ținea pe Dumnezeu și pe Satan bine izolați, dar eu, spre deosebire de alți colegi, îi amestecam. Aveam motive: în primul an de școală, făcusem cunoștința relațiilor carnale prin mijlocirea unui ajutor de capelan de la St. Matthew, care mi-a *înhățat* – aleg acest cuvânt pentru a reda senzația aceea de perete buretos și neobosit – mădularul meu de băiat de paisprezece ani cu buzele lui etanșe și nefericite.

Ne aflam la Washington DC, într-o excursie școlară. Poate că și acesta este un motiv, în plus, pentru care îmi displace capitala noastră, rafinată și deprimantă totodată, mlaștina aceea întinsă și bine-podită. Plictiseala și reaua

memorie au dus nu o dată la depresie nervoasă, cred eu, iar în noaptea aceea împărțeam un pat dublu cu ajutorul de capelan într-un hotel ieftin nu departe de strada H; mie nu-mi venea somnul și mă cuprinsese teama cam pe vremea când el și-a revenit dintr-un sforăit de stentor, cu greu, de parcă ar fi ieșit dintr-un scoc de moară, a murmurat numele nevesti-sii de mai multe ori, „Bettina, Bettina“, și s-a apucat să-mi strângă la piept coapsele și să-mi dezgolească carnea tânără și uluită. Mă revăd în amintire, întins pe spate – pe deplin conștient de prezența celorlalți șaisprezece colegi de clasă, cu care făcusem excursia și care se aflau și ei în hotel. Îi vedeam cu ochii minții, doi câte doi și patru câte patru, în celelalte șase dormitoare unde fuseseră plasați. În excursia aceasta anuală la Washington, ajutorul de capelan era ghidul nostru și, pentru că în răstimpul acelui an școlar nu mă apropiasem de nimeni drept care și purtam pecetea de ins singuratic, acest bărbat cu inimă simțitoare mă luase în camera lui.

Cine poate spune ce se întâmpla în celelalte odăițe? La St. Matthew purta numele de „păcălici“. Cum memoria mea se încărcase de imaginile fiarei cu două spinări, a tatălui și a mamei mele vitrege (fiara cu două spinări exista pentru mine cu mult înainte de a întâlni expresia în *Othello*), mă ținusem la mare distanță de jocul ăsta în echipă. Toți știam însă că unele fapte se petreceau cam prin tot dormitorul. Băieții stăteau alături și se excitau, ca să vadă a cui era mai lungă. Vârsta era a inocenței. A fi mai mare nu era nici măcar un concept pentru noi, pentru că ar fi însemnat conștiința penetrării. Cei mai aproape de ea, dintre băieți, și care au conștientizat-o, o făceau urcându-se pe o creatură dulce, grasă, pe nume Arnold; noi îi spuneam Arnold-de-la-St.Matthew. Chiar și la paisprezece ani ai noștri, spiritul literar nu era descurajat printre noi și Arnold-de-la-St.Matthew (a nu se confunda cumva cu Reed Arnold Rosen) își dădea de obicei pantalonii jos și se punea pe-un pat cu șezutul în sus. Șase sau șapte dintre noi aveau să caște gura, în timp ce doi sau trei, mai atletici, dintre chiulăii noștri, aveau să-și zupăie, pe rând, ustensilele nou-nouțe în despicătura bucilor. „Îh, ești dezgustător“, aveau să spună, iar el, văicărindu-se: „Aaah, ia mai închide gura. Și *tu* o faci“.

Nici vorbă de homosexualitate. Se chema „păcălici“. Isprăvind, nu era lucru neobișnuit ca începătorul în ale călăriei să sară de pe trupul celuilalt, să se șteargă și să zică: „De ce nu ești fată? Zău că arăți ca o fată“. Ceea ce era adevărat – bucile lui Arnold semănau leit cu două luni pline – iar Arnold, avându-și de apărat propria demnitate de mascul, răspundea: „Aaah, ia mai taci“. Era mai mic decât băieții care i-o făceau, așa că abia dacă-l pocneau pentru că era obraznic.

După cum am spus, aproape că nici nu priveam. Nu mă dădeam în vânt după studiul comparativ al phalusitei. Mă electrizau, dar până și la paisprezece ani reușisem deja să-mi însușesc ceva din capacitatea de autoizolare a Hubbard-ilor. Nu arătam nici cel mai mic interes.

Propria mea relație cu aceste sporturi și circuri mi-a fost dezvăluită, oricum, de fiorul dulce-mușcător stârnit în mine de buzele subțiri și mici ale ajutorului de capelan. Când totul s-a terminat, și eu avusesem o fugară întrezărire – adolescentă – a firmamentului, el a înghițit ceea ce gura lui primise ca hrană și s-a pus pe-un plâns cu suspine; îi era rușine. Suspina din rărunchi. Nu era un slăbănog din punct de vedere fizic, iar puterea lui, ca și a tatălui meu, se adunase în partea de sus a trupului. Așa că suspinele lui erau pline de forță.

În ce mă privește, mă simțeam de parcă mi s-ar fi injectat zece tone de novocaină. Cu rezerva că asta nu-i adevărat. Prin mine curgeau două râuri, unul lângă altul, deși în sens opus. Simțeam în membre o ușurare pe care n-o mai cunoscusem, în timp ce inima, ficatul, capul și plămânii îmi dădeau în clocot. Era mai rău decât să-i văd pe Mary Bolland Baird și pe tatăl meu rostogolindu-se. Mă recunoșteam ucenicul complezent al unui monstru.

După ce-a suspinat o vreme, bărbatul a început să bocească. Știu că-și făcea griji pentru nevastă-sa și pentru copii.

– Nu te necăji, am spus. N-am să o spun niciodată.

M-a îmbrățișat cu putere. M-am desprins cu blândețe. Cu blândețe – dar nu în temeiul unei nobile generozități, ci mai curând de frică să nu se înfurie și să nu mă altoiască. Cred că am știut instinctiv că își dorea ca, la rândul meu, să simt imboldul să-l astâmpăr. Dacă nu-l simțeam (și eu chiar nu-l simțeam), păi, atunci venea de la sine imperativul nerostit: provoacă-l! Fir-ar să fie, bine ar fi s-o facă, așa că provoacă-l.

Cum trebuie să se fi simțit suspendat, bietul om, între pofta lubrică și oroarea de a ști că însăși cariera sa se afla pe buza prăpastiei!

Când am rămas liniștit și nemișcat, s-a lăsat păgubaș și n-a mai suspinat, a rămas doar lungit alături. M-am străduit să mi-l imaginez oficiind o missă solemnă în capela școlii, cu stiharul de mătase albă peste rasa albă de pânză, cu gesturile rituale – un talisman pe care l-aș fi putut folosi împotriva lui. Poate că la mijloc să fi fost un soi de vrajă; una adevărată. După un interval de tăcere, tot atât de apăsătoare ca întunericul care domnea în camera noastră, a oftat o dată, s-a strecurat din pat și și-a petrecut restul nopții pe podea.

Până aici s-a întins experiența mea homosexuală, dar ce cotitură a putut însemna în configurarea mea psihică! M-am ținut departe de tot ce e sexualitate, ca și cum ar fi fost o boală.

Am avut visuri scârboase, în care eu eram Arnold iar ajutorul de capelan slobozea puhoaie purulente asupra mea. Când mă trezeam, mă simțeam infectat. Cearșafurile erau jilave, pulverizate, eram convins, cu puroiul infecțiilor mele nelegiuite. Durerile de cap s-au întețit. Când băieții se pregăteau de „păcălici“, plecam la bibliotecă. Cred că în cele din urmă am îndeplinit dorința tatei, de a suporta operația pe creier, pentru că nu izbuteam să înving acea parte din mine care nu se îndoia că, ascunsă în creierul meu, exista o materie îngrozitoare și ea trebuia extirpată.

E de crezut că ceva n-a mai fost ca înainte. Când m-am întors la St.Matthew, în toamna anului 1949, după vara pe care am petrecut-o în convalescență, școala mi s-a părut un loc rezonabil. Echipele noastre de fotbal (încă de pe timpul școlii pregătitoare, am luat fotbalul în serios), încăierările pentru balon la nivelul fiecărei clase, greaca, latina, dusul zilnic la biserică și rugăciunile rostite înainte de mese, dușurile reci ca gheața, din octombrie până în mai (în iunie și septembrie, apa era călâie), cămășile cu nasturi de sus și până jos și cravatele de școală pentru toate celelalte ocazii, cu excepția sportului (costume de domni și cămăși apretate, duminicile) deveniseră o plăcută disciplină a zilei. Dislexia mea părea că se evaporase, o dată cu operația. (În consecință, despre cazul meu s-a scris în revistele de neurochirurgie). Mă simțeam în mai mare măsură la fel cu ceilalți și mai sigur de mine în execuția temelor medii. Aveam media B plus.

Lăsat de capul meu, cred că aș fi sfârșit ca cei mai mulți dintre colegii mei de clasă. De la Universitatea din Yale, unde se ducea pe atunci o bună parte din absolvenții de la St. Matthew, aș fi continuat în Wall Street sau la bară. Probabil că ar fi ieșit din mine un jurisconsult acceptabil sau chiar bun, experiența mea cu ajutorul de capelan ținându-mi atenția trează la capriciile unei eventualități necurate în cele mai curate afaceri și, ca mulți alți absolvenți, produse ale școlii pregătitoare, nu prea străluciți, aș fi putut progresa de-a lungul anilor. Sorții te ajută dacă știi să-ți gospodărești ce ai.

Hugh Tremont Montague a fost cel care a intervenit. Taică-meu, care-și ținea promisiunile chiar și atunci când le amâna binișor, a aranjat până la urmă o întâlnire, la un an și jumătate după prânzul de la „Douăș'unu". Operația mea venise și trecuse, la fel și convalescența. Eram acum băiat mare și răspunzător în ce-i privea pe verii mei mai mici și pe frații mei pentru zburdălniciile din timpul verii la Doane, curioase zburdălnicii – cursa de înot de opt sute de yarzi în jurul insulei, patru sute dus, în sensul curentului, și alte patru sute întors, în șenal, contra curentului, precum și marșurile de o zi, care începeau de la The Precipices, la sud de Bar Harbor, de dimineață la ora opt. Treceam peste Cadillac Mountain și ajungeam la Balta lui Jordan pe la prânz, apoi iar un urcuș pe Sargent Mountain și drumul la vale până la Somesville; urma muntele Acadia și coborâșul până la Râul Războinicului. Capătul excursiei era la pontonul din Manset, spre orele opt dimineața. De acolo venea să ne ia un vas de pescuit raci de mare, pentru călătoria pe apă în jurul lui Western Way, spre Blue Hill Bay și Doane. Un pluton de soldați din infanteria marină și ar fi mârâit la un marș de douăzeci de mile peste dealuri, ca acesta, dar noi eram răsplătiți, în cele câteva zile următoare, prin explorarea, cu vasul de pescuit, a insulelor presărate ici și colo prin Golf, atât de mici încât lumea se certa încă pe numele lor, cu topografie excentrică – o iarbă înaltă de luncă, pe una, plăci de guano întărit, pe alta, păduri cu copaci nepământeni, răsuciți de vânturi imemoriale. Ne sărbătoream cu homari fierți la foc de lemne cărate

de ape și scoici fripte pe cărbuni – până și hot-dog-urile aduse cu noi aveau gustul bun al vânatului sălbatic, doborât cu arcul și săgeata. Chiar și acum Kittredge și cu mine suntem vizitați vara de verii care au luat parte la jocurile atletice ale Hubbard-ilor. Sistemul n-a produs mari jucători de tenis, dar viața noastră familială era o viață mondenă.

Când Hugh Tremont Montague a sosit într-un sfârșit de săptămână, împreună cu tata – zburaseră cu o avionetă utilitară de la Boston –, faptul a fost așadar un eveniment de prima mărime. Aveam un musafir despre care se vorbea o mulțime. Se prea poate să fi auzit eu, pentru prima dată, despre nașul meu cel uns cu mir în creștet, în timpul prânzului de la „Douăș'unu", dar pe urmă numele lui am văzut că era rostit de toată lumea, cel puțin la școală. O nouă pagină din dosarul meu personal se întorcea tocmai la timp. Era, așa cum am descoperit acum, unul din miturile de la St. Matthew. Se prea poate ca și în primul an petrecut la școală profesorii să ne fi vorbit despre el, dar numele lui îmi trecuse pe lângă ureche. O dată însă ce taică-meu mi-a atras atenția asupra lui și a importanței sale, informațiile despre el au început să curgă din toate părțile. Se vorbea despre el de parcă ar fi fost directorul școlii. Din documente autentice, reieșea că fusese antrenorul echipei de fotbal și fondatorul lui Mountaineering Club. Absolvent al Colegiului St. Matthew, în 1932, și al Universității Harvard, în 1936, a fost profesor la colegiu până s-a raliat OSS-ului. Profesor de limba engleză și studiul religiei, își impusese opiniile în dogmatică și în vocabular. La St. Matthew, am auzit despre zeița egipteană Maat înainte de a fi aflat ceva despre Hugh Montague. Invocarea numelui zeiței i se datora, totuși, lui. Maat avea trup de femeie și o pană uriașă în chip de gât și de cap. Ca zeiță egipteană a Adevărului, încarna un ciudat principiu sfânt: în adâncurile sufletului omenesc, diferența dintre adevăr și falsitate are greutatea unei pene, și atât. Cei de la St. Matthew aveau tendința să echivaleze această diferență de greutate cu persoana lui Iisus, iar Montague fusese autorul hotărât al acestei completări. La St. Matthew, studiul religiei fusese luat dintotdeauna în serios, dar, în urma influenței lui Montague, contribuția noastră a depășit-o pe a celorlalte școli de același fel din New Hampshire sau Massachusetts ori, dacă ar fi să coborâm stacheta, din Connecticut. Eram mai aproape de Dumnezeu decât ceilalți și domnul Montague ne arătase cum: Dumnezeu era Iubire, dar Iubirea trăiește numai întru Adevăr. De ce? – pentru că însăși capacitatea noastră de a recunoaște prezența Grației Divine (pe care eu am privit-o întotdeauna ca avându-și lăcașul în piept) ar putea fi rănită de o minciună.

Harlot a lăsat și alte precepte celor de la St.Matthew. Dumnezeu-Tatăl – teribil și măreț ca Iehova – era principiul Dreptății. Domnul Montague adăuga că Iehova era și întruchiparea Curajului. Așa cum Iubirea era Adevărul iar compasiunea fără cinste n-ar putea ființa, tot așa și Dreptatea era echivalentul Curajului. Pentru lași, nu exista Dreptate. Doar purgatoriul vieții de fiecare zi.

Trecea un colegian printr-un moment de disperare? Caută la rădăcină. S-a comis o lașitate sau a fost rostită o minciună. Într-una din broșurile școlii, răspândite pentru a-i spori înzestrarea, se află citate câteva rânduri dintr-un cuvânt al lui Hugh Montague cu o anume ocazie către una din clasele anului al patrulea, în Capelă: „Școala noastră", spusese el, „nu-și propune să dezvolte în primul rând personalitatea voastră – deși unii dintre voi poartă în ei, fără discuție, harul neobișnuit al unei minți ascuțite –, ci să restituie societății americane tineri cu gândire pătrunzătoare, dornici să vegheze asupra cinstei lor și să aibă înțelegerea scopului. Intenția acestei școli este ca voi să deveniți tineri bravi și buni".

Mai am ceva de adăugat despre domnul Montague și St. Matthew. Teologia noastră nu se mărginea la cele spuse. Pentru cel bun și brav mai exista și tentația specială a răului. Diavolul, ne prevenea Montague, făcea uz de cele mai iscusite invenții pentru a-i prinde în cursă pe ostașii cei aleși și pe savanți. Deșertăciunea, trufia și indolența erau o capcană, în timp ce bravura era un suiș abrupt și fără odihnă. Trebuia să înfrunți orice obstacol, cu excepția celor care ne-ar nimici în mod inutil. Prudența era îmbunătățirea pe care Dumnezeu o îngăduia imperativului Curajului; Iubirea, în cazurile fericite, putea oferi sprijin Adevărului.

Competiția pe terenul de joacă a devenit astfel un avatar al Curajului și Prudenței, al Iubirii și Adevărului. Pe terenul de joacă, se puteau regăsi proporțiile singulare din inima fiecărui băiat. Mai târziu, dacă era bine pregătit, putea ieși în lume fiind capabil să se înfrunte cu Diavolul. Deși nu ni se spusese niciodată direct, toți știam că femeile – altele decât mamele, surorile, verișoarele noastre și doamnele adevărate – erau unul din cuvintele care desemnau lumea.

Deoarece domnul Montague plecase cu șase ani înainte de a trece eu pragul școlii, n-aveam nici cea mai mică idee despre minunățiile dialectice ale gândirii sale. Preceptele ajungeau până la noi distribuite în doze zdravene de instructorii care se mulțumeau cu concluziile. Așa că ipocrizie găseai din plin la St. Matthew. Cu toții eram sub preceptele noastre. Într-adevăr, ajutorul de capelan care-și pusese pecetea pe hormonii mei de adolescent era un discipol al lui Hugh Tremont Montague, ba chiar și un alpinist, deși am auzit că nu unul bun.

Cățăratul pe stânci, la urma urmei, era corelativul obiectiv al Virtuții, cu alte cuvinte, întâlnirea dintre Adevăr și Curaj. În curând, aveam s-o descopăr. În noaptea din vara anului 1949, când Hugh Montague a pus pentru prima dată piciorul la „Hambar", era un bărbat de treizeci și cinci de ani iar eu aveam șaptesprezece și, așa cum mă și așteptam în bună măsură, arăta pe jumătate ca un ofițer britanic, prin ținuta lui dreaptă și mustață, și pe jumătate ca un pastor anglican, datorită ochelarilor cu rame de sârmă și frunții înalte. Dați-mi voie să spun că puteai să-i dai patruzeci și cinci de ani, dar în urmă-

torii alți douăzeci de ani n-avea să pară mai bătrân, până în clipa acelei înfricoșătoare căzături.

Dând mâna, am știut imediat de ce pentru domnul Montague Iisus era Adevărul și nu Iubirea. Avea o strângere de mână care te purta cu gândul la mânerul din cauciuc brut care îmbracă fălcile unei menghine pentru a menaja obiectele strânse de stricăciuni. „Doamne, ajută-mă!", mi-a trecut prin cap, „omul ăsta e un ghimpe în toată legea".

Instinctul nu mă înșelase! Cu zeci de ani după aceea, în răstimpul căsătoriei mele cu Kittredge, am aflat secretele cele mai intime din prima tinerețe a lui Harlot, așa cum i le povestise, unul câte unul; ce alt dar ar fi putut fi pe măsura dragostei sale profunde pentru Kittredge? Chiar fusese un ghimpe, și încă de soiul cel mai rău. Diavolul care-l mânase pe el fusese o uriașă ahotnicie de a-i „ajusta" pe cei mici. Găseai cu greu un țânc frumușel căruia să nu fi vrut să-i facă felul. După Kittredge, de făcut, n-o făcuse niciodată: cel puțin, nu dacă spunea adevărul – ceea ce rămânea un semn de întrebare –, dar mărturisea că, până s-o fi întâlnit pe ea, acest impuls fusese chinul de fiecare zi în anii petrecuți la Harvard, iar mai apoi la St. Matthew, când scrâșnea din dinți prin somn. Și nu se unsese preot de teama ca, într-o bună zi, să nu se scufunde cedând imboldurilor și să nu trădeze astfel Biserica. Energia sa sexuală, așadar, rămăsese în el. Când mi-a luat mâna, în clipa cînd am făcut cunoștință, și m-a fixat cu ochii lui înfipți în ai mei, el era o forță și eu eram un receptacul: el era curat-strecurat ca oțelul, iar eu un vreasc putred.

Țin minte că taică-meu, atârnând cu patruzeci de funți[1] mai mult decât Hugh Tremont Montague, ne dădea târcoale în momentul când s-au făcut prezentările, ca o rudă grijulie, o fațetă a personalității lui Cal Hubbard pe care n-o cunoșteam. Am realizat nu numai cât de mult însemna această întâlnire pentru tatăl meu, dar și de ce durase atât până a fi pusă la cale – așteptările și speranțele lui Cal Hubbard ar fi suferit o lovitură neplăcută, dacă n-ar fi ieșit bine.

Descriu întâlnirea noastră de parcă am fi fost singuri în casă. De fapt, eram vreo șaptesprezece – Mary Bolland Baird, Rough, Tough, veri, tații și mamele lor, mătuși, unchi – o droaie de-alde Hubbard. Era ultima noastră vară la „Hambarul". Taică-meu era în tratative de vânzare cu Rodman Knowles Gardiner, tatăl lui Kittredge, și noi toți ne luam un lung rămas-bun de la locuința noastră de vară. Când am făcut cunoștință, puteau să fi fost de față alți cinci, sau zece, sau am mai fi putut fi singuri. Tot ce mai țin minte e că tata ne dădea târcoale, domnului Montague și mie, și la scurt timp a și dispărut. Îmi amintesc întrucâtva că ne-am dus în chilie să vorbim. Discuția o aud limpede și acum:

– Tatăl tău spune că ai scăpat de dislexie.

---

[1] 1 funt = 453,6 gr (n.tr.).

– Cred că da.

– Bun. Ce materii urmezi la St. Matthew?

Le-am înșirat.

– Ce-ți place mai mult?

– Engleza, am spus.

– Care-i romanul cel mai bun pe care l-ai citit anul ăsta?

– *Portretul unei doamne*. Era trecut printre recomandări, dar mi-a plăcut mult.

A dat acru din cap.

– Henry James e o plăcintă cu gutui, mare cât pustiul Mojave. Păcat. Pune-i inima lui Hemingway în el și James i-ar fi egalat ca scriitor pe Stendhal sau Tolstoi.

– Da, domnule, am zis. Mare mincinos mai eram. Primisem un A pe lucrarea mea despre *Portretul unei doamne*, dar abia dacă papagalicisem câteva aprecieri critice. *Tinerii lei* îmi plăcuse, de fapt, mai mult în anul scurs. Cu adevărat fusesem atras de Noah Ackerman, evreul.

– Hai s-o luăm mâine din loc, a hotărât el. Tatăl tău vrea să te iau într-o ascensiune. Am auzit că sunt niște stânci pe care se poate face o cățărare, potrivite pentru începători, într-un loc numit Otter Cliffs. Vom alege un traseu pe care să-l putem urma.

– Da, domnule. Nădăjduiam că ce numea el Otter Cliffs era cu totul altceva decât cunoșteam eu. Erau niște stânci negre, cu o cădere verticală de optzeci de picioare până jos, la nivelul mării. Uneori, când fluxul era puternic, valurile se rostogoleau bubuind în Golful Francezului, și ascultasem urletul apelor negre peste stâncile negre de la Otter Cliffs. Într-adevăr, stânca era așa de povârnită, încât nu putusem privi niciodată dincolo de buza ei.

– Închipuiți-vă că nu m-am cățărat niciodată până acum, am spus și-mi venea să-mi înghit cuvintele pe loc.

– Mâine ai să afli mai multe.

– Da, domnule.

– Tatăl tău mi-a cerut să-ți fiu naș.

Am dat din cap că da. Frica de care fusesem cuprins la iuțeală, gândindu-mă la ziua de mâine, îmi dicta registrul cel mai de jos al vocii mele. Dacă mai ziceam o dată „da, domnule", ar fi ieșit ca din coșul unui vapor.

– Trebuie să-ți spun, a continuat el, că înclinam să refuz. M-a fixat. Ca să fii naș, trebuie să resimți un interes direct și personal.

– Presupun că-i adevărat, am bolborosit eu tare.

– Nu-mi place interesul direct și personal.

Am dat din cap.

– Pe de altă parte, îl stimez pe tatăl tău. Nimeni nu va ști vreodată cât de bun a fost dosarul lui din război până când nu se va putea vorbi despre aceste secrete.

– Da, domnule. Dar străluceam. Fapt cu totul neașteptat pentru mine, simțeam o asemenea fericire la confirmarea calităților lui taică-meu, încât am înțeles atunci, pe loc, cam ce preț poate avea mândria de familie și cum e când te simți, din creștet până-n tălpi, irigat de un sânge bun.

– Într-o bună zi va trebui să încerci să ajungi ca el.

– Niciodată, am spus. Dar înțeleg să încerc.

– Harry, a zis el, rostindu-mi numele pentru prima dată, ești un norocos că duci în cârcă o asemenea povară. Asta n-o declar des altora, dar o dată ce tu și cu mine suntem îmbarcați evident într-una și aceeași aventură, cel puțin în ce mă privește pe mine, consider că e cazul să te informez că un tată pe care-l admiri nemăsurat te poate apăsa mai puțin decât atunci când crești fără tată. Al meu a fost împușcat din întâmplare, în Colorado.

– Îmi pare rău.

– Când s-a întâmplat, aveam unsprezece ani. Trebuie s-o spun că, totuși, n-am crescut fără el. A fost întotdeauna prezent în viața mea.

Au trebuit să treacă vreo câțiva ani buni ca să aflu că David Montague, tatăl lui Harlot, fusese împușcat de mama lui Harlot, Imogene, într-o noapte când intra în dormitorul comun. N-a fost niciodată prea clar dacă își pierduse cheile și sărise pe fereastră sau venise pe ușă. Pe dușumea era prea mult sânge. Fie că se târâse pe burtă, fiind rănit de moarte, de la fereastră la ușă, așa cum susținea ea, ori fusese tras de mama lui Hugh de la ușă la fereastră, și din nou la ușă, pentru a sprijini povestea ei că intrase pe neașteptate pe fereastră, ceea ce o făcuse să creadă că era un spărgător. Tatăl lui Ty Cobb a fost împușcat în împrejurări asemănătoare și unii cred că evenimentul ar da seamă pentru rapacitatea feroce a lui Ty Cobb și pentru traiectoria josnică pe care a urmat-o. Dacă aceasta-i formula din care să rezulte o perseverență diabolică, nu văd de ce n-aș aplica-o lui Harlot.

În ziua următoare, credincios promisiunii, m-a luat cu mașina la Otter Cliffs. Așteptând evenimentul, petrecusem o noapte albă. Mai întâi nădăjduisem că va ploua, apoi că nu. Eram sigur că domnul Montague avea să spună că esența cățăratului constă în acceptarea lucrurilor așa cum sunt. Dacă stânca era alunecoasă, noi oricum va trebui să punem piciorul pe ea. Așa că m-am apucat să mă rog să nu plouă.

La șase și jumătate dimineața era ceață, dar cunoșteam destul de bine capriciile vremii pe Mount Desert ca să-mi dau seama că, pe la opt, cerul avea să se însenineze. Ca să sărim peste gustarea de dimineață în familie, am cerut ouă și cafea la un birt ieftin (așa că n-am avut de dat bacșiș portarilor!) și am înghițit mâncarea din obligație, gălbenușul și pesmeții pornind pe beregată ca o pucioasă, după care am depășit Park Drive ținând coasta de răsărit a lui Mount Desert. Pe parcurs, i-am spus numele unor locuri de mult binecunoscute mie, Beehive, Sand Beach, Thunder Hole, Gorham Mountain, ca o călăuză arătând drumul spre ultimul său ceas. Sau asta era convingerea mea.

Cățăratul îmi era familiar doar în vis. Știam întotdeauna când un vis devenea coșmar, pentru că atunci atârnam de-un perete stâncos.

A parcat. Am pășit pe o cărare prin pădure cale de vreo sută de yarzi și ne-am pomenit deodată cu o prăpastie din vârful unor stânci – tocmai bună pentru noi doi. Sub ochii noștri, Atlanticul ne primea cu aplauze și fluierături, bubuind în stâncile de sub noi. Am aruncat o scurtă privire în jos. Era ca și cum ai fi stat pe marginea unui acoperiș al unui bloc de șapte niveluri, fără balustradă. Îmi venea să îl întreb pe domnul Montague dacă ăsta era locul cu pricina.

Cerceta terenul, cu cizmele la șase inchi[1] de buza prăpastiei. A făcut recunoașteri îndelungi, încruntându-se și cloncănind, cântărind o pantă în comparație cu alta, în timp ce eu ședeam alături de grămada cu accesorii necesare ascensiunii, fără vlagă, și, după cât îmi puteam da seama, cu membrele ca tăiate. Piatra pe care mă cocoțasem era de un roz palid și prietenoasă, dar peretele vertical de sub mine era de un gri întunecat iar la poale, negru. Peste ani, aflându-mă în Magazinul Universal din Saigon, aveam să fiu lovit de o anxietate cumplită, într-o noapte, în timp ce mă holbam la picioarele desfăcute ale unei prostituate vietnameze. Vaginul ei căscat părea la fel de sinistru ca o orhidee sălbatică. Abia atunci am realizat că prin contrastul dintre petalele ei roz și sepalele aproape negre mă aducea înapoi în timp, la minutele de spaimă când l-am așteptat pe Harlot să decidă de unde să înceapă ucenicia mea.

În cele din urmă a ales locul și s-a oprit în dreptul lui.

– Este tocmai ce trebuie, a zis și a dezlegat snopul de accesorii, a scos două frânghii de nailon făcute colac, din rucsac, și a încercat câțiva arbori trăgând cu putere de ei; erau chiar lângă margine. Vom folosi rapelul, a zis el. E ușor. Începătorilor le place. Mie însă, ți-o mărturisesc, îmi face părul măciucă.

Asta mă liniștea întrucâtva.

– De ce? am reușit să întreb.

– Devii dependent de lucruri care-ți sunt exterioare, mi-a explicat el, ca și cum acesta rămânea singurul răspuns posibil. N-ai cum să fii sigur dacă un copăcel ca ăsta cedează sau nu.

Își lua măsuri de prevedere. Nu voi încerca să descriu tot ce-a făcut, dar l-am văzut ancorând un capăt al coardei de rapel nu numai de copac, ci și de un pietroi alăturat, făcând un laț. Diferitele legături se întâlneau într-un inel oval de crom, mai mic decât palma mea, despre care știam că se numește carabinieră.

– Veți folosi pitoane? am întrebat, încercând să dau oarecare dovadă că nu sunt chiar ageamiu.

– O, nu-i nevoie, a spus. Nu pentru atât.

---

[1] 1 inch = 2,54 cm. (n.tr.).

Era om în putere, dar ne purtam amândoi ca niște puști de șaptesprezece ani. Ceea ce înrăutățea lucrurile – pentru că-mi era cu mult superior.

– În ordine, mă aștepți aici, a zis când a isprăvit ce-avea de isprăvit, eu cobor, verific traseul și mă întorc. Apoi o vei face și tu.

Îmi venea greu să cred că avea să parcurgă drumul în jos și în sus pe stâncă, așa, într-o doară, de parcă urma să facă recunoașterea câtorva etaje cu liftul, dar, într-adevăr, a smucit o dată de frânghia de rapel ancorată, a fost mulțumit de securitatea pe care i-o asigura, a pășit pe marginea stâncii cu spatele la mare, cu coarda petrecută o singură dată în jurul bustului, și a declarat:

– Asta o să ți se pară partea cea mai grea. Dă drumul pur și simplu la puțină coardă și încredințează-ți polobocul golului. Apoi, lasă-te pe spate, pe coardă. Ceea ce a și făcut, punând tălpile ghetelor chiar pe margine și lăsându-se pe spate până când picioarele lui întinse au ajuns la orizontală pe aceeași linie cu solul. Acum, a zis, coboară pur și simplu, pas cu pas. Ține piciorul ferm, cu laba pe stâncă, și dă-ți coardă de câte ori ai nevoie.

Câteva mișcări le-a făcut încet, simulând tehnica pas cu pas recomandabilă unui începător – și așa a mers cinci sau șase pași. După care, plictisit de încetineala metodei, a scos un scurt chiuit, a împins roca cu picioarele și a dat liber la coardă vreo zece picioare în jos dintr-un foc. Cînd a sărit, cu tălpile înainte, înapoi la peretele de stâncă, făcuse o bună bucată și din trei sau patru asemenea țâșniri în arc de la perete, iată-l ajuns jos, stând drept pe o terasă, netedă, neagră și udă.

A lăsat să-i alunece coarda din jurul pieptului, m-a strigat s-o trag. Apoi s-a cățărat după ea. Părea că nu-i ia mai mult timp decât ar fi avut nevoie pentru a urca cinci sau șase șiruri de trepte între etaje.

– O stâncă drăguță, a zis. Ai să te distrezi de minune.

N-am scos o vorbă. Mă gândeam la o scuză, oricare. Nu dormisem. Operația mă lăsase cu niște amețeli, care puteau apărea când ți-era lumea mai dragă. Aș fi dorit s-o fac, dar mai cu milă: oare nu puteam începe încălzirea pe un traseu care nu pretindea corzi? Dedesubt, bătând ritmic și rar – într-o dungă, ca un clopot –, marea izbindu-se de stânci, resacul reverberând în spaimele mele.

N-am spus nimic. Propria mea nimicire era mai presus de scâncete. Cum nu găseam o scuză pentru a supraviețui, am rămas pasiv ca un martir în fața buștenilor și a flăcărilor, dar eram numai un trup paralizat, în timp ce înduram ca frânghia să fie strânsă în jurul meu. Mai târziu avea să fie o aparatură mai sofisticată, dar de data asta, a legat numai una din corzi la un capăt în jurul bustului meu și a aruncat restul colacului pe jos, alături. A luat o altă coardă, a dublat-o și a făcut-o să alunece prin carabiniera atașată de copac, după care a trecut-o prin altele două prinse de hamul meu, pentru a-mi servi de frână, mi-a explicat el în timp ce executa rapelul. Apoi a petrecut coarda dublă pe sub coapsa mea, a tras-o în diagonală peste piept și prin spate spre celălalt

braț. Ținând capetele corzilor într-un soi de îmbrățișare șerpească, cu o mână controlând burta făcută de frânghie, cu cealaltă asigurând echilibrul, m-am pregătit să pășesc dincolo de marginea stâncii.

Să-ți așezi călcâiele pe o piatră și să te apleci pe spate în gol, atârnat numai de o frânghie, e totuna cu plânsul nemângâiat al copilului care a căzut din pat. Descoperi că vocea aceea îți aparține. Cei câțiva pași de la început, cu labele presate de stânca verticală, au fost stângaci de parcă picioarele mi-ar fi fost niște stâlpi de beton. Numai după ce am coborât cinci sau șase pași am început să pricep că rapelul poate fi executat; și într-adevăr, a fost mult mai ușor decât cu cârjele.

Cât de intimă mi se părea suprafața pietroasă, totuși! Fiecare adâncitură era găvanul unui ochi, fiecare crăpătură mare, o poartă întredeschisă. Chipuri benigne și răuvoitoare se uitau la mine din liniile și convexitățile rocii. Aveam sentimentul că, încet, coboram pe lângă coastele unui Leviathan. Atât de mare era ușurarea pe care o simțeam pentru că eram capabil să îndeplinesc aceste gesturi, încât, înainte de a ajunge jos, mi-am luat inima-n dinți și mi-am făcut de câteva ori vânt cu piciorul, încercând să dau coardă prin carabiniera dublă de la piept, iar aceste bâjbâieli nu se deosebeau, de asta sunt sigur, de acelea ale unui cățel de șase săptămâni care-și drege vocea pregătindu-se să latre.

Am atins terasa. Brizanții clocoteau chiar sub mine, iar piatra neagră și udă de sub pantofii mei de sport părea la fel de unsuroasă ca pardoseala unui garaj. Am slăbit cele două corzi de rapel și abia atunci am realizat că fusesem atașat tot timpul prin hamul pe care-l purtam la colacul de coardă pe care-l ținea domnul Montague. Dacă se întâmpla ceva rău, și-mi pierdeam echilibrul, domnul Montague ar fi fost acolo, susținându-mă prin legătura secundară. Acum, teama mea de la început mi s-a părut absurdă. Începeam să înțeleg că frica era o scară căreia îi urci fusteii unul câte unul, iar în vârful ei – cum ar fi spus probabil domnul Montague – te aștepta Judecata.

Acum, domnul Montague cădea ca firul cu plumb și din trei salturi cu traiectorii neașteptate se afla lângă mine, în picioare, pe terasa umedă.

– Cățăratul te pune la încercare, a zis el. Totuși, nu-i lipsit de sens. Doar o chestiune de vocabular – înveți unul nou.

– La ce vă gândiți? am îngăimat eu. Aruncasem tocmai o primă ocheadă la peretele care suia drept și frica îmi revenea.

A zâmbit scurt, cu cel mai scurt zâmbet și cel dintâi pe care era dispus să-l ofere de la sosirea lui.

– Ai să vezi că am ales un parcurs cu câteva bune „găleți".

Fără să se lege de coardă, a pornit în sus.

– Încearcă să ții minte traseul meu când ajungi aici, a strigat de la înălțimea de cincisprezece picioare, dar nu-ți face sânge rău dacă îl pierzi. Plăcerea vine și de acolo că poți merge pe drumul găsit de tine. După care a urcat pe-

retele printr-o serie continuă de mișcări sprintene și era în vârf înainte ca eu să devin conștient că frânghia legată de pieptul meu era bine-mulțumesc la locul ei, cu celălalt capăt prins zdravăn sus, de-un copac oarecare, dincolo de buza prăpastiei și invizibil de unde mă aflam. Domnul Montague și-a făcut apariția pe marginea stâncii, la vreo optzeci de picioare chinuitoare deasupra mea, așezându-se pe muchea ei cât se poate de tacticos, cu picioarele bălăbănindu-i-se în gol; coarda mea – adică tocmai coarda cu care mă asigura – era petrecută lejer în jurul pieptului, o singură dată.

– Nu vă trag după mine, dacă o să cad? am întrebat. Vocea mea a răsunat ca un cârâit mic, totuși destul de limpede, dar efortul pe care-l făcusem era ca pentru o aruncare.

– Sunt legat de copac. Îmi zâmbea cu toată fața. Fii gata. Îți trimit indicații prin porumbelul călător. Începeam să înțeleg ce-l însuflețea. Groaza pe care o simte cineva crescând în celălalt poate avea, s-ar zice, gustul caviarului.

Cum aș putea exprima în cuvinte frumusețea pe care o emană spaima de masa pietroasă? Eram iertat de păcate. Am înțeles judecata lui Dumnezeu: sămânța milei poate fi găsită în coaja aspră a poruncii.

Pornind în sus pe peretele de stâncă, nu-mi venea să cred cât de vertical era suișul. Am nădăjduit că voi da peste o pantă cu o înclinație favorabilă, dar nu. Era vertical. Adevărat, stânca era crăpată și brăzdată de cicatrici, mărunțită și roasă, cu o suprafață ca o acnee însângerată, de care, desigur, te puteai prinde. Simțind o ieșitură rotundă și amicală în vârful degetelor și zărind o mică despicătură pentru picior, am vârât vârful piciorului în ea și am întins mâna în sus, trăgându-mă pe o distanță de un picior de la terasa de jos. Îmi făceam astfel o idee despre emoțiile unei zile de sărbătoare la Kitty Hawk. Da, era la fel de bine ca săritura ingenuă de pe block-startul din balcon în apa Blue Hill Bay-ului. Domnul Montague mă susținea trăgând ușor de ham.

– Dacă ai nevoie de-o mână de ajutor, a strigat el spre mine, spune: Trage! și, în chip de demonstrație, a tras ceva mai tare de coardă, așa că am simțit cum îmi pierd o parte din greutate, iar îndemnul de a mă cățăra a sporit. Am găsit o altă priză și chiar sub ea un punct de sprijin pentru picior, m-am urnit și am mai făcut o mișcare, apoi alta, am privit în jos. Eram la opt picioare deasupra terasei. Minunat! Am mai găsit o altă ieșitură rotundă și chiar ceva mai sus de genunchiul meu mă aștepta una din scobiturile de care vorbea – o „găleată" –, o gaură de dimensiunile unei pungi pentru bile din colțul mesei de biliard, în care mi-am putut odihni laba piciorului. Acolo m-am oprit, trăgându-mi suflarea. Stânca părea vie. Plină de mirosuri, avea gâtlejuri striate de murdărie, coate care atârnau, subsuori; avea unghiuri pubiene. Nu vreau să exagerez, dar nu eram pregătit pentru această intimitate. Urcam pe trupul unui uriaș alcătuit din oasele și carnea, bucățile și părțile a o mie de ființe omenești.

Destul de curând am intrat într-o porțiune mai dificilă a urcușului. Cam pe la jumătatea drumului, am ajuns într-un loc de unde n-am mai știut cum să continuu. Nu mai erau prize bune, la care puteam ajunge cu mâinile, și nici o zbârcitură în piatră, fie și de un sfert de inch, pentru a susține piciorul în efortul de împingere. Ajuns în punct mort, presat de stâncă, am făcut cunoștință cu nehotărârea chinuitoare a cățărătorului. Atunci când mădularele îți ard de combustia frenetică a spaimei, nu mai știi dacă trebuie să urci înainte sau să faci drum-întors pentru a o apuca pe alt traseu. Țeapăn-lipit de stâncă, cu glasul uscat în gâtlej, adâncul căscat sub mine cădea într-un trecut fără scăpare. Ca un cămătar în fața unor bijuterii dubioase, scrutam cu privirea orice posibilitate care mi s-ar fi prezentat cu fiecare încrețitură a stâncii. Cred că jumătate din ce-am învățat despre cățărat ține de primele cinci minute petrecute pe Otter Cliffs, unde mi se dăduse o scurtă și rapidă lecție introductivă în lumea uriașă de relații a peretelui de piatră vertical. În ea, cea mai mică fărâmă de iregularitate se poate dovedi un prieten de un imens folos, un tovarăș înșelător, în ciuda aparenței că te-ai putea bizui pe el, o ușă închisă ori un dușman fățiș. Reușisem să mă vâr într-un fel de sicriu, aflat chiar sub o ieșitură.

M-am odihnit acolo, înghițind aerul, minunându-mă totodată încotro s-o iau. Cu cât mă presam în adâncitura aceea, care susținea numai o parte a trupului meu, cu atât eram obligat să-mi cheltuiesc puterea brațelor cu niște prize nenorocite. L-am auzit pe Montague chemându-mă:

– Nu-ți face cuib acolo. Nu-i loc să-ți crești puii.

– Nu știu ce să fac, am țipat.

– Coboară câteva picioare. Încearcă la dreapta ta.

Așa am descoperit natura curioasă a propriilor noastre virtuți, care ne rămâne inaccesibilă în împrejurări normale, când suntem condamnați să ne împăcăm cu viciile noastre. În timp ce făceam un prim pas, cântărind totodată din ochi posibilitățile despre care îmi sugerase că ar fi în dreapta mea, am zărit ceea ce ar fi putut fi un drum mai rapid dacă încercam prin stânga, ocolind ieșitura. Era mai riscant. Aici, la dreapta, m-aș fi sprijinit cel puțin pe spusele lui, pe când la stânga vedeam posibilitatea de a face un pas bun în sus, apoi un altul, iar apoi, la vreo zece picioare încă, putea fi o ezitare – un obraz neted de piatră, cu două crăpături verticale la vreo cinci picioare una de alta – cu o priză sau două, cine știe. Nu-mi dădeam seama. Ceea ce-ți pare o priză bună se poate dovedi numai umbra unei protuberanțe; ceea ce promite a fi o ieșitură potrivită să-ți susțină piciorul reiese până la urmă că nu-i mai mult decât o striație a pietrei.

Am ales drumul prin stânga. Era al meu. Nu mi-l dăduse nimeni, așa că putea deveni o virtute proprie. Cam în felul acesta judecam. Gâfâiam și trăgând aerul cu nerușinare pe nări ca o femeie în chinurile facerii (reproduc imaginea pentru a da o idee despre înțelegerea adolescentului de atunci, zăpăcit de filme, a ceea ce însemna pentru el o femeie în chinurile facerii) am avut

posibilitatea să observ cum educația mea religioasă înainta cu pași mari. Virtutea era grație. Imposibilul putea fi depășit prin virtuțile inimii. Luând-o la stânga, trebuia să fac niște mișcări pe care nu le mai încercasem. Gata de orice nesocotință pentru a-mi dovedi justețea alegerii, trebuia să execut o mișuneală capricioasă de pe un colț de stâncă pe altul, în sus; nici unul din acești pași nu m-ar fi putut susține mai mult de o secundă, dar am făcut-o într-o mișcare continuă, de parcă aș fi fost Montague, și ca răsplată m-am pomenit într-un loc unde puteam sta în picioare să mă odihnesc: o terasă mică deasupra ieșiturii.

Montague m-a chemat:

– De trei ori ura, băiete. Ai trecut de hop.

Asta a ajuns până la mine. Trecusem de ce era mai rău. Am urcat mai departe până în vârf într-o stare de exaltare care rămânea la fel de primejdioasă ca și groaza cea mai cumplită.

– Perfect, a spus când am ajuns lângă el. Acum o să te pun la încercare cu ceva mai dur, și a început să împacheteze accesoriile pentru următorul pas.

3

Când ești agățat de stâncă, temerile tale capătă curând proporții. Dacă nu ești cap de coardă, ca Montague, și cineva te asigură de sus, vreau să spun un bun cățărător, îți dai seama curând că îți poți îngădui să mai și cazi. Inconștient, prima dată, de această relativă protecție, m-am angajat în fiecare mișcare pe care am făcut-o, cu conștiința că orice eroare poate însemna moartea. Am participat apoi la o a doua ascensiune, în aceeași după-amiază, pe o șiră verticală, lângă The Precipices, când mi-am dat seama că eram oarecum în siguranță. Pentru că atunci când am greșit și am alunecat de pe suportul neînsemnat de care mă sprijineam, am plonjat doar pe o distanță de câteva picioare și m-am ales doar cu o julitură a genunchiului. Eram asigurat de sus.

Pe urmă am realizat progrese. Domnul Montague acceptase invitația tatei să-și petreacă cele două săptămâni de concediu la Doane. Așa încât timp de două săptămâni am ieșit zilnic cu el (și deseori pe ploaie). Într-un rând, am mai luat cu noi pe doi dintre verii mei, dar mie frica lor nu mi-a făcut plăcere. Mă simțeam – o emoție atât de rară – un veteran.

Domnul Montague și cu mine preferam să fim singuri. În fiecare zi mă ducea spre o nouă aventură. Am făcut cunoștință cu priza fermă cu degetele și cum să mă sprijin lipindu-mă de peretele de piatră. Am învățat cum să *ung* roca moale cu podul palmei. Prize răsturnate și sprijin pe spate cu prinderea fisurilor, prizele cu piciorul și negocierea hornurilor. M-a cocoțat cu el prin hornuri strâmte și peste lespezi, m-a pus să mă confrunt cu trecerea peste rocile-acoperiș și cu traversările în mâini. Fie-mi iertat, dar amintesc de aceste

tehnici pentru a urmări diferitele suprafețe de piatră pe care ne-am petrecut zilele. Și au fost nopți când adormeam în gând cu „plasarea exactă“ a pitoanelor și înfiptul lor îmi răsuna metalic în cap și auzeam târșâitul frânghiei în timp ce domnul Montague, ca deschizător, o trăgea prin carabinieră undeva, deasupra mea.

Mă îndrăgostisem de măiestria fără margini a cățărătorului. Stângaci, folosindu-mă mai mult de brațe decât de picioare și înlocuindu-mi înțelepciunea cu voința, mi-am făcut drum cu unghiile în sus pe mai multe suprafețe frontale, îmbibându-mă cu efluviile pietrei. În timpul celor două săptămâni ale verii aceleia, nu mi-a rămas un singur deget, cot, genunchi neînsângerat, iar coapsele și fluierele picioarelor s-au procopsit cu o sută de vânătăi, dar eram fericit. Bănuiesc că eram mai fericit decât fusesem vreodată și de aceea, la cei șaptesprezece ani ai mei, m-am pomenit în stăpânirea unui adevăr de care unii nici nu se apropie măcar: experiența fericirii o facem într-un mod mai direct în intervalele dintre momentele de groază. Cum fiecare traseu pe care mă ducea era mai dificil decât cel de dinaintea lui, nu era zi de la Dumnezeu în care să nu fiu scăldat în sudoare. A fost un răstimp în care am stat în intimitatea fricii așa cum un bolnav de gripă stă în intimitatea febrei. Am învățat legea implacabilă a fricii. Trebuie s-o învingi ori se adună și apoi îți invadează visurile. Au fost zile când n-am putut duce la capăt un urcuș și a trebuit să cobor. Pentru un cățărător, e mai greu totuși să te întorci jos decât să urci – picioarele tale sunt nevoite să caute punctele de sprijin și ele *văd* mai puțin bine decât degetele mâinilor. Alunecam deseori și spânzuram legănându-mă de coardă, și transpiram, și mă recunoșteam de două ori abject, și nu puteam adormi în noaptea următoare luptându-mă cu spaima: trebuia să revin a doua zi și s-o fac cum se cuvine. O tranzacție irezistibilă. Când ți se întâmplă s-o trăiești, aduci la suprafață toate corăbiile înecate în copilărie din lipsă de curaj, da, le ridici din adâncul mării până la tine însuți. Simțeam cum toate temerile copilăriei, care mă trăgeau în jos, își începuseră ascensiunea spre suprafață – eram eliberat de cimitirul speranțelor moarte. Dar ce operație nesigură! De fiecare dată când iroseam o încercare, frica de care voiam să mă vindec nu era consumată, ci se degrada și mă simțeam putred în interior.

Dar de fiecare dată când reușeam, îmi primeam răsplata meritată. Timp de un ceas, sau de o noapte, eram fericit. Ziua cea mai norocoasă, în cele două săptămâni, a fost penultima, când Montague m-a dus din nou la Otter Cliffs și mi-a cerut să fiu cap de coardă. În ciuda celor învățate, a urca primul, pe același traseu cu care-mi începusem ucenicia, s-a dovedit a fi de câteva ori mai greu. Trecând primul, a trebuit să bat pitoanele din mers, cu mâna într-o stare de catalepsie și de panică controlată, încât făceam crampe după numai câteva lovituri cu ciocanul. De data aceasta, perspectiva unei căderi era din nou serioasă. Am încercat să înfig pitoanele la distanțe de câte cinci picioare, știind că fiecare cădere eventuală își va dubla lungimea, pentru că puteai să cazi de

la cinci picioare deasupra ultimului piton, plus alte cinci sub el. Și aceste zece picioare se dublau dacă pitonul următor sărea din lăcaș. Confruntat cu această posibilitate, orice urcuș cât de ușor devenea dificil.

O dată am căzut. Preț de zece picioare, nu mai mult. Pitonul a rezistat, dar eu am făcut un salt la capătul corzii, apoi m-am răsucit slab spre peretele de piatră. Zgâriat, plin de vânătăi și simțindu-mă la fel de zguduit ca o pisică lăsată să cadă într-o căldare de apă înghețată, mi-am ținut respirația luptându-mă cu tentația de a mă văicări, mi-am dat un minut întreg să-mi desfășor din nou flamurile voinței mele făcute țăndări și, nevenindu-mi să cred că mi-o ceream, am urcat mai departe și am căutat un traseu care să mă ducă prin porțiunea aceea dificilă de data trecută. Am dat peste aceeași ieșitură din prima zi, dar acum trăgeam după mine o coardă și nu mai eram încurajat de sus. Cele două săptămâni dintr-o știință proaspăt învățată au reușit să schimbe situația. Mi-am croit drum până la buza de stâncă fără să mai cad.

Acele două săptămâni au însemnat mai mult decât orice operație asupra căpățânii. Aveam și un nou statut în familie. Verii mei au început să-mi ceară să-i arbitrez când se ciondăneau și taică-meu m-a luat să bem împreună, într-o seară, în barul modest de la Bar Harbor. Spre sfârșitul serii, mă simțeam moale ca niște spaghetti fierte în vin, tatăl meu, care, ca de obicei, nedând alt semn că ar fi băut decât acele emanații ale lui de bună și rea dispoziție, a zis – era evident într-o stare de spirit excelentă:

– Hugh Montague are o părere bună despre tine. Asta contează, Harry. Dacă strică trei vorbe pe zece oameni.

– Păi, sunt mulțumit, am zis. Mă simțeam atât de plin de bătături că-mi venea să plâng. În schimb, am luat o încărcătură bună de bourbon. Emoția pe care acesta mi-a insuflat-o îmi spunea, pentru prima dată, cât de bogat trebuie să fi fost pe dinăuntru taică-meu.

– Hugh o să te ia cu el la o cină cu homari, mâine, mi-a zis el. Hugh susține că meriți o petrecere de bun-rămas, rezervată numai ție.

Cu acest prilej, Hugh Montague avea să-mi spună o mulțime de lucruri. Încă de la primul pahar, am început să turui – beatitudinea de a-mi fi întâlnit această vocație, care era un sport, o artă și o mănăstire în aer liber pentru suflet, augmentată de isprava mea din aceeași după-amiază când fusesem cap de coardă, ca să nu mai menționez fericita întâlnire cu bourbonul din ajun, precum și marea (chiar dacă și nemărturisita) ușurare la vestea că domnul Montague, teribilul meu naș, avea să plece a doua zi, mă făceau să trăncănesc. Eram dispus să fac legământ că nu voi trăda niciodată această nouă disciplină, dar domnul Montague mi-a tăiat-o scurt:

– Harry, am de gând să-ți spun ceva care te va răni. O fac, totuși, spre binele tău. În aceste două săptămâni, mi-am făcut despre tine o părere foarte bună. Vei deveni un om de ispravă, și în cazul tău te respect de două ori, pen-

tru că în copilăria ta ai avut parte de cărți fără valoare și-a trebuit să joci cu ele. Am înțeles că mama ta e o femeie micuță.

– Da.

– Și nu întru totul un om pe care să te poți bizui, dacă mă iau după spusele tatălui tău.

– Nu întru totul.

– Bărbații își dau osteneala să-și sporească apucăturile rele. Femeile – e credința mea – aproape că-i invită la asta. Când și-a dat seama că ochii mei de adolescent erau la o distanță de mai bine de o sută de mile de punctul lui de observație, a ridicat din umeri și a zis: Când vom face cunoștință mai bine unul cu altul, am putea schimba câteva anecdote despre mamele noastre – și aici s-a oprit brusc, ca și cum s-ar fi speriat de sine însuși –, totuși, nu conta pe asta.

– Da, domnule.

– De acum înainte, când suntem între noi, vreau să mi te adresezi cu numele pe care-l folosesc colaboratorii mei. Acest nume este Harlot. Să nu-l confunzi cu Harlow, Jean Harlow, ci *Harlot.*

– Da, domnule.

– Una din cele mai persistente întrebări de trei parale este de ce Montague și-a ales un asemenea punct de referință. Mai devreme sau mai târziu, toți își fac pelerinajul cuvenit și vin la mine, cu o simplicitate mișcătoare, să mă-ntrebe direct. Ca și cum m-aș grăbi să le-o spun! Dacă vom deveni cândva buni prieteni – excepționali! –, am să dau în vileag lucrurile. Peste douăzeci de ani.

– Da, Harlot. M-am oprit. Nu se potrivește.

– Nu te teme. O să te obișnuiești cu el. A cules un clește, i-a răsucit încheieturile, l-a rupt cu degetele fără să se grăbească și s-a apucat să râcâie după carne cu furculița specială.

– Harry, am să-ți spun în față mai întâi ce-i mai rău. M-a țintuit cu ochii. Nu era chip să-i eviți. Vreau să renunți la cățărat.

Era ca și cum m-ar fi lovit în obraz.

– Oh, am spus. La naiba!

– Nu pentru că ai fi slab. Ești mai bun decât ți-o permit calitățile fizice. E ceva înnăscut. Din zece începători care-și fac inițierea, eu zic că ai veni al doilea sau al treilea.

– Atunci de ce trebuie să mă opresc? Am făcut o pauză. Am coborât vocea. Mi-aș putea pierde viața?

– Probabil, nu. Să te rănești, desigur. Dar nu acesta e motivul meu. E ceva mai special. Numai cei mai buni dintre începători ar putea visa vreodată să continue. E mai mult decât un simplu sport, vezi tu, pentru cei bravi, așa, ca tine. Era pentru prima dată când cineva mă numea un brav.

– Nu, am zis, de ce? De ce-mi cereți s-o las baltă?

– E o activitate care pretinde excelența. Harry, dacă ai merge mai departe, ți-ar mâna viața din urmă. N-ai avea odihnă. Ori de câte ori ai avea un eșec, amintirea lui ți-ar copleși orice alt gând până vei cunoaște reușita. Chiar și printre oameni de bună calitate, ăsta ar putea fi un proces teribil de corupție. O patimă. Omul sfârșește ca un laș, o victimă sau un monomaniac mediocru. E ca și cum ai fi un fost alcoolic. Nu mai ești în stare să te gândești la nimic altceva.

Eram destul de agitat ca să-i declar:

– Nu înțeleg ce spuneți. Vocea mea trebuie să fi sunat la marginea politeții, pentru că i-am putut simți supărarea. Autocontrolul său de pedagog se prea poate să mă fi salvat de la vreo două vorbe bine simțite.

– Foarte bine, a zis, atunci să continuăm. Un om care ajunge la o înaltă competență devine instrumentul propriei sale voințe. E și motivul pentru care încercăm să ajungem la ea. Asta suntem încurajați s-o dorim încă din primul an de viață. Un copil este învățat să nu-și ude pantalonii. Măruntaiele lui devin instrumentul voinței sale. Și pe măsură ce creștem, simțim adesea emoții joase și necontrolate ca necesitatea, care ne pune în încurcătură, dacă suntem văzuți de alții, de a *trage la măsea*. A rostit expresia ca și cum ar fi fost singurul sinonim care ar putea fi folosit. Și tot noi spunem sfincterului nostru, care-i într-o atât de mare măsură creația propriei noastre voințe: Ține-te.

Evident, cățăratul fortifică regiunile superioare ale voinței. Dar e un întreg proces. Și la fel de primejdios ca magia neagră. Pentru că orice frică cu care suntem gata să ne confruntăm este într-o aceeași măsură, vezi tu, deschisă Diavolului. Dacă vom avea un eșec, Diavolul e la post să ne mângâie pentru lașitatea noastră. Ține-te de mine, îți zice el, și lașitatea îți va fi iertată. Pe când cățăratul, când e făcut cum se cuvine, îl alungă pe Diavol. Firește, dacă eșuezi, va reveni de două ori mai insistent. Așadar, dacă nu ești destul de bun, îți cheltuiești jumătate din viață ca să-l dai afară pe ușă. Ceea ce înseamnă timp. Și câtă vreme rămânem locului, Satan e mai mult decât mulțumit. Se prăpădește după activitatea în cerc, obsesivă. Entropia este substanța ei internă. Atunci când lumea va deveni un pendul, el se va urca pe tron.

– Poate, am zis, că aș ști de ce sunt în stare și de ce nu, și să mă și țin de asta.

– Niciodată. Jumătate din tine ești leit taică-tău. Jumătatea asta nu va cunoaște odihna. Am văzut încă din prima zi că erai pe măsura celor mai buni cățărători. Și tu ai înțeles asta. Ai știut că intraseși într-o biserică teribilă, aceea în care religia se apropie cu adevărat de Domnul Nostru – destul ca să ne dea oarecare subzistență reală.

– Da, domnule.

– Există o istorioară – care mi-a fost povestită – despre o sectă deocheată cu o activitate teribil de intensă, a poporului evreu, numită Hasidim. Trăiau în sate-ghetto-uri din Rusia și Ucraina. Se pare că unul din membrii ei, un rabin,

era atât de cucernic, încât se ruga lui Dumnezeu de patruzeci de ori pe zi. În cele din urmă, după patruzeci de ani, rabinul și-a pierdut răbdarea și a spus: „Doamne, Te ador de atâta vreme, încât aș vrea să mi Te arăți. De ce nu mi Te arăți?" La care Dumnezeu asta a și făcut. I s-a arătat. Cum crezi c-a reacționat rabinul?

– Nu știu.

Harlot a început să râdă. Nu-l mai auzisem niciodată râzând așa, din toată inima. Asta-ți dădea o idee despre motivul pentru care-și alesese numele pe care și-l alesese. În el erau mai mulți oameni decât ai fi gândit. Râsul lui a umplut spațiul.

– Ei bine, Harry, omul acela cumsecade s-a repezit drept sub pat și s-a pus pe urlat ca un câine. „O, Doamne", a zis rabinul, „te rog, nu mi te arăta." E o istorioară folositoare, Harry. Înainte și înainte de toate, Dumnezeu e înfricoșător. E primul lucru pe care se cuvine să-l știi. Dacă nu ne-ar fi fost trimis Mântuitorul, nimeni n-ar fi izbutit vreodată să iasă din peșteră. Iehova era prea mult pentru noi toți. Civilizația modernă n-ar fi existat.

– Dar Egiptul, Grecia și Roma? Nu ne-au scos ele din peșteră?

– Harry, aceste culturi aparțin timpului lor. Au fost exemple desăvârșite pentru dimensiunea obsesională. Sunt lăcașuri ale Diavolului, toate trei. Egiptul, Grecia și Roma. Nu te lăsa impresionat de frumusețea lor. Diavolul, asta să n-o uiți niciodată, e cea mai frumoasă creatură pe care a făcut-o Domnul. Din punct de vedere spiritual însă, aceste culturi n-au ieșit din peștera lui Platon. A trebuit să vină Iisus și să spună: „Iartă-i pe fii de păcatele părinților lor". A fost ziua în care s-a născut cercetarea științifică. Chiar dacă am fost nevoiți să așteptăm mai bine de un mileniu până la Kepler și Galileo Galilei. Fii atent la logică: o dată ce părintele începe să creadă că fiii lui nu vor mai suferi de pe urma actelor sale de sacrilegiu, el va deveni destul de îndrăzneț și va experimenta. Privește universul ca pe un loc care-i stârnește curiozitatea, și nu ca pe o mașinărie atotputernică, gata să-l osândească pentru curiozitatea sa. Acesta a fost începutul acelei coborâri la vale cu sania, tot mai repede, al tehnologiei, care totuși ne poate distruge. Evreii, firește, neprimindu-l pe Iisus, au fost obligați în următoarele două milenii să aibă de-a face cu Iehova. Așa că n-au uitat. Dumnezeu este înfricoșător. „O, Doamne, nu mi Te arăta. Nu dintr-o dată!"

A făcut o pauză. A mai comandat un rând de băuturi pentru fiecare – Hennessy, pentru el, și Old Harper's, țin minte, pentru mine.

– Să luăm un Old[1] Harper's pentru Tânărul Harry, i-a zis el – chiar cu aceste cuvinte – chelneriței și s-a întors la tratatul său despre înfricoșător. Bănuiesc că Dumnezeu este cu noi, într-un fel sau altul, ori de câte ori efectuăm o ascensiune. Nu ca să ne salveze – cât detest psihologia asta pentru sugari,

1 Old = bătrân. De aici jocul de cuvinte (n.tr.).

Doamne, apără-mă! –, Dumnezeu cot la cot cu niște nenorocite de mediocrități! Ca și cum Dumnezeu n-are altă treabă decât să-i țină-n viață pe mediocri și indiferenți. Nu, Dumnezeu nu-i un câine Saint-Bernard, să ne scape la fiecare pas. Dumnezeu e alături de noi atunci când ne cățărăm pe stânci, pentru că aceasta rămâne singura cale prin care Îl putem întreba o clipă, așa cum și El se uită la noi. Omul face experiența lui Dumnezeu atunci când se află undeva mult sub sine însuși și încearcă să iasă, din străfundul gropii propriilor sale temeri, la lumină. Când ești prins sub lespedea de piatră, firește că-ți vine să urli ca un câine. Depășește-ți spaima și te vei ridica la o înfricoșare și mai mare. Poate că acesta e și rostul nostru pe pământ. Pur și simplu. Să ne ridicăm spre niveluri tot mai înfricoșate. Dacă suntem în stare s-o facem, vom reuși, poate, să ne împărtășim întrucâtva din înfricoșarea lui Dumnezeu.

– Înfricoșarea Lui?

– Absolut. Se teme de puterea pe care El i-a dat-o Diavolului. Nu există liber-arbitru pentru om, decât dacă, pe planeta asta sfâșiată, puterile acordate Diavolului sunt egale cu ale lui Dumnezeu. Iată de ce, a zis el, nu vreau să te mai cațeri. Faptul brut e că nu dispui de măiestria necesară. Astfel încât vei găsi mereu în tine bruma de curaj pentru a continua și-l vei pierde mereu. Ai putea sfârși în cele din urmă aidoma unuia din jucătorii aceia agasanți de golf, care se străduiesc ani de zile să-și îmbunătățească lovitura și nu mai isprăvesc cu pălăvrăgeala despre asta. Niște nulități gogonate, mostre de narcisism.

– Bine, am zis. Acum eram mânios. Teribil de jignit, dar, fără nici o îndoială, mânios.

– Nu ți-o spun din lipsă de respect pentru sentimentele tale, ci dintr-un respect neprefăcut. Căci sunt convins că există un loc pentru tine. Îți va pretinde curajul, inteligența, voința și discernământul tău. Vei fi ispitit de Diavol la fiecare pas. Dar, după modesta mea opinie, cred că-l poți sluji pe Dumnezeu. Pe o cale cu mult mai bună, mă gândesc eu, decât un cățărător.

Avea un dar formidabil al tranziției. Fusesem transportat din adâncurile jignirii – la care nu mă așteptasem – până la tonurile înalte ale unui viu interes.

– Oare am înțeles bine ce spuneți?

– Desigur. Tatăl tău mi-a cerut să-mi petrec concediul aici și să văd ce perspective ai. Nici mai mult, nici mai puțin. Aveam alte planuri pentru cele două săptămâni. Dar el mi-a spus: „Aș vrea ca băiatul să vină la noi. Asta mai mult decât orice. Totuși, numai dacă tu crezi că-i potrivit. E un subiect prea important, ca să fie judecat prin prisma dorințelor mele și a afecțiunii pe care i-o port".

– Chiar așa v-a zis tata?

– Nici o îndoială.

– I-ați spus că aș putea veni la dumneavoastră?

– Ieri. Acum, te cunosc mai bine decât tatăl tău. Ai calități frumoase. N-am de gând să spun mai mult. Tatăl tău e un entuziast și are un discernământ foarte dezvoltat, câteodată, eu însă mă mândresc cu luciditatea mea. Ai calități pe care tatăl tău, cu toate că-i un om de mare ispravă, nu le are.

Mi-a stat pe limbă: „Nu sunt un om deosebit" – și oare nu-i acesta strigătul cel mai dureros pe care-l putem scoate în adolescență? –, dar tocmai fusesem înzestrat cu discernământ. Mi-am ținut gura.

– Ai de gând să te duci la Yale?

– Da, domnule.

– Aș zice, doar dacă nu te vei intimida la examen, că sunt sigur că vei intra. Yale e cum nu se poate mai bine. Eu am poreclit-o Coliba Unchiului Eli.

Am râs.

– O, da, a zis noul meu asociat, Harlot, e o parte din rețeaua subterană de cale ferată. Una dintre stații. Cel puțin pentru unii. S-a strâmbat. Ca fost student la Harvard, nu-mi place s-o spun, dar Yale e un contact ceva mai bun pentru scopurile noastre. Când e vorba de recrutare, Harvardul se ține mai cu moț. Împuțită ironie, o dată ce jumătate din oamenii noștri s-a întâmplat să urmeze acolo. Ei bine, așa cum am spus mereu, poți avea încredere într-un flăcău atât timp cât nu s-a înscris la Princeton.

Harlot a ridicat paharul. Merita să bem pentru asta. Am băut cu toată voioșia în sănătatea lui Annapurna, cel opus lui Nanda Devi. Apoi ne-am strâns mâinile și ne-am întors cu mașina la „Hambarul". Dimineața, Harlot a plecat. Avea să-mi scrie din când în când, dându-mi sfaturi, dar urmau să treacă mai mulți ani până când aveam să ne întâlnim sub același acoperiș.

4

Cățăratul pe stânci și-a dat roadele. În ultimul an la St. Matthew, am fost trecut în prima noastră barcă la categoria de șaptezeci de kilograme (până atunci vâslisem pe a doua) și am concurat împotriva celor de la St. Paul și Groton. Am trecut examenul cu note bune și am lăsat în urmă de-a binelea dislexia mea, deja stabilizată. Am câștigat până și singura luptă cu pumnii pe care am avut-o în cei trei ani la școala pregătitoare. M-am luat de piept, și am izbândit, cu ceea ce mi-era atât de greu, să radiez din mintea mea orice urmă a raptului săvârșit de ajutorul de capelan (care însă, când ne întâlneam, mă saluta întotdeauna). Nu mai îmi simțeam de mult coapsele încastrate în puroi. Și am intrat la Yale. Așa cum se poate bănui, avusesem conștiința viitoarei mele misiuni pe întreg parcursul ultimului an la St. Matthew, ca și la colegiu. Am intrat la Yale așteptându-mă ca cineva, o oficialitate, să mă conducă la unitatea mea de subofițeri CIA, dar, așa cum am descoperit în curând, CIA nu se apucase să pună baza unor celule în colegii. Nu mi-a bubuit nimeni la ușa camerei în miez de noapte.

La sugestia lui Harlot, am intrat în ROTC.

– Vei avea de-a face cu idioți, mi-a spus el, dar va trebui să-ți satisfaci stagiul militar, iar ROTC se ocupă de asta. Cu siguranță că după ce isprăvești colegiul n-ai să ai chef să-ți petreci doi ani de zile în armată, înainte de a ajunge la noi.

Am făcut instrucție în formații compacte, așadar, în următoarele opt semestre și am reușit să fiu destul de bun încât să-mi alung din amintire orice urmă a mirosului insalubru pe care-l emana un-doi-ul de pe vremea Knickerbocker-ilor. Mi-am descoperit un filon de optimism. Cu vârsta, impasurile traumatizante ale copilăriei dispar.

Harlot avea să îmi mai dea din când în când câte un telefon și să se arate foarte interesat de cursurile pe care le urmam. De regulă, o făcea ca să-mi trezească interesul pentru limba engleză.

– Studiază-ți limba maternă și le vei prețui pe celelalte. În pragul anului doi, mi-a trimis ceva ce considera un mare dar, prima ediție a *Dicționarului etimologic englez* al lui Skeat, și, ce-i drept, nu era rău. A fost un răstimp când nu numai căutam – și le și găseam – rădăcinile unor cuvinte în latină și în greacă, dar mă distrau atât de exoticele *yams*[1] și *tubers*[2], ajunse la noi din limbile scandinave și din celtă. Am făcut cunoștință cu vocabule englezești care veneau din italiană prin latină, precum și prin portugheză din latină *auto-da-fé* și *binnacle*[3], și din franceză trecând prin portugheză din latină *fetiș* și *parasol*, precum și din franceză trecând prin spaniolă din latină, sau din portugheză trecând prin spaniolă și daneză, derivate din latină *cant*[4] și *canal* și *pink*[5], și germane din latină, și franceze din latina târzie, și germane prin maghiară din sârbo-croată, preluate prin greaca târzie din latină, și astea toate pentru *husar*. Am învățat despre hibrizii din franceză transmiși prin spaniolă din arabă, care le-a luat din greacă – *alambic* e un asemenea dar – și n-am s-o mai lungesc cu amănunte despre cuvintele engleze cu care ne-am ales din dialectul german de sud (Süddeutsch), daneză, slavonă, rusă, sanscrită, maghiară, ebraică, hindustani. Harlot mă pregătea, cam cum îl tăia pe el capul, pentru CIA. Teoria? Păi, uită-te la tulpinile și mlădițele altor limbi care și-au făcut drum în engleză. Prin asta îți puteai dezvolta gustul pentru logica nerostită a altor părți de lume.

Firește, luam toate astea ca pe niște etape pregătitoare. Anii care urmau, cursurile, prietenii pe care mi-i făceam aveau să contribuie la misiunea mea viitoare de om al CIA. Dacă intram cumva în conflict cu viitoarea mea ocupa-

[1] Varietate de cartofi dulci (n.tr.).

[2] Cartofi (n.tr.).

[3] Habitaclu; suport pentru busolă (n.tr.).

[4] Cântec de jale, milogeală etc. (n.tr.).

[5] Roz-aprins (n.tr.).

ție, asta se întâmpla primăvara – în nopțile primăvăratice din New Haven, după vreo întâlnire întâmplătoare și lipsită de satisfacții cu o fată, când aveam să-mi spun în sinea mea că, de fapt, mi-aș fi dorit să devin romancier. Stând pe gânduri și urzind toate astea, am ajuns totuși la concluzia că nu posedam destulă experiență în ale scrisului și intrând în rândurile CIA, aș fi avut parte de peripețiile necesare unei bune opere de ficțiune.

Desigur că eram sincer. Mă văd în primul meu an la Yale, înainte de meciul Yale – Harvard, în timp ce mă îmbătam cu băieții de seama mea la „Morey“, ținând în mână cupa de argint. Eram obligat să-i dau înainte cu Green Punch, cât timp cei din jurul mesei aveau să cânte, da, și cum mai beam și cum mai cântau... Cântecul era lung și n-aveam dreptul să plec înainte ca ei să termine și ultima măsură și s-o recânte!

Cuvinte care nu mi-au mai trecut prin gând timp de treizeci de ani de zile vin spre mine din licărul pal și însorit al cupei aceleia mari de argint pentru punch. Sorbeam Green Punch la „Morey“ și în jurul meu răsunau zece voci iluminate – alăturate – iar cântecul spunea:

E Harry, e Haș, Haș face ca lumea să meargă' nainte,
E Harry, Haș, care face ca lumea să meargă' nainte.
Cântați Aleluia, cântați Aleluia.
Aruncați o para pe tobă, fiți milostivi,
Mântuiți-l pe fratele vostru haimana și bețiv
Și veți fi mântuiți.

Au făcut o pauză, ca să-și recapete răsuflarea, dar eu am băut înainte.

Oooh, sunt F-E-R-I-C-I-T că sunt L-I-B-E-și-R,
L-I-B-E-și-R să fiu M-Â-N-T-U-I-T,
M-Â-N-T-U-I-T de P-Ă-C-A-T,
Slavă și slavă, Aleluia,
Hip, hip-ura, Amin – și-am sfârșit.

Iar eu, bând punch-ul ăla dulceag, tare, otrăvit și sfințit, înghițitură cu înghițitură, dându-mi sufletul să isprăvesc cupa, știam că îngerii vegheau asupra mea în timp ce beam și că, dacă izbuteam s-o dau gata înainte ca ei să isprăvească cu cântatul, aveam să-i snopim pe cei de la Harvard mâine și aveam să ne ajutăm echipa din tribune. Prezenți în tribune, aducându-ne ofrandă dragostea noastră, bărbăția noastră – căci, nu-i așa? –, o făcusem lată bând cu zeii la „Morey“. Numai zeii beau din cupe de argint, până la fund. Aveam să înălțăm Cupa Universității Yale cu toată tăria misiunii noastre sfinte, ceea ce însemna că urma să-i batem pe cei de la Harvard a doua zi. Doamne, cum m-am mai îmbătat, iar în ziua următoare scorul a fost: Yale - 0, Harvard -13. Era o zi de noiembrie a anului 1953.

5

I-am fost prezentat lui Kittredge spre sfârșitul penultimului meu an la Yale. Chiar înainte de vacanța de Paște, am primit o invitație telegrafică: *Vino s-o cunoști pe logodnica mea Hadley Kittredge Gardiner. Petrecem Paștele la „Hambar" cu Kittredge și Jean Harlow.*

Înapoi la Doane. Nu mai pusesem piciorul pe insulă de când taică-meu, aflat în jenă financiară, îi convinsese, cu câțiva ani în urmă, mai cu sila, mai cu duhul blândeții, pe cei doi frați ai săi și pe singura lui soră să cadă de acord cu vânzarea. De ce avea nevoie să-și refacă fondurile – era un mister, unul în plus, de familie. Alde Hubbard își țineau moștenirile căzute pleașcă, dezastrele și matrapazlâcurile departe de urechile copiilor, chiar mai abitir decât dezvăluirile de la brâu în jos; tot ce-am aflat (și despre asta se vorbise în șoaptă) era: „Mare păcat. Să fim nevoiți să vindem «Hambarul». Asta-i ideea agentului de bursă". În vara aceea, tata umblase timp de două săptămâni cu gura strepezită a unui dictator sud-american, pus sub arest în propriul lui palat. Mai că nu-mi păsa. Iubeam „Hambarul" mai puțin decât ceilalți, sau așa credeam. Abia în vara următoare, pe care am petrecut-o brambura la Southampton cu mama, îmbătându-mă cu noii ei prieteni largi la pungă, care nu-mi plăceau deloc, și bătând mingea cât mi-a fost luna august de lungă, am ajuns să pricep ce însemna să pierzi splendoarea după-amiezelor liniștite pe dealurile Maine-ului.

Invitația de a reveni la „Hambar" era deci agreabilă; posibilitatea de a-l vedea pe Harlot îmi dădea mari speranțe. Eram încă aidoma unei fetișcane îndrăgostite de un bărbat plecat la război. Dacă nu se înapoia mai devreme de trei ani de zile, ce conta. Fata nu se ducea la alte întâlniri și nici nu accepta măcar telefoane de la alți băieți.

Eram îndrăgostit de CIA. Mă număr printre cei care – să fie unul din zece, ori unul din cincizeci? – sunt în stare să renunțe la toată viața lor pentru a se concentra asupra unei singure părți a acesteia. Citeam romane de spionaj, făceam călătorii pe sărite prin Skeat, asistam la forumuri de politică externă la Yale și studiam fotografiile lui Lenin și Stalin și Molotov, ale lui Gromîko și Lavrenti Beria; voiam să înțeleg chipul inamicului. Evitam certurile politice legate de Republicani și Democrați. Nu însemnau mare lucru. Allen Dulles era Președintele meu, iar eu urma să fiu un cavaler în războiul împotriva Răului. Îl citeam pe Spengler și meditam pe timpul iernilor în New Haven la declinul iminent al Occidentului și la cum putea fi el prevenit. Fiți siguri deci că în aceste circumstanțe i-am trimis lui Harlot o telegramă că eram pe drum – am semnat-o Ashenden (după numele spionului englez inventat de Somerset Maugham) – și am pornit cu mașina mea, un Dodge 1949 coupé, tocmai de la

New Haven pe tot drumul până dincolo de Mount Desert, unde am găsit casa cu totul altfel decât fusese cândva.

Nu știu dacă țin să descriu schimbările. Mi-ar trebui un catalog explicativ al comorilor o dată cu investigațiile unui geolog: generații de Hubbard își lăsaseră – fiecare – stratul corespunzător. Țineam etajere de stejar pe la colțuri și mobilă daneză deschisă la culoare, în Cunard; o masă veche și frumoasă, în Tabără, ne venea de la Doane Hadlock Hubbard (care ne-a lăsat și niște schițe meticuloase pentru un turn de observație înalt de o sută de picioare, pe care plănuise cândva să-l construiască în capătul sudic al insulei). De-a lungul pereților fuseseră cârduri de fotografii înrămate și spălăcite, pătate, cu sticla crăpată, în cadre de stejar colțuroase, moștenite de pe la 1850 încoace. Mai erau reproducerile în culori, mult decolorate de soare, după Matisse, Braque, Dufy, Duchamp – toate aduse de maică-mea. Fuseseră păstrate, chiar dacă ea nu s-a mai întors vreodată. Odată ajunse pe perete, acolo rămâneau; era doar o casă de vacanță. Nu s-au purtat războaie de selecție – abia dacă avea loc o ajustare în ce se acumulase. Paturile fuseseră o zonă sinistrată, simple paturi de lemn. Saltelele pline de cocoloașe, cu arcurile rupte și cu pânza veche, birourile de lemn cu vopseaua groasă zgâriată de unghii și depunând astfel mărturie despre plictiseala după-amiezelor de vară, pânzele de păianjen pe canaturile ferestrelor, cuiburile unor păsăruici în adâncul iederii și murdăria de șoareci, în câteva din încăperile nefolosite, fuseseră prețul plătit pentru o casă atât de lăbărțată.

Când au cumpărat-o de la noi, Rodman Knowles Gardiner și soția lui au pus-o la punct. Tatăl lui Kittredge, fiind un specialist în Shakespeare (înrudit pe departe cu faimosul shakespeareolog George Kittredge, și el de la Harvard), avea destule cunoștințe despre cum se desfășoară o intrigă dramatică, așa încât a stipulat mai târziu, în actul prin care transfera cuplului ca dar de nuntă casa, că, în cazul unui divorț al lui Kittredge de Hugh Montague, ea urma să păstreze „Hambarul" fără vreun impediment. Și în acest fel m-am întors și am locuit acolo. Prin Kittredge. Dar asta avea să se întâmple în viitor. Acum, de Paștele acela al penultimului meu an la Yale, la mai bine de doi ani de la târgul încheiat cu alde Hubbard, dr. Gardiner și soția lui dichisiseră, desigur, „Hambarul". Odată doctorul retras din învățământ, cei doi au mutat câteva din mobilele lor cele mai bune în stil colonial, din casa lor de la Cambridge, la Maine. La ferestre erau perdele, iar pereții purtau colecția de picturi din secolul al nouăsprezecelea în stil victorian, a dr. Gardiner. Dormitoarele aveau paturi noi. De la prima vedere, toate astea mi-au fost nesuferite. Casa arăta acum ca un han din Noua Anglie, de soiul celor în care iarna e foarte cald iar ferestrele sunt bine închise.

Primele două ore de la sosirea mea au fost dificile. Hugh Montague și logodnica lui lipseau – în schimb, am fost primit de eminentul shakespeareolog și de soția sa, Maisie. Ei m-au suportat; eu am suferit. Fusese profesor la Har-

vard într-o specialitate ce s-ar putea să nu mai existe. Dr. Gardiner era atât de plin de el însuși, încât cu greu găseai parteneri pentru eminența sa. Felii din personalitatea lui, asemenea unui lanț descendent de asistenți, erau delegate să participe la conversație. Am vorbit despre echipele de fotbal de la Yale și Harvard din toamna trecută, apoi despre categoria mea la squash – eram jucător de categoria B – și despre tatăl meu, pe care dr. Gardiner îl văzuse ultima dată cu domnul Dulles la o petrecere care se dădea o dată pe an, la Washington:

– Arăta cu-adevărat foarte bine – firește, asta a fost anul trecut.

– Da, domnule. Încă arată bine.

– Bravo lui.

Ca jucător de tenis, dr. Gardiner nu-ți lăsa plăcerea unor schimburi de mingi rapide în timpul încălzirii. Avea să-ți taie scurt replica inocentă și să te lase să alergi după minge.

Nici Maisie nu era cu mult mai bună. Mi-a vorbit despre florile pe care avea să le răsădească în grădină în luna mai; s-a mai plâns cu o voce uscată și nu mai puțin dulceagă de vremea impredictibilă, primăvara, de prin partea locului. A amintit de hibrizii pe care urma să-i planteze; când m-am oferit să-i enumăr câteva din florile de câmp sau de pădure, pe care le putea găsi în iunie și iulie, i-a cam pierit interesul pentru mine. Pauzele în conversație s-au mărit, pierzându-se în tăcere. În disperare de cauză, am încercat să atac nucleul de rezistență al dr. Gardiner. M-am apucat să perorez despre o lucrare trimestrială (pentru care primisem un A) asupra operei lui Ernest Hewingway. Ironia pentru care a optat în mod conștient în stilul său din ultima sa perioadă de creație a arătat, am zis eu, că fusese influențat enorm de *Regele Lear*, în mod special de unele din replicile lui Kent, și am citat din actul I, scena 4: „Mă leg... să-l iubesc pe cel cinstit, să-i stau alături celui înțelept și scump la vorbă, să mă tem să judec, să lupt când n-am altă alegere și să nu mănânc pește". Eram cât pe ce să adaug: „să mă țin de povața cinstită, să călăresc, să alerg, să stric o poveste ciudată povestind-o și să transmit o solie cu inima deschisă", dar dr. Gardiner a zis:

– De ce te interesează un simplu imitator?

După care am tăcut cu toții. După un răstimp compact de tăcere, la căderea serii, Kittredge și Hugh Montague s-au întors. Era un Paște friguros și ei se duseseră să se cațere pe ghețari prin părțile mai joase ale lui Gorham Mountain. Fusese grozav, m-a asigurat Kittredge; arăta ca un măr roșu în obraji și strălucea toată ca de sărbătoare.

Era drăguță peste măsură. Părul și-l purta scurt, ca un băiat, și era îmbrăcată în pantaloni și în vindiac, dar era fata cea mai minunată. Ar fi putut fi un personaj din colecția victoriană de fecioare pictate a tatălui ei, albe ca pereții mănăstirilor lor, gingașe ca îngerii. Asta era Kittredge – numai că astăzi, după

ascensiunea pe ghețari de după-amiază, era rumenă și te surprindea – ca un câmp acoperit de zăpadă presărat cu coacăze sălbatice, roșii.

– Mă bucur că te cunosc. Suntem veri, știai? m-a întrebat ea.

– Cred că da.

– M-am uitat aseară. Suntem veri de-al treilea. Un fel de țară a nimănui, la o adică. Și a râs atât de direct la mine (ca și cum ar fi vrut să-mi arate cât de atrăgător putea fi un băiat mai tânăr decât ea dacă-i plăcea de el), încât Hugh Montague și-a făcut simțită prezența. Știam destul de puține lucruri despre gelozie, totuși am simțit-o emanând din el. Ei bine, trebuie să vă spun, a zis ea, tot timpul cât Hugh ne-a cărat pe povârnișul ăla l-am bătut la cap că nu mă mărit cu el până nu-mi promite că n-o să-mi mai facă una ca asta niciodată, la care el mi-a întors-o că: „Tu și cu Harry Hubbard sunteți în aceeași barcă", așa că ne expulzează pe amândoi din arta asta a lui de a scurma pământul.

– De fapt, a observat Hugh, ea e ceva mai bună decât tine, Harry, dar tot fără speranță.

– Păi, așa sper, s-a băgat Maisie Gardiner. Trebuie să fii nebun să-ți riști gâtul pe ghețarii ăia.

– Îmi place, a zâmbit Kittredge. Singurul lucru pe care își dădea osteneala să-l spună era: „Gheața n-o să te trădeze până în clipa în care a și făcut-o". Doamne, ce mai soț o să iasă din tine.

– Relativ sigur, a replicat Hugh.

Pe Rodman Knowles Gardiner l-a apucat tusea la gândul că fie-sa se mărita.

Și, chiar în aceeași clipă, Kittredge a spus:

– Cred că tata vede în mine o Desdemona.

– Nu mă văd deloc, a declarat tatăl ei, ca un arap, nici însurat cu fiica mea. Logica ta cam șchioapătă, draga mea.

Kittredge a schimbat subiectul.

– Nu te-ai cățărat niciodată pe ghețari? m-a întrebat ea. Am scuturat din cap și Kittredge a zis: Nu-i mai rău decât ce te pun să faci la Fermă, când trebuie să sari din șanț și să te strecori prin lațurile gardului în scurtul răstimp când reflectoarele care mătură terenul sunt stinse. S-a oprit, dar nu din prudență, ci ca să calculeze cam când îmi va veni și mie rândul la corvoadă. Cred c-ai să treci și tu prin asta peste un an. Gardul reproduce bariera Grosse – Ullner din Germania de Est.

Hugh Montague zâmbea, dar fără urmă de veselie.

– Kittredge, nu face din indiscreție o profesiune.

– Nu, a zis Kittredge, acum sunt acasă, vreau să vorbesc. Nu ne aflăm la Washington și m-am săturat să mă prefac de la pălăvrăgeala unui cocteil la altul c-aș fi un funcționar neînsemnat de la Tezaur. „Oh", zic ei „și ce pui la dosar"? „O grămadă", le răspund eu. „Statistici". Ei știu că mint. Sunt o nălucă cu sticleți la colivie. Asta sare-n ochi.

– De sărit sare-n ochi cât de răzgâiată ești, i-a întors-o logodnicul ei.

– Pot să nu fiu? Sunt o puștoaică, a zis Kittredge. Tu nu ești? a înnădit ea întrebarea.

– Pe jumătate, am spus, și, cum nimeni n-a intervenit, m-am simțit obligat să le dau o explicație în două cuvinte.

Părea fascinată.

– Trebuie să fii plin de vedenii, uite-așa, straturi-straturi, a sărit ea, așa le spun eu. A ridicat o mână albă și minunată, ca și cum ar fi jucat rolul agentului de stradă într-o piesă satirică tocmai bună pentru un bal de binefacere. Dar am apucat să promit la toată lumea că săptămâna asta n-am să teoretizez. Unii beau prea mult. Eu îi dau înainte cu teoria. Tu ce crezi, Hugh, o fi vreo boală?

– E preferabil să bei, a propus el.

– Îți povestesc eu despre vedenii când om rămâne între patru ochi, mi-a declarat ea de față cu el.

M-am crispat interior. Hugh Montague era un bărbat posesiv. Dacă-mi zâmbea cu drăgălășenia aia a ei, el vedea în asta sfârșitul dragostei lor. În definitiv, avea dreptate. Îndrăgostiții scurtează graficul timpului. Ceea ce nouă avea să ne ia mai bine de cincisprezece ani, lui îi părea un pericol imediat.

Pe de altă parte, era sâcâit. Să faci conversație cu Rodman și Maisie Gardiner era totuna cu a lua masa într-o încăpere în care becurile se tot aprind și se sting. Convorbirea noastră s-a purtat, în cea mai mare parte a ei, contrar regulilor oricărei înlănțuiri logice. Cât au durat aperitivele, am ținut socoteala unor comentarii. În decurs de zece minute s-au rostit zece propoziții. Ele au aparținut – trei, doctorului Gardiner, două lui Maisie, trei lui Harlot, una lui Kittredge și una mie. Memoria își are limitele ei. Vă ofer un surogat rezonabil:

Rodman Knowles Gardiner: „L-am întâlnit pe Freddy Eaves la șantierul naval, în timp ce mă uitam după un spinaker nou".

Maisie: „De ce oare cârciumăresele bătând în mov imperial se ofilesc mult mai repede decât soiul «cosmos»?"

Hugh Montague: „Am auzit că ieri, în Pirinei, s-a format o avalanșă majoră".

Kittredge: „Dacă le-ai pune cârciumăreselor mov mai puțin bălegar, mamă..."

Maisie: „Domnule Hubbard, poți avea încredere în Gilley Butler ca om la toate? Tatăl dumitale, Cal Hubbard, spune că e cazul să fim cu ochii pe el".

Eu: „Trebuie să-l întreb pe tata".

Montague: „Nu luaseră cu ei corzi, așa că nu-i nici o șansă să le găsească trupurile".

Dr. Gardiner: „Spinakerul s-a rupt în două în Regata următoare. A trebuit să folosesc troliul mobil. La jumătatea drumului".

Montague: „De trei ori Ura! în amintirea celor căzuți, Harry".

Dr. Gardiner: „Mă duc să umplu shakerul cu Martini".

Și totuși, Kittredge și cu mine am avut un ceas numai pentru noi. Ea l-a pretins. Duminică dimineața, când ne-am întors de la slujba de Paște, având în față o oră, cât îi trebuia bucătăresei lui Maisie să ne servească prânzul, Kittredge a forțat lucrurile.

– Aș vrea ca Harry să-mi arate insula, i-a zis ea lui Hugh. Nu mă-ndoiesc că-i cunoaște toate cotloanele și ascunzișurile.

În aer a plutit oarecare neîncredere. N-aveai nevoie de o călăuză ca să descoperi cotloanele și ascunzișurile insuliței noastre.

Hugh a încuviințat din cap. Zâmbea. A întins o mână și a mimat cu ea un pistol, cu degetul mare în sus și arătătorul întins. Fără să scoată o vorbă, m-a împușcat – o dată.

– Nu uita să te ștergi la nas, Herrik, m-a prevenit el.

Kittredge și cu mine am pornit călcând printre varehi și alge aruncate pe țărmul plin de pietriș. Lângă noi se cabra prezența nevăzută a lui Harlot, ca umbra unui taur pe câmpul stării noastre de spirit.

– E înfiorător, a spus Kittredge în cele din urmă și m-a luat de mână. Îl ador, dar este înfiorător. E un *zuliar.* Harry, îți place amorul?

– M-ar dezgusta să cred că nu, am zis.

– Ei bine, așa sper și eu. Arăți la fel de bine ca Montgomery Clift, deci s-ar cuveni să-ți placă. Eu sunt conștientă că-mi place amorul. Legătura dintre Hugh și mine se bazează în întregime pe sexualitate. În rest, avem atât de puține în comun. De asta-i gelos. Omega sa este vidă în mod virtual de libido iar Alpha, supraîncărcată.

Încă nu știam că o preocupau cele două principii-tărâmuri, Alpha și Omega, încă din clipa când se întâlnise cu această concepție pentru prima dată, cu patru ani în urmă. În ce mă privea auzeam abia acum despre ea. Dar aveam să mă izbesc de aceste două cuvinte timp de treizeci de ani de atunci încoace.

– Ce-i mai rău, a zi ea, e că sunt încă virgină. Cred că și el e, deși n-ar scoate o vorbă mai pe șleau despre asta.

Am fost de două ori șocat, o dată de faptele uluitoare în sine și încă o dată pentru că-mi vorbise despre asta. Totuși, râdea.

– Înghit în fiecare noapte o pilulă de Dreaptă Credință, a continuat ea. Tu, Harry, ești virgin?

– Din păcate, da, am replicat.

S-a pus pe râs și nu mai isprăvea.

– Nu vreau să fiu virgină, mi s-a confesat ea. E absurd. Eu și Hugh ne cunoaștem corpurile unul altuia destul de bine. De fapt, perfect. Stăm multă vreme împreună, în pielea goală. Suntem legați, printr-un soi de adevăr. Dar el insistă ca, pentru a consuma ultima parte a actului, să așteptăm până după căsătorie.

– Păi, în curând ai să fii mireasă, cred.

– În iunie, a încuviințat ea. Urmează să punem la punct câteva planuri la sfârșitul ăsta de săptămână, dintre ultimele, dar tata și Hugh, dacă-i pui împreună – nici o speranță să se-nțeleagă. Mai rău decât doi bătrânei decrepiți într-o casă străveche, care încearcă să facă conversație, fiecare ținând în gură placa dentară a celuilalt.

Era rândul meu să râd. A durat atât, încât m-am simțit încurcat și m-am așezat jos. A stat și ea, lângă mine. Eram cocoțați pe capul dinspre sud al insulei și priveam în apa golfului Blue Hill Bay, la soarele pascal friguros, strălucind departe peste Atlantic.

– Hugh poate fi cea mai complicată persoană pe care am întâlnit-o vreodată, a zis ea, dar, în week-end-ul ăsta, e ridicol de simplu. Tună și fulgeră, fiindcă nu putem rămâne împreună noaptea. Tata a insistat să mă instaleze în camera de lângă a mamei și a lui. Așa că Hugh e ținut la distanță. E cumplit de priapic, știi. La Washington, e tot timpul grămadă pe mine. Sper că n-ai nimic împotrivă că auzi toate astea, Harry. Trebuia să vorbesc cu cineva.

– Da, am zis. N-o pricepeam deloc. Faptele păreau că se bat cap în cap. Cum poate fi grămadă pe tine, am întrebat, dacă sunteți amândoi virgini?

– Păi, apelăm la ce numește el „soluția italiană".

– Oh, am exclamat. Nu mai știam ce să cred. Apoi, am înțeles. Contemplam în gând și mă durea fizic ce-i permitea ea să-i facă. Și nu eram în stare nici să concep vreo legătură între toate astea, puritatea ei și lumina soarelui.

– În realitate, a zis ea susurând cu glasul ei ridicându-se ca un zefir și pornind iute, al unei fete de la Radcliffe, îmi place. E destrăbălat. Să fii virgină și să te simți ca o desfrânată. Harry, asta mi-a deschis o fereastră spre Renaștere. Acum, înțeleg cum puteau să se țină de canoanele catolice și să trăiască într-o asemenea mortală aproape violare în atât de multe privințe. Știi, nu-i cea mai nesănătoasă cale de a te apropia de toate astea.

– Așa vorbești cu toată lumea? am întrebat-o.

– Dumnezeule, nu, a zis. Tu ești deosebit.

– Cum e cu putință? Nu mă cunoști.

– Mi-a fost de ajuns o privire. Înainte de-a pleca, mi-am promis: acestui om am să-i spun totul. Vezi tu, Harry, te iubesc.

– Oh, am spus, cred că și eu te iubesc. N-aveam nevoie să mă prefac. Gândul la un Hugh Montague satir în călduri, în cârca ei, mă făcea să mă simt rănit de moarte, în chip criminal rănit. Puteam fi la fel de bine un încornorat. Uram felul în care mărturisirea ei atinsese însuși centrul ființei mele.

– Firește, a pus ea lucrurile la punct, tu și cu mine suntem veri și așa vom rămâne, în privința asta nu-i nimic de făcut. Cei mai buni prieteni, da. În cazul cel mai rău, niște verișori care se mai și pupă! Și mi-a dat cea mai mică mostră, sărutându-mă pe buze. Ceea ce mi-a mers, de asemenea, drept la inimă. Gura ei avea parfumul unei petale abia desprinse dintr-o floare. Nu simțisem

niciodată de aproape o respirație atât de gingașă. Nici una mai plină de surprize. Era ca și cum ai fi luat în mână un mare roman și i-ai fi citit prima propoziție. *Numele meu e Ismael.*

– Într-o bună zi, a rupt ea tăcerea, după ce Hugh și cu mine vom fi sătui unul de altul, poate că noi doi vom avea o legătură. Una trecătoare, cât să ne dea o plăcere nerușinată și răutăcioasă.

– Niște verișori care se pupă, i-am replicat eu răgușit.

– Da. Numai că acum, Harry, am nevoie de un bun prieten. Am nevoie de-o hazna. De cineva căruia să-i pot spune totul.

– Eu aș fi incapabil să spun totul, am mărturisit eu, ca și cum aș fi avut numeroase aventuri, ținute meticulos în secret.

– Ești încheiat ermetic la toți nasturii. De-asta te-am scos din casă. Vreau să stăm de vorbă despre vedeniile tale.

– Expresia face parte din teoriile tale psihologice?

– Da.

– Tata mi-a spus că ești un geniu. Ceea ce susține Allen Dulles.

– Ei bine, nu sunt, a zis ea nerăbdătoare, ca și cum stupiditatea unei atari ipoteze ar fi însemnat o mare însingurare. Am un creier care, atunci când nu-l folosesc, e minunat de gol. Așa încât le permite să intre în el unor idei pe care alții le-ar da deoparte. Nu crezi că Cerul ne trimite adesea mesaje cu aceeași plinătate cu care și forțele întunericului ne stimulează pornirile?

Am aprobat cu un gest din cap. Nu m-aș fi priceput s-o contrazic. Dar, la urma urmei, nici nu căuta o dezbatere. În vocea ei se percepea un ton nou și am simțit că era dispusă să se expliciteze.

– Freud nu m-a atras niciodată, a început ea. A fost un tip mare și a făcut descoperiri să le aduni cu banița, dar nu găsești la el mai multă filosofie decât la un stoic. Nu-i de-ajuns. Stoicii au produs buni instalatori. Canalele de drenaj nu funcționează, iar tu trebuie să te ții de nas și să le pui la punct. Aici sfârșește filozofia lui Freud. Dacă oamenii și civilizația noastră nu corespund – lucru de care suntem oricum conștienți –, păi, zice Freud, să nu ne pierdem cu firea.

Era clar că mai ținuse acest discurs. Trebuie să-și fi expus teza nu o dată la slujbă. Așa că am luat drept o favoare faptul că voia să mi-o schițeze. Și apoi, îmi făcea plăcere să-i ascult glasul. Știam în sinea mea că-mi ținea conferința asta pentru că dorea să fim mai aproape unul de altul. Și am simțit în inimă mușcătura inconfundabilă a celei mai curate iubiri. Era atât de frumoasă și atât de singură. Cu flori de câmp în păr și în picioare cu pantofi de sport, albaștri. Aș fi vrut s-o strâng la piept cu putere, și aș fi făcut-o de n-aș fi avut sentimentul că umbra prodigioasă – nesfârșită – a lui Hugh Montague se întindea până la mine.

– Din punct de vedere filozofic, a continuat ea, sunt pentru dualism. Nu văd cum cineva n-ar fi. Putea el Spinoza să-și postuleze Substanța, acea mi-

nunat de insesizabilă, metafizică și metaforică găselniță suficientă sieși; de care s-a folosit pentru a strânge laolaltă contrariile și pentru a se putea astfel declara un monist. Dar cred că în felul acesta scufunda corabia filozofică. Dacă Dumnezeu încearcă să ne spună ceva, acest ceva e că ideile pe care ni le facem despre El și despre univers sunt duale. Paradisul și Infernul, Dumnezeu și Diavolul, binele și răul, nașterea și moartea, ziua și noaptea, caldul și recele, bărbatul și femeia, dragostea și ura, libertatea și sclavia, starea de trezie și visul, cel care făptuiește și cel care observă – și lista o pot completa la nesfârșit. Gândește-te: suntem concepuți prin întâlnirea unui spermatozoid cu un ovul. Din prima clipă a existenței noastre, în momentul creației noastre, suntem aduși la viață prin alăturarea a două entități distincte; cât de diferite sunt. Începem să ne dezvoltăm imediat după asta, cu o parte dreaptă și una stângă. Doi ochi, două urechi, două nări, două buze, două rânduri de dinți, doi lobi cerebrali, doi lobi pulmonari, două brațe, două mâini, două picioare, două labe.

– Un nas, am zis.

Pe asta o mai auzise.

– Nasul e numai o alcătuire de carne, înconjurând două tunele.

– O limbă, am zis.

– Care are un vârf și un capăt, teribil de deosebite. A scos limba la mine.

– Cinci degete de fiecare mână.

– Degetul mare e în opoziție cu celelalte. Cândva, și degetul mare de la picior era la fel.

Am început să râdem.

– Două testicule, am zis, dar un singur penis.

– Asta-i veriga slabă în teoria mea.

– Un singur buric.

– Ești groaznic, a spus. Nu ierți nimic.

– Un cap cu păr.

– În care faci cărare. M-a ciufulit. Aproape că ne-am sărutat din nou. Flirtul acela, cu o verișoară de-a treia, mai mare cu vreo doi ani decât mine, era delicios.

– Încearcă să fii serios. Există mai multe dovezi despre dualitate decât despre singularitate. Am luat hotărârea să mai fac un pas. Ce-ar fi dacă n-am avea numai două nări, doi ochi, doi lobi și așa mai departe, ci și două psycheuri, echipate diferit. Trec prin viață ca doi frați siamezi într-unul și același individ. Tot ce i se întâmplă unuia, i se întâmplă și celuilalt. Dacă unul se însoară, celălalt îl însoțește. În celelalte privințe, sunt feluriți. Se pot deosebi doar întrucâtva, ca niște gemeni identici, sau în largă măsură, așa, ca binele de rău. S-a oprit, pentru un alt exemplu. Sau ia optimismul și pesimismul. Îl aleg pe ăsta, pentru că-i ceva mai ușor de discutat. Multe din cele prin care trecem au armonii superioare – optimiste – și posibile deschideri pesimiste. Ia ca ipo-

teză existența unui Alpha și a unui Omega – așa am botezat în cele din urmă cele două suflete, oricum, trebuie numite cumva, iar A și Z sunt insuportabil de reci –, așadar, Alpha și Omega. *Este* pretențios, dar te poți obișnui.

– Urma să-mi dai un exemplu, am zis.

– Da. În regulă. Să presupunem că Alpha tinde de cele mai multe ori să fie optimist, în timp ce Omega înclină spre pesimism. Fiecare experiență sosită pe aceste căi este interpretată cu o sensibilitate, ca să mă exprim așa, diferită. Dintr-o anume situație, Alpha reține ceea ce-ar putea fi pozitiv; Omega anticipează însă pierderile. Acest mod divizat de percepție e operant în cazul oricărei dualități pe care ai invoca-o. Ia noaptea și ziua. Dă-mi voie să înaintez supoziția că Omega e întrucâtva mai receptiv la experiențele nocturne decât Alpha. Dimineața, totuși, e mai bine ca Alpha să se scoale din pat și să se ducă la lucru.

Ca și când pentru a dovedi prezența lui Alpha și Omega, în propria ei ființă, intimitatea ei, atât de inocentă și de îndrăzneață totodată, se retrăsese și apăruse o persoană pedantă. Așa că aveai de furcă cu ambele ei laturi, dacă voiai s-o cucerești. Mi-a mai dat prin cap că nu prea îi eram loial lui Hugh Montague, dar, fir-ar să fie, asta putea fi partea mea de Omega.

– Nu văd pur și simplu, am zis, de ce aceste două părți trebuie să reacționeze tot timpul diferit.

– Amintește-ți, a zis ridicând un deget profesoral, Alpha și Omega se originează în făpturi diferite. Unul descinde din spermatozoid, Alpha; Omega, din ovul.

– Vrei să spui că avem un psyche masculin și unul feminin?

– De ce nu? Nu-i nimic mecanic în asta, a zis Kittredge. Latura masculină poate avea din plin calitățile așa-numite feminine, în timp ce Omega poate fi o matahală de muiere, tot atât de virilă și de musculoasă ca un gunoier. M-a privit amuzată, parcă vrând să-mi arate că Alpha ei se reîntorsese. Ori Omega? Dumnezeu vrea să fim la fel de deosebiți unii de alții și dăltuiți în fațete numeroase ca un caleidoscop. Ceea ce ne deschide o perspectivă spre următorul punct, și aici Hugh și cu mine am căzut de acord: confruntarea între Dumnezeu și Diavol are loc în ambele entități psihice. Așa ar trebui să fie. Schizofrenicii tind să separe total binele de rău, dar, în inșii mai echilibrați, Dumnezeu și Diavolul dau lupta nu numai în Alpha, ci și în Omega.

– S-ar zice că în sistemul tău există o capacitate nelimitată pentru confruntare.

– Firește. Și oare nu se potrivește aceasta cu natura umană?

– Bine, am spus, dar eu tot nu văd de ce și-a dorit Creatorul o structură atât de complicată.

– Pentru că a vrut să ne dăruiască liberul arbitru, a zis ea. Și în această privință sunt de acord cu Hugh. Liberul arbitru înseamnă până la urmă să-i dai Diavolului o șansă egală.

– Cum poți s-o știi? am izbucnit.

– Așa cred eu, a zis ea simplu. Nu vezi, avem cu adevărat și-n fapt nevoie de două psyche-uri, fiecare cu Supraeul, Eul și Id-ul său. Astfel omul se poate simți cumva tridimensional, ca să mă exprim așa, în experiența lui morală. Dacă Alpha și Omega sunt destul de diferiți, și, acordă-mi crezare, adesea așa stau lucrurile, atunci ei pot considera aceeași întâmplare din puncte de vedere cu totul distincte. De asta avem doi ochi – motivul e același. Putem evalua distanța.

– Explică-mi asta, am sărit eu. Atunci când între ochii noștri apare o diferență prea mare, facem apel la ochelari. Dacă Alpha și Omega sunt mult prea altfel unul față de celălalt, atunci cum poate să funcționeze cineva?

– Uită-te la Hugh, a zis. Alpha și Omega lui trebuie că sunt ca Soarele cu Luna. Oameni mari, și artiști, bărbați extraordinari și femei extraordinare au Alpha și Omega la distanțe dramatice. Firește, la fel se întâmplă și cu cei slabi de minte, cu cei robiți patimilor și cu psihoticii.

Ceva din siguranța tonului ei m-a îndârjit.

– Cum poți distinge atunci, am întrebat-o eu, între un artist și un psihotic?

– Prin calitatea comunicării interne, firește. Dacă Alpha și Omega sunt cât se poate de diferiți, dar izbutesc totuși să-și exprime necesitățile și percepțiile distincte comunicând între ei, atunci ai o posibilitate extraordinară. Acest soi de oameni pot ajunge la soluții extraordinare. Artiștii, mai ales. Vezi, când Alpha și Omega nu comunică, atunci unul ori celălalt trebuie să domine sau ne trezim într-un punct mort. Cel care pierde se simte strivit. E o soluție de viață disperant de ineficientă.

– Ca în concepția totalitaristă?

– Exact. Ai priceput sensul spuselor mele.

Mi-a făcut o plăcere grozavă să aud asta. Încurajat, i-am pus întrebarea:

– Poate un individ mai sănătos să aibă un Alpha și un Omega la fel de deosebiți cam cum sunt Republicanii și Democrații? De acord în unele privințe, în dezacord în altele, dar să-i dea de cap?

Strălucea. Îi adusesem apa la moară. În ochi îi juca din nou luminița aceea poznașă.

– Ești minunat, a zis. Te iubesc. Ești atât de direct.

– Râzi de mine.

– Nu râd, a zis. Mă voi folosi de exemplul tău când mă voi găsi în fața tonților ălora cărora trebuie să le dau explicații.

– Nu le plac ideile tale? Eu chiar văd în ce fel Alpha și Omega ne spun o mulțime de lucruri despre spioni.

– Firește. Dar prea mulți dintre cei cu care lucrez se tem să le dea credit. Pentru ei, nu-s decât o fată. Astfel încât nu pot crede că aceasta s-ar putea dovedi prima teorie psihologică temeinică, aptă să explice cum izbutesc spionii

să reziste tensiunii în situațiile imposibile prin care trec, și, de fapt, nu numai că suportă această viață dublă, dar chiar o caută.

Am încuviințat din cap. Mă îndrumase în mod direct, dar mă întrebam dacă felul cum prezenta ea lucrurile nu era cam sărac. Cei mai mulți dintre intelectualii pe care-i întâlnisem la Yale păreau să se simtă obligați ca, la o primă întâlnire, să pună la bătaie o întreagă baterie de baraj, alcătuită din autori de mărimea întâi și/sau ezoterici, pe care se presupunea că și-i însușiseră. Cu Kittredge, totuși, citarea lui Spinoza și o trimitere la Freud păreau suficiente. Nu scosese la bătaie o întreagă armată de cavalerie de autorități în materie, ca să-mi dea peste cap flancurile. Își urma șirul gândurilor; asta o mulțumea pe deplin. Mi-am zis că avea mintea viguroasă și inocentă a unui inventator.

Ei bine, am continuat să discutăm. N-am ajuns niciodată la vederile din capul meu, dar înainte de-a se fi isprăvit cu ceasul petrecut printre cotloanele și ascunzișurile insulei Doane, am fost cam atins de faptul că expunerea unor idei îi făcea tot atâta plăcere ca și flirtul. Iată de ce, înainte de a reveni în casă, am încercat s-o tachinez. I-am cerut să mărturisească: cine erau Alpha și Omega ei.

– Oh, a zis ea, ceilalți remarcă mai bine asemenea lucruri decât noi înșine. Spune-mi impresia ta, cum crezi că se configurează în mine?

– Oh, am spus imitându-i vocea, cred că Alpha e plin de loialitate, iar Omega tot atât de înșelător ca mareele. Alpha e îmbuibat de castitate și Omega dezechilibrat de sacrilegiu. Ești spontană ca un copil, pe de-o parte, și un constructor de imperii, pe de alta.

– Ești un diavol împielițat, a zis și m-a mai sărutat o dată pe gură.

Nimeni nu-mi va putea spune vreodată dacă Harlot a zărit scurta noastră sărutare sau a simțit-o doar. În timp ce ne întorceam ținându-ne de mână, am dat peste el. Stătea pe o stâncă și trebuie să ne fi văzut apropiindu-ne. N-am idee de când era acolo, dar împunsătura pe care o simțeam în inimă părea că-și găsește confirmarea. Desigur, nu și-a schimbat purtarea, dar intimitatea dintre Kittredge și mine fusese pârjolită la flacăra prezenței sale. Cuvântul este potrivit. Când am fost aproape, mi-am simțit sprâncenele de cenușă: m-am întrebat dacă, odată intrat în CIA, voi plăti pentru ceasul petrecut cu logodnica lui.

Ceea ce urmează să povestesc e penibil. În duminica aceea a Paștelui, seara, dr. Gardiner și-a dezlănțuit furiile îngropate în gâtlej, cinstindu-și oaspeții: ne-a citit din Shakespeare la lumina focului aprins în chilioara sa.

Ne-a oferit o operă timpurie: *Titus Andronicus*. Ciudată alegere. N-aveam să înțeleg cât de bizară era până când n-am cunoscut mai bine familia. Chiar dacă nu aparținea de școala cercetătorilor care considerau că *Titus Andronicus* nu fusese scrisă de Shakespeare, o socotea, și ne-a spus-o, una din piesele cele mai sărace ale Bardului. Neinspirată și mult prea înfricoșătoare. Totuși, dr. Gardiner ne-a citit din ea în noaptea aceea de duminică cu o voce

plină de pasiune și a ales teribila tiradă prin care Titus le spunea lui Chiron și Demetrius că, drept răsplată pentru faptele lor ticăloase împotriva familiei sale – îi retezaseră mâna și tăiaseră ambele mâini ale fiicei sale, Lavinia –, el, Titus, urmează să se răzbune:

Ciuliți urechea, viermi, și ascultați
Cum am de gând să vă muncesc de moarte
Cu mâna asta, care mi-a rămas,
Vă spintec beregățile și ea,
Lavinia, va ține între cioturi
Vasul ofrandei voastre vinovate.
Ciuliți urechea, da, vă voi pisa
Și-n pulberi oasele vă voi preface
Și-amestecându-le cu sângele-or dospi
Un aluat, și el va să vă-mbrace
Precum într-un sicriu, țeastă cu țeastă
Două plăcinte,-ale rușinii voastre.

Voi, pregătiți-vă de-acuma beregata,
Lavinia, hai, vino, și primește
Sângele lor, iar când vor fi murit
Mă lasă oasele să le zdrobesc
Și-n zeama urii să le-nmoi făina
Și-n aluatul ăsta se se coacă
Aceste capete netrebnice; poftiți,
Ospățu-i gata, mai ne-nduplecat,
Mai sângeros decât a fost, să știți,
Festinul cruzilor Centauri...

A recitat pasajul, dându-i întreaga sonoritate a unei voci faimoase, restituindu-i întregul vacarm elizabethan, cu toate vocalele și consoanele luându-se la trântă, poticnindu-se în obstacole și căzând, dar cum izbutea să le redea cuvintelor frăgezimea articulațiilor! Părul mi se ridicase măciucă-n cap. Atunci am aflat că cel de-al șaselea simț al nostru e părul.

– Nu aprob piesa, a spus dr. Gardiner după ce terminase de citit, ci mânia epocilor adunată-n clocotul acestei materii fabuloase.

Maisie adormise în timp ce el citea. Capul îi căzuse pe o parte. Gura îi rămăsese deschisă și o clipă m-am gândit că suferise o comoție. Greșeam. Tocmai își luase porția de somnifer pentru noapte; peste puțin timp, dr. Gardiner o ducea sus în dormitor. Aveau să treacă din nou ani până să aflu – cât de puține confesiuni făcea la o adică Kittredge! – că dr.Gardiner avea și el preferințele lui conubiale: o cerceta pe Maisie în timp ce ea dormea. Kittredge a descoperit năravul tatălui ei pe când avea zece ani. Se uitase pe gaura cheii

și văzuse totul. În somn, pradă impudică a lui Morfeu, Maisie scotea țipete de pasăre.

S-au mai văzut soți și soții care au descoperit că diferitele lor copilării erau înlănțuite în mod curios: Kittredge și cu mine ne văzusem părinții în timp ce făceau dragoste. Sau mai la obiect, îi văzusem pe trei din cei patru părinți. Titus și Lavinia, luați împreună, își pierduseră trei din cele patru mâini. Aluzia e fără sens, sunt sigur, dar numerele dispun de logica lor și se prea poate ca Augustus Farr să fi hoinărit prin casă în noaptea aceea când dr. Gardiner și somnoroasa lui Maisie călătoreau pe tărâmurile subpământene care încep mai jos de ombilic.

6

Am revenit la „Hambar" cu ocazia căsătoriei lui Hadley Kittredge Gardiner cu Hugh Tremont Montague. Tatăl meu, mama mea vitregă, frații, unchii, mătușile și verii mei se aflau și ei printre bunele familii din Maine, reunite pe timpul verii. Erau alde Prescott și Peabody, Finletter și Griswold, Herter și Place. Până și domnul Collier din Bar Harbor, împreună cu jumătate din clubul orașului, a luat în piept drumul încolăcit de douăzeci de mile spre vest, trecând prin cele cincisprezece mile ale insulei spre interior. Erau de față contingente din Northeast Harbor și Seal Harbor, iar David Rockefeller lua și el parte. Desmond Fitzgerald putea fi văzut pe-acolo, precum și Clara Fargo Thomas; Allen Dulles a zburat de la Washington cu Richard Bissell și Richard Helms, Tracy Barnes și Frank Wisner, James Angleton și Miles Copeland. Unul din verii mei, Colton Shaler Hubbard, care se complăcea în definiția operativă a mucalitului, a fost auzit spunând: „Aruncă o bombă peste petrecerea de-aici și Informațiile Statelor Unite s-au făcut țăndări".

Nu ține de intenția mea să insist asupra aranjamentelor florale alese de Maisie, nici asupra sobrietății Bisericii episcopale Sfânta Anna a Trinității din Woods (care fusese criticată încă de la sfârșitul veacului trecut – începutul veacului nostru pentru aspectul ei presbiterian sărăcăcios) și desigur nu am mijloacele necesare să descriu brocartul rochiei de mireasă, nici frumusețea lui. Vorbesc despre ceremonia nupțială pentru că ea mi-a confirmat bănuiala că mă îndrăgostisem de Kittredge, și asta se dovedea a fi cea mai ieftină, autoadmisă și minunată iubire de care un tânăr se putea lega. Multă vreme nu m-a costat decât debordanta îmbogățire a autocompătimirii mele, care a avansat în ziua nunții de la echivalentul spiritual al unui suspin la cea mai adâncă melancolie de nuanța mahonului. Eram îndrăgostit de o fată frumoasă și plină de strălucire, care se mărita cu cel mai elegant și mai incisiv cavaler pe care-l întâlnisem vreodată; n-aveam nici o speranță, dar, ah!, dragostea era minunată.

Domnul Dulles părea de acord. Curând după ce ne-am adunat din nou la „Hambar" pentru petrecere, el s-a ridicat în picioare și (foarte în rolul său de director al CIA) a ținut primul toast. Îmi amintesc și acum cu câtă delicatețe își ținea paharul, dar cu ce sentiment al gravității.

– Conceptul greco-latin al minții sănătoase într-un corp sănătos este personificat de bunul și bravul nostru coleg, Hugh Tremont Montague, au fost primele sale cuvinte. Într-adevăr, de n-ar fi darul pe care-l împarte cu mine – nu, dați-mi voie să spun prin ce mă depășește –, astăzi risipita recoltă, cândva atât de bogată, a părului său, am putea vorbi despre un flăcău desăvârșit. Un râs politicos, dar din fericire fără pondere, a trecut încetișor prin încăpere. Pentru cei puțini dintre dumneavoastră care nu sunteți în cunoștință de cauză cu faptele sale eroice în OSS din timpul războiului, permiteți-mi să afirm că trebuie crezute pe cuvânt. Deocamdată, isprăvile lui rămân sub jurisdicția documentelor strict secrete. Din aceeași cauză, nu mă pot apuca să descriu munca pe care o face acum, pot doar să sugerez că amenință să devină indispensabil înainte de a fi atins vârsta de mijloc. Râsete ușoare și agreabile. Totuși, cu toate meritele sale, el rămâne încă cel mai norocos tânăr din lume. Se însoară cu o domnișoară de o frumusețe nemăsurată, care, dacă m-aș încumeta să devin grandilocvent într-o ocazie atât de festivă, a devenit totodată prin puterea inspirației, talent și studiu, un teoretician în psihologie de o forță și persuasiune apte să le dea aripi tuturor adepților lui Jung și să-i dea de rușine pe toți partizanii lui Freud. Pe când era încă studentă la Radcliffe, am avut prilejul să mi se arate lucrarea ei din anul patru, și era o minune. Fac o mică indiscreție și vă spun că m-am grăbit să exclam: „Kittredge, lucrarea ta e o minune și te asigur că unii dintre noi s-ar putea să aibă nevoie de ea. Dumneata, Kittredge, te îmbarci cu noi." Cum ar fi putut o tânără, în fața unei asemenea admirații, să nu-și dea consimțământul? Ținând această cupă în mână pentru a-i face urarea, îmi înalț totodată și inima. Dumnezeu să vă binecuvânteze pe amândoi. Fie ca El să sfințească această căsătorie a ta, prea distinse și pe jumătate văduvitule de chică Hugh Montague, și a ta, Hadley Kittredge Gardiner, aici de față, și rămânând atât de aproape de cele sfinte.

Pe urmă i-am fost prezentat în fugă, căci directorul era pe picior de ducă și n-a mai fost timp de altceva decât de o strângere de mâini fermă, însoțită de cel mai amical zâmbet.

– Ce mai balenă și taică-tău, Harry, mi-a spus și ochii îi scânteiau de tot ce se putea ghici printre rânduri. Am decis că domnul Dulles era poate cel mai drăguț om pe care l-am întâlnit la nuntă. Nerăbdarea mea de-a mă înhăma la atelajul CIA era mai vie decât oricând.

Firește, simțeam în preajmă prezența multor bărbați ale căror nume deveniseră legendare pentru mine încă de când taică-meu începuse să-mi vorbească despre ei pe tonul acela intim, rezervat de un zeu unor zei de seama lui; nume ca Allen și Tracy, Richard și Wiz, Dickie și Des ocupau deja unul

din amfiteatrele minții mele. Deși nici unul din aceste personaje nu arăta la fel de bine ca taică-meu, poate cu excepția lui Desmond FitzGerald, mulți dintre ei erau înalți ca el sau tot atât de puternici; chipurile lor îți sugerau că nu prea-i cazul să te dai la ei așa, cu una, cu două. Erau oameni care aveau *bază*. „Există ceva în mine", spunea prezența lor, „care va rămâne inviolabil".

Am renunțat la ultimul semestru din ultimul an la Yale, hotărându-mă la iuțeală – imediat după nuntă – să mă înscriu la școala de vară, astfel încât s-o absolv la jumătatea anului școlar, în ianuarie, și să candidez pentru CIA cu șase luni mai devreme. Era un sacrificiu, primul meu sacrificiu conștient de când mă știam pentru că la Yale mă simțeam bine, locuința îmi plăcea și încă mai nutream, din când în când, ideea de a-mi rezerva un an după terminarea colegiului pentru literatură. Chiar aveam posibilitatea de a scrie noaptea târziu, pentru că evitasem cu grijă cursurile care începeau înainte de ora 10 dimineața. Îmi făcusem, de asemenea, prietenii de toate nuanțele și în toate asociațiile pe care ți le poți face după trei ani la un bun colegiu, iar în general eram bine instalat. Aveam până și oarecari, deși puține, șanse ca, după ce muncisem pe lângă ea ca un rob, să fiu primit în echipa noastră sportivă. Așadar, renunțam de capul meu la o mulțime. Era însă voința mea. Dacă tot doream să-mi servesc țara, cel mai bine ar fi fost să-ncep printr-un sacrificiu. Așa că m-am dus la școala de vară și după opt luni de cursuri intensive ieșeam pe porțile ei, călcând pe străzile pline de zloată ale Washingtonului, pe la începutul lui februarie, posesor al unei diplome de studii – o jumătate de an –, un tânăr care abia făcea ochi în viață. Dar eram mândru de sacrificiul meu.

Nu voi descrie testele de la admitere. Erau numeroase și secrete, dar, în definitiv, dați fiind ofițerii Agenției care ar fi putut fi antrenați în susținerea demersului meu, ar fi trebuit să mă prezint slab ca să nu intru.

Desigur, se presupunea că vom face bine. Numai câțiva la sută dintre cei care candidau s-au dovedit în stare să completeze testele de la un capăt la altul – cele generale, cele personale, să treacă nevătămați prin detectorul de minciuni și să răspundă la chestionarul preventiv. Îmi aduc aminte că, în Declarația autobiografică, figura următoarea întrebare: „Pe o scală numerotată de la 1 la 5, în ce fel v-ați putea aprecia atașamentul pentru această profesiune"? Am așternut dedesubt un 5 și am scris în spațiul rezervat pentru comentariu: „Am fost educat să fac față situațiilor-limită".

– Explică-te, a zis examinatorul.

– Ei bine, domnule, am spus, și așteptam de mult să țin acest discurs, am sentimentul că, dacă aș fi nevoit, aș putea ține piept unui tribunal internațional. Când interlocutorul meu s-a uitat la mine, am adăugat, nu fără abilitate – așa credeam eu: Ceea ce doresc să subliniez e că, deși sunt o persoană morală, de dragul țării mele sunt pregătit să întreprind acele acțiuni pentru care voi fi obligat poate să înfrunt tribunalul sau, dacă se va ajunge până acolo, să mor pentru scopurile ei fundamentale.

Testul cu detectorul de minciuni mi-a făcut însă ceva mai multe necazuri. Era piatra de încercare. Deși fuseserăm preveniți să nu vorbim cu candidații care-l luaseră, ne întâlneam cu ei îndată ce era cu putință după teribilul eveniment; de obicei, spuneau cât mai puțin posibil și consumau bere cu nemiluita.

Revăd și-acum transcrierea întâlnirii mele cu detectorul de minciuni. E o transcriere imaginară. Ceea ce ne-am spus unul altuia – cel care lua interviul și cu mine – pe vremea aceea nu poate fi totuna cu ce-mi aduc aminte. Așadar, vă pun în față o amintire falsă, dar așa mi s-a întipărit în memorie. Chipul celui care punea întrebările are, în amintire, fălcile lungi și poartă ochelari; e la fel de *cenușiu* ca un personaj dintr-un film în alb și negru. Firește, ne aflam într-o cămăruță confortabilă și albă, la capătul unui coridor lung și plin de lume, într-un edificiu numit Building 13, dincolo de Reflecting Pool, și o mare parte a memoriei mele despre acele zile de iarnă este, într-adevăr, în gri și în alb.

Dau și eu ce-mi amintesc. Nu pot jura pentru nimic altceva, din această transcriere reconstituită, decât pentru realitatea psihologică în desfășurarea ei.

EXAMINATORUL: Ai trecut vreodată printr-o experiență homosexuală?

CANDIDATUL: Nu, domnule.

EXAMINATORUL: De ce această reacție disproporționată?

CANDIDATUL: N-am știut că-i o reacție disproporționată.

EXAMINATORUL: Într-adevăr? I-ai provocat mașinii ceea ce noi numim un *salt*.

CANDIDATUL: Nu s-ar putea ca mașina să fi interpretat greșit?

EXAMINATORUL: Ziceai că nu ești homosexual.

CANDIDATUL: Cu siguranță, nu.

EXAMINATORUL: N-ai fost niciodată?

CANDIDATUL: Am fost cât pe ce, dar m-am ținut departe.

EXAMINATORUL: Bine. Înțeleg ce vrei să spui. Să continuăm.

CANDIDATUL: Da.

EXAMINATORUL: Cum te descurci cu femeile?

CANDIDATUL: Am avut de-a face.

EXAMINATORUL: Te consideri normal?

CANDIDATUL: Puteți fi sigur.

EXAMINATORUL: Atunci de unde această variație?

CANDIDATUL: Îmi cereți să vă ofer un răspuns?

EXAMINATORUL: Permite-mi să reformulez. Există în relațiile dumitale cu femeile ceva pe care consensul social l-ar putea considera neobișnuit?

CANDIDATUL: Vreți să spuneți acte ieșite din comun?

EXAMINATORUL: Precizează.

CANDIDATUL: Puteți să-mi puneți o întrebare concretă?

EXAMINATORUL: Îți plac violențele?

CANDIDATUL: Nu știu.

EXAMINATORUL: Reacție disproporționată.

CANDIDATUL: Da, domnule.

EXAMINATORUL: Da, ce anume?

CANDIDATUL: Da, în ce privește violențele.

EXAMINATORUL: Nu face mutra asta nefericită. Asta n-o să ne împiedice să te primim. Pe de altă parte, dacă ai fi mințit la acest test, ți-ar fi putut face mult rău.

CANDIDATUL: Mulțumesc, domnule. Înțeleg.

Simt și acum o adiere din sudoarea care m-a scăldat atunci. Mințeam în fața detectorului de minciuni. Nu-mi pierdusem cu totul mai vechea pudoare. Chiar dacă două treimi din colegii mei de an de la Yale ar fi putut spune același lucru, orice era mai bun decât o asemenea mărturisire. Cum putea fi un bărbat al Companiei virgin? Dedesubt, aveam să citesc că și alți candidați mințiseră ca să protejeze același secret naiv. Era în ordine. Testele căutau să pună în evidență pe cei care ar fi fost vulnerabili la șantaj. Totuși, absolvenții de colegiu, cei binecrescuți, declarându-și o experiență mai mare decât aveau de fapt, puteau fi acceptați așa cum erau.

În acele săptămâni cât a durat testarea, am locuit la YMCA și am luat masa la drugstore[1] împreună cu alți candidați. Veniseră, în cea mai mare parte, din universități de stat și erau specializați în administrație, fotbal, diferite limbi, probleme externe, economie, statistică, agronomie sau în tehnici speciale. De regulă, unul din profesorii lor stătuse în prealabil de vorbă cu ei și, dacă erau interesați, primeau o scrisoare în care li se vorbea despre o carieră importantă în administrație cu însărcinări externe și li se cerea să-și depună răspunsul într-o cutie poștală din Washington DC.

M-am prefăcut că fusesem contactat ca și ceilalți, dar, dat fiind că nu eram specialist în administrație, economie, științe politice și psihologie aplicată, am pretins că făcusem, în schimb, ceva studii de marxism. Nici una din noile mele cunoștințe nu știa mare lucru despre asta. Mi-a mers cu povestea mea, așadar, până l-am întâlnit pe Arnie Rosen, al cărui tată era văr de-al treilea cu Sidney Hook. Ca un omagiu adus, poate, rudei sale, Rosen îi citise în adolescență pe Lenin, Troțki și Plehanov, nu pentru a deveni avocatul acestor idei, m-a asigurat el, ci pentru a se înarma ca viitor combatant împotriva lor. Așa mi-a prezentat el lucrurile într-o dimineață, printre clătite și cârnați: „Din câte umblă vorba, aș cunoaște și laptele pe care l-a supt V.I. Lenin". Da – Ro-

[1] Magazin multifuncțional, caracteristic tradiției americane (n.tr.).

sen, absolvent Phi Beta Kappa cu distincție, al Universității din Columbia. Mi-a displăcut din prima clipă.

Pe parcursul celor patru sau cinci săptămâni, viața pe care au dus-o laolaltă cu alți candidați se cheltuia în plimbări de la o clădire în care țineau cursuri la alta a complexului I-J-K-L, un pachet de patru construcții lungi, dintr-un șir care mergea de la Memorialul Lincoln, pe mai bine de un sfert de milă de-a lungul lui Reflecting Pool, spre monumentul lui Washington. În diminețile acelea de iarnă plumburie și golașă, construcțiile acelea arătau nu mult diferit de imaginile pe care le văzusem, ale lagărului din Dachau: aceleași alcătuiri lungi, cu două niveluri, ca niște șoproane menite să dureze cât lumea. Eram înghesuiți în clădiri construite în pripă, ca birouri guvernamentale în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial. Deoarece existau facilități dispersate pe mai multe străzi și în case bătrâne și frumoase, autobuze ale administrației în culoarea verde ca sticla ne transportau de la o clădire la alta în Groapa cu Ceață. Umpleam chestionare și umblam în grupuri complexate; eram, evident, recruți.

În acest răstimp, mă prefăceam, așa cum am spus, că sunt o apă și-un pământ cu noii mei prieteni. În realitate, această existență a mea era atât de dislocată față de tot ce cunoscusem la Yale, încât mă simțeam ca un străin în propria mea țară. Mă încercau asemenea sentimente cel mai adesea în timpul câte unei conferințe ținute în sălile de clasă omniprezente în stereotipia lor, cu pereții lor bej, tabla neagră, steagul american pe un suport și covoarele lor cenușiu închis, rezistent la pete, cu scaune portabile prevăzute cu măsuțe atașate de care te puteai rezema doar cu o mână. Colegii mei de clasă erau tot atât de tunși în stil recrut american ca și mine (valabil pentru cel puțin optzeci la sută dintre noi) și, dacă atitudinea noastră colectivă se situa undeva între YMCA și Harvard Business School, aceasta nu însemna că m-aș fi confundat cu vreunul dintre ei. Descopeream astfel cât de sărace se dovedeau cunoștințele mele despre concetățenii mei, sau, cel puțin, despre aceia care încercau, ca și mine, să intre în CIA. Așa cum nu aveam sentimentul propriei mele realități. Ceea ce, gândindu-mă mai bine, aducea o briză cunoscută în porturile singurătății mele.

Cu un prilej sau altul, am străbătut distanța până la casa din Georgetown, pe care Kittredge și Harlot o cumpăraseră în primul an al căsniciei lor, și acele seri mă stimulau mult. Unii dintre invitații lor la cină erau oameni importanți. Henry Luce a venit și el într-o seară și m-a tras deoparte ca să mă informeze că-l cunoștea pe tatăl meu, ceea ce i-a luat o mulțime de timp. Domnul Luce avea părul alb și sprâncene negre uriașe și grele, iar vocea lui a devenit brusc răgușită când mi-a spus: „Ai să duci o viață minunată. Decizii luate pe loc, iar partea cea mai frumoasă e că aceste decizii trag la cântar. Am dus la capăt uneori misiuni mai presus de puterile mele sau îmi depășeam propriile interese, și ți-o pot spune, Harry, o dată ce împărțim același diminutiv, indiferent că

vine de la Herrick sau Henry, că asta nu se poate compara cu nimic. S-o faci de dragul unui vis mai mare, asta-i totul, Harry". Ca un reverend, nu m-a slăbit până nu și-a luat mâna de pe umărul meu. Nu m-aș putea preface în sinea mea că-i eram nerecunoscător pentru discurs, căci după serile petrecute la familia Montague mă întorceam la camarazii mei din corpul Y și-i găseam frământându-se pentru ce va urma. În timp ce eu iradiam pe dinăuntru ca un element radioactiv. Dădusem nas cu Compania, era acolo. CIA nu se rezuma la construcțiile lungi cât niște hambare sau puțind a duhoarea stătută a unei mulțimi înghesuite în birouri imposibil de mici, nici la inchizitorii privind chiorâș, care te băteau cu cureaua; nu, CIA era și o societate de oameni eleganți, strânși în secret să lupte într-un război atât de nobil, încât ai fi putut și ar fi trebuit să fii gata să te târăști ani și ani prin noroi și prin gropi pentru asta. Ah, serile acelea din casa lor! Și chiar Harlot a fost acela care mi-a spus primul că intrasem, admis și confirmat, din ziua când susținusem ultimul test. Colocatarii mei din Y mai aveau de așteptat trei zile pentru a o afla, iar acest secret pe care nu li-l puteam împărtăși mă făcea să sufăr și am descoperit astfel că acela care deține o informație confidențială pe care dorește s-o exteriorizeze se aseamănă cu însetatul după o gură de apă într-o zi fierbinte.

După admitere, ne-am prezentat într-o dimineață la cursul de îndrumare. Vreo sută dintre noi am fost duși cu autobuzul din strada 9 până la un bloc de cinci etaje, vechi, cu acoperiș în stil Queen Anne, din spatele Departamentului de Stat. Acolo ne-am înghesuit într-o sală mică de curs, de la subsol. Pe scenă, un bărbat așezat pe scaun – l-aș fi luat drept un profesor universitar – s-a ridicat în picioare să ne ureze bun-venit; a zis:

– Dacă vreunul dintre voi nu știe ce să creadă, atunci aflați că veți lucra pentru CIA.

Am râs. Am aplaudat. Bărbatul a străbătut scena până la un șevalet acoperit cu o pânză. Trăgând-o deoparte, a lăsat la vedere primul dintre programele noastre – o schemă organizatorică. Cu un bețișor în mână, ne-a informat că Agenția avea trei Direcții, care puteau fi privite ca trei corporații surori sau trei regimente ale unei divizii:

– Direcția pentru Planuri supraveghează acțiunile acoperite și adună informații. Îndrumă spionii. Băgați-vă-n cap un cuvânt nou. Direcția Planuri *conduce* spionii, așa cum ați conduce o afacere.

Deoarece Spionajul și Contraspionajul erau parcela lui Harlot și acțiunile acoperite țineau de taică-meu, Direcția pentru Planuri reprezenta în ochii mei nouă zecimi din CIA.

Ne-a vorbit în continuare despre Direcția pentru Informații, care analiza materialul strâns de Planuri, și Direcția Administrativă „are grijă ca socotelile primelor două direcții să fie în ordine". Nu-i nevoie s-o mai spun, nici una din ultimele două nu mă interesa.

– Domnilor, a urmat el, sunteți o sută și trei bărbați – și-a aruncat ochii roată – sau, dacă e să mă slujesc de un instrument de precizie, sunteți o sută și unu bărbați și două femei, aleși pentru Direcția pentru Planuri. E minunat să te afli aici.

L-am aclamat. Ne-am ridicat în picioare și l-am aclamat, dar nu prea îndelung, pentru că imediat Allen Dulles, acum director al lui Central Intelligence, a ieșit de după cortină să ne vorbească. În ziua aceea, domnul Dulles iradia o căldură ingenuă, amabilă și benignă încât te-ar fi făcut să crezi în orice instituție cu care ar fi fost asociat, fie ea bancă, universitate, firmă juridică sau o ramură a administrației. Era îmbrăcat într-un costum din tweed cu petece de piele la coate, o cravată-papion elegantă, își ținea pipa în mână, iar ochelarii săi – care reflectau lumina – aveau strălucirea inteligenței înseși. A obținut un rapid succes, făcându-ne celor o sută și ceva de față aceeași impresie pe care mi-o făcuse la nuntă.

– Aflându-mă aici cu voi de la bun început, vă pot promite doar că veți străbate o carieră dinamică, una care merită osteneala, și captivantă. Am aplaudat. După Dunkirk, Winston Churchill nu i-a putut oferi viteazului popor englez decât „sânge, sudoare, trudă și lacrimi", dar eu vă promit dăruirea voastră, sacrificiul, deplina identificare și – să nu lăsăm asta deoparte – distracția din belșug.

L-am ovaționat.

– Faceți cu toții parte din Direcția Planuri și nu sunteți un grup ca oricare altul. Veți trăi, cei mai mulți dintre voi, în țări diferite, veți avea fără îndoială parte de acțiune și nu vă veți pierde niciodată – oricât veți fi de obosiți și împovărați – sentimentul valorii pe care o reprezintă munca voastră. Pentru că veți apăra țara împotriva unui dușman ale cărui resurse în războiul secret sunt mai mari decât ale oricărui guvern sau imperiu din istoria Creștinătății. Uniunea Sovietică a ridicat arta spionajului la înălțimi fără precedent. Chiar și în perioadele de așa-zis dezgheț, ei duc acest război cu o neclintită tărie.

Pentru a face față, suntem în curs de a construi cea mai mare agenție de informații pe care a văzut-o vreodată lumea occidentală. Siguranța acestei țări se sprijină nu mai puțin pe ea. Adversarul nostru este de temut. Și voi, cei de aici, ați fost aleși să faceți parte din marele scut de rezistență în fața dușmanului nostru formidabil.

Un freamăt de fericire umplea sala, îl puteai simți. Ce conta scena strâmtă de la subsol, cu steagul american într-o latură; împărtășeam, în clipa aceea, căldura unui teatru cu tradiție, când cortina se lasă asupra unui deznodământ memorabil.

Dar nu sfârșise. Nu era stilul domnului Dulles să încheie într-o tonalitate majoră. Era mai plăcut să ne aducă aminte că fuseserăm admiși într-un fel de frăție de cruce: privilegiile noastre ne îndreptățeau să auzim o istorioară pe socoteala conducătorului.

– Cu ani în urmă, a zis el, pe când eram tânăr cum sunteți cei mai mulți dintre voi, am fost trimis la post de serviciul nostru extern la Geneva – era pe timpul Primului Război Mondial – și-mi amintesc de o sâmbătă călduroasă din primăvara anului 1917, în dimineața căreia făceam de gardă. Aveam puțin de lucru și mă puteam gândi la tenis. Vedeți voi, mă aștepta o întâlnire de tenis în aceeași după-amiază cu o tânără doamnă, care era drăguță și atrăgătoare și minunat de serioasă... o adevărată minune!

Cine-ar fi putut vorbi astfel? În subsolul datând de dinaintea Războiului Civil, care cu mai bine de nouăzeci de ani în urmă ar fi putut auzi tunurile bătând spre sud, Allen Dulles ne povestea despre Geneva anului 1917.

– Telefonul a zbârnâit chiar înainte de prânz. Pe fir a răsunat un glas cu un accent foarte puternic, a zis Allen Dulles, era un bărbat care cerea să vorbească cu o persoană oficială americană, un *responsabil.* Cuvântul de care s-a folosit el era *verantwortlich.* Vorbea în germană – foarte prost. Un inoportun, am decis eu. Unul cu o poveste de trei parale, pe care-o spunea cu cel mai rău accent posibil.

Acum, singura persoană oficială, aflată în dimineața aceea la ambasadă, era cineva departe de a fi *verantwortlich,* și anume eu. Urma oare să joc tenis cu o domnișoară englezoaică încântătoare sau să înfulec varză murată cu ceva emigranți ruși?

A făcut o pauză.

– Tenisul a avut câștig de cauză. Pe tip nu l-am mai văzut.

Așteptam urmarea.

– Prea târziu am aflat din întâmplare cine fusese bărbatul. Glasul cu accentul acela îngrozitor în germană, dornic zor-nevoie să stea de vorbă cu o oficialitate americană responsabilă, nu era al altcuiva decât al domnului V.I.Lenin în persoană. Nu după multă vreme de la convorbirea noastră telefonică, germanii l-au expediat pe domnul Lenin prin Bavaria, Prusia, Polonia și Lituania cu un tren sigilat. A ajuns în gara Finlanda din Petrograd pentru a conduce, în noiembrie al aceluiași an, nici mai mult, nici mai puțin decât Revoluția bolșevică. A făcut o pauză, dându-ne binecuvântarea să râdem de ditamai gafa lui Allen Dulles.

– Al, a răsunat o voce, cum ai putut face asta celor din echipa ta?

Era pentru prima dată când îmi cădea sub ochi Dix Butler. Avea un chip de neuitat. Capul, falca masivă și grumazul, gura plină sugerau forța unui bust roman.

Dulles părea încântat.

– Profitați de greșeala mea, domnilor, a zis el. Recitiți-l pe Sherlock Holmes. Semnul cel mai banal se poate dovedi cel mai semnificativ. Când sunteți în misiune, observați orice amănunt. Făceți-vă treaba cât puteți voi mai bine. Omul nu știe niciodată când hârlețul lui va scoate la lumină o neașteptată piatră de preț..

Şi-a vârât pipa în colţul gurii, a desfăcut cortina scenei şi dus a fost.

Următorul vorbitor s-a ocupat de lucruri serioase. Burns, Raymond James – „Ray Jim“ Burns –, ofiţer operativ: Japonia, America Latină, Viena. Avea să fie instructorul nostru, pentru cursul de opt săptămâni despre lumea comunistă. Era şi căpitan al echipei de pistolari a Direcţiei Planuri. Considera binevenit, ne-a spus el, pe oricine ar fi fost interesat să-şi îmbunătăţească tirul.

Un bărbat de înălţime mijlocie se afla acolo să-l studiem. Părul tuns scurt, de un brun-roşcat, bine clădit şi cu trăsături regulate – cu un detaliu de neuitat. Gura lui era o tăietură scurtă şi dreaptă. Purta o haină cafenie, cămaşă albă, cravată îngustă maro, pantaloni de un rozaliu-kaki deschis şi ochelari de soare de nuanţă maronie. Cureaua lui avea trei fâşii orizontale strâmte – castană, bronz, castană. Pantofii erau maro cu crem şi tot atât de ascuţiţi ca nasul lui. Purta un inel greu la mâna stângă şi-l făcea – cât a stat pe podium – să răsune, subliniindu-şi astfel cuvintele. Avea un semn distinctiv, o frunză de arţar la butonieră, ca o pată aurie. Îndemnul domnului Dulles de a observa fiecare amănunt mă umplea.

Ray Jim îi ura pe comunişti. Stătea în picioare pe podium şi ne fixa cu ochii. Erau de culoarea glonţului, de un brun plumburiu, aproape negri, un hău care te izbea. Ne-a ţintuit pe rând, pe fiecare.

– În zilele noastre există o tendinţă, a zis Burns, de-a o slăbi întrucâtva cu comunismul. Hruşciov nu-i la fel de rău ca Stalin, veţi auzi zicându-se. Desigur, Hruşciov a fost numit Călăul Ukrainei, pe când era tânăr, dar nu-i chiar atât de rău ca Stalin. Cine-ar putea fi la fel de implacabil ca Iosif Djugaşvili, alias Joe Stalin, maestrul epurărilor? În URSS există o poliţie secretă care nu se poate compara cu a noastră, nu există termen de comparaţie. E ca şi cum ai topi FBI, CIA, sistemul de închisori ale statelor federale într-un superechivalent uriaş al CIA, dar lipsit de lege, fără restricţii, necruţător! Poliţia lor – şi se presupune că unii dintre membrii ei fac parte din Serviciul de Informaţii – nu-şi vede capul de treabă epurând milioane dintre cetăţenii lor, bieţii de ei, trimiţându-i cu turma de câte-un milion în Siberia, unde mor istoviţi de muncă şi de foame, sau aproape. Crima lor? Cred în Dumnezeu. În Uniunea Sovietică poţi s-o tai felii pe bunica ta înainte de a-ţi socoti crima de aceeaşi gravitate cu aceea de a crede în Dumnezeu Atotputernicul. Asta pentru că cei care fac poliţia gândirii în Soviete ştiu că puterea lui Dumnezeu stă în calea lor, rezistând visurilor tuturor acelor Roşii de a cuceri lumea. Acestui scop, Roşiii îşi închină geniul lor rău. Cu experienţa pe care o aveţi voi, nici nu puteţi concepe ce vă stă în faţă, aşa că nu încercaţi să-i înţelegeţi pe comunişti cu măsura propriei voastre experienţe. Comuniştii sunt pregătiţi să răstoarne orice idee sau organizaţie care e o expresie liberă a voinţei omeneşti. Comuniştii caută să invadeze orice ungher al activităţii personale a fiecărui ins şi să se infiltreze în fiecare por al vieţii democratice. Vă spun: fiţi pregătiţi să purtaţi un

război tăcut împotriva unui inamic adesea invizibil. Tratați-l ca pe un cancer care circulă prin lume. Înainte de-a fi ajuns la capătul acestui curs de îndrumare, veți fi pășit pe drumul pe care veți putea să le deminați încercările de a contamina opinia publică mondială. Veți fi în stare să combateți subversiunea și spălarea creierelor. Veți ieși de aici diferiți, ca bărbați – și străpungându-ne cu privirea – precum și, fiindcă mi s-a repartizat dreptul la o glumă, două femei diferite.

Am râs fiindcă fusese atât de drăguț să mai reducă din tensiune, iar pe urmă ne-am ridicat în picioare să-l aclamăm. Era unul dintre ai noștri; nu ca domnul Dulles, deasupra noastră, ci unul dintre noi. O dată ce Ray Jim era atât de plin de râvnă, puteam aspira și noi la aceeași claritate a scopului.

Firește, nu prea mă luam eu după el. Domnul Dulles era mult mai aproape de înțelegerea mea. Ray Jim venea din acea vastă zonă de mijloc a Americii, care pornește de la vest de Hudson și ajunge în Arizona, acest spațiu uriaș care, în comparație cu grădinile ordonate ale educației mele, era un deșert lipsit de drumuri. Nu voiam să-mi mărturisesc că nu-mi cunoșteam propria țară.

L-am ovaționat în picioare și în toiul ovațiilor adresate domnului Burns, am depus jurământul. Stând drepți sub marea siglă a CIA (care se afla în centrul arcadei proscenului), cu mâna ridicată, am fost încorporați formal și legal în Agenție și ne-am legat să nu lăsăm să ne scape, *acum și-ntotdeauna*, un singur cuvânt din ce aflăm.

E un legământ solemn. Mi s-a povestit despre francmasoni; unii dintre membrii lor, inactivi ani de zile, n-au vrut să dea nici un detaliu despre riturile frăției lor nici măcar propriilor fii. Un echivalent, cumva, al acelei credințe trebuie să fi pătruns în noi. Teama de pedeapsă era alungată în clipa aceea de simțul onoarei. Aș fi fost în stare să mă-nfrățesc prin sânge cu un alt războinic. Un val sacru (și plăcut) de emoție m-a cuprins în clipa aceea a recrutării. De nu m-aș teme de hiperbole, aș spune că sufletul meu a vegheat.

Acest legământ, puteți fi siguri, n-a slăbit în cursul antrenamentelor. E greu minții omenești să descrie teribila loialitate care avea să se dezvolte curând. A scăpa un secret era totuna cu a-l trăda pe Dumnezeu! Un silogism trăsnet! Trebuie să arăt că ceva din esența acestui jurământ dăinuie după aproape treizeci de ani în Agenție. Despre propriile mele fapte, recunosc că sunt obligat să spun o mulțime. O voi face – dacă-i nevoie –, dar mă simt încă inhibat când e să discut despre seminariile noastre privind folosirea unor agenți influenți de peste hotare, care pot fi găsiți printre avocați, ziariști, sindicaliști și oameni de stat.

Voi descrie totuși ucenicia în meserie, așa cum se făcea pe vremea mea. Multe dintre metodele de atunci au fost înlocuite, așa încât e relativ nevătămător să mă ocup de asemenea lucruri. Ele fac substanța unor romane de spionaj. Pe lângă asta, aș putea mărturisi de asemeni că ele mă atrăgeau cel mai mult pe vremea aceea. Cursurile de economie și normele de procedură

administrativă aveau darul să mă adoarmă. Mi-am luat notele de trecere și am reușit să recit materia, dar adevărata mea dragoste era ucenicia în meserie. Mă aflam în CIA nu ca să devin un birocrat, ci un erou. Astfel, memoriile de față fiind povestea unei formații, scopul meu ar putea fi mai bine slujit dacă aș relata instruirea mea în arta de a sparge un lacăt, precum și în alte minunate tehnici amorale ale profesiunii mele.

Totodată, mai trebuie să fac un pas în ce privește instrucția noastră în relele comunismului. Unor asemenea studii s-ar prea putea să le lipsească savoarea meseriei, dar ele au reușit să mă convingă că orice pagubă pe care i-am putea-o aduce adversarului nostru atât de periculos ne așeza pe noi, clar și limpede, de partea cea bună. Cred că de aici venea și fascinația meseriei. Există oare o stare mai plăcută sufletului decât să trăiești și să lucrezi ca un înger viclean?

Ei bine, aveam să ajung departe. Permiteți-mi s-o demonstrez.

7

După vreo patru săptămâni de la depunerea jurământului, devenisem atât de distrat la cursurile despre lumea comunistă ale lui Raymond James Burns, care se tot repeta, încât am făcut greșeala să casc.

– Hubbard, te plictisesc? m-a întrebat Ray Jim.

– Nu, domnule.

– Te rog să repeți ce-am spus adineauri.

Am simțit cum temperamentul tatei se trezește în mine.

– Ascultați, domnule Burns, am spus, nu sunt plictisit. Am înțeles. Comuniștii sunt perfizi, cu două fețe, și folosesc *agents provocateurs*[1] pentru a încerca să ne dea peste cap sindicatele, cerându-le să revendice salarii duble pentru a ameți opinia publică mondială. Știu că au milioane de oameni înrolați în armată, care se pregătesc pentru dominația mondială, dar mă întreb un lucru...

– Dă-i drumul, a zis.

– Ei bine, putem spune că fiecare comunist e un pui de lele? Vreau să spun, să nu fie nici unul dintre ei o ființă omenească? Să nu fie nici unul, undeva prin provincie, căruia îi place să se îmbete, așa, de dragul de-a se îmbăta? Chiar trebuie să facă întotdeauna ce fac mânați de un motiv?

Am simțit o mișcare în clasă și am știut că de-acum eram izolat într-o țară-a-lui-Harry-Hubbard, cu o populație formată dintr-un singur locuitor.

---

[1] În original, în limba franceză (n.tr.).

– Ne-ați spus, am înnădit eu mai departe, despre comuniști că-i condiționează pe oameni până acolo încât primesc numai *idei aprobate.* Nu cred cu-adevărat ceea ce voi spune acum (dar de dragul discuției îmi pregăteam, evident, o ieșire elegantă): vreți cumva să ziceți că și noi primim ceva de aceeași natură, deși diferit ca grad de intensitate și, desigur, în mod democratic, o dată ce pot vorbi liber și fără represalii?

– Ne aflăm aici, a zis Ray Jim, să vă ascuțim instinctele și discernământul critic. Ceea ce se opune spălării creierului. Soiul de gândire politică, plauzibilă numai în aparență, iată ce căutăm aici. Să-l descoperim și să-l smulgem din rădăcină. Își izbea palma unei mâini de dosul celeilalte. Îmi place exemplul tău, a zis. Indică facultăți critice. Dar trebuie dus mai departe. Să zicem că accept ideea că ar exista câte un comunist devotat, care ar putea-o face lată fără aprobarea partidului, dar să-ți spun ceva: foarte curând va fi nevoit să se hotărască: alege cariera sau face pe grozavul?

Clasa a râs o dată cu el.

– Hubbard, a declarat el, în Uniunea Sovietică poți împărți oamenii în trei categorii. Cei care au fost într-un lagăr de muncă, cei care sunt acum și cei care își așteaptă rândul.

Am reintrat în țarc, zicând:

– Vă mulțumesc, domnule.

Într-o seară, făcând o vizită familiei Montague în casa lor de lângă canalul Ohio, am adus vorba despre asta. Mi-a răspuns el fără să se gândească prea mult.

– Firește, chestiunea e mai complexă decât ți-o prezintă unul ca Ray Jim și vitejii de seama lui. Tocmai anchetăm un dezertor sovietic, care-i obsedat de un tip pe care l-a distrus, un bețivan mare și prost, pe care l-a îmbătat într-o crâșmă nenorocită din Siberia. La beție, tipul a dat pe-afară o grămadă atât de mare de sentimente antisovietice, încât bietul amărât, cu familie cu tot, a fost trimis la dracu-n praznic într-un lagăr. Nici unul dintre ei nu era în stare de nici un rău. Dar dezertorul nostru avea un plan de arestări, așa cum poliția din New York primește tichete pentru parcare. Asta l-a revoltat. Un comunist omenos, ca să zicem așa.

– Dă-mi voie să pun o întrebare prostească, am început eu. De ce sunt comuniștii atât de îngrozitori?

– Da, a zis el. De ce? A dat din cap. Asta-i foarte rusesc. Cândva, Petru cel Mare a tras la mal o mică flotă care-i aparținea pe țărmul unui lac mare, la Pereslavl. Timp de treizeci de ani n-a mai dat pe acolo. Firește, minunata lui flotă aproape c-a putrezit pe țărmul mlăștinos al lacului. Furia lui Petru este cuprinsă într-un document oficial. „Tu, guvernatorul Pereslavl-ului“, suna această declarație, „vei păstra cu grijă aceste vase, bărci cu pânze și galioane. Dacă vei trece cu vederea această îndatorire“ – în acest punct vocea lui Harlot

a crescut în intensitate, imitându-l pe Petru cel Mare așa cum îl concepea el – „tu *și urmașii tăi veți da seamă*".

A dat din cap.

– O soluție extremă, nu-i așa?

Am încuviințat și eu, tot pe tăcute.

– Normal. Acesta-i modul normal cum sunt văzute lucrurile în societățile tribale și de către țărani. Iisus nu numai că i-a adus lumii iubirea, dar și civilizația, cu toate binefacerile ei dubioase.

– Nu înțeleg.

– Bine, parcă-mi aduc aminte că ți-am spus că Iisus ne-a conjurat să-l iertăm pe fiu pentru păcatele tatălui. Aceasta înseamnă amnistie. A dat cale liberă universului științific. Înainte de actul de generozitate divină, cum și-ar fi îngăduit un muritor să devină om de știință? Orice greșeală a sa, care s-ar fi dovedit o jignire adusă naturii, ar fi atras năpasta asupra familiei sale.

Rușii sunt credincioși, așa cum se va îmbulzi să-ți spună orice rus, dar ortodoxia lor a trecut sub tăcere darul lui Iisus Hristos. Ar fi sfărâmat temeliile tribale. Să-i ierți pe fii? Niciodată. Nu în Rusia. Pedeapsa trebuie să covârșească păcatul. Acum vor să progreseze pe tărâmul tehnologiei, dar nu pot. Sunt prea marcați. Speriați de moarte de capcanele teribile ale Mamei Naturi. Dacă păcătuiești împotriva naturii, atunci copiii tăi vor pieri o dată cu tine. Nu-i de mirare că Stalin era paranoid.

– În cazul acesta, nu ne va fi ușor să-i depășim pe ruși, am spus.

– Ne-ar fi ușor, a continuat Harlot, dacă țările înapoiate ale Lumii a Treia ar dori cu adevărat să se civilizeze. Nu sunt sigur că vor. Țările rămase în urmă vor fi visând ele la baraje și la mașini, vor fi dând ele năvală să-și desece mlaștinile, dar o fac fără tragere de inimă și pe jumătate. Cealaltă jumătate se mai agață încă de glia precreștină – teamă smerită, paranoia, supunere de rob față de conducător, pedeapsă dumnezeiască. Sovieticii li se par înrudiți cu ei. Nu-l mârâi așadar pe Ochi-de-bivol Burns. În Uniunea Sovietică *este* îngrozitor. Chiar astăzi am avut pe birou o hârtie despre o sectă de doisprezece duhobori, care au fost stâlciți în bătaie pe o uliță dosnică dintr-un oarecare oraș îndepărtat de provincie, și aia uitată de lume. Conducătorii actuali ai Sovietelor cunosc puterea potențială care zace într-o duzină de funcționari și muncitori înfometați. Lenin și Stalin și Trotki și Buharin și Zinoviev, toți cei ajunși în vârf, au făcut parte odată din drojdia de funcționari aduși la sapă. În consecință, KGB-ul nu taie copacul, ci caută să-i stârpească sămânța. Iar asta are un efect urias. Presupune că-ți întind un Colt cu un singur glonț în cele șase camere ale încărcătorului, învârtesc butoiașul și zic: „Acum trecem la ruleta rusească". În cazul că ai apăsa pe trăgaci, șansele în favoarea ta sunt de cinci la una. Dar tu, în inima ta, nu te vei simți mai bine. De fapt, probabil te aștepți să mori. La fel și cu pedeapsa dusă la extrema ei. Las-o să cadă asupra unei

duzini de oameni și douăsprezece milioane de oameni vor tremura. Ochi-de-bivol Burns n-a nimerit chiar atât de departe de țintă.

8

După cele opt săptămâni de curs despre *Partidul Comunist: Teoria și tacticile lui*, ținut de domnul Burns în Blocul pentru Recreație și Servicii, putem prezenta organizarea și tacticile Cominternului, Cominformului, ale Cekăi, GPU, NKVD și KGB, cu toate cele douăsprezece Direcții ale lor. Dacă materialul îți pretindea să înveți pe de rost lungi liste rebarbative, fiți siguri că m-am dedicat lor cu aceeași concentrare cu care-și citește cursul un student în Medicină, mânat de teama nesănătoasă că, dacă ar lăsa ceva deoparte, s-ar putea să-i moară din asta un viitor pacient. Era dur. Burns ne îndopa ca pe niște cârnați. Se zvonea prin clasă că lucrase pe timpuri în Contrainformații pentru FBI. Nici o surpriză, așadar, că eram nevoiți să înmagazinăm unul după altul texte memorabile ca: „A unsprezecea Direcție a KGB, numită și Direcția de Pază, răspunde de securitate prezidiului Comitetului Central al Partidului Comunist din URSS". Eu, care nu resimțisem niciodată ca pe un fapt de rutină necesitatea de a fi atent în cursul instruirii, încercam acum să-mi reorganizez sistemul nervos.

Am mai făcut cunoștință cu mecanismul de îndrumare a mesajelor pe cale ierarhică spre toate serviciile și am învățat să folosim în scris limbajul oficial (ceea ce nu era chiar un fleac!). Am fost instruiți cum să compartimentăm dosarul unui agent: materialul biografic – într-o mapă, rapoartele asupra activității sale – în alta. Urma să primim și noi, pe viitor, criptonime pentru diferitele negocieri. Așa cum avea să mi se confeseze, Harlot avusese la un moment dat opt, în același timp: unul fusese DEUCE[1]. Atunci când avea să conducă o operațiune în Africa, criptonimul devenise LT/DEUCE, LT, pentru a indica teatrul de operațiuni – Africa. O altă însărcinare, la Viena, avea să-l înregistreze ca RQ/DEUCE, RQ pentru Austria. Mai târziu, în cursul misiunii sale pe pământ austriac, dintr-un motiv sau altul, se putuse metamorfoza în RQ/SCHELA. Ca un trup lenevit, supus dintr-o dată timp de-o săptămână la eforturi epuizante, mintea mea, îmbibându-se de toate aceste intrări de informații, se simțea înțepenită, tumefiată și învinețită de atâtea senzații noi. Îmi ziceam că simpla schimbare a numelui ar fi trebuit să fie suficientă pentru a-ți altera personalitatea – căci ZJ/REFUZUL corespunde unei personalități diferite de MX/LUMINA, iar gândurile mele au început s-o ia razna. Poate să fi fost de vină virginitatea mea, dar devenisem atât de permeabil în libidoul meu, încât îmi puteam extrage plăcere din cursuri ca: *Lacăte și speracluri*,

[1] Însemnând totodată: *Naiba* și *Doi* (la zaruri). Sperăm că cititorul s-a familiarizat deja cu ambiguitățile, uneori ironice, ale textului (n.tr.).

Clape și peceți sau *Travestiri*. La loc de cinste se aflau, în ce mă privea, mnemotehnicile cu care eram înarmați pentru a ține minte numerele de telefon. Soliile unor comori îngropate se porneau din cele mai ciudate unghere ale sufletului meu.

Eram foarte tânăr. Mă dădeam în vânt, de exemplu, după *Clape și peceți*, adică după violarea corespondenței. Metodele se înșirau de la folosirea aburului din ceainic și până la substanțe chimice ultrasecrete. Indiferent de mijloace, mă distram de minune în clipa când clapa plicului, prevăzută să protejeze conținutul inviolabil, slăbea strânsoarea și ceda. Micul declic care însoțea gestul îmi producea ceva ce mi se părea o reacție intimă, și iată că instructorul își face simțită prezența:

– Ați auzit vreodată bancul cu balerina care avea bătături? ne-a întrebat el pe cei din clasa noastră. A făcut și ea un șpagat și s-a înfipt în podea. Făceam haz de necaz.

Au urmat *Travestirile*. Pregătindu-ne să fim umbra cuiva, am exersat schimbarea rapidă a înfățișării. Ne repezeam în câte un vestibul îndepărtat, ne scoteam trenciul, îl întorceam pe dos (ni se alocau opt secunde) și reapăream cel mai adesea într-un impermeabil de culoarea bronzului și mai rar într-unul albastru, o chestie destul de simplă, dar, ca și-n cazul numelui de împrumut, ne solicita o nouă disponibilitate, așa încât în schimbarea aceea bruscă stăruia un fior – sentimentul metamorfozei.

V-aș putea povesti, așa, ca un hatâr, că eram dăscăliți în tehnicile minore ale vrăjitoriei. Oare spionajul și magia nu sunt ele în raport de analogie? Am ajuns să-mi facă plăcere memorarea unui număr de telefon chiar din clipa când ni s-a făcut instrucția. Firește, la început, nici o satisfacție imediată, pentru că necesitatea de a te concentra era stresantă. Stăteam în picioare, în fața clasei, și un complice care trecea pe lângă noi ne șoptea un număr de telefon, apoi pleca. Un alt elev venea dintr-o altă direcție și ne sufla un nou număr. Pe măsură ce dificultatea exercițiului creștea, aveam de-a face cu trei, apoi cu cinci numere deodată. La sfârșit s-a organizat o competiție: câștigătorul a reușit să rețină nouă din cele zece numere. (În treacăt fie spus, eu fusesem acela – iar din amintire izvorăște și acum un șuvoi de apă limpede din gloria recuperată).

Ceea ce voiam să subliniez prin digresiunea mea este că această tehnică, însoțită de o tensiune atât de mare în clasă, devenea agreabilă, în pat, în clipele care preced somnul. Cele șapte cifre ale unui număr de telefon se preschimbau într-un budoar.

Poate că ar merita să mai spun câte ceva. Fiecărui număr i se atribuia o culoare anume. Albul ținea loc de zero, galbenul era 1; verdele era echivalentul lui 2; albastrul, 3; movul,4; roșul,5; potocaliul, 6; cafeniul, 7; griul, 8; negrul, 9.

Apoi, ni s-a cerut să vizualizăm un perete, o masă și o lampă. Dacă primele cifre ale numărului telefonic erau 586, atunci trebuia să desenăm un perete roșu în dosul unei mese gri, pe care se lăfăia o lampă portocalie. Pentru următoarele patru numere, puteam vizualiza imaginea unei femei într-o jachetă mov, fustă verde și pantofi galbeni; femeia ședea pe un scaun portocaliu. Acesta era corespondentul mental pentru 4216. Prin procedeul de mai sus, 586-4216 fusese convertit într-un tablou cu șapte obiecte colorate. În zilele noastre, aria codului trebuie completată. Camera e prevăzută acum cu o fereastră care are drept fundal cerul, apa și pământul, o calamitate pe care clasa mea n-ar fi răbdat-o în ruptul capului. Văd în gând un cer murg, o apă roșie și un pământ albastru pentru codul 753, ceea ce nu l-ar fi lăsat nepăsător pe Gauguin! Noi însă, auzind 436-9940, nu aveam altceva de făcut decât să pictăm în gând un perete mov, o masă albastră și o lampă portocalie. Doamna noastră – pe care o botezasem Yolanda – stătea într-o încăpere mov cu o masă albastră și o lampă portocalie, purta o jachetă neagră, pantaloni negri și pantofi mov și se odihnea în scaunul ei alb: 436-9940. S-ar zice că-i mai mare daraua decât ocaua și pe ocolite, dar am ajuns atât de versat în aceste echivalări, încât începeam să văd colorat de cum auzeam un număr.

Putem sări peste spartul lacătelor. Ustensilele acelea simple, dar elegante, de care ne foloseam, sunt și acum marcate SECRET, iar pentru un tânăr ofițer elev ca mine, în stare să descopere un fior senzual în clapa unui plic, vă dați seama ce însemna spartul unei uși? Era ceva esențial. Fiecare conferențiar își permitea câte-o glumă mai pe de lături, iar instructorul nostru pentru acest curs ne-a spus:

– Dacă nu veți fi în stare să găsiți o cale ca să introduceți vârfulețul ăsta în lacătul ăla vechi, păi atunci, băieți, zău că nu știu ce vă faceți mai la bătrânețe.

N-am făcut niciodată uz de spartul lacătelor până în 1972, când uitasem mai toate tehnicile alea. Mă aflam la Casa Albă și am apelat la ele în două rânduri într-un interval de cinci minute, o dată ca să deschid o ușă și a doua oară să descui un pupitru, dar asta vine ceva mai încolo. Pe lista mea urmează *Codurile*, dar nu țin să intru nici în Coduri, pentru că studierea lor prea mi-a luat multe ceasuri în timpul iernii și al primăverii petrecute la Washington și mai sunt și un subiect prea tehnic. Fără discuție. Voi spune doar că era un program atât de strict ermetic, încât până și laboratoarele de criptografie erau o simplă introducere în logica unor adevărate măsuri de securitate: ferestre cu gratii de fiecare parte a salonului; permise speciale pentru fiecare secție; oameni care te primeau la intrare și pază armată. Până și ospătarii care serveau sandvișurile preambalate din bufetul celor de la criptografie erau aleși printre orbi și astfel n-ar fi reușit niciodată să identifice pe nici unul dintre cei care lucrau la Coduri după fotografii, dacă, printr-un noroc, KGB-ul l-ar fi întors pe unul

Dați-mi voie să trec la o disciplină mai agreabilă. Oricine a citit un roman de spionaj e familiarizat cu termenul de *cutii poștale oarbe,* dar transpunerea lor în practică e cu totul altă poveste. Toți cei douăzeci și trei de elevi am părăsit încăperea care ne servea de clasă și ne-am înșirat pe coridorul care ducea dincolo de panoul cu comunicări până la veceul domnilor, unde, așa cum era și de prevăzut, glumele de rigoare la adresa singurei femei din grup n-au lipsit; iar ea a fost fată bună și a binevoit să roșească. Pe chestia asta mi-am simțit obrajii în flăcări. Mi-era cu neputință să nu fiu conștient de mirosul percutant de urină care venea dinspre pisoarele deschise, dar eram în 1955 și de atunci a trecut un car de vreme.

Prima noastră cutie poștală! Instructorul a scos o mână de prosoape de hârtie din distribuitorul metalic de lângă chiuvetă, a extras din buzunarul de la vestă un rolfilm de 16 mm, tip Minox, de mărimea unui degetar, l-a vârât în distribuitor și a pus la locul lor prosoapele. Rând pe rând, în râsul unanim, fiecare dintre noi a repetat ritualul. Hazul venea de acolo că unii dintre noi făceau totul la mare iuțeală, în timp ce alții se moșmondeau. În curând, prosoapele de hârtie se boțiseră fără speranță. După ce am fost îndemnați să exersăm de capul nostru, ni s-au arătat și alte posibilități ale aceleiași încăperi, inclusiv în cilindrul de carton al rulourilor de hârtie igienică. Aceste cutii poștale erau potrivite, am fost asigurați, numai atunci când contactul nostru putea veni la întâlnire la foarte scurt timp după lăsarea „coletului". De aceea, transmiterea prin *contact direct* rămânea preferabilă. Nu trebuia să-ți mai faci griji dacă agentul a găsit sau nu coletul.

Ca să ne familiarizăm cu contactul direct, am făcut un tur pe teren, prin pasajele unui supermagazin din Washington DC. După ce mi-am îmbogățit coșul de cumpărături cu o conservă de supă de roșii a concernului Campbell și cu o livră de slănină tocată și afumată „Armour", m-am năpustit în colegul dinainte desemnat și, în timp ce ne loveam, am făcut ce-am făcut și-am reușit să dau drumul rolfilmului în coșul lui, după care, schimbând scuze între noi, ne-am îndepărtat.

Chestia asta trebuie să fi părut cam ciudată oricărei gospodine venite să-și facă aprovizionarea. Pasajele, invariabil goale pe la jumătatea dimineții, se umpluseră cam cu un pluton de bărbați, care se ciocneau energic unii de alții și auzeai câte-un șuierat răspicat: „Ascultă, tipu', acu' e rândul meu". Ce pot să adaug? Contactul era electric. Te-ai fi așteptat să sară scântei din coșurile alea.

Târziu, în aceeași seară, am fost duși să facem turul unei proprietăți de dincolo de Chevy Chase și instrucția cu cutii poștale a continuat, cu aplicații la mai multe tipuri de teren rural. Dacă, de exemplu, agentului nostru îi plăcea să facă plimbări zilnice la țară, ne uitam după o cărămidă dezlipită în zidul unei grădini, ori după o crăpătură într-un ulm uscat. Astfel, mi-am readus în conștiință toate scobiturile cu putință în trunchiul unui copac. Bâjbâind prin

bezna din pădure, mi s-a părut că ascunzătoarea mea era plină de păr. Asta negociere, nu? La început, nu izbuteam să găsesc filmul, iar când, în cele din urmă, am izbutit, mi-am tras mâna așa de iute din crăpătură, că m-am ales cu o mustrare din partea instructorului:

– Poartă-te firesc, băiete, poartă-te firesc.

În ultima noastră seară, Ochi-de-bivol Burns a oferit o petrecere clasei noastre în micul lui apartament dintr-un bloc nou, care făcea parte dintr-un complex de clădiri cu patru niveluri. Construcțiile nu erau nici prea scumpe, nici prea ieftine și se aflau în suburbiile orașului Alexandria, Virginia. Avea trei țânci, toți băieți, toți cu părul claie-n cap, și am aflat în noaptea aceea că el și soția lui se împrieteniseră încă de pe când urmau colegiul din Indiana. Doamna Burns, cu un obraz lipsit de farmec, otova ca o scândură, ne-a servit cu un soi de ghiveci din brânză cu ton și cu aromă de cârnați, meniu pe care-l oferea de douăzeci de ani încoace la petreceri. (Sau era ceva ce ea numea: „numărul meu principal".) Se vedea de la o poștă că ea și Ray Jim abia dacă se osteneau să-și adreseze cuvântul, și trebuie să mărturisesc că i-am studiat ca un cercetător străin care încearcă să arunce o privire asupra obiceiurilor americane din Vestul Mijlociu și din sud-estul Statelor Unite. Am ajuns la concluzia că oameni ca Ray Jim nu-și părăsesc căminele decât dacă simt imboldul nestăpânit de a ridica toporul asupra jumătății lor.

De aceea am fost surprins de cât de gustos putea fi ghiveciul. Cum, necum – era. Mâncam învăluiți în legământul nostru și beam ceea ce Ray Jim numea: „Cerneala mea roșie preferată – producție italiană. Preferată – pentru că-i ieftină".

Un elev-recrut, pe nume Murphy, s-a întors spre Ochi-de-Bivol Burns.

– Foarte bine, domnule, a zis el, timp de opt săptămâni ne-ați făcut nouă, tineri ofițeri, tot felul de aluzii despre modul în care tipii voștri lucrează cu inamicul invizibil. Adică în împrejurări speciale.

– Da, domnule, a zis Ray Jim, în timp ce mâna și brațul cu care își ținea paharul se înțepeneau ca o pânză impregnată.

– Ei bine, domnule, așa – ca să ne astâmpărați curiozitatea nesățioasă –, spuneți-ne: dumneavoastră, personal, ați împușcat vreodată un trădător străin?

– Fără comentarii.

– N-ați fost nevoit să recurgeți la Browning? a întrebat Murphy. Nici măcar o dată?

– Linia politică e împotriva eliminărilor drastice, a declarat Burns. Soluțiile individuale nu pot fi totuși excluse *a priori*. Și a privit drept înainte, ca și cum și-ar fi făcut un principiu din asta.

– Am înțeles, a zis Murphy, strângând pumnul și întinzând arătătorul, în chip de pistol. Poc-poc, a mimat el două împușcături. Am făcut greșeala și m-am numărat printre cei care au râs.

N-aveam să scăpăm nenotați. După ce am terminat cu masa de seară, Burns a scos la iveală o cutie de tinichea, din care a început să extragă, una câte una, bucățele de hârtie rupte din carnete.

– Sunt colecționar de mâzgăleli, a zis el; adun de pe pupitre operele elevilor ofițeri. Recomand studierea lor. A luat una în mână, și-a mijit ochii și a zis: asta-i a lui Murphy. Îmi arată că-i impulsiv și autodistructiv.

Între timp ne îmbătaserăm cu toții cu *vino tinto* și l-am luat pe Murphy peste picior, care, atunci când se îmbăta, își făcuse un obicei din a boxa cu pereții coridorului la YMCA.

– Mâzgăleala asta-i a lui Schultz. Schultz, ești gata?

– Da, domnule.

– Văd aici ce știam dinainte.

– Da, domnule. Despre ce-i vorba?

– Dumneata, Schultz, ești zdravăn ca o față de saltea.

Îmi venise rândul.

– Hubbard, mâzgăleala ta-i a naibii de încurcată.

– Da, domnule.

– Îmi arată că ești pus pe-o treabă a naibii de grea.

– Ce anume, domnule? am călcat eu în străchini.

– Încerci să te pupi în fund.

Cred c-a mai avut timp să-și dea verdictul plin de drăgălășenie încă altor zece dintre noi, înainte ca pulsul să-mi revină la normal. Înainte, spre Fermă!

9

În permisia căpătată la sfârșit de săptămână, înainte de începerea instrucției pe teren la Camp Peary, m-am repezit până la New York în seara zilei de vineri, să mă văd cu o fată din Mount Holyoke, care venise în oraș pentru vacanța de Paște, am avut o întâlnire ca toate întâlnirile, care nu avea să ne trezească amintiri nici unuia dintre noi, și am scos-o în oraș pe mama, sâmbătă, să luăm masa la Plaza, în salonul în stil edwardian al restaurantului.

Nu știu dacă faptul reflectă cât de complexă era relația dintre noi, sau cât de superficială, dar maică-mea și cu mine nu ne simțeam apropiați și eu n-am avut niciodată încredere în ea. Avea însă asupra mea puterea aceea delicată pe care o exercită întotdeauna femeile blonde, frumoase, imaculate și îmbrăcate fără cusur. Știam întotdeauna atunci când îi plăceam și când îi displăceam și aceste emanații critice au început din clipa în care a poposit o clipă cu ochii asupra persoanei mele. Nu-i putea suporta pe oamenii lipsiți de farmec; era generoasă cu cei care-i bucurau privirea.

Se făcuse ora prânzului și o pornisem cu stângul. Era furioasă: nu primise nici un cuvințel de la mine timp de două luni de zile. Nu-i spusesem că am

intrat la Agenție. Animozitatea față de taică-meu, o reacție pe care puteai conta dinainte într-un mediu dezordonat și gălăgios, îmi spunea că nu trebuie să bat darabana cât de aproape eram în a-i urma exemplul. În orice caz, nimeni nu se aștepta s-o informez. Teoretic nu aveam dreptul să le spunem soțiilor, copiilor și părinților noștri decât că lucrăm „pentru Guvern".

Deoarece, auzind expresia, și-ar fi dat imediat seama despre ce era vorba, i-am înșirat o poveste dezlânată despre o slujbă într-o afacere de import, pe care mi-o luam în America de Sud. De fapt, chiar căutam mijlocul de a folosi înlesnirile speciale de transmitere a corespondenței ale Companiei, pentru a-i expedia câte-o carte poștală cu vreo ocazie, din Valparaiso sau Lima.

– Și, mă rog, cam cât ți-ai planificat să stai pe-acolo? m-a întrebat.

– Oh, am zis, treaba asta cu importul îmi poate lua luni de zile, când voi fi foarte ocupat.

– Unde?

– Cam peste tot.

Făcusem astfel prima greșeală din cursul acelui prânz. În prezența ei, greșeam întotdeauna. Îmi plăcea să-mi închipui că am mintea isteață-brici? Capacitățile ei de detecție îmi tăiau istețimea în fărâme microscopice.

– Dragul meu, a zis ea, dacă urmează să pleci în America de Sud, nu încerca să mă liniștești. Spune-mi în ce țări. Capitalele lor. Am prieteni în America de Sud.

– N-am de gând să-i-vizitez pe prietenii tăi, am mormăit eu, revenind din obișnuință la vechea îmbufnare cu care-i întâmpinam „prietenii", pe când eram încă un adolescent.

– Păi, de ce nu? Găsești niște oameni grozav de amuzanți printre ei. Ca latini ce sunt, bărbații rămân teribil de concentrați asupra sentimentelor lor, și o fată dintr-o familie bună s-ar putea să fie tot ce-ți trebuie ca nevastă – dar una destul de profundă ca să aducă la lumină propriile tale adâncuri, a murmurat ea cu un glas pe jumătate mângâietor, pe jumătate, cealaltă jumătate, mai degrabă critic, ca și cum aș fi fost niște fasole verde și aveam mare nevoie să mă mai îngraș. Spune-mi, Harry, despre ce fel de importuri e vorba?

Da, ce podoabă de ofițer operativ mai aveam să ajung și eu, dacă nu-mi turnasem nici măcar legenda de acoperire?

– Păi, dacă vrei să știi adevărul, e vorba de niște piese de precizie cu profil militar.

Și-a lăsat capul pe-o parte, cu obrazul odihnindu-i-se în mănușa albă, cu părul blond gata să sară la bătaie și a zis:

– Ca să vezi! Călătorim în America de Sud pentru niște piese de *precizie* cu profil militar! Herrick, tu chiar mă crezi de o sfântă prostie. Firește că te-ai angajat în CIA. Asta-i evident. Ei bravo, de trei ori ura! Sunt mândră, băiete. Și vreau să ai încredere în mine. Spune că-i așa.

Am fost tentat. Mi-aș fi făcut prânzul mult mai suportabil. Dar nu se putea. Ar fi însemnat încălcarea primului ordin formal ce ne fusese dat. Mai rău. I-ar fi pus la curent pe toți prietenii ei din New York – un secret pe care ți-l spun numai ție! Mai bine aș fi dat un anunț în *Yale Alumni Magazine*. Așa că m-am ținut cu dinții de legenda mea. Bine, i-am spus, o fi având ea prieteni apropiați în America de Sud, dar eu, din întâmplare, eram o persoană mult mai puțin disprețuitoare decât ea în ce privea potențialul economic al latinilor. Iar la o adică, în materie de țevi și praf de pușcă, găseai în Emisfera Sudică cel puțin câteva națiuni care i-ar fi putut concura cu mare succes pe-ai noștri prin ofertele lor. Era vorba de bani. Voiam să fac bani, i-am spus. Dintr-un sentiment de mândrie și așa, de dragul meu, dacă nu de altceva. Vorbeam cu destulă aprindere și-am reușit să-mi sun convingător până și mie, dar ochii ei s-au umplut de lacrimi și, cu un dispreț total pentru daunele aduse genelor ei rimelate cu mare artă, un pârâiaș a pornit la vale, cărând cu el machiajul. Suferința întregii sale vieți i se citea pe obrazul mânjit.

– Mă gândesc la voi toți cei pe care i-am iubit și-i iubesc și care, o știi prea bine și tu, Herrick, a zis ea, nici unul nu ați avut încredere în mine.

Prânzul a continuat, dar, de fapt, se încheiase aici, deci am părăsit New York-ul cu primul tren pe care l-am prins și m-am întors la Washington, iar în ziua următoare, o zi de duminică, am ajuns la Fermă.

Ceea ce înseamnă că am luat autobuzul spre Williamsburg, Virginia, și un taxi care m-a lăsat, cu bagaj cu tot, în dreptul unei gherete și a porții proaspăt vopsite, poartă practicată într-un gard nesfârșit din eclise de lanț sub un indicator pe care sta scris: CANTONAMENTUL PEARY – TABĂRĂ EXPERIMENTALĂ ȘI DE ANTRENAMENT PENTRU FORȚELE ARMATE. Ca o consecință a telefonului dat de santinelă, în cele din urmă a apărut un jeep. La volan, un soldat din infanteria marină, căruia i se bălăbănea tot timpul căpățâna, de sus în jos și dintr-o parte în alta, în timp ce făcea pe șoferul, de parcă țeasta lui rasă ar fi fost o bărcuță săltând într-un vârtej. Evident: duminica era ziua când se făceau pulbere.

Soarele apunea și noi mânam pe un drum îngust printre pinii de coastă, depășind întinderi cu desișuri de arbuști țepoși, care te trimiteau cu gândul la bobul sălbatic și la oțetarii otrăvitori. Am străbătut așa cele două mile bune până am ajuns pe terenul de instrucție. În jurul lui, barăci de lemn, câteva clădiri de zid care aduceau cu niște pavilioane de vânătoare și o structură joasă din ciment turnat. „Clubul“, a deschis gura în cele din urmă șoferul.

Am lăsat să-mi cadă valizele pe un pat gol de lemn în baraca în care mi se spusese să mă duc și, cum primprejur nu era nimeni, cu excepția unui flăcău care-și făcea somnul în dormitorul nostru de la etaj, am pornit-o spre Club. Cursurile aveau să înceapă de dimineață, așa că băieții din grupa mea au continuat să sosească de-a lungul întregii zile. Îmbrăcați în haine potrivite pentru o zi de duminică la Washington, sărea în ochi că suntem recruți. Nici

urmă încă de masca efortului depus sau de bocancii de instrucție și de cartușierele la cingătoare, de pumnalele de luptă cu lamă dublă, ca veteranii din jurul nostru (prima regulă militară care mi-a ajuns la urechi a fost că unul din veterani își asuma, timp de-o săptămână, privilegii asupra ta), așa că am arătat și noi ce puteam, dând de masă cu halbele de bere. Băieții de la mesele de joc și de ping-pong au organizat o zarvă de toată frumusețea la celălalt capăt al barului, folosindu-l ca teren de parașutare. Veteranii, în uniforme de camuflaj, se săltau mai întâi pe masa de mahon, strigau „Geronimo" și apoi săreau la loc – era vreun yard și jumătate până la podea –, cu picioarele lipite, genunchii îndoiți în timp ce se rostogoleau la pământ.

Alții discutau despre explozibile. În scurt timp ne alăturam și noi, cei abia veniți, discuțiilor tehnice. Puteai arunca în aer un picior de stâlp metalic pentru antenă lipit prin sudură cu un plastic de tipul C-3? Dădeam din cap și înghițeam la bere ca un lup lăsat de capul lui pe ideea că-i șchiop. Green-punch-ul de la „Morey" n-ar fi pornit pe gât mai în viteză.

Mai târziu, când am căzut lat în dormitorul de la etaj al nou-nouței mele barăci, patul meu s-a preschimbat într-o gondolă care m-a condus pe căile misterioase ale unor canale. Am avut o epifanie. Mă trimitea până la rudele mele îndepărtate, evreii, care credeau în cei doisprezece oameni drepți. Într-un rând, la Yale, un conferențiar în istoria medievală ne vorbise despre credința din străvechi a ghetto-urilor, după care, dacă Dumnezeu n-a distrus universul ori de câte ori umanitatea L-a mâniat peste măsură, faptul se datorește existenței celor doisprezece oameni drepți. Nici unul dintre cei doisprezece nu avea vreo idee despre singularitatea lui, dar bunătatea firească și neprefăcută a fiecăruia dintre ei I-a fost atât de plăcută Domnului, încât ne-a tolerat și pe noi, ceilalți.

În semiinsomnia mea, mă întrebam dacă un fenomen de aceeași esență divină nu se petrecuse mereu și în America, de când primii Pelerini puseseră piciorul pe uscat. Nu fuseseră ei patruzeci și opt de bărbați drepți, câte unul de fiecare stat – realitate în care crescusem? (Și dacă am fi ajuns la cincizeci, ar fi schimbat faptul acesta ceva?) În orice caz, America avea binecuvântarea lui Dumnezeu. Acolo, la Camp Peary, în prima mea noapte la Fermă, mă întrebam dacă aș putea deveni unul din cei patruzeci și opt de oameni drepți ai Americii. Patriotismul, dăruirea, convingerea mea că nimeni nu putea iubi America mai mult decât mine mă așezau – dar oare era asta cu putință? – printre acei inocenți unși cu mirul sfințeniei. Da, în absența unor strălucite talente și virtuți, încă puteam fi – și cu atât mai mult – un suflet iubitor autentic. Adoram America. America era o zeiță. Legănat de beatitudine, am adormit pe jumătatea mea de galon[1] de bere.

[1] 1 galon = 3,78 litri (n.tr.).

Dimineața aveam grețuri la stomac *și* o sonetă în loc de cap. Mânați de instructorul militar în sala rezervată pentru efort, ne-am făcut botezul imediat, printr-o alergare de două mile până la poarta taberei și înapoi. Pe atunci, jogging-ul era privit ca o bizarerie – dar de practicat îl practicau cam tot atâția câți o fac și acum, când s-au deprins de-a binelea cu el –, în prima zi însă totul mi se părea străin. Așa cum a fost și toată săptămâna. Cele mai multe din cursurile noastre erau de câte două ore iar programul mi se părea exotic. Era ca și cum ai fi stat la masa unui restaurant și ai fi descoperit că n-ai mai gustat nici unul din felurile înscrise în meniu: friptură de mistreț, tocană de cazuar, biftec de furnicar, piept de păun, salată de buruiana leneșului, plăcintă din fructul pasiunii, supă de varehi.

În urma succesului obținut de Agenție în Guatemala în 1954, prioritățile Fermei se întorseseră la acțiunea acoperită. Deși se făceau și cursuri de fotografiere clandestină, supraveghere, infiltrare peste graniță, de tehnica interogării, comunicații clandestine prin radio, metode avansate pentru cutii poștale, totuși în următoarele șaisprezece săptămâni accentul s-a pus pe ajutorarea grupurilor de rezistență pentru răsturnarea guvernelor marxiste. Am luat lecții de parașutism, orientare după hartă, supraviețuire în sălbăticie, arte marțiale (așa-zisa luptă murdară), atacuri silențioase (în care ucideai fără să faci zgomot), pentru îmbunătățirea formei fizice, am făcut curse cu obstacole, am învățat montarea și demontarea armelor – de-ale noastre și străine: pistoale, puști simple, puști-mitraliere, mortiere, bazooka, grenade, lansatoare de grenade, TNT, C-3, C-4, dinamită și explozibile secrete, însoțite de o varietate de detonatoare – prin reducerea presiunii, în doi timpi, cu efect întârziat, cu amorsă lentă, și altele, potrivite pentru aruncarea în aer a podurilor, generatoarelor electrice și a unor fabrici mici.

Comparate cu dificultățile de pe teren, cele șaisprezece săptămâni ale noastre, am fost noi informați, fuseseră o simplă trecere în revistă. La urma urmei, în șaisprezece săptămâni nu puteai deveni nici măcar un bun avocat pledant. Totuși, avea un rost. Foștii „alumni" ai lui St.Matthew, care se întorceau printre noi cândva să ne țină conferințe în capelă, seara, la ceai, observau în treacăt cât de dure și epuizante fuseseră toate pe timpuri. Ne-o spuneau în mare secret, întotdeauna: „Anii petrecuți la St.Matthew au fost cei mai grei din viața mea, dar și cei mai de preț". La fel s-ar putea spune și despre Fermă. Am intrat acolo ca un tânăr care nu-și isprăvise ca lumea colegiul, străin propriei sale naturi, nepregătit, cu tot cățăratul lui pe stânci, să-și agațe vreo distincție la butoniera sufletului, și am ieșit în cea mai bună formă fizică pe care am avut-o vreodată, pregătit pentru luptele de stradă, pregătit pentru glorie. Și al naibii de patriot. Seara, dacă mă gândeam la comuniști, nu mai apucam să adorm; mă cuprindea o furie de moarte și eram gata să-l rad pe primul roșu care s-ar fi uitat pe fereastră. Eram nu atât cu creierul spălat, cât copleșit de frică.

Mi-am făcut și-o droaie de prieteni. Eram treizeci de elevi-ofițeri în grupa noastră. Le-aș putea închina, fiecăruia dintre ei, câte un capitol separat – dar abia dacă vom avea, bănuiesc eu, destul spațiu să-l dedicăm celor suficient de apropiați încât să ne marcheze emoțiile. Ironia lucrurilor este însă că legăturile care s-au format semănau cu cele ale unor actori care joacă timp de 16 săptămâni într-o aceeași piesă, se iubesc și se detestă reciproc, sunt de nedespărțit și nu mai au nimic de-a face unul cu altul până când nu se reîntâlnesc într-o nouă distribuție. Dacă vorbesc despre Arnie Rosen și Dix Butler mai mult decât despre ceilalți, e pentru că de ei am avut parte și mai târziu, cât încape.

La Camp Peary s-ar fi putut ca lucrurile să ia o întorsătură proastă. Fusesem repartizat, așa căzuseră sorții (doar dacă n-o fi fost mâna lui taică-meu la mijloc), într-un pluton de foști jucători de fotbal și de băieți veniți din infanteria marină. Dacă m-am dovedit bun în activitățile sedentare, iar Rosen încă și mai bun, testele noastre fizice au fost crunte. M-am împăcat mulțumitor cu armele de foc iar citirea hărții mi s-a părut un fleac, așa cum și testul de supraviețuire timp de patruzeci și opt de ore în continuă mișcare prin pădure, dând ocol lui Camp Peary, după verile petrecute prin pădurile din Maine, nu mi s-a părut cine știe ce grozăvie, în schimb, în luptele corp la corp, m-am simțit cât se poate de inhibat. Nu izbuteam să mă transpun în starea de spirit a celui ce se repezea pe tăcute în spatele unui elev care se prefăcea că stă de santinelă, în timp ce eu trebuia să-i trec pe nesimțite o panglică în jurul gâtului (pe post de sârmă cu care să-l sugrum). Când îmi venea mie rândul să fac pe santinela, mă strâmbam chiar înainte ca panglica să-mi atingă măcar pielea. Mărul lui Adam, o mândrie a neamului Hubbard, intra în panică, nu cumva să trosnească.

În luptele cu mâna goală, lucrurile au mers mai bine. Nu era mare lucru să simulezi că ai frânt degetele cuiva, să-l calci zdravăn pe picioare, să-i rupi tibia, să-i înfigi trei degete în laringe, un deget în ochi și să muști pe unde nimereai. La urma urmei, erau simple gesturi fictive.

Box făcusem la vremea noastră în gimnaziu. Simțeam însă, toți, imperativul tacit de a nu-l evita. Nu suportam să fiu pocnit în nas. O singură lovitură și ar fi fost de ajuns să-mi scoată sălbăticia la iveală și să mă stâlcească fizic. Îmi era și frică. Ori de câte ori îmi atingeam adversarul mai zdravăn, îmi scăpa pe gură un „iartă-mă". Pe cine voiam să prostesc? Scuza mea încerca să-l țină pe celălalt la distanță. Nu eram în stare să execut un croșeu de stânga și jabul meu țâșnea fără putere sau mă dezechilibra. Directa mea de dreapta pornea rotunjit ca un cotlet de porc. După un timp am acceptat inevitabilul și mi-am măcinat și eu făina la moară cum mi-a venit mai bine cu cei care erau cam de aceeași categorie cu mine și am învățat să și încasez, cu excepția nasului, pe care-l protejam până într-atât, încât eram atins fără greș în arcadă. Boxul mă lăsa cu aceleași dureri de cap de pe timpuri, la colegiu, și cel mai

rău m-a umilit Arnie Rosen, care lovea dezordonat ca o pisică încolțită și scoasă din minți. Nici una din loviturile lui – în cap sau la corp – nu-mi stârnea adrenalina, dar mă înfuria gândul că s-ar putea să fi câștigat chiar repriza.

Într-o seară, la Club, am ajuns să beau cu instructorul nostru de box, care purta neobișnuitul nume de Reggie Minnie. Era singurul dintre dascălii noștri pe care-l socoteam un tip pe cinste. Verdictul care circulase printre noi la scurt timp după ce dădusem cu nasul de profesori suna: tipii cu adevărat valabili ai Agenției erau prea prețioși ca să-i folosească drept instructori. Aveam parte de ciurucuri. Cu Minnie era însă altceva. Ținuta corpului – clasică – atunci când boxa și faptul că în timpul războiului fusese campion de box al Marinei îl scoteau din rând. Fusese însurat cu o englezoaică, ucisă într-un accident de mașină, iar faptul merită să fie reținut pentru că la volan fusese el. Durerea lui era fără margini; părea scufundat în tragedia lui. Sentimentul ăsta de impas îi pătrunsese în fiecare por și în fiecare celulă și făcuse din el un om dintr-o singură bucată, dintr-o singură nuanță: aceea a pierderii totale. Vorbea cu blândețe și asculta până la ultimul cuvânt ce i se spunea, ca și cum vorbele ar fi putut aduce cu ele mângâierea pe care ți-o dă căldura unei haine.

În timp ce el își sorbea singura lui bere, iar eu ajunsesem la a treia, așadar, în timp ce beam în lumina amurgului și exploziile care răsunau din când în când în pădure răzbăteau până la noi, iar băieții prinși într-un exercițiu de douăzeci și patru de ore se năpusteau să dea pe gât o înghițitură și ieșeau din nou în goană, eu mă plângeam de incapacitatea de a mă apăra ca de un fenomen special, un fel de rudă neputincioasă a trupului meu.

A făcut atunci o remarcă pe care n-am s-o uit niciodată:

– Trebuie să înveți să lovești, a zis. Asta o să te facă să simți mai bine de unde vine lovitura.

În zilele următoare, m-am gândit o mulțime la vărul meu care mă doborâse într-un genunchi, pe când el avea unsprezece ani și eu nouă, precum și la faptul că nu mă ridicasem să-l înfrunt, ci mă mulțumisem să privesc cum îmi curgea sângele din nas și picura în țărână lățindu-se în pete și aș fi vrut ca fiecare picătură care cădea să fie a lui. Acum, aflat în sala de sport, în timp ce lucram la sacul acela greu, o undă din turbarea fără margini de atunci și aproape de mult uitată îmi revenea și am încercat să încorporez o fărâmă din ura de atunci în fiecare lovitură dată.

Nu știu cât de bine a funcționat sistemul. Cu trecerea timpului, am devenit tot mai bun – dar așa s-a întâmplat cu toți. Cel puțin am început să-l controlez pe Rosen cu ușurință. Săritura cu parașuta a însemnat mai mult. Eram gata încă din ziua când ne-am dus la turnul înalt de treizeci și opt de picioare. Patru niveluri deasupra pământului. Aveam să fac saltul printr-un simulacru de trapă a unui avion C-47 – instructorul nostru numea asta „politica ușilor deschise" – și am sărit în gol agățat cu hamurile mele de parașută (fără parașută) de un cablu de sârmă. Mă întorceam astfel la săriturile din balconul

nostru în apa Maine-ului, când STOP!, o smucitură în cablu și în ham și m-am rostogolit la pământ. Câțiva dintre cei mai duri din clasa noastră aveau să ezite în fața săriturii.

Lucrurile au mers și mai bine când celor puțini, considerați dintre cei mai buni, li s-a permis să-și îmbunătățească săritura pe un aeroport vecin. Aproape că nu mi-a fost teamă, fie și pentru faptul că mi-aș fi putut plia greșit parașuta. Era ca și cu sportul nautic: unii pricep pe loc, alții niciodată. Încă de pe când eram în Maine, ai mei obișnuiau să spună că știam să adulmec direcția vântului, dar la înălțime semnele erau încă mai subtile. Totuși, freamătul copacilor îți dădea o idee despre direcția vântului și am devenit un adept destul de convins al săriturii la punct fix, noaptea. Cerul putea fi cât de negru deasupra mea iar cercul alburiu de jos nu mai fosforescent decât un crustaceu odihnindu-se pe-o piatră în adâncul apei, eu însă am nimerit cercul tot de atâtea ori cât și ceilalți din grupul nostru.

Ofițeri veterani în activitățile de subversiune reveneau la Camp Peary pentru antrenamente de parașutaj, așa încât nu puteam pretinde că eram cel mai bun din clasă, dar mă număram printre cei mai buni și cea mai mare plăcere a mea era că mă dovedeam net superior lui Dix Butler. Dix obținuse cel mai bun timp la cursa cu obstacole, mi-o lua mult înainte în lupta „murdară", era surprinzător de nezgomotos în rolul de asasin prezumtiv și cel mai bun la box. Cu excepția lui Minnie, nimeni nu-i putea ține piept. Mai era și campionul neoficial la lupte în Camp Peary, și s-a întâmplat într-un rând, la Club, să-i termine pe toți odată – douăzeci și doi de bărbați –, printre ei, instructori și unii chiar de calibru mare, iar isprava nici nu i-a prea luat cine știe ce timp.

Îl băteam însă de fiecare dată când săream la punct fix. Era de necrezut cât de jignit se simțea. Turbarea urca în el ca o undă terestră. Ironia e că ar fi trebuit să fie mândru de săritura lui. Pornise de la o frică teribilă față de avioane. Mai târziu, când l-am cunoscut mai bine, într-o seară, la Club, mi-a explicat toate astea pe îndelete. Fiindcă îi plăcea să aibă tovarăși de băutură, așa, ca să aibă cine să se mire de poveștile pe care le înșira, Rosen și cu mine făceam pe cățeii lui de casă și uneori bea numai cu noi. Motivul lui, cred eu, era clar. Rosen și cu mine veneam primul și al doilea la teorie. Butler, surprinzător de isteț în clasă, ne recunoștea totuși superioritatea. Cred că vedea în noi membrii instituțiilor din Est, care, din punctul lui de vedere, făceau și desfăceau totul în Companie. În consecință, Rosen și cu mine deveneam un domeniu de studiu. Pe de altă parte, era plin de condescendență față de noi. Îi făcea plăcere să ne învețe cum să trăim.

– Singuri, n-ați pricepe o iotă. Un bărbat mare și puternic, ha, ha!, de ce i-o fi lui frică să zboare cu avionul? Rahat. De fapt, frica unui atlet superior, cum o numesc eu.

Ne-a țintuit cu ochii – o căutătură grea –, apoi, fără nici un avertisment, a rânjit, de parcă din asta ni s-ar fi tăiat picioarele.

– Pe nici unul din voi nu vă duce capul ce se poate petrece în țeasta unui atlet. Gândiți ca niște *comentatori sportivi*. Observă, dar nu-i duce capul. Secretul unui atlet superior rămâne că este un tip telepatic. S-a aprobat singur, din cap. Unii dintre noi au chiar puterea să hipnotizeze obiecte în mișcare, nu, de fapt nu-i vorba de hipnoză – cuvântul adecvat este *telekinezie*. Când sunt în formă, ghicesc nu numai ce-are de gând adversarul meu, dar pot să și comand de la distanță unei mingi de fotbal.

– Să-i schimbi traiectoria? a întrebat Rosen.

– La o aruncare lungă, cel puțin cu un picior. Iar când un șut dat cu piciorul atinge terenul, pot să-i influențez direcția în care sare.

– Ești nebun, a zis Rosen compătimitor.

Butler a întins mâna și a apucat buza de sus a lui Rosen, între arătător și degetul gros, și a răsucit. „Termină", a reușit cumva să strige Rosen și, spre mirarea mea, Butler l-a lăsat. Rosen avea o stranie autoritate, ca un copil răzgâiat, dar foarte sigur de sine însuși, care domină un câine polițist, feroce. Până la un punct.

– Cum ai putut să faci una ca asta? s-a văitat Rosen. Doar discutam.

– Mișcarea n-o înveți aici, a zis Butler, așa se potolește o isterică. Îi prinzi buza de sus și i-o răsucești. Am făcut-o prin camerele de motel de pe când aveam șaișpe ani. A mai luat o încărcătură de bere. Fir-ar să fie, Rosen, pe voi, ăștia din New York, nu v-a învățat nimeni bunele maniere? Numai o isterică mă poate face nebun, nu un bărbat care zice că discută cu mine.

– Nu cred că-i adevărat ce pretinzi, a zis Rosen. E-o înșelăciune. Telekinezia nu poate fi cuantificată.

– Firește că nu. E o aplicație a relațiilor de imprecizie ale lui Heisenberg.

Am râs amândoi. Dar tot eram întrucâtva impresionat că Butler putea cita relațiile de imprecizie ale lui Heisenberg.

– Teama mea de aeroplan, a reluat Dix Butler, e rezultatul faptului că întotdeauna mă gândesc la mișcarea în sens retrograd. Prima oară când am pus piciorul într-un avion era un aparat de zece locuri și pilotul nu era izolat de pasageri. Ascultați la mine, n-am făcut decât să mă joc. Și iată-l pe Dix cum își pune mintea cu degetele pilotului, băgând avionul într-o vrie. Mă rog, pilotul a reușit printr-un efort de voință să îndrepte aparatul. Îi poți mișca din loc pe ceilalți numai cu puterea minții tale, dar e o metodă cât se poate de ineficientă în relațiile interpersonale. Ajuns aici, s-a uitat la noi, care stăteam de cealaltă parte a mesei, cu ochii lui galben-verzui – ochi de copil și solemni ca aceia ai unui leu într-o clipă de duioșie, plini de dulcea cutremurare a unui poet în fața formulei uimitoare a energiei –, și a spus: Bun, și-acum ce mă fac dacă mâna pilotului ăstuia mă ghicește, așa c-am zis că-i mai bine să fiu atent la avion. Aparatul e vechi și cele două motoare ale lui își scuipă plămânii la fiecare rotație, măi să fie, urechile mele au pătruns în măruntaiele lui. Știam cât de puțin lipsea să dau foc motoarelor sau să rup aripa cu totul. Păi, mași-

nǎria asta zburătoare, nimic n-o ține întreagă decât forța care pornește din mintea fiecărui pasager și pilotul care se roagă în gând să le poată ține sub control existența lor păcătoasă. Și iată-mă acu' pe mine acolo, printre ei, un maniac. Existența mea e mai cuprinzătoare decât mine. Am ieșit, într-un rând, dintr-o mașină făcută fărâme și s-a tras asupra mea. Între ce e dat și nemărginire nu există o țară a nimănui, sunt numai câteva reguli pe care foarte puțini le pot urma. Tot ce știu e că nu mi-e destul de frică de moarte. Experimentez transcendentalul – și chemarea lui – până și prin spuma fierturii ăsteia cu gust de pișat. Voi, ăștia doi, cu capetele voastre de rahat, pricepeți asta? Ascultați aici, savantul nebun din mine era gata de experiență. Aveam chef să rup ceva din mașinăria aflată în măruntaiele avionului. Și-ați face bine să credeți că dorința era *puternică*. Dar pentru că piperniciților ălora de pasageri idioți și terminați, care se găseau în jurul meu, le era frică, și ce frică, să nu-și piardă ce n-avuseseră niciodată, adică o *viață* cinstită în fața lui Dumnezeu, a trebuit să dau înapoi și să nu-mi pun la încercare puterile. Zău că vedeam motoarele alea ale avionului cum iau foc. Mai cred și acum că prin puterea minții aș fi reușit să provoc o minune de incendiu. Altă dată, în alt moment, aș fi făcut-o chiar. Dar am dat înapoi. Am salvat avionul de mine însumi. Domnilor, efortul m-a lăsat bolnav. Fruntea mi se îmbrobonise de sudoare, niște broboane cât bobul de grindină, iar ficatul parcă-mi fusese călcat în picioare de un pluton de infanteriști marini. La aterizare, am ieșit târându-mă pe brânci din nenorocita aia de rablă zburătoare. Și de-atunci încoace, întotdeauna mi-a fost frică de avioane. Frică de propriile mele impulsuri distructive. O înghițitură de bere. Pauză. O altă înghițitură. Întrezăream cu mintea potopul măreț de bere pornindu-i pe esofag, la fel de solemn ca mișcarea sigură și rotundă a unui dirijor de orchestră.

Nu știam dacă vorbea serios sau numai ne turna una din poveștile lui presărate cu încercări extreme, dar bănuiesc că spunea adevărul, cel puțin el era convins că-l spune, căci cred că ne povestise ce ne povestise să se spovedească, așa cum eu însumi mă spovedisem lui Reggie Minnie. Din ziua următoare a început să facă progrese în tehnica parașutismului, așa cum eu însumi începusem să „mișc" la box, încât până la urmă m-am urcat în ring să mă măsor cu Dix, găsind în mine destulă tărie să nu bolborosesc în timp ce-mi puneam proteza dentară:

– Ia-o mai moale, Butler, zău așa!

Au fost trei minute interesante. Purtam căști și mănuși la fel de grele, dar jabul lui era mai puternic decât o directă de dreapta a oricărui alt elev-ofițer și primul croșeu pe care l-am recepționat m-a făcut să mă învârtesc ca un titirez.

Intrasem în panică. Numai faptul că-l vedeam în colțul meu pe Reggie Minnie mă mai ținea în ring cu Butler și mă determina să accept bombardamentul la care-mi supunea coastele. Mi-am simțit celulele creierului clipind ca niște faruri de fiecare dată când jabul lui îmi făcea fruntea țăndări. Atunci

când, într-un rând sau două, m-a ajuns directa de dreaptă, am aflat tot ce se cuvenea să știu despre electricitate. Voltajul descărcat în creierul meu părea că este ultimul. În toiul înfruntării, am început să înțeleg pentru prima oară în viața mea ce-ar putea simți un atlet adevărat, pentru că ajunsesem într-un spațiu în care mă simțeam pregătit să fac față maelströmului. Nu mai voiam de mult să abandonez. Îmi găsisem pacea în luptă. Binecuvântat sentiment! Dă-le încolo de vânătăi! Indiferent câți din posibilii mei viitori s-ar fi frânt pe totdeauna, nu mai conta dacă-i puneam în balanță cu fortificarea eului meu, de care eram conștient .

Firește, știam că va suna gongul și cele trei minute aveau să se sfârșească. Hotărârea mea de a accepta orice atac pe care zeii l-ar fi slobozit asupra mea era legată de contractul acela de trei minute. Exact așa. Peste alte trei minute, mă puteam trezi în infirmerie. Mai târziu, urmărindu-l pe Butler cum îl făcea bucățele pe un alt camarad mai aproape de categoria lui de greutate, am simțit cum mă albesc de spaimă la forța loviturilor sale. Să fi dat și în mine la fel? Am făcut nerozia și l-am întrebat pe Rosen.

– Glumești? a zis. Fugi de-aici.

E și asta o explicație, parțială, pentru ce nu-l puteam suferi pe Rosen.

10

Ultimele două săptămâni de antrenament au fost consacrate *Distracțiilor și jocurilor*. Făcând cunoștință cu metodele de supraveghere, am format grupuri de câte trei care trebuiau să-l urmărească pe unul din instructori (Obiectivul nostru) pe străzile și în magazinele din Norfolk. Ceea ce presupunea o mulțime de alergătură și o grămadă de vreme petrecută în fața vitrinelor care ne puteau oferi o bună vizibilitate în oglindă a străzii. Călăuza noastră, Punctul, urma să rămână în apropierea Obiectivului, în timp ce Legătura și Rezerva păzeau ieșirile suplimentare din clădiri. Stabilisem semnale pentru înainte și înapoi: oprește, drept înainte, la stânga, mărește pasul, mai încet – ni le transmiteam prin scoaterea pălăriei, odihna de o clipă rezemați de zid, oprirea în dreptul unei guri de incendiu, suflatul nasului, legarea șiretului de la pantofi și – cea mai simpatică și mai abominabilă dintre toate – curățatul urechii cu degetul arătător.

Semnele noastre ne-au lăsat de căruță. Foarte curând, ne făceam semne cu mâna și alergam un jumătate-trap. Năpustindu-ne într-un magazin universal după Obiectiv, îl pierdeam fără greș în lift. Dacă Punctul reușea să-i dea din nou de urmă, Legătura sau Rezerva se rătăcise deja la vreo cotitură. Atunci când, mai devreme sau mai târziu, Obiectivul avea să-l arate cu degetul pe cel care juca rolul Punctului, jocul lua sfârșit. Din oră în oră, ne întorceam la treptele de la intrarea în Norfolk City Hall, după un alt Obiectiv.

În seara aceea, la Club, am făcut-o lată. Farsele abundau. Dix și unul din experții în detonare au meșterit o încărcătură pe bază de aer comprimat în toaletă, conectată printr-o sârmă electrică la capătul barului unde stăteau. Au urmat cincisprezece minute de așteptare în vederea unei *decizii tactice*, dar când, în cele din urmă, Rosen s-a îndreptat spre toaletă, făcând greșeala să ne anunțe o „descărcătură dată-n draci", Trăgaciul a făcut contactul. Încărcătura a sărit în aer, Obiectivul a fost făcut ciuciulete de gheizerul pornit din scaunul veceului. Hainele lui Rosen erau leoarcă și a trebuit s-o ia glonț spre baraca lui, să se schimbe. „Supravegherea funcționează la Camp Peary", a devenit strigătul de luptă al lui Dix.

Între timp, mai multe explozii în toată legea au răsunat afară, în pădure, unde se făceau exerciții de aruncare în aer a unor construcții, parașutiștii aterizau și oameni cu măști negre pe față dădeau buzna și înghițeau la repezeală o bere, apoi se năpusteau afară. Peste ani, în drum spre Vietnam, am fost invitat să văd un film făcut de un vechi coleg de la Yale, ajuns regizor, și am putut să urmăresc astfel o luptă filmată. Era o mică pregătire – un mizilic – pentru Vietnam, și mi-a adus, firește, aminte de Fermă. Războiul consta din efecte speciale, prezentate din când în când; era mai degrabă o imagine senzațională decât una a morții. „Moartea e prețul pe care-l plătești ca să te distrezi într-un război adevărat", spunea unul dintre instructorii noștri mai îndărătnici, și aveam să-mi aduc aminte de cuvintele lui în nopțile când mă distram de minune la Saigon.

Acum mă simțeam ca un puști, într-una din serile acelea de august fără sfârșit, când febra jocurilor de la sfârșitul verii te face să intri în goană în casă și să trântești ușa după tine în timp ce țâșnești afară. Poate că exercițiul nostru de supraveghere ne zgândărise nervii, ne umilise și fusese, una peste alta, un insucces desăvârșit, dar isteria specifică acestui soi de activitate dădea acum pe dinafară. Participasem la un fel de film jucat în fața lui Dumnezeu. Urmărirea unui om ni se părea ciudată ca un vis.

O altă victimă a intrat în spălătorul Clubului, s-a așezat pe tron și a ieșit șiroind de apă. Am râs și ceva din vânzoleala apei ne-a însoțit până la sfârșitul nopții. Rosen ni s-a alăturat în haine uscate, s-a îmbătat apoi cu bere și a scrântit-o zicându-i lui Butler:

– Nu se face o trăsnaie ca asta unui camarad. Ești anormal.

– Secătură, desfă-ți bucile, a zis Butler. Să-ți arăt cum e să fii anormal.

A spus-o așa, ca să-l audă toți cei din jur. Rosen, care își înfrunta de obicei persecutorii cu chipul lui mic, dar încremenit într-o expresie dură, fusese adus la capătul răbdării.

– Dix, ești inuman, a mai apucat să spună și cu un soi de demnitate a ieșit din Club.

Butler a clătinat din cap:

– Hubbard, zău că-l tratam ca pe-un frate, a zis.

– N-aș vrea să fiu frate cu tine, am replicat.

– Fir-ar să fie, frate-meu mă usca în bătaie până când într-o bună zi l-am pocnit cu un bolovan în cap. Aveam paisprezece ani. Ție ce ți-a făcut fratele tău mai mare?

– N-am decât frați mai mici.

– Îi zvânți în bătaie? m-a întrebat Dix.

– Nu.

– Nu ești destul de bărbat?

– Frații mei sunt gemeni. Asta te-ncurcă.

A râs. M-a bătut prietenește pe spinare. În ochii lui juca o luminiță care m-a lăsat cu palmele asudate. Spre mirarea mea însă, a oftat.

– Ei, lasă, Arnie își vine el în fire. Ce ne facem cu mine? Sunt prea bătrân ca să ajung o legendă.

Nu știu cât din scena de mai sus cu Butler a tras la cântar, dar în noaptea când am încercat să trecem granița RDG (în versiunea din Camp Peary), lui Rosen i-a mers prost. Una la mână – plouase toată ziua. Pădurea era plină de noroaie, aerul roia de musculițe, cerul era înnorat. Urma să ne orientăm numai după busolă, o metodă care te predispune la greșeli.

Lucram după un scenariu bine pregătit. Dacă exista o culme a antrenamentelor la Fermă și un curs care avea parte de instructori de cel mai înalt nivel, ăsta era *Evadarea și Interogatoriul.* Cam în ultimele trei săptămâni, primisem, fiecare dintre noi, rolul unui agent vest-german infiltrat în Germania de Răsărit. Eram obligați să ne însușim mai întâi biografia de agenți vest-germani, iar apoi o alta, de acoperire, aceasta amănunțită, ca falși cetățeni ai RDG. Această a doua biografie trebuia s-o învățăm pe de rost, exact așa cum ar fi fost nevoit s-o facă un agent vest-german infiltrat în RDG. Așadar, eram pregătiți să vorbim despre meseriile și locurile de muncă deținute în Germania de Est, despre istoria familiei și școala urmată, inclusiv despre rudele mai apropiate ucise în cel de-Al Doilea Război Mondial și ne fuseseră furnizate datele corespunzătoare raidurilor de bombardament mai importante ale Aliaților asupra Männernburg-ului, așa-zisul nostru oraș de baștină. Rosen și cu mine, rebotezați Hans Krüll și Werner Flug pentru cât dura exercițiul, înmagazinasem în memorie sute de detalii în ultimele câteva săptămâni.

Momentul nostru corespundea – acesta era scenariul pus de dinainte la cale – unui semnal de alarmă primit din partea șefului nostru vest-german (eram în Germania de Est): transmisiunile noastre radio erau supravegheate. Trebuia s-o întindem peste graniță în RFG. Ultimele două mile treceau printr-o pădure est-germană, care era din întâmplare totuna cu hățișul nostru din Virginia. Dacă izbuteam să sărim gardul neobservați, atunci nu mai aveam nevoie de biografiile noastre de acoperire (dar chiar și așa se aștepta din partea noastră să ne oferim voluntari pentru un interogatoriu, ca și cum am fi fost capturați – ca să nu ducem dorul acestei experiențe!). Era însă prea puțin

probabil să ne folosim de acest drept de opțiune atât de generos. Nu-și punea nimeni nădejdea în noi că am putea trece cu bine de gard. Prea puțini reușeau.

Eu mi-o doream. Înțelesesem de la Harlot nu numai că ni se puneau calificative la dosar, dar și un cod format din cinci litere, decisiv pentru cariera noastră viitoare. Puteai să ai o idee cât de bună despre rezultatele obținute la Fermă, grupul de cinci litere te putea promova sau exclude de la posturile excepționale. Nota cea mai importantă, eram sigur, aveai s-o primești dacă te fofilai peste gard; și mai era o notă ascunsă, de asta nu mă îndoiam, pentru cât de bine te descurcai la interogatoriu.

Rosen și cu mine am pornit-o cu stângul. Când am ajuns la șanțul gardului de sârmă est-german, ne-am înnămolit în mâlul puturos. Murdari și descurajați, trebuia să ne aruncăm pe burtă din treizeci în treizeci de secunde atunci când un reflector mătura drumul plin de mâzgă și gardul din fața noastră. La intervale de un minut, un jeep patrula venind dintr-o direcție sau alta. În aceste intervale neregulate, era de presupus că ne vom târî afară din malul de noroi, vom sări peste gard, ne vom cățăra pe sârma ghimpată până sus și ne vom rostogoli vreo cincisprezece picioare la vale, de cealaltă parte. *Acolo* ne aștepta, conform regulilor jocului, libertatea!

Rosen însă părea demoralizat. Cred că în sinea lui sârma ghimpată îl înspăimânta de moarte.

– Harry, nu pot s-o fac, a mormăit el. Nu pot. Era destul de înnebunit, încât să mă infecteze cu frica lui.

– Fir-ai tu să fii de evreu, mișcă-ți fundul din loc, am țipat la el. Era un strigăt pe jumătate înăbușit, pe care l-am înghițit în timp ce-l rosteam, dar era acolo și avea să rămână între noi mereu, un colț mic de dinte, dar mereu prezent în imaginea pe care mi-o făuream despre mine, aceea a unui ins esențialmente decent. Reflectorul a trecut pe lângă noi. Gâfâind de oboseală, am urcat pe brânci malul înnămolit și scârbos, am atins gardul, am început să ne cățărăm și am fost prinși – pentru veșnicie – în lumina orbitoare a reflectorului, care revenise, se oprise ca un înger al morții și nu se mai urnise. În numai câteva secunde, un jeep înarmat cu doi grăniceri s-a repezit la noi, cu mitraliera îndreptată asupra noastră. Dădusem greș. Ca, de altfel, cei mai mulți din clasa noastră. Până și cei Zece Mari. Rostul exercițiului nu era să scoată din noi agenți în Estul European, ci să ne dea o idee despre încercările cumplite prin care puteau trece unii dintre viitorii noștri agenți.

Deoarece grănicerii purtau uniforme redegiste, jeepul era singurul element lipsit de autenticitate al șaradei. Ni s-au pus cătușe și am fost duși în mare viteză pe drumul de coastă într-o clădire albicioasă. Înăuntru, un coridor prin mijloc, iar de-o parte și de alta un șir de celule sortite interogatoriului. N-aveau ferestruici și erau cam de opt picioare pe opt; în ele, o masă, două scaune și o lampă tip reflector, puternică. În curând avea să ne fie vârâtă în ochi. Cel care lua interogatoriul vorbea engleza cu un accent nemțesc atât de

puternic, încât, vrând-nevrând, te trezeai copiindu-l. Nu-i văzusem niciodată, pe nici unul dintre ei, la Fermă, și abia mai târziu am aflat că erau actori profesioniști, care lucrau pentru Companie; ceea ce contribuia la eliminarea oricărei posibilități de anticipare și totul devenea mai real decât mă așteptasem.

Deoarece anchetatorii treceau din cameră în cameră, punând întrebări și altor elevi pe măsură ce erau aduși, rămâneai de unul singur răstimpuri tot mai lungi. Dată fiind alternarea interogatoriilor intensive cu tăcerea albă a zidurilor și lumina orbitoare a becului, pe măsură ce noaptea înainta, sentimentul de dislocare își făcea tot mai mult loc. Povestea mea de acoperire mi se părea cusută cu ață albă, rău însușită – o minte străină vârâtă în mintea mea. În timpul interogatoriului, totuși, povestea de acoperire m-a înhățat aproape cu totul. Am descoperit astfel că un rol poate deveni pentru un actor mai real decât propria sa viață. Cum de nu-mi dădusem seama cât de important ar fi fost să mă pregătesc dinainte? Fiecare amănunt al vieții mele imaginare, asupra căruia nu reflectasem suficient, reprezenta acum o dificultate suplimentară. Pentru că de unele detalii îmi aduceam aminte numai printr-un act de voință. Și dimpotrivă, fiecare element la care îmi dăduse prin cap să mă gândesc era acum plin de viață. Povestea mea de acoperire mă înscrisese în școala profesională din Männernburg, lângă Leipzig, urmată după cel de-Al Doilea Război Mondial, și eram în stare să-mi imaginez duhoarea care intra prin ferestrele școlii din amestecul de rămășițe carbonizate ale unor trupuri omenești, șobolani morți, moloz și gunoaie – glasul meu îmi răsuna convingător în urechi cât timp am vorbit despre școala pe care o urmasem acolo.

– Cum se numea școala de ucenici din Männernburg? m-a întrebat interlocutorul meu. Era îmbrăcat în uniforma neagră a unui Volkspolizei și ținea în mâini un maldăr impresionant de hârtii. Pentru că era smead și avea în cap o chică neagră, ca și barba, mi-a fost greu să văd în el un neamț, până când mi-am amintit că obrajii bărbieriți ai unui nazist ca Rudolf Hess aveau aceeași paloare albăstrie.

– Der Hauptbahnhof Schule, am răspuns. Acolo am învățat.

– Ce-ai urmat acolo?

– Transportul feroviar.

– Ai terminat?

– Da, domnule.

– Cum ajungeai la școală, Werner?

– Pe jos.

– În fiecare zi?

– Da, domnule.

– Ții minte drumul?

– Da, domnule.

– Spune numele străzilor pe unde treceai.

Le-am turuit. Nu numai că aveam în cap harta locului, dar știam cum trebuiau să arate curând după război, din fotografii.

– Ruta dumitale, Herr Flug, trecea obligatoriu prin Schönheitweg?

– Da, domnule.

– Descrie Schönheitweg-ul.

În timp ce vorbeam, îl și vedeam în fața ochilor.

– Era cel mai mare bulevard din Männernburg. Avea o fâșie de verdeață între cele două benzi de circulație.

– Descrie fâșia de verdeață.

– Erau copaci.

– Ce fel de copaci?

– Nu știu cum se numesc.

– A fost vreunul dintre ei tăiat?

– Da, domnule.

– De ce?

– Nu știu, am spus.

– Câte stopuri luminoase erau pe Schönheitweg?

– Poate două.

– Două?

– Da, domnule, două.

– În dreptul cărui stop au tăiat copacii?

– Cel de-al doilea, cum veneam spre școală.

– În ce an au tăiat copacii?

– Nu țin minte.

– Gândește-te, Werner, gândește-te.

– Înainte de-a fi terminat școala, în 1949.

– Vrei să spui că în 1947 sau 1948?

– Probabil.

– Recunoști fotografia asta?

– Da. Este luată la intersecția celui de al doilea stop de pe bulevardul Schönheitweg. Înainte de-a fi fost tăiați copacii.

Mi-a arătat o clădire din apropierea intersecției.

– O ții minte?

– Da, domnule. O clădire de după război, se numea Männernburghof. O construcție făcută de guvernul cel nou.

– Când a fost ridicată?

– Nu știu.

– Nu ții minte când a fost construită?

– Nu, domnule.

– Ai trecut zilnic spre școală pe lângă ea, dar nu ții minte când a fost edificată singura clădire construită de noua conducere în orașul tău?

– Nu, domnule.

– Dar ai văzut-o zilnic în drum spre școală?

– Da, domnule.

– Și ai terminat în 1949?

– Da, domnule.

– În 1949, Männernburghof nu fusese încă înălțată.

– Nu?

– Nu, Werner.

– Mă zăpăciți.

– A fost ridicată în 1951. Iar copacii au fost tăiați în 1952.

Intrasem în panică. Să fi fost o greșeală a memoriei mele cu privire la biografia mea redegistă sau mintea anchetatorul?

Acum îmi punea întrebări despre munca mea în depouri. Din nou, am fost confruntat cu unele nepotriviri, mici dar decisive, între numele și fețele pe care le învățasem pe dinafară: un atelier de reparații pentru locomotive, unde fusesem repartizat ca om de serviciu, nu se găsea la capătul de răsărit al depoului, ci la sud, și când am insistat că trebuie să fi fost la răsărit pentru că vedeam soarele răsărind și urcând pe cer dimineața, anchetatorul m-a lăsat singur vreo jumătate de ceas înainte de a se întoarce și a-mi pune aceeași întrebare.

Susținut de fiecare fotografie pe care o studiasem, îmi alcătuisem o imagine a orașului Männernburg în minte, dar era incompletă. Ca în picturile lui Larry Rivers – după acest interogatoriu, opera lui m-a fascinat mereu –, imaginarul meu Männernburg avea spații albe. Pe măsură ce orele interogatoriului se înmulțeau, contururile au început să se estompeze.

– De ce încercai să treci dincolo de gardul de sârmă ghimpată, Werner Flug?

– N-am știut că-i vorba de graniță.

– Cu toată sârma ghimpată pe marginea de sus?

– Am crezut că mă aflu într-un parc de ștabi. Eu și colegul meu ne-am pierdut.

– Vă aflați într-o zonă interzisă. Știai?

– Nu, domnule.

– Männernburg e doar la cinci kilometri de graniță, spre est.

– Da, domnule.

– Ești conștient de asta?

– Da, domnule.

– Deși umbli prin pădurea de la vest de Männernburg, ești surprins că ai dat de un gard.

– Eu și colegul meu credeam că mergeam spre est, nu spre vest.

– Werner, asupra ta s-a găsit o busolă. Nu te-ai rătăcit. Știai că, dacă săriți gardul, ajungeți în RFG?

– Nu, domnule.

– Dar unde?

– A fost un pariu, domnule. Am pus rămăşag cine va ajunge primul dincolo.

– Eşti un prost. Povestea asta a ta mă umple de greaţă. S-a ridicat şi a ieşit.

În şah, dacă studiezi deschiderile cu atenţia cuvenită, poţi juca pe picior de egalitate cu un adversar net superior primele opt, sau zece, sau douăsprezece mutări mergând tot aşa până unde a fost analizată deschiderea. După care, cum zic şahiştii, „ai ieşit din teorie".

În ce mă privea, ieşisem din teorie. Aveam o biografie însuşită şi cunoşteam zona, dar mi-ar fi prins bine o explicaţie pentru ce încercasem să sar gardul „dincolo", în toiul nopţii.

Interlocutorul meu s-a întors şi a început să-mi pună întrebări de parcă prima noastră discuţie nici nu avusese loc. Am fost întrebat încă o dată în ce an fuseseră tăiaţi copacii de pe bulevardul Schönheitweg. Şi din nou am fost interogat în legătură cu afirmaţia mea că atelierul de turnătorie se situa la răsărit. Fiecare din greşelile mele a început să pară tot mai mare. Nu ştiu dacă faptul de a confirma detalii false putea fi făcut răspunzător de asta, dar am început să mă simt ca şi cum întrebările lui erau ataşate la freza unui dentist, şi în curând nervul avea să fie atins. Spre groaza mea, am început să mă contrazic. Acum încercam să pretind că orbecăisem şi din greşeală ajunsesem în Germania de Vest. Trebuie să fi trecut printr-o porţiune de frontieră din care – dar cum se putea? – lipsea gardul, apoi hoinărisem prin pădure vrând să mă întorc în Germania de Răsărit, aşa că m-am căţărat pe gard dinspre apus şi tocmai coboram pentru a mă înapoia dimineaţa la lucru, ca orice bun cetăţean al Republicii Democrate Germane, „tocmai când ne-au descoperit soldaţii".

– Minţi de stingi. Când voi fi îndărăt, Flug, vreau adevărul sau ai să-ncasezi vreo două. Ţinea în mână un baston de cauciuc, pe care îl izbea de masă. Apoi a plecat.

Dincolo de încăperea aceea albă de opt picioare pe opt, din ciment, se ridica o rumoare. Celulele aşezate de-a lungul coridorului, în care se luau interogatoriile, se umpluseră şi creştea o tensiune foarte ciudată, ajungând să domine totul. Nu ştiu dacă tempoul acestor interogatorii se accelera o dată cu apropierea zorilor, pe care nu le puteam zări venind prin pereţii orbi, dar, chiar dacă anchetatorul meu m-a lăsat cu sugestia unor corecţiuni crunte, mi-a fost imposibil să nu devin conştient de strigătele pornite din celelalte celule.

Unul dintre cei reţinuţi înjura în gura mare.

– Nu ştiu, nu ştiu. M-aţi zăpăcit! striga el. Altul şuiera, dar atât de răspicat, încât îl puteam auzi:

– Sunt nevinovat. Trebuie să mă credeţi că sunt nevinovat, iar din încăperea cea mai îndepărtată a coridorului, unul dintre poliţişti biciuia masa cu bastonul de cauciuc.

– Oprește, oprește, răcnea cineva.

Apoi a ajuns la mine vocea lui Rosen.

– Asta-i scandalos, spunea el articulând clar cuvintele. Nu-mi pasă ce susține prietenul meu. L-ați zăpăcit și l-ați speriat. Ne-am cățărat pe gard să vedem luminile Männemburgului, ca să știm încotro s-o luăm. Asta-i tot ce am de spus. Pe colegul meu poate că l-ați zdruncinat, dar pe mine nu mă clintiți din ale mele. Și nu mă puteți intimida amenințându-mă cu violența. Niciodată.

Din celula de la capătul coridorului venea *bufnetul* înăbușit al bastonului de cauciuc.

– Recunoaște, zicea anchetatorul lui Rosen. Nu ești cetățean al Republicii Democrate Germane.

– Sunt Hans Krüll, răzbătea glasul lui Rosen, m-am născut la Männemburg.

– Ești un gunoi. Spune adevărul sau îți înfundăm nasul cu murdăria care iese din tine. De ce te-ai cățărat pe gard?

– Sunt Hans Krüll, a repetat Rosen.

Acum erau folosite două bastoane, de fiecare capăt al coridorului câte unul.

În ce mă privea, simțul realității nu mă părăsise, dar devenise fragil. Eram la Camp Peary, nu în Germania de Est, și cu toate astea nu mă simțeam în siguranță. Până și o călătorie de vacanță ne poate reaminti că însăși moartea este o călătorie, iar eu simțeam acum că, deși în imensa mare a realității nu există nici urmă de nebunie, o puteam totuși pipăi cu piciorul. Era în drum.

Urechile mele nu-mi păruseră niciodată mai acute. Îl auzeam pe Rosen târguindu-se pe tonul ăla al lui iritant, disprețuitor și nazal-tânguitor. Și mai răzbătea simțul dezvoltat enorm al propriei sale importanțe, urât și buhăit, dar nu mai puțin un soi de tărie.

– Încerci să mă scoți din făgașul meu, zicea el, dar n-o să-ți meargă. Cazul meu intră sub incidența Legii 1378, Secțiunea a treia, Capitolul B, din noua Constituție a Republicii Democrate Germane. Uită-te, e acolo. Drepturile mele au fost așadar încălcate.

Da, prinsese ocazia! Ce diversiune! Acum anchetatorul era cel care ieșise din teorie! Peste o vreme, aveam să aflu că, pregătindu-se pentru acest test, Rosen se dusese la biblioteca Fermei cu trei nopți în urmă și studiase noua Constituție a Germaniei Răsăritene, de unde culesese destule ca să poată oferi acest gambit excepțional.

Interlocutorul meu s-a întors. Și s-a apucat să mă interogheze din nou, luând-o cu începutul. Am fost purtat amănunțit prin anul în care fuseseră tăiați copacii de pe bulevardul Schönheitweg. Și-am mai trecut o dată prin turnătoria depoului și încercarea nereușită de a ne cățăra peste gardul din ochiuri de zale.

– Ne-am rătăcit, am zis eu, de asta s-a întâmplat, și-am vrut să vedem luminile Männernburg-ului.

– Colegul tău ne-a spus și el povestea asta. Am dovedit că minte.

– Vă spun adevărul.

– Mai devreme susțineai că n-ai știut că-i granița.

– Știam că-i granița.

– Așadar, adineauri ai mințit?

– Da, domnule.

– De ce?

– Mi-a fost teamă.

– Ai susținut că ai făcut-o de oaie și ai trecut din greșeală în Germania de Vest printr-o porțiune de pădure neîmprejmuită și tocmai săreai gardul înapoi, spre Germania de Est.

– Și asta a fost o minciună.

– Iar acum te cațeri pe gard ca să vezi încotro sunt luminile Männernburgului?

– Ăsta-i adevărul.

– Adică ai mărturisit că minți, dar acum spui adevărul?

– Da, domnule.

– De fapt ești un mincinos și un agent al RFG.

A răsunat o sirenă. A umplut coridoarele și celulele clădirii. Anchetatorul meu și-a strâns hârtiile și-a oftat.

– S-a terminat, a zis el.

– S-a terminat?

– Aș fi vrut să mai am la dispoziție cincisprezece minute. Părea furios. Încă mai arăta a polițist.

– A fost ca de pe altă lume, am spus.

– Ai fost în regulă, a zis el.

– Zău? De unde știți?

– Îmi venea să te ucid. Când m-ai făcut să mă simt un copoi, ai fost bun.

M-am ridicat în picioare.

– Da, poți pleca, a zis. O să te ia un camion.

– Cred că am să mă întorc pe jos la tabără. E-n ordine?

– Sigur, pentru tine ziua s-a isprăvit.

– Simt nevoia să umblu.

– Cred și eu.

Ne-am strâns mâinile.

Am străbătut cele două mile până la terenul de instrucție și baracamente. Elevi proaspăt-sosiți făceau primele lor sărituri prin simulacrul de trapă pentru un C-47, de pe turnul înalt de treizeci și opt de picioare. Peste alte șase ore, ucenicia mea urma să se încheie și aveam să mă întorc la Washington să lucrez în cvartalul I-J-K-L, de lângă Reflecting Pool; apoi, se putea presupune

că voi fi trimis peste hotare. În timp ce mă îndreptam spre cafenea pentru a lua gustarea de dimineață, am simțit adierea unei epifanii. Trecusem printr-o pădure întunecată, înțesată de musculițe și muscoi, fusesem capturat în plin efort, șiroind de nămolul vâscos al șanțului de la graniță, degetele mele erau zdrelite și pline de cicatrici proaspete de la gardul de lanț, ochii, dureroși de la lumina orbitoare a reflectorului din celula aceea de opt pe opt și toată noaptea turnasem minciuni înfruntând atacurile fără număr asupra memoriei mele închipuite, și totuși mă simțeam curat și plin de virtutea care-l bucură pe cel aflat la capătul unei călătorii inițiatice. Trecusem'prin cele mai însuflețitoare opt ore petrecute la CIA. Nu mai fusesem atât de fericit. Ceva din aceste ore ale interogatoriului mă confirma în formația mea. Găsisem domeniul în care avea să se desfășoare întreaga mea viață activă. Strădania de zi cu zi pentru securitatea țării mele îmi cerea să mă dăruiesc până la ultima suflare. De fapt, tuturor celor responsabili și potriviți pentru asta. Iar cât privește cealaltă latură a mea, încă nu destul de pământească pentru a porni în căutarea explorărilor spirituale și a aventurilor carnale, putea fi fascinată totodată de arta prefăcătoriei și de războiul împotriva răului. Această latură era cu siguranță îndrăgostită de jocuri și de acea țară-a-nimănui, a celor care erau gata să le joace.

Așa că era și ea în acord. Îmi trăiam propria epifanie. Fericirea este rezonanța pe care o cunoaște cineva în propria inimă, atunci când pune ordine în ființa sa și ajunge la concordanță, în aerul dimineții.

11

Casa cumpărată de Hugh Montague după căsătoria sa cu Kittredge era așezată pe malul bătrân al Chesapeake-ului și lângă Canalul Ohio, care trece prin Georgetown. Dacă țin bine minte, acest canal navigabil era o arteră înfloritoare prin 1825, ducând la vale încărcătura rezonabilă de cărbune din Appalachia până în Potomac, barjele fiind apoi remorcate în amonte, având la bord sortimente felurite, ca făină, praf de pușcă, baloturi de pânză și topoare. După Războiul Civil însă, canalul n-a mai putut rezista multă vreme concurenței făcute de căile ferate. Morile de pe malurile râului au rămas multă vreme goale, lacătele n-au mai scârțâit, iar albia canalului abia dacă purta o șuviță de apă.

Casa lui Hugh, ridicată ca un grajd pentru catâri de povară, fusese împodobită cu un cat de sus, un pod cu fân în care dormeau luntrașii. Construcția de mici dimensiuni, deja renovată de proprietarii ei succesivi atunci când o cumpărase familia Montague, avea vreo șapte sau opt încăperi și devenise o căsuță modestă și încântătoare pentru cei care se simt bine în odăițe pe măsura copiilor și cu tavanul scund. Cineva ar fi putut crede că Hugh și Kittredge erau prea înalți pentru un loc ca acela, dar casa de pe marginea canalului îmi dezvăluia o latură a firii lor, pe care altfel ar fi fost posibil să n-o percep. Na-

tura sarcinilor lor profesionale fiind diferită, aveau măcar atât în comun: lucrau adesea fiecare de unul singur, iar munca lor era rareori scutită de anxietate. Așa că se cuibăreau în casa lor de pe marginea canalului, pe care o botezaseră – nici nu-i de mirare – Grajdul, iar dacă în scândurile pardoselei se întipărise un efluviu de paie și de balegă de catâri, păi, cu atât mai bine. Tihna era sâmburele căsniciei lor. Amândoi fiind strânși la pungă, lucru pe care l-am descoperit curând, cred că le-a picat bine că mica lor achiziție îi costase numai zece mii de dolari. (Târziu, în 1981, când am dat o raită de-o după-amiază la Georgetown, am descoperit că, vândută de ei în 1964 și apoi revândută în mai multe rânduri de posesorii succesivi, casa era prețăluită acum la nu mai puțin de două sute cincizeci de mii de dolari. Ceea ce-ți putea inspira câteva reflecții acre despre schimbările în treburile noastre publice din ultimii treizeci de ani).

Pe lângă asta, m-am asigurat și de o jumătate de ceas de melancolie. Grajdul mi-a revenit în memorie așa cum arăta în 1955.

Îmi erau dragi mica lor cameră de zi, mica sufragerie și foarte micul birou al lui Hugh. Unde fusese ieslea catârilor, Kittredge reușise să aducă la lumină ceva din vechea slăbiciune pentru antichități a tatălui ei. O dată ce copilărise la Boston și la Cambridge, nu putea să nu vadă în Washington decât un oraș al Sudului.

De ce n-ar fi umblat așadar după acele rare obiecte originale, făcute de meșteri tâmplari și ebeniști din epoca colonială, prin Virginia și Carolina? Ascultând-o cum vorbea despre achizițiile ei, m-am familiarizat și eu întrucâtva cu nume de care nu mai dădusem vreodată și pe care nu aveam să le reîntâlnesc prea curând: artizani ca Thomas Affleck, Aaron Chapin, John Pimm, Job Townsend, Thomas Elfe reveneau în conversația ei, până când n-am mai știut cine ce-a sculptat, nici de unde venea. Abia dacă-mi păsa că masa din lemn de cireș din sufragerie sau scaunele lucrate manual, cu picioare de ciută (care erau într-adevăr dăltuite cu gingășie), sipetul din arțar de zahăr, masa colonială irlandeză, sfeșnicul – erau piese de preț din Carolina de Nord sau de Sud. Destul că aveau pedigree. Ca în expozițiile canine, desigur că aceste exemplare nu puteau fi asemuite cu alte potăi. În sufragerie, pe o tăblie așezată între polița de deasupra căminului și vatră, zăreai pictată deslușit o scenă cu copaci și case precum și canalul însuși; un pahar de whisky la gura sobei, însoțit de pateul făcut de ea, putea fi teribil de bun la gust.

Biroul lui Harlot era cu totul altceva. Kittredge îl mobilase pe gustul lui, iar eu, cu o strângere de inimă pentru cât de bine îi ghicea dorințele, chiar în toiul celor mai cinstite sentimente simțeam o pornire trădătoare. Deoarece erau cele două ființe la care țineam cel mai mult, am putut arunca o privire în interiorul adevăratei atracții pe care o exercită perfidia. Mă simțeam la fel de fraged ca frunzișul primăverii. Perfidia îți ține sufletul viu – iată un gând cumplit! Dar dacă-i adevărat?

În biroul lui Harlot găseai doar o masă de scris din stejar, masivă și închisă la culoare, și un jilț uriaș. Mobila victoriană, de prin 1850, fără îndoială că satisfăcea ideea lui Harlot despre stilul potrivit să-i țină tovărășie. Gustul pentru tot ce-i solid dădea solemnitate, avea să explice Harlot, sforțărilor subterane și de nivel scăzut ale acelei perioade. Acesta e un gând cam prea mare pentru o simplă mobilă, dar jilțul încăpător era din mahon și măsura aproape cinci picioare înălțime. Partea de sus a spătarului era încadrată de o arcadă gotică, arcadă care mărginea un miez decorativ pătrățos din trifoi cu patru foi. Dacă veți lua în considerare faptul că acest spătar fusese adăugat unei linii Chippendale cât se poate de zdravene – pentru rezemători, scaun și picioare –, va trebui să conchideți că rezultatul era la fel de baroc ca o catedrală răsărită dintr-un conac englezesc.

Celelalte încăperi nu le-am văzut niciodată. Permiteți-mi să mă corectez. Bucătăria era o cămară în care dădeai din sufragerie, cu garnituri de oale din fontă și pirostrii, și în ea am intrat deseori ca să sporovăiesc cu Kittredge în timp ce bucătărea pentru noi trei, dar Harlot avea o bibliotecă la etaj în care nu fusesem poftit, și mai erau două sau trei dormitoare în fostul pod. Nu mi-au cerut să rămân peste noapte. Poate că le era o sfântă frică gospodărească – bine dată la tocilă – că, dacă ajungeam acolo sus, s-ar fi putut să găsesc o cale să mă mut definitiv la ei.

Ce seri petreceam! Deși nu veneam niciodată neanunțat telefonic și deși ieșeau destul de des sau aveau musafiri cărora socoteau că nu avea rost să le fiu prezentat, totuși, participând la cinele lor restrânse, am întâlnit o ciudată colecție de personaje. (De fapt, eram prea tânăr că să înțeleg cât de curioși și de nepotriviți între ei puteau fi unii din oaspeții lor la cină). Comentatorul politic Joseph Alsop, de exemplu, se dovedea cumplit de patriot până și pentru mine, și trebuie să spun, i se punea un nod în gât ori de câte ori se discutau subiecte militare sau treburile Companiei. Gândul la tinerii americani care îmbrățișau aceste meserii îl emoționa în mod vădit. Snobismul lui Alsop era însă prodigios. Nu-mi acordase nici o atenție cât timp n-a descoperit cine era taică-meu, apoi însă m-a invitat la cină, o invitație pe care, acționând brusc în stilul tatălui meu, mi-a făcut plăcere s-o refuz.

În serile când nu eram binevenit la Grajd, mă simțeam de fapt singur. Absolvent al Fermei, mă aciuasem, împreună cu alți patru elevi-ofițeri, într-un apartament mobilat din Washington. Unul sau altul dintre colocatarii mei ocupa invariabil camera de zi în tentativa de a o seduce pe fata cu care se întâlnea, de obicei, o secretară de prin I-J-K-L, iar eu, ca să mă pot gândi la ale mele, făceam lungi plimbări nocturne.

Nu-i de mirare, așadar, că invitațiile la Grajd însemnau mult pentru mine. Nu mă simțeam diferit de un custode fără ocupație, căruia, o dată sau de două ori pe săptămână, i se îngăduie să viziteze colecția secretă a muzeului. Nu exista îndoială că Harlot cunoștea oameni extraordinari. Cum mulți dintre

ei aveau legături cu OSS, nu m-am luat niciodată după aparențe. Un bărbat solid, șchiop de-un picior și cu un puternic accent străin, care a vorbit toată noaptea despre cai, a reieșit până la urmă că fusese unul din conducătorii gherilei cetnicilor – din grupul lui Mihailovici, curată pacoste pe capul lui Tito. Am fost impresionat de manierele lui balcanice. Când toasta pentru Kittredge – lucru pe care-l făcea una-două –, nu ridica paharul, ci făcea o reverență – pliindu-și piciorul sănătos. Un alt oaspete era o doamnă teribil de bătrână, cu ținută de mare cucoană, cu ochi albaștri de porțelan și păr alb, o contesă bavareză pe jumătate italiancă și care pusese la cale o ascunzătoare pentru evrei în timpul ocupației, la Roma.

În două rânduri, Kittredge a invitat câte o fată pentru mine, și una, și alta, surori mai mici ale unor colege de la Radcliffe; ambele domnișoare s-au dovedit nu mai breze decât mine, când ne-am pipăit peste noapte pe unul din paturile foarte populatului meu apartament. Ne-am îmbătat mai întâi criță, ca s-o facem, în timp ce colocatarii mei intrau și ieșeau pe ușă iar aventura mea își pierdea aripile. Devenisem serios preocupat de discrepanța dintre intensitatea visurilor mele sexuale și întruchiparea lor nici caldă, nici rece din lumea reală – atât cât puteam eu să-mi ofer.

Într-o seară, familia Montague a avut un musafir care a scos la iveală, de asta sunt sigur, ce era mai bun în Harlot. Date fiind dimensiunile mesei din sufragerie, nu stăteam niciodată la ea mai mult de șase o dată, iar în seara respectivă eram patru, dar de părut – păream cinci. Musafirul era un general englez cu fața roșcovană, înalt de șase picioare și șapte țoli, cu o ținută măreață, cu patru rânduri de panglici de câte șase țoli fiecare, pe piept; a stat în colțul lui toată seara și a băut, aprobându-l din cap pe Harlot în tot ce zicea. Părea că servise în SOE și că luase parte la acțiuni comune cu OSS. Fusese parașutat împreună cu Harlot în Franța. După isprava lor, deveniseră, susținea el chiar cu aceste cuvinte, „buni tovarăși de beție“ la Londra. Cum contribuția la discuții a generalului se limita la ținuta lui imaculată și teribila – imensa – lui prezență, la stirpea lui – veche de o mie și o sută de ani –, la titlul lui, Lord Robert, și la deosebit de impresionanta uniformă pe care o purta, după ce a mormăit „în cinstea lui Kittredge“, conversația a rămas pe seama lui Harlot. N-a lâncezit o clipă. N-am cunoscut pe nimeni vreodată care să fi vorbit atât de bine despre atât de multe lucruri; dacă Harlot avea vreun viciu ca ins colocvial, acesta era preferința lui pentru monolog. Sir Robert îl urmărea. După ce l-a ascultat vreo jumătate de oră despre tot soiul de subiecte, generalul a întrebat:

– Care-i, de fapt, istoria orașului? Pare bizar. Cum îi spuneți? *Georgetown*? Trebuie să fi fost numit după unul din regi, sper că nu după George al III-lea.

Acesta a fost discursul cel mai lung al Lordului Robert din seara aceea. Harlot l-a despăgubit pe musafirul său cu o disertație asupra orașului Georgetown de după război – adică, de după Războiul Civil.

– Numai campamente și tabere de-ale guvernului, precum și câteva spitale. Grămezi de carne de cal conservată pentru trupele unioniste se pregăteau cu vreo câteva străzi mai jos de aici. Încă mai poți simți în ceață mirosul de animale ucise.

– Hugh, nu se poate, a zis Kittredge.

– Draga mea, încă le mai adulmec mirosul, a zis Harlot, iar lumânările sfeșnicului dansau reflectându-se în sticla ochelarilor săi.

– Trebuie să fi fost un loc îngrozitor o bucată de vreme, a admis Kittredge. Plin de difterie și bordeluri.

Am avut impresia limpede că Lordul Robert își ridicase țanțoș capul. Caii morți cu o sută de ani în urmă poate că nu-i trezeau apetitul, dar bordelurile – da!

– Totuși a fost un oraș foarte harnic, a zis Harlot, plin de mori pentru făină de grâu și de porumb și de ciocane care răsunau de mai mare dragul în prăvăliile dogarilor.

– De mai mare dragul, a căzut de acord Sir Robert.

– Ferăstraie și mașini de rindeluit, a continuat Harlot, și nicovale bubuind. Treburi din astea. În tăcerea nopții, a zis Harlot, le pot auzi ecoul. Localuri pline cu oameni răgușiți. Luntrași care sar la bătaie. Câteva din tavernele de atunci și-au făcut drum până în zilele noastre și băieți ca Herrick, care lucrează pentru Guvern, se duc și beau în ele.

– Cum ai zis că te cheamă? a întrebat Lordul Robert.

– Herrick Hubbard, domnule.

– Tatăl lui e Cal Hubbard, a intervenit Harlot.

– Da, tatăl tău e un om cu convingeri ferme, a zis Lordul Robert, ca și cum prea puțini oameni erau admiși să ajungă cu opiniile lor până sus, în căpățâna lui cocoțată pe promontoriul înalt de șase picioare și șapte țoli.

– Hugh greșește, a zis Kittredge. Georgetown a fost, cel mai adesea, un loc încântător. Casele au porticuri și ferestruici cu frontoane și sunt împodobite cu iederă bogată.

– Kittredge, îți scapă esențialul, a zis soțul ei.

– Oare?

Două pete roșii de mânie i-au apărut în obraji, o culoare care nu i se potrivea. O vedeam pentru prima dată bruscând pe cineva. Începeam astfel să înțeleg de ce nu mă invitau să rămân peste noapte: dacă aveau chef de ceartă, era nevoie de spațiu să poată ridica tonul în voie.

Hugh însă nu era dispus să pornească ostilitățile, avându-ne pe General și pe mine ca arbitru de linie și arbitru principal.

– Are dreptate, a zis el, așa cum am și eu. Din întâmplare vorbim despre două capete diferite ale orașului.

– N-am cunoscut vreun oraș care să n-aibă străzi cu două capete, a zis Lordul Robert.

– Da. Curioasă întâmplare. Chiar azi-noapte am citit despre Georgetown într-o istorie locală. Harlot a început să râdă. Veselia lui era destul de zgomotoasă ca să-ți sugereze că tocmai pusese deoparte o halcă bună de furie. Citez dintr-o relatare apărută într-un ziar din 1871: Un locuitor al orașului, Thaddeus Atwater, pășind pe strada Q într-o dimineață de martie, alunecă pe gheață. Bastonul îi zboară din mână și lovește un porc care tocmai trece pe lângă el – o privire îndreptată spre Kittredge, care scoate limba la el, dar o retrage atât de repede, încât generalul, chiar dacă a zărit mișcarea, își putea imagina că ochii lui îl înșală –, drept care porcul rănit mugește ca un taur și se năpustește pe ușa celei mai apropiate pivnițe. Din întâmplare, e prăvălia unui dulgher, cu podeaua plină de așchii. Înăuntru e-o beznă să-ți scoți ochii, așa că puseseră o lumânare aprinsă pe-un raft; firește, animalul răstoarnă lumânarea și așa se pornește o pălălaie de toată frumusețea. Intră Scufița Roșie...

– Scufița Roșie? a întrebat Lordul Robert.

– Un armăsar uriaș. Scufița Roșie trage după el căruța de pompieri a lui Henry Addison, împreună cu perechea lui, Fetița Dora. Pompierii vâră furtunul în gârla care trece pe aproape, încep să pompeze și izbutesc să stingă focul, dar, în același timp, să reverse o cantitate de apă atât de mare peste strada Q, încât aceasta devine în curând un lac înghețat. Seara, lumea din oraș iese de prin case să-și încerce patinele. Îmi place epoca, a zis Harlot.

– Într-adevăr, am deschis eu gura, cred că evenimentele sunt legate între ele în mai mare măsură.

– Da, m-a privit el, nu ești deloc prost. Ai sentimentul metamorfozelor.

– Chiar așa, al metamorfozelor, a zis și Lordul Robert. Părea că-și revine din transa în care-l lăsase anecdota lui Hugh. Știi, e vorba ca Philby să fie trimis la Beirut, urmează să plece ca ziarist.

– Asta nu, a sărit Harlot. O să sune ca naiba, aici. Vezi ce poți face și oprește-i. Și-așa e greu să ții FBI-ul departe de MI-6, și fără ca oamenii voștri să-i pună lui Philby pana în mână.

– Te-ar deranja personal, nu-i așa?

– Nu, a zis Harlot, faptul e iertat.

– Sper. Credeam că a fost un fel de Waterloo.

– Deloc, a intervenit Kittredge. Au prea multă nevoie de Hugh.

– Îmi pare bine să aud una ca asta.

– Un om mare face și greșeli mari, asta-l deosebește de alții, a declarat Kittredge.

– Lua-l-ar naiba pe Philby, a zis Lordul Robert, și fie el blestemat. Să bem pentru asta.

– Pentru Philby, a zis și Harlot, ridicându-și paharul. Pentru osânda lui veșnică.

Habar n-aveam despre ce vorbesc. Totuși, importanța momentului umplea camera. Umbra unor lucruri nespuse plutea asupra serii. O dată mai mult eram mulțumit de profesiunea mea și de misterele pe care le anunța. Philby. Mă intriga până și felul cum îi rosteau numele; ca și cum ar fi vorbit despre un fort de demult, unde suferiseră pierderi importante.

Într-o altă seară a venit la cină un gentleman mărunțel, pe nume dr. Schneider, care, am fost informat, îndeplinise o misiune de recunoaștere în Europa ca pianist concertant. A răspuns vag – și s-a ținut cu hotărâre de acest răspuns vag – cu privire la originea lui: austriacă sau germană, dar s-a grăbit să-și exprime opiniile promonarhiste. Hitler ar fi putut câștiga războiul, insista el, dacă ar fi fost destul de înțelept să-i restaureze pe Hohenzollerni.

– La urma urmei, a spus dr. Schneider, monarhia ar fi putut subscrie la cruciada împotriva bolșevismului.

Dr. Schneider purta ochelari cu lentile închise la culoare și avea niște urechi mari și ascuțite. Se adăpostea în spatele unei mustăți cărunte și dese. Părul era alb și arăta trecut de șaizeci de ani. Din câte spunea el, reieșea că trebuie să fi umblat ceva la viața lui după terminarea războiului, o dată ce ne vorbea acum despre recitalurile date în zonele sovietice din Germania și Austria. Mă întrebam dacă este unul din spionii lui Harlot. Totodată, îl găseam nesărat și mă miram că familia Montague îl trata cu atâta respect. Cercetându-l mai atent, am observat că dr. Schneider purta o perucă albă foarte costisitoare, bine ajustată pe cap, numai că eu moștenisem ochiul ager al maică-mii pentru machiaj și eram intrigat de dorința lui de a apărea în ochii lumii ca om bătrân. Nu eram prea sigur ce simt stând la masă cu un criptonazist.

După cină, Harlot s-a apucat să joace o partidă de șah cu dr. Schneider, iar eu am decis că Hugh ținea să le facă plăcere oamenilor, fiecăruia după măsura și gustul lui.

– Urmărește jocul, mi-a spus Harlot. Schneider e fenomenal în finaluri. Mai greșește uneori în deschideri, dar, dacă nu ies cu doi pioni în plus din jocul de mijloc, sunt pierdut.

După fiecare mutare a lui Harlot, pianistul avea să-și frece mâinile, văitându-se și gemând.

– Dumneata ești un diavol, domnule Montague, o minte ascuțită, cunoști toate chichițele, ohoho, m-ai dus, domnule, ești dracul gol în jocul cailor, hm-hm, da domnule, după care a dat din cap și, deși încă mârâia: Punct, a mutat un pion. Așa cum prevăzuse Harlot, dr. Schneider a jucat bine finalul și a scos remiză. Era pentru prima și ultima oară că-l întâlneam la Grajd.

După plecarea sa – am remarcat că el și Harlot și-au strâns mâinile în pragul ușii ca niște vechi prieteni –, Harlot mi-a cerut să mai rămân. Cât timp

Kittredge a spălat vasele (de obicei o ajutam, dar în seara aceea, la insistența lui Harlot, am dat bir cu fugiții), m-a luat în biroul lui, m-a înfipt într-un scaun de lemn fată-n față cu el – trona în catedrala Chippendale. A fost pentru prima dată când s-a desfășurat în toată amploarea minții sale după noaptea în care îmi ceruse să renunț la cățărat.

Eram pe punctul să-i vorbesc despre o situație nefericită de care mă izbeam în postul proaspăt primit (nu s-a interesat niciodată ce fac), dar n-am îndrăznit. Dacă nu-l interesa?

În clipa aceea a spus:

– Tatăl tău se întoarce. Vom lua masa împreună în oraș, noi trei.

– Grozav. M-am abținut să-l întreb unde plecase taică-meu. Nu mai dăduse nici un semn de luni de zile, așa că habar nu aveam cum i-aș putea cere să-mi spună.

– CIA ți se pare mare?

– Enormă.

– N-a fost întotdeauna așa. Era cât pe ce să nu se nască. J.Edgar Hoover a făcut tot ce i-a stat în putință să ne stopeze. Nu voia ca FBI să aibă concurență. S-ar prea putea ca Hoover să fie cel mai respectat și mai temut om al Creștinătății. Noi vedem în el un Buddha, J.Edgar Buddha. Dacă cineva nu-i de acord, atunci nu-i dintre ai noștri.

Am dat din cap a înțelegere. Nu-mi era însă clar dacă *noi* se referea la CIA, ca un întreg, sau numai la o părticică a ei.

– Acum, în legătură cu Foster Dulles, care-l domină pe Eisenhower. Allen are grijă de noi. Cu siguranță, ne extindem.

– Da, domnule.

– Pentru ce? a întrebat el. Care-i sfera noastră de activitate?

– Presupun că rostul nostru este să-i furnizăm informații Președintelui.

– Și cum vezi rostul informațiilor?

– Păi, să se ia la trântă cu KGB-ul.

– Asta o putem face. Dar eu propun să realizăm ceva mai mult. Vezi tu, nu-i vorba numai de ruși. Probabil că pe ei îi vom putea dezamorsa, descotorosindu-i de marxism – chiar dacă asta ne va lua o jumătate de secol, dar lupta va continua. Aici. Lupta are loc chiar aici. De-a lungul și de-a latul Americii. Jocul – cu miza lui – se duce în secret. Problema reală este dacă civilizația creștină va continua sau nu. Orice alte probleme pălesc în fața ei.

– Inclusiv bomba atomică?

– Nu bomba ne va distruge. Dacă se va ajunge la armele nucleare și la cei ce le manevrează, rostul lor va fi să prefacă în cenușă cadavrele celor care au fost uciși. Bomba nu poate fi folosită înainte ca civilizația însăși să fi pierit. Desigur, de întâmplat se poate întâmpla. Vom continua să existăm cât timp nu vom cădea pradă unor false percepții asupra realității. Ascensiunea marxis-

mului este numai un corolar al condiției istorice fundamentale a secolului nostru: falsa percepție.

Ce mai preot ar fi ieșit din el! Valoarea propriilor sale cuvinte era atât de incontestabilă în ochii lui, încât nici nu-i păsa de câți ascultători are. Puteam fi un singur enoriaș – eu – sau cinci sute unu: predica lui nu s-ar fi schimbat cu nimic. Fiecare cuvânt rostit avea ecou în mintea lui, chiar dacă nu răsuna și-n mintea mea.

– E trist, a urmat el. De milenii, orice tentativă de civilizație s-a dizolvat pentru că națiunilor le-a lipsit informația esențială. Acum, înaintăm împleticindu-ne, sub apăsarea unei mari cantități de dezinformare. Uneori mă gândesc că existența noastră viitoare atârnă de felul cum vom reuși să împiedicăm proliferarea într-un ritm prea rapid a acestei informații. Dacă însă capacitatea noastră de a verifica faptele nu va ține pasul cu ele, atunci distorsiunile care apar în informație s-ar putea să ne asfixieze. Harry, începi oare să-ți faci o idee despre cât de mult au de făcut oamenii noștri?

Am reușit să bolborosesc un:

– Nu înțeleg încotro bateți.

– Pur și simplu, nu te împaci cu ideea. Și-a înghițit coniacul. Adevărata noastră datorie este să devenim gândirea rațională a Americii.

Am încuviințat din cap. Nu știam deloc dacă înclin să-i dau dreptate, dar am dat din cap.

– Nu există nici un temei ca noi, Compania, să nu ajungem acolo, a zis el. Deja ne ramificăm în toate direcțiile. Dacă o recoltă bună poate fi un bun instrument de politică externă, atunci suntem obligați să știm cum va arăta vremea în anul următor. Aceeași cerință ne întâmpină oriîncotro ne-am întoarce privirea: finanțele, mijloacele de comunicare în masă, relațiile de muncă, producția economică, consecințele tematice ale televiziunii. Dar oare unde se sfârșește ceea ce ne interesează în mod legitim? Trăind o epocă a sistemelor globale, suntem obligați să ne procurăm experți din toate domeniile: bancheri, psihiatri, specialiști în otrăvuri, în narcomanie, în artă, oameni din serviciile de informare a opiniei publice și popularizare, sindicate, huligani, ziariști – ai cumva idee câți ziariști sunt colaboratorii noștri? –, fii atent că asta e secret. Nu știe nimeni câte canale de informare bine plasate avem – câte mărimi la Pentagon, comandanți de escadră, congresmeni, câți profesori în toate disciplinele, specialiști în eroziunea solului, studenți, capi-de-serie, diplomați, avocați din corporații, zi-i să le zic! De la toți ne intră informație. Avem resurse din belșug. Vezi, am avut marele noroc s-o pornim cu toate odată. Și-a întărit cuvintele cu o mișcare a capului. Este o organizație birocratică, ceea ce, de regulă, e un dezastru, dar, în cazul nostru, s-a întâmplat să funcționeze. Nu numai că ne-au fost repartizați câțiva dintre cei mai buni oameni din OSS, dar am atras din toate părțile un număr de indivizi capabili și ambițioși cam de peste tot, de la Externe, FBI, Finanțe, Apărare, Comerț – și

ai noștri au fost. Toți au vrut să vină la noi. S-a creat astfel o situație curioasă. Din punct de vedere organizatoric, formăm o piramidă. Dar personalul nostru, dacă-l evaluăm după calificarea și experiența lui, ne-a dat forma unui butoi. Cantități uriașe de talent în eșaloanele mijlocii. Și nu au nici o posibilitate de promovare. În definitiv, și cei din vârful piramidei erau tineri. Relativ tineri, ca mine. Așadar, mulți dintre cei care au dat buzna la noi acum cinci ani au fost nevoiți să plece. Astăzi, dai de ei peste tot.

– Peste tot la Washington?

– În toată America. Cine a făcut odată parte din Companie n-o poate părăsi cu adevărat. Să lucrezi în lumea finanței și a afacerilor e curată plictiseală. Ascultă la mine, avem legături în tot ce se învârtește pe aici, pe la noi. Avem posibilitatea să dirijăm țara. A zâmbit. Te simți obosit?

– Nu, domnule.

– Nu ți-am făcut capul cât o tobă?

– Voi sta treaz toată noaptea.

– Bravo ție. A zâmbit din nou. Să mai bem un rând, înainte să pleci. Aș dori să înțelegi un lucru. Nu fac confidențe prea des, dar din când în când o voi face. Vezi tu, Harry, fiecare din fabrica asta de pus la saramură își are slăbiciunile lui. Unul bea prea mult. Altul umblă bezmetic după fuste. Un al treilea e homosexual în secret – fie c-a mințit cu nerușinare în fața detectorului de minciuni, fie că a devenit mai târziu. Un al patrulea fumează marijuana pe furiș. Viciul meu, bătrâne Harry Hubbard – îmbătrânit înainte de vreme –, e că sunt tentat să vorbesc prea mult. De aceea vrând-nevrând îmi aleg oameni în care pot avea încredere. Atunci când discută omul cu tine, are sentimentul că tot ce spune ajunge în străfundurile ființei tale. Astfel încât ție, da, îți voi mai spune din când în când câte ceva și să te păzească Sfântul dacă nu ții totul numai pentru tine.

A tras adânc din țigara de foi à la Churchill, dând drumul unui nor de fum, care l-a înconjurat.

– Ce crezi despre dr. Schneider? a întrebat.

Am avut bunul-simț să vorbesc pe scurt.

– Aș zice că e un ex-nazist cu perucă. Cred că-i mai tânăr cu zece ani decât îl arată părul lui alb și s-ar putea să știe mai puțin despre recitaluri și concerte decât despre cutiile poștale.

– Sunt tentat să-ți spun mai multe, a zis Harlot. Dar mi-e teamă că nu te pot implica.

– În ciuda a ceea ce tocmai mi-ați spus? Mă cuprinsese deodată un interes lacom după secretele dr. Schneider și eram ca un dulău căruia i s-a luat osul de la gură.

– Ei bine, a zis Harlot, n-am ce-ți face. Îl vei descoperi poate și singur într-una din zile. A mai pufăit o dată din havană. Se distra pe seama frustrării mele. Harry, a mai zis el, nu-ți pierde încrederea.

12

Dați-mi voie să cobor de la înălțimea încrederii arătate mie de Harlot la informația banală despre cum decurgea obișnuit ziua mea de lucru. Dacă isprăvisem școala punându-mi mari speranțe în viitorul meu apropiat, după ce petrecusem mai multe seri la fermă, discutând despre locul cel mai potrivit pentru a fi trimiși; dacă meritele Vienei și ale Singaporelui, ale Buenos Aires-ului și ale Ankarei, Moscovei, Teheranului, ale capitalei nipone, Tokio, apoi ale Manilei, Pragăi, Budapestei, Nairobi și a Berlinului fuseseră apreciate drept cele mai viabile și mai promițătoare pentru un început de carieră, și eu, ca și cei mai mulți din clasa mea, am fost repartizat pe un post din Washington DC.

A urmat o altă dezamăgire. Nu fusesem selecționat în nici unul din secretariatele externe. Acestea însemnau, de regulă, preludiul unei plecări într-un post peste hotare. Un absolvent repartizat secretariatului pentru Iran la Washington putea presupune că-și făcea ucenicia pentru Teheran. La fel, unul pentru Congo și Japonia, Polonia sau Chile. Ca elevi-ofițeri la Fermă, convenisem că, dacă cineva urma să-și înceapă cariera la Washington, atunci postul de ofițer-asistent al unui anume secretariat se chema că-i lucrul cel mai potrivit.

Nu eram eu un tânăr prea ambițios, decis să obțină ceva prin relații personale, dar moștenisem destul din știința relațiilor sociale a maică-mii pentru a-mi da seama că fusesem poftit la o petrecere care nu era de mine. Așa că am aterizat în Gaura Șarpelui, cunoscută și ca Sala Cazanelor și Lada de Cărbuni. În cazul unei munci lipsite de satisfacții, sinonimele proliferează. Într-o încăpere uriașă, cu luminile fluorescente atârnând aiurea sub un tavan destul de scund, cu o aerisire foarte slabă, asigurată de câteva ventilatoare așezate în ferestrele minuscule practicate într-un perete îndepărtat, ne izbeam unul de altul și ne ocoleam în culoarele mereu prea strâmte pentru traficul uman pe care trebuiau să-l suporte. Era cald, din cale-afară de cald pentru luna octombrie. De cealaltă parte, înalte de câte șase picioare, niște cabine de modă veche, cu rafturi și clasoare.

Aveam un birou de documentare alături, o încăpere mare, înțesată cu maldăre de hârtii, unele încă neclasate. Maldărele se ridicau până în tavan. Numele întâlnite în fiecare broșură, dare de seamă, raportul unuia sau altuia dintre agenți, referințe de prin reviste și ziare, revistă comercială sau carte urmau să fie – sau fuseseră – înscrise într-o fișă cu un scurt rezumat al informației respective. Odată completată, fișa putea fi așezată în fișier, iar documentul ateriza într-un loc unde putea rămâne ceva mai multă vreme. Teoria de bază a unui asemenea tip de activitate îți cerea să poți ajunge la orice informație disponibilă despre oricare din persoanele intrate în atenția Companiei. Se alcătuiau astfel portrete vorbite.

Era însă haos. Documentele se acumulau mai repede decât le puteam noi trece în fișe. Sectorul pentru Emisfera Occidentală a ajuns curând să rămână cu șase luni în urma turnului de hârtii din biroul de documentare; sectorul pentru Rusia Sovietică era în întârziere cu patru luni; China (dată fiind dificultatea interpretării indeogramelor) cu un an și jumătate. Sectorul vest-german, unde fusesem repartizat, rămăsese de căruță numai cu trei luni. Suficient, totuși, pentru a lucra sub presiune. Îmi cheltuiam cea mai mare parte din timp strecurându-mă pe culoare sau orbecăind cu degetele printre clasoare. Din când în când se stârnea câte-o panică în lege. Așa, într-o dimineață, șeful Bazei noastre din Berlinul Occidental mi-a trimis o cablogramă cerând informații urgente despre un oarecare VQ/BIVOLUL SĂLBATIC. Deoarece asemenea cereri ne veneau cu nemiluita iar fluctuația de personal la nivelul de jos, unde mă aflam eu, era considerabilă, prin aceste activități trecând foarte multă lume – puneai telegrama în vârful grămezii cu Informații primite.

Apoi îți tăiai drum prin înghesuială, încercând să nu îmbrâncești pe cineva care-ți bloca drumul stând cu nasul în vrèun dosar. Mirosul de sudoare era omniprezent. Ca-n plină vară. Ventilatoarele se roteau anemice și fiecare dintre funcționari – căci, cu toată calificarea noastră, ce eram altceva decât niște funcționari? – ducea în cârcă propria neliniște. Nu ajungea să-l găsești pe Bivolul Sălbatic pentru șeful Bazei de la Berlin; trebuia găsit la iuțeală. Cablograma fusese frenetică: *Nevoie toate intrările recente despre VQ/BIVOLUL SĂLBATIC. Urgent. POTROACE.* Da, șeful Bazei o semnase personal.

Fusesem nevoit să aștept în biroul de înregistrare, undeva pe coridor, pentru a obține accesul la *PRQ -Partea I/Partea a II-a/, Dosarul Bridge-Archive*, care din fericire era adus la zi, și astfel am aflat cine-ar fi putut fi VQ/BIVOLUL SĂLBATIC. În dimineața respectivă, VQ/BIVOLUL SĂLBATIC corespundea unui Wolfgang din Germania de Vest, numele de familie necunoscut, ultima adresă: Wasserspiegelstrasse, nr. 158, Hamburg. Ceea ce reprezenta, cel puțin, un prim punct de pornire. Întors în Gaura Șarpelui, am scotocit în continuare prin cele două clasoare – fiecare dintre ele lungi de 20 de țoli, fiecare dintre ele conținând ca la vreo mie opt sute de fișe, împănate cu Wolfgangi care fuseseră destul de lipsiți de considerație încât să ne lase fără numele lor de familie. Un număr de Wolfgangi care avuseseră delicatețea să ne dea inițiala numelui de familie, un Wolfgang F., sau un Wolfgang G., ocupau alte trei sertare în clasor. Cei care-și dădeau atât numele, cât și prenumele – 10. Nu știam că atâția Wolfgangi se dădeau în vânt după noi în Germania Apuseană!

Pe urmă am descoperit că nu era așa. Wolfgangul meu din Hamburg căpătase dreptul la o fișă în Gaura Șarpelui cu ocazia arestării lui în 1952, după ce aruncase cu o cărămidă în timpul unei demonstrații la Bonn. Avusese parte de nu mai puțin de 15 asemenea „intrări“, fișate după 15 ziare germane diferite, care tipăriseră una și aceeași știre dată de Serviciul de Comunicate al

RFG; iar el nu-i dăduse decât prenumele. S-ar fi putut ca un material de o inestimabilă valoare să zacă cine știe pe unde prin Biroul de Documentare, la celălalt capăt al hambarului cât toate zilele, dar să nu fi fost încă fișat. Eram deja pe punctul să-mi sară țandăra. În pauza de prânz i-am trimis șefului Bazei din Berlinul Occidental o telegramă: *Nu putem satisface cererea. Pentru intrări recente: VQ/BIVOLUL SĂLBATIC, trimiteți adresă actuală. KU/VESTIARUL.* Era prima mea cablogramă expediată în exterior. Și prima dată când făceam uz de criptonimul meu.

La sfârșitul zilei, un răspuns a ajuns la mine: *Cablograma 51 (Seria RB 100 A). Către KU/VESTIARUL: Cea mai recentă, repet și subliniez, cea mai recentă informație despre VQ/BIVOLUL SĂLBATIC este de o importanță esențială, repet, esențială. Șobolan de arhivă, ești incapabil? Adu tu o adresă actuală. VQ/POTROACE.*

Șeful Bazei din Berlin era vestit pentru cât de repede îi sărea capsa. Eu însă n-aveam cea mai mică idee unde să caut. Dacă nu-i răspundeam la cablogramă, era de așteptat să mă pomenesc cu un blam. Iar asta m-a adus la o stare de furie neagră împotriva lui Harlot. De ce mă lăsase în Gaura Șarpelui? Unii dintre colegii mei de grupă se găseau deja plasați în cele mai bune secretariate din Washington. Rosen fusese repartizat la Serviciul Tehnic, o cremă a cremei ultrasecrete – să fi fost din cauza teatrului jucat în noaptea interogatoriului? Mai rău, Dix Butler, așa cum aveam să aflu de la Rosen, plecase deja la post în Berlinul de Vest.

Tocmai când mă simțeam condamnat să-mi sparg capul toată noaptea – unde-i Wolfgang și ce mă fac mâine? –, am primit un telefon de la taică-meu. Având de pus la cale ceva de mari dimensiuni și imposibil de numit, la Tokio, așa cum am aflat de la primele lui cuvinte, venise să raporteze la Washington, după ce vizitase bazele din Manila, Singapore, Rangoon și Djakarta.

– Hai să luăm cina împreună, m-a zis el fără alte introduceri. Vom sărbători încheierea stagiului la Fermă. Montague vine și el.

– Grozav, am îndrugat. Aș fi preferat să ne întâlnim numai noi doi.

– Ei, da, a zis, fii atent la Hugh, diseară. Știe că am nimerit peste o mulțime de chestii în Orientul Îndepărtat. O să se dea de ceasul morții să-l pun la curent. Ține tu ceva deoparte de Hugh și se poartă de parcă l-ai buzunări.

Ei bine, am avut parte de o cină copioasă la Sans Souci și s-au desfășurat o mulțime de manevre între Cal și Harlot. Abia am reușit să urmăresc discuția despre Sumatra, despre SEATO și despre necesitatea de a obține niște informații din Singapore fără ca suveranitatea britanică să iasă șifonată. Când însă Harlot a întrebat:

– Și cum ai de gând să-l joci pe Sukarno?, taică-meu s-a aplecat, mi-a făsut semn cu cotul și i-a suflat:

– Hugh, să lăsăm asta deoparte.

– Firește. Îți pleci mai lesne urechea la un nebun în lege de-acolo, care ține sub obroc bazele și habar n-are ce să facă, dar cu mine nici gând să riști.

– Hugh, nu pot.

– Văd eu unde vrei s-ajungi. Uite ce-mi spune mie nasul. Ai să-ncerci să-l pozezi pe Sukarno într-unul din circurile lui destrăbălate.

– Fără pietre, a zis taică-meu, a încasat și până acum destule.

– Irosești timp degeaba. E o nebunie. Pe buddhiști nu-i poți agăța cu chestii sexuale. Le așază undeva între celelalte necesități naturale, de exemplu, mâncatul și evacuatul. Fac parte din comedia cu ce intră și ce iese. Nu-ți vor fi de ajuns numai niște poze pentru a-l vârî în sac.

– Singura alternativă rămân coloneii, a zis taică-meu. Nu știu cât de sinceri sunt.

Discuția a continuat în același stil. N-aș fi putut jura că știu pe ce se ceartă, dar mi se părea fantastic de interesant. Poate că nu peste prea mulți ani, aveam să pot discuta și eu la fel.

Firește, nu mă simțeam în largul meu, nu pe deplin, și buna mea dispoziție lăsa de dorit. Încă mai eram stresat de alergătura de a doua zi după toți acei Wolfgangi, iar stomacul mi se strângea ca un bolovan. Hugh și Cal luaseră pe scurt la cunoștință că isprăvisem cu Ferma, fără să se mai intereseze de ultimele șase luni de pregătire. Nici nu-mi lăsau loc să spun ceva despre situația mea actuală. După trei pahare de Martini, îmi garnisisem gâtul cu un vin roșu de Burgundia, a cărui constituție părea mult mai complexă decât a mea. Mai adăugați niște Hennessy, plus încercarea de a fuma o havană cu aerele de rigoare, și ceea ce sperasem eu că va fi o petrecere dată în cinstea mea (cu o posibilă explicație pentru surghiunul meu în Bunker) devenea văzând cu ochii un lung marș de rezistență gastro-intestinală. Mi-am pierdut orice interes pentru Sukarno și pentru felul cum aveau să-l șantajeze.

Mocnind în sinea mea, simțeam același resentiment pe care mi-l provoca tatăl meu de când mă știam. Un strigăt de amărăciune: nu voia să se întâlnească cu mine de dragul meu. Îi eram un simplu adaos, în afaceri, în plăceri sau în serviciu, și totuși, în ciuda stării mele de disconfort fizic – atârnând deasupra mea ca niște nori aducători de fulgere și trăsnete –, am simțit aceeași pornire de dragoste pe care taică-meu era în stare s-o trezească în mine când a zis în cele din urmă:

– Tare aș vrea să-mi dai niște vești despre tine, băiete.

– Nu-i mare lucru de spus.

– A ajuns în Gaura Șarpelui, a precizat Harlot.

După pauza pe care a făcut-o taică-meu, fusese o informație neașteptată:

– Ei bine, e un loc al naibii de nepotrivit.

– Nu. Este un loc recomandabil.

– Tu l-ai vârât acolo?

– Nu m-am opus.

– De ce? S-a prezentat așa de slab la Fermă?

– Nu. A terminat în primul sfert din clasa lui.

– Bun.

– Nu bun, competent.

Toate astea, firește, erau rostite de față cu mine.

– Atunci de ce l-ai expediat printre dosare?

– Îl țin la păstrare și am de gând să-l trimit la Berlin. E un loc interesant, chiar în momentul de față.

– Știu ce-i cu Berlinul. De acord. Dar de ce nu lucrează pentru secretariatul vest-german?

– Pentru că asta poate fi fatal la început de carieră. Alți patru băieți promițători au trecut pe acolo în ultimele trei luni. Harvey îi ciocănește mai înainte de-a avea timp să învețe.

Taică-meu a dat din cap. A pufăit din țigară. Și-a sorbit coniacul. I-a luat o mulțime de timp până să recunoască faptul că aparținea Extremului Orient și că nu prea era la curent cu ce se petrecea mai aproape de casă.

– Îți cer, a zis Hugh, să-i scrii o scrisoare lui Harvey. Așa, ca să-i dai un mic brânci lui Harry. Spune-i ce băiat minunat ai. Harvey te respectă, Cal.

Bill Harvey ăsta, îl recunoscusem imediat, era unul și același cu șeful Bazei din Berlinul de Vest, care mă numise șobolan de arhivă. De ce credea Harlot că trebuia să lucrez cu el? În ciuda lecției pe care mi-o ținuse în casa de lângă canalul Ohio, bănuielile mele nu dispăruseră. Nu cu totul. Poate că bietul meu stomac nu mai putea îndura. Le-am povestit despre cablograma lui Harvey.

– Nu-i sunt chiar un necunoscut, am zis. Știe că există un individ KU/VESTIARUL, care nu i-a făcut rost de ce-i ceruse despre VQ/BIVOLUL SĂLBATIC.

Au râs. După cum râdeau, ai fi zis că sunt frați.

– Păi, a spus Cal, poate că ar fi cazul ca KU/VESTIARUL să dispară.

– Exact, a zis și Harlot. Hai să bem pentru flăcăul care abia se naște. Ai vreo preferință cum să-l botezăm?

– KU/RENDEZVOUS? am propus eu.

– Prea bate la ochi. Ceva mai cenușiu. Hai să începem cu KU/SFORILE.

Nu mă prăpădeam după SFORILE, cum nu mă prăpădisem după VESTIARUL, dar am descoperit că n-avea nici o importanță. Mi s-a explicat că, așa cum banii „spălați“ devin din ce în ce mai curați pe măsură ce trec dintr-o bancă în alta, tot așa și un criptonim te depărtează de un fiasco. Noul meu criptonim urma să fie transformat din KU/SFORILE în DN/FRAGMENT, apoi în SM/CEAPA. Ultima stație: KU/SCARA. Harlot a schițat numele acestea subliniindu-le cu ușoare plescăituri din limbă, autofelicitându-se, în timp ce taică-meu chicotea aprobator. Parcă ar fi găsit împreună un fel de mâncare.

– Nu pricep cum funcționează, am protestat eu.

– Nu-ți face griji. Am trecut și eu o dată prin asta, iar șansa de a nu fi descoperit e de zece mii la unu, a spus Harlot.

În ce mă privea, consideram că tot ce avea de făcut domnul William Harvey, șef al Bazei din Berlinul de Vest, pentru a-mi afla numele adevărat și încă în foarte scurt timp, era să dea un telefon Secretariatului german la Washington și să întrebe cine era KU/VESTIARUL.

– Nu, m-a asigurat taică-meu, asta nu avea cum să se întâmple.

– De ce?

– Pentru că, a zis Harlot, e vorba de birocrați.

– Harvey? am întrebat.

– O, nu. Cei care stau între Harvey și tine. Nu vor vedea nici un motiv rezonabil pentru a viola regulile de procedură. Dacă i se va cere Secretariatului vest-german de aici, de la Statul Major, să furnizeze șefului Bazei din Berlinul de Vest identitatea reală a lui KU/VESTIARUL, vor trebui mai întâi să se adreseze Arhivei, care, la rândul ei, va descoperi că KU/VESTIARUL a fost mutat de curând și a devenit KU/SFORILE. Ei bine, asta înseamnă o amânare pentru Secretariatul vest-german. Orice schimbare a unui criptonim presupune trecerea a șaptezeci și două de ore înainte ca *transferul* să fie încheiat. Această regulă de protecție este, în treacăt fie spus, o regulă bună. Se pornește de la premisa că asemenea schimbări intervin întotdeauna dintr-un motiv întemeiat. În acest punct, Secretariatul vest-german va decide probabil să aștepte cele trei zile obligatorii. La urma urmei, e vorba de o investigație minoră. Îl informează așadar cu amabilitate pe Harvey. El se află la Berlin și Secretariatul vest-german lucrează pentru Stația noastră vest-germană din Bonn.

– Dar Baza din Berlinul de Vest nu are prioritate față de Stația din Bonn? l-am întrebat pe taică-meu.

– Asta n-o știu. Bonnul trebuie să aibă o secție pentru Rusia Sovietică. S-a încruntat. Firește, s-ar putea ca Berlinul să atârne mai greu în balanță. Numai că noi nu vorbim aici despre ce-ar trebui să fie în realitate. Avem de-a face cu birocrația, iar birocrația e o lume aparte.

– Ține cont de asta, a zis Harlot. Dacă Bill Harvey va insista ca ancheta să-și continue cursul imediat, ceea ce-i prea puțin probabil, pentru că până mâine va avea precis altceva pe cap – și oricum e și mâine o zi –, Secretariatul nu va putea să-i dea satisfacție imediată. Vor fi nevoiți să se adreseze pe scară ierarhică, la Controlul Arhivelor. Acolo vor întâlni un stop. Acesta va porni de la mine. Stopul va spune: „Așteaptă cele șaptezeci și două de ore obligatorii". Dacă nu vor vrea să aștepte, vor trebui să se adreseze și mai sus, Comitetului Superior pentru Controlul Arhivelor. Comitetul Superior se întrunește însă numai în caz de urgență. Din întâmplare, fac și eu parte din Comitet. Ni-

meni nu-și ia libertatea de a reuni Comitetul Superior fără a dovedi că există necesitatea extraordinară ca un lucru să fie cunoscut.

A pufăit pe deplin fericit din havana lui.

– Evident că timp de șaptezeci și două de ore ești în deplină siguranță. Între timp, îți vom schimba criptonimul din KU/SFORILE în DN/FRAGMENT. Ceea ce înseamnă că, în loc să descopere cine este KU/VESTIARUL, Secretariatul vest-german va fi în situația să reia procedura pentru a afla identitatea lui DN/FRAGMENT. Așa încât, vezi, nu s-au apropiat nici măcar cu un pas.

– DN, m-a lămurit tatăl meu, este grupul de litere care desemnează Coreea de Sud.

– Da, a zis Harlot, KU/SFORILE a plecat în Coreea de Sud și a devenit DN/FRAGMENT. Cel puțin pe hârtie. Firește, un criptonim extern presupune o interdicție de două săptămâni pentru Arhive. Până atunci, putem face predicția că Harvey va fi băgat până în gât în alte lucruri. Chestiune de orgoliu, cred că voi face toate aceste manevre cu acuratețe. Dacă din vreun motiv oarecare Harvey va cădea la obsesia de a afla cine ești – faptul oricând e posibil – și mai așteaptă alte două săptămâni, îți promit că la capătul intervalului vei fi pornit spre Londra ca SM/CEAPA. Tot pe hârtie, desigur. Peste alte două săptămâni te vom readuce de la Londra în Statele Unite, din nou fictiv, pentru că nici n-ai plecat. Dar, revenit acasă, vei lucra pentru noi ca KU/SCARA. În ce-l privește pe Harvey, eșecul lui e total. Va înțelege că în afacerea asta există o *semnătură* undeva. Cu alte cuvinte, s-o lase baltă. Evident, s-a amestecat în ceva mult prea mare pentru el. Un funcționar de arhivă, care primește într-o singură lună trei criptonime și își organizează plimbări la iarbă verde în Coreea de Sud și la Londra, cu STOPURI de protecție a numelui lui din partea Controlului Arhivelor, nu-i unul obișnuit. E felul nostru de a-i spune lui Bill Harvey: Nu te atinge, artilerie grea.

Mi se părea destul de clar. Eram în siguranță. Dar de ce-și dădeau atâta osteneală?

Taică-meu trebuie să fi fost un tată destul de bun, o dată ce mi-a ghicit gândurile.

– Ne placi, iată de ce, a zis el.

– Și pentru că ne face plăcere s-o facem, a declarat și Harlot. A scuturat scrumul țigării într-o farfurie curată, folosind arătătorul cu aceeași grijă cu care ar fi rotit un ou crud. Va trebui însă să-l șterg pe KU/VESTIARUL din dosarul tău 201, a continuat el. Așa nu va rămâne nici o urmă.

– Vă sunt recunoscător pentru osteneala pe care v-o luați, am spus, dar, în definitiv, n-am comis nici o crimă. Nu-i vina mea că Biroul de Documentare e îngropat sub nămeți de hârtie.

– Ei bine, a pus lucrurile la punct Harlot, prima regulă a acestui loc, dacă pui vreun preț pe contribuția pe care dorești s-o aduci, este să-ți iei măsuri de

protecție cât ești tânăr. Dacă vreun mogul îți cere vreo informație, atunci furnizează-i-o.

– Cum? Să sap un tunel prin zece mii de picioare cubice de documente nefișate?

– Wolfgang a fost un student care a făcut parte dintr-o bandă de derbedei în continuă mișcare. Ai putea trimite un raport care să-l mai pună nițel pe drumuri. Trimite-l la Frankfurt sau, dincolo, la Essen.

– Poate, a zis tata, că încă e cazul s-o facă. Se referea la mine.

– Nu, a ridicat din umeri Harlot. E prea târziu. Acum n-o să mai meargă. Vor acorda prea multă atenție acestei informații false. Important e ca finul meu să-și dea seama de faptul că, la început, Harvey nu cerea de fapt o anchetă serioasă.

– Cum puteți fi sigur? m-am mirat.

– Dacă șeful Bazei din Berlinul de Vest nu-i conștient de condițiile îngrozitoare din Gaura Șarpelui, atunci e un ins incompetent. Dat fiind haosul existent, știa că nu aveți nimic la zi despre VQ/BIVOLUL SĂLBATIC. Aș zice că a trimis cablograma și a semnat-o cu numele lui, dacă nu te superi, ca să le dea peste nas oamenilor săi de la Berlin. Probabil că au pierdut contactul cu Wolfgang. Ar fi o palmă pe obrazul lor ca arhiva noastră de aici să le facă treaba lor, care sunt la fața locului. Dacă le-ai fi servit o născocire despre peregrinările lui Wolfgang, Harvey ar fi putut-o folosi ca să-i ațâțe pe colaboratorii săi direcți și pe agenții lor. „Vedeți?" le-ar fi spus el, „Wolfgang s-a întors la Frankfurt". „Cu neputință", i-ar fi putut răspunde ei. „La Frankfurt e cunoscut ca un cal breaz". „În regulă", le-ar fi întors-o Harvey, „atunci fiți voi mai deștepți și găsiți-l".

Nu m-am putut abține să nu dau drumul porumbelului:

– Dar dacă găsirea lui Wolfgang este o urgență? Dar dacă – mărturisesc că numai unuia lipsit de experiență, așa ca mine, îi putea trece prin cap una ca asta –, dacă tocmai se pregătește să le transmită rușilor niște secrete nucleare?

– Nu contează, a zis Harlot, în acest caz suntem deja pierduți. Făcuți bucăți, claie peste grămadă. Lumea se sfârșește pentru că Biroul de Documentare e un morman țeapăn cu de toate.

Taică-meu i-a aruncat însă o privire lungă lui Hugh Montague și între ei a avut loc un schimb nerostit de cuvinte. Harlot a oftat.

– De fapt, a zis el, în Berlinul de Vest există un secret pe viață și pe moarte și te-aș putea pune la curent cu el înainte de-a pleca într-acolo. Dacă nu-l cunoști, s-ar putea să te ciocnești de Harvey. A oftat din nou. Există o șansă de o mie la unu ca Wolfgang să n-aibă nici o legătură cu acest secret teribil, dar, dacă are, o vom afla cât de curând.

– Cum?

Hugh a mai tras o dată-n piept amestecul acela de aer vicios, comun coridoarelor unui tribunal și havanelor, și a zis:

– Mâine dimineață te scoatem din Gaura Șarpelui și vei începe un curs intensiv de germană.

A fost tot ce mi-a răspuns.

13

După cină, taică-meu mi-a propus să rămân cu el peste noapte. Locuia, mi-a spus, în apartamentul unui prieten din strada K, colț cu a 16-a, „un flăcău bătrân într-un apartament de când lumea“, a zis el în treacăt, iar când am urcat, am fost izbit văzând cât de uzate erau instalațiile sanitare. Toate îți vorbeau despre un om bătrân cu un venit foarte modest și lipsit de resurse; mi-am reamintit totodată cât de strânși la pungă erau cei din familia noastră. Sunt sigur că taică-meu și-ar fi putut permite un hotel ca lumea și totuși preferase să se oploșească aici – nu-mi dădeam seama dacă face economii pentru CIA sau în numele lui propriu. Uitându-mă însă mai atent în jur, am priceput că povestea lui nu ținea. Lipsa confortului – o sofa cenușie, două fotolii cenușii, un covor uzat, o scrumieră de metal corodat pe propriul ei suport, lipsa perdelelor și un birou ars de țigări, un frigider cu trei beri înăuntru – așa cum aveam să descopăr în curând –, o cutie de sardele, una cu uscățele și borcane de muștar consumate pe jumătate, sos picant și maioneză – mi-a fost de ajuns ca să știu că acolo nu locuia nimeni. Nici o urmă de dezordine. Nici un tablou sau fotografie. Nu putea fi apartamentul unui prieten. Ne aflam într-o locuință conspirativă. Vizitam prima mea locuință conspirativă. Bineînțeles că taică-meu avea să prefere una. Se potrivea cu singurătatea de care-i plăcea să se înconjoare, când nu poposea în casa lui de la Tokio, cu Mary Bolland Baird Hubbard lângă el și încălzit de căldura ei în care putea avea încredere.

Taică-meu mi-a făcut semn spre unul din cele două fotolii prăfuite și a adus dintr-un dulap din bucătărie o sticlă de o jumătate de whisky scoțian ieftin, pe care l-am băut cu apă, în lipsa cuburilor de gheață. Pusese totuși frigiderul în funcțiune și acesta bâzâia destul de tare ca să descurajeze orice microfon ascuns prin preajmă. Ajunsesem destul de sensibil la o posibilă prezență a *jucăriilor* ăstora, cu atât mai mult cu cât unul din cursurile urmate într-una din clădirile de lângă Reflecting Pool fusese un curs de supraveghere electronică și mă întrebam dacă răpăiala din degete a tatălui meu, pe bucata de masă din dreptul fotoliului în care se așezase, este rodul nervozității sau al unui obicei îndelung exersat de a face destul zgomot încât să zăpăcească orice dispozitiv de ascultare, cu excepția celor perfecționate. Firește, îmi dădeam și mai puțin seama dacă nu cumva devenisem prea de tot paranoid sau prea puțin.

– Doresc să-ți vorbesc despre Hugh și Bill Harvey, a zis taică-meu. Țin foarte mult la Hugh, dar se cade să-ți spun : nu-i un om perfect. Mare păcat, pentru că este aproape perfect, dacă înțelegi la ce mă gândesc.

– Nu înțeleg.

– Ei bine, atunci când oamenii au o reușită de nouăzeci și opt la sută, alea două sutimi care mai rămân – și pe care nu le pot avea – îi dor peste măsură. S-ar putea ca Hugh să fie omul nostru cel mai bun. Este cel mai inteligent, precum și, cu siguranță, unul din cei mai cultivați și curajoși. Curată corcitură între o panteră și un căprior de munte. Nu-l înfuria și nu-l lăsa să sară la tine.

– Da, domnule, am zis. Am o părere foarte bună despre el.

– Îl privește ce face și-n ce aventuri se bagă, dar nu sunt sigur că nu-ți va cere să mergi alături de el în asta de-acum. Taică-meu a ridicat mâinile în chip de scuză că nu-mi poate spune mai mult.

– Are vreo legătură cu secretul pe viață și pe moarte de care vorbea? am întrebat.

A tușit din adâncul plămânilor. O mucozitate cât toate zilele trebuie să-și fi făcut mendrele în pieptul lui puternic. Taică-meu se apropia de cincizeci de ani, dar tusea lui, asprită de băutură și nicotină, părea că vine de la un bărbat mai bătrân decât el, disimulat în trupul lui puternic.

– Da, a zis el. Hugh n-ar fi trebuit să se refere la asta. Știu că nu-ți voi spune, și n-aș face-o nici dacă s-ar putea, pentru că nu vreau să porți povara răspunderii pentru un asemenea secret, care-i un adevărat secret de stat. Așa că spune-mi tu de ce oare Hugh își închipuie că ți l-ar putea încredința, orientându-te?

Era clar că nu exista un răspuns.

– De spus, ți-l va spune, a urmat taică-meu. Să n-o repeți nimănui, dar Hugh lasă să-i scape mai multe secrete decât s-ar cuveni s-o facă cineva cu poziția lui. E ca și cum ar pune rămășag cu propria lui putere de discernământ. Presupun că asta-l amuză grozav. Cred că taică-meu își făcuse plinul la băutură, pentru că-l simțeam hoinărind cu mintea departe de mine. Apoi a sărit în picioare. Problema este că Hugh nu are dreptul să se încreadă în nimeni. Nu după Philby. Ai auzit de Kim Philby?

– Câte ceva, am zis. Încercam să-mi aduc aminte de comentariile pe care le făcuse Lordul Robert asupra acestui subiect.

– Philby a fost cât pe ce să devină o zeiță a răzbunării. În ce-l privește pe Hugh. Philby era atât de legat de Burgess și Maclean. Ai auzit de ei?

– N-au apărut prin ziare? Se numărau printre oamenii lui British Foreign Office, cu baza aici, nu-i așa?

– Chiar așa, a zis Cal. Când Burgess și Maclean au dispărut în 1951 și s-au oprit tocmai la Moscova, lumea de pe-aici s-a împărțit în două tabere. Le-a spus sau nu Philby s-o ia din loc? Prieteni vechi nu-și mai vorbeau – dacă unul îl considera pe Philby vinovat iar celălalt, nu.

– Tu în ce tabără erai?

– Pro-Philby. La fel și Hugh. Kim Philby era prietenul lui Hugh, iar Hugh prietenul meu. Pe timpul războiului, la Londra, obișnuiam să bem împreună. Ai fi jurat că Philby era tipul cel mai bine pe care l-ai cunoscut vreodată. Se bâlbâia. Dar avea un haz enorm când izbutea să vorbească și el ca toată lumea. Iar când se îmbăta, reușea. După care taică-meu a tăcut.

Am așteptat să mai spună ceva, dar n-a mai zis nimic. Apoi, a căscat.

– Dau în primire de somn, a spus. M-am procopsit cu asta la Djakarta. O porcărie de gânganie. Mă întreb cum arată la microscop?! A zâmbit cu superioritate la adresa propriilor sale defecte fizice și a adăugat: Să-l lăsăm deoparte pe Kim Philby acum. E prea deprimant. Pontul este că Hugh a picat destul de rău până la urmă. Cei care erau anti-Philby au avut clar câștig de cauză. A fost opera lui Bill Harvey. Când îți va povesti întâmplarea, și cred că dacă-i ceri ți-o va povesti, se va preface că ține la Harvey, nu cine știe ce, dar oricum. N-are încotro. Acum suntem aproape siguri că Philby lucra pentru KGB. Așa că Hugh e obligat să fie atent cum vorbește despre Harvey. Să nu-l crezi. Hugh îl urăște pe Bill Harvey.

Am vrut să întreb: Atunci de ce mă mai trimite la Berlin?

– Totuși, mi-a răspuns taică-meu, ca și cum mi-aș fi rostit gândul cu glas tare, Berlinul rămâne o idee bună. *Voi scrie* scrisoarea. Ar fi cazul să te mai asprești puțin. Bill Harvey este omul care ți-ar da această posibilitate.

Cu asta m-a trimis la culcare. În camera de alături erau două paturi de o persoană, cu cearșafuri și pături sau cam așa ceva. M-am lungit și l-am vegheat pe taică-meu. Dormea adânc și scotea din când în când un soi de strigăt, ca un lătrat scurt. În cele din urmă, m-am cufundat și eu într-un somn pe jumătate-comă, care a început cu imaginea aproape fantomatică a lui Bill Harvey, văzut cu ochii lui Kittredge. Cândva, mi-l descrisese chiar ea:

– Avem printre noi o persoană oribilă, care poartă mereu la el o armă într-un toc prins în ham până și când se duce la masă. Zi că nu-i așa, Hugh?

– Este.

– Harry, parcă-i o pară, cu umerii strâmți și destul de îndesat pe la brâu. Capul, tot așa, în formă de pară. Are ochii zgâiți. Un broscoi desăvârșit, dumnealui, dar nu mă pot reține să n-o remarc – are cea mai drăgălașă gură. Micămică și rotundă. Foarte frumos arcuită. Gura unei actrițe de cinema pe obrazul unei broaște râioase. Genul de amănunt care-ți spune mai mult despre Alpha și Omega lui decât chipul privit din profil – dreapta și stânga.

Să fi fost oare însuși Bill Harvey cel care-mi stătuse în fața ochilor înainte de-a mă trezi? În noaptea aceea am trăit o experiență interesantă și departe de a fi cu totul neplăcută. Am simțit cum Berlinul de Vest intra în viața mea. Prima mea ieșire peste graniță iat-o, mă aștepta. Până și casa aceea mohorâtă, cu ecoul ei olfactiv de fum vechi de țigară și de mucuri umede, cu memoria ei prin care se iveau bărbați în așteptarea altor bărbați, era o solie a anilor care vor veni. Singurătatea mea putea fi bună la ceva. Mizerabila înzestrare a ace-

lui apartament cenușiu, spectral în lumina strecurată din stradă prin ferestrele încărcate de umbre arse ca hârtia unor ziare vechi, îmi spunea ceva despre alegerea tatălui meu de a locui mai degrabă aici, decât la un hotel. O casă conspirativă desemna emblema meseriei noastre, chilia noastră de călugări. Poate că acesta era motivul pentru care taică-meu însăilase povestea aia transparentă că ar fi fost apartamentul unui prieten. Pătrunzând în povestea lui de acoperire, descopeream – aveam sentimentul descoperirii – o casă conspirativă. Multe din întâlnirile mele la Berlin vor fi exact ca asta, mi-am zis în gând, și așa a și fost.

Permiteți-mi să vă prezint bizara deșertăciune a gândurilor mele în continuare. Întins cum eram pe spate, m-am pomenit cum nu se poate mai potrivit echipat pentru o călătorie prin beznă și prin întâmplări și fapte cu miros de pucioasă aprinsă. La câteva picioare depărtare de trupul chinuit al tatălui meu, devenisem sensibil la semnalele spectrelor în stare să-l facă pe un bărbat puternic ca el să scoată prin somn un soi de lătrat, ca și cum ar fi vrut să-și alunge dușmanii care năvăleau noaptea peste el, și mă gândeam la vechea mea slăbiciune pentru caverne, în care intra și orașul subteran cu spații excavate, ale cărui planuri le trasasem cândva, în copilărie. Astfel am ajuns să contemplu o dată în plus hruba din capul meu. Monștrii întruchipați pe jumătate în țesuturile sau în carnea mea imperfectă fuseseră smulși din creierul meu; eram eliberat de ei. Ce-avea să fie oare spațiul acela, gol acum – nu mă trăgea el oare spre niște întâmplări pline de ciudățenii, de care aveam să mă ciocnesc de acum înainte?

Mă gândeam la Harlot cu toată admirația. Credea că munca noastră va putea urni povara istorică uriașă care ne apăsa, folosindu-se de singura pârghie pe care ne-a dat-o Cerul, faptul de a fi gata oricând să acceptăm îndrăzneala damnării în cugetul nostru. Veneam pe pământ ca să ne înfruntăm cu tot răul, să-i ocolim capcanele și să putem ieși la largul unor activități viclene și întortocheate, atât de depărtate de locurile limpezi, cărări de care am fost învățați să ne ferim, pentru că la capătul acestui tunel cotit nu puteai zări lumina. Nu și atunci când te aflai chiar în mijlocul lui.

Cu gândul acesta am adormit. Nu eram conștient că reveria mea mă purtase spre un fel de revelație. Secretul pe viață și pe moarte al Berlinului de Vest, la care se făcuse aluzie în cursul nopții acesteia, era nici mai mult, nici mai puțin decât tunelul de o mie cinci sute de picioare, săpat într-un secret desăvârșit sub supravegherea lui Harvey, tunel care ducea în sectorul sovietic al Berlinului, în scopul de a intercepta liniile telefonice ale Satului Major al Armatei Sovietice, care îl legau de Moscova.

14

Înainte de-a pleca, aveam să mai aud despre Bill Harvey. Harlot nu numai că mi-a relatat pe larg despre complicitatea fatală a lui Kim Philby în care-l atrăsese pe Guy Burgess, dar mi-a încredințat – exact cum prevăzuse taică-meu – și secretul adânc îngropat al tunelului lui William King Harvey. Am luat-o drept un cadou de rămas-bun în toată legea; Harlot mă poftea să intru în casă, în sfânta-sfintelor Companiei.

Am zburat de la Baza Forțelor Aeriene de la Andrews până la Tempelhof, situat în vestul Berlinului, cu un aparat Douglas C-124. Un grăsan cu patru motoare, în stare să facă ocolul lumii, botezat „Old Shaky". Vibra ca un radiator ruginit. Urcai în el pe o rampă din spate și noi toți cei douăzeci de inși care porneam spre Europa, cei mai mulți făcând parte din personalul Forțelor Aeriene, am fost expediați sus, în spațiul rezervat cargoului, înaintea vehiculelor și a lăzilor, care urmau să fie încărcate ulterior. Prinși în chingi de scaunele noastre, aveam sub ochi partea din spate a avionului și priveam la marfa care, împachetată și stivuită cu atenție, ocupa considerabil mai mult spațiu decât noi și, prin comparație, ai fi zis că era tratată cu mult mai mult respect.

Am zburat nouă ore, până la Mildenhall, în Anglia, unde am făcut o haltă de alte nouă ore înainte de a ne îndrepta spre Mannheim și Berlin. Am rămas în aparat timp de douăzeci și patru de ore cu totul. Avionul nu era încălzit și nu vedeam nimic. Am căscat gura la cablurile electrice înșirate pe pereții cabinei. A fost călătoria mea cea mai lungă. După ce încercările mele de a citi în lumina chioară din cabină au rămas fără succes, iar conversația cu cei de vizavi a căzut la pământ (descopeream astfel încă o dată cât de limitată putea fi comunicarea cu persoanele care nu făceau parte din Agenție), am reușit, în sfârșit, să găsesc – în bezna nopții – o insulă la care merita să meditez, o insulă destul de îndepărtată de huruitul motoarelor avionului și de vibrația cabinei, încât să-mi îngăduie să stărui cu gândul asupra ultimelor imagini de la Washington, o masă de bun-rămas cu Harlot, tot la Sans Souci.

Toată seara mi-a povestit anecdote, îndopându-mă cu ce credea el că ar fi adevăratul duh al Companiei.

– Da, Herrick, și-a continuat el prezentarea, ai descoperit, după toată instruirea, cu instructori atât de diferiți între ei și după zilele demoralizante petrecute printre clasoare, că, ei da, ne târâm picioarele, că lucrăm prost, că ne învârtim în cerc, că ne extindem prea repede într-o direcție și că rămânem „afară" într-o alta, dar cei care contează sunt oamenii, cei o sută, două sute, cel mult cinci sute de inși, adică *nervul* activ și viabil al Companiei. Toate miile celelalte nu reprezintă decât scutul izolator de care avem nevoie, propriile noastre trupe de birocrați pentru a-i ține la distanță pe restul birocraților din Washington. Acolo, în centru, însă poate fi minunat.

– Singura problemă reală, a zis el, cu ochii în pahar, este să localizezi Diavolul când îl întâlnești. Trebuie să fii întotdeauna cu ochii după cei de teapa lui Kim Philby. Ce drac împielițat! Ți-am vorbit vreodată de seara aceea când Harvey a luat parte la petrecerea lui Philby?

Știa că n-o făcuse. Acum se lansa într-o nouă anecdotă. Poate să fi fost din cauza acelui Hennessy ingurgitat, dar o vână pe fruntea lui Harlot a început să se umfle.

– Nu știu, s-a pornit el, dacă vreunul din englezii veniți încoace, din MI-6 sau de la Ministerul lor de Externe, s-a bucurat vreodată de mai multă popularitate decât Kim Philby. Foarte mulți dintre noi îl cunoșteam încă de la Londra, de pe timpul războiului, și când a venit aici, în 1949, am reluat prietenia cu el. Prânzurile noastre împreună erau minunate. Timid cu străinii, căci se bâlbâia îngrozitor, dar ca om foarte agreabil. Avea ceva nisipos – părul, haina, pipa lui veche pestriță. Bea ca un smintit, dar nu se vedea niciodată. Iată ceva care merită tot respectul. Cine-i în stare să stăpânească atâta băutură e cineva: faptul îți sugerează că omul e mânat de un scop de o intensitate ieșită din comun. Harry, în ce mă privește, reneg orice exagerare sentimentală, dar Kim Philby avea o calitate pe care englezii o dezvoltă în exemplarele lor cele mai reușite. Ca și cum persoana lor întrupează ce-i mai bun în țara lor. Și, firește, eram informați. Kim Philby era desemnat să conducă MI-6 curând.

– Totuși, nu se dovedea chiar atât de bun în toate privințele. În timpul războiului, MI-6 obișnuia să ne trateze pe noi, americanii din OSS, ca pe niște nătărăi veseli, care bine făceau că îngenuncheau la picioarele lor înțelepte. Erau necruțători și snobi. „Voi, băiețași, s-ar putea să fiți niște plutocrați, dar, băgați la cap, noi avem asta". Și duceau degetul la frunte. Niște tipi insuportabili, și-i admiram mai mult decât am fi vrut. Ne topeam după ei. Abia învățam abeceul muncii de informații. Când Philby a sosit la Washington, în 1949, lucrurile încă mai stăteau întrucâtva la fel. Compania se extindea și se dezvolta văzând cu ochii și devenea clar că britanicii aveau să rămână în umbra noastră, dar, vai, semnul acela – cu dusul degetului la frunte – zâmbetul subțire și tăios ca hârtia erau bunul lor. L-am studiat pe Kim Philby. Avea o finețe de filigran. Față cu bogăția noastră, țara lui era săracă-lipită, iar el, bâlbâindu-se jumătate din timp – dar până și cei mai buni dintre noi simțeau că le lipsea ceva când încercau să se măsoare cu el. Ce-l deosebea pe Kim de alții – Doamne, numai și rostindu-i numele descopăr că încă țin scandalos de mult la el! – era cutezanța lui. Cutezanța e locuită de o veritabilă putere spirituală. Trebuie să știi când să ieși din teorie. După ce Ministerul de Externe al Marii Britanii l-a trimis pe Guy Burgess la Washington ca prim-secretar al Ambasadei, Philby l-a invitat pe Guy să lucreze cu el. Acum, aruncând o privire retrospectivă, tot nu înțeleg cum de-au îndrăznit rușii să lucreze cu Burgess. Ar fi trebuit să fie cea mai improbabilă găselniță. Așa cum ai auzit, poate, omul era un încurcă-lume fără pereche, curată pacoste, tot timpul pus pe harță, un

homosexual de speța cea mai rea, un taur în căutare de prospătură. „Pun eu mâna pe tine“, îi citeai încă din prima clipă în priviri. Bea de stingea și-și măsura băutura nu cu paharul, ci cu sticlele. Și fuma ca un turc. Pe lângă asta, umbla în haine albe, purtând petele de la ultima jumătate de duzină de mese. Lui Randolph Churchill i-ar fi ajuns doar până la brâu, iar în materie de maniere reușea să fie tot atât de *prost-crescut.* Te aștepți ca englezii de bună familie să se poarte extrem de scârbos cu chelnerii: presupun că în felul acesta încearcă să le-o plătească dădacelor lor scoțiene, care le-au îndesat porridge-ul pe gât. Dar Burgess intra în categoria cea mai rea cu putință. „Vino-ncoa', futălău nerod!“, urla el la chelnerul cel mai apropiat, „ești un cretin, sau n-ai ce căuta în meserie, acum și-n vecii vecilor?!“

Imitându-l pe Burgess, Hugh vorbea destul de tare ca să ne pună în încurcătură, în caz că restaurantul ar fi fost gol; era însă destulă lume și gălăgia ei ne proteja.

– Philby ne liniștea de fiecare dată: „Guy a avut un accident de mașină și urmările lui au fost cumplite, bietul Guy“. Și tot Philby: „Guy are talent, dar știți, s-a lovit la c-c-c-cap“. Accidentul de mașină suna în gura lui Philby ca un fel de rană căpătată în război. Englezii sunt loiali unii față de alții, îmi ziceam eu!

Bun, și acum își face intrarea în scenă Bill Harvey. A avut șansa ciudată să fie poftit la familia Philby, în primăvara lui 1951, la o cină cu mulți invitați. Se prezentaseră toți în păr, Harvey, Burgess, sumedenie dintre noi împreună cu doamnele. J. Edgar Buddha – cât pe ce să vină și el, dar apoi i-a ajuns la ureche că fusese invitat și Harvey și nu s-a mai arătat. Bill Harvey, așa, ca să te pun în temă, era, pe atunci, pe punctul de a deveni animalul favorit al casei. De atunci încoace s-a transformat însă în cu totul altceva, numai în jucărie, nu. Dar pe vremea aceea țineam cu toții la el. Noi îl ridicasem. Strângerea lui de mână o simțeai încă mai umedă și mai rece decât țeava pistolului pe care-l purta, dar rămânea omul nostru din FBI. Când am pus pe picioare afacerea, făcusem, firește, tot ce ne stătuse-n puteri să aducem la noi pe câțiva dintre oamenii FBI-ului și am angajat pe câțiva dintre agenții lor. Printre ei, Harvey reprezenta crema. Știi, dăduse o mână de ajutor la prinderea soților Rosenberg. J.Edgar Buddha nu l-a iertat niciodată că a părăsit sălile de marmură ale Palatului de Justiție pentru noi. Și ca totul să iasă cum nu se poate mai rău, Harvey, cu ajutorul vechilor lui contacte în FBI, obținea o mulțime de informații din cele care se pun bine, de la Biroul Federal, decât puteam noi folosi. Și așa le trebuia. Se amestecaseră în jurisdicția CIA din vreo șase sau șapte țări. De fapt, intenționau să ne-năbușe în fașă. Era inuman! Allen Dulles abia reușea să dea la telefon de Buddha. „Spune-mi“, l-a întrebat el o dată pe Hoover, „cu ce v-a supărat CIA?

– Domnule Dulles, a fost răspunsul lui J. Edgar, spune-i lui Bill Harvey să înceteze odată de a-i mai ciupi pe oamenii noștri.

Bun, cu asta Harvey a intrat și mai tare în grațiile noastre. Firește, Philby îi invită pe Bill și pe nevastă-sa, Libby, la cină. Pe vremea aceea Bill Harvey era însurat cu Libby. Acum, e cu alta. Aș fi putut să-l avertizez pe Philby să nu lanseze o asemenea invitație. Nu mă omoram după mondenități. Când așezi un tip *șters și simplu*, ca Bill Harvey, lângă un *maniac fantezist*, ca Guy Burgess, nici Dumnezeu nu te mai poate ajuta.

Ei bine, și au trecut pe băutură cu toții. Harvey era-n stare să-i țină piept lui Burgess. La fel, și Libby. Nevasta lui Harvey se trăgea de pe undeva de prin Indiana sau Kentucky, sau oricum, dintr-o *așezare* rurală; cu o față fără haz, fără sex-appeal, nici nu-i simți prezența până nu râde – un nechezat lung, atât de nestăpânit și de necioplit, că n-ar putea fi decât al vreunei ducese. Nici unei fete de la bucătărie nu-i este permis să izbucnească în asemenea *chiote* de râs. Iupiii! Toți suntem sub pământ, la cinci yarzi adâncime. Curată panaramă. Harvey se lăudase pe unde se nimerise, printre ai noștri, că avea la viața lui relații sexuale zilnice cam de pe când împlinise doisprezece ani. Doamne-ajută. Dacă nu-i vorba de nevastă-sa, asta înseamnă că ar putea fi nevastă-*ta*. Iar Libby se apucase să sărute nu numai în stânga și în dreapta, pe toți cei de față, „ai un gunoi în ochi“, rage ea și nu mai isprăvește, dar se poartă la fel și cu Guy Burgess. Guy își ia până și labele de pe băiatul pe care îl remorcase după el și se apucă să se joace de-a tamponatul cu șezutul ei. Dedesubtul întregii tărășenii zac aluviunile unei disperări atotprezente, pe care eu le numesc mâhnirile mondene. Este un fapt insuficient recunoscut, dar una din pasiunile majore. Harvey și Libby sunt plini de mâhniri mondene, pentru că, în rest, știu al naibii de bine că nu tamponatul șezuturilor va face ca barierele – cele reale – să coboare pentru ei.

Burgess e dispus să-și arate talentele de caricaturist. „Fă-mă și pe mine“, îi cere Libby. „Cum să nu, draga mea“, zice Burgess. Și-i face o schiță lui Libby. Mi-o arată mai întâi mie. Mă laud eu că am niște trucuri ale mele, cu care fac față situațiilor mai delicate – dar îți mărturisesc, Harry, n-am izbutit să scot un singur cuvânt. Burgess o desenase pe Libby mult prea bine. Stătea într-un fotoliu cu picioarele desfăcute, poalele date peste cap, degetele exact pe unde îți închipui că se cade să fie – îi desenase până și perii de pe pubis, fir cu fir. Pe fața ei era o expresie de neconfundat. Așa ar fi putut arăta în fața unei avalanșe grămadă peste ea. Burgess era un diavol telepatic!

Dar în clipa când pun mâna pe schiță, Burgess o trage fulgerător și o arată la toată lumea. Mulți dintre cei de față au destul bun-simț ca să nu-i arunce decât o privire fugară, totuși nimeni dintre cei prezenți nu ar vrea s-o îngroape cu adevărat. Am încasat până acum destule de la Bill Harvey. De fapt, suntem gata – surprinzător de pregătiți sufletește – să asistăm la nenorocirea lui. Străbate încăperea, interceptează desenul și, în clipa aceea, am crezut că plesnește inima-n el. Și am mai crezut o clipă că va scoate arma. Percepeam fizic mișcarea impulsului de care era stăpânit, în încăpere. Păstrându-și sângele rece

cu un efort de voință demn de îmbrățișarea unui boa-constrictor, o înșfacă de mână pe Libby – între timp, a văzut și ea caricatura și *se smiorcăie* – și iese din încăpere cu ea cu tot. În viața mea n-am fost martor la o privire de ură care să egaleze fulgerele pe care le-a aruncat Bill Harvey lui Burgess. „Aș vrea", zice Bill, „aș vrea...". Dar cuvintele nu-l ajută. Apoi, reușește să spună ce are de spus: „Tu cu târfele tale, nenorocitule..." și a și ieșit pe ușă.

„Tocmai mi-a dat binecuvântarea", zice Burgess.

O lună mai târziu, Burgess e rechemat la Londra. De acolo, dispare, împreună cu Donald Maclean, într-o direcție necunoscută, dar, firește, n-are unde decât la Moscova. Maclean, el însuși aflat în misiune în America, are cele mai neîndoielnice acreditări la Los Alamos. Problema rămânea Philby. Era oare cu putință să lucreze pentru Soviete? Nu-mi venea să cred una ca asta. Am să-ți zic eu, omu-i prea drăguț. Nu mă pregătisem pentru așa ceva. Am scris până și un memoriu de vreo trei pagini, pentru a-l exonera pe Philby. *Noblesse oblige.* Eram mai puțin isteț pe atunci. Memoriul meu vorbea și despre Burgess: relatam că Guy venise odată – urma să luăm prânzul împreună – îmbrăcat într-o uniformă albă de ofițer de marină britanic, pătată toată, nebărbierit, și o ținea una și bună cu afurisitele alea de exagerări și pretenții disproporționate privind datele tehnice ale transmisiei Dinaflow a Oldsmobilului ăluia – vai de capul lui și așa mai departe. Burgess se pricepea la automobile și-mi spunea o mulțime. De asemeni, se lăuda că s-a culcat cu secretarul lui Philby de nenumărate ori. Virtual, memoriul este al FBI-ului, vorbesc de cele trei pagini. Bârfă, nimic consistent. Dar punându-l în cumpănă pe Philby, în urma bilanțului încheiat, creditul este superior debitului.

În acest punct, dacă n-ar fi fost Sălbaticul Bill Harvey, Kim ar fi putut să evite furtuna. Poate, dacă-i mai dădeau câțiva ani, Kim ar fi reușit să reintre în grațiile lui MI-6. Cine-ar fi îngăduit, la urma urmei – și ar fi făcut-o oare KGB-ul? – ca doi dintre agenții săi să locuiască în aceeași casă? Kim trebuia să fie inocent în toate celelalte privințe, cu excepția unei erori de apreciere.

Harvey însă avea să-și scrie și el memoriul. I-a luat un efort zilnic de cincisprezece și douăzeci de ore de umblat prin dosare. Asta-i cealaltă latură a firii lui Harvey. Munca susținută. A introdus în memoriu și tot ce-a obținut de la cei mai buni oameni din Contrainformațiile FBI-ului. FBI-ul reușise să spargă codurile unor agenți ruși, pe care nu erau dispuși să le împartă cu noi, dar vechii camarazi din FBI fiind ce erau, Harvey a izbutit să pună mâna pe o comunicare a rușilor, interceptată, pe care J.Edgar o ținea sub scaunul lui monumental. Comunicarea făcea o referință la o înaltă personalitate britanică, spion de-al rușilor. Caracteristicile se potriveau lui Kim Philby destul de bine ca mărimile să accepte mai degrabă versiunea lui Harvey decât pe-a mea. „Luați-vi-l pe Philby acasă și puneți-l la încercare", le spune CIA celor de la MI-6. Ceea ce aceștia sunt nevoiți să facă, oricât de tare le-ar displăcea. Philby a obținut remiză în urma audierilor la MI-6. Nu l-au închis, dar a fost obli-

ligat să-și dea demisia. Bietul Kim. Spun „bietul Kim", și totuși, dacă este vinovat, atunci e cel mai rău dintre toți. De fapt, de atunci am ajuns la concluzia că a fost tot timpul agent al KGB-ului.

Harlot a inspirat mai întâi aroma amară a havanei, înainte de a adăuga:

– Mi-e teamă că toată lumea a acceptat ideea că, în acest caz, Harvey mi-a fost superior. Știi că nu de mult l-a acuzat pe onorabilul tău naș că ar fi agent sovietic. Nu uita, era epoca lui Alger Hiss. Joe McCarthy își face intrarea în lume. Cu cât antecedentele familiale sunt mai bune, trebuie s-o spun, cu atât mai rău de tine. Așa încât mi s-a cerut să trec printr-un test cu detectorul de minciuni și sunt pus pe jăratic, dar obțin notă de trecere. Nici un atac de inimă incurabil. Iar Harvey devine unul din oamenii noștri cei mai de suprafață. Dar de ce-ți spun eu povestea asta?

– Nu prea știu.

– Pentru că vreau să-ți amintesc încă o dată: Diavolul este cea mai frumoasă creatură pe care a creat-o vreodată Dumnezeu. Beau pentru Kim Philby, un porc patentat. Beau pentru noul tău șef, bivolul sălbatic al Bunului Dumnezeu, Regele William, vreau să spun William King Hàrvey. Nu, el nu e Diavolul, dacă s-ar lua drept criteriu frumusețea.

PARTEA A II-a

BERLIN

1

Dix Butler comandase un jeep pentru a mă lua de la Aeroportul Tempelhof. O dată în plus aveam să locuiesc cu încă patru tineri ofițeri, iar Dix era unul dintre ei. La câteva corpuri de case depărtare de Kurfürstendamm, într-un loc care, înainte de război, trebuie să fi reunit o mulțime de vecini, apartamentul nostru se afla la etajul al treilea într-un edificiu de șase niveluri, singurul rămas în picioare de această parte a străzii. În casa scărilor, structuri în relief complicate, pline de crăpături în mortarul din care erau făcute, se prelungeau într-un soi de grinzi pe pereții tencuiți, spre etajele superioare. Pardoseala de parchet era peticită cu linoleum și în acord cu prima mea impresie despre Berlin – prăfuit, greoi, pe jumătate cârpit, cenușiu, dezolat și surprinzător de libidinos. Simțeam depravarea la fiecare colț de stradă, la fel de reală ca vermina și luminile de neon.

Nu știu dacă îmi pot permite până și o referință în plus despre viața mea sexuală (care încă se rezuma la un registru gol), dar în zilele acelea reacționam în prezența a tot ce însemna sex, ca un diavol înaripat sigilat într-un tub cilindric. Coborând rampa lui „Old Shaky", am trăit o experiență unică. Simpla vedere a străzilor ticsite ale cartierului muncitoresc, care înconjură Tempelhof-ul, mi-a provocat o erecție. Atât aerul, cât și arhitectura erau afrodisiace, iar imaginile panoramice ale Berlinului de Vest treceau în zbor pe la fereastră ca niște jurnale de actualități de război, ale unor orașe bombardate. Am zărit clădiri în cele mai diferite stadii de restaurare sau demolare, pe jumătate distruse sau înălțându-se pe loturi curățate de moloz, care dezvăluiau spinările retezate vertical ale construcțiilor din strada vecină. Panouri, buldozere, macarale pivotante, camioane, vehicule militare te întâmpinau pretutindeni. Păreau la un an de la război, nu după zece.

În timp ce treceam pe lângă toate acestea, Dix avea chef de discursuri.

– Îmi place, a zis. Berlinezii de prin partea asta au mințile cele mai iuți pe care le-am întâlnit vreodată. Cei din New York sunt floare la ureche dacă-i compari cu oamenii de pe-aici. Încercam să citesc un ziar nemțesc pe o bancă în parc mai deunăzi și un tip mărunțel și curățel, îmbrăcat într-un costum în dungi, model profesional, stă vizavi de mine. Vorbește răspicat, într-o engleză perfectă: „Îl vezi pe polițistul de colo?" Mă uit. E un polițist, un neamț voinic. „Îl văd", zic eu. „Ce-i cu el?" „Pariez", zice străinul, „că polițistul ăla se c... ca un elefant". Apoi, se întoarce la ziarul lui. Știu să-ți spună până și cum stau pe vine polițiștii. În comparație cu ei, noi suntem niște vrăbiuțe ciugulind semințe de prin balegi, și balegi găsești pretutindeni. Toți sunt ex-naziști. Generalul Gehlen, care conduce BND-ul din partea germană, e unul din ei. Plătit de noi.

– Da, am zis. Știu. Să fi fost oare în urmă cu zece ani, când, în timp ce luam prânzul la „Douăș'unu", taică-meu îmi vorbise despre un general german care ajunsese la înțelegere cu Informațiile Armatei Statelor Unite, după război? Da, am auzit de el, am zis.

– Și el, la rândul lui, a zis Butler, a dat sfoară-n țară printre camarazii ex-naziști cu care lucrase pe frontul rusesc. O bună parte dintre ei au prins ocazia să pună mâna pe o slujbă grasă în Germania postbelică. În definitiv, acum e mai ușor de lucrat. Oricare din rudele pe care le ai în zona Răsăritului îți poate furniza informații. Dar asta-i în regulă. Analizează serviciul lor de informații și vei da de comuniștii est-germani care-l conduc la vârf, iar sub ei, jumătate din Gestapo. Totu-i un rahat, prietene, iar eu mă distrez mai bine decât oricând.

Butler însă n-a scos o vorbă despre cam ce-aveam eu de făcut. Aceste detalii m-a lăsat să le descopăr, puțin câte puțin. Cele dintâi zile la Berlin le-am folosit obținându-mi acreditarea pentru postul de acoperire și un criptonim: VQ/STARTER. Am avut timp berechet să-mi petrec în apartamentul nostru, cândva încăpător, iar acum curată peșteră. Mobila și instalațiile sanitare mă deprimau. Patul în care dormeam avea o saltea monumental de grea, tot atât de umedă ca o pivniță veche, iar perna de la căpătâi o puteai confunda cu un butuc. Am înțeles astfel de ce prusacii au ceafa țeapănă. Tronul masiv, deși fisurat, din baie era dublu etajat, oferind un fel de raft în bazin. Din copilărie n-am mai fost obligat să fiu atât de atent la ce-am făcut; o moștenire, am decis eu, lăsată iubirii germanilor civilizați pentru îndeletnicirile primitive.

Postul de acoperire s-a dovedit ceva atât de formal-administrativ, încât ezit să-l descriu – aveam un birou în unitatea de aprovizionare a Departamentului Apărării și trebuia să mă prezint o dată pe zi ca să mă asigur că nici o hârtie care presupunea o dispoziție administrativă reală nu a fost îndrumată, din cine știe ce greșeală, la mine. Încazarmarea era ticsită, nu chiar atât de ticsită ca în Gaura Șarpelui, dar destul de înghesuită pentru ca pupitrul meu relativ gol să plângă după prezența mai multor funcționari îndreptățiți. Și n-a trecut mult, că au și început să-și ia dreptul la pășunat.

Până la începutul celei de-a doua săptămâni, nu numai sertarele, ci și tăblia de deasupra mesei au fost ocupate. Avertizat dinainte că personalul CIA, lucrând în serviciile Departamentului de Stat sau ale Ministerului Apărării, inspira resentimente, nu eram totuși pregătit să mă izbesc de afrontul personal. Către sfârșitul celei de a doua săptămâni, am pus lucrurile la punct, măturând de pe masa mea toate hârtiile neautorizate și aruncându-le într-o cutie mare de carton, pe care am lăsat-o pe coridorul dintre șirurile de birouri atunci când am plecat să iau masa de prânz. La întoarcere, m-a întâmpinat o tăcere deplină.

În aceeași după-amiază, un comitet format din trei inși s-a prezentat la mine. Ca urmare a conferinței de douăzeci de minute asupra părților bune și a

celor rele, privind situația dată, biroul meu de lucru a fost împărțit, prin înțelegere mutuală, în zone la fel de bine delimitate ca Berlinul însuși sub ocupația celor patru puteri.

Tratatul nostru n-a funcționat el niciodată foarte bine, dar nimeni din serviciul nostru nu s-a mai simțit la largul lui în prezența mea. Oricum, asta nu prea însemna mare lucru. Nu aveam nevoie decât de un loc unde să fiu găsit, prin telefon sau prin poștă, de cei pe care nu-i puteam informa asupra atribuțiilor mele adevărate. Activitatea mea propriu-zisă o desfășuram la Centrul Comercial. Centrul Comercial desemna un hangar, înconjurat cu un gard de sârmă ghimpată, reprezentând unul din numeroasele servicii ale Companiei. În rest, erau răspândite, după o logică pe care n-am fost în stare s-o descurc, prin tot orașul, inclusiv locuința Șefului – Harvey –, o casă mare și albă cu stucaturi, care nu numai că funcționa ca un al doilea birou, dar, bine păzită de santinele, era și împrejmuită cu gard, iar îngrăditura era prevăzută cu saci de nisip. Amplasamente de mitraliere controlau străzile vecine. Locul era desigur o redută și ar fi putut rezista unui atac timp de câteva ceasuri dacă rușii din Berlinul de Est ar fi dat buzna.

Mi-am petrecut prima săptămână agățat de telefon la Centrul Comercial, aspirând să pot culege, cu germana mea învățată printr-un curs intensiv, rapoartele de supraveghere ale fiecărui ușier, barman, chelner-șef și ale fiecărui *Portier* [1] de la hotelurile mai importante. La început, nu era chiar un act de rutină să telefonez pe baza unui instructaj făcut în viteză de către un coleg – cel puțin, aici aveam colegi! – și mi-am început cu adevărat activitatea de spion. De aceea, un timp mi-a făcut plăcere și m-a amuzat. Da, ușierul de la Bristol, sau de la Kempinski, sau de la AM ZOO avea să-mi spună (de regulă, într-o engleză mult mai bună decât se prezenta germana mea) ce făcuseră, da, cei patru care i se dăduseră sub observație: de exemplu, Karl Zweig trecuse pe acolo cu Mercedesul lui și făcuse o vizită la camera 232. În după-amiaza aceleiași zile, când l-am sunat din nou, ușierul avea deja numele celui care ocupa camera 232. Era amețitor. Simțeam că, în sfârșit, iau parte la Războiul Rece.

După câteva zile de telefoane – o dată dimineața, o dată după- amiaza –, urmând lunga listă de chelneri și de barmani, pentru a culege informațiile pe care mi le dădeau (și care nu erau legate de vreo operațiune despre care să am cunoștință), totuși, entuziasmul de la început s-a transformat în ceva care semăna bine cu răspunsurile sobre pe care le dăm ca salariați. Nici nu reușeam măcar să-mi dau seama, de fiecare dată, dacă – să zicem – Karl sau Gottfried, sau Günther, sau Johanna erau din Est ori din Vest, unul de-ai noștri ori unul de-ai lor. Dacă barmanul surprinsese o conversație demnă de interes, trebuia să raportez biroului respectiv. Un ofițer operativ, cu mai multă experiență decât mine, urma să fie trimis să-l descoasă pe barman. De fapt, nu știam încă

[1] În original, în limba germană (portar) (n.tr.).

nici măcar dacă treaba asta se făcea la un pahar sau cei doi se întâlneau într-o casă conspirativă. Trebuie să spun că Dix Butler făcea curent această muncă. Noua mea ambiție a devenit așadar aceea de a scăpa de postul de lângă telefon (unde începeam să mă simt de parcă aș fi lucrat în publicitate și vindeam spațiu pentru reclamă secretă) și să pot ieși în stradă, ca om de acțiune.

Am rămas totuși în continuare agățat de telefon timp de zece zile, până când am fost chemat la raport de FLORENCE, la VQ/POTROACE. VQ/POTROACE, o știam dinainte, era locuința șefului Bazei, William King Harvey, fortul acela învelit în stuc alb, despre care auzisem atâtea. Harvey, după cum m-a informat colegul meu de la telefonul de alături, își considera casa cea bine păzită ca un mic Gibraltar, iar FLORENCE era „C.G." – de fapt, se numea Clara Grace Follich. Noua soție a lui William King Harvey.

– Și ce-i cu asta? am întrebat.

– O, ești în troleu, a zis. C.G. cară cu ea, mai devreme sau mai târziu, pe toți novicii de la Bază. Le aruncă o privire.

Despre troleu am aflat curând destule. C.G. fusese maior în WAC și adjunct administrativ al generalului Lucien Truscott. Acum, măritată și pe jumătate retrasă din activitate, se ocupa de aprovizionarea caselor conspirative. Am făcut împreună un tur al Berlinului în ziua aceea, într-o furgonetă modestă fără steag sau semn de identificare, și subsemnatul am dus prosoape și cearșafuri, hârtie igienică și detergenți sodici, plus bere și vin, pâine și cârnați, cartușe de țigări și cutii cu havane, urcând scările – etaje după etaje – sau intrând și ieșind din lifturi cu ușile care se închideau cu un zăngănit și am cărat înapoi prosoape și așternuturi murdare (lăsând resturile de mâncare, mărunțișurile și sticlele goale pentru femeia de serviciu). Am făcut astfel turul a vreo șapte case conspirative în tot atâtea cartiere. Dacă trei dintre ele erau noi și curate, cu mobilă suedeză deschisă la culoare și ferestre cu rame, în blocuri de locuințe recent construite, celelalte patru arătau identice cu ascunzătoarea din Washington a lui taică-meu, cea ponosită și cu covorul pătat.

C.G. nu era o femeie vorbăreață, dar nu prea lăsa vreo îndoială despre ce-i trecea prin cap. Smulgea cu îndemânare așternuturile, făcea inventarul a ce lăsa în fiecare casă conspirativă și am observat că la fiecare ușă bătea într-un fel anume, înainte de a băga cheia în broască, pentru a-l avertiza pe eventualul ofițer operativ, care primea raportul vreunui agent. Totuși, în ziua aceea nu ne-a răspuns nimeni. Șapte case conspirative au fost astfel supuse acestui ritual.

– Știu ce crezi, a spus când am isprăvit cu toate. O mulțime de case conspirative lăsate inactive.

– Cam așa ceva.

– Când avem nevoie de ele, atunci chiar ne sunt de folos.

– Da, am înțeles.

– N-ai zărit nici o femeie de serviciu astăzi, Hubbard?

– Nu, doamnă.

– Dacă le-ai fi văzut, ai fi observat că nu sunt niște puicuțe: îmi poți spune de ce?

– Ei bine, dacă unul din agenții noștri trebuie să stea în vizuină timp de câteva zile și femeia-i tânără, cei doi s-ar putea combina.

– Te rog, explică mai pe larg.

– Mă rog, să presupunem că unii din agenții KGB-ului, specializați ca „iubiți“ – am auzit că KGB-ul pregătește asemenea agenți –, ar exercita un control asupra femeii de serviciu, păi, atunci KGB-ul ar putea obține accesul la casa conspirativă.

– Mă crezi sau nu, a zis ea, dar faci parte din prea puținii ofițeri-proaspeți absolvenți care au înțeles fondul problemei.

– Cred că am avut un punct de pornire mai bun decât media celorlalți. Am spus cu anume intenție: Tatăl meu e în OSS.

– Hubbard? Nu cumva Cal Hubbard?

– Da.

– Soțul meu îl cunoaște pe tatăl tău.

– Tatăl meu îl respectă mult pe soțul dumneavoastră. Mă întrebam totodată dacă tata își trimisese sau nu scrisoarea. Am ajuns la concluzia că da. Era ceva special în felul în care spusese: „Nu *cumva* Cal Hubbard“?

– Am să-i vorbesc soțului meu despre dumneata, a adăugat C.G.

În săptămâna care a urmat, nu m-a poftit nimeni să-l vizitez pe Șef. Printr-un fel de compensație, munca mea a devenit mai interesantă. Un alt ofițer, proaspăt absolvent, a venit la noi din Statele Unite. Pentru că eram mai vechi decât el la Berlin, fie și numai cu două săptămâni, a trecut în scurt timp la telefonul meu, iar eu am fost transferat ca agent de trafic, unde le țineam sub observație pe oficialitățile comuniste care călătoreau din Polonia, Cehoslovacia și Germania de Est în Berlinul de Est. Ceea ce presupunea folosirea rapoartelor unor agenți și-mi oferea astfel o imagine satisfăcătoare a rețelei noastre de observatori din Berlinul de Est: șoferi de taxiuri, vânzători la chioșcurile de ziare de pe Unter den Linden, din Friedrichstrasse și de pe bulevardul Stalin, poliția din Berlinul de Est – câți Vopo[1] nu se găseau pe statele noastre de plată! – personalul din hotelurile nostre din Berlinul de Est, până și un camerist dintr-un bordel de lux din Berlinul de Est. Această varietate de informație intrată era susținută prin rapoarte zilnice de la aproape orice femeie căsătorită și stabilită în Berlinul de Vest. În 1956, încă nu exista Zidul Berlinului și astfel persoane oficiale din blocul răsăritean treceau mereu în Vest, pentru o seară în care să-și facă de cap!

Erau și rețele pasive. Orice acțiune de recrutare a unor noi agenți era în afara competenței mele: n-aș fi putut spune nici atâta lucru, dacă informația

[1] În original în limba germană (prescurtare de la *Volkspolizei* = miliție) (n.tr.).

pe care o strângeam ajungea la Washington și la Biroul de Documentare sau oamenii noștri din Berlinul de Vest, pornind de la ce aflaseră în aceeași zi, puneau baza unor noi acțiuni.

În cele din urmă am primit o comunicare. VQ/TIPUL ținea să mă vadă. VQ/TIPUL era William Harvey. Tot el: VQ/POTROACE-1. Tot el: VQ/COLT. Criptonimul se schimba după locul unde urmai să-l întâlnești pe domnul Harvey. VQ/POTROACE-1 era biroul personal de acasă; VQ/TIPUL, biroul principal din Kurfürstendamm; iar VQ/COLT se afla în parcajul din spatele casei sale. Pavase cu asfalt terenul de tenis, făcând un parcaj pentru vehicule și limuzine. Dacă mesajul ar fi fost expediat cu semnătura VQ/COLT, trebuia să te grăbești și să sari într-un jeep, să cobori printr-un salt din el și să te urci din mers în Cadillacul (blindat) al lui Harvey. Desigur, nu se întâmpla întotdeauna așa. Auzisem anecdote despre tineri ofițeri ca mine, care veniseră val-vârtej la terenul de tenis în urma unei chemări COLT, zburaseră din propriul vehicul și țâșniseră în Cadillac, ca aici să aștepte patruzeci și cinci de minute până când Șeful avea să iasă agale din POTROACE (vilă care, adaug, semăna leit cu stăpânul ei când purta, așa cum o și făcea de regulă, vesta antiglonț). Dar erau și dăți când ajungeai duduind la douăzeci de secunde după el.

De data asta, în biroul principal la TIPUL, avea să fie mai ușor. Fuseseră o mulțime programați. Câți – asta era o altă poveste. Instalat într-o cămăruță de mărimea unui oficiu de intrare în veceu, așteptai în totală izolare să-ți vină rândul și să fii chemat; atunci, unul din secretari te conducea de-a lungul unui coridor gol până la ușa lui. Ideea era, probabil, ca nici unul dintre noi – tineri ofițeri abia sosiți, ofițeri operativi, persoane oficiale americane și/sau oficialități vest-germane – să nu tragem cu coada ochiului unii la alții.

Așteptând în vizuina mea, am încercat să mă pregătesc sufletește. Fusesem avertizat că domnul Harvey avea să stea în spatele marelui său birou, în cămașă, cu țevile celor două revolvere ale sale ițindu-se din tocurile atârnate de hamuri. Umbla iarăși vorba – o legendă – că în public nu apărea niciodată altfel decât cu sacoul pe el, indiferent cât de mare putea fi arșița. Sudoarea îi putea scălda obrajii, șiroind ca apa pe pântecele unui cal, dar ucenicia la FBI își spunea cuvântul când se punea chestiunea decorului; doar nu era să-și expună în public tocurile atârnate de umăr!

Mai fusesem avertizat că, îndată ce intrai, își putea scoate în orice clipă una din arme, ca apoi să rotească cilindrul, să extragă gloanțele, să tragă cocoșul, să țintească în direcția ta și să apese pe trăgaci. Taică-meu remarcase într-un rând că numai un fost om al FBI-ului putea să joace un asemenea rol de operetă.

Pe de altă parte, noi toți eram obligați, ordinul venind din partea domnului Harvey în persoană, să purtăm arma la noi în cursul operațiilor oricât de neînsemnate. În ultimul an, rușii răpiseră în jur de douăzeci de persoane din

Berlinul de Vest – cifra era estimativă. Desigur, victimele erau nemți. KGB-ul nu reținuse americani, nu mai mulți decât căzusem la învoială cu ei, dar, dacă sovieticii încălcau regula, Harvey presupunea că el ar fi fost prima țintă.

Nu trăisem destul ca să știu cât de penetrantă putea fi această frică. Ce-am simțit așadar, când am fost condus în biroul lui, a fost puterea lui de a te intimida. Încăperea era mare și întunecoasă. Pe pereți, destule arme de foc, să umpli cu ele galeria unui muzeu. Harvey stătea la masa de lucru, ținea telefonul la ureche, avea vesta descheiată, iar țevile a două revolvere creșteau ca niște coarne din subsuorile lui. Gros de mijloc, arăta suficient de greoi ca să se legene în mers și trăsnea a gin și a tablete *sensen.*

Cu toate acestea, impresia pe care ți-o lăsa era de forță. Furia izvora din el. A pus telefonul în furcă și m-a privit. Privirea lui emana suspiciune. Am ghicit din instinct că așa-i întâmpina el pe necunoscuți. Știa mai multe decât noi și voia să descopere ce însemna asta.

Firește, avea dreptate. O clipă mai târziu am înțeles ce însemna să știi prea multe. Mi se povestise despre tunelul Berlinului, aflasem despre caricatura făcută fostei sale neveste, Libby, de către Guy Burgess. Și fusesem și KU/VESTIARUL. Aveam de ce să nu mă simt în apele mele.

Harvey a dat din cap. Și polițiștii își au preferințele lor. Cu mutra mea stânjenită, tocmai trecusem primul test. Printre buzele sale mici, frumos arcuite, cărora le făcuse reclamă Kittredge, vocea lui s-a strecurat într-un susur sonor, foarte slab. Am fost nevoit să mă aplec spre el, ca să-l aud pe șeful Bazei, Harvey, vorbind.

– Nevastă-mea spune că ești OK, a declarat el.

– Oh, este o doamnă bine, am replicat repede. Prea repede. Așa se cuvenea: să mă bănuiască; instinctul îmi spunea că William Harvey trebuia mințit. Ajunsesem la concluzia că C.G. venea din Vestul Mijlociu, iar neamul Hubbard hrănește, adânc îngropată, tocmai la rădăcină, o prejudecată. Oamenii din Vestul Mijlociu își pot avea partea lor de virtuți, dar doamnele bine încep abia la granița dintre Massachusetts și Statul New York.

Totuși, C.G. își dăduse aprobarea. Eram destul de copoi ca să-mi dau seama că, în ce-o privea, aceasta rămânea una din cele mai bune părți ale ei.

Apoi, am cercetat cu atenție ochii bulbucați și străbătuți de vinișoare de sânge ai lui Harvey. Nu aveam de-a face cu un soț obișnuit. Gelozia îi stătea în fire, constituia pâinea lui zilnică.

Nu avea nici un temei. Cu tot aerul ei prietenoas, C.G. lăsa să se vadă de la bun început că aveai în față o femeie măritată. Desigur, nu intenționam să-i spun lui toate astea. Tocmai observasem, deasupra fiecăruia din cele trei seifuri ale biroului, trei bombe pântecoase cu termit. La dreapta lui , se găsea un tablou mic cu mai multe butoane. În sertar, trebuia să mai existe și altele. Pe tăblia mesei se lăfăiau un telefon roșu și un altul, în dungi negru cu alb, care te duceau cu gândul la aterizarea-fulger a unor trupe proaspăt picate din Mar-

te. Nu aveam habar care dintre butoanele și instrumentele lui ar fi acționat bomba cu termit, dar îmi era limpede că încăperea putea fi aruncată-n aer în două zecimi de secundă.

– Da, băiete, a zis el, îi placi. A respirat o idee mai greu, țintuindu-mă din priviri, și-n ochii lui citeam nerăbdarea încordată a celui care vrea să dea pe gât o dușcă, dar se abține. Nu-i plac mulți.

– Da, domnule, am înțeles.

– Să nu mi te adresezi mie cu „da, domnule, am înțeles", decît atunci când te simți cu musca pe căciulă. „Da, domnule, am înțeles" spun cei care te consideră plin de rahat, dar încă sunt dispuși să te pupe-n fund.

– OK, am reușit să dau din mine.

– Te-am chemat pentru o discuție. Am nevoie de doi ofițeri tineri să-mi facă vreo două treburi. Dar cu greu aș găsi unul amator și-n stare să le ducă la capăt, darmite doi.

Am dat din cap. Îmi venea să spun mai mult decât oricând „da, domnule, am înțeles".

– C.G. crede că ai putea s-o faci tu, așa că m-am uitat prin dosarul tău 201. Aprecierile pentru pregătire sunt demne de respect. Din punctul meu de vedere, în dosarul tău există un singur semnal de alarmă. De la școală ai ajuns la Serviciul Tehnic, dar din dosarul tău 201 reiese că nu duci cu tine nici o *desagă*. Acesta era cuvântul de temut pe care-l așteptam. *Desagii* erau criptonimele. Ce dracu' ai făcut tu la Serviciul Tehnic? m-a întrebat el.

– N-am avut o sarcină precisă, iar în scurt timp am fost transferat la cursul intensiv de limbă germană. Nu a mai fost cazul să primesc un criptonim.

– Nu intră-n schemă să aterizezi la cursul intensiv de germană, înainte de a ști măcar unde vei fi trimis. N-aș suporta să intru până-n gât în nemțeasca lor și să ajung în cele din urmă în Filipine. A sughițat. De fapt, aici la Bază, limba nu-i chiar de primă necesitate. Să nu uităm că *noi* am câștigat războiul, și nu alde Heinrich. Te poți descurca cu un *poco* [1] de germană. Eu pot.

Păi, da. De văzut la față, abia-l vedeam, dar în ultimele două săptămâni, cei din cartelul meu apucaseră să mă informeze: germana lui William King Harvey era una din glumele cele mai bune ale Bazei. A luat în mână revolverul și a țintit spre urechea mea stângă. O făcea pentru prima dată.

– Mi se părea că ai știut dinainte că vei veni aici.

– Ei bine, domnule Harvey, am replicat, aveam motive s-o cred.

– Ce ți-a permis să știi mai multe decât Serviciul de Personal? Am ezitat, dar numai pentru a sublinia ce-aveam de spus:

– Ideea mi-a dat-o tatăl meu.

– Vechiul fix al familiei?

---

[1] În original, în limba italiană (puțin) (n.tr.).

– Da, domnule.

– „Da, domnule“? Te simți cu musca pe căciulă, hai? a chicotit. Vocea lui suna hârâit și era încărcată de flegmă, ca un demaror de automobil care se-nvârte-n loc. Am s-o pun pe seama tatălui tău, a declarat el. O-S-S-iștii s-ar putea să nu mai însemne mare lucru în Companie, dar tatăl tău, da. Presupun că încă mai poate să-și trimită fiul unde vrea.

– Socotea că e cazul să vin la Berlin.

– De ce?

Obrajii îmi ardeau. Nu prea știam pe unde să-ntorc.

– Considera că este un loc unde se poate acționa.

– Hubbard, ți-a spus tatăl tău ceva despre VQ/SONDA?

– Nu știu nimic. Chiar nu știam, și așa și trebuia. Bill Harvey părea să măsoare debitul verbal al celui din fața lui cu precizia unui detector de minciuni.

– Te cred, a zis. Bun.

În clipa imediat următoare, am ghicit că VQ/SONDA putea fi criptonimul pentru tunelul Berlinului. În general nu se considera potrivit să apelezi la corespondențe analogice sau poetice între operația respectivă și criptonimul ei, dar îmi dădeam seama că VQ/SONDA putea fi exact pe gustul Regelui William.

După care m-a mai cântărit o dată din ochi și a spus:

– Ești în stare să-ți desfășori pălăvrăgeala între parametri acceptabili?

– Știu să-mi țin gura. Verii mei mă acuză că sunt mut ca un pește.

A făcut să-i alunece revolverul de sub brațul stâng, i-a deschis magazia, a extras gloanțele din ea, a rotit cilindrul, a reintrodus gloanțele, a închis culasa și l-a pus la locul lui în toc. Țeava pistolului era din nou îndreptată spre mine, fixându-mă de la subsuoara lui. Executase toate gesturile cu delicatețe și dexteritate, de parcă ar fi oficiat ceremonia ceaiului.

– Te voi utiliza, a zis. Încă nu ești destul de ager pentru acțiunea de stradă, dar ți-am citit cu atenție materialele despre oamenii noștri de prin hoteluri. Te pricepi să lucrezi cu rețeaua de informatori. Nu-i la îndemâna oricui.

– S-a făcut.

– Dacă vrei, poți spune „da, domnule, am înțeles“.

– Da, domnule, am înțeles.

– Când m-o scoate din sărite, am să ți-o spun.

– În regulă.

– Ce ți-au spus la Centrul Comercial? Cam de ce aveam eu nevoie?

Nimeni nu-mi spusese nimic. Simțeam totuși că aș fi făcut bine să răspund ceva:

– Au spus că aveți nevoie de un flăcău cu tava. De unul bun.

– Am nevoie de unul zdravăn, dar m-aș mulțumi și c-un flăcău de ispravă.

– Dacă vă gândiți la mine, îmi voi da toată străduința.

– Ascultă mai întâi ce-ar fi de făcut. Insul meu nu-i de trimis după cafea. E tot timpul pe drum.

– Vă rog, domnule?

– Vine cu mine, în Cadillacul meu ultrablindat, din oțel ultraaliat, care, dacă i se ivește ocazia să înfrunte obuzele penetrante ale rușilor, nu-i mai rezistent decât un ultraaliaj din hârtie de ziar udă.

– Da, domnule, am înțeles.

– Așa încât stând lângă mine, poți fi ucis. Rachetele alea sovietice își fac treaba. Iar varianta lor de bazooka, în comparație cu ale noastre, arată cu totul altfel. Bazooka lor alunecă într-o cutie cilindrică, ca pentru o cameră telefoto de 300 de mm. Înțelegi?

– Cred că da.

– Explică mai pe larg.

– Un terorist se poate travesti în fotograf. La o anumită intersecție, poate să-și deschidă cilindrul desfășurând bazooka și să lovească mașina.

– Iar tu stai lângă mine.

– Da, domnule, am înțeles.

L-a apucat chicotitul. Din nou, flegma îi fierbea în gât. Fără voia mea, m-am gândit la acadelele pe care le vezi ieșind dintr-un automat, în parcul de distracții. Când a reușit să expectoreze, și-a strâns marfa în batistă și a aprins o țigară. Mâinile lui aveau finețea gurii și apucau țigara cu delicatețe, cele două degete ducând capătul umed la buzele arcuite și lacome, care se răsfrângeau ca să sugă cu plăcere fumul.

– În clipa când se deschide ușa, a zis Harvey, nu vei coborî întotdeauna primul. Uneori, eu voi fi acela. De ce?

– Nu cunosc răspunsul.

– De regulă, cel dintâi coboară aghiotantul. Țintașul, dacă e cumva prin preajmă, îl va aștepta pe cel de-al doilea. De asta ce mai zici, Hubbard? Ți-e frică să nu încasezi un glonte exploziv, într-o zonă vulnerabilă?

– Nu, domnule.

– Uită-te bine la mine. Sunt eu omul pentru care ai muri? A rostit asta atât de încet, încât am fost nevoit să mă aplec peste birou.

– Nu m-ați crede dacă v-aș spune că ar fi o cinste pentru mine.

– De ce ar fi așa? a insistat el.

– Date fiind realizările dumneavoastă, domnule Harvey, sacrificiul de sine n-ar fi fără rost.

A dat din cap.

– Ai douăzeci și trei de ani?

– Da, domnule.

– Ai acces la lucrurile esențiale, deși ești încă un copil. Dacă vrei să știi adevărul, eu i-am cerut soției mele să arunce o privire asupra ta, pentru că

mi-a plăcut felul cum ți-ai redactat rapoartele. Nu primești postul pentru că i-ai plăcut soției mele, ci pentru că eu cred că mă poți ajuta. Cu cei de la Centrul Comercial ai isprăvit, așa încât instruiește-l pe ofițerul care a venit după tine, dă-i în primire ce-ai început și calculează astfel încât să poți începe aici de lunea viitoare, ora 9 a.m. Și-a prins nasul între degete, ca pentru a-și centra gândurile. Lasă baltă lecțiile de germană. Folosește-ți timpul, în cele câteva zile care-ți mai rămân, și învață să tragi. Avem o înțelegere cu cei de la Armată, să ne folosim de standul lor de tragere la clubul NCO. Până luni, dă pe-acolo și petrece-ți câteva ceasuri. S-a ridicat în picioare să-mi întindă mâna, apoi a ridicat un picior și a slobozit un vânt. Francezii au o vorbă pentru asta, a zis.

2

Mi-am instruit înlocuitorul cu atâta stăruință, încât până la sfârșitul săptămânii se achita de îndatoririle pe care le avusesem la fel de bine ca mine. Poate mai bine – germana lui era mai bună. Mi-am făcut cu religiozitate, în fiecare dimineață, exercițiile de tragere și am ajuns să cred că puteam încă deveni un trăgător decent. Aveam niște vedenii în care domnul Harvey cădea într-o ambuscadă iar eu îl salvam și tăiam drum cu ajutorul pistolului meu, mânuit cu un sânge rece-ca-gheața.

Luni dimineață, la ora 9 a.m., m-am prezentat la raport la biroul șefului Bazei, la TIPUL, gata de fapte mari. În ziua aceea, n-am mers cu Cadillacul lui. Nu m-a chemat nimeni. Am stat, în schimb, la masa mea, care era tot atât de virgină de hârtii ca și primul meu birou de la Departamentul Apărării; nu l-am mai zărit pe domnul Harvey până marți după-amiază, când și-a făcut apariția printre șirurile de mese, m-a văzut, s-a încruntat sâcâit, ca și cum ar fi zis: „Ce dracu' ne facem noi cu tine?" și a trecut repede mai departe. Miercuri nu l-am văzut deloc. M-am surprins vorbind la telefon cu înlocuitorul meu despre rețeaua de informatori din Berlinul de Est. Mi-era dor de Centru.

Miercuri după-amiază, domnul Harvey s-a rostogolit cu greutate până în sală, m-a văzut din nou, a ridicat degetul mare să-l urmez și m-am așezat lângă el pe banca din spate a Cadillacului. Nu avusesem când să-mi iau paltonul și frigul de februarie își făcea mendrele cu mine ori de câte ori trebuia să ies din mașină să-l însoțesc într-un birou sau altul.

Era într-o răfuială cu Departamentul de Stat și se privase astfel de orice posibilitate ca Baza noastră să se extindă în Berlinul de Vest. Cu toate că mai aveam încă o celulă la Consulat, unde se ducea grosul activităților noastre administrative (ceea ce însemna că cei mai mulți dintre angajații noștri mai erau acolo), disprețul lui pentru Consulat putea fi regăsit în numele de cod pe care-l folosea, Ukraina.

– Spune-i fundului ăluia de măgar care codoșește Ukraina – cum îl cheamă?

– Ferguson, răspundea unul din cei de față.

– Spune-i lui Ferguson să urmeze ordinele de rutină.

Pe lângă Ukraina, mai aveam Centrul Comercial, și TIPUL, și POTROACELE, șapte case conspirative, un serviciu de descifrare dincolo de English Garden, botezat DOVLECII, precum și unul pe lângă Aeroportul Tempelhof, într-un depozit de mărfuri de lângă vamă, căruia i se lipise eticheta ȚÂȚÂNA (ca o recunoaștere, presupun, a faptului că ceva-ceva scârțâia la Vamă). Aveam mai bine de o duzină de alte posturi subsidiare de vizitat. Totul, în numele unei bănci de import-export către un exportator de cârnați. Făceam turul. O deplasare alături de Șeful Harvey era, în capul meu, ceva foarte aproape de o călătorie cu generalul Patton. Poate că generalul Patton era încă viu și-n mintea lui Bill Harvey. Taică-meu mi-a povestit o dată că Patton putea aprecia moralul luptătorilor unei unități doar trecând cu jeepul prin perimetrul lor. Într-un rând, vizitând un spital de campanie, pălmuise un soldat pe care îl crezuse un simulant. Ceva din vocea milogită a individului îi sugerase generalului că omul era agentul patogen al unui flagel spiritual care ar fi putut submina Armata a III-a.

– Patton avea instinct și era înclinat să se ia după el, a zis taică-meu.

Harvey descoperea imediat ce nu mergea într-un serviciu. Putea fi un aparat de transmisie paradit, un comutator telefonic, un secretar indispus sau un șef de secție în pragul pensionării, dar Harvey își dădea seama. „Să mai semnezi un contract de doi ani pentru Berlin", avea el să-i spună șefului de secție, „avem nevoie de dumneata", iar în clipa când pleca îi dădea secretarului o după-amiază liberă. Ajuns în dreptul aparatului de transmisie, îi ardea o lovitură cu piciorul și, uneori, acesta chiar pornea. Trecând pe lângă opt tineri ofițeri, care lucrau la opt mese înghesuite, avea să se oprească la una din mese, să culeagă o cablogramă abia sosită, să dea din cap și să spună: „Situația începe să se-ncingă în câteva zile – fiți atenți", după care pornea mai departe. Era „Dumnezeu" – asta dacă Dumnezeu este nu prea înalt, pântecos și cu ochii bulbucați. Iar „Dumnezeu" bea ca o sugativă și abia dacă închidea ochii.

Mi-a luat ceva timp să realizez că virtutea lui se dovedea adesea un viciu. Nu dădea randament. Dacă nu izbutea să ia o decizie instinctivă într-o anumită problemă, era posibil să n-o mai ia vreodată. Dar ce instinct avea! Într-o zi, în Cadillac, mi-a spus: „Când te-am luat la bord, mă gândeam la o treabă pentru tine. Între timp, am uitat". S-a holbat la mine, a clipit din ochii ăia plini de firișoare de sânge, cu mare grijă, apoi a spus:

– O, da, KU/VESTIARUL.

– KU/VESTIARUL, domnule?

– Un fleac. A scos sufletul din mine. Și am nevoie de un flăcău inteligent să-l pun pe urmele lui. Să-l vâneze. Am făcut o mutră cât puteam eu de perplexă și el a ridicat mâna. Lasă-mă să te pun la curent, a zis el.

Așa cum descoperisem de la prima plimbare cu mașina, domnul Harvey nu se bizuia numai pe pistolul meu. Șoferul ținea o armă pe un cadru așezat între scaunele din față, iar garda lui – care mergea cu el în despărțitura pentru pasageri – poseda o pușcă-mitralieră. Aveam să aud nu o dată că arma preferată a domnului Harvey, pentru lupta de aproape, era pușca automată Thomson.

– O parte din moștenirea mea de la FBI, te informa el. Ca și cum ar fi apucat deja să spună prea multe de față cu alții, Șeful Harvey a apăsat butonul care ridica geamul din spatele șoferului, apoi a murmurat cu vocea lui abia auzită:

– S-ar putea să avem o problemă de securitate. Te vei ocupa de preliminarii.

– Grozav, am zis.

– Doar o vânătoare de hârtii, a spus el. Pe scurt: un berlinez pe nume Wolfgang, student și boem, plevușcă de-a casei, a organizat cu vreo câțiva ani în urmă o șleahtă de lepădături și s-au apucat să arunce cu pietre în Ambasada URSS din Bonn. A ieșit ceva gălăgie, prin agențiile de presă. Credem că de atunci Wolfgang a fost întors.

– De cei din Est sau de KGB?

– Probabil că de nemții din Est. Jumătate din nemții de pe listele noastre de plată îi aprovizionează și pe cei din serviciul lor de informații. Lucru garantat. Asta-i situația. Prin BND, jumătate din Vopo lucrează pentru noi. Nu-i cine știe ce afacere, de altfel. O mie din plevușcă te costă mai mult să le verifici poveștile decât face informația lor.

– Înțeleg. Mă gândeam la munca pe care o făcusem în ultimele săptămâni.

– Sunt ca niște insecte, a zis el. Cât e vreme frumoasă, umblă după hrană în toate direcțiile. Nici nu merită să le urmărești. Dar când încep să mișune deodată toate ce deduci de aici?

– Că se pornește furtună?

– Ai ghicit, puștiule. Ceva în stil mare – o bătălie. Dacă rușii se decid vreodată să ne scoată din Berlinul de Vest, vom ști dinainte. Acesta-i rostul plevuștei – să-ți arate că se coace ceva mare. A întins mâna, a înșfăcat un shaker pentru cocteil dintr-o găleată cu gheață și și-a turnat o porție întreagă de Martini. Era greu să nu urmărești felul cum ținea paharul, căci încheietura mâinii reacționa la fiecare hop de pe traseu cu mai multă subtilitate decât arcurile mașinii. Din pahar n-a sărit o singură picătură.

– În regulă, a zis, ținem cumva legătura cu Wolfgang, iar el ne caută, iarăși periodic. Așa cum spuneam, plevușcă. Seara, nu mă culc cu gândul la el.

Nu, și lucrurile au stat așa până când n-a apărut o plesnitură. VQ/SONDA, așa cum ai priceput, este zona noastră cea mai sensibilă, din punctul de vedere al securității. Nu le-aș îngădui, oamenilor care lucrează în această zonă, nici măcar să-și cumpere o ciozvârtă de la străini.

– O ciozvârtă de la străini?

– Nici măcar un fleac. Prea riscant. Dacă vreunul dintre ei face o haltă de-o noapte, au ordin să prezinte un raport amănunțit a doua zi dimineața. Celor cu securitatea zonei. Mă rog, e o lege birocratică pe care se poate conta: cu cât îți iei mai multe măsuri de protecție pentru orice eventualitate, cu atât probabilitatea de a se întâmpla ceva crește. Descoperim că unul din puștii noștri e homosexual în secret. Vine la noi și recunoaște că a avut relații sexuale cu un tânăr neamț. Numele individului: Franz. Cum arată Franz? Tânăr, n-are nici un semn distinctiv, subțire, brunet. Descrierea reduce la vreo patru sute numărul agenților din Berlinul de Est, din Berlinul de Vest și al agenților dubli cunoscuți. Reușim să facem rost de fotografiile celor mai mulți din acest grup. Sunt o grămadă și homosexualul nostru trebuie să le vadă pe toate și să se întoarcă la post, unde avem nevoie de el. E un specialist și nu ne putem permite să-i răpim din timp. Numai că de data asta merge ceva mai departe cu mărturisirile. „Da“, ne spune el, „Franz s-a interesat de munca mea. Firește, nu i-aș fi suflat un cuvânt, dar Franz vrea să știe dacă ce fac eu are vreo legătură cu VQ/SONDA!“ Apoi, îmi zice că putem vorbi, pentru că are liber din partea americanilor. Și el lucrează pentru ei!

Momentul cerea o sorbitură zdravănă de Martini.

– Poți să mă crezi pe cuvânt, a continuat Harvey, că pe specialistul nostru l-au trecut toate sudorile. A parcurs mai întâi vreo trei sute de fotografii până a dat de Wolfgang. Wolfgang e Franz. Ne cufundăm în repertoriul nostru pe ultimele treizeci de zile, apoi în cel începând cu ziua a treizeci și una și mergând până la a șaizecea zi, iar apoi în cel din ziua a șaizeci și una până la a o sută douăzecea, dar de la Wolfgang nu ne-a intrat nici un raport în timpul din urmă. Ceea ce nu prea se poate. Wolfgang fusese o mică secătură activă. Îi convenea să fie pe lista de plată. Nu mai avem de la el decât niște bilete pe care nu i le-am plătit încă, pentru că ni le-a trimis din Hamburg. Nu din Berlin. Ceea ce urmează de aici încolo, dacă te uiți mai bine, e un soi de coșmar administrativ, lucrul cel mai de temut. Dosarele noastre s-au umflat într-un ritm atât de rapid, încât a trebuit să le alocăm tot mai mult spațiu. Și-atunci, vreo câțiva nătărăi din eșalonul de mijloc al Ukrainei au decis să expedieze cu avionul la Washington conținutul repertoarelor pe treizeci, pe șaizeci și până la o sută douăzeci de zile. Tot ce-aveam de făcut era să închiriem o clădire aici, și ne-am fi putut ține la îndemână întreg materialul, dar micii lorzi ai bugetului n-o permit. Alocațiile pentru chirii sunt locale. Sub raport bugetar, așadar, sumele sunt limitate. Nu poți cheltui două monede de câte zece cenți fiecare, dacă în talger nu ai decât una. Cu transportul aerian însă lucrurile stau

altfel. Transportul aerian intră în bugetul Forțelor aeriene, nu într-al nostru. Forțelor aeriene nu le pasă de cheltuielile noastre. Miliardarii nu se apucă să numere coșurile băiatului care spală vasele. În consecință, o droaie de dosare a fost trimisă de aici dintr-o trăsătură de condei a unui incompetent de la Ukraina, fără ca acesta să mai verifice la serviciul meu. El știa una și bună: că trebuia să obțină spațiu pentru TIPUL. Și-o fi închipuit că-mi face o favoare. Poți crede una ca asta? Domenii întregi și saci de materiale, potențial-hotărâtoare, au fost expediate acasă pe calea aerului, spre Biroul de Documentare din Cockroach Alley, numai ca să se facă rost de o nimica-toată de spațiu aici.

O altă sorbitură din Martini.

– Trebuie așadar să-l găsim pe Wolfgang. S-ar fi putut ca fătălăul ăla de la SONDA să-i fi spus mai multe lui Wolfgang decât are grijă să-și aducă aminte acum. Numai că Wolfgang nu-i de găsit. E mort, s-a dat la fund? Nu mai intră în contact cu ofițerul operativ cu care lucra. Nu răspunde la apeluri. Poate că Wolfgang s-a strecurat în Est cu informații proaspete despre SONDA? Îmi iau riscul și trimit o cablogramă celor din Gaura Șarpelui. Poate că ei vor găsi ceva despre Wolfgang. Și minune, primesc răspunsul unui mucos. Exact de ce-aveam nevoie. „Date fiind condițiile din Biroul de Documentare etc..." Cine a trimis-o habar n-a avut ce înseamnă o cablogramă semnată de șeful unei stații. Ai putea zice că sunt șef de bază, nu de stație, dar găsește-mi o stație în lume de importanța Bazei din Berlin. Suntem în prima linie a Războiului Rece, doar că cei din Groapa cu Fum de-acasă n-au aflat. Nu-i avertizează pe noii sosiți. Sunt obligat să am de-a face cu neroziile birocratice ale unui rahat botezat KU/VESTIARUL. Ergo, mă pregătesc și dau drumul la motoare. Iau hotărârea să-l zbor pe KU/VESTIARUL din controale.

– Oho, am zis.

– Da' de unde, băiete. Cer Secretariatului vest-german de la Washington să-mi furnizeze identitatea acestui KU/VESTIARUL și ei îmi vin cu noutatea că Arhivele sunt intangibile pentru următoarele șaptezeci-și-două de ore. Fă-ți socoteala. Șaptezeci-și-două de ore. Datorate schimbării criptonimului. Puiul ăla de cățea știe că a încurcat-o. Le spun celor de la Secretariatul vest-german să-i oblige pe cei de la Arhive să dea dracului cele șaptezeci și două de ore și să obțină o *comutare imediată*. Secretariatul știe că sunt furios. Îmi trimite o cablogramă ca răspuns: *Vă dăm concursul*. Numai că nu pot. Nu-mi pot da concursul. Conform procedurii, au fost nevoiți să se adreseze Controlului Arhivelor, iar cineva de acolo a pus un STOP! Nu-mi vine să cred ochilor! De partea cealaltă sunt niște forțe. Wolfgang se ascunde, datele lui sunt îngropate în Biroul de Documentare, e de presupus că SONDA este expusă pericolului și cineva, care s-ar putea să reiasă până la urmă că e o cârtiță rusească, a pus STOP anchetei mele. Nu cred că există douăzeci de inși în Companie care au laba destul de tare încât să-mi pună mie STOPUL. Totuși, unul dintre ei a făcut-o. Optsprezece inși din douăzeci, cel puțin, trebuie să mă

urască pentru curajul meu, și au cele mai bune motive din lume. Familia mea s-ar putea să nu fie la un nivel la fel de înalt cu al lor (totuși, mulțumesc frumos, marfa-i destul de bună), doar că, Doamne, puștiule, mie mintea îmi merge mai iute – cu asta și-a golit paharul de Martini și l-a întors –, da, STOP, tradus exact, se citește: „Opriți-l pe Harvey".

A suflat din greu. M-a țintuit cu asprime:

– Bine, a zis, trebuie să știi când celălalt a câștigat prima rundă. Dacă s-a procedat așa ca să mă frustreze pe mine sau să-l protejeze pe Wolgang, iar asta-i posibilitatea cea mai îngrijorătoare, sau să-l pună la adăpost pe VESTIAR, care poate fi un soi de intermediar, eu știu una și bună: ținta mea este acum VESTIARUL. Voi obține celelalte răspunsuri o dată ce voi pune mâna pe el. A oftat. Necazul e că, atunci când ești șef de bază, în fiecare săptămână ești prins în criza acelei săptămâni. Am fost abătut din drum de alte probleme. Pe lângă asta, știu că nu te poți măsura cu Consiliul Superior al Arhivelor numai cu jumătate din pachetul de cărți. Ai nevoie de câteva cărți mari. Una însă o știu: dacă niște *forțe* îl protejează pe VESTIAR, atunci îl vor trece prin două sau trei criptonime. În jocul ăsta de-a v-ați ascunselea, ești obligat să te concentrezi asupra obiectului. Nu am timp pentru asta. Tu ai. Așa că din postul de *purtător de tavă* te promovez la cel de *vânător de necazuri*.

Am ezitat să vorbesc. Vocea m-ar fi putut trăda. Am dat din cap.

– Vom ataca din două direcții, a zis. Mai întâi, strângi șurubul cu Secretariatul vest-german, de la I-J-K-L. Sunt încă niște sugari. Birocrați până în vârful unghiilor. Abia se mișcă. Cei de-acolo sunt moi ca o fleașcă. Dacă-i ții sub presiune și nu-i slăbești, vor răspunde. Pune-i pe urmele șirului de criptonime ale VESTIARULUI. O să le ia timp. Abia o să-și târască picioarele, așa că tu împinge-i de la spate. Dă-le câte-un ghiont din două în două zile. Am să le ard și eu o biciușcă, din când în când. Controlul Arhivelor e în stare să stabilească un interval de protecție de câte șaptezeci și două de ore de fiecare nou criptonim pentru drăguțul de VESTIAR, dar, mai devreme sau mai târziu, tot vor scăpa frâiele.

– Dar, așa cum ați spus, nu vor apela la Comitetul Superior al Controlului-Arhive? O clipă m-a cuprins panica și m-am întrebat dacă n-o să creadă că aduceam asta prea curând, dar el și-a văzut mai departe de drum.

– Vor apela. Comitetul Superior al Controlului-Arhive este inevitabil. Dar până atunci ar trebui să fim în stare să facem rost de câteva făptulețe pline de haz. Am putea pierde în fața Comitetului Superior – la ei am cea mai puțină trecere –, dar, totodată, vom fi lăsat niște murdărie de șoareci tare împuțită prin sălile alea ale lor, de marmură albă. De fapt, prin parfumeria aia a lor va pluti o putoare de ou stricat. Îi învăț eu minte pe șmecherii de-acolo să mă f... la cap.

– Domnule, vă pot vorbi deschis?

– Fă economie de timp. Dă-i drumul.

– Dacă înțeleg eu bine, vreți să spuneți că nu veți obține niciodată numele real al VESTIARULUI. Oricine ar fi pus la cale schimbările, dumneavoastră credeți că este – dacă vă înțeleg corect – un membru al Comitetului Superior. Între timp, va trece și el pe picior de război. Vă convine să vă faceți un dușman înverșunat, dacă nu veți putea afla niciodată cine este?

– Hubbard, îți scapă esențialul. Comitetul Superior nu-i alcătuit din cretini. Până la urmă, își vor face o idee destul de exactă despre cel care încearcă să-și facă jocul în numele lor. Și oricine ar fi acela, o să scadă cu câțiva țoli buni în ochii celor de același rang cu el. În felul acesta i-o plătesc.

– Iar dumneavoastră nu veți pierde nimic?

– Puștiule, poftesc pe oricine în ring. La sfârșit, vedem noi cine rămâne în picioare.

– Ce-i al dumneavoastră e-al dumneavoastră, domnule Harvey. Nu sunteți un fricos.

– Cine lucrează sub Hoover își simte inima pișcată de frică în fiecare dimineață când se duce la slujbă. Eu m-am săturat să-mi tot fie frică.

– Ce fel de om este J.Edgar Hoover?

– Un pui de cățea – josnic, laș și nerecunoscător. Scuză-mă, vorbesc despre unul din marii bărbați ai Americii. A sughițat și și-a umplut din nou paharul cu Martini. E-n regulă, a continuat el. Spuneam că vom lansa un atac din două direcții. Pe de o parte, vom presa pe toată linia până la Comitetul Superior, pe de alta, hai să vedem cât de bună este propria ta rețea.

– Domnule?

– Am eu o bănuială că VESTIARUL e unul recrutat de curând. Așa trebuie să fie. Cablograma lui era așa de prostească! S-ar putea chiar să-l cunoști. Vreau să iei legătura cu câțiva din membrii grupului cu care te-ai pregătit la Fermă. În scurt timp vei putea afla cine a fost repartizat în Gaura Șarpelui.

Simțeam cum îmi curge transpirația pe după urechi.

– Pot obține vreo două nume, am spus, dar le pot eu cere criptonimele de la Arhive? Pentru un proaspăt ofițer, cererea e ciudată.

– Sincer vorbind, nici mie nu îmi este prea la îndemână să cer prea multe criptonime de la Arhive. Nu, până nu marcăm niște puncte. Și asta n-am cum s-o știu dinainte. Sigur că nu doresc să atrag în mod deosebit atenția asupra unei misiuni ratate. Numai că, băiețaș, nu ne mai adresăm Arhivelor. O luăm pe la Cotitură.

– Nu știu la ce vă referiți, am spus.

– Nu ți-e cunoscut numele, a zis el, dar probabil că faci parte din ea. Nici unul dintre tinerii ofițeri nu admite că vă dezvăluiți criptonimele între voi și totuși jumătate dintr-o serie faceți turul și le culegeți ca pe autografe. Cercetările făcute arată că jumătate din americanii care au luptat în cel de-Al Doilea Război Mondial nu au putut trage asupra unui soldat dușman. Prea și-au în-

cărcat sistemul nervos cu Cele Zece Porunci. Și jumătate din noii-veniți în Compania asta zbanghie nu-s în stare să-și țină gura nici când e vorba de ei. Sug trădarea o dată cu laptele mamei. A reflectat. Și cu rahatul tatălui. Pe chestia asta se cuvenea să mai ia o dușcă. Treceam peste niște hopuri și paharul de Martini a executat în aer o mișcare hașurată adâncă. Apelează la băieți să-ți facă o favoare, a zis. Pune mâna pe *desagii* ăia de la prietenii tăi. A dat din cap. Apropo, care era al tău?

– O știți deja, Șefule. VQ/STARTER.

– Vreau să spun, ăla de la TSS!

– Regret, domnule. Nu vi-l pot dezvălui.

A dat din cap.

– Așteaptă tu, până te torturăm, a zis.

3

Berlinul văzut prin ferestrele fumurii ale Cadillacului șefului meu, Harvey, îți oferea la ora prânzului o priveliște de după-amiază târzie. Loturile albicioase, curățate de moloz, și spinările amputate ale clădirilor apăreau în nuanțe de levănțică și griuri; era culoarea pentru geamurile limuzinelor blindate. Putea fi o viziune sinistră asupra lumii, dar în dimineața aceea nu prea aveam ochi pentru ea. Dădeam mult prea multă atenție fiecărui cuvânt rostit de Bill Harvey.

În timp ce domnul Harvey isprăvea de înfățișat mijloacele de care urma să mă folosesc, într-o peripeție care se putea încheia numai prin prinderea mea în capcană, vocea mea, deși răgușită, n-a dat nici un alt semn că m-ar trăda. Transpirația, și ea, reușeam s-o țin în frâu. Nu mă simțeam cu mult diferit de felul cum aveam să mă simt atunci când m-am culcat pentru prima dată cu o femeie. Poate părea ciudat, dar mi-a luat o grămadă de timp până am ajuns să întrețin relații sexuale cu o femeie. O parte din mine îmi spunea: „M-am născut cu asta. Jocul dublu face parte din ființa mea". Nu hrăneam nici o iluzie că aș putea fi altceva. Hugh Tremont Montague și William King Harvey puteau ei servi sub același steag, dar eu eram deja, pentru fiecare dintre ei, altcineva; în aceasta consta diferența specifică a condiției mele. Să faci joc dublu, pentru germanii din Vest și cei din Est, putea fi un lucru mai periculos, dar și în caz că era vorba de BND contra Informațiilor din Est, sau de Montague contra Harvey, echilibrul tău atârna de-o nimica toată. Era ceva necurat.

Firește, viața mea lăuntrică își avea și ea hopurile ei. Când m-am văzut din nou la masa mea de lucru, furia cumplită față de incorectitudinea celor petrecute m-a străbătut cu atâta intensitate, încât am fost nevoit să mă duc la toaletă și să-mi dau cu apă rece pe față. Cu toate acestea, în oglinda de deasupra chiuvetei, chipul meu nu arăta nici o urmă de tensiune. Tipul de „dincolo" îmi înfățișa mutra impecabilă a unui Hubbard. Vărul meu mai mare, Colton

Shaler Hubbard, custodele tuturor legendelor din familia noastră, a zis cândva: „Cu excepția lui Smallidge Kimble Hubbard și, poate, a tatălui tău, în rest, toți suntem la fel. Cam la același nivel cu *l'homme moyen sensuel* [1]. Cu excepția unei facultăți, Herrick. Noi, cei din familia Hubbard, nu lăsăm să se citească pe chipul nostru nimic. E un avantaj remarcabil, ascultă la mine".

Faptele îi dădeau dreptate. Deși eram cuprins de tulburare, din oglindă mă privea un bărbat tânăr și ager, cu ochii vii și gura plină de optimism. M-am gândit la alte împrejurări, când mă simțisem împăcat cu mine însumi, odihnit și clocotind de viață, dar reflexul meu în oglindă mă înfățișa obosit, chiar posac, de parcă aș fi purtat încă în cârcă eforturile zilei de ieri. Puteam lua însă de bună presupunerea că aparența agreabilă pe care o prezentam oglinzii acum era o culoare de protecție? Bună ispravă să arăți zdravăn-sănătos când de fapt erai epuizat.

În aceeași seară, în ideea de a mă scutura de griji, am ieșit cu Dix Butler. Am făcut ocolul cluburilor de noapte. În ultimele două săptămâni, umblasem destul de des cu el, noaptea, ca să-mi fac o părere despre cum lucra. Avea un contact în fiecare club vizitat de noi. Firește, nu el își recrutase contactele, nu se afla la Berlin de suficient timp pentru asta, iar germana lui era inadecvată unui asemenea scop, dar munca pe care-o făcea îl evidenția. Servea ca un fel de comutator între doi ofițeri operativi de la TIPUL și agenți germani, mărunți, care știau englezește.

Dacă Dix beneficia de o deplină acoperire din partea uneia din filialele noastre, care puseseră pe roate întreprinderi, și se prezenta localnicilor ca director din partea americană a unei fabrici de bere – „Zi-mi mai bine un vânzător de bere, Putzi" –, personalul cluburilor pe care le vizitam își făceau prea puține iluzii care să le umbrească mințile lor berlineze, și anume că Dix Butler, cu numele de acoperire Randy Huff (de la Sam Huff, fundașul echipei New York), ar fi fost altceva decât tot o varietate de om al CIA.

Axioma după care ofițerii de informații și agenții trebuie ținuți la distanță unii de alții, inculcată mie în timpul pregătirii, nu părea aplicabilă la acest mediu, așa cum avea să-mi atragă atenția Dix Butler. Nu numai că sărea în ochi, dar oricine ar fi stat la palavre cu el ar fi stârnit bănuiala germanilor cu sentimente antiamericane. Cum agenții săi păreau că nu se sinchisesc, eram sigur că cea mai mare parte dintre ei fuseseră întorși de Informațiile RDG.

Dix însă nu-și făcea probleme.

– N-ar fi trebuit să meargă, dar uite că merge, zicea el. Primesc de la băieții mei mai multă informație decât oricare alt ofițer, CIA și BND, care-și face veacul pe străzile astea.

– Cioara-i vopsită.

[1] În original, în limba franceză (omul dotat cu simțuri obișnuite) (n.tr.).

– Ai să fii surprins. Agenții, o bună parte din ei, sunt prea leneși ca să mintă. Sfârșesc prin a-ți spune mai multe decât și-au plănuit. Știu că, la o adică, îi pot scutura de informații.

– Dix, am început eu.

– Huff e numele meu. Randy Huff, mi-a tăiat-o el.

– Tot ce scoți de la ei este pilotat de BND, și încă zic puțin.

– Lasă deoparte ce-ai învățat. Oamenii mei își câștigă o pâine din asta. Sunt indivizi de pe stradă. Firește că BND-ul îi dirijează. Doar nu-ți închipui că Informațiile germane ne-ar îndemna să ne murdărim coborând până la un mâncător de varză care n-a trecut mai întâi pe la ei?! E o comedie. Toată lumea plătește pentru informații – britanicii, francezii, vest-germanii și sovieticii. Din întâmplare noi plătim cel mai bine, așa că treaba noastră-i cea mai ușoară. Ia metroul și du-te în Berlinul de Est, la Cafeneaua Varșovia. Pe acolo se învârte tot soiul de marfă – agenți, informatori, specialiști în contacte, comutatori, curieri, șefi, până și ofițeri operativi ruși și americani. Rozătoarele o zbughesc de la o masă la alta, căutând prețul cel mai bun. Berlinul de Vest o fi el piață de spioni, dar Berlinul de Est e o glumă cu și mai mult haz. Fiecare agent e acolo dublu și triplu. Nici nu mai știi dacă sunt de-ai tăi sau de-ai lor și, băiete, asta nici nu contează. Dacă n-au marfă, nu-i nimic: o contrafac.

– Nu te îngrijorează faptul că Informațiile RDG îți poluează informația intrată?

– Nu pot plăti cât noi. Și-apoi, știm cine lucrează pentru ei și știu ce să le bag pe gât. Era plictisit, la fel de plictisit ca orice avocat care le dă prietenilor consultații, duminica. Las-o naibii, Charley Sloate – era numele meu de acoperire pentru postul de la Departamentul Apărării –, și uită-te la roșcata de acolo!

Intrasem la Balhaus Resi, într-un cotlon al lui Grafenstrasse, și mă aflam exact în locul legendar unde fiecare masă era prevăzută cu un telefon. Puteai chema la el pe oricare femeie din sală, formând numărul mesei la care ședea. Și procedeul invers era la fel de valabil, iar telefonul nostru suna întruna. Unele femei voiau să vorbească cu Dix. Era director, nu?, așa încât reteza elanul oricărei femei care nu vorbea englezește. Pe cele care vorbeau le așteptau cursurile pentru avansați.

– Îngere, zicea el, fă semn cu mâna, să știu sigur cu cine discut. O cucoană blondă, de undeva de prin sală, avea să facă semn cu degetul prin fumul de țigară.

– Ești grozavă, îi spunea. Nu-mi mulțumi, ăsta-i adevărul. Cât dura convorbirea, răpăia cu încheieturile degetelor în masă. Helga. E un nume drăguț. Și susții că ești divorțată. Poți să-mi răspunzi la o întrebare, Helga?

– Da.

– Vrei să te...?

Într-un rând l-am întrebat:

– Nu-ți dau cam multe peste bot?

– Da, a zis, dar tot atâtea am și pus jos.

Dacă Helga închidea, avea să ridice din umeri:

– O pisică sălbatică și însetată.

– Și dacă zicea da?

– I-aș fi putut lubrifia ciripitoarea.

Femeile nu-l refuzau, nu întotdeauna. Își fixa întâlniri pentru mai târziu. Uneori se ducea. Alteori, însăși ideea de femeie îl arunca într-o umoare neagră. Sărea în picioare și pornea spre un alt club de noapte.

La Remdi, pe Kantstrasse, imperativul categoric era să obții o masă lângă scenă și să-ți faci rost de-o undiță – le oferea direcțiunea –, ca să smulgi îmbrăcămintea ușoară de pe fetele care făceau striptease. Omagiu adus lui Immanuel Kant! Picam apoi în Cada de Baie, de pe Nürnberger Strasse, un fel de gură de beci cu jazz, pe urmă dădeam pe la Kelch, în Prager Strasse. Aici, bărbați câtă frunză și iarbă, îmbrăcați în haine femeiești. Nu puteam suporta și uram toate astea cu tot puritanismul care pândea în sângele familiei noastre, dar Butler se amuza. După care plecam mai departe. Intra mereu în vorbă: o mână pe coapsa unei fete, în timp ce unul din chelneri îi vâra o bucată de hârtie în buzunar, o șoaptă de la garderobieră, o însemnare rapidă în carnet, pe-o filă, pe care o rupea ostentativ și-o trimitea tipului de la tejghea. Văzând cât de oțărât eram urmărindu-i procedeul, pufnea în râs.

– Fugi repede la manualul de propagandă neagră, zicea. Tipul de la bar lucrează cu mâncătorii de varză din Est. Vreau să-i pun bețe-n roate.

Așa mergeau lucrurile. Dacă ieșeam o noapte, eram atât de montat, încât îmi ajungea să visez pe-o lună. Iar eu băteam străzile cu el de mai multe ori pe săptămână. Nu simțisem o asemenea efervescență de când mă știam. Habar n-aveam dacă suntem într-o pivniță sau într-o grădină zoologică. Viața era plină de promisiuni, pentru că se umplea de beznă și de rău. Ne aflam în Berlinul de Vest și eram înconjurați de armatele comuniștilor din toate părțile – puteam deci trăi o singură zi sau un secol, dar viciul clipea ca luminile unui parc de distracții. Într-o seară, un chelner de vârstă mijlocie mi-a spus:

– Crezi că-i ceva de capul a ceea ce se petrece acum?

Mânat de un impuls, l-am întrebat:

– Vă mergea mai bine pe vremea naziștilor?

Chelnerul m-a privit o bună bucată de timp.

– Da, a zis. Era mai bine atunci.

M-a lăsat să mă-ntreb cum putea fi mai bine. La mesele mărginașe, oamenii erau amărâți, dar în jurul nostru se ridica un fel de febră. Prezența fizică a lui Dix nu era niciodată mai copleșitoare decât la ora unu noaptea, într-un club berlinez. Trăsăturile lui joviale și crude, părul blond, înălțimea, forța fizică, lăcomia lui de animal de pradă, limpede conturată, nu se putea să nu le vorbească celorlalți despre timpurile glorioase când visul unei puteri zeiești,

pătrunse de magie păgână, trăia în mintea multor berlinezi. Dix arăta de fiecare dată ca și cum se afla într-un loc cum nu se poate mai bun și într-un moment cum nu se poate mai potrivit.

Ai fi putut crede că, dat fiind numărul mare al femeilor care-i ieșeau în cale, eu însumi aș fi putut pune mâna pe unele care prisoseau, dar, așa cum am descoperit foarte repede, nu eram pregătit. Niciodată până atunci nu mă găsisem în atâtea situații care-mi arătau cât mă înspăimântau femeile. Văzusem mereu în asta cel mai bine păstrat secret al vieții mele. Reușisem cumva să-l țin ascuns până și de mine însumi. Acum mă trezeam obligat să recunosc că mă temeam – începând cu fetele care n-aveau încă paisprezece ani, ca și de femeile remarcabil de bine conservate la cei șaptezeci de ani ai lor, ca să nu mai vorbim de spectrul subînțins între cele două limite. Simplul gest de a face cunoștință cu fetele care munceau sau cu femeile divorțate, precum și cu nevestele ceva mai slobode, care aveau chef de mine, îmi provoca o panică asemănătoare aceleia pe care o simțisem în primii mei ani la Buckley School, când nu știam să mă bat și credeam de aceea că m-aș putea răni dintr-un nimic. Acum, problema sexuală îmi apărea drept cea mai sălbatică tranzacție umană dintre toate; dădeai din propria ta ființă atât de mult – ca să primești, ce? –, iar femeia putea pleca cu această avuție a ta. Cu avuția ta spirituală. Exagerez această spaimă a mea, în speranța că o voi explica mai bine. Când, într-una din serile de la Berlin, o femeie se așeza lângă mine, treceam prin cea mai abominabilă, chiar dacă bine mascată, panică. Aveam sentimentul că ceva din sufletul meu era pe punctul de a fi furat. S-ar fi putut să mă lepăd de acele taine, pe care Dumnezeu mi le încredințase. Era ceva încă mai fervent, trebuie să recunosc, decât evlavia de care ne îmbibam la St. Matthew, pentru adevărata putere a lui Iisus, curaj și responsabilitate, hrănită de Biserica Episcopală.

Pe de altă parte, mă simțeam totuși în competiție cu Dix Butler. Nu știu dacă erau la mijloc dușurile reci de la școala pregătitoare sau niște tendoane mai tari din sinapsele familiei, dar îmi venea greu să nu-l concurez pe terenul cuceririlor feminine. Aș fi vrut să mă pot lăuda că sunt în stare să fac dragoste cu mai multă artă decât domnul Randy Huff, dar bunul simț al Hubbard-ilor îmi stătea din nou în cale; un motiv pentru care fusesem până acum capabil să scap acestor terori se datora simplului fapt că la colegiu îmi risipisem timpul dând atenție unor fete care, dintr-un motiv sau altul, nu-mi fuseseră accesibile. Lumina aceasta ironică se cădea să fie proiectată și asupra iubirii mele pentru Kittredge. Un chepeng fusese deschis spre temnița mea. Cu greu s-ar fi putut spune că doream să mă confrunt cu profunzimile problemei acum; asta ar fi stricat imaginea de tânăr ofițer al CIA, armonios și echilibrat, pe care-mi plăcea s-o păstrez despre mine însumi.

Trebuia să pun un chip totuși acestei respingeri evidente a tuturor femeilor care-mi ieșeau în cale. Orice poveste, că voiam să rămân credincios unei

fete de-acasă, pe care aş fi oferit-o ca explicaţie, m-ar fi lăsat descoperit în faţa hărţuielilor de pe lista lui Dix Butler, aşa încât i-am spus că sufeream de o boală venerică. Blenoragie, am mormăit eu.

– Te vindeci într-o săptămână.

– E o tulpină rezistentă la penicilină.

A ridicat din umeri.

– De câte ori încasam o porţie, mă făceam al dracului, a spus el. De regulă, îmi făcea plăcere să i-o dau unei femei, s-o împroşc şi tot restul.

M-a ţintuit cu privirea. În ochii lui juca şi acum, ca întotdeauna, când vorbea despre propria josnicie, o lumină neobişnuită. Arăta mai strălucitor decât oricând.

– Ştii, asta se întâmpla când încercam să-i fac blestemăţia asta unei femei respectabile. Mă încânta ideea să-i trec infecţia. Mă crezi nebun?

A fost rândul meu să ridic din umeri.

– Pun toate astea pe seama faptului că mama ne-a părăsit, pe taică-meu, pe fratele meu şi pe mine, a zis el; aveam zece ani. Taică-meu era un beţiv dat în draci. Ne snopea în bătaie. Când am mai crescut, ne-am apucat să numărăm târfele cu care trăia şi cu care ne făceam de cap în spatele lui. Le uram pe căţelele alea, care n-au fost în stare, măcar una – şi când te gândeşti la câte femei calcă pe pământul ăsta! –, să ne fie o mamă bună. Bătrânul King Bill, cu POTROACELE lui, mi-a fost ca o adevărată mamă, în orice caz, cel mai aproape de aşa ceva. Numai nu-i sufla un cuvânt că am spus-o. O să se-apuce să se uite mai de-aproape la turele mele extra. Nu vreau să ajung până acolo.

Dix combina plăcerea cu rondurile oficiale şi supraîncărca notele de plată. Când s-a oferit să treacă şi ce cheltuiam eu, am refuzat. Încălcarea regulilor, la care se deda, nu era de mine. Din atitudinea unor ofiţeri mai cumpătaţi, cu care lucrase la Centrul Comercial, reieşea că orice om cu cap, care observa folosirea neautorizată a notei de cheltuieli, nu vedea cu ochi răi trecerea acestui debit în dosarul 201 al respectivului. Ne înrolasem în CIA să-l înşelăm pe inamic, nu pe ai noştri.

Dix se purta însă de parcă se bucura de un statut privilegiat. Dintre toţi cei pe care i-am întâlnit vreodată în CIA, a fost omul care a arătat cel mai mare dispreţ regulilor. În noaptea pe care o petrecusem cu tatăl meu, îi vorbisem despre Dix, dar pe Cal nu-l impresionase.

– Inşi ca el primim de la Fermă câte unul pe lună, a remarcat el. Puţini răzbesc. Cei mai mulţi îşi ard aripile.

– Este excepţional, i-am spus eu tatălui meu.

– Atunci o să sfârşească purtându-şi micul lui război pe undeva, mi-a replicat Cal.

Am fost întrerupt din rememorarea discuţiei de mai sus de remarca lui Dix:

– Ce-i în capul tău astă-seară?

Doar nu eram să-i mărturisesc că primisem misiunea să-l demasc pe KU/VESTIARUL. Am zâmbit numai și m-am uitat în jur prin Balhaus Resi. Ce de lume pestriță, vorbind în toate limbile pământului! Nu mai văzusem atâția inși cu chipuri ciudate. Firește, faptul că erai berlinez nu însemna că nu puteai avea ochii oblici – fizionomia colectivă te ducea cu gândul la muchiile tăioase ale uneltelor unui tâmplar de mobilă fină (ca să nu mai amintim de sclipirea aceea caracteristică de impresar, pe care o descopereai în ochii localnicului). Membrii orchestrei, aflată la un capăt al ringului de dans, purtau pe chip expresia unor inși care cântaseră și pe vremea când Reichstagul ardea, la moartea lui von Hindenburg, la ascensiunea și căderea lui Adolf Hitler, în timpul bombardamentelor aliate, al ocupației, al podului aerian și nu fuseseră nevoiți să și-o schimbe vreodată. Ei erau muzicanți. Peste zece minute numărul lor avea să se încheie și puteau fuma sau să se repeadă până la baie – ceea ce era mult mai semnificativ decât istoria. Acum, în timp ce-și croiau drum printre piese americane, ca, de exemplu, „Cățelul din fereastră“, „Domnul Sandman“ și „Dansează rock toată ziua“, care – aceasta din urmă – a reușit să-i gonească până și pe cei mai libidinoși reprezentanți ai burgheziei de pe ringul de dans – mă gândeam că numai niște nemți prosperi, cu gulere țepene, au putut duce până la viciu demnitatea unei cariere serioase –, orchestra continua cu un vals de pe vremea bunicilor, executat la tuba. Care, la rândul lui, i-a măturat pe la mesele lor pe toți tinerii în haine sălbatice de borfași, o dată cu domnișoarele mai tinere, gătite cu peruci rozalii sau mov.

Telefonul de pe masa noastră a sunat. O tânără americană, aflată în sală, vroia să vorbească cu Dix. Formase numărul lui, pornind de la supoziția că era german.

– Hello, iubito, a zis el. Ai nimerit greșit. Sunt american, dar n-are a face. Tot ne putem lipi.

– Vin la voi. Vreau să văd și eu ce neam de pasăre vorbește ca tine.

Era înaltă și blondă, cu trăsături mari și trup voinic. După măsurile cele mai cuprinzătoare ale împerecherilor din regnul animal – să fi fost oare aceste gânduri ale mele dictate de umbrele naziștilor reînviate peste noapte? –, ar fi fost perechea cea mai potrivită pentru el. Se numea Susan; Susan Blaylock Pierce, urmase la Wellesley și lucra la Consulatul american. Alături de întreprinderea aceea de import-export cu bere, Dix avea și alte acoperiri pe linie guvernamentală, dar, când i-a spus că lucra acolo, Susan Pierce n-a avut nevoie de mai mult de cinci minute ca să se lămurească asupra adevăratelor sale calificări.

– Ei bine, Randy Huff, sau cum te-o chema, trebuie să-ți spun că pe-acolo, pe la Consulat, cuiva i s-a urât de-acum să se tot uite la biroul tău gol.

– Sunt om de teren, doamnă, a zis el. Vedeam că pusese ochii pe ea pentru la noapte. Fata râdea răgușit și se certa cu îndârjire cu el, pledând pentru

meritele călăreților englezi în comparație cu cei din Vest. Cine să se uite la o grămadă informă de nămol căzută pe spinarea unui cal? a zis ea.

– Unii au nevoie de-un animal cu care să muncească, doamnă, în loc să-și arate fundul săltând în șa.

– Dumneata, a zis ea, trebuie să fi fost un fel de căpcăun plin de bășici.

Lui Dix i-a plăcut. Am auzit ticăitul unui contor de bani cum răsuna în capul lui. Am auzit soneria clopoțelului pentru Wellesley și pentru Susan Blaylock Pierce.

M-a surprins totuși gambitul care a urmat.

– Vrei s-asculți o poveste lungă despre mine? a întrebat-o.

– Nu.

– Doamnă, acordă-mi un pic de șansă. E-o poveste mai aparte.

– Bine, dar n-o lungi peste măsură, a zis ea.

– Aveam cinșpe ani, a declarat Dix, și eram într-o formă pe cinste. Nu mi-am spus vârsta adevărată, am mințit și am intrat la „Mănușile de Aur" din Houston. Am câștigat la categoria mea de greutate. Nu eram nici măcar novice. Abia dacă duceam paharul la buze. Alergam șase mile zilnic. Puteam face flotări cu o singură mână. Spune-mi orice vitejie – și aș fi făptuit-o. Aș fi putut concura pentru locul de președinte al anului doi în școala medie de nu m-aș fi așezat de partea rea de fiecare dată. Dar eram fericit. Mă împrietenisem cu o fată blondă, ochi albaștri și niște țâțe rotunjoare și obraznice de cinșpe ani. Când Susan Pierce a făcut o mutră agasată, el a zis: Nu te simți jignită. Erau niște țâțe nevinovate. Nu știau nici măcar prea bine ce rost aveau. O iubeam pe fata aia, Cora Lee, și mă iubea și ea. Era frumos. A sorbit din pahar.

Într-o seară am renunțat la antrenament și am dus-o pe Cora Lee la salonul nostru de dans, la Laney, s-o scot în lume. Era cea mai drăguță dintre fetele de-acolo. Laney era întotdeauna ticsit cu crema târâturilor. Cam ca unele din cele mai decăzute de pe-aici. O gaură de-ți făcea părul măciucă. Nu-ți puteai lăsa o clipă fata singură – era ca și cum ai fi pus o bucată de carne pe-o farfurie și-ai fi cerut câinelui vecinului să nu tragă cu ochiul la ea. Dar o bătaie nu mă deranja și doream fără discuție să beau o bere. Nu pusesem băutură pe limbă de-o lună. Antrenamentele. Așa că-mi era sete. Am așezat-o pe Cora Lee pe-o bancă și-am zis: Iubito, să nu-i dai voie nici unui tip să stea lângă tine. Dacă are poftă de scandal, să-l caute pe Randy Huff. Pe urmă am lăsat-o și m-am dus la bar, unde am cumpărat două cutii de bere. Fiindcă aveam deschizătorul la mine, i-am zis barmanului să nu le desfacă. Am pornit cu cele două cutii de bere reci ca gheața. Grele ca niște bolovani. Le țineam așa până m-aș fi putut așeza lângă ea, simțind cum coapsa ei dulce rotunjită și mică se turtea de a mea și abia atunci aș fi lăsat să cadă prima picătură de bere.

Când-colo, ce să văd? Un flăcău o ține pe după umeri cu brațul. Cora Lee se uită la mine, cuprinsă de groaza cea mai totală.

Individul era uriaș. Oi fi fost eu mare, dar el mă lua de la distanță. Un uriaș. Avea o față pe care o puteai propti pe bara de protecție a unui camion cu platformă și-ar fi izbutit, numai cu fața aia a lui, să-l împingă la deal. Susan a început să chicotească. Nu m-am demoralizat, îți dai seama. Eram cineva, la o adică, cu carcasa mea, slavă Domnului. Așa că am zis: „Băiete, nu știu dacă ești sau nu conștient, dar se întâmplă că brațul *tău* o ține pe fata *mea*". „Bun", a zis el, „și ce-ai de gând?" Am zâmbit. Am rânjit ca un țăran prost care n-are ce face și se lasă păgubaș. Apoi l-am pocnit în față cu fundul uneia din cutiile de bere. Stăteam – el, jos, eu, în picioare. L-am lovit cu mâna dreaptă, aia cu care făceam flotările. Fundul cutiei de bere a mușcat un cerc din vârful nărilor și până în mijlocul frunții. I-a spart nasul și a lăsat urma unei tăieturi verticale în ambele sprâncene. Arăta ca o corcitură între un liliac și un porc.

Am așteptat în tăcere ca această amintire să se realcătuiască pe îndelete.

– Cum credeți că a reacționat găliganul? a întrebat Butler.

– Cum? a întrebat Susan.

– A rămas pe loc. Nici măcar n-a clipit mai repede din ochi, nici nu s-a mișcat. Zâmbea și-atât. Apoi a zis: „Îți arde de joacă? Hai să ne jucăm". Iar eu, ce credeți c-am zis?

– Nu știu, a zis ea. Spune-mi.

– Am zis: „Băiete, poți s-o iei. Poți s-o iei". Am luat-o la sănătoasa.

Pauză totală.

– Am luat-o la sănătoasa și de atunci nu m-am mai oprit.

Susan Pierce a râs, ca și cum ceva din însăși ordinea firească a lucrurilor îi aprindea înțelegerea.

– Oh, la naiba, a zis ea, oh, la naiba. Apoi l-a sărutat pe obraz. Ești isteț. Ești un nătărău, dar ești isteț. Pe fața ei apăruse dorința lubrică de a-l poseda.

Peste câteva minute a reieșit clar că nu-mi rămânea decât să le spun noapte bună. În drum spre casă și spre patul meu, n-am izbutit să găsesc o explicație pentru emoția aceea atât de mare pe care i-o stârnise. Eram însă impresionat. Ne povestise și nouă aceeași istorie, unui grup, la Fermă, dar sfârșitul întâmplării era cu totul altul. Nici vorbă să fugă. Rămăsese și urmase cea mai strașnică bătaie din viața lui cu uriașul ăla, dar în iulie și august, două luni bătute pe muchie, făcuse dragoste cu Cora Lee.

Eram deprimat. În timpul colegiului, avusesem și eu întâlniri cu fete ca Susan Pierce și băusem câte-o bere împreună. Atât și nimic mai mult. Acum, el avea s-o seducă într-o singură seară. Pentru că eram la Berlin? Acasă, în America, o fată ca Susan nu ar fi făcut dragoste atât de repede. Cu aceste gânduri am adormit.

4

La patru dimineața, un galon de bere nemțească s-a repezit într-o cavalcadă a Walkiriilor pe canalele mele urinare. Revenindu-mi în fire, după două ceasuri de inconștiență, mă simțeam părăsit în deșertul de neon al nopții – treaz, rece, total electrificat. Situația în care mă găseam m-a copleșit din nou și orele pe care le petrecusem năucindu-mi capul cu bere împreună cu Huff-Butler se așezaseră peste inima mea ca un plasture cu muștar. William Harvey era pe urmele VESTIARULUI.

Am încercat din răsputeri să-mi potolesc panica. Încă înainte să fi plecat spre Berlin, Hugh Montague reușise să-mi supună criptonimul unei prime, unei a doua și a treia transformări. În intervalul cât am fost trimis la Reflecting Pool pentru cursul intensiv de limbă germană, reușise să șteargă orice urmă pe hârtie a prezenței lui Herrick Hubbard în Gaura Șarpelui. Dosarul meu 201 mă vărsase acum, pentru aceeași perioadă, în rândul personalului din Serviciul Tehnic, iar Serviciul Tehnic era minat, împachetat straturi-straturi și placat cu măsuri de protecție. Trecutul meu imediat fusese efectiv spălat.

Toate acestea Harlot mi le oferise ca pe un cadou de rămas-bun. Acum însă nici una dintre măsuri nu mi se mai părea atât de consistentă. Căzusem pradă celei mai rele forme de paranoia pe care un ins cu profesia mea o poate suporta – suspectam motivele protectorului meu. De ce alesese Montague o cale atât de întortocheată? De ce fugeam eu, Doamne Sfinte? Incapacitatea mea de a îndeplini o sarcină imposibilă în Biroul de Documentare s-ar fi încheiat desigur printr-o notă neplăcută, depusă în dosarul meu 201 de către Șeful Bazei din Berlin, ceea ce n-ar fi favorizat deloc promovarea mea în viitor. Dar cum se putea compara o asemenea nedreptate cu prejudiciul pe care urma să-l suport dacă eram descoperit acum? Lui Harlot nu i-ar fi fost prea moale, însă totul ar fi sfârșit în portofoliul lui confortabil de realizări – în timp ce eu, chiar dacă nu mi s-ar fi cerut să demisionez, eram înmormântat din punct de vedere profesional.

M-am îmbrăcat și am luat U-Bahn-ul[1] până la Departamentul Apărării. Aveam aprobarea să mă folosesc de un telefon special, nepus sub urmărire. Căscând ochii în noaptea târzie la pustiul care mă înconjura în Departamentul Apărării, am sunat la numărul sigur prin care Harlot era autorizat să țină legătura, din casa lui de lângă canalul Ohio, în Georgetown. La Washington era miezul nopții. Privind de-a lungul sălii lungi și goale a serviciului, sunetul vocii sale a ajuns la mine, desfigurat electronic, apoi reconstituit – iar asta îi dă-

[1] În original, în limba germană (Metroul din Berlin) (n.tr.).

dea timbrul găunos al cuvintelor auzite printr-un tub acustic de la mare distanță.

I-am expus în viteză noua mea atribuție. Asigurarea pe care mi-o dădea era fermă.

– Capetele sforilor se află în mâna ta, dragă băiete, nu în mâna lui King William. E plin de haz să fii asmuțit pe propriile urme. Aș fi vrut să mi se întâmple una ca asta, în tinerețe. Ai s-o treci în memoriile tale, adică presupunând că ni se vor îngădui vreodată memorii.

– Hugh, n-o spun ca să te contrazic, dar Harvey îmi cunoaște dosarul 201. Mă poate întreba ce-am făcut patru săptămâni la Serviciul Tehnic.

– Răspunsul e că n-ai făcut nimic. Aveai o poveste tristă. Ține-te țeapăn de asta. N-ai primit niciodată un post anumit. N-ai dat ochii decât cu secretara care păzește prima anticameră. Bietul de tine, stăteai pe colțul unui scaun, așteptând să ți se limpezească situația. Se întâmplă mereu. Unii dintre cei mai buni recruți pățesc la fel, ajungând la Serviciul Tehnic. Clarificarea nu mai are loc. Spune... A făcut o pauză. Spune că ți-ai petrecut timpul în sala de lectură a Bibliotecii Congresului.

– Iar acolo ce făceam?

– Orice. Chiar orice. Specifică ceva concret. Spune că citeai. Lautréamont, la început, încercând să ajungi la Joyce. Harvey se va opri aici. N-are nici un interes să-și aducă aminte cât de lipsit de cultură este. Se poate repezi un pic la tine, dar în sinea lui va ști că, de fapt, unii ca Harry Hubbard ar face exact asemenea lucruri aiurea – de exemplu, vor iniția cercetări asupra lui Lautréamont, așteptând să li se lămurească situația la Serviciul Tehnic.

– Întâmplarea face ca Dix Butler să știe că am fost în Gaura Șarpelui.

– Indiferent cine-ar fi Dix Butler, fă-l să priceapă că Gaura Șarpelui a fost acoperirea ta. Nu i-o spune de-a dreptul. Lasă-l să ajungă singur la această idee. Dar te asigur că-ți faci griji degeaba. Harvey este mult prea ocupat, ca să urmărească până la capăt ce faci. Servește-i doar câte-un mic pas înainte în fiecare săptămână, vorbesc de ancheta ta asupra VESTIARULUI.

A tușit. Tusea lui a răsunat ca un lătrat dogit în golul telefonului cu fir direct.

– Harry, a zis el, în Compania noastră ai de ales între două posibilități. Să te omori cu grijile sau să te amuze o anume nesiguranță. Părea pe punctul de a pune receptorul în furcă.

Trebuie să-i fi atins totuși o coardă a calmului său sublim, pentru că primul lucru pe care l-a spus a fost:

– Îți mai aduci aminte de discuția noastră privitoare la VQ/SONDA?

– Da, domnule.

– Pentru Harvey, proiectul acesta este cel mai important lucru din lume. Dacă începe să facă presiuni asupra ta în legătură cu VESTIARUL, înghesuie-l și tu cu SONDA.

– Lumea își închipuie că nu știu altceva despre SONDA decât că este un criptonim.

– Bill Harvey este în mare măsură paranoid. Cei ca el gândesc prin asociație. Fii inteligent. Vorbește-i despre tunelul din Olanda sau despre doctorul William Harvey. Bill trebuie să știe, desigur, că tizul lui a descoperit în 1620 circulația sangvină, dar dacă Șeful Bazei n-a auzit de marele Harvey – să nu te aștepți la prea mult din partea unui om al FBI-ului, și nu vei fi dezamăgit niciodată –, fă-l să-și mute gândul la vasele sangvine. La artere. Se va întoarce cât se poate de repede la tunel. Vezi, Harry, Bill Harvey crede că într-o bună zi va conduce Compania, iar VQ/SONDA este biletul de călătorie pentru biroul din Vârf. Firește că nu va ajunge acolo. Se va autodistruge, sunt sigur. Paranoia lui are o cifră octanică prea ridicată. Așa încât distrage-i pur și simplu atenția.

– Ei bine, Hugh, îți mulțumesc.

– Nu fi necăjit. Dacă vei fi obligat să-ți iei niște riscuri până se isprăvesc toate, cu atât mai bine. Vei fi de două ori mai bun în următorul tău post.

În ziua aceea am scos-o la capăt. Am trimis o cablogramă Secretariatului vest-german – Baza Berlin –, la Washington, notificându-le că Șeful Bazei le cerea să se adreseze din nou Controlului Arhivelor în legătură cu criptonimul lui KU/VESTIARUL. M-am întrebat chiar, pentru prima dată, dacă Controlul era o persoană, un serviciu sau o mașină. Apoi l-am chemat pe Dix Butler și am aranjat să ies cu el seara. Imediat ce ne-am întâlnit, mi-a și vorbit în treacăt despre Susan Pierce.

– A fost o gogoașă, a zis el. Mi-am închipuit eu că-mi merge cu liru-liru.

– De asta i-ai povestit?

– Firește.

– Și povestea era adevărată? La Fermă ne-ai spus o versiune diferită.

– Nu mă mai pune la zid. Mai trag și eu de câte-o istorioară să se potrivească cu scena.

– De ce? Și-ți merge? E ceva cu psihologia femeilor?

– Scula ta de preț n-are mai mult de șaișpe ani. M-a ciupit de braț, apucând carnea între degetul mare și arătător. Hubbard, hai, mărturisește. N-ai nici o blenoragie.

– Ba s-ar putea s-o am.

– Și dacă ne-am duce la veceu, să controlăm?

– Nu merg.

A început să râdă. Când s-a oprit din râs, a zis:

– Voiam să o gust și eu pe Susan Pierce. Dar trebuie să recunosc că felul cum am atacat-o prima dată a fost cu totul greșit. Mă înfățișasem ca un individ prea sigur de sine. Cu o fată ca asta nu ajungi la nimic decât dacă o faci să ți se simtă cumva superioară. Așa că am făcut-o să-i pară rău de băiatu'.

– Cum de-ai știut că n-o s-o dezguști?

– Pentru că-i o fată semeață. N-ar suporta să-i fie vreodată rușine de ea însăși. Și-i compătimește pe cei cărora le este. Ca și cum te-ai teme să nu orbești și dintr-asta ți se și face milă pentru orbi.

Aveam o întrebare încă mai precisă.

– Cum a fost la pat? Mâna aceea care mă inhiba, moștenită de la St. Matthew, iat-o, mă apuca de gât. Dacă vrei să te vezi în continuare ca un om pe deplin onest, trebuie să plătești prețul; asemenea întrebări nu se pun. Mă așteptam totuși să-mi povestească. În câte-o noapte, după ce-mi plecam urechea la o grămadă de amănunte sexuale, toate îndreptate dinspre el spre mine, reveneam în apartamentul acela al nostru, în timp ce el pleca să-și facă meseria, la o altă întâlnire. Nu puteam dormi. Coapsele mele erau pline de poveștile lui.

În seara aceea însă Dix nu mi-a povestit nimic în plus despre Susan. Se purta așa pentru că se atașase de ea, sau totul se desfășurase nesatisfăcător? Descopeream astfel cum deveneam din ce în ce mai mult un om al meseriei mele – curiozitatea îmi îngreuna măruntaiele ca o hrană indigestă.

Va să zică, Dix se abținea de la dezvăluiri. Era într-o stare de tensiune excepțională și repeta întruna: „Simt nevoia de acțiune, Herrick". Rareori mi se adresa rostindu-mi numele întreg, iar când o făcea, ironiile lui n-aveau nici un haz. N-aveam cum să-i explic că un vechi nume de familie era reînsuflețit, prin faptul că-l primeai ca prenume, și te putea sprijini atunci când dădeai o semnătură. Așa că n-am spus nimic. Cât timp nu mă apuca de buza de sus, cum o pățise Rosen, trebuia să existe vreun alt preț de plătit. În seara aceea, Dix bea Bourbon sec și nu bere.

– Am să-ți vorbesc despre mine, Hubbard, a zis el, dar să nu te prind că mai spui cuiva, c-o să-ți pară rău. Al naibii de rău.

– Dacă n-ai încredere în mine, nu-mi spune, am replicat eu.

Era cam încurcat.

– Ai dreptate a spus. M-a amenințat cu mâna. Din nou mi se părea că stau lângă un animal al cărui cod comportamental era dezechilibrat de instincte. Da, a început el. Am plătit pentru că am fugit de filfizonul ăla cu cutia de bere. Și-am plătit, am tot plătit. Mă trezeam noaptea în sudori. Puțeam. Nici o bătaie nu-i atât de rea ca atunci când adâncurile tale ating *nadirul* rușinii. Cuvântul îl folosea ca pe o achiziție de ultimă oră. Mă așteptam să continue: Am studiat *rezonanța* surprizei verbale.

– Mă simțeam atât de rău în sinea mea, a zis el în schimb, încât am început să-l înfrunt pe tata. Și el era omul de care mă temeam mereu.

Am încuviințat din cap.

– Nu era o matahală. Rămăsese chior, în urma unei chelfăneli mai vechi, și era șchiop de un picior. Dar nu-i putea veni nimeni de hac. N-ar fi îngăduit. Era un câine bătrân dat dracului. Ar fi pus mâna pe-un bătător de baseball sau pe-o lopată. Oricât l-ar fi costat. Într-o noapte s-a luat de mine și l-am doborât

cu o lovitură. Înainte să-și vină în simțiri, l-am legat de un scaun, i-am furat arma și o cutie de gloanțe, am îndesat tot ce-aveam într-un geamantan de carton și dus am fost. Știam că îndată ce avea să se dezlege va porni după mine cu arma în mână. I-am luat până și mașina. Știam că n-o va anunța la poliție, ci m-ar fi așteptat să mă întorc.

Și-acu bagă la cap, Herrick, m-am vârât până-n gât în fărădelege. Aveam cincisprezece ani și jumătate și am învățat în anul care a urmat mai mult decât învață alții într-o viață de om. Era război. Soldații erau departe de casă. Și am devenit o marfă cu căutare la femei. Îmi puteai da nouășpe ani și asta pica tocmai bine. Ajungeam încă de dimineață într-un oraș nou de-o mărime taman cum îmi trebuia mie și-i dădeam ocol până alegeam magazinul la care aveam să dau gaură. Apoi alegeam localul. Îmi pierdeam vremea acolo, printre toate muierile alea care-și sorbeau supa de prânz, până găseam fata sau femeia cea mai potrivită, după starea de spirit pe care-o aveam. Voiam să mai învăț câte ceva de la o persoană mai în vârstă, cu doxă și lacomă, sau aveam chef de-o pisicuță, s-o instruiesc în arta poftelor trupești? Asta depindea de cum cădeau zarurile în ziua aceea. Câteodată, luai ce se nimerea, dar n-am nici o îndoială că am lăsat în urma mea, prin statele Arkansas, Missouri și Illinois, nenumărate femei satisfăcute. Eram subțirel și proaspăt, iar asta-i o combinație căreia cu greu i se poate rezista.

Mă distram de minune. Agățam o fată sau o femeie, la întâmplare, iar pe urmă parcam mașina la bordură, o rugam pe doamnă să mă aștepte până făceam o vizită unui prieten pentru niște parale, coboram și dădeam colțul, mă băgam în prima mașină pe care o găseam descuiată, acționam motorul, dădeam o goană până la magazinul ales dinainte, îmi trăgeam peste cap un ciorap chiar în clipa când îi treceam pragul, îl țineam sub cătare pe patron și-i goleam casa. Cea mai potrivită oră era două. Nu mai dădeai ochii cu clienții din timpul prânzului iar casa gemea de bani lichizi, de pe urma vânzărilor de până la amiază, pregătiți să fie trimiși la bancă. Într-un minut mă vedeam înapoi în mașina furată, cu masca de pe față scoasă, iar peste alte două minute o depuneam la distanță de-un colț de propria mea mașină și mă și întorceam la mormanul de fiare al bătrânului meu, intram în mașină și-i ziceam proaspetei mele prietene: „Am aranjat cu banii, iubito". Uneori se întâmpla să auzim în urma noastră urletele sirenelor care înconjurau cartierul comercial, în timp ce părăseam orașul. „Ce-o fi asta?", avea să întrebe ea. „Să mă bată Sfântul dacă știu, doamnă Bones", îi răspundeam eu. Alegeam una din casele alea din zonele turistice, înainte încă de a atinge distanța de zece mile, și mă puneam la adăpost cu femeia pe douăzeci și patru de ore, sau pe oricât timp dispunea ea. Poate șase ore, poate patruzeci și opt. Mâncam, beam și făceam dragoste. Câte furturi, atâtea însămânțări. Râcâi bunătatea oamenilor când le pândești avutul și li-l iei.

N-am încercat nici măcar o dată să pun ceva deoparte din banii ăia. Într-un rând am fost așa de norocos, că am plecat cu opt sute de dolari de la o singură casă; nu era chip să-i cheltuiești cu o fată și-o pileală, încât am cumpărat o mașină de curse, uzată, dar în bună stare, și i-am trimis tatei o telegramă: „Mașina parcată mila 280 Nord de strada 13, Russelville, Arkansas. Cheile sub scaun. Nu mă căuta. Plecat Mexico". M-am prăpădit de râs ca un bodârlău de baltă în timp ce-i scriam telegrama. Îl și vedeam pe bătrânul meu, cu piciorul ăla frumos aranjat al lui, căutându-mă în Matamoros și Vera Cruz, prin toate speluncile. Făcea să-l vezi. Unul din dinții lui era ca un cârlig rupt.

Mi-a mai povestit o mulțime de întâmplări. Furt după furt. Îmi descria fetele, una câte una, așa, spre beneficiul meu. „Nu vreau să te zăpăcesc prea tare, pe tine și sticleții tăi din cap, dar pipița asta era dulcică..." Și-i dădea drumul. Cunoșteam totul despre anatomia feminină, dar nu izbuteam să-mi fac o imagine exactă. O grotă cu inele de frunze și cârcei buclați licărea întunecată în imaginația mea.

Pe urmă a decăzut. Timp de câteva luni de zile, a făcut popas în St. Louis și a trăit alături de o pereche de camarazi proaspăt descoperiți. Dădeau petreceri și făceau schimb de fete. Nu-mi venea să cred în indiferența lor față de povestea cu cine-cui aparține.

– Ba chiar așa, a zis el. Ne jucam de-a puia-gaia, trecându-ne scula printr-o gaură în cearșaf. Fetele ne dădeau mostre de tehnică orală. Trebuia să ghicești care dintre fufe era la lucru. Nu era ușor. Las' pe fete. Sunt în stare să amestece stilurile. Așa, ca să te aiurească.

Recunosc că am întrebat:

– Și nu te deranja că fata ta îi făcea asta unui alt tip?

– Puicuțele alea? Numai din întâmplare. Eu și camarazii mei lucram împreună. Am jefuit împreună o juma' de duzină de case și-am împărțit prada. Ascultă la mine, nimic nu se compară cu săltatul de prin case. Mai mișto decât să dai gaură la un magazin. Bifezi niște chestii trăsnite. Un jaf din ăsta te scoate cu totul din manierele pe care credeai că le ai. De exemplu, unul din bobocii ăia își făcea la urmă nevoile taman în mijlocul covorului din dormitorul babacilor. Imboldul era de nestăvilit. Îți spun eu, Herrick, zău că-l înțelegeam. Dacă ai fi intrat vreodată noaptea într-o casă nici prea-prea, nici foarte-foarte, ai pricepe. Totul ți se pare disproporționat de mare. Devii conștient de fiecare gând care-a trecut prin pereții ăia. Te simți un fel de membru al familiei. Eu și cei doi camarazi ai mei eram mai legați între noi decât de orice fată. Mă fixa drept în ochi și a trebuit să dau din cap. Nimic din toate astea, nimănui – mă auzi? Am făcut semn că da. Mai pune câte unul întrebări despre mine, a zis el; spune-le că am servit în Infanteria Marină timp de trei ani de zile. E adevărat. Chiar a servit.

– De ce?

– De ce? M-a privit de parcă aș fi spus o impertinență. Fiindcă trebuie să știi când să faci mutarea. Hubbard, în anii următori, fii atent la mine. Vorbesc de-mi tocesc limba, dar ce spun – am și făcut. Uneori cei mai mari limbuți sunt și cei care făptuiesc cel mai mult. Sunt obligați s-o facă – dacă n-ar face-o, ar fi socotiți niște buni de nimic. Deoarece Compania e cum e, mă aștept la dușmani uite, până aici , a zis el ducându-și mâna peste cap, dar trec eu de ei. Pricepi de ce? Pentru că, atunci când mă apuc de ceva, mă implic cu totul. Și mai știu când și cum să-mi fac mutarea. Astea se bat cap în cap, dar mă bucur de două haruri esențiale. Dumnezeu le îngăduie celor foarte puțini. Eram ridicați în fiecare săptămână de poliție, a continuat el fără tranziție. Nu aveau nimic la mână împotriva noastră, dar au continuat să ne pună să mărșăluim în rând de parcă eram niște carne de tun, acolo. Nu-i nici un motiv de bucurie să mărșăluiești în șir. Oamenii care încearcă să-și aducă aminte de mutrele celor care au dat lovitura la colțul străzii lor sunt deseori isterici. Puteau să se oprească la tine din greșeală. Asta a fost unul din factori. Celălalt a fost cel de-al șaselea simț al meu. Războiul tocmai se isprăvise. Venise vremea să schimb macazul. Ei, și într-o noapte m-am îmbătat, iar în dimineața următoare mă înrolam în armată. Ajunsesem, de, infanterie marină. Trei ani. Am să-ți povestesc și despre asta, altă dată. Restul e istorie. Am terminat armata, am urmat Universitatea în Texas, în contul lui G.I.Bill, unde am jucat ca fundaș din 1949 până în 1952, și, cu ajutorul unor absolvenți ai Universității noastre, am reușit să evit rechemarea sub arme pentru Coreea, unde aș fi putut fi trimis și de unde m-aș fi putut întoarce într-un sicriu sau ca un erou – s-a mai văzut –, dar aveam de gând să mă țin de fotbalul profesionist. Așadar, am isprăvit colegiul și am încercat la echipa Washington Redskins, dar acolo mi-am făcut praf genunchiul. După care i-am urmat sfatul lui Bill Harvey și-am recrutat cu cei de-o seamă cu mine – tu și restul elitei intelectuale.

– Atunci l-ai întâlnit prima dată pe Bill Harvey?

– Mai mult sau mai puțin. I-a plăcut cum am jucat cu anumite echipe. Am primit o scrisoare de la el, încă pe când jucam pentru Redskins. Am luat într-un rând masa de prânz împreună. S-ar putea zice că el m-a recrutat.

Butler mi-a căscat deodată în plin obraz.

– Hubbard, atenția mea o ia razna. Mi s-a uscat limba. Și-a plimbat ochii prin încăpere, neastâmpărul lui punându-mi la încercare nervii. Apoi a dat semnalul și am plecat îndreptându-ne spre un alt bar. Dacă până la urmă seara s-a terminat fără nici un incident, faptul îl pun pe seama înțelepciunii germane. Știau când să-i dea pace. Nu puteam scăpa de ideea că vânătoarea după KU/VESTIARUL avea să mă însoțească cu fiecare rând de băutură și cu fiecare mahmureală o bună bucată de timp.

5

Cablogramele au început să circule dus-întors. L-am putut astfel informa pe domnul Harvey că VESTIARUL fusese schimbat în KU/SFORILE. Rămânea să decidem dacă vom aștepta cele șaptezeci și două de ore pentru a culege următoarea modificare a criptonimului sau vom da un brânci Controlului Arhivelor. Harvey mi-a cerut să aștept. Peste trei zile îl puteam informa că ne găseam în Coreea de Sud, grație lui DN/FRAGMENT.

– Asta o să ne ia două săptămâni, a zis el.

– Aș putea să trag tare în Secția Arhive, am zis. La fiecare nouă propunere făcută, începusem deja să contez pe reacții contrare.

– Nu, a spus el. Pe asta vreau s-o ocolesc la pas. Să inițiem doar o cerere pentru DN/FRAGMENT. Cu tot ce avem de făcut, cele două săptămâni vor trece mai înainte de a sfârși.

Acesta era adevărul. Aveam de făcut o mulțime de lucruri. Dacă în primele vreo două zile rolul meu de aghiotant al lui William King Harvey nu însemnase nimic altceva decât să-l aștept să sară în Blakie-1 (Cadillacul nostru blindat), acum atribuțiile mi se lărgiseră la aceea de secretar la o adică, dispecer între servicii al unor ordine nefericite din partea boss-ului, plus aceea de monitor al coșurilor de hârtie ale unor camere de hotel semnificative din Berlinul de Vest și de Est, livrate nouă de cameriste contra onorariu. Mai era și contabilitatea acoperită a plăților în numerar pentru cheltuielile speciale operative, precum și alte diferite plăți pentru care ofițerii operativi îmi înmânau scurte notițe cu nume de cod.

Nu vreau să sugerez că mă aflam undeva deasupra tuturor acestor lucruri. Aveam prea puțin în comun cu foarte multe dintre ele, iar în cea mai mare parte a timpului nu țineam o legătură directă cu evenimentele; era mai înțelept să recunosc că urmăream o operație de mare amploare – o uzină –, întinsă pe cele vreo 341 de mile pătrate ale Berlinului de Vest și de Est, unde toate felurile de informații intrau ca material brut, erau prelucrate în diversele noastre ateliere și fabrici de informații și ieșeau ca produse finite pe cablu și prin valizele diplomatice, ajungând la Statul Major, lângă Reflecting Pool, și la alte servicii competente din Washington. Puteam fi asemuit cu un funcționar în biroul unui superintendent, care se putea mândri că-și are masa de lucru lângă a șefului. Nu era un avantaj. Harvey era un mare muncitor, la fel ca oricare dintre cei pe care i-am cunoscut, și vedea și el în somn, asemenea lui Harlot, o întrerupere a activității serioase. Zilnic, parcurgea sutele de certificate de încărcătură, sosite cu o zi în urmă la Aeroportul Schönefeld, și deoarece nu citea mai deloc în germană, faptul ne costa productivitatea zilnică a doi translatori, care erau nevoiți să lucreze în timpul nopții la DOVLECII, pentru a număra merele și puștile. Harvey era în stare să descifreze zborurile, timpul

și locul plecărilor și sosirilor, precum și cantitatea produselor; cunoștea cuvintele germane pentru cartușele de țigări și cutii, conteinere și încărcături nestandard; avea vocabularul necesar pentru kilograme și metri cubici. Aici, cunoștințele sale de limbă se opreau. Deoarece recunoștea anevoie numele diferitelor arme și bunuri, îndrumate pe calea aerului în Berlinul de Est, din Moscova, Leningrad, Ukraina, Cehoslovacia, Polonia, România, Ungaria ș.a., le ordonase translatorilor să dea un număr fiecărui articol. Cum aceasta presupunea, după cum spuneam, totul – de la mere la puști –, și existau zece sorturi de mere și câteva sute de mărci de arme de calibru mic, Harvey purta în buzunarul de la vestă un cod cu mai multe mii de numere. În loc de dicționar, avea un cărțoi negru personal, în care figura fiecare număr, dar nu era nevoit să se uite prin el decât rar. Numerele le cunoștea. Umblând de colo-colo în Blackie, sorbindu-și paharele de Martini, urmărea cu unul din degetele lui butucănoase certificatele de încărcătură, cărora translatorul le alăturase numerele respective. Uneori, când dorea să-și ia note, așeza paharul cu Martini în suport sau, mai rău, mi-l trecea mie și, cu stiloul său în mai multe culori, corespunzătoare unui cod, sublinia articolele în roșu, albastru, galben și verde, așa încât, la o a doua parcurgere a acestor pagini, relațiile între diferitele forțe sovietice staționate în Berlin începeau să-i vorbească. Cel puțin, așa presupun. Nu mi-a spus-o niciodată, în orice caz bombănea ca un alergător pornit cu handicap în cursă. Mormăielile lui îmi împroșcau urechea cu sfârâitul agreabil al tigăii pe foc. „Douăzeci și șase optzeci și unu – asta trebuie să fie un soi de Kalașnikov, dar am să mă uit“, după care paharul cu Martini ajungea în mâna mea – „măi să fie, e o Skoda, nu un Kalașnikov, trebuia să știu că două mii șase sute optzeci și unu e pistolul mitralieră, seria C, modelul patru. Da' n-au renunțat la el?“ Ridica ochii: „Hubbard, ia notează“. Cum bâjbâiam cu mâna liberă după carnet și stilou, cu cealaltă ținându-i paharul de Martini, își lua paharul, îl usca, îl punea în suport și-mi dicta: „Sovieticii ori îi îndoapă pe VOPO et comp. cu Skoda, seria C, modelul nr. 4 depășit, ori au început să-l producă din nou. Ori, opțiunea numărul trei, ne pregătesc o poznă. Cel mai probabil. Transportul e de numai 96 de Skoda“. Își umplea paharul de Martini din shaker. „Bagă asta la cutie“, îmi spunea.

Cutia era un oficiu deosebit de încăpător, de mărimea unei celule mari, lângă biroul său de la POTROACELE. Zidurile fuseseră placate cu plută, ca să-i ofere un fel de panou de afișaj din cei patru pereți. De ei își prindea în pioneze întrebările rămase fără răspuns. Uneori dispărea șaisprezece ore în șir zi-de-lucru, dându-i ocol peșterii pe dinăuntru, locuindu-și propriile enigme.

Ziua mea de lucru se desfășura însă între niște parametri. Aveam câte o masă de scris alăturată fiecărui birou din POTROACE, TIPUL și la Centrul Comercial și mă țineam umbră de el, luând cu mine – dacă puteam anticipa când era gata să sară pe cai – toate hârtiile cu care lucram, la îndesam, cu dosare cu tot, în *tolba lacheului* (termen pe care era încântat să-l aplice servietei

mele) și începeam sprintul de-a lungul unui coridor sau al altuia, după el. Când ieșeam, ieșeam în Blackie-gen-arsenal, șoferul, garda de corp cu arma lui, al doilea trăgător (eu însumi), plus Șeful, care, atunci când nu manevra radio-telefonul sau nu extrăgea sucul dintr-un alt maldăr de hârtii, ne povestea.

Am încercat o dată să remarc de față cu el că toți conducătorii Companiei pe care-i cunoscusem spuneau istorioare. Deși vasta mea experiență, care susținea această remarcă, se limita la domnul Dulles, la tatăl meu, la Harlot și Dix, domnul Harvey nu mi-a cerut să produc probe, ci s-a mulțumit să replice:

– O formă de adaptare biologică.

– Șefule, explicați-mi de ce-i așa? Încercam să nu-l folosesc măcar pe „domnule".

– Ei bine, munca pe care sunt puși s-o facă în această armă specială nu-i firească. Un mânz vrea să știe cum merg treburile. Dar asta nu le-o poți spune. Îți ia douăzeci de ani să formezi un ofițer operativ de informații temeinic pregătit. Douăzeci de ani în America, unde credem cu toții că fiecare ins, de la Iisus Hristos – El, care este primul cetățean al Americii – și până la ultimul vânzător de ziare, devine stăpân pe meseria lui. În Rusia sau în Germania, le ajung douăzeci de minute să pregătească un ofițer operativ – care nu crede în nimic. Iată de ce, în fiecare încăierare cu KGB-ul, pornim cu handicap. De asta suntem obligați să declarăm secretă până și hârtia igenică din budană. Trebuie să ținem minte să încercuim lichelele. Și totuși nu poți pune prea multe stavile unei minți cercetătoare. De aici, poveștile noastre. E o cale de transmisie, de sus în jos, a unei imagini uriașe într-o formă acceptabilă.

– Chiar dacă istorioarele sunt indiscrete?

– Ai pus degetul pe rană. Toți avem tendința să vorbim prea mult. Am o rudă care a fost un alcoolic. A rupt-o cu băutura. Nu se mai atinge de ea. Excepție făcând o dată sau de două ori pe an, când cedează și o face lată. Este adaptat biologic. Aș zice că între noi, din când în când, nu-i chiar așa de rău să ne mai spunem câte un secret la băutură.

– Chiar gândiți ce spuneți?

– Ce-am zis adineauri, nu! Dar trăim în două sisteme de referință – rațiune și biologie. Rațiunea nu ne va permite să spunem nimic neautorizat. Biologicul suportă presiunea. Și-a întărit din cap spusele. Firește, putem observa unele deosebiri între oamenii noștri de vârf. Angleton are buzele pecetluite. Supra. La fel și Helms! Directorul Dulles s-ar putea să vorbească nițel mai mult. Hugh Montague, cam prea mult.

– Pe dumneavoastră cum v-ați caracteriza, domnule?

– Cu lacăt la gură. Trei sute cincizeci de zile pe an. Iar timp de două săptămâni, vara, ciocănitoare. Mi-a făcut cu ochiul.

Mă întrebam dacă nu cumva urma să mă informeze despre VQ/SONDA iar acesta era preludiul. Cred că începuse să-i fie greu să lucreze cu mine toată

ziua-bună ziua și să nu se poată lăuda cu realizarea lui numărul unu; totodată, creștea în mine dorința de-a cunoaște. Eram desigur martor la discuții prin radio, legate de VQ/SONDA. Așa încât a venit și ziua când am fost abilitat și am primit un nou criptonim, VQ/TIPUL III-a, care mă trecea în rândul asistenților și eram acceptat prin înaltă autorizație în însăși prăvălia TIPULUI.

Mi-a luat o altă săptămână până să ajung la tunel. Așa cum bănuisem, Harvey își făcea vizitele în timpul nopții, adesea în prezența unor celebrități ale armatei, aflate în vizită, generali cu patru stele, amirali, membri ai Marelui Stat Major Interaliat. Harvey nici nu se ostenea să-și ascundă mândria. Nu mai văzusem atâta bucurie la cineva pentru propriile sale realizări din 1939, pe când aveam șase ani și tatăl meu mă prezentase lui William Woodward-senior, a cărui herghelie câștigase, cu Omaha, derby-ul din Kentucky, în 1935. Cu patru ani mai târziu, domnul Woodward încă mai iradia de orgoliu la simpla enunțare a numelui lui Omaha.

La rândul lui, Harvey nu avea să minimalizeze frumusețea operației sale. L-am ascultat descriind-o pentru prima dată într-o seară care a început cu mutarea mea pe post de trăgător în scaunul din față al lui Blackie. În spate, transportam un general cu trei stele (care făcea, după câte am înțeles eu, un tur al posibilităților NATO, pentru Statul Major Interaliat), iar domnul Harvey a avut plăcerea să întrerupă plimbarea noastră pe o stradă lăturalnică din Steglitz. Ne-am retras într-un parking, am schimbat Cadillacul cu un Mercedes blindat și am pornit, de data asta cu Harvey la volan, cu șoferul ca trăgător, iar eu pe bancheta din spate împreună cu generalul.

– Arată-mi pe unde s-o iau, a zis Harvey iar șoferul și-a luat sarcina să-i indice direcția; am depășit în viteză periferia Berlinului, ocolind pe străzi periferice ca să ne asigurăm că nu ducem vreo coadă după noi. Cei 12 km au devenit curând 20 și am trecut prin Britz și Johanisthal de două ori înainte de a ajunge la Rudow și de-a ieși în câmp.

În tot acest răstimp, Bill Harvey i-a vorbit generalului despre piedicile întâmpinate în săparea tunelului, aruncându-și monologul peste umăr. Speram că generalul aude bine. Chiar fiind obișnuit cu felul cum vorbea, abia izbuteam să-i prind cuvintele. Deoarece generalul – care împărțea bancheta cu mine – nu dădea nici un semn că are habar de prezența mea, curând am început să mă amuz de dificultățile prin care trecea în instructajul acesta voalat. Generalul n-a reacționat totuși, servindu-se din carafa cu Martini.

– Acesta este, după cunoștința mea, singurul tunel de același tip cu cel construit la Baza subterană experimentală pentru rachete de la White Sands, în New Mexico, cu o lungime de patru sute și cincizeci de picioare, în timp ce noi avem o mie cinci sute, și nu fără motiv, i-a dat înainte fără nici o întrerupere Harvey. Terenul suportă comparație cu terenul nisipos compact, de culoare albă, cu care ne-am întâlnit la Altglienicke. E sfărâmicios și moale, afirmă specialiștii în soluri, de aici problema noastră. Și-atunci – dacă sapi tu-

nelul, așezând inelele de rezistență din oțel unul după altul ca să-l susții pe tot parcursul, iar faptul că ai răscolit pământul îți produce niște denivelări la suprafață? Sare în ochi ca o fotografie trucată. Nu ne putem permite un asemenea fenomen inexplicabil, care să apară la suprafață în zona pe care o controlează sovieticii. Nu atunci când săpăm tuneluri în Berlinul de Est.

– Statul Major interaliat a fost foarte îngrijorat, a convenit generalul.

– Mai e vorbă, a spus Harvey, dar fir-ar să fie, ne-am asumat un risc, nu-i așa, generale Packer?

– Vorbind din punct de vedere tehnic, a zis generalul, a pătrunde în teritoriul unei alte națiuni – pe aer, pe mare sau pe uscat sau, în cazul nostru, pe dedesubt – este un act de război.

– Nu mai spuneți! i-a întors-o Harvey. Voi avea o vânzare di granda pe-aici, de Crăciun. Domnul Dulles mi-a spus: Ne-am putea referi la dihanie, cât de cât, în scris? Harvey sporovăia și conducea în același timp, luând curbele la mustață cu același aplomb cu care un autor de simfonii își pune cimbalele să intre exact la timpul și în acordul potrivit.

– Da, domnule, a spus Harvey, acest tunel ne-a cerut soluții speciale. Ne-am găsit în fața unor probleme aproape insurmontabile de securitate. E o chestie să construiești un Taj Mahal. Dar cum să-l ridici astfel încât vecinii să nu bănuiască nimic? Sectorul ăsta de graniță e patrulat cu strășnicie de comuniști.

– Ce-ar fi fost să dea cineva peste Taj Mahal? a întrebat generalul cu jumătate de glas, ca și cum nu se putea hotărî ce l-ar încurca mai tare: să fie auzit sau nu? Întrucât lăsase paharul, după ce s-a mai gândit, l-a luat din nou în mână.

– Problema noastră, a zis Harvey, a fost cum ne descotorosim de rezultatele imediate ale construcției – tonele de pământ. Pentru săparea tunelului aveam de excavat aproximativ 50 000 de metri cubi de steril. Face mai bine de trei mii de tone, echivalând cu mai multe sute de camioane de tonaj mediu. De unde să iei atâta spațiu să le depozitezi? La Berlin, fiecare din noi are o perspectivă de 360 de grade. Orice mâncător de varză știe să socotească. Orice neamț caută de zor să-și mai rotunjească veniturile prim capacitatea sa de observație. OK, să zicem că-ți împrăștii basculantele cu pământ pe întregul teritoriu al Berlinului de Vest, reducând astfel cantitatea totală, care altfel ar sări în ochi, dacă ai pune-o într-un singur loc, dar și așa tot ai de-a face cu șoferul de camion. Zece șoferi de camion înseamnă zece colete extrem de vulnerabile din punctul de vedere al securității. Am ieșit totuși la liman cu următoarea unică soluție: pământul excavat nu aveam să-l scoatem din zonă. Am construit așadar un depozit chiar lângă Altglienicke, în Berlinul de Est, și în vârf i-am pus o antenă parabolică. „Ei", își zic cei din informațiile RDG, „ia te uită la americanii ăștia care se prefac c-au construit un depozit de mărfuri și au o AN/APR-9 pe acoperișul așa-zisului depozit. Vezi, Hans, depozi-

tul e protejat cu sârmă ghimpată. Americanii pun la cale o stație de interceptare radar. Păi da, o stație de interceptare radar pentru Războiul Rece. Mare scofală". Ei bine, Generale, ce n-au știut est-germanii și KGB-ul e că am construit depozitul cel mare de mărfuri cu o pivniță care se întâmplă se aibă o adâncime de vreo douăsprezece picioare, de la un capăt la altul. Nimeni nu se miră de ce cărăm noi pământul în timp ce construim pivnița depozitului. Nici măcar șoferii de camioane. Toată lumea știe că-i o stație radar, mascată într-un depozit. Numai după ce am scăpat de camioane, am început să excavăm tunelul. Spațiul din pivniță era tocmai potrivit să primească cele 50.000 de picioare cubice de pământ pe care le aveam de săpat și de scos. Ceea ce, generale Packer, a fost o soluție elegantă. A ocolit o mașină aproape ștergându-se de ea, apoi a evitat un camion venind din față.

– Așa încât, de atunci încoace, pământul zace pur și simplu în pivnița depozitului de mărfuri? a întrebat generalul.

– Păi, nu-i mai rău decât să îngropi aurul la Fort Knox, a decis Harvey.

– Înțeleg, a zis generalul. Acesta-i motivul pentru care i-ați dat numele de cod AUR.

– Politica noastră este să nu discutăm despre criptonime, a declarat solemn Harvey.

– Corect. Consider atitudinea rezonabilă.

– Iată-ne ajunși, a zis Șeful. La capătul unui drum lung și pustiu, care trecea printre câmpuri pustii, am putut zări silueta lăbărțată și joasă a unui depozit, luminată din spate de automobilele care treceau pe linia de centură de pe partea est-germană. Depozitul își avea și el luminițele lui, înconjurând perimetrul de sârmă ghimpată, iar la câteva uși și ferestre se vedeau lămpile santinelelor de pază, dar în întuneric nici nu-ți dădeai seama că ar fi foarte păzite și păreau cumva pasive. Eram mult mai captat de mașinile și camioanele de pe Schönefelder Chaussee, care se afla în spate. Duduitul lor se rostogolea prin noapte ca vuietul brizanților și totuși camioanele acelea treceau cu totul inocente. Depozitul nostru nu-ți atrăgea mai mult atenția decât oricare altă clădire, noaptea, undeva pe o șosea pustie.

Santinela a deschis poarta și am parcat la două picioare distanță de o ușă mică a depozitului. Harvey a țâșnit direct din scaun drept în clădire.

– Vă cer scuze că v-am luat-o înainte, s-a întors el spre General, îndată ce l-am urmat, dar oamenii noștri E și A de la Statul Major susțin că sunt ofițerul operativ cel mai lesne de recunoscut de pe mapamond. Firește, cu excepția lui Allen Dulles. Și nu prea vrem să se minuneze comuniștii ce caut aici. Și-ar putea pune în mișcare motoarele mentale.

– E și A? Evaluări și Aprecieri?

– A, de fapt, e pentru Analize.

– Flăcăii voștri umblă la alfabet ca și ai noștri.

– Pur și simplu, chestiune de poștă, a zis Harvey.

Am pornit pe un coridor cu câteva birouri de ambele părți, cele mai multe la ora asta neocupate. Apoi, Șeful a deschis o altă ușă spre o încăpere fără ferestre și cu becuri fluorescente atârnând deasupra capetelor noastre. O clipă am crezut că mă aflu din nou în Gaura Șarpelui. Pe șiruri nesfârșite de mese de lucru, mașini de înregistrare se opreau și porneau. Pe o estradă, luminile clipeau dintr-o consolă de mărimea unui tub de orgă. O jumătate de duzină de tehnicieni studiau grupul de semnale din fața lor, în timp ce alți tehnicieni împingeau cărucioare ca acelea pentru cumpărături, pline cu benzi și doze. Zumzetul a 150 de magnetofoane Ampex – domnul Harvey ne-a comunicat numărul –, mișcându-se într-o parte și în alta, bipurile electronice semnalând încheierea sau începutul convorbirilor telefonice, produceau un agregat sonor care mă călca pe nervi, dându-mi acea stare de stinghereală pe care mi-o provocau unele bucăți de muzică electronică, pe care le ascultasem la Yale.

Să fi existat oare vreuna din convorbirile telefonice dintre poliția est-germană și/sau KGB și/sau militarii sovietici, care să nu fi fost captată de unul sau altul din aparatele Ampex? Bâzâitul și huruitul lor, accelerația și decelerația lor erau un rezumat al gândirii colective a inamicului, iar eu îmi ziceam că spiritul comuniștilor avea același aspect și răsuna la fel ca această încăpere îngrozitoare, o intrare fără ferestre în istoria Războiului Rece.

– Ce vedeți aici este numai o mică parte a operației, a spus moale Harvey. Acum e liniște. Ne-a condus spre o imensă ușă glisantă, a făcut-o să alunece și am pornit pe o rampă care ducea spre un spațiu și mai lipsit de aer, abia luminat de un bec de sus. Puteam adulmeca până și cel mai slab miros al pământului contaminat.

Din cauza rampei, a iluminării minime și a pereților de pământ excavat ițindu-se pe ambele laturi, am avut sentimentul că mă aflam în coridorul interior al unui mormânt străvechi.

– Lucrul cel mai afurisit, a zis generalul, e cum reușești să îndepărtezi sacii cu pământ după ce-ai asigurat structura de rezistență a adăpostului. Unii au o mireasmă plăcută, alții te fac să te ții de nas.

– Am avut necazuri, a recunoscut Harvey. După ce-am săpat cincizeci de picioare din tunel, am dat de pământ care puțea. Ne întorcea pe dos. Chiar la sud de tunelul proiectat era un cimitir pe care trebuia să-l evităm, desigur, căci, dacă ne descopereau, sovieticii ar fi făcut un întreg tapaj propagandistic cu americanii care profanează mormintele nemțești. Așa încât am schimbat direcția spre nord, deși solul cimitirului era mai potrivit.

– Și totuși era o duhoare de care trebuia să vă descotorosiți, a spus generalul.

– Nu. Nu știu dacă din cauză că eram eu de față, dar lui Harvey, deși generalul îi era superior în grad, nu-i venea să-i răspundă: „Nu, domnule".

– Și atunci care a fost dificultatea? a insistat generalul.

– Duhoarea, de bine, de rău, o puteam noi suporta, dar trebuia să descoperim sursa mirosului.

– Corect. Voi, băieții de la Informații, sunteți datori să știți cum să reperați o putoare sau alta.

– Fără doar și poate, Generale. Am reușit s-o determinăm. Un coșmar tipic pentru inginerul constructor. Am descoperit că încălcasem teritoriul septic al sistemului de drenaj pe care-l construisem pentru personalul depozitului nostru.

– *C' est la vie*, a zis generalul.

Ajunsesem pe buza unui puț cilindric, cu un diametru de vreo douăzeci de picioare și curios de adânc. Nu reușeam să-i evaluez adâncimea. Privind în jos, la o primă impresie, ai fi zis că te aflai pe o platformă de sărituri înaltă de 10 picioare, dar pe urmă ți se părea că-i mai mult, un plonjon lung în întuneric până pe podețul de dedesubt. Am simțit un vertij hipnotic, nu este atât dezagreabil, cât magnetic – trebuia să cobor pe scara care ducea până la baza puțului.

Am coborât cam optsprezece picioare. Acolo, în dreptul unui dulap pe planșeu, ne-am schimbat încălțămintea cu cizme tălpuite cu un material greu și gros. Încălțămintea noastră ușoară am lăsat-o acolo. Cu un deget la buze, ca și cum ar fi absorbit ecourile rătăcite în ființa sa, Harvey ne-a condus de-a lungul pasajului subteran. Vertijul acela hipnotic, magnetic – acum aveam să-l numesc: *nobil* – continua. Luminat de câte un bec spânzurat de tavan, la distanțe de 10 sau 12 picioare, tunelul ne îndrepta spre un punct care se pierdea undeva. Mă simțeam ca într-o încăpere cu oglinzi, care, repetându-se una în alta, duceau spre infinit. Înalt de șase picioare jumătate, lat tot pe-atât, un cilindru perfect, lung de aproape 1500 de picioare, tunelul forma un coridor cu pereți joși, plin cu saci de pământ de o parte și de alta. Amplificatoare, așezate la intervale deasupra sacilor, erau branșate la cabluri căptușite cu plumb, de-a lungul întregului tunel. Harvey ne-a șoptit: Cară mustul de la cep la găleată.

– Și unde-i cepul?

– Asta-i atracția care urmează, i-a răspuns moale Harvey.

Am mers mai departe, calculându-ne fiecare pas. „Să nu vă poticniți", fuseserăm avertizați. În drumul nostru am întâlnit trei tehnicieni de întreținere, fiecare dintre ei izolat în propria veghe. Pășisem în domeniul SONDEI. Era o biserică, mi-am spus și imediat am simțit că mă ia cu frig pe spinare. SONDA era locuită de propria sa tăcere interioară; parcă ai fi intrat în urechea unui zeu. „O biserică pentru șerpi ", mi-a trecut prin cap.

Am mai înaintat nu mai mult de un sfert de milă, dar mie mi s-a părut că ne-a luat o bună jumătate de ceas sau aproape, până am ajuns, călcând pe pardoseala tunelului, la o ușă de oțel încastrată în beton. Tehnicianul de întreținere, care ne însoțea, a vârât o cheie, a răsucit un sistem de încuietoare, iar pe o

altă broască de siguranță a apăsat pe patru butoane numerice. Ușa s-a deschis. Eram la capătul tunelului. Deasupra noastră – o deschizătură verticală se înălța cale de vreo 15 picioare în întuneric.

– Vedeți grinda de sus? a șoptit Harvey. Chiar deasupra ei ne-am conectat cablurile. A fost o manevră delicată. Sursele noastre de informații ne spuseseră că inginerii KGB-ului la Karlshorst au injectat nitrogen în cabluri pentru a le feri de umezeală și că au montat instrumente de control pentru a putea controla orice scădere de presiune a nitrogenului.

– Astfel încât, a zis Harvey, cam cu vreun an în urmă, aici, deasupra noastră, ați fi putut fi martori la o operație comparabilă, prin delicatețea și tensiunea ei, cu aceea a unui chirurg aplecat asupra unei intervenții nemaiîncercate înaintea lui. Stând lângă el, acum, mă sileam să-mi imaginez anxietatea imaculată pe care o trăiseră tehnicienii în clipa când branșaseră aparatura de ascultare la firele acelea. Atunci, spunea Harvey, dacă mâncătorii de varză ar fi controlat linia în timp ce noi făceam racordarea, faptul ar fi devenit evident pe toate instrumentele lor. Ca un nerv care zvâcnește. Ar fi fost în fond un dezastru. Dar am făcut-o și pe asta. Chiar acum, Generale, suntem branșați la o sută șaptezeci și două de circuite. Fiecare circuit cuprinde optsprezece canale. Rezultă mai bine de două mii cinci sute de convorbiri telefonice și de mesaje telegrafice, ale armatei și ale poliției, pe care le putem înregistra concomitent. Se poate spune că avem de-a face cu acoperirea unei arii largi.

– Voi, băieți, a spus generalul Packer, adunați puncte bune pentru cei de-acasă.

– Ei bine, sunt mulțumit văzând cum crește nivelul aprecierii.

– Cei de la Marele Stat Major Interaliat vor auzi de la mine numai lucruri bune.

– Țin minte, a zis Harvey, vremurile când la Pentagon circula zicala: „CIA cumpără spioni buni să le toarne la minciuni".

– Nu, domnule, cu asta s-a isprăvit, s-a grăbit generalul Packer, dar, pe când ne întorceam prin tunel, Harvey mi-a făcut cu ochiul.

Pe drumul de întoarcere, Harvey s-a așezat pe bancheta din spate, alături de generalul Packer, și au împărțit carafa cu Martini. După un timp, generalul a întrebat:

– Ce faceți cu producția obținută?

– Grosul transmisiunilor îl trimitem pe calea aerului la Washington.

– Asta o știu și eu. M-au dus și pe mine la Fabrica de Tricotaje.

– V-au dus *acolo*?

– La camera T-32.

– N-aveau dreptul s-o deschidă pentru dumneavoastră, a zis Harvey.

– Ei bine, au făcut-o. Mi s-a dat aprobare.

– Generale Packer, nici nu-mi trece prin cap să vă ofensez, dar țin minte că a fost o vreme când și Donald Maclean, de la Ministerul de Externe al Ma-

rii Britanii, a primit o asemenea aprobare. Ba, în 1947, i s-a eliberat un permis de trecere *fără escortă* la Comisia de Energie Atomică. În 1947, J. Edgar Hoover nici n-a vrut s-audă de un asemenea permis. E cazul să vă amintesc că Maclean a făcut parte din banda lui Philby și avem informații sigure că acum locuiește la Moscova. Fără vreo intenție ofensatoare.

– N-am ce vă face dacă nu-i pe gustul dumneavoastră, dar Marele Stat Major Interaliat a vrut să ia cunoștință de unele lucruri.

– De exemplu?

– De exemplu, cât din produs e reținut aici pentru prelucrarea lui imediată și cât ajunge la Washington. Ne puteți anunța cu douăzeci și patru de ore înainte ca Armata Sovietică să pornească un atac-fulger asupra Berlinului?

Am auzit cum panoul de sticlă fonoizolatoare al Mercedesului se ridică în spatele meu. Acum nu mai ajungea până la mine nici un cuvânt. N-am îndrăznit să mă întorc. M-am aplecat spre șofer să-mi aprind o țigară și am reușit să arunc o privire spre bancheta din spate. Cei doi păreau și mai iritați.

Când am oprit la parcaj, pentru a face din nou un schimb de mașini, l-am auzit pe Bill Harvey zicând:

– Asta n-am să v-o spun. Marele Stat Major Interaliat n-are decât să mă pupe-n fund centimetru cu centimetru.

Acum, reinstalați în Blackie-l, cu două noi pahare de Martini turnate din rezerva Cadillacului, Harvey a ridicat paravanul de sticlă și așa l-a ținut.

N-am mai putut auzi nimic până când nu l-am lăsat pe General la hotelul Savoy, unde descinsese. După care Harvey a coborât geamul și mi-a spus:

– Pentru tine acesta este un general. Generalul *Funddemăgar*. Locuiește la *Suh-voyyy*.

A rostit ultimul cuvânt de parcă ar fi dat cu el o lovitură zdravănă, tăvălindu-l prin accent englezesc ca pe-o chiftea prin făină.

– Cândva, am învățat că generalii trebuie să stea pe lângă trupeți, a zis el. A sughițat. Puștiule, s-ar zice că tu reprezinți trupeții. Cum ți se pare drăguța noastră de SONDĂ?

– Acum știu ce-a simțit Marco Polo când a descoperit Kitaiul.

– Pe voi, ăștia tineri, precis că vă-nvață cum să vorbiți prin școlile alea din Noua Anglie.

– Da, domnule.

– „Da, domnule?“ Ghicesc că vrei să-mi spui că sunt plin de rahat. A sughițat din nou. Ascultă, puștiule, nu știu ce crezi tu, dar fățarnicii de soiul generalului ăstuia îmi rad mie toată construcția. N-am purtat uniformă în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial. Am fost prea ocupat cu vânătoarea de naziști și comuniști, la FBI. Așa că dulăii din armată mă calcă pe bătături. De ce nu ne-am uda gâtlejul, așa, ca să ne mai refacem puterile?

– Nu zic niciodată nu, Șefule.

6

Întorși la POTROACELE, însă, și instalați în camera de zi, oboseala domnului Harvey a devenit manifestă. Avea să ațipească în timp ce vorbeam, cu paharul clătinându-i-se în mână ca o lalea sub briza verii. Apoi avea să se trezească la timp cu o sincopă din încheietura mâinii, împiedicând licoarea să se reverse.

– Scuzele mele că soția mea nu poate sta cu noi în seara asta, a zis după ce și-a revenit dintr-o moțăială de zece secunde.

Soția lui ne întâmpinase la ușă, ne pregătise băuturile și ieșise în vârful picioarelor, dar o puteam auzi foindu-se la etaj, ca și cum, după plecarea mea, ar fi urmat să coboare și să-l piloteze până la pat.

– C.G. e o femeie minunată. Din cea mai înaltă categorie, a zis.

Ordinul de a nu răspunde prin „da, domnule, am înțeles" îmi tăia replica cea mai simplă la multe din comentariile sale.

– Sunt sigur, am spus în cele din urmă.

– Poți fi foarte sigur. Vrei să știi ce fel de persoană este C.G.? Am să-ți explic. O femeie din sectorul sovietic a lăsat un prunc la poarta unui ofițer al Companiei noastre. Chiar în fața casei sale! N-am să-ți spun numele flăcăului, pentru că au tras în el cu artilerie grea. De ce alesese femeia din Est un om al CIA? De unde știa? Cu un cadru din ăsta aiurit e clar că nu te poți descurca de unul singur, așa încât să-l lăsăm deoparte pe el. Esențialul e că femeia a scris un bilet: „Doresc ca fiica mea să crească liberă". Destul ca să-ți înmoaie inima, corect?

– Corect.

– Greșit. Să nu iei nimic drept garantat. Nu în munca noastră. Dar nevastă-mea zice: „Copila asta s-ar putea să ne fi căzut din cer. N-am s-o las să crească orfană. Bill, trebuie s-o adoptăm." A scuturat din cap. Mai deunăzi, seara, stăteam cu C.G. și priveam programul de actualități al RDG-ului, să văd dacă n-aș putea să prind un fir-două despre ordinea lor de bătaie, pornind de la echipamentul prezentat la parada militară – să nu te crezi niciodată superior surselor tale, nu contează cât de terestre ar fi – și tocmai trecea una din fanfarele lor. Un pluton întreg de *Glockenspiels* [1]. Mă uitam la panglicuțele pe care le atârnă de Glockenspiels – adevărată risipă din partea lui Heinrick – și i-am zis lui C.G.: „De ce nu atârnă și capetele prizonierilor de instrumentele alea ale lor, ha, ha!", iar a doua zi se ține de capul meu pe chestia asta. Dacă-i urăsc atât pe sovietici, mă informează ea, e de datoria mea s-o adopt pe

[1] În original, în limba germană (carioane) (n.tr.).

fetiță. A sughițat, moale, trist, înduioșător. Pe scurt, a zis, am o fiică adoptivă. Fenomenal – n-am dreptate?

– Aveți dreptate, am spus. Nu voiam să fiu un simplu ecou al lui, ca să nu mă contrazică iarăși, dar el a zâmbit numai și a zis:

– Am dreptate. Fiica mea e foarte drăguță. Când apuc s-o văd. S-a oprit. Și-a privit paharul. În munca asta a noastră, oboseala îți ține loc de mamă. Ai crede că a fost curată pierdere de timp cu generalul, dar n-a fost. Știi de ce-mi vindeam SONDA cu atâta insistență?

– Nu, domnule Harvey.

– Directorul mi-a cerut-o. Am primit un telefon de la Allen Dulles, chiar azi după-amiază. „Bill, băiete", mi-a zis el, „fă un tur cu generalul trei-stele Packer. Trebuie să le mai zburlim penele". Așadar, m-am consacrat astă-seară generalului Funddemăgar să-i vând SONDA. Știi de ce?

– Nu chiar.

– Pentru că până și valeții de la Marele Stat Major Interaliat trăiesc pe spinarea militarilor. Au de vizitat nave de război și sisteme de avertisment nucleare. Greu îi impresionezi. Sunt obișnuiți să facă turul unor instalații subterane uriașe, ca de exemplu, o bază navală. Pe când noi avem un mic tunel. Și totuși, strângem mai multe informații decât orice altă operație de același fel din istorie. Asta se străduiește să obțină dintotdeauna orice națiune, orice război și orice spionaj. Trebuia să le-o reamintim. Să stea la locul lor.

– Am auzit câte ceva din ce i-ați spus în mașină. L-ați ținut cu siguranță în șah.

– N-a fost greu. De fapt, nici nu voia să știe ce strângem noi. Aici, la Berlin, nu despuiem pe loc decât a zecea parte din unu la sută din marfa ridicată, dar nouă ne ajunge. Poți reconstitui dinozaurul și din câteva oase ale tibiei. Ceea ce noi știm, iar Pentagonului nu-i place s-audă de asta, e că starea transporturilor pe căile ferate în zona sovietică a liniei care leagă Germania de Est, Cehoslovacia și Polonia este execrabilă. Ia încearcă s-o spui. Iar cu materialul rulant stau mai rău. Rușii nu au nici măcar trenurile cu care să invadeze Germania de Vest. Nu se întrezărește nici un Blitz-krieg[1] ani și ani de zile de-acum înainte. Ei bine, îmi displace să-ți mărturisesc cât de ermetic rămâne Pentagonul față de aceste știri. Dacă ar ajunge la urechile Congresului vreodată, i-ar putea sufla Armatei miliarde de dolari care urmează să fie alocați în contractele pentru tancuri. Iar generalul Packer e din întâmplare tanchist. Trece pe la speriații de la NATO. Firește, la urechile Congresului n-o să ajungă nimic decât dacă le suflăm noi o vorbă, iar noi nu vom da drumul la nici un vânt, decât dacă Pentagonul ne va insulta. Pentru că linia de bază, Hubbard, rămâne că până și cea mai mică aluzie făcută Congresului este cât se poate de nepotrivită. Membrii lui sunt prea maleabili la reacțiile publicului. Iar a-i dez-

[1] În original, în limba germană (război-fulger) (n.tr.).

vălui publicului american orice slăbiciune a rușilor constituie o greșeală. Nu posedă cunoștințele de fond adecvate despre comunism, pentru a face o estimare exactă a problemei. Întrezărești așadar parametrii jocului meu dublu? Sunt obligat să sperii Pentagonul, făcându-i să creadă că le-am putea vâna bugetul ca pe rațe, când, de fapt, eu mă pregătesc să le protejez cârdul. Nu-i pot însă informa că fac echipă cu ei, ori Pentagonul nu va da două parale pe noi. Oricât ar putea părea de abstract, tinere, Fabrica de Tricotaje, la care se referea generalul Funddemăgar, a rămas deja cu doi ani în urmă cu traducerea materialului produs de SONDA, pe care i-l trimitem, iar noi existăm de numai un an.

A ațipit. Viața trupului său părea că i se mută în pahar, care se îndepărta de el tot mai mult; în cele din urmă, greutatea mâinii sale întinse l-a trezit.

– Asta-mi aduce aminte de ceva, a zis. Cum stăm cu VESTIARUL? Unde-i acum?

– În Anglia.

– Din Coreea în Anglia?

– Da, domnule.

– Sub ce criptonim?

– SM/CEAPA.

Harvey a stat o clipă în capul oaselor, a depus băutura, a mârâit, a întins o mână peste pântece spre genunchi și a ridicat cracul pantalonului. Am zărit o teacă pentru cuțit, prinsă în curele de genunchi. A deschis-o, a scos cuțitul și a început să-și taie unghiile, urmărindu-mă în același timp cu ochii lui înroșiți. Trecuseră două săptămâni de când mă făcea să mă învârt ca un titirez în jurul lui, dar acum nu mai puteam spune dacă-mi era prieten sau dușman. A mârâit.

– Cred, am spus eu, că SM/CEAPA ar putea fi o cale de a ne spune s-o luăm cu binișorul, foaie cu foaie.

– Lasă gălăgia. A pus jos cuțitul ca să dea de dușcă jumătate dintr-un pahar de Martini, proaspăt turnat. N-am de gând să aștept alte două săptămâni pentru a afla că puiul ăsta de cățea s-a procopsit cu un alt criptonim. Ori e de categorie grea, ori cineva a intrat în panică din cauza mea. Simt un miros de VQ/BIVOL SĂLBATIC în grajd.

– Wolfgang?

– Pun pariu. Crezi că Wolfgang ar putea fi împreună cu CEAPA la Londra? A căzut pe gânduri o vreme, răsuflând greu. În regulă. Îți vom face legătura cu vreo doi din oamenii efectivului nostru la Londra. De mâine dimineață începi să-i suni la telefon. Dacă KU/VESTIARUL își închipuie că se poate ascunde la Londra, află el în curând ce-nseamnă să mâzgălești hârtia.

– Da, domnule.

– Nu face mutra asta nefericită, Hubbard. Nici un lucrător de informații cinstit n-a murit din prea multă muncă.

– Corect.

– Vii mâine dimineață la șapte, la dejun.

Și-a pus cuțitul la loc în teacă, a cules paharul și a adormit. De-a binelea. Puteam fi sigur de asta, pentru că mâna în care ținea paharul cu Martini s-a arcuit cu un sfert de cerc din încheietură și l-a golit pe covor. A început să sforăie.

7

Era aproape miezul nopții. Mă simțeam ca și când aș mai fi avut șapte ore până la ritualul execuției. De aceea, ieșind de la POTROACELE, am luat decizia rapidă să-l găsesc pe Dix Butler și să beau cu el toată noaptea, iar prima parte a acestei faze mi-a luat considerabil mai puțin timp decât a doua. Îndată după plecarea mea, am dat de Dix într-un club mic, undeva dincolo de Kurfürstendamm, pe care-l călcam deseori împreună, un local numit Die Hintertür. Ușa Dindos avea o fată care dansa și bea cu tine și mai era și femeia de la bar, pe care Dix o plăcea. Avea părul negru ca tăciunele, lucru pe care la Berlin nu-l găseai la tot pasul, chiar dacă și-l vopsea, și mai avea o privire excepțional de parșivă pentru un bar mic cu un singur chelner și fără nici un agent de poliție prin preajmă. Cred că ce-l aducea aici pe Dix era răsfățul de a putea bea fără să mai țină un ochi și pentru treburile meseriei, plus Maria, fata de la bar. Era nefiresc de politicos cu ea și n-a mai abordat-o în stilul herculean, ci, doar din când în când, o mai întreba dacă n-ar putea să-i facă o vizită acasă, la care ea răspundea, invariabil, cu un surâs misterios, un chip potrivit de a-i spune nu. Cealaltă fată, Ingrid, își purta părul vopsit în roșu, o puteai lua la dans sau se putea așeza la masa ta și să-și plece urechea la necazurile tale, o slujbă îndeplinită scrupulos, mai în toate serile, pe lângă câte un om de afaceri neamț, posomorât și șters, sosit din Bremen ori Dortmund ori Mainz. Om de nădejde, acesta avea să-i plătească lui Ingrid vreo două ore de dans lent, de sporovăială și de tăceri grele. Ingrid avea să-l consoleze, să-i povestească anecdote și să-l facă uneori să râdă. Mă impresiona întotdeauna prin cumpăna pe care știa s-o țină între cerere și ofertă. N-o găseam aproape niciodată liberă, dar acesta era tempoul la Ușa Dindos și deseori se întâmpla ca doi domni deodată să-i caute compania în același timp.

Până acum, Ingrid și cu mine fuseserăm camarazi. Flirtam de față cu clienții, mai și dansam – mă încuraja că mi-aș putea îmbunătăți performanțele de dansator – și vorbeam în germană și engleză între noi. Uneori, mă întreba: *Du liebst mir? Ja* [1], răspundeam eu. Vorbind într-o limbă străină, nu-mi era dificil să cad de acord că cineva iubea pe altcineva care nu-l iubea. În schimb,

[1] În original, în limba germană (Mă iubești? – Da) (n.tr.).

limba ei aspră îmi spunea, cu întreaga înțelepciune a meseriei, că dragostea e un act de curaj, toate astea pierzându-se într-un zâmbet larg, ușor maniacal. *Ja*, repeta ea și își alătura degetul gros și arătătorul la vreo trei milimetri distanță. *Du liebst mir ein Bisschen* [1]. Avea o voce înfundată care-mi plăcea, pentru că se folosea de ea cu precizie, așternând fiecare cuvânt german ca pe-un tipar peste înțelegerea mea vagă.

Am aflat din întâmplare că Ingrid era măritată, locuia cu bărbatul și cu copilul ei, plus vreo câțiva veri și frați, în apartamentul mamei ei și că voia să plece în Statele Unite. Asta-i tot ce-mi pasase Dix. „Vrea să agațe un american". Totuși, îmi plăcea sărutul ei atunci când izbuteam să dansez oarecum în ritmul muzicii. Nu-mi cerea s-o plătesc. Pentru oamenii ei de afaceri nemți, eram pe post de *Schatz* [2].

Dacă tot devenisem iubitul ei oficial, aveam dreptul la bârfă. Ingrid m-a informat că Maria se bucura de protecția cuiva bogat. Când i-am servit noutatea lui Dix, mi-a întors-o cu dobândă.

– Persoana cu care Maria împarte apartamentul, a zis el, este din întâmplare o femeie bogată, între două vârste. Iată de ce nu pot marca.

– De ce mai încerci?

– Mă întreb și eu.

Îl îmboldea neastâmpărul. Ajunsesem la concluzia că în seara asta Die Hintertür era prea liniștită pentru el, când ușa s-a deschis și Freddie împreună cu Bunny McCann au dat buzna înăuntru. Freddie (cu numele intermediar Phipps, absolvent la Princeton, în '54) era înlocuitorul meu de la Centrul Comercial, și anume flăcăul care-mi învățase meseria atât de repede, și asta pentru că – îmi ziceam uneori – era un băiat drăguț. Se lăsase pe mâinile mele. Nu-i greu să inițiezi pe cineva când nu ți se pune întrebarea nefericită de ce o faci. Îmi plăceau așadar, el și felul lui de a se purta. Era mai înalt decât mine și avea mai puține kilograme, iar dacă voiai să-i găsești vreun neajuns pentru soiul de activități al Companiei noastre, puteai spune că prea purta pe el eticheta de funcționar american.

Nevastă-sa însă îți sărea și mai tare în ochi. Avea o frumoasă coamă de păr negru și cel mai drăgălaș chip. Cu ochii ei albaștri, mărturisesc că-mi aducea aminte de Kittredge.

În orice caz, erau un cuplu prea potrivit ca să dea năvală peste Dix Butler în seara și la ora asta. Îmi puteam da seama, din aspectul cercetător al fețelor lor de oameni așezați la casa lor, în timp ce veneau spre noi ca să se așeze la masa noastră, că erau dezamăgiți de lipsa de strălucire a bombei, de mesele goale, de absența viciului. Eu eram de vină. Freddie mă sunase în timpul zilei

---

1 *Idem* (Mă iubești numai un pic) (n.tr.).

2 *Idem* (Comoară; iubițel) (n.tr.).

la serviciu, să mă întrebe dacă nu-i puteam recomanda o *boîte*[1] unde se putea bea liniștit, „un local cu atmosferă berlineză autentică". Asigurându-l că o entitate ca asta nu exista – „toate sunt ori circ, ori morgă" –, am ajuns până la urmă să-i recomand Ușa Dindos, „unde poți, cel puțin, să respiri și să stai de vorbă. Doamna de la bar ți s-ar putea părea ceva inedit, iar fata care-i disponibilă pentru un dans acolo pretinde că are o slăbiciune pentru mine", am fost eu destul de nemernic să mă fudulesc.

– Mă rog, asta desigur îmi sună autentic. Am fost ținuți la cutie. Vărul lui Bunny, Bailey Lawton, lucrează la Consulat și era cât pe ce să ne prindă cu arcanul pe lista banchetului. Chestie solemnă. În materie de pui vulcanizați, nemții aproape că ne egalează.

– Ușa Dindos s-ar putea să vă amuze, am zis eu.

– Credeam că ai spus Die Hintertür.

– Tot aia, am zis, dar ei reiau și numele în engleză. Și pe firmă.

Bine era să-l fi avertizat. Niciodată nu arătase gura asta de mină întunecată și atât de dragă mie așa de aproape de un local de mâna a treia.

– Cum ziceai că te cheamă? a întrebat Dix aproape imediat ce Freddie și soția lui au luat loc, iar apoi a repetat: Bunny Bailey McCann. Rostise cuvintele cam pe același ton pe care-l folosea când îmi zicea Herrick.

– Bunny – în loc de ce?

– De fapt, mă numesc Martita.

– Martita Bailey McCann. Drăguț nume, a spus el.

– Mulțumesc.

– Consoanele se ciocnesc bine.

– Ești scriitor?

– De fapt, sunt poet, a declarat Dix.

– Publici?

– Numai în reviste care umblă după versuri deșucheate.

– Aha!

– Aha!

Freddie a râs. Am râs și eu puțin, să-i țin tovărășie.

– Ce beți? a întrebat Dix.

– Scotch, a zis Freddie. Cu apă.

– Două scotchuri, i-a strigat el Mariei. Vezi să fie scotchuri din Scoția.

– Mulțumesc, a zis Freddie. Presupun că-i alcool colorat; îi adaugă aromă și, dacă-i lași, ți-l servesc.

– Nu știu, a spus Dix. Substanța asta n-o pot bea. Nu pricep limba scoțiană.

– O remarcă ciudată, a observat Freddie.

---

[1] În original, în limba franceză (cârciumă, speluncă) (n.tr.).

– Licoarea pe care o băgăm în noi este un spirt, un spirit. Îmi place să știu ce spirit bag în mine.

– Grozav, a zis McCann. Folosesc cuvântul de-o viață, dar nu m-am gândit niciodată la asta. Spirit.

– Eu mă gândesc întruna, a declarat Dix.

– Bravo ție, a intervenit Bunny.

Am privit-o.

– De fapt, am studiat scoțiana mai deunăzi. Chiar aici. Cu o fată de la bar, Maria. O întreb: „Ce zici de băieții care beau scotch?“ iar ea către mine: „Nu știi?“ și eu către ea: „Nu știu“. „Oh“, zice ea, „nu-i așa de greu. Tipii care beau scotch se lasă păgubași“.

– Presupun că se potrivește, a spus Freddie McCann după o pauză.

– Aiurea, dragul meu, i-a întors-o Bunny, tu nu te lași păgubaș niciodată. Nu dacă e ceva care merită. Apoi s-a uitat la mine. Ochii ei erau limpezi. Erau ochi plini de gingășie și mă întrebau: să fie acesta prietenul tău *cel bun*?

– Ei bine, nu știu, a zis Freddie, dacă e să scap de-o povară cât casa.

– Ești frumoasă, doamnă McCann, s-a băgat Dix. Soțul dumitale trebuie că-i un om norocos.

– M-ai crede dacă ți-aș spune că și eu sunt la fel de norocoasă?

– N-aș crede-o nici un minut, a zis Butler.

Freddie a râs:

– Ei, bravo.

– Iată și scotchul, a zis Bunny și a băut jumătate din paharul ei dintr-o înghițitură. Cred că mi-ai mai putea aduce unul, i-a zis ea chelnerului.

– Da, a zis și Freddie. Încă un rând.

– De fapt, voi merge până acolo, a decis Dix, încât voi afirma că soțul dumitale e dat naibii de norocos.

– Ți-aș sugera, i-a retezat-o Bunny, să-ți ții gura.

Dix a dat pe gât restul de Bourbon. Noi tăceam.

– Da, doamnă, poți să pariezi, a zis el în liniștea care se lăsase. Cum nimeni nu i-a răspuns, prezența aceasta a lui a început să ne cam ia oxigenul.

– Dumneata poți să pariezi ce? a întrebat ea.

Dix nu voia să se dea bătut:

– Pariez că dumneata și cu mine, a zis el, dacă-i pe băute, i-am putea băga pe ăștia doi sub masă.

– Iar eu aș paria că băutorii cei mai solizi din lume vin din Dartmouth, a spus Freddie. Eram alături de el, la o adică. Am întâlnit un tip la Hanover, cu ocazia partidei dintre Princeton și Dartmouth, pe când eram în anul doi, care bea de-și pierdea mințile și-și păstra doar funcțiile motorii. Cei din organizația lui studențească se prezentau de regulă la examene în locul lui, ca să poată rămâne în școală și să câștige pariurile de câte ori se luau la întrecere cu alte organizații. L-am revăzut anul trecut: era terminat.

– Băiete, a zis Dix, gata, ți-ai scris scrisoarea. Acu' du-o la poștă.

Freddie McCann s-a silit să râdă. Vedeam că încă își punea nădejdea în faptul că s-ar fi putut ca Dix să facă parte din nota de autenticitate a localului.

– Ai ceva împotrivă dacă dansez cu soția ta? s-a interesat Dix.

– Asta o privește.

– Ea va spune nu, a zis Dix.

– Ai sută la sută dreptate, a făcut Bunny.

– Nu, băiete, soția ta nu vrea să danseze cu mine. Ar putea deveni o obișnuință.

– Și cu asta ce mai vrei să spui? a întrebat Freddie în cele din urmă.

– Că ești dat în mă-ta de norocos.

– Destul, am sărit eu.

– Nu, Harry, a zis Fred, în numele meu vorbesc eu.

– Nu te-aud prea bine, a spus Dix.

– Începe să fie cam de necrezut, a replicat Fred McCann. Îți cer să nu uiți. Sunt germani de față. Trebuie să dăm exemplu.

– Cred că soția ta are cel mai mirobolant păr, nu s-a lăsat Dix și și-a trecut mâna prin părul ei, din creștet până la ceafă – nu foarte repede, dar nici destul de încet ca ea să poată reacționa la timp.

M-am ridicat în picioare.

– E-n ordine, am zis eu, îți poți cere scuze. *Prietenilor mei.* Curios, dar în clipa aceea părea că nici o corecție fizică, pe care aș fi încasat-o eu, n-ar fi avut aceeași greutate ca simplul fapt de a-l urmări pe Dix Butler cum îl lasă lat pe Fred McCann.

Dix a căscat ochii la mine. S-a ridicat și el, și trupul său a emanat un val de căldură. Pur și simplu altera lumina din încăpere. În clipa aceea aș fi putut depune mărturie despre existența aurei umane. A lui era din trei benzi, de roșu. Cu tot ce învățasem eu despre lupta cu mâna goală, în ultimul an, față de ce știa el, nu știam mai nimic. Dacă lua hotărârea să mă lovească, ar fi făcut-o. Singura întrebare era dacă va lua acea hotărâre. Dar Doamne, atunci când murim de moarte violentă, să existe oare vreun demon care să ne întâmpine în același spectru de roșu?

Apoi – și pot depune mărturie din nou – lumina a virat spre verde, un verde șters și fără viață. Aerul părea pârlit. I-am auzit vocea cum i se clintește din gâtlej înainte de a apuca să rostească un cuvânt.

– Vrei să spui că am luat-o razna?

– Da.

– Și că le sunt dator scuze prietenilor tăi?

– Da.

– Mai zi o dată.

Nu prea știam dacă era o provocare sau o întrebare pusă, așa, ca să-și mai salveze din obraz.

– Dix, eu cred că le datorezi scuze prietenilor mei, am zis.

S-a întors spre ei:

– Îmi pare rău, a zis. Îi rog din suflet pe domnul și pe doamna McCann să mă ierte. Am luat-o razna.

– E-n regulă, a zis Fred.

– Peste măsură, a insistat Dix.

– Am primit scuzele, a spus Bunny McCann.

Dix a dat din cap. Credeam că-i va saluta. Apoi m-a apucat de braț.

– Hai de-aici. A chemat-o pe Maria: Trece-le băutura în contul meu, și m-a împins spre ușă. Am avut o ultimă imagine fragmentară a lui Ingrid, care mă privea cu o îngrijorare înțeleaptă și tandră.

8

N-aș putea preciza numărul ulițelor strâmte pe care le-am străbătut. Stafiile unor clădiri moarte de mult răsăreau din fiecare petec de pământ bombardat. Ici și colo, câte o lumină în ferestre. Pe când eram elev, aș fi putut medita cu melancolie adolescentină la viața care mi s-ar fi dezvăluit în fiecare din încăperile acelea: o pereche care se bătea, un copil bolnav, un bărbat și o femeie care făceau dragoste; acum însă în orașul acoperit de o rețea întreagă de canalizare și de spații virane, loc unde toată lumea vindea informații, vedeam, în schimb, în fiecare umbră luminată de-o fereastră, un agent făcând tranzacții cu un alt agent, BND cu Informațiile din Est, aceștia cu KGB; iar acolo, în clădirea aceea îndepărtată, pe stânga, nu cumva era una din casele noastre conspirative? Nu dădusem oare și eu o mână de ajutor la aprovizionarea ei, în ziua când le-am făcut turul împreună cu C.G. Harvey? Nu știu dacă emanațiile morților încetaseră să se mai ridice din molozul Berlinului, dar nu fusesem niciodată mai conștient de oasele adunate, băgate unele în altele, ale acestui oraș.

Butler nu scotea o vorbă. Ținându-mă de pasul lui rapid, îl simțeam cum ajunge la o anumită decizie, dar care era această decizie n-am avut cea mai mică idee până când nu mi-am dat seama că urmam un drum ocolit și că ne întorceam, printr-un cerc mare, în Kurfürstendamm. Mă simțeam legat de el prin toate protocoalele violenței. N-avea să-mi facă nici un rău, în caz că-l însoțeam, dar trebuia să-l escortez toată noaptea.

La vreo șase sau opt cvartale de luminile din Kurfürstendamm, a luat-o pe o altă uliță strâmtă.

– Hai să-i aruncăm o privire uneia din sursele mele, a zis. Vorbea trecând sub un felinar și avea pe față un zâmbet care nu-mi plăcea, ca și cum prin ce urma începeam să-mi achit prima rată din ce aveam de plătit. Era zâmbetul cel mai straniu, un zâmbet rău, mi-am zis eu, deși niciodată nu-mi păruse atât de tânăr. Stai așa, a mormăit el, și a bătut într-o poartă de fier din zidul unei

case mici. Un portar, în haină de piele și cu o șapcă de piele pe cap, a ieșit dintr-o încăpere așezată pe una din laturile scurtului tunel în arcadă din dosul porții, s-a uitat la Butler, a făcut să alunece zăvorul și a deschis o ușă care dădea într-un coridor aflat de cealaltă parte a tunelului cu arcadă. Portarul nu părea încântat că-l vede pe Butler. A coborât câteva trepte într-o încăpere goală de la subsol, a străbătut-o, a mai deschis o ușă și iată-ne, ajunseserăm în speluncă.

Era exact cum m-aș fi așteptat să fie, în cazul unui caft de noapte. Puteai alerga mult și bine de-a lungul unei câmpii prin întuneric, ca apoi, deodată, întreaga lume să se lumineze brusc. Bărbați, îmbrăcați în toate costumațiile cu putință, umblau de colo-colo. Unii aveau fețele inflamate, alții erau palizi și mulți transpirau din belșug. Mai bine de jumătate se dezbrăcaseră la piele de la brâu în sus, iar câțiva se fâțâiau în nădragi și cizme. Un iz de amoniac plutea omniprezent, aspru, acru și sălbatic ca un dezinfectant. Am crezut o clipă că se spărsese o sticlă de Lysol, dar mirosul îți amintea prin prea multe de carnea omenească. Am realizat că era urină. Prezența urinei stăruia omnipotentă. Zăcea în băltoace pe podea și într-un jgheab de la capătul bombei. În spate vedeai un soi de grătar de lemn și doi bărbați goi, la distanță de vreo cinci picioare unul de altul, erau fixați de el. Un neamț gras, într-un maieu, cu pantalonii atârnându-i de bretele, cu șlițul desfăcut, urina peste unul din cei doi bărbați. Asta i-a luat mult. Bărbatul în maieu avea o țigară de foi în gură, jumătate de galon de bere într-o mână și cu cealaltă își ținea penisul. Reflexul unui apus de soare paradisiac strălucea pe fața lui. Urina peste trupul și pe fața băiatului de la una din marginile grătarului, ca și cum ar fi stropit o grădină, floare cu floare. După care s-a dat un pas înapoi și a făcut o plecăciune scurtă la adresa sunetelor de aprobare scoase de spectatori. Alți doi bărbați au pășit în față și s-au apucat să urineze în acord perfect peste celălalt bărbat. Nu-mi puteam dezlipi privirile de la cele două ființe omenești, prinse în chingi de cadrul acela. Primul dintre ei era o lepădătură, urât, costeliv și fricos. În timp ce grăsanul îl scălda în urină, clipea din ochi, tresărea și tremura, închidea gura și strângea din dinți când șuvoiul îi atingea buzele, ca apoi, sortit să se trădeze, să caște gura deodată, să bea, să scuipe, să se sufoce și să înceapă să suspine și să necheze. Spre groaza mea, a reușit să-mi smulgă un impuls de cruzime, ca și cum ăsta era rostul lui, ca lumea să urineze pe el.

Partenerul lui, legat și el, nu arăta a lepădătură, ci a creatură omenească. Prins între jeturile încrucișate ale perechii brune de nemți tineri, despre care ai fi zis că împărțeau între ei unul și același costum de haine din piele neagră (o dată ce primul purta numai geaca iar cel de-al doilea pantalonii), acesta era un blond cu ochi albaștri, cu o gură de Cupidon și cu o gropiță adâncă în bărbie. Avea o piele atât de albă, încât gleznele și încheieturile mâinilor îi erau roase de legături. Privea pierdut în tavan. Părea liber de toți inșii care se ușurau pe el. Îmi dădea impresia că locuia un spațiu în care umilința încetase să existe.

Ceva din privirea îngrijorată și tandră pe care mi-o aruncase Ingrid – ultima ei privire – ieșea la suprafață în beția mea agitată. Aș fi vrut să-l mătur de acolo pe băiat și să-i redau libertatea, sau cel puțin aceste gânduri îmi treceau prin cap în timp ce-mi reveneam, oricum, foarte lent, pentru a admite că subsolul exista – exista în realitate! Nu mă aflam pierdut în vreun teatru al fanteziei mele. În clipa următoare, m-a copleșit o grabnică panică – să fug. Simțeam că era de datoria mea, o datorie absolută, să dispar de acolo, și asta imediat, dar, în timp ce-l căutam din ochi pe Dix, el a apărut lângă perechea de masculi care alcătuiau jumătățile complementare ale costumului de piele neagră, le-a făcut vânt prin simpla sa prezență și cei doi s-au mutat cu vreo două picioare mai încolo, și-a tras fermoarul de la pantaloni și a urinat peste coapsele și gambele băiatului blond, fără animozitate sau voluptate, fără chef, ca un preot plictisit, ale cărui degete nu mai simt imanența apei sfințite; căci prezența lui Dix intimidase perechea de nemți care-și uniseră udul; s-a aplecat, atent să nu se atingă nici cu trupul și nici cu îmbrăcămintea de băiatul blond, și i-a șoptit ceva la ureche, și-a întins apoi urechea să audă ce-i spune și, pentru că nu venea nici un răspuns, creatura fiind prinsă undeva în adâncul propriului infern, Dix l-a pălmuit profesional, o dată, apoi a doua oară, a repetat întrebarea și, pentru că celălalt tăcea, a spus:

– Data viitoare, Wolfgang, am să-ți pun fundul pe frigare, și s-a retras, călcând ca un cal de circ printre băltoace, mi-a făcut semn cu degetul gros și duși am fost. Lepădătură drogată și afurisită, a zis el în timp ce ieșeam. Complet blegit în seara asta.

– Îl cunoști? am întrebat.

– Firește. E agentul meu. O parte din mine era gata să pună și alte întrebări, dar nu puteam s-o fac. Mă simțeam ca după o căzătură rea.

– Nu-mi vine să cred ce-am văzut, am izbucnit eu într-un croncănit mic și răgușit.

S-a pus pe râs. Hohotul lui stârnea ecoul în canionul strâmt al uliței, versantul opus al clădirilor de cinci etaje aplecându-se asupra noastră de pe celălalt trotuar. Am dat într-o stradă, iar râsul lui s-a pierdut într-un miorlăit luat de vânt.

– Nenorociții ăștia de care sunt legat, a zis cu glas tare, dar dacă-mi închipuiam că se referea la cei din spelunca de la subsol, următoarele câteva cuvinte au șters eroarea: își închipuie careva că-i vom învinge pe ruși cu un personal ca tine și McCann?

– Nu sunt om de teren, am spus.

– Dar războiul aici se duce.

– Da. În spelunca aia.

– Jumătate din agenții noștri sunt pederaști. Din cauza meseriei.

– Vrei să spui că ești unul dintre ei? mi-am luat eu inima-n dinți.

– Îi folosesc, mi-a tăiat-o el scurt. Un timp n-am mai discutat. A pornit mai departe. Când a vorbit din nou, a atacat același subiect. Nu cred c-ai înțeles ce-am vrut să spun, Herrick, a zis. Agenții duc o viață dublă. Ergo – să-l fi ciupit pe „ergo" ăsta de la mine? – agenții sunt adesea homosexuali.

– Eu apreciez că doar o mică parte sunt homosexuali.

– Tu apreciezi, m-a luat el peste picior. Tu crezi ce vrei tu să crezi.

– Adică, ce vrei să spui? Nici una dintre loviturile de box încasate la Fermă nu-mi lăsase conexiunile cerebrale atât de amorțite. Aveam nevoie de-o băutură, dar nu ca să mă relaxez, ci ca să mă regăsesc. Mintea îmi era înghețată, inima – la fel; până și măruntaiele îmi erau răscolite. Apropierea a tot ce era sex de urină și de fecale îmi apărea ca o monstruozitate, ca și cum vreo odraslă mongoloidă a Diavolului va fi fost de față, în ziua Creațiunii, dictându-ne anatomia inferioară. Mirosul de canalizare, covârșitor pe străzile Berlinului, noaptea, îl simțeam în nări.

– Ce-mi tot povestești? am repetat eu. Stânjeneala trăgea de mine în continuare și era ca și cum una dintre cele mai bune imagini ale mele despre mine însumi dispărea.

S-a oprit la o ușă, a scos o cheie și a deschis, pășind într-un mic bloc de apartamente fără lift. Nu țineam să-l urmez, dar am făcut-o. Știam unde ne aflăm. Era una din casele conspirative ale lui C.G.

Odată intrați, instalați în fotolii, în mână cu pahare de Bourbon sec, s-a uitat la mine și și-a șters fața. A făcut-o încet și cu grijă, timp de mai multe minute, ca și cum și-ar fi lăsat proasta dispoziție să se așeze.

– N-am vorbit niciodată cu tine, a zis.

– N-ai vorbit?

– Nu ca un prieten. Ți-am arătat doar una sau alta din fațetele mele.

N-am replicat. Am băut. De parcă o luam de la capăt cu băutura. Licoarea a slăbit o bobină în mintea mea și am început să cântăresc creatura numită Wolfgang, cel căruia Butler îi promisese să-l așeze pe frigare. Era oare Wolfgang, acel Wolfgang cuprins de beatitudine, unul și același tip cunoscut și ca Franz? Domnul Harvey îl descrisese subțire și brunet. Firește, părul putea fi vopsit.

– Una dintre diferențele dintre tine și mine, zicea acum Butler, este că eu îmi înțeleg meseria. Pentru asta trebuie să fii în stare să-ți pui fundul la bătaie.

– Sunt conștient, am spus.

– Conștient poți să fii, dar nu ești în stare s-o faci. Te înțepenești la mijlocul drumului. Ai un fund prea rigid.

– Cred că-mi voi termina băutura și voi pleca.

– Ai un fund prea rigid, a repetat Butler. L-a apucat râsul. Îl auzisem râzând în mai multe rânduri în noaptea aceea și niciodată râsul lui nu sunase atât de fărâmițat în părți discordante, îndreptate împotriva propriului echilibru. Sunt nebuni, ăștia, cu Compania lor de rahat, a zis el. Ne supun pe toți la

testul cu detectorul de minciuni. „Ești homosexual?“ Te întreabă. N-am întâlnit în viața mea un homo în secret care să nu știe minți un detector. Am să-ți spun eu de ce au nevoie în Compania asta. De un ritual al iritabilității. Fiecare elev-ofițer ar trebui să fie pus să-și dea jos pantalonii în ziua când i se acordă gradul. Iar fundul să-i fie lărgit cu burghiul de unul din superiorii cei înțelepți. Ce zici de teza mea?

– Nu cred că te-ai supune, am decis eu.

– În ce mă privește, eu am fost inițiat. Nu ți-am povestit? Fratele meu mai mare. De la zece ani la paisprezece. Când am dat cu el de pământ, a isprăvit și el cu asta. E ceea ce se-nțelege prin ciocăneala albă, Herrick. Acum știu că nu există nici un bărbat în Companie care m-ar putea țintui împotriva voinței mele. Nici unul nu are forța fizică necesară.

– Și dacă are la el o armă?

– Mai bine mor. Mi-a zâmbit. Totodată, dacă i-o faci unui prostovan, chiar și împotriva liberei sale voințe date nouă de Dumnezeu, asta poate însemna și cu totul altceva. Numește-l lucrul cel mai apropiat de yoga. Îți eliberează releele neuronale. Te pregătește pentru a reuși ca lucrător de teren.

– S-ar putea ca eu să nu fiu niciodată pregătit, am spus.

– Amorțitule și îngâmfatule, pui de cățea ce ești, a zis. Și ce-ar fi dacă ți-aș înfunda fața-n covor și ți-aș da jos năzuroșii tăi de pantaloni de pe năzurosul ăla de fund al tău? Crezi că sunt destul de tare?

Nu-i puteam da un răspuns obișnuit.

– Cred că ești destul de tare, am spus și propria mea voce îmi suna stins în ureche, dar n-o vei face. N-ai să mai vrei.

– De ce?

– Pentru că te-aș putea omorî.

– Cu ce?

Am tăcut.

– Cu ce?

– Cu ce-mi vine la îndemână.

– Și cât aș avea de așteptat? a întrebat Butler.

– Oricât. Până când o voi face.

– Știi, cred că ai face-o.

Am dat din cap. Mă simțeam incapabil să scot o vorbă. Prea eram îngrozit. Ca și cum l-aș fi omorât deja și nu știam pe unde să fug.

–Da, a zis el. M-ai putea împușca de la spate. A cântărit eventualitatea. Sau chiar în frunte. Aș zice că da, în ce te privește. M-ai putea împușca, dacă ți-aș lua singurul lucru care-i al tău. Mica ta cireașă năzuroasă din fund. Aș fi dorit să ai ceva mai mult decât atât – poate că n-ai fi așa de disperat.

Dacă însuși taică-meu ar fi rostit acele cuvinte și nu m-ar fi durut mai mult. Aș fi vrut să-i explic că eram mai bun decât atâta. Credeam în onoare, aș fi vrut să-i spun. O anumită onoare nu se poate pierde fără a-ți cere – n-are

importanță cât de nepotrivit sau de nepregătit ai fi – să-ți urmezi răzbunarea, să te consacri ei toată viața. Știam, eram conștient totuși că asemenea cuvinte nu se pot exprima cu glas tare. N-ar fi supraviețuit, rostite în gura mare.

– Ei bine, a zis el, poate că bătrânul Dix nu va forța intrarea. Poate că bătrânul Dix greșește și s-ar cuveni să-și ceară scuze. Și-a cântărit spusele în gând. A cântărit paharul pe care-l ținea. Am greșit, a zis. Îți cer scuze. E a doua oară când îți cer scuze în noaptea asta.

Dar arăta preocupat și plin de o tensiune mai nestăpânită ca oricând. A luat o înghițitură zdravănă din Bourbon. Eu am sorbit doar, bucurându-mă de căldura lui.

Butler s-a ridicat. Și-a desfăcut catarama de la curea, s-a descheiat la pantaloni și a ieșit din ei. Apoi a lăsat să-i cadă chiloții de piele. Era doldora, dar erecția lipsea.

– Între bărbați există două feluri de comportament sexual. Prin constrângere sau prin acord mutual. Al doilea nu poate exista fără a-l încerca mai întâi pe primul. De aceea am decis să te sperii, ca să vii tu la mine. Dar n-a mers. Așadar, acum te pot respecta. Vino, a zis și mi-a apucat mâna, scoate-ți hainele. O să ne fie bine, prin ce ne vom face unul altuia.

Când a văzut că nu mă urnesc, a continuat:

– Nu ai încredere în mine, nu-i așa? Drept răspuns la tăcerea mea, a zâmbit. Lasă-mă pe mine primul, a vorbit el mai departe și s-a ghemuit sprinten, și-a rezemat degetele de podea, apoi genunchii, și și-a ridicat bucile puternice spre mine. Hai vino, a spus, e șansa ta. Vino tu în mine, înainte să vin eu în tine. Și pentru că tot nu mă mișcam, a adăugat: fir-ar să fie, trebuie s-o fac în noaptea asta, Harry. Am mare nevoie și te iubesc.

– Și eu țin la tine, Dix, am spus, dar nu pot.

Cel mai rău era că aș fi putut. Erecția apăruse din nu știam nici eu ce, din bălțile de urină dintr-un subsol nemțesc și dintr-un neamț slobozindu-și berea, din iubirile îngropate ale vieții mele, din legăturile de familie și din prietenii, și din toate visurile înăbușite despre Kittredge, din compartimentele memoriei mele și amintirile despre Arnold, cel de la St. Matthew, numai că de data asta nu erau niște buci rotunjoare și drăgălașe, ci doi butuci puternici de carne aparținând eroului meu care voia să-i sar în cârcă, da, aveam o erecție. Avea dreptate. Era șansa mea. I-aș fi putut fura ceva din puterea aia a lui. Și-am mai știut că, dacă o făceam, aș fi putut trăi relația sexuală de această parte a graniței. Dar Dix spusese adevărul. Eram prea timid să trăiesc în felul acesta. El putea face saltul din femeie în bărbat și din nou în femeie, deasupra, dedesubt sau atârnat de călcâie. Adăpostea în el un păgân, un explorator al cavernelor și al columnelor, iar eu reprezentam alcătuirea omenească pe care o voia înlăuntrul lui, în noaptea aceea. Nu știu ce-a fost. Să fi fost vreo fibră din coloana vertebrală a Noii Anglii? Ceva care lui îi lipsise? Îl compătimeam. Am venit în fața lui, am îngenuncheat, l-am sărutat pe gură o dată, m-am ridicat

iute, am pășit spre ușă, am desprins lanțul și m-am simțit oarecum obligat să mă întorc la el și să-l privesc încă o dată, salutându-l astfel. Mi-a întors privirea și a dat din cap. Stătea pe podea.

Odată ajuns în stradă, vântul mi-a jupuit obrajii. Am lungit pasul. Știam că nu scăpasem nemarcat.

– Țin la tine, Dix, iată o propoziție care avea să-mi revină în minte și m-am chircit în sinea mea de rușine la ecoul jalnic pe care urma să-l capete în curând.

Instinctul m-a îndreptat spre Die Hintertür. Furișându-mă pe străzi, în noapte, eram gonit din urmă de erecție. A trecut un taximetru liber și, cu toată nevoia de a umbla pe jos, l-am chemat; am sosit astfel chiar în clipa când se trăgeau obloanele, iar Ingrid, cu o mică poșetă-plic în mâna colțuroasă, cu o haină de blană scurtă și mizerabilă pe umeri, tremura la bordura trotuarului în vântul dinspre dimineață. Se făcuse ora patru. Fără nici o ezitare și cu un zâmbet desăvârșit pe chip, de parcă această coincidență, a întâlnirii noastre, însemna doar o primă notă dintr-o simfonie romantică, al cărei compozitor nu putea fi decât însăși Istoria, a venit glonț la mașină, a dat o adresă, s-a așezat lângă mine, în spate, și mi-a pecetluit gura cu gura ei. Cât a ținut drumul, m-am întors cu gândul la dascălul meu din școala pregătitoare, care mă înhățase, căci era o noapte potrivită ca aceste aduceri-aminte să-și găsească un loc al lor și să se așeze. M-am prăvălit peste ea, acolo, pe bancheta din spate a mașinii, și o sărutam într-una.

– Oh, exclama ea într-un soi de amestec de engleză și germană, poate că mă iubești ceva mai mult decât un pic, și repetarea lui *ein bisschen* (cu o sonoritate atât de asemănătoare cu „ambiție") ținea trează o parte din mine, care făcea un pas înapoi și se amuza, în timp ce restul îi găzduia oboseala aceea ferecată în picioarele și în umerii ei, după o noapte de dans, absorbindu-i energia înăbușită, bună și rea, prin degetele și mâinile mele. Mângâiam, pipăiam, ținându-ne strâns și înșfăcându-ne și mușcând unul din carnea celuilalt ca niște aparate de tortură asmuțite unul asupra altuia. Întrucât educația mea în interstițiile, încuietorile și patentele care închinghează o femeie abia începea la vârsta de douăzeci și trei de ani (o fi fost ea Ingrid subțire, dar era nemțoaică, așa încât purta centură), îmi făceam la repezeală calculul dacă să trec la atac pe loc, pe bancheta din spate a taximetrului, sau să contramandez adresa pe care o dăduse și s-o duc în apartamentul meu, cu inevitabila trezire dimineața, în încurcătura și proasta dispoziție de rigoare, poticnindu-mă în numele de acoperire ale unuia și altuia dintre camarazii mei de la CIA. Îi auzeam deja rostind un „bună dimineața" rezervat, dezbătând dubioasa înțelepciune de a fi băgat în casă această sursă (feminină) și așezarea ei *en famille* în timpul gustării de dimineață, la masa acoperită cu linoleum. Mai treceam încă de zor prin moara de luat decizii aceste calcule ale creierului meu turtit de Bourbon, când am oprit la adresa pe care o dăduse șoferului și iată-ne într-un expres

deschis, în care puteai privi ca într-o vitrină din stradă, la două cvartale distanță de celălalt capăt al lui Kurfürstendamm.

A fost locul unde am primit o lecție suplimentară, rapidă, asupra Berlinului și a vieții sale de noapte. Jumătate din inșii prezenți îmi erau cunoscuți. Îi întâlnisem în unul sau în altul din cluburile de noapte pe parcursul ultimei săptămâni. Acum își beau cafeaua și mâncau hamburgeri americani sau beau șnaps, coniac ori bere, înghițeau ciolan cu varză sau cu sos de mere și cartofi prăjiți, gin și apă tonică, Coca-Cola, plăcinte și pastramă ori friptură de rață – un loc afurisit de nepotrivit și puternic iluminat. I-am revăzut pe câțiva dintre oamenii de afaceri scrobiți, care dansaseră la Remdi și la Cada de Baie și la Kelch, iar gulerele lor erau pleoștite. Bântuiau prostituate cu mutre familiare, plus vreo câteva „divorțate" de-o noapte, ca Helga, și, spre uimirea mea neîncrezătoare, nici mai mult, nici mai puțin decât neamțul cel gras pe care-l văzusem cu nu mai mult de un ceas în urmă, cu pantalonii atârnându-i de bretele. Era proaspăt pudrat, se dusese pesemne la vreo frizerie deschisă peste noapte, complementară acestui centru comercial, unde puteai mânca și bea până-n zori, și, într-adevăr, în clipa următoare, am văzut și *lepădătura*. Făcuse baie și el și trecuse pe la bărbier. Îmbrăcat într-un costum gri cu vestă, purta ochelari cu rame metalice și arăta ca un funcționar cu obrajii scobiți și lihnit de foame.

Între timp, Ingrid – ținându-și strâns haina de blană și pe mine o dată cu haina – proclama în stânga și-n dreapta că băgase-n tolbă un american. Înfuleca și ea o enormă „friptură la grătar americană" din jambon de Westfalia, roșii și brânză de Münster. Stăteam lângă ea, boșumflat și țâfnos, în timp ce izbea de masă cu halba uriașă de bere, demonstrându-mi în numai douăzeci de minute cât de profund dezgustat puteai deveni, după douăzeci de ani de căsătorie, de manierele jumătății tale. Biata Ingrid. Ușa Dindos, mi-a explicat ea cu un zâmbet care-i scotea la iveală toți dinții, nu le permitea să mănânce și să bea pe săturate, ci doar atât cât să scoată pe poarta dindos niște căcăreze de capră. În noaptea aceea, așadar, în care propriul meu sfincter fusese cât pe ce să joace un rol proeminent, am avut în sfârșit o revelație: dădeam nas cu humorul german. *Die Hintertür*. Înțelegeam. Un club de noapte pentru pidosnici.

A isprăvit cu mâncatul. Am găsit taxiuri așteptând în stradă. Am luat unul, care ne-a dus la o nouă adresă dată de ea. A reieșit că era vorba de un hotel ieftin, scofâlcit, dintr-un alt cartier muncitoresc măturat de bombe al Tempelhof-ului, și recepționerului de noapte i-a luat o grămadă de timp să ne studieze actele de identitate, ca în cele din urmă să i-l restituie pe cel al lui Ingrid, mormăind o insultă nemțească, pe care eu n-am priceput-o. M-am rugat de ea să mă lămurească și, în timp ce liftul cu autoservire ne ducea cu hopuri în sus, de la un palier cu tencuiala prăfuită la altul, a izbutit să traducă: „Cățea

și târfă de futălău american", cam așa ceva, dar, dacă există un acord universal între consoane și vocale, în germană asta suna cu siguranță mai urât.

Ceea ce mi-a stricat buna dispoziție. Am ajuns la etajul nostru și am pornit de-a lungul unui coridor în care pașii noștri stârneau un ecou cavernos. A deschis ușa, apăsând pe clanța cu un mâner de mărimea și de forma unui falus, și am intrat într-o cameră la fel de rece și de umedă ca noaptea de-afară. Becul care spânzura de tavan dacă avea douăzeci și cinci de wați. O lampă cu picior avea și ea un bec la fel, iar pe pat era o cuvertură – exemplu pur de entropie coloristică. Putea fi descrisă ca nonbrună, nongri, nonverde și era destul de mare ca să înfășoare un căpătâi greu cât o carpetă făcută sul.

Ne-am sărutat din nou, dar cu mai puțină ardoare, și ea tremura.

–Ai o *zwei Marken?* [1] m-a întrebat. Când am găsit o monedă, a pus-o în aparatul de taxat, a venit să ia chibrituri de la mine, a aprins gazul și am stat la focul care sfârâia cu flacăra lui albastră în dosul unor bușteni artificiali. Brusc, am simțit masivitatea orașului, greutatea lui. Întregul Berlin era conținut în imaginea unui gargui, încordându-se să împingă la deal un bolovan – la ora aceea nici vorbă de originalitate imagistică nețărmurită –, iar pe urmă am luat-o în brațe din nou; ne strângeam în brațe și tremuram de frig pe partea neîncălzită de foc.

Nu știam cum să procedez mai departe. Centura părea mai înspăimântătoare ca niciodată. Mă trezeam din beție și nu ajungeam la nici un rezultat, dar, din fericire, erecția era intactă. Așteptam de ani de zile. Simțeam cum un lung șir de bărbați din familia Hubbard, duși de mult dintre cei vii, își dădeau mâna. În camera fantomatică, mult mai adecvată să depui în ea un mort decât să adăpostești trupul unui om viu, un fir de dorință se rostogolea în mine, fierbinte și izolat ca o spirală încinsă în șamota ei. Dar poate că o încălzise și pe ea cât de cât, pentru că acum îmi răspundea la sărutări și peste o clipă, cu o reținere înăbușită, la fel de gravă și de solemnă ca o procesiune oficială, am făcut cei patru pași până la pat și ea s-a întins cu fața în sus pe marginea patului, a făcut să pocnească trei sau patru din copcile centurii, și fiecare ciorap care cădea trezea un alt filament de dorință; ciorapii aceia aruncați neglijent îmi aduceau aminte de un dagherotip pornografic de prin 1885, care zăcuse toată copilăria mea într-o cutie de tablă de-a tatei, în casa din Maine. Poate că și taică-meu se uitase la el pe când era un băiețandru. Un buștean în plus din rezerva familiei, tocmai bun de pus pe foc.

La lumina becului de douăzeci și cinci de wați mi s-a revelat, pe neașteptate, primul vagin de femeie în viața mea. Era ca și cum tocmai prădam o casă pe care nu voiam s-o mânjesc, de aceea m-am desfăcut la pantaloni și ea a gemut de plăcere remarcând erecția. Totuși, aruncând o nouă privire la acest de-

---

[1] În limba germană, în original (două mărci) (n.tr.).

pozitar al secretelor feminine, am simțit tentația să cad în genunchi și să-i aduc omagiul meu până când ochii și-ar fi săturat teribila curiozitate, însă, copil bine crescut, nici n-am îndrăznit să mă uit prea multă vreme și fără îndoială că eram înfricoșat de relația superioară dintre vagin (cu toate cutele și ascunzișurile lui) și secretele condiției umane, pe care nici nu puteam măcar s-o contemplu. Așa încât am împins acolo unde am crezut că este cazul și am auzit un alt geamăt, de data asta de reproș, iar ea a întins o mână și m-a ghidat cu două degete îndemânatice, iar cealaltă mână mi-a proptit-o în piept, când am început să plonjez.

– Nu, Harry, *verwundbar!* [1] Scuză-mă. Ia-o ușor, ia-o ușor. Ești *mein Schatz, liebste Schatz* [2], soldățelule. Și și-a desfăcut sutienul, care avea o drăcie în față pe care nu mă pricepusem s-o caut și, la vederea sânilor ei, cam ofiliți, dar, oricum, *sâni*, primii sâni goi pe care i-am zărit de aproape, am plonjat și am revenit la suprafață, și am plonjat din nou, și mi-a trecut prin cap imaginea, în timp ce puneam piciorul pe acest tărâm al sexualității (acolo unde, cred eu, universurile îndepărtate ale voinței noastre intelectuale ajung la implozie), da, mi-a trecut imaginea lui Allen Dulles vorbindu-ne în prima zi a uceniciei noastre despre o fată pe un teren de tenis. Apoi m-am scufundat și am revenit din nou și am realizat că mă aflam în interiorul unui canal. Era o altă lume, și deodată: în interiorul pântecelui ei ființa o primă gară spre Paradis, deși o altă parte a ființei mele s-a simțit ofensată. Ce condiții mizerabile și ce inițiere deplină! Abia suportam mirosurile trupurilor noastre în camera stătută și rece. Iar dinspre ea urca un miros abia perceptibil, dar neîndoielnic, de cupiditate, îndreptat într-o singură direcție ca mintea unei pisici, uzat și degradat ca o vietate putrescentă a mării.

Șovăiam așadar între două jumătăți: pe de o parte eram amantul care pășește pe tărâmul hipnotic al iubirii, iar, pe de alta, martorul sortit să mă observe pe mine însumi în actul dragostei. Mă retezam în două.

În curând, se umezise și nu mai tresărea atunci când mă scufundam în ea sau tresărirea ei era mai slabă? Trebuie să fi făcut dragoste cu o viteză sălbatică, pentru că în mine însumi creștea sigur sentimentul neplăcerii – camera asta nenorocită și, da, în primul rând, fata asta săracă și înfometată, care mă iubea într-un chip exterior – păi, bineînțeles, America în primul rând! Mă mișcam în două lumi deodată, în plăcere și în neplăcere, iar asta mă îmboldea să nu mă opresc. De fapt, nu îndrăzneam să mă opresc, căci toată erecția s-ar fi dus pe apa sâmbetei; apoi am simțit sudoarea adunându-se la ceafă. În frigoriferul dezghețat doar pe jumătate al acestei camere, cu labele picioarelor în contact direct cu podeaua, în timp ce o femeie tânără și străină zăcea în fața mea, pe pat – căldura din pântece pierea. Eram pierdut într-un perpetuum mo-

[1] În limba germană, în original (mă rănești) (n.tr.).

[2] *Idem* (ești comoara mea, scumpa mea comoară) (n.tr.).

bile mecanic, în purgatoriul dorinței, și m-am zbătut sub un giulgiu fără sfârșit, până cînd imaginea noduroasă a bucilor lui Butler mi-a trecut prin fața ochilor, iar mecanismul de perpetuum mobile s-a clătinat, a pornit în jos, a făcut un salt și spiralele filamentului străbătut de curent au început să se încălzească din nou, rotindu-se în mine, iar trupul meu a început să se zguduie o dată cu asaltul ireversibilului. Priveliști ale vaginului îmi fulgerau prin creier, alăturându-se de bucile celuilalt, și am început să mă întorc, și am continuat să mă întorc din cele două jumătăți separate ale eului meu, și am întrezărit o clipă căderea fără sfârșit pe care o poți atinge în drumul tău spre beatitudine.

Am fumat din aceeași țigară. Mă simțeam mult mai bine. Îmi luasem partea de împlinire. Încă mai puteam atinge promiscuitatea cu mâna, dar o jumătate de lume cucerită era mai bine decât nimic.

O adoram pe Ingrid și nu simțeam nimic pentru ea. La sfârșit fusesem singur cu mine însumi. Acum, îmi turtea nasul cu vârful degetului, de parcă am fi fost proaspeți însurăței și supunea unui examen figura celui care avea să-i stea înainte în anii care urmau să vină peste noi. Apoi a vorbit:

– Mâine, când mă duc la lucru, am s-o informez pe Maria. Cam asta spunea, în rezumat, prima ei cuvântare. Ingrid își trecea în registre drepturile teritoriale.

– Și ce-ai să-i spui? am întrebat-o. Maria era, în secret, preferința mea și mi-a dat prin gând că, dacă Ingrid îi vorbea de bine despre persoana mea, poate că Maria s-ar uita altfel la mine.

– Dacă mă întreabă, am să-i spun – și cuvintele care au urmat le-a rostit cu o claritate deosebită – *schwerer Arbeiter, aber süsser*, și Ingrid mi-a dat o sărutare.

Nu prea mi se părea că misterioasa Maria va fi cine știe ce atrasă de un muncitor trăgând din greu – dar care era dulce.

Zorii veneau pe fereastră. Ingrid urma să se întoarcă la bărbatul ei, la copil, la maică-sa, la frații și verii săi, iar eu aveam timp să mă schimb, să fac o baie și să mă duc la lucru.

9

N-am avut parte de nici o clipă de somn în ziua aceea. Un taxi a lăsat-o în zori pe Ingrid în dreptul clădirii meschine cu șapte etaje, unde-și avea locuința, apoi am oprit la mine, am făcut un duș și dus am fost la slujbă.

Dacă trăsesem nădejdea că Bill Harvey ar fi putut uita ultima lui convorbire cu mine, amăgirea mi-a fost risipită pe loc. Înainte de a-mi umple ceașca de cafea din ibric, telefonul a sunat și vocea joasă a șefului a reverberat în urechea mea:

– Începe să-i presezi la Londra pe flăcăii noștri, a zis și mi-a furnizat trei nume de acoperire: Otis, Carey, Crane. Intră în contact cu ei în această ordine. Cu Otis sunt prieten vechi. Are cu ce să facă treaba. Carey este foarte harnic și productiv. Lui Crane îi lipsește experiența, dar e energic și obține întotdeauna ce vrea.

– Șefule, vrei să-i pun pe toți trei la lucru?

– Pe naiba, nu. Ia-l pe primul disponibil. Și a închis.

Știam destule despre securitatea Companiei, ca să pot anticipa dificultățile. Dacă Baza din Berlin voia să vorbească cu Stația de la Londra sau de la Paris, cu cele din Japonia sau Argentina, traficul telefonic trebuia să fie îndrumat prin Centrul din Washington. Tipicul nu putea fi ocolit. Deși procedura îți consuma timp, m-am angajat totuși în ea cu oarecare respect. Expunându-mă la peripețiile din spelunca de la subsol, avusesem ocazia să văd de ce unitățile din străinătate ale Companiei nu erau încurajate să comunice direct unele cu altele. Dată fiind cantitatea de comportament deviat care există în lume, comunicațiile marginale puteau deveni condamnabil de expuse; mult mai sigur era deci ca toate mesajele să fie adresate Centrului și redistribuite prin el.

M-am angajat astfel în țesătura de măsuri pentru programarea unor apeluri telefonice de la Berlin la Washington pentru Londra și mi-am petrecut dimineața completând formulare pentru convorbiri telefonice ce urmau să aibă loc în după-amiaza aceleiași zile, la posturile sigure ale stației din Londra, cu Otis, Carey și Crane.

După-amiază devreme, l-am obținut pe cel care răspundea la numele de acoperire Otis.

– Ce dracu-i asta, a întrebat el, și cine ești dumneata? Boss-ul meu e supărat foc pe mine. Crede că am de gând să mă transfer la Berlin.

– Nu, domnule, nici vorbă, am spus eu. Marele TIP din Berlin are nevoie de-o mână de ajutor la Londra. Într-o chestiune minoră.

– Dacă-i minoră, de ce nu mi-a dat Bill un telefon obișnuit acasă?

Mă simțeam neplăcut impresionat că numele lui Harvey era folosit cu atâta libertate, dar apoi mi-am zis că telefonul era sigur. Am replicat:

– Atunci când ne vom lămuri cum stau lucrurile, s-ar putea ca problema să nu mai fie atât de minoră. N-avem de unde ști.

– Cum te cheamă?

– Sloate. Charley Sloate.

– Măi Charley, băiete, ia spune-mi mie ce l-a făcut pe Harvey să se gândească la mine?

– Nu știu, domnule Otis. A zis că-i sunteți un prieten vechi.

– Bill Harvey n-are prieteni vechi.

– Da, domnule, am înțeles.

– Da' tu cine ești, valetul?

– Spuneți-mi și așa, dacă vreți, am reușit eu să îngaim.

Otis a început să chicotească.

– Charley, băiete, a zis, fă-mi și mie un hatâr. Dă pe după colț proiectul lui Bill Harvey și mai dă-i și-un picior din partea mea.

– Da, domnule, am înțeles.

– Am de gând să încalc o regulă care stă în picioare de vreo două luni și-am să beau un Martini înainte de ora cinci.

– Da, domnule, am înțeles.

– Bill Harvey. Sfinte Hristoase!

A pus receptorul în furcă.

Deși aveam eu bănuielile mele că SM/CEAPA nu va fi de găsit la Londra, trebuia să încerc totuși să-i dau pe brazdă pe Carey sau pe Crane, să facă ce le ceream; altminteri, mă puteam trezi față în față cu șeful Bazei, Harvey, și să-i raportez că n-am nimic de raportat. M-am pregătit să vorbesc așadar cu Carey, omul descris drept un personaj productiv. Mi-am spus că domnul Carey nu avea cum să-i cunoască gradul lui Charley Sloate și că trebuia să mă adresez de la egal la egal. Cu Otis fusesem desigur prea moale.

Hotărât eram eu, dar domnul Carey nu se afla la Londra. Secretarei lui însă îi făcea plăcere să vorbească la un telefon special.

– E pentru prima dată, a declarat ea, când o fac, domnule Sloate. Sper, domnule Sloate, că nu mi-o veți lua în nume de rău, dar vă aud de parcă ați vorbi din fundul unui puț. Vorbele mele sună și ele la fel de macabru?

– Vom drege lucrurile când ne vom cunoaște mai îndeaproape.

– Ai haz.

– Mulțumesc.

– Pot spune tot ce-mi dă prin cap la telefon? a întrebat.

– E un telefon special.

– Bun. Domnul Carey se găsește în America. Vă poate ajuta de acolo?

– Nu cred. Când se întoarce?

– A, îi ia cel puțin vreo două săptămâni. El și soția lui tocmai obțin divorțul, așa că s-a dus pentru partaj. Trece printr-o perioadă grea.

– Ați putea face ceva pentru mine? am întrebat.

– Bucuros.

– Încercăm să localizăm un om de-al nostru, care a fost trimis în misiune la Londra. Tot ce avem despre el e criptonimul lui.

– Domnule Sloate, mi-ar face plăcere să vă ajut, dar nu am acces la asemenea lucruri.

– Da. Credeam că ați putea să mă ajutați.

– De fapt, am și primit o observație din partea domnului Carey, că n-am fost destul de atentă. Nu veți spune asta nimănui?

– Nu.

– Ei bine, o dată sau de două ori, mi-a scăpat numele lui adevărat în timp ce vorbeam cu colegii domnului Carey, și asta înseamnă o notă rea. Știam că-i

cunoșteau numele adevărat și de aceea n-am fost pe cât se cuvenea de atentă cu numele de acoperire.

– Am și eu niște necazuri din astea, am zis.

– Ești drăguț. A făcut o pauză. Vei veni la Londra?

Am mai pălăvrăgit despre când voi ajunge la Londra. M-a asigurat că era un loc potrivit pentru americani.

L-am sunat pe domnul Crane cel întreprinzător. La ora hotărâtă pentru CATS (Convorbiri Aprobate prin Telefonul Special), am dat de vocea omului care avea să mă ajute într-adevăr.

– Da, a zis, la telefon Crane. Vă așteptam. Ce vești îmi puteți da despre Marele TIP?

– Păi, e bine-sănătos. Are mult de lucru.

– Un om mare. Spune-i că voi face tot ce dorește, chiar înainte de-a ști despre ce-i vorba.

– Încrederea dumitale o să-i facă plăcere.

– Spune-i că am mai învățat ceva poker de când m-a curățat.

– E acesta un avertisment să nu joc cu el?

– Domnule Sloate, veți fi la picioarele unui maestru. Și pentru asta veți plăti. Și-a dres glasul. Prin telefonul special, păcănea ca o motocicletă care se ambalează și gândul m-a dus la miliardele de electroni țopăind și revenindu-și în matcă cu un asemenea prilej. Spune-mi repede ce-am de făcut. Cu cât mai greu, cu atât mai bine.

– Persoana în chestiune încearcă să găsească pe unul dintre oamenii noștri, un proaspăt absolvent care a fost trimis în misiune de curând la Londra. Criptonimul său e SM/CEAPA. Nu-i cunoaștem numele de acoperire, poate fi unul sau mai multe.

– Trebuie să fie un fel de ghici ciupercă ce-i. A râs la propriul calificativ. Dată fiind amiciția noastră spontană, am râs împreună cu el. Acum, râsul nostru bubuia cât două motociclete făcând zidul morții într-un butoi mare.

– Îți trebuie azi?

– Ar fi preferabil.

– Ai mai rezervat vreun contact pe firul ăsta?

– Da. Avem rezervat un fir la ora optsprezece prin CATS.

– E timpul s-o iau din loc. Te sun la optsprezece precis.

Era patru fără un sfert. Îmi rămânea timp să iau legătura cu Harlot. Pentru telefonul lui special, nu aveam nevoie de CATS. Urma să sun direct la Washington. La TIPUL erai însă obligat să notezi fiecare convorbire prin telefonul special și nu voiam să dau nas cu registrul lui William King Harvey. Se impunea să fac o plimbare până la Departamentul Apărării, unde îmi păstrasem biroul, chiar dacă nu mai dădusem pe acolo de trei săptămâni. Pe de altă parte, de la TIPUL până la DA aveai de străbătut jumătate din sectorul

american și era aproape oră de vârf. Mai mult, la telefonul lor se vorbea. Am decis să conduc această operație după cum mă tăia capul.

La ora șase, îl chemam din nou pe Crane.

– Nu-ți pot da un rezultat definitiv până mâine, a zis el, dar se pare că nu avem vreun SM/CEAPA. Nici vreo hasme. Nici vreo varză. Nu la Londra.

– Înseamnă Londra întreaga Mare Britanie?

– Doar nu crezi că englezii îi invită pe cei din Compania noastră în fiecare sat care are și-o moară?! E Londra. Avem un birou consular la Manchester. S-a oprit. Plus Birmingham. Un băiat la Edinburgh. Idem, la Glasgow. Sufla din greu.

– Îți sunt recunoscător pentru efortul depus, am zis. Sper ca problemele noastre să nu-ți strice după-amiaza.

– Păi, avusesem de gând să pun pe picioare o partidă de golf, dar asta-i Londra. Burnița s-a transformat în ploaie cu clăbuci. Nu poate fi vorba de nici un golf. Și de nici o pierdere.

– Asta-i șic din partea ta, am zis.

– Charley Sloate, dă-mi voie să-ți spun ceva. Ancheta noastră va continua mâine, dar omul care stă în vizorul TIPULUI n-are cum fi găsit la o ceașcă de ceai, în persoana vreuneia din cătanele de culoare și bătrână de vreo mie de ani. Ținta trebuie să fie chiar aici la Londra. Totuși, ancheta o vom face.

– În regulă.

– Și unde ajungem?

– Superiorul meu îl vrea pe SM/CEAPA, am zis. La urma urmei, CEAPA nu poate avea un SM decât dacă e în Anglia.

– Tehnic, nu poate.

– Tehnic?

– Suntem siguri de ce punem pe hârtie, nu?

– Te referi la telefon?

– Telefonul îl consider sigur *ex officio*. Contez că n-ai să raportezi în scris un cuvânt din ce pălăvrăgim aici.

– Nici n-aveam de gând.

– În ordine. Fii atent: criptonimele își pot avea o viață a lor. Dar asta n-am spus-o eu, Charley Sloate.

– Te ascult.

– Este importantă cât de cât toată chestia asta?

– Nu ți-o pot spune, pentru că de fapt nu știu.

– Informează-l pe prietenul nostru că am de gând să fac un pas mai departe cu ancheta. Putem trece târându-ne prin toate dosarele noastre, și vom cerceta cu toată acuratețea criptonimele defuncte ale personalului aflat pe post la Londra. Asta-i o întreagă tevatură. Șeful din Londra poate să cheme Cartierul General, DC, și să întrebe ce-i stă în gât șefului Bazei din Berlin și-i

strică buna dispoziție. Are nevoie Măria sa chiar atât de mult de ceapă? Dacă-i așa, îi fac bucuros treaba.

– Mă întâlnesc cu el în seara asta.

– Bun. Aștept vești de la tine în cursul dimineții.

– În treacăt fie spus, am zis eu, luându-mă după o inspirație absolut de moment, există oare vreo posibilitate ca SM/CEAPA să fie numai detașat la Londra?

– Vrei să spui că face legătura cu MI-6?

– Ei bine, ceva asemănător.

– Nu poate fi om de legătură, a zis Crane. Toți desagii lor au fost verificați astăzi.

– Poate fi CEAPA în vânătoare liberă?

– În misiune specială? A fluierat. Prin telefonul special auzeam un urs horcăind într-o peșteră. Nu știu dacă vom putea penetra o asemenea acoperire. Și totuși, răspunsul ar putea fi chiar acesta.

Seara, am avut parte de cinci minute cu Bill Harvey. O ducea pe C.G. la operă. Blestema în timp ce-și prindea butonii de la manșetele unei cămăși scrobite și plisate.

– Vrei să spui că nici n-a curs, nici n-a picat, a mârâit el.

– Nu. Domnul Crane a venit cu un fir interesant. El crede că CEAPA poate fi într-o misiune specială pe lângă MI-6.

– Grozav, a zis Harvey. A scuturat energic din cap. Flegma i s-a urcat pe gât. Extrăgând dintre buze capătul umed al unei țigări, mâna lui a bâjbâit până la o scrumieră cu picior și a dat drumul chiștocului. Torsul lui se cutremura de tuse. Moara de măcinat laude a intrat în funcțiune. A expectorat produsul, care a luat drumul mucului de țigară, în scrumieră, unde s-a scurs ca o lipitoare prin țeava suportului, până jos, în scuipătoare. Bretelele îi atârnau până la genunchi. Menționez toate aceste amănunte pentru că ele erau cele care îți săreau în ochi și te făceau să iei cunoștință de prezența lui Harvey, în mai mare măsură decât ce se petrecea în mintea lui.

– Dacă-i adevărat, a zis, atunci chiar că e un fecior de târfă. A dat din cap. Stai jos. C.G. și cu mine am putea pleca la operă peste numai câteva minute. Trebuie să mă gândesc la asta. Să văd ce semnificație are tot scenariul ăsta. Mai întâi, un funcționar cu un așa-zis dosar e mutat de colo-colo la Washington, apoi trimis glonț în Coreea și apoi adus binișor îndărăt la Londra, iar acum se cheamă că-i în misiune specială pe lângă MI-6. Am putea vorbi despre un specialist dum-dum, pe care l-au tras sub pătură pe linie de rezervă în Gaura Șarpelui pe vreo două săptămâni. De ce nu? Un expert în demolări, ascuns în Gaura Șarpelui? Dar ce-o fi aruncat el în aer așa de imprecis, încât au fost nevoiți să-l zboare de colo-colo, prin toată lumea? Ce legătură are cu mine? De ce lucrează acum în Anglia pentru MI-6? Poate avea vreo legătură cu Suezul? Rahat! Întâmplarea face că am o slăbiciune pentru Wagner, mă

crezi sau nu, și astă-seară mă duc să-mi umplu urechile cu *Lohengrin*. Ai timp să ne întâlnim aici după operă?

– Vă stau la dispoziție.

– SM/CEAPA – repartizat la MI-6. Trebuie să-mi refac forțele.

Ceea ce am făcut și eu. Am coborât în vizuina care-mi ținea loc de birou la POTROACELE, am depus toate hârțoagele pe podea, am potrivit ceasul să sune la 11 p.m. și m-am cufundat în somn pe biroul meu atât de bine dereticat.

Puiul de somn din seara aceea mi-a permis să-mi revin din mahmureală și m-am trezit cu o poftă de mâncare sănătoasă și cu dorința de-a o vedea pe Ingrid. Abia am avut timp să-mi fac un sandviș din frigiderul care se găsea în bucătăria POTROACELOR, când am și auzit motorul lui Blackie-1 pe pista pavată din spatele vilei noastre căptușite cu saci de nisip. Văzând chipul domnului Harvey, de cum a intrat în bucătărie, papionul desfăcut, haina de seară deschisă și lăsând la vedere mânerele revolverelor sale, am renunțat la orice idee de a da pe la Die Hintertür în următoarele vreo două ore.

– Ei bine, am ajuns târziu și am fost nevoiți să defilăm ca la promenadă printre șirurile de scaune, chiar înainte de uvertură, a zis el. C.G. e teribil de scârbită. Nu poate suferi să treacă prin soiul ăsta de furci caudine. Mâncătorii ăia de varză te sâsâie. Al naibii sâsâit. Niște zgomote mici și pișăcioase. *Psss! Psss!* A trebuit să mă strecor pe lângă o babă arțăgoasă cu o diademă de diamant pe cap, care mă tot sâsâia, așa că i-am zis și eu în șoaptă: „Doamnă, suntem fiii și fiicele lui Parsifal".

N-am avut încotro și i-am aruncat o privire fără expresie.

A rânjit.

– Dacă ai vreo îndoială, seamănă confuzia. Strategiile Pokerului, volumul întâi.

– Am auzit astăzi despre reputația dumneavoastră la poker.

– Cine-i feciorul ăla de cățea patentat care te-a pus la curent?

– Domnul Crane.

– De gândit, gândește bine, dar nu-i în stare să joace. Dacă am vreo perspicacitate în joc, asta-i pentru că uneori pot citi gândurile câte unuia. A sughițat. Expresia interioară a domnului Harvey părea să ia întotdeauna drumul tubului digestiv.

– Hubbard, zicea el acum, îmi place să am mintea limpede. Urăsc impedanța.

– Da, domnule, am înțeles.

– Situația asta cu VESTIARUL. Mi s-a înfipt în creier. Este ea importantă sau nu face doi bani?

– Asta și încercăm să aflăm.

– Cele mai rele obsesii, a zis întrucâtva posomorât, încep cu măruntișurile cele mai mici. Pe dracu', creierul seamănă cu o stridie. Logica după care orice obsesie e o perlă prezumtivă. Am ascultat muzica și mi-am stabilit op-

țiunile. Am renunțat cu totul la americanul dum-dum, pe care britanicii l-ar ferchezui să-l trimită la Cairo. Britanicii nu vor accepta niciodată ideea că noi am avea un personal tehnic mai bun decât al lor. Prea sunt mândri.

– Și unde ajungem astfel? am întrebat.

– Sunt gata s-o iau aritmetic. Astă-seară am trecut peste regula pe care mi-am impus-o. În chestiile astea, cântărești ipotezele, nu te ții de scamatorii. Nu pornești la drum cu cel mai mare număr de posibilități, mai întâi pipăi cu grijă cel mai simplu scenariu. Corect?

– Corect.

– În regulă. Cu cel mai simplu scenariu. Să zicem că totul a fost un fiasco încă din prima zi. Asta presupune un puști prostănac, care are pe undeva un rabin. Un rabin destul de suspus, ca să știe cum se trag sforile. KU/SFORILE. Voia oare cineva să mi-o spună de la bun început? A făcut o pauză, s-a oprit asupra unui gând destul de multă vreme ca inima mea să-și oprească și ea bătăile, apoi a continuat. Să presupunem, dacă acesta este cazul, că rezultatul slab al VESTIARULUI, la cablograma despre Wolfgang, a fost un accident. Am luat în calcul această posibilitate pentru simplitatea ei. Cred cu toată convingerea în adagiul lui Occam. Te-au învățat asta la Yale?

Am dat din cap. Înainte de a-mi aduce prinosul, a recitat:

– Cea mai simplă explicație care acoperă un set de fapte disparate este obligatoriu explicația corectă. În regulă? a întrebat.

– Cam așa.

De fapt, adagiul lui Occam, după câte-mi aminteam eu, suna: *Pluralitas non est ponenda sine necesitate* – multiplicitatea nu poate exista fără a fi necesară –, dar nu era să-mi substitui propria mea erudiție erudiției lui.

Sughița gânditor.

– Scenariul nostru cel mai simplu nu reușește să ne spună totuși de ce-a fost nevoie de atâta risipă de energie pentru a-l proteja pe VESTIAR. Așa că-l resping. Prea nesemnificativ. Altceva se pune la cale. Face parte VESTIARUL dintr-o echipă? Dacă-i așa, atunci la ce s-au înhămat? Prima subipoteză: hai să-i dăm lui Bill Harvey și echipei sale un bobârnac. O subipoteză mai cuprinzătoare: unul din marii noștri mahări de la DC a combinat vreun giumbușluc la Berlin și asta-l implică pe Wolfgang. Eu sunt exclus. Ceea ce mă face nervos. Wolfgang e la un capăt al firului, iar eu aș putea fi la celălalt. Hai să zicem că-i timpul să luăm o băutură.

S-a sculat în picioare, s-a dus la frigider, a scos gustări și a amestecat o șarjă de Martini: a umplut shaker-ul cu gheață, a turnat un sfert de țol de scotch, l-a vărsat, apoi a umplut recipientul cu gin.

– Cele mai bune hoteluri din Chicago îl prepară așa, m-a informat el. Barul de la Ambasador și de la Palmer House. Trebuie să folosești gin de calitate. Scotch-ul îți adaugă gustul acela grețos de lenjerie, taman cum îl vrei. Alunecă mai bine pe gât.

A băut paharul pe care și-l turnase, și-a mai turnat un rând și mi-a întins și mie un pahar. Băutura a alunecat ușor. Ca un foc lin, ca o gheață blândă. Prin cap mi-a trecut ideea răzleață că, dacă aveam să scriu cândva un roman, îi voi pune acest titlu: *Foc lin, gheață blândă.*

– Să reluăm. Acum vii tu azi după-amiază și-mi întuneci mintea cu ipoteza domnului Crane. SM/CEAPA ar putea lucra cu MI-6. Ingenios. Aceasta explică cu siguranță de ce nu-l putem localiza la Stația din Londra. Dar tot aceasta mă aruncă pe mine în cel mai rău viciu al meu: prematura ejaculare intelectuală. Mă excită ipotezele cele mai îndrăcite. Dacă m-aș duce la un psihiatru, ar descoperi că am de gând să-i fac felul unui elefant. Că-n rest, asta fie zis în paranteză, am avut de-a face cu de toate. De parte femeiască, vreau să spun. Numai că Martini-ul ăsta o să mă pună să-mi scriu memoriile cât de curând. Când ginul ți-a atins sistemul nervos, păi atunci te-a și trăsnit. Zău că nu m-am dat jos de pe locomotivă, domnule Hubbard, doar mă încarc cu aburi. Heinrich ăia de la operă erau îngrozitori, *psss, psss.*

S-a lăsat o clipă pe spătar și a închis ochii. Nu îndrăzneam să sper. Știam că, dacă mă concentrez, adunându-mi toate forțele intelectuale, pentru a-l adormi, dar nu izbuteam să-i hipnotizez spiritul, o dată ce deschidea ochii, nu mai valoram o ceapă degerată.

– Foarte bine, a zis el. Resping ideea unui expert în demolări închiriat lui MI-6. Din câte știu, britanicii plantează bombe în grădina lui Nasser, dar, cum spuneam, nu vor apela tocmai la un om de-al nostru și, colac peste pupăză, asta ne-ar duce mult prea departe de Baza noastră de la Berlin. Și așa, cât s-a cântat *Lohengrin,* eu mărșăluiam în direcția contrară. O dată ce nu-s în stare să explic ce soi de om al CIA ar putea fi vârât în halul ăsta la MI-6, astfel încât noi să nu-i putem da de urmă, mă folosesc de o veche șmecherie hegeliană, cu care m-am procopsit pe când urmam Dreptul: răstoarnă premisele: ce-ar fi dacă acest señor Vestiar-Sfori-Fragment-Ceapă, alunecos și bălos, este vreun lucrător de-al englezilor – vreun mucos – care a reușit să-și scormonească un drum în CIA?

– O cârtiță? O cârtiță de-a englezilor?

– Ei bine, aproape că au mai reușit o dată cu Burgess și Maclean. La domnul Philby nici nu îndrăznesc să mă gândesc. O să-mi nenorocească gustul băuturii.

– Dar tipii ăia nu lucrau pentru englezi. Erau de la KGB.

– Toți europenii, dacă-i zgârii puțin, vezi că sunt comuniști. Corectez: potențiali comuniști. Nu există pe pământ un sentiment mai puternic decât sentimentul antiamerican. Pentru tot restul lumii, America este Grădina Raiului. Un jind incorigibil, cel mai urât sentiment care există pe mapamond.

– Da, domnule, am înțeles.

Și-a mai turnat o porție plină de Martini din carafă.

– Hai să presupunem că un grup din MI-6 a izbutit să implanteze o mică rețea autosuficientă în rândurile noastre. A sughițat înduioșat, meditativ, ca și cum stomacul lui intra într-un regim de pace. Hai, dă-i drumul, a zis el, fă pe avocatul diavolului.

– De ce-ar împinge lucrurile atât de departe? am întrebat. Nu mergem împreună când e vorba de o bună parte din informații? Cred că, dacă o aventură ca asta ar ieși la lumină, ei ar avea mai mult de pierdut decât de câștigat, infiltrându-ne.

– Sunt încă în relații destul de proaste cu Washingtonul. Nu le putem ierta încă faptul că au înălțat un pavilion regal ca să acopere cu el fundul lui Philby. Păi, da, era felul lor de a zice: „Cel mai rău englez de-al nostru înseamnă mai mult pentru noi decât cel mai bun detectiv de-al vostru". La ora asta, avem destul material de care ei au nevoie, să-l cunoască, dar nu li-l încredințăm. Nu putem. Nu atâta timp cât ei se dovedesc incapabili – fatal incapabili – să localizeze penetrările KGB din posturile lor cele mai înalte. Dacă nu-l miroseam eu pe Philby, s-ar fi putut cățăra până-n vârf. Ajunsese deja la penultimul nivel. Rușii și-au demonstrat abilitatea, și atunci, și acum, de a recruta pe viață tineri englezi. Cei mai buni tineri. E ca și cum tu, Hubbard, ai fi fost prelucrat de ruși încă din colegiu și ai intrat în Agenție tocmai ca să poți lucra pentru ruși. Urâtă poveste, chiar și numai să te gândești la ea – nu? Din câte știm, aceste lucruri se petrec în zilele noastre. Măcar acest postulat îl pot stabili. Șireții de englezi au motive să se strecoare în cea mai dragă țesătură a noastră. Le-aș da eu lor o cale să se manifeste. Bastarzi plini de inventivitate. Chiar dacă o cârtiță din asta englezească rămâne credincioasă englezilor și nu sovieticilor, și încă suntem atârnați de vârful degetelor. Pentru că, dacă există un singur agent al KGB-ului, pătruns până aproape de nivelul de vârf al lui MI-6, el va afla, mai devreme sau mai târziu, că au o cârtiță în rândurile noastre. Va găsi el o cale să pună mâna pe rezultatele noastre și să le treacă sovieticilor.

Eram uluit cum sugestia mea inspirată, făcută domnului Crane, că SM/CEAPA ar fi putut fi legat de MI-6, se transformase acum într-o amenințare la adresa Occidentului.

– Înspăimântător, repeta Harvey. Îngrozitor. Dar descopăr eu despre ce-i vorba. Sunt vreo doi englezi în orașul ăla al lor care-mi sunt datori cu niște servicii.

– Nu-mi dau seama, am zis. Dacă britanicii au plasat o cârtiță în Companie, de ce ar rechema-o la MI-6?

– O pot trimite în altă parte, din nou. Vor să rămână cu un pas înaintea noastră – așa cum au mai fost. Mă aștept să fi intrat în panică. O dată ce i-am luat urma, au decis să tragă pătura peste ea, readucând-o la MI-6, ca s-o protejeze.

– De acum înainte aceasta ar fi ipoteza dumneavoastră principală? am articulat eu.

– De acum înainte – da. S-a oprit din sorbitul Martini-ului. Dar ce-avem de făcut mai întâi? a întrebat el.

– N-am de unde să știu.

– Păi, să ne întoarcem la ipotezele mai vechi. Să le luăm una câte una, la pas. De la cea mai simplă la cea mai complicată. Numai o ipoteză găunoasă nu progresează la o a doua privire.

– În regulă.

– Astfel eu, Hubbard, mă întorc la cea mai simplă dintre ele. O ții minte?

– Da, domnule.

– Explică.

– Avem un fiasco total încă din prima zi.

– Și? a întrebat el.

– Pornește de la ipoteza unui biet puști care are un rabin undeva sus de tot.

Acum mă privea drept în ochi. Mă așteptam la așa ceva în ultimele săptămâni. Era renumit pentru abilitatea lui de a se uita la tine ca și cum el ar fi fost mort, iar tu aveai să fii în curând. Privirea lui era lipsită de lumină, de compasiune, de umor – doar greutatea mohorâtă a unei suspiciuni nepărtinitoare.

Am ținut piept examenului, dar, atunci când și-a întors privirea, proasta dispoziție mi-a revenit. Ginul adăugat peste ce mai băusem cu puțin timp în urmă își făcea de cap. Am mai luat însă un pahar.

– Da, aceasta a fost, am zis eu, prima dumneavoastră ipoteză.

– Corect. Ți-am cerut să-mi alcătuiești o listă cu tinerii ofițeri despre care aveai cunoștință că au fost trimiși de la Fermă în Gaura Șarpelui. Apoi, ți-am spus să faci rost de criptonimele lor luând-o pe la Cotitură.

– Da, domnule, am înțeles.

– Ai făcut-o?

– S-ar putea să fi rămas în urmă.

– În regulă. Știu cât de ocupat ai fost. Toți suntem rămași în urmă. Mâine, totuși, pui mâna pe telefon, vorbești la Washington și-mi aduci numele lor.

– S-a făcut.

– Ai pus vreodată piciorul în Gaura Șarpelui?

Să fi fost acesta momentul crucial? Un anume instinct mi-a șoptit să răspund prin:

– Da, domnule.

– Da, a spus el, am auzit că ai fost văzut pe acolo.

– Ei bine, abia dacă am pus piciorul, am zis. Cred că putem începe totuși cu mine.

– Care a fost criptonimul în zilele când te duceai în Gaura Șarpelui?

– Nu vă amintiți, domnule? V-am spus că nu vi-l pot dezvălui. Era de la Serviciul Tehnic.

– Și totuși, intrai în Gaura Șarpelui cu propriul criptonim.

– Da, domnule.

– E înregistrat pe undeva?

– Nu am nici o idee. Semnam la intrare într-un registru.

– Ți-aș putea obține probabil criptonimul din el. Dar hai să economisim timp. Desfășoară ultimul set de afirmații, te rog. Ochii lui erau acum tot atât de liniștiți și de limpezi ca sticla unei ferestre.

– Ei bine, domnule, am așteptat mai tot timpul să fiu abilitat pentru Serviciul Tehnic și am fost instruit să mă folosesc de o acoperire ca Gaura Șarpelui. Colegii mei din Washington aveau impresia că mă duc să lucrez acolo zilnic. De fapt, ca să-mi susțin această acoperire, mi s-a dat o legitimație de intrare în Gaura Șarpelui și vreo câteva dimineți m-am făcut că mă aflu în treabă pe acolo. Luam un dosar, străbăteam coridorul și-l aduceam înapoi. S-ar putea spune, cred, că era ceva analog cu situația mea de aici, de la Departamentul Apărării.

– Cu care dintre camarazii tăi s-a întâmplat să te întâlnești în drumurile tale?

– Asta nu reușesc să-mi aduc aminte. Mi-am scobit creierul. Nu-mi amintesc de nici unul. Acest fapt, cel puțin, era adevărat. Din plutonul nostru fusesem singurul trimis acolo.

– Dar de lucrat n-ai lucrat propriu-zis acolo?

– Nu, domnule. În nici un fel.

– În regulă, să zicem că pentru seara asta am isprăvit.

– Da, domnule.

– Mâine dimineață dă-ți telefoanele la Washington.

– S-a făcut.

Am dat să mă scol. A ridicat o mână.

– Hubbard, deocamdată, subscriu la ipoteza cu MI-6. Dar am să te pun și pe tine sub lupă. Pentru că e prima dată când mi-ai spus că ți-ai tocit întrucâtva pingelele în Gaura Șarpelui.

– Îmi pare rău, domnule. Vreți să mă credeți? Era un amănunt atât de neînsemnat, încât nu m-am gândit.

– Bine, nu-mi mai sta acolo cu înfățișarea aia de Iuda Iscariotul. Ai lucrat pentru mine. Nu întorc eu așa ușor macazul cu oamenii. Doar atunci când cad la testul cu detectorul de minciuni.

– Da, domnule, am înțeles.

Am ieșit din încăpere fără să trântesc ușa. Pornirea mea de a o căuta pe Ingrid dispăruse. Aveam nevoie de Harlot, nu de ea. Nu era loc de alegere, trebuia să mă duc la Departamentul Apărării și să fac uz de telefonul special.

A fost pentru prima dată când, după lecțiile primite la Fermă, mă foloseam de tehnicile învățate pentru a-mi pierde urma, luând un taximetru de la POTROACELE până la Charlottenburg, unde am coborât și am mers pe jos o jumătate de milă înainte de a face drum întors, luând un alt taximetru, care m-a dus până la vreo câteva corpuri de case de Departamentul Apărării. Am descoperit astfel că era cu neputință să te asiguri că n-ai vreo coadă. O stradă goală își are umbrele ei, făcând o cursă cu un taximetru, noaptea, mașinile care trec și reapar te năucesc. Am apreciat la optzeci la sută probabilitatea că nu fusesem urmărit, chiar dacă starea mea emoțională tindea să-mi înjumătățească șansa.

Harlot, pe care am avut norocul să-l găsesc fără întârziere, venise acasă pentru cină. A ascultat relatarea mea, dând o atenție deosebită episodului cu Butler și Wolfgang, apoi convorbirii mele cu Crane și confesiunii mele distorsionate față de Bill Harvey, privitoare la Gaura Șarpelui. Am luat în considerare dacă să-i povestesc sau nu despre Ingrid, chiar dacă era improbabil ca ea să aibă de vândut vreo informație, dar am ales tăcerea. Trebuia să dau întâietate lucrurilor importante.

– În regulă, a zis când am isprăvit, e limpede că Harvey se concentrează asupra celor două scenarii extreme: cel mai simplu și cel mai complicat. MI-6 și tu, dragă băiete.

„Dragă băiete" a expediat un „hm" metalic prin firul telefonului special.

– Da, am zis, e concluzia la care am ajuns și eu. Vocea mea probabil cârâia, tăindu-și drum prin cifrator și descifrator, ca un stol de pescăruși.

– Am să fac astfel, a continuat Harlot, ca balanța să încline înspre partea lui MI-6. Am eu un prieten acolo. O s-o facă pentru mine. În zilele care urmează, Harvey va fi îndemnat să privească în direcția colegilor noștri britanici.

– Și ce se va întâmpla atunci când nu va putea descoperi cine e?

– Se va întoarce la tine.

– Da, domnule, am înțeles.

– Până una-alta, mă voi adresa Arhivelor, a zis Harlot, și voi face rost de câteva criptonime pe care vei putea pretinde că le-ai cules pe la Cotitură. Câțiva trântori nevinovați, acolo, din Gaura Șarpelui. Îi vom alege, mai mult sau mai puțin, pe cei care-ți sunt apropiați ca vârstă, astfel încât Harvey să fie în continuare convins că te ocupi de misiunea pe care ți-a dat-o. Apropo, cunoști vreun criptonim?

– Da, am îndrugat, dar este oare cinstit? Nu doresc ca un coleg să aibă de suferit în cariera lui.

– Nu se va ajunge niciodată la asta. Am luat deja o hotărâre. Ai intrat în beleaua asta din cauza mea. Am oricum treburi la Berlin, și nu cu altcineva, ci chiar cu domnul Harvey, așa încât vin într-acolo.

Nu știam cum să iau aceste noutăți: ca pe-o promisiune de ajutor sau ca pe o garanție că soarta mea aluneca astfel, încă puțin, într-un vârtej periculos.

– Pentru moment, a urmat el, pune-o pe doamna Harvey să-ți vorbească despre hotărârea soțului ei de a se transfera de la FBI la CIA.

– Pe atunci nu era măritată cu el, am îndrăznit eu.

– Știu asta. Vreau doar să-mi fac o idee despre ce i-a povestit Bill Harvey. Încearcă s-o aduci pe doamna la amănunte. Înarmează-te cu perfidie.

– Nu știu dacă aș avea sentimentul că sunt corect, am zis. Ea s-a purtat bine cu mine.

– Vorbești ca soră-mea mai mică, pe care n-am avut-o niciodată, mi-a dat peste nas Harlot.

– Hugh, cu tot respectul pe care ți-l datorez, și eu te respect...

– Harry, ești prins într-un joc dur. Astfel încât, din clipa aceasta chiar, aș dori să încetezi cu smiorcăitul. Conștiința ta a fost aceea care te-a purtat spre această profesiune. Acum, descoperi că profesiunea ta îți va obliga conștiința să se vadă prea adesea într-o lumină nefavorabilă, ticăloasă, atroce și mefitică.

– Mefitică?

– Pestilențială. N-aș fi deloc surprins dacă fierul, presupunând că fierul ar avea sentimente, s-ar simți în același fel când este obligat să-și cedeze sulful pe care-l conține furnalului, în timp ce se transformă în oțel.

– Am s-o fac, m-am auzit spunând. Nu știu dacă intervenise deja oțelirea conștiinței mele sau dacă misiunea însăși îmi făcea plăcere. Părea că ceva nou și necunoscut își face loc în mine.

– Obține amănunte, a zis Harlot. Cu cât mai multe amănunte, cu atât mai bine.

– Are lacăt la gură.

– Da, dar își iubește soțul. Sau, cel puțin, așa mi-ai spus. De aceea, orice nedreptate care i s-a făcut vreodată trebuie să fie gravată în memoria ei. Când cei cu lacăt la gură se-apucă să vorbească, te poți trezi în fața unei cataracte de vorbe. O dată ce J.Edgar Buddha se pare că a fost ființa grațioasă care i-a spus lui Bill să dispară din ochii lui, insistă asupra jignirii pe care o resimte.

– Te rog, transmite-i lui Kittredge cele mai bune urări din partea mea, am spus.

– Firește.

– Hugh?

– Da?

– Ce-ar fi dacă aș da eu de urma lui Wolfgang? Pornind de la ipoteza că tipul din speluncă era Wolfgang.

– Bine marcat, Harry. Pregătește terenul. S-ar putea să vreau și eu să-i arunc o privire.

– Când vii?

– De acum în trei zile.

După ce am lăsat telefonul în furcă, mi-a trecut prin cap că s-ar prea putea ca situația să-și găsească o ieșire mult mai curând.

Nu conta. Mă simțeam prea excitat ca să dorm. M-am dus deci s-o caut pe Ingrid, dar era seara ei liberă și Die Hintertür pustie. Am stat la bar și am flirtat cu Maria, care, la rândul ei, m-a tachinat în legătură cu Ingrid. Se vedea cât de colo că primise raportul.

– Asta a fost, am zis, dar eu aș merge mai degrabă cu tine. Maria mi-a zâmbit cu zâmbetul ei misterios. Nu știam ce-o amuza atâta, dar două zile mai târziu, pe lângă toate celelalte, am plătit și cu o blenoragie.

10

La infirmeria militară, unde mă dusesem pentru tratament, m-am văzut cu Dix Butler. Era pentru prima dată că-l întâlneam din noaptea pe care o petrecusem bătând împreună orașul și mi-a oferit un ghid rapid de etichetă sexuală: nici un cuvânt despre episodul din casa conspirativă. Din motive de bună-cuviință, nu exista. În schimb, a făcut o glumă despre pățania noastră și mi-a căzut o piatră de pe inimă că lua lucrurile așa de ușor. Eu nu le luam. Ezitasem să mă adresez unei infirmerii americane, pentru că erau obligați să-mi înregistreze numele. Pe de altă parte, pentru neraportarea unei boli venerice, regulamentele noastre prevedeau mustrări serioase. Din câte umbla vorba, în dosarul meu 201 nu avea să figureze nici o specificare despre vizita mea.

Dacă am ales calea oficială, faptul se datora instruirii medicale primite de tinerii ofițeri pregătiți pentru Berlin. Ni se explicase că nu-i recomandabil să apelăm la un doctor din Berlinul de Vest atâta timp cât nu puteam ști niciodată dacă nu era un agent est-german. Informațiile RDG aveau liste la zi ale personalului ținând de Departamentul Apărării și de Agenție. O dată ce doctorii localnici aveau obligația să comunice toate cazurile de boli venerice autorităților sanitare din Berlinul de Vest și o dată ce aceste dosare se aflau la fel de bine la dispoziția poliției est-germane, puteai sfârși în mâinile acesteia. Te puteau șantaja cu faptul că n-ai raportat infecția mai întâi celor care te-ar fi putut ajuta din partea Agenției. Ceea ce mi-a sunat convingător.

Totodată constituia o violare a dreptului la intimitate, o dată ce introducea CIA în problemele mădularului meu infectat. Aș fi vrut să mă lase singur, cu rușinea și cu mândria mea (iar de aici, în pofida a tot și a toate, venea principala mea suferință!), și nu doream deloc să dau amănunte despre noaptea cu pricina. Mai mult decât atât, cei de la infirmerie mi-au cerut numele femeii care-mi transmisese infecția.

– Nu știu, am replicat. Au fost mai multe.

– Fă-ne o listă.

Am dat câteva nume imaginare – Elli, Käthe, Carmen, Regina, Marlene – și le-am plasat în baruri diferite.

– Ai face bine s-o lași mai încet cu viața sexuală, a zis doctorul.

– Prima dată ești socotit necopt.

– Mai vino tu bolnav și-ai să vezi cum ți se trece în 201. A doua oară ți s-a pus eticheta.

– E-n regulă.

Mă săturasem să tot spun „e-n regulă". Prezența lui Dix Butler mă mai liniștea. Venise și el la infirmerie și era de presupus că știa ce-i de făcut în asemenea chestiuni.

– Ai menționat vreodată în fața lui Bill Harvey că am fost în Gaura Șarpelui? am întrebat în timp ce stăteam în sala de așteptare.

– Da.

– Când?

– Acum vreo trei-patru zile. Unchiul Bill m-a întrebat la telefon.

– Știi, am trecut pe-acolo numai pentru acoperire.

– Adevărat? Acoperire pentru ce?

– Dar nu mai spui nimănui? am zis.

– Nu, până la următoarea anchetă. Află de la mine, băiete, că eu mă iau după ce spune unchiul Bill. El m-a adus aici, și m-a ales dintr-un sac de răcani.

– Bun, am fost la Serviciul Tehnic.

– Cu Rosen.

– Pe Rosen nu l-am întâlnit niciodată.

– Primesc mereu scrisori de la Rosen. Lungi cât un manuscris. Vorbește despre munca lui. Garantat că nu-i zdravăn. Și-a petrecut timpul urmărind o târfă din San Francisco în oglindă. Tipa strecura diferite droguri în băuturile ageamiilor, ca să vadă după care din ele nătărăul își dă drumul la gură mai mult.

– Mă lași să arunc o privire în scrisorile lui Rosen?

– Dacă-i destul de nebun să le scrie, de ce nu ți le-aș arăta.

Și, probabil, pentru că fusesem destul de prost să-i spun despre postul meu la Serviciul Tehnic, Dix n-avea să vadă nici un inconvenient să i-o repete lui Harvey. Mă simțeam ca după o cacealma la poker.

Observasem niște schimbări în mine. Dacă decăzusem din grațiile Regelui Bill, nu mă simțeam chiar atât de slab cât timp îmi păstram un soi de tărie specială. Nu știu dacă oțelirea conștiinței mele chiar începuse, dar nu mă simțeam altfel decât un soldat care, antrenat într-un ritm considerabil timp de un an de zile, se trezește deodată în toiul luptei și, spre surpriza lui, găsește în ea un mod superior de a trăi. Puteam muri peste o zi sau peste un ceas, dar cel puțin nu mai aveam griji. Trăiam cu toate simțurile treze. Cele mai mici legături își căpătau însemnătatea lor. Puteam să n-o mai văd vreodată pe Ingrid,

dar imboldul imperios de a o proteja era instinctiv. Descopeream că lupta mă umplea de voioșie și, totodată, de regretul pentru cât de scurtă putea fi viața mea (în cazul dat, cariera mea), dar mă simțeam calm.

Harvey stabilise noul meu statut în dimineața următoare convorbirii mele telefonice nocturne cu Hugh Montague.

– Puștiule, a zis el, am să-ți limitez accesul.

– Da, domnule, am înțeles.

– Nu știu cât va dura. Nădăjduiesc să se rezolve curând. Ai o șansă, oricum.

– Vă rog?

– M-a sunat azi-de-dimineață, la opt, Crane. Și-a petrecut ultimele două zile certându-se cu MI-6. La început, nici un răspuns. Apoi, i-au dat asigurări că nici urmă de zeamă de ceapă prin birourile lor. Șase ore mai târziu, adică azi, la șase dimineața, l-au sculat din somn cu un telefon dat acasă. „Stai așa", i-au zis, „că lucrurile sunt complicate. Nu-ți putem spune mai mult."

– Așadar, SM/CEAPA este la MI-6, am sărit eu. Harlot dăduse măcar un telefon hotărâtor.

– Așa s-ar părea, nu? a zis Harvey.

– Bine, domnule, rămân la păstrare atâta timp cât socotiți de cuviință, dar nu văd...

– Puștiule, ține-ți udul...

– Domnule Harvey, nu veți primi nimic în plus de la MI-6, nici pe loc și probabil nici mai târziu, iar eu rămân atârnat de-o cracă pe totdeauna. Dumneavoastră ați putea-o însă tăia încă de pe-acum.

– Nu aprecia tu ce pot și ce nu pot stabili eu.

Mi-a venit o idee.

– Îmi permiteți să ghicesc?

– Probabil că nu vei găsi soluția.

– Veți asmuți MI-5-ul asupra lui MI-6.

Firește. Trebuia să cunoască numerele celor din MI-5 încă de pe când lucra pentru FBI.

– Pot obține o explicație-două, a mărturisit el. Mă uimea, date fiind noile lui bănuieli, că-mi spune atât de multe, și totuși aveam sentimentul că-l înțeleg. Îi plăceam. Fusesem un elev silitor. Adevărul era că dacă mi-ar fi cerut să mă explic odată pentru totdeauna, ar fi făcut el însuși o parte din drum, venindu-mi în întâmpinare.

Până către sfârșitul după-amiezei, Harlot mai făcea încă o mutare. Primeam o cablogramă din Washington, cu numele a trei inși care lucrau în Gaura Șarpelui. Numele erau însoțite de criptonimele lor. Descifrate, sunau: CALITATE PENTRU SMITH, DOBORÂRE PENTRU ROWNTREE, PAȘTE PENTRU O'NEILL. KU/CORUL.

KU/CORUL era unul din vechii mei colegi de cameră, Ed Gordon. Mă lăsa fără grai caracterul deschis al mesajului lui Harlot și eficacitatea mutării. Anchetat, Ed Gordon ar fi tăgăduit expedierea acestei cablograme, dar, chiar așa, cine l-ar fi crezut? Presupunând că îmi satisfăcuse cererea de a-mi face rost de niște criptonime pe la Cotitură, oare o putea recunoaște? Bietul Ed Gordon. Nu-mi plăcuse niciodată prea mult. La cei douăzeci și opt de ani ai săi ajunsese pe jumătate chel iar pe fața lui stăruia, marcându-i-o, o umbră albăstrie de la perii bărbii, pe care și-o rădea de două ori pe zi, și irosise o grămadă de timp la Villanova, bătându-și capul dacă să se îndrepte spre CIA sau FBI. Pe deasupra, era pedant și nu putea suporta să piardă într-o dispută. Bietul Ed Gordon. Își putea pierde testiculele într-o dispută. Da, îmi simțeam nasul la fel de insensibil ca al unui veteran călit în luptă. Unul bun. Aveam cu ce-l alimenta pe Regele Bill încă înainte de încheierea zilei de lucru. S-a uitat peste cele trei criptonime și a mârâit.

– Cum ai pus mâna pe materialul ăsta? m-a chestionat el.

– Domnule, sunt sigur că nu vreți s-o știți.

– Poate că nu vreau. Mi le-a înapoiat. Mai poți obține și altele? m-a întrebat.

– Nu de la o sursă primară.

– Încearcă de la a doua mână. Oamenii mei din Washington pot sta cu ochii pe câțiva dintre băieții ăștia, după ce le verificăm dosarele. Dar o dată ce actorul principal pare a fi la MI-6, va trebui să mai aștept. Diseară îmi iau zborul spre Sudul Germaniei. Mă întâlnesc cu cineva.

Presupuneam că Bill Harvey se ducea la Pullach, chiar la sud de München, unde generalul Gehlen stabilise Cartierul General al BND-ului.

– Nu va fi un zbor lung, am zis.

A scuturat din cap.

– Merg cu mașina. Noaptea, distanța poate fi parcursă sub cinci ore, cu verificările la punctele de control cu tot, dar trebuie să te menții la 150-160 kilometri pe oră în cea mai mare parte a drumului. Câteva pahare de Martini, acolo, nu strică nimănui. Un pui de somn și în zori voi fi tocmai bun pentru omul meu.

– Aș dori să pot merge cu dumneavoastră, am izbucnit eu.

– Puștiule, lasă delirul.

– Cine mă înlocuiește?

– Am întotdeauna pe cineva de rezervă, pe care mă pot bizui.

– C.G.?

– Vine cu mine. A ținut să-mi strângă mâna. Ne vedem în vreo două zile. Fă-mi rost de ceva material.

– Domnule Harvey!

– Da?

– Vă rog, nu-i spuneți lui C.G. că sunt *persona non grata.*

Părea că asta-i plăcea.

– Puștiule, ești o captură a naibii de afurisită, a zis.

L-am lăsat la biroul lui vegheat de bombele cu termit. Îmi deveniseră la fel de familiare ca mutrele unor rude lugubre.

Abia intrasem de câteva minute în camera mea, când telefonul a sunat. Era Harvey.

– Fă-ți geamantanul, a zis. Vii cu noi.

Am început să-i mulțumesc, dar mi-a tăiat-o:

– În nici un caz mie, a spus, nu mie. Celui pe care urmează să-l vizitez. Mi-a cerut să te iau cu mine. Zice că te-a cunoscut la Washington.

– M-a cunoscut?

Nu-mi dădeam seama deloc cine putea fi. Să fi fost Harlot? Să fi sosit oare și să se fi oprit direct la Cartierul General al BND-ului? Dădea oare astfel pe față legătura dintre noi? Următoarele cuvinte ale lui Harvey aveau să înlăture însă această ipoteză.

– Nici măcar nu-mi pot imagina cum naiba de l-ai întâlnit, a zis el. Mâncătorul de varză nu dă prea des pe la Washington.

11

N-am putut pleca până la miezul nopții. Părea că aveam dificultăți în a face plinul la benzină. Harvey nu voia să apeleze la punctele de aprovizionare militare americane de pe traseu, deoarece unele din ele – mai ales noaptea – erau deservite de civili germani, și nici nu-i surâdea ideea să oprim pe nepusă masă la vreo bază a Armatei, unde am fi fost nevoiți să trezim vreun sergent de manutanță, să ne aducă cheile rezervorului de benzină.

– Ultima dată am pierdut un ceas cu asta, a bombănit el. Afurisita de cheie era în pantalonii sergentului, agățați în cuierul unei case de toleranță.

– Bill, chiar trebuie să faci caz din orice? a întrebat C.G.

Problema era că nu aveam cum stivui destule bidoane nemțești de cinci galoane fiecare în portbagajul Cadillacului și Harvey nici nu voia să audă de vreo canistră atașată în exteriorul mașinii.

– Un bun ochitor ne-ar putea nimeri, iar glontele ar putea fi exploziv.

– Bill, de ce nu luăm avionul? l-a întrebat ea din nou.

– La baza aeriană avem doi mecanici nemți. Un avion poate fi mult mai ușor sabotat. Ceea ce sunt dator să știu.

Manutanța a mai înghesuit o canistră auxiliară antiglonț în portbagaj și, cu două ceasuri întârziere pierdute cu furniturile de benzină și unul în așteptarea unor hârtii de ultim moment, am luat-o din loc, cu domnul Harvey pe bancheta din față, ca trăgător, în timp ce C.G. și cu mine ocupam bancheta din spate.

A fost, așa cum promisese, o cursă rapidă. Punctul de control de la autogara Brandenburg nu ne-a făcut nici o dificultate în pătrunderea pe teritoriul Germaniei de Est și nici un al doilea post de control, cu o oră mai târziu, atunci când autostrada care ducea spre sud a revenit pe teritoriul Germaniei de Vest. Străbăteam șesuri întunecate, în timp ce el dădea de dușcă paharele cu Martini și ne povestea despre un agent sovietic capturat, care avea un mesaj micropunctat într-o plombă.

– Eu l-am prins pe feciorul de târfă, ne-a informat el. Făceți-i o radiografie nemernicului ăstuia mincinos, am spus, și eram foarte sigur că între lucrarea dentară și fundul cavității exista un perete fictiv. Ori dentistul lui nu face doi bani, ori mesajul micropunctat e chiar acolo, le-am spus eu celor din echipa noastră. Așa că am scos plomba flăcăului. Evrika: am găsit mesajul micropunctat. Da-da, rușii nu se lasă de meserie. Ați auzit de pistolul lor cu acid prusic? Mergi pe stradă și agentul lor vine la tine, apasă pe trăgaci și, *poc!*, ești un om mort. Dacă autopsia se face cu o întârziere de numai câteva ceasuri, urmele de otrăvire au și dispărut. Iată de ce nu umblu pe jos prin Berlin. Prefer ca prietenii mei să știe că am fost curățat de sovietici, decât să se întrebe dacă nu cumva mi-a plesnit vreun vas de sânge de la prea multă pileală. Și-a umplut iar paharul cu Martini. Antidotul pentru un atac cu acid prusic, Hubbard, a spus el, presupunând că te aștepți la o manevră de acest fel asupra persoanei tale, este să înghiți niște tiosulfat de sodiu înainte de-a ieși. Reține doza din Manualul secret 273 – AQ, pe care-l găsești în dulăpiorul farmaceutic de la POTROACELE, sau, mai comod, pentru că, în mod normal, dispui de vreo 10-15 secunde înainte de-a te întâmpina liniștea cea mare, poartă în buzunarul de la vestă câteva capsule de amilnitrat. Înghite-le cât poți de repede după atac. Eu am întotdeauna câteva la îndemână. A deschis compartimentul pentru mănuși, a scos de acolo o sticluță și și-a umplut căușul mâinii. Uite, a zis, trecându-ne vreo duzină de capsule lui C.G. și mie, țineți-le pe lângă voi. Hei, fii atent la căruțele alea, Sam!, a zis el șoferului, fără nici o tranziție, ocolește cu grijă orice căruță pe care o vezi, și Sam a făcut stânga la viteza de o sută de mile pe oră, punând distanță între noi și un cal cu o căruță târându-se la pas, în dreapta noastră. N-am nici un pic de încredere în nici unul din țăranii care trec la două noaptea pe șoselele astea cu carul, a declarat el și s-a întors la pistolul cu otravă. Am văzut o dată o demonstrație din asta la Pullach, adică acolo unde mergem acum, Hubbard, în caz că n-ai ghicit.

– Am ghicit.

– Alde Heinrich au ucis un câine de dragul nostru. Omul BND-ului care a făcut scamatoria s-a dus până la el, a apăsat pe trăgaci și a ieșit pe ușă. Câinele a căzut trăsnit cu cele patru picioare care-ncotro. A murit în decurs de un minut. Totul, în dosul unui geam.

– Ce n-aș da să pun mâna pe cei care au omorât câinele, a zis C.G.

– Un câine de pripas mai puțin, a zis Harvey, dar imaginea lui îți rămâne pe retină pentru totdeauna. Rușii nu se dau înapoi de la nimic.

– BND-ului îi plac lucrurile astea, a insistat C.G.

– Ia stai puțin, a zis Bill Harvey, îi calomniezi pe prietenii domnului Herrick Hubbard, care l-au invitat să-și petreacă week-end-ul la Pullach.

– Îți jur, Șefule, că nu știu despre ce-i vorba.

– Ia aruncă o privire aici, a zis, întinzându-mi o fișă de cinci pe șapte, acoperită pe față și pe verso cu un text dactilografiat la un rând.

REINHARD GEHLEN

În prezent, președinte al BND, cunoscut anterior ca organizator al Cartierului General de la Pullach, de pe malul râului Ysar, la șase mile sud de München. La început, un mic conglomerat de clădiri, baracamente și bunkere.

Ridicat în 1936, pentru a-i adăposti pe Rudolf Hess și statul lui major. Mai târziu, rezidența lui Martin Bormann. După Al Doilea Război Mondial, Serviciul Militar de Informații al Statelor Unite i l-a destinat lui Gehlen. Generalul și-a instalat birourile și domiciliul în „Casa Albă", un edificiu încăpător din două niveluri, aflat la origine în centrul proprietății. În marea sufragerie de la parter a Casei Albe, zugrăveala de pe pereți a rămas aceeași. Femei germane cu pieptul bogat, împletind ghirlande din spice de grâu. Sculpturi de bărbați tineri în atitudini de gimnaști înconjoară arteziana din grădină.

În prezent, Pullach a fost suplimentat cu mai multe clădiri moderne. Trei mii de ofițeri și alt personal civil lucrează acolo. Gehlen are 5,7 picioare înălțime și e aproape chel. În fotografiile mai vechi, era slab. Acum a luat în greutate. Poartă adesea ochelari aproape negri. Urechile, foarte mari. Umblă încălțat în pantofi cu talpă de crep. Foarte devotat familiei.

Criptonime: singurul pe care-l avem la dispoziție: dr. Schneider. Nu dispunem de prenume. Atunci când călătorește sub numele de dr. Schneider, e reputat pentru diferitele sale peruci.

Să fi fost acesta bărbatul pe care-l întâlnisem în casa de lângă canalul Ohio? Dr. Schneider? Omulețul cu urechi mari, care se văicărea la fiecare mutare de șah a lui Harlot? Îmi simțeam mintea înfrigurată. Acum, știam ce-nseamnă să fii înfrigurat.

– Băieții lui Gehlen aveau o lebădă, a început Harvey, pe care au dresat-o să înoate în direcția unui semnal ultrasonic. Cei din organizație îi prinseseră pe sub aripi niște săculeți impermeabili. Lebăda străbătea lacul Glienicker, de la Potsdam până la Berlinul de Vest, lăsa aici o mână de documente – pe care le aducea în săculeți –, prelua noile instrucțiuni și plutea înapoi pe sub podul din zona est-germană, unde santinelele rusești îi aruncau firimituri de pâine. Asta zic și eu curier.

– Îmi place povestea, a zis C.G.

– Pe de altă parte, a urmat bărbatul ei, mai demult, pe când organizația lui Gehlen se dezvolta lună de lună, mâncătorii de varză sufereau de-o cronică

lipsă de fonduri. Gehlen ne spărgea urechile cu bocetele lui. Renunțase la tot câștigul lui pe lângă armata noastră și a semnat un contract cu CIA, iar noi am împins bănetul cu furca, destul de repede ca să ținem pasul cu el. Ei bine, de fapt, îi plăteam o avere, dar tot nu-i era suficient. Ce mai pui de lele nesătul! Nu pentru propriul lui buzunar, ci ca să-și pună pe picioare organizația. Astfel a luat sub control toate Agențiile Generale.

– Ce-s alea? a întrebat C.G.

– Un fel de echivalent al Stațiilor noastre, dar instalate în fiecare oraș german mai important. „Îmbogățiți-vă singure", le spunea generalul Gehlen Agențiilor sale Generale, iar apoi lua legătura telefonică cu vechii lui prieteni din Armata Statelor Unite. Oricum, Gehlen și băieții noștri au copt împreună manevra asta bazată pe încredere. Agențiile Generale au adus pe tavă Poliției Militare Americane vreo doi agenți mărunți ai RDG, poliție care altfel n-ar fi recunoscut un spion inamic decât dacă se declara ca atare. Ei, și, pentru că băieții noștri s-au ales cu vreo câțiva portari aflați pe listele de plată ale sovieticilor, Poliția Militară răsplătește Agențiile Generale cu câte-un vagon de țigări. Compania vinde repede țigaretele pieței negre și-și face rost de fonduri pentru plata salariilor. Cum au pus însă mâna pe banii peșin, Poliția Militară confiscă marfa și i-o înapoiază Companiei, care o revinde pe loc altor bișnițari. Aceleași zece mii de cartușe de Camel sunt revândute de cinci sau șase ori. Toate acestea, dragă prietene, se întâmplau spre sfârșitul anilor '40, cu mult înainte să vin eu aici. Frumoasele vremuri de odinioară.

– Povestește-i întâmplarea cu generalul Gehlen și domnul Dulles, a zis C.G.

– Da, a mormăit el și a tăcut. Îl simțeam cum lupta cu tentația de a-mi mai povesti o anecdotă. Să-și fi adus aminte că eram în dizgrație?

– Spune-o, a repetat C.G.

– Bine, s-a dat bătut. Ai auzit vreodată de generalul-maior Arthur Trudeau?

– Nu, domnule.

– Trudeau a fost șeful Informațiilor Armatei Statelor Unite acum doi ani. Când cancelarul Adenauer a făcut o vizită la Washington, în 1954, Trudeau a reușit să schimbe o vorbă cu el și l-a atacat pe Gehlen. Trudeau avea fixul să-i spună lui Adenauer că CIA n-ar trebui să sprijine o organizație vest-germană condusă de un fost nazist. Dacă una ca asta ajungea la urechile presei mondiale, era de rău pentru toți cei implicați. „*Ja*", face Adenauer. Și-i explică lui Trudeau că el nu-i iubește pe naziști, dar că în politica germană nu poți face o omletă din trei ouă fără ca unul să fie alterat. Unii din oamenii lui Adenauer îi comunică această convorbire lui Gehlen, care se plânge lui Allen Dulles. Directorul nostru se duce cu asta la Casa Albă și-l informează pe generalul Eisenhower că generalul Trudeau calcă în picioare interesele americane.

„Am auzit", îi spune Eisenhower lui Dulles, „că Gehlen ăsta al tău e o afacere scârboasă".

„Domnule Președinte, în spionaj nu există arhiepiscopi", zice Allen. „Gehlen poate fi un pungaș, însă nimeni nu mă obligă să-l invit în clubul meu".

Și-a ieșit o încăierare generală. Secretarul de Stat pentru Apărare și Statul Major General erau de partea lui Trudeau. Și totuși, Allen a câștigat. John Foster Dulles are întotdeauna ultimul cuvânt pe lângă Președinte. Trudeau a fost trimis în Extremul Orient, la comanda unei unități de aviație. Cu toate acestea, Gehlen a fost marcat. Trebuie să fi ajuns la concluzia că banii germani sunt mai siguri decât banii americani. Peste un an i-a convins pe-ai lui, la cel mai înalt nivel, să treacă Organizația în serviciul germanilor. Și acum avem BND-ul. Și-am încălecat pe-o șa. Destul ca să-ți îmbogățesc mintea. Spune-mi, băiete, ce știi tu despre prietenul nostru?

Mă așteptam în orice moment să-și întrerupă anecdotele și să-mi pună această întrebare. Avea obiceiul să-ți povestească un basm frumos cu toată puterea unui leu care-și strânge bucata de carne cu ambele labe. Și-apoi – hap! – deveneai și tu o parte din prânzul lui.

– Despre om nu știu prea multe, am spus, dar, în tăcerea care s-a așternut, am fost obligat să adaug: Vă spun amănunțit tot ce știu.

– Da, a zis Harvey, atenție la amănunte.

– L-am întâlnit în casa unui prieten de-al tatălui meu. I se spunea dr. Schneider. Abia dacă am vorbit cu el. Juca șah cu stăpânul casei. Sunt uluit că mă ține minte.

– Cine era stăpânul casei?

– Hugh Montague.

– Este Montague prieten bun cu tatăl tău?

– Nu știu cât de buni prieteni sunt în realitate.

– Dar destul de prieteni ca să te invite la cină?

– Da, domnule.

– Ce-a vorbit Montague cu Schneider?

– Nu cine știe ce. Schneider s-a prezentat ca pianist concertant. Dăduse un recital pentru Wilhelm Pieck, președintele est-german. Zicea despre Pieck că era un barbar cu gusturi vulgare. Îi plăcea să locuiască într-un castel, unde își avea rezidența oficială – nu țin minte cum se numea.

– Schloss Niederschön-și-nu-mai-știu-cum?

– Da.

– Bun.

– Pieck lăsa naibii *Schloss*-ul și se ducea în aripa rezervată servitorilor, unde-și dădea jos pantofii, își lua papuci și haine de lucru uzate și își pregătea singur cina. Supă de varză, fidea rece și – ca desert – budincă. Mânca totul dintr-o singură farfurie de metal, amestecând budinca cu fideaua. Țin minte

că mă întrebam de unde putuse afla dr. Schneider toate astea la un concert oficial pentru Wilhelm Pieck.

– Despre ce-au mai discutat Montague și Gehlen?

– Despre șah.

– Apropo, uite o fotografie sigură a lui Gehlen. Mi-a întins o fotografie la minut. Doar ca să fim siguri că Gehlen e omul nostru.

– În seara aceea purta o perucă albă, dar da, nici o îndoială că era el.

– Sută la sută?

– Da, merg pe sută la sută.

– Bun. În prezența ta Gehlen și Montague au discutat despre șah. Altceva nimic?

– Cea mai mare parte a serii am petrecut-o vorbind cu doamna Montague.

– Kittredge?

– Da, domnule.

– Despre ce?

– Am stat la taclale.

– Explică mai pe larg.

– Domnule, dacă-mi permiteți, aș spune că mă simt mult mai la largul meu cu doamna Montague decât cu soțul ei. Vorbim despre câte-n lună și-n soare. Cred că ne-am prăpădit de râs în bucătărie la sunetele caraghioase pe care le scotea dr. Schneider, vreau să zic generalul Gehlen, în timp ce juca șah.

– De când îl cunoști pe Montague?

– L-am cunoscut la nunta lui Kittredge. Vedeți dumneavoastră, era o cunoștință apropiată a familiei noastre. Tatăl ei a cumpărat casa noastră de vară. De atunci l-am revăzut pe domnul Montague în societate, o dată sau de două ori.

– Ce crezi despre el?

– Un aisberg. Nouă părți din zece, sub apă.

– Adevărat, a zis C.G.

– Ei bine, și-a reluat întrebările Bill Harvey, avem o imagine generală, care nu ne indică însă de ce mi-a cerut Gehlen să te iau cu mine la Pullach.

– Kittredge și cu mine suntem veri de-al treilea, am zis eu. Dacă i-a vorbit vreodată lui Gehlen despre rudenia noastră, s-ar putea ca el să vrea să-i întoarcă astfel amabilitatea. Scurta voastră prezentare precizează că-i place viața de familie.

– Vrei să spui că Kittredge l-a pus să te invite?

– Nu, Șefule. Doar că Gehlen trebuie să știe cine lucrează pentru dumneavoastră la POTROACELE.

– Pe ce bază ai ajuns la concluzia asta?

– Am impresia că la Berlin toată lumea e la curent cu totul despre toată lumea.

– Fir-ar să fie, așa este.

Din cine știe ce motiv, asta i-a închis gura. Era în stare să pună capăt unei convorbiri cu același efect sigur – parcă ar fi răsucit butonul de lumină. Ne-am urmat drumul în tăcere, în timp ce el a continuat să bea de unul singur din carafa de Martini. Șesul făcea de acum loc unui teren mai vălurit, dar șoseaua avea puține curbe și traficul era egal cu zero. La Braunschweig, am părăsit *Autobahn*-ul și am luat-o de-a lungul unor drumuri înguste, cu două și trei benzi, șoferul reducând viteza la nouăzeci de mile pe oră la cotituri, iar atunci când treceam prin sate, la șaizeci de mile. Am descoperit că blenoragia și cursele cu mașina nu se împăcau. Nevoia de a urina era covârșită de conștiința prețului pe care urma să-l plătesc. Lângă Einbach, am revenit pe autostradă și la viteza de o sută douăzeci de mile pe oră. La Bad Hersfeld, drumurile lăturalnice au reînceput și o serie fără sfârșit de schimbări de direcție, peste dealuri, prin pădure și prin sate, ne-a dus până la Würzburg, de unde, pe o autostradă ceva mai bună, am ajuns la Nürnberg și la ultima porțiune din *Autobahn*-ul spre München. Acolo, în dreptul unei stații de benzină, care funcționa 24 de ore din 24, la patru și treizeci de minute dimineața, Bill Harvey a deschis din nou gura.

– Să oprim puțin, a zis.

Am parcat în umbră, undeva în spatele stației de benzină.

– Verifică veceul pentru domni și doamne, Sam, s-a întors el spre șofer. Când Sam a revenit și a încuviințat din cap, Harvey s-a dat jos din mașină și mi-a făcut semn. Tu ce-ai de gând? a întrebat-o pe C.G.

– Drumurile lungi nu mă deranjează niciodată, a zis ea.

El a mormăit. Răsuflarea lui ajungea la mine prin aerul nopții cu un damf de gin.

– Vino, puștiule, a zis el suflând greu, doar noi doi și pereții budei. Și-a cules din mașină servieta și mi-a întins-o.

Deși era de presupus că Sam cercetase împrejurimile, Harvey a scos una din armele ținute în tocul de la subsuoară, a răsucit clanța rotundă a ușii spre baie, a crăpat-o ușor, și-a aruncat ochii prin deschizătură, a trecut pragul fulgerător – cu o rapiditate care-l scutea de orice lovitură în afara celei venite din partea vreunui ochitor de mare precizie și iute de mână – și, satisfăcut, a intrat, s-a rostogolit ca o roată, s-a ghemuit la pământ să examineze podeaua, a deschis larg ușile separeurilor, apoi a zâmbit.

– Sam e bun când e vorba de verificat ceva, dar eu îl întrec.

Nu s-a oprit însă aici. A ridicat cu grijă capacul fiecărui rezervor de apă, le-a iscodit cu privirea conținutul, a luat o sârmă încolăcită dintr-un buzunar, a vârât-o pe-o lungime de-un picior în sus, pe conducta de apă a fiecărui bazin, și în cele din urmă a răsuflat ușurat.

– Am visat urât, a zis el în timp ce spăla sârma. Eram prins într-o capcană într-un veceu, când o tolbă întreagă de redegiști împielițați o lua la goană.

– E un vis urât.

A râgâit, și-a tras fermoarul de la șliț, s-a întors cu spatele la mine și a dat drumul unui ud demn de un cal de povară. Am folosit pisoarul următor, am așteptat ca un subaltern cuminte și la datorie ce eram să mă ușurez – zgomotul modest făcut de mine intrând în concurență cu duruitul lui – și m-am străduit să nu clipesc atunci când, compensând șuvoiul comprimat care ieșea prin canalul uretral, m-a trecut un fier înroșit. Nu cred însă că sunetul anemic pe care-l scoteam a putut să-i scape.

– Puștiule, a zis, povestea ta e subțire.

– E subțire pentru că-i adevărată, aproape c-am icnit eu de durerea care mă fulgera în timp ce urinam. Bietul meu mădular era umflat.

– Ce-i cu scula aia a ta? s-a interesat el peste umăr.

Nu i-am mai explicat de ce avea de două ori măsura normală.

– Vorbești ca un puișor și porți mândrețe de toiag, a zis.

– Theodore Roosevelt, am spus eu. Cred că așa arăta politica lui externă.

– Am, din întâmplare, un flecuștet de daraveră, a zis Harvey. Așa au căzut sorții. Dar, băiete, au fost niște ani când știam ce să fac cu ea. Tipii cu flecuștețele astea știu să tragă din greu.

– Am auzit de reputația dumneavoastră, domnule.

– Reputația mea, pe dracu! Eram mai degrabă un bețivan de soiul cel mai rău. Dar, chiar înainte de-a mă simți de-a binelea încurcat de spusele lui, a zis: ce vreau eu să știu este cum stai *tu* cu reputația. Te-ai culcat vreodată cu Kittredge?

– Da, domnule, am mințit eu în timp ce mă chinuiam cu firicelul meu de pipi.

A ridicat mâna liberă și m-a bătut pe umăr.

– Îmi pare bine, a zis. Sper că ai făcut treabă bună. A fost bine la pat?

– Grozavă, am îngânat eu. Blenoragia mea îmi aducea o rază de lumină.

– Mi-aș fi putut lua și eu partea, dacă n-aș fi dat în primire cu chestiile astea. Fidelitatea față de C.G. e o treabă a naibii – dar cam așa merg lucrurile până una-alta. Așa că-mi pare bine că i-ai făcut felul. Nu-l pot suferi pe feciorul ăsta de târfă, Montague.

Descopeream astfel secretul unei căi prin care mă puteam salva.

– Nici eu nu-l pot suferi, am mormăit eu. Și am adăugat în sinea mea: „Iartă-mă, Hugh". Dar nu simțeam că i-aș fi cine știe ce neloial. La urma urmei, Harlot fusese acela care mă încurajase să mă descurc de unul singur.

– În ultima vreme ai mai vorbit cu Kittredge? a întrebat Harvey.

– Da.

– Când?

– Acum câteva zile. După ce v-ați pierdut încrederea în mine. Cred că am sunat-o să-mi plâng de milă pe umărul ei.

– Asta ți se poate ierta. A dat un ultim bobârnac penisului, l-a băgat în pantaloni chiar când isprăveam și eu micul meu martiriu, și-a spus: Crezi că ea l-a sunat pe Gehlen?

– S-ar putea, am zis eu. Dr. Schneider se purta de parcă era nebun după ea.

Harvey a căscat brusc gura. Adică, a râgâit a gol. Sub becul care se bălăbănea, pielea lui devenise albă ca hârtia și transpirase tot. Cred că era la mijloc zbaterea cinstită a mult prea încercatului său organism. Dar a continuat să vorbească, de parcă neplăcerile fizice ar fi fost un element al datului exterior, ca aerul greu dintr-un compartiment de cale-ferată. A aprobat din cap.

– Dacă ea l-a chemat, atunci are sens. Probabil că Gehlen ar face orice pentru ea. Da, cu ideea asta mă pot împăca. M-a luat de braț și și-a înfipt degetele butucănoase, puternice ca niște piroane de fier, în tricepsul meu.

– Și-i ești loial lui Gehlen? m-a întrebat.

– Nu-mi place individul, am spus. Adică, din ce-am văzut până acum. Presupun că, dacă l-aș cunoaște mai îndeaproape, mi-ar plăcea încă și mai puțin.

– Dar mie, îmi ești loial?

– Șefule, sunt gata să încasez și-un glonț pentru dumneavoastră. Rosteam adevărul. Așa cum nu mințeam declarând că eram gata să mor pentru Harlot și Kittredge. Și, bineînțeles, pentru tatăl meu. Eram gata să mor. Gândul la sacrificiul de sine mă emoționa nespus. Procurorul propriei mele personalități însă, tânărul diacon al cinstei instalat în mine de canoanele de la St.Matthew, se îngrozea de cât de lesne sucombam în fața minciunii gogonate și acceptam exprimarea scandaloasă a unor emoții excesive.

– Puștiule, te cred, a zis. Am să mă folosesc de tine. Am nevoie de material asupra lui Gehlen.

– Da, domnule, am înțeles. Voi face tot ce pot.

S-a aplecat suflând greu și a deschis servieta.

– Scoate cămașa, a zis. Înainte de a avea răgazul să mă întreb ce are de gând, a scos un magnetofon mic de plastic. Asta-i drăcia cea mai modernă pe care-o avem, a zis. Vino, lasă-mă să ți-o potrivesc. În două minute, cu degetele lui sprintene și îndemânatice, îmi lipise magnetofonul de șale. Apoi, a instalat un prelungitor, printr-o gaură mică, tăiată în buzunarul hainei, și a strecurat un fir printr-o butonieră a cămășii, care avea atașat un nasture de mici dimensiuni; nasturele, mi-am dat seama, era un microfon. Mi-a mai dat o a doua bandă. Ai un total de două ore, câte una de fiecare bandă. Înregistrează tot ce spune Gehlen din momentul când am ajuns.

– Sunt al dumneavoastră, Șefule.

– Acum, lasă-mă singur. Trebuie să dau afară din mine. Nimic special. Cine pe zi o dată vomează, n-are nevoie de doctori prin casă. Dar, pentru asta, lasă-mă singur. Spune-i lui C.G. că mă întorc peste zece minute. Poate în cincisprezece. Trebuie să am răbdare. O, Doamne, a mugit el în timp ce ieșeam pe ușă și am auzit cum începe să verse.

Întors la mașină, l-am găsit pe Sam supraveghind transferul benzinei din bazinul de rezervă în rezervorul principal; C.G. rămăsese singură pe bancheta din spate.

– Cât a zis că durează? a întrebat Sam.

– Zece minute.

– Vor fi douăzeci. Sam s-a uitat la ceas. De fiecare dată când ne ducem la Pullach, vrea să batem recordul, dar asta n-o să se întâmple în seara aceasta. Păcat. Drumul n-a fost înghețat. Nici urmă de ceață. N-am avut de ocolit. Și-o să se întrebe de ce n-am economisit acolo niște minute. Nu-i pot spune că-i din cauză că el se fâțâia în veceu. A fost cuvântarea cea mai lungă pe care-am auzit-o vreodată de la Sam.

– Ei bine, am zis, e o noapte a naibii.

– Da, a zis și Sam, spune-le-o asta celor din infanteria marină. S-a îndreptat spre veceul bărbaților și a făcut de pază afară.

M-am așezat în mașină lângă C.G. Mi-a venit deodată ideea că atunci când omul are un noroc ca ăsta, se cade să se folosească de el. Am vârât mâna în buzunar și am pus în funcțiune microfonul.

– Bill se simte bine? a întrebat.

– Se va simți în câteva minute, am replicat.

– Dacă lumea ar ști cât muncește, i-ar înțelege excentricitățile, mi-a spus ea.

Aș fi vrut s-o avertizez să nu scoată un cuvânt și eram totodată pornit să înregistrez și să mă folosesc de fiecare cuvânt pe care l-ar fi rostit.

– Cred că n-a fost niciodată înțeles prea bine, am înnădit eu.

– Bill are atâtea calități. Doar că Atotputernicul nu i-a dat și simplul talent de a nu-și face dușmani inutili.

– Presupun că-și are partea lui de dușmani, am spus.

– De asta poți fi sigur.

– E adevărat, am început eu. Nu, și am ezitat de formă, n-am să vă întreb.

– Poți să mă întrebi. Am încredere în tine.

– Atunci am să vă-ntreb.

– Dacă pot, îți voi răspunde.

– E adevărat că J. Edgar Hoover nu-l plăcea pe soțul dumneavoastră?

– Eu aș spune că domnul Hoover nu s-a purtat prea cinstit cu el.

– Și totuși Bill Harvey a tras din greu pentru FBI! Pentru că tăcea, am adăugat: Știu că a făcut-o.

A tăcut numai cât să-și poată stăpâni indignarea.

– Dacă Bill n-ar fi urmărit-o pe Elizabeth Bentley în toți anii aceia, a spus C.G., n-ai fi auzit niciodată despre Alger Hiss și Whittaker Chambers și Harry Dexter White și cei doi Rosenberg. Toată mocirla. Demascarea bandei i se datorează în mare măsură lui Bill. Dar asta nu l-a făcut pe domnul Hoover să-l privească cu ochi mai buni. Lui J.Edgar Hoover îi place ca oamenii lui cei mai capabili să știe cine-i boss-ul. Secretara lui, domnișoara Gandy, care, desigur, nu-i decât purtătoarea lui de cuvânt, o văd în stare să trimită o mustrare scrisă dacă vreun lucrător intră în biroul Directorului cu un fir de praf pe pantofi. Asta, ia aminte, după zece zile petrecute pe teren.

– I s-a întâmplat vreodată domnului Harvey?

– Nu, dar doi dintre prietenii lui au pățit-o. Cu Bill a fost mai rău. Ce s-a întâmplat cu el a fost de-a dreptul inuman. Compania nu-și tratează oamenii în felul Biroului Federal.

– Domnul Hoover chiar l-a concediat pe domnul Harvey?

– Nu, Bill nu putea fi concediat. Era prea bine văzut. Domnul Hoover însă a vrut să-l treacă pe linia moartă, iar Bill a fost prea mândru. Așa încât a demisionat.

– Nu cred să fi auzit vreodată ce s-a întâmplat de fapt.

– Ei bine, trebuie să înțelegi că pe atunci Bill era oarecum deprimat.

– Cam când s-au întâmplat toate astea?

– În vara lui '47. Vezi tu, Bill dăduse-n brânci pentru a putea penetra rețeaua lui Bentley, dar, ca să zic așa, fără un succes spectaculos. Acesta avea să vină mai târziu și Joe McCarthy urma să-i culeagă roadele, dar, în același timp, Bill își irosea forțele văzând cu ochii. Ceea ce eu pun pe seama faptului că se simțea profund nefericit cu soția sa, Libby. Se căsătoriseră mult prea de tineri. Bill era, vezi tu, fiul celui mai prețuit procuror din Danville, statul Indiana, iar Libby, fiica celui mai mare avocat din Flemingsburg, statul Kentucky. Tot ce știu am aflat de la Bill, însă căsătoria aceea a lui a contribuit la nenorocirile sale.

– Da, am zis. Începeam să înțeleg valoarea observației lui Montague, după care omul cu lacăt la gură, când își dă drumul, nu se mai oprește.

– Necazurile cele mai mari ale lui Bill cu domnul Hoover au început într-o seară anumită din iulie 1947. Bill fusese cu câțiva prieteni din FBI la o vânătoare de cerbi în Virginia și, la înapoiere, a fost nevoit să conducă pe vijelie. Ploua cu găleata. A încetinit din cauza unei bălți mari din Rock Creek Park și șoferul unui vehicul venind din direcția opusă a fost destul de nesocotit să ruleze cu viteză. Mașina lui Bill a fost atât de tare stropită, încât motorul a clacat. A reușit s-o tragă pe margine, dar în jurul lui apa avea o adâncime de un picior și el era epuizat, săracul. A adormit în mașină. După săptămâni întregi, avea și el parte de primul lui somn adevărat. Nu s-a trezit până a doua zi dimineață la zece. Și nici un echipaj al Poliției rutiere nu l-a deranjat. De ce ar

fi făcut-o? Parcase corect, iar balta se retrăsese. Din clipa în care a putut porni mașina, a mânat direct acasă, la Libby. Dar era prea târziu. Libby telefonase deja la Cartierul General al FBI și le adusese la cunoștință că agentul special William K. Harvey lipsea. Era destul de isterică, sau slabă, sau speriată – nu vreau s-o judec – încât să insinueze posibilitatea unei sinucideri. „Bill a fost atât de abătut", le-a zis ea celor de la Birou. Firește, asta a ajuns direct în dosarul lui. Când Bill i-a sunat ceva mai târziu, ca să la comunice că a sosit acasă, intact, cei de la Biroul Federal au zis că nu, ai încurcat-o. Vezi tu, una din exigențele FBI-ului este să-și poată contacta agenții în orice moment. Dacă nu te afli într-un loc unde poți fi găsit, atunci trebuie să-i suni din două în două ore. Bill fusese de negăsit timp de nouă ore și jumătate, interval în care Biroul considerase, greșit, că-l putea contacta acasă. Ceea ce a pledat puternic împotriva lui. Apoi venea complicația potențială: dar dacă o mașină a Poliției rutiere s-ar fi oprit și l-ar fi cercetat cât timp mai dormea? Dar dacă-l arestau? Domnul Hoover a ticluit referatul cel mai nefavorabil: recomandăm reexaminarea promptitudinii profesionale a agentului special Harvey, în lumina celor declarate de soția lui, că agentul special Harvey a fost, perioade de timp considerabile, îngrijorat și abătut.

Bill a dus lupta chiar de pe această poziție de inferioritate. Iată ce le-a scris el, cuvânt cu cuvânt, în declarația sa la ancheta FBI: „Îngrijorările mele sunt îngrijorările firești ale oricui ar fi avut de-a face îndeaproape cu problema comunistă, așa cum a fost cazul meu începând cu 1945". Adjunctul domnului Hoover, care a condus de fapt ancheta, i-a înmânat șefului un referat care susținea că Bill fusese întotdeauna notat cu *excelent* și că n-ar trebui luată nici o măsură administrativă. Domnul Hoover i-a cerut însă pur și simplu adjunctului să redacteze un alt referat. Acesta spunea: „Agentul special William K. Harvey urmează să fie transferat la Indianapolis, fără atribuții precizate".

– Dur, am zis.

– I-a frânt inima lui Bill. Dacă nu era Agenția, care să-l cheme în rândurile ei, chiar că ar fi făcut o cădere psihică.

În acest moment, domnul Harvey și Sam s-au întors, s-au urcat în mașină și am pornit din nou. Am oprit magnetofonul.

12

Bill Harvey a adormit când am ajuns pe autostrada Nürnberg-München și avea ochii atât de cârpiți de somn în zori, încât C.G. a insistat să tragem mai degrabă la hotel, decât să-l întâlnim la micul dejun pe generalul Gehlen. În lift, Șeful a făcut o strâmbătură:

– Hai să furăm un pui de somn de treizeci de minute și un duș.

Cele treizeci de minute au devenit o sută și treizeci: mai bine de un ceas în plus. N-am putut ajunge în biroul lui Gehlen înainte de ora prânzului.

Generalul nu prea semăna cu ce-mi aduceam eu aminte despre dr. Schneider. Lipsa perucii albe scotea la iveală o frunte înaltă și mustața dispăruse. Nu arăta mai mult de cincizeci de ani. Buzele lui erau bine cizelate, la fel și nasul lung, nările, bărbia mică. Părul, subțire, era pieptănat lins peste cap. Numai urechile îi rămâneau la fel de mari pe cât mi le aminteam eu și semănau cu ale unui liliac. Dar nu aveam timp să mă minunez de ce generalul Gehlen venise deghizat în casa de lângă canalul Ohio. M-a arătat repede cu un deget și a spus:

– Mă bucur că te revăd.

Am observat cât de izbitor de diferiți între ei erau ochii lui albaștri. Stângul rămânea rezervat și străin; ochiul drept aparținea unui fanatic. Data trecută nu prea remarcasem faptul.

– Domnilor, a zis Gehlen, să începem cu începutul. Este sau nu tânărul dumneavoastră colaborator verificat și abilitat?

– Dumneavoastră l-ați invitat, nu-i așa? a răspuns Harvey printr-o întrebare.

– La cină, se prea poate, pentru a mă recompensa pentru o altă cină minunată, da, dar nu și pentru cele pe care le am de spus aici.

– Va rămâne, a declarat Harvey, și nu știam dacă Șeful îmi era loial mie sau magnetofonului pe care-l purtam asupra mea.

– Fie și așa, a zis Gehlen. Va rămâne până în momentul când veți socoti că prezența lui devine nepotrivită sau până când voi considera eu colocviul nostru încheiat.

– Da, a convenit Harvey, fiecare lucru la timpul său.

– O țigară? a spus Gehlen.

A scos un pachet de Camel, a extras trei țigări și le-a pus pe masa de lucru în fața lui Harvey.

– Dragă Bill, l-a întrebat el, care din aceste trei cuie de coșciug ți se pare deosebit?

Harvey a examinat oferta.

– Nu se poate spune fără ajutorul laboratorului, a decis el.

– De ce nu o aprinzi pe cea din stânga? i-a sugerat Gehlen. Trage două fumuri. Apoi o lași deoparte.

– E jucăria ta. Începe tu cursa cu obstacole.

– Ei bine, dacă nu ești dispus astăzi să-ți asumi un risc, trebuie s-o fac eu. Generalul a aprins țigareta aleasă, a pufăit, a stins-o și a întins mucul țigării.

Harvey a desfăcut grijuliu foița de țigară. Înăuntru era un mesaj. Șeful l-a citit, a dat convențional din cap, ca și cum nu-i ținea nici de cald, nici de rece, și mi l-a înmânat.

Mesajul era foarte clar imprimat:

• **șef bază berlin către pullach**
discutăm securitate sonda.

– Bine ghicit, a zis Harvey, dar nu pentru aceasta mă aflu aici.

– Totuși, putem sau nu discuta despre SONDA? s-a uitat Gehlen spre mine. Harvey a fluturat din mână în direcția mea: Hubbard e verificat.

– Așadar, mai devreme sau mai târziu îmi vei explica motivele acestei vizite?

– Afirmativ.

– Și acum, cu permisiunea ta, vreau să aud ce-am făcut atât de cum-nu-trebuie.

– Gluma-i glumă, a zis Harvey, dar vreau să-ți iei șezutul de pe perna mea.

Gehlen a pufnit în râs pe neașteptate. Era un chicot ascuțit, care executa salturi la trapez, sărind dintr-o priză în alta.

– Pe asta am s-o țin minte. Trebuie s-o țin minte. Engleza-i o comoară, o – cum să-i zic? – o comoară *descoperită* cam din întâmplare, de remarci grosolane și foarte vulgare, care sunt – nu-i așa? – *bissig*.

– Caustice, am zis.

– A, vorbești germana? a zis generalul. Faci parte dintre păsările acelea atât de rare printre compatrioții dumitale, familiarizați doar *ein bisschen* cu graiul nostru străin.

– Nu conta pe asta, a zis Harvey.

– Nu voi conta. Mă voi da pe mâinile voastre, șontâcăind în engleza mea. Nădăjduiesc totuși că nu-i și bâlbâită, și oarbă.

– De fapt, e perfect, a zis Harvey. Să ne întoarcem la fondul chestiunii.

– Da. Instruiește-mă și am să te instruiesc.

– Am putea descoperi că suntem de aceeași parte.

– *Zwei Herzen und ein Schlag*, a declarat generalul Gehlen.

– Două inimi și o singură bătaie, am zis eu cam șovăitor la o privire a lui Harvey.

– Putem conveni, așadar, a spus Harvey, asupra pierderilor dumneavoastră din Germania de Est în ultimele șase luni?

– Consider bravadele tânărului dumitale colaborator în germană încântătoare, dar nu sunt pregătit pentru o discuție relevantă asupra BND-ului de față cu el.

– Despre ce credeți că vorbim la Berlin? a întrebat Harvey.

Nu reușeam să-mi aduc aminte de nici o discuție pe care s-o fi avut șeful meu, Harvey, cu mine, privitoare la BND, dar Gehlen a ridicat ușor din umeri, ca și cum faptul nu putea fi pus în discuție, oricât de neplăcut ar fi fost.

– În regulă, a zis, am avut pierderi. Permiteți să vă amintesc? Înainte ca eu și Organizația mea să intrăm în scenă, informația americană asupra Sovietelor s-a dovedit falsă în proporție de nouăzeci la sută.

– Statistica aceasta a dumneavoastră ne trimite în 1947. Acum suntem în 1956. În ultimul an, rețeaua voastră răsăriteană a fost devastată.

– Distrugerile sunt mai mult aparente, a spus Gehlen, decât reale. Situația din Berlin ne poate falsifica estimările. O știe toată lumea: Berlinul prezintă o interpenetrare între BND și Informațiile est-germane. Te-aș fi prevenit eu însumi, dacă nu observai dumneata. Amestecul de informație utilă și dezinformare ar putea atinge haosul doar dacă – a ridicat el un deget –, doar dacă cineva ar fi lipsit de temelia unei tradiții a interpretării faptelor, pe care eu însă o am.

– Dumneata știi să interpretezi ceea ce aveți, iar eu nu?

– Nu, domnule. Spuneam doar că Berlinul este un obiect de studiu asupra uzului și abuzului în materie de contraspionaj. Un oraș al răului, unde găsești mai mulți agenți dubli decât agenți. Problema spionajului dublu îți pune aceleași dificultăți, aș spune, ca și *Kubismus*. Care dintre planuri realizează convergența? Care dintre ele intră în divergență?

– Cubismul, am zis eu.

– Da, a căzut de acord Harvey, am înțeles. A fost cuprins de un acces de tuse. Nu mă deranjează faptul că lucrați cu agenți dubli, a zis el înăbușit. În serviciul meu avem o vorbuliță: dacă are nevoie de un expert în agenți dubli, Gehlen angajează trei și-i și triplează.

– Îi triplează. Da. DA. Îmi place. Complimentele dumitale sunt demonice, domnule Harvey. L-am auzit din nou cum trage aer în piept – cu un sunet între suspin și croncănit –, așa cum făcuse mai de mult dr. Schneider, așezat la masa de șah.

– Nu ne îndoim de competența dumitale, a zis Harvey, ci e vorba de situația asta blestemată. Aveți o mulțime de agenți operativi în Germania de Vest, cărora le lipsesc însă instrumentele necesare cu care să cânte în Est. O orchestră numeroasă, fără partitură. Astfel încât băieții voștri cad în greșeală.

– Ce tot spui? a întrebat Gehlen.

– Spun ce văd. În Polonia, ați fost bătuți de KGB; în Cehoslovacia, ați intrat la apă; iar acum, în Germania de Est v-au terminat.

Gehlen a ridicat o mână:

– Nu-i adevărat. Pur și simplu, nu-i adevărat. Vă scăldați în idei greșite. Și aceasta din cauză că ascultați cu o singură ureche. Dați deoparte SONDA și ați devenit surd, orb și mut. Deoarece nu aveți un serviciu de informații sigur aici, în Germania, ați căzut la înțelegere cu englezii și ați construit SONDA. *Cu englezii,* domnule Harvey! Englezii, o prezență atât de lipsită de vlagă, încât nu-s în stare nici măcar să-i dea peste mână lui Philby...

– Să-i lăsăm pe britanici deoparte.

– Cum poți? Serviciul de Informații Britanice e un ciur. MI-6 își poate avea tot atât de bine baza la Moscova. Ar fi mult mai convenabil pentru toată lumea. Iar în ce privește MI-5, ei bine, vom vorbi într-una din zilele acestea între patru ochi și-am să te informez despre adevărații lor stăpâni. MI-5 nu-i chiar atât de sănătos pe cât pretinde.

– Dar, *dumneata* ești? *Eu* sunt?

– Dumneata poți fi cel mai rău! Cu SONDA dumitale! Să te bizui în întregime pe informația primită printr-o aventură atât de scandalos de deșănțată. Să-ți lipsească sursele de coroborare a informației – și să trăiești cu asta? E ca și cum te-ai interna într-un spital inamic, te-ai întinde într-un pat și ai nădăjdui că injecția intravenoasă pe care ți-o fac conține glucoză și nu stricnină.

– Intrările de informații le studiez eu însumi, a răspuns Harvey, și reputația mea profesională este angajată în validitatea rezultatului. Eu depun mărturie pentru autenticitatea convorbirilor înregistrate. E o mină de aur, Gehlen. Ți-ar face plăcere s-o vezi. Te-ai bălăci în ea.

– Ar trebui să am, într-adevăr, această ocazie. Sunt singurul ins în viață, de partea noastră, care a acumulat experiența necesară pentru interpretarea materialului. Mi se face pielea găină când mă gândesc la câte lucruri de finețe vă scapă vouă, pentru că vă lipsesc atât fundamentul, o dată cu echipa care să vă susțină, precum și răbdarea germană – de a te așeza într-un scaun și de a nu te mai scula din el, timp de un an de zile, dacă e nevoie, pentru a veni pe urmă cu niște răspunsuri bine cântărite. Mă mai gândesc la natura acestei operații. Casetele și cutiile de material transcris, scos de SONDA voastră, se acumulează întruna, pentru că SONDA nu încetează să vomite și să scuipe la benzi. Încăperi pline de oameni copleșiți, în Fabrica voastră de Tricotaje, da, acea T 32 din Washington, bieții de ei, încearcă să înțeleagă ceva, cât de cât; din toate astea, voi alegeți ce vă place și pe deasupra, pe deasupra mai și... strâmbați din nas, nu, mai și... *anschwärzen*. Tradu, te rog, a lătrat el la mine.

– Nu știu, am zis. Mă cam cuprinsese panica. A ponegri?

– Da, a zis Gehlen, ne mai și *denigrați*. Ne denigrați pornind de la selecția voastră foarte în diagonală, de fleacuri, care vă folosesc doar vouă, dintr-un munte de minereu. Noi, cei din BND, nu suntem chiar atât de negri pe cât ne zugrăviți. Am agenți de un calibru fără pereche, a spus Gehlen. La masa de comandă a Uniunii Sovietice...

–Vrei să spui în III-f? a întrebat Harvey.

–Chiar în III-f, am pe cineva la nivel superior. În contraspionaj, este un om remarcabil.

–Tipul pe care voi îl numiți Fiffi?

–Da. Dumneata știi ce știi și eu știu ce știu, așa că ai auzit de Fiffi. Ce n-ai da să aveți un Fiffi. Ne procură tot ceea ce alții nu reușesc. Dumneata ești marele american la Berlin, Harvey, și cunoști toate secretele – cu excepția unuia. Îmi poți spune însă ceva despre Cartierul General al KGB-ului de la

Karlshorst? Ei sunt acolo, în acel *sanctum sanctorum* [1] al KGB-ului pentru întreaga Europă de Răsărit, chiar peste drum, în Berlinul de Est, la nu mai mult de 12 kilometri de dumneata, iar dumneata nu-mi poți spune nimic în plus față de ceea ce aș putea observa dintr-o fotografie aeriană. Nu-i așa?

Generalul Gehlen s-a apropiat de un obiect ce semăna cu un ecran de pânză făcut sul, la perete. A scos din buzunar o cheie, a introdus-o cu o precizie ceremonioasă în broasca tocului de care era protejat ecranul și a tras în jos un plan trasat cu acuratețe și multicolor; era lung de opt picioare și lat de șase.

– Karlshorst, a spus Gehlen, în meniu complet. Pasărea mea Fiffi își culege informațiile de aici – pană cu pană și pai cu pai. Le aduce la zi. Completează cu detalii. În momentul de față, vă pot numi fiecare loc de parcare din parkingul lor, rezervat fiecărui ofițer al KGB-ului. Aici, a zis el, îndreptându-și degetul – cu o tresărire de orgoliu și cu un sentiment pronunțat al posesiunii – spre o altă zonă, se află lavaboul folosit de generalul Dimitrov, iar aceasta, degetul a mai executat câțiva pași pe suprafața planului, este sala de conferințe a Ministerului Securității Statului din RDG.

– Noi deținem însă, i-a replicat Harvey, benzile cu convorbirile telefonice purtate din această încăpere cu Moscova. Dar continuă! Vorbește-mi despre fotoliile în care-și așază fundurile lor roșii, a zis Harvey.

– Prin Fiffi și informațiile furnizate de el putem da un raport săptămânal cuprinzător despre situația activității de informații, ale vecinilor și KGB-ului, în timp ce voi mai împachetați încă la munții de zgură nedigerată și-i trimiteți cu cargourile aeriene la Fabrica de Tricotaje. Permite-mi să-ți amintesc că instrumentul adecvat muncii de informații este floreta, nu avalanșa.

– Consider că Fiffi ăsta al dumitale, a declarat Harvey, este tot ce aveți mai bun de la Phineas T. Barnum.

– Cred că știu unde bați. Este insultător. Fiecare informație din mapa lui Fiffi, despre Cartierul General al KGB-ului, pe care am putut-o corobora, este exactă.

– Firește că e, a zis Harvey. Chiar prea exactă. KGB-ul i-o dă pe tavă lui Fiffi. Nu-l cred. Nemții dumitale se îmbată cu apă rece. Numai pentru că știți unde se ușurează generalul Dimitrov dimineața, credeți că ați și pus mâna pe tezaurul Coroanei. S-a prefăcut că-și mai cântărește o dată spusele. Și mai e și celălalt teatru pe care-l joci, a continuat Harvey. Obrazul lui se înroșise de-a binelea. La Washington! Să vedem ce-i și cu asta. Ai trimis o grămadă de material la Washington din partea sursei voastre de nivel superior, așa cum o numești, pe care o aveți în CC al PSUD. Nu cred că ai în mână un tip care să lucreze la nivelul cel mai înalt printre comuniștii din RDG.

– Dragă domnule Harvey, o dată ce nu ai acces la dosarele mele, cu siguranță că nu poți demonstra cât de fictiv este produsul meu.

---

1 În original, în limba latină (sfânta sfintelor) (n. tr.).

– Marea dumitale aroganță, camarade. S-ar putea să am o pasăre ciripitoare în BND. Poate că știu ce fel de cacealma ai pus la cale.

– Ai o sursă în BND? E o comedie întreagă câte surse am izbutit să concentrăm noi asupra circului de la Baza voastră din Berlin.

– Da, a zis Harvey, sunt sigur că obțineți informații despre fiecare ofițer abia picat, care s-a împodobit cu vreo boală venerică de la o domnișoară germană sau alta, presupunând că ofițerul meu a fost destul de idiot să se ducă la un medic particular. Dar oamenii mei-cheie rămân curați. Biroul meu, asanat. Iar vouă vă lipsește tocmai tabloul văzut din interior.

– Îți cer să-l poftești pe prietenul dumitale, domnul Hubbard, să ne lase singuri un moment.

– Nu, să luăm lucrurile așa cum sunt, a ripostat Harvey. Am discutat chestiunea cu adjunctul meu și o consider șocantă. Am aflat că ai adus la cunoștința celor de la Washington faptul că SONDA poate fi penetrată.

– Firește, a spus Gehlen. Poate fi penetrată. SONDA este la fel de nesigură ca orice *hoi polloi* de cea mai joasă speță, până și lepădăturile și scursorile din balta cu agenți a Berlinului au posibilitatea să culeagă informații despre SONDA. Într-o zi, cine crezi că-și face intrarea, venind chiar din *stradă*, în unul din birourile noastre cele mai neînsemnate din Berlin? Păi, cine altul decât ultima târâtură, cea mai abominabilă dintre toate?! A aflat câte ceva, ne anunță el, și-i pus pe vânzare. Dimineața, omul meu din Berlin nu știa încă nimic despre SONDA, dar până seara – imediat ce-a isprăvit cu descusutul căzăturii – va ști prea multe. Omul meu vine în goană mare la Pullach, cu avionul de seară. Sunt obligat să-i atrag atenția cât se poate de solemn asupra caracterului secret al informației. E un om de nădejde, omul meu, nu va scoate o vorbă despre SONDA, dar ce ne facem cu agentul de ultimă speță? Duce cu el o poveste cu care ar putea băga în sperieți un psihiatru.

– Hai să vedem dacă vorbim despre unul și același individ, a zis Harvey. Tatăl acestei târâturi, cum o numești, a fost un fotograf porno, care a lucrat cândva pentru oficialitățile naziste din Berlin?

– Continuă dumneata.

– Și fotograful a avut niște necazuri?

– Mai dă niște detalii.

– În 1939, avea să fie internat într-un spital de nebuni, pentru că a omorât mai multe femei tinere pe care le fotografiase.

– Da, este vorba de tatăl agentului în chestiune.

– Agentul e tânăr?

– Da.

– Prea tânăr ca să fi luptat în timpul războiului?

– Da.

– Dar nu prea tânăr pentru a fi un comunist, un anarhist, un revoluționar în anii de școală, un posibil agent al vecinului, un homosexual, un pervers, iar acum să ne fie trimis – dumitale și mie?

– Dumitale. Noi nu avem nici un fel de contact cu el.

– Voi face un târg cu dumneata. Să-l botezăm Wolfgang. Criptonimul lui: BIVOLUL SăLBATIC. Dumneata cum îl numești? Acum, că a pășit în biroul dumitale?

– De fapt, se numește Waenker Lüdke, iar numele pe care i l-ați dat, de Wolfgang, este prea apropiat, consonantic, de numele său real – cum altfel? Agenții sunt lipsiți de sens.

– Iar criptonimul?

– Cunosc deja criptonimul de BIVOLUL SĂLBATIC, pe care i l-a dat serviciul vostru. Așa încât nu sunt obligat să fac troc cu acest obiect. Doar nu te așteptai să dau ceva pe nimic?

– N-ai obiectat în timp util, a zis Harvey. Târgul rămâne târg.

– Așadar, ții morțiș să intri în posesia criptonimului nostru? Pentru colecția dumitale de timbre? Iată-l: RAKETENWERFER. Îți place?

– Lansatorul de rachete, am tradus eu.

– Îți dai cuvântul dumitale de ofițer german și de gentleman că spui adevărul? a întrebat Harvey.

Gehlen s-a sculat în picioare și a pocnit din călcâie:

– Domnule, ai cuvântul meu de onoare.

– Aiurea, a zis Harvey. Știu din întâmplare că ai zburat la Washington cu povestea asta despre Wolfgang. Ai cerut Consiliului de Securitate Națională să decidă că SONDA a fost penetrată. Ai încercat să-mi slăbești spatele. Din întâmplare însă cunosc și povestea adevărată. Această așa-numită târâtură a voastră, acest Wolfgang, se întâmplă să fie unul dintre cei mai buni agenți ai voștri din Berlin. Ai avut cutezanța nerușinată să-l asmuți asupra unuia dintre oamenii noștri care lucrează pentru SONDA.

– Să nu îndrăznești cumva avansarea acestui scenariu. Nu va rezista.

– Dumneata, generale Gehlen, fiind unul dintre cei optsprezece ofițeri de Informații – americani, englezi și germani – implicați în proiectul SONDEI...

– Asta a fost la început. Între timp, cei în cunoștință de cauză au și devenit o sută optsprezece, două sute optsprezece.

– Nu mă abate de la subiect. Dumneata, generale Gehlen, l-ai pus pe unul dintre cei mai buni agenți ai voștri, specialiști în penetrare, să mi-l întoarcă pe unul din tehnicienii mei de la SONDA.

– De unde să știu cine sunt tehnicienii voștri? Nu aveți nici un fel de protecție?

– Generale, acum că BND-ul a încurcat-o în Germania de Est, ofițerii voștri din Berlin au atât de puțin de lucru, încât stau cu ochii pe fiecare dintre

oamenii mei din Berlin. A fost un joc de copii pentru voi să-i indicați pervertitului ăluia de agent al vostru pe fătălăul ăla nenorocit de tehnician al meu, să-i fotografiați în flagrant pe amândoi, apoi să-l strângeți cu ușa pe îngerașul meu de poponar, atâta cât să vă zică destule despre SONDA, astfel că agentul tău de prim-rang, Wolfgang al meu – alias RAKETENWERFER al tău –, să se ducă la una din Agențiile voastre Generale și să-l prostească pe unul dintre funcționarii voștri de acolo și să-ți asigure o față credibilă, cu care să poți alerga la Washington văicărindu-te cu cioara aia vopsită de scenariu, pe care ai vrut să mi-o arunci în obraz.

– Asta-i o calomnie diabolică! a țipat Gehlen.

– Cum îndrăznești să înșeli Comitetul Interaliat și Consiliul de Securitate Națională, în legătură cu operația mea?

– Trebuie să te avertizez, a zis Gehlen, că nu fac parte dintre cei care tolerează să se ridice glasul la ei. Nu în prezența unor tineri asistenți.

– Permite-mi să cobor vocea, i-a întors-o Harvey. Mi se pare că ăsta-i tot șpilul...

– Tot șpilul? a întrebat Gehlen.

– *Die Essenz*, am tradus eu.

– Esența problemei, a zis Harvey, constă în aceea că tehnicianul meu american poate să fi fost el un pervers, dar s-a dovedit un american destul de onorabil ca să vină la noi și să ne spună că Wolfgang a încercat să-i smulgă secretul. Astfel încât Wolfgang n-a primit nici o informație. Până când nu i-ați spus voi. Așadar, avem următoarele posibilități: fie că ați mințit la Washington, și atunci SONDA este în siguranță, fie că i-ați băgat pe gât lui Wolfgang esența afacerii. Dacă așa stau lucrurile, vă voi acuza în fața propriei voastre Cancelarii.

– Dragă *domnule*, a spus generalul Gehlen sculându-se din nou în picioare, ești liber să te ridici și să lași scaunul vacant! Te pot asigura că are mare nevoie de o pauză. Cu aceasta ne-a arătat ușa.

A fost sfârșitul întâlnirii. Reveniți în mașină, Harvey a deschis gura o singură dată.

– Mi-am îndeplinit misiunea, a zis el. Gehlen e speriat.

13

Sam a fost trimis cu mașina. Noi ne-am întors la Berlin cu un avion al Forțelor Aeriene, iar Bill Harvey a tăcut tot timpul de parcă i s-ar fi impus un fel de camuflaj verbal. C.G. stătea lângă el și-l ținea de mână. Era atât de cufundat în reveria aceea a lui, încât în curând a început să emită fragmente de idei cu voce tare. „Da... nu va merge... o afurisită de răzbunare... ca să nu mai adăugăm... Wolfgang trebuie să..." Cam asta a fost tot ce a avut de spus în prima jumătate de oră de la decolare. În cele din urmă mi s-a adresat:

– Dă-ți jos magnetofonul din spinare.

Am încuviințat din cap. M-am dus undeva în spate, am scos aparatul și i l-am înapoiat. Îndată ce i-am înmânat magnetofonul, Harvey și-a înălțat ochii lui bulbucați și înroșiți la mine:

– Puștiule, câte benzi ți-am dat?

– Două, domnule.

– Unde-i cealaltă?

– În geamantanul meu.

– Adu-l.

– Domnule Harvey, l-am lăsat în mașină cu Sam. Bagajul meu putea fi în mașină, dar banda cu vocea lui C.G., descriind relațiile domnului Hoover cu domnul Harvey, era în buzunarul meu.

Puterea lui telepatică trebuie să fi funcționat în continuare, pentru că a bombănit:

– N-are nimic înregistrat pe ea, nu-i așa? Nici vreo discuție întâmplătoare?

– Nu, domnule.

– Doar o bandă curată, cu nimic pe ea?

– Așa trebuie să fie.

– Ia să vedem ce avem aici. A pus în funcțiune magnetofonul, derulând banda de la începutul întrevederii și trecând repede peste ea până a ajuns la ultima parte a discursului lui Gehlen. Înregistrarea era însă înăbușită și oferea un soi de dublă rezonanță. Uneori scârțâia ca un balansoar de lemn.

– La Fermă nu te-au învățat să stai smirnă atunci când porți un magnetofon?

– Ei bine, domnule, nu m-au învățat.

– Nu se aude ca lumea decât fâțâitul tău din fund.

– Doriți să vă fac o transcriere?

– Ai o mașină de scris ?

– Da, domnule.

– Te las acasă.

– N-ar fi mai ușor la serviciu?

– Da, a zis, dar de lăsat am să te las acasă la tine. După care s-a apucat să mă studieze cu atenție.

– Hubbard, a spus. Fă-ți un bine.

– Da, domnule?

– Nu ieși din casă.

M-am uitat la C.G. A dat ușor din cap. În tot restul zborului, nimeni n-a mai vorbit. Nu mi-a spus nici măcar rămas-bun, când m-a lăsat în poarta blocului.

Peste trei ceasuri, mă suna.

– Ai făcut transcrierea? m-a întrebat.

– Pe jumătate.

– Înțelegi ce se spune?

– Optzeci și cinci la sută.

– Încearcă să obții mai mult.

– Da, domnule.

– Sam mi-a telefonat de la Bad Hersfeld. Călătoria se desfășoară conform rutinei. Nu-i urmărit de nici un BND.

– Da, domnule, am înțeles.

– I-am cerut lui Sam să-ți controleze geamantanul.

– Desigur, domnule.

– N-a găsit nici un fel de bandă.

Am tăcut.

– Dă-mi o explicație.

– N-am nici una, domnule. Trebuie s-o fi pierdut.

– Rămâi în casă. Vin într-acolo.

– Da, domnule, am înțeles.

Imediat ce a pus receptorul în furcă, m-am așezat pe scaun. Un spasm sălbatic de durere mi-a străbătut canalul uretral, ca o țepușă a Iadului. Luam penicilină-pilule într-o cantitate atât de mare, încât fie și numai un gând iritant ajunsese să-mi provoace greață. Trăiam într-o gaură neagră, ai fi zis că era una din peșterile acelea adânci și picurând de apă, pe care umbrele întunecate ale străzilor Berlinului par a ți le propune ca un ultim popas. Apartamentul nostru mi-a înrăutățit starea de spirit. Cu excepția lui Dix Butler, rămăsesem cu totul străin de ceilalți colegi ai mei, pentru că eram invariabil plecați – cu slujba, cu distracția – sau dormeam, în camere separate. Le recunoșteam mai ușor mirosul săpunului folosit de fiecare la baie, decât vocile. După trei ceasuri în care am încercat să-mi tai un drum printre schimburile de replici între Harvey și Gehlen, n-am mai putut sta locului. M-am apucat să explorez apartamentul și în douăzeci de minute am aflat despre colocatarii mei mai multe decât în două luni de zile. Întrucât nu m-am oprit asupra lor ceva mai înainte, nu-i voi evoca nici acum în detaliu, ci voi spune numai că înfățișau o combinație fără pereche între curățenie și neglijență, prezente în fiecare dintre ei. Unul dintre băieți, funcționar la cifru, Eliot Zeeler, în aparență foarte îngrijit, avea camera murdară și nedereticată, cu rufele de corp duhnindu-i a stătut, amestecate cu cearșafurile, duhnind și ele, cu păturile și claie peste grămadă cu pantofii; un altul, care adunase de toate – coji uscate de portocală, flanele de corp, ziare, scrisori nedesfăcute, cești de cafea cu cercuri negre, cutii de la spălătorie, sticle de bere, sticle de whisky, sticle de vin, un aparat vechi de prăjit pâine, un sac de golf lăsat de izbeliște și o pernă ruptă – le așezase cu grijă într-o piramidă, într-un colț al camerei –, se numea Roger Turner și era foarte sociabil, foarte amator de orice petrecere și de orice recepție pe care resursele „pentru relații“ ale Departamentului de Stat, ale Departamentului

Apărării și ale Companiei le puteau oferi. Îl vedeam mereu venind sau plecând în haine de seară.

Patul însă era strâns, geamurile de la fereastră fără urmă de stropi (ceea ce însemna că le ștergea el însuși), iar camera era imaculată, cu excepția piramidei de rămășițe. Prin contrast, odaia lui Dix Butler era atât de strict întreținută, că te ducea cu gândul la cabina unui aspirant de marină. Mi-am și zis: „Am să-i scriu lui Kittredge despre toate astea", dar, amintindu-mi de ea, m-am întors la Harlot și de aici la Harvey și la încurcătura mea actuală și personală. Nici o mirare că studiam ordinea și dezordinea colegilor mei – mă aflam în căutarea unor linii călăuzitoare pentru mine însumi. Camerele acestea, cândva prospere și încăpătoare, astăzi dărăpănate, cu ușile lor grele, pragurile masive, ferestrele încărcate de ornamente în relief și plafoanele înalte, mă scoteau din sărite mai mult decât oricând. Moartea visurilor acelei clase greoaie de mijloc, prusace, impregna cu mirosurile ei covoarele în culori pălite, jețurile masive cu brațele rupte, catafalcul lung al sofalei din camera de zi, cu picioarele ei în formă de gheare, din care unul lipsea, fiind înlocuit cu o cărămidă. „Să nu-i fi păsat oare nimănui de bunurile noastre comune și să nu pună, acolo, un tablou sau o poză?" m-am întrebat eu.

Harvey și-a făcut apariția. Bătaia lui în ușă era clară. Două ciocănituri rapide, o pauză, alte două ciocănituri rapide. A intrat privind și adulmecând peste tot, ca un câine polițist în casă nouă, apoi s-a așezat pe sofaua șubredă și a scos un revolver Colt din tocul de sub umărul stâng. I-a șters mânerul.

– Nu-i tocul lui, a zis. Cel potrivit pentru ăsta se află la un cizmar neamț. Să-l recoasă.

– Se spune că aveți mai multe arme de calibru mic decât oricine în Companie, am licitat eu.

– N-au decât să mă pupe-n petunia mea regală, a zis. A luat Coltul din locul unde-l pusese pe sofa, lângă el, l-a desfăcut, a rotit butoiașul, a scos gloanțele, le-a cercetat pe rând, le-a reintrodus la loc, a închis culasa, a tras de percutor astfel încât butoiașul a făcut o rotație completă, apoi a dat drumul percutorului. La o simplă alunecare a degetului mare, arma s-ar fi descărcat. Ceremonia aceasta a reușit să mă scoată din starea mea depresivă, iar lui i-a permis să se elibereze de adrenalină...

– Doriți ceva de băut? am întrebat.

A râgâit, apoi a răspuns:

– Să vedem ce-ai transcris din Gehlen. A scos sticloanța din buzunarul de la piept, a supt din ea, fără să-mi ofere și mie, a pus-o la loc în sacou. Mi-a corectat greșelile. Cu stiloul, în cerneală roșie. Când vine vorba de o conversație ca asta, nu uit nimic, a zis el.

– O aptitudine, am încercat eu marea cu degetul.

– Ai făcut o treabă bună.

– Îmi pare bine.

– Cu toate astea ești băgat în rahat.

– Șefule, chiar că nu înțeleg. Are vreo legătură cu SM/CEAPA?

– Micul tău scenariu pus la punct s-ar zice că nu ține. Omul meu de la MI-5, din Londra, crede că MI-6 i-a dat lui Crane un morcov și el s-a pus pe ros. A sughițat din nou și a mai luat o dușcă din bidonaș. Pui de cățea prost și necuvântător ce ești, a izbucnit el, cum te-ai putut băga în așa ceva?

– Șefule, spuneți-mi despre ce-i vorba. Nu vă înțeleg.

– Îmi insulți inteligența. E mai rău decât o trădare pe față. Respectă-mă puțin.

– Vă respect. Și încă mult.

– Unele renghiuri n-ar trebui încercate cu mine. Știi de ce are nevoie omul în meseria noastră?

– Nu, domnule.

– De o înțelegere a luminilor și a umbrelor. Atunci când schimbi unghiul din care iluminezi obiectul, umbra trebuie să se deplaseze corespunzător. Am făcut acest lucru cu Gehlen și umbrele n-au căzut cum s-ar fi cuvenit. Au fost pe aproape, dar nu exact.

– Binevoiți să-mi explicați?

– Asta și am de gând. Lucrezi pentru cine nu trebuie. Nu ești lipsit de potențial. Ar fi trebuit să te lipești de unchiul Bill, de cum ai venit. Așa cum a procedat Dix. De ani de zile am nevoie de un om apropiat, care să cunoască dedesubturile. Puteai fi tu acela. Acum, nu se poate. Nu pricepi, Hubbard? E clar că musai să fi intervenit cineva din afară, altfel Gehlen nu ți-ar fi permis să rămâi la discuție. Gehlen s-a prefăcut că vrea să te îndepărteze, dar numai s-a prefăcut. Umbra nu cădea, așadar, corespunzător. Crezi cumva că Gehlen ar fi îngăduit să se spună atâtea despre BND în prezența unui ofițer inferior al Companiei? Chiar îți închipui că o vulpe bătrână ca Gehlen nu-i în stare să depisteze un magnetofon la un începător ca tine? Băiete, dacă aș fi avut vreodată nevoie de transcrierea textului, aș fi ascuns magnetofonul asupra mea, astfel încât nici dracul nu l-ar fi găsit. Ți l-am trecut ție, să văd dacă va binevoi sau nu să-l observe. N-a făcut-o.

– Doar nu sugerați că am vreo legătură cu Gehlen?

– Ești undeva, în fundal.

– De ce-ar fi cerut să vin la Pullach, dacă lucra cu mine?

– Un dublu gambit, asta-i, Hubbard, a venit timpul să stăm de vorbă. Se strânge funia de par.

– Sunt uluit, am spus. Cred că se joacă niște partide, iar eu nici măcar nu știu ce piesă reprezint. N-am ce să vă spun.

– Am să-ți dau eu ceva de rumegat. Ești pus sub supraveghere. Să nu îndrăznești cumva să părăsești apartamentul. Bea tot ce vrei. Până te-apucă *delirium tremens*. Pe urmă vii la mine. Între timp, fă și câte-o mică rugăciune. În fiecare seară. Speră și roagă-te ca SONDA să rămână în siguranță. Pentru că,

dacă sare în aer, toată lumea de pe aici va fi acuzată și n-ai nici o șansă să nu figurezi printre candidați. Iar de sfârșit, ai să sfârșești cu fundul într-o închisoare militară.

S-a ridicat în picioare, a pus Coltul în tocul lui uzat și m-a lăsat singur. Am încercat să mă adun punându-mă pe lucru. Am transcris înregistrarea convorbirii cu C.G.

Mi-a luat vreo două ceasuri și tocmai isprăvisem când primul dintre colocatarii mei a sosit de la lucru. Apoi, în următoarele câteva ore, au tot venit și au tot plecat. Roger Turner se logodise cu o tânără americancă, o fată care lucra pentru una din secțiile externe ale lui General Motors la Berlin, și era emoționat. În seara aceea avea să-i cunoască părinții, care făceau un tur prin Europa. Îmbrăcat ca pentru ocazie într-un costum de flanel cu dungulițe, îi ducea la un cocteil la Ambasada Danemarcei. Eliot Zeeler, dornic să-și completeze cunoștințele de germană colocvială, se îndrepta spre pavilionul UFA de pe Kufu, să vadă filmul *Ocolul pământului în optzeci de zile*, care tocmai primise un premiu academic și era prezentat publicului; așa cum m-a asigurat Eliot, fiind subtitrat în germană, filmul îți oferea posibilitatea plăcută să-ți îmbunătățești conversația. Ce-ar fi să-l însoțesc? Nu l-am însoțit – nu-i puteam spune că n-aveam voie. Un alt colocatar, Miles Gambetti, pe care-l vedeam rar, a sunat să întrebe dacă nu avea vreun mesaj. În singura ocazie când stătusem de vorbă, se desemnase singur ca un „contabil glorios“, dar Dix îl provocase:

– Este expert contabil pentru proprietățile noastre din Berlin. Dacă ar ști cu ce se ocupă Miles, KGB-ul ar pune mâna pe el.

– De ce?

– Pentru că, dacă poți afla felul cum sunt repartizați banii, îți poți face o bună imagine a întregului. KGB-ul cunoaște cu ce bănci lucrăm, linia noastră aeriană, grupurile religioase pe care le fondăm, magazinele, ziarele, fundațiile culturale, probabil până și pe ziariștii cu care colaborăm, are o fereastră deschisă asupra personalităților sindicale care sunt oamenii noștri. Dar cât alocăm fiecăruia? Pentru că acest fapt arată intențiile noastre reale. Naiba să mă ia, dar, dacă aș fi KGB-ul, l-aș răpi pe Miles.

Mă gândeam la discuția noastră, acum, că noaptea se lăsa și rămăsesem singur în apartamentul nostru. Într-adevăr, într-un mod curios, mă agățam de remarca lui Dix și cântăream cu atenție munca și atribuțiile lui Miles Gambetti (care avea înfățișarea cea mai ștearsă cu putință, nici arătos, nici urât, nici înalt, nici scund), pentru că simțeam nevoia să înțeleg dimensiunile tuturor activităților noastre, desfășurate nu numai la Berlin, ci și la Frankfurt și Bonn, precum și în toate bazele noastre militare în care aveam antene provizorii, în toate consulatele noastre din Germania, toate corporațiile unde puteam avea un om de-al nostru sau doi; simțeam necesitatea de a-mi face o idee asupra vastelor proprietăți aparținând Companiei, de a înțelege propria mea muncă –

așa, modestă cum era și avându-și totuși locul ei, nu mare, nu blestemat, nu osândit. Și m-am rugat Cerului ca înclinațiile de a exagera ale Șefului să-și aibă măsura de comparație în burdihanul lui, iar eu să rămân doar așa, cât un fir de praf care i-a intrat o clipă în ochi. Singur în apartament, mă simțeam mai părăsit decât oricând.

Dix a dat pe acasă în treacăt, să-și schimbe costumul. În seara aceea ieșea. M-a invitat să merg cu el. De data aceasta, i-am explicat că eram sub arest la domiciliu. A fluierat. Părea că mă compătimește – și mă compătimea atât de tare, încât am început să nu-l mai cred. Era omul lui Harvey, mi-am adus eu aminte. Mă pricepusem dintotdeauna să-mi calculez devotamentele, precum și devotamentul membrilor familiei mele, tot atât de amănunțit ca un tabel organizatoric (astfel încât nu conta niciodată dacă îți plăcea sau nu un văr anumit și te bizuiai pe relația prestabilită la care făceai apel sau în virtutea căreia plăteai prețul, oricare, de devotament presupus), mă simțeam acum tot atât de fără legături ca o steluță de grăsime plutind în strachina de supă.

Mai știam că pentru Dix devotamentul nu prea însemna mare lucru. A doua zi putea fi un altul, dar în seara aceea mă compătimea.

– Ai făcut-o boacănă, a zis, dacă te-ai ales cu arest la domiciliu.

– Poți s-o ții numai pentru tine?

– Cum să nu? A repetat el și-i făcea plăcere: Cum să nu? Trebuie să fi fost o achiziție recentă. Cu o lună în urmă la Balhaus Resi, făcuse un schimb de sarcasme cu un colonel rus, tanchist, a cărui engleză se rezuma la „Firește. Di ce nu?“ și lui Butler îi plăcuse. În cele două zile care au urmat, îl puteai întreba orice: „Vom câștiga Războiul Rece? Cerem whisky irlandez la cafea?“ – puteai fi sigur că-ți va răspunde: „Firește! Di ce nu?“ Știam așadar că voi auzi aceste vocabule, „Cum să nu?“, toată săptămâna viitoare, în caz că mai există vreo săptămână viitoare pentru mine. Nu era exclus deloc să fi fost ultima. Puteam fi dat afară – și am văzut ochii tatei care mă priveau. Puteam fi la închisoare – și am văzut imaginea pălăriei purtate de maică-mea în zilele de vizită. Semănam cu un om căruia doctorul îi spune – după ce i-a mai cântărit o dată șansele – că suferă de o boală incurabilă. Verdictul revine în doze mici, repetate. Faci pasiențe, mai schimbi o vorbă, asculți muzică – apoi, teribila veste se revarsă asupra ta ca o ceață.

M-am agățat cu putere de cele cinci minute în care Dix Butler avea să rămână în apartament.

– Bun, ce se întâmplă? a insistat el.

– M-am răzgândit. Nu-ți pot spune. Îți voi povesti totul, la sfârșit.

– În ordine, a zis, voi aștepta. Dar mă întreb și eu. Era pe picior de plecare. Pot face ceva pentru tine? Să ți-o trimit pe Ingrid?

– Nu, am spus.

A rânjit.

– Dacă dai peste Wolfgang, adu-l încoace.

– Dubios.
– Dar vei încerca?
– Dacă mi-o ceri, da.
Simțeam că n-o va face.
– Încă ceva, am spus. Aveam sentimentul cuiva care trăise în acest apartament ani și ani de zile, murise aici – iar moartea lui venise după multă vreme, abia târându-se. De atunci, în aceste încăperi nimeni nu avusese pace. Da, încă ceva, am zis. Mi-ai spus în treacăt că mă lași să văd scrisorile lui Rosen.
– De ce le vrei acum?
Am ridicat din umeri:
– Să-mi mai primenesc ideile.
– Da, a încuviințat, ai dreptate. În ordine. Dar vedeam că se execută în silă. S-a dus în camera lui, a închis ușa, apoi a ieșit, a încuiat ușa și mi-a întins un plic gros.
– Citește la noapte, a spus, iar când ai isprăvit, strecori plicul sub ușă.
– Am să citesc aici, am răspuns, iar dacă bate cineva străin la ușă, vreun șef mare, îi dau drumul pe sub ușa ta înainte să deschid.
– S-a marcat, a zis.

14

Dragă Dix,

Ei bine, iată-mă pe mine făcându-mi energic datoria în cadrul Serviciului Tehnic (TSS) și iată-te pe tine, un *honcho* nr.1 pe lângă bărbatul cel mare din Berlin. Felicitări. Vechiul nostru grup de instrucție PQ-31 este bine-mulțumesc, în ce-l privește, chiar dacă PQ este un simbol pentru *special,* ceea ce se poate spune și despre munca pe care o fac. Dix, cuvântul de ordine pentru această scrisoare, ca și pentru oricare alta pe care ți-o voi trimite, este CSA (ceea ce înseamnă, în caz că ai uitat, Citește Și Arde). Nu știu dacă activitatea în cadrul Serviciului Tehnic merită să fie considerată realmente atât de secretă pe cât ne este înfățișată aici, dar cu siguranță că este un loc deosebit. Numai inteligențele sunt solicitate – cum de le-ai scăpat? (Înainte de a te simți nu știu cum, recunoaște că vorbesc serios). Șeful nostru al tuturor este Hugh Montague, fosta figură legendară a OSS-ului, un tip aparte, tot atât de distant ca muntele Everest, sigur de sine ca însuși Dumnezeu. Nici nu-mi pot imagina ce s-ar întîmpla dacă te-ai ciocni de el. TSS este o parte a *dominium*-ului său, un cuvânt ca să-ți fac plăcere ție, căci îți plac cuvintele mari. (*Dominium* este originea etimologică a lui *domeniu,* adică pământul aparținând unui lord, pentru care nu plătește rentă). Din câte îmi dau eu seama, Montague nu plătește nici o rentă. Dă socoteală numai în fața lui Dulles. Despre cei aflați în Topul Sfintei Sfintelor (adevărata semnificație a lui TSS), noi cei de pe aici avem tendința să nu cruțăm pe nimeni, dar, în ce-l privește pe Montague, toată lumea e de acord. Spre deosebire de mulți alții din Companie, el nu-i un băgăreț șmecher.

Asta-mi aduce aminte de ceva. Mărturisește! Tu ești tipul care a scris, pe pereții latrinei de la Fermă: „Rosen este anagrama pentru *Noser*, băgărețul șmecher. Ține-ți nările curate, Arny!" Mi-a cam sărit țandăra, recunosc. Sunt sigur că tu ai fost, știi, din cauză că ai folosit cuvântul «nările». Ești un fecior de lele, cred. Îmi dau seama cât de mult țin la prietenia noastră, dacă te-am iertat. Altuia nu i-aș fi iertat-o. Dar îți cer să recunoști că afirmația nu-i corectă. Pentru că – indiferent cum sunt eu –, tăios, nesimțitor la necazurile altora, încerc să-mi fac loc (evreu din New York care-și face astfel loc – cunosc!), dar indiferent cum aș fi, oricâte păcate aș avea, nu sunt un băgăreț șmecher. Mă păzesc să fiu mojic cu superiorii și în privința asta semănăm. Și nu-i iert pe cei care mă fac ticălos. Îmi place să cred că vor trăi destul ca să regrete.

Oricum, nu vreau să te bat la cap cu asta. Îți recunosc ambiția. Ba chiar sunt convins că într-o bună zi noi, cei doi valeți care nu ne-am născut cu lingurița de argint în gură (mă gândesc la lingurița spionajului) ca Harry, am putea avea în stăpânirea noastră două mari hălci din Agenție. Vine el timpul când îi vom egala pe Montague și pe Harvey.

Montague mă fascinează. L-am văzut numai de câteva ori, dar soția lui este o frumusețe absolută și se șușotește despre ea că-i singurul geniu veritabil al Companiei – de până acum –, de fapt, se spune că l-a făcut pe Freud de două ori mai complicat decât e, oricât de greu ar părea de crezut. Una dintre bolile de care suferă Compania, pe care am început s-o observ, constă în exagerarea peste măsură a propriei noastre valori. La urma urmei, nu suntem în măsură să ne apreciem singuri. În orice caz, nimeni nu poate afirma cu certitudine cu ce se ocupă Montague. Numele lui de lucru – nu cred să fie un paravan sau un criptonim, nici vreuna din variantele folosite în cablograme – este Harlot. Presupun – pentru că-i vârât în atât de multe lucruri. Un adevărat dominium. Fără rente, fără rapoarte birocratice. Își are propria sa parcelă de Contrainformații, ceea ce-i înnebunește pe cei din Secția pentru Rusia Sovietică, și mai are și alți oameni care lucrează pentru el, răspândiți prin toată Compania. Dușmanii săi din TSS susțin că încearcă să-și construiască o organizație proprie în interiorul Companiei. Aici, la Washington, dragă Dix, trebuie să cheltuiești timp, nu glumă, ca să dai de urma sforilor. Vezi tu, în teorie, Compania rămâne – din punct de vedere birocratic –, un teritoriu închis pentru vânătoare, dar, cu eroii mai vechiului OSS și cu prietenii lui, Dulles o lasă moale, iar, pe lângă asta, nici nu se prea dă în vânt după birocrație. Creează astfel spirite independente și quakeri. El îi numește Cavaleri rătăcitori. Au împuterniciri speciale. Harlot intră, categoric, în rândul Cavalerilor rătăcitori. Se spune că în Companie este privit ca un fel de rege al spiridușilor. La TSS (și-i de presupus că vorbim în *cunoștință de cauză!*) se știe că Dulles îl numește «Fantoma noastră nobilă». Dix, se cuvine să ți-o spun. La început, râdeam de aura pe care o acordai anumitor cuvinte, dar încep să mă luminez. Când m-am dus la școală, părea că toată lumea cunoștea cuvintele, astfel că educația mea s-ar putea să fi făcut din mine un ins cam prea vanitos în confruntarea cu adevărata putere a cuvintelor asupra noastră. Încep să cred că *le mot juste* [1] este pâr-

[1] În original, în limba franceză (cuvântul potrivit) (n.tr.).

ghia lui Arhimede, care urnește lumea. Cel puțin pot jura că, în organizația noastră, acesta-i adevărul.

Să mă întorc însă la TSS. Simt nevoia șuie să-ți povestesc despre primul nostru fiasco și de aceea așază această scrisoare printre cele Ultra-CSA. Dacă ar cădea sub ochii cui nu trebuie, vai de *kishkes*-ul meu. Nu-ți bate capul cu ce-i aia *kishkes*, e un cuvânt argotic în idiș și nu înseamnă nimic din ce te-ar putea interesa. L-am menționat numai pentru că șeful TSS-ului se numește Gottlieb, iar *kishkes* este singura vocabulă evreiască pe care a folosit-o vreodată, din câte l-am auzit. Firește, i-am fost repartizat – presupun că lumea de pe aici își închipuie că am avea ceva în comun. Ei bine, nu chiar. Unii dintre evrei urmează tradiția, și e cazul familiei mele, jumătate din ea ortodox-mozaică, jumătate socialistă – tipic la evrei, ha, ha –, dar unii dintre evrei urmează altă direcție. Devin oglinzi ale culturii lor (ca mine!). Ca Disraeli, primul ministru britanic din vremea reginei Victoria, născut din părinți evrei, dar se spune că vorbea cu cel mai pur accent aristocratic din Insulele Britanice.

Ei bine, Gottlieb se numără printre aceștia, numai că e un spirit universal și interesat de absolut orice. Curios! Locuiește într-o fermă de pe lângă Washington și se trezește-n zori să-și mulgă caprele. Casa însăși a fost cândva o colibă de sclavi, dar Gottlieb se pricepe la tâmplărie, iar locuința s-a extins în suficientă măsură încât să-i adăpostească familia. Doamna Gottlieb și-a petrecut copilăria în India. Așa se explică, desigur, caprele! Este fiica unor misionari presbiterieni. Gottlieb are și o plantație de brazi de Crăciun. Face parte dintr-un club de fotbal, dar îi plac și dansurile populare – cadrilul. În calitate de chimist amator, nu-i mai puțin genial. Iată de ce, una peste alta, omul pare alcătuit din bucăți disparate. Trebuie să spun însă că le-a pus laolaltă. Firește, numai un geniu o poate face, când întâlnește un alt geniu ca Hugh Montague. Tărășenia s-a petrecut cu trei ani în urmă, dar a rămas și azi cel mai rău păstrat dintre secrete la TSS. Nu poți bea un pahar cu un coleg și să ajungi oarecum intim cu el, fără să-ți toarne Povestea. Găsesc că-i interesantă. Cuprinde câteva principii cu revers moral. Montague se află undeva atât de sus, încât cred că Povestea îl umanizează în ochii noștri. A comis o eroare de apreciere. A pariat pe Gottlieb, iar Sidney a făcut boroboața.

Iată cum s-a întâmplat. Acum trei ani de zile bântuia printre tesesiști zvonul că sovieticii au realizat sinteza unui drog magic. Cu ajutorul lui, nu numai că ar fi controlat comportamentul agenților lor, dar puteau manevra memoria unui spion capturat astfel încât să se autodistrugă. Ar mai fi fost și în posesia unor substanțe chimice care provocau schizofrenia, eliberându-i pe agenții lor de orice considerente morale. Dar nu asta urmărește comunismul? Drogul lor magic e ideologia! Oricum, Gottlieb descoperă o substanță chimică și ea induce schizofrenie câtorva haimanale. Se numește, pe scurt, LSD și cei de la TSS hrănesc speranța că va deveni drogul nostru-minune, căci tehnicile noastre actuale de a stoarce informații de la agenții inamici se dovedesc prea lente. Allen Dulles își dorește un soi de robinet chimic, prin care un dezertor să poată fi manevrat. Un fel de cocteil al adevărului. LSD-ul e-n stare să te aducă la adevăr.

Dragă Dix, nu putem fi siguri cum au stat de fapt lucrurile, pentru că dețin toate astea de la a nu știu câta mână, dar se pare că Gottlieb a construit o

drăguță de teorie, la care ținea foarte mult, elaborată împreună cu doamna Montague și în legătură cu teoria ei. Teoria se întemeiază pe premisa că zidul psihologic pe care îl ridică schizofrenia, pentru a separa diferitele părți ale personalității, e constituit dintr-un număr imens de minciuni, pur și simplu ne aflăm în fața unui zid psihologic, iar adevărul rămâne dincolo de el. Orice drog, care induce schizofrenia, ar putea provoca totodată – pe baza unei tehnici de start-stop-start-stop –, o vibrație destul de puternică pentru a zgudui zidul psihologic și, probabil, pentru a-l sparge. Prin contrast, oamenii obișnuiți aleg acele minciuni care le protejează eul. Prin teoria Gottlieb – Gardiner, zidul – psihotic sau normal – al unui dezertor poate fi sfărâmat prin folosirea LSD-ului. Gottlieb trebuia însă mai întâi să testeze compatibilitatea LSD-ului cu scopul propus. Nu era lucru ușor. El și câțiva dintre colegii săi l-au testat între ei, dar erau în cunoștință de cauză cu experimentul. Aveau nevoie de subiecți care să nu fi fost conștienți.

Și astfel, într-o seară la un cocteil, un cercetător al TSS-ului a reușit să introducă o doză de LSD într-un păhărel de Cointreau pe care l-a băut un om de știință, colaborator de-al lor. Victima habar n-a avut de experiment. Nu-i cunosc numele – acest detaliu este *ținut secret* –, dar hai să-i spunem VICTIMA, pentru că asta a fost.

Așa cum a reieșit pe urmă, n-a reacționat bine. VICTIMA s-a întors acasă în stare de agitație. Fiind un om foarte disciplinat, a combătut efectele LSD-ului. Nu au existat simptome vizibile de deranjament mintal. Singurul efect a fost că omul n-a putut dormi. Apoi s-a apucat să-i mărturisească soției că făcuse niște greșeli îngrozitoare, fără a fi însă capabil să explice în ce-au constat. După două zile, devenise atât de agitat, încât Gottlieb l-a trimis la New York la un psihiatru. Un delegat al lui Gottlieb îl însoțea, locuind în aceeași cameră de hotel cu el. VICTIMEI îi mergea însă din ce în ce mai rău.

În cele din urmă s-a aruncat printr-o fereastră închisă și s-a făcut zob cu zece etaje mai jos. În prezența supraveghetorului său. Văduvei și copilului li s-a dat o pensie din partea guvernului, iar Gottlieb a scăpat cu un dos de labă peste mână. Montague i-a înaintat un raport lui Dulles: o sancțiune administrativă ar fi venit în contradicție cu „atât de necesarul spirit de inițiativă și cu entuziasmul curat care constituie premisa acestei munci". Dulles i-a trimis lui Gottlieb o scrisoare personală, care-l mustra pentru lipsă de discernământ, dar în dosarul lui Gottlieb n-a aterizat nici o copie a ei sau, cel puțin, așa umblă vorba. Sidney e bine-mersi și azi la TSS.

Scrisoarea m-a zguduit. N-am fost în stare să citesc mai departe. Teama că eram folosit de Harlot, căruia nici nu-i păsa, tocmai îmi fusese confirmată. VICTIMA se mai prăbușea încă în mintea mea.

Trebuia neapărat să ajung la un telefon sigur. Harvey îmi spusese că mă supravegheau, dar faptul nu-mi era confirmat, iar cu diferite prilejuri Dix se exprimase caustic la adresa personalului nostru de pază. Poate că merita să risc. Mi-am luat pardesiul și am și fost la ușă, dar m-am întors imediat. Nu numai că uitasem să strecor scrisoarea lui Rosen pe sub ușa lui Butler, dar neglijasem să pun bine și banda, cu transcriere cu tot, conținând convorbirea cu

C.G. Când am isprăvit și cu asta, am ieșit din nou, dar cu mai puțină încredere în limpezimea judecății mele.

Ajuns la bordura trotuarului, a trecut un taxi și am sărit în el. Nu făcusem a zecea parte dintr-o milă și mi-am dat seama că se prea putea ca taximetristul să mă fi așteptat pur și simplu pe mine. Am plătit, am luat-o pe o străduță în sus, am revenit în mijlocul ei să văd dacă eram urmărit și mi-a sărit inima din loc când o pisică a făcut un salt peste gardul unei grădini.

Nu mișca nimic și, din cât percepeam la lumina care ajungea până în străduță prin ferestrele caselor dinspre ambele părți ale străzii, nu se zărea nimic. M-am întors așadar până la intrarea în străduță, dar taxiul pe care-l plătisem încă mai aștepta. Am trecut pe lângă mașină, ca să-l pot vedea pe șofer și să mă vadă, și mi-a făcut un semn cu mâna. M-am aplecat la fereastra lui însă și i-am zis:

– *Zwei Herzen und ein Schlag!* La care a pus în funcțiune motorul și s-a evaporat urgent.

Comedia aceasta a avut un efect de bun augur asupra stării mele de spirit. Nu m-am simțit urmărit și am pornit sprinten, străbătând jumătatea aia de milă, revenind din când în când asupra pașilor. Apoi am luat un taxi care m-a dus direct la Departamentul Apărării, am semnat și mi-am croit drum până la telefonul special.

Din casa de lângă canalul Ohio mi-a răspuns Kittredge.

– Harry, tu ești? a întrebat ea șovăitor, și a adăugat: Mă auzi și tu la fel de ciudat? Vocea ei era distorsionată de scrambler.

– Ei bine, ce mai faci? am întrebat. Piciorul începuse să-mi tremure la gândul riscant de a spune mai multe. O, Doamne, mi-am zis, sunt îndrăgostit fără speranță. Până și vocea ei, răsunând metalic și găunos, mă alina.

– De când ai plecat, a trecut o veșnicie, am auzit-o zicând. Mi-e scandalos de dor de tine.

– Și mie.

– Nu te prea aud, a răspuns ea. Parcă ai fi sub apă, așa te-aud. Am apăsat pe vreun buton greșit?

– N-ai mai folosit niciodată telefonul ăsta?

– Nu, e telefonul lui Hugh. Nici nu m-aș apropia de el. Credeam că el mă sună. Știi, e la Londra. A plecat ieri.

– Nu m-ai putea ajuta să dau de el la telefon?

– Harry, sunt uimită până și de faptul că mi-a spus pe ce continent pleacă.

– Așadar, nu știi dacă vine la Berlin?

– Va veni. M-a întrebat dacă am să-ți transmit ceva de dulce. Transmite-i *mille baisers* [1] i-am zis eu lui Hugh. S-a pus pe râs. Am decis că era cu neputință să-i fi spus una ca asta.

---

[1] În original, în limba franceză (multe sărutări) (n.tr.).

– Când te sună Hugh, m-am mărginit eu să spun, comunică-i că avem de discutat. E urgent.

– Să nu fii surprins dacă va ajunge la tine înainte de-a vorbi eu cu el, a zis Kittredge, dar, Harry...

– Da.

– Când îl vezi, să nu i te vaieți. Nu poate suferi văicăreala.

– Ei bine, am convenit, n-o s-o fac. Vorbind cu ea, mi se părea că necazurile mele se mai îndepărtează.

– Am niște vești minunate, a continuat ea, pe care ți le voi împărtăși cu un prilej mai bun.

– Dă-mi numai o idee.

– Păi, în curând voi absenta o vreme.

– Cum așa?

– Oh, Harry, a spus ea, gândește-te la mine ca și cum m-aș afla la Hong Kong.

Pleca oare cu o misiune clandestină? În Asia? Mi-a fulgerat o clipă prin fața ochilor imaginea lui Kittredge într-o tavernă în care se fuma opiu – alături de agenți ruși, englezi și chinezi.

– Te voi revedea?

– Spune-i lui Hugh să te ia cu el când vine încoace.

– N-are cum s-o facă. Am nevoie de aprobarea lui Harvey.

– Hugh nu se poticnește în obstacole, ca alții, a zis.

În acest moment aparatul de descompus și de recompus vocile trebuie să fi început să scoată scântei, pentru că pe linie au apărut o groază de paraziți. Ne-am luat rămas-bun, cu o serie de ecouri în staccato.

– Rămâi cu bine, mă auzi? Rămâi cu bine.

Ieșind pe ușa principală a Departamentului Apărării, am ochit doi bărbați în pardesie cenușii, așteptând în picioare la o distanță de vreo sută de picioare, de cealaltă parte a străzii. Am luat-o la stânga și am mers până la colț. Acolo, am ocolit în goană. Nu se mișcaseră. Am dat colțul și am privit iscoditor în urmă. Erau tot acolo.

Am pornit de-a lungul cvartalului de blocuri, apoi m-am întors să mă mai uit o dată. Cei doi bărbați plecaseră. Am luat-o la picior, dar de data asta era cât se poate de sigur că aveam o coadă. Fusesem dat pe mâna unor experți, totuși, căci n-am observat nimic. Dacă aveam un al șaselea simț, cu siguranță că acesta nu sălășluia între cele două urechi ale mele.

Trecea un taxi și l-am luat. În drum spre casă, m-am gândit să-l caut pe Wolfgang. Nu aveam nici o idee ce-aș fi făcut dacă-l găseam, nici nu-mi dădeam seama dacă mi-ar fi fost de vreun ajutor în peripețiile mele, lui Bill Harvey sau generalului Gehlen, totuși, voiam să dau de el oricum, fie și numai pentru a încerca ceva – o acțiune. Dorința aceasta mă cuprinsese cu puterea setei de-o țigară, pe care-o resimți chiar în ziua când te-ai lăsat de fumat. Fi-

rește, nu știam unde l-aș putea dibui pe Wolfgang. N-aș fi nimerit niciodată peste fundătura cu spelunca de la subsol și probabil nici măcar n-aș fi ajuns prin apropierea ei. Locul era la o distanță bună de Kufu – și cum te puteai descurca de-a lungul milelor de străzi și de clădiri atinse de bombe din Kufu?! M-am dat bătut, cu toată suferința pe care o resimți atunci când renunți la vocația ta adevărată – căci mă simțeam aidoma unui sfânt care n-a mai apucat să urce muntele revelației sale.

Mă mai stăpânea sentimentul, apăsător ca plumbul, că ar fi trebuit să mă grăbesc spre casă. Până și simpla vedere a străzii mele mi-a sporit însă neliniștea, pentru că la o distanță respectabilă de ușa mea, dar în dreptul blocului totuși, stăteau aceiași doi bărbați care mă așteptaseră la Departamentul Apărării. Desigur că nu puteam face nimic în ce-i privea, doar să urc la mine.

Peste cinci minute suna telefonul.

– Îmi pare bine că te găsesc acasă, a zis Harlot, acum o jumătate de oră s-ar fi zis că nu erai.

– Mă aflam în baie și de acolo nu se aude soneria telefonului.

– Bine, îți trimit o mașină. Șoferul se numește Harry. Harry îl va culege pe Harry. În douăzeci de minute.

– N-am voie să părăsesc locuința, am spus.

– În cazul acesta, l-am auzit pe Harlot, te autorizez să cobori. Apoi a închis.

15

Am așteptat mai bine de douăzeci de minute, fiind foarte conștient cum pot uneori să comande propriului creier filmele pe care le-ai văzut, și încă în aceeași măsură cu familia și școala. Mă așteptam ca acei doi bărbați să-mi bată din clipă în clipă în ușă. Mă așteptam să dea buzna peste mine Bill Harvey. Îl mai vedeam și pe Dix Butler intrând în camera de zi, însoțit de Wolfgang. După care urma secvența cu Ingrid, iar ea mă anunța răspicat că-și părăsea bărbatul pentru mine. Am ascultat cu toată atenția bodogănelile unui bețiv în stradă, dar nu se întâmpla nimic. Doar vociferările unui bădăran. Timpul trecea. Când s-au scurs cele douăzeci de minute, am înhățat transcrierea convorbirii cu C.G. și am coborât.

Harlot conducea un Mercedes.

– Urcă, mi-a zis. Eu sunt Harry.

A mers încet, câțiva metri, apoi s-a oprit în dreptul unuia din oamenii echipei de supraveghere:

– E-n ordine, le-a spus. Acum plecați acasă. Vă chem îndată ce am nevoie de voi. Apoi a accelerat. Mă întreb dacă putem sta de vorbă la hotelul meu, a monologat el. Îl consider acceptabil, desigur, și ei nu știu exact cine sunt,

dar la Berlin nu se face să subestimezi pe nimeni, ceea ce am convingerea că ai descoperit între timp.

O vreme am rulat în tăcere.

– Da, hai acolo, a decis Harlot. Putem bea ceva în holul hotelului. Direcția n-a avut cum să instaleze microfoane. Mobila e prea prețioasă. În camere, da nu și-n hol, nu la hotelul Am Zoo. Clădirea-i veche, a zis Harlot, și frumos reconstruită. Au un recepționer excepțional, ascultă la mine. Ultima dată când am dat o raită pe-aici nu se mai găseau locuri libere pentru avioanele civile care decolau din Berlin. Iar din motive care nu te privesc, nu voiam să apelez la Forțele Aeriene. Nu în săptămâna aceea. Așa că l-am rugat pe el să vadă ce se poate face. Peste două ceasuri, trecând pe la recepție, dau cu ochii de el – strălucea de mulțumire. „Dr. Taylor", zice el, „am reușit să vă fac rost de ultimul loc pentru azi după-amiază, cu Lufthansa. La Hamburg, aveți legătură cu Scandinavian Airlines, cursă directă pentru Washington." Era atât de sincer mulțumit, încât se cuvenea să-l întreb cum de-a izbutit. „Oh", a zis, „le-am spus celor de la casa de bilete că dumneavoastră, dr. Taylor, sunteți *vestitul* poet american și că trebuie să prindeți neapărat concertul de la Hamburg al lui Gisenius de astă-seară! Restul a fost floare la ureche – Scandinavian Airlines are locuri din belșug pentru America. Veți putea zbura cu toate pânzele sus". Da, a zis Harlot, această artă dispare cam de peste tot.

– Doctor Taylor a fost numele tău de acoperire?

– Evident. Părea necăjit că nu mă amuzasem mai bine la anecdota lui. Ce te șochează în alegerea numelui?

– În germană, corespondentul lui este *Schneider.* Te ai chiar atât de bine cu Gehlen?

Harlot părea încurcat:

– Știi, a recunoscut el, s-ar putea să nu fi fost un act conștient. N-am răspuns nimic. Nu eram sigur ce simțeam.

– Ei bine, a adăugat, Gehlen e un tip îngrozitor și detest soiul acesta de aroganță alunecoasă, pe care o regăsești la vechii naziști. Lasă în urma lor o asemenea dâră de autocompasiune. Și totuși, Harry, nu numai că lucrez strâns cu Gehlen, ba mai degrabă îmi place decât îmi displace. E bun în meseria lui, iată un lucru pe care vrei, nu vrei, îl respecți. Dificultățile acestei munci ating dimensiuni sisifice.

– Nu am deloc certitudinea că mai e la fel de bun în meseria lui, am zis. După părerea mea, nu-i făcea față lui Harvey.

– Of, Doamne, vei fi întotdeauna loial celui pentru care lucrezi. Păi, ăsta-i laitmotivul lui Cal Hubbard. Curat buldog. Numai că greșești. Am avut ocazia să parcurg transcrierea discuției pe care mi-a trimis-o Gehlen și te pot asigura că, punând în cumpănă ceea ce fiecare dintre ei poate câștiga, Gehlen a ieșit bine. Harvey s-a purtat ca un gogoman impulsiv când s-a legat de Wolfgang.

– Tot nu înțeleg cum îți poate plăcea Gehlen.

– Oricine altcineva, care ar fi dus viața lui, n-ar fi fost capabil să se reabiliteze. Îmi place omenia pe care o emană neamțul ăsta mărunt, chestiune de alegere.

Ajunsesem la hotel. A predat portarului mașina și m-a târât drept în hol. Imediat ce ne-am așezat, i-am spus:

– Am discutat cu doamna Harvey. Ai transcrierea aici. Cred că asta ai dorit. A băgat în buzunar hârtiile și banda, fără să le arunce o privire. Nu mi-a convenit. Se poate ca eu să fi șovăit atunci când fusese vorba s-o fac, dar, odată treaba făcută, voiam totuși să fiu prețuit pentru felul în care o dusesem la capăt.

– Îi e loială soțului ei, am zis. Așa încât nu știu dacă vei găsi ce cauți.

A zâmbit – oare era condescendență? – și a scos paginile pe care tocmai le dăduse deoparte; le-a citit, acordându-le din când în când câte un bobârnac cu degetul.

– Nu, a spus el isprăvind, este perfect. Și îmi confirmă totul. O săgeată în plus, în tolba mea. Îți mulțumesc, Harry. Ai lucrat bine.

Încercam însă sentimentul că, dacă nu-i atrăgeam atenția asupra transcrierii, nu s-ar mai fi uitat peste ea o bună bucată de vreme.

– Chiar îți folosește la ceva? am stăruit eu.

– Ei bine, a zis, am fost obligat să-mi fac mutarea fără ea. În cazul dat, cum unele evenimente se precipitau, am pornit de la supoziția că C.G. va spune cam ce-a și spus. Acum, hai să bem – două șlibovițe, s-a întors el spre chelnerul care sosise. Nici nu-i trecea prin cap că băutura pe care o comandase s-ar fi putut să nu-mi placă. Vreau să te pregătesc pentru pasul următor, a reluat el după ce chelnerul s-a îndepărtat.

– Cât de mari sunt necazurile în care am intrat?

– Nici vorbă de necazuri.

– Ești sigur?

– Nouăzeci și cinci la sută. A dat din cap. Mâine dimineață, Bill Harvey și cu mine avem o întâlnire.

– Vin și eu?

– Fără discuție, nu. Dacă lucrurile se vor petrece așa cum mă aștept eu, spre sfârșitul după-amiezei avem locuri rezervate în avionul Forțelor Aeriene care face naveta la Frankfurt, unde avem legătura cu zborul de noapte al companiei Pan American, spre Washington. Vei lucra ca unul dintre asistenții mei, până vom decide ce urmează să faci. Felicitări. Te-am aruncat în gura lupului și ai supraviețuit.

– Dar oare am supravețuit?

– O, da. Tu habar n-ai cât s-a opus tatăl tău ideii de a te trimite la Berlin. Eu însă i-am spus că vei ieși nevătămat și mai bine pregătit. Firește, poate că

nu izbuteai să treci prin toate astea fără mine, dar, dacă nu eram eu șeful, nici n-ai fi nimerit aici.

– Și totuși, nu știu dacă am scăpat încă. Blenoragia mea tocmai îmi trimitea un spasm de durere, așa, în bătaie de joc. În timp ce-mi beam șlibovița, mi-am adus aminte că alcoolul era contraindicat în tratamentul cu penicilină. Lua-o-ar naiba. Șlibovița îmi dădea o căldură neașteptată.

– Pentru această noapte, îți fac rost de o cameră la Am Zoo, a zis Harlot. Ai multe de luat cu tine din locuința unde ai fost încartiruit?

– Numai îmbrăcămintea cu care am venit. N-am avut timp de cumpărături.

– Treci pe-acolo mâine, să-ți faci bagajul, după ce voi vorbi cu Harvey. În definitiv, dacă Harvey află astă-seară că ai părăsit locuința, ar putea trimite vreo două gorile să te ridice.

– Da, am zis. Mă simțeam anesteziat de rachiu. Crezusem că aveam cele mai bune sentimente pentru Bill și C. G. Harvey, dar ele păreau să nu mai existe. Nu cunoșteam începutul evenimentelor și nici nu aveam să le cunosc sfârșitul. Munca de informații nu mi se mai părea că seamănă cu teatrul, cât cu negația teatrului. Cehov a afirmat cândva că, atunci când publicului i s-a arătat în primul act o pușcă de vânătoare atârnată deasupra căminului, ei bine, până la căderea cortinei după ultimul act, acea pușcă trebuie să și tragă. În ce mă privea însă, nici o speranță.

– De ce te opui SONDEI? am întrebat.

S-a uitat în jur. Într-un loc public, SONDA rămânea un subiect de discuție îndoielnic.

– În alpinism există o mișcare nouă, a spus el, pe care eu o detest. Echipa atacă un perete drept fără nici un punct de sprijin, dar chiar fără nici unul. Iau cu ei un burghiu de mână și dau o gaură în stâncă. Se asigură și mai sfredelesc o altă gaură. Îți ia săptămâni ca să obții un rezultat major, dar orice țărănoi care știe să tragă din greu devine acum un cățărător însemnat. Asta-i SONDA ta, mi-a șoptit.

– Trebuie să-ți spun că prietenului tău, generalul Gehlen, nu-i vine deloc la socoteală ceea ce ne-a arătat SONDA și mai ales ce ne-a dezvăluit asupra slăbiciunilor rețelei feroviare a Germaniei de Est. De data asta eu eram cel care șoptea.

– Nu de starea parcului și a rețelei de căi ferate îi arde comunismului, mi-a replicat Harlot.

– Dar nu-i o prioritate pentru noi, aici, în Europa, să descoperim când ar putea ataca sovieticii?

– Problema aceasta a fost presantă cu cinci sau șase ani în urmă. Agresiunea Roșiilor însă nu mai este în primul rând una militară. Cu toate acestea, noi insistăm asupra construirii unui sistem de apărare de proporții. Pentru că, Harry, o dată ce vom afirma că sovieticii se dovedesc incapabili să întreprindă

atacuri militare de mari proporții, poporul american o va lăsa mai moale cu comunismul. În americanul de mijloc se prăsește un soi de cățel. Te linge ba pe bocanci, ba pe față. Lasă-i de capul lor și vor fi curând prieteni cu rușii. De aceea, nu încurajăm știrile asupra aspectelor precare din mașina militară rusă.

– Bill Harvey mi-a spus în fond același lucru.

– Da, interesele lui Bill Harvey se bat cap în cap. Nu-i nimeni mai anticomunist decât Harvey, dar, pe de altă parte, e nevoit să-i dea înainte cu vorbăria despre SONDA, chiar și atunci când spune ceea ce nu dorim să auzim.

– Mă dezorientezi, am zis. N-ai afirmat tu cândva că adevărata noastră datorie este să devenim gândirea rațională a Americii?

– Ei da, Harry, dar nu acea gândire care numai verifică ce-i adevărat și ce nu. Scopul constă în dezvoltarea unei gândiri teologice. O gândire care dăinuiește deasupra faptelor, o gândire care ne conduce spre scopuri mai înalte. Harry, lumea trece prin convulsii excepționale. Secolul douăzeci este secolul apocalipsei, al unei apocalipse cumplite. Instituțiile istorice, care au avut nevoie de veacuri să se dezvolte, se topesc ca o lavă. Bolșevicii, în 1917, au fost primul semnal. Apoi au venit naziștii. Doamne, băiete, au fost o adevărată emanație a Infernului. Vârful muntelui a sărit în aer. Acum, lava s-a pornit. Doar nu crezi că lava are nevoie de o bună rețea de cale ferată, nu? Lava este o formă de entropie. Ea omoară orice sistem. Comunismul este entropia creștinismului, degenerarea unor forme spirituale mai înalte în forme mai joase. Ca să-l combatem, e de datoria noastră să creăm o ficțiune – că sovieticii reprezintă o mașină militară puternică, una care ne va covârși, dacă nu-i vom depăși prin forța noastră. Iar adevărul este că ne vor covârși, dacă dorința pasionată de a le rezista nu va renaște, prin voință, dacă-i nevoie, în fiecare an, în fiecare minut.

– De unde știi că ai dreptate?

A ridicat din umeri.

– Omul trăiește prin cele mai intime sentimente ale sale.

– Și unde le găsești?

– Sus pe stânci, băiete, în înaltul stâncilor. Mult deasupra câmpiei. Și-a terminat șlibovița. Hai să dormim. Mâine pornim la drum. În lift, luându-și noapte bună, a adăugat:

– Harvey și cu mine vom dejuna mâine foarte devreme. Fă-ți somnul, până te sun.

Așa am și făcut. Aveam destulă încredere îm inteligența lui, ca să-mi permit. Iar dacă, atunci când am pus capul pe pernă, eram dezorientat, ei bine, până și dezorientarea, când e profundă, te ajută să dormi adânc. Nici n-am mișcat până n-am auzit telefonul. Era amiază. Odată păsuirea acordată, mă cuprinsese un somn zdravăn.

– Te-ai trezit? spunea vocea lui Harlot.

– Da.

– Fă-ți bagajul. Trec să te iau de acasă exact peste un ceas. Nota de la hotel e plătită. Apoi a adăugat: În anul care urmează, vei avea de învățat câte ceva.

Educația mea a început la nici un minut după ce am revenit în apartamentul nostru. Dix Butler era singur și măsura odaia cu pasul; era într-o dispoziție oribilă.

– Ce s-a întâmplat cu Harvey? m-a întrebat el. Trebuie să-l văd și el nici nu ridică receptorul.

– Habar n-am, am spus, decât că plec acasă liber și nepătat.

– Respectele mele tatălui tău, mi-a trântit-o el.

Am dat din cap. Nu aveam nici o nevoie să-i explic că în ziua aceea s-ar fi cuvenit să-l pună la socoteală și pe nașul meu.

– Pari cam supărat, am zis.

– Ei bine, m-a anunțat el și întreaga sa expunere de motive s-a redus la aceste cuvinte: Wolfgang e mort.

Credeam că voi izbucni – dar nu. L-am întrebat doar:

– De moarte violentă? Și asta a fost tot ce am reușit să articulez.

– A fost omorât în bătaie.

Am tăcut amândoi. Mi-am făcut bagajul. Peste câteva minute, ieșeam din camera mea și-l întrebam:

– Cine crezi că a făcut-o?

– Vreun iubit mai vechi.

M-am întors la valiza mea.

– Ori ei, a spus Butler.

– Cine?

– BND-ul.

– Da, am zis.

– Ori noi, a replicat el.

– Nu.

– Ba da, a spus Butler. Din ordinul lui Harvey și am făcut-o eu, cu mâna mea.

– Îți trimit noua mea adresă din Washington, i-am strigat.

– Ori au fost cei din Est, a urmat el. În chestii din astea, te întorci la Vladimir Ilici Lenin. El a zis, nu?, „Cui folosește?"

– Nu știu cui, am zis. Nici măcar nu știu ce s-a întâmplat.

– Nu acesta-i adevărul dumnezeiesc? a replicat Dix Butler.

16

În timp ce zburam deasupra Atlanticului, Harlot era într-o dispoziție minunată.

– Trebuie să mărturisesc, mi-a zis el pe tonul vătuit al unei fețe bisericești, trecând la șușoteală de la bun început, că întâlnirea cu prietenul tău TIPUL a fost una de zile mari.

După cum îi scăpărau ochii, totuși, am avut sentimentul stânjenitor că relatarea de care voi avea parte nu mă va mulțumi. O luminiță jucăușă în ochii lui Harlot a sfârșit adesea în ai mei ca un grăunte de nisip.

– Ei bine, a zis, să nu uiți niciodată că Bill Harvey a început ca agent al FBI-ului și ei, când e vorba de siguranța lor personală, au tendința să devină paranoizi de-a binelea. Cum ar putea fi altfel? J. Edgar Hoover le-a fost întotdeauna un exemplu. Următoarele cuvinte le-a articulat cu o voce și mai scăzută: am auzit că Hoover nu i-ar permite șoferului său să o ia la stânga dacă poate ajunge în același loc făcând *trei* ture la dreapta, în jurul unui întreg corp de case. De câte ori am cântărit în gând ciudățeniile de comportament ale lui Bill Harvey, de exemplu, cele două revolvere ale lui, am ajuns de obicei la concluzia că J. Edgar Buddha e cel care l-a infectat până la un punct cu propriile lui totemuri și tabuuri. Într-o zi însă, nu cu prea multe luni în urmă, m-a vizitat o intuiție – asta a fost nu cu mult înainte ca tu, dragă băiete, să pleci la Berlin: dar dacă pistoalele alea blestemate ale lui nu erau simple puseuri de paranoia? Dacă erau, în fond, un răspuns la un pericol real? Nu cumva se băgase în ceva rău? Harlot a întins spre mine degetul arătător: dă-mi de fiecare dată o ipoteză viguroasă. Fără ea, omul nu poate face nimic, cel mult se îneacă în fapte.

Astfel încât m-am uitat în dosarul 201 al lui Harvey. Și în el găsești o relatare completă asupra modului cum a fost obligat să demisioneze din FBI. Povestea o cunoști. Ai înregistrat-o, rostită chiar de buzele lui C.G. Dai din cap, așadar văd că ți-o amintești în întregime. Și eu. Fiecare detaliu, împărtășit ție de C.G., este o versiune exactă a dosarului său 201. Am anticipat că așa va fi, atunci când te-am pus să te ocupi de C.G. Gândește-te la ce înseamnă asta. Versiunea evenimentelor dată de ea, în 1956, coincide cu relatarea lui din 1947, atunci când a intrat în Agenție. Este ca un mulaj al versiunii originale. Evident, i-a dat cu lingura versiunea din dosarul 201, curând după căsătorie, și bănuiesc că a întărit-o repetându-i aceeași istorie din timp în timp. Aici e aici. Una dintre cele câteva reguli ale muncii noastre este că o istorie rămâne conformă în toate detaliile ei cu o versiune anterioară numai dacă relatarea inițială a fost fabricată și repetată cu grijă.

– Prea bine, am zis eu, dar când ai sosit la Berlin nu puteai ști dacă am avut sau nu ocazia să vorbesc cu C.G.

– De venit, veneam oricum, a zis Harlot. Poziția ta se prăbușea. Pe lângă asta, mai era și fricțiunea dintre Harvey și Pullach. Gehlen juca un rol al naibii de complicat. Așa încât plimbarea trebuia să o fac, chiar dacă n-aveam altceva decât simpla mea idee preconcepută. De aceea transcrierea convorbirii cu C.G s-a dovedit un sprijin minunat. Un talisman. Am ținut-o în buzunarul

de la piept în tot timpul dejunului cu Bill Harvey. Era un argument în plus în convingerea mea că-l cunoșteam pe omul cu care aveam de-a face.

Apropo, m-am văzut cu Harvey în hol, la Am Zoo. Știa că nu mă voi întâlni cu el pe terenul lui. Și hotelul meu ar fi fost inacceptabil, pentru el. Dar trebuie să-și fi făcut socoteala că el, cu inventarul pe care-l are la îndemână, va putea strecura un microfon în hol. După mica noastră discuție însă am stat de vorbă cu direcția hotelului și am aranjat ca doi dintre agenții mei să-și petreacă toată noaptea în hol. Și deoarece nu puteam instala nici o aparatură nici pentru mine, în felul acesta nici oamenii lui Harvey nu-mi puteau strecura nimic în năvod. Măcar atât. Ne-am întâlnit a doua zi dimineața, așadar, neavând nici unul dintre noi la dispoziție vreo altă drăcie decât cele pe care le-am fi purtat asupra noastră.

– Cum ai reușit să-l înregistrezi pe Harvey? am întrebat. Trebuie să fi știut că-l înregistrezi.

– Am avut la mine aparatură pe care presupun că n-a reperat-o. O jucărie a KGB-ului, testată de ruși în Polonia. Fixezi bateria, microfonul și restul într-o scobitură din tocul pantofului. Dar am luat-o pe de lături. Esențial este că dejunul nostru – Campari și *croissants* pentru Bill, ouă moi pentru mine – n-a lâncezit prea mult cu banalitățile. Am trecut curând la afrontul deschis. „Hei, amice", îmi zice el, „eu mă dădeam de ceasul morții în acțiuni periculoase prin cămara Diavolului, în timp ce voi, OSS-ul – tot lume bună –, mâncați gogoșele împreună cu pederaștii ăia de englezi! Ho-ho-ho!" Îmi mai povestește că el e omul în stare să bea la prânz trei Martini, „unul dublu, încă unu' și încă unu', ho-ho-ho!" Îl întreb și eu pe care din revolvere îl va pune acum pe masă. Iar el: „Nici un revolver, astea-s alte gloanțe. Schimb arma", mă informează, „mai des decât cămașa".

Ajuns în acest punct, Harlot a scos câteva pagini dactilo din buzunarul de la piept, le-a dat deoparte pe primele două, arătându-mi-le:

– Ei bine, totul e aici, a zis el. Le-am bătut la mașină îndată după plecarea lui. Pune totul pe hârtie cât poți de repede. Înțelegi astfel limpede ce s-a întâmplat. Când mă uit la textulețul ăsta, îmi vine-n gând gura lui Bill ca o floare broștească, atât de deosebită de mârșăviile pe care le scuipă. Ce se mai grăbea! Își închipuia că-s la mâna lui. Zicând acestea, mi-a întins primele două file. Imaginează-ți și singur cele două *dramatis personae*.

GINERELE: Acum, că am ocolit destul, spune-mi: la ce bun dejunul ăsta?

VAMPIRUL: Mi-am zis c-a venit timpul să vedem cine are cărțile bune.

GINERELE: Asta-i bine. Tu vorbești de cărți, iar eu de oul care ți-a căzut pe sacou.

VAMPIRUL: Să nu crezi că pot fi driblat.

GINERELE: Protejatul tău te-a umplut de mizerie. Mai precis, protejatul tău a intrat într-o încurcătură dată-n Paște. Vezi tu, am aflat între timp cine-i SM/CEAPA. Protejatul a mărturisit. Nu ți-e rușine?

VAMPIRUL: Când voi putea descifra ce tot mormăi, voi veni eu însumi să mă supun examenului tău moral.

GINERELE: Ei bine, ți-o spun deschis: te voi pune sub acuzare, pe tine și pe generalul-cu-urechi-de-liliac. Pentru că ați pus în pericol SONDA. Te interesează cum am obținut dovada? În clipa de față țin sub cheie o spurcăciune depravată. Tocmai i se ia interogatoriul. Ne-a spus o mulțime.

VAMPIRUL: Nimeni n-a mărturisit nimic. N-are ce mărturisi. Wolfgang nu-i în păstrare la tine. Am primit azi dimineață, la 6^{00}, un telefon din sudul Germaniei. Așa-zisa spurcăciune depravată a murit.

(Moment prelungit de tăcere).

GINERELE: S-ar prea putea ca o mulțime de inși să fie țintuiți de catarg.

VAMPIRUL: Nu, prietene. Asta-i defăimare. Chiar dacă tu și cu mine ne-am confrunta, tu cu ce-ai tu la mână și eu cu ce-ți închipui tu că am eu la mână, tot ce-ai reuși ar fi să ne pui la pământ pe amândoi. Nu se poate dovedi nimic. Ambele părți vor ieși mânjite. Așa încât mai bine să vorbim despre cărțile pe care le dețin de fapt. Sunt mai tari decât crezi. Odată stârnită vâlva, nu vei izbuti să ieși la liman.

Ajunsesem la sfârșitul celei de a doua pagini.

– Unde-i restul? am întrebat.

Harlot a oftat. Trebuie să spun că oftatul lui semăna cu nota cea mai de jos a unui instrument de suflat.

– Îmi dau seama că ești curios, dar nu te pot lăsa să vezi mai mult. Mai ai de așteptat până să te uiți și peste rest.

– Să aștept?

– Da.

– Cât timp?

– Ei, a zis Harlot, ani de zile.

– Da, domnule, am înțeles.

– În viitor îl vei putea aprecia mai bine. E plin de miez. S-a uitat în jurul nostru și a căscat aprig. Considera că în materie de tranziție de la una la alta era taman cât se cădea. Apropo, a zis, am achitat nota de la Am Zoo. Partea ta, echivalând mărcile vest-germane în dolari, face treizeci și opt de dolari și optzeci și doi de cenți.

M-am apucat să-i scriu un cec. Suma reprezenta o treime din salariul meu.

– Organizația nu acoperă cheltuielile de deplasare? l-am întrebat.

– Pentru mine, da. Eu mă aflu în deplasare. Dar conțopiștii nu vor accepta în ruptul capului și nota ta de la Am Zoo. La urma urmei, pentru cazare primești o anumită sumă.

Firește că putea trece totul în contul lui. Mi-am adus aminte de una din serile când Kittredge și cu mine spălam vasele în bucătăria casei de lângă canal, cu o bucată de săpun de rufe.

– Hugh, mi-a șoptit ea, s-ar putea să fie cel mai strâns la pungă din toată Compania.

– Da, domnule, am înțeles. Treizeci-și-opt-șaptezeci-și-doi, am zis.

– De fapt: treizeci-și-opt-optzeci și doi, m-a corectat el și a adăugat fără ocolișuri: Te superi dacă voi dezvolta un punct la care m-am gândit aseară?

– Nu, am spus, abia aștept. Dacă sperasem că voi auzi mai multe despre Harvey, ei bine, nu, mi-a împuiat în schimb urechile cu o predică despre subtilitățile răului în lumea comunistă. Tot timpul cât a trebuit să-l ascult, curiozitatea mea dezamăgită m-a tot îmboldit, la fel de dureros ca un spasm veneric.

– Îți mai amintesc o dată că adevărata forță a rușilor, a zis Harlot, are prea puțină legătură cu puterea lor militară. Suntem vulnerabili în fața lor, dar într-alt fel. Burgess, Philby și Maclean au dovedit-o. Poți pricepe cât de rău mi-a căzut faptul că Bill Harvey avea dreptate în legătură cu banda lor, iar eu mă înșelasem? Și totuși, am fost nevoit să recunosc că Bill a observat ceva ce mie-mi scăpase, iar acest fapt a devenit cu timpul o teză abominabilă: cu cât vii dintr-o familie mai bună, cu atât trebuie să fii considerat mai periculos. Pentru că rușii sunt capabili să pună mâna pe tot ce-a mai rămas cât de cât sentiment creștinesc într-un porc bogat, și nu numai unul. O idee care sapă în adânc – ideea simplă că nimeni în lumea asta nu se cuvine să aibă la dispoziție o bogăție prea mare. Și tocmai această idee este satanică în comunism, căci lucrează asupra filonului celui mai nobil al creștinismului. Scoate la lumină vinovăția noastră cea mai mare. În străfundurile noastre, noi, americanii, suntem chiar mai răi decât englezii. Ne scăldăm în sentimentul culpei. În definitiv, suntem niște băieți bogați și ne jucăm peste tot pe mapamond cu inima celor săraci. E o viclenie aici. Mai ales când ai crescut în credința că iubirea cea mai minunată de care te poți apropia vreodată te trimite la mila lui Iisus, care a spălat picioarele celor sărmani.

– Cum ți s-ar părea, am exclamat, dacă m-ai auzi pe mine rostind asemenea lucruri? Nu ți-ai pune întrebarea pentru cine lucrez? Curiozitatea mea chinuită îmi mai apăsa ca o bucătă de plumb stomacul.

– Dacă aș considera că mă aflu de partea cea rea, mi-a răspuns el, m-aș simți obligat să dezertez. N-aș dori să lucrez vreodată pentru rău. E rău să știi ce e binele și să făptuiești în continuare răul. Dar, a vorbit el mai departe, să nu mă înțelegi greșit, cele două poziții rămân distincte. Lava este lavă iar spiritul, spirit. Roșiii, și nu noi, reprezintă răul, deși sunt destul de abili ca să dea de înțeles că ei urmează adevărata tradiție a lui Iisus Hristos. Ei sărută piciorul celui sărman. Curată nerozie. Însă cu cei din Lumea a Treia le merge. Pentru că rușii știu cum să-și vândă o marfă hotărâtoare: ideologia. Oferta noastră

spirituală este mai bună, dar marketingul lor se dovedește superior. Aici, la noi, oamenii serioși tind să se apropie de Dumnezeu în singurătate, fiecare în parte, om cu om; sovieticii pot realiza convertirea în masă. Iar cauza trebuie căutată în faptul că ei lasă bunurile comune la mâna omului, nu la voia lui Dumnezeu. Un dezastru. Dumnezeu, și nu omul, ne judecă. Omul este prea corupt. Iată convingerea mea de acum și de totdeauna. Și mai cred că până și atunci când o fac cel mai rău, încă mai lucrez, mereu, ca un oștean al Domnului.

Am tăcut amândoi. Dar n-aveam stare – nu lângă el; nu puteam să tac: l-ai citit vreodată pe Kierkegaard? l-am întrebat. Îmi doream atât de mult să fac o gaură cât de mică în platoșa de oțel a siguranței lui Hugh Montague.

– Firește.

– Ceea ce am învățat de la el, am spus eu, este umilința. Nu putem cunoaște prin noi înșine valoarea morală a acțiunilor noastre. Ne-am putea crede sfinți chiar în clipa în care lucrăm mai cu nădejde la năvodul Diavolului. Și reciproca, ne putem simți păcătoși și totuși să-l slujim pe Dumnezeu.

– Chiar nu știi? Toate acestea stau sub puterea credinței, a spus Hugh. Ceea ce-i simplu subîntinde ceea ce-i complex. Dacă n-ar fi credința mea, aș putea mânui cu ușurință blestemata asta de dialectică a lui Kierkegaard. De ce n-am conveni că URSS, practicând ateismul, nu are cum corupe religia? Și că, fără voia și fără știința lor, rușii devin bastionul lui Dumnezeu? Convingerea religioasă într-o lume comunistă trebuie să fie grozavă în splendoarea ei. La urma urmei ai ajuns la ea cu un asemenea preț al ființei tale. De aceea Rusia ar poseda climatul necesar creării de martiri și sfinți, în timp ce noi producem evangheliști. Harry, lasă-te prins o singură dată de dialectica lui Kierkegaard și ai intrat în belea până-n gât. E îngrijorător. Cetățeanul nostru de rând nu se dă în vânt după posibilitatea de a sfârși cu toții într-un libret de operă nucleară. Adevărul este că Occidentul înalță mai degrabă palate ale plăcerii decât biserici. Își face astfel drum o dorință secretă: poate că nici nu va exista o Judecată de Apoi! Dacă lumea va sări în aer, va fi atomizată până și puterea Lui. Așa ar putea arăta tendința inconștientă. Astfel, strădania noastră își pierde din calitate. Iar această degradare ne-ar putea lovi încă și mai tare decât pe ruși. Lava e lavă, n-are nici o nevoie de calitate. A oftat din nou – o notă lungă și meditativă scoasă din instrumentul propriei voci – și a tăcut, apoi a pocnit din degete. În orice caz, a zis cu un zâmbet, este înțelept să sărbătorești o victorie trecându-ți în revistă gândurile sumbre. Asta-l ține pe Diavol departe de tine. A întins o mână și m-a bătut ușor pe genunchi. Mă încearcă emoția, a adăugat el, pentru că mă simt binecuvântat de două ori. Așa se cere, dragă băiete. Vezi tu, mai presus de dimineața de bun augur, petrecută cu Harvey, mai e ceva. Sunt nașul tău, nu-i așa?

– Da, domnule.

– Unul bun?

– Extra.

– Ei bine, atunci întoarce-mi favoarea.

– Hugh?

– Da. Cam peste șapte luni, eu și Kittredge vom avea un copil. Doresc să-i fii naș.

Avionul își vedea de zborul lui.

– O veste minunată, am spus, și o mare cinste pentru mine.

– Alegerea îi aparține lui Kittredge chiar în mai mare măsură decât mie.

– N-am cuvinte să-ți spun ce simt.

Eram năuc. Nu simțeam nimic. Mă întrebam dacă nu cumva voi muri fără să aflu vreodată ce s-a întâmplat cu Bill Harvey. Într-adevăr, aveau să treacă mai bine de opt ani până când am putut cunoaște conținutul dactilogramei.

PARTEA A III-A

Washington

1

La treisprezece zile de la întoarcerea mea în Statele Unite, o patrulă rusească depista interceptarea de către noi a cablului telefonic Altglienicke-Moscova. Dacă m-aș mai fi aflat la Berlin, reverberațiile acestei pierderi a tunelului m-ar fi copleșit din toate părțile; la Washington, evenimentul s-a redus la un murmur îndepărtat. După întoarcere, viața mea de zi cu zi suferise o serie de schimbări.

Prima dintre ele a fost relația mea cu Kittredge. Ca naș prezumtiv, devenisem aproape un membru al familiei. Uneori mă simțeam ca un văr bun de un soi nu prea sănătos – ceea ce vrea să zică, de fapt, că ne simțeam teribil de bine împreună. Deși gravidă, între noi era mai mult decât un simplu flirt și în măsură mai mare decât oricând. La venire și la plecare, mă săruta cu buzele ei umede. Nu prea știam ce să cred despre acest soi de afecțiune. Ce învățasem la Yale nu prea avusese vreo influență asupra înțelepciunii sexuale propovăduite la St.Matthew. Acolo, băieții care în timpul vacanței de vară ajungeau să țină în brațe o fată se întorceau toamna și-i instruiau pe cei mai puțin norocoși dintre noi: când buzele unei fete sunt umede, păi atunci, să te ții, asta înseamnă că a fost vorba de atracție sexuală în toată legea.

Chiar așa. Kittredge, a cărei prezență îmi bucurase întotdeauna ochii, nu-mi păruse niciodată mai frumoasă decât în aceste prime luni ale sarcinii. Trăsăturile ei delicate se îmbogățeau acum cu nuanțele cele mai vii ale naturii sale. Simțeam în ea femeia – un fel de cec în alb, exprimat în cuvinte, prin care încerc să trec peste viziunea de-o clipă, mult mai intimă, pe care o aveam acum despre cam cum ar fi fost să te culci cu Kittredge. Noaptea petrecută cu Ingrid îmi dăduse o idee destul de exactă despre ceea ce putea fi un rafinament mult mai consistent – știam despre Kittredge că nu se limita la acest cortegiu inefabil de bune maniere și de grații, ci că avea și un trup care se putea lipi de al meu și (înțelepciune supremă) acest trup își avea propriul lui parfum, pe care ți-l putea da; porneam de la supoziția că avea să fie oricum superioară acontului meschin, ca de pisică, al lui Ingrid, asupra cosmosului.

Da, eram îndrăgostit, dacă dragoste se poate numi starea aceea fericită când simți cum ceasurile se scurg într-un chip minunat chiar și atunci când nu faci altceva decât să stai în preajma iubitei și a soțului ei, ascultând împreună cu ei la un pick-up un eveniment muzical de grandoarea lui *Boris Godunov*, sub bagheta lui Leopold Stokowski la Filarmonica din New York. Harlot susținea cu ardoare că Mussorgski îți dădea posibilitatea unor intuiții infailibile asupra prefacerilor din Rusia țaristă spre sfârșit de epocă.

Gustul lui Kittredge înclina însă mai mult spre *My Fair Lady*. Se zvonea prin Washington că în acest sezon ținea afișul pe Broadway, și Kittredge-gravida devenise interesată, ca toată lumea, de ultimele noutăți. Pentru a-l con-

tracara pe Mussorgski, ni-i punea pe Lerner și Löewe. Am tot ascultat *Aș fi putut dansa noaptea întreagă*, până când, în cele din urmă, Harlot a întrebat-o:

– Oare faptul că ești gravidă să te fi transformat într-o persoană atât de mărginită?

– Hugh, termină, s-a supărat Kittredge și cele două pete roșii la care trebuia să te aștepți au apărut în obrajii ei.

– Draga mea, a zis el, până acum nimeni n-ar fi crezut că te prăpădești după dans.

Iar eu, Iuda căminului lor, eram fericit că o înțelegeam în această privință mai bine decât el, și speram că o știe și ea.

Totodată, eram sigur că el se îngrijea îndeaproape de cariera mea. Nu trecuse bine o jumătate de săptămână și a și aranjat să urmez un curs intensiv de spaniolă. Fusesem mutat la Secretariatul pentru Argentina și Uruguay, din Divizia pentru Emisfera Occidentală, un moment pregătitor trimiterii mele la post, la Montevideo.

– De ce Uruguayul? am întrebat eu.

– Pentru că e o țară mică și vei învăța o mulțime de lucruri acolo.

Cum Montevideo era la o mie de mile distanță, mi-a trecut totuși prin cap ideea că, după nașterea fiului său, Harlot și-ar fi dorit ca nașul copilului să se afle la o oarecare depărtare de nevastă-sa.

– Ai nevoie de un loc unde să înveți meserie, mi-a spus el. Uruguay e un loc tocmai potrivit. Vei cunoaște lumea diplomaților, vei întâlni câțiva ruși, vei conduce câțiva agenți și-ți vei face o impresie despre cum merge mașinăria. Mă gândesc la anii care vor veni, când îți vei desăvârși formația prin colaborarea cu mine. Dar mai întâi va trebui să înveți abeceul – toate problemele zilnice ale unei stații și câte ceva despre ce e cazul și ce nu e cazul să faci în arta spionajului.

Mărturisesc că, dacă auzisem termenii de *spionaj* și *contraspionaj*, folosiți de mai bine de o sută de ori în ultimul an, încă nu puteam face o distincție precisă între ei.

– M-aș putea pregăti cu tine acum, cât lucrez la Secretariatul pentru Uruguay, i-am propus eu.

– Da, a zis, dar vei avea de așteptat. Nu-mi încep joile până nu ne întoarcem de la „Hambar", în vară.

– Asta-i peste două luni.

– Timpul pe care-l vei petrece în Secretariatul pentru Argentina și Uruguay îți va fi de mare folos.

Poate că mi-a fost. Pe atunci, nu credeam că-mi va fi. Eram prea ocupat cu absorbirea cărțoaielor cu material despre geografia, politica, economia, cultura și sindicatele din Uruguay. Am aflat că Uruguayul era o țară mică, de forma unei nuci de cocos, de pe Coasta atlantică și mult mai la sud decât mă așteptam eu, pentru că era situată între Brazilia și Argentina. Avea climă tem-

perată – uraa!–, fără nici o junglă – asta-mi mergea la inimă –, o Elveție a Americii de Sud – uf! –, un stat al bunăstării sociale, pe jumătate socialist – aoleu! –, o țară a pampasurilor și a turmelor de vite, cu un singur oraș mare, Montevideo; întreaga țară, sub patru milioane de suflete, trăia din exportul cărnii și al pieilor de vită, al oilor și al lânii.

Cea mai mare parte a activității mele la Secretariatul pentru Argentina și Uruguay era închinată cifrării și descifrării cablogramelor. Și avea rost, fiindcă mă introducea în operații cu care urma să am de-a face în curând eu însumi. În rest, m-am luptat cu spaniola intensivă, am răbdat, în iunie și în iulie, canicula Washingtonului, am așteptat să treacă cele trei săptămâni petrecute de Harlot și Kittredge la „Hambar“ și să-nceapă odată misterioasele joi, distrându-mă între timp cu speculații copioase despre cum vor arăta ofițerii și agenții de la Stația din Montevideo. O dată ce în codul folosit în cablogramele dinspre și către Uruguay sigla era AV/, n-aveam nevoie să ne mai batem capul cu imagini grafice poticnite ca SM/CEAPA sau KU/VESTIARUL; acum puteam folosi: AV/ALANȘA, AV/ANGARDA, AV/ARIȚIA, AV/IATOR, AV/OIDANCE[1], AV/OWAL[2], AV/OIRDUPOIDS[3], AV/UNCULAR și criptonimul favorit, AV/EMARIA. Nu știai niciodată de unde sare iepurele. AV/ANGARDA putea fi un băiat de serviciu iar AV/EMARIA, un șofer într-o ambasadă străină. Mi-era la îndemână, desigur, dată fiind acreditarea mea în secretariat, să arunc o privire în dosarul 201, pe care-l țineam într-un colț al biroului încăpător care adăpostea Secretariatul pentru Argentina și Uruguay din Cockroach Alley, controlându-le criptonimele, dar ce sens avea să știu și mă simțeam și prea boboc ca să mă bag. Ofițeri mai mari în grad mă introduceau în problemele complexe cu un bombănit, de parcă-și pierdeau cu asta o bucată din propria lor substanță. Mă mulțumeam să aștept. După Berlin, era o muncă liniștită și nu-mi prea capta interesul. Vara era fierbinte. Tânjeam după zilele acelea de joi.

Se vorbea, desigur, despre ele. Într-o zi fierbinte, în timp ce luam prânzul la bufetul expres, doi ofițeri mai în vârstă, prieteni de-ai lui Cal, mi-au dat două estimări diferite: „Mult zgomot pentru nimic“, a zis unul. „Tipu-i genial, iar ce face, nemaipomenit. Ei da, nici nu știi ce noroc ai că te-au selectat.“

Întâlnirile, acum în al treilea an de existență, începuseră ca un seminar ținut joi după-amiază pentru o parte a statului său major, plus o serie dintre tinerii ofițeri recomandați lui Harlot ca pasibili să fie utilizați în proiectele sale.

---

1 *Avoidance* – evitare (n.tr.).

2 *Avowal* – mărturisire (n.tr.).

3 *Avoir du poids* – a avea experiență (în original în limba franceză). (Termenii neavând corespondenți satisfăcători în limba română, am păstrat formele din original, cărora le-am dat traducerea în subsol, aici și ori de câte ori ne-am aflat în fața unei asemenea situații (n.tr.).

Acestea erau joile obișnuite, iar o dată pe lună, se țineau joile care aveau să fie cunoscute ca joile speciale, când erau invitați oaspeți importanți, precum și profesioniști de tot felul, pe care activitățile Companiei îi rechemau în Capitală scoțându-i de prin bârlogurile lor de peste hotare.

Cu aceste ocazii aveam să ne întâlnim în jurul mesei de conferințe din biroul exterior al lui Hugh Montague, o sală mare situată la parterul vilei de cărămidă zugrăvită-n galben, pe care Allen Dulles o folosea drept stat major. Așezată pe strada E, la o bună distanță de Reflecting Pool și Cockroach Alley, era o clădire elegantă, mai încăpătoare decât cele mai multe dintre ambasadele străine din Washington. Harlot se număra printre foarte puținii ofițeri de rang înalt care lucrau atât de aproape de Dulles, iar locul aducea ceva în plus, prin importanța vecinătății sale, acestei ocazii. Într-adevăr, Allen Dulles apărea și dispărea pe neașteptate, cu un semnalizator în buzunarul de la piept, care-l chema în biroul lui și, într-un rând, țin minte, ne-a impresionat spunându-ne că tocmai vorbise la telefon cu președintele Eisenhower.

Conferințele joilor speciale erau, firește, ceva cu totul excepțional. Cu aceste prilejuri vocea lui Harlot căpăta inflexiuni mai plăcute decât de obicei, iar sintaxa lui și mai netulburat de bogată. Cât de multe aveai însă de învățat, în mod direct, greu de spus. Nu făcea trimiteri. Când și când, recomanda câte o carte, dar nu urmărea niciodată să vadă câtă stăruință puneam noi înșine, nu, totul nu era altceva decât un fel de-a arunca sământa în pământ. Unele seminte puteau încolți. O dată ce Directorul însuși rămânea nu numai musafirul nostru peripatetic, dar își dăduse – lucru evident – bunul de tipar, iar adesea avea să-i aprobe cu un semn din cap minunăția aceea de subiect – curat și plin de sfințenie –, ah, mai că-l auzeai pe domnul Dulles zicând: „Iată cum arată această minunat de pătrunzătoare și metafizică și monumentală lume a informațiilor și a inteligenței însăși" – nu prea aveam nevoie de perspicacitate să pricep că ne aflam într-o joie specială. Harlot păstorea grupul nostru de la înălțime. Prefera să intre în emulație cu egalii lui; în asemenea ocazii, restul – noi – n-aveam decât să ne descurcăm, fiecare cum putea. Joile obișnuite ne erau mult mai utile. Atunci lecțiile serveau, așa cum a remarcat într-un rând Harlot, „să-i bage în viteză pe mormoni". Aveam cinci mormoni, doctori în filosofie la universități de stat din Midwest, care își luau întotdeauna notițe, și aveau mereu părul tăiat scurt, cămașă albă cu mâneci scurte, stilouri în buzunarul de la piept, cravate negre și subțiri, ochelari. Arătau ca niște ingineri și aveam să recunosc după un timp că duceau greul în prăvălia de contraspionaj a lui Montague de la TSS, izolați în sarcini extraordinar de exigente în criptografie, cercetarea dosarelor, evaluarea interogatoriilor etc. Mie îmi mirosea cumva a bunkerr, deși unul mult mai cu rost, mai viabil – ceea ce le puteai citi pe chipuri: vedeai că sunt marcați pentru o carieră de funcționari la cel mai înalt nivel. Recunosc că sufeream de snobism, dar, în definitiv, ca fiu al unui *Neînfricat al Estului* și, ca atare, prin descendență, un Tânăr Neînfricat al

Estului, cu studii la Andover, Exeter, Groton, Middlesex sau la Sfinții Paul, Marcu și Matei, un membru cu *drepturi egale* al Agenției, cum puteam să nu mă simt bine și la locul meu în timp ce-l ascultam pe Hugh Montague? Cu vocea lui plină din joile speciale, era capabil de o retorică, ei da, care echivala cu marea aventură. O dată ce memoria, cu toate vicisitudinile ei, poate fi totuși, și ea, imaculată, sunt tentat să jur că cele ce urmează se țin foarte aproape de ceea ce ne oferea.

– Înțelegerea contraspionajului prezintă dificultăți la care se cuvine să ne întoarcem iar și iar, remarca el, dar este util să recunoaștem că disciplina noastră se exercită în spațiul strâmt – abia o alee care desparte două teatre – al paranoiei și al cinismului. Domnilor, alegeți-vă o regulă de conduită de la bun început: orice plus de atașament la oricare dintre cele două teatre se dovedește imprudent. Trebuie să-ți croiești un drum. Căci din ce se alcătuiesc, la urma urmei, materialele cu care lucrăm? Din fapte. Trăim în plin mister al faptelor. În mod obligatoriu, devenim așadar observatori experți ai permeabilității, maleabilității și solubilității așa-numitelor realități incontestabile. Descoperim că partea noastră este să trăim imerși în spații largi de distorsiune. Ni se cere să asimilăm fapte ascunse, fapte în plină lumină, fapte suspecte, fapte irelevante.

În joia aceea specială, Rosen a avut îndrăzneala să-l întrerupă pe Harlot cu întrebarea:

– Domnule, cunosc sensul cuvântului, dar nu felul cum se aplică în cazul nostru. Ce sunt faptele irelevante?

– Rosen, a zis Harlot, hai să căutăm împreună răspunsul. A făcut o pauză. În ce mă privea, eram mult prea conștient că, rostindu-i numele, Harlot se juca. În „o"-ul lung din Rosen, răsunase un fel de vaiet, dar ușor, ca o sugestie numai. Rosen, a spus el, presupune că te afli într-o deplasare în interes de serviciu la Singapore și o blondă grozavă, o veritabilă *bagatelle* muzicală, se întâmplă să bată în ușa camerei tale de hotel la ora două noaptea, și este – hai să spunem, cu o probabilitate de nouăzeci la sută – *ne*folosită de KGB, dar se întâmplă că bate la ușă pentru că îi placi. Acesta, Arnold, se numește un fapt irelevant.

Hohote zgomotoase au explodat. Rosen a reușit cumva să zâmbească, într-adevăr, și i-am citit pe chip fericirea că izbutise să provoace inteligența și umorul maestrului. „Zeflemeaua îmi priește", spunea întreaga lui înfățișare.

Harlot și-a reluat expunerea.

– Domnilor, a urmat el, în zonele mai avansate ale muncii noastre, judecata sănătoasă primează. Vom încerca să analizăm acea acțiune în aparență nereușită, care, în ce-i privește pe adversarii noștri, nu poate reprezenta decât fie o eroare, o stângăcie birocratică, o gafă, fie, dimpotrivă, ne aflăm în fața unei arii cu disonanțe grijuliu alese. A făcut o pauză. Ne-a cercetat cu privirea. Așa cum un mare actor își poate susține monologul în fața cerșetorilor

sau a regilor – nu contează –, el se afla aici ca să dezvolte o anumită temă. Da, a zis el, unii dintre voi, în asemenea ocazii, vor da năvală orbește în teatrul paranoiei; alții își vor lăsa numele pe generic, în cinematograful cinismului. Prea stimatul meu Director – și a făcut un semn în direcția domnului Dulles – m-a asigurat când și când că mă cramponez de teatrul paranoiei.

Dulles radia.

– Oh, Montague, poți spune despre mine tot atâtea anecdote câte pot spune și eu despre tine. Hai să zicem că bănuiala nu strică nimănui. Are darul de a-ți ține mintea sub tensiune.

Harlot a dat din cap, încuviințând. Apoi a reluat:

– Cel care are har în contraspionaj, adevăratul *artist* – folosea cuvântul cu aceeași plinătate cu care o rusoaică de modă veche ar fi rostit numele lui *Pușkin* –, se apropie de paranoia pentru a percepe frumusețile cuprinse în scenariul adversarului său. El caută acele căi care îi permit să lege faptele între ele, astfel încât să nu rămână simple obiecte disparate. El încearcă să găsească acea imagine pe care nimeni altcineva n-o poate întrezări. Totodată, își ține urechea ciulită la avertismentele cinismului.

Căci cinismul își are și el virtuțile lui. Este aidoma untdelemnului care răsare din fiecare sămânță strivită, din fiecare blestemat de plan care s-a dovedit greșit.

În ziua aceea eram așezat lângă domnul Dulles și l-am auzit cum toarce de plăcere. Scotea un soi de sunet slab, dar care exprima plăcere.

– Bravo, a zis încet, dar eu l-am auzit.

– Nu încercați să înțelegeți în profunzime KGB-ul, a continuat Harlot, până când nu veți accepta ideea că au câteva din mințile cele mai flexibile și câteva din mințile cele mai rigide în munca de informații, și oamenii lor se ciocnesc între ei, așa cum s-a întâmplat și cu unii dintre ai noștri până acum. Trebuie să percepem mereu jocul forțelor din sistemul adversarilor noștri. Aceasta ne învață să ne ferim de pronosticurile prea globale, prea mulțumite. Cinismul ne învață să n-avem încredere în plăcerea pe care o poate simți cineva atunci când o serie de fapte disparate se configurează dintr-o dată într-un tipar exact. Dacă acest lucru se întâmplă cu o idee mai repede decât e cazul, s-ar putea să vă aflați în fața unui indiciu că aveți de-a face cu o poveste ticluită. Într-un cuvânt, cu o dezinformare.

Aceste joi speciale o luau înaintea legilor, al naibii de mult înaintea legilor. Aveam să reflectez la câteva din concluziile sale timp de mai bine de un an. Dacă metoda de expunere a lui Harlot, în asemenea zile, îi punea pe cei mai neexperimentați dintre noi să sară peste o ștachetă ridicată la asemenea înălțimi, cum erau teatrul paranoiei și cinematograful cinismului, cu prilejul joilor obișnuite ne putea întoarce la ceva care semăna cu înșurubarea unei piulițe ruginite la un șurub mânjit de murdărie. Chiar așa, încă din prima joie obșinuită ne-a pus să lucrăm, timp de două ceasuri, la construcția unui scena-

riu pornind de la o chitanță ruptă, o cheie strâmbă, un ciot de creion, un pachet de cărți de joc și o floare uscată prin presare într-un plic ieftin și nefrancat. Aceste obiecte, ne-a spus el, au fost scoase din buzunar și uitate, claie peste grămadă, de un agent suspectat, care o ștersese cu mare grabă dintr-o cameră mobilată. Timp de două ceasuri am pipăit obiectele, ne-am bătut capul cu ele și ne-am avansat teoriile. Pe a mea o las deoparte. Nu era mai bună decât a altora. Rosen avea să fie singurul care s-a remarcat în ziua aceea. Când toată lumea a terminat ce avea de spus, Arnie a rămas tăcut, cu expresia aia a lui de om nefericit pe chip.

– După părerea mea, a zis el, lipsesc prea multe piese.

– Asta-i toată contribuția ta? a întrebat Harlot.

– Da, domnule. Dată fiind sărăcia faptelor, nu avem la îndemână un scenariu viabil.

– Rosen are nasul bun, a zis Harlot. Aceste obiecte au fost alese în mod arbitrar. Nu există soluție corectă.

Explicație: exercițiul voia să ne pună în gardă asupra riscului autointoxicării în formularea scenariilor. O floare uscată, un plic ieftin, un capăt de creion, o cheie strâmbă și o chitanță ruptă de unsprezece dolari și opt cenți n-au cum dezlănțui patima deducției. Prima noastră lecție avusese drept scop să ne aducă în conștiință (retrospectiv) fiecare dintre elementele, oricât de subtil incomode, pe care le ignorasem în timp ce ne elaboram explicația.

– Respectați acest gol subtil, ne-a spus Harlot. Atunci când un scenariu ți se pare absolut corect și totuși cât de puțin găunos, ei bine, atunci nu poate fi decât cu totul greșit. Următoarea noastră joie obișnuită, ne-a comunicat el, avea să fie dedicată spionajului propriu-zis. Spionajului pur și simplu, ca entitate opusă contraspionajului.

2

Cândva, la Fermă, ni se ținuse un curs numit Recrutarea agenților, dar cursul nu ne dăduse o imagine limpede asupra realității. Montague ne-a adus repede de la formulele convenționale la miezul chestiunii.

– Spionajul, ne-a spus el, înseamnă selecția și dezvoltarea agenților. Ceea ce poate fi cuprins în două cuvinte: o seducție imparțială.

Făcând pauza de rigoare, a adăugat:

– Dacă vedeți în mine un avocat al carnalității deșănțate, sunteți precis pe trotuarul de vizavi. Vorbim aici despre o seducție *imparțială*. Ceea ce nu are, dacă asta vă trece cumva prin minte, o semnificație fizică, ci una psihologică. Manipularea stă în însăși inima unui asemenea tip de seducție.

În civilizația noastră iudeo-creștină, dificultățile decurg tocmai de aici. Manipularea este machiavelică, spunem noi, și ne mulțumim cu atât: lăsăm numele lui Machiavelli să poarte o judecată asupra substanței. Totuși, dacă un

om de bună calitate și lucrând în virtutea convingerilor sale nu este pregătit să-și pericliteze propria conștiință, atunci câmpul de luptă va intra în stăpânirea celor care manipulează istoria în numele unor scopuri josnice. Nu facem o cercetare asupra moralității, astfel încât mă opresc aici și vă mai spun doar că disprețul visceral față de manipulare produce în mod garantat incapacitatea de a descoperi agenți și de a-i conduce. Chiar și pentru aceia dintre noi care acceptă această necesitate, lucrul se poate dovedi dificil. Există ofițeri operativi care și-au petrecut întreaga lor viață activă în capitalele lumii, dar nu pot numi un singur agent pe care să-l fi recrutat ei. Un asemenea eșec tinde să aibă ca efect acel soi de nefericire pe care-o citești pe chipul unui vânător pasionat, care n-a reușit să-și bage-n tolbă cerbul. Firește, există țări în care sorții ne sunt foarte potrivnici.

Nu cred că vreunul dintre noi se simțea deranjat de ideea manipulării chiar în asemenea măsură. Dimpotrivă, ne întrebam: vom fi oare capabili să facem această treabă? Eram pur și simplu în așteptare, o așteptare împletită cu anxietatea.

– Ajunși aici, spunea acum Harlot, v-ați putea gândi: cât de neverosimil e scopul și cât de dificilă realizarea lui! Cu ce voi începe? Fiți întrucâtva liniștiți. Compania nu se bazează pe eforturile voastre instinctive, face mai mult. Recrutarea este de obicei rezultatul timpului și al atenției grijulii, cheltuite în vederea studierii fiecărui posibil client sau subiect aflat în vizor. Dacă, de exemplu, ne interesează situația producției de oțel dintr-o țară anumită, atunci o femeie de serviciu care are acces la coșurile de gunoi ale unui funcționar superior în producția de mașini-unelte ne poate fi mai utilă decât un înalt funcționar din Agricultură. Există o logică în această muncă și, până la un punct, vă putem pregăti pentru ea.

Fiecare dintre cei de față a încuviințat pătruns, ca și cum noi înșine am fi ajuns la aceeași concluzie.

– Astăzi, ne vom plasa într-un mediu concret, a zis Harlot. Să presupunem că avem baza la Praga, dar abia dacă o rupem în limba cehă. Cum poți prăji omleta dacă tigaia n-are coadă? Ei bine, domnilor, avem un sistem de sprijin. În acest labirint nu suntem niciodată singuri. Nu vi se cere, vouă personal, să-i manevrați pe agenții cehi, care-și cunosc doar limba maternă. Evident, va trebui să existe un intermediar, un localnic pe care-l putem folosi. Acest individ poartă numele de agent împuternicit. Agentul împuternicit este cehul care-i va contacta pe concetățenii săi, în numele vostru. Voi nu veți face altceva decât să-l ghidați în munca lui.

– Domnule, vreți să spuneți că noi nu vom face teren? a întrebat unul dintre Tinerii Neînfricați din Est.

– În țările-satelit ale sovieticilor, nu veți face teren, i-a răspuns Harlot.

– Atunci de ce mai studiem recrutarea? a întrebat colegul meu.

– Pentru a învăța să raționați ca un împuternicit. Chiar astăzi, lucrând împreună, vom încerca de fapt să ne punem în locul unui asemenea împuternicit și să gândim ca el. Fiecare dintre voi vă veți transforma într-un supus cehoslovac imaginar, persoană oficială lucrând într-unul din ministerele Guvernului de la Praga, recrutat deja de agenție. Acum el, și în acest caz mă refer, firește, la mine, agentul împuternicit care-o reprezintă aici, încearcă să capteze mai mulți cehi din serviciile apropiate conducerii. Manipularea începe. Cheia unei manipulări eficiente este chiar legea de bază a științei de a duce tratative comerciale. Este vreunul dintre voi familiarizat cu această lege?

Mâna lui Rosen a țâșnit în sus:

– Clientul nu cumpără marfa, a zis el, decât dacă-l acceptă pe cel care-o vinde.

– De unde știi?

Rosen a ridicat din umeri:

– Tatăl meu a avut un magazin.

– Perfect, a încuviințat Harlot. Rostul meu ca împuternicit este de a-i insufla prezumtivului agent – clientul meu – o idee anume. Aceasta pentru că-i satisfac anumite exigențe. Dacă acest client al meu face parte din categoria singuraticilor roși de dorința de a vorbi, care va fi în acest caz reacția mea calculată?

– Să vă plecați urechea la spusele lui, s-au ridicat mai multe voci deodată.

– Dar dacă am de-a face cu un singuratic înrăit?

– Ei bine, vă așezați lângă el, a zis unul dintre mormoni. Și vă simțiți bine așa, stând și tăcând.

– Destul de clar, a spus Harlot. Dacă nu ești sigur, tratează-i pe cei singuratici ca pe niște persoane bogate și în vârstă, rude bune cu tine. Încearcă să le procuri acea mângâiere cu care te adresezi ființelor dragi, mângâiere care-i va determina să-ți mărească partea de moștenire lăsată prin testament. Pe de altă parte, în cazul unui client care se dovedește un parvenit, un ins care scrâșnește din dinți la menționarea fiecărei petreceri la care n-a fost invitat, simpla manifestare a simpatiei tale nu-i de ajuns. Trebuie acționat. Îl vei duce așadar pe individ la o întrunire de gală. Harlot a pocnit din degete.

– Următoarea problemă. Clientul ți-a spus câte ceva, așa, în secret, despre necesitățile sale sexuale. În acest caz ce te faci?

Savage, un fost jucător de fotbal la Princeton, a zis:

– I le satisfaci.

– Niciodată! Nu la început.

Ajunsesem în impas. Discuția a continuat sărind de colo-colo, până când Harlot a tăiat-o scurt:

– Fă-i, la rândul tău, mărturisiri asemănătoare, a zis el. Firește, presupunând că acest client al tău nu-i un homosexual. Am râs stingheriți. Foarte

bine, a spus Harlot, vă voi da un exemplu mai ușor: să zicem că numitul client este în pragul unei infidelități față de soția lui. Nu-i o situație neobișnuită în Cehoslovacia . Ei bine, tu, dacă ești un bun agent împuternicit, nu încerci să-i faci rost de o amantă. Nu-ți complici relația, adăugându-i un element atât de dramatic și de instabil, ca o amantă. În schimb... ce-i de făcut? Rosen?

– Deocamdată nu-mi vine nici o idee.

– Savage?

– La fel.

– Hubbard?

Mi se părea că răspunsul fusese deja dat.

– Poate că ar trebui să-i mărturisești că treci printr-o încercare asemănătoare?

– Da. Hubbard e atent la ce spun. Fă-i confesiuni.

– Dar ce ne facem, a sărit Rosen, în cazul în care clientul nostru e homosexual activ și n-o ascunde?

Am început din nou să ne învârtim în jurul cozii. Ziua aceea însă a fost ziua mea. Am avut inspirație.

– Cred că ar trebui să-i arătăm simpatia noastră, dar fără să ne identificăm cu el, am zis.

– Continuă, mi-a cerut Harlot.

– I se poate spune, cred eu, că nefiind tu însuți un homosexual, ai însă un frate mai mic care este, așa încât îl poți înțelege.

– Bine, a zis Harlot, iată abordarea potrivită. S-o aplicăm altor personaje. Să presupunem, de exemplu, despre clientul nostru că-i cartofor.

Am convenit cu toții că răspunsul cel mai eficient ar fi să-i dăm de înțeles că și tatăl nostru a fost. Am mers mai departe. Ce-i de făcut dacă acest client al nostru și-ar dori ca fiul lui cel mare să intre într-o facultate de prestigiu? În acest caz, împuternicitul ar putea da un telefon unor prieteni influenți, căci pregătirea băiatului ar lua ani de zile.

– Totuși, a observat Harlot, nu trebuie să scăpăm din vedere problema intrinsecă. Se înfiripă astfel o prietenie excepțională. Te porți cu generozitatea unui înger păzitor, iar faptul îi poate trezi suspiciuni. E imposibil să nu fie conștient de faptul că postul lui are anumite legături cu secretele de stat. Funcționarul tău ar putea deveni la fel de bănuitor ca fata bogată și fără nici un haz, căreia-i face o curte asiduă un cavaler entuziast. Contați pe asta. Spionajul își are paralelismele sale cu arta pețitului. Miniștrii care dețin secrete dintre cele mai mari sunt cel mai greu de curtat. Acesta-i un motiv în plus să ne concentrăm asupra țintei celei mai lesnicioase, micii funcționari. Chiar și în asemenea situații ești dator, în calitatea ta de înger păzitor, să fii gata să-i dizolvi neîncrederea, pe măsură ce apare. Rezonabil e să pornim de la premisa că, în acest caz, undeva, în sinea lui, clientul știe ce vrei de la el, dar se pretează jocului tău. Și am ajuns în momentul când trebuie să-l pregătim în

vederea unui prim pas – acel prim pas care-l va determina să devină un spion. Succesul acestei tranziții – să-i spunem *trecerea* – depinde de o procedură atât de bine stabilită, încât e o regulă – ghici ciupercă ce-i? Are cineva ceva de spus?

Am tăcut cu toții.

– Cred că trebuie luat cu binișorul, a spus unul din mormoni.

– Nu, l-a contrazis un alt mormon, care făcuse operă de misionar în Filipine, fie că-l iei repede sau încet, totul trebuie să pară firesc.

– Ești pe drumul cel bun, a zis Harlot. Regula este să reduci tensiunea dramatică a momentului.

– E o lege universală? a întrebat Rosen.

– Nimic din ce vă spun eu nu este real, i-a replicat Harlot. În punctul în care ne aflăm, încercăm să suplinim lipsa voastră de experiență, alimentându-vă cu scenarii. Acolo, pe teren, fii sigur că agenții tăi vor acționa după tipare neprevăzute.

– Știu aceasta, a spus Rosen. Atâta doar că mie trecerea, cum o numiți dumneavoastră, mi se pare că poate fi în fapt mult mai dramatică.

– Numai în contraspionaj, a zis Harlot. Cu timpul, vom arunca o privire și acestui subiect cu capcane. Deocamdată, rămânem totuși la o imagine a tranziției modestă, fără evenimente, cenușie. Reduceți drama. Cereți-i ceva minor. Scopul vostru, în acest stadiu, nu este să culegeți informație, ci să relaxați conștiința clientului. Un comerciant, așa cum ne-ar putea spune fără îndoială tatăl lui Rosen, vrea să-l împiedice pe cumpărătorul potențial de a-și pune întrebarea dacă are cu adevărat nevoie de o anumită marfă. În condițiile noastre, care ar fi procedura analoagă, Hubbard?

– Nu-l lăsa pe client să-și dea seama cât de mult e implicat.

– Bun. Iar tu, agentul împuternicit, te afli acolo ca să-i atenuezi anxietatea. Încălzești supa treptat. „Ascultă, amice", l-ai putea compătimi pe micul tău amic-client, „când vreau să vorbesc cu cineva din serviciul tău, numărul e mereu ocupat. Nu ajunge să pun mâna pe telefon și să-i chem – sunt nevoit să le trimit o scrisoare. Nu-i de mirare că economia noastră socialistă șchioapătă. Dacă mi-ai împrumuta doar pentru o seară registrul telefonic al departamentului vostru, mi-ai ușura mult munca." Ei bine, cum te-ar putea refuza clientul, după tot ce-ai făcut pentru el? La urma urmei, ce-i ceri tu e-o nimica toată. Broșura cu numere telefonice interne este subțire. O poate strecura în căptușeala desfăcută a hainei. Așa încât clientul ți-o va aduce, iar tu o copiezi imediat și i-o restitui a doua zi dimineață, înainte de program. După care – ce faci?

Am tăcut cu toții.

– Lași să treacă o săptămână. Dacă în pieptul fraged al clientului tău s-a stârnit oarecare neliniște, a avut suficient timp să se domolească. De data aceasta îi vei cere un pic mai mult. Poate arunca un prieten al tău o privire

asupra Raportului X? Știi, din întâmplare, că Raportul X zace pe una din mesele biroului în care lucrează. Nimic important – e doar ceva peste care șefului tău i-ar face plăcere să-și arunce ochii. De pe urma acestei informații, șeful tău ar avea de câștigat.

Clientul oftează, dar cade de acord, a zis Harlot. Raportul iese din instituție în aceeași seară, în geanta-diplomat a acestuia, și-i restituit dimineața. Mișcarea majoră însă abia urmează. În intenția de a scoate din client un agent pe care te poți bizui, cu voința de a lucra pentru tine în același loc mai mulți ani în șir – ce trebuie făcut acum?

Rosen era cu mâna pe sus. La fel, mormonii. Curând, toți cei din jurul mesei, cu excepția mea, ridicaseră mâna. Rămăsesem singurul care nu realiza că următorul pas urma să-l aducă pe proaspătul agent să accepte bani pentru serviciile sale.

– E mai simplu decât vă închipuiți, a zis Harlot. Așa cum destule femei preferă să li se dea sărutări *și* bani mai degrabă decât sărutări *solo*, astfel și proaspătul tău agent prins în vârșă nu se va supăra să fie plătit pentru păcatele lui. Puțină corupție te mai încălzește. Țineți minte însă că aici ipocrizia devine indispensabilă. Să rămânem la exemplul cu persoana amintită. Oferă-i cadouri înainte de a ajunge la bani. Evită orice aluzie la murdărie. Plătește, de exemplu, o mai veche datorie sâcâitoare a clientului. O favoare în plus. Mai curând decât ai crede, agentul tău novice va fi copt pentru o colaborare regulată. Dacă are sentimentul că se scufundă într-o acțiune ilicită, banii îi pot alina întrucâtva îngrijorarea. În cazul criminalilor, procedeul se dovedește viabil, iar un agent este cel puțin un criminal cu ștaif. În cazul nostru, omul abia a ieșit dintr-o viață respectabilă – doar face parte din clasa de mijloc –, respectabilă, dar lipsită de satisfacții. Când ești atârnat undeva, pe buza prăpastiei, banii devin o atracție teribilă. Așadar, în acest moment, tocmește-te. Tu, ca agent împuternicit, îi poți face o ofertă din partea șefului tău. Drept răsplată pentru scoaterea cu regularitate a unor documente oficiale, se poate stabili o sumă săptămânală.

Harlot și-a întărit spusele cu un semn din cap.

– Urmează o perioadă interesantă. Activitatea secretă a novicelui nostru îl excită. Dacă-i un bărbat între două vârste, e de presupus că-și va lua un anumit avânt. Dacă-i tânăr, se poate simți cu adevărat stimulat prin descoperirea acestei potențialități duplicitare.

Aici Harlot și-a aruncat privirea roată asupra mesei noastre de conferințe. Să fi fost doar o impresie faptul că ochii lui au poposit o clipă în plus asupra mea? Apoi, privirea lui s-a mutat.

– Consider că nu-i de prisos dacă repet, a zis el, insistând asupra importanței acestei sume în bani-peșin. Nu trebuie să fie însă niciodată atât de mare, încât să sară în ochi, odată depusă la bancă, sau să-i permită luxul unei case noi. Dar să se dovedească destul de substanțială, pentru a-i potoli anxietatea.

Din nou, ne vom sprijini pe regula amintită. O măsură corespunzătoare este aceea de a ne limita suplimentul bănesc la nu mai puțin de o treime din câștigul lui săptămânal și la nu mai mult de jumătate din el. Regularitatea plăților servește aceluiași scop ca și în întâlnirile amoroase cu o dulcinee. Isteria, oricând pasibilă să izbucnească, va fi evitată până la un punct prin caracterul predictibil al gestului tău. Întrebări?

Unul dintre mormoni a ridicat mâna.

– Îți poți permite ca agentul să afle pentru cine lucrează?

– Niciodată. Dacă se poate, faceți astfel încât să nu știe că lucrează pentru Companie. Mai ales în țările din Est. Neliniștea lui ar putea deveni excesivă. Dacă omul nostru este, de exemplu, un comunist ceh, fă-l să creadă că lucrează pentru ruși. Sau dacă este anglofil, cum e cazul câtorva slovaci pe care-i cunosc, i-ai putea inocula ideea că fondurile vin din partea lui MI-6. Iar în eventualitatea că se crede un descendent al lui Friedrich cel Mare, fă apel cu nădejde la BND. Întrebări?

– Ce ne facem dacă proaspătul agent nu vrea să primească bani? am întrebat eu. Ce ne facem dacă urăște comunismul în asemenea măsură, încât acționează din dorința de a-l combate? Nu abuzăm de idealismul lui?

– În cazurile acestea rare, da, a recunoscut Harlot. Dar un agent idealist își poate consuma repede benzina și să se ridice împotriva ta. Astfel încât legătura financiară rămâne preferabilă chiar și în cazul idealiștilor.

– Dar adevăratul rost al banilor nu este totuși să-l intimideze pe agent? a întrebat Rosen. Trebuie să semneze o chitanță, nu?

– Absolut.

– Bun. Așadar, l-am prins cu cătușe în această activitate. Avem dovezi împotriva lui.

– KGB-ul uzează de asemenea tactici. Noi preferăm să n-o facem, a zis Harlot. Firește, există împrejurări când o chitanță trebuie să *sublinieze* situația. Voi susține însă că adevăratul rost al sumelor plătite rămâne acela de a-i da agentului un sentiment al participării, chiar dacă el nu știe exact cine suntem. Atunci când îți desfășori viața la capătul de jos al unei rețele, nimic nu-i mai important decât să simți că nu ești cu totul singur. Repet: banii confirmă virtutea viciului. Să facem deci un bilanț al câștigurilor. Ca agent împuternicit, ai reușit să-l determini să primească favoruri, ai evitat capcanele, ai realizat trecerea, ai asigurat clientului un salariu regulat și ai mascat sursa. Până aici o performanță perfectă. Mai rămâne încă un pas – major. Care?

– Păi, să-l instruiești, a zis unul din Neînfricații Estului. Știți, folosirea armelor, pătrunderile prin efracție, drumurile cu o singură folosință, toată materia asta care trebuie însușită.

– Nu, a zis Harlot, instrucția se cuvine redusă la un nivel minim. Omul nostru nu este un ofițer de informații, ci un agent. Folosește-l ca atare. Îi vei cere să scoată afară hârtii oficiale. Îl vei învăța să fotografieze documentele

care nu pot fi mișcate din loc. Nu-l forța niciodată; oricum, numai în situațiile disperate, când vrem să obținem un material aproape inaccesibil. Dar de un asemenea articol este periculos să te folosești. Un bun agent poate cădea din picioare ca un cal de povară într-o gospodărie țărănească. Nu-l înveți galopul, ci cum să tragă la car. Îi reglementezi regimul. Ceea ce căutăm noi este un executant harnic, care să ne ajute să adunăm o recoltă sigură pe o bază permanentă, ani în șir. E un bun prea de preț ca să-l expunem unui risc de florile mărului, și nu trebuie să-i cerem niciodată prea mult. Rețineți această idee: elementul care dă rezultate bune în spionaj este stabilitatea. Pe cât e cu putință, crizele trebuie evitate. De aceea, domnilor, puneți-vă întrebarea: în relația dintre împuternicit și agent, care este ultimul pas pe care e cazul să-l facem?

Nu știu cum mi-a venit următorul răspuns. Poate că îmi dezvoltasem întrucâtva abilitatea de a-i citi gândurile, sau poate că mă familiarizasem cu stilul său intelectual, dar am vorbit fără înconjur și repede, cerând credit pentru răspunsul meu:

– Retragerea, am spus. Împuternicitul se retrage dintr-o relație prea strânsă cu agentul.

– De unde știi? a întrebat el.

– N-aș putea spune, am zis. Așa mi se pare corect.

– Hubbard, cine s-ar fi gândit la una ca asta? Scoți la iveală instincte de ofițer de informații. Clasa a râs iar eu am roșit, dar știam de ce o făcuse. Fusesem destul de indiscret să-i mărturisesc lui Rosen că Hugh Montague era nașul meu; acum, colegii o știau iar Harlot trebuie să se fi prins.

– Ei bine, a zis el, instinctele se confirmă drept ceva indispensabil în meseria noastră, dar voi da lămuriri pentru cei care nu sunt tot atât de dotați ca Hubbard. Unii dintre noi și-au cheltuit câțiva ani din viață clocind o soluție, s-ar putea spune, la întrebarea cum poate fi păstrat echilibrul unui agent. Am ajuns la concluzia că, mai devreme sau mai târziu, împuternicitul trebuie să se despartă de agentul său. Acest aspect este analog cu trecerea de la căldura părintească, din primii ani ai copilăriei, la disciplina sporită pe care copilul e nevoit s-o accepte pe măsură ce crește.

– Există vreo relație între acest fapt și sentimentul noii sale identități, trăit de agent? s-a interesat Rosen.

– Excelent. Identitatea nu-i altceva decât felul în care ne vedem noi înșine. De aceea, faptul de a deveni agent înseamnă a-ți asuma o nouă identitate. Dar rețineți: cu fiecare schimb al identității noastre, noi ne mai naștem o dată, cu alte cuvinte, suntem obligați să facem o nouă călătorie prin vârsta copilăriei. Așadar, acum împuternicitul îl va recompensa pe agent numai pentru comportamentul său disciplinat. Firește, dacă agentul s-a dezvoltat corespunzător, va avea mai puțină nevoie de o legătură emoțională, cât de un sfat bun. Nu mai resimte necesitatea unei prietenii unilaterale, ci a cuiva care, cu dibăcia și autoritatea sa, să-l piloteze prin hazardul faptelor. Dat fiind pericolul,

dorește să creadă că, atâta timp cât va face exact ceea ce i se spune, în viața aceasta nouă pe care o duce acum, se află la adăpost de primejdie și i se asigură totodată o existență moderat prosperă. Firește, trebuie să se învețe cu instrucțiunile precise. Anumite precauții i-ar putea părea împovărătoare, dar spontaneitatea este interzisă. Agentul are un contract și asigurarea care decurge de aici. În definitiv, în eventualitatea unor necazuri, împuternicitul este pregătit să-i scoată pe agent și familia lui din țară. Așadar, totul e în ordine. Noile roluri odată stabilite, împuternicitul își poate desăvârși despărțirea de agent. Se mai întâlnesc, dar cu o frecvență mai mică. După câțiva ani, agentul și împuternicitul pot să nici nu se mai vadă. Agentul, căruia i s-a pus la dispoziție o cutie poștală, își lasă hârtiile și ia instrucțiunile. În acele rare ocazii, când agentul trebuie neapărat să stea de vorbă cu împuternicitul, se poate aranja o întâlnire într-o casă conspirativă, dar, deoarece lucrurile se petrec într-un teritoriu ostil, de obicei se țin la distanță. Împuternicitul își lărgește sfera de activitate cu noi clienți.

– Acesta este spionajul, domnilor, a zis Harlot, activitatea unei categorii de inși din clasa mijlocie, cu o bază stabilă, ipocrizie de ambele părți, planuri de asigurare, nemulțumiri, loialitate, înclinații constante spre trădare, muncă intelectuală. Pe săptămâna viitoare. Foarte curând vom ajunge la o materie mai rebarbativă, contraspionajul. Și ne vom lua rămas-bun de la mentalitatea funcționărească. Apoi, ne-a făcut un semn cu mâna și a ieșit.

3

În seara aceea, împreună cu Rosen, am mers la restaurantul Harvey. Da, popasul la restaurant după joile noastre ne intrase în obicei, totuși n-o făceam cu mare tragere de inimă. Ajunsesem la concluzia sumbră că Rosen era cel puțin tot atât de inteligent ca mine și că știa mult mai multe despre ce se întâmpla în companie. Nu numai că izbutise să-și facă cunoștințe printre tot soiul de experți și în mai multe secretariate, dar întreținea corespondență cu toți cei care lucrau în domeniu. Unul dintre eroii lui Rosen era, în mod paradoxal, Ernest Hemingway (spun: paradoxal, pentru că în ce fel l-ar fi privit Hemingway, care nu-l vedea cu ochi buni nici măcar pe Robert Cohn?). N-avea importanță. Rosen cunoștea pe dinafară toate adagiile lui Papa Hemingway și nutrea convingerea că un ofițer de informații, aidoma unui romancier, trebuia să-și facă prieteni în toate meseriile: cercetători științifici, barmani, antrenori de fotbal, contabili, fermieri, chelneri, doctori și așa mai departe, câte unul din fiecare. Își lua mesele la bufetul expres al companiei și părea că-i pasă prea puțin de felul cum era întâmpinat. Jumătate din ce știam despre secretele care mai răbufneau, eșecurile înăbușite, luptele intestine pentru putere dintre șefii noștri de servicii, de la el le știam, și am remarcat că Hugh Montague se cobora să-l invite pe Arnie la cină o dată pe lună.

– E ca și cum ai examina conținutul unui aspirator, s-a plâns o dată Harlot. Scame cu nemiluita, dar nu poți exclude șansa de a găsi și câte-un buton de manșetă.

O apreciere crudă, dar, în ce mă privea, noutățile picante ale lui Rosen mi se păreau de un netăgăduit interes. Mă putea informa, de exemplu, despre Berlin. Dix Butler îi răspunsese la scrisoare și am auzit o mulțime despre Bill Harvey, care, după toate aparențele, nu fusese prea departe de a claca. Cum nu puteam fi siguri de modul în care descoperiseră rușii tunelul din Berlin, era posibil ca KGB-ul să fi aflat despre el de o bucată bună de timp și multe dintre convorbirile lor telefonice să fi fost „tratate". Harvey abia dacă mai dormea trei ceasuri pe noapte. După spusele lui Dix, firește. Contemplând tapetul de pânză roșie al Restaurantului Harvey, eram încântat de felul cum se nimeriseră lucrurile. Luam cina într-un local fondat cu o sută de ani în urmă, de către cineva cu același nume de familie, iar la celălalt capăt al restaurantului, tocmai îl vedeam pe J.Edgar Hoover, care lua loc împreună cu Clyde Tolson. Reușisem chiar să observ cum Directorul FBI-ului înaintase spre masa lui cu grația greoaie a unui transatlantic. Aflând din gura lui C.G. despre lipsa de omenie, pură și simplă, a domnului Hoover, puteam compara sentimentul masiv al propriei importanțe, pe care-l degaja, cu mersul încet, șontâcăit și strunit de podagră al lui Allen Dulles. Contrastau.

Rosen mi-a suflat:

– Știi că Hoover și Tolson sunt buni amanți?

L-am înțeles greșit:

– Vrei să spui că au succes la femei?

– Nu! Sunt *amanți*. Trăiesc împreună.

Am fost șocat. După Berlin, faptul mă tulbura.

– E prea de tot, când stai să te gândești, i-am spus.

După care, Rosen s-a întors la Harvey. Aveam chef să mai aud despre el? Da, aveam.

– Circulă o glumă, a zis Rosen, cum că lumea îl tachinează pe sălbaticul Bill în legătură cu fiica lui adoptivă. Prietenii îi tot spun că ar trebui examinată medical. Cei din KGB s-ar fi putut să-i implanteze pe sub piele un microfon, înainte de a i-o fi lăsat la ușă. Harvey se îmbățoșează ca o căpușă. Posibilitatea îl roade. E de necrezut, dar zilele astea Harvey trece printr-o mare tensiune.

– Asta o știi de la Dix?

– De ce nu?

– O ia din loc?

– Zice să-ți spun că acum, după ce tunelul s-a dus de râpă, Berlinul e sumbru.

În următoarea joie specială, Harlot avea să ne vorbească despre SONDA. Invitații lui din ziua aceea alcătuiau adunarea cea mai impresionantă și

singulară pe care am avut-o vreodată la seminariile noastre. Domnului Dulles i se alăturaseră Frank Wisner, Desmond FitzGerald, Tracy Barnes, Lawrence Houston, Richard Bissell, Dick Helms, Miles Copeland și mai erau patru sau cinci chipuri necunoscute, dintre mogulii Agenției – așa cum mi-am putut da seama. Umerii lor, suportând cu atâta seninătate sarcini teribile, vorbeau despre grade foarte înalte. Rosen mi-a suflat că pe urmă semețul sobor avea să se îndrepte spre casa lui Allen Dulles, care dădea o masă în cinstea lui Harlot.

Măcar de asta știam cât știa și el. În aceeași dimineață, noi, cei din Secretariatul pentru Argentina și Uruguay, avusesem un oaspete neașteptat. Viitorul șef al stației de la Montevideo se oprise pentru o șuetă. Transferat de la Tokio în iulie, intrase într-o dimineață, mai demult, în birou – în timp ce eu băteam alte coclauri –, se prezentase fiecăruia din cei de față și dispăruse în viteză.

– Nu-l mai vezi până la Crăciun, a zis Crosby, șeful meu de secție. Ca orice funcționar vechi în post, nouă părți din zece din câte știa erau despre latura întunecată a lucrurilor. Astfel încât, înainte încă să-l fi cunoscut, am aflat o grămadă de lucruri despre noul meu șef de stație. Se numea Hunt, E. Howard Hunt, și își petrecea vremea la Washington dând telefoane directorului Dulles, generalului Cabell, lui Frank Wisner sau Tracy Barnes.

– Poate că așa trebuie, am zis, ca șef de stație abia uns.

– Ce-i drept e drept, a comentat scurt Crosby. Șef de stație și nici n-a împlinit încă patruzeci de ani. Probabil că vrea să ajungă cândva și director al Agenției.

Atunci când l-am întâlnit pe Hunt, mi-a plăcut. De înălțime mijlocie, bine clădit și pus la patru ace, părea pe jumătate un militar. Nasul lung și ascuțit avea o adâncitură chiar deasupra vârfului. Ceea ce îți sugera destule despre reacțiile prompte ale omului. Precis că mergea drept la țintă.

– Îmi pare bine că te întâlnesc, Hubbard, a zis, vom avea atâtea de făcut în turul următor. De fapt, tocmai îi păzesc pe câțiva dintre șogunii Companiei, încercând să-i conving de pe-acum să ne dea ce ne trebuie pentru a ne mări stația. Toți țipă: „Ascundeți bănetul! Howard Hunt dă din nou iama". Dar acesta-i adevărul, Hubbard. În Informații, calea secretă a *eficienței* este BANUL.

– Da, domnule, am înțeles.

S-a uitat la ceas cu un gest elegant, care putea ține loc de un bun-rămas bine planificat.

– De acum înainte, băiete, mi-a zis el, ne vom cunoaște mai bine, dar momentan îți cer o favoare.

– La ordin.

– Bun. Obține-mi o invitație pentru azi după-amiază la joia-nu-știu-cum a lui Hugh Montague.

– Da, domnule, am înțeles. Nu eram sigur că-i voi putea îndeplini cererea. Văzând că mă codesc, a adăugat:

– Dacă nu ți-e la îndemână, mă pot adresa sus. Nu abuzez de încrederea nimănui dacă spun că directorul Dulles și Dickie Helms se numără printre prietenii mei și știu că vor fi de față.

– Ei bine, așa ar fi cel mai sigur, am recunoscut eu.

– Da, a zis el, dar aș fi preferat ca pentru această favoare să-ți rămân dator ție, nu domnului Dulles.

– Înțeleg, am îngăimat.

– Obține-mi acces și la masă, a adăugat.

După ce-a plecat, am sunat-o pe secretara lui Harlot, Margaret Pugh.

– Nu știu dacă dorim să-l invităm pe domnul Hunt, a spus ea. Domnul Hunt încearcă să parvină.

– Ați putea-o lua ca pe o favoare făcută mie?

– Știu. A oftat. Oftatul ei îmi spunea multe. Avea șaizeci de ani și era ca un arici. Totuși, de câte ori vorbeam cu ea, mă dădeam peste cap să o înveselesc, și ea ținea seama de asta.

– Sunt dispusă să ascult un banc bun, a zis. Spune-mi unul.

Crosby îmi furnizase unul echivoc chiar în cursul dimineții, dar nu eram sigur că avea să-l socotească bun. Am întrebat-o:

– De ce nu fac baptiștii dragoste în picioare?

– De ce n-ar face?

– Pentru că lumea ar crede că dansează.

– Oh, mare pungaș mai ești, a zis. O, Doamne, o Doamne! Dar vocea ei suna îmblânzită. Am s-o fac și p-asta, s-a hotărât ea. Am să-i permit lui Howard Hunt să se amestece printre cei care-i sunt mult deasupra. Când se uită Hugh pe lista invitaților – deși el se preface că nu –, am să-i spun că-i din vina mea și că am făcut-o pentru tine, ca să ai un start bun în America de Sud. Harry, nu-i mărturisi că a pornit de la tine. În nici un caz. Hugh nici nu concepe că aș putea fi coruptă. Vorbesc serios, a zis ea, ca și cum mi-ar fi putut vedea zâmbetul – căci zâmbeam –, trebuie să te ții pe poziție.

– Jur.

– Nu gustă gluma cu prietenii care țin legătura cu mine.

– Jur.

– Oh, nici nu știi câtă plăcere mi-ar face, a zis ea, să te acuz pentru asta.

4

– Ultima săptămână, zicea Harlot, am făcut un tur prin spionaj. În acest domeniu, piatra de temelie este faptul. Astăzi am intenția să intru în lumea mai complexă a contraspionajului, care se întemeiază pe minciuni. Sau s-ar cuveni să spunem: pe inspirație? Actorii unor asemenea peripeții tind să fie

aventurierii, aristocrații și psihopații. Totuși, acest personal alcătuiește numai jumătate din echipă. Contrapartea lor mai puțin vizibilă e formată dintr-un sistem de susținere, gata oricând să se dedice cu sfințenie și fără răgaz detaliului. Dificultățile nu pot fi subestimate. Așa cum un om cinstit se simte în siguranță atâta timp cât nu minte (habitudinile lui de conviețuire cu neadevărul fiind prea puține), tot așa și un mincinos se simte în siguranță până în clipa când renunță la înțelepciune și-l apucă sinceritatea. Un mincinos absolut nu poate fi prins. El e-n stare să susțină, de exemplu, că a fost la operă cu o prietenă marți seara și a avut loja numărul 14, iar atunci când tu îi spui că nici vorbă de una ca asta, pentru că loja numărul 14 aparține din întâmplare unui bun prieten de-al tău, care, nu încape îndoială, a fost prezent în lojă marți seara de unul singur, *așa cum o face întotdeauna*, ei bine, atunci mincinosul tău te va privi drept în ochi și-ți va spune că el n-a afirmat niciodată c-ar fi stat în loja numărul 14 marți seara, ci în loja numărul 40, și o va spune cu atâta autoritate încât îl și crezi. Mincinosul duce o viață la fel de simplă ca un om cinstit.

M-a uimit amuzamentul nababilor, care i-a însoțit cuvintele ca un ecou. Râdeau de parcă hazul pe seama acestui subiect făcea parte din cine știe ce domeniu privat, la care aveau acces numai ei.

– Contraspionajul nu îngăduie, desigur, desfrâul unei minciuni fără stavilă. Dimpotrivă, aproape tot timpul rostim adevărul, dar îl spunem sub pavăza unei mari minciuni. Ne prefacem că agentul care înmânează secretele companiei noastre adversarului este în serviciul lor, când, de fapt, el este unul dintre ai noștri. Iată o categorie de contraspionaj neobstaculat. Se întâlnește însă mai frecvent în teorie decât în practică. Noi și KGB-ul am ajuns în această privință atât de buni, încât a devenit dificil să ne mințim cu succes unii pe alții. Dacă ne abordează un dezertor polonez, exprimându-și dorința să se poată face nevăzut în America – așa cum mulți dintre noi o știu –, ei bine, îi spunem să-și câștige cu sudoarea frunții aripile transatlantice, rămânând în ministerul lui din Varșovia, unde va lucra încă vreo doi ani ca agent al nostru. Să zicem că acceptă târgul. Din clipa în care o face, suntem obligați să n-avem încredere în el. A fost sau nu ispitit și de alții înaintea noastră? Îl punem la încercare. Îi pretindem să obțină informații care nu-i sunt accesibile. Dacă e de bună credință, ar trebui să vină la noi, mărturisindu-și eșecul. Dar, țineți-vă bine, omul ne aduce informația. Știm că materialul este autentic, pentru că am mai primit această informație și din alte surse. Așa încât îl testăm în continuare. Din nou trece testele noastre, cu alte cuvinte, prea îi reușesc toate – deci nu va lua examenul. Îl lăsăm însă din mână? Nu. Cât timp vom considera că KGB-ul își închipuie că am înghițit gălușca, avem un instrument. Îi putem trimite pe ruși într-o direcție greșită, cerând anume acele documente care vor confirma concluzia lor eronată asupra a ceea ce avem nevoie de fapt. Cu siguranță, aceasta este o punere în scenă delicată. Nu putem

merge prea departe de ceea ce știu deja despre noi, altfel vor pricepe că ne folosim de agentul lor.

Aud oare un oftat? Complexitatea spuselor mele se dovedește o nimica toată în comparație cu mlaștinile fără capăt ale situației reale. Ne stau la îndemână atâtea jocuri, încât singura limită în contraspionaj o stabilesc resursele noastre umane. Aceasta cere, unei cohorte întregi de oameni, să examineze valoarea pentru noi a fiecărui secret real, pe care ni-l înmânăm unii altora ca pe o ofrandă în vederea unui câștig mai mare, în stare să împingă hotărârea inamicului în direcția greșită. Astfel încât o mulțime de inși instruiți ajung să se angajeze în examinarea gradului de flotabilitate al acestor minciuni calculate, pe care acțiunile de contraspionaj, dacă nu implică nivelurile cele mai înalte, tind să le sfărâme. Mirosul care se ridică din asemenea soi de activități nu-i nici de păcură, nici de pucioasă – ci miros numai circuitele noastre supraîncărcate, care scot fum.

În acest punct, spre consternarea mea, șeful proaspăt desemnat al Stației din Uruguay a socotit că e cazul să intervină.

– Dacă mi se permit două cuvinte, și-a dat el drumul la gură.

– Vă rog, a replicat Harlot.

– Sunt Howard Hunt și abia m-am întors dintr-o porție ca ofițer operativ cu acoperire în Asia de Nord, cu baza de lucru la Tokio; următoarea misiune, ca șef de stație la Montevideo, și dacă permiteți această întrerupere...

– Ești liber, a încuviințat Harlot, aici până și copiii spun ce au de spus.

– Bun, a luat notă Hunt. Am convingerea că exprim punctul de vedere al unora dintre noi, atunci când afirm – cu tot respectul cuvenit – că nicăieri pe unde am fost lucrurile nu s-au petrecut în acest fel, oricum, nu pe parcela mea de activitate.

– Domnule Hunt, a făcut Harlot, sunt sigur că lucrurile nu s-au petrecut așa acolo pe unde ai fost dumneata, dar crede-mă că, acolo unde am fost eu, stau în foarte mare măsură așa.

Spre marea mea mirare, pe Hunt replica nu l-a clintit:

– Domnule, a zis el, metoda este grozavă. Sunt sigur că voi, cei de-aici, vă folosiți de ea cu finețe, zilnic. Și, cine știe, unii dintre tinerii de față se vor putea ridica eventual la acest nivel al dumneavoastră. Respectele mele. Dar, sincer vorbind, mie nu-mi este de mare ajutor.

Am fost surprins de murmurul de aprobare care s-a ridicat. Musafirii, cei mai mulți invitați ai domnului Dulles, s-au transformat într-un auditoriu mult mai divizat decât m-aș fi așteptat eu; Hunt, încurajat de rumoarea aceasta înăbușită, care totuși îl susținea, a adăugat:

– Lucrez cu o mulțime de persoane străine. În unii am încredere, în alții nu am, lucrurile merg bine sau merg prost – iar noi învățăm să ne adaptăm situației din mers. Nu avem timp pentru ajustări de finețe. Murmurul de aprobare s-a ridicat din nou.

– Dumneata vorbești despre jocurile murdare, a zis Harlot.

– Pot fi numite și așa.

–Nici o pagubă, a zis Harlot. Uneori, capa și spada sunt esențiale. Multe din lucrurile pe care le predau aici, în definitiv, pot fi răsturnate din cauză că brusc izbucnește o explozie sau nu izbucnește. Sunteți în mâna zeilor. Văzând expresia de pe fața lui Hunt, Harlot a întărit cu o mișcare din cap. Doriți o obiectivare pentru ceea ce v-am spus?

– Vă rog, a zis Hunt.

– Da, au căzut de acord mai mulți invitați.

– În acest caz, a vorbit din nou Harlot, poate că merită să aruncăm o scurtă privire asupra unei acțiuni la nivelul de jos. Permiteți-mi să postulez următoarele: într-o dimineață, un conspirator arab sărac, fiind acasă la el, își curăță pistolul în speranța că-l va împușca cu el pe un lider arab în cursul aceleiași zile. Asasinul face echipă cu un alt conspirator, și el sărac, care a plecat între timp în căutarea unei mașini pe care o va fura pentru a-și face treaba cu ea. Cel de al doilea flăcău, ca mai toți hoții, e un tip impulsiv. Umblând după o rablă potrivită, trece din întâmplare pe lângă o tarabă arabo-americană cu hamburgeri. În spatele tejghelei, stă o fată cam tuciurie, dar frumușică. Sub bluza pe care o poartă, a fost blagoslovită cu o pereche de pepenași grozavi. El își zice că n-ar prea fi în firea lucrurilor să nu se oprească ca să studieze pepenașii mai de aproape. Așa încât mai trăncănește o bucată de vreme cu fata care vinde hamburgeri. În cele din urmă, dă roată și pune mâna pe o mașină, dar, când revine la bază, e deja târziu. Iată de ce asasinii noștri nu se găsesc în colțul unei anumite străzi, unde trebuiau să fie la o oră anumită și pe unde era de presupus că urma să treacă liderul arab. Nici nu știu cât noroc au. Liderul arab are propriul serviciu de informații și acesta a infiltrat grupul de care țin teroriștii. Dacă ar fi sosit la țanc, ar fi căzut împușcați în ambuscadă și nici măcar n-ar fi dat ochii cu liderul arab. Fusese deja îndrumat pe o altă rută. Totuși, întâmplarea face ca mașina aceleiași căpetenii arabe să oprească la un stop pe roșu, în timp ce perechea noastră de conspiratori, care se dau de ceasul morții să ajungă cu rabla lor în locul unde-i așteaptă pieirea, au aterizat și ei la stop. Pistolarul, zărindu-și ținta, sare din mașină, trage și, *voilà!*, asasinatul izbutește. Cine altul decât bunul Dumnezeu poate descurca ițele logicii în cazul unei asemenea coincidențe? Bănuiesc însă că există o morală. Operațiile murdare, atunci când sunt prea exact planificate, tind să meargă de-a-ndoaselea. Iar lucrurile stau așa pentru că toți suntem imperfecți și, în cazul cel mai rău, devenim agenții secreți ai haosului.

– Domnule Montague, cu riscul de a fi un laudă-mă gură, a zis Hunt, voi spune că am jucat un rol considerabil în acțiunea noastră încununată de succes împotriva lui Jacobo Arbenz. Vă voi aduce aminte că numai cu o mână de oameni am reușit să răsturnăm dictatura de stânga din Guatemala. N-aș des-

crie realizarea noastră ca pe un haos. Totul a fost planificat și bine pus la punct.

– Deși nu mă ocup de Guatemala, a zis Harlot, am auzit totuși destule ca să cred că am ieșit cu obrazul curat pentru că am avut parte de un dram de noroc și de brambureală cu nemiluita. Sunt sigur că ți-ai luat porția cuvenită din ele. Domnilor, repet: dați-mi o lovitură reușită și vă voi arăta că se trage dintr-o schemă greșită.

S-a produs o foială.

– Ai sărit peste cal, Hugh, a zis Dulles. Ce spui tu e absolut cinic.

– Ai mers prea departe, a mormăit unul din nababii pe care nu-i cunoșteam.

– Ajunge, Montague! a strigat altul.

– Hugh, dă-ne ceva – fir-ar să fie –, ceva mai puțin aiurit decât arabii ăștia demni de plâns, a zis Dulles. Se instalase într-un fotoliu mare de piele, cu piciorul într-un papuc de casă sprijinit pe un taburet capitonat. Bastonul i se odihnea într-un rastel pentru umbrele, alături de el. Părea îndârjit. Vedeam astfel o altă fațetă a Directorului nostru. În ocazii de felul acesteia, arăta de parcă era gata să îmblătească aerul cu bastonul. Nu, prostule, nu!, era în stare să țipe, fără trecere în revistă! Nu vezi că am *gută?*

– Un exemplu concret, a spus Harlot, poate pricinui mai multă nefericire.

– Nu nefericirea îi deranjează pe unii din oamenii aceștia de ispravă, i-a întors-o Dulles, ci absența amănuntului exact și real.

– Foarte bine, a făcut Harlot, hai să vedem atunci ce-i cu tunelul din Berlin. E o operație majoră.

– Da, spune-ți punctul de vedere, i-a cerut Richard Helms. Fie că suntem de acord, fie că nu, are în mod obligatoriu o valoare considerabilă pentru noi ceilalți.

Au urmat aplauze, ca și cum Helms, prin spusele sale, reușise să readucă discuția pe făgașul ei, despotmolind-o.

– În cazul în speță, să ne întoarcem o clipă la începuturi, a zis Harlot. Izbutise să nu pară prea stânjenit în cursul schimbului de replici, și acum, că putea controla situația din nou, timbrul plin al vocii sale răsuna iarăși. Privită din perspectivă istorică, strângerea de informații preceda de obicei o serie de operații; informațiile obținute le orientau. În zilele noastre totuși, sunt inițiate largi acțiuni în vederea obținerii de informații. Aceasta este o inversare a ordinii originare și se poate dovedi foarte explozivă. Iarna trecută, atunci când tunelul din Berlin era încă în funcțiune, sute de interpreți lucrau asupra mărfii prodigioase produse de traficul telefonic și telegrafic între Berlinul de Est și Moscova. Efortul era analog aceluia pentru extragerea unui gram de radiu dintr-un munte de minereu de uraniu. În public s-au auzit murmure de aprobare.

Şi deodată operaţia noastră suferă un colaps. Nu ştim cum. Într-o frumoasă zi de aprilie, un număr de vehicule militare sovietice ajung la tunel, spre capătul aflat în funcţiune din Berlinul de Est, şi se apucă una-două de excavat exact în locul unde făcusem legătura la cablul lor. Ruşii îşi ies din tabieturi şi bat darabana asupra faptului că au fost preveniţi. Ei ştiu care vor fi următoarele noastre întrebări: „De către cine?" şi: „Când?" Întrebări teribile, cât timp nu le poţi da răspuns. Ramuri atât de atente cum sunt spionajul, contraspionajul şi contrainformaţiile au fost îngropate sub dărâmăturile SONDEI. Totuşi, printre sfărâmături, ne putem tăia o cărare. Pentru *de către cine?*, avem de ales mai multe răspunsuri. Dată fiind amploarea operaţiei, înseamnă că măsurile de protecţie fuseseră străpunse; cineva din KGB sau din Informaţiile RDG ar fi putut obţine un fir de la unul din tehnicienii noştri. Contrainformaţiile explorează această posibilitate, în speranţa că nu vor avea de făcut faţă unor pagube suplimentare. Pentru că popasul următor, în opţiunile noastre, este abominabil. Există o cârtiţă la MI-6? La BND? Sau e cineva dintre noi? Dacă e să urmăm această metodologie, analiştii vor avea de lucru cu anii şi e foarte probabil să se aleagă până la urmă cu bănuieli pe jumătate întemeiate, privitoare la ofiţeri socotiţi până în prezent demni de încredere. *De către cine?* devine aşadar un coşmar.

Când? se prezintă şi mai rău. *Când?* pune această problemă cumplită: de cât timp sunt la curent ruşii cu existenţa tunelului, înainte de a se decide să-l „descopere"? Dacă ştiu de o săptămână sau o lună, daunele n-ar fi mari: orice încercare de a ne servi informaţia prelucrată, prin liniile lor telefonice interceptate, trebuie jugulată în mare grabă. Dacă am fi siguri că lucrurile stau aşa, ne-am putea permite să ignorăm intrările din ultima săptămână sau din ultima lună. Construcţia tunelului a luat totuşi mai bine de un an. Funcţiona de unsprezece luni şi unsprezece zile. Dacă ruşii au avut la dispoziţie această considerabilă perioadă, în care s-au aflat înaintea noastră, atunci au avut cu siguranţă ocazia să desfăşoare o imensă muncă de dezinformare. Faptul ţine, fără discuţie, de dibăcia sovieticilor. Avem aşadar în faţă o dilemă foarte clară. În timp ce emigranţii ruşi sunt angajaţi în munca de traducere, care le va lua cel puţin alţi doi ani numai pentru a procesa materialul pe care-l au deja, noi nu vom şti totuşi în ce măsură materialul informativ este demn de încredere. Dacă am putea stabili măcar data probabilă de când a început să fie introdusă dezinformarea, şi încă am izbuti să interpretăm ce vor ruşii să credem. În schimb, suntem obligaţi să ne holbăm la golul întredeschis şi să ghicim.

– Ei hai, Hugh, a zis Dulles, repet că lucrurile nu stau chiar aşa de rău.

– Mă rog, domnule, reprezintă punctul meu de vedere.

– O, Doamne, a zis Dulles. Ştii ceva? Prefer să văd faţa bună a lucrurilor. În ziare şi în reviste, am avut parte de un succes neaşteptat. Revista *Time* l-a denumit „Minunatul tunel". Anumite titluri din *Washington Post* au vorbit de „Tunelul Dragostei".

Unii dintre invitați au început să râdă. Dulles li s-a alăturat și el din toată inima – „Ho-ho-ho". În pauză, a scotocit în buzunarul de la vestă după o tăietură de ziar.

– Îngăduie-mi să-ți ofer un articol din *New York Herald Tribune*, a zis el. I-am citit din el și Președintelui chiar azi-dimineață: „O aventură de o extraordinară îndrăzneală. Dacă tunelul a fost săpat de Informațiile americane – și aceasta este presupunerea generală" – aici Directorul nostru a așteptat mai întâi să culeagă omagiul deplin al hohotelor de râs –, „acest tunel este un exemplu elocvent al capacității de inițiativă și al îndrăznelii. Rareori un serviciu de informații a dus la capăt o operație atât de dibace și dificilă". A dat deoparte tăietura de ziar, în exclamații de aprobare.

– Care este însă bilanțul tunelului? a întrebat Dulles. O cantitate enormă de informație, formidabile dureri de cap. Afacerile noastre – bazate pe suspiciune – merg înainte ca de obicei. Totuși, am cucerit inimile germanilor, din Est și din Vest. Luptăm pentru sufletul Europei, Hugh, și ceea ce rămâne important este că fiecare om de acolo, din Germania de Est, se simte stimulat de acest tunel, până și ursul rusesc, *malgré lui*[1]. O, Doamne, altfel de ce s-ar duce jumătate din Berlin să viziteze Altglienicke? Sovieticii au fost nevoiți să instaleze un expres chiar la fața locului.

Din rândurile nababilor s-a ridicat o rumoare ambiguă, ciudată prin inegalitatea volumului ei. Nu toți găseau riposta lui Dulles la fel de amuzantă, dar unii nu-și puteau opri râsul. Toți cei care veneau cu regularitate la joile noastre, cu greu îndrăzneau să zâmbească. Într-adevăr, unii dintre noi, printre care mă număram cu siguranță și eu, eram uimiți de intensitatea lipsei de respect. Simțeam cum încăperea era străbătută de un elan pătimaș. Obținusem o victorie în Germania de Est.

Montague a așteptat să înceteze râsul.

– Allen, a zis el, în urma unor asemenea victorii ca acelea pe care le descrii tu, noi ăștia care lucrăm în contraspionaj parcă ne-am afla în serviciul propagandei.

– Ei și tu, Hugh; mă cunoști doar ceva mai bine, a făcut Dulles și a schițat cu mâna un gest de unchi bun.

Harlot și-a reluat conferința, dar eu unul mă simțeam mai degrabă interesat de felul cum se divizau sentimentele celor prezenți. Cei mai ostili dintre ofițeri lucrau în Agenție, iar faptul se citea pe chipurile lor. Mai inteligenți decât instructorii pe care-i avusesem la Fermă, ei, ca și Hunt, păstrau în ochi licărul acela paramilitar de avertizare „lasă fleacurile, amice", care prea adesea era un substitut și pentru inteligența însăși. Am început să-mi pun întrebări despre rostul prezenței lor la o asemenea joie specială. De ce-i invitase Dulles la masa aceea specială, dată în cinstea lui Harlot, care avea să aibă loc seara

---

[1] În original, în limba franceză (fără voia lui) (n.tr.)

târziu? Veneau ca prieteni sau ca să-l studieze pe Hugh Montague, viitorul lor dușman?

Peste câteva zile am avut mica plăcere, totuși o plăcere intensă, să descopăr că nu eram prea departe de chestiune.

– Am dat-o puțin pe politică, mi-a zis Harlot. Mi-e teamă că noul tău șef de stație este unul dintre *ai lor*. Nu trebuie să te lași molipsit de patriotismul lui ieftin. E la fel de rău ca și creștinismul ieftin și se răspândește ca un virus prin Companie.

– Am înțeles, domnule, am îndrugat, mi-e teamă că n-o să vă fie moale.

– Las'pe mine.

– În chestiunea cu tunelul, a fost oare domnul Dulles câtuși de puțin de partea dumneavoastră? Nu mi-a făcut impresia.

– Ei bine, Allen ține la popularitatea lui. O să-l și decoreze pe Harvey, înainte de a-l termina. Dar, în realitate, e teribil de îngrijorat din cauza tunelului. Dar dacă acela care le-a înmânat rușilor SONDA e unul dintre noi?

– O cârtiță?

– Pe naiba, nu. Cineva responsabil. Și-a făcut-o din rațiuni de înalt patriotism.

– Vorbiți serios?

– Chiar nu înțelegi la ce mă gândesc? mi-a replicat el.

– Cred că-mi aduc aminte de discuția noastră, am zis. Tunelul ne-a permis să aflăm că rușii erau mai slabi decât ne așteptam.

– Da, exact. Continuă.

– Dar o dată ce tunelul a sărit în aer, toată această informație e pătată. Politica militară nu se mai poate bizui pe ea. Cu siguranță, nu ne vom permite să încetinim ritmul. N-avem încotro, musai să ne înarmăm ca și până acum.

– Ai învățat să gândești, a zis el.

Gândurile de soiul acesta însă nu-ți dau stare:

– O asemenea premisă nu te implică oare? l-am întrebat, cel puțin din punctul de vedere al domnului Dulles?

În toată relația noastră, acesta a fost momentul când m-a privit într-un fel care se apropia cel mai mult de dragoste.

– Băiete, îmi placi, chiar că începi să-mi placi cu adevărat. Allen, da, Allen este țeapăn de îngrijorat. Îmi rămâne îndatorat până-n gât, dar acum trebuie să se teamă că eu aș fi putut fi acela care a făcut ceea ce, din punctul lui de vedere, înseamnă sfârșitul – un sfârșit groaznic.

– Și ai făcut-o?

Licărul din privirea lui revenise. Aveam sentimentul că nimeni n-avea să-i vadă vreodată exaltarea aceea din ochi decât dacă ar fi escaladat cu el vârful Annapurna.

– Dragă Harry, n-am făcut-o, a zis, dar mărturisesc că m-a tentat. Cu tunelul ăla ajunsesem atât de departe pe-o cărare greșită.

– Ei bine, şi ce te-a reţinut?

– Aşa cum ţi-am spus cândva: în credinţă, ceea ce e simplu subîntinde ceea ce-i complex. Patriotismul – vreau să spun patriotismul curat şi nobil – consistă din devotamentul faţă de jurământul făcut. Patriotismul trebuie să rămână deasupra voinţei noastre. Şi-a întărit cu un gest din cap spusele. Sunt un oştean loial. Aşadar, rezist ispitei. Cu toate acestea, Allen nu mă va putea crede niciodată întru totul. Aşa e şi drept. Sigur că era îngrijorat. De aceea am şi ales să vorbesc despre Berlin în faţa unui auditoriu atât de nefavorabil. Dacă aş fi autorul acestui final dezastruos, de ce m-aş apuca să bat toba despre nişte rezultate atât de lugubre? A făcut o mutră de parcă s-ar fi gândit la cât l-ar costa gluma care-i dădea târcoale. Trebuie să spun, a adăugat el, că am fost surprins de câtă importanţă au început să-şi dea oamenii de acţiune. Jos pălăria în faţa viitorului tău şef de staţie. Se pricepe să se prezinte ca un brav. M-am uitat însă în dosarul lui. E mai mult cu propaganda, decât cu paramilitarii. Faptul că ajunge şef de staţie e o minunăţie pentru el. Dă-i totuşi credit, amestecă palavrele cu bărbăţia.

Ne-am sorbit băuturile, ne-am fumat havanele à la Churchill. Kittredge, aşezată chiar în spatele lui, cât timp vorbise el, se uitase cu subînţeles la mine şi acum se apucase să facă mutre. Nu ştiu cum de se îndura să-şi pocească trăsăturile ei frumoase, dar reuşea să-şi încreţească nasul şi să-şi strâmbe gura până ce ajungea să arate ca unul dintre demonii care ţi se iţesc în dosul pleoapelor închise, atunci când dai în lături perdelele somnului. Graviditatea ei era plină de forţe distructive.

– Da, i-am zis lui Harlot, ai spus bine ce-ai spus despre contraspionaj.

– Ei bine, a zâmbit el, aşteaptă să ajungem la Dzerjinski.

5

În seara aceea, după cină, ne-am dus la un club de noapte. Sugestia a fost a lui Kittredge şi împotriva oricărei dorinţe a lui Hugh, dar ea a insistat. Ca gravidă, devenise insistentă. Un comic pe nume Lenny Bruce se producea într-un bar-cafenea nou, Mary Jane, şi ea voia să-l vadă.

Montague a zis:

– Bar *şi* cafenea? Ori una, ori alta şi ar fi de ajuns.

– Hugh, nu-mi pasă cum îi zic. Vreau să merg.

O veche colegă de cameră la colegiu i-l descrisese pe actorul comic, care era, într-un cuvânt, „devastator“. Kittredge devenise curioasă.

– În cei patru ani petrecuţi la Radcliffe, n-a spus o dată despre ceva că ar fi *devastator*.

– Nu ştiu de unde ştiu, dar seara nu va ieşi bine, a decis Hugh.

La Mary Jane luminile erau stridente, sistemul de sonorizare cu hopuri şi o mică estradă vopsită în negru servea de scenă. Băuturile costau scump şi

stăteam pe scaune pliante. Țin minte că Montague s-a plâns că era nevoit să cheltuiască cel puțin doi dolari pe un scotch de un dolar cincizeci.

– Scandalos, a declarat el cu glas tare.

Întrucât sosisem înainte de a doua reprezentație, aveam prilejul să privim în jur. Cum cele mai multe cupluri din sală păreau de funcționari DC, am considerat că nici unul dintre ei nu putea fi folosit de Agenție; nu, îmi ziceam eu, de parcă aș fi fost vreun responsabil cu personalul. Erau – și m-am gândit la un cuvânt nou – *facultativi*. Păreau înțeleși între ei, ca și cum ar fi împărtășit un secret numai al lor.

Luminile s-au stins. Pe un fundal negru, spotul de lumină s-a concentrat asupra unui microfon și a estradei. Imediat și-a făcut apariția un bărbat tânăr și subțire, cu părul scurt și creț, în pantaloni dangarezi și jachetă din aceeași țesătură. De n-ar fi avut ochii bulbucați și trăsăturile feței șterse, ar fi putut fi o prezență agreabilă. Aplauzele au izbucnit febrile.

– Bună seara, a început el. Drăguț din partea voastră, vă mulțumesc. Vă sunt recunoscător. Mă aplaudați oare pentru că prima mea reprezentație a fost bună? Da, presupun că a avut antren. Da. Unii dintre voi s-ar zice că au rămas și pentru a doua, nu? Da, dumneata de colo, a continuat el arătând spre un bărbat din public, ai fost și la primul spectacol, și era și prietena ta. Cei doi au aprobat energic din cap. Și voi, a fixat el cu degetul o altă pereche, și voi. Ați revenit destul de mulți. S-a oprit. Părea vlăguit și surprinzător de trist pentru un actor menit să producă antren. Vocea era domoală și fără culoare. Da, a zis. Prima reprezentație a fost grozavă. V-o spun chiar eu, a fost atât de bună, încât iată-mă. A rămas privindu-ne o vreme, făcându-ne față cu chipul lui șters.

Un suspin de încântare, pe jumătate amestecat cu groaza cea mai pură, a ieșit din public. Dar cel mai incredibil a fost sunetul pe care l-a scos Kittredge. Părea al unui cal care tocmai a zărit mergând la trap, alături de el, un alt cal cu un mort în șa.

– Da, a zis Lenny Bruce, am venit și suntem la pământ și eu, și ea. Ce mai, băieți, se impune scularea.

Nu mai auzisem asemenea râsete într-un club de noapte. Ca și cum li se spărsese toată țevăria și râsul țâșnea de pretutindeni. Râsetele se târau din ei încolăcindu-se ca niște șerpi, se desfăceau fâșii-fâșii, lătrau, horcăiau, zbierau. „Iiih“, a țipat ascuțit o femeie.

– Da, a zis Lenny Bruce, trebuie să fac față. Nu-i cine știe ce distracție s-o faci și-a doua oară. Fetelor, am să vă spun un secret. Bărbații nu vor întotdeauna să fie serviți și a doua oară. Da, îi văd pe unii băieți cum dau din cap. Ce mai, oameni sinceri. Sunteți de acord. E dur, nu-i așa? Vreau să zic, hai să privim lucrurile în față, a doua oară e chestie de ego.

A urmat infernul. Aplauze. Eu însumi mă simțeam încălzit. Le vorbea, în public, unor străini, despre lucruri de care abia dacă aveam habar, și totuși, în noaptea aceea cu Ingrid, parcă întrezărisem câte ceva.

Focul și gerul din camera aceea de hotel berlinez îmi reveneau în minte, precum și teama de a mai rămâne în încăperea aceea închiriată pe o noapte. Iar acum nu mai știam dacă voiam să mai rămân în acest club. Unde duceau toate astea? Ochii lui Kittredge, reflectând spotul de lumină, străluceau, expresia lui Harlot părea împietrită. Iar Lenny Bruce își ieșise din amorțeală. Părea dovada vie a zicalei după care cine e-n stare să dea viață altora – unui public –, primește la rândul lui viață.

– Da, zicea el, de parcă fiecare dintre cei aflați de față i-ar fi fost un prieten apropiat sau un sfetnic drag, a doua oară o faceți pentru reputația voastră. Voi, fetelor, fiți cu ochii pe tipul vostru, își va găsi el vreun motiv să dea colțul, știți, când o fi pe-a doua oară. O să vă tragă o minciună – ar fi în stare să zică orice: „Dragă", o să vă spună, „e din cauza atebrinei". „Care atebrină?" îl veți întreba voi. „Da", o să zică el, „ne-au dat atebrină în Pacific, să ne ferească de malarie, dar cei de la armată n-au suflat o vorbă. Schimbă culoarea spermei. Și-a doua oară asta se vede. În galben! O spermă galbenă. Arată ca un puroi". Un tip ar rosti orice minciună ca să se scuze și să n-o mai facă și a doua oară, fără ca nevastă-sa să se prindă. Credeți-mă, despre asta-i vorba, despre minciună. Când mâncătorii de rahat vorbesc despre căsătorie ca despre o împărtășanie, nu la asta se gândesc? Căsătoria e un curs avansat în arta de a minți, corect?

Harlot a băgat mâna în buzunar să achite nota, iar Kittredge l-a apucat de braț. Ochii lor s-au înfruntat până la încleștare.

– Nu vreau să ne dăm în spectacol, plecând, a șoptit ea.

– Poate că am ajuns astfel la un principiu care să funcționeze, nu-i așa, băieți? trăncănea înainte Lenny Bruce. Să nu-i spui niciodată nevestei adevărul. E un fapt dovedit biologic. Urechile unei femei nu-s făcute să audă adevărul. Femeile te spintecă, dacă-l servești gol-goluț. Așa încât, mințiți cât vă țin băierele! Indiferent de împrejurări. Să zicem că te-ai culcat cu o altă fată în propria ta casă și în propriul tău pat dublu, căci soția a ieșit peste zi; ei, și tocmai o faci pe fată să treacă printr-un *ștup* dat în draci. Huuu! Să vezi și să nu crezi, dar în cameră intră, cine?, soția...

– Ce-i aia *ștup?* a întrebat în șoaptă Kittredge.

– E-n idiș, a explicat tot în șoaptă Harlot.

– Aha, a făcut Kittredge.

– Și iată-te, tot numai spumă, trosc-pleosc, bââz, ești prins în capcană! În patul soției. Și atunci ce te faci? A lăsat o pauză lungă. Păi, a zis, negi totul. A mai lăsat o pauză, ca lumea să râdă-n voie. Da, a repetat, negi totul. Îi povestești nevestei câte-n lună și-n stele. Îi spui că abia ai intrat pe ușă și, ce să vezi?, în patul *nostru*, o fată goală, iubito. Chiar în pat, iubito, și-avea un acces, uite-așa tremura, de malarie. Crede-mă, se învinețise de frig. Era pe moarte. Într-un singur fel îi puteam salva viața, încălzind-o trup la trup. Sin-

gurul chip de-a scăpa cu viață, iubito, pe unu' cuprins de răceala morții. Da, spune-i orice. Când ești însurat, ești obligat să torni minciuni cu carul.

– Știți, a ridicat glasul Harlot, articulând clar cuvintele și sinchisindu-se prea puțin că ar putea fi auzit, e pentru prima dată când înțeleg de ce-i era frică lui Joe McCarthy.

– Sst, a făcut Kittredge, dar pe fiecare din obrajii ei apăruse câte-o mică pată roșie, și nu știam cine o supăra mai tare – Harlot sau actorul.

– Firește, mi-ați putea obiecta, zicea Lenny Bruce, că aceia care ne-au învățat minciuna au fost Apostolii. S-au înțeles între ei să ne vândă povestea cu Iisus, care le-ar fi dat hostia și vinul. „Hei“, și-au zis ei, „am mâncat din carnea Lui. Am băut din sângele Lui. Așa că fiți buni creștini!“ a fluierat el a pagubă. Ei, da! Curată năpastă, pe-atunci. Doar nu vă închipuiți că toată lumea se-nghesuia s-o creadă, nu? Păi, primul care i-a auzit trebuie să-și fi spus: „Dați-mi o lopată – vreau să-mi sap un drum pe sub pământ și să scap de aici. Vreau să zic, ce paștele boscorodesc acolo? Luați și beți, acesta e sângele meu luați și mâncați, aceasta este carnea mea. Ei hai, zău așa. Doar nu-s canibal!“

Spectatorii au râs, nu foarte la largul lor. Totul se petrecea prea repede, iar glasul lui Bruce era nemilos. Două femei s-au ridicat și au părăsit sala. Un bărbat le-a urmat.

– Domnule, l-a aprostrofat Bruce, când te întorci de la toaletă, nu uita să-i dai un bacșiș băiatului. Așa află și el că nu ești un puritan zgârie-brânză!

Cel care ieșea a trântit ușa cu năduf.

– Cam hurducat artistul, a zis Bruce. Omul a ieșit din club însoțit de râsete.

– Știți, m-am tot gândit la chestia cu împărtășania. Hostia și vinul. Merg una cu alta ca șunca cu ouăle. Și încep să mă întreb: ar ține sau nu ca înlocuitori? Cam așa: mai dă-mi din plăcinta aia, omule, vreau să mai gust din *carne*. Sau, ține cafeaua aia pe foc, nu pot bea vin, sunt în AA, te-ai prins? A scuturat din cap. Și-acum, că suntem la obiect, să vedem ce-i cu Marea Minciună. „Cum? Chiar nimic cu nici un tip? Ei, hai, Marie, nici măcar un pupic? Nici un pic? Adică ai fost o – nu'ș cum îi spune? – o *Fecioară născătoare*? Mai dă-o încolo, Marie. Nu-s orb, nici mut. Nu înghit povești de adormit copiii.“

Kittredge s-a ridicat și a apucat să facă un pas spre scenă, dar Hugh mi-a făcut semn și am reușit s-o conducem afară.

– Hei, cucoană, vino înapoi! a strigat Lenny, că pierzi circumcizia.

Hugh s-a întors și a zis:

– Ticălosule!

Am ieșit toți trei. Kittredge plângea. Apoi a râs. Era pentru prima dată când deveneam conștient de pântecele ei.

– Te urăsc, Hugh, a spus ea. L-aș fi pocnit peste botul ăla al lui scârbos.

Tot drumul până la casa de lângă canal l-am parcurs în tăcere. Odată intrați în casă, Kittredge s-a așezat într-un jilț și și-a acoperit pântecele cu mâinile. Pe obrajii ei, cele două pete roșii stăruiau.

– Te simți bine? a întrebat Hugh.

– N-am fost așa de furioasă de când mă știu. Sper să nu i se transmită copilului.

– Nu vorbi așa, a zis Hugh.

– De ce nu m-ai lăsat să-l lovesc? a întrebat ea.

– Ca să nu ajungem prin ziare.

– Nu-mi pasă.

– Dacă ai fi văzut ce sunt în stare să scoată din asta, zău că ți-ar păsa.

Ea a tăcut.

– Ziariștii sunt niște porci, a zis Hugh. Cred că i-am zărit pe câțiva dintre ei, acolo – entuziasmați de geniul tău comic.

– De unde știi că era presa? a vrut să știe Kittredge.

– Așa arată unii. Ascultați la mine, a început să puiască un soi de cultură demnă de tot disprețul și numai Dumnezeu știe în ce fel de supă nutritivă. Iar domnul Lenny Bruce e micul lor microb.

– Trebuia să mă lași când am vrut să mă duc la el.

– Kittredge, a zis Montague, eu unul încerc să susțin lumea, nu s-o sfâșii.

– Știi, a făcut Kittredge, m-am gândit că, dacă l-aș fi atins cu geanta pe ticălosul ăla, poate că lumea și-ar fi regăsit întrucâtva armonia. Nu m-am mai simțit atât de oribil de când cu strigoiul ăla blestemat de astă-vară.

– Poftim? am întrebat. Ce fel de strigoi? La „Hambar“?

– Da, acolo, a zis ea, era ceva. Voia să-i facă rău bebelușului.

– Harry, ai auzit tu vreo istorie cu *stafii*, care bântuie insula? s-a interesat Hugh.

– Păi, se tot vorbea de un fel de strigoi, un pirat de demult pe nume Augustus Farr, dar noi nu-l luam în serios. Vărul meu, Hadlock, tatăl lui Colton Shaler Hubbard, ne-a povestit că plăsmuirea aceea ar dormi de vreo sută de ani.

Spusesem totul cu intenție și contând pe umorul intrinsec al poveștii, dar Kittredge a zis:

– Augustus Farr, și părea că abia rezistă unui tremur aproape involuntar. Se potrivește de minune pentru noaptea aceea îngrozitoare, prin care am trecut.

Eu însă m-am gândit la doctorul Gardiner și la blestematele lui de stampe elisabethane. Erau prea de-ajuns ca să scoale din somnul ei o biată umbră, care nu-și dorea nimic altceva decât să fie lăsată să doarmă în pace.

– Nu-mi pasă dacă o să-i miroasă bebelușului, a zis Kittredge. Am să beau totuși un pahar. Simt nevoia să mi-l alung din minte pe domnul Bruce.

6

Peste zece zile plecam în Uruguay, îmbarcat într-un avion Douglas Super-6, al Companiei Pan American, un aparat cu patru motoare, care părăsea New York-ul cu jumătate de oră înaintea prânzului, ajungea la Caracas spre seară și la Rio de Janeiro, a doua zi de dimineață. Abia pe la mijlocul după-amiezei am aterizat la Montevideo. Mi-am petrecut ceasurile nopții meditând încă o dată la temele avansate de Harlot. Începeam să mă conving că tocmai aceste lungi călătorii prin întuneric ofereau mediul cel mai potrivit pentru a-i reexamina preceptele.

Ultima mea joie fusese una obișnuită, dar Montague o alesese să ne țină conferința lui atât de îndrăgită asupra lui Feliks Edmundovici Dzerjinski. Spre sfârșitul ei, ne-a spus câteva lucruri care ne-au ținut mintea în priză multă vreme de atunci înainte. Permiteți-mi așadar să vă ofer câte ceva despre ultima joie cu Harlot, de care aveam să mă bucur pentru un număr bun de ani.

Ca o compensație poate pentru severitatea arătată cu ocazia ultimei joi speciale, domnul Dulles a făcut un lucru fără precedent și ne-a prezentat câteva considerații introductive.

– Ceea ce vi se va înfățișa astăzi este o materie teribil de complicată și de vicleană, ne-a spus el, vicleană și înșelătoare, dar de o valoare incalculabilă. De la Marx încoace, marxiștii nu acordă credit personalității ca factor vital în făurirea istoriei. Totuși, aspectul *amuzant* al marxismului lor, dacă-mi îngăduiți să aplic acest cuvânt unei filozofii atât de tiranice și de dezagreabile, este că, în momentele critice, comuniștii greșesc întotdeauna. Dar, așa cum, ascultând un tenor teribil de slab și care nu reușește să ia niciodată notele înalte, de la un moment dat, omul ajunge să ne înduioșeze, căci însăși stângăcia lui este aceea care ne mișcă, tot așa și în cazul nostru, cu Marx și cu comuniștii. Infailibilul Karl a greșit o dată, prezicând că revoluția va avea loc la început în țările cele mai avansate industrial, și a mai greșit o dată, căci contradicțiile capitalismului s-au dovedit a nu-i fi fatale. Marx n-a văzut că activitatea de afaceri a unei întreprinderi trebuie considerată în lumina sensului propriu al cuvântului *întreprindere*. *Afacere* e numai un calificativ. Și aceasta pentru că întreprinderea *liberă* – sau inițiativa – îl pune pe întreprinzător într-o poziție de risc. El nu numai că pune în joc substanța sa economică, dar, ceea ce este mai important, valoarea sa morală. Dată fiind ispita lăcomiei, un capitalist își pune în joc șansa de a accede la Rai sau de a ajunge în Iad! Și aici intră în mare măsură spiritul întreprinzător! Marx, care disprețuia morala iudeo-creștină, a fost insensibil la importanța conștiinței individuale. Dorința sa reală era de a izgoni factorul individual și de a-l înlocui cu forțe impersonale. Și a fost nevoie de geniul rău al lui Lenin, comunistul cel mai hotărât al veacului nostru, să ne dovedească faptul că Marx greșea, căci, fără persoana numită

Lenin, Revoluția bolșevică din 1917 n-ar fi existat. Curând, a fost urmat de un alt maestru al răului. În mijlocul unei mari piețe publice din Moscova, se află o statuie a lui Feliks Edmundovici Dzerjinski. Cocoțat pe picioarele lui subțiri, privește drept spre Liubianka. Piața îi poartă numele. Potriveala e perfectă! Fondator al Cekăi, Feliks Dzerjinski este și nașul spiritual al KGB-ului. Abilitatea în munca de informații, pentru care sovieticii au ajuns renumiți, se inspiră din el. Sunt de acord cu Hugh Montague: văd în Dzerjinski nu numai primul geniu al profesiei noastre, dar el, ca și Lenin, ne aduce mereu aminte că elementul cel mai viguros de schimbare în istorie rămâne o personalitate mare și inspirată, în bine sau în rău. Scumpul meu coleg Montague, la rândul lui un om cu mintea cât se poate de ageră, ne va vorbi astăzi despre acest bărbat, acest geniu al profesiei noastre. Am fost de față la aceeași conferință și anul trecut și vă pot spune că mi-a plăcut atât de mult, încât iată-mă din nou aici. Hugh, ai cuvântul.

– Îți mulțumesc, a zis Harlot. A făcut o pauză de captație. Ca experiență, viața lui Dzerjinski acoperă o gamă întreagă. Fiu al unui nobil polonez, a devenit încă înainte de revoluție un bolșevic de frunte. A ispășit așadar unsprezece ani în minele din Siberia, ca deținut politic al țarului, și a ieșit de acolo cu o tuse seacă de tuberculos. Abia vorbea, în șoaptă. Știa că nu mai avea mult de trăit și poate că acesta a și fost motivul pentru care nu-i era frică, iar în haosul din 1917 și 1918 a rămas de neclintit. Pe el l-a ales Lenin să creeze forțele de securitate internă, Ceka. În Războiul Civil, Dzerjinski a fost cel care a dezlănțuit primul teroarea. În principiu, Ceka prefera să împuște zece nevinovați, decât să lase să-i scape un singur vinovat. Isprăvile lor țin de abator. Adevărata vocație a lui Dzerjinski, contraspionajul, s-a dezvoltat abia după ce Roșiii au câștigat Războiul Civil. Prin 1921, conducerea sovietică încerca să guverneze o națiune teribil de înapoiată, răvășită de război, paralizată și pe jumătate zdruncinată. Victoria lui Lenin lăsase ca moștenire o dezordine ațâțată. Pentru a ține în mână toate acestea, Roșiii au fost nevoiți să angajeze un număr mare de foști funcționari țariști. Erau singurii inși cu destulă experiență în administrație, ceea ce a însemnat că rușii albi din emigrație nu au întâmpinat dificultăți să-și plaseze spionii prin ministerele Roșiilor. Iar lui Dzerjinski îi era de fapt cu neputință să-i scoată, căci mecanismele administrative ar fi ajuns în impas. Ca atare, au fost păstrați în funcții funcționari țariști roșii pe dinafară și albi pe dinăuntru, motiv pentru care acești nobili, devotați ideii lor de a-l readuce pe țar, au fost porecliți *rediski* – cuvântul rusesc pentru ridichi. Și-i regăseai, între aceiași patru pereți, alături, birou lângă birou și coș de hârtie lângă coș de hârtie, pe *rediski* și pe cekiști. Ce era de făcut? Englezii și francezii îi finanțează pe cei mai periculoși dintre *rediski*. Dzerjinski concepe acum un plan de o valoare incalculabilă. Într-o noapte, îl ridică pe Aleksandr Iakovlev, liderul absolut al cercului monarhist, un aristocrat rus charismatic, cultivat și sofisticat. Iakovlev este – ca mulți dintre ai lui

– un liberal, un democrat-constituțional. Feliks nu numai că îl arestează fără tam-tam, dar și discută cu el în mare secret. Ca urmare a unei asemenea nopți de discuții, Iakovlev se declară de acord să lucreze pentru Dzerjinski. Harlot a ridicat mâna.

– Nu cunoaștem amănuntele acelei nopți de total angajament. Avem numai fărâmele pe care le vor oferi lumii istoricii sovietici de mai târziu. În conformitate cu versiunea sovieticilor (care, trebuie să spun, își are logica sa internă), Dzerjinski a făcut apel la patriotismul lui Iakovlev. Cum un număr dintre camarazii lui Iakovlev erau, după cum se știe, fanatici și încercau un *coup d'état*[1] de dreapta, baia de sânge care ar fi urmat se putea dovedi chiar mai catastrofală decât Războiul Civil. I-ar fi căzut victimă însăși Rusia. N-ar fi fost mai prudent *un coup d'état* pașnic? Acesta ar fi putut sfârși printr-o monarhie constituțională generoasă. ,,Să colaborăm", a zis Dzerjinski, ,,la răsturnarea comunismului. Ținta noastră va fi să-i salvăm pe acei *rediski* buni și să-i eliminăm pe cei răi. Cadrele în care ai încredere vor fi promovate. Îți poți pune pe picioare propriul directorat, în cadrul conducerii actuale, și să pregătești preluarea puterii."

– Desigur, a zis Harlot, Dzerjinski i-a pus clar în vedere lui Iakovlev că va avea de dus la capăt unele sarcini dificile. De exemplu, trebuia să-i convingă pe cei din serviciul secret englez să reducă numărul și amploarea sabotajelor lor. Pentru că, dacă n-o făceau, atunci forțele cele mai represive ale Cekăi, pe care el, Dzerjinski, încerca să le țină sub control, ar fi pus mâna pe putere, eradicându-i pe toți *rediski*, fără discriminare. Se prea poate ca Iakovlev să fi întrebat: „Cum să-i conving pe englezi? Ce le voi spune grupurilor de emigranți? Sunt extraordinar de bănuitori".

Presupun, a urmat Harlot, că răspunsul lui Dzerjinski a fost următorul: ,,Tu, Iakovlev, ai un avantaj enorm în ochii lor. Te poți prezenta ca omul care a penetrat Ceka".

,,Și cum aș putea-o dovedi?"

„Păi", spune Dzerjinski, ,,o vei putea dovedi furnizându-le englezilor informații exacte de cel mai înalt ordin. Și vor fi exacte, pentru că le voi pregăti chiar eu."

Astfel se năștea, în forma sa modernă, contraspionajul, a zis Harlot. Cei doi pecetluiau, așadar, un pact. Iakovlev a construit o organizație de informații, în care a inclus pe acei *rediski* în care avea încredere. Așa a și numit-o, Credința. Într-un singur an, Credința câștigase colaborarea Aliaților și a celei mai mari părți din grupurile de emigranți. Agenți străini au putut pătrunde în Uniunea Sovietică sub auspiciile Credinței, și-au făcut treaba și au plecat. Iakovlev a întâlnit și câțiva sceptici în țările Europei Occidentale, dar dimensiunile operației sale au fost teribile. Persoane oficiale britanice au putut călători

[1] În original, în limba franceză (lovitură de stat)(n.tr.).

în Uniunea Sovietică în secret. Mai mulți emigranți distinși au organizat slujbe religioase ilegale. (Inutil să mai spun că preoții ortodocși care au slujit erau membri ai Cekăi.) În următorii cinci ani, lucrând sub acoperirea Credinței lui Iakovlev, Ceka a reușit să controleze orice mișcare serioasă a inamicilor săi. Emigranții ruși intrau în Rusia și se ambarcau în operații care, conduse din umbră de Dzerjinski, erau lipsite de efecte. Aceasta rămâne probabil cea mai cuprinzătoare neutralizare a inamicului, dusă la bun sfârșit, din istoria contraspionajului.

Aici, Rosen l-a întrerupt:

– Nu mi-e clar, a zis el. Săptămâna trecută am înțeles că operațiile de mari dimensiuni sunt nesigure, iar succesul lor depinde numai de întâmplare. Ca acum să veniți și să ne vorbiți în termeni laudativi despre o operație de foarte mari dimensiuni. O faceți tocmai din cauză că – întâmplător – a funcționat?

– Voi răspunde da, pe jumătate, a zis Harlot. Așa e: întâmplător, a funcționat. De aceea, respectul nostru. Dar recunoaște diferența. Operația a fost construită pe o viclenie profundă, orchestrată de creatorul ei. Iar cu toată posibilitatea unor erori și trădări, și oricâte vor fi fost dezertările în rândurile personalului de minoră importanță de-a lungul anilor, geniul lui Dzerjinski era atât de special adaptat pentru detaliu, încât trădările au fost contracarate de contramutări complicate. Frumusețea acestei operații pune într-o lumină dificilă alte operații concepute strălucit, dar continuate mai puțin elegant.

– Da, domnule, am înțeles.

– Din motive legate de scopul nostru, totuși, voi pune un accent deosebit asupra convorbirii din prima noapte. Ce-au convenit Dzerjinski și Iakovlev? Din ea cunoaștem numai ce-a ieșit la iveală. Va fi acceptat oare Iakovlev oferta cu gândul la o eventuală cale de scăpare sau își dorea în mod serios să devină prim-ministru al Rusiei? Chiar a crezut că Dzerjinski era de partea lui? Și cum au evoluat sentimentele sale în decursul anilor de colaborare? Evident, caracterul lui Iakovlev trebuie să se fi schimbat. Din aceleași motive, și cu caracterul lui Dzerjinski s-a întâmplat la fel.

Este cinstit să ne întrebăm: până unde a mers jocul duplicitar al lui Dzerjinski însuși? Dar dacă bolșevismul ar fi suferit un eșec? Se gândea oare Dzerjinski la propria supraviețuire? S-ar putea ca aceste motive să fi avut o pondere mai mare decât ne lasă să întrevedem istoricii sovietici. Să ne întoarcem la prima noapte. Cei doi bărbați s-au întâlnit și a rezultat o acțiune de seducție – dar nu una dezinteresată. Când un bărbat seduce o femeie, o poate cuceri nu numai prin forță, dar, în aceeași măsură și prin slăbiciune. Faptul poate fi privit ca începutul unei iubiri – interesul sincer atât pentru forța celuilalt, cât și pentru nevoile sale. Când gestul seducției este inspirat, totuși, de cerințele puterii, fiecare ins îl va minți pe celălalt. Uneori, se vor minți chiar pe ei înșiși. Aceste minciuni dezvoltă adesea structuri estetice tot atât de pro-

digioase ca și cel mai frumos filigran al adevărului. După un timp, cum mai puteau ști Iakovlev și Dzerjinski dacă aveau de-a face cu un adevăr sau cu o minciună? Relația lor devenise prea profundă. Trebuie să fi pășit dincolo de propriile lor principii clare. Nu mai puteau ști când își erau credincioși lor înșile. Sinele lor fusese antrenat într-o mișcare de migrație. Iată scopul esențial al analizei noastre.

O dată cu trecerea anilor, unii dintre noi pot intra într-o relație de acest fel cu un agent. Puteți avea talent. Puteți juca partide cu mize foarte mari. Ceea ce rămâne crucial – și insist asupra faptului – e să înțelegeți în ce măsură această relație vă va influența manipularea celeilalte persoane. În consecință, veți fi nevoiți să renunțati la o mare parte din propria voastră intimitate – cea mai bine păzită parte a ei. Ceea ce va implica un considerabil sistem de tuneluri în înseși fundațiile spirituale ale ambelor structuri. O creștere de nivel a apelor din pivnița celuilalt poate produce o scădere în a ta. Și atunci va trebui să faceți apel la calitățile fundamentale ale devotamentului, altfel vă veți scufunda într-un marasm dezgustător și imponderabil.

Ajunși aici, Allen Dulles și-a adunat cele două jumătăți ale spiritului său – cea jovială și aceea care știa să manipuleze oamenii – și a făcut astfel încât cele două jumătăți să stea destul de mult timp împreună ca să aplaude bine dispus și să declare:

– Minunat spus!

Harlot a mai continuat o vreme, dar pentru mine conferința lui se încheiase. Și în timp ce călătoream spre orașul Montevideo pe pământul Uruguayului, unde urma să execut cele mai simple acțiuni de spionaj, mă și gândeam la viitoarea mea viață în contraspionaj. Avea să-mi ia însă doi ani și jumătate să învăț această primă meserie.

7

În seara aceea de dinaintea ambarcării mele în avionul pentru America de Sud, Kittredge și Hugh m-au invitat la o cină de rămas-bun în casa lor de lângă canal. După cină, Montague s-a dus în odaia lui de lucru, în timp de Kittredge și cu mine, isprăvind de spălat farfuriile, am urcat într-o cămăruță de la etajul întâi. Ca semn al avansării mele pe postul de naș, începusem să fiu invitat și la etaj, din când în când. Într-un rând chiar, când se făcuse târziu și stătusem de vorbă cu ceasurile, mi-au spus să rămân peste noapte, invitație pe care până la urmă am acceptat-o. Cu acest prilej am dormit somnul cel mai ciudat cu putință. Zgomote mici și greu de reperat m-au însoțit până în zorii zilei. Ai fi zis că, poate în imaginația mea numai, animale mici nechează. În zori, m-am trezit brusc și convins că se petrece ceva ieșit din comun. Abia atunci am realizat că erau Hugh și Kittredge, care făceau dragoste, și, cu toată

izolarea mea prin cele două încăperi care ne despărțeau, mi-era imposibil să nu-i aud.

Acum, în timp ce stăteam în cămăruța ei de la etaj, poate că mă gândeam la dimineața de atunci. Din seara când fusesem la club, Kittredge căzuse pradă a ceea ce aș putea numi o depresie cu inegalități, posomorâtă, dar cu ciudate explozii de umor. Rosen mă informase că Mary Jane era unul din termenii pentru marihuana, și chiar le servisem această picanterie etimologică la cină, în speranța naivă că va fi socotită amuzantă. M-am dat însă repede bătut. Kittredge părea la capătul puterilor – n-aș putea considera starea ei simplă isterie – și era exaltată de un soi de veselie zgomotoasă, dar fără vreo legătură cu subiectul. Am fost mulțumit când cina a luat sfârșit și ne-am găsit așezați comod în cămăruța de la etaj. Acum, că plecam peste două zile, începeam să nu mă mai simt la largul meu. Aș fi vrut să-i împărtășesc ce simțeam, dar ea mi-a retezat-o scurt:

– Nu te pot ajuta. Nu sunt psihanalist, doar știi, a zis ea. Sunt un teoretician în caracterologie. Așa, ca mine, mai sunt vreo opt în toată lumea.

– Nu voiam să-ți cer o consultație gratuită.

Mai că nu mi-a răspuns.

– Crezi că ceilalți șapte sunt tot atât de ignoranți în ce privește natura umană, ca mine?

– Ce vrei să spui?

– Nu știu nimic despre oameni. Ies în față cu teorii pe care alții le găsesc minunate, dar eu habar n-am dacă munca asta a mea duce undeva. Și sunt atât de naivă. Îl detest pe Lenny Bruce. Da. Și totodată îl invidiez.

– Tu îl invidiezi?

– Imi dau toată osteneala să-mi păstrez neștirbită credința în legământul căsătoriei. Căsnicia noastră se va destrăma dacă nu vom fi în stare, eu și Montague, să ne păstrăm aceste convingeri. Și a venit individul ăsta, Bruce, actorul. Atât de sigur de sine. Neștiind nici măcar de ce-și bătea joc. Ca un cățeluș de șase săptămâni, care ți-ar întoarce casa pe dos, dacă l-ai lăsa. Dar atâta libertate în el. Atât de ușor.

– Nu știu, am zis. E singurul. Nimeni nu-și permite să mai vorbească așa.

– O, Harry, de ce l-am dus pe Hugh în locul acela îngrozitor?

– Da. Ce-ai urmărit?

– Știi de câtă furie este în stare Hugh?

– Dar tu? Oare e cu putință să nu vă potriviți?

– Nu, a zis ea. Hugh ar putea ucide. Și-ar putea exploda oricând. N-o va face, dar tensiunea e omniprezentă.

– Se controlează fantastic, am spus.

– Are nevoie de autocontrol. Mama lui, Imogene. Ai cunoscut-o vreodată?

Am scuturat din cap.

– Ei bine, la fel de drăguță cum e Clara Boothe Luce. Un fel de frumusețe din Denver, statul Colorado, dar femeia asta-i o vrăjitoare. O cred periculoasă. Hugh e aproape convins, știi, că ea l-a omorât pe taică-său. Cam cum ți-ar plăcea să crești cu un gând uite, numai atâtica, din ăsta – ori de câte ori îți iei cafeaua de dimineață?

– Da, dar de-atunci a trecut un car de vreme.

– Și totuși, Hugh nu poate suporta prea mulți inși deodată.

– Dar tu poți?

– Mă rog, am crezut dintotdeauna c-aș putea, până deunăzi, seara. Localul ăla, Mary Jane! Doream atât de mult ca Hugh să poată arunca o privire în interiorul celeilalte jumătăți a Americii și a fost îngrozitor: am descoperit că sunt exact ca Hugh. Cu o mentalitate îngustă – cât un ac.

– N-aș ști ce să spun despre soțul țău, am zis, dar tu nu ești așa. Ești minunată.

– Harry, tu ai inima cea mai duioasă cu putință. Poate pentru că ești evreu, cred. Se spune că evreii au inima duioasă. E adevărat?

– Ei bine, sunt numai a opta parte evreu. N-am competența s-o știu.

– E homeopatic. Doar nițel pătat, copilaș. M-a privit înclinându-și capul. Harry, știi că în fața ta mă simt de parcă aș fi goală?

– Poftim?

– N-am mai vorbit niciodată atât de mult despre mine. Încerc să ascund cât de nătăfleață mă simt. Cu Hugh e simplu. Mintea lui e preocupată de munca lui. Dar acum tu-mi cunoști micul secret. Vreau să reușesc în ceea ce fac. Și sunt prea inocentă și prea ignorantă. Știi, te invidiez că pleci la Montevideo.

– Ce fac eu acolo se cheamă spionaj și atât. Hugh susține că-i o treabă de ucenic – piulițe și șuruburi.

– Ia mai lasă-l pe Hugh! Uite-așa! Vreau să zic că de când m-am măritat cu el... Dă-l încolo! Te invidiez, asta e. *Spionaj!* a zis ea cu o voce gâfâită, guturală. Dar ceva mai târziu mi-am dat seama că parodia pe cineva ca Marilyn Monroe.

– Hugh insistă că adevăratul joc e contraspionajul, am zis.

– Da, minunatul Feliks Edmundovici Dzerjinski. Știi ce, m-am plictisit de Hugh.

Plictisită de Hugh? Acum știam ce înțeleg oamenii când spun că timpul se oprește-n loc. Dar n-a încremenit. Doar a încetinit și și-a schimbat direcția, iar culorile încăperii au început să se altereze.

– Nu, a zis ea, îl ador. Sunt nebună după el. Hugh te poate înnebuni la pat de fericire. Privirea ei sugera că pusese șaua pe un centaur și-l călărea. Doar că nu vrea să facă șaizeci și nouă.

La mutra mea consternată, s-a pus pe râs.

– Hugh e îngrozitor, a zis ea. Susține că șaizeci și nouă nu-i nimic altceva decât contraspionaj pentru amatori.

– Poftim? am fost obligat să exclam din nou.

– A, știi. Fără cuvinte. Nici n-am apucat să mă simt șocat, când a adăugat: Harry, ai făcut-o vreodată – *soixante-neuf?*

– Ei bine, sincer vorbind, nu. Nu sunt sigur că vreau să mă gândesc la asta.

– Am auzit că-i divin.

– Zău?

– Așa mi-a spus una din prietenele mele măritate.

– Cine?

– Vai, Harry, ești tot atât de naiv ca și mine. Nu face figura asta uluită. N-am înnebunit. Mi-am pus doar în cap să vorbesc ca Lenny Bruce. Nu-ți face griji, dragul meu naș al copilului nostru, Hugh și cu mine suntem cât se poate de căsătoriți.

– Bun, am zis. Nu cred că ești atât de naivă pe cât susții.

– S-ar putea să nu fii tu judecătorul potrivit, mi-a întors-o ea. Acum, Harry, fă-mi o favoare. Scrie-mi niște scrisori lungi din Uruguay. Dar să fie cu adevărat lungi. Vorbește-mi despre munca ta. S-a aplecat spre mine și mi-a șoptit: Vorbește-mi despre lucrurile pe care nu se cuvine să le știu. Sunt atât de ignorantă în ce privește activitatea de zi cu zi a unei ambasade. Cunoașterea ei îmi este necesară în ce fac.

– Îmi ceri să încalc legea, am răspuns.

– Da, a zis, dar n-o să ne prindă și-i foarte simplu.

A băgat mâna într-un buzunar al bluzei și a scos un petic de hârtie.

– Ți-am scris toate instrucțiunile. E o cale sigură dacă vrei să trimiți scrisori. Totul e prin Ministerul de Externe, în valiză diplomatică. Absolut etanș. A răspuns printr-un semn din cap la ce-mi citise în ochi: Da, a convenit, presupun că îți cer să încalci legea. De fapt, însă, nu-i chiar așa – și Kittredge mi-a dat una din sărutările ei, o sărutare în toată legea, zdravănă și umedă, de verișoară și nu prea. Scrie-mi cele mai lungi scrisori de care ești capabil, a zis. Umple-le cu de toate, cât să fim spânzurați. Și a râs cu un râs atât de ciudat, ca și cum nimic sub soare nu putea fi mai senzual decât conspirația însăși.

Nu mi-am aruncat ochii asupra biletului ei până nu m-am văzut în avion. Erau numai câteva rânduri: „Tot ce ai de făcut e să scrii pe plicul pentru valiza diplomatică adresa lui Polly Galen Smith, Route AR – 105 – MC. Îndată ce valiza ajunge la Washington, scrisorile tale vor fi îndrumate spre o cutie poștală din Georgetown, care-i aparține încă lui Polly, dar mi-a trecut-o mie, cu cheie cu tot, căci pentru uzul ei propriu și-a făcut rost de alta. Așadar, nimeni nu va ști vreodată cine-mi scrie. *Besitos* [1], Kittredge."

---

[1] În original, în limba spaniolă (sărutări) (n.tr.)

PARTEA A IV-A

Montevideo,
1956-1959

1

Montevideo
Duminică, 14 octombrie 1956

Dragă Kittredge,

De când am sosit, n-am ieșit din oraș. Din puținul care mi s-a relatat la Ambasadă, se muncește din greu și se ajunge până la șaizeci și șaptezeci de ore pe săptămână. Drept urmare, o bună bucată de vreme, tot ce voi vedea probabil vor fi Montevideo și cei un milion de locuitori ai săi, adică jumătate din populația Uruguayului.

Hotelul meu, Victoria Plaza, o clădire din cărămidă roșie ca focul, înaltă de șaisprezece niveluri, mi-e teamă că arată ca un cartuș de țigări din carton pus în picioare. „Acolo vei găsi acțiune", mi-a spus în chip de sfat E. Howard Hunt înainte de plecare, și am pornit de la faptul că viitorul meu șef de stație trebuie să știe el ceva, și chiar că-i vorba de acțiune, într-un fel, căci în barul hotelului găsești oameni de afaceri de toate neamurile pământului, încercând să încheie câte-o afacere. Cum abia dacă-mi pot îngădui o cameră, mi-am petrecut vremea plimbându-mă. Vezi că marți, când am sosit, ambii mei șefi lipseau iar Porringer, omul nostru care m-a întâmpinat la aeroport, mi-a spus să arunc o privire prin oraș luni, ca să-i simt pulsul, pentru că mai târziu nici pomeneală de așa ceva. Avea o mulțime pe cap chiar atunci, a adăugat el, ca să mă poată instala cum se cuvine.

Minunat. Am sentimentul că acesta este ultimul meu sfârșit de săptămână liber pe care-l am până la Crăciun. Ceata noastră din aripa mică a Ambasadei, la parter, arată ca mormonii lui Hugh. Niște inși surmenați la culme.

Ei bine, e Iadul pe pământ să fii singur într-o țară străină. Eram atât de obosit de cât umblasem toată ziua, încât am căzut lat și am adormit după cină – așa că nu-ți pot raporta nici un fel de viață de noapte – iar a doua zi dimineața am colindat din nou. Mă crezi? Montevideo nu mi se pare prea distractiv. E și asta ceva, căci, privind lucrurile pe deasupra, nu găsești nimic remarcabil. Din același motiv, în cele mai multe privințe, Uruguayul nu e prea interesant. Nu se poate mândri cu Anzii și zău că abia dacă are niște dealuri, nici vorbă de jungla amazoniană. Doar câmpii care se rostogolesc una după alta și turme de vite. Montevideo însuși este un port la estuarul lui Rio Plata spre Atlantic și mulțimea de aluviuni de pe fundul fluviului care desparte Uruguayul de Argentina colorează apa într-un gri-brun lutos, care nu-ți aduce aminte prin nimic de albastrul Oceanului pe care-l cunoaștem la Maine. Nici portul nu-i mare lucru de capul lui. Arată ca Mobile, din Alabama, sau ca Hoboken, din New Jersey; toate porturile industriale sunt o apă și-un pământ, cred. Accesul la docuri este strict interzis, așa că nu poți hoinări până la dane. Oricum, portul pare sordid și dubios. Scârțâitul vinciurilor se aude până departe.

Strada principală, numită Bulevardul 18 Iulie, e plină de forfotă și are, așa cum te poți aștepta, o pletoră de magazine – așadar, nimic deosebit despre ea. În câte-o piață, ici și colo, se înalță câte un general călare turnat în bronz.

De acord, știu că ești pe punctul să comentezi – și, mă rog, ce găsești deosebit la Montevideo? Iar eu îți dau răspunsul: nimic, cel puțin până înveți să privești.

În acest punct, am pus deoparte ce scrisesem. Epistola era lipsită de vioiciunea care ar fi satisfăcut-o pe doamna mea.

Montevideo,
14 octombrie 1956

Dragă Kittredge,

Nici nu te-ai crede în America de Sud, nu, cel puțin, după ideea preconcepută despre acest continent. Nici urmă de păduri cu frunzișuri bogate și prea puțini indieni. Se pare că au murit, molipsindu-se de bolile aduse de primii europeni. Pe stradă mișună o populație mediteraneană, spaniolă, cu ceva subscripție italiană. Oameni aspri, cu o expresie serioasă. Arhitectura mai veche, în baroc spaniol și în stil colonial spaniol, nu te entuziasmează până când nu-ți potrivești ochii pentru surpriza de mici dimensiuni. Acest pământ are un spirit al lui, pe care nu l-am putut defini până când mi-a venit de la sine: am sentimentul că trăiesc într-o stampă în cerneală a Italiei din secolul al optsprezecelea. Cred că mă gândesc la pozele din vechile cărți de călătorie englezești – un călător singuratic se odihnește pe un gorgan și contemplă un peisaj pustiu. Totul e în repaus. Ruinele s-au năruit încetul cu încetul și trăiesc în bună vecinătate cu clădirile care au mai rămas în picioare. Timpul rămâne o prezență undeva sus, în cer, și abia se târăște. La prânz, eternitatea coboară să se odihnească și ea.

De exemplu: Palatul Legislativ. În cursul săptămânii, aici are loc tot ce ține de guvernare. E mare cât o gară de cale ferată și arată ca o corcitură între Versailles și Partenon, iar în fața acestui tort nupțial, la începutul marelui și pustiului Bulevard Libertador General Lavelleja, face de gardă un polițist care poartă cilindrul și pelerina unui polițist francez. Un biciclist trece pe lângă el. E duminică, dar chiar și așa! Pe strada care mărginește clădirea, un bărbat mic și durduliu, într-o salopetă albastră de lucru, distrează puștimea cu niște execuții incredibile picior-frunte cu mingea, jonglând cu ea. Pare o scenă medievală. Pe strada următoare, un cerșetor stă pe o ladă, cu piciorul tumefiat întins în față.

Firește, în unele părți ale orașului găsești tot soiul de locuri aglomerate. Magazinele poartă nume ca Lola și Marbella – pentru îmbrăcăminte! Sumedenie de clienți sâmbăta – s-ar zice că nu-i interesează decât lucrurile materiale. O mulțime de carcase de carne atârnă peste tot prin măcelării, șiroind de sânge. De fapt, se mănâncă atâta carne în țara asta (238 de livre anual pe cap de locuitor!), încât îți miroase a grăsime încinsă la fiecare colț de stradă. Mirosul pătrunde în tot ce mănânci: pește, pui, ouă – toate vitele alea mari galopând prin pampas se reped astfel asupra ta. Dar mirosul acesta de plăcintă nu are nimic deosebit în el. Singulare sunt străzile dosnice. Montevideo se extinde mereu și cartierele vechi nu sunt reconstruite, ci pur și simplu cârpite cumva. Cei mai mulți dintre localnici nici nu trăiesc în istorie, ca noi. Când am plecat

din Washington, toată lumea își făcea griji cu Ungaria și Suezul, precum și cu campania pentru alegerile prezidențiale; acum mă simt departe de nenorocirile lumii. Privind lucrurile la scară mondială, nimic de această dimensiune nu se va întâmpla în Uruguay. Esențial e să știi să trăiești de dragul vieții, așa socotesc.

De exemplu: mașinile. Cei de aici iubesc automobilele. Vezi mașini vechi de toate mărcile, peste care au trecut douăzeci de ani de folosință. Le cârpesc întruna și le revopsesc. Cred că posesorii lor nu-și pot permite un revopsit în întregime, așa încât o fac cât apucă, și acoperă în primul rând părțile cele mai ruginite, o porție cam de dimensiunile unei jumătăți de ușă. Peste o lună, un alt petic de rugină iese la iveală. Dacă nu fac rost de bidonul cu vopsea de mai înainte, pun o altă nuanță. După o bucată de vreme, mașinile zdrăngăne pe lângă tine cu haina măscăriciului în toate culorile. Cât talent! Trec fuduli ca taurii premiați la târg.

În multe zone, totuși, străzile sunt liniștite și fantomatice. La celălalt capăt al lor, lumea se poate năpusti în viteză, dar nu aici – nu asupra unui cvartal sărac de case prăpădite, unde singurul vehicul la vedere este un Chevrolet-sport măsliniu bătând în gri-verzui, mânjit cu galben strălucitor și portocaliu. E atâta liniște, că mă simt ca într-o pădure. Pe undeva, pe aproape, un băiat poartă un pulover galben, de aceeași nuanță cu galbenul strălucitor pe care cineva l-a împroșcat peste mașina măsliniu-cenușie. O altă mașină veche, pe o altă uliță de pe vremuri, a fost ridicată cu vinciul în partea din față, iar capota ei e înălțată atât de sus, încât seamănă cu o rață care măcăie. A fost revopsită într-un albastru care numai albastru nu e, strălucitor. Deasupra, în balconul vechi și ciobit, se usucă rufele. Îți promit, Kittredge, o bluză de aceeași culoare cu mașina.

Cred că, într-o țară adăpostită de furtunile istoriei, faptele ieșite din comun de mai mică importanță capătă amploare. Într-o luncă din Maine, protejată de vânturi, flori sălbatice răsar în locurile cele mai surprinzătoare, ca și cum adevăratul lor joc secret ar fi să-ți desfete ochiul. Aici, de-a lungul unei clădiri obișnuite și joase din secolul al nouăsprezecelea, descopăr o paletă coloristică din piatră și stuc: gri-brun, acvamarin, gri-oliv și ca mandarina. Apoi, un verde de levănțică. Trei din pietrele fundației sunt roz. Așa cum mașinile reflectă rămășițele sedimentate în vechi bidoane, tot așa, sub culorile orașului mânjite de funinginea care invadează totul, dăinuie o altă, mai subtilă, dispunere. Încep să bănuiesc că oamenii aceștia își veghează străzile cu un ochi interior, și, dacă doar un singur petic de verde în nuanța mușchiului a fost pus pe o firmă, atunci, la celălalt capăt al șirului de case, cuiva îi dă prin cap să-și vopsească o ușă în aceeași nuanță. Timpul și murdăria, igrasia și zugrăveala care se cojește își desăvârșesc lucrarea, spălăcind culorile. Ușile se decolorează până într-atât, încât nu mai poți stabili dacă la început au fost albastre sau verzi sau de un gri misterios, cu un tropism pentru lumina reflectată de frunzișul primăverii. Octombrie, adu-ți aminte, corespunde, în emisfera nordică, lunii aprilie.

În centrul comercial vechi, pe o stradă care coboară până la marginea apei, plaja de un gri lutos e pustie. În josul acestei priveliști e o piață goală, cu o coloană singuratică, proiectată pe fundalul mării. Să fi fost ales locul ca pen-

tru a dovedi că De Chirico știe să picteze? Atât de des, în aceste peisaje dezolate, zărești câte o figură solitară îmbrăcată în doliu.

Centrul comercial vechi, vechiul oraș de mijloc, precum și orașul pe care l-au ridicat în ultimii cincizeci de ani, toate, după cum spuneam, se sfărâmă încetul cu încetul. Ce visuri trebuie să fi hrănit construcția tuturor acestor volburi și încolăciri, spire înfrunzite și aranjamente florale ale ferestrelor! Pe străzile comerciale, găsești fațade în arcadă și balcoane din fier forjat, ferestre rotunde, ferestre ovale, ogive, ferestre în stil gotic și art nouveau, și rampe pe acoperișuri cu frontoane sparte. Porți de fier se apleacă, în diferite stadii de degradare, uși străvechi cu părți lipsă și rufele spălate atârnă în ferestrele larg căscate.

Kittredge, te rog iartă-mă că ți-am scris atât de pe larg după prea puține zile de la sosirea mea, dar știi că la Berlin n-am avut niciodată posibilitatea să mă bucur de oraș, nici măcar să-i arunc o privire. Știu că aștepți de la mine ceva mai multă substanță, dar o regulă recomandabilă în această materie este să te convingi că mijloacele de a trimite o scrisoare funcționează.

Cu devotament,
Herrick

Timp de două săptămâni n-am primit răspuns. Apoi a sosit un bilet scurt: „Scutește-mă de rumeguș. Trimite-mi marfă consistentă. K."

2

Mă simțeam jignit. Nu i-am răspuns. Așa cum am prevăzut, următoarele două săptămâni au presupus o cantitate mare de lucru la Ambasadă, și singura schimbare în viața mea personală, de-a lungul acestei perioade, a fost transportarea mea și a celor două geamantane de la hotelul Victoria Plaza la Cervantes, un han considerabil mai ieftin, situat în vecinătatea unui azil de noapte. La orele mici ale dimineții, zdrăngănitul sticlelor sparte străbătea până la mine pe jgheab.

Apoi a sosit un al doilea bilet de la Kittredge:

13 noiembrie 1956

Dragă Harry,

Iartă-mi toate. Timp de câteva zile m-am simțit un fel de Ecaterina a Rusiei. Bietul Hugh. Totul e din vina copilului neastâmpărat pe care-l port. Un suflet imperios va sălășlui printre noi în curând. Între timp, află că, la recitire, am socotit că dansul tău printre tinichelele pe jumătate vopsite a avut haz. Vrei să-mi cumperi de Crăciun una din mașinile alea pitoresc pictate? Ne e teribil de dor de tine, Hugh aproape fără s-o știe, iar eu pentru amândoi și fără să mă prefac prea mult. Printre cei care lipsesc se află și un suflet drag. Scrie-mi o scrisoare drăguță, plină de substanță. Scrie-mi despre plictiselile de fiecare zi, dacă vrei.

Subsemnata,
Kittredge

P.S. Aici poșta funcționează perfect. Presupun că și la tine, la fel.

16 noiembrie 1956

Dragă Ecaterina a Rusiei,

Cu cât prefer sărutarea, cnutului! Pentru că mă întrebi cum se scurge o zi de lucru, iacă-t-o. Suntem o stație nefericită. Aceasta pentru că îl așteptăm pe E.Howard Hunt să sosească. Actualul șef al stației, Minot Mayhew, este un funcționar cu vechime al serviciului diplomatic, și a fost astfel angajat în 1947, de Agenție, ca șef de stație. De atunci, asta a rămas, făcând stagii în Brazilia și Paraguay. Acum Mayhew așteaptă să iasă la pensie și *nu* face *nimic*. Nu tu relații publice. Nu mare lucru pentru Agenție. Sosește la ora nouă, o dată cu ceilalți, iar pe la zece se întoarce la agenții lui de schimb. Toată lumea e însă de acord că, cel puțin într-o privință, se poartă elegant: întreține raporturi decente cu Ambasadorul. Ca și tine, am auzit atâtea povești de groază despre cât de tensionate pot deveni relațiile într-o ambasadă, atunci când ambasadorul nu-l vede cu ochi buni pe șeful de stație. Aici însă, grație lui Mayhew, suntem lăsați în pace, în aripa noastră de clădire. Ambasadorul, Jefferson Patterson, înțelege spaniola, dar de vorbit abia dacă o rupe, astfel încât Mayhew, care funcționează ca prim-secretar, acoperă o parte din relațiile Ambasadorului cu personalitățile oficiale uruguayene. Mayhew s-a mai arătat util într-o privință, căci a adus, prin valiză diplomatică, echipamentul necesar pentru înzestrarea unei echipe de fotbal a Catolicilor din Montevideo. Dincolo de asta, randamentul lui e aproape de zero. Locțiitorul șefului de stație, un fost locotenent de marină în cel de-Al doilea Război Mondial, se ocupă în fapt de îndrumarea noastră. Are o ceafă de taur și se numește Augustus „Gus" Sonderstrom. Augustus trebuie să fi fost cândva un tip foarte tare, dar asta s-a dus, nu c-a îmbătrânit, dar se umflă cu bere. Se ține tot timpul de golf, ceea ce nu-i un lucru chiar atât de prostesc pe cât sună. Îi ia cu el la club pe ofițerii operativi și-i pune să joace golf în echipă cu diferiți funcționari ai Guvernului sau cu oamenii de afaceri. Se stabilește astfel un climat favorabil. Rușii, deși au fost injectați cu un număr de tineri kaghebiști, numiți „băieții veseli" (îmbrăcați în costume englezești și nu în sacii lor rusești), în materie de golf și de tenis încă nu sunt competitivi. Așa se face că relațiile mondene ale lui Gus Sonderstrom cu personalitățile oficiale uruguayene, amatoare de golf, ne pun adesea în posesia unor cărți bune. Pe de altă parte, avem nevoie de ajutor, cât de mic. Președintele Uruguayului, Luis Batlle, reprezintă Partidul Colorado, care a câștigat alegerile în ultima sută de ani. De orientare socialistă, cei din Partidul Colorado cheltuiesc întruna. Uruguay este un stat al bunăstării sociale – și poate că acesta să și fie motivul pentru care domnește atâta liniște aici – și atâta părăginire. Acest Luis Batlle nutrește sentimente antiamericane și deocamdată face comerț și duce tratative secrete cu URSS.

Am fost aruncat în miezul evenimentelor de aici încă din a doua mea zi de lucru la Ambasadă, care, în treacăt fie spus, e un fel de conac alb, splendid. De un aspect vag antebelic, are o verandă străjuită de colonade din lemn, albe, care merg pe înălțimea a două niveluri, și se găsește nici mai mult, nici mai puțin pe Avenida Lord Ponsonby, în vecinătatea unui parc atât de elegant, în-

cât nu poate fi decât opera unui artist peisagist parizian de pe la 1900. Iar în parcul acesta, fii liniștită, nici urmă de paragină. Ambasada noastră arată la fel de impecabilă ca o uniformă albă de marină, iar la prima noastră întrevedere iată că Sonderstrom se interesează cât de bine joc tenis. S-ar părea că avem nevoie de un jucător în plus – unul bun – pentru intrigile de la club. Și Gus vrea să știe: mi-am adus sau nu racheta?

Ei bine, de cum a aflat că am fost trimis în misiune în Uruguay, taică-meu mi-a trimis o scrisoare – una din rarele scrisori pe care mi le-a scris –, în care mă avertiza hotărât: să evit circuitul tenis-golf! Ideea, după Cal, e că tinerii ofițeri care-și cheltuiesc timpul în felul acesta trebuie să fie foarte siguri de tehnica lor. Dacă-i faci curte unui diplomat străin, lasă-l pe Excelența sa să-ți ia setul; dar dacă faci echipă la dublu cu șeful tău și joci împotriva unei perechi de la Departamentul de Stat, atunci, pentru numele lui Dumnezeu, nu cumva să lași de căruță Agenția! „Tu, fiule", îmi scrie Cal, „după părerea mea, nu stăpânești această artă ascunsă. Îmi place serviciul tău rapid, atunci când îți intră – are *inimă*-n el! –, la fel și loburile, dar backhandul tău e sub orice nivel. Așa că ține-te departe de tenis – prea trimiți multe mingi aiurea".

Recunoscând înțelepciunea celor de mai sus, i-am declarat lui Sonderstrom că nici nu știu pe ce parte se ține racheta. Iar când a venit vorba de golf:

– Domnule, pe vremea când am luat eu lecții de golf, la prima gaură am tras de un cinci.

– Fantastic, a zis.

– Da, domnule, și de treisprezece și cincisprezece la următoarele două. Și cu asta mi-am isprăvit toate mingile.

În realitate, sunt mai bun, dar nu era cazul să-l pun la curent.

– La ce sporturi te pricepi? m-a întrebat Sonderstrom.

I-am spus că mă atrag boxul și alpinismul. Asta mă punea la adăpost. Gus a bombănit că prin Uruguay nu prea se găseau stânci și că în privința boxului spera să nu-l practic prin baruri. Era clar că urmează să stoarcă ceva golf și tenis în plus de la ofițerii pe care-i are la îndemână și c-o să mă lase pe mine să duc greul muncii de redactare. Pe de altă parte, o dată ce vedea în mine un boxer, n-avea sens să se prefacă. E ieșit din formă de-a binelea.

Ca urmare – una din urmări, cred – a faptului că sunt slab la golf și tenis, m-am căpătuit de la unul din ofițerii operativi cu o operație de noapte. (Da, omul joacă tenis!) Dar poate că aceasta este partea novicilor. Ironia stă în faptul că-i treaba care-mi place cel mai mult, pentru că are, cel puțin, oarecare iz de capă și spadă, dar să nu-ți faci idei greșite. Îmi ia numai o noapte pe săptămână și, prin comparație cu felul cum îmi folosesc restul timpului de lucru, e ceva cât se poate de deosebit.

Numită AV/ALANȘA, operația este modestă și participă la ea șapte adolescenți dintr-un grup local de tineri catolici de dreapta, mai mult sau mai puțin simpatici. S-au angajat în acțiune pentru a-și da o satisfacție ideologică, de dragul aventurii și, desigur, pentru un ban. Fiecare dintre ei primește echivalentul a zece dolari pe noapte. Sarcina lor este ca, la adăpostul întunericului, să mâzgălească o dată pe săptămână afișele comuniste și să pună în loc lozincile noastre – adică lozincile Partidului lor Catolic. Uneori, acolo unde afișele noastre au fost mâzgălite de grupurile comuniste, lipim altele noi. Mărturi-

sesc că-mi place s-o fac și îmi plac și puștanii, însă îți mărturisesc că, personal, cu AV/ALANȘA am ieșit în stradă o singură dată și atunci pentru că am reușit să-l conving pe Sonderstrom că ar fi de datoria mea să-mi fac o idee despre acțiunea operativă. De fapt, participarea la acțiuni este considerată prea riscantă pentru Agenție, căci uneori cei șapte băieți dau peste câte-o șleahtă din Mișcarea Revoluționară, niște duri de extrema stângă care cred în insurecția armată. Nu numai că au loc încăierări, dar se ajunge și la arestări. Dacă aș fi înhățat de Poliție, s-ar putea să nimeresc pe mâinile cui nu trebuie. Se pare că la Montevideo *les flics*[1] sunt băgați în politică, de stânga sau de dreapta. Depinde de circumscripții. (La urma urmei, ne aflăm în America de Sud!) Sonderstrom mi-a dat el permisiunea să ies în stradă cu puștanii mei o dată, dar ulterior mi-a interzis-o.

– N-am putut dormi până nu te-ai înapoiat, mi-a spus Gus a doua zi.

Mă întorsesem la cinci dimineața, când l-am sunat acasă după instrucțiuni, și am simțit cât de ușurat era că nu aveam de raportat nici un scandal. Totuși, acțiunea noastră nu-i lipsită de tensiune! Gândește-te numai! Să gonești pe străzi într-un camion vechi, să lucrezi la lumina lanternelor electrice în timp ce pe lângă tine trec tot soiul de plimbăreți ocazionali și de bețivi, și asta la două dimineața! Să fie observatori de-ai roșiilor? Tocmai mânjeam afișe de-ale PCU-ului (Partido Comunista de Uruguay), ceea ce însemna că pătrunsesem în zonele muncitorești. La două dimineața, aceste *barrios*[2] sunt tăcute ca niște cimitire. E ceva care te readuce la vârsta adolescenței, când adrenalina îți pulsează în membre cu gustul unei prime beții.

Acum, într-o marți obișnuită, petrecută cu grupul meu, rămân totuși într-una din mașinile noastre radioficate la o milă distanță de ei și țin legătura cu AV/ALANȘA-1 printr-un aparat portativ de emisie-recepție, pe care-l are. El chiar preferă acest aranjament. E un puști zdravăn și vânos, cu un cap mare, plin de cârlionți negri. AV/ALANȘA-1 îmi dă asigurări că e mai bine dacă-i las pe ei în voia lor, iar eu rămân pe undeva prin împrejurimi să pot veni în grabă fie pentru a depune cauțiune, fie pentru a le asigura internarea într-un spital, dacă lucrurile iau o întorsătură proastă.

Sonderstrom îmi spune că nu strică să dau o raită pe urmele lor, să mă conving că și-au făcut treaba. Îl ascult, dar nu-mi place. Puștanii mei înfruntă riscul, în timp ce eu stau la adăpost în mașina mea cu antenă radio, însă, vreau, nu vreau trebuie să duc la capăt acest gest de neîncredere. De data aceasta, Sonderstrom, care-și ia o mutră de parcă toate îi put, nu greșește întru totul. Câteodată, băieții își îndeplinesc treaba doar pe jumătate, apoi se sperie și-o iau la sănătoasa. Ca pe urmă, din nefericire, să nu sufle o vorbă. Le fac observație, dar tot îi plătesc. Dacă se întâmplă ceva, voi avea o discuție cu AV/ALANȘA-1.

În rest, ziua mea de lucru nu-i cine știe ce de palpitantă. La început, se prea poate ca Agenția să se fi temut că n-are cu ce să ne ocupe timpul, căci, pe de o parte, munca noastră e adesea întrucâtva inaccesibilă, iar pe de alta, țara

[1] În original, în limba franceză (polițiștii) (n.tr.)

[2] În original, în limba spaniolă (suburbii, cartiere) (n.tr)

pare uriașă. (Orice țară, chiar și una de dimensiuni modeste, cum este Uruguayul, îi pare uriașă unei mâini de oameni care încap într-un birou). De aceea, ca să fie siguri că avem de lucru până peste cap, au inventat o metodă.

Mostra unei zile:

Sosesc la nouă, îmi beau cafeaua și m-apuc să citesc ziarele locale. Dată fiind spaniola mea, care e cum e, mi-ar putea lua două ceasuri, dar eu le dau gata în treizeci de minute. Încetul cu încetul, pe măsură ce săptămânile trec, nuanțele situației politice îmi devin mai clare. Desigur, discut despre personalitățile politice și evenimentele de aici cu ceilalți ofițeri operativi și cu ofițerul cu comunicațiile, plus adjunctul administrativ al Stației, care este secretara lui Mayhew. Kittredge, ăștia suntem toți, cu cățel, cu purcel, aflați în serviciul Stației! În afara Ambasadei, ne mai putem mândri cu doi agenți calificați, colaboratori pe bază de contract – detaliile le las pe altă dată.

Deoarece colegii mei de birou citesc ziarele împreună, mai culeg și eu ce pot de la Sherman Porringer, ofițerul-șef cu Operațiile, cel mai bine informat dintre noi în problemele politice interne ale țării. Toată materia care, în timpul școlii, m-a lăsat aproape rece – sindicatele, manevrele partidelor etc. – e acum însăși hrana discuțiilor noastre de fiecare zi.

După analiza știrilor locale, citim cu atenție toate intrările de peste noapte, mai întâi cablogramele noastre, după care aruncăm o privire zdravănă asupra celor primite de colegii noștri, căci n-ai cum să știi când și cum ești nevoit să intervii. Dacă, de exemplu, camaradul meu, ofițerul operativ Jay Gatsby (îți vine să crezi ce nume are? – e unul dintre oamenii cei mai nesărați pe care i-am cunoscut vreodată) participă la vreo partidă de golf în patru cu Sonderstrom și, ține-te bine, agentul nr. 1 al lui Gatsby, AV/IDITATE, mă sună, evident că trebuie să am întrucâtva idee de planurile lui Gatsby.

Ei bine, odată cablogramele intrate și analizate, ne compunem mesajele care urmează să fie expediate, pe care le facem de asemenea să circule pe la fiecare, astfel încât să fim toți în cunoștință de cauză. Cu telefoanele de dat/primit, și cu câte o întâmplare sau două neașteptate, vremea prânzului vine destul de repede. După-amiaza, îmi petrec o grămadă de timp studiind călătoriile oficialităților uruguayene, dintre care mulți sunt simpatizanți comuniști care vizitează Paraguayul, Brazilia sau Argentina, unde se întâlnesc cu colegii. Am descoperit un număr surprinzător de mare de misiuni comerciale în țările Europei de Est și în URSS. Agentul nostru, AV/OUCH [1], care lucrează la vama uruguayană de la aeroportul din Carrasco, urmărește aceste mișcări. Dosarele noastre cresc. Însă timpul! Toate acestea îți mănâncă timp. Cinând într-o seară cu AV/OUCH (provine dintr-o familie de oameni nevoiași și îi place din când în când să ia o masă mai deosebită), am vorbit cu el să recruteze un agent pe care-l voi boteza AV/OUCH-2. Asta m-a făcut să mă gândesc la joile lui Hugh. Mi-e teamă că Stația noastră nu are încă la îndemână agenți de prima mână în posturile guvernamentale, dar cu siguranță că nu-i dificil să găsești la nivelurile de mai jos. E vorba de bani, și atât. AV/OUCH-2 va fi în stare să-și pună în valoare postul la Controlul Paşa-

[1] Afirmație (v. motivația) (n.tr.).

poartelor, notându-i pe acei uruguayeni care se întorc cu viza unor țări aflate în atenția noastră.

Desigur, după ce-i vom identifica pe comuniștii de aici, ne mai rămâne întrebarea: ce-i de făcut. Lipsa de inițiativă a lui Mayhew face numai rău. Mi-ar plăcea să-i întorc pe câțiva dintre comuniștii uruguayeni, făcând din ei agenți dubli, dar Sonderstrom îmi spune să aștept sosirea lui E.Howard Hunt.

Să zicem că prin birourile noastre e ora 3,30 după-amiaza. Poți fi sigură că parcurgem dosarele străinilor care vor lua parte la recepția Ambasadei noastre astă-seară. Trebuie să fim gata la timp pentru a-l preveni pe Ambasador asupra oricăror musafiri dubioși.

În cele din urmă, prin AV/EMARIA, ziaristul nostru uruguayan (care se ocupă de pulsul societății), nu-i pierdem din ochi pe invitații altor ambasade. Poate că nu-i lipsit de valoare să se știe că o personalitate uruguayană, membru al PCU și în Senat, apare pe lista de invitați a Ambasadei Britanice. Li s-a făcut milă englezilor de el sau îi ia el cu mașina la plimbare? Dacă e ultimul caz, îi prevenim sau nu?

Până la apusul soarelui, unul sau doi dintre noi avem întâlniri cu un agent într-o casă conspirativă sau la o cafenea. (Până acum, din păcate, eu n-am prea avut ocazia!) Apoi începe munca de seară. Deoarece nu prestez ore de golf sau de tenis și am luat cu mine un frac, îmi revine să particip la recepțiile date de Ambasada noastră și de alții. Lucrul are haz. La Berlin, n-am ajuns nici măcar la un cocteil. Aici, ies seară de seară. Văzându-mi fracul, când și când, Sherman Porringer devine sardonic: declară că aș fi omul Externelor, iar Compania îmi servește doar ca acoperire. Pe Porringer îl consider foarte inteligent. L-am botezat în gând Sherman Păsat-de-ovăz [1]. Omul este un alt ochi de vultur, doctor în filosofie, din Oklahoma, cu fălcile albăstrii chiar și la două bărbierituri pe zi, unul din specimenele eminamente igrasioase ale propensiunii eroice a Agenției noastre pentru muncă și iar muncă. Totodată, vechi om de bază al lui Sonderstrom. Porringer se dovedește insul cel mai împovărat, cu cea mai nefericită nevastă, cu cea mai cuprinzătoare înțelegere a politicii uruguayene și – trebuie să recunosc – cel mai inventiv și mai productiv, în comparație cu noi ceilalți, când e vorba de a iniția noi acțiuni. Mă invidiază însă pentru felul în care mă descurc la petreceri și cum dansez. Oatsie își dă obolul și la dans, dar nimerește mereu peste figura greșită. De o conformație prevăzută cu tot ce poate fi mai opus unui atlet, a compensat-o prin exerciții de haltere (ține așa ceva în casă), și, din cauza asta, partea de sus a corpului său este supradimensionată, iar partea de jos reușește cumva să-i facă un postament de beton. De cum a invitat o doamnă la dans, a și pășit într-un tărâm al suferinței spirituale. Fiind una din acele minți total disciplinate de doctor în filozofie – pentru care simplul act de voință ajunge ca restul trupului s-o urmeze –, obișnuiește să-i spună fiecărui mădular ce are de făcut. Partenera lui dansează pe o mare agitată.

---

[1] Oatsie. Joc de cuvinte intraductibil (*oatmeal* – păsat de ovăz; *porridge* – fiertură de ovăz cu lapte) (n.tr.)

Între timp, o dansez și eu pe nevastă-sa, Sally. Mi-e teamă că e cicălitoare și mărginită, nu poate suferi Uruguayul, n-ar învăța spaniola nici în ruptul capului și vorbește nu prea frumos despre prostia servitorilor de aici, dar știe să danseze. Pe chestia asta, ne distrăm. Mare păcat, zău așa, că nu-i mai devotată Agenției. Dacă ar vrea, i-ar putea vrăji pe unii dintre diplomații străini, ceea ce, în definitiv, se și așteaptă de la noi. Sonderstrom, care vine din obligație profesională (a luat până și lecții de tango), m-a tras deoparte încă de la bun început:

– Fii atent, Hubbard. Când noi și rușii luăm parte la aceeași recepție, toți stau cu ochii pe noi, să vadă ce punem la cale, adaugă el.

– Așadar, să fraternizez?

– Cu grijă. A continuat, expunându-mi riscurile și potențialitățile: Nu-ți iei libertăți și nu te împrietenești, dar poți *sonda* terenul. Numai nu te apuca să iei masa cu ei în oraș fără autorizația noastră prealabilă.

Îți poți imagina cât de bine ar fi intrat Sally Porringer în schema asta. Și, de fapt, am și încurajat-o să danseze cu unul sau doi dintre diavolii roșii, dar a dat energic din cap că nu.

– Sherman mi-a zis că, dacă mă prinde vreodată flirtând cu un comunist, îmi bagă sânul stâng în mașina de stors rufe.

– Ei bine, i-am replicat, spune-i să discute cu Sonderstrom. Toate drumurile duc la Roma.

– Unde ai să ajungi? m-a întrebat. Sunt femeie măritată și am doi copii. Cazul e încheiat. După care, imediat, și-a lipit o clipă pântecele de mine, dar la fel de pe nesimțite ca o mână care se lasă peste o altă mână în întunericul unei săli de cinematograf – Kittredge, să joace femeile pe două fronturi? De ce știu oare că Sally Porringer moare să flirteze cu rușii? Chiar am pus ochii pe unul din ei. Un tip proaspăt venit, subsecretarul lor, Boris Masarov, cu o soție foarte atrăgătoare, Jenia – cea mai frumoasă rusoaică pe care cred că am văzut-o vreodată. Foarte feminină (o idee cam durdulie), cu părul-corb și cei mai mari ochi negri. Jenia are indiscutabil o slăbiciune pentru bărbați. A schimba o ocheadă cu ea e ca și cum ți-ar aluneca o treaptă sub picior în timp ce cobori scările. Mamă, ce mai căzătură! Boris pare, printre altele, cel mai simpatic din legația lor, un rus bine clădit, cât un urs, măcar că are o mutră cam prea savantă, un obraz tânăr proaspăt ras, o claie de păr sare și piper și o expresie tristă, înțeleaptă și plăcută – un om cu care ai putea sta și de vorbă. În rest, cei mai mulți sunt niște brute sau băieți veseli, îmbrăcați la Londra.

Știi, am atâtea să-ți povestesc, dar îmi rămâne atât de puțin timp. E două noaptea și voi încerca să reiau scrisoarea mâine seară. Îmi dau seama, revăzând în gând ce ți-am scris, că n-aș putea duce o viață mai diferită ca aceea de la Berlin. Acolo, am învățat cum e când îmbătrânești înainte de vreme. Acum mă simt tânăr, dar pregătit să mă înham la câte ceva. Hugh avea dreptate. Aici mă pot dezvolta.

Nu vreau să expediez scrisoarea până când n-o termin, mâine seară. Nu pot depăși șocul că-ți povestesc atâtea lucruri interzise. E ca și cum mi-aș fi rupt sabia și jurământul – simt un soi de rău romantic, semiocult. Din prea-

înaltul legământ, primit din mâna doamnei mele. Fir-ar să fie, Kittredge, ești cumva agent sovietic, de m-ai prins atât de tare în capcană?

H.

P.S. De fapt nu sunt peste măsură de îngrijorat încredințând toate acestea poștei. Valiza ta diplomatică mi se pare sigură.

3

17 noiembrie 1956
(după miezul nopții)

Dragă Kittredge,

Încercând să exprim ce simt față de problemele legate de spionaj din Uruguay, mi se pare, uneori, totuna cu a încerca să dau de urma viței-de-vie într-un desiș. Cum l-aș putea descrie, de exemplu, pe AV/OIRDUPOIDS? Este Gordon „Gordy" Morewood, unul dintre ofițerii noștri operativi cu contract, vulpe bătrână care a lucrat pentru englezi la Hong Kong în anii '30, iar de atunci încoace a fost colaboratorul nostru extern la Viena, în Iugoslavia, la Singapore, Mexico City, Ghana – Doamne, ai zice că omul ar trebui să fie fascinant –, nu întotdeauna lucrând pe contul lui, niciodată în cadrul vreunei stații oarecare, doar făcându-ne servicii ca orice detectiv particular și fiind plătit pentru ele. Ei bine, când îl vezi, Gordy te dezamăgește enorm. E un scoțian mărunțel și neînduplecat, la vreo șaizeci de ani, cu un picior atârnând ca un șiret (presupun că i se trage de la artrită și nu dintr-un glonț) și cu o dispoziție bilioasă. O reclamă tare proastă pentru orice spion bătrân. S-ar părea că singurul lucru de care-i pasă e acel *per diem*, câștigul lui, pe care-l umflă fără scrupule. Omul ne mănâncă până și urechile și Minot Mayhew refuză să aibă de-a face cu el. Ceea ce ne costă o mulțime de timp pierdut la telefon. Una, două, Gordy ne sună și întreabă de șeful Stației, iar noi, vrem – nu vrem, îl ținem la distanță și-l suportăm. E-n stare să-ți zică (și are cea mai scârboasă voce din lume, subțire și scârboasă): „Ascultă, iubite *novice*, nu te pricepi deloc să-mi ascunzi faptul că Mayhew se fofilează pe acolo, prin Ambasadă; așa încât trebuie să ajung la el. Cu tine nu pot vorbi".

Scriindu-ți toate acestea, ele par interesante, dar nu sunt. Vocea lui sună ca un scâncet nedumerit. Cere mereu mai mulți bani și, bătându-ne la cap, știe că va obține o parte bună dintr-un nou supliment. Nu mă îndoiesc că are competența acoperirii sale, o întreprindere de import-export în toată regula, aflată chiar în centrul orașului, din care și-ar putea acoperi cheltuielile. Din punctul de vedere al lui Morewood, reprezintă o perfectă punere în scenă, căci importă destule delicatese pentru funcționarul cu intendența al Ambasadei, așa încât e imposibil să faci o socoteală cât de cât exactă a situației sale financiare. Administratorul nostru, Nancy Waterston, o celibatară cumsecade, otova, deșteaptă și muncitoare, devotată întru totul lui Minot Mayhew – dacă nu din alte motive, măcar și pentru că-i este șef –, după cum îi rămâne devotată și lui Sonderstrom, pentru că el conduce Stația, dar și nouă, o dată ce aducem servicii patriei. Inutil să adaug că ține la Companie mai mult decât la Biserică sau

la rude. Îți poți închipui cât de ordonată poate fi și ce aere își dă. Ne e teamă că Gordon Morewood o va aduce la epuizare nervoasă. Ea își sparge capul cu contabilitatea lui bănească, dar el a reușit să țeasă o pânză de păianjen în care a înfășurat fiecare dintre bunele ei principii contabile. Am văzut-o pe Nancy Waterston în pragul lacrimilor după o ședință telefonică cu Gordy, care vine tot timpul cu noi proiecte, noi note de plată, noi chitanțe, noi cheltuieli din banii de buzunar. Nu-i chip să țină piept științei lui de a devia de la subiect, când vine vorba de practica general-acceptată a registrelor contabile. Într-un rând, a adus-o într-un asemenea hal de disperare, încât l-a inoportunat pe Mayhew, cerându-i să autorizeze deplasarea cu avionul a unui revizor contabil până la Montevideo, dar Mayhew, cu toate că-l detestă pe Gordy, nici gând să expedieze cererea ei prin cablogramă, ceea ce mă face să bănuiesc că Gordy are pe cineva care-l iubește tocmai în Groapa cu ceață. Luând câte-o bere, separat, cu Sonderstrom, Porringer, Gatsby, precum și cu ofițerul care se ocupa de Roșii, Barry Kearns, am aflat că poziția lui Gordy este sacrosanctă. N-avem cum să-i zicem rămas-bun.

Mai mult decât atâta, nu ne putem permite. E foarte bun profesional. N-am dispune, astfel, de o echipă de supraveghere mobilă (AV/EMARIA-1 și 2, 3, 4), alcătuită din patru șoferi în orele lor libere, pe lângă Gordy. Pe băieți i-a antrenat personal (cu o nesocotire, considerăm noi, de sută la sută a orelor de instrucție), dar cel puțin îi avem pe teren și chiar obțin rezultate. Lăsați de capul nostru, cu hârțogăria pe care trebuie s-o rezolvăm și cu spaniola noastră juma'-juma' (doar cincizeci la sută din ce spunem și din ce auzim este și de înțeles), de unde să mai luăm timpul, mijloacele și știința de a antrena un grup mobil de observație-supraveghere? Ar fi fost necesar să aducem o echipă din Mexico City sau de la Washington, dar cu câtă cheltuială!

Astfel încât, da, nu ne putem permite să-i spunem rămâi-cu-bine lui Morewood. Este singurul profesionist în toată puterea cuvântului printre noi, iar atunci când apare o problemă reală, ne vedem nevoiți să apelăm la el.

Acum este angrenat într-o acțiune pe care noi o caracterizăm drept *încurcată*. Pusesem ochii pe o personalitate uruguayană care a devenit agent rus, fiind arestat de poliția uruguayană. Nimic automat.

Dar dă-mi voie să-ți povestesc lucrurile de-a fir-a-păr. Cu vreo lună în urmă, chiar înainte de sosirea mea, am fost avertizați de Divizia pentru Emisfera Occidentală în legătură cu un gentleman numit Plutarco Roballo Gómez și am început să ne interesăm de el. Acum un an, FBI-ul raporta că Gómez, făcând pe atunci parte din delegația uruguayană la Națiunile Unite, intrase în joc cu sovieticii. Acum, că Gómez s-a întors în Uruguay și e bine plasat în Ministerul lor de Externe, am decis să-i cerem lui Gordy să afle mai multe lucruri despre el. Gordy a descoperit că Gómez joacă seară de seară la Cazinoul din Carrasco și umblă mereu cu limba scoasă după bani. Marți seara însă se duce să-și vadă mama, care locuiește lângă Parcul José Batlle y Ordóñez, cel mai mare dintre parcurile din vecinătatea Ambasadei noastre.

Am mobilizat grupul nostru mobil de observație-supraveghere. AV/EMARIA-1, 2, 3 și 4 s-au agățat de coada mașinii lui Gómez. Cu prilejul obișnuitului drum acasă la maică-sa, Gómez a intrat în parc, s-a dat jos din mașină și a pornit la plimbare. Cum aleile sunt slab luminate, Gordy a reușit

să-l urmărească discret pe Gómez, iar, atunci când urmăritul a dispărut într-un boschet, s-a oprit și Gordy. Peste câteva minute Gómez a ieșit din tufișuri și a traversat până a ajuns pe o alee apropiată, unde s-a îndreptat spre o bancă din parc, care fusese răsturnată – evident, un semnal că în cutia lui poștală totul era în regulă. După care, Gómez a părăsit parcul și a plecat acasă. În marțea următoare, imediat după căderea întunericului, am pichetat aria din jurul boschetului. Porringer, Sonderstrom și Morewood au cam avut de așteptat, dar la zece seara și-a făcut apariția un bărbat în care Sonderstrom a recunoscut pe unul din atașații Ambasadei Ruse; bărbatul pășea agale și fără țintă. Ajuns în dreptul unui copac, a strecurat un plic într-o scorbură, apoi, îndreptându-se spre aceeași bancă, s-a oprit doar atât cât să-i dea un brânci. Gómez a apărut în următorul sfert de oră, a luat plicul din cutia poștală, s-a abătut pe la banca din parc și s-a întors la mașină.

Cea mai mare parte a săptămânii care a urmat am petrecut-o întrebându-ne ce-i de făcut. Traficul de cablograme a crescut. S-a discutat o mulțime dacă să-l folosim pe Morewood în continuare. Ne încărcase deja la nota de plată și, pe lângă asta, Sonderstrom își are și el mândria lui. Astfel, în loc să-și petreacă după-amiaza de vineri jucând golf în patru cu șeful Poliției și cu adjunctul lui, Gus i-a invitat doar la prânz. Când au ajuns la cafea, Sonderstrom a pus pe tapet malversațiile lui Plutarco Roballo Gómez. Șeful Poliției, Capablanca (da, poartă același nume cu fostul campion mondial de șah cubanez), a fost încă mai furios decât adjunctul lui, Peones. Au plănuit deci să-l supravegheze și, prinzându-l asupra faptului, să-l aresteze. Sonderstrom s-a întors la Stație într-o stare de spirit excelentă. Curând, Porringer și Sonderstrom se certau. Vocile lor răzbeau până la noi prin ușa închisă. Apoi, ușa s-a deschis și Sonderstrom ne-a făcut semn – lui Gatsby, Barry Kearns și mie – să intrăm: urma să fim arbitrii dezbaterii. Am ghicit că avea nevoie de întăriri.

Porringer susținea că șefului Poliției, Capablanca, îi puteai lipi eticheta de carierist și că tot ce urmărea el era să-i facă pe plac președintelui Luis Batlle. Gómez fiind unul din protejații personali ai lui Batlle, Porringer nu credea că șeful Poliției avea să-l aresteze.

Sonderstrom a convenit că, în ecuația dată, acesta rămânea un element neclar.

– Totuși, când joci golf cu un om, înveți câte ceva despre el. Lui Capablanca nu-i face nici o plăcere când ratează o lovitură. Eu văd în șeful Poliției un bun profesionist.

– Ne aflăm în America de Sud, îi replică Porringer. Instinctul îmi spune s-o luăm mai încet.

– Nu știu dacă putem, zice Sonderstrom. Dacă nu facem mutarea marțea care vine, congestionăm peste măsură traficul de comunicări cu Washingtonul. Pe lângă asta, Capablanca a și încercat primii pași. Nu-l putem lăsa să se facă de râs în ochii propriilor săi oameni. Sunt sigur că-l pierdem.

– Corect, a zis Gatsby. Latinii țin la onoarea lor tot atât de mult ca orientalii.

– De acord, a convenit Kearns.

– În America de Sud, a spus Porringer, *el jefe*[1] își poate schimba oricând hotărârile. Ceea ce înseamnă că banii lui vin din altă direcție.

– Cine-i pentru arestarea lui Gómez? a întrebat Sonderstrom.

Au ridicat mâinile Kearns, Gatsby și, firește, Sonderstrom. Eram cât pe ce să-i urmez, când un soi de instinct m-a reținut. Kittredge, am încercat cea mai ciudată senzație. Aveam sentimentul că Porringer se afla pe drumul cel bun. Spre uimirea mea, am votat cu el și acum sunt legat de Oatsie.

Ei bine, răspunsul la întrebare l-am primit. Marțea care a urmat, nu m-am putut alătura pândei din parc a colegilor mei, pentru că seara de marți o petrec întotdeauna cu grupul AV/ALANȘA, dar am aflat ulterior cum a fost. Sonderstrom, Porringer, Gatsby și Kearns au pierdut două ceasuri prin tufișurile cu pricina, împreună cu un detașament al Poliției uruguayene. Atașatul rus și-a făcut plimbarea aia a lui fără țintă cam la aceeași oră ca și data trecută, cu destulă *stângăcie*. (KGB-ul aflat la fața locului se simte destul de departe de Moscova ca să se miște nestingherit.) În orice caz, s-a îndreptat glonț spre cutia poștală, a pus în ea ce-avea de pus, a strâmbat banca și dus a fost. Alor noștri li s-a comunicat prin radio că Gómez își parcase mașina și venea spre ei pe jos. Ajunsese la mai puțin de douăzeci de yarzi de copac, când o mașină a Poliției, cu farurile aprinse, cu sirenele urlând s-a repezit pe una din aleile parcului spre locul pândei. Firește, Gómez s-a topit imediat. Într-un nor de praf și cu un zgomot asurzitor de cauciucuri strivite, mașina de patrulare s-a oprit exact în dreptul copacului. Din ea a coborât Capablanca.

– Oh, a exclamat respectabilul nostru reprezentant al legii și ordinii publice, plesnindu-se zdravăn cu palma peste frunte, nu se poate. Am fost anunțat prin radio că ați și pus mâna pe el.

În confuzia generală, Gatsby a reușit să se strecoare până la cutia poștală și să scoată plicul. A doua zi, Sonderstrom s-a prezentat cu el la Poliția Centrală. Conținea o listă amănunțită de documente pe care le avea de fotografiat Gómez în săptămâna următoare. Sonderstrom a declarat că ar fi trebuit să constituie o dovadă suficientă pentru a da curs unei investigații la scară mare.

– Nu, domnule, nu putem, i-a răspuns Capablanca. Este evident că o putere străină a condus o operație de spionaj împotriva Guvernului uruguayan, dar, la urma urmei, națiunile se spionează între ele de când lumea. Ca să trecem la acțiune, avem nevoie de ceva mai mult. Din cauza acelei nenorocite bâlbâieli în comunicații de marți seara, pentru care el, Salvador Capablanca, își asuma întreaga responsabilitate, nu vedea cum ar fi putut trece la luarea unor măsuri împotriva lui Plutarco Roballo Gómez. Avea însă să-l țină sub observație. Îl și aud pe Gordy prăpădindu-se de râs!

S-a făcut ora trei și jumătate dimineața și mă simt obosit, așa că închei și aștept să-mi scrii. Cât de curând.

Besitos,
Herrick

---

[1] În original, în limba spaniolă (șeful) (n.tr.).

4

Peste trei zile primeam o telegramă obișnuită de la Harlot.

20 nov. 1956
CHRISTOPHER, OPT LIVRE[1] O UNCIE[2], NĂSCUT SPITALUL MILITAR WALTER REED 8^{01}A.M. MAMA BINE, TRIMITE DRAGOSTEA EI, TATĂL CELE MAI BUNE URĂRI.
MONTAGUE

21 nov. 1956
MINUNATE VEȘTI. NAȘUL ÎNCÂNTAT.
HARRY

Am dat iama în contul meu de la bancă și am comandat doisprezece trandafiri roșii, urmând să fie trimiși prin intendența Agenției din Washington la spitalul „Walter Reed". După care am părăsit serviciul devreme, ducându-mă acasă, unde m-am întins pe salteaua puțind de insecte dezgustătoare și am rămas lungit de la șase seara până la șase dimineața. Mă simțeam de parcă mă luase în tărbacă un pluton întreg de infanteriști de marină.

Nu i-am scris de fapt lui Kittredge până n-am primit o scrisoare de la ea, la vreo lună de la nașterea lui Christopher. Nu mai știam – dacă voi fi știut vreodată! – ce voia cu scrisorile mele și nu mă recunoșteam în tânărul calm și harnic care ieșea la iveală din scrisul meu de mână. Bătea toba cu munca lui, ca și cum și-ar fi cunoscut meseria din scoarță-n scoarță, când se prefăcea doar c-o cunoaște. Oare așa voiam să mă vadă lumea? Nașterea lui Christopher își bătea joc de deșertăciunea mea.

20 decembrie 1956

Preascumpul meu Harry,

Astăzi, copilul meu a împlinit o lună, iar eu, care am fost crescută de tatăl meu în ideea că pentametrul iambic este singurul metru potrivit pentru pasiunile ucigașe și patima dragostei, am decis să trec peste dictatul lui și să devin o adeptă a versului într-un picior. La treizeci de zile de la nașterea lui, Christopher cântărește opt livre și cinci uncii. Se hrănește din patru în patru ore. E frumos ca un înger al Cerului. Ca o vrăjitoare împietrită, mă uit la îngerul cu ochi albaștri, cu mânuțele grăsulii, roze și pline de sevă. Ia te uită! Le duce la gură! Îi cercetez pielea ca de alabastru. Urechile mele zumzăie de gunguritul

[1] 1 livră = 453,6 gr.(n.tr.)
[2] 1 uncie = 28,35 gr. (n.tr.)

lui nevinovat. Dar privesc și văd mai departe. Palimpsestele astea pline de mustul copilăriei ne ascund faptul că ei, pruncii, în primul minut al nașterii lor, îți arată chipul amar, mizerabil ca mâhnirea însăși al unui bătrân de optzeci de ani, și sunt acoperiți de cheaguri și de firișoare de sânge, de parcă ar fi fost zdrobiți într-un accident de mașină. Desigur, acest facies dispare curând și n-ai să-l mai vezi decât peste optzeci de ani. Acum, Christopher strălucește ca un heruvim. Rămân singura care mai știe de unde vine – „din sfânta peșteră care ne înfioară".

Să fie această expresie un ecou? Singura dată când am asistat la o joie specială de-a lui Montague, Hugh vorbea despre interferențele *inefabile* ale contraspionajului. Să-i dăm cuvântul neînfricatului meu războinic, care-a zis așa: „Cercetările noastre se mișcă în sfânta peșteră a adâncului. Încercăm să pătrundem în inima ei, în «acea sfântă peșteră care ne înfioară», o expresie inimitabilă, domnilor, pe care i-o datorez domnului Spencer Brown, cel atât de citat în Dicționarul limbii engleze vechi."

În clipa aceea, Harry, n-am știut prea bine dacă mustăciosul meu Beau Brummell era o culme a îndrăznelii sau a prostiei. Am socotit o bădărănie să-i obligi pe tinerii răcani să asculte asemenea lucruri necuviincioase. N-am mai călcat pragul joilor. Încep să semăn tot mai mult cu maică-mea, mai ales acum. Mă uit la Christopher și sunt transportată în lumina orbitoare, apoi, la fel de repede, cad în adâncul rădăcinilor noastre omenești – blestemata peșteră care ne înfioară.

Harry, n-am cuvinte să-ți spun cât de mult au însemnat pentru mine scrisorile tale generoase. Activitatea Stației voastre, cu toate contactele ei mediocre și uzate, cu lâncezeala și cu frustrările ei, mi se pare totuși mai plină de rost decât toate sforțările, atât de piezișe, de care se lasă prins Hugh și mă prinde și pe mine, soția lui. Așa încât nu înceta să-mi scrii. Mă dau în vânt după amănunte. Unele dintre mostrele tale mă ajută să trec prin cele mai rele momente d.p.p. Da, d.p.p. Tu, mascul nătărău ce ești, probabil că habar n-ai că vorbesc despre *depresia post partum*. Nimeni nu poate fi o mamă după prima ei naștere pentru viața de zi cu zi decât dacă trece prin aceste stări negre. Urlu până și când îl iau din pătuț și căldura lui plină de duioșie îmi umple brațele. Căci încep să pricep prețul maternității, al frumuseții ei. Totul în mine se reclădește după noi clauze și cine poate ști cât de neînduplecate și de riguroase se vor dovedi ele? Hugh revine după o raită de douăsprezece ore la Serviciul Tehnic, mă găsește plânsă și deprimată, bate din palme și zice: „ Fir-ar să fie, Kittredge, Christopher a împlinit treizeci de zile. Destul timp ca maică-sa să-și repare robinetul".

Ei bine, îmi vine să-l ucid. E simplu de ce. Am inima împărțită în două și cu o parte a ei îl binecuvântez pe Hugh, pentru că mânia îmi ridică moralul o vreme, atâta doar că, ah Doamne, Hugh ocupă un loc atât de mare în d.p.p.-urile mele. Și tu – la fel. Îți citesc scrisorile, în care-mi relatezi totul, și-mi zic: „De ce nu sunt și eu acolo, printre bărbații ăia idioți de la Stație, cu metodele lor inviolabile?" Mi se face dor de tine. Scrie-mi în continuare. Zău că-mi face plăcere să te citesc, ai darul epistolar. Amănuntele pe care mi le trimiți aruncă lumini și umbre lumii bidimensionale, ca de vis, peste care se proiectează ope-

ra mea firavă. *Besitos, estùpido* [1]. A ta, care așteaptă să stăm ceva mai mult de vorbă.

Hadley K. Gardiner
Montague (doamna)

P.S. Trandafirii au fost extra, superbi, impresionanți! *Mille baisers* [2]. Ești cel mai scump și mai formidabil.

5

3 ianuarie 1957

Dragă mămică,

Nu mă pot reține să nu studiez fotografiile la minut trimise. Conștiința propriei substanțe îngerești a lui Christopher răzbate prin iodatul de argint. Sunt obligat să afirm că seamănă grozav cu Winston Churchill și asta mi se pare delicios. Nu devii toată ziua-bună ziua nașul – fie și un surogat de naș – al bătrânului Winnie!

Îți mai mulțumesc și pentru darul de Crăciun. Acum, aici e vară, dar mănușile îmi vor prinde bine prin iulie viitor. Mă bucur că trandafirii au ajuns la „Walter Reed". Dar broșa, a ajuns ea la Grajd? Să nu-mi spui că am exagerat. Ba, poate că da, însă, în clipa când am zărit-o în vitrina magazinului aceluia vechi, a trebuit să ți-o cumpăr. Ornamentul ei îmi vorbea despre eleganța aristocratică, oarecum greoaie, a unor vremi apuse, și totuși, fără să știu de ce, îmi aducea aminte și de o parte a ființei tale, inaccesibilă. Ce crezi, vei izbuti să înțelegi ce vreau să zic? În orice caz, nu mă socoti exagerat. Zău că n-am fost. Maică-mea, spre marea mea mirare, tocmai mi-a trimis un cec voluptuos – îl simt dolofan și lasciv în portmoneul meu lihnit. (Și întrucât îți împărtășesc pasiunea de-a cunoaște, nu te voi tortura inutil). Cinci sute de dolari! Trimiși împreună cu un bilet de un rând: „E Crăciun, așa încât sărbătorește-l cum se cuvine, dragule". Nici măcar nu s-a ostenit să se iscălească, dar hârtia pe care mi-a scris ține loc de semnătură. Mă simt plin de dragoste pentru ea, ceea ce nu mă caracterizează (trebuie s-o spun). Uite-așa, crești obișnuindu-te cu zgârcenia sentimentelor ei, când, deodată, își dă seama ce-ți trece prin cap și vine peste tine cu o chestie-trăsnet. Cândva, voi scrie un eseu asemănător cu al lui Charles Lamb, *Sumedenia de Capricii ale unei Femele...*

Ei bine, sunt fără îndoială plin de gelignită și melinită, dacă vorbesc așa despre mama. (De fapt, nu rezist acestor explozivi, trebuie să-i aștern pe hârtie. Aud despre ei tot timpul). Noi, cei din Stație, firește că nu folosim aceste substanțe prea des (o dată la zece ani?), dar știm cum s-o aducem din condei la o adică cu cordita și nitroglicerina în jargonul nostru. *Zeama de pocnitori*[3] e

---

[1] În original, în limba spaniolă (sărutări, prostule) (n.tr.).

[2] În original, în limba franceză (multe sărutări) (n.tr.).

[3] Joc de cuvinte intraductibil. (n.tr.).

ultima dintre favorite. Destul de obscen. Sărbătoarea Crăciunului ne-a prilejuit, firește, în ultimele două săptămâni, o serie de petreceri date de familiști (ceea ce-i include pe Mayhew, Sonderstrom, Porringer, Gatsby, Kearns, precum și pe Nancy Waterston și pe mine, ca celibatari), fiecare cuplu câte-o seară. Eu, încă aciuat în purichelnița mea de hotel, m-am recompensat invitând patru perechi, plus Nancy Waterston (Mayhew n-a mai apărut la nici o altă petrecere, în afara celei date de el), la o cină de zece persoane, în salonul cel mare și peste măsură de scump al hotelului Victoria Plaza. Iar când am ajuns la rândul de băuturi de la sfârșit, dintr-un motiv oarecare, stupid, am ajuns și la *zeama de pocnitori.* Ne-am învârtit în jurul termenului, căutându-i alte și alte conotații – care au dus până la urmă, toate, așa cum era de așteptat, la cea mai veche dintre ele. Dar ne-am distrat de minune, reformulând fiecare toast. Cel al lui Porringer mai stupid decât toate.

Oricum, în aceeași seară, târziu, am putut arunca mai îndeaproape o privire asupra lui Sally și Sherman. Spre sfârșitul cinei, cam pe când mințile ni se încețoșaseră – căci nu se poate spune că ne trezisem – s-a întâmplat să rămână singuri o clipă la un capăt al mesei, ea arăta tare acră iar el plin de fiere și de mânie reținută. (Știam că avea de ce să fie necăjit, toastul lui despre golf și zeama de pocnitori nu avusese succes.) Cei doi Porringer stăteau la capătul lor de masă îmbătrâniți înainte de vreme, ca un fel de avertisment pentru toți cei care s-ar fi gândit la însurătoare și măritiș. E teribil de trist, pentru că ea are o mutrișoară țanțoșă și veselă. Se prea poate ca la Universitate să fi fost sufletul galeriei lor, căci are un corp drăguț[1].

În orice caz, am observat că cei doi Porringer își făceau de treabă cu șervetele. Ceea ce era grăitor. Sherman își mototolise șervetul de olandă, strângându-l între coapse, îmi închipui, apoi îi dăduse drumul, îl mototolise din nou și îi dăduse drumul, iar acum, pus pe masă, șervetul lui arăta ca un nor de furtună împăturit. Al ei, dimpotrivă, părea că trecuse printr-un regim de neteziri succesive cu palma. Totuși, pânza lui încă se umfla. Ca inima ei prinsă în capcană?

Cred că amândoi vin din sud-estul Statelor Unite; poate că s-au logodit încă din colegiu. Parcă țineam minte că el plecase în statul Oklahoma. Important este, cred, că fiecare dintre ei mă impresionează în felul lui, foarte aparte. Chiar din clipa când am votat pentru el și împotriva lui Sonderstrom, am început să-i studiez comportamentul față de mine. Punct și de la capăt. Repezit; prietenos. Foarte critic în ce privește munca mea, dar cu o bătaie pe umăr la sfârșit. Gest de superioritate disprețuitoare, apoi săritor. În schimb, nu știu dacă așa îmi place mai mult. Notez toate astea, pentru că mi-a repartizat o misiune care mă atrage nespus. De față cu Sonderstrom, a zis: „Rick poate juca mingea asta mai bine decât Gatsby, iar noi doi nu avem timp".

Știi, îmi dau seama că toată scrisoarea mea n-a fost altceva decât preambulul unei decizii grave. Tot ce am deconspirat până acum, scriindu-ți, poate fi trecut în rândul păcatelor venale, dar, dacă te pun la curent cu sarcina pe care abia am primit-o și sunt descoperit, atunci intru la apă, și intri și tu. Așa

[1] Joc de cuvinte intraductibil.

încât, hai să mai așteptăm vreo două zile. Îți scriu înainte de sfârșitul săptămânii. E din nou ora trei dimineața. Scuză-mă pentru sfârșitul abrupt. Trebuie să mă mai gândesc o dată. Dacă m-aș grăbi, consecințele ar fi multiple.

Cu dragoste,
Harry

Mințeam în ce-o privea pe Sally Porringer. Noi doi ne combinasem și ne aflam deja în a doua săptămână a legăturii noastre, în seara aceea în care-i invitasem la cină pe bunii mei colegi de Agenție. Motiv pentru care tristețea cu care am urmărit-o pe doamna Porringer netezindu-și șervetul era mai complexă decât simplul regret și nu era scutită de un grăunte de teamă. Trăiam, în definitiv, printre oameni antrenați să observe, iar dacă legătura noastră avea să fie vreodată descoperită, aveam și de ce să-mi fie frică. Ajutându-mă să obțin o misiune importantă, Sherman Porringer căpătase în schimb o pereche de coarne ca dar de Crăciun.

Cu toate acestea, am adormit ușor. Nu s-ar zice că întâlnirea cu acest centru rece al eului meu nu era liniștitoare. Îmi sugera că aș fi bine înzestrat pentru sarcini chiar mai grele, cu care m-aș fi putut confrunta. Era cu siguranță destul de rece pentru a recunoaște că o părticică din mine, una foarte mică, dar esențială, nu va uita niciodată faptul că Kittredge făcuse un copil cu un alt bărbat.

5 ianuarie 1957

Preascumpa mea Numărul Unu,

Am cântărit contingențele. Așa cum poate ai presupus, îți voi povesti totul. Operația noastră a primit numele de cod AV/OCADO, și, dacă lucrurile vor merge pe cât sperăm noi de bine, vom avea un larg acces la niște chestii. S-ar putea spune, cred, că suntem în curs de-a atinge unul sau două obiective majore. La modul ideal, conform Directivei misiunii noastre, prioritatea constă în a efectua o penetrare în Ambasada Sovietică și/sau la cele mai înalte niveluri ale PCU. (Acesta din urmă, ții minte, este Partidul Comunist Uruguayan).

Ei bine, acest al doilea obiectiv e în curs. Grație lui Porringer, a devenit bebelușul meu. Moștenesc o misiune prioritară și am de gând să te pun la curent cu ea, pentru că mai târziu s-ar putea să am nevoie de sfaturi. Îți declar deci că nu doresc să mai trec o dată prin ce-am trecut la Berlin, când am fost nevoit să-l sun pe prietenul nostru din două în două zile, la telefonul special. De data aceasta îmi voi duce misiunea la bun sfârșit de unul singur.

Permite-mi să umplu golurile. Ți-am menționat oare că avem doi colaboratori externi? Pe lângă Gordy Morewood, îl avem și pe Roger Clarkson. Și el a făcut treabă bună pentru noi și are o acoperire excelentă. Nu numai că lucrează pentru cea mai prestigioasă firmă de relații publice din Montevideo (care are pe mână afacerile mai multor corporații americane de aici), dar până

una-alta s-a ocupat și de trupa de teatru anglo-americană. Ai putea crede că locul nu-i deosebit de fertil pentru culegerea de informații care ne interesează pe noi, dar este cu siguranță un loc unde vântul indiscrețiilor bate în voie. Mulți uruguayeni din clasa de sus gravitează în jurul lui Montevideo Players, sub pretext că vor să-și amelioreze cunoștințele de engleză, când, de fapt, „The Players" a devenit o arenă distinsă pentru sportul favorit al categoriilor superioare ale clasei mijlocii din America de Sud – lipsa de loialitate. Roger Clarkson duce la bun sfârșit pentru noi treaba pe care o fac băieții veseli pentru KGB, reprezintă un fel de facsimil al lor. Roger e înalt, arătos, nasul drept, păr blond, absolvent la Princeton – o mostră splendidă în reclama noastră pentru restul lumii. De când își desfășoară activitatea, a reușit să culeagă o mulțime din ce se petrece la Palatul Legislativ. Nu-i o recoltă prea bogată, dar aduce acele firimituri indispensabile pentru coroborarea sau respingerea informației pe care o primim din surse mai cu greutate – obișnuiții membri ai corpului legislativ, ziariști, oameni de afaceri uruguayeni.

Mai acum câteva luni, Roger ne-a venit cu cineva mare. Eusebio „Chevi" Fuertes s-a lipit de grupul teatral. Chevi e un tip aproape la fel de bine ca Valentino, ne-a asigurat Roger, cel puțin dacă ești dispus să faci abstracție de fața lui latină de om al străzii, întrucâtva ciocănită. Fuertes, care provine din rândurile clasei muncitoare uruguayene, a urmat la Universitatea de Stat de aici, apoi a intrat prin căsătorie într-o familie mijlocie de avocați și doctori localnici, făcând parte din structura radicală a țării.

În prezent, Fuertes are o poziție bună în PCU – e membru de partid –, la fel și soția lui. În calitate de comunist, nu se prea omoară însă cu firea, ci își vede de treburi și este sfâșiat între mai multe tendințe. De exemplu, cu câțiva ani în urmă, își părăsește studiile universitare și, fără un ban în buzunar, pleacă la New York. (Doar că, la un an după ce revine de la New York, convine să se însoare cu nevastă-sa.) În aparență, ea se declară din toată inima alături de linia partidului și a urcat până sus treptele ierarhiei. Toată lumea, inclusiv soțul ei, se așteaptă ca în următorii zece ani să devină unul din liderii naționali ai PCU. Practică avocatura, s-a afirmat ca polemist, persoană oficială, iar familia ei își revendică, așa cum am spus, o tradiție radicală.

Spre deosebire și prin contrast cu ea, Chevi se preface a fi un membru loial, dar în sinea lui nu aprobă toate practicile partidului – disciplina, spiritul de sacrificiu și răbdarea necesare pentru a accede la putere. Anul petrecut la New York se pare că l-a marcat puternic. S-a întors în Uruguay admirând America și urând-o totodată, dar mândru de experiența trăită. Printre alte expediente – spălător de vase, bucătar ad-hoc și chelner – a mai fost și un fel de consort de nevoie, „niciodată codoș", îl asigură el pe Roger, al unei prostituate din Harlem.

Faptele au fost obținute de Clarkson, care ni le-a pasat. Se pare că el și Fuertes se înțeleg de minune. Și-au dat până și întâlnire în dublu cu două doamne de la Montevideo Players. Pentru a folosi o expresie învățată de curând – sunt *combinați*. Roger, care rămâne agreabil de reticent când vine vorba de relațiile lui secrete cu actrițele de aici, ne-a explicat că *butonii* (dacă tot vorbim de cuvinte noi!) *se combină* deseori în paralel. Așadar, pe Clarkson și Fuertes îi leagă o fascinație reciprocă.

Mărturisesc că sunt la fel de fascinat. Încep să înțeleg cât de multe informații poți strânge despre cineva studiindu-i rapoartele. Clarkson, care are o barcă curățică, a alimentat Stația cu note amănunțite după fiecare seară petrecută cu Fuertes, iar eu, fiind desemnat să-i iau locul după plecarea sa în America (ceea ce s-a întâmplat cu două săptămâni în urmă), am citit cu atenție tot ce ne-a intrat de la Clarkson, de parcă aș fi avut sub ochi „Gerontion" sau un tom de *Memorii*. Clarkson nu-i un stilist – și nimeni, dragă-Doamne, nu-i cere să fie unul –, dar materialul, considerând legătura mea cu el de acum înainte, se dovedește cu siguranță incitant. Fuertes, foarte deștept și suspicios, e întotdeauna în gardă să nu fie manipulat. Unele din intuițiile sale asupra lui Clarkson sunt surprinzătoare, fiind urmate de spasme de furie împotriva imperialismului american, alternate cu picături vitriolate la adresa comuniștilor uruguayeni. Își declară foarte respectuos dragostea pentru atotputernica lui soție, dar nu peste mult admite că-l scoate din sărite și că o detestă. Ține la Clarkson, și totuși îi dă de înțeles că, dacă-l va trăda vreodată, e gata să scape cuțitul în el, trădarea însemnând că el, Clarkson, s-ar dovedi agent CIA. Iată o bănuială declarată a lui Fuertes la adresa lui Roger al nostru. Într-un bar, cu ocazia ultimei lor întâlniri de după o repetiție (Montevideo Players montează acum piesa lui Paul Osborn, *Tufa de viță sălbatică*), Chevi nu numai că l-a acuzat pe Clarkson că ar colabora cu Agenția, dar a susținut că face parte obligatoriu din rândurile ei, o dată ce e lucru bine cunoscut că cincizeci la sută din oamenii cu contract ai CIA sunt angajați ai firmelor de relații publice.

Cu toate aceste scăderi ale sale, Chevi s-a apropiat de Roger. Ceea ce dorește de fapt Chevi, ne anunță el acum, este să poată vorbi despre problemele sale – ca între bărbați. Aceste probleme, declară el, sunt acute în zona sentimentală (zi că nu-ți place întorsătura stilistică pe care latinii o aduc prinos limbii engleze?). Ura lui față de PCU este *una enormidad*[1], mărturisește el. Desigur, are zile când ia la refec Uniunea Sovietică. Aceasta a trădat revoluția mondială. O seară mai încolo se întoarce și blamează setea de putere a liderilor uruguayeni și prostia membrilor săi de rând. Nu sunt revoluționari, ci niște burjui, susține el. Comunismul din America de Sud a degenerat într-un hobby al intelectualității, ca o febră virulentă care scutură clasele de mijloc în proces de descompunere. Secăturile revoluțiilor, de la Robespierre până în prezent, și-au dat pe față cordonul ombilical care-i leagă de clasa de mijloc. Uneori, mărturisește Roger, nu te mai poți înțelege cu Fuertes.

Atunci însă când Clarkson încearcă să pună un cuvânt bun pentru Statele Unite, Chevi trece la polemică și-l bombardează cu insulte. Capitalismul se hrănește cu excrementele progresului. Oamenii sunt deposedați de sufletul lor. Capitaliștii, niște porci. Porci în limuzine. La sfârșitul uneia din discuțiile lor, spune: „Odată ce știu că lucrezi pentru Agenția Centrală de Informații a Statelor Unite ale Americii și ești conștient că soția mea și cu mine suntem membri ai Partidului Comunist din Uruguay, și că eu mă simt nefericit în acest rol, de ce nu-mi faci o propunere?"

„Pentru că să fiu blestemat dacă pot avea încredere în tine!"

---

[1] În original, în limba spaniolă (o enormitate) (n. tr.).

Dându-i această replică, Clarkson se dovedește nu numai teribil de îndrăzneț, dar și că știe să privească în viitor – sau că are un simț al responsabilității remarcabil de scrupulos? – pentru că include acest pasaj în *Nota întâlnirii din 2 ianuarie cu AV/OCADO*. (Inutil să mai spun că Sonderstrom nu va lăsa necenzurată mica lui cuvântare atunci când o va trimite Secretariatului pentru Argentina și Uruguay, Doamne, ei ar fi în stare să-l treacă pe lista lor neagră pe Clarkson.)

În seara aceea, Roger era prevăzut cu un microfon. Firește, înregistrarea a fost oarecum incompletă, dar Clarkson, ca un soldat bun ce e, a mai umplut din goluri. Susține că are o memorie ieșită din comun pentru conversații, iar ce-a rezultat de aici se cheamă – în cuvintele lui – o „transcriere fortificată". Nu mă îndoiesc că documentul rezultat merită să ți-l reproduc aici:

AV/OCADO: Nu mă înțelegi, sunteți prea izolați. În felul acesta americanii ajung la distrugerea sufletelor.

AV/UNCULAR: De ce nu-ți iei inima-n dinți, și nu spui ce ai de spus?

AV/OCADO: *Si, señor*, am o mulțime de spus. Dar cum să-mi iau inima-n dinți? Vrei să-mi faci o ofertă, dar nu îndrăznești.

AV/UNCULAR: Mai mult curaj, prietene. Cum pot avea încredere în tine? Nici măcar tu nu ai.

AV/OCADO: Acesta-i adevărul. Sunt un ins care trăiește într-un chin care se autoperpetuează. N-am *pundonor*. Știi ce-i ăla *pundonor*?

AV/UNCULAR: Nu ți-a lipsit niciodată acest *pundonor*. Sentimentul propriei valori e văr bun cu curajul. Tu, *amigo*, ești curajos.

AV/OCADO: Îți mulțumesc pentru acest sentiment al tău. Vorbești ca un prieten. Dar nu pot avea încredere în temeinicia sentimentelor tale, pentru că în acest *coño del Sur*[1] un bărbat trebuie să trăiască pentru acest *pundonor* al său. Trebuie să fie pregătit să se confrunte cu moartea. Da, în fiecare zi a vieții sale. Știi? E o comedie întreagă. Uruguayenii sunt făcuți să trăiască optzeci de ani. Fie că dăm sau nu dovadă de curaj. Ne naștem comedianți, prietene. (O pauză lungă.) Nu mă înțelegi. Ce valoare mai are un prieten, dacă-i lipsit de spiritul generos al înțelegerii? Tu ești însă un nord-american. Cauți locul de unde să mă înhați. Du-te dracului.

AV/UNCULAR: Hai să mai luăm un rând. O să te mai îmblânzească.

AV/OCADO: Unor indivizi așa ca tine trebuie să le vorbești răspicat.

AV/UNCULAR: Spune-o pe limba ta.

AV/OCADO: Trebuie să le vorbești răspicat sau să le scuipi ce ai de spus, în obraz. Așa obișnuiesc să comunice americanii între ei – *verdad*?

AV/UNCULAR: Nu suntem buni.

AV/OCADO: Acum știu. *Ești* un agent al CIA. Din logica răspunsurilor tale. Eu te insult, jignindu-vă, pe tine și țara ta, iar tu, un american mândru și viril, nu mă poftești afară din local.

AV/UNCULAR: M-ai provoca la bătaie dacă aș insulta Uruguayul?

---

[1] În original, în limba spaniolă („conul Sudului" – cuprinde zona de la granița Braziliei până la Strâmtoarea Magellan – explicația autorului) (n. tr.).

AV/OCADO: N-aș avea de ales.

Kittredge, asta-i partea cea mai clară a convorbirii. Următoarele vreo zece minute, Clarkson nu le-a mai reconstituit – erau prea multe goluri. Apoi, trebuie să-și fi modificat poziția pe scaun, pentru că schimburile de replici răzbăteau iar tare și cu claritate. Aceasta este partea cea mai *fortificată* a transcrierii:

AV/OCADO: M-am situat întotdeauna pe baricadele gândirii independente. Nu aparțin nici unui grup, prietene, și nici nu am sentimente primite de-a gata, care să-mi înlocuiască propria subiectivitate. Așa încât în prezent mă scald în otrăvurile umilinței.

AV/UNCULAR: Dă-mi o explicație. Sunt numai urechi.

AV/OCADO: Ai în față un avocat cu clienți prea săraci ca să-și achite notele de plată. Un soț care se bucură de mai puțin respect în ochii oamenilor decât nevastă-sa. S-ar putea să fiu mai inteligent decât soția mea, dar ideile mele au virat-o prea la dreapta, așadar, mă plasez prea departe de stânga. Și asta pentru că îmi lipsește temelia.

AV/UNCULAR: Să auzim ce pretenții ai?

AV/OCADO: O indemnizație destul de mare ca să mă echilibreze cu mine însumi. O reglementare negociată. Sunt la fel cu toți ceilalți rahați. Vreau bani.

După întâlnirea mea cu Roger, Sonderstrom, Porringer și cu mine avem, evident, îndoieli dacă să continuăm relația cu el, date fiind cele două ego-uri opuse ale lui Eusebio „Chevi" Fuertes. O urăște pe nevastă-sa și PCU-ul de-ajuns de mult ca să lucreze pentru noi – asupra acestui punct am căzut de acord. Dar se va înhăma oare la treabă? Va începe sau nu să activeze în cadrul partidului și va ști să fie destul de abil încât să ajungă un înalt funcționar de partid? Am argumentat că o motivație puternică în ce-l privește ar putea fi aceea de-a ajunge pe picior de egalitate cu nevastă-sa. În acest caz am fi avut o sondă. Perspectiva largă a acestei posibilități ne îndeamnă să ne angajăm într-o colaborare cu el, dar, vai, cu ce emoții. Sonderstrom, care are în definitiv experiență în asemenea situații, spune că Chevi se târguiește atâta, încât ar putea fi un oscilant. Roger totuși nu crede că Fuertes este un dar al KGB-ului. „Nu-i un actor destul de bun ca să orchestreze o asemenea confuzie", afirmă Roger. „Noi, cei de la Montevideo Players, îl socotim un cabotin."

Ceea ce agravează problema este reîntoarcerea pendinte a lui Roger în Statele Unite. Contractul lui a expirat de mai bine de două luni.

Dată fiind importanța potențială a lui AV/OCADO, și-a amânat plecarea în două rânduri, dar de data aceasta Roger a dat Stației un preaviz definitiv. Se însoară cu drăguța lui din copilărie – o Jane fără nici un haz, după fotografii – și își face planuri să lucreze pentru tatăl ei. O poveste fără cap și coadă, dacă ții seama de importanța a ceea ce face aici pentru noi, de ce nu și-ar aduce mireasa încoace, în Uruguay? Apoi, ajungem la subtext: drăguța din copilărie urmează să moștenească o avere. O fi ea văduvită de frumusețe, dar are destul temperament cât pentru o ducesă urâtă. Roger nu îndrăznește s-o lase să

aștepte. Tatăl ei, vezi bine, e un magnat în publicitate și are o mulțime de lucru pentru Roger. Într-o săptămână, Clarkson ne părăsește fără vorbă multă.

Intervenția mea în acest moment nu-i cea mai bună soluție, dar avem de ales? Roger n-o să-și ia rămas-bun de la domnișoara Cu-Sacii-De-Bani tocmai acum.

Cu toate păcatele lui, încep să recunosc că Sonderstrom nu-i chiar cea mai rea mamă-cloșcă. Știe să procedeze astfel încât lucrurile să pară rezonabile. „S-ar putea ca intervenția ta să fie până la urmă bine venită", îmi zice Gus la sfârșitul întrevederii noastre. „Cu un nou ofițer operativ la fața locului, AV/OCADO s-ar putea decide mai repede. În situațiile de acest fel, există posibilitatea ca un străin să-și afirme eficiența. E clar că lui AV/OCADO îi face plăcere să-și tortureze prietenii."

Destul de succint, dar începând cu săptămâna viitoare mă îmbarc cu el pe locul pasagerului. Noul meu criptonim, născocit special pentru noua mea însărcinare, este – trebuie să spun că în ce mă privește le economisesc pe cele mai savuroase – AV/AILABLE [1].

Preaplecat al dumitale,
Disponibilul Hubbard

P.S. Ai primit broșa?

6

18 ianuarie 1957

Dragă Harry,

E rândul meu să-ți fac o mărturisire. Aș fi vrut să pomenesc de broșă, dar nu se putea. Știi, am pierdut-o.

A fost prima premoniție cu care am deschis pachetul atât de mic, atât de grijuliu făcut – evident, era darul de Crăciun de la tine – și am ținut broșa în mână. Am știut că a aparținut cândva unei familii de demult – o familie teribilă – care a trecut printr-un dezastru oribil.

Am avut dintotdeauna puteri psihice speciale, ceva despre care nu se cădea să vorbesc. Nu vedeam nici un folos în asta, iar de obicei mă apucau în momentele cele mai ciudate și din motivele cele mai inconsecvente. Chiar m-am și mirat că posedam acest miligram de magie atât de lipsit de legătură cu celelalte o sută și douăzeci de livre ale trupului meu. De când s-a născut Christopher însă, acest ceva a revenit în centrul preocupărilor mele. E un dar, o putere a maternității, dacă vrei. Mi-am dezvoltat un simț excepțional pentru ce trebuie să păstrăm în casă pentru Christopher și ce nu trebuie păstrat cu nici un chip. Dragă Herrick, când am deschis pachetul de la tine, m-am întrebat dacă n-ai devenit adeptul genului cel mai crud de glumă. A fost ca și cum, mușcând din eclerul cel mai fin cu putință, din crema lui ar ieși târându-se un

[1] Joc de cuvinte intraductibil cu păstrarea siglei: aprox. disponibil (n.tr.).

gândac de bucătărie. Aproape că am țipat. Broșa aceea era scârboasă. Nu am putut pricepe cum tu și cu mine, atât de apropiați în multe privințe, am ajuns deodată la asemenea distanță unul de altul. Nici n-am vrut să păstrez acest dar de la tine. Da, acestea fiind sentimentele mele, nu i-l puteam pasa nici unei prietene și, o știu din instinct, e primejdios să arunci orice obiect pe care-l consideri *rău*. (Măsoară așadar bunele mele sentimente, cele adevărate, prin sinceritatea acestor observații!) Am decis în cele din urmă să-l vând. Banii pot demagnetiza, cel puțin, aura lucrurilor răufăcătoare – în definitiv, nu de asta au fost inventați? M-am gândit că-i voi putea spăla prin alte tranzacții, una sau două, și să ți-i înapoiez. Acesta a fost planul pe care mi l-am făcut. Azi-dimineață am descoperit însă că nu mai am broșa. A dispărut din cutia pe care o țineam într-un colț al etajerei pentru cărți. Nu pot crede că sora sau femeia de serviciu au furat-o. Sunt foarte tulburată în timp ce-ți scriu și aud copilul plângând. Voi continua ceva mai târziu.

Peste două ore

Ei bine, are colici. Un scutec întreg – presupun că dacă caca sugarilor miroase așa e pentru ca micile făpturi să descopere corupția prin ele însele, ceea ce ne trimite la păcatul originar. Apoi am avut o discuție cu sora asupra salariului ei, are impresia că-i prost plătită și-mi cere să revenim asupra înțelegerii inițiale. După care a trebuit să ies pentru rețeta medicală și să cumpăr trei medalioane de vacă (două pentru Hugh) și niște hasme, și *chanterelles* [1] – pur și simplu le adoră! Când m-am întors acasă, am luat hotărârea să fac ordine în biroul lui Hugh (în care n-am mai pus piciorul de mai bine de o săptămână). Primul lucru care mi-a sărit în ochi a fost broșa, atârnată de un mic mâner de metal al unuia din sertarele mesei sale de lucru. Nu i-am spus niciodată că darul primit de la tine ar fi pentru el, dar Hugh și l-a însușit. Trebuie să-și fi zis că era vreun gablonț cumpărat de mine la talcioc.

Harry, ce straniu. Din clipa când am zărit darul tău printre hârtiile lui, am știut că totul a reintrat în ordine. Hugh se înconjoară de propriile sale talismane, și-i în stare, fără să aibă cea mai mică idee despre ce face, să ia decizii înțelepte atunci când vine în contact cu inefabilul. Micul tău monstru uruguayan este cu totul despuiat de puterile sale cât timp rămâne atârnat de biroul lui – n-ai s-o crezi niciodată, dar, chiar în timp ce-ți scriam aceste cuvinte, am avut una din fantasmele mele pe care mă simt tentată să o numesc vedenie. Am întrezărit, în parte, istoria broșei. Întemeietorul familiei căreia i-a aparținut a fost fie un judecător care trimitea oamenii la spânzurătoare, fie un călău – un soi de ins foarte expeditiv în executarea anumitor misiuni sângeroase.

Ei bine, scriindu-ți toate acestea, am străbătut încăperea până la biroul lui, m-am uitat din nou la înfricoșătoarea bijuterie și am realizat că devenise acum o parte a lumii care comunică cu mine. Nouăzeci și nouă la sută și 99/100 a unei asemenea lumi este compusă din oameni, uraa!, dar ici și colo mai găsești și câte un arbore sau o pasăre de care-mi amintesc din copilărie, alături de un cățel pe care tatăl meu mi l-a dăruit în adolescență. Câinele era

[1] În original în limba franceză (gălbioare, specie de ciuperci)(n.tr.).

un adevărat spiriduș; iar acum, broșa asta de prins în piept. Harry, broșa mi-a spus chiar acum că ar trebui să fii cu ochii în patru la pasul pe care urmează să-l faci cu comunistul ăla al tău latin, atât de aiurit. Acest Fuertes. Fii atent. Ți-ar putea zdrobi cariera.

Și iartă-mă pentru mănuși. Crăciunul de care ai parte tu e ca-n luna lui Cuptor.

Cu dragoste,
Kittredge

Broșa o cumpărasem în dimineața zilei următoare aceleia în care începuse legătura mea cu Sally Porringer. Cum, în timp ce-o cumpăram, eram doldora de anticipările unei vieți sexuale viitoare pline de vigoare, și simțindu-mă întrucâtva vinovat față de Kittredge, am achiziționat bijuteria uitându-mă la prețul ei și am avut neobrăzarea de a mă preface că făcusem cumpărătura în urma unui impuls adânc. Să mă fi prins astfel oare într-una din acele datorii și anateme mortale?

22 ianuarie 1957

Prea scumpă Kittredge,

Am început să lucrez cu AV/OCADO și, până acum, merge ceva mai bine decât aș fi sperat. Sonderstrom a avut dreptate. Schimbarea gărzii l-a trezit pe prietenul nostru latin. Într-adevăr, tranziția s-a desfășurat în condiții bune. Ne-am întâlnit într-o casă conspirativă, pe care o deține Stația într-un bloc nou de apartamente de pe Rambla[1], dincolo de Playa Los Pocitos. Se găsesc destul de multe asemenea blocuri cu apartamente în construcție și, când vor fi terminate, sunt sigur că Rambla va arăta ca o variantă mai golașă și mai pustie a șoselei de pe malul lacului din Chicago; o poți simți încă de pe acum. Din apartamentul-casă conspirativă, privind de la fereastra etajului al doisprezecelea, mașinile de jos par la fel de mici ca niște iepuri, în timp ce gonesc pe fâșia dintre litoralul de o culoare lutoasă și verdele cafeniu al mării. Ai zice că jumătate din adolescenții din Montevideo fac sport pe acest litoral. Costumele bikini abundă. Chiar și de la distanță distingi coapsele largi, de spaniole, ale fetelor. Încă o dată, cele 238 de livre de carne de vită și de porc pe cap de locuitor se reflectă în paleta de buci.

Casa noastră conspirativă este jenant de goală. Plătim chiria substanțială care ni se cere, dar nu s-a cumpărat nimic ca mobilă, cu excepția unui pat și a unui birou, în dormitor, și a unei canapele extensibile, a unei mese din plastic, a unui fotoliu, a unei lămpi și a câtorva scaune de bridge, în camera de zi. Plus un covor decolorat, de care s-a descotorosit Ambasada. Nu înțeleg rațiunile economice care prezidează la echiparea caselor conspirative. Chiar dacă sun-

[1] În original, în limba spaniolă (bulevard)(n.tr.).

tem contra unui apartament de lux, de ce nu l-am face măcar primitor? (Poate că slaba înzestrare are ceva în comun cu plata agenților, și ea slabă.)

Dacă ar fi să-l descriu pe Chevi Fuertes, n-aș sti cum. I-am studiat în prealabil fotografiile și teoretic știu mai multe despre biografia lui decât, să zicem, a lui Sonderstrom, dar încă nu m-am obișnuit cu prezența lui. E atât de plin de viață, încât îți vine să-l protejezi. Primul meu gând a fost: Kittredge l-ar adora. E brunet, firește, și subțire, nasul acvilin, melancolia întunecată a spaniolilor câtă vrei, ceea ce pe mine mă duce cu gândul la antreprenorii de pompe funebre, uite-așa! Ca să vezi cum răbufnește doza, inconștientă până acum, de resentimente față de repartizarea mea aici. Totuși, Chevi te poate surprinde cu zâmbetul lui. Fața i se luminează și întinerește – iar această tinerețe tandră, deși vicioasă, străpunge masca posacă a omului.

Roger Clarkson, care a ținut morțiș să mă prezinte abrupt, chiar în treacăt, ca Peter, a trecut repede la afaceri. Îi spune lui Chevi că o urgență îl reclamă în Statele Unite și că urma să-l înlocuiesc eu. Nu aveam să ne mai întâlnim la Montevideo Players, ci în această casă conspirativă.

Chevi i-a spus lui Roger: „Nu cred în povestea ta."

Roger a dat ambiguu din mână, vrând parcă să nege. „Peter e aici", a zis el arătându-mă. „ Acesta e un fapt."

„Nu cred că te întorci în Statele Unite", a zis Chevi.

„Ba da"

„Nu", a zis Chevi, „pleci în Europa să lucrezi cu refugiații unguri, pe care oamenii voștri îi vor retrimite la Budapesta în vederea sabotajelor."

„Asta nu ți-o pot confirma", i-a replicat Roger. Are o capacitate de improvizație evidentă și e în formă. „Dar dumneata, Chevi, ar trebui să știi că nu m-ar putea pune niciodată să lucrez cu ungurii. Nu mă descurc cu diftongii din maghiară." Și i-a făcut cu ochiul lui Chevi. O scosese la liman. Se vedea cât de colo că Fuertes simțea nevoia să creadă în perspicacitatea lui. Motiv pentru care Roger îi făcuse cu ochiul. Da, îi zicea el, se întâmplă să ai dreptate, dar nu ți-o pot confirma. Cu glas tare însă a zis: „De ce n-am trata acum și aici transferul?"

În continuare, Fuertes ne-a ascultat calm și, la întrebările detaliate ale chestionarului nostru, a răspuns pe îndelete. N-am să te mai plictisesc și pe tine, Kittredge, cu rezultatele acestor ceasuri, căci ceasuri au fost. S-a procedat după tipic și totul a decurs lin. Chiar dacă Fuertes ne-a dat organigrama PCU și numele conducătorilor, precum și al șefilor de secții, compasiunea mea pentru el s-a adâncit. Era atât de vizibil sfâșiat. Poate că doar cincizeci și unu la sută din el luase hotărârea să meargă cu noi, iar celelalte patruzeci și nouă la sută sunt prinse încă în rețeaua de vechi prietenii, cu rădăcini în copilărie, în adolescență și în epoca Universității, în munca sa în cadrele partidului și în căsătoria lui, chiar și în vechiul său cartier.

Aveam cu toții conștiința că efectuăm numai o operație preliminară. Unul din firele pe care ni le pasase Sonderstrom, lui Roger și mie, cerea să-i punem întrebări amănunțite despre copilăria și tinerețea sa, pas cu pas.

– Va fi un bun punct de lansare, a spus Gus. Se va simți important. Oamenii nu sunt obișnuiți să fie luați atât de în serios de către ceilalți.

Știi, Kittredge, și de data asta Sonderstrom a avut dreptate. În timp ce vorbea și-l înregistram, am simțit cum peste tristețea lui Chevi se așterne resemnarea. De parcă s-ar fi îmbarcat deja și privea cum se îndepărtează de balustrada vasului țărmul cu trecutul lui. După ce am isprăvit și am trecut la stabilirea remunerării, pe care, conform instrucțiunilor lui Sonderstrom, am făcut-o eu, și nu Roger – Chevi urmează să primească cincizeci de dolari pe săptămână –, l-am văzut cum se clatină la propriu când a simțit banii în palmă. (Știi, eu însumi am transpirat în timp ce făceam efortul de a-i număra în fața lui. E umilitor să fii obligat să umilești astfel o ființă omenească.) S-ar cuveni să spun că niciodată bancnotele nu mi se păruseră atât de murdare până atunci.

După care Clarkson a făcut un gest subtil și decent. Întrucât Chevi nu putea să nu fie conștient că, după plecarea sa, aveam să ne aruncăm asupra lui, disecându-l în detaliu, Roger a avut delicatețea să plece primul. S-a despărțit de Chevi printr-un *abrazo*[1], zicându-i:

– Am să-ți trimit o vedere din Balkani, și a ieșit pe ușă.

Proaspătul meu agent și cu mine arătam ca doi boboci care vor locui în aceeași cameră în cursul anului școlar care urmează. Rămăsesem în picioare, la o distanță de un yard unul de altul.

– Am de gând să-ți fac o primă cerere, Peter, a zis el.

– De acord, oricare ar fi ea, am replicat. Îmi dădeam seama că cererea lui nu avea să fie dezagreabilă.

– Aș dori să lași deoparte tot ce ți-a putut băga în cap Roger despre mine și caracterul meu. Aș prefera să ajungi să mă cunoști prin tine însuți.

– Înțeleg, am spus.

– Sper că mă înțelegi. Ne-am strâns mâinile.

Ei bine, asta a fost acum câteva săptămâni. De atunci l-am mai văzut în două rânduri. Am progresat treptat. Mi-o fi spus el mie Chevi că nu era mare lucru de aflat despre el, dar nimeni dintre cei de la Stație sau de dincolo, de la Groogs (cum i-am botezat noi exasperați pe supervizorii din Secretariatul pentru Argentina și Uruguay din Washington), nu-i dispus să ia de bună o asemenea declarație directă. Tipii de la Secretariat ne cer să verificăm totul – de la probitatea lui în fața legilor până la hemoroizi. Ca atare, Sonderstrom ne-a pus, pe Gatsby și pe mine, să-i cercetăm fișa de la Poliție, fișa medicală și foaia matricolă. Descoperim că Eusebio Fuertes, ca student, și-a luat examenele cu distincție, dar a fost și arestat, la vârsta de șaptesprezece ani, pentru că, împreună cu un grup de prieteni, au furat o mașină și au pornit la plimbare – sentința fusese suspendată.

Munca dificilă începe o dată cu ancheta propriu-zisă. Verificăm tot ce ne spune despre PCU și diferă de ceea ce știm dinainte despre cadrele lor. Clasoarele noastre de aici nu suferă comparație cu cele din Gaura Șarpelui, totuși, clasoarele rămân clasoare și au tendința de a deveni clasoare sadea. Nu-i nimic mai demoralizant decât să-ți strecori degetele printre sutele de dosare, încercând să dai de urma unui fapt care să-ți dea o confirmare și care, cu

[1] În original, în spaniolă (îmbrățișare)(n.tr.).

scurgerea orelor, îți apare din ce în ce mai puțin esențial. Mă rog, n-am să te oblig să suferi alături de mine.

Mai adaugă și traficul infernal al telegramelor cu Secretariatul. Cei de acolo sunt îngroziți ca nu cumva Secția Sovietică, cu toți indivizii ei suspicioși până la manie, să năvălească peste noi dacă vom ajunge la concluzia că AV/OCADO e o nadă a KGB-ului. Astfel încât, fără să o recunoaștem în sinea noastră, ne făceam socoteala să ajungem la concluzia că nu este, și că ce ne spune el se potrivește cu faptele înregistrate de noi. Sau măcar până acum. Desigur, încă nu i-a cerut nimeni să ne aducă ceva care să ne fie cu adevărat de folos, și când propun s-o facem, mi se taie macaroana pe loc. Până când nu vom fi convinși că nu-i o nadă, nu îndrăznim să-i arătăm ce ne interesează, pentru că ar putea informa KGB-ul.

Pe lângă asta, Sonderstrom mă informează că e încă prea periculos. Chevi nu este încă pregătit și nu trebuie să ne periclităm agentul degeaba. Gus mă impresionează tot mai mult. Mălai mare, chel, cu fața bronzată de fost marinar, până și pasiunea lui profundă nu poate fi decât plină de virtute. Asta mă face să mă gândesc la ai noștri. Știi, despre francezi se spune că au o înclinație specială pentru securitatea lor iar englezilor, dacă mă iau după taică-meu, le pasă doar de bunele maniere. Tu însuți poți fi un porc și totuși s-o duci foarte bine cât timp știi să te porți cuviincios, sau, mai bine decât atât, să fii interesant. Dar noi, americanii, trebuie să fim virtuoși, nu-i așa? Până și codoșii și cei care fac afaceri cu droguri își au codul lor de conduită. Așa am auzit. Roger cu siguranță se simte virtuos, o dată ce pleacă să se însoare cu prințesa lui plină de bani. Doar nu era s-o lase pe biata fată – așa urâtă, cum e – cu inima zdrobită. La fel, Sonderstrom. Își face griji să-și ducă misiunea la capăt cu decență. Chiar și să piardă o partidă de golf în mod cinstit. Poate s-a făcut târziu și eu am dat pe gât prea mult *fundador*, dar dintr-o dată simt că-i iubesc pe americani.

N-aș putea afirma că-i iubesc și la serviciu, fără pauze. Întrebările celor de la Secretariat despre AV/OCADO curg continuu. S-ar părea că Fuertes este agentul mondial al lumii – glumesc – dar se dovedește totuși destul de mare ca să provoace interesul pe care-l provoacă la Cartierul General, iar eu sunt acela care stă de vorbă cu AV/OCADO, cel care știe cum arată. Eu mi-s buricul pământului! (Firește, îmi spun, asta-i floare la ureche pe lângă ce pățește Roger, la Washington, în timp ce-l interoghează.) Oricum, mergem înainte, împleticindu-ne ca un elefant împiedicat în bușteni. Nu cred că ai de ce-ți face griji pentru cariera mea prematur primejduită. Iar în ce-i privește pe tipii de la Secretariat... Cei de Sus (Divizia pentru Emisfera Occidentală), precum și cei de la Secția pentru Rusia Sovietică, cunoscută și sub numele de Pilulele Amare, nu vor îngădui să intru la apă.

Să-ți spun ceva, care poate te va amuza, poate nu. Cea mai temută prezență telegrafică aici, deși din partea ei n-am primit încă nici o cerere de a-i da informații, este echipa unui secretariat cam ciudat, aflat sub umbrela misterioasă a Serviciului vostru Tehnic. Poartă numele de cod VAMPIRUL. VAMPIRUL îi raportează direct numai lui Dulles. Mi-a ajuns la ureche, via Porringer, că până și Secția pentru Rusia Sovietică e circumspectă relativ la VAMPIRUL. Dacă Secretariatul acesta misterios ar avea vreodată bănuieli că

AV/OCADO este o nadă a KGB-ului, viețile noastre pe aici ar deveni un iad din cauza cablogramelor. Mi se spune că ar urma să stăm călare pe aparatul de cifrat-descifrat câte douăsprezece ore pe zi, răspunzând la chestionarul lor.

Firește, cred că știu cine este VAMPIRUL.

Aici m-am oprit. Nu știam ce-i cu mine, dar mă simțeam un păcătos. Voiam să-i povestesc lui Kittredge despre Sally Porringer și știam că nu se poate, și totuși am luat hotărârea să încerc. Recunoscând că m-aș putea răzgândi chiar în timp ce-mi aștern scrisoarea pe hârtie, am abordat tema pe o pagină nouă.

7

Pauză pentru cafea și fundador
orele 2,00 a.m.

Kittredge,

Subiect de ultimă oră. Te rog abține-te de la aprecieri până vei isprăvi de citit. Ceea ce mă simt obligat să-ți relatez mă rog Cerului să nu ne afecteze prietenia. Știi, m-am angajat în ceva ce s-ar putea dovedi o legătură de durată. Deși la Washington ai încercat mereu să-mi găsești o fată atrăgătoare, femeia cu care mă văd acum *pe furiș* – acest clișeu alunecos corespunde cu siguranță situației mele! – mă tem că nu-i potrivită. De fapt, are bărbat, doi copii și este, curat ghinion, soția unuia dintre colegii mei.

Bun, știu că mă vei întreba cum a început și cine-i persoana, iar eu îți voi răspunde că vorbesc despre Sally Porringer, soția lui Oatsie.

Îngăduie-mi să-ți prezint faptele. Totul a început într-o seară, după o petrecere la Minot Mayhew acasă. Șeful secției noastre, primind vorbă că E.Howard Hunt vine în sfârșit să-l înlocuiască spre finele lui ianuarie, ne-a dat o petrecere de bun-rămas sub forma unei întruniri de Crăciun. I-a invitat pe membrii Stației cu soțiile, plus un număr dintre amicii lui personali, care lucrează pentru Departamentul de Stat, plus un număr încă mai mare de distinși și nu prea oameni de afaceri uruguayeni, așa mi-am zis eu, cu soțiile și trebuie să spun că a fost o petrecere de Crăciun ca atâtea altele.

Dacă tot veni vorba, aici Crăciunul are ceva curios și discordant. Sentimenul acela de răcoare îmbujorată, cu gust de șerbet, pe care ți-l dă toiul iernii, își pierde orice sens în căldura verii de aici. Te apucă pandaliile și ești când furios, când înduioșat. Îți dau toate aceste informații pentru că atmosfera petrecerii date de familia Mayhew – în casa lor pusă la punct, burdușită cu amintiri strânse de-a lungul unei întregi cariere și cu mobilă de tip *hacienda* (jețuri cu brațe în coarne de taur), pentru care a plătit, fără îndoială, cu banii câștigați la bursă –, în clipa când s-a așezat la pian, a devenit deodată plăcută. „Fiecare dintre oamenii pe care-i cunosc cu", mi-a spus cândva tatăl meu, „își are un talent al lui, o dexteritate neașteptată." Talentul lui Mayhew: cântă din gură și la pian. Ne-a trecut prin întreg repertoriul la care ne așteptam. Am cântat *Împodobiți-vă casa, Ascultați! Îngerii vestitori cântă!, Crăciunul, e Crăciunul, Sunați clo-*

poței, Noapte liniștită, firește, iar când am ajuns la *Veniți, voi, cei întru Credință*, m-am trezit cu Sally Porringer lângă mine, mă cuprinsese cu brațul de talie și, legănându-ne în ritmul melodiei, am cântat în cor cu alți treizeci de inși alături de Mayhew.

Știi că nu am o voce prea grozavă. Prea sunt multe motivele de inhibiție care-mi dau peste cap impulsul de a scoate triluri de aur, și totuși sălășluiește în mine un bas în miniatură, așa încât am cântat cu ei. Sally a scos la lumină ceva ce zăcea necunoscut în vocea mea. Nu știu dacă faptul că până atunci nu intrasem niciodată în legănarea ritmică a cântecului avusese vreun cuvânt de spus, dar acum mi-am auzit deodată vocea înălțându-se, slavă Domnului, cu putere, și libertatea de a cânta și de a simți frumusețea – nu atât a cuvintelor, cât a tuturor nuanțelor și a timbrului unui anotimp iernatic și parfumat ca trandafirul – mă străbătea din nou. Am simțit că era un adevărat Crăciun, chiar și în Uruguay. Am trăit epifania pe care o aștept de când mă știu atunci când decembrie pășește în săptămâna lui de apogeu, sentimentul acela fără de care ți-e atât de greu să trăiești în mai tot restul anului – convingerea (și acum vorbesc în șoaptă) că poate El e undeva pe aproape.

Ei bine, eram îndeajuns de transportat ca să îndrăgesc pe loc întreaga trupă, cu neveste cu tot, și m-am gândit la chemările solemne și dulci ale țării mele, la datorie, la strădania îmbelșugată și la prietenii mei cei mai dragi. M-am gândit la tine, cel mai mult și mai stăruitor, pentru că, amintindu-mi de frumusețea ta, simt că și Nașterea Domnului îmi este din nou aproape – na, uite c-am spus-o și pe asta –, ei, și în clipa aceea, în timp ce cântam „Veniți să ne plecăm Lui!", am văzut chipul lui Sally, și ea îmi răspunde cu un zâmbet călduros și însuflețit, care devine deodată o parte din propria mea voce, și am simțit pentru prima dată că o plac pe Sally.

După colinde, am stat o vreme pe canapea și i-am pus o întrebare. Ca urmare mi-a povestit o mulțime despre viața ei. Tatăl, călăreț de rodeo, bea prea mult și o părăsise pe maică-sa, care s-a remăritat cu un bărbat pâinea lui Dumnezeu. Sally și Sherman s-au cunoscut în școala medie (la Stillwater), au fost colegi de clasă, dar în primii trei ani nu s-au prea băgat în seamă. El era un tocilar umblând după și obținând tot soiul de premii, iar ea făcea parte din rândul celor care conduceau galeria sportivă. (Va să zică, am avut dreptate!) Așadar, m-am uitat mai bine la ea. E destul de drăguță, chiar dacă nu-ți ia ochii, cu un nas mic și cârn, pistruiată, ochi de un verde palid, păr de culoarea nisipului – o față ușor pustiită, de gospodină, acum, dar îmi pot imagina cum fusese în urmă cu zece sau doisprezece ani. Sănătoasă tun și plină de viață, ba mai avusese și o poveste de dragoste, îmi turuia ea acum, cu unul din jucătorii de fotbal. Bănuiesc că a lăsat-o mască, fiindcă, în anul patru, ea și Sherman se întâlniseră și, după absolvire, s-au și căsătorit.

Știam că se aștepta să-i răspund cu aceeași monedă, dar nu prea mă simțeam în largul meu să-i povestesc puținul agonisit de mine. Așa încât am rămas lângă ea, zâmbind și fiind conștient că se cădea să fac la rândul meu ceva. O să mă crezi? Am dat cu gura despre descoperirea dicționarului lui Skeat, de pe vremea studenției la Yale, și-mi închipui că a fost nevoită să se lupte cu somnul, atât de dezumflată era. Peste un minut, chiar în clipa când să ne vedem fiecare de-ale lui, a venit Sherman. Făcea pe ofițerul de serviciu la Amba-

sadă în noaptea aceea. Ceea ce însemna că urma să ia mașina cu el și tocmai pleca. Ea voia să mai stea. Eu, având la dispoziție pentru seara aceea un Chevrolet mare din parcul de mașini al Ambasadei, m-am oferit s-o las acasă, în drum spre camera mea de la Cervantes. Nu prea mă îmboldea inima s-o fac, mai degrabă aș fi luat-o din loc îndată după Porringer – nu-mi plăcea cum arătau ochii de paranoid ai lui Porringer, care mă fixau prin ecranul malign al ochelarilor, dar Sally părea atât de tristă că trebuia să plece, încât am rămas.

Ceva mai târziu, am dansat cu ea. Minot Mayhew executa acum la pian tot soiul de ceea ce aș numi mostre de charleston, deși știu că termenul nu-i adecvat pentru dansuri ca shag, și lindy, și lambeth walk. Nu mă pricepeam să le dansez, ea însă da, și ne-am distrat. Când ne-a cântat vreo două foxtroturi din anii treizeci – îmi amintesc de *Violet adânc* și *Praful stelar* –, a dansat cam prea intim, după părerea mea. Flirtam, dar nu cine știe ce, presupun într-un mod acceptabil chiar și pentru cazul că soțul ei ar fi fost de față. El însă nu era. Apoi a intervenit, spre ușurarea mea, Barry Kearns. Am luat un loc, dar, văzând-o că dansează cu aceeași plăcere cu Barry, m-am simțit agasat.

Sally era totuși cu mine și, spre sfârșitul petrecerii, am plecat împreună. Pe drumul spre Montevideo de la Carrasco, am tot căutat subiecte de conversație, dar discuția nu s-a legat și am mers în tăcere. Trăiam aceeași tensiune pe care o resimțeam cu ani în urmă la „Hambar", când mă sărutam în joacă cu fetele din vecini; era o tăcere la fel de stânjenită, ca și cum tocmai ai fi ieșit dintr-o cameră cu o fată. Îmi aduc aminte că, în asemenea momente, m-am simțit întotdeauna de parcă aș fi trecut prin pădure în timpul dezghețului și fiecare sunet al zăpezii care se topește are liniștea calmă a unei finalități departe-văzătoare.

Imediat ce am parcat în fața casei lor, ea a zis: „Dă colțul". Am făcut-o. Familia Porringer locuiește într-o clădire mică, acoperită cu ornamente de stuc, pe una din străzile populate de oameni cu venituri medii, de orizont mijlociu, ușor în paragină, dintr-o zonă anonimă din spatele Palatului Legislativ. Chiar și pe timpul verii, sunt relativ pustii, iar cvartalul de dincolo de casa ei se remarca prin mai multe loturi goale. Am parcat așadar și ea a așteptat, iar eu n-am întreprins nimic. Apoi ea a întins mâna, a încuiat ușile și a ridicat ferestrele. Eu am rămas tot de lemn. Cred că inima îmi bătea destul de tare și o auzea și ea. Nu aveam cu adevărat chef să fac dragoste cu ea și nu voiam să-i pun coarne lui Sherman Porringer, deși admit că în tot ce se întâmpla persista o pornire murdară.

Apoi ea a zis:

– Pot să te întreb ceva personal?

– Da, am spus eu.

– Îți plac băieții?

– Nu, am zis.

– Atunci de ce nu mă săruți?

– Nu știu.

– Dovedește-mi că nu ești homo.

– De ce crezi că aș fi?

– Te ții așa de bățos. Sherman susține că ești boboc.

Am luat-o în brațe. A explodat ca un foc de artificii. Îți mărturisesc, Kittredge, nu știam că femeile pot fi atât de pasionate.

Această ultimă afirmație mă aducea la ce știusem de la bun început – nu mă încumetam să-mi duc la capăt relatarea. Detaliile carnale nu-și aveau locul într-o scrisoare. Așadar, m-am reașezat în scaun, am privit pe fereastra camerei mele de hotel la clădirea posomorâtă de peste drum și am revăzut în gând cum gura ei s-a repezit la a mea într-o încleștare. Fără cea mai mică stinghereală, mâinile ei s-au agățat de nasturii șlițului. Sânii, pe care și-i slobozise cât de curând din sutien, îmi ajungeau la gură ori de câte ori era nevoită să-și înalțe capul și să respire, iar atunci, spre spaima mea, firul lung al unui depozit de muniții subteran din zona sexuală a imaginației sărea în aer deodată, și ea se contorsiona ca o pisică, se apleca și începea să smulgă din mine cu gura cele șase, opt, nouă, unsprezece zvâcniri înnebunite de berbece, căci mă prefăcuse în berbece. Apoi, în toiul unei extreme ejaculări și explozii, au urmat insultele și zgârieturile, și fără să-mi ceară permisiunea și-a înfipt degetul în anusul meu. Aveam parte, era limpede, de o montă ca-n Oklahoma, fără să fi avut loc o relație sexuală propriu-zisă.

Aceasta a venit într-un timp surprinzător de scurt. Și am ajuns la concluzia că Lenny Bruce știa mai puțin decât pretindea despre logica internă a lui „a doua oară". Numai o parte foarte exterioară din mine poate să fi lucrat pentru ego-ul meu. Restul se dădea de ceasul morții să-și ia toată plăcerea pe care o putea lua, și cât de repede se putea, și totuși, cât eram de dezgustat! Mi se părea necinstit să dau buzna așa în comorile sexului. Chiar în toiul transportului, al exuberanței, al furiei sexuale și al jubilării, în toiul sentimentului că suntem aruncați unul asupra altuia de o forță teribilă, stăruia încă, îndelung suspendat, ca o dâră, fiorul că ea, Kittredge – pentru care mă păstrasem; Ingrid nu conta! – rămânea pe totdeauna departe de prima mea întâlnire cu gustul freneziei totale și al pasiunii. Crezusem mereu că acest soi de foc interior putea apărea numai la apogeul unei iubiri – al celui mai adânc fel de iubire –, iar acea clipă de iubire solemnă se alcătuia din aceeași substanță cu avântul pe care și-l ia o orchestră intonând o simfonie majestuoasă. Relația cu Sally semăna însă cu o grămadă din fotbalul american, cu mușcături și vânătăi și cu ciocolată strivită de pântece.

Cam pe la a treia ejaculare, mă săturasem de ea. Ferestrele mașinii se aburiseră, hainele noastre ajunseseră care-încotro, ca într-un joc de-a prinselea, și nu prea știam dacă fusesem un armăsar de prăsilă sau victima unui viol. Trăgându-mă de lângă ea, am început să ne căutăm îmbrăcămintea, reușisem s-o conving, dar Sally o făcea pe jumătate în silă. Sărutările ei – cât de crudă poate fi eclipsa de după dorință! – începuseră să-mi dea senzația unor lipitori. Voiam acasă.

N-o puteam totuși lăsa la ușă ca pe un colet adus de un străin.

– Te sun eu curând, am articulat eu și am simțit puterea raptului exercitat asupra mea.

– Chiar te rog, a zis ea. A fost dărâmător.

Dărâmător! Mi se dădea pe tavă cheia țării mele. Devenisem, iată, membru fondator al acelui teritoriu uriaș și necunoscut al Americii de Mijloc, pe care eram pregătit să-l apăr. Și am simțit o uriașă ușurare, în timp ce mă îndepărtam cu mașina, pentru că, atât cât puteam eu observa, pe strada aceea însingurată nu ne dăduse nimeni târcoale. Tocmai începeam să realizez riscul pe care ni-l luasem.

Ei bine, firește că am revăzut-o. Odată acasă la ea, în timp ce copiii erau la plimbare cu fata angajată să aibă grijă de ei. Ocazie a naibii de jenantă, când ne-am consumat fornicația cu frica-n oase că Sherman, în plin acces de paranoia, avea să pice pe nepusă masă și cu siguranță că ne-am simțit mai bine la Cervantes, în ciuda a ce poate însemna să-ți faci de cap pe o saltea care trăsnea a dezinfectant. În cele din urmă, am provocat toți zeii precauției și am dus-o în casa conspirativă de deasupra plajei Pocitos, unde ne-am acuplat pe o canapea de lângă fereastra apartamentului de la etajul al doisprezecelea, privind la traficul de sub noi și la valurile de culoarea lutului.

Nu, am hotărât eu, ar fi fost inutil să-i scriu despre ceva din toate astea lui Kittredge și am pus deoparte paginile scrise despre Sally. Pentru că-mi era imposibil să nu remarc schimbările petrecute în mine, care-mi cereau un fel de confesiune, am născocit o poveste cu care să umplu golul.

Pauză pentru cafea și fundador

orele 2,00 a.m.

Kittredge,

Subiect proaspăt, de ultimă oră. Nutresc speranța că ceea ce am să-ți spun nu ne va afecta grav, pentru că relația noastră îmi este mai scumpă decât orice loialitate sau plăcere pe care le-aș putea găsi pe malurile lui Rio Plata. Trebuie să mă crezi. Sper că nu vei fi șocată dacă-ți mărturisesc că, după multe săptămâni de dureroasă abstinență sexuală, am sfârșit prin a pune piciorul într-unul din cele mai bune bordeluri de aici, și, după o săptămână sau două de inevitabile căutări în stânga și în dreapta, despre care te voi regala cândva într-o scrisoare, m-am stabilit la o fată, o uruguayancă de la Casa de Tres Arbles, și am făcut cu ea un fel de aranjament.

Ceea ce mie mi se pare înțelept. Tu vei fi mereu ființa cea mai apropiată de căutările mele ineluctabile – pe care o cunosc – dar, în același timp, știu prea bine că tu și Hugh veți rămâne împreună până la capăt, așa cum se și cuvine. Nu cunosc pe nimeni altcineva care să fie atât de aproape de grandoare ca Hugh. Iartă-mi tonul sentențios, dar vreau să spun doar că vă iubesc până la adorație, pe tine și pe Hugh, la fel de mult când vă iau împreună, ca și atunci când mă gândesc la fiecare-n parte, ceea ce, matematic, e totuna cu încercarea de a echivala numere finite cu sume infinite – și acum punct: tot ce vreau

să spun este că trebuie să ne păstrăm încrederea unul în celălalt pe cât putem mai bine, iar eu aveam nevoie de o femeie. Știu că nu există nici un motiv să-ți cer iertare, nu unul convențional, și totuși o fac. Și mărturisesc că mă simt inocent. Sper ca următoarea mea remarcă să n-o găsești amuzantă și nici că ar vrea să aducă vreo atingere operei tale, dar am descoperit în Alpha și Omega instrumente indispensabile în înțelegerea relației sexuale. Sex și dragoste, sau sex versus dragoste, pot fi mânuite atât de firesc cu ajutorul terminologiei tale. Ba încă pornesc de la premisa că, în prezent, ale mele Alpha și Omega sunt implicate într-un mod foarte asimetric. Prea puțin, sau chiar deloc din Omega mea, se regăsește în act – o bună parte din mine nu suportă femeia, prostituata pe care am ales-o. Și totuși, Alpha mea, dacă-i vorba despre ea, așa cum presupun, plină de țărână și de porniri lumești joase și profanatoare, ei bine, Alpha mea, asta e clar, nu rămâne cu totul neangajată.

Am continuat scrisoarea, țesând și răsucind cu grijă istorii născocite despre atmosfera de la bordel și la urmă am semnat, fără să știu dacă mă simt un vicios sau un înțelept, folosindu-mă de scrisoarea originară despre Sally, pe care n-o mai trimiteam, ca de un model, plagiind-o în trama istoriei născocite, dar mă cunoșteam destul de bine pentru a-mi da seama că eram mulțumit de viclenia mea, chiar dacă, iată, cădeam de somn. Și mi-a trecut prin cap, o dată cu ultimele licăriri de conștiință amorțite, că s-ar putea să nu fiu prea deosebit de maică-mea, cum îmi închipuisem cândva.

8

Grajdul

26 ianuarie

Dragă Harry,

Ultima ta scrisoare m-a necăjit grozav. Nu din cauza bordelului. Firește că trebuie să explorezi o parte din experiența – bună și rea – pe care ți-o pot oferi aceste femei. Mărturisesc că simt o furie secretă și vă invidiez pur și simplu pe voi, bărbații, pentru că sunteți liberi să vă explorați curiozitatea sexuală și să vă schimbați pe parcurs. Doamne păzește de ce-i mai rău. Dar, la urma urmelor, ce este libertatea decât dreptul de a-ți risca sufletul? Cred că, în ce privește excesul sexual, cel puțin pentru cei buni, cei bravi, există undeva iertare. Bat câmpii? Vorbesc ca libertinul ăla bătrân și împuțit de Rasputin? Ce mai prietenii ar fi legat cu unele din doamnele din Washington, cunoscute mie!

În orice caz, îți port totuși pică. Mai întâi, pentru că trimiți bijuterii dubioase, la a căror istorie rămâi nesimțitor, iar acum, îmi vii ca un taur îmbuibat și-mi calci terminologia în picioare. E pentru prima oară, de luni de zile încoace, când îmi pare bine că teoriile mele nu pot fi aplicate, fiind interzise, așa că stau sigilate la ST, și că n-am ajuns cunoscută. Nici nu îndrăznesc să mă gândesc cum ar fi ronțăite nuanțele lui Alpha și Omega de cititorii revistelor, dacă până și tu greșești atât de grosolan.

Îți voi mai ține lecția o dată. Promit că nu-ți voi lua prea mult din timp. Principiul-cheie în Alpha și Omega este că ele nu trebuie văzute ca niște conteinere pentru psihé, unul – cel stâng colectând târfele și rutina de serviciu, jocul de baseball și nopțile de beție, în timp ce celălalt clocește filosofie și îți citește scrisorile. E o cursă în care poate cădea oricine. De ajuns să privești lucrurile în felul acesta, ca două valize în care poți băga orice. Să-ți pui o parte din experiență într-unul, și o altă parte, în celălalt.

Nimic din toate astea. Iar eu vin și spun: înmulțește cu doi complexitățile personalității umane. Postulează doi indivizi bine definiți și diferiți între ei, locuindu-ne pe fiecare dintre noi. Fiecare dintre aceste personalități se prezintă mai mult sau mai puțin bine dezvoltată. Mai complicat de înțeles rămâne faptul că fiecare dintre ele ne apare tot atât de complexă și de complet elaborată ca orice personalitate completă. Astfel, Alpha și Omega pot fi nu numai neurotice, dar au capacitatea de a dezvolta nevroze foarte diferențiate. (Această situație funestă este, firește, rezervată unor inși grav bolnavi).

Ei bine, mai departe postulez că unul dintre ei, Omega, se originează în ovul și astfel știe mai multe despre misterii – concepție, naștere, moarte, noapte, lună, eternitate, karma, strigoi, divinități, mituri, magie, trecutul nostru primitiv ș.a.m.d. Celălalt, Alpha, creatură generatoare de energii înainte propulsatoare ale spermei, ambițios, orb față de tot ce-l înconjoară cu excepția propriului scop, tinde, firește, să fie mai întreprinzător, mai dedicat tehnologiei, să macine grâul, să dreagă moara, să construiască punți între bani și putere *und so weiter*.

Date fiind aceste personalități strict delimitate și disparate ale lui Alpha și Omega, ar trebui să fim în stare, dacă am ști cum – ceea ce, vai, încă nu e cazul –, să le desprindem din confuzia sumbră care domină analiza individualității umane. În psihologie, încercăm să ne înțelegem pacienții cu ajutorul schemelor – ceea ce-i totuna cu sistemele de drenaj (Freud), sau să orbecăim pornind de la ipoteza că avem de-a face cu un singur psyche de factură oceanică (Jung). Harry, încep să cred că-n lume circulă puzderie de genii, din care supraviețuiesc numai câteva. Restul, pier din disperarea că sunt nevoite să se repete. (Cum eu nu mă număr cu siguranță printre genii, poate că voi rezista.) Dar trebuie să repet, iar și iar, că Alpha și Omega se constituie ca individualități. Fiecare Alpha, fiecare Omega diferă de toate celelalte. Un Omega poate fi artist, un locuitor al nopții, un vizionar; un alt Omega poate fi Omega numai cu numele, chiar dacă vei găsi, cred eu, până și un sicilian cu ochi albaștri, blajin și blond. La fel și pentru Alpha. Uneori, Alpha și Omega își împrumută sau își fură unul altuia unele trăsături. Sunt, în definitiv, legate între ele, ca lobii creierului. Se pot influența reciproc, sau își pot petrece toată viața într-o concurență totală – o luptă pentru dominarea celuilalt. Modelul este căsătoria. Sau, dacă preferi, republicanii și democrații. Sau țariștii și bolșevicii – să fie acesta motivul pentru care rușii se sfâșie între ei și se îmbată tot timpul? Chevi Fuertes al tău este un exemplu superb de Alpha și Omega în luptă pe viață și pe moarte. O spui tu însuți, când observi că merge cincizeci și unu la sută cu noi și patruzeci și nouă la sută împotriva noastră, funcționând într-o stare de mare deprimare. Ei bine, domnule, o dată ce am pus conceptele la punct, să ne ocupăm de zburdălniciile dumitale la bordel. „Prea puțin sau deloc din Ome-

ga al meu se regăsește în act", îmi scrii umflându-te în pene de parcă ai fi un popă încercând să nu-și ducă degetele la nas după ce s-a atins de un rahat de câine. Iar pe urmă vii cu mârlănia despre Alpha și apucăturile lui. Doamne, că spiritual mai ești! Iartă-mi grosolănia, dar eu însămi devin conștientă cât de lesne îmi sare țandăra dacă se atinge cineva de imperiul meu. Așa încât nu-mi călca în picioare terminologia, când umbli cu ea. Esențial, în sexualitate, este că ambele – și Alpha și Omega – participă la act și își digeră experiențele separate pe care le receptează. De fapt, le digeră într-un chip la fel de personal ca doi inși diferiți, care, într-una și aceeași seară, stau unul lângă altul și urmăresc aceeași piesă, dar ies din sală cu reacții critice distincte, și chiar cu amintiri diferite despre ce-au văzut. Când îmi spui așadar că Omega ta nu a participat la act, îmi spui de fapt că, în materie de sexualitate, Alpha ta e la cârma bărcii și o conduce cu o mână de fier. Alpha nu-și pleacă urechea la nici una din variantele de interpretare propuse de Omega asupra experienței trăite. Avem de-a face cu un comportament analog fascismului. Acceptarea infatuată a acelei jumătăți de indiferență sexuală pe care o ai în tine echivalează cu un mod de a statua că tu, fără să fii conștient, ești un fascist sexual. Ascultă la mine, e adevărat, și-mi pare bine că ți-am spus-o.

Mă socoți răzbunătoare? Am devenit mamă. Ori de câte ori Christopher începe să-mi plângă în toiul nopții, ceea ce s-a și întâmplat într-un număr de rânduri fără nici un motiv, de când poșta ne-a adus broșa ta, am fost gata să te blestem, și o dată aproape că am și făcut-o, dar m-am oprit – blestemele eu le iau în serios.

O oră mai târziu

Tocmai i-am dat să mănânce lui Christopher. Acum îmi ești din nou drag. I-am oferit lui Christopher ce-i mai bun din ambele mele ulcele temperamentale și ai fi zis că-i place. Ne-am strâns unul în altul și în cele din urmă am îmbrățișat aceleași universuri în miniatură. Degetele lui îmi plesneau sânul exact ca un haplea care se bate pe burtă după ce-a mâncat pe săturate. Ceea ce nu s-a mai întâmplat până acum.

Brusc, am realizat că-ți sunt datoare. M-am putut purta cu toată duioșia față de copil pentru că mă eliberasem de scârboșeniile mele, scriindu-ți o scrisoare destinată să te lovească acolo unde doare mai tare. Ei bine, cum ar zice Hugh: „E timpul să te pui pe picioare".

Îți fac o dezvăluire. Țineam pentru tine o perlă, înfășurată în catifea. Nici n-ai crede cât de norocos ești. Acum vreo două săptămâni, Hugh și cu mine am luat hotărârea să ne lămurim ceva mai bine asupra șefului tău de stație proaspăt desemnat; așadar, i-am invitat pe Howard Hunt și pe soția lui, Dorothy, la cină. O, Doamne și-o mie de măzărichi, dacă ai ști câte am să-ți spun! Dar va trebui să aștepți scrisoarea următoare. Soțul meu a vârât cheia în broască.

După miezul nopții.

Măcar o dată a adormit și Hugh înaintea mea și vreau să-ți prezint perla.

Însă nu chiar pe loc. Ai nevoie de fundal mai întâi. Știi, Howard și Dorothy au fost invitați la cină ca o parte a planului lui Montague. Hugh nu face nimic fără un motiv anume. Cum această trăsătură de caracter nu-i dintre cele

care-i fac farmecul, mărturisesc că sunt uluită cât de des reușește să scoată din mine un subaltern loial, mai ales dacă ții seama cât de răsfățată am fost la începutul căsniciei noastre. În cele din urmă ajung să lucrez pentru ideile lui, grandioase sau prostești. În cazul de față, cu familia Hunt, deși n-ar recunoaște-o. Hugh a resimțit din plin acea joie specială, intrată între timp în legendă, când colegii și egalii lui au fost atât de aproape de o revoluție de palat. N-am vorbit niciodată cu tine despre asta, dar se duce un război de succesiune tacit, având drept miză cine-i va lua locul lui Allen. Crizele de gută ale bătrânului nostru prieten au devenit mai frecvente.

Întrebarea iminentă este, evident, cine-l va înlocui. Va veni oare un specialist paramilitar și în propagandă, un Wisner? Ori Dick Bissell? Ori, îmi spune Hugh, ar cam trebui să ne aducem aminte despre rostul nostru adevărat, acela de a continua să strângem *informații*? Deoarece nu este cazul să se aștepte de la noi să purtăm războaiele acelea scârboase și de mici dimensiuni, pe care cei din Comitetul Interaliat vor să ni le pună în cârcă, Hugh tot încearcă să valorifice acea latură a lui Allen care se ocupă de spionaj și contraspionaj. Hugh presimte că rușii pregătesc cacealmale pe scară largă, ca aceea cu tunelul din Berlin, de exemplu, care se prea poate să fi fost montată de o cârtiță a KGB-ului de la MI-6, încă de la bun început. Firește, nu știu când își va găsi timp bietul meu căprior agățat de toți ghețarii să mineze muntele ăla de dosare de la Berlin. Are atâtea sarcini urgente pe cap. Tatăl meu a fost dintotdeauna un mare muncitor, dar Hugh îl poate trimite la culcare.

Și cu toată tevatura pe care o are pe cap, iar nașterea lui Christopher apropiindu-se și ea, ei bine, toamna trecută, zice: adică de ce n-am invita câțiva candidați la masă? Era la scurt timp după acel fiasco aproape total cu joia specială.

În consecință, un număr de mărimi au tot venit la cină, câte doi și câte patru, de câte două ori pe săptămână, de când ai plecat. Ce-și dorește Hugh este să găsească pe cineva apt să preia succesiunea, fiind în același timp rezonabil de apropiat ideilor sale, și până acum a reușit să-și facă o imagine generală a variantelor principale de luat în considerație pentru următorul director. Bietul Hugh. Obținând ceea ce a obținut prin competența prin care a excelat, acum își spune că e nevoit să se implice în politică. S-ar putea să aibă dreptate. Odată plecat Allen, pentru Montague al nostru succesiunea acestuia devine dintr-o dată atât de importantă. Rolul pe care-l joacă acum Hugh este perfect adecvat talentelor sale. Numai un romantic ca Allen Dulles l-a putut repartiza într-un rol pe care, dacă ar fi fost tânăr, l-ar fi ales pentru sine însuși. L-ai cam luat peste picior pe VAMPIR. O, dragul de el! I-am spus de o sută de ori până acum lui Hugh să-l schimbe în PORȚILE, sau în CONACELE, sau în GRAJDURILE, dar nu: e atras cu toată ființa lui de VAMPIR. Ei bine, VAMPIRUL este strict confidențial. Dar ce-i cu mine? M-am îmbătat? În timp ce-ți scriu, sorb dintr-o porție rezonabilă de vin de Xeres. Vinul acesta vechi de o sută de ani mă face să îndrăgesc fiecare bucată de lemn a mesei pe care scriu. Îi avem deci pe Hugh și pe Allen – și o dată cu ei VAMPIRUL –, fiecare din cei doi flăcăi cu ce-și dorește. *Un sanctum sanctorum* pentru amândoi. Biroul *exterior* al VAMPIRULUI cuprinde o mulțime de oameni ultraspecializați și dosare ultrasecrete, toată lumea lucrând pentru Hugh, care se află chiar în preajma lui

Allen. Scotocesc peste tot și scot la lumină toate cotloanele buclucașe ale universului Companiei noastre, iar succesorul lui Allen trebuie să fie capabil să înțeleagă valoarea VAMPIRULUI. Bun, și Hugh îi invită pe unul și pe altul să-i cântărească, iar alegerea lui momentană și ursuză este Dickie Helms. Helms n-ar depăși linia de demarcație de o parte sau de alta nici cu două picioare până nu stabilește exact câte perechi de pantofi se află de partea cealaltă. Pe de altă parte, crede Hugh, Helms ar fi înclinat să susțină păstrarea în continuare a VAMPIRULUI.

Ei bine, pe măsură ce-i epuizam pe cei care intră în categoria GS-18 și se aflau în oraș, Hugh s-a prins în joc și ne-am apucat să-i invităm și pe câțiva care intră în categoria a doua și aruncă o lumină inedită asupra oficialităților de prim-rang. Atunci am luat hotărârea să trag ceva folos și pentru mine:

– Hai să-l invităm pe Howard Hunt, am zis eu.

– Vrei să zici E. Howard Hunt? m-a întrebat Hugh. Și cum i ne vom adresa? Dragă E? E. Howard? How Eee? E și mai cum?

Ăsta-i umorul personal al lui Hugh. Iată de ce nu și-l manifestă niciodată în public. E aproape tot atât de plin de haz ca un cowboy smucit. Și nu uita – Hugh, ca toți cei de-o seamă cu el, a știut să călărească un mustang mai înainte să-i ajungă picioarele până la pedalele bicicletei pentru copii. Un cowboy de Colorado, nici mai mult, nici mai puțin.

L-am înduplecat pe Hugh să-l invite pe How Eee. I-am pus în vedere frumosului meu cavaler că Hunt a participat la mutarea din Guatemala. Hugh crede însă că aceasta s-ar putea dovedi cea mai catastrofală victorie americană dintre toate. Trântește-i un oximoron și te vei lumina! Da, dragul meu, o *victorie catastrofală*. Hugh are sentimentul că prin această mutare am pornit într-o direcție greșită, care se va continua și în decadele următoare. N-a mai vorbit cu Allen săptămâni în șir după ce Agenția, via Hunt și vreo câțiva dintre amicii lui, l-au înlăturat pe Arbenz. Așa încât a trebuit să-l înduplec pe Hugh să-l studieze pe domnul E. Howard Hunt cu soția.

Dragul meu, nu mai pot continua. Nu sunt rea. *Voi* isprăvi mâine. Nu știu ce mi-a venit cu vinul de Xeres. Ba da, știu. Pălăvrăgesc prea mult și mă simt neloială lui Hugh. Dar tot îmi mai doresc acele scrisori secrete de la tine și trebuie să plătesc prețul! Și el înseamnă *confuzie*. Cu acest cuvânt mă scuz. Christopher dă semne de neliniște.

K.

9

28 ianuarie 1957

Dragă Harry,

N-am pus la poștă scrisoarea de ieri până când n-am recitit-o. Nu-i chiar atât de rea pe cât mă temeam. Indiscretă, dar nu așa ne-am înțeles?

Acum să ne întoarcem la motivul ei. E. Howard Hunt. După primele cinci minute, devine limpede că Hugh și cu mine am invitat la cină un ins foarte ambițios. Ulterior, am căzut de acord că, dacă domnul Hunt își dorește

ceva pentru anii care vin, e să fie directorul Agenției. Dorință care, sper eu, intră mai degrabă în categoria pateticului decât a amenințării reale.

– Fără resentimente, sper, e prima blestemăție care-i iese pe gură îndată ce ne trece pragul.

– Dragă băiete, i-a răspuns Hugh, care nu-i decât cu cinci ani mai în vârstă, resentimente în legătură *cu ce?*

– Cu scandalul. Mi-e teamă că într-o joi anumită am deschis balul în ce te privește.

– Howard, a intervenit doamna Hunt, Hugh Montague o mai fi avut și altele pe cap la care să se gândească de atunci încoace.

A știut s-o spună cu delicatețe. E o femeie *tare*. Oacheșă – am aflat că e o descendentă Sioux (a opta parte) – și hotărâtă. Nu m-ar mira dacă ea ar fi motorul ambiției lui Howard.

Hugh ar fi putut să lase lucrurile aici, dar e un dulău încăpățânat. Politețea autoimpusă îl deranjează la fel de mult ca dizenteria.

– Păi, doamnă Hunt, zice el. Howard are dreptate. La asta m-am gândit și eu. Și mi-am zis că totul face parte dintr-un complot și că l-au împins alții în față.

Îți poți imagina o conversație de felul acesteia la începutul serii? Dar Howard se simte *în largul lui.*

– Nu, domnule, îi replică el, am făcut-o de capul meu. Aveți în față un *espontáneo* cu frica lui Dumnezeu. Acesta-i viciul meu.

– Ia un pahar, face Hugh, să vedem cum stăm cu viciile.

Tocmai dezbăteam în sinea mea dacă să mă pilesc un pic sau nu – va reuși oare starea de relaxare să-mi îndulcească laptele, sau licoarea îl va acri? Luată de valul unor asemenea probleme elementare ale maternității, primele douăzeci de minute ale oricărei seri cu invitați îmi sunt nesuferite. Dar Hunt are mâncărici la limbă. Chiar și până să ne așezăm la masă, mi-am putut da seama că seara aceasta trecea pentru el drept evenimentul săptămânii. Harry, trebuie să declar că nu mă consider nicidecum snoabă, ci doar așa, de dragul amuzamentului și zău că mă amuză! *Este* amuzant să te uiți la cineva care tot încearcă să se cațere pe-un mal râpos și alunecos. Nimic nu-l poate enerva mai tare decât faptul că se simte observat și, firește, nu voi fi eu aceea care, cocoțată pe scaunul meu cu picioroange, să-l încurajeze. Îi ofer un sortiment întreg de zâmbete care nu spun nimic.

Destul de curând face greșeala și începe să se laude cu istoria familiei, originară, în principal, din statul New York. Deși eu însămi am crescut la Cambridge, tata e din întâmplare descendentul unei spițe vechi din Oneonta, statul New York, ceea ce, dacă nu te obligă să duci neapărat mâna la pălărie, e oricum mult deasupra Hamburgului, suburbia aceea ciudată din Buffalo, de unde descinde stirpea Hunt, Domnul să-i aibă în paza lui! Howard are însă el ceva scrisori de acreditare. Poți fi sigur că le și scoate la vedere. Strămoșul său, căpitanul James Hunt, a luptat în Revoluție și Hunt's Point din Bronx îi poartă numele.

– Ce drăguț, zic eu, drept care mă aștept ca mâine să-mi dezgroape pedigree-ul și să dea de Maisie și de străbunii ei de pe *Mayflower*.

Domnul Hunt continuă și, firește, cu cât ascultăm mai atent, cu atât își răsucește mai tare juvățul. E o cruzime. Omul era mulțumit de isprăvile familiei sale până în momentul când a căzut asupra lor lumina inimilor noastre reci. Tatăl și mama lui, de exemplu, au cântat la clubul Cornell Glee.

– Oh, mă minunez eu, e grozav. Tatălui dumitale trebuie să-i fi plăcut Cornell.

– Într-adevăr. Una din tragediile vieții sale este că am urmat la Brown. Face însă parte din soiul acela de oameni care nu și-ar da niciodată dezamăgirea pe față.

– Bun băiat, face Hugh.

– Da. Garantez că tata nu-i deloc prost. Într-un rând, mi-a zis: „Sunt cu ochii pe tine, Howard. N-am ajuns eu degeaba mason de gradul treizeci și doi, păi nu?"

– Curios, observă Hugh. Și taică-meu a fost un om misterios.

– Să bem pentru această norocoasă coincidență, se avântă Howard.

– De ce nu? convine Hugh, de ce nu? Eu însă am tresărit. Hugh nu vorbește niciodată despre tatăl lui. Îl face să-și aducă aminte de noaptea aceea fatală. Firește, Hugh este destul de abil ca să escaladeze și asemenea stânci fără să-și zgârie carapacea, nu așa încât să se vadă. Da, continuă el, tatăl meu era un bărbat secretos – o înghițitură de vin –, și maică-mea, la fel. Altă înghițitură.

Asta l-a încălzit pe Howard. Știa că amfitrionul îi făcuse o favoare, nu una mare, totuși. Socot că Hunt nu-i lipsit de talente psihologice. Următorul lui comentariu ne-a arătat cât de conștient era de faptul că subiectul cel mai potrivit în continuare ar fi trebuit să se refere la o moarte neașteptată. Ne-a relatat un accident de avion. Vara trecută, familia Hunt, programată să revină de la Tokio la Washington, nu mai apucase să obțină cușete pentru zborul de noapte. O greșeală la casa de bilete. Cum însă, după spusele lui Howard, „nu sunt eu omul să-mi supun familia unui tratament inferior, cât timp Guvernul tocmai a aprobat acel *stimulus* care ne permite să fim tratați corespunzător, am preferat să amân plecarea, cu atât mai mult cu cât un alt avion, care decola ceva mai târziu, avea locuri. Soarta, știe ea ce face, a fost mâna ei", a conchis Howard cu glasul cel mai dulce, de parcă ar fi vrut astfel să îmblânzească orice pretenție la o alegere magică:

– Știți că primul avion a căzut în Pacific? N-a scăpat nimeni.

Cred că am perceput o undă de mândrie specială în felul cum ne-a povestit întâmplarea, de parcă Providența trăsese cu ochiul destul de îndelung prin fumul dens al umanității, cruțându-i pe E. Howard Hunt și familia. În definitiv, vor avea de jucat roluri de prima mână.

Va să zică, asta era. Nu-i atât revoltător de ambițios, cât dă pe dinafară din el convingerea că se numără printre aleși. Fă așadar astfel încât, în relațiile cu noul tău patron, să nu neglijezi această încredere în sine. Dacă n-ar fi atât de atrăgător, omul ar fi intolerabil. Prea încrezut pentru ce este.

Mostră: Familia Hunt a ocupat la Tokio o casă cu designul lui Frank Lloyd Wright. Pentru un șef al Operațiilor acoperite din Nordul Asiei, nu-i prea rău. (Contribuția cea mai prețioasă a lui Howard, atât cât am putut pune eu în evidență, a constat din propagandă, relații cu publicul și aruncarea de

bombe puturoase la mitingurile comuniste.) Apropo, Hunt le numește: cine-eu.

– Cine – eu? întreb.

– Da, confirmă Howard. Dacă ești întrebat: „Tu ai lansat putoarea aia?", răspunzi: „Cine, eu?" Apoi râde la propria explicație, cu un soi de râs meschin, semănând cu un nechezat involuntar bine strunit. (Cred că în sinea lui e convins că aceasta rămâne replica potrivită la umorul delicat având drept subiect anusul.) Firește că mă interesează mai mult să aflu cam cum e să trăiești într-o casă desenată de un Frank Lloyd Wright, dar la asemenea întrebări nu răspunde direct. Plăcerea lui vine din rostirea numelui: *Frank Lloyd Wright.* Descrie în continuare poarta sub formă de lună, curtea, grădina cu lacre din granit și lacul cu nuferi.

– Era, firește, minunat, cade de acord Howard, dar, după cuvenitele pro și contra și asigurarea din partea grădinarului japonez că nuferii se vor reface până la urmă, i-am scos și am transformat lacul în bazin de înot pentru copii.

– Și nu ați avut nici o ezitare cu nuferii? am întrebat-o pe Dorothy.

– Ei bine, da, recunoaște ea.

– Eu, nu, declară el. Nu, o dată ce știam că se puteau reface. Nici măcar o clipă. Necesitățile copiilor vin înaintea considerațiilor estetice.

După cum vezi, omul cam e o amenințare. Când vorbește despre fiica lui, Lisa, de exemplu, o numește cel mai adesea cu numele întreg. Se vede clar că-i place eufonia lui: Lisa Tiffany Hunt. „Când s-a născut, am înregistrat-o în Registrul Civil din Mexico, orașul unde s-a născut; pe vremea aceea, instalam prima Stație de operații a Centralei din zonă, pentru Frank Wisner. În consecință, Lisa figurează pe lista consulară a americanilor născuți în străinătate și ca atare aparține acelei categorii speciale de născuți insuficient recunoscuți."

Tocmai ajunsesem la concluzia că lucrurile cam tenează – listă consulară, mofturi! –, că deodată îl aud adăugând:

– Firește, unii americani care locuiesc peste hotare o fac doar de dragul biștarilor.

– Biștari?

– Lovele. Parale. Pentru că fac în continuare o mutră nedumerită, îmi traduce: Venetici și țechini. Îmi aduc aminte că ceva mai devreme pomenise despre acel „stimulus". Îmi închipui că stăpânește un număr uimitor de sinonime pentru chilipiruri. S-ar părea că-i nu numai uns cu mir, ci și foarte lacom și cât se poate de conștient de sacrificiul pe care-l facem lucrând pentru Agenție. N-are însă nici o idee cum vom putea astfel ajunge plini de biștari și bogați.

Mai știi? poate că râd eu de E. Howard Hunt mai mult decât e cazul. S-o înfoia el ca un curcan îndopat, dar e șiret. O să-i pară bine că te are la bord. I-a și povestit lui Hugh că unul din prietenii lui de la Universitatea Brown urmase la St.Matthew și făcuse parte din echipa de fotbal antrenată de Hugh.

– Îl țin minte, zice Hugh. Își dădea toată osteneala. Era însă prea lent.

A trăi cu un om sub pulpana legiuitei căsătorii e totuna cu a lua lecții în mecanismele umane. Am descoperit că Hugh are un dispozitiv în voce. Acesta îmi indică momentul când urmează să acapareze conversația și s-o dirijeze el.

– Mi-a ajuns la urechi că în Guatemala ai făcut o treabă pe cinste, cu pregătirea, spunea el acum.

– Ce m-a ucis a fost că m-au retras înainte ca operația să fi început, dar cei ce au puterea au stăruit că făcusem tot ce depindea de mine și că le devenisem necesar în Japonia.

– Ei bine, cei ce au puterea ți-au închiriat drept consolare casa proiectată de Frank Lloyd Wright, a punctat Hugh.

– Slabă compensație, e de părere Hunt. Te cam ustură când auzi, tocmai de la Tokio, că fostul tău subaltern a fost invitat la Casa Albă și felicitat de președintele Eisenhower pentru treaba bine făcută. Cea mai mare parte din treaba asta bine făcută îmi aparține.

– Am auzit, prin sursele mele de la vârf – era modul lui Hugh de a se referi la Allen și întotdeauna te puteai bizui pe efectul obținut –, că Președintele a fost plin de efuziune. „Să dai gata o țară cu numai câteva sute de oameni! Curată prestidigitație!"

– Mă bucur că înțelegeți ce simt, spune Hunt.

– Ei bine, înainte să bem cupa eternei prietenii, i-o întoarce Hugh, s-o punem la încercare. Ce-ai zice dacă aș observa că operația aceea a ta faimoasă a însemnat, după părerea mea, o mare greșeală? Interesele americane ar fi fost mai bine slujite dacă i-am fi permis lui Arbenz să construiască un statuleț comunist în Guatemala.

Oricât i-ar plăcea lui să se joace cu politica, Hugh n-ar fi în stare de una ca asta.

– Ce spuneți mi se pare teribil de liberal, remarcă Hunt.

– Zi mai bine pe seama mea că mă dau la băiețași, dar nu cumva să sugerezi că aș fi un liberal. Urăsc până și cea mai slabă emanație a comunismului. E un cancer în fază de metastază generalizată pe trupul Occidentului.

– Ei, bravo, îngână Hunt. Sentimentele mele au fost expuse într-un mod mult mai elegant. Nu-i așa, Dorothy?

– Firește, îi cântă ea în strună.

– Dar, domnule, dacă este un cancer, de ce să nu-l operăm? Oricând și oriunde avem posibilitatea.

– Pentru că fiecare cancer trebuie studiat ca o anomalie de sine stătătoare, zice Hugh, și lumea comunistă e un cancer *slab*. Vezi, Howard, a ajuns la metastază înainte să-și fi pus întrebarea dacă este pregătită pentru ea. Nu are mijloacele interne să-și poarte războaiele expansiunii sale pe fiecare front în parte. Potențial, Guatemala era o întreprindere disperat de costisitoare pentru sovietici. Ar fi fost nevoiți să investească în această țară, s-o aprovizioneze și, în cele din urmă, probabil s-o hrănească. Sistemul lor economic este cu totul inadecvat pentru o asemenea sarcină. O uriașă ineficacitate ar fi trebuit să susțină o altă ineficacitate, pipernicită. I-am fi făcut pe ruși să cheltuiască o groază de bani. Și dacă ar fi fost atât de proști să investească cu adevărat, atunci am fi putut practica incizia dumitale chirurgicală. Ceea ce i-ar fi expus râsului general.

– Și n-ar fi sporit astfel și pericolul unui război nuclear? întrebă Dorothy.

– Scenariile nucleare nu trebuie puse în legătură cu operațiile la scară redusă de peste hotare. Războiul nuclear va avea loc, dacă e să aibă loc, datorită unui factor de altă natură.

– Vreți să-l numiți? întrebă din nou Dorothy.

– Disperarea. O disperare mondială. Războiul nuclear este o sinucidere mutuală. Un soț și o soție fac un pact de sinucidere doar atunci când ajung la convingerea că nu mai au dreptul să-și continue existența. Degradează prea mult tot ce e-n jurul lor. În timp ce, în lumea reală, nu există două țări atât de vanitoase ca URSS și SUA. Nici ei, nici noi nu vom crede o singură clipă că am putea face vreun lucru rău. Dar dacă eu ajung la concluzia că sunt minunat și că celălalt e un ticălos, vă garantez, doamnă Hunt, că nu mă voi repezi să sar cu el de gât peste pod. Voi încerca să scap de el cu alte mijloace.

– Înfometându-i pe ruși? zise ea.

– Exact. Istovindu-le mijloacele interne. Ademenindu-i în locuri care să le epuizeze energiile pentru prea puține foloase. Gândește-te numai la un milion de soldați ai Armatei Roșii în Mexic. Ce șanse ar avea împotriva noastră pe câmpul de luptă?

– N-aș vrea să avem atâția în curtea din dos, declară Hunt.

– N-ar face-o niciodată, se avântă Hugh. Rușii nu-s atât de proști. Ne-am încumeta noi oare să trimitem un milion de soldați în Europa de Est? În Ungaria n-am făcut-o, nu-i așa? Și totuși, ne puteam permite un război serios în măsură mult mai mare decât sovieticii. Repet, așadar: ar fi trebuit să lăsăm Guatemala în pace. Ar fi construit un stat comunist de mâna a treia, care în curând ne-ar fi cerut ajutorul.

– Nu pot fi de acord, domnule, a declarat Hunt. Cred că vulpile trebuie împușcate drept în frunte, înainte de-a crește și de-a da iama în recolta noastră. Îi urăsc pe șobolanii comuniști, oriunde i-aș întâlni.

Harry, rostea cuvintele cu o tărie extraordinară. Vocea lui era la fel de intensă ca a unui băiețandru care se pregătește să sărute o fată, iar dacă era gata să ucidă, și aș zice că era, își trăia momentul cu o emoție plină de virtute, chiar dacă nu se pricepea ce să facă cu ea.

Și atunci am înțeles. Știi, Harry, mi-e teamă că minunata noastră țară a devenit o religie. Joe McCarthy doar și-a muiat degetul în potirul cu apa sfințită. Nu mai e vorba de cruce, ci de steag – steagul va pune în mișcare sentimentele acelea mai puternice decât noi, fără de care oamenii nu pot trăi.

În orice caz, Hugh a auzit destule până acum ca să tragă concluzia că Hunt este inutilizabil. Drept care, soțul meu a cârmit conversația spre prețurile proprietăților funciare din Georgetown, despre care Howard și Dorothy, după cum și era de așteptat, erau bine informați.

Mă tot gândesc la tine, cum vei lucra cu acest om curios, puțin inspirat, care-ți va fi șef. Cred că Hunt o să te placă. Snobii care urcă panta o vor face mereu. Înainte de sfârșitul serii, ne-a adus la cunoștință nu numai că Dorothy avea o optime de sânge Sioux Oglala, dar dinspre partea mamei descindea din John Quincy Adams și din Benjamin Harrison, pe linia paternă. (Și-a mai marcat un punct, zicând: *Președintele* Benjamin Harrison – deși, după părerea mea, acest nume august nu-l găsești chiar pe toate drumurile.) Ba încă ar fi putut declara: „asta-i buturuga noastră mică, în stare să răstoarne carul vostru

mare, domnișoară Mayflower". Da. Howard Hunt își păstrează atuul pentru la sfârșit. Fă bine și spune-mi totul despre el.

A ta,
Kittredge

10

Hunt a sosit la Montevideo cu o zi înaintea scrisorii lui Kittredge, așa încât îmi formasem deja o impresie proprie despre el.

29 ianuarie 1957

Preascumpă Kittredge,

Noul nostru sef de Stație a debarcat ieri împreună cu familia: soție, două fiice, un fiu, fata în casă și Cadillacul *SS Rio Tunuyan*. Mayhew ne lasă într-o săptămână – mare și lungă pentru toată lumea, inclusiv Mayhew. Trăiască noul Șef! Doamne! Hunt și soția lui, Dorothy, și-au făcut apariția în stilul lui F.Scott Fitzgerald și al Zeldei. Douăzeci și două de geamantane, purtând toate, nici mai mult, nici mai puțin decât monograma E.H.H. Plus mobilă și pachete fără număr. În relatarea lui Gatsby, care a fost delegat să meargă împreună cu Mayhew pe chei și să-l treacă prin vamă. (Ne-am fi dus în păr, dacă tactica Agenției n-ar fi, desigur, să atragem cât mai puțin atenția asupra noilor sosiți).

Cei apropiați lui Hunt, care ocupă în prezent un apartament la Victoria Plaza, îi caută deja o locuință potrivită în cel mai bun cartier din Montevideo, Carrasco, aflat la zece mile distanță de oraș. În Stație urmează să aibă loc mari schimbări. Lucru știut. Hunt pare calm și afabil, dar simpla lui prezență într-o încăpere e un stimulent suficient. Se vede de la o poștă că-i mulțumit de sine, motiv care-l umple de fericire. Este prima lui numire ca șef de Stație.

Aici trebuie să mă opresc. Voi termina mâine.

Harry

Până a doua zi însă aveam să primesc scrisoarea ei și am luat hotărârea să mai aștept cu răspunsul meu. Părerile noastre despre Hunt se cam băteau cap în cap și nu-mi doream să mai primesc vreo lecție. În definitiv, din ziua sosirii lui Hunt, activitatea Stației devenise mult mai interesantă.

Chiar înainte de plecarea lui Mayhew (care n-a mai durat o lună, cum se obișnuiește, ci s-a petrecut în șapte zile), aflasem deja că noul nostru COS[1] n-avea să lâncezească printre noi. Într-adevăr, a ținut o cuvântare în toată legea în fața trupelor, adică noi șase, cu Nancy Waterston cu tot, chiar de a doua

[1] Prescurtare pentru: Chief of Station (șef de stație) (n.tr.).

zi după ce a pus piciorul pe uscat și, în timp ce-l ascultam, așezați în semicerc în jurul lui, în propriul lui birou, sufletele noastre se umflau de speranță.

– Am studiat această stație de cum m-am întors de la Tokio la Washington, și vă pot garanta că vor fi schimbări. Înainte însă de a ne așterne pe analiză și de a trece la rectificări, țin să cunoașteți scrisorile de acreditare în Agenție ale omului pentru care veți lucra. Este prima mea desemnare ca șef de Stație, dar mă consider cât se poate de calificat și vă voi expune aici de ce. La absolvirea Universității Brown, în iunie 1940, am optat pentru US Naval Reserve, programul V-7, și, după un curs rapid la Annapolis, m-am îmbarcat ca aspirant de marină în februarie 1941, cu zece luni înainte de Pearl Harbor, pe un distrugător Mayo. Pe mare am fost rănit în cursul unei operații de luptă, în timp ce urcam scara unei turele acoperite cu gheață în timpul unei alarme programate de Cartierul General în Atlanticul de Nord, la începutul lui decembrie 1941, iar rana a fost considerată destul de gravă pentru a mi se da o scutire medicală onorabilă. Pentru că văd pe chipurile voastre că vă așteptați la un surplus de informație, voi declara că leziunea mi-a afectat stinghia, dar fără efecte cu durată permanentă. Slavă Domnului, muniția încă o mai pot pasa.

Am râs. Până și Nancy Waterston. Altora li s-ar fi putut părea o glumă cam anemică, noi am socotit-o însă destul de tare. Știam despre Hunt mai mult decât aflasem vreodată despre Mayhew.

– În perioada convalescenței, am scris un roman, *La răsărit de rămas-bun*, care a fost acceptat de Editura Alfred A. Knopf. La scurt timp după ce m-am restabilit, revista *Life* m-a acreditat în calitate de corespondent de război în Pacific, unde l-am înlocuit pe John Hersey – la Bougainville și Guadalcanal. Revenit la New York, în 1943, m-am înrolat în OCS, am obținut brevetul și nu după multă vreme mă pregăteam pentru OSS. Numit în China, am zburat peste Cocoașă și m-am pomenit la Kunming, unde m-a găsit și sfârșitul războiului. A urmat curând o porție de scenarii la Hollywood, iar de acolo am plecat să lucrez în echipa lui Averell Harriman, la Paris, pentru Planul Marshall, ca în curând să fiu recrutat de Frank Wisner, pentru Oficiul de Coordonare Politică. A auzit vreunul dintre voi de un tip strălucit, pe nume William F. Buckley junior, redactor-șef al revistei *National Review*, pe care a și fondat-o?

Toți cei prezenți au încuviințat din cap.

– Bun. Revista merită să fie cunoscută mai îndeaproape. Buckley mi-a fost subordonat în Mexic, și încă unul al naibii de bun. Poate că ar fi cu noi, dacă nu ar fi simțit chemarea presei. După Mexic, am primit un post la Washington, ca șef al Operațiilor Acoperite în Divizia pentru Europa de Sud-Est. Ceea ce însemna Secretariatul de la Cartierul General și călătorii la Atena, Frankfurt, Roma și Cairo. Apoi am fost transferat în Echipa de Propagandă și Acțiune Politică pentru operațiunea din Guatemala, unde cu trei sute de oa-

meni și – aș adăuga – cu ajutorul unei campanii psihologice și de radiocomunicații strălucite, am izbutit să obligăm guvernul Arbenz să-și ia tălpășița. Moise le-a arătat evreilor drumul spre Israel, dar el n-a mai apucat să ajungă acolo. Eu, ca un modest urmaș al lui Moise, nu m-am putut bucura nemijlocit de roadele drumului trasat de mine. Mă și aflam în drum spre Tokio, unde am trecut la comanda Operațiilor Acoperite din Asia de Nord, unde m-am străduit să dejoc ițele adversarului, să provoc confuzie, să sperii și să descurajez orice încercare a comuniștilor chinezi de a-și extinde propaganda asupra Japoniei și a Coreei de Sud.

Am ajuns astfel la zi. La Washington, pregătindu-mă să vin încoace, mi-a fost imposibil să nu conștientizez faptul că și aici, în aceeași măsură ca la Secretariatul pentru Argentina și Uruguay, dăinuie sentimentul că activitatea acestei Stații este una marginală. Ei bine, permiteți-mi un sfat. În viața noastră nu există sarcini minore. După opinia mea, America de Sud este un teritoriu unde nu știi niciodată cine urmează să-și piardă scaunul. De aceea, oricare dintre stațiile din America de Sud poate deveni un centru de maxim interes pentru Agenție. Vom trece așadar la inițiativă aici, în cadrul Stației din Uruguay. Una cum nu s-a mai văzut. Când vom isprăvi, cei de la Cartierul General vor spune: „Da, domnule, Uruguay este coada de care tragi după tine câinele sud-american".

Ne-am adunat apoi în jurul lui și i-am strâns cu putere mâna. Recunoșteam că sunt fericit. Dorința de a acționa se redeșteptase în mine.

5 martie 1957

Herrick,

Au trecut șase săptămâni de la ultima mea scrisoare. Ce-ai făcut, ții afișul la Montevideo sau ai devenit regele bordelurilor?

Te rog, răspunde,

Kittredge

27 martie 1957

Dragă Harry,

Îmi displace să datorez cuiva bani sau favoruri, oricine ar fi el. Și mi-e încă mai neplăcut atunci când oamenii la care țin îmi rămân datori. Tăcerea e un început de datorie.

Kittredge Montague

5 aprilie 1957

Dragă Kittredge,

Da, da, nu și nu, da, nu și da. La întrebările tale, îți poți alege oricare dintre răspunsurile de mai sus. Da, sunt regele bordelurilor, nu, nu sunt; da,

domnul Howard Hunt se prăpădește după mine, nu, nu se prăpădește; da, mi-e dor de tine, nu, nu mi-e dor; sunt prea ocupat ca să mă mai gândesc.

Ia toate astea ca pe o scuză și ai încredere în mine. Îți voi scrie o scrisoare lungă în următoarele zece zile.

Al tău, H.H.

P.S. Tocmai mi-a trecut prin cap că Howard Hunt, fără acel „E" după care se dă-n vânt, mai este și H.H.[1] și, Dumnezeule, cu ce ne deosebim de el? Hugh, Harvey, Hunt și Herrick Hubbard. Mie litera H mi s-a părut întotdeauna cea mai ciudată literă a limbii engleze, și ia ca dovadă faptul că Cockney[2] nu se împacă deloc cu ea, iar ei sunt oameni care știu ei ce știu. H este o prezență tăcută în „ghost"[3] și literă capitală în „Heaven"[4] și „Hell"[5]. E pe jumătate mută, în „half"[6], și îl transformă pe „error"[7] în „horror"[8].

P.P.S. După cum vezi, sunt la fel de furios ca tine.

Am trimis scrisoarea fără să mă mai gândesc. După care am făcut cale-ntoarsă în camera de hotel și am încercat să dorm, dar cearșafurile păstrau în ele mirosurile lui Sally, al formaldehidei și al trupului meu însuși. Sally lăsa întotdeauna în urma ei un miros puternic – al cărnii ei de femeie –, pe jumătate înăbușit de deodorante, care însă nu reușeau să-și facă treaba până la capăt.

Habar n-aveam ce să mă fac cu Sally. Eram mai implicați decât o îngăduiau afecțiunea ei pentru mine și a mea pentru ea. Iar chiulul meu la slujbă creștea. Dacă Porringer făcea trei norme sub Hunt, eu îmi planificam, în timpul celor două norme personale, întâlniri cu Chevi Fuertes, despre care știam că nu vor avea loc. Nu-l anunțam. În schimb, mă vedeam cu Sally. Așa o primă săptămână, apoi a doua. Din punct de vedere profesional, faptul era ușor de mascat. Agenții lipsesc destul de des. La cea mai ușoară mișcare a unei frunze, sar în lături. A trebuit să îndosariez rapoarte născocite, dar erau rapoarte de rutină, care-mi permiteau câte două ore petrecute cu Sally în camera mea de la hotelul Cervantes. În timp ce-o așteptam, mă dezbrăcam și luam pe mine halatul de baie; ea, în timp ce bătea la ușă – o bătaie, apoi încă două – își scotea pantofii și fusta, o dată cu prima noastră sărutare-trăsnet. Când eram în

1 Joc de cuvinte intraductibil (HH=Înălțimea sa sau Sfinția sa) (n.tr.).

2 Cartier popular al Londrei, vestit, printre altele, pentru hazul locuitorilor săi (n.tr.).

3 Fantomă, strigoi (n.tr.)

4 Paradis (n.tr.).

5 Infern (n.tr.).

6 Jumătate (n.tr.).

7 Eroare (n.tr.).

8 Oroare (n.tr.).

toane proaste, le puneam eticheta de sărutări-sandvișuri-cu-clei, dar de regulă eram în toane bune și, goi-pușcă în mare viteză, ne încleștam în drum spre pat, furându-ne bucăți de carne unul altuia, înainte să ne scufundăm în cântecul scârțâit al arcurilor acestuia, hăpăindu-mi cu gura ei cocoșul. Există, cred, o sută de cuvinte pentru penis, dar acela de cocoș mi se pare că se potrivește cel mai bine cu fellatio, iar concubinajul ei pe față cu pofta trupească, abandonul și foamea fără nici o limită pentru pintenul yankeului Hubbard îi dădeau acestui flăcău o idee despre sine însuși – un dulău slobozit din lesă, o brută, prădându-i templul gurii, numai că cine ar fi zis despre gura ei că era un templu? Într-una din convorbirile noastre postcopulatorii, îmi mărturisise că încă din școala medie simțise pofta firească, sau poate să fi fost sete?, pentru această avangardă a fructului oprit și, Doamne, nu se mai putea controla atunci când mă întâlnise pe mine.

Eu însumi, la rândul meu, îmi dezvoltam gusturi și înclinații despre care nu știam să le fi avut vreodată. N-a trecut mult și și-a dezvelit buricul și blana de pe pubis, iar eu, pus să aleg între dominație și egalitate, m-am pomenit cu capul întins, să-i pot explora tufișul de culoarea nisipului, atât de asemănător cu buruiana. Sunt destul de crud, o dată ce menționez cât de sălbăticit și de pipernicit arăta, pentru că a început să nici nu însemne mare lucru. Dincolo de tufiș era o gură avidă, care se repezea spre o parte a trupului meu care nu știuse că există până când n-o gustasem o dată cu abandonul meu, despre care nu avusesem conștiința că poate aparține buzelor mele atât de disprețuitoare până când nu se deschiseseră din nevoia curată pe care o simțeam de a sări peste prăpastia dintre un univers cu fundul gol în altul. Singurul chip prin care m-am simțit vreodată aproape de Sally a fost atunci când gura ei se înfunda în pântecele meu și când fața mea se modela în canionul săpat de picioarele ei. Cine ar putea spune ce aveam să ne povestim cu asemenea prilejuri? Ceea ce schimbam între noi nu era dragoste, așa cred, ci doar vânătăile și poftele smulse o dată cu carnea; da, asta era – în mare măsură! Pofta trupească, iată concluzia mea, nu poate fi decât uriașa excitație prin care te eliberezi de tonele de mediocritate adunate-n tine. (Ulterior, singur în pat, aveam să mă întreb dacă nu cumva până la urmă ingurgitam tot atâta mediocritate pe cât reușeam să elimin.) Descopeream în mine gustul unui atlet de liceu și ochiul lucid al unui bărbat tot atât de nobil în percepția fiecărei nuanțe de nefericire ca T. S. Eliot.

Asta, despre act. Când ne ridicam, picuram de mocirla dulce și acră din care ne hrăneam reciproc; copulația ieșea izbind cu putere. Fericită. Să te acuplezi însemna să-ți strivești inima și să pompezi destul de mult sânge în cap, ca să-l alungi pe Thomas Stearns din familia lui Eliot. Puneai în funcțiune motoarele sufletului cu o explozie bruscă, precum și zahărul din scrotum – și ce bucurie să descoperi că și membrii familiei Hubbard secretau zahăr și scrotum, hai, urcă muntele și treci dincolo, în acel dincolo empirean de neexplo-

rat. Viziunea lui părea că dispare aproape la fel de repede de cum apărea, într-o scurtă străfulgerare. Faptul că mă descopeream ca bărbat, că mă dorea și că-i procuram plăcere, mă făcea o vreme fericit. Nu peste mult, avea să mă provoace din nou. Nu era insațiabilă, dar pe-aproape. A treia oară, gândul îmi zbura din nou la Lenny Bruce, dar ce mi se părea mai nociv în această pasiune consta nu în tocirea ei succesivă, ci în conștiința că, la sfârșit, nu aveam ce să ne spunem. Eram, în esență, tot atât de fericiți ca doi străini care încearcă să întrețină o conversație în tren.

Cu toate aceste neajunsuri, peste două zile o doream din nou. Nu prea aveam când și unde să-i scriu lui Kittredge, dar există unele lucruri care vrei-nu vrei, trebuie făcute.

10 aprilie 1957

Preascumpă Kittredge,

Portretul trasat de tine lui Howard Hunt mi-a fost de folos, deși mă recunosc vinovat că n-am conștientizat faptul mai devreme. Dar, Stăpâne și Înger al meu, am fost ocupat. Tu ai aruncat o privire laturii mondene a lui EH2 (cum îl numim pe domnul E. Howard Hunt, când nu-i de față), dar noi avem de-a face cu latura profesională a omului, și, când vine vorba de muncă, este pedant și exigent, în ceea ce ne cere nouă. El își face o mulțime de timp pentru golf, pentru vânat și pescuit. Noi, în schimb, trebuie să ne suspendăm judecata, fiindcă, în vacanțele pe care și le ia în afara orașului, se întâlnește cu uruguayeni – persoane importante. Preluând postul lui Minot Mayhew, de prim-secretar al Ambasadei, participă la toate recepțiile din lumea diplomatică pe care Mayhew obișnuia să le paseze lui Sonderstrom, lui Porringer și mie. O primă schimbare. Howard și Dorothy (care se ocupă de cheltuielile de reprezentare cu autoritatea unui revizor contabil-șef și dirijează viața mondenă a Ambasadei cu arta unui amiral care-și dirijează flota) au cucerit deja o uimitor de mare parte a societății din Montevideo. De lucrat și de scormonit am lucrat și am scormonit și sub Mayhew (via Sonderstrom), acumulând câteva relații utile, dar Hunt l-a dat de rușine: la fiecare sfârșit de săptămână dă o raită la țară, pe la câte o *estancia*[1] din pampas, la vânătoare de *perdiz*[2], punându-și la bătaie șarmul lui american asupra unor proprietari de pământ din cei mai bogați. Ca un corolar în miniatură, a înlăturat mai vechiul și mai curiosul stil de a *criptonimiza*, ca, de exemplu, AV/AILABLE și AV/IARY[3] (dacă-mi este iertat să forjez un verb oribil în plus) și ne anunță că după AV poate urma orice cuvânt. Criptonimele sale sună cam așa: AV/HACENDADO[4]. O mare schimbare pentru noi, tradiționaliștii, dar, știi, are dreptate. N-au prea rămas

---

[1] În original în limba spaniolă (moșie) (n.tr.)

[2] Idem (prepeliță) (n.tr.).

[3] Colivie (n.tr.).

[4] În original în limba spaniolă (moșier) (n.tr.).

multe cuvinte care încep cu AV și, conform spuselor lui Hunt, vom avea nevoie de-o grămadă pentru operațiunile pe care le are în vedere.

Inutil s-o spun, multe din noile noastre operațiuni se află încă în fază de plan, dar eu nu-mi bat joc de ele. Domnul Hunt ni s-a prezentat din prima zi de lucru. În mod normal, atunci când asculți pe cineva care vorbește despre propriile sale isprăvi, nu poți fi decât plictisit, dar domnul Hunt m-a lăsat pe gânduri, cu privire la propria mea viață lipsită de interes și emoție. Știu că nu poate avea realizările lui Cal sau Hugh, dar, zău așa, a trecut prin destule peripeții și și-a făcut datoria în locuri interesante. Și toată dezamăgirea pe care am simțit-o ca adolescent, pentru că n-am apucat să servesc în OSS, am resimțit-o din nou. Hunt m-a făcut să pricep cât de tânăr sunt și de câtă experiență de viață ai nevoie ca să ajungi un șef de stație corespunzător. Am înghițit așadar tot ce ne-a spus. Kittredge, dacă vrei să înțelegi cu adevărat cum arată locul acțiunii, trebuie să-ți interzici orice judecată critică pripită. Bărbații sunt mai ușor impresionați decât femeile de o viață dusă sub semnul acțiunii.

În a doua săptămână a înscăunării sale, Howard ne-a ținut o a doua cuvântare, din care rezulta că în Uruguay există o elită a puterii, pe care este nevoit s-o cultive.

– S-ar putea ca uneori să credeți că am venit aici pe banii Companiei doar ca să dau iama în vânat și pescuit. Nimic mai fals. Vă cer să aveți încredere în mine. Voi fi sincer. Da, îmi face plăcere să vânez și să pescuiesc. Dar să privim lucrurile în față. Acești uruguayeni influenți sunt totodată adevărați bărbați, cu bâta într-o mână și cu pușca în alta. Și te plac dacă știi să călărești și să vânezi împreună cu ei. Dacă ești în stare să tragi la mal un pește care ți se zbate în undiță. Pe naiba, s-ar putea chiar să plec cu ei la schi, în Anzii Argentinei, acum în iulie. Dar știți ce urmăresc, așa încât să vă fie clar un lucru: munca unui șef de stație nu cunoaște răgaz. În toiul unei reuniuni mondene, nu contează cât de prestigioasă, eu mă ocup de treburile Companiei. Sfârșitul predicii, domnilor. Veniți mai aproape, am o mică sarcină pentru voi.

După care ne-a înmânat unul și același text cifrat. Arăta așa:

NGECL RBNEL XYEDE LYNYE SYRPJ
NJLVS BFYED BXNBF DOLPN UDBUS
BULZE YSGGD NPZVD MORYE ILPLU

Kittredge, nu-s nici pe jumătate – în total erau cincizeci și două de grupuri de câte cinci litere –, dar zău că mă simt prea obosit ca să le mai copiez. Nu avea de gând să ne dea vreo îndrumare, ne-a spus doar că era în sistemul de unu pe unu și că puteam lucra textul pe principiul periodicității literelor.

– Textul merită efortul vostru, a zis el. Pierdeți-vă cu el o oră azi după-amiază, și veți afla astfel ce avem de făcut.

Ei bine, știi, eram furioși. Un astfel de text nu-i greu de descifrat, dar îți ia timp. Porringer și Kearns au preluat conducerea și mi-am dat și eu obolul. Sonderstrom ședea în colțul lui și arăta de parcă era cât pe ce să facă o comoție. Nu l-am văzut niciodată pe Gus cu o față atât de inflamată. E o cizmă în materie de cifru – nici măcar nu vrea s-audă de mașina de cifrat-descifrat – și,

firește, nici nu aveam la dispoziție una. COS-ul nostru ne dăduse o temă pentru acasă, trimițându-ne înapoi pe băncile școlii.

Iată ce a ieșit:

DACĂS TATEL EUNIT EVORS ĂSUPR
AVIEȚ UIASC ĂCONC EPTUL EDEPĂ
ȘITDE FAIRP LAYTR EBUIE RECON

Și mă opresc aici, din nou. Când am terminat, Porringer a insistat să fie citit cu glas tare: „*Dacă Statele Unite vor să supraviețuiască, conceptul depășit de* fair play *trebuie reconsiderat. Trebuie să dezvoltăm servicii de spionaj și contraspionaj eficiente și să învățăm să ne subminăm, să sabotăm și să ne distrugem inamicii prin metode mai inteligente, mai sofisticate și mai productive decât cele folosite împotriva noastră.*"

– Sfinte Sisoe, a zis Sonderstrom, ne-a pus să descifrăm raportul Doolittle.

Kittredge, îți poți închipui una ca asta? Cine dintre noi nu cunoaște un text sacrosanct ca acesta, și totuși, Howard ne-a pus să adunăm boabele de mazăre din farfurie cu cuțitul. A doua zi dimineața, în chichineața fiecăruia, pe pereții de deasupra birourilor noastre, Nancy Waterston prinsese în ținte, la ordinul șefului, câte o bucată de carton albă de opt pe zece, cu toate cele cincizeci și două de grupe de câte cinci litere bătute îngrijit la mașină. E de presupus că în cei doi sau trei ani care ne-au mai rămas pe aici ne vom desfășura activitatea cu Raportul Doolittle holbându-se la noi în cel mai simplu Cod Simon. Nu știu dacă, făcând-o, Hunt e un geniu sau un răufăcător de ultimă speță. Raportul Doolittle! În seara aceea, la o bere, ne-am distrat. „Jur să subminez, să sabotez și să-i distrug pe inamicii noștri", începea unul dintre noi, „prin metode mai inteligente, mai sofisticate și mai productive", continua un al doilea, „decât cele folosite împotriva noastră", încheia cel de-al treilea. După care, Porringer, Kearns și cu mine aveam să recităm solemn: „Dubluve, el, er, dubluve, el -ics, de, ef, de, en -be, dubluve, e, er, dubluve", adică așa cum sunau ultimele trei grupuri de câte cinci litere. Era barbar și ca-ntr-o glumă de liceeni, știu, dar noi ne-am distrat. Am ajuns să-mi placă până și de Porringer, care-i un tip incisiv; mi-a zis:

– Sonderstrom are de gând să-și ceară mutarea.

– De unde știi?

– Știu.

Întâmplarea s-a petrecut acum vreo două luni – of, Kittredge, abia acum îmi dau seama cât timp s-a scurs – și tot ce-ți pot spune e că Porringer a avut întru totul dreptate. La patru săptămâni după venirea lui Hunt printre noi, coborât cu hârzobul dinspre Marele Nord Alb, Sonderstrom a făcut ce-a făcut și a reușit să se transfere în Angola. Destul de dur pentru soția lui, o irlandeză grasă, care nu suportă țările calde și-i place să zacă pe canapele moi – mi-e teamă că mobila răcoroasă din împletitură de nuiele, din Africa, va întipări fără doar și poate o tablă de șah pe bucile ei alintate –, dar Angola a fost singurul loc care își putea permite imediat un locțiitor COS, iar Sonderstrom are, după spusele lui, șansa reală de a deveni COS la aceeași Stație peste un an. Bietul

Sonderstrom. Nu sunt sigur că șansa aia a lui există. Nu vorbește angoleza – sau cum i-o zice. Iar cândva a crezut că-i va lua locul lui Mayhew. Am ajuns să recunosc cât de dură poate fi Compania, dar, firește, așa și trebuie să fie. În orice caz, nu sunt atât de impresionat de perspicacitatea lui Porringer, cât deprimat de propria mea lipsă de discernământ. Sigur că Sonderstrom trebuia să se gândească s-o ia din loc. Hunt îl deposedase de toate atribuțiile, golful și relațiile mondene, plus toate acele lucruri pe care Gus nu le făcea și nici nu le putea face, ca, de exemplu, să cultive relații cu foarte bogații proprietari de ferme din pampas. Mai mult, devenise limpede încă de la sfârșitul primei luni de la sosirea lui Hunt că acesta stabilise o legătură mai strânsă și mai solidă cu Salvador Capablanca (îl mai ții minte, șeful Poliției, cel pe care nu te puteai baza, din aventura cu Gómez) decât reușise vreodată Sonderstrom. După cum susține Porringer, Hunt l-a luat tare. L-a invitat pe șeful Poliției la prânz, așa cum ar fi putut-o face oricare dintre primii secretari ai Ambasadei americane (adu-ți aminte, asta-i funcția lui de acoperire), iar, imediat după cafea, drept răspuns la întrebarea de politețe a lui Capablanca: „Și acum, domnule Secretar, spuneți-mi cu ce vă pot fi de folos?", Hunt i-a replicat: Ia-o cu binișorul, Salvador, și pune-mi sub ascultare câteva din liniile telefonice ale unor ambasade. Sovietică, poloneză, est-germană și cehă. Pentru început, ar cam fi de ajuns.

Porringer susține că Salvador Capablanca și-a pierdut tot tactul.

– Oh, dar... a îndrugat el, oh, dar dumneata... ești...

– Da, sunt de la CIA, a zis Hunt. Doar nu vrei să spui că semăn cu unul din aiuriții ăia de la Externe? S-ar părea că *aiuriții* a fost un cuvânt cât se poate de bine ales. Capablanca s-a stricat de râs, de parcă ar fi luat masa cu Bob Hope. (Din întâmplare, cel care mă trimite glonț la Bob Hope e nasul lui Hunt, care seamănă cu o trambulină de sărituri cu schiurile.) Porringer susține însă că râsul acela al lui Capablanca i se trăgea de la cât de speriat era. Până și șeful Poliției locale își închipuie că ajunge să pocnim din degete și vom dispune de câți oameni vrem. (Așa cum habar n-au cât de relativ pașnici suntem.) În orice caz, Hunt și-a făcut jocul contând pe această frică. Primul lucru pe care l-a spus apoi a fost: Señor Capablanca, după cum știți, interceptările se pot face cu și fără.

– Cu și fără? Vreți să-mi explicați, *señor* Hunt?

– Cu și fără ajutorul dumitale.

– Înțeleg. Capablanca a râs din nou.

– Dar dacă o facem împreună, putem împărți și prada.

– Va trebui să-l informez pe președintele Batlle.

– *Cómo no?* [1] a zis Howard și cei doi și-au strâns mâinile.

În mașină, pe drumul de întoarcere, Hunt l-a ascultat cu atenție pe Porringer. Interpretarea lui Oatsie era că Batlle este mult prea antiamerican pentru a coopera, dar prea moale pentru a se opune interceptărilor. Peones însă, adjunctul șefului de Poliție, care luase și el parte la prânz, era dispus să fie recrutat. Porringer i-a spus lui Hunt că lucra deja asupra lui Peones de vreo

---

1 În original, în limba spaniolă (Cum să nu?) (n.tr.).

nouă luni de zile (*de ce-o fi întotdeauna nevoie de nouă luni de zile pentru a duce la capăt recrutarea unui agent?* – iată una din glumele care circulă în cadrul Stației). Hunt i-a strâns solemn mâna lui Porringer. „O lovitură *pe cinste*", i-a spus. De fapt, Kittredge, lucrul e deja făcut. Peones figurează în dosarele noastre încă din februarie. Porringer marchează.

După prânzul cu pricina, Sonderstrom și-a grăbit plecarea. El și Hunt se purtau politicos unul cu celălalt, dar nu cântau același cântec. Acum, familia Sonderstrom a plecat, iar Porringer a ajuns adjunctul COS *ad interim* și se așteaptă să fie definitivat. Scrupulozitatea lui, când e vorba de detalii, și cunoașterea politicii interne vor ști să-l țină în frâie pe Howard.

În treacăt fie spus, acum vreo două săptămâni, am petrecut o seară interesantă acasă la familia Porringer. Nevastă-sa e o bună jucătoare de bridge, iar acasă, în Statele Unite, participa chiar la turneul național de bridge pentru cei cu categorie. Simțindu-se cam singură aici, s-a alăturat unui club din Montevideo, ceea ce-o obligă să învețe spaniola elementară: „*Yo declaro tres corazones!*[1]". Alde Porringer mi-au adus ca pereche pe una din membrele echipei locale în care joacă Sally, o *dueña*[2] patetică și foarte zbârcită, de șaptezeci sau șaptezeci și cinci de ani, care vorbește o engleză acceptabilă și s-a dovedit o jucătoare îndrăcită. În ce mă privește, rămân un jucător pasabil – cam cât am învățat la colegiu –, iar Porringer e ceva mai bun decât mine, dar asta era situația. Voi trece repede, vezi bine, peste meniu. Sally nu se omoară, vai, cu gătitul, și am avut la masă friptură înăbușită cu gust de carne fiartă în apă de vase, care mi-a adus întrucâtva aminte de haleala de la St. Matthew. Mai târziu, în timpul partidei, copiii aveau să facă gălăgie din când în când în dormitorul lor în stil american, cu paturi tip prici, plin de jucării stricate, așa cum aveam să descopăr în timp ce-am făcut pe mortul și am putut s-o duc pe cea mică înapoi în pat, după ce și-a făcut nevoile. La ce ți-oi fi povestind toate astea? Numai și numai pentru că atmosfera și rânduiala casnică a unui cămin american mi se par atât de stranii, ca de marțieni. (Mărturisesc: m-am gândit la camera lui Christopher, așa cum va arăta peste câțiva ani de zile. Te rog, fără jucării stricate).

Banalitatea serii petrecute la familia Porringer a fost întreruptă de prilejul pe care l-am avut de-a arunca o privire asupra lui Sherman însuși – și ce-am întrezărit e uimitor. Casa în care locuiește arată exact cum te-ai aștepta să fie – perdele gri și mobilă deschisă la culoare, masă de sufragerie și scaune tip Formica, rafturi nevopsite, burdușite cu cărți și ziare – leit apartamentul unui absolvent din Midwest care-și continuă studiile. Nu lipsește nici măcar covorul din pătrate de pai, împletite și cusute laolaltă. Ba și destrămat pe deasupra. Și-au adus toată mobila de la Washington, pentru că poate fi trimisă pe socoteala Companiei. (Ceea ce-mi dă o idee despre cum arată toate familiile noastre modeste, răspândite mai peste tot globul).

Oricum, în mijlocul acestei gospodării predictibile, tronează o raclă de sticlă, cu opt ouă pictate în ea. Sunt remarcabil de reușite. Pe unul din ele, un

---

[1] *Idem* (Declar trei cupe) (n.tr.)

[2] *Idem* (doamnă) (n.tr.)

peisaj cu arbori și lac. Pe un altul, vezi un castel gotic, cu o lună aburind din dosul unei păduri violete; sunt pictate fiecare diferit, cu o măiestrie excepțională, de cineva în stare să țină în mână o pensulă foarte fină, cu unul sau două fire de păr în vârf. Am mai aflat că sunt ținute în caseta de sticlă pentru că, așa cum ne spune Sally, Sherman le-a golit de conținut, sugându-l printr-o gaură foarte mică, practicată în coajă, după care a trecut la pictarea suprafeței lor foarte fragile. E un risc acesta, și lui îi place. Dintr-o singură mișcare neglijentă, poți strica totul.

– Vrei să vezi minunățiile mai de aproape? mă întreabă Sally.

Ei bine, pregătește-te de ce-i mai rău. În timp ce Sherman îmi întinde primul dintre ouă, numitul ou ne alunecă printre degete și se face zob de podea. Eu mă simt ca un pui de pasăre la primul croncănit. Kittredge, există accidente datorate neîndemânării și există altele, pe care eu le-aș numi accidente la puterea a treia. Cel de care-ți vorbesc face parte din această categorie. Carcasa oului pur și simplu i-a alunecat din mână și-ți jur că a urmat o traiectorie proprie, premeditată.

Ei bine, mi-am cerut scuze până am simțit că mă trec valuri de transpirație, iar el tot ridica din umeri. O furie turbată creștea în el, venind din adânc, și-i răscolea tot sufletul. Sunt sigur că se duseseră astfel de râpă cel puțin cinci, dacă nu zece ore de lucru impecabil, și nu mai era nimic de făcut. După un răstimp, care mie mi s-a părut foarte lung, dar presupun că de ajuns de scurt pentru el, până a reușit să se controleze din nou, mi-a spus:

– Ei bine, nu fi prea necăjit. Era oul la care țineam cel mai puțin. Când era să pună mâna pe ele un străin, pe el îl scoteam primul. Date fiind împrejurările, trebuie să recunosc că Porringer a fost indulgent. Obrajii lui negri-albăștrii de la cât de proaspăt erau bărbieriți arătau funebru și cât se poate de potriviți cu situația.

S-a făcut târziu și nu-ți pot trimite o scrisoare care se isprăvește pe o asemenea notă. Așa încât o mai țin și-ți voi scrie mai multe mâine, ca s-o pot pune, apoi, la poștă.

Servitorul tău prin contract,
H2

11

11 aprilie 1957

Nu reușesc să-mi dau seama de ce ți-am scris despre istoria aceea oribilă cu oul, și iată, totuși știu. Pe măsură ce-ți scriu, încep să pricep. E vorba de sunetul pe care l-a scos oul atunci când s-a izbit de podea. Fiind o simplă coajă goală, a scos cel mai dulce, mai mic și mai trist sunet imaginabil. Pur și simplu nu-mi iese din cap. Cândva, într-una din joile lui speciale, Hugh ne-a vorbit despre o veche zicală egipteană, care spune că diferența dintre adevăr și minciună nu cântărește mai mult decât o pană.

De-ajuns! Vestea cea mare este că avem deja un post de observație chiar lângă Ambasada sovietică, și este o găselniță majoră pentru noi. Încă o dată, i se datorează lui Porringer, pentru că operația a fost aranjată prin Peones, deși

acțiunea este rezultatul eforturilor lui Howard de a ne trezi. Nu ți l-am descris pe Peones, dar îți va fi nesuferit. E greoi, foarte vanitos, pe jumătate spaniol, pe jumătate italian și zdravăn clădit. De înălțime mijlocie, cu umeri și picioare puternice. Mustață mare, neagră. De-a dreptul oacheș. Exală un miros animalic, pe care-l maschează cu parfum. Peones știe pe dinafară toate bordelurile din Montevideo și le tot dă târcoale în căutare de talente noi, cam în felul în care antrenorul adjunct al unei echipe de fotbal a unui colegiu se duce la partidele de fotbal ale școlilor medii, pentru a racola noi jucători. Ei bine, am aflat despre Porringer că-i și el un fel de maniac al bordelurilor. Mă întrece cu mult în îndrăzneală, deși o face pe tăcute. În ce mă privește, m-am potolit. Zău că prea am mult de lucru. Dar Porringer și Peones s-au împrietenit bătând împreună bordelurile. Nu-i chiar modul cel mai discret să-ți faci un agent, dar în cazul acesta a fost un mijloc pe care te poți bizui când e vorba de a consolida o relație. Și te rog să nu spui *biata Sally Porringer;* sunt sigur că Sherman își are motivele lui.

Mai acum vreo trei luni, Oatsie a făcut pasa cu Peones. Iată antecedentele sale. Peones nu numai că-l urăște pe Capablanca, dar l-a și indus în eroare sistematic asupra lui Sonderstrom și Porringer, insistând că erau *bona fide*[1] oamenii Departamentului de Stat. Imaginează-ți încurcătura lui (și a lui Oatsie) când Howard i-a trântit-o lui Capablanca că prânzul se ținea sub auspiciile Agenției de Informații a Colosului din Nord. Peones a fost turbat de supărare după masa cu pricina, dar Porringer și-a pus în valoare abilitatea.

– Privește lucrurile în față, Pedro, i-a zis el; numele întreg al lui Peones este într-adevăr Pedro Peones. De luni și luni de zile ne dăm toată osteneala cu tine și nu vrei să mergi cu noi. Am încercat să-l strunesc pe șeful meu, dar e nerăbdător. Vrea să știe fără ocolișuri: cât îți dăm ca să lucrezi cu noi?

– Avem noi o vorbă, i-a răspuns Peones: „Integritatea nu se cumpără pe bani, în rest – tot ce vrei".

– Iar noi spunem: „Fiecare om își are prețul lui".

– Prețul meu e secret, pus sub sigiliu.

– Și unde, mă rog?

– Păi, am să-ți spun, Sherman, e cam secret, dar ție ți-l spun: stă sub sechestru în propriile mele *cojónes.*

Kittredge, când mi-a povestit Porringer convorbirea lor, nu mi-a venit să-l cred. Prețul lui Pedro Peones era situat în testiculele lui mari, nu încape îndoială. Se pare că a fost aici o fată, prin bordelurile din Montevideo, atât de frumușică și de talentată, încât cu vreo câțiva ani în urmă s-a dus să facă avere la Havana. Între timp, a devenit o legendă din Marea Caraibilor până în America de Sud. Numele ei, adică numele sub care lucrează, e nici mai mult, nici mai puțin decât Libertad la Lengua (ceea ce în traducere liberă nu înseamnă atât Libertatea cuvântului, cât: „Slobozește-ți limba!").

Va să zică, în ultimul timp Libertad a intrat în corespondență cu Peones. E iubirea vieții sale. Dacă CIA i-o aduce de la Havana la Montevideo – prin libera ei consimțire, firește –, el e gata să lucreze pentru noi. Astfel, via Peones,

---

[1] În original, în limba latină (de bună credință) (n. tr.).

o mare parte din Uruguay ar fi la dispoziția noastră: personalități selecte ale Guvernului, dosarele unor afaceri, compania de telefoane, grosul ambasadelor și informatorii politici din rândurile organizațiilor de stânga. Peones încheie spunând în engleză: „Țara mea vă aparține".

Porringer a raportat oferta la Stație. Promisiunile lui Peones sunt uriașe, dar poate fi el crezut că le va și duce la bun sfârșit? Odată fata revenită, nu ne-am mai putea descotorosi de ea. Și dacă nu-i iese pasiența? Mai mult: ne-o putem oare permite? Dacă-i merge atât de bine la Havana, mutarea ei s-ar putea dovedi, sub raportul costurilor, de-a dreptul prohibitivă. Nu, ne promite Peones, cheltuielile nu vor fi intolerabile. Fata e sinceră când spune că vrea să se întoarcă la el. Între ei e vorba de marea iubire, îi mărturisește el lui Porringer.

Mai mult decât atât, zice Pedro, nu vom avea de suportat decât cheltuielile inițiale. Odată ajunsă aici, o va plasa într-una din numeroasele proprietăți (bordeluri) din cele mai bune, pe care le are deja sub oblăduirea sa. Va fi Super și Deluxe. Montevideana.

Și așa, o mulțime de cablograme și-au luat zborul încoace și încolo, în contul costurilor prevăzute. Sub raport economic, s-ar putea să nu fie chiar așa de prohibitiv pe cât ne temeam. (Cu două mii de dolari, fata va ajunge aici, cu arme și bagaje, călătorie la clasa întâi, cu bacșișuri cu tot.) Ba încă și mai mult decât atât, EH2 își are el cărările lui, care duc unde trebuie, la Groapa cu ceață. Așa aflu cât se poate de curând că, în timp ce unii COS se întorc cu buzunarele goale drept răspuns, alții, ca Howard, vin cu desaga plină. Ai dreptate. Hunt vorbește despre bani tot timpul și are mai multe sinonime pentru cecuri și bani lichizi decât oricare dintre cei pe care i-am întâlnit vreodată. „Are vreo idee Libertad asta cam câți marafeți ne costă să-i aducem fundul încoace?" e unul din comentariile sale. Moneda-hârtie devine la el „lăptucă", dar mai sunt și „pieile de broască", „roțile de căruță" (pentru dolarii de argint, așa cum am descoperit), precum și „gologanii". „Pitaci", „creițari", „pițule", „bolivari". E plin de haz când își dă drumul.

Spre surprinderea mea, piedica cea mai serioasă este Stația de la Havana. Howard suspectează Secretariatul Caraibean că o foloseau pe Libertad pentru misiuni speciale, dar se pricepe el cum să tragă sforile la I-J-K-L, așa încât impasul a fost depășit. Am pus mâna pe ea. Ne cam miram însă ce le venise celor de la Havana să ne toarne nisip în motoare.

Oricum, Pedro e atât de fericit, că acum ne tot dă târcoale din motive profund sentimentale: *Delirium Peones.* Dintr-un impuls de generozitate excesivă – pentru că fata n-a sosit încă –, Pedro a și interceptat liniile telefonice ale superiorului său atât de detestat, Salvador Capablanca. Postul nostru de ascultare ne și dă confirmarea de care aveam nevoie – Luis Batlle, președintele Uruguayului, este chiar mai prosovietic decât ne așteptam. Capablanca este cu totul la mâna lui. De bănuit, bănuiam noi ceva, dar confirmarea unui fapt față cu simpla bănuială e ca o masă bună pentru un pântece gol.

Apoi vine lovitura cea mare. După confirmarea prin cablogramă că Libertad a pornit încoace, Peones se-apucă și-i ține următorul discurs lui Porringer:

– Sherman, zice el, eu sunt un om care trăiește în conformitate cu propriile sale valori. Valoarea cea mai înaltă la care accede un bărbat este aceea de *caballero*. Și veți vedea în curând cât de *caballero* pot fi.

Dar știi că s-a ținut de cuvânt? Își pregătise dinainte recompensa. Cu vreun an în urmă, a obținut concesiunea unei vile situate lângă Ambasada sovietică, pe bulevardul España. În cele douăsprezece luni care au trecut, Peones a preferat să nu câștige din chirii – abia dacă încasează suma cu care să-și achite cheltuielile de la o familie care, în schimbul chiriei scăzute, a fost de acord să se mute în decurs de o săptămână de la primirea unui preaviz. Instinctul lui s-a dovedit îndeajuns de ager ca să-i spună că noi am da mult să ne putem instala oamenii într-o clădire ca aceea, dar n-a făcut nici un pas înainte de a fi sigur că avem destulă încredere în el pentru a i-o readuce pe Libertad aia a lui la Montevideo.

Dacă Sonderstrom ar mai fi aici, el s-ar îndoi de recompensa asta neașteptată, iar Hugh ar trata-o ca pe o momeală. Până și Gatsby și Kearns au vorbit fără înconjur. Dar dacă KGB-ul a înțesat deja cu microfoane vila de lângă Ambasada sovietică și Peones ne atrage în capcană?

Hunt trece repede peste aceste argumente.

– Ne vom folosi de casă doar ca de-un post de unde vom ține sub observație ograda rușilor, până vor veni oamenii noștri din serviciul de securitate să o verifice. Și chiar dacă rușii au înțesat vila, ce mare lucru vor auzi?

Nu, hotărâm noi, n-au ce auzi dacă vom instala pe cine se cuvine. Trebuie să fie niște inși neținuți la curent cu activitatea noastră, dar îndeajuns de răbdurii pentru a rămâne ceasuri întregi în dosul perdelelor de la fereastră, pregătiți să pună în funcțiune aparatul de fotografiat Bolex H-16, ori de câte ori cineva intră sau iese din Ambasadă. Fiind spre sfârșitul sezonului și deoarece aici, în aprilie, e mai cald decât la Washington în octombrie, ne așteptăm ca, înainte de instalarea anotimpului rece, unele recepții să mai fie ținute în grădină, chiar sub ferestrele noastre. Evident, trebuie să facem rost de chiriașii potriviți. Dar de unde? În această privință, nu vrem să ne bizuim pe Peones.

Hunt decide să-l pună la treabă pe Gordy Morewood și în curând ne alegem cu o familie compusă din tată, mamă și fiica lor în vârstă de treizeci de ani. Îi instalăm în vilă. Sunt niște refugiați evrei respectabili, care au fugit de naziști și au sosit la Montevideo cam prin 1935. Se numesc Bosqueverde, o traducere, cred, a numelui original din germană. Poate ca acesta să fi fost Grünewald. Nu l-au mai transpus însă și pe Hyman în Jaime. Așadar, el este Hyman Bosqueverde, soția lui se numește Rosa, iar fiica lor Greta. Ei îi spun Gretel. Alcătuiesc o pereche timidă și foarte retrasă, cu o fiică urâțică și stângace, dar sunt o familie unită. Dacă fata strănută, mama tremură de frig. Cunosc toate lucrurile astea, pentru că Howard m-a însărcinat cu protecția lor.

Știi, nimeni dintre noi nu îndrăznește să li se adreseze celor din familia Bosqueverde în engleză (și-i păcat, pentru că o vorbesc binișor), dar asta ne-ar trăda în caz că KGB-ul a împânzit vila. Așadar, au fost nevoiți să apeleze la mine. Germana mea nu-i mare scofală de capul ei, dar mă descurc trântind un puternic accent spaniol peste ea. Nădăjduim că, în cazul că cei de la KGB ne ascultă, își vor închipui despre mine că sunt vreun amic spaniol de-al familiei Bosqueverde, care încearcă să-și îmbunătățească pronunția.

Oricum, ce am eu de făcut e simplu – niște mărunțișuri, acolo. Ca o compensație pentru locuința lor gratuită, alde Bosqueverde au obligația să țină pe cineva de gardă lângă aparat, de dimineața de la șase și până se lasă întunericul. Pentru că fata lucrează ca bibliotecară, presupun că ea prestează mai puține ore decât părinții ei. Îi vizitez tot la trei-patru zile o dată, să le aduc peliculă proaspătă și s-o iau pe cea folosită. Developăm marfa într-un laborator sigur, după care, înarmat cu un aparat de proiecție și un ecran, stau ceasuri întregi și studiez sosirile și plecările pe poarta din față a Ambasadei sovietice, pregătit să lipesc un număr pe orice mutră nouă. Ulterior, filmul este expediat în Cockroach Alley, unde Divizia pentru Rusia Sovietică are posibilitatea să pună un nume persoanelor și să le deschidă dosare. Cum rezultatele lor ajung la noi, viața devine mai interesantă. Unul dintre chipuri, de exemplu, aparține unui ștab al KGB-ului. S-a prezentat la Ambasadă în două rânduri și a plecat de fiecare dată după o vizită de o jumătate de ceas, ca pe urmă să zboare înapoi la Paris, fapt pe care l-am putut stabili via AV/OUCH-2, cel de la Controlul pașapoartelor. Firește, nu știm ce-a căutat aici, dar cei din Divizia pentru Rusia Sovietică și-au mai căpătat un pai pentru cuibul lor uriaș.

Recepțiile în aer liber sunt altă poveste. Până acum am fotografiat două și am urmărit rolele absorbit, de parcă aș fi stat pe marginea unui lac pe înserate, studiind jocul luminilor în apă. Imaginea de care mă folosesc pare cam nelalocul ei, pentru că alde Bosqueverde nu-s niște fotografi îndemânatici, iar rezultatul aduce cu filmele proaste de familie, executate cu un aparat telefoto. Salturile de la un plan la altul sunt destul de abrupte ca să-ți dea sentimentul că te afli într-un ring de lupte și adversarul tău tocmai te-a aruncat peste mai bine de jumătate din saltea. Totuși, studiez filmul în întregime, o dată și încă o dată, doar-doar voi da peste niște indicii asupra relațiilor personalului din Ambasada sovietică și n-am cuvinte să-ți spun cât te poate absorbi această activitate. Parcă aș urmări un film de Roberto Rossellini. Mă simt tentat să-ți spun mai multe, dar mai bine să așteptăm până la recepția următoare, programată pentru sâmbăta care vine. Am și primit invitații pentru personalul Ambasadei americane, și, întrucât Ambasadorul nu se va duce, ar urma să-l înlocuiască Hunt, în calitatea lui de prim-secretar, iar eu l-aș putea însoți. Ce splendidă scenă suprarealistă ar mai fi, dacă aș participa la recepție, unde voi vorbi cu rușii, știind că-i voi putea studia ulterior pe îndelete. Howard cântărește argumentele pro și contra. Se teme că, în cazul că au microfoane instalate, mi-ar putea recunoaște vocea. Îți voi transmite concluzia lui săptămâna viitoare.

Deocamdată, dă-mi voie să ți-i descriu pe chiriașii noștri. Sunt, după cum ți-am spus, scutiți de chirie, iar Hyman își câștigă pâinea cea de toate zilele dând lecții de ebraică unor elevi care se pregătesc pentru Bar-Mitzvah. Se vede că aici, la Montevideo, există o comunitate evreiască destul de mare. Acești Bosqueverde pur și simplu mă fascinează. Reprezintă prima familie de evrei cărora le-am trecut pragul vreodată și mă interesează toate gesturile lor. În serile când îi vizitez, îi găsesc aproape întotdeauna bându-și ceaiul în pahare și luând, destul de des, o cină frugală. Uneori, aceasta e formată din hering rece cu lapte acru și ceapă, iar mirosul mâncării, care nu-i neplăcut, umple încăperea. Întotdeauna mă invită la masă și întotdeauna îi refuz (căci instrucțiu-

nile mele îmi interzic să mă angajez în conversații mai lungi cu ei și, desigur, să aduc vorba despre peliculă și echipament. Sunt instruiți să-mi înmâneze materialul obținut în tăcere).

Uneori, îl găsesc pe Hyman Bosqueverde împreună cu unul din elevii săi într-un ungher departe de aparatul fotografic, și ascult recitalul în ebraică de parcă aș asista la un ritual magic. Bărbatul și copilul poartă pe cap tichii și eu îi privesc pe amândoi ca pe posibile arcane. Ia gândește-te! Se pregătesc pentru Bar-Mitzvah, înconjurați de toate astea. Când dau să ies, bătrâna doamnă mă trage în salon și acolo îmi suflă la ureche, cu un puternic accent german-cu-idiș:

– Te rog, aveți grijă de domnul Morewood. Își dă atâta osteneală pentru voi.

– *Ja, sí, ja,* o asigur eu zâmbind și o părăsesc zuruind rolele de peliculă folosită din punga de hârtie (din care răsare, totuși, o franzelă). Odată în stradă, pornesc agale, străbătând cele trei corpuri de case care mă despart de mașina noastră de rezervă, oprindu-mă din când în când să văd dacă nu sunt urmărit. Până acum *nichts.*[1]

Pe traseul spre hotelul meu, mă tot gândesc la evrei. Reprezintă numai a opta parte din mine, eu însă reacționez printr-un ecou ciudat, cu toată ființa mea.

E vremea să mă culc. Transmite-i toată dragostea mea finului meu, ție și alor tăi.

Harry

12

14 aprilie 1957

Preascumpă Kittredge,

Recepția e mâine și Hunt a decis să mă ia cu el. Are curaj, nu-i vorbă, iar mie-mi face plăcere. Cunosc terenul, l-am jalonat și acum sunt îndreptățit la răsplată. Firește, va trebui să fiu de trei ori mai precaut când va fi să mai trec pe la familia Bosqueverde, altfel vizitele le vor reveni lui Kearns sau Gatsby (care mă cam invidiază pentru că Hunt îmi arată tot mai multă simpatie – în privința asta, ai avut perfectă dreptate), dar, în schimb, îmi face plăcere. Să-ți sorbi cocteilul în ograda inamicului – oare câți se pot lăuda cu o asemenea experiență?

Drept urmare, azi nu prea am avut chef de lucru, am plecat devreme de la slujbă, iar acum simt nevoia urgentă de a-ți scrie. Îmi desfășor munca în atâtea locuri, încât am impresia că-ți transmit doar aspecte parțiale. Încă din prima zi, Hunt s-a arătat fascinat de colaborarea mea cu AV/ALANȘA. În curând avea să-mi procure lozinci, pe care eu urma să li le transmit. Ce vrea el e să vadă – înscrise pe pereți cu litere de cinci picioare – sloganuri ca:

[1] În original, în limba germană (nimic) (n.tr.).

MARXISMO ES ODIOSO, sau – curată bombă de mare tonaj – MARXISMO ES MIERDA[1].

– Howard, îi spun eu, nu cred că puștanii mei vor vrea să scrie *mierda*. Or fi ei de prin mahalale, dar în privința asta sunt foarte reținuți.

– În țările sărace, îmi declară Hunt, scatologia are un impact al dracului de mare. Lasă-mă să-ți povestesc ce le-au făcut chinezii japonezilor, în timpul războiului. Și mi-a prezentat o istorie întreagă despre cei din OSS, care le dădeau distribuitoare cu spray puturos unor puștani chinezi, să împroaște cu ele turul nădragilor ofițerilor japonezi ieșiți la plimbare. Peste cinci minute, ofițerii trăsneau de parcă se scăldaseră în rahat.

– Ce terfelire a obrazului, pentru japonezi, a spus EH2.

– Da, zic eu, e-o poveste pe cinste. Simte că-i rezist și mă lasă deocamdată în plata Domnului.

Și totuși, se pripește. Îmi cere să măresc accelerația cu Chevi Fuertes, iar eu rezist din nou. Chevi se împacă bine cu mine. Pentru cititorii mei devotați de la Secretariatul nostru de la Washington, am trasat un tablou destul de amănunțit al personalităților aflate la cel mai înalt nivel al PCU, precum și ce legături au unele facțiuni ale PCU cu sindicatele, și cu care anume. Porringer, care s-a ocupat în ultimii doi ani de zile cu aceste probleme, susține că materialul obținut e bun, dar nu aduce nimic nou – îmi displace să cred că e un fel de răzbunare pentru oul spart. În orice caz, Howard îmi pretinde să-l zoresc pe Chevi, convingându-l să instaleze vreo două microfoane secrete în birourile PCU. Ceea ce nu-i mare lucru. Trebuie doar să înlocuiești întrerupătoarele lor de modă veche din pereți – folosite actualmente (care au forma unor clanțe rotunde de ușă, din porțelan alb) – cu un rând de întrerupătoare noi, arătând exact la fel, dar prevăzute cu un microfon în miniatură și cu emițător. Gatsby a reușit să închirieze un spațiu pentru un post de ascultare, aflat îndeajuns de aproape de sediul lor, de unde va putea recepționa aceste transmisiuni la mică distanță. Hunt pretinde așadar că treaba-i montată și tot ce avem de făcut e ca Chevi să-și ia cu el șurubelnița.

Neajuns: sediul e bine păzit. Chevi face de gardă acolo o dată pe săptămână. El, împreună cu un alt membru al partidului, rămân peste noapte. Deoarece PCU ajunge cu vigilența până la paranoia în ce privește măsurile de securitate, cei doi trebuie să rămână tot timpul împreună. Nici măcar nu au voie să coboare jos în hol, la baie. Li se lasă o găleată. Regulamentul însă e încălcat. O dată pe noapte, însoțitorul lui Chevi se duce pentru zece minute la closet. Pe asta se poate conta. În aceste zece minute, Chevi ar putea să înlocuiască întrerupătorul cu un altul. Dar dacă lucrurile merg prost, nici nu îndrăznesc să mă gândesc ce-ar putea păți Fuertes. Nu sunt sigur că i-ar face vreun rău fizic, dar va fi cel puțin terminat pentru ai săi pentru totdeauna. (Într-un sens, în propriii săi ochii, el este deja terminat.) Firește, trebuie să iau în considerație întrebarea dacă nu cumva îmi protejez agentul dincolo de limita rezonabilă. Ceea ce ar fi la fel de rău ca și în cazul că aș fi prea indiferent. În orice caz, sunt presat să-l zoresc pe Fuertes, și cred că o voi face. De exemplu,

---

[1] În original, în limba spaniolă (Marxismul este odios; marxismul este un rahat) (n. tr.).

Gatsby, sub tutela lui Sherman, a preluat legătura cu un activist de sindicat cu vederi de centru, care ne va informa asupra unui număr de sindicate de stânga. Hunt vrea mai mult. „Ne aflăm aici să ne războim cu roșiii", zice el, „nu să le dirijăm dezvoltarea socială". Așa încât Gatsby a fost forțat să folosească bombe puturoase. În vremea din urmă, am împrăștiat două mitinguri de stânga cu ajutorul unor studenți de dreapta, recrutați de Gatsby (prin Gordy Morewood) în ultimele trei luni. Hunt susține că, prin folosirea acestor „cine-eu", reușești o dublă lovitură:

– Pe de o parte, cel care le cade victimă se simte readus la vârsta copilăriei. Numai pruncii neputincioși trăiesc înconjurați de asemenea mirosuri. Astfel, dispare ceva din capacitatea acestor lideri de a se lua în serios, pur și simplu sunt decăzuți din ea. Pentru un lider sindical, înseamnă o lovitură vitală.

Gatsby, pe care nu cred că ți l-am descris, are părul de culoarea nisipului, e pirpiriu, pistruiat și, într-un cuvânt, nu prea ai ce descrie la el. N-a prea fost el niciodată o apariție, nici măcar pe când purta mustață, aceasta, din întâmplare, destul de închisă la culoare pentru a contrasta cu părul lui blond, dar Hunt l-a convins să și-o radă. Acum e cu totul insipid.

O ultimă notă despre bombele puturoase. Cei din grupul meu AV/ALANȘA de la unu la șapte au fost înarmați până acum cu pușcoace cu arșice. Hunt pretinde că „cine-eu" le-ar ridica moralul. Spre surpriza mea, chiar așa și e. La ultima lor acțiune, AV/ALANȘA 1-7 au fost încolțiți de un grup de stânga, pe care-i păcăliseră mai înainte, dar se vede că arșicele și-au făcut datoria. În următoarea lor ieșire, au de gând să scrie cu vopsea MARXISMO ES MIERDA pe zidul unui mare magazin aproape de centrul orașului.

Următoarea ieșire îmi aduce aminte că familia Porringer vine și ea la recepția sovieticilor. Mă simt exact ca Anthony Trollope. O va convinge oare Herrick Hubbard pe doamna Porringer să danseze cu rușii?

Al tău, Harry

15 aprilie 1957

Kittredge,

Aș fi vrut să nu-ți fi trimis scrisoarea de ieri. Acum aștepți de la mine niște vești pe care nu ți le pot oferi. Rușii au anulat recepția. Scuza lor este că *rezidentura* lor, Samoilov, ar fi bolnav de gripă. Asta-i o nerozie. Știm noi bine. O verificare rapidă prin Bosqueverde ne-a confirmat că Samoilov a intrat și a ieșit azi-dimineață din Ambasadă în mai multe rânduri.

Dar pe cine crezi tu că am îndrăznit noi să trimitem la ușa familiei Bosqueverde, ziua-n amiaza mare? Am realizat o capodoperă în miniatură. Un alt tur de forță al antipaticului domn Morewood. Ori de câte ori vrea să vorbească de la un telefon public cu domnul Bosqueverde, Gordy dă telefon unui nepot al acestuia, în vârstă de doisprezece ani. Cum băiatul locuiește aproape de vilă, iese pe poartă târșâindu-și picioarele, cu tichie pe cap, chipurile să-l viziteze pe profesorul său de ebraică. Probă de *pointillism*, cu întreaga paletă a ar-

tei spionului în ea. Aș vrea să mai avem unul ca Gordy – sunt atâtea de învățat de la el.

În felul acesta, Hyman Bosqueverde ne-a transmis din gură-n gură că Samoilov era bine-sănătos. La întrebarea de ce a fost amânată recepția, nu am obținut încă răspuns. Am comunicat Secretariatului, care a luat legătura cu Divizia pentru Rusia Sovietică. Analiza lor conchide că gesturile de prietenie ale lui Hrușciov față de Occident au drept scop să amâne constituirea forței nucleare în cadrul NATO. Invitația pe care ne-au făcut-o nouă, aici, la Montevideo, ar fi doar ecoul îndepărtat al unui asemenea gambit. Ceva-ceva totuși n-a mers sau s-a întâmplat peste noapte, și ei și-au retras ramura de măslin. O verificare generală asupra recepțiilor date de ambasadele sovietice ne arată că, din totalul lor, au fost decomandate doar două asemenea petreceri, la care am fost poftiți și noi – și anume tentativa de la Montevideo și o recepție de la Johannesburg.

Interpretarea rezultată – după trei consultări telegrafice – este că rușii ne indică faptul că are loc o răcire a relațiilor, dar una minoră și nu una majoră. Ca dovadă că recepția a fost anulată, ceea ce sună mult mai bine decât dacă ne-ar fi retras invitația numai nouă, celor de la Ambasada americană. Doamne, cum se poate pierde o zi! Sunt plouat. Și Barry Kearns e în toane foarte rele. A fost nevoit să-și strice toată dimineața și după-amiaza la mașina de cifrat-descifrat, tot luând legătura cu Divizia pentru Rusia Sovietică. Ori de câte ori Kearns face cea mai mică eroare, Pilulele Amare devin îngrozitor de scârboase. (Codul comunicărilor cu ei se schimbă din oră în oră.) Kearns a uitat că Washingtonul, grație intrării în vigoare a orarului de iarnă, nu mai este în urma noastră cu șaizeci de minute, așa încât imaginează-ți ce i-au auzit urechile drept răsplată. Eroarea lui Kearns îi costă pe cei de la Pilulele Amare vreo nouăzeci de minute de căutare în Marea Ladă cu Mesaje Pierdute, până i-au dibuit mesajul. Uite o mostră din ce ne-au răspuns:

DATAV IITOA REPRE ZINTĂ CERTI FICAT ULDET ÂMPIT

Te voi scuti de restul bilețelului dulce. Divizia pentru Rusia Sovietică trebuie să fie alcătuită din creaturi cu lentile groase la ochelari, cu țeste pe jumătate pleșuve, cu nasuri de ciocănitoare și dispoziție bilioasă. Bietul Kearns. Nu ți l-am descris nici pe el, dar el e haina noastră rău croită și pusă cu furca. Șase picioare și patru țoli, cântărește cât nici nu te-ai aștepta, poate că e unul din cei mai grei oameni ai agenției, slănină-berechet, bagi degetul în ea și intră fără să facă gaură. Habar n-am cum de-a putut juca golf pentru Sonderstrom, deși aud că-i destul de îndemânatic încât să trimită o minge lungă și că, deși cusurgiu, e un jucător de golf pe care te poți bizui. Pe sacul său de golf însă acum se adună praful. Sub conducerea posacă a lui Hunt, incompetența lui începe să devină evidentă. Intră în panică și poate zăpăci lesne o procedură de intrare în legătură. Kearns mai are și un sistem al lui jenant de a glumi cu cei de la Secretariatul pentru Argentina și Uruguay. Există un protocol în expedierea unei cablograme, l-aș putea numi chiar un panaș, care lui îi lipsește. În timp ce Hunt îl are. Iată ce le-a trimis Hunt în ultima săptămână celor de la Secretariatul pentru Argentina și Uruguay:

NU MI-A SPUS-O NIMENI, DAR CRED CĂ ASTĂZI ESTE A ZECEA ANIVERSARE A STAȚIEI NOASTRE DIN URUGUAY.

PRIMIM CU RECUNOȘTINȚĂ DARURI ȘI FELICITĂRI. NU TRIMITEȚI BANI.

Îmi cam dau seama că un umor de calitatea acestuia nu prea are sorți la tine, dar, date fiind relațiile noastre stresate cu cei de la Secretariat, telegrama își are hazul ei. Ne-au trimis următorul răspuns:

VEȚI APRECIA OARE TREIZECI DE MII DE PENNY AMERICANI, CARE VOR ÎNSOȚI FELICITĂRILE OBIȘNUITE, PENTRU O ACTIVITATE (CA ÎNTOTDEAUNA) PESTE MĂSURĂ DE NESERIOASĂ?

Ei bine, sunt dărâmat psihic, la o distanță de șase mii de mile. Și simt cum ți se dezlănțuie Furiile. Kittredge, încearcă să ierți dezamăgirea pe care ți-o poate produce această scrisoare.

Harry

19 aprilie 1957

Harry,

Mă consider un ofițer operativ care și-a ratat vocația. Știu că atunci când aștept informație și nu o primesc, trebuie să fac față unei răbufniri de mânie atât de teribile, încât ajung la convingerea că strămoșii mei Gardiner mi-au transmis o picătură de sânge druidic. Ultima scrisoare, ca să mă exprim cu blândețe, trăncănește vrute și nevrute din povestea prostului. Ce-mi pasă mie de șeful tău de Stație de mâna a treia și că-și slobozește udul ca Napoleon în oala cu mazăre a uruguayenilor? Cablogramele lui sunt la același nivel cu mentalitatea lui. Faptul că tu apreciezi o asemenea mediocritate îmi inspiră numai oroare.

În timp ce-ți scriu stau la masa lui Harlot și mă uit la broșa ta. Notează că este pentru prima oară când mă refer la Hugh numindu-l cu numele prin care a devenit faimos. Mă întreb care va fi criptonimul glorios al lui Cristopher? TÂRÂTURĂ? PIATRĂ FUNERARĂ?

Broșa,
Broșa ta

20 aprilie 1957

Dragă Harry,

Dacă poți, uită-mi scrisoarea de ieri. Am expediat-o imediat după ce am isprăvit-o, și asta-i tot ce mai țin minte. Orice-ar fi în ea nu poate fi decât neadevăr. Am niște atacuri asemănătoare migrenei, atâta doar că pe mine nu mă doare capul. De aceea și sufăr de amnezii temporare.

Ai renunțat la fata de la bordel sau te tăvălești cu ea în mocirlă?

Mi-e teamă de ce-i mai rău.

Nu mai vreau să corespondăm.

Acesta este un ordin.

Încetează orice legături cu mine.

Hadley Kittredge Gardiner
Montague

Dacă aș fi jurat că nu mă voi folosi de telefonul special, acum acel jurământ ar fi fost oricum încălcat. Telefonul special al Stației noastre era ținut însă într-o debara încuiată a biroului lui Hunt. Cererea mea l-a lăsat rece.

– Howard, i-am spus. Am nevoie de el.

– Îmi poți prezenta motivul?

– Personal.

Așezat la biroul lui, Howard a dat din umeri.

– În cazul acesta, ești în afara regulamentului. De ce nu te duci să dai un telefon de la celălalt capăt al orașului?

– *Este* o chestiune legată de Companie. Persoana cu care vreau să intru în legătură nu va vorbi decât pe o linie specială.

– Hugh Montague. Despre el e vorba?

– Da, domnule.

Howard și-a rezemat coatele de masă și m-a privit printre degetele ridicate și desfăcute.

- Harry, cred că ar trebui să știi, a zis el, că lui Harlot i s-a dus buhul în Agenție pentru o mulțime de motive bune și pentru o mulțime și mai mare de motive rele. Unul din cele rele e că nu poți avea o convorbire ca lumea cu băiatu' decât dacă folosești telefonul special.

– De acord că Hugh Montague e un om plin de subterfugii. Dar se întâmplă că-i vorba despre o chestiune de familie de primă importanță.

Howard și-a arătat firea:

– Telefonul special îmi este încredințat mie, ca șef al Stației. Îmi ceri să fac un abuz.

– Pentru numele lui Dumnezeu, în toată perioada cât am fost la Berlin, m-am putut servi de telefonul special. Era așezat în fundul coridorului, în clădirea Departamentului Apărării. Toți îl puteam utiliza.

– Berlin, mi-a trântit-o Howard, e un loc de desfrâu. Un desfrâu dat în draci, scăpat de sub control.

– Da, domnule.

– Nu-ți pot permite să folosești telefonul meu special într-o chestiune personală. Ar găuri membrana.

– Da, domnule. Dar mă văd obligat să discut o chestiune de familie.

– Credeam că ne-am înțeles.

– Howard, sunt nașul fiului lui Montague, Cristopher. Azi- dimineață am primit niște vești neliniștitoare prin poștă.

– Hugh Montague nu ți-e naș?

– Da, domnule. Nu m-am putut abține: De unde ați aflat?

A imitat măcăitul unei rațe, apropiindu-și arătătorul și degetul mare.

– Am luat masa cu Arnie Rosen, pe când eram încă la Washington.

– Rosen e mai ceva decât un operator telefonic de modă veche, am zis. Spre uimirea mea, Hunt a râs.

– Bravo! Și-a vârât mâna în buzunarul de la vestă și a scos o cheiță. Poftim. S-ar putea să știu cum e când îți faci griji pentru soarta unui copil.

– Mulțumesc, Howard.

– Și după ce-ai terminat, nu astăzi, dar destul de curând, am de discutat cu tine niște lucruri. Nu mă întreba cine, dar vreo doi inși m-au avertizat asupra unuia Harry Hubbard. Mi-au zis că la Berlin ai dat-o-n bară.

– Poate.

– Ei bine, toți o pătesc cu Bill Harvey. Ce-i rău, dacă vrei să știi, e că te-ai combinat cu sfântul care nu trebuia.

Nu i-am răspuns. Eram deja furios la culme și făceam eforturi să-mi păstrez calmul.

– Am putea sta de vorbă la un pahar sau la cină, a zis reluând. S-a uitat la ceas. Hei, am întârziat la masă. Biroul rămâne pe mâna ta. Lasă-l în starea în care l-ai găsit. A râs, ca să mai atenueze din asprimea ultimelor sale remarci, și s-a făcut nevăzut.

Folosirea unui telefon special de la Montevideo n-a fost lucru ușor. A trebuit să trec mai întâi prin releele Buenos Aires-Mexico-Washington. Mi-a luat o jumătate de oră ca să aflu că Harlot nu era de găsit la serviciu, nici acasă, și un alt apel la Informațiile Speciale m-a condus la USTUROIUL SĂLBATIC, numele de cod al telefonului lui Harlot de la „Hambarul". Consumasem un ceas întreg până să dau de omul cu care-mi era teamă să vorbesc.

– Mă chemi în legătură cu Kittredge? mi-a spus Harlot în loc de salut. Aveam din nou impresia că-i aud vocea la capătul unei țevi lungi.

– Da, am zis. Chiar de asta te sun.

– Cum naiba ai pus mâna pe telefonul lui Howard? Ce-ai dat în schimb, o halcă din trup?

– Probabil.

– Nu mă îndoiesc că mult mai mult decât e cazul.

– Hugh, e Kittredge cu tine, la „Hambar"?

– E-n ordine. Sub sedative, dar e bine.

Nu prea înțelegeam cum cineva care era sub sedative putea fi bine, dar probabil că mi-a auzit cuvintele nerostite, pentru că a adăugat:

– Sunt cu ea. Nu-i singură.

– Da, domnule.

A tăcut o groază de timp, iar când a vorbit din nou părea că luase hotărârea să-mi spună mai multe.

—Harry, nu și-a pierdut mințile, știi. A fost surmenată.

– Mi-am făcut griji.

A bombănit.

– Griji? Eu am fost nevoit să-mi încleștez fălcile. Încerca să-i dea în continuare sân copilului și, în același timp, să lucreze; din nefericire, mai experi-

menta și o substanță nouă, de parcă nu i-ar fi fost de ajuns ce avea pe cap. Desigur, cât a făcut-o, nu i-a mai dat sân. Cel puțin până când n-a eliminat substanța.

Nu-mi venea să cred urechilor. Care substanță?

– Kittredge n-ar trece la testarea pe alții fără s-o fi făcut mai întâi pe pielea ei. Dar intervalul ales a fost contraindicat.

– Acum e sănătoasă? am întrebat.

– Ți-am spus. E în curs de vindecare. Sub sedative. Un doctor bun, unul din prietenii mei, îi supraveghează convalescența. Prieten și cu Allen.

– A fost internată?

– Bineînțeles că nu. Menționarea unui episod psihotic în dosarul ei 201 e totuna cu mențiunea că ai făcut cândva parte, în tinerețe, din partidul comunist.

Simțeam că dorea să vorbească. În ce stare trebuie să fi fost!

– Hugh, iartă-mi întrebarea, dar ești sigur că nu trebuie s-o vadă un psihiatru?

– Îi știu eu, a zis Montague. Îi folosim în și în afara Serviciului Tehnic. Eu o înțeleg pe Kittredge mult mai bine decât ei. Nu sunt destul de competenți pentru mintea ei. E sănătoasă, ți-o spun eu. Peste o săptămână, va redeveni ea însăși. Firește, o vreme nu va lucra, iar pe viitor va trebui să evite orice asemenea substanțe. Nu-ți dai seama, a fost ambiția ei. Și e singurul colțișor al minții ei care s-a dezechilibrat. Sunt incapabili să-i înțeleagă opera și adevăratele ei dimensiuni. Iar cu asta poți scoate din țâțâni și o minte sănătoasă.

– Pot vorbi cu Kittredge?

– Doarme și n-am s-o trezesc.

– Pot telefona din nou?

A urmat o pauză lungă. Așteptam un răspuns; răspunsul nu venea.

– Cristopher e cu voi? am întrebat.

– Firește.

– Aveți o soră?

– O femeie de treabă din Maine, pe timpul zilei. Noaptea, dacă se trezește, mă ocup eu de Cristopher. După care a tăcut.

Am vrut să-l întreb despre serviciul lui. Cine-l înlocuia? Kittredge îmi vorbise cândva despre doi subalterni absolut de încredere. Probabil că ei păzeau porțile VAMPIRULUI. M-a apucat panica, nu mare, dar inevitabilă, că telefonul meu era pe sfârșite. Din clipa când ar fi pus receptorul în furcă, rămâneam singur-cuc. În Uruguay.

– Pot suna mai târziu? am mai întrebat o dată.

Tăcerea telefonului încărcat de electricitate statică semăna cu bâzâitul a miliarde de ființe infinitezimale.

– Harry, cercetează-ți conștiința, a zis Harlot. Te-ai purtat ca un ticălos. Îți cer să încetezi corespondența cu Kittredge.

Prima mea reacție a fost să mă întreb dacă citise scrisorile sau doar știa de existența lor.

– Dumnezeule Sfinte, Hugh, am zis în cele din urmă. Cred că ea trebuie să hotărască.

– Harry, pentru o femeie talentată și ambițioasă, nașterea unui copil este ca gaura lăsată de o lance. Trebuie să se vindece. Renunță așadar la scrisori. E dorința mea și a ei.

– Voi cere o permisie.

– Poate o și capeți, dar nu-ți voi îngădui s-o vezi.

– Hugh, nu mă omorî. Mă găsesc la șase mii de mile distanță.

– Ei bine, ai prilejul să descoperi ce-ai făcut. Sentimentul meu cel mai neplăcut, acum că, pentru câteva scurte momente, suntem vrând-nevrând legați de adevăr, este că tu, Harry, nu ești destul de tare. Nu pentru meseria pe care ți-ai ales-o. Dovedește-mi că greșesc. Scufundă-te în muncă. Ia-ți concediu de la noi timp de un an de zile, până ne revenim.

Și cu asta a închis.

13

Fiind în apropierea hotelului meu, îmi făcusem obiceiul să trec zilnic pe la Poșta Centrală, diminețile, în drum spre slujbă. Sally Porringer îmi lăsa câte o scrisoare. Biletele ei, lucru lesne de ghicit, erau funcționale. Iată o mostră: „Oh, Harry, mi-e atât de dor de tine, pur și simplu mă doare carnea. Hai să ne gândim la ceva pe sâmbătă."

Era totuși plăcut că, undeva, cuiva i se făcea dor de mine. În lunile care au urmat ultimei scrisori de la Kittredge, am făcut dragoste cu Sally mânat de o furie rece. Nu era drept față de Sally, dar o socoteam răspunzătoare pentru pierderea mea, și ne uneam în grabă, ceea ce se prea poate să fi avut un efect invers, urnind cine știe ce morenă înghețată a ființei mele, pentru că îmi spuneam și acum că eram minunat. Vanitatea de mascul, cu ghearele ei de fier, mă îmboldea de aceea din urmă, deși mă întrebam de ce nu eram capabil să mă văd cu femei pe care să le uit imediat. Porringer, de exemplu, nu pierdea ocazia să ne regaleze, pe Gatsby și pe mine, povestindu-ne despre nopțile petrecute prin bordelurile din Montevideo. Dacă Sherman, cu nevastă, doi copii și cu toate îndatoririle de adjunct COS pe cap mai putea zburda „precum cel mai fericit dintre porci cu ultima curvă", după propria expresie a sumbrului, cu obrajii albăstriți de barba rasă și paranoidului Porringer – de ce nu m-aș fi bucurat și eu de una ca asta? Ironia este că începusem să simt chiar o oarecare loialitate față de Sally. Paradoxul unei relații sexuale stă în aceea că întotdeauna te lovești de un fel de contract cu dragostea – nu contează ce fel de con-

tract –, dragostea și viața sexuală nu vor putea fi niciodată total separate. Dacă adăugasem zaiafetului meu clandestin cu Sally toată furia pe care o simțeam că-mi pierdusem mințile pentru cine nu trebuia, și în felul acesta aveam sentimentul că mă îndepărtez tot mai mult de singura femeie pe care aș fi putut-o adora ca pe-o zeiță – cuvinte mari, dar sufeream pentru pierderea îndurată –, toată această furie a mea era nu mai puțin nevoită să se împace cu patima sexuală. Pierderea făcuse din mine o persoană care nu-și găsea locul pe tărâmul iubirii.

Astfel, dragostea s-a strecurat, fie și câte puțin, în sentimentele mele, căci nu o disprețuiam pe Sally prea tare și o compătimeam pentru singurătatea teribilă a vieții pe care o ducea, într-o țară unde printre puținele ființe care o înțelegeau se numărau niște băbuțe cu mania bridge-ului, un amant tânăr, hain și foarte nepăsător, precum și un soț care o înțelegea atât de bine, că n-o pricepea deloc.

– Ce și-o fi zis, că-mi face vreun bine, mi s-a plâns ea odată, când a declarat celor de față: „Oh, Sally e o fată bună“, de parcă aș fi obținut, la întrecerea cusătoreselor, Panglica albastră 4-H? Pur și simplu, uneori îl urăsc pe Sherman. Se consideră atât de indispensabil și e atât de neatent, la care a izbucnit în plâns. În timp ce-o țineam la piept, m-am simțit cuprins de compasiune. O mai priveam încă cu o bună doză de dispreț, dar existau niște limite și pentru încercarea mea de a-mi păstra cele mai nobile sentimente – potirul acela interior de duioșie – pentru Kittredge Gardiner Montague, în timp ce încă mă mai dureau vânătăile pe care mi le lăsase.

Pe de altă parte, gândul la ea mă mâhnea peste măsură. Era oare nebună? Nu trecea noapte să nu mă blestem pentru că nu izbuteam să mă întorc în America. Și totuși ar fi fost fără nădejde, căci, nici vorbă, Harlot era om de cuvânt. Și-apoi, poate că avea dreptate. Poate că era de datoria mea să mă scutur de indolență.

Cu toate acestea, sentimentul că o trădez pe Kittredge ori de câte ori eram cu Sally, în ceasurile noastre de extaz, nu mă părăsea. Fără voia mea, dragostea cu Sally a devenit tot mai plină de atracție. În brațele ei aveam să mă gândesc la Kittredge și să mă întreb dacă era pe vindecate sau dacă nu cumva de aici, de la distanța de șase mii de mile, nu-i voi fi trimis vreun alt trăsnet pe cap.

Să mă scutur de indolență, da. De-a lungul lunilor mai și iunie, m-am simțit ca un miner. Iarna blândă de la Montevideo mi-aș fi putut-o petrece la fel de bine într-o mină de cărbuni din Est. Eram singur în Uruguay și n-aveam cui să-i scriu. Așa că m-am pus pe muncă, exact cum mă sfătuise Harlot. M-am văzut cu Chevi Fuertes de două ori pe săptămână și cu AV/ALANȘA, o dată, AV/OUCH-1 și 2 îmi erau în drum și pe AV/ERAGE, ziaristul homo, cel care se ocupa de pulsul societății, mi l-au repartizat tot mie, o dată ce lui Gatsby i-au fost pasate vechile legături ale lui Porringer cu sindicatele. Și mai

era și familia Bosqueverde (care și-a petrecut iarna fotografiind trecerea oricărei ființe vii pe poarta din față a Ambasadei sovietice, fie că intra, fie că ieșea). Erau ai mei. Iar Howard Hunt mi l-a trecut și pe Gordy Morewood și am avut de furcă cu cererile lui nesfârșite de bani lichizi. Într-unele dimineți mă irita oricine-mi cădea sub ochi. Uneori, când și Porringer, și Kearns, și Gatsby, și eu ne adunam în biroul nostru, la cele patru mese de lucru, înțelegeam din nou cât de lipsite de chip sunt fețele pe care le vezi zilnic. Și cât de cunoscute îți pot fi! Cu fiecare fir de păr crescut aiurea din nările lor!

În cursul acelei ierni uruguayene, care era de fapt vara anului 1957, m-am împrietenit cu Hunt. La două luni de la convorbirea mea telefonică cu Harlot – la „Hambarul", în regiunea Maine-ului, de la distanța aceea de șase mii de mile –, am început să-mi fac drum spre Carrasco, unde luam cina cu Dorothy și Howard de două ori pe săptămână. Dacă înalta prețuire pe care i-o păstram lui Harlot o îngropasem deocamdată ca pe niște provizii care trebuiau păstrate până la întoarcerea mea din lunga călătorie, obișnuința cu acest soi de respect, ca să zic așa umbra lui, am transferat-o asupra lui Hunt. Chiar dacă se purta scârbos, și-ți era la fel de ușor ca acum să-ți fie nesuferit iar peste o clipă să-ți placă, rămânea oricum liderul meu. Descopeream astfel, încă o dată, că aptitudinea noastră de a iubi, atunci când tot restul se prăbușește, se poate travesti în investiții atât de formale ca steagul și biroul nostru.

În toiul tuturor acestor evenimente, într-o dimineață nu prea caldă, nu prea rece, ascultând de obiceiul de a face o haltă la Poșta Centrală în drum spre slujbă, am scos din cutia mea poștală o scrisoare de la Kittredge. Îmi scrisese direct, fără să se mai folosească de valiza diplomatică.

Grajdul

30 iunie 1957

Dragă Harry,

Adresa am obținut-o de la mama ta. Cred că plicul trimis pe cale obișnuită e în regulă. Îți scriu doar ca să-ți spun că mă simt din nou bine-sănătoasă. De fapt, într-un sens restrâns, se poate afirma că înfloresc. Spre părerea mea de rău – modestă –, copilul nu mai suge, ci este hrănit cu lingurița, dar, ca o compensație, îi merge bine. Avem o soră-cu-ziua-jupâneasă, iar eu m-am întors într-adevăr la slujbă și nimeni din prăvălia noastră nu știe că am fost bolnavă. Hugh s-a descurcat, în această privință, cu mare promptitudine. S-ar putea ca Allen să fi mirosit ceva, dar în afara lui, cu siguranță, nimeni. Hugh a avut nerușinarea să răspândească noutatea că eu-și-Kittredge-n-am-mai-avut-un-concediu-de-când-ne-am-căsătorit, un soi de declarație cu care numai el e în stare să se descurce. Firește că a lucrat la „Hambarul", și încă din greu, în timp ce eu încercam să pun ordine în colivia mea cu sticleți. N-o spune nimănui, dar nu tu ai fost cu necazul, nici broșa, nici copilul, nici Hugh – voi toți cei în care începusem să văd niște demoni și monștri care mă asaltau, ci, în realitate, totul s-a datorat celui mai nesăbuit experiment cu un drog fabulos și al naibii de viclean, răspunzător pentru alterarea stării mele de con-

știință, numit LSD. Unii dintre oamenii noștri l-au încercat în ultimii cinci-șase ani, cu rezultate din cele mai fascinante, *dar* neconcludente, iar eu am fost destul de vanitoasă pentru a lua decizia experimentării lui pe seama mea, încercând să urmăresc impactul LSD-ului asupra lui Alpha și Omega. Nu mai e nevoie s-o spun, Alpha și Omega au avut îngrozitor de furcă.

Iată de ce această scrisoare este una de scuze. Îmi aduc aminte doar atât, din plonjonul meu în adânc, cât să fiu sigură că trebuie să fi fost de neiertat. Am vrut să ți-o spun și până acum, de câtăva vreme încoace, dar n-am îndrăznit să apelez la vechiul nostru aranjament cu valiza diplomatică. Hugh mi-a interzis să-ți scriu și până la un punct așa e corect. Cred că eram pe cale să-mi inculc o viață dublă. Castă, dar nu mai puțin duplicitară. M-am jurat lui Hugh că nu-ți voi scrie decât dacă-i spun lui mai întâi, mi-am făcut cruce când am zis-o, așa încât jurământul e rupt prin această scrisoare. După cum vezi, am ales oricum riscul.

Spun adevărul afirmând, așa cum am mai făcut-o, că sunt sănătoasă. Și zău că-l iubesc pe Hugh mai mult decât oricând. S-a purtat cu mine extraordinar, cât am locuit în Maine, cu mână forte, dar atât de atent. Mi-am dat astfel seama cât de mult ne iubește, pe mine și pe copil. Înainte nu realizam. Izvorul dragostei sale vine din adânc, de la o mie de picioare adâncime. Fără el, cred că aș fi pierdut și mai mult timp și mi-aș fi pierdut și mințile, încă mai nechibzuit.

Prin asta vreau să spun totodată că mi-e dor de tine și de scrisorile tale. Dar am răbdare. Voi mai aștepta alte trei sau patru luni, pentru a-i dovedi lui Hugh că nu fac recidive de nici un fel. M-am întors printre cei sănătoși, dar mai trebuie să i-o dovedesc și lui, și până în toamnă – când pe la tine va fi primăvară – îi voi spune că doresc să-ți scriu din nou, iar dacă nu mi-o va permite, ei bine, vom vedea. Ai răbdare.

Gândește-te la mine ca la verișoara ta, cu care te poți săruta, dar și să faci dragoste. Uraaa! *Din păcate.* Te voi iubi mereu, într-un fel atât de aparte, dar mi se-ncălzește inima de pe acum și mă simt alinată, mărturisesc, fie și numai gândindu-mă la tine care ești atât de departe.

Amitiés[1],
Kittredge

P.S. Hugh nu a văzut scrisorile. I-am mărturisit că am întreținut corespondență, dar numai ca niște liceeni îndrăgostiți, și-atât. Asta a înghițit-o, pentru că a văzut-o cu ochii lui ori de câte ori ne-ai vizitat. Mărturisirea mea îi confirma deci propria perspicacitate. N-am îndrăznit să-i povestesc și cât de candizi am fost în alte privințe. N-ar fi înțeles și nu mi-ar fi iertat-o.

Am mințit și atunci când i-am spus că ți-am distrus scrisorile în noaptea când am luat LSD. Vezi tu, până și în toiul nebuniei mele, m-am priceput să mint.

---

[1] În original, în limba franceză (cu prietenie) (n. tr.).

14

Respectam convenientele chiar și atunci când eram numai trei la cină. La masa lor lungă și frumoasă, Howard se așeza întotdeauna la un capăt iar Dorothy, la celălalt. Dacă ei doi erau absolut snobi, eu învățam, în schimb, că a fi acceptat de asemenea oameni echivalează cu un fel de recompensă: ești scăldat în apă sfințită. Cum vizita lui Howard la Grajd îl mai ustura încă, cu atât mai tentantă le putea părea persoana mea, nu numai din cauza strămoșilor mei Hubbard, dar și ca unul care le putea fi furat celor doi Montague. Lui Howard nici nu-i trecea prin cap ideea că există indivizi pentru care aspirațiile mondene rămân o imposibilitate. Cred că unul dintre motivele pentru care-mi plăcea era și faptul că deseori mă simțeam superior lui.

La slujbă, firește, aveam de plătit pentru aceste atenții. Una dintre atribuțiile mele consta din a-i duce rapoartele de peste zi acasă, în serile când își petrecea după-amiezele bătându-se pe burtă cu uruguayenii de la Jockey Club. Curând, Porringer și echipa au intuit că ce făceam eu nu se rezuma la un simplu act de serviciu, ci eram candidat sigur la o invitație la masă. În serile când lucram ca ofițer operativ, Gatsby sau Kearns sau chiar Oatsie în persoană aveau să ia drumul de douăsprezece mile în roți, de-a lungul acelei Rambla ce duce la Playa Carrasco, unde locuia familia Hunt, într-o vilă albă ornată cu stuc, cu acoperiș de țigle roșii, la numai două străzi distanță de malul mării, dar colegii mei nu prea erau invitați la cină. Delicatețea față de cei inferiori din punct de vedere social nu se număra printre virtuțile lui Dorothy. M-am înfiorat la gândul că Sally i-ar putea cădea în gheare. Nici gândul la un Kearns așezat la masă nu era mai norocos. Avea o nevastă cât se poate de subțire și ei doi, alături, alcătuiau o priveliște de-a dreptul bizară. Disproporția dintre ei era suficientă să-i umfle nările lui Dorothy. Întrucât Jay Gatsby absolvise la The Citadel iar soția lui, Theodora, venea dintr-un stabiliment educativ pentru domnișoare cu bună faimă, din sudul Statelor Unite, numit Atkins Emory (sau cam așa ceva), s-ar fi putut ca asta să le smulgă o a doua invitație la alde Hunt, dar nu mai mult.

Cea mai rea după-amiază pe care am petrecut-o cu Sally a fost în ziua premergătoare sosirii lui Howard și Dorothy la familia Porringer, la cină, prin care le întorceau vizita. Calitatea cea mai formidabilă a lui Sally, darul ei de a suspenda orice judecată în întreg răstimpul celor treizeci de minute de concupiscență, se spulberase. Am făcut dragoste cu un trup rigid și cu minte clocotind de frică mondenă. Hunt se putea băga el într-o chestie ca MARXISMO ES MIERDA și putea s-aducă cutii cu pușcoace de „cine-eu" fără să arunce o privire în urma lui, dar era în stare să nu-i facă nici o plăcere să ia masa cu oameni care nu știu cum se servește. Iar în ce-o privea pe Dorothy, cu ea lucrurile stăteau și mai rău. La standardul neînduplecat al optimii ei de sânge

Sioux Oglala și la strămoșii lui Harrison, se putea adăuga titlul abandonat între timp al doamnei Hunt: Dorothy fusese măritată cu marchizul de Goutière și locuise cu el la Chandernagore, unde, așa cum ți-o putea spune Howard, „se afla și cuibul familiei Goutière. Aproape de Calcutta."

N-am aflat niciodată dacă familia Goutière era franco-hindusă, sau indo-franceză, și, dacă am mai auzit din când în când titlul de Marquesa, abia dacă știam să-l rostesc corect. Dar să-i dăm lui Dorothy ce era al ei: era aristocratică. Cu părul ei negru, ochii mari, negri, nasul mare și acvilin și buzele pricepute să se răsfrângă de dezgust într-o mulțime de feluri, era straniu de atrăgătoare și rareori lipsită de sentimentul interior al propriei valori.

Oricare vor fi fost virtuțile și scăderile în căminul familiei Hunt, am plătit pentru ospitalitatea lor absorbind cantitatea de răceală concomitentă din partea fraților mei slujbași. N-are a face. Am acceptat târgul. Aflam o mulțime de lucruri despre felul în care vedea Hunt problemele Stației. În timp ce reuniunile de la Carrasco erau sub edictul lui Dorothy, că afacerile nu aveau ce căuta la masă, jumătatea de oră de dinaintea cinei mă găsea invariabil așezat în camera de lucru a lui Howard, iar acolo eram utilizat ca un fel de uranisc al amvonului. O meditație cu glas tare, minute în șir, avea să iasă din stupul viguros al gândurilor sale. Rareori mă trezeam pus în situația de a replica, în timp ce Hunt îmi arăta punctele slabe ale Stației noastre. Știam că era doar un mod de a-mi face încălzirea pentru noua mea atribuție. Porringer asigura legătura cu ziariștii și cu patronii ziarelor pe care-i plăteam pentru publicarea materialelor noastre în presa din Montevideo. În ultima săptămână însă, Porringer pierduse mai mult timp scriind pentru periodice, decât citindu-le. „Hrușciov – călăul Ukrainei" e doar unul din titluri.

În felul acesta vedeam cu ochii mei cum se configurează noua mea misiune. În timp ce contactele lui Porringer cu ziariștii rămâneau la fel de sacrosancte ca peticul de pământ de patruzeci de acri pentru un fermier din Oklahoma, mie mi se putea repartiza partea leului în scris și publicat. Știam că litania lui Hunt, despre felul imperfect în care erau puse în execuție proiectele sale de către Gatsby și Kearns, reprezenta doar reflexul în oglindă al propriilor lor văicăreli că eu nu făceam nimic. Cel mai vechi joc în sânul fiecărei stații, începeam să descopăr eu, a fost și este pasarea sarcinilor celor mai neplăcute colegului celui mai nou, și Hunt, care nu se putea să nu fie conștient de ce-l putea costa pe preferatul lui, trebuie să fi decis că-i cazul să mai ușureze întrucâtva munca atelierului, trecându-mi o parte mie. Când am căzut de acord să dau o mână de ajutor la scrierea materialului pe care Porringer îl trimitea celor trei ziariști ai săi, cei mai buni dintre cei pe care-i avea, AV/ARIȚIE, AV/ENGE[1] și AV/IATOR, Hunt își atinsese ținta și a devenit expansiv.

[1] Răzbunarea (n. tr.).

– Harry, în definitiv, îmi spunea el acum, jumătate din ce facem noi e propagandă. Uneori, cred că-i jumătatea cea mai bună. A deschis sertarul biroului și l-a închis la loc, ca și cum ar fi aruncat doar o privire, așa, ca să verifice dacă nu cumva sovieticii îi plasaseră acolo un microemițător. Îmi displace, dar trebuie să-ți spun, a continuat el cu mâna la gură, de parcă ar fi vrut să-și apere spusele de urechi străine, câte ziare de acasă își iau diversiunile de la noi. Ziariștii sunt mai lesne de cumpărat decât caii!

Fata-n casă a bătut la ușa camerei de lucru. Sosise vremea cinei. Puneam punct afacerilor, căci începea istoria. Dorothy, considerabil mai puțin locvace decât Hunt, îi accepta întotdeauna monologurile la masă și le convertea, cel puțin aceasta-i presupunerea mea, în motive de meditație personală. La urma urmelor, știa poveștile dinainte.

Eu însă nu le cunoșteam și-l socoteam un bun povestitor. Un singur exemplu, de ajuns de grăitor pentru multe altele.

– La Tokio, acum vreo doi ani...

– Cu mai bine de un an și jumătate în urmă, l-a corectat Dorothy.

– Tu ești cu calendarul, a făcut Howard. Ei bine, cu optsprezece luni în urmă, comuniștii chinezi au avut nerușinarea să anunțe că vor deschide primul lor târg de mărfuri în Japonia. Să-și expună echipamentul de mașini-unelte ultimul strigăt. Ceea ce face o mulțime de valuri. Eram noi mai buni, dar...? Dar dacă erau într-adevăr competitivi? Interesele americane aveau o mulțime de ducați în oală, așadar, sigur că n-aveam nici un chef ca japonezii să-și întoarcă ochii spre China. Ei bine, am reușit să arunc o privire peste reclamele lor și materialul comuniștilor chinezi era jalnic. Niște copii, acolo, ale mașinilor noastre unelte. Puținele produse de bună calitate erau artizanale. Evident, nu ne puteau face nici o pagubă, nu, domnule, nici un dolar Atotputernic n-avea să fie cheltuit așa, ca să intrăm în competiție cu ei. Totuși, am decis să le subminez expoziția.

– Ați folosit „cine-eu"? am întrebat eu.

– Deloc. Trebuia procedat cu finețe. Așa încât am autorizat o operație elegantă. Într-o seară, au fost aruncate din avion asupra Tokio-ului sute de mii de foi volante. Veniți la Târgul de Mărfuri al Chinei, îi invita fițuica. Intrarea liberă, berea, orezul și sashimi – gratuite.

Hunt s-a pus pe râs.

– Harry, chinezii au fost inundați de cetățenii din Tokio, care vânturau fițuicile volante. Au fost nevoiți să închidă porțile. Nu dădeau nimic pe gratis. O presă cumplită. Au trebuit să-și ia tălpășița din oraș. Îți dai seama câte puncte am adunat. Cred că unul din motivele care m-au adus în scaunul de COS este succesul loviturii de care-ți spuneam. Firește, s-ar cuveni să-i mulțumesc și lui Dorothy. A ridicat paharul în cinstea ei. Prietene, a zis el, când o privești pe amfitrioană, ce vezi?

– O doamnă frumoasă, m-a luat pe mine gura pe dinainte.

– Mai mult decât atât, a zis Hunt, eu văd și inefabilul din ea. Ia întreabă-te, Harry, ce crezi: ar fi bună Dorothy de spion?

– Nici că se poate mai potrivită, am replicat eu.

– Ești pe drumul cel bun. A luat o înghițitură de vin. Îți voi spune ceva ce n-ar trebui să divulg. Pe când eram la Tokio, a reușit să sustragă codurile argentiniene.

– Mă impresionați, m-am întors eu spre Dorothy.

– Ei bine, Howard a adus-o în discuție, dar n-aș spune că a fost cine știe ce ispravă. La urma urmelor, lucram pentru ambasadorul Argentinei.

– Cunoaște spaniola la perfecție, a zis Howard. Ea îi scria discursurile.

– Am avut doar o normă parțială.

– Dar a fost de ajuns, a decis Howard, ca Dorothy să pună mâna pe coduri, în timpul siestei de la amiază. Aveam o mică echipă pregătită după colț, care a fotografiat prada mai repede decât ai avea nevoie să jupoi un iepure, și Dorothy le-a înapoiat înainte ca primul *siestarero* să se întoarcă. Drept care și-a meritat felicitările personale din partea Comandamentului din Asia de Nord. Draga mea, tu ești elementul substanțial, a declarat Howard. Păi, dacă nu ne-am fi întâlnit la Paris, te-aș fi întâlnit probabil la Hong Kong, într-o seară vrăjită.

– Și ce-aș fi căutat eu acolo? a întrebat Dorothy.

– Ai fi condus o rețea mare de spionaj. Pe bază de contract, la toate prețurile. Vă rugăm poftiți.

Dorothy a zis:

– Toarnă-ne vin, înainte de a-l bea pe tot.

– O altă sticlă.

În seara aceea m-am îmbătat turtă. Timp îndelungat după ce Dorothy s-a dus la culcare, Howard a continuat să-mi vorbească. Nu am avut niciodată parte de un frate mai mare, dar Hunt începea să-mi dea o idee de cum putea fi.

Întorși în biroul lui lambrisat, după cină, a scos o sticlă de Courvoisier și ne-am rectificat sentimentele de după masă. Pe pereții biroului erau agățate vreo cincizeci de fotografii, imagini înrămate în argint, ale lui și ale lui Dorothy – pe când erau copii, apoi la Paris – când erau deja împreună, poze cu copiii lor; poze cu Howard cântând la saxofon într-o orchestră a colegiului; sublocotenentul Howard Hunt, din Flota de Rezervă a Statelor Unite; corespondentul Hunt la Guadalcanal; Hunt, în timp ce-și scria la mașină unul din romane; Hunt, într-o tranșee din China, cu o armă de trăgător de elită; Hunt într-un funicular pentru schiori, în Austria; Hunt cu o pereche de fazani vânați în Mexic; Hunt, pe plaja de la Acapulco; Hunt la Hollywood; Hunt cu niște coarne de antilopă, în Wyoming; Hunt cu niște coarne de cerb nu mai știu pe unde – dar s-a săturat încă înainte de a ajunge în Grecia. Și-a luat rămas bun de la propria imagine pe Acropole, s-a tolănit într-un fotoliu mare de piele și mi-a oferit cu un gest vădit grijuliu celălalt fotoliu.

Pe măsură ce beam, devenea mai predispus la confidențe. În curând, a început să mi se adreseze cu Hub. Cum întrevedeam o carieră cam prea îndelungată pentru Hub, i-am explicat pe loc (o minciună) că unul dintre frații mei, gemenii, era poreclit așa.

– Atunci, înapoi la Harry, a zis el netulburat. Bun și Harry.

– Mulțumesc.

– Ce perspective crezi că ai?

– Perspective?

– Peste vreo treizeci de ani. Întrezărești vreun fotoliu directorial sau o pereche de papuci îmblăniți de pensionar?

– Îmi place meseria. Zilnic învăț câte ceva. Aș dori să ajung cât se poate de bun.

– Fără crize de conștiință?

– Poate câteva, dar am nevoie de ceva timp să mă aclimatizez.

– Bun, a zis Howard și a deschis sertarul biroului. Ceea ce-ți voi dezvălui acum e strict confidențial.

– Da, domnule, am înțeles.

– Sunt aprecieri personale.

– Înțeleg.

– Pe Gatsby și Kearns îi putem omite. Mi-ar fi imposibil să le fac un raport care să sune foarte bine.

Nici eu nu aș fi putut, așa încât am păstrat tăcere.

– Porringer e de nota 8-minus. Tu ești mai bun.

Asta suna cu subînțeles, căci a închis sertarul la loc, fără să fi scos nimic din el.

– Lui Sherman îi acord note bune, pentru că știe să pună osul și are inițiativă în recrutarea agenților, dar sunt obligat să-l clasific. E la nivel de adjunct COS, cu delegație. Nu poate tinde mai sus până când nu învață să conducă o stație ca lumea. Ceea ce mi-e teamă că-l va ține pe loc, dar e de datoria mea să judec fără șovăire.

– Îmi dau seama de dificultate.

– Tu ești mai degrabă o problemă. Bill Harvey, toată lumea-i de acord, e un mare ticălos, dar ce-a spus el prezintă un interes aparte. Te-a etichetat ca *nedemn-de-încredere*, și asta-i o lovitură directă la artera jugulară. O săptămână mai târziu dădea înapoi. „*Gândindu-mă mai bine*“, scria el, „*procedează neortodox, dar are talent și este demn de încredere*“. Când va veni momentul să fii promovat, cel care-ți va cerceta dosarul s-ar putea întreba ce i-a venit lui Harvey să-și schimbe sentimentele cu o sută optzeci de grade. Ceea ce n-o să-ți facă nici un bine.

– Da, domnule, am înțeles. Am făcut o pauză și m-am auzit exclamând: Vai de mine!

– Ai nevoie de un *da*, ferm și fără echivoc, de la mine.

– Așa cred.

– Consider că ai perspectiva să-l obții. Întrevăd în tine ceva pe care mulți dintre tinerii ofițeri nu-l au, oricât de buni ar fi. Anticipezi. Vreau să spun că, deși ești lipsit de experiență, ai un potențial care-ți deschide drumul spre eșalonul superior. Merită să-l avem în vedere, iată aprecierea pe care intenționez să ți-o dau.

– Mulțumesc, Howard.

– Ți-o dau pentru că ești un ambițios.

Chiar eram? Între a ști și a putea, nu mi-a fost niciodată greu să aleg. L-am preferat pe a ști. Să fi întrezărit el în mine ceva, acel ceva pe care eu însumi nu-l întrevedeam? Nu știu dacă va fi fost de vină Courvoisier-ul, sau generoasa apreciere a calităților mele de către Hunt, dar am făcut cunoștință cu căldura pe care ți-o dă măgulirea, în toate mădularele mele. În ceea ce privea aprecierea lui Harvey, la ea urma să meditez a doua zi.

– Cheia de boltă, Hub – iartă-mă, *Harry!* – este să nu te duci singur de nas. Toți vrem să devenim directori ai CIA. Pentru mine, înseamnă mai mult decât a deveni președinte. Aceasta este și convingerea ta?

Greu să răspunzi prin nu. Am dat din cap.

– Ei, fir-ar să fie, sigur că vreau. Sunt conștient de șansele mele. Howard Hunt are o șansă din douăzeci, poate una din cincizeci – Dorothy susține că am nefericitul obicei de a fi prea îngăduitor cu mine însumi. Să zicem, o șansă din o sută. Acest *unu* la sută anume îl simt ca pe un nerv viu. Mă străbate din creștet până în vârful picioarelor. Peste zece sau cincisprezece ani, s-ar putea să mă aflu în competiție directă pentru un loc în empireu. Așa cum ai putea fi și tu, peste douăzeci sau douăzeci și cinci de ani.

– În ce mă privește, încep să înțeleg la ce-i bun un coniac bun.

– Ha, ha. Chiar așa, Harry. Și-a subliniat acordul dintre cuvinte și fapte, sorbind din paharul înalt. A ciocănit ușor cu inelarul în pahar și-a reușit s-o facă cu eleganță. Minunat. Știm ce fel de final urmărim să obținem. Să bem pentru un scop înalt. A ridicat paharul.

– Pentru un scop înalt.

– Permite-mi să-ți mai indic o altă țintă crucială pentru tine. În curând te vei căsători.

– Firește.

– Soția unui om al CIA trebuie să fie o operă de artă. Cam pe vremea când m-au desemnat pentru misiunea din Guatemala, Dorothy era de mult gravidă cu al treilea copil. Am fost nevoit s-o las la Washington. Într-o perioadă foarte dificilă. Desigur, există argumente pro și contra. Pe termen scurt, din punctul de vedere al carierei, poate că-i înțelept să fii singur. Te poți mișca cu ușurință. Dar, în perspectivă, faptul că nu ești însurat poate fi privit ca o lipsă. Obiectiv vorbind, cea mai bună soție pentru un om de-al Companiei este o tânără bogată, pe deplin prezentabilă sub raportul relațiilor în societate,

destul de independentă pentru a rezista și fără tine, uneori luni în șir. Hai să zicem că, atâta timp cât nu te-ai căsătorit încă, bucură-te, băiete, de toate foloasele situației tale. Schimbă diviziile, ori de câte ori ai prilejul. Lărgește-ți câmpul de activitate. Când ai găsit însă fata potrivită, și mă gândesc la o capodoperă ca Dorothy, căsătorește-te. Nu poți deveni COS fără să fii om așezat. Un șef de stație își este propriul ambasador. Noi reprezentăm încarnarea a ceea ce se așteaptă străinii să întâlnească la americani. A ridicat unul din degetele cu care ținea paharul de coniac, făcând cu el un unghi de patruzeci și cinci de grade. Știi, eu am o teză. Noi, americanii care lucrăm în străinătate, suntem angajați într-un soi de combatere a invidiei. I-am arătat întregului glob un mod de viață curat și prosper, iar ei ne urăsc tocmai pentru acest motiv. De aceea, în tot ce facem, trebuie să fim mereu atenți la această invidie, ținând-o sub control. N-au decât să ne urască, dar asigură-te ca invidia lor să rămână neputincioasă, și s-o resimtă ca atare. Iar aici, femeia pe care ți-ai ales-o își spune cuvântul.

Cât timp a vorbit, mi-am tot zis în gând că nu era de mine. Poate din cauza coniacului, dar nu credeam că-mi doresc să devin director al Agenției, nu, ceea ce mă adusese în rândurile ei era posibilitatea acestei vieți duble. Îmi puneam întreaga speranță în această viață dublă, pentru a-mi păstra capul pe umeri, și am dat plin de înțelepciune din cap, ca și cum coniacul și cu mine am fi fost prieteni de-o viață, din aceeași viță aleasă.

15

N-am mai avut nici o veste de la Kittredge până la revenirea sezonului cald și până n-am ajuns în preajma celui de-al doilea Crăciun petrecut de mine în Uruguay.

12 decembrie 1957

Harry, dragă Harry,

Îmi doresc vești de la tine și să-ți pot scrie despre tot ce mi s-a întâmplat. Atâtea și atâtea care s-au schimbat în ființa mea. Firește, încalc o promisiune. (Refuz s-o numesc jurământ, căci mi-a fost smulsă de către Hugh. A-ți da cuvântul atunci când ești la limita de jos nu înseamnă un jurământ făcut de bunăvoie.) Pe baza acestei logici discutabile, am decis să nu-i spun lui Hugh că voi relua corespondența cu tine. N-ar fi de acord, iar viața mea cu el ar deveni astfel intolerabilă. Nu m-aș supune dictatului, și el n-ar accepta niciodată rebeliunea mea. Căsnicia noastră, care a decurs netulburată și, sunt sinceră, *fericită*, pe baza risipei de atenție pe care mi-a arătat-o atunci când am avut mai multă nevoie, ar putea redeveni la fel de deprimantă.

Evident, am învățat multe. Trăiești din ceea ce produci, dar spiritul nostru e-n căutarea unor noi necesități. Pornind de la această logică, am nevoie de scrisorile tale. M-a cuprins, așadar, o râie împărătească să-l mai duc o dată de

nas pe Hugh, și îți voi povesti despre mine mult mai multe decât te-ai putea aștepta. Te voi copleși în curând cu o lungă scrisoare.

Ghici Ghicitoarea Mea

P.S. Valiza diplomatică e din nou sigură. Cu adrese noi, totuși. Deocamdată, tot pe numele Polly Galen Smith, dar pe o altă rută: AT-658-NF.

I-am răspuns printr-o scrisoare de două rânduri: „Vreau să-ți spun doar că darul tău de Crăciun a ajuns intact. Aștept cuvintele și muzica."

5 ianuarie 1958

Dragă Harry,

Cristopher te-ar încânta, pur și simplu. Ce mai flăcăiaș grozav e acum finul tău! Firește, trece prin etapa aceea teribilă, asupra căreia am fost prevenită de alte mame – merge, dar nu vorbește! N-am cuvinte să-ți spun ce situație primejdioasă se creează astfel, și ar putea dura mai multe luni, aducându-te la isterie. Singurul mod de-a proteja mobila este de a-l plimba pe stradă sau de a-l zăvorî în dormitorul de sus. Din clipa când pune piciorul în salon, se poartă ca un zurbagiu beat, bălăbănindu-se de colo-colo, cu brațele întinse, încercând să răstoarne bunurile noastre agonisite cu atâta grijă. Doamne, cât îl iubesc! Ori de câte ori țip: „Nu!" când e pe punctul de a intra într-una din piesele artizanale ale seriei Elfe sau în frumosul meu Pimm, îmi rânjește scurt, hotărât și exact ca un bărbat, cu ceva – așa, doar o umbră – din privirea malițioasă a lui Hugh. Doamne, devin îngrozitoare când îmi este pus la încercare simțul meu neștirbit de proprietate. Carnea și sângele meu fac un singur bloc de protecție în fața acestor valori de demult.

Iar acum, în timp ce-ți scriu, descopăr că încerc să te pregătesc pentru primirea unei îndelungi spovedanii. Nu știu dacă ai realizat adevăratul tablou al minții mele, abdicate de la realitate cu mai multe luni în urmă. Da, se datora LSD-ului, și mai erau și broșa, și Hugh, și tu, și tot ce am mai mărturisit și până acum, dar erau și alte fantasme, cărora nu le puteam face față. Precum și unele dificultăți serioase și foarte concrete. Adevărata cauză, despre care nu ți-am scris un cuvânt. E vorba de munca mea în cadrul Serviciului Tehnic.

Ți-o spun acum că, ori de câte ori mă gândesc la corpul de birouri și coridoare care alcătuiesc Statul Major al Serviciilor Tehnice din aripa noastră dinspre Cockroach Alley, îmi vine în minte pe loc chipul lui Allen Dulles, care strâmbă din nas în timp ce străbate coridoarele noastre urât-mirositoare. În visele mele și în visele mele cu ochii deschiși din timpul zilei, are coadă și copite despicate. Uite așa. Știi că s-a născut cu un picior strâmb? Familia l-a operat de bine, de rău, așa încât a rămas doar cu o foarte ușoară șchiopătare, cu excepția crizelor sale de gută, care mușcă din el cu o poftă satanică. Dat fiind tropismul său, firește, Allen s-a însurat cu o domnișoară numită *Clover*[1] (schimbă-l doar pe *r* cu *n*). Harry, iartă-mi toate aiurelile astea, dar uneori ajung să-l urăsc pe

[1] Joc de cuvinte intraductibil: *cloven* = despicat (n. tr.).

Allen pentru că mă domină, ceea ce, bănuiesc, se întâmplă întotdeauna când ai de-a face cu un patron bun.

Ei bine, nu-ți face sânge rău – meditez numai asupra acestor sentimente rebele, și-ți spun toate acestea pentru a-ți da o idee despre intensitatea sentimentelor mele de mai înainte. Vezi tu, am fost teribil de divizată uneori în ce privește îndreptățirea activității pe care o desfășurăm la Serviciul Tehnic. O parte atât de mare a ei e legată de controlul psihicului. Ceea ce duce la manipularea sufletelor semenilor noștri. Și iată-l pe Harlot al meu, care se declară total de partea controlului, atâta timp cât cei care o fac se bucură de aprobarea lui. Da, marea bătălie pentru viitorul omenirii se dă între creștini și roșii! Și oare n-au fost materialiștii ruși inteligenți când au ales drept culoarea lor emblematică roșul sângelui și al focului? Am spus inteligenți, pentru că astfel au reușit să umple vidul materialist cu un sentiment al elementarului. Nu cumva am luat-o razna? Singura idee călăuzitoare, cu care am trăit în suflet de când l-am cunoscut pe Hugh, este că comuniștii se străduiesc douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru să depisteze căile prin care să-și exercite coerciția asupra sufletului umanității, și de aceea datoria noastră ne cere să le dejucăm planurile douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru. Serviciul Tehnic este templul unde nu numai că se fac cercetări pentru descoperirea unor germeni secreți, ci și în vederea manipulării hipnotice a unor droguri-minune, precum și a unor metode psihologice pentru a-i învinge pe dușmani înainte de-a ajunge să pună ei șaua pe noi. Înainte de căsătorie, Hugh chiar mi-a ținut o prelegere țeapănă. Avea drept scop să-mi inculce ideea (iar aceasta rămâne teza lui favorită asupra energiei noastre vitale) că numai atunci când ajunge să-și concentreze ce are mai bun și ce are mai rău în vederea realizării aceleiași ținte, omul reușește să acționeze cu întreaga sa tărie. Într-o clipă excepțională de sinceritate, mi-a spus: „Sunt legat de alpinism pentru că trebuie să-mi înving frica de abisuri – și acesta este motivul cel bun –, dar mă și delectez, pentru că astfel îi pot domina și umili pe ceilalți, iar acesta este celălalt motiv, adânc înrădăcinat în mine." Harry, am fost mișcată de sinceritatea lui. Știam că, adânc sub învelișul exterior al liceenei care eram, atât de luminos, stăruiau firidele shakespeariene, pline de sânge și de cheaguri, precum și de atâtea altele, de nemărturisit. Mai știam că Hugh însemna bărbatul capabil să mă călăuzească cu luciditate în această lume subterană a eului meu.

Ei bine, viitorul meu soț avea la îndemână o teză. Mi-a declarat că eram norocoși noi, cei care lucram în Agenție, pentru că puteam pune în slujba unei aventuri nobile tot ce aveam mai bun și mai rău în noi. Nouă ne revenea misiunea să contracarăm, să dominăm și în cele din urmă să învingem KGB-ul, chiar dacă și ei, exprimând în felul lor partea lor bună și partea cea rea, erau angajați, „tragici complici" (sunt chiar cuvintele lui), într-o aventură ignobilă.

Astfel am ajuns la Serviciul Tehnic, cu binecuvântarea lui Allen și cu brațul lui Hugh susținându-mă, ferm, de talie. Eram pregătită să cobor în bezna adâncurilor, dar, firește, îndată ce am terminat instruirea, m-am pomenit înfășurată într-un cocon de bumbac. Statul Major al Serviciilor Tehnice, după cum bănuiești, este cât se poate de compartimentat, de altfel ca oricare dintre sectoarele de activitate ale Agenției. Chiar și acum, după cinci ani petrecuți în labirintul Serviciului Tehnic, nu am ajuns încă la o concluzie asupra unor

lucruri elementare – și anume, dacă facem o treabă „udă", sau, excluzând asasinatul, dacă nu îngăduim cumva fapte încă mai rele, ca, de exemplu, niște experimente virtuoase de exterminare. Dacă ar fi să acordăm credit clevetelilor celor mai sinistre, acesta ar fi adevărul. Desigur, zvonurile de acest fel ajung întotdeauna la mine prin Arnie Rosen și nu sunt sigură că este un om demn de încredere. (Prea îi plac poveștile de groază.)

Ei bine, a venit timpul să te pun la curent cu o subconfesiune. Cu vreun an și jumătate în urmă, Arnold a început să lucreze pentru mine și a ajuns în curând asistentul meu numărul unu. E genial, și e *rău*. Trebuie să înțelegi *rău* în sensul în care îl înțelegeam noi, demult, la Radcliffe: ca pe-o slăbiciune. Când aplicam cuvântul unui prieten, însemna că acesta era homosexual. Te rog să n-o spui nimănui, dar Arnold ascunde o mulțime despre predilecțiile sale. Atunci când îmi spune că s-a abținut de la orice relații sexuale până la intrarea în Companie, nu-l cred. Și totuși, se jură că-i așa. Chipurile, în școala medie ar fi fost un soi de regină, ca la șah. Greu să-ți închipui una ca asta. Se prea poate să fi arătat caraghios, cu ochelarii pe nas, un absolvent cu note maxime, firește, dar a avut mereu o înclinație spre degradare, după cum afirmă el. Atunci când ajungi să-l cunoști (arată aceeași adorație de cățel de salon, pe care a avut-o cândva și pentru Hugh), îți dai seama că-n el zace de fapt un flecar viclean și incredibil de amuzant. Când l-am iscodit cum a reușit să se strecoare la testele de admitere, mi-a răspuns:

– Dragă, noi ăștia știm cum să trecem de-un detector de minciuni. Face parte din învățătura noastră.

– Păi, și cum *procedați*? l-am întrebat eu.

– Cu neputință să-ți spun. Ți-aș șoca buna cuviință.

–Nu cunosc așa ceva, am zis eu.

– Kittredge, ești persoana cea mai inocentă și mai zăvorâtă pe care o cunosc.

– Spune, i-am cerut.

– Draga mea, noi mâncăm fasole cu nemiluita.

– Fasole? Nu-mi pica fisa. Chiar deloc.

– Din moment ce știi când va avea loc testul, ce urmează nu-i decât o chestie întrucâtva jenantă. În prealabil, înghiți o farfurie întreagă de fasole.

L-am plesnit peste mână.

– Arnie, ești un mincinos – un psihopat.

– Ba nu. Șpilul e ca în timpul testului să fii în situația de a te gândi doar la mațele tale și la nimic altceva. Și atunci creierului tău îi pasă prea puțin dacă spui sau nu o minciună. Drama este să-ți controlezi sfincterul, și ea vine pe locul întâi. Trebuie să-ți spun că examinatorul a fost foarte supărat pe mine: „Ești unul din ăia cu tensiune generală în toate reacțiile. Fără leac." „Îmi pare rău, domnule", am replicat. „Trebuie să fi mâncat ceva ce nu trebuia."

Harry, e un pui de diavol. Dacă nu m-aș fi gândit dinainte la teoria cu Alpha și Omega, existența lui Arnie Rosen mi-ar fi sugerat-o. Are două personalități – una pe care presupun că o cunoști, și cealaltă, considerabil diferită, față de mine. Cred că Hugh mi l-a repartizat, așa încât am cel puțin un băiat inteligent pe lângă mine. Îmi alimentează, fără discuție, curiozitatea ieșită din comun pentru unii dintre inșii aceia foarte ciudați, pe care-i poți întâlni pe

coridor. Lui Rosen îi zumzăie capul de ce se petrece sau numai s-ar putea petrece. „Kittredge, simte și tu aura care vine de dincolo de ușa aia încuiată. E Bârlogul lui Dracula!"

Accept ce-mi spune. Și îl cred. Ca pe urmă să mă întreb dacă nu sunt cumva mult prea sensibilă la cele oculte. Pe la jumătatea verii, acum un an, poate-ți aduci aminte că am întâlnit strigoiul lui Augustus Farr, la „Hambarul", și, în memoria copleșită de febră, șchiopăta exact ca Allen, într-una din zilele lui rele. (Ho-ho-ho.)

Ei bine, doresc să te întorc în timp cu niște ani. Pe vremea când trăiam învelită în coconul de bumbac. Allen Dulles fusese atât de interesat de teza mea din ultimul an la Radcliffe, despre Alpha și Omega, încât a investit în mine de la bun început. Ca o completare a instruirii mele, mai ții minte?, se întâmpla în primăvara când ne-am cunoscut, am fost inclusă unui grup de cinci absolvenți în psihologie, la Cornell, care chiar că nu aveau habar că-i plătește Agenția. O mostră, și aceasta, de acoperire elegantă. Zburam, la două săptămâni o dată, spre seminarul meu din Ithaca, să văd cum mergeau cercetările.

La suprafață, nimic murdar. Îmi practicam doar mai departe profesiunea aleasă. S-ar putea să fi fost întrucâtva îndrăgostită de Allen, în anii aceia de început. De n-ar fi fost Hugh, aș fi putut avea în vedere chiar să mă culc cu el. Allen era un *scump*.

Și-l iubeam îndeajuns, fără îndoială, ca să-mi doresc să ajung la ceva care să-i fie excepțional de folositor. Așa încât m-am grăbit să pornesc într-o direcție greșită. În loc să urmăresc încă un timp ce se întâmplă cu Alpha și Omega în propriul meu labirint lăuntric, și să mă servesc de mine însămi ca de un laborator, adică ceea ce a făcut păstrând toate proporțiile – și Marele Maestru Instalator de altădată, Freud, care și-a sacrificat mulți ani de zile analizându-se, înainte de a ne da conceptele de *ego* și *id*, eu m-am ferit de apa și focul care clocoteau în propria mea ființă și am trecut prea rapid și direct la elaborarea testelor, de care s-ar fi putut folosi Agenția în localizarea unui agent potențial.

Am lucrat, așadar, în ultimii cinci ani de zile, încercând să elaborez un test-model, care să poată fi folosit în detectarea trădătorilor potențiali. Forma lui finală, definitivată cu opt luni în urmă, cuprinde douăzeci de file de teste cu douăzeci și cinci de puncte pe fiecare din ele, iar la anumite niveluri am atins rezultate comparabile cu ale testelor Szondi și Rorschach, în predicția deranjamentelor mentale.

A extrage însă un model Alpha-Omega sigur presupune un proces extrem de laborios. Am descoperit cu oroare că Tom Lunganul (cum am botezat noi între noi cele cinci sute de întrebări-perechi) trebuie luat de cel puțin cinci ori la rând pentru a pune în lumină tranziția de la Alpha la Omega. În timp ce unele tipuri de birocrați reușesc să țină cele două *personae*[1] pe deplin distincte timp de ani de zile în șir, actorii și psihopații pot trece de la una la alta de douăzeci de ori pe zi. De aceea, pentru acest din urmă tip, testul trebuie repetat la diferite ore ale zilei. În zori și la miezul nopții, ca să zic așa. La beție și la trezie. Am sfârșit prin a obține un set destul de precis de vectori, pentru a dibui

[1] În original, în limba latină (personaje) (n. tr.).

un agent prezumtiv, sau, mai exact, un dublu agent prezumtiv, dar a-l pune în practică pe Tom Lunganul se dovedea o meserie mai grea decât cultivarea orhideelor.

Harry, în ultimii cinci ani am dus în cârcă această sarcină care-i totodată un blestem, îndoială, mizerie și frustrare. Și în acești ani, de partea cealaltă a coridorului, ca să zic așa – în prezent nu mai lucrează în oraș –, un psiholog pe nume Gittinger, venit de la Spitalul de Stat din orașul Norman, statul Oklahoma, a reușit să adapteze vechiul Test de Inteligență al lui Wechsler la ceea ce el numește Wechsler-Bellevue G. Gittinger, și să ajungă să-și poată folosi, mă tem, bateria de teste (executarea lor pretinde o singură ședință) pentru depistarea dezertorilor, precum și a transfugilor prezumtivi, mai bine decât o pot face eu.

Căpătând, cu timpul, încredere unul în celălalt, Rosen m-a prevenit din ce direcție bătea vântul: La Serviciul Tehnic, testului Wechsler-Gittinger îi mergea de minune, iar mie, nu.

– Ce se spune, de fapt? l-am întrebat în cele din urmă.

– Ei bine, umblă vorba că ce-ai făcut tu ar fi numai niște povești.

M-a durut. Apoi am fost nevoită să mă confrunt cu informația că lui Gittinger i se alocase, printr-una din fundațiile noastre de acoperire de prima mână, un fond substanțial. La ora actuală dispune de Fondul pentru Ecologie Umană. Iar seminarul meu la Cornell n-a mai fost reînnoit.

Aceasta a fost prima lecție despre cum te poți duce de-a berbeleacul. Harry, prea mult timp am fost o răsfățată a vieții. Dacă mama se mulțumea să mă adore, atunci când reușea să observe că exist, tatăl meu mă adora de-a binelea. Ai fost alintat vreodată de un shakespearian exuberant? Desigur, n-am ajuns la incest, tata și cu mine, dar am știut ce înseamnă să simți dragostea unui bărbat puternic, la vârsta de trei ani. O dragoste neclintită. Dar din ce în ce mai posesivă. Cât l-a mai urât tata pe Hugh! A fost, cred, primul uragan sentimental de care m-am lovit în viață. Până atunci, prințesa noastră călcase numai pe covoare moi. Radcliffe a însemnat o încoronare. Ba eram adulată, ba invidiată, ba amândouă – fără ca măcar să-mi dau seama. Creierul meu era atât de fecund, încât aș fi putut pleca pe o insulă pustie și să mă simt fericită până la delir, eu cu mine însămi. Singurele mele suferințe țineau de congestiile teribile care moșeau noi idei. Doamne, își făceau drum pe totdeauna în mintea mea. Iar ca soție a lui Hugh, *figure-toi!*[1] Aveam douăzeci și trei de ani și veteranii încărunțiți în războaie ai Informațiilor stăteau drepți în fața mea, doar-doar mi-or face pe plac. Dragul meu, a existat oare vreodată un alt găgăuță mai răsfățat decât mine?

După cinci ani de zile însă petrecuți la Serviciul Tehnic, începusem să cobor panta, iar Gittinger o urca, săptămână de săptămână și lună de lună. Și totuși, era imposibil să-l urăști pe Gittinger. Tipu' e din Oklahoma, inteligent, fin și spiritual, și, vorba lui Arnie, o fi vorbind el pe nas, dar nazalizează ca o coardă de chitară. Are puterea să râdă din toată inima. Câteodată, ne epatează. Dă-i să-ți facă un test-model Wechsler-Bellevue G., al unui bărbat sau al

[1] În original, în limba franceză (imaginează-ți!) (n. tr.).

unei femei pe care nu i-a întâlnit niciodată, și îți va veni cu o interpretare aproape la fel de completă ca descrierea unui personaj de-al lui Proust. E într-adevăr formidabil. Gittinger este singurul din meseria noastră, care-ți poate oferi o citire atât de splendidă a unui simplu test Wechsler-Bellevue G., dar e genul de om care lucrează douăzeci și patru de ore pe zi și are abilitatea de a pune în corelație tot ce-i cade sub ochi, agenți, interceptări, înregistrări, interviuri, fotografii (pentru limbajul corporal) și grafologie. Ne încântă pe toți pentru modestia lui, reală sau jucată. Întotdeauna își subevaluează rezultatele. „Și un alt coleg ar avea rezultate bune, dacă ar avea noroc." Astfel încât își vrăjește toți adversarii, pe care-i depășește. (Totuși, m-a durut atunci când Rosen mi-a spus că toată lumea vorbea acum despre Gittinger ca despre „geniul nostru".) Harry, a fost o vreme când vorbeau la fel despre mine. De aceea am trecut prin toate chinurile unui monarh detronat. Deși G. mă flatează întotdeauna: „Alpha și Omega vor fi conceptele care ne vor conduce în adâncul peșterii. Eu abia dacă trasez hărți la suprafață".

Prea bine, dar eu am pierdut pe toată linia. Gittinger lucrează deja pe teren cu ofițerii operativi și cu agenții (oriunde șefii de stații i-o permit), iar eu am ajuns unul din auxiliarii lui. *Anexa Gardiner a lui Gittinger*, iată cum mă vor numi în curând,

Și acum, Harry, ascultă ce-a fost mai rău. Cu puțin timp înainte de episodul cu LSD-ul, mi-au lăsat un singur asistent, pe Rosen, și ne-au pus să colaborăm cu departamentul de grafologie. În loc să le arăt eu experților în grafologie cum să evidențieze Alpha și Omega, ajunsesem în situația ca munca mea să fie cotată de grafologi.

Cam în această perioadă, Arnold m-a provocat la o lungă discuție. Era doar o introducere, o știam, pentru a-mi aduce la cunoștință că urma să-și ceară transferul la Gittinger. „Loialitatea este o virtute", a zis el la sfârșit, „dar vreau să ies din *de-gradare*". Și deodată, n-a mai fost chiar atât de amuzant. I-am citit-o în ochi. Ca evreu, nu ești considerat cine știe ce bine venit – automat bine venit – în Agenție, darmite să mai târăști după tine și micul tău secret. Totuși, mi se părea demn de milă, el și ambiția lui. M-a mai prevenit că sosise timpul ca Hugh să intervină.

– Kittredge, aici la Serviciul Tehnic, tu ai niște dușmani.

– Zi-le pe nume, altfel nici nu vreau să te aud.

– Aș putea greși adresa, s-ar putea să fie dintre dușmanii lui Hugh.

– Vrei să spui că n-am fost nici măcar în stare să-mi fac singură dușmani? Doamne, beam cafea la expresul din corpul K, era ora trei după-amiază și Rosen stătea în fața mea cu lacrimile în ochi. Mi-a venit să urlu. Cred că pe câțiva mi i-am creat și singură, am zis.

– Poate că da.

– Am fost prea trufașă, la început.

– Da, a spus, probabil.

– Și i-am luat cam de sus pe unii din colegii mei.

– Oh, doar știi că-i așa. Aproape scâncea.

– Și n-am prea cooperat cu cei care ne controlau. Mai ales când mi-au cerut să-mi schimb terminologia.

– Da.

– Dar toate astea au fost la început. Mai târziu, păcatul meu cel mare a fost că am obținut niște drepturi suplimentare pentru asistentul meu cel mai bun.

O spusesem cu intenția să-l ating drept între ochi. Abia însă că s-a înfuriat. Cred că asta și urmărea, să se înfurie.

– Kittredge, hai să ne întoarcem în biroul tău, a zis. Am de gând să-mi dau drumul și eu. Drept care, după ce am refăcut în tăcere tot traseul înapoi, la Cockroach Alley, și-a descărcat sacul. Fapt e că în test există o fisură fundamentală. Agenții prezumtivi (ca dubli agenți) sunt niște mincinoși de prima clasă. Doar n-o să se dea de gol numai pentru că doamna Gardiner Montague a inventat niște jocuri de cuvinte.

– Cum îndrăznești! am spus. Am împănat tot testul cu capcane.

– Kittredge, eu țin la tine, mi-a întors-o, dar pe cine îți închipui tu că ai fi prins în capcană? Nici măcar nu cred că drăcia merge. Și n-am să-mi sacrific toată viața proptind o întreprindere care nu ține.

– Dar, dincolo de teste, crezi sau nu în Alpha și Omega?

– Cred, draga mea. Ca metaforă.

Ei bine, ne spusesem tot ce aveam de spus, și o știam amândoi.

– Arnold, înainte de a pleca, spune-mi cu adevărat partea cea mai rea. Ce se spune? Nu metaforă este cuvântul pe care ei îl folosesc.

– N-o să-ți placă să auzi.

– Cred că măcar atât îmi datorezi.

– În regulă. Mi-am dat dintr-o dată seama că nu era nici prost, nici slab, și nici măcar o secătură șmecheră. Nu numai. Sub toate astea, era o personalitate care se va configura cândva, atunci când avea să-și pună în consonanță Alpha și Omega, acum tot atât de imposibil de disonante; viitorul gentleman stătea în fața mea, un flăcău foarte ferm și hotărât. Vom mai auzi despre el. Kittredge, a zis Arnold Rosen, opinia generală la Serviciul Tehnic susține că Alpha și Omega nu au nici o existență reală. Alpha este doar o nouă echivalență pentru conștient, iar Omega – un surogat de concept pentru inconștient.

– Nu au priceput nimic. Cât trebuie să vă mai explic că Alpha și Omega posedă fiecare în parte propriul inconștient?! Precum și un Supraeu și un Eu!

– Toată lumea o știe, Kittredge. Dar ori de câte ori trecem la aplicarea teoriei, suntem mereu readuși la conștient și inconștient, iar Alpha și Omega vin pe locul al doilea. Și dă-mi voie să-ți spun că acești oameni nu sunt cei mai răi detractori ai tăi.

– Spune-mi, așa cum ți-am mai cerut-o nu o dată, cei mai răi – ei ce zic?

– N-am chef.

– Așa, ca un fel de contribuție finală.

– Foarte bine. Și-a privit buricele degetelor. Kittredge, cei ce le știu pe toate au ajuns la concluzia că, de la un capăt la altul, teoria ta cu Alpha și Omega nu poate fi decât proiecția unei schizofrenii latente. Scuză-mă.

S-a sculat în picioare, mi-a întins mâna – iar eu, știi?, i-am acceptat-o. Ne-am strâns cu stângăcie mâinile. Cred că boceam împreună sfârșitul colaborării noastre. În ciuda a tot și a toate. De atunci l-am mai văzut doar la bufet și pe coridor. Îmi lipsește istețimea lui, asta pot s-o jur.

Ei bine, Harry, această ultimă lovitură n-am mai putut-o ține numai pentru mine. I-am povestit totul lui Hugh, iar el a aranjat o întâlnire cu Dulles și Helms. Probabil că Hugh a crezut că se cuvenea să-mi scot singură castanele din foc, dar n-am marșat. Nu mă puteam prezenta să-mi pledez cauza, când aș fi putut fi acuzată de schizofrenie. Ei bine, Dulles i-a spus lui Hugh că nici nu-i trecea prin cap că teza mea ar fi proiecția unei schizofrenii. Ce noțiune șocantă! Nu, pentru ei, teoria lui Kittredge rămânea, așa cum a fost dintotdeauna, o teorie profundă. „Aș numi-o chiar sacrosanctă", a declarat Dulles.

Pe urmă a vorbit Helms: după opinia lui, Kittredge ar trebui privită ca o persoană cu o inventivitate prodigioasă. Originalitatea creatoare a fost adesea victima nedreptății.

– Necazul e că noi avem de-a face cu o realitate psihologică, a zis el. Oamenii obișnuiți din Serviciul Tehnic au tendința să vadă în conceptele de Alpha și Omega un fel de spectacol de sunet și lumini.

– Un spectacol de sunet și lumini *paranoid*? a întrebat Hugh.

– Ascultă, a zis Helms, ne putem pasa mingile până se face prea întuneric pe terenul de tenis ca să mai putem juca. Dificultatea crucială stă în aceea că poți susține un circ subteran ca Statul Major al Serviciilor Tehnice, dar este absolut *verboten*[1] să lansezi ideea că e un spectacol bălțat. Kittredge a avut la dispoziție cinci ani, iar rezultatele sunt neconcludente. Trebuie să-i găsim alt *boulot*.

Boulot. Un vechi cuvânt argotic francez pentru *slujbă*, băiețaș. Harry, nu l-am văzut niciodată pe Hugh atât de întors pe dos ca atunci când mi-a relatat această convorbire. Știi, asta s-a întâmplat în ziua când am primit broșa de la tine. Ceea ce poate explica anumite lucruri. M-am aruncat cu capu' înainte în LSD. În orice era legat de procesul de testare. Cu ocazia acelei scurte „excursii", am făcut o groază de călătorii teribile. Viziunea mea mă purta de-a lungul unui drum roșu-violet spre bălți fosforescente de lumină lunară, în care se bălăceau porcii, și încă și mai rău. Eu însămi devenisem un bărbat tânăr, bălăcindu-mă într-un bordel.

În zilele acelea, am trecut prin șase până la opt ședințe de grafologie zilnic, o treabă, în definitiv, fascinantă. Și încă mai urmăresc câteva idei asupra unor dezvoltări ale teoriei Alpha-Omega. Voi reveni, jur că voi reveni!

Acum poți pricepe de ce doresc să am vești de la tine. În amănunt. Am din nou sentimentul că nu știu destule despre propria mea viață. Desigur, n-am știut niciodată câți oameni, adesea străini, au contribuit la definirea destinului meu. Scrisorile tale mă fac să înțeleg câte ceva.

Harry, scrie-mi din nou. Sunt cu adevărat fascinată de felul cum îți umpli zilele. Mi se pare că a trecut atât de mult timp de când am ținut în mână una din scrisorile tale propriu-zise. Ce s-a întâmplat cu AV/OCATUL și cu sufletul lui chinuit? Dar la recepțiile în aer liber ale rușilor și cu dragul de Hyman Bosqueverde și cu soția lui, care-ți șoptește lucruri atât de drăguțe despre Gordy Morewood? Da, trimite-mi și tot restul, pe Gatsby ăla al tău cu păr bă-

[1] În original, în limba germană (interzis) (n. tr.).

lan și mustața contrastantă, pe care Howard Hunt l-a pus să și-o tundă. Știi, îmi aduc aminte de ei și vreau să aflu mai multe.

Îmi poți scrie chiar și despre COS-ul tău, care-și taie drum în sus. Acum știu de ce mi-a displăcut; domnul Hunt reprezenta acel principiu lumesc, căruia eu, în sinea mea, nu eram înarmată să-i țin piept. Dar de acum înainte nu-mi voi mai îngădui asemenea prejudecăți. Dacă vrei să ai idei noi, trebuie să găsești calea prin care să te înnoiești tu însuți. Așa încât povestește-mi și despre el, totul. Curiozitatea mea se adâncește, rigiditatea mea devine flexibilă. Dragostea pentru tine va spori mereu, dragul meu atât de absent.

Kittredge

16

Pe epistolă era scrisul ei mărunt, cu tractul gotic. Până am isprăvit-o de citit, dorul de ea îmi prinsese în laț voința de a fugi de dragoste.

11 ian. 1958

Preascumpă Kittredge,

Nu voi încerca să-ți spun cât de aproape mi te-a adus scrisoarea ta. Cât de profund, de condamnabile și de nedrepte trebuie să le fi resimțit pe toate. Acum înțeleg de ce scrisorile mele, cu amănuntele lor neînsemnate, îți plăceau. Dă-mi deci voie să te amuz. În Stația noastră, într-una din zilele aglomerate, când două sau trei lucruri (deodată sau separat) ating punctul de fierbere, te simți ca-n mijlocul mașinii inventate de Ruben Goldberg. În această după-amiază de sâmbătă, e liniște – ocazie rară! – o după-amiază liniștită în toiul verii noastre de ianuarie. Toți cei pe care-i cunosc se află pe o plajă sau alta a litoralului nostru lutos și în marea de culoarea cafelei. E foarte cald și stau în șort, în aceeași cameră ieftină de hotel, mă crezi sau nu – deocamdată am rămas unul din cei trei rezidenți mai vechi. Kittredge, sunt mândru de mine pentru că pot să mă mulțumesc cu atât de puțin. Pe de altă parte, mă topesc tot de plăcere când m-apuc să enumăr activitățile Stației. Mă simt de parcă m-aș afla în propria mea dugheană, și-i fac inventarul, și nu-mi încap în piele de mândrie. Pe la noi pe-aici e o bună porție de vești noi. Familia Bosqueverde s-a procopsit cu doi musafiri înfricoșători de la Divizia pentru Rusia Sovietică din Washington, care-și au bivuacul, în principiu, la ei. Marți seara, săptămână de săptămână, de fiecare dată într-o altă parte a orașului, AV/ALANȘA poartă bătălii decisive împotriva grupului de tineri, elevi și studenți, din MRO[1]. AV/ALANȘA sunt cei ce scriau lozinci, îi mai ții minte? Apoi vin la rând Peones și Libertad, și Chevi Fuertes, pentru actualizare, plus rușii, ceea ce e unul și același lucru cu a spune: perechea noastră de ruși. La ora aceasta consideră-mă în termeni de vizită cu Masarov și soția lui. Da, cea

[1] Movimiento Revolucionario Operario (Mișcarea Revoluționară Muncitorească) (n.tr.).

mai mare schimbare intervenită – și singura – este că am permisiunea, cu condiția celor mai stricte precauții imaginabile, așadar, permisiunea și încurajarea să cultiv relații cu Masarov. Ceea ce m-a întors pe dos ca pe-o mănușă.

Înainte de-a începe însă, trebuie să-ți spun mai întâi cât te iubesc. Sunt absolut răscolit că cineva care lucrează în domeniul nostru se poate îndoi, fie și o clipă, de existența lui Alpha și Omega. Ei bine, un bun profesor de la Yale, pe care-l cunosc, ne spunea să nu folosim calificative ca absolut, decât dacă ne-am îndrăgostit fără speranță de vindecare. Altfel, absolut deloc.

Să trecem așadar la bunul nostru prieten Boris Ghenadievici Masarov și la soția lui, Jenia, care-i țigancă. (Ea a fost aceea care mi-a spus, într-un rând, că e a nouăsprezecea parte țigancă.)

– O nouăsprezecime? am întrebat-o.

– Ești la fel de brutal ca rușii, ai fascinația faptelor, a cifrelor, a numerelor, mi-a răspuns ea.

– O nouăsprezecime? am chestionat-o din nou.

– Tu – un băiat drăguț și tânăr. De ce pui întrebări prostești?

Acum, după ce am așezat pe hârtie acest schimb de replici, văd că am neglijat s-o prezint. Nu e superficială. Se poartă ca și când, din momentul în care Dostoievski a fost salvat din fața călăilor, prin grația țarului, și până acum, în Rusia n-a transpirat nimic. Ce vreau să spun e că ea face să răsune o strună în aprecierea noastră istorică. Acum știu cam cum ne putea apărea, la mijlocul veacului al nouăsprezecelea, o aristocrată din guberniile rusești. În prezența Jeniei, ce-i mai bun din literatura rusă prinde viață. Îmi vin în minte multe dintre eroinele melancolice ale lui Turgheniev, precum și scenele incomparabile ale vieții de provincie din Rusia, ale lui Cehov. Jenia înseamnă pentru mine tot ce-au fost ele, și mai mult. Totuși, se cheamă că-i una din femeile care au trăit sub ororile lui Stalin. Kittredge, poți simți ravagiile istoriei sovietice prin ecoul pe care-l recepționezi dinspre sufletul ei atât de zbuciumat. Arată ca la patruzeci de ani, căci rușii își arată vârsta, spre deosebire de noi. Știi, cred că-și extrag o oarecare satisfacție înverșunată, purtându-și sufletele pe suprafața zbârcită a chipurilor lor. Noi, americanii, ne-am simți desigur nefericiți dacă i-am da cuiva satisfacția de a-și închipui că a pătruns în adâncul sufletului nostru, dar s-ar putea ca tocmai acesta să fie lucrul pe care-l pot oferi rușii. „Am trecut prin zile catastrofale și am permis ca peste prietenii mei să se reverse grozăviile făptuite de stat, dar nu mi-am mințit niciodată sufletul" – iată ce-mi spune fața ei. (Are cei mai extraordinari ochi negri – o definiție concretizată a lui „Oci ciornîie"). Și totuși, trebuie să se fi aflat în vârtejul unor evenimente înfricoșătoare. La urma urmei, face parte din KGB. Sau măcar soțul ei. După care îmi spune că are treizeci și trei de ani. Da, istoria și-a săpat amprenta pe fețele rușilor.

Ei bine, iacătă-mă copleșindu-te cu mutre noi fără a fi avut politețea unei pregătiri cât de cât, dar această prietenie cu Masarovii este relația mea cea mai interesantă de până acum în Uruguay, chiar dacă a fost pusă la cale ca o căsătorie aranjată dinainte, cu mijlocitori de ambele părți.

Am putut face începutul pentru că aici, la Montevideo, lucrăm pentru Departamentul de Stat. „Acoperirea noastră e ca o crustă", a devenit una din sentințele lui Hunt. Firește, nu-i displace chiar cu totul ideea de a fi în pielea

primului secretar al ambasadorului american. Așa cum poate îți amintești, comoara de Jefferson Patterson, reprezentantul lui Eisenhower, e un om manierat, dar un bâlbâit fără leac, când vorbește englezește, iar când încearcă în spaniolă, chiar mai rău. Astfel încât Patterson evită în continuare recepțiile. Delegatul lui, Consilierul, e în regulă, dar nevastă-sa, care se cherchelește, am aflat că, la seratele dansante, e în stare să-și scoată pantofii și să se lanseze pe nepusă masă cu picioarele pe sus – anunțând mai întâi: *„grand jetés"*. Nu-i nevoie s-o mai spun, asta a scos-o din circuit, ceea ce a lăsat terenul liber pentru familia Hunt și, uneori, pentru alde Porringer și chiar pentru mine.

Adaugă aprecierea Departamentului de Stat că apelurile constante ale lui Hrușciov din ultima vreme la reducerea armamentelor, chiar dacă e limpede că nu se poate avea încredere în ele, trebuie întâmpinate de partea americană cu pași corespunzători. Poziția actuală a Departamentului de Stat statuează că nu-mai-putem-pierde-o-nouă-competiție-pentru-opinia-publică-mondială. Am primit chiar cuvânt de ordine de la Divizia pentru Emisfera Occidentală: fraternizarea atent controlată cu sovieticii devine o opțiune viabilă. Teoretic, suntem gata oricând să ne purtăm amical cu un sovietic care ne aruncă fie și o ocheadă piezișă, dar în practică, ori de câte ori încep mici conversații, ne purtăm de parcă am fi la o serbare de Crăciun organizată din politețe pentru leproși. Nu-ți riști cariera pentru o nimica toată.

Ei bine, am primit directiva. Și desigur, dăm atenție postului nostru de observație GOGOL (așa i-am botezat pe cei din familia Bosqueverde), acum, că recepțiile la iarbă verde au reînceput. Pilulele Amare au stat ce au stat pe gânduri și ne-au trimis doi dintre agenții lor. Aproape toți dintre oamenii noștri de la Divizia pentru Rusia Sovietică sunt ruși antisovietici, polonezi, finlandezi, care vorbesc foarte fluent limba rusă. Ciudat soi de oameni. Paranoizi și extraordinar de izolați, au tot atâta căldură omenească-n ei cât lipitorile. Totuși, poartă niște nume care ar putea fi irlandeze, de n-ar avea o pronunție atât de curioasă. Nume ca Heulihaen (pronunțat Hulihan) și Flarrety (pronunțat Flaherty). Heulihaen și Flarrety au fost plasați în ultima lună, în schimburi alternative de câte opt ore, la GOGOL, și de atunci fotografiază în draci recepțiile date pe gazonul din grădina Ambasadei sovietice.

Hunt i-a botezat: finlandezii noștri irlandezi. Lăsați de capul lor, finlandezii-irlandezi ne-ar da informații mai mult de-o grămadă, dar Hunt știe cum să-și joace cartea cu cei din Cockroach Alley. Rezultat: mârâind, finlandezii noștri irlandezi ne aruncă și nouă niște firimituri.

Cea mai mare descoperire (realizată prin filmarea rușilor și a musafirilor lor în grădină și apoi prin studierea filmelor unei zile întregi) este că, dincolo de zidurile Ambasadei sovietice, se coace un grăunte de infidelitate. S-ar zice că există o oarecare legătură între noul șef KGB, *Rezidentul*, Gheorghi Varhov, care arată exact cum ar trebui să arate, clădit ca un tanc, capul ras ca o ghiulea, și – dar ești pregătită pentru una ca asta? – inimoasa noastră Jenia.

Am luat cunoștință de acest detaliu după ce ne-am „împrietenit", tot mă mai gândesc la ea ca la o femeie cu inimă, deși gustul ei pentru Varhov, dacă-i adevărat, mă dezgustă. Finlandezii-irlandezi par însă foarte siguri de ei. Logica corespunzătoare unor asemenea concluzii, așa cum îmi apare mie, duce la următoarele: în viața mondenă, cu ocazia fiecărei recepții, dăm mereu de su-

gestii de infidelitate. Vedem peste tot surâsuri, șoapte, ocheade, tot acel limbaj gestual întâlnit prin filme. Dar percepțiile noastre sunt tranzitorii. Indicații asupra unui comportament găsești peste tot, de obicei însă nu ne putem confirma ce-am văzut. Pe o peliculă de film, în schimb, dacă avem răbdarea să reexaminăm fiecare mișcare a actorilor noștri, indefinitul poate cristaliza în ceva palpabil. Folosind aceste metode, avem o certitudine de șaptezeci și cinci la sută că Jenia Masarova și Gheorghi Varhov întrețin o legătură amoroasă, iar Boris Ghenadievici Masarov este la curent cu situația.

Îmi displace că sunt nevoit să-mi isprăvesc scrisoarea în acest punct, dar tocmai am primit un telefon cu probleme de serviciu. Deoarece trebuie să plec la Ambasadă, voi expedia scrisoarea și mă voi strădui s-o aduc la zi, mâine. Cu speranța că-ți voi putea trimite un raport complet. Iartă-mi încheierea *ex abrupto.*

Cu dragoste,
Herrick

17

Telefonul urgent n-avea legătură cu treburile mele de slujbaș, ci era de la Sally. Trebuia să ne vedem. Venea de la doctor; rămăsese gravidă.

În ultima vreme încercasem s-o întâlnesc mai rar, dar fără rezultate concludente. Acum era gravidă. Biata mea Sally a fost sinceră sau destul de sinceră când am îndemnat-o la sinceritate (căci am fost nevoit s-o fac) și a admis că se culcase și cu Sherman în această perioadă. Habar n-avea al cui era copilul. Dar ar fi jurat că-i al meu.

Aproape că m-a luat cu greață. Curând am recunoscut că ea se simțea și mai rău. N-avea de gând să avorteze, mi-a spus. Intenționa să păstreze copilul.

– Și, a adăugat, să sperăm că n-o să-ți semene prea mult. Dacă ar fi născut băiat, era sigură că-i al meu. Logica ei părea inatacabilă: Aș dori să-ți semene un pic.

Stăteam pe marginea patului meu, agățându-ne unul de altul ca niște cerșetori care speră să poată smulge un dram de tandrețe din gaura care se cască nemiloasă în ei. A fost pentru prima dată când nu ne-am dezbrăcat și nici n-am făcut dragoste cu hainele pe noi. Chiar când am îndemnat-o să avorteze, știam dinainte că va refuza, iar în adâncurile cele mai secrete ale viermelui meu interior, am descoperit un demon. Gândul că eram pe cale să am un pui de cuc în căminul lui Sherman Porringer îmi spunea prea puțin. Am înțeles brusc că nu-i nevoie ca răul să te înhațe, e de ajuns să-ți atingă unul din nervii ființei. Am încercat să-mi spun că, la urma urmei, putea fi plodul lui Sherman. Apoi am ajuns la concluzia că nu conta. Sherman, un fidel al bordelurilor din Montevideo, bune și rele, căpătase ce merita. Mi-a trecut chiar prin cap că n-ar fi fost exclus să se fi contaminat până și cu sifilis (și în acest caz

mă putusem procopsi și eu), deși, ca un porc loial medicinei moderne, Porringer dădea iama în toate antibioticele de ultimă oră nimerite în farmacia Ambasadei. Era un myocinizin ambulant de penisulfamilamidă.

Sally a plecat după ce am căzut de acord că vom discuta mai târziu despre asta. M-am gândit la copilul care urma să vină pe lume. Am simțit un junghi în inimă. Curând, o parte din mine avea să fie prinsă în capcana acoperișului lui Porringer. M-am consolat la gândul că Sally avea să fie o mamă iubitoare și pasionată, deși una cam gălăgioasă și cu un registru întreg de țipete, față de zburdălniciile copilăriei.

Era clar că sâmbăta mea se dusese pe copcă. Seara, am făcut un drum până la Ambasadă, am lăsat plicul să cadă în cutia pentru valiza diplomatică a Departamentului de Stat și m-am dus acasă, unde m-am apucat din nou de scris.

11 ianuarie 1958

Dragă Kittredge,

S-a făcut aproape miezul nopții. Am avut treabă și am isprăvit-o – o criză cu Fuertes, dar nimic grav. În curând te voi informa și în legătură cu asul nostru uruguayan, dar în primul rând prefer să-ți dau unele explicații despre noii mei amici KGB.

Firește, încă-l mai aud pe unul dintre instructorii noștri de la Fermă zicând: „Explică!" O exhortație pe care puteai pune bază, purtând marca Agenției. Explică, Hubbard, dă-ți osteneala și explică, de parcă memoria mea ar fi o prăpastie fără fund. Sări pe aripile metaforei, mușcă-le! Adevărul este că faptul de a-ți scrie din nou îmi dă pur și simplu amețeală! Sau o fi din cauza altitudinii? În caz că nu ți-am spus-o, după Luxemburg, Uruguayul este țara cu cea mai joasă altitudine din lume. Șes și tot șes. La nivelul mării, la fel. Știi, am luat patru rânduri de băuturi cu un avocat.

Îmi cer scuze. Sunt nițel cam prea amețit ca să continuu. Mă culc și reiau de unde am rămas, mâine.

Duminică dimineața

Suntem în doisprezece ianuarie și m-am gândit să cercetez ultimele *pensées*[1] ale nopții trecute. Cred, în ciuda oricărei evidențe, că simțurile mele, când mă îmbăt, își urmează un drum al lor.

Acasă la familia Masarov. Cu oarecare timp în urmă, Varhov, rezidentul Ambasadei ruse, m-a invitat la o petrecere mare. După un schimb de mesaje cu Secretariatul și Pilulele Amare, noi am acceptat. Hunt a condus delegația Departamentului de Stat, iar Porringer și cu mine am apelat la acoperirile noastre de prim-asistent și al doilea asistent ai Primului Secretar al Ambasa-

[1] În original, în limba franceză (gânduri) (n.tr.).

dei – niște umbre ale lui Gilbert și Sullivan! Hunt, aruncând o privire echipei, a decis că aveam nevoie de o însoțitoare.

– Ce-ați zice de Libertad la Lengua? am propus eu.

– Ce-ai zice de Nancy Waterston? mi-a tăiat-o el.

A trecut o veșnicie de când ți-am menționat-o pe aceea care este ofițerul nostru cu administrația, încât mă simt dator să-ți reîmprospătez memoria. Cred că ți-am descris-o cândva pe Nancy drept agreabilă, inteligentă și fără discuție lipsită de orice farmec, precum și ca pe o celibatară convinsă. Îi fusese devotată lui Mayhew, dar îi este loială și lui Hunt. La început am ieșit cu ea în câteva rânduri, atunci când doamna Sonderstrom ori doamna Porringer ori doamna Gatsby ori doamna Kearns nu-mi putuseră găsi o fată. Nancy trebuie că are cu zece ani mai mult decât mine și cam bănuiesc că nu s-a culcat cu nici un bărbat până acum.

Ei bine, dacă ar fi fost vorba de Ambasada Elveției sau chiar de Ambasada Marii Britanii, aș fi acceptat aranjamentul de-o zi, dar am resimțit ca pe o curioasă umilire faptul că trebuia să intru în bârlogul rușilor cu Nancy la braț.

Hunt a lăsat deoparte orice gentilețe:

– Colonelul ordonă – știi ce înseamnă asta? a întrebat el.

– Howard, lui Nancy nu-i va face nici o plăcere.

– O să-i facă.

Și s-a pus pe râs – știi, nechezatul ăla al lui plângăreț, pe care tu îl detești. Vezi bine ce soi de vulpoi poate fi în asemenea ocazii. Degetul lui mijlociu e lung, și, pe viața mea, Kittredge (și sper să nu-ți stârnească repulsie sinceritatea mea), am avut o clipă vedenia unui Howard împungând-o cu degetul pe casta domnișoară Waterston. A fost secvența cea mai stranie a conversației noastre. Am văzut cum degetul se retrage și cum înaintează – o serie de mișcări autoritare, un soi de vâslit cu lopata. Unde ne mai poate duce și mintea!

– Te uiți cam sticlos, a zis Hunt.

– Care-i rațiunea? am întrebat cât am îndrăznit de rece.

– E o farsă, Harry. King Brothers nu vor ști ce să facă cu tine și Nancy.

– Își vor da seama pe loc.

– Ei bine, puștiule, s-ar putea să nu. Pentru că vreau s-o prezinți pe Nancy ca pe logodnica ta.

– Pe ea ați întrebat-o?

– Cu ea ne putem înțelege. O să facă haz.

– Howard, am spus, numește-mi motivul real. O să-l înghit mai ușor.

– Sovieticii ne tot duc de nas. L-am văzut pe unul din băieții lor veseli cu trei pătlăgele roșii diferite după el, la trei recepții ale unor ambasade străine. De fiecare dată, tipul nostru a avut nerușinarea s-o prezinte pe *doamna* – Howard a întins mâinile și a marcat cu degetele semnele citării –, ca pe soția lui. A sosit vremea să le arătăm și noi una bună.

Ei bine, Kittredge, până la urmă a fost o seară care a făcut toate paralele. Am sosit la Ambasada sovietică vineri, spre sfârșitul după-amiezei și lumina se reflecta dulce pe galbenul blând al clădirii de piatră. Aidoma unei mari părți din arhitectura orașului Montevideo, e un ghiveci de Renaștere italiană, baroc francez și gotic transilvănean, de Oak Park, statul Illinois, cca 1912, precum și de samovar rusesc vechi fără nici un haz, o vilă mare și lăbărțată, cu uși

masive și turnulețe și balcoane-logii, care arătau ca niște unghii de la picioare încastrate, ferestre pitice și ferestre uriașe, cu porți exterioare care-ți interzic intrarea și gard de sulițe negre cu vârfuri aurii. „Castelul lui Barbă Albastră", i-am suflat eu lui Nancy în ureche, în timp ce intram pe poartă și eram conduși în grădină de un marinar militar rus, nepredispus la compromisuri. Am simțit pornirea neregulamentară de a-mi ridica privirea spre fereastra familiei Bosqueverde, unde e postat aparatul foto Bolex H-16, și să ridic pumnul strâns tovărășește spre finlandezii-irlandezi.

Ei bine, nu ți-am descris până acum o recepție dată de o ambasadă, pornind de la teoria că ești suficient de familiarizată cu acestea la Washington, așa încât de ce ți-aș mai da detalii despre ale noastre, de mai mică anvergură? Totuși, rușii își țin rangul. Au invitat aproape toate clanurile din oraș – Norvegia, Grecia, Japonia, Portugalia, Costa Rica și, zi-i să-i zic, până și Statul Suveran al Maltei, Regatul Belgiei și Republica Socialistă Cehoslovacia. Când mareea internațională s-a revărsat, pe gazon s-ar fi putut să fie vreo sută cincizeci de persoane, din mai bine de patruzeci de ambasade și consulate. Ospitalitatea sovietică oferită lumii: o tonă de caviar, rezerve nesfârșite de vodcă, plus etalajul de aperitive obișnuite, din care mai multe îți răneau ochii ca o bulă de un verde acid pe un morman portocaliu. Mai servesc vin roșu și alb de Caucaz – unul din sorturile cele mai rele îmbuteliate vreodată – și toți inșii din ambasadele străine și-au dat toată osteneala să-și exerseze engleza lor pe seama mea. Este atâta risipă de ipocrizie și minciună în prietenia congelată a acestor tipuri umane de ambasadă. În aer plutește anxietatea. Forfota lor seamănă cu agitația neobosită a păsărilor.

Toate astea au ajuns la exacerbare prin prezența americanilor în grădina rușilor. Cât îmi doresc să fi fost și tu aici. Frumusețea ta ar fi polarizat întreaga pajiște. Era ca-n filme, sau cel puțin așa îmi închipuiam eu, anticipând. Văzuți de sus, fiecare american și fiecare rus erau centrul unui grup de inși de prin ambasadele celelalte. Surprinse de lentila unui aparat telefoto, informațiile obținute seamănă cu particulele alimentare. Limbile țâșnesc să înhațe fiecare bucățică.

După-amiaza trecea în amurg și starea de spirit s-a schimbat pe nesimțite. Oamenii au fost cuprinși de un fel de sălbăticie (și prin sălbăticie nu înțeleg altceva decât că au fost străbătuți de o undă indiscretă). Hunt îmi povestește că în cinematografie acest răstimp al zilei poartă numele de ora magică, pentru că lumina naturală e moale și minunată, dar scena trebuie captată pe peliculă în cel mult treizeci de minute. (Dacă va fi vreodată să înfrunt plutonul de execuție, sper să se întâmple la acest ceas al amurgului – ce idee!) Mi-am imaginat apoi frustrările lui Heulihaen și Flarrety, în timp ce-și îndreptau aparatele foto și (încă mai bine) camera de filmat ultrarapidă spre noi. Firește, cu cât ne întindeam noi, cei de la recepție, cu atât le rămânea mai puțină lumină finlandezilor noștri.

Nu peste mult, ambasadele mai mici sau mai mari, care se nimerise ca în acea sâmbătă să n-aibă mare lucru de făcut, au început să plece și scena pajiștii s-a eliberat pentru acțiunea dramei. Hunt vorbește cu Varhov, care, la rândul lui, îi face curte lui Dorothy. Curând, Jenia părăsește Foreign Office-ul și pornește în pas de plimbare spre kaghebist, ceea ce vrea să însemne că lasă de iz-

beliște două oficialități britanice pentru a i se alătura Rezidentului, și iată-i acum, pe ea și pe Varhov, râzând în gura mare la bancurile lui Hunt. Într-un alt colț al grădinii, un băiat vesel (din Irkuțk) flirtează cu Sally Porringer, căreia s-ar zice că i-a trecut spaima de Sherman și de storcătorul lui de rufe, iar eu, amețit de caviar după un an de înfulecat carne de două ori pe zi și nu insensibil la vodcă, mă îndrept spre Boris Masarov, cu Nancy lângă mine.

– Aș dori să ți-o prezint pe logodnica mea, zic în cea mai bună dispoziție posibilă, de parcă ideea fusese a mea de la bun început.

Kittredge, trebuie să-ți povestesc. Date fiind firea și educația mea, am descoperit abia acum ce ființe minunate și misterioase sunt femeile. Recunosc și mărturisesc. Nancy Waterston, al cărei chip într-una din zilele ei bune s-ar putea lua la întrecere cu al fiicei unui paroh, cu mintea îngustă, înțepată, cu trăsăturile feței dăltuite de simțul datoriei, cu bustul mic și incapabilă să și-l scoată dintre umerii repeziți înainte, arăta acum atât de drăguță de parcă ar fi avut în fața ochilor tortul de mireasă presărat cu bomboane argintii. Atunci când o femeie fără nici un șarm capătă strălucire fie și pentru o singură clipă, ți se taie răsuflarea; universul se dovedește plin de surprize. Ceea ce-i totuna cu a spune că universul are sens.

Masarov a reacționat ceremonios.

– Vă felicit, a zis. Ridic paharul pentru spiritul veșnic viu al viitoarei căsnicii.

– Domnule Masarov, acesta este un toast distins, s-a lansat Nancy cu accentul ei de fiică bună a Vestului Mijlociu, debordând de sinceritate. După care a scos un chicot scurt, de parcă această sinceritate a ei tocmai dădea nas în nas cu rolul pe care-l juca. Așteptați mai întâi nunta, a zis ea.

– Care va avea loc când? a întrebat el, și mi-a fost imposibil să nu observ că privea de-a curmezișul pajiștii, spre locul unde Jenia și Varhov mai vorbeau încă cu Hunt și Dorothy. Expresia chinuită de pe fața lui Masarov (despre care n-aș putea afirma că aș fi perceput-o dacă n-aș fi fost prevenit despre legătura cu o probabilitate de șaptezeci și cinci la sută dintre Jenia și Varhov) semăna bine cu aceea a unui animal rănit și obosit, care, picurând încă de sânge, s-a oprit să se odihnească înainte de a lua în piept următorul urcuș. Și-a golit paharul dintr-o singură înghițitură și a acostat un picolo uruguayan, care trecea cu o tavă cu vodcă la gheață.

– Încă n-am fixat data, a zis Nancy, pentru că eu, una, cred în logodnele de lungă durată. Mă întrebam dacă se îmbătase sau era pur și simplu buimăcită de talentele pe care tocmai și le descoperea. E o veche tradiție în familia noastră, s-a întors ea spre el. Tatăl și mama mea au fost logodiți timp de șapte ani, până să-i tragă de mânecă clopotele de nuntă și să le spună: Ajunge. Hai, sloboziți-ne odată, că am ruginit.

– Da, a spus el, pot să te întreb cu ce se ocupă tatăl dumitale?

– E acrobat de circ, l-a informat Nancy și a chicotit din nou. Ochii îi jucau în dosul lentilelor. Am realizat, de parcă mi-aș fi dezinfectat ființa interioară cu alifia cea mai delicată a compasiunii și a unei mâhniri blajine, că această seară trebuie să fi fost seara cea mai însuflețită pe care a trăit-o vreodată în Uruguay. Nu, a zis ea, țara noastră s-a întemeiat pe ideea că n-ai dreptul să

minți. Tatăl meu este pensionar, dar a fost director executiv al unei societăți de asigurări la Akron, statul Ohio.

Masarov arăta ușurat, ca și cum tocmai izbutise să verifice o informație.

– Țara mea n-a fost întemeiată, a replicat el. Țara mea a apărut ca împușcată dintr-o țeavă de tun.

Fii sigură că ultima lui observație mi-am subliniat-o în gând, să i-o raportez lui Hunt.

Masarov a ridicat paharul:

– Toastez pentru viitorii miri.

– Îmi plac toasturile, a declarat Nancy.

– Mai întâi însă învață cum se bea vodca. Americanii îmi tot spun că e greu să reziști la banchetele rusești. Pentru că nu cunosc secretul.

– Spune-mi-l, i-a cerut ea.

Chiar în acest moment, Varhov, care făcea turul oaspeților care mai rămăseseră, a venit lângă noi și i-a luat cuvântul din gură lui Masarov, încât mi-am dat seama că și unul, și celălalt obișnuiau să-și informeze, fără excepție, oaspeții cum să bea tăriile rusești. Sintaxa engleză a lui Varhov era expresia a ceea ce un instructor de la Fermă ne prezentase drept *Russki Tarzan*. Articolele, pronumele și verbul *a fi* n-aveau ce căuta. Le țineau locul niște mormăieli primitive.

– Nu sorbit, a zis el. Niciodată sorbit. O singură înghițitură. Dar înainte – Varhov și-a ridicat mâna grea și plată de comisar rus – înainte toast. Înainte! Cel mai adânc toast. În cinstea relațiilor. Din inimă. Spui din inimă, bei vodcă dintr-o înghițitură. Ceea ce a și făcut, iar apoi l-a fluierat pe picolo. Umple pahare. Fără grijă. Pahare – mici.

Ne-am umplut paharele.

– După vodcă, a reluat el, servești caviar. Mai bine, *zakuski*. Aperitive.

– Da, am auzit-o pe Nancy, de parcă era obișnuită de când lumea să asculte de ordine.

– Atunci, drăguța doamnă niciodată beată.

– Ho-ho-ho, am făcut eu.

– Cinic, a zis Varhov.

A ridicat din nou paharul.

– Toast, a hotărât el. Pentru seară, pentru viitor pașnic, pentru drăguță doamnă, pentru americani în misiune, și mi-a făcut cu ochiul. Eram toți pulbere, da, domnilor-doamnelor.

De pe Bulevardul España răzbătea zgomotul traficului de mașini, trecând încoace și încolo, dinspre centru, aflat la dreapta noastră, și plaja Pocitos, cu blocurile lor înalte de locuințe, coborând spre stânga. M-am gândit la casa conspirativă, unde mă întâlnesc cu Chevi. Dinspre străzile laterale, prin aerul înserării, ricoșau în tangentă chiotele adolescenților. Varhov s-a înclinat și ne-a părăsit cu aceeași bruschețe cu care ni se alăturase, îndreptându-se spre un alt grup.

– Joci șah? m-a întrebat Masarov.

– Da, am zis, dar nu prea bine.

– Dar nici prea rău?

– Mut și eu piesele, m-am auzit spunând.

– Bun. Trebuie că ești foarte bun. Vă invit acasă la mine. Stau aproape. Și pe dumneata, domnișoară Waterston.

– Spune când și vin eu cu prăjitura, a zis ea.

– O veche expresie idiomatică americană? a întrebat el. Auzeam eu mai mult decât se cuvenea sau în glasul lui răsuna o anumită nostalgie? Nu numai că vorbea o engleză rezonabilă, dar părea că-i și face plăcere s-o vorbească.

– Nu, a răspuns ea, e cam ca orașul natal și alunițele.

– Orașul natal și alunițele, a repetat el. Alunița e o pustulă, un pistrui?

– Cam pe-acolo, a zis Nancy.

Kittredge, iată momentul cel mai demn de interes al serii. Sfoara a fost aruncată peste abis, urmează coarda și frânghia. Chiar că a fost. Îți voi povesti în viitoarea mea scrisoare despre seara petrecută cu Masarovii.

Vă trimit dragostea mea – ție, lui Hugh și lui Cristopher,

Harry cel logodit

În scrisoare am sărit după cuviință peste restul serii. Nancy se îmbătase și declara că s-a îndopat cu aperitive, drept care am condus-o acasă. „Acasă" erau trei camere la parterul unei vile de pe Calle Geraldo Ramón, la o distanță de nici trei corpuri de case de Ambasadă.

– Cred că libertatea constă în posibilitatea de a putea merge pe jos la slujbă dimineața, mi-a declarat ea în termenii cei mai convinși, deși nescutiți de damf. Am făcut greșeala s-o sărut.

Mi-a răspuns la sărutare, de parcă am fi fost chiar logodiți, iar a doua zi urma să ne punem pirostriile. Am descoperit astfel că gura unei fete bătrâne nu-i ca toate gurile. Buzele ei s-au presat de ale mele, ca un sigiliu pe o bucată de ceară. Dinții îi miroseau ușor a pastă de dinți, a apă de gură și a coroană dentară, răsuflarea ei însă era curat cuptor, iar dincolo de el venea o zonă funest-neutră, inspirată de stomac. Am fost cuprins de niște impulsuri oribile, pe care nu i le-aș fi putut mărturisi lui Kittredge, niciodată. Știam că, dacă aș fi vrut, Nancy Waterston ar fi fost a mea pe vecie, și eventualitatea copleșitoare a unei asemenea puteri dobândite a trezit în mine o răceală cumplită. Vedenia degetului lui Hunt, care o ciocănea, a devenit imaginea propriului meu deget, care îmi masca de fapt propriile porniri. Și atunci am sărutat-o a doua oară, pe obraz, am asigurat-o că fusese o seară nemaipomenită și că poate îi vom vizita pe Masarovi împreună, după care am ieșit din scenă cât se poate de impresionat de ce poate face din om o sărutare și cum îl poate aduce ea în pragul însurătorii.

În drum spre casă, am avut timp să-mi aduc aminte că Sally (care nu se prinsese la gluma lui Hunt cu logodna noastră improvizată) își făcuse timp și dăduse o raită până la mine în timpul recepției, să-mi sufle cu o șoaptă răgușită și tremurată, care amenința să se amplifice:

– Ticălos de trei parale ce ești, ai fi putut avea măcar gust.

Grija mea de moment fusese totuși că finlandezii noștri irlandezi i-ar fi putut filma buzele. I-am spus repede:

– O festă. La ideea lui Hunt. Nu face gălăgie, Sally, și am ridicat paharul în semn de omagiu adus soției unui membru al Agenției, simplu gest de politețe și nimic mai mult. Abia acum, în mașina care mă ducea spre casă, mi-a dat prin gând că și rușii ar fi putut avea o cameră de filmat, îndreptată spre grădină. Mi-ar fi putut surprinde chipul. Ce le puteau spune cuvintele mele? *O festă. La ideea lui Hunt. Nu face gălăgie.* Poate spusesem mai mult decât se cuvenea. Pe de altă parte, în ochii sovieticilor erau pasibile de o mulțime de interpretări, care i-ar fi dus la scenarii hăt-alături cu drumul.

Îmi revine acum în minte unul din gândurile lui Harlot. Răul, mă informase el într-un rând, e să știi ce e binele și să faci tot ce-ți stă în putință să-l falsifici. Câtă vreme nebunia înseamnă să ridici ruguri fără să-ți dai seama ce faci.

Măsurat cu această măsură, eram nebun. Și mi-a mai trecut un gând prin cap, o clipă – că tot ce făceam noi în Uruguay putea fi socotit, după aceeași logică, tot o nebunie, dar pe urmă am recunoscut că nu-mi păsa. Să nu spună nimeni că inocenții sunt întotdeauna buni. M-am dus la culcare.

18

27 ianuarie 1958

Preascumpă Kittredge,

Speram într-o scrisoare, dar poate că aștepți mai întâi să afli mai multe despre Masarovi. De aceea, înclin să-ți scriu. Știi, zilele astea am obligația să raportez orice pas făcut cu Boris și Jenia. După care Secretariatul și Pilulele Amare îmi mestecă cablogramele până le prefac în molecule.

Ca să-ți dau un exemplu de felul cum lucrăm acum, ei bine, Secretariatul și Amarii au decis de comun acord cu Hunt (căci el refuză să fie trecut cu vederea, indiferent de decizie, minoră sau majoră) că Nancy nu trebuie să mă însoțească acasă la Masarovi. Consideră că o expunere continuă a domnișoarei Waterston și a mea, ca viitori soț și soție, ne-ar putea pune la încercare talentele actoricești mai mult decât suntem în stare să ducem – ale lui Nancy, oricum, admite Hunt. Bănuiesc că Hunt a greșit de la bun început, amestecând un funcționar administrativ ca Nancy într-o misiune de acest fel.

În orice caz, domnișoara Waterston a fost suficient de dezamăgită și și-a manifestat necazul; așa încât, te rog, Kittredge, ajută-mă. Apoi, cu un suspin și un zâmbet profesional – o, Doamne, căci este o profesionistă –, s-a întors și de data aceasta la contabilitatea bizantină a lui Gordy Morewood. Biata Nancy, dezamăgirea a acrit-o de tot.

Între timp, eu mă pregătesc să-i vizitez pe Masarovi. Le dau telefon și, la instrucțiunile amănunțite ale lui Hunt, stabilesc întâlnirea pentru Nancy și pentru mine. Ideea este de a o ține pe Jenia acasă, alături de Boris. Aflând că Nancy nu mă însoțește, ar putea lipsi și ea, iar Howard încearcă să împiedice

una ca asta. Se consideră că va fi mai rentabil să ne procurăm material despre soț și soție, luați împreună. Dacă Masarovii se află în perspectiva unei rupturi, am putea obține indicii despre care dintre ei doi ar fi mai dispus să dezerteze. În eventualitatea puțin probabilă că se prezintă ca un cuplu unit și consolidat, poate că-și vor lua zborul din colivie împreună. Acesta este raționamentul nostru prealabil.

Și ziua sosește. Pornesc la trap așadar să iau ceaiul cu ei și mă scuz pentru indispoziția lui Nancy. Par dezamăgiți. Iar eu nu mă pot abține să nu mă gândesc că Hunt a avut dreptate. Dacă am fi anunțat-o din vreme, Jenia ar fi putut să nu fie acolo.

Dată fiind rezerva limitată de locuințe din Montevideo, simpaticul meu cuplu de ruși locuiește într-un bloc de apartamente, la o distanță de două cvartale de acela în care se află casa noastră conspirativă. Masarovii stau la etajul cinci, cu vedere spre plaja Pocitos și spre mare. În acest punct se termină orice asemănare. Nu știu dacă e pe gustul meu, dar camera de zi e plină de lucruri. Draperii grele de catifea încadrează ferestrele, fotoliile, mai multe; sunt dolofane, ca și canapeaua groasă și pufoasă, cu macrameuri. Mai au un covor oriental de mici dimensiuni, așternut peste un alt covor mare, două samovare – unul de aramă, celălalt de argint –, un număr de lămpi cu picior și abajururi din mărgele, o mobilă mare din mahon cu vitrină de sticlă, unde sunt dispuse farfurii și platouri, mici statuete turnate în gustul greoi al secolului al nouăsprezecelea; pe fiecare masă, de exemplu, o fată în bronz cu o rochiță subțire ca o peliculă abia acoperindu-i sânii pe jumătate goi, pe urmă un Apollo în picioare, cu un picior rezemat de globul pământesc, precum și reproduceri înrămate în auriu ale unor picturi – oriunde le-a mai rămas un locșor pe perete; Cézanne, Gauguin, Van Gogh, plus doi pictori ruși, cu portrete ale unor țari necunoscuți mie, flancați de înalte fețe bisericești și de nobili îmbrăcați pe jumătate în haine de pirați – trebuie să fi fost boieri. În colțul uneia dintre picturi, un boier înfrânt sângerează de moarte dintr-o rană la gât. Agonia pe care o exprimă gura lui este grăitoare. E și asta o priveliște la care să te uiți în fiecare zi.

Au și alte covoare orientale, atârnate pe pereți, și am numărat patru jocuri de șah; două dintre ele mi se par de valoare. Una dintre măsuțe este din lemn încrustat.

Nu mă pot abține să nu observ contrastul între opulența de modă veche, nici prea-prea, nici foarte-foarte de aici și mobila deschisă la culoare, zgâriată de copii și roasă de câini, cu rafturi sprijinite pe cărămizi, din căminul lui Sherman Porringer. Masarovii, care n-au prea mult spațiu (și l-au mai și umplut), au convertit holul care leagă cele trei încăperi și jumătate între ele într-o bibliotecă lungă și foarte strâmtă. Doi inși, dacă vor să meargă alături, sunt nevoiți să se înghesuie, dar ambii pereți îi au căptușiți de sus și până jos cu rafturi din lemn de stejar de culoare închisă. Mai încolo, am avut prilejul să mă uit prin colecția de cărți a lui Boris, și îți voi spune că citește în franceză, germană, engleză, spaniolă, italiană, precum și în mai multe limbi ale popoarelor de pe teritoriul sovietic, ale căror nume nu știu cum se pronunță. Știe o mulțime de lucruri, dar, în definitiv, omul afirmă că are treizeci și șapte de ani. De unde și conflictul cu dosarul Pilulelor Amare, care-l fixează la treizeci și doi de

ani, eu însă zic că are mai mult. Vorbește despre cel de-Al Doilea Război Mondial, în timpul căruia a ajuns la gradul de căpitan, și nenumărate fotografii înrămate, într-o colecție de panouri verticale, îi atestă cariera militară. Îmi notez în minte epoleții de pe umăr, care apar în fotografii, astfel încât Pilulele să poată face verificarea. Desigur, nu pot jura că pozele sunt din perioada războiului, dar au aerul acelei perioade și pe una din fotografii apare, ca martor de fundal, un oraș răscolit, plin de moloz și de artefacte umane zimțuind orizontul – incredibil.

– Berlin, mi-a spus el, în ultimele sale zile. De aceea zâmbim.

– Da, trebuie să fi fost fericiți că războiul se apropia de sfârșit.

A ridicat din umeri. Brusc, s-a posomorât.

– Pe jumătate fericiți, mi-a replicat el sentențios. Dar pe urmă, ca și cum nu s-ar fi cuvenit să-i vorbești astfel unui musafir, a adăugat: Rămâne mereu întrebarea. Merită să-ți dai viața? Cei mai buni dintre noi au pierit.

– Și totuși, în fotografie zâmbești, a remarcat Jenia.

– Sunt fericit, a zis el, contrazicându-se.

– Ne întâlnisem cu două zile înainte, a spus Jenia. Brișka cu mine. Prima dată.

– Ai fost și dumneata la Berlin? am întrebat.

– Într-o unitate de agitație și propagandă.

– Jenia este poet, a precizat Masarov.

– Am fost, l-a corectat Jenia.

– De doi ani de zile n-a mai scris un poem.

– Oh, am făcut eu.

– Aproape m-am tâmpit, a zis Jenia. *Moi.*

– Ei bine, am îngăimat eu. (Kittredge, îți jur, trebuie că suntem tot atât de răi ca englezii când ne trezim puși în fața unei confesiuni bruște.) Ei bine, cred că-ți vine greu să locuiești în acest apartament bine mobilat, cînd inspirația a secat. (Mie însumi îmi sunam în urechi de parcă aș fi fost contele de Phumpherdom.)

Rușii au totuși o anumită virtute. Sunt atât de direcți, încât nici un comentariu, oricât de paralizant, nu-i blochează mai mult de trei secunde.

– Bine mobilat? a întrebat Jenia. E o adunătură. O adunătură și-atât.

Mai întâi am auzit „exagerare", ceea ce m-a lăsat, firește, confuz, până când cuvintele care au urmat aveau să mă lămurească.

– Familia lui, familia mea. O adunătură – apartament de la Moscova – tatăl lui. Apartament din Leningrad – mama mea. Vestigii de familie, atât.

– Nu sunt ale voastre?

– Toate ale mele. Toate ale lui Boris. *Aussi.* De asemenea.

– Da, am zis. Și conducerea vi le-a expediat?

– Firește, s-a mirat ea. De ce nu?

– Dar apartamentul vostru de la Moscova trebuie să fie gol.

A dat din umeri.

– Oameni în el.

Cu asta m-au așezat în fața măsuței de șah, aveam în față al doilea set de piese în ordinea valorii și Boris m-a invitat să joc cu albele.

– Ești musafir, a zis.

Kittredge, tu știi că nu sunt de categoria lui Hugh, dar nu joc rău – cândva am câștigat și un turneu de *pațeri*, cum li se mai spune jucătorilor de valoare modestă, iar la un simultan demonstrativ cu un maestru, care a jucat cu douăzeci de studenți la douăzeci de mese, eram la Yale, am fost unul dintre cei trei care au scăpat cu remiză. Toți ceilalți șaptesprezece pierduseră. Totuși, când e vorba de șah jucat la un nivel superior, pot fi considerat esențialmente fără talent.

Am simțit însă chiar din debut că pentru el jocul însemna mult. Ca și cum suflul originar al marii confruntări internaționale pentru sufletul omenesc pătrunsese în noi, devenisem conștient de tensiunea lui și, respectiv, el de a mea.

– Când ești în dubiu, împinge pionul Regelui, i-am zis eu politicos și am trecut la fapte. A dat din cap scurt, dar a fost – pentru prima oară – destul de grosolan, căci manierele lui, așa cum sper că am specificat, sunt cele mai îngrijite din toată banda de ruși din Bulevar España, și a rămas în scaun studiindu-mă fără să se ferească timp de un minut. Nu se uita la masă, ci mai degrabă la chipul meu, la ținuta mea, la zâmbetul meu nesigur, la toate emanațiile mele, pe scurt. M-a făcut să mă simt de parcă eram din nou în sala de sport de la St. Matthew și pe punctul de a mă lua la trântă cu adversarul meu de la celălalt capăt al saltelei, un flăcău hotărât, nu glumă.

– Cred, a zis în cele din urmă, că Apărarea Siciliană este răspunsul cel mai potrivit, și a împins pionul Nebunului de pe partea Damei, până pe linia a cincea. Kittredge, țin minte, tu mi-ai spus odată că ai renunțat la șah pe când aveai doisprezece ani, pentru că nu te mai puteai gândi la nimic altceva. N-aș dori să-ți stârnesc tot felul de idei pe jumătate îngropate, dar sunt obligat să-ți spun măcar atât: replica Negrului, care-mi creează întotdeauna dificultăți atunci când optez pentru o deschidere cu pionul Regelui, este Apărarea Siciliană. Oricând se poate întâmpla orice și nu ajung niciodată să-mi fac jocul. Sunt Albul, dar trebuie să răspund mereu la amenințările Negrului. Cât de straniu din partea lui Boris să mă măsoare mai întâi cu toată atenția și apoi să aleagă Siciliana.

Ei bine, cred că asta-i tot ce trebuie să știi. La mutarea a șasea, mă simțeam deja stânjenit, la a opta, am început să întrezăresc înfrângerea, la a zecea, Boris avea să se ridice de pe scaun, căci își pierduse răbdarea așteptând mutarea mea – jucam fără ceas –, și a revenit cu o carte, destul de nepoliticos, ori destul de sigur de sine, ori poate pur și simplu bine crescut, și, în timp ce eu mă gândeam la mutarea următoare, s-a apucat de citit. Apoi, imediat ce ajungeam la o decizie, ridica ochii, își mușca buza de jos, scoțând un sunet aproape neauzit de satisfacție, se apleca, își continua manevra, contracarând imediat orice început de schemă pozițională, oricât de firavă, pe care încercam s-o construiesc, ca pe urmă să se întoarcă nestingherit la cartea aia a lui, care, în cazul nostru, era – îți vine s-o crezi? – *Moby Dick*, în ediția Modern Library Giant.

La mutarea paisprezece, Masarov mi-a capturat un cal iar la următoarea m-am dat bătut. Își terminase dezvoltarea și turnurile lui aveau coloane libere. Eu nu reușisem să execut nici măcar rocada. Mă luase repede.

Jenia ne-a adus ceaiul. Despre partidă n-aveam ce discuta. Am remarcat cu glas tare că nu folosea samovarele, ci o cană de ceai.

– Ceai englezesc, îmi replică ea. Am rugat-o să-și spună patronimul. Tatăl meu – Arkadi. Mă numesc Jenia Arkadieva.

– Sună frumos. Jenia Arkadieva, zic eu.

Ne-am jucat nițel până când am izbutit să pronunț corect.

– Multe cuvinte rusești, observă ea, despre arbori, pământ, animale în pădure, râuri. În engleză – altfel. Familii de cuvinte despre drumuri, dealuri, țărmuri. Valurile mării.

Nu mă simt eu prea în largul meu când vine vorba de generalizări, dar aceasta mi se pare cu totul elementară.

– Sunt sigur că aveți dreptate, cad repede de acord.

Se uită fix la mine. Ceea ce este deconcertant. Pare că vrea să arunce o privire asupra persoanei care se ascunde în spatele meu, și o caută.

– Pot să mă uit prin bibliotecă? îl întreb pe Boris.

Se adună din deprimarea adâncă în care a căzut de la sfârșitul partidei încoace. Mătură cu un gest al mâinii cam trei pătrimi dintre cărți, tipărite în caractere chirilice, și mă duce la compartimentul american. Are, în engleză, pe Hemingway, în întregime, și pe cele mai multe dintre cărțile lui Faulkner. Mai văd Mary McCarthy, Tennessee Williams, Arthur Miller, William Inge, Sidney Howard, Elmer Rice, O'Neill – integral, Clifford Odets și T. S. Eliot – cu comedia *The Cocktail Party*[1].

– Năzuiești să devii dramaturg? îl întreb.

A oftat.

– Dramaturg? a replicat el. N-aș ști să le vorbesc actorilor.

– Prostii, a spus Jenia.

A ridicat din umeri.

– Hemingway îmi place, a zis. Dă o imagine esențială a Americii antebelice, de acord? A mai făcut un pas și acum se afla în dreptul operei lui Henry James. L-au studiat cu atenție Lenin și Dzerjinski, a zis Masarov, dând un bobârnac copertei legate a romanului *The Golden Bowl*[2].

– E chiar adevărat? am întrebat. Fusesem luat pe neașteptate.

– Nu, a zis Jenia. Brișka glumește.

– Ba deloc. *The Golden Bowl.* Un simbol perfect al capitalismului. Bineînțeles că Dzerjinski va fi citit-o.

– Boris, ridicol. Aduci afront oaspetelui nostru.

A înălțat ușor din umeri.

– Scuzele mele, a spus și m-a privit drept în ochi. Îți place Tolstoi sau Dostoievski?

– Dostoievski, am zis.

– Bun. Dostoievski scrie într-o limbă rusă îngrozitoare, dar este și preferatul meu. Ne dă prilej să ne împrietenim.

– Dar, mai întâi, va trebui să mai învăț șah.

---

[1] Petrecerea (n. tr.).

[2] Cupa de aur (n. tr.).

– Imposibil, a spus. Sinceritatea lui m-a luat prin surprindere și m-a făcut să râd. A râs și el cu mine. Are trupul ăsta de mălai mare și a încărunțit de timpuriu, fața foarte ridată, un tip puternic, dar în expresia lui răzbește o ciudată șăgălnicie de om tânăr, ca și cum nu și-ar fi încheiat încă toate socotelile cu viața.

– *Zakuski*, m-a poftit Jenia. Servește *zakuski* și mai ia ceai. Sau vodka.

Am declinat invitația. Ea a protestat. Cu toată pronunția îngrozitoare, vocea ei este adâncă și sugestivă. La recepțiile oficiale, pare o femeie misterioasă și senzuală, exotică, ascunsă, îndepărtată ca un oracol; în această după-amiază este însă o femeie între două vârste, aferată, maternă, directoarea unei școli mici și foarte burgheze. Mi-e teribil de greu să fac o legătură între acești doi oameni și KGB, luați laolaltă sau separat. Și totuși, el abătuse discuția spre Dzerjinski – iar faptul ar trebui luat obligatoriu ca un soi de semnal.

Ne așezăm și pălăvrăgim despre cultura americană. Îl interesează Jack Kerouak și William Burroughs, Thelonius Monk, Sonny Rollins, despre care eu n-am auzit. Are un disc de-al lui Sonny Rollins și mi-l pune; se luminează la chip când declar că e cel mai bun saxofonist pe care l-am ascultat vreodată.

După care, pe nepusă masă, a schimbat cursul discuției.

– Jenia a rostit un neadevăr, face el.

– A mințit Jenia Arkadieva? mă mir eu.

Surâde la folosirea patronimului.

– În ultimii doi ani, a scris totuși un poem.

– Nu, e oribil. Nu-l arăta, sare Jenia.

– În engleză, urmează Masarov. În ultimul an, Jenia nu s-a mai putut exprima în limba maternă. Are un blocaj total, în ultimul an. Astfel încât a încercat în limba voastră... e o tentativă...

– *Zakuski*. Un poem în miniatură. Aperitive, zice Jenia. S-a roșit toată și pot jura că pieptul ei bogat o luase la galop. Nul, declară ea. Fără preț. (Dar în gura ei sună: fle-cu-șteț.)

– Lasă-l pe Harry să-l citească, insistă Brișka.

Se ceartă în rusește. Ea cedează. Se duce în dormitor și revine cu o filă de carnet. Hârtia e ieftină. În capul filei, cu un scris oarecum stângaci, pusese următorul titlu: *Amețeala este bucurie.*

Crede-mă că, după ce-am dat ochii cu un asemenea titlu, i-am acceptat invitația fără nici o bucurie, dar... îngăduie-mi să-ți transcriu poemul. Dumnezeule, nu numai că am primit un exemplar, dar îl știu pe de rost după câtă bătaie de cap mi-au dat Pilulele Amare.

Amețeala este bucurie

Pasărea mi-a murit în mână,
penele ei sunt un lințoliu.
Am știut clipa.
Ultima ei bătaie
a glăsuit palmei mele.
Tovarășe, a zis pasărea,

nu intra în cortegiu
să mă bocești.
Eu cad în adâncuri
atât de înalte.

– Mai bine în rusă, a zis Jenia, dar nu mai găsesc *les mots justes*[1]. Nu în rusă. Cuvintele vorbesc în engleză. Boris a pus la punct gramatică? Punctuație corectă? Corect?

– Da, am încuviințat.

– E bun? Poemul – bun?

– Așa cred.

– Jenia este un poet recunoscut în Rusia, a zis Boris, deși poate că nu în suficientă măsură.

– Poate fi publicat în America? a întrebat Jenia.

– Probabil, am spus. Dă-mi voie să-l iau cu mine. Am vreo doi prieteni care scot reviste literare.

– Da, a zis ea, e al tău, și mi l-a îndoit în palmă, privindu-mă cu o intimitate jenantă, soțul ei fiind de față. Publică cu pseudonim, a mai zis.

– Nu, a intervenit Boris. Prezintă-l ca opera unui poet sovietic.

– Aiurea, a bombănit ea.

– Mă gândesc că i-ați putea schimba titlul, am spus. Pentru cititorii de limbă engleză, e cam prea direct.

N-avea să-l schimbe. Îi plăcea cum sună.

– Mă dau în vânt după amețeală, a zis ea.

După ce am stabilit când aveam să ne mai vedem, am plecat. Masarov a propus un picnic, cu Nancy și cu mine. Am fost de acord. Dar, în ziua fixată, Nancy nu a venit și Jenia și-a luat și ea zborul. Ne-am dus la iarbă verde doar noi doi, Boris și cu mine.

Am însă impresia că mă cam grăbesc, așa încât să lăsăm să mai treacă o zi sau două și voi termina de povestit într-o altă scrisoare.

Al tău,
Harry

19

16 februarie 1958

Dragă Kittredge,

Intenția mea era să revin încă de acum două săptămâni. Pilulele Amare m-au tot ținut din ședință în ședință, iar seara, la întoarcere, îmi doream un singur lucru: să-mi golesc capul de gânduri și să adorm. Pe deasupra, sunt îngrijorat că nu mi-ai răspuns. Uneori mă întreb dacă nu cumva scrisorile mele

[1] În original, în limba franceză (cuvintele potrivite) (n. tr.).

zac necitite. Ei bine, atunci când ești interogat destul de des de Pilulele Amare, nu există ca un scenariu trist să nu-și scoată capul paranoid.

Ții minte, nu-i așa?, cât de modestă a fost întâlnirea mea cu Masarovii. Ei bine, Divizia pentru Rusia Sovietică nu crede că-i așa. După ce am expediat un mesaj nesfârșit la Washington, privitor la mica mea reuniune cu noii mei prieteni, sovieticii, am primit în schimb un chestionar aproape tot atât de lung ca scrisoarea mea către tine. Mi-a luat o zi și jumătate să răspund la el. Apoi a sosit cu avionul un tip care se ocupă cu Divizia pentru Rusia Sovietică, să mă chestioneze personal. După accent și înfățișare, e un alt finlandez-irlandez. Își zice Omaley. (Se pronunță *omili*, cam ca omilie.) Nu e prea înalt și e foarte subțire, are coarne, da, coarne de păr pe capul, altfel, chel. Are și ceva ce aș fi tentat să numesc favoriți de-a-ndoaselea. Blana de pe piept îi crește atât de des, încât o ia în sus, din cămașă până la jumătatea gâtului. Astfel îi alcătuiește un fel de guler încrețit, deasupra gulerului cămășii. Seamănă cu un mistreț hămesit. Îți poți închipui cam cum îl privește Howard Hunt pe Hjalmar Omaley.

Ei bine, pe Hjalmar Omaley îl doare în cot de ce crede lumea despre el. Trăiește numai pentru munca lui. A doua zi, aproximativ, de conviețuire în compania lui implacabil-înghețată, recunosc că-mi amintește de gealatul de la serviciul sanitar, care călca de obicei pragul apartamentului mamei mele din Park Avenue, în zilele norocoase când bucătăreasa găsea libărci în cuptor și el era cât pe ce s-o ia din loc pentru că fata nu spăla grătarul. Nu vreau să-ți întorc mațele pe dos cu ocazia primei mese, dar Omaley arată exact ca un călău dispus să-i calce pe inamicii noștri în picioare, până când n-o mai rămâne din ei decât o pată de sânge. Comuniștii sunt niște paraziți, comuniștii sovietici sunt niște paraziți turbați, comuniștii din KGB sunt niște paraziți turbați și *oculți*, iar eu venisem în contact cu cei din urmă.

Mă rog, exagerez și eu. Și totuși, nu. Mi s-a cerut să-mi aduc aminte de tot ce avea legătură cu fotografiile din război ale lui Masarov, până când am început să mă simt profund vinovat că nu fusesem în stare să rețin mai mult. De fapt, chiar am început să-mi pun și eu întrebări despre lipsa mea de motivație, o dată ce memorasem – relativ – atât de puține lucruri. Hjalmar, care trebuie să fi fiert într-o spermă a suspiciunii înainte de a fi ajuns în pântecele ocrotitor al maică-sii, m-a supus unui tir de întrebări reformulate la nesfârșit. Făcusem marea greșeală, în prima mea cablogramă, de a-i descrie pe Boris și Jenia ca „agreabili în limite rezonabile". Intenția mea fusese să dau o apreciere obiectivă, ceea ce a stârnit îngrijorări atroce în grupul de contrainformații al Diviziei pentru Rusia Sovietică. M-au anchetat asupra fiecărui aspect al întâlnirii. Mi-aș putea aminti ordinea exactă a mutărilor din partida de șah? Spre satisfacția lor, m-am străduit să rejoc partida, dar am fost incapabil să leg deschiderea de poziția noastră de la sfârșit. Ceea ce l-a înfuriat pe Hjalmar Omaley. Este evident că Masarov este un șahist atât de bun (cel puțin așa reiese din dosarul original, care, îți reamintesc, îi dă treizeci și doi de ani și nu treizeci și șapte), încât voiau să se convingă dacă nu cumva o lăsase mai moale în timpul jocului, ceea ce ar putea însemna că avea de gând să încerce o *captatio*. Nu, le-am spus eu, iar și iar, nu o lăsase mai moale – e jenant, nu? să fii obligat să te dai bătut la mutarea a cincisprezecea.

În continuare, am făcut inventarul mobilei. Pilulele Amare încearcă, prin informatorii lor, să afle mai multe despre apartamentul tatălui lui Masarov, de la Moscova, și al mamei Jeniei, de la Leningrad. După care au trecut la interogarea mea asupra romanelor și a pieselor americane din bibliotecă. Cât de noi arătau volumele? Cum se umblase la ele? Problemă: în ce măsură Masarov este ceea ce pretinde că este – adică o personalitate rusă, specializată în problemele culturii americane?

Apoi am trecut la poem. Purtasem la mine un mic magnetofon, cu o capacitate de maximum o oră, așa încât banda se isprăvise încă înainte de-a ajunge la poem. Mi s-a cerut deci să reconstitui dialogul neînregistrat. Cum a reacționat perechea la sugestia mea că poemul putea fi publicat în America? Eram sigur că Jenia bombănise „*aiurea*"?

Nu te mai plictisesc cu timpul pe care l-am pierdut cu: „Eu cad în adâncuri atât de înalte" (ceea ce este interpretat ca o propunere a Masarovilor de a dezerta). A doua zi, i-am spus lui Omaley:

– Insistați întotdeauna asupra amănuntelor la întâlnirile oamenilor Agenției cu rușii?

A zâmbit, de parcă numai un idiot ca mine i-ar fi putut pune o astfel de întrebare. Mă simțeam ca la dentist.

A treia zi, Howard Hunt m-a luat cu el la El Aguila, restaurantul său favorit, să prânzim împreună. Pilulele Amare erau foarte contrariate de discrepanțele din dosarul lui Boris. Întrucât raportul meu, după care ar fi împlinit treizeci și șapte de ani, le punea sub semnul întrebării cartoteca de date asupra personalului sovietic, au fost ai naibii de dați peste cap. Se pune deci chestiunea: este Boris al nostru cel autentic, sau altcineva?

– Următoarea întrebare, a zis Hunt. Vrea sau nu Boris să treacă pragul, sau vrea doar să pună mâna pe tine?

– Păi, din motive practice, a și pus, am replicat eu. Nu-mi mai pot vedea de nici una din celelalte treburi.

– Asta trece, mi-a răspuns el. Nota ta proastă de la Berlin s-ar putea să încingă un pic lucrurile pe aici, dar tu ține-te. Fă din Boris un transfug, și vei avea parte de toate buchetele din lume. A dat din cap. Data viitoare, amice, uită-te însă mai bine în jurul tău.

– Nu se lipește, am obiectat. Dacă Boris vrea să vină la noi, de ce-ar mai cultiva relația cu mine și s-ar expune riscurilor?

– Dată fiind relația Jeniei cu Varhov, s-ar putea ca Boris să nu fie în cea mai bună formă. Tocmai gusta primul pahar de vin din sticla abia deschisă pentru el și s-a strâmbat:

– *Joven*, i-a zis el chelnerului, *esta botella es sin verguenza. Por favor, trae un otra con un corcho honesto*[1].

– Linia de bază, s-a întors el spre mine. Situația nu se lipește. De ce-ar fraterniza cu tine? Ce le-ai putea oferi tu, Harry Hubbard? Ia gândește-te. Frământă-te. S-ar putea să-și închipuie că le poți oferi ceva.

[1] În original, în limba spaniolă (Tinere, sticla asta n-are buchet. Te rog, adu alta cu un dop ca lumea) (n. tr.).

– Departe de mine, Howard, am zis, dar chiar în clipa aceea mi-a apărut în fața ochilor figura lui Chevi Fuertes. Ar fi fost oare posibil ca rușii să fi aflat despre AV/OCATUL?

– Să ne întoarcem la lucrurile elementare. a zis Howard. Ce știm anume cu certitudine? Că Boris, fie el Masarov-1 sau Masarov-2, aparține de KGB. În rezidentura din Montevideo, el este omul nr. 2, sub Varhov.

– Precis?

– Heulihaen și Flarrety au studiat filmele făcute cu destulă acuratețe pentru a stabili cine pe cine ciugulește. Îți pot documenta cu precizie cine-și lasă fundul să-i fie ciugulit de ciocul celuilalt. Varhov are preeminență la ambasadorul lor și la protejații acestuia. Iar Masarov e Numărul Doi. Totuși, Numărul Unu dă foc fitilului când e vorba de nevasta Numărului său Doi, în timp ce Numărul Doi încearcă să fraternizeze cu tine.

– Mă tem de picnic, am zis. Și nu de iarba lui verde, ci de cele trei zile cu Omaley care vor urma.

– Obține tu ceva concret de la Masarov și eu dau de pământ cu testele lui Hjalmar. Dar dă-ți toată osteneala să eviți rezultatele neconcludente.

Așa stau lucrurile, Kittredge. Ieri, Jenia m-a sunat să întrebe dacă vine și Nancy. Când am spus că era încă bolnavă, Jenia a scos un mormăit care semăna grozav cu acela al lui Boris. N-avea să vină nici ea.

Apoi azi, duminică dimineață – acum, când îți scriu, s-a înserat –, Boris și cu mine am pornit cu mașina la țară. El și-a luat numai uneltele de pescuit și-n rest prea puțin, căci Jenia neglijase să-i pregătească coșul pentru picnic. Eu mă simțeam tulburat și distrat; și cred că la fel se simțea și Boris. Abia dacă scoteam o vorbă. După o jumătate de ceas de mers pe șosea, a băgat mâna în compartimentul pentru mănuși și mi-a întins o sticlă de whisky scoțian, ceea ce, în împrejurările date, a fost un gest agreabil. Cu prilejul acestui *laissez passer*, oferit de băutură, am schimbat câteva replici.

– Îți place ținutul?

– Nu prea.

Kittredge, mă aflam la a doua mea ieșire din oraș. Scriindu-ți acestea, nu-mi vine să cred nici mie, mai ales că a trecut un an și jumătate de când am pus piciorul aici, Doamne, ce cârtiță de oraș am mai devenit și eu! La Yale, n-am scos nasul afară din New Haven. Aici, întreaga mea lume se reduce la Ambasadă, la casa conspirativă, vila lui Hunt de la Carrasco și camera mea de hotel de mâna a treia. Cred că se întâmplă așa pentru că ceea ce fac înseamnă atât de mult pentru mine, încât nici nu observ, o dată cu trecerea lunilor, cât de circumscrise îmi sunt propriile mele mișcări. Am văzut din oraș, în primele trei zile, mai mult decât am văzut de atunci încoace.

Desigur, dincolo de oraș, nu-i mare lucru de admirat. Pe malul mării se înșiră stațiuni de categoria a treia, care aspiră la categoria a doua. De-a lungul șoselei, vile pe jumătate terminate, cu sfărâmături de stuc din care se stârnește pulberea. În interiorul uscatului, nu zărești decât șesuri și iarbă, brăzdate din când în când de ocoluri pentru vite, dar, una peste alta, monotone.

Masarov sparge tăcerea. *„Cuando el Creador llegó al Uruguay, ha perdido la mitad de Su interés en la Créacion."* Am râs amândoi. Spaniola lui nu-i la fel de bună ca engleza, dar eu râd bucuros în parte de pronunția lui rusească și când

vorbește spaniola. E chiar adevărat: Dumnezeu și-a pierdut jumătate din interesul pentru Creație când a ajuns în Uruguay.

– Și totuși, îmi place această țară, zice. E bună conducătoare de calm interior.

Eu nu simt nici un calm interior. Șoseaua a făcut loc unui drum strâmt, cu două benzi de circulație, plin de spărturi și de gâlme, pătat de uleiul traficului de camioane grele și urât mirositoare, iar când am tras pe dreapta să luăm masa de prânz, la un restaurant *cum* stație de benzină, o facem de dragul omniprezenților cârnați, așa-zisa bere-*cerveza* de prin partea locului, precum și al mirosului de seu topit și al cepei, ceva ce Porringer a numit „casa cu târfe puțind a gaze de eșapament".

Da, Masarov face parte dintre clienții restaurantului. S-ar părea că am ajuns aproape de copca lui de pescuit și trebuie să se fi oprit aici destul de des. Mă întreb dacă toate drumurile acestea jalnice, șesurile și clădirea funcțională de pe marginea drumului nu-i amintesc cumva de ținutul lui natal, iar el, cum între noi există un acord ciudat, în clipa când ia prima sorbitură de bere, zice:

– Uruguay pare un colțișor de Rusie. Nu se poate descrie. Îmi place.

– De ce?

– Atunci când natura este sublimă, omul își arată nimicnicia. Își ridică halba: Trăiască elvețienii!

– Pe când aici te simți mai măreț decât natura?

– În zilele mele bune. Mă privește cu atenție: Ai cunoscuți printre uruguayeni?

– Nu prea. Mă gândesc totuși la Chevi.

– Nici eu. Oftează și ridică halba: Pentru uruguayeni.

– De ce nu?

Ciocnim. Mâncăm în tăcere. Îmi trece prin minte că și Boris ar putea fi la fel de tensionat ca și mine. Îmi revine în gând recomandarea formală a lui Hunt: *„Evită rezultatele neconcludente"*.

– Boris, zic eu. Ce te interesează pe tine?

– Ceea ce se dezvoltă.

Mă simt azvârlit din nou în partida de șah. O să i se facă oare dor de-o carte, pe care s-o citească în așteptarea mutărilor mele prudente?

– Permite-mi să precizez un lucru, face el. Știu cine ești și tu știi cine sunt.

Acum trebuie să pun în funcțiune magnetofonul. Butonul de contact se află în buzunarul de la pantaloni, dar s-ar putea ca schimbarea mea de poziție pe scaun lui să nu i se pară atât de stângace cum mi se pare mie (căci trebuie să ajung la buton cu mâna stângă, cu care țin cârnatul).

– Da, zic eu, căci între timp dădusem drumul la bandă, dumneata susții că știi cine sunt eu și că și eu știu cine ești dumneata.

Nu se poate abține să nu zâmbească la ceva atât de evident.

– Cam pe acolo, mi-o întoarce el.

– Și la ce bun? îl întreb.

– Putem discuta mai pe larg, da sau nu?

– Numai dacă vom avea încredere unul în altul.

– Pentru o asemenea discuție, zice el, ajunge și o încredere limitată.

– De ce m-ai ales pe mine?

Înaltă din umeri.

– Pentru că ești aici.

– Da.

– Pari prudent, reia el.

– Chiar și sunt.

Bea o dușcă zdravănă de bere.

– Am mai mult de pierdut decât tine, zice.

– Ei bine, spun eu, depinde de ce vrei dumneata.

– Nimic.

– Urmărești să treci de partea noastră? îl întreb eu.

– Nu ești zdravăn sau îți lipsește tactul? îmi replică el cu blândețe. Kittredge, stau și mă gândesc cât de rău va suna, odată banda transcrisă. Lipsa oricărei intenții insultătoare la adresa mea, evidentă în voce, n-ai cum s-o transcrii; în schimb, stângăcia mea reiese din plin.

– Nu, Boris, spun eu. Nu sunt nici nebun, nici lipsit de tact. Tu m-ai abordat. Tu te porți prietenos cu mine. Tu îmi sugerezi că avem ce discuta împreună. Cum o pot lua altfel decât ca pe un indiciu că dorești o apropiere de noi?

– Sau ca pe o demonstrație a totalei voastre ignoranțe despre noi.

– Dar atunci ce căutăm noi aici, asta mi-o poți spune?

– S-ar putea să fii dezamăgit.

– Lasă asta la aprecierea mea, nu vrei?

A tăcut și am rămas așa unul lângă altul, la masă, privind dincolo de fațada restaurantului, care nu are ferestre, ci doar o tendă care se scutură cu un plesnet scurt, ca de pistol, ori de câte ori trece un camion.

– Atunci să încercăm altfel, am spus. De fapt, ce vrei?

– Informații politice. A zâmbit, de parcă prin zâmbetul lui ar fi șters cu buretele spusele de mai înainte.

– În ce mă privește, sunt mai dispus să primesc, decât să dau.

– Nici nu s-ar putea altfel, a zis. Apoi a gemut. KGB înseamnă Komitet Gosiudarstvennoi Bezopastnosti. Comitetul pentru Securitatea Statului.

– Asta o știu, am zis. Până și un funcționar de la Externe, ca mine, o știe.

Părea amuzat că încă mă mai agățam de acoperirea mea.

– KGB-ul are o mulțime de Direcții, a adăugat.

– Și asta știu.

– Vom vorbi despre Direcțiile Unu și Doi. Prima este pentru funcționarii sovietici aflați în străinătate, a Doua se ocupă de securitatea de acasă. Respectiv, CIA și FBI.

– Da, am zis.

– FBI-ul nostru, adică Direcția a Doua, are o reputație bine stabilită în America. E considerată eficientă. Dar mulți dintre noi o considerăm stupidă. Vrei s-auzi un banc?

– Da, am spus. Aș vrea.

– Firește, a zis și el. De ce nu?

Am izbucnit amândoi în râs. Avea haz. Și el, și eu știam că magnetofonul meu era pus în funcțiune și că fiecare cuvânt rostit va fi supus analizei. Am dat de dușcă berea. S-a oprit drept în stomac. A pocnit din degete și *el patrón* s-a înfățișat cu alte două halbe și cu o sticlă de vodcă. M-am gândit că era ve-

rosimil ca acest restaurant să fi fost un avanpost rusesc, cu microfoane încastrate în lemnărie și cu o cameră de filmat, cu teleobiectivul fixat printre crăpăturile plafonului. Or, Masarov venea destul de des aici, pentru ca acela care ținea restaurantul să-și facă un stoc de sticle cu vodcă.

Da, Kittredge, ce nostim. Cum stătea cu halba-n mână, Masarov semăna cu toate sufletele bătute de soartă, care trăiesc pentru pileală, căci s-a muiat repede.

– Doi bărbați, a început el, din Direcția a Doua, FBI-ul nostru, urmăresc cu mașina pe un băiat și o fată, prin puzderia de străzi din Moscova, apoi se reped pe șosea. Băiatul și fata s-au întâlnit cu niște străini cu care n-aveau ce căuta, dar părinții lor sunt ștabi foarte mari, așa încât nu se tem de nimic. Și își zic: „Hai să-i facem pierduți pe curcani, bine?" Aici s-a oprit. Curcani?

– Da, e corect.

– Copoi de mâna doua. Curcani, nu-i așa?

– Perfect.

– Ei, și băiatul și fata trag pe marginea șoselei. La o sută de metri în spatele lor, mașina celorlalți oprește și ea. Băiatul nostru cel-fără-de-frică iese din mașină. Ridică imediat capota motorului, pasămite are pană la motor. Ce fac curcanii?

– Spune-mi tu, am zis.

– Se dau jos din mașină, a declarat Boris solemn, și ridică și ei capota mașinii. Niște maimuțe, nu?

– Da, am spus, proști.

– Direcția noastră a Doua, a observat el, apelează la un compliment cu totul nepotrivit pentru proști.

– De ce-mi povestești toate astea?

– Pentru că voi, cei din CIA, trebuie să faceți distincție între Direcțiile Unu și Doi. CIA îi consideră pe toți cei din KGB brute.

– O, asta nu-i adevărat, am zis. Dimpotrivă, analizăm săptămâni în șir ce-a învățat Dzerjinski din *The Golden Bowl.*

Acum izbucnește în hohote de râs. Râde cu un fel de muget și mă bate cu palma pe umăr. E dat dracului de puternic.

– Știi că-mi placi? zice.

– Amețeala e bucurie, îi replic eu.

Și râdem din nou. De fapt, aproape ne strângem în brațe. Când am isprăvit cu veselia, redevine copleșitor de grav.

– Da, zice, în Direcția Unu intră cei care pleacă în străinătate. Prin natura muncii noastre, avem obligația să-i studiem pe alții. Să devenim conștienți, uneori cu durere, de deficiențele sistemului sovietic. Între limitele impuse de tactul birocratic, oferim o imagine corectă bazei noastre de acasă. Încercăm să dăm o mână de ajutor la rectificarea marelui nostru vis sovietic. Da. Chiar și atunci când imaginile noastre sunt urâte și arată că noi suntem de vină. Liderii din Direcția Unu știu mai bine ce merge prost în Uniunea Sovietică decât oricine de la voi.

– Nu asta-i și impresia noastră.

– Firește că nu. Pentru voi, KGB-ul e totuna cu ucigași.

– Avem o perspectivă ceva mai complexă.

– Nu la nivelurile de jos! Vorbiți despre noi ca despre niște criminali. Suntem doar profesioniști. Numește un singur ofițer CIA de care ne-am atins.

– Cei care o încasează sunt agenții mercenari, am spus eu. Berlinul îmi răsărise brusc în minte.

– Da, a zis Boris, ajutoarele plătite îl văd pe dracu'. Adevărat și pentru voi, și pentru noi.

Am tăcut amândoi.

– Când ne ducem la pescuit? am întrebat eu în cele din urmă.

– Dă-l încolo de pescuit, a zis el. Hai să bem.

Așa am și făcut. După un timp, m-a încercat sentimentul că toată viața lui asta așteptase, să stea de vorbă cu un american. Începeam să-l cunosc atât de bine, încât îl percepeam aproape fizic, vreau să spun prin asta că el, ca și cea mai mare parte dintre ruși, îmi vorbea vârându-se cu fața în mine (presupun că faptul se datorează locuințelor lor mici și îngrămădite) și astfel am ajuns să i-o cunosc în cele mai mici amănunte – toate locurile unde briciul sărise peste țepii bărbii, perii din nări, răsuflarea mirosindu-i a cârnați, a tutun turcesc, a ceapă, vodcă, bere și a dinte cariat, dar nu prea mult totuși pentru a fi (zău așa) întru totul neplăcută, ca și cum un iz putred abia simțit poate face dintr-un om un om cumsecade. Hugh m-a pus la curent cândva cu adagiul ăla de un rând al lui Engels – cantitatea se transformă în calitate –, ei bine, un damf ușor e altceva decât duhoarea unei guri pline de dinți stricați. Îți ofer acest aparteu, pentru că am zăcut atâta amar de vreme la masa restaurantului cu Brișka, așa cum a insistat să-i spun aproape imediat – Brișka și Harry, mai exact –, încât prânzul s-a prelungit târziu până după-amiază, iar soarele a început să ne săgeteze oblic, în colțul ochilor, dinspre apus, pe măsură ce cobora sub tenda dinspre șosea. Când și când, o mașină care trecea sau un bețiv care intra sau ieșea agale din restaurant.

Mi-a vorbit vreun ceas despre Nikita Hrușciov. În America nimeni nu va înțelege ce se petrece în Uniunea Sovietică, susținea Brișka, până nu-l va înțelege pe Premierul lor. Un om mare.

– Mare, raportat la situația prezentă a Uniunii Sovietice, și mi-a recitat o litanie întreagă. Laitmotivul lui era: *morții fără număr*. Nenumărați ruși au pierit în Primul Război Mondial, nenumărați alții au fost uciși în cursul Războiului Civil, pornit, urma să-mi împrospăteze el memoria, de către americani, englezi și francezi, nenumărați au fost cei asasinați de Stalin în timpul colectivizării agriculturii, nenumărați soldați și cetățeni sovietici au fost omorâți de Hitler, și alții, nenumărați, de către Stalin, după război. Uniunea Sovietică a fost mai ceva decât o „nevastă", zicea el, pe care bruta de bărbat o bate în fiecare zi. Timp de patruzeci de ani! Dacă femeia ar fi americancă, ea și-ar urî bărbatul. Dar femeia rusă știe ea mai bine. Într-o căsnicie din asta cu bătaie, zace în străfund dorința de mai bine a bărbatului.

– Nu pricep, am zis. Cine-i la voi nevasta, și cine bărbatul?

– Oh, s-a mirat, dar este evident. Nevasta este Rusia. Iar bărbatul – Partidul. Sunt zile când se cuvine să recunoști că femeia a greșit. Și s-ar putea să-și merite bătaia. Își pironește privirea în pământ și se încăpățânează. Nu vrea să pășească înainte. Bărbatul poate fi și beat, dar privirea și-o ridică la cer. Aici s-a oprit și s-a plesnit zdravăn pe obraz; palma lui a făcut să zdrăngăne

vasele în bucătărie (dacă vase erau cele care ne înregistrau). Beat, a repetat și a comandat cafea.

Sintaxa i se îmbunătățise.

– Tot ce am spus mai înainte e *kvaci*.

– *Kvaci*?

– Fără nici o valoare. Prea general. Relația Partidului Comunist cu poporul nu-i ușor de explicat. Copiii sovietici cresc în convingerea că poți deveni mai bun prin simpla putere a voinței. Voința de a fi bun și dezinteresat. Încercăm să distrugem interesul pentru îmbogățirea personală. Lucru foarte greu. În copilărie, mi-era rușine că aveam dorințe. Influența conducătorului asupra unor asemenea oameni este imensă. Toți – încercând să fie mai buni decât sunt. Stalin, mi-e rușine s-o mărturisesc, și-a pierdut echilibrul interior. După care lui Stalin i-a urmat Hrușciov, om neînfricat. Țin la Hrușciov.

– De ce? am întrebat.

A dat din umeri:

– Pentru că a fost rău. Și a devenit mai bun.

– Rău? A fost călăul Ukrainei.

– *Ei* te învață pe tine. *Ei* îți predau o bună lecție pentru iarnă. Dar *ei* uită primăvara.

– Cine sunt ei?

– Dascălii tăi. Le scapă punctul esențial. Uriaș. Tu pune problema din perspectiva rusească. Noi vedem oameni cruzi, magnetizați de putere.

– Asta nu se îndepărtează întrucâtva de Marx?

– E ultramarxist, a declarat Brișka. Vine de la poporul rus, nu de la Marx. Noi așteptăm conducători cruzi. Problema noastră este cum își pot transcende originea conducătorii. Să devină oameni mai buni. Stalin a fost mare conducător, dar el nu a reușit. A devenit mai rău. Faptele rele l-au înnebunit. Hrușciov este *opus lui*.

Și-a mai tras o palmă, ca și cum engleza lui tocmai era gata-gata să i se întipărească greșit pe limbă și simțea necesitatea să-și pună de acord creierul și gura. Engleza lui putea fi relativ șlefuită, dar de sub ea își ițea coada Russki Tarzan. Pe măsură ce Boris se îmbăta, expresia lui devenea tot mai neîngrijită. Firește, n-avea să spună niciodată: „Hrușciov *opus la el*", dar aproape că puteai pipăi cuvintele pe care urma să le rostească. „Hrușciov este *opus lui*".

– Da, a zis, uită-te la Hrușciov. El *nu este* foarte popular. Are mulți detractori. Unii zic că *el este* prea sentimental. Kittredge, sper că ai înțeles, asta-i tot ce-a ieșit la iveală din deformarea lui. Da, a revenit el, aproape toată lumea este de acord că Hrușciov este *niet kulturnîi*. Înțelegi ce înseamnă *niet kulturnîi*?

– Nu cunosc limba rusă.

– Ține-te de povestea ta. După care a râs. Și el, aidoma Jeniei, are două euri – doi indivizi care nu se înțeleg deloc între ei. Cât fusese beat, și sentimentele lui fuseseră grave; acum, ironia maestrului de șah ieșea din nou la suprafață. Ține-te de povestea ta, a mai zis el o dată, de parcă ar fi avut un dosar cât se poate de clar asupra mea. (Un dosar probabil că și avea, dar nu mă îndoiam că al lor era la fel de inexact ca și al nostru despre el.)

– Înseamnă oare *niet kulturnîi* lipsit de cultură?

– Firește. Limpede ca lumina zilei. Lipsit de cultură. Necivilizat. E cel mai rău lucru pe care-l poți emite despre un rus – da, engleza lui nu mai șchiopăta. Atâția și atâția dintre ai mei au trăit secole în izbe. Nimeni n-are nevoie să-și șteargă încălțămintea la intrare. Podelele erau date cu humă. Vitele dormeau împreună cu oamenii. *Niet kulturnîi.* Needucați. Fără cultură înaltă. Așa încât Hrușciov îi încurcă pe mulți. Îl vor dărâma.

– Dar spuneai că-i un om mare, nu?

– Crede-mă. Necivilizat, brutal, preferat al lui Stalin. Totuși, statura lui crește. A avut curajul nemăsurat de a-l repudia pe Stalin. Ar trebui să le explici alor tăi. La Moscova găsești mulți din cei care îl bat la cap pe Hrușciov: „Statele Unite au o putere nucleară de patru ori mai mare decât a noastră. Trebuie să-i ajungem din urmă". Hrușciov le spune: „Dacă Statele Unite atacă, vom replica. *Vom fi* nimiciți și noi, și ei. Deci nu va fi război. Noi, sovieticii, trebuie să *ne* dezvoltăm economia." Hrușciov rezistă unor presiuni uriașe din partea militarilor. Hrușciov – om bun.

– În ce ne privește, ne vine cam greu s-o credem. Noi vă considerăm responsabili pentru trecutul vostru, și nu vă veți debarasa de el așa de repede.

A aprobat din cap:

– Asta-i pentru că voi reprezentați capitalismul corporatist. Linear. În corporații însă oamenii nu sunt toți la fel. A luat o gură bună din cafeaua lui turcească, groasă, ca un noroi trecut prin filtru, și a dat din cap. Da, a zis. Americanii nu vor pricepe niciodată cum lucrează Partidul Comunist. Ne vedeți ca și cum am trăi legați de mâini și de picioare de ideologie. Gravă eroare. Numai capitalismul corporatist este cu totul subsumat ideologiei. Noi, despre care voi susțineți că suntem sclavi, ne diferențiem între noi mai mult decât voi.

– Și chiar o crezi.

– Firește. Nici un rus nu seamănă cu altul. Pentru mine, americanii sunt o apă și-un pământ.

– Și excludeți orice greșeală de percepție din partea voastră.

Mi-a atins cotul cu mâna, un gest consolator.

– Vorbesc despre managerii corporațiilor capitaliste americane. Clasa conducătoare. Ei cred în ideologia americană. Noi credem, dar numai pe jumătate, în ideologia noastră.

– Pe jumătate?

– Pe jumătate, Harry, de asta poți fi sigur. Și din nou mâna lui grea m-a bătut pe umăr.

– Iar cealaltă jumătate?

– E jumătatea noastră secretă. Meditâm.

– La ce?

– La suflet. Îmi cercetez sufletul. Americanii vorbesc despre anxietatea de a nu fi ancorat în ceva, da? Despre lipsa de identitate, da? Dar rusul spune: Îmi pierd sufletul. Și americanii au fost ca rușii. Cu un secol în urmă. Când mai erau întreprinzători individuali. Atunci, încă spiritul baroc. În inimă. În arhitectura americană. Individualitățile excentrice. Acum, americanii sunt capitaliști corporatiști. Cu creierul spălat.

Văzându-mi expresia feței, în ochi i s-a aprins o luminiță:

– Hrușciov nu vrea să-și piardă sufletul, a zis Masarov, așa încât își dă toată silința pentru o lume mai bună!

– Și asta mi-o spui așa, în față? Mărturisesc că impertinența lui grandilocventă începea să mă înfurie.

– În față.

– Mai bine vorbește-mi despre lagărele voastre.

Buna lui dispoziție s-a spulberat.

– Ursul rusesc, a zis el, mai poartă încă o coadă de dinozaur. Coada lui se infestează. Vine din trecut. Vom sfârși prin a absorbi și istoria îngrozitoare. Dar, deocamdată, convulsiile sunt imense. Tragedii. Grozăvii. Încă.

Nu-mi venea să cred că spusese și atât. Bombănea cu nasul în cafeaua din fața lui, ca și cum făcuse o greșeală să-și lase vechiul tovarăș de arme, vodca, pentru recenta sa cunoștință. Apoi a oftat adânc, ca pentru a-și purifica suflarea de amintirile trecutului.

– Știi ce-i aia *beriozka*? m-a întrebat. Mesteacăn.

– Da. Se spune că-l iubiți.

– Așa-i. A încuviințat din cap. Jenia a scris un frumos poem despre *beriozka*. I l-am tradus eu în engleză. Cu unele modificări. Jenia nici nu l-ar recunoaște. M-ar părăsi, dacă ar afla. Părea că acum-acum îi vor da lacrimile; n-a plâns, a scos doar o bucată de hârtie și a citit cu voce tare:

Mestecenilor

palide santinele
săgeți tăcute
lumină și lumină de lună
soarele nostru de argint.

– Uruguayul nu seamănă cu Rusia, a zis. Lipsesc mestecenii.

Apoi a rupt partea de jos a coalei de hârtie pe care scrisese poemul; a mâzgălit câteva rânduri pe ea și mi-a trecut-o mie. Textul îl reformulez, pentru tine, Kittredge, din memorie (vei vedea în curând de ce): „Prudență. Așa cum unul dintre ai noștri poate fi, în secret, omul vostru, tot așa și unul dintre ai voștri poate fi omul nostru. Să n-ai încredere în oamenii din Divizia voastră pentru Rusia Sovietică. Aceste comentarii m-ar putea duce la ștreang. Tăcere. Prudență. Discută numai cu cei în care ai deplină încredere".

Am avut timp să citesc textul cu atenție, înainte de a-și relua cu un gest iute fițuica. Nu știu dacă se prăpădea până într-atât cu grija pentru mine, dar l-am văzut cu ochii mei punând jumătatea de coală de hârtie în scrumieră și dându-i foc, gest pe care l-a făcut fie exact în momentul când l-am sugestionat, fie pur și simplu i-am citit eu gândurile înainte.

Kittredge, în această stare de spirit curioasă ne-am ridicat și am plecat din restaurant, îndreptându-ne spre Montevideo în înserarea fierbinte de februarie. S-a făcut atât de târziu și sunt obosit, dar în sfârșit, am ajuns.

Cu devotament.
Harry

20

Înțelegerea fusese să-l sun pe Howard îndată după ce m-am întors de la picnic, dar trăiam o stare ciudată de răzvrătire. Nu voiam să dau raportul în orele târzii ale nopții de duminică. În schimb, i-am scris lui Kittredge. Era ca și cum, așternând lucrurile pe hârtie, mi-aș fi putut realiza dorința de-a înțelege mai bine ce se petrecuse de fapt între Masarov și mine. Știam că o dată ce Hjalmar Omaley avea să-mi parcurgă raportul oficial, o dată ce acesta avea să se transforme în cablogramă și era supus chestionarelor Diviziei pentru Rusia Sovietică, experiența ar fi fost alterată pierzându-și ingenuitatea, iar eu simțeam cumva nevoia, oricât de lipsită de profesionalitate, de-a o păstra intactă.

Eram totodată în dilemă. *Să n-ai încredere în oamenii din Divizia voastră pentru Rusia Sovietică* era un comentariu primejdios de transcris. Deoarece nu aveam nici o dovadă despre cum arăta de fapt biletul lui Boris, decât propria mea descriere, mă aflam, vrând-nevrând, în postura unui purtător nedemn de încredere al unei comunicări pe deplin deviante. Poate că KGB-ul stabilise ca misiune a acelei după-amieze de-a mă înapoia cu un mesaj care să ne scindeze Divizia pentru Rusia Sovietică. În acest caz, ar fi fost poate prudent să nici nu menționez biletul.

Firește, exista și posibilitatea reală ca, la restaurant, să fi fost instalată o cameră de filmat, montată în dreptul unui orificiu, de unde să înregistreze secvența în care Boris îmi trecea un mesaj scris, eu îl citeam și apoi el îi dădea foc în scrumieră și îl prefăcea în cenușă, după care amândoi urmăream cu solemnitate scena. Într-un asemenea caz, dacă nu le raportam incidentul lui Hunt și Omaley, iar KGB-ul chiar avea o cârtiță în Divizia pentru Rusia Sovietică, care ar fi avut acces la raportul meu asupra picnicului, aș fi căzut pradă sigură șantajului dacă aș fi trecut cu vederea mesajul lui Masarov.

Am decis să menționez în raport că-mi fusese înmânat un bilet; aveam să las însă deoparte referirea la Divizia pentru Rusia Sovietică. Dacă intenția KGB-ului era să ne sporească suspiciunea în propriii noștri oameni, le stricam astfel socotelile. Ce mai rămânea din text era vag. Am decis să-mi asum acest risc.

De ce? Întrebarea s-a repezit asupra mea cu forța unui deget înfipt în stomac. Chiar, de ce? De ce să nu spun adevărul? Dacă adevărul ar fi provocat disensiuni în Divizia pentru Rusia Sovietică, ei bine, chestia asta se mai întâmplase. Și totuși, știam că nu-mi voi schimba hotărârea luată. Nu numai pentru că a sta în preajma lui Al Omaley aducea grozav cu a coabita cu o boală contagioasă, dar nu mă simțeam pregătit să țin piept paranoiei lui meticuloase. Eu, mesagerul, eram în situația de a fi mânjit de mesaj.

Totuși, motivația mea personală îmi rămânea inaccesibilă. Vorbea în mine cine știe ce instinct încăpățânat și adânc înrădăcinat.

Se făcuse zece seara și nu mai puteam amâna, trebuia să-l sun pe Hunt. Am coborât în stradă și am găsit un telefon public. Pe Bulevardul 18 Iulie, noaptea era la fel de liniștită ca în Green Bay, statul Wisconsin, marți la douăsprezece noaptea.

– Unde dracu' ai fost? a zis el în loc de salut.

– Să mă îmbăt cu amicul nostru.

– Până la ora asta?

– Îți fac o mărturisire, Howard. La hotel m-am întors la șapte. Am început să formez numărul ca să te-anunț că m-am întors și că voi reveni peste zece minute, din holul de la parter, dar, așa să-mi ajute Dumnezeu, am adormit cu telefonul în mână.

– O, nu.

– Ai băut vreodată vodcă cot la cot cu rușii?

– Da. Și chiar cu succes. Încă nu te-a învățat nimeni să bei niște ulei de măsline înainte?

– Ei bine, aflu abia acum.

– E-n regulă. O întrebare. Întâlnirea a fost concludentă?

– Nu întru totul.

– Rahat.

– Totuși, e destul de mult material.

– Destul să începi chiar acum o ședință care să dureze toată noaptea?

– Mă îndoiesc.

– Atunci, pe mâine. Dar treci pe la Ambasadă acum. Nancy te așteaptă să transcrie la mașină banda.

– Bine.

– Rămâi și tu pe-acolo, s-o ajuți dacă apar neclarități.

– Bineînțeles.

– Știu că firul nu-i sigur, dar dă-mi un indiciu, ceva. Ce pune la cale amicul nostru?

– Asta o vor stabili minți mai luminate decât mine.

– Dar e vreo șansă ca băiatul să treacă la noi?

– O posibilitate de douăzeci și cinci la sută.

– Douăzeci și cinci la sută, a repetat Hunt. Îmi puteam imagina camera lui de lucru de la Carrasco; numai degetele lui lungi bătând în masă nu i le auzeam. Sunt cam dezamăgit, a spus.

– Totuși, am zis, în buchetul nostru au apărut câteva flori în plus.

– Mâine vom avea de lucru, a zis Hunt. Să dormi.

– Asta și am de gând – după cele trei ore cu Nancy.

– E-n ordine, Harry. În timp ce eu măsuram podeaua biroului meu, gândindu-mă la ce voi spune la înmormântarea ta, tu sforăiai, nu?

Relațiile mele cu Nancy, în orele cât a durat transcrierea benzii, au fost la fel de oficiale ca și muțenia care urmase singurei noastre sărutări: mâhnire și

vid, pentru ea, sunt sigur, dar, până la două dimineața a isprăvit, iar eu mi-am întocmit raportul-anexă. M-am întors la hotel, în timp ce Nancy, credincioasă codului tuturor soldaților nepreamăriți prin cântece, încă mai băga textul în mașina de cifrat. Grupurile de câte cinci litere aveau să fie descifrate de ceilalți oameni ai noștri încă în zori.

Fie alertat de Hunt, fie pur și simplu dintr-un instinct paranoic, Hjalmar Omaley a dat buzna peste noi cu vreo douăzeci de minute înainte de-a pleca eu acasă, oricum, în timp util pentru a-mi citi raportul și pentru a parcurge transcrierea benzii chiar pe când era bătută la mașină ultima pagină. Avea felul lui de a trece printr-un text, cel mai ciudat cu putință. Îmi amintea de bombănitul generalului Gehlen în timpul partidei de șah, doar că Omaley își plângea de milă: „Nu se poate, Hjalmar, nu se poate“, scâncea el citind, dar nu aveam nici cea mai mică idee dacă o făcea în semn de apreciere pentru operația mea, sau de dezaprobare uluită. Chiar în momentul când ieșeam pe ușă, Nancy, cu iuțeala unei păsăruici care se ascunde în iedera casei, i-a zâmbit cu tandrețe lui Hjalmar (dar nu era un zâmbet sortit să fie văzut de mine). Iar în clipa aceea am simțit că ar fi mai înțelept din partea mea dacă mi-aș face griji mai degrabă pentru golul din inima mea, decât pentru al altora.

Până spre mijlocul dimineții de luni, Howard a fost într-o stare de excitație maximă. Pilulele Amare izbutiseră să pună capăt discrepanței în vârsta lui Masarov. Cartoteca lor privind Personalul Sovietic era în ordine. Hunt ori nu voia, ori nu-mi putea furniza mai multe detalii; o ținea una și bună: „Masarov n-are treizeci și doi de ani, ci treizeci și nouă, nu treizeci și șapte, cum pretinde el. Și bagă-ți în cap: aparține eșalonului superior. Mult deasupra lui Varhov“.

– Mi se pare că finlandezii-irlandezi au ajuns la concluzia că Boris e numărul doi aici.

– Așa e, dar sovieticii trebuie să fi lansat semnale măsluite. E un fel de pungă a cangurului.

Expresia n-o mai auzisem, dar era clar că metafora se referea la o operație în care Numărul Unu era mascat.

– Dar cu Jenia și Varhov ce mai e? am întrebat.

– Se reconsideră. Un lucru e sigur. Masarov acesta al nostru din Uruguay este unul din experții KGB în problemele Americii. Unul de frunte.

– Atunci ce caută prin părțile noastre?

– S-ar putea ca aceasta să și fie enigma centrală, nu? a zis Howard.

Dacă vizita la Boris și Jenia acasă mă asigurase de un interogatoriu încrucișat de mare calibru, picnicul avea să mă supună unei zile lungi de optsprezece ore cu Hjalmar, urmată de altele două, tot atât de lungi, ca să răspund chestionarelor de la Washington. Nu o dată am fost pe punctul de a mărturisi ceea ce acum numeam (în ultimele redute ale intimității mele) Abominabila Omisiune, căci chestionarul se întorcea mereu la conținutul biletului lui Bo-

ris. Cât de sigur eram că mesajul lui, așa cum mi-l aminteam, era complet? Șaizeci la sută? Șaptezeci, optzeci, nouăzeci, nouăzeci și cinci, sută la sută? Am făcut prostia să spun că optzeci la sută. Ca și cum ar fi fost acordați fizic la topografia culpabilității, întrebarea următoare a Pilulelor Amare pornea de la următoarea premisă: *În reconstrucția ta, biletul are trei propoziții întregi, plus trei avertismente. Dacă textul reținut oferă o probabilitate de optzeci la sută, la cât evaluezi posibilitatea ca o a patra propoziție să lipsească?*

La care am răspuns: *Posibilitate zero.*

Repetăm întrebarea: 50%? 40%? 30%? 20%? 10%? 5%? 0%?

Posibilitate zero.

Biletului lui Boris îi lipsește coordonarea impactului. Cum explici?

Aveam în față suportul mașinii de scris, conectată la mașina noastră de cifrat-descifrat. Întrebarea ne venea de la Washington cifrată, trecea prin mașina de descifrat, activa clapele mașinii mele de scris, și-mi apărea pe pagină în grupuri de câte cinci litere, pe care ajunsesem să le citesc cu viteza cu care aș fi parcurs textul cel mai obișnuit. BILET ULUIL UIBOR ISÎIL IPSEȘ TE-COO RDONA REAIM PACTU LUI nu mi-a luat mai mult de o zecime de secundă în plus. Apoi, îndată ce am bătut la mașină răspunsul la întrebare, grupele mele de câte cinci litere au pornit pe același drum, în sens invers, mașină de dactilografiat-mașină de cifrat-descifrat-Pilulele Amare din Cockroach Alley. După care am rămas așezat pe scaun, așteptând ca mașina să țăcăne din nou. Și tot așa, ceasuri în șir de du-te-vino. Am început astfel să trăiesc sentimentul că joc șah cu un adversar aflat în camera de alături. Peste umărul meu, Hjalmar Omaley citea întrebările și răspunsurile.

La ultima observație: *Biletului lui Boris îi lipsește coordonarea impactului*, m-am răsucit spre el:

– Asta ce mai înseamnă?

A zâmbit – un zâmbet care te scotea din fire. Dinții lui strălucitori se acordau cu strălucirea ochelarilor.

– Înseamnă exact ce spune, a zis Hjalmar.

Eram atât de enervat, încât am dactilografiat ca răspuns: ASTAC EMAÎ NSEAM NĂ?

EXACT CESPU NE, mi-a venit răspunsul.

– În regulă, am zis. Avem o problemă. Nu pot da explicații dacă nu știu la ce trebuie să răspund.

La Yale detestasem întotdeauna genul de student cu aere de superioritate, așa, ca Hjalmar Omaley. Cei ca el își țineau capul înclinat într-un unghi oarecum nefiresc, zâmbeau cu jumătate de gură. Îți dădeau impresia că se strâmbă la mirosul inferior al balegii tale, luat în comparație cu concertul deplin armonios al propriilor lor produse. La întrebări îți răspundeau cu întrebări sau ocolind răspunsul, prin câte un: *exact ce spune.* Atunci când, în cele

din urmă, catadicseau să vină la subiect, te lăsau pe deplin conștient de scrisorile lor de acreditare.

– Avem de luat în considerație, a zis Hjalmar, un membru al KGB-ului din eșalonul lor superior, expert în problemele americane, care se hârjonește cu un ofițer de teren de rang inferior, într-o țară de la mică până la neglijabilă. Numitul ofițer KGB aduce reproșuri, de față cu ofițerul inferior, țării sale, prin mijlocirea unor comentarii extreme, prin aluzii și comparații neortodoxe între partid și țara sa, asemuindu-i, respectiv, cu un bărbat josnic și nevasta lui. Își bate joc de principiile marxiste. Toate astea, luate laolaltă, i-ar garanta cel puțin rechemarea și închisoarea, în cazul că am transmite KGB-ului transcrierea discuției, iar ei i-ar da crezare. Mă urmărești?

– Da.

– Bun. Deoarece însă el este acela care conduce cadrele KGB-ului de aici, propria lui minută, dacă are vreuna, nu trebuie să-i dea dureri de cap. Evident, a primit o sancțiune. Există unele elemente ale KGB-ului care au fost sancționate pentru că și-au dat drumul la gură și, când și când, și-au luat anumite libertăți de acțiune. Acest soi de inși din epoca post-neanderthaliană îl regăsești la iezuiții secolului al șaptesprezecelea. Ești capabil să mă urmărești?

– Da.

– Bun. Și acum să ne confruntăm cu lipsa de plauzibilitate a întregii situații. Să rezumăm ce-am spus mai adineauri: un maior KGB, ofițer operativ care, atât cât ne putem noi da seama, nu are intenția de a dezerta, se angajează totuși în discuții majore și indiscrete cu partea cealaltă. Dacă există o finalitate în această desfășurare – și trebuie să existe, căci altfel la ce bun să înceapă toată tevatura –, ei bine, omul nostru, continuă prezentând un bilet, pe care-l distruge pe loc după ce-i este restituit. E o afacere suspectă, pentru că biletul nu are conținut incisiv. Nu dă nume, nu vizează în mod concret nici unul din departamentele noastre și, una peste alta, este prea general pentru a putea fi exploziv. Ți-a dat o lopată fără mâner. Cum explici?

Eram cât pe ce să răspund, dar el a zis din nou:

– Așteaptă, și s-a întors spre mașina dactilo, așezată alături de mașina de cifrat-descifrat. Spune ce-ai de spus în ăsta. Poziția microfonului mă aducea cu spatele la Omaley și i-am putut simți prezența malignă înfășurându-mi umerii ca o draperie.

– Repetați întrebarea, am spus.

– Ce explicație poți da pentru întâlnirea voastră?

– Cred că avem de-a face cu un om, nu cu un scenariu.

– Motivează.

– Nu sunt la fel de sigur ca voi că Masarov are de transmis un mesaj limpede. Dacă el este Numărul Unu, iar nevastă-sa este cu adevărat în dragoste

cu Varhov, care acum ne apare ca adjunctul său, consider că acest fapt i-ar putea influența comportamentul, dezaxându-l.

– Masarov este un ins nemilos, abil și foarte competent, care nu se dă în lături de la nimic. Greu de crezut că necazurile lui familiale, dacă sunt reale, l-ar putea zdruncina. În 1941, la vârsta de douăzeci și doi de ani, ca tânăr ofițer NKVD, a fost prezent în pădurea Katyn, în timpul masacrării de către sovietici a ofițerilor polonezi. Este așadar unul din indivizii care i-au împușcat pe alții în ceafă. Hjalmar stătea în spatele meu în picioare; mi-a dat o castană ușoară la ceafă.

Îl puteam oare recunoaște pe Boris în acest nou portret? Stomacul mi se întorcea pe dos.

– Pădurea Katyn ne ajută să explicăm prețuirea pe care o are față de Hrușciov, am zis.

– Asta, în terminologia lui Masarov însuși, e *kvaci*. O încercare de a te ademeni, dezorienta, de-a te avea, pe scurt, de-a te face să te prinzi în jocul lui.

– Dacă știți toate aceste lucruri, de ce mă mai întrebați?

– Biletul lui Boris e incoerent. Încearcă să dai un răspuns la întrebare pe E-D.

M-am întors la mașina dactilo și am introdus următoarele în mașina de cifrat-descifrat:

NUPOT FACEN IMICP ENTRU AREZO LVAAC ESTIM PASVO ISCHI MBAEV ALUAR EAPRO BABIL ITĂȚI IDERE PRODU CEREC ORECT ĂDELA 80%LA95%.

A urmat o pauză lungă. Omaley rămăsese pe loc. Dădea încet din cap și oscila ca un metronom singur într-o subterană. Se făcuse noaptea târziu și doar noi doi mai rămăsesem în aripa aceea a Ambasadei care ne era repartizată.

DEFINITIV? a întrebat E-D-ul.

DEFINITIV, am răspuns.

De data aceasta a urmat o pauză scurtă.

EȘTID EACOR DSĂTE SUPUI TESTU LUICU DETEC TORUL?

Pentru prima oară în ultimele trei zile, Omaley avea o mutră fericită.

– În principiu, da, a citit Hjalmar peste umărul meu, cu voce foarte tare, cu condiția ca autoritatea locală să nu se opună principiului. A râs. La cât apreciezi probabilitatea ca șeful tău de Stație să fie de acord ca tu să eviți lada-cu-fluturi? Cincizeci la sută? Patruzeci la sută?

În glasul lui se simțea ura – o notă pițigăiată și plină de ură. Am fost cât pe ce să-l pocnesc. Încă mă mai ardea castana aceea ușoară în ceafă.

21

– Își bat joc de bunul simț, a zis a doua zi dimineața Howard. Scandalos. Te-ai străduit să te ții tare cu un kaghebist de categorie grea, și vor să te supună detectorului de minciuni fiindcă rezultatele îi ating în bucurie? Ai absolută dreptate. Intră în jurisdicția mea. Și nu le voi permite unor păuni paranoizi să-și plimbe carul chiar prin mijlocul Stației mele.

– Sunt gata să mă supun testului, dacă se ajunge la asta, am zis.

– Îmi pare bine că te-aud spunând-o, dar eu mă aflu aici ca să-mi protejez oamenii, în aceeași măsură în care sunt gata să-i trimit în misiuni riscante specifice. A făcut o pauză. Dar vreau să știu dacă chiar ești 95% convins că ai reprodus corect conținutul biletului? Asta i-a pus pe jar. Nu te poți juca cu evaluările lor. E ca și cum te-ai atinge de Torah sau de Coran. M-a cercetat cu multă atenție. Fie vorba între noi, care-i evaluarea ta reală?

– Nouăzeci la sută?

– OK, sunt nevoit să te cred. Dar de ce-i mesajul lui Masarov atât de anemic? Jocul avea sens dacă dădea nume.

– Howard, am spus-o și în raport. Teoria mea, pe care nimeni n-o ia în seamă, spune că: acum două săptămâni, pe 2 februarie, rușii au cerut o întâlnire la cel mai înalt nivel. Cred că Masarov a vrut să transmită prin mine același mesaj pe care rușii îl trimit prin o mie de alte canale, pe tot cuprinsul globului: „Dați credit întâlnirii la cel mai înalt nivel, Hrușciov este OK“. Face parte din propaganda lor de la om la om.

– În regulă. Elementele privind această posibilitate apar cu claritate în transcrierea ta. Dar de ce să amestecăm lucrurile? Boris e un vechi profesionist. Cunoaște diferențele cardinale între un bilet clandestin și tangajul politic, iar asta, în treacăt fie spus, n-o cred în ruptul capului nici un moment; acești sovietski, de când sunt, n-au dorit pacea, doar un nou respiro, cât să descopere o altă cale de-a strânge șurubul. A făcut o pauză. Dar, să zicem că-i în regulă. Boris își ține predica. Pe noi ne-apucă plânsul pentru Uniunea Sovietică. Morți fără număr. Da, dar ce ne facem cu cei cinci mii de ofițeri polonezi împușcați în ceafă, treabă la care a dat și el o mână de ajutor, precum și cu ceilalți zece mii de ofițeri polonezi, dați dispăruți? Stalin știa el ce face. A ucis cadrele unei viitoare Polonii independente, da, sovieticii vor pace – o s-o cred și p-asta când codoșii se vor face oameni cumsecade. A bătut cu palma în masă, de parcă ar fi fost pe un podium.

– Ar trebui să intri în politică, Howard, am zis eu.

– Aș fi putut intra în multe. Îmi vine rău când mă uit și văd câte averi s-ar putea face la Carrasco. Plătim un preț țeapăn, Harry, intrând în rândurile Companiei și jurându-i credință. Un om al CIA face un sacrificiu financiar pe

viață. Dar asta-i altceva. Să nu scăpăm din ochi ținta pe care o avem. Mai explică-mi o dată în ce fel înțelegi tu biletul lui Masarov.

– Howard, cred că Boris era beat și se simțea nenorocit, pe jumătate dispus să dezerteze și știind că n-o va face – asta doar dacă nu cumva o va face, la urma urmelor e rus, este înnebunit, își iubește nevasta, e plin de păcate până-n gât, are o mulțime pe conștiință, vrea să-și salveze sufletul, iar dacă le aduni pe toate laolaltă, trebuie să fie într-o stare de spirit foarte autodistructivă. Îi place Dostoievski. Cred că a vrut să-și înnoade ștreangul de gât cu biletul ăla fără sens, dar apoi a renunțat și l-a ars.

– Așadar, iei drept bun ce-a spus?

– Cred că da. Altfel la ce-ar fi scris un bilet fără sens?

– Doamne, ce tânăr ești!

– Ei da, presupun că da.

De fapt, eram uluit că mințeam cu inima ușoară. Cât de mult o moșteneam pe mama, de fapt! Pentru prima dată am înțeles plăcerea pe care o simțea inventând. Minciunile ei erau un soi de monedă de circulație spirituală.

– Ei bine, îmi voi asuma riscul mizând pe tine, a zis Howard.

– Îți rămân recunoscător.

– Puștiule, ai idee cât de mult i-ar putea costa pe cei care sunt de partea ta?

– Cred că vor fi mulți cei care, și la nivelul de sus, și la cel de jos, te vor respecta pentru fermitate, i-am replicat.

– Da. Cât respect îți câștigi, și cât ai de pierdut, prin dușmăniile pe care ți le faci pe viitor? Dușmănii crunte, de-o puritate desăvârșită. Da. Spune-mi, Harry, de ce nu vrei să te supui testului?

– De supus, mă voi supune, Howard. Am spus că sunt gata s-o fac. Atâta doar că, o dată ce ți-au fixat electrozii ăia, începi să te simți al naibii de vinovat.

– Aici ai dreptate. Țin minte cât de indignat am fost când m-au întrebat dacă sunt homosexual. Cu ani în urmă. Mi-a trebuit ceva timp până să mă controlez și să răspund, dar, ți-o spun eu băiete, dacă s-ar fi găsit unul destul de nebun să-și vâre ciocul în gura mea, nici nu mi-ar fi păsat dacă era cumva un negru înalt de șase picioare și șase țoli, i-aș fi retezat din rădăcini scula aia a lui prețioasă. Așa încât înțeleg ce simți. Detectoarele astea de minciuni nu le pot suferi nici eu. Îi oprim noi pe nemernici. În definitiv, este Stația mea.

I-am simțit răsuflarea. Luase ceva la bord, deși, eram sigur, nu obișnuia să bea dimineața. Probabil că era mai agitat decât mine.

Howard a plecat la scurt timp după discuția noastră. Lua prânzul cu unul din prietenii lui uruguayeni.

– Rămân pe poziție, a zis.

Pentru a-și arăta încrederea pe care o avea în mine, ieșind, m-a lăsat în biroul lui. Nu-i stătea în obicei. De regulă, încuia ușa. Acum, a lăsat-o doar

întredeschisă, astfel încât Nancy Waterston, șezând la masa ei, să poată observa dacă-i umblam prin sertare. În clipa aceea a început să sune telefonul special.

– Nancy, îl auzi? am zis.

L-a auzit.

– Cred, i-am spus, că-i preferabil să răspundem. Ai o cheie?

Avea. A ținut să descuie cu mâna ei. Până să ridice receptorul, acesta sunase de douăsprezece ori.

– Da, a zis. E aici. Cine vrea să-i vorbească? Pauză. A, e strict secret. Mă tem că nu sunt obișnuită cu protocolul telefoanelor speciale. În timp ce vorbea, împungea aerul cu degetul în direcția mea. E pentru tine, zicea degetul ei.

– Am să vorbesc, am spus.

– Nu știu cine te caută, a zis, acoperind cu mâna microfonul aparatului.

– Nu te teme. E mai de rutină decât îți închipui tu.

– *Nu știu*, a repetat ea, *cine te caută.*

– Nancy, la rigoare ți-aș putea spune despre ce-i vorba, dar acum n-am s-o fac. E o prioritate și tu încerci s-o împiedici.

– În ordine, a zis, apoi a adăugat, în timp ce-mi întindea receptorul: E o femeie.

– Alo, am suflat în microfon.

– Mai e persoana aceea lângă tine? mi-a răsunat vocea lui Kittredge în ureche.

– Mai mult sau mai puțin.

– Fă-i vânt.

– Mă ocup eu.

– Totuși!

– Nancy, am spus, acesta este un telefon secret. Doresc să fiu lăsat singur. De aceea există telefoanele secrete.

– Doar că rămân la dispoziția șefului Stației, a precizat Nancy.

– În absența lui, am tot dreptul. E o înțelegere între mine și Howard.

Nancy s-a retras, dar mârâind încă, aidoma unui val de reflux, care nu e încă dispus să cedeze chemării largului. A lăsat ușa biroului lui Howard crăpată. Iar eu, la rândul meu, nu mă simțeam destul de sigur de mine ca s-o închid. În situația dată, care nu era una obișnuită, Nancy s-ar fi putut simți îndemnată să se furișeze și să asculte la gaura cheii. Prin cele două uși întredeschise între noi, reușeam să ne supraveghem reciproc, chiar și când coboram glasul până la șoaptă.

– Drumul e liber? a întrebat Kittredge.

– Da.

– Harry, scrisorile tale îmi fac o mare bucurie. Știu că în ultimul timp nu ți-am răspuns la ele, dar îmi fac o mare plăcere. Mai ales, ultima. E de neprețuit.

– Ești sănătoasă?

– Mai sănătoasă nici că se poate. Lucrurile s-au schimbat cu totul. Sunt într-o formă splendidă.

Vocea ei însă ajungea la mine prin reverberațiile prelungite ale telefonului special. Tot ce-mi puteam da seama despre starea ei era că vorbea teribil de repede.

– Da, a zis. Îți cer permisiunea pentru o escamotare de mici proporții și bine precizată.

– O ai, am spus. Date fiind proporțiile constant-crescătoare ale Abominabilei Omisiuni, de ce mi-aș fi interzis o escamotare de mici dimensiuni și bine precizată?

– Nu sunt încă pregătită să-l informez pe Hugh că ne scriem, l-ar răscoli prea tare, dar permite-mi, te rog, să-i spun că ai fost îndeajuns de preocupat de cele întâmplate la picnicul cu sovieticul tău, ca să-l suni la telefonul special de la Grajd. El fiind plecat, îi voi spune că ți-ai descărcat tolba către mine. Trebuie să mă pot agăța de această chemare telefonică, *post facto*. Căci astfel puteți vorbi din nou, la telefonul ăsta roșu și așa drăguț, diseară.

– Prima greșeală, cu inițiativa asta a ta, e că telefonul tău a provocat deja o reacție scârboasă. Nu voi putea reveni a doua oară la minunatul meu telefon roșu, care e din întâmplare adăpostit într-o încăpere bine-încuiată, decât dacă voi putea produce o explicație.

– Nu vorbi atâta, a zis, nu vezi ce de ecouri apar pe fir?

– A doua dificultate, am continuat eu, e că nu te cred. Socot că i-ai și spus lui Hugh.

– Da, a încuviințat.

– Despre ultima mea scrisoare?

– Nu i-am spus nimic despre nici o scrisoare. Despre biletul ăla smintit al lui Masarov. Scrisoarea ta a sosit ieri, da, ieri, miercuri, și am născocit povestea cu telefonul pe care mi l-ai dat, am zis eu că la patru după-amiază, iar Hugh a fost destul de excitat...

– Vorbește mai rar. Ai zis exorcizat?

– Excitat, îngrijorat, nu exorcizat. Hugh și-a contactat sursa pe care o are la Divizia pentru Rusia Sovietică, și, da, Pilulele Amare sunt înnebunite. Dragă băiete, trebuie că ai falsificat mesajul. Hugh mi-a reprodus textul lor. Nu-i ce mi-ai scris mie în scrisoare. La ora asta Pilulele asudă până și din ultima lor gamaglobulină să...

– Mai rar, te rog.

– Își consumă până și ultima picătură de grăsime, nu?

– Nu. Pauză. Ce crede Hugh despre asta?

– Crede că instinctul tău are ceva din catranul ceresc.

– Catranul ceresc?

– Harry, asta-i acolada lui Hugh. Unsoarea pe care și-a luat-o înapoi Bunul Dumnezeu de la Diavol. Catranul ceresc.

– Păi, Kittredge, mă faci să mă simt impresionat de mine însumi.

Brusc însă orice distracție avea să se ducă pe copcă.

– A, Harry, tocmai mi-a venit o idee. Când vorbești cu Hugh, ține-te strict de povestea noastră. Ieri, când mi-ai telefonat, ai completat părțile lipsă.

– Da. Voi respecta noua cronologie, am declarat.

– Cred că ești minunat. Dar nu asta-i problema. Cum vei putea vorbi cu soțul meu, dacă nu o poți face de la un telefon sigur?

– Presupun că o să mă sune Hugh astă-seară, la unsprezece, am zis și i-am dat numărul telefonului public din apropierea hotelului meu, la care vorbeam uneori cu Chevi Fuertes.

– E un telefon curat? m-a întrebat.

– Pe naiba, cum să fie?

– Atunci, alege alt telefon public, de care nu te-ai mai folosit niciodată pentru o convorbire serioasă. Apoi cheamă-ne acasă pe la unsprezece, diseară, indiferent de unde. Hugh va ridica receptorul. Nu-i rosti numele. Dă-i doar numărul telefonului ales, folosindu-te de codul în culori, și pune receptorul în furcă. Firește, mai bine ai transforma codul colorat.

– O transformare de câte cifre?

– Alege un număr.

– Patru.

– Scot două. Să fie trei, a zis Kittredge.

– Trei.

– Transformări de trei.

– N-ar trebui să fie o transformare continuă?

– De acord.

– Apropo, aici avem doar șase cifre telefonice, nu șapte, am zis. Voi suna la unsprezece. Dacă nu voi putea, atunci până la miezul nopții.

– De acord, a ajuns până la mine vocea ei.

– Apropo, vor să mă treacă prin detectorul de minciuni.

– Hugh te va scuti, probabil.

– Cum?

– Harry, mulțumește-te cu cât știi.

A închis înainte de a-i putea spune rămas-bun.

A urmat o după-amiază lungă și mai iritantă din cauza codului de transformări. Memoria mea pentru codul colorat al numerelor telefonice era încă fără greș – în privința asta, mă simțeam bine pregătit. Zero era alb; 1, galben; 2, verde; 3, albastru; 4, mov; 5, roșu; 6, portocaliu; 7, maro; 8, gri; 9, negru. O transformare întreagă îl preschimba pe zero în 9, pe 1 în 8, pe 2 în 7 ș.a.m.d. O transformare de trei îl preschimba pe 3 în 9, pe 4 în 8, pe 5 în 7, pe 6 în 6, pe 7 în 5 ș.a.m.d. Dar o transformare continuă îți scotea sufletul. Prima cifră

a numărului telefonic era transformată prin 3, următoarea, prin de două ori 3, sau prin șase, a treia, prin 9, a patra, din nou prin 3, a cincea, prin 6, a șasea, prin 9. Nu te puteai încumeta s-o faci mental, aveai nevoie de creion și de hârtie.

Avantajul transformării continue era însă că oricine ar fi înregistrat prima convorbire și ar fi fost la curent cu codul colorat, dar necunoscând metoda transformării continue, i-ar fi luat timp să spargă codul și să ajungă la număr. Iar până atunci era de presupus că telefonul a și fost folosit și că nu se va mai apela la el vreodată.

Hunt s-a întors de la masă și a încuiat ușa. Am bănuit că vorbise cu Washingtonul. Apoi l-a chemat pe Hjalmar Omaley, care, când a ieșit de la el, avea un chip total lipsit de expresie. Nu mi-a fost greu să pricep că răspunsul la cererea Diviziei pentru Rusia Sovietică n-avea să fie decis de Hunt, ci în Cockroach Alley. Mașina de cifrat-descifrat tăcea.

Porringer a plecat acasă la cinci, la fel și Gatsby. Nancy Waterston a ieșit pe ușă la șase, așa cum o făcea de săptămâni de zile încoace. Hjalmar a urmat-o curând; aveam eu, așa, o presimțire, că vor cina împreună în seara aceea.

Hunt s-a oprit la masa mea, în drum spre ieșire.

– Ce-a fost cu convorbirea prin telefonul special? Iar s-a îmbolnăvit cineva în familie?

– Da, domnule.

S-a enervat. Semne de furtună, slabe, au trecut peste chipul lui.

– Îți cer să nu mai folosești telefonul roșu.

– Nu-l voi mai folosi.

A trântit ușa după el, când a părăsit biroul. Îi înțelegeam mânia. La urma urmei, doar n-avea să permită ca propriile noastre căruțe să dea ocol prin tabăra lui.

Rămas singur în birou, mi-am cheltuit în sfârșit timpul cu folos – pentru prima oară de duminică după-amiază încoace. Întâlnirea mea obișnuită cu Chevi Fuertes era planificată pentru vineri, în casa conspirativă, și a trebuit să mă uit prin dosarul lui. Apoi, au venit la rând cei din grupul meu AV/ALANȘA, acesta rău scărmănat. Nu mai ieșisem cu ei de două săptămâni și erau dezorganizați din cauza a vreo două încăierări de stradă, însângerate. Registrul meu pendinte îi privea nu numai pe AV/OCAT și AV/ALANȘA, ci și pe AV/OUCH-1 și 2, precum și AV/ERAGE, cu dosarele puse teanc pe masa mea de Nancy Waterston, să le aduc la zi. Cum stăteam singur în birou, îl „vedeam" nu numai pe AV/ERAGE, ziaristul monden și homosexual, îmbufnându-se că toată săptămâna nu-mi găsisem timp să luăm un pahar împreună. Și totuși, gândul la lucrările rămase în urmă era, în mod curios, calmant, ca și cum i-aș fi putut aduna pe toți în jurul meu, ca o cataplasmă care mă apăra de adrenalina crudă a ultimelor trei zile.

Seara, după ce alesesem telefonul pentru convorbirea de fond cu Harlot, am mâncat de unul singur într-un restaurant pentru camionagii din Orașul Vechi, un soi de așteptare neliniștită, dar agreabilă, revărsându-se în grătarul și în vinul băut, de parcă m-aș fi pregătit pentru întâlnirea cu Sally într-o seară binecuvântată. Chelnerul mi-a făcut rost de o mână de mărunțiș și buzunarul pantalonului, când am lăsat în urmă restaurantul, se atingea concupiscent de coapsa mea.

Până în zece și jumătate alesesem prima cabină telefonică pentru prima convorbire, am chemat-o pe operatoarea firului internațional, i-am dat numărul Grajdului, în Georgetown, și am introdus fisele în aparat. Când i-am auzit glasul lui Harlot, am zis:

– În fața unui perete galben se află o masă albă cu o lampă mov pe ea. Un bărbat într-un sacou maro, cu pantaloni galbeni și pantofi roșii stă în picioare. Nici urmă de scaun.

– Reia pe scurt, am auzit glasul lui Harlot.

– Galben, alb, mov, cafeniu, galben, roșu.

Respectiv: 10-47-15.

– În douăsprezece până la cincisprezece minute, a spus Harlot și a închis.

10-47-15 era numai o primă conversiune. Calculat printr-o transformare de 3, avea să dea 15-45-45.

Alesesem locul pentru cea de a doua chemare telefonică într-un bar din împrejurimi, cu un decor nici prea-prea, nici foarte-foarte. Avea două telefoane în cabine izolate și prezenta astfel o mai mică probabilitate ca un străin să aștepte afară, dacă discuția se prelungea. Într-adevăr, am intrat în cabină cu cinci minute mai devreme; am dus receptorul la ureche iar cu cealaltă mână am apăsat furca telefonului, astfel încât soneria să poată funcționa.

În exact paisprezece minute, telefonul a zbârnâit.

– Ei bine, a zis Harlot, ne-am întors la vechea poveste. Îmi displac telefoanele publice aproape tot atât cât și ție.

– Povestea de-acum este interesantă, am spus.

– Consumă timp. A făcut o pauză. Simple măsuri de igienă. Pentru necesități de claritate, numele sunt îngăduite. Dacă dintr-un motiv oarecare, convorbirea se întrerupe, stai pe loc și voi reveni. Dacă n-ai vești de la mine în cinci minute, așteaptă până la miezul nopții. Te voi suna atunci.

– Vino la unsprezece-patruzeci, am zis. Cei de-aici închid la douăsprezece. M-am interesat.

– Bravo ție. Acum, scopul apelului meu. O verificare. N-ai nici o îndoială că acest amic de pahar al tău a indicat Divizia pentru Rusia Sovietică?

– Zero îndoială.

– De ce n-ai raportat?

– Partenerul meu de chiolhan se aștepta s-o fac. Mi-am zis să-i stric jocul.

– Îndrăzneț din partea ta.

– Ce-ți pot spune e că instinctul meu cel mai adânc mi-a cerut să urmez această linie, am zis. Am avut, așa, un presentiment, că tu însuți mi-ai fi cerut să procedez așa.

– E uluitor, a zis Harlot. Știi, dacă m-ai fi consultat, ți-aș fi spus să faci exact ce-ai făcut. Adevăratul obiectiv al acelui *billet-doux*[1] nu era Divizia pentru Rusia Sovietică, ci mai aproape de casă.

– Doamne! am exclamat.

– Da. VAMPIRUL. Cred că există o mică jivină cu blană, care umblă slobodă prin lemnăria Diviziei pentru Rusia Sovietică. Ei, la rândul lor, sunt de acord că Agenția a fost penetrată, dar plasează cârtița în ograda VAMPIRULUI. Dragă băiete, ai procedat strălucit din instinct. Cum tu și cu mine, la bine și la rău, suntem văzuți legați unul de altul printr-un cordon ombilical, până și Allen ar fi fost obligat să acorde oarecare credit pretenției celor de la Divizia pentru Rusia Sovietică, și anume că numita cârtiță este în cămara mea, asta în cazul că ai fi raportat exact. Presupun că Masarov te-a ales pe tine tocmai pentru acest motiv. Nu-i nici un dubiu, vezi tu, că lovitura e îndreptată împotriva mea. Rușii îmi acordă o valoare mai mare decât Agenția. Iar eu îl apreciez pe noul tău amic de pahar mai mult decât îl prețuiește KGB-ul. E uns cu toate alifiile. Ține-te la distanță de el. E aproape la fel de competent ca mine.

– Doamne Sfinte, am zis.

– Și încă nu te joci de-a cine-i mai isteț cu mine, nu-i așa?

– Nu, domnule, nu încă.

– Hei! Bravo ție. Nu, încă. Ei bine, pe baza aceleiași logici, ține-te departe de noul tău amic.

– Dacă mi se va permite.

– Ți se va permite. Pauză. Acum despre testul cu detectorul de minciuni. Nu va trebui să-l susții.

– Mai pot pune o întrebare?

– Dumnezeule, nu. Știi de-ajuns. Telefonul ăsta costă o avere, și abia dacă-l pot pune pe nota de cheltuieli.

– Ei bine, atunci rămâi cu bine.

– Da. Ține minte că sunt mulțumit de tine.

A pus receptorul în furcă.

---

[1] În original, în limba franceză (scrisorică) (n.tr.).

22

22 februarie 1958

Dragul meu Harry,

Nu va avea loc nici un test cu detectorul de minciuni. Dacă soțul meu e cam bizantin în chestiuni minore, cum e o petrecere, de exemplu, te asigur că devine un clavecinist virtuos în Bach când e să tragă sforile Companiei. Așadar, Hugh a ales o notă specială, pentru a te scoate din ghearele Diviziei pentru Rusia Sovietică, și anume nu mai puțin decât pe cavalerul Căpcăun al Dreptății, șeful Diviziei pentru Emisfera Occidentală, J.C.King. J.C. nu-i genul de om care să-i primească, cu brațele deschise, pe braconierii Diviziei pentru Rusia Sovietică pe domeniile lui rezervate. Ești salvat. Nu-i aceasta o dovadă că soțul meu poate avea grijă de cariera oricui, mai puțin de a soției sale?

În realitate, Hugh și cu mine ne înțelegem mai bine ca niciodată și, de când cu boala mea, îmi împărtășește o bună parte din preocupările lui. Nu știi ce pas mare înseamnă aceasta pentru el. În copilăria lui, Hugh a trecut printr-un mare șoc atunci când mama lui l-a ucis pe taică-său. De vreme ce nu poate ști dacă moartea a fost un simplu accident sau premeditată, Alpha și Omega lui, constituite, obligatoriu, pe premise opuse, arată ca două regate pe două dealuri așezate față în față și despărțite printr-un abis. Gândește-te cât de greu îi vine să-mi acorde încredere în toate detaliile muncii sale. (Iată de ce, în treacăt fie spus, ar fi un dezastru pentru el să descopere că ne scriem din nou.) M-ai putea întreba deci cum de încurajez corespondența noastră, iar eu afirm că Hugh și cu mine aparținem de acel gen special de căsnicie foarte strânsă și foarte explozivă totodată, adică suntem pe jumătate căsătoriți. Alpha-Hugh și Alpha-Kitt sunt tot atât de legate pe cât pot fi prin sfânta legătură a căsătoriei, dar Omega lui nu-i permite să aibă încredere în nici o femeie, iar Omega mea, care tânjește după libertate și independență și iubește viața, suferă, îngrădită cum e de perimetrul de fier al căsniciei noastre.

După boala mea, am avut pentru prima oară o discuție despre toate acestea. Am reușit să scot în evidență faptul că sentimentul nostru de opresiune reciprocă ar putea fi detensionat întrucâtva dacă mi-ar îngădui să împart cu el, fie și numai în spirit, unele din întâmplările și aventurile lui.

– Nu sunt aventuri, mi-a zis, ci niște pânze, aproape la fel de lipicioase ca pânza de păianjen.

Totodată, Hugh s-a dovedit destul de bărbat și un soț destul de bun, implicându-se în spaimele mele de astă-vară. Când, în sfârșit, a ajuns să înțeleagă, în ciuda tuturor prudențelor sale și a țesăturii inefabile a paranoiei sale, că, excluzându-mă din viața lui profesională, nu făcea decât să participe la dezechilibrul meu mental, a început să mai dezvăluie, ici și colo, câte o piesă de pe eșichierul lui. Astfel încât acum pot ști despre situația ta mai multe decât tine. Aș dori să te avertizez. După spusele lui Hugh, în ultimii câțiva ani de la moartea lui Stalin, KGB-ul a făcut pași mari. S-a isprăvit cu teroarea generală și și-au recăpătat dibăcia lor afurisită. Ai de ce-ți face griji, dar luându-i în serios și cu tot respectul. Picnicul cu Masarov, Hugh îl explică în felul următor:

KGB-ul a reușit să-și plaseze o cârtiță în Divizia pentru Rusia Sovietică. Cea mai bună cale de a o proteja pe numita cârtiță este de a insinua, în sferele superioare ale Agenției, că flăcăul nostru poate fi găsit la VAMPIRUL. După evaluările lui Hugh, KGB-ul a pus la cale picnicul în scopul de a-ți înmâna un bilet care avea să arate cu degetul direct spre Divizia pentru Rusia Sovietică. Totul pornind de la premisa fermă că Allen Dulles avea să ajungă astfel la concluzia că jivina cu blană poate fi dibuită oriunde, cu excepția numitei Divizii. Cum tu ai primit biletul, dar nu-l puteai prezenta, căci Boris și-l luase înapoi, intra în firea lucrurilor ca o umbră să planeze asupra VAMPIRULUI. În definitiv, antipatia dintre VAMPIRUL și Divizia pentru Rusia Sovietică nu-i nici un secret pentru nimeni. Am fi căpătat astfel o altă notă rea la adresa lui Hugh. O provocare urzită de KGB în Uruguay urma să fie manipulată cu mare efect de către cârtița lor din Divizia pentru Rusia Sovietică, aici, la Cartierul General.

De aceea, scopul picnicul nu a fost numai să producă daune VAMPIRULUI, ci să și restrângă influența lui Hugh în Agenție. Ar fi fost un dezastru. Hugh n-ar recunoaște-o niciodată cu glas tare, dar știu ce simte: KGB-ul are posibilitatea să penetreze Agenția la cel mai înalt nivel, în caz că el nu va fi pe locul lui să-i oprească. Și nu vor trece mulți ani până atunci.

Harry, știu că îți displace profund ideea de a-i întoarce spatele lui Masarov, de aceea mă adresez ție cu bruma de înțelepciune pe care o am. Cred că inși ca tine și ca mine intră în munca de informații mai ales pentru că, într-o măsură mai mare decât ne dăm noi seama, am fost seduși intelectual. Și adesea de nimic mai acătării, decât de niște romane și filme de spionaj bune. Dorim în secret să-i imităm pe protagoniștii lor. Ne angajăm deci în serviciul Companiei și descoperim că, indiferent ce-am fi noi, nu vom deveni niciodată protagoniști. Ne facem o apariție bruscă în capitolul al șaselea al romanului de spionaj, dar rareori aflăm ce s-a întâmplat în capitolul cinci, fiind lăsați de izbeliște, așa cum adesea suntem lăsați deoparte în raport cu tot ce se întâmplă în restul cărții. I-am avansat într-un rând această idee lui Hugh și el a spus:

– Dacă te doare sufletul din cauza asta, atunci citește ceva despre calculul derivatelor parțiale. Vei avea astfel la dispoziție o paradigmă care să-ți ridice moralul, draga mea. Cheia vieții noastre, Harry, este cuvântul *răbdare.* Fără el, competența noastră nu există.

Un test pentru răbdarea ta. Te informez că am vești pentru tine, dar nu în această scrisoare. Ca să-ți ațâț pofta, îți voi spune doar că am primit o nouă misiune în cadrul Serviciului Tehnic. Mă aflu acum în dosul uneia dintre acele uși pe care Arnie Rosen obișnuia să le numească „Bârlogul lui Dracula". Da, mă pregătesc pentru ceea ce am putea numi la fel de bine și o muncă de categorie *mai grea.* Am decis că a venit timpul să-i pun cruce gingașei domnișoare de la Radcliffe și să pășesc pe ringul de dans cu partea de barbar din mine, care, trăgându-și sufletul în mare secret, aude gemetele întretăiate revărsându-se peste cioturile Laviniei.

Ai face bine să-mi spui ce-ai mai pus la cale sau pur și simplu rămâi fără scrisoare de la mine.

Cu dragoste,
Kittredge

23

10 martie 1958

Dragă Kittredge,

Am lăsat să treacă două săptămâni de când am primit extraordinara ta scrisoare din 22 februarie, dar, zău așa, aducând vorba despre Bârlogul lui Dracula, m-ai făcut să-mi sară inima din loc. Sper că știi în ce te bagi indiferent ce-ar fi. Mărturisesc că mor de curiozitate și sunt îngrijorat că nu-mi spui mai mult. Totuși, dat fiind acel hiat prelungit în scrisorile noastre, simt, în chip paradoxal, nevoia de a te pune la curent cu afacerile mele. Eu însumi trec printr-o încercare morală dificilă.

Cred că mă gândesc la relațiile mele cu Chevi Fuertes. Cu excepția unui concediu de Crăciun, pe care și l-a petrecut împreună cu soția lui la Buenos Aires, în ultimele paisprezece luni l-am întâlnit cel puțin o dată pe săptămână. Secretariatul se dă în vânt după marfa lui Chevi și manevrează cu mare grijă rapoartele mele. Reprezintă de departe cea mai semnificativă penetrare a noastră în PCU, și măsura importanței sale poate fi dată și de felul în care i s-a pus capăt în mod oficial războiului meu cu Pilulele Amare. Am primit un mesaj din partea Cavalerului-căpcăun al Dreptății. (De unde ai mai luat și expresia asta? Nu cumva aveai unsprezece ani și te jucai de-a prinsa pe Brattle Street cu codițele-n vânt? Cavaler-căpcăun, Dumnezeule!) Iată ce i-a trimis J.C.King lui Hunt: *Confirm laude AV/AILABLE pentru rezultatele obținute cu AV/OCATUL.*

Virtuozitatea lui Hugh rămâne fără egal. Laudele și-au atins ținta. Divizia pentru Rusia Sovietică a fost obligată să admită că un test cu detectorul de minciuni în acest moment ar fi totuna cu un deget băgat în ochiul de ciclop al lui J.C.King. Așa încât au dat înapoi. Iar Hunt nu-și mai încape în piele de atâta cordialitate față de mine și-mi promite că mă ia cu el în vizită la o *estancia,* într-un sfârșit de săptămână. Ca să-și susțină intenția, mă învață să joc polo pe iarbă, pe un teren din Carrasco. Și cum perversitatea umană e o fântână fără fund, știi, cu cât mă place mai mult, cu atât îl plac și eu!

De fapt, sunt cam mulțumit de mine. Aprecierea lui King s-ar putea să fi fost la îndemnul lui Hugh, dar textul mi-a dat posibilitatea să reexaminez cele paisprezece luni care s-au scurs, și da, cred că am făcut o treabă destul de bună cu Chevi ca să-mi merit citarea.

Ai avea așadar motiv să te-ntrebi de ce ți-am scris atât de puțin despre agentul meu numărul unu. Presupun că l-am lăsat în umbră pentru că aportul lui constă în adunarea unor informații, firimitură cu firimitură, pornind de la însărcinările primite de el din partea PCU (Partido Comunista de Uruguay) și n-am vrut să te plictisesc cu ele.

De asemenea, în cele paisprezece luni, Chevi a urcat niște trepte în cadrul organizației. Deși nevastă-sa face parte dintre conducătorii PCU, Chevi a ajuns-o din urmă și tratează cu ea de la egal la egal. S-ar putea chiar să se numere printre primii douăzeci de conducători comuniști uruguayeni, iar într-o

bună zi ar putea ajunge șeful întregului bordel. Dar avem de pe acum acces la modul de gândire al conducerii lor.

Firește, ascensiunea lui a fost atât de rapidă doar pentru că Stația i-a înlesnit această posibilitate. Poate ai reținut că, aproape cu un an în urmă, l-am pus pe Chevi să implanteze un emițător în interiorul sediului PCU. O treabă de nu mai mult de cinci minute, constând din înlocuirea unei prize de perete printr-un duplicat prevăzut cu un emițător. O ispravă pentru care n-aveai nevoie decât de o șurubelniță. Totuși, era o acțiune riscantă și a trebuit executată *în condiții de luptă*, adică în cele zece minute când tovarășul lui Chevi a coborât la pisoar.

Pe atunci avusesem o întreagă discuție dacă merita sau nu să-l periclităm pe AV/OCAT, dar am ajuns la concluzia că rezultatele pe care contam în viitor contracarau pe deplin riscul relativ al acestei inițiative. Chevi n-a manifestat nici emoție și nici entuziasm. A insistat doar să-i mărim indemnizația săptămânală, de la cincizeci la șaizeci de dolari. (Am încheiat o înțelegere pentru o bonificație de cincizeci de dolari, plus un spor de cinci dolari pe săptămână.) După care și-a dus treaba la bun sfârșit fără nici un incident, iar de atunci primim informații fără întrerupere, deși emisia este deseori alterată. Întrucât Chevi nu are însă cunoștință de cât de nefiabil s-a dovedit echipamentul nostru, consideră că avem informații complete, ceea ce-i dă un motiv să-și facă scrupule în legătură cu ce ne spune despre deliberările la nivel superior ale PCU.

Mai mult decât atât, promptitudinea cu care s-a achitat de treaba cu priza ne-a convins o dată în plus că omul a întors pagina. Ceea ce se întâmplă destul de des cu agenții: isteria de la început e înlocuită de un calm eficient. Hunt a decis că e momentul ca acesta să mai facă un pas în cariera lui de activist PCU. Grozav, nu-i așa? Mi-e mai ușor să obțin promovarea lui Eusebio Fuertes, decât pe a mea.

Kittredge, acest exercițiu aplicat în materie de informații nu arată deloc frumos. Nu ne implicăm în treburi „ude". Cel puțin, nu aici, la noi, și nu mă refer nici la Bârlogul lui Dracula, uf! – dar isprava s-a dovedit destul de murdară ca să ajungă până pe biroul lui Pedro Peones. O dată ce s-a văzut cu Libertad La Lengua lângă el, Pedro, așa, din pură cordialitate, s-a simțit îndemnat să prindă în cursă două oficialități PCU și să ni le dea pe tavă. Aveau o poziție mai înaltă decât Chevi și-i cam stăteau în cale. Așa se face că un pachet de un kilogram de heroină a fost găsit din întâmplare în portbagajul autoturismului acelui înalt funcționar PCU, pe care pusese ochii Peones, de către brigada antidrog a acestuia. Celălalt comunist a fost arestat pentru conducere sub influența alcoolului și ofense aduse agenților de circulație, care l-au urmărit. (După ce a fost stropit bine cu o sticlă de tărie, mi-e teamă că i-au mai și tăbăcit, repetat, obrazul. Drept dovadă că avusese loc o încăierare, pe care *el a început-o*, cu gealații lui Peones.) Deoarece PCU știa că oamenilor săi li se montase o înscenare, nu era mare lucru de făcut. Primul dintre acuzați a fost reținut fără mandat pentru o pretinsă implicare într-o afacere cu droguri, iar al doilea bătut măr pentru a-i scădea vertiginos moralul. Au trebuit să fie înlocuiți din funcții.

Acum, victimele acestea (dacă faptul poate fi o consolare pentru ele) au fost alese cu o grijă deosebită. S-ar putea spune că operația a fost pictată de Sherman Porringer. Încep să întrevăd oarecare conexiune între cojile de ouă, zugrăvite cu atâta grijă, ale lui Oatsie și minuțiozitatea pe care a pus-o în acest proiect. Hunt i-a dat doar directiva – „Vezi ce poți face pentru promovarea lui Chevi" – dar Porringer este cel care a montat totul. Primul lucru pe care l-a vânat el a fost alegerea elegantă a țintei. Și-a dat seama că ar fi fost o greșeală capitală dacă ar fi lovit în legătura ierarhică imediat superioară a lui Chevi. Trebuie să admitem că cei din PCU vor fi destul de isteți să priceapă că Pedro Peones lucra pentru noi și astfel bănuiala lor ar fi căzut obligatoriu asupra omului care ar fi venit la rând, să umple golul. E-n ordine, și-a spus Porringer în mintea lui, ia să ne uităm nu numai după un individ tocmai potrivit să-l dărâmăm, ci să alegem unul al cărui suplinitor pe scara ierarhică nu e prea respectat, așa încât înlăturăm două obstacole dintr-o singură lovitură. De această dublă dislocare, deși amplasată cu câteva trepte mai sus pe scara ierarhică, avea să beneficieze Fuertes în foarte scurt timp.

Pentru pachetul cu droguri, victima lui Peones urma să fie unul din liderii PCU, cunoscut pentru integritatea lui fără reproș, dar al cărui locțiitor avea probleme cu jocurile de noroc și a fost pus în discuție de cei din partid pentru că ar fi colaborat cu Peones. Omul a demisionat chiar înainte de închiderea cazului.

Peste câteva luni, o altă arestare producea aceleași rezultate.

Prin eforturile noastre, Chevi sărise patru trepte în sus.

Un punct crucial în desenul lui Porringer era menținerea unor relații neumbrite de nimic cu Peones. Lui Peones nu i s-a indicat niciodată vreun motiv pentru arestările respective, și chiar am discutat cu el despre organizarea unor atacuri asupra unor oficialități comuniste, printre ele și Fuertes. Bănuiam că poliția lui Peones fusese deja penetrată de PCU. Cea mai bună metodă de a obține bilet de liberă trecere, pentru Chevi, din partea comuniștilor avea să fie așadar trecerea numelui său pe lista de victime din rândul PCU avută în vedere de Peones. Și într-adevăr, Chevi a fost avertizat de superiorii săi ierarhici că Peones încerca să-l prindă în cursă.

Fuertes a început așadar să vorbească despre amenințările la adresa siguranței sale. Nu mi-ar plăcea deloc, mi-a zis el, să fiu snopit în bătaie de acei *duros*[1] ai lui Peones, în calitatea mea de comunist, cât timp eu i-am trădat pe comuniști. Prea ar fi potrivită pedeapsa.

– Ai simțul ironiei.

– Sper că în dumneata voi descoperi loialitate, și nu ironie. Poți să-i spui lui Peones să se țină departe de subsemnatul? și s-a bătut cu pumnul în piept.

– Influența noastră asupra lui Peones este limitată, am zis.

– *Verdad*? Eu am auzit altceva.

– Am încercat să stabilim o legătură cu el, dar fără succes.

– De necrezut. Cine-l poate plăti pe Peones mai bine ca voi?

– Și totuși, indiferent de motive, Peones o ține pe-a lui.

---

1 În original, în limba spaniolă (duri) (n.tr.).

– Vrei să zici că n-ai să mă poți apăra de brutele Poliției?

– Cred că i-am putea influența întrucâtva. Când l-a apucat râsul, am adăugat: Suntem mult mai respectuoși cu legea decât ai crede-o.

Mai nou, Chevi a intrat la idei în legătură cu rapida lui promovare în partid. Acum câteva luni mi-a spus:

– Una e să-mi trădez colaboratorii, și alta e să trag în ei pe la spate.

Totuși, Chevi s-a schimbat în foarte mare măsură. Așa cred. Întâi, pentru că acum a urcat destul de sus pe coastă ca să adulmece aerul înălțimilor, ceea ce a acționat ca un tonic pentru ambiția lui. În al doilea rând, identitatea lui a fost alterată.

Kittredge, atât Alpha, cât și Omega lui au fost implicate. A pus pe el mai bine de treizeci de livre și și-a lăsat să-i crească o mustață cât un ghidon de bicicletă, care, împreună cu cearcănele de sub ochi, îi dau un aer de pirat monden sud-american. Te face să te gândești la un gaucho de categoria supergrea, călare pe o mârțoagă. Pe vremea lui Roger Clarkson, alerga tot timpul cu limba scoasă după femei; acum, l-a lovit bulimia. AV/OCATUL începe să-și merite numele[1]. Cea mai vie controversă între noi, acum, e provocată de locul de întâlnire. Casa conspirativă îl scoate din sărite. Și păzească sfântul să uit vreodată de cutia cu cuburi de gheață! Cere *tapas*[2] și bere, biftec și Bourbon și – dacă tot veni vorba de ciudățenii – ceapă crudă cu scoth de prima calitate! Plus desert. *Dulces*. Până și auzul lor îți ițește în minte un șuvoi de plăceri pe jumătate înghețate, alintând canionul ars de soare al gâtlejului. În timp ce mănâncă, vorbește. Informațiile îi ies pe gură pe măsură ce potolul trece în direcția opusă. Își punctează bucățelele de informații cu mici jeturi de aer printre dinți, ca să și-i curețe. Uneori, e la fel de bădăran ca Peones. Face ce face și se întoarce la una și aceeași temă: să ne întâlnim mai des în restaurante. Mi-e tot mai greu să-l refuz. Unul din motive: colocatarii de pe palierul apartamentului nostru de la cucurigu întrunesc un număr uimitor de mare de văduve bogate și de târfe înstărite, retrase din afaceri, și stau cu ochii pe oricine urcă până la etajul lor. Ori de câte ori se oprește liftul, de-a lungul coridorului se crapă ușile. Ochi lacomi te înhață. Cucoanele astea trebuie să fi așteptat cu nerăbdare să atingă acea vârstă confortabilă, care să le îngăduie să tragă storurile și să-și poată rezema rândurile de țâțe acumulate de pervazul ferestrei de la parter, cu lemnăria mâncată de viermi, și să poată ține sub observație viața care pulsează în stradă. Și iată-le, dimpotrivă, izolate la etajul doisprezece, de unde abia dacă pot arunca o privire cine-când-intră-și-iese în fiecare apartament. Nu mai e nevoie s-o spun, Fuertes este și el conștient de toate astea și susține că-i primejdios. Printre vecini ar putea ieși vorbă că apartamentul este închiriat de *El Coloso del Norte*[3] și, pe lângă asta, era posibil să fie recunoscut. Doar și-a trăit cea mai mare parte din viață în Montevideo.

Îi ridic problema lui Hunt, și Hunt se înfurie.

---

[1] Joc de cuvinte intraductibil (avocado = avocat și, totodată, un fruct în formă de pară, foarte prețuit în America de Sud) (n.tr.).

[2] În original, în limba spaniolă (aperitive) (n. tr.)

[3] În original, în limba spaniolă (Colosul din Nord) (n. tr.)

– Spune-i nemernicului să-și lase rapoartele într-o cutie poștală oarbă. Le vom ridica de acolo.

– Howard, protestez eu politicos, vom pierde o mulțime dacă nu stau de vorbă cu el. Fac o pauză. Ce-ar fi să ne mutăm într-o casă conspirativă mai retrasă?

– Toate casele conspirative prezintă probleme. Ce-l bagă pe el în draci este *el ambiente*. Mobila aia blestemată! Nu-i chip să obțin fonduri pentru una ca lumea. Se zgârcesc la tărâțe și urăsc această mentalitate cleioasă. O casă conspirativă elegantă e o investiție bună, asta în caz că-i poți convinge pe cei de sus. S-a oprit. Să-și pună perucă, a zis Howard. Zi-i să se deghizeze de fiecare dată.

– Nu ține, l-am contrazis, cu mustața aia a lui.

– Zi-i ticălosului să și-o tundă altfel. Poartă-te cu el cum te porți cu o slugă. E singurul limbaj căruia agenții îi știu de frică.

Ieșind de la întrevederea cu Hunt, îmi dă prin cap că la ora asta am mai mult teren în picioare decât el. Oricum, n-am nevoie de sfatul lui.

În practică, este nepermis să-l tratezi pe un agent ca Chevi mai rău decât pe un frate mai tânăr. Și cea mai mare parte a timpului mi-o consacru lui. Știu că în parte faptul se datorează neputinței mele, așa cum ar spune Hugh, de a fi un om tare. Ei, fir-ar să fie. Mie-mi pasă de agentul meu. Chevi izbutește să pătrundă în toate acele cotloane interioare, acolo unde omul își înscrie pe hartă relieful propriului eu. (Întrebare: N-am vorbit niciodată până acum despre Ego-Alpha și Ego-Omega și relațiile lor interne. Ceea ce presupune un întreg studiu, asta o știu.) Bănuiesc că și Chevi mă tratează ca pe un frate mai mic, în timp ce eu însumi încerc să-l tratez ca atare. Un exemplu de felul în care Chevi caută să mă pună la locul meu: îi face plăcere să vorbească despre cei doi ani petrecuți la New York, cât a trăit cu negresa lui în Harlem. Tipa se ținea de trucuri, era băgată în afaceri cu droguri și-l încuraja să facă pe codoșul. După o perioadă de timp, schimbă istoria și mi se spovedește că de fapt a și devenit codoșul ei. Îmi înșiră povești care-ți ridică părul măciucă în cap, despre încăierări cu cuțitul, cu alți codoși, la care a luat parte. Nu știu cât adevăr e în toate astea – îl suspectez că exagerează; aș zice mai degrabă că în realitate le-a ocolit, dar n-aș putea jura. Totuși, pe obraz are urme. Fii sigură însă că poveștile lui își ating țelul: mă simt inferior lui, căci n-am trecut prin toate complicațiile prin care a trecut el. Pe de altă parte, ne aflăm angajați într-o dispută permanentă pentru supremație spirituală; scopul ei – să vedem cine-i fratele mai mare.

În ultima vreme, am avut și eu necazurile mele. Ideea lui Howard de a împodobi toate zidurile disponibile din oraș cu MARXISMO ES MIERDA, cu litere de șase picioare, a deviat într-un mic război. Căci dacă marxiștii au și ei un soi de sentimente religioase, atunci, a alătura marxismul și rahatul nu se poate să nu producă un amestec exploziv. Bandele lor de mardeiași, cele mai dure, vin din zona docurilor și conducătorii lor fac parte din MRO, un grup de extremă stângă. Niște huidume. De fapt, s-au dovedit atât de necruțători, încât puștanii noștri din AV/ALANSA au fost striviți în înfruntările de stradă. Nu mi s-a părut deloc amuzant să aștept în mașina mea, la jumătate de milă depărtare, și s-aud deodată prin *walkie-talkie*: *Emboscada!* – ambuscadă – ca

peste cincisprezece minute să-mi văd echipa abia târându-se pe drumul de întoarcere, cu un număr afurisit de mare de capete însângerate – patru din șapte, într-o seară. Ba, încă mai rău: unul din băieți e internat în spital, apoi un altul. Howard l-a sunat pe Peones să ne întărească trupa cu polițiști (în orele lor libere), plătiți domnește din Bugetul Special. Ei bine, AV/ALANȘA a câștigat câteva înfruntări, ca pe urmă MRO să revină cu întăriri dintre ai lor. Ciocnirile nocturne au devenit adevărate bătălii medievale.

În ultimul an, această acțiune de proporții modeste – a celor șapte puștani care-și pictau lozincile o dată pe săptămână și nimereau într-o păruială poate o dată pe lună – s-a transformat în confruntări de câte treizeci sau patruzeci de inși de fiecare parte, cu pietre, bastoane, cuțite, cu scuturi și căști de protecție, precum și un arc cu săgeți, căci asemenea obiecte au fost găsite pe stradă după ultima răfuială pe care am câștigat-o, iar în cele din urmă unul dintre băieții noștri a fost ucis acum o lună. Împușcat în frunte. Peones a condus o operațiune pe scară largă în cele două cartiere muncitorești din apropiere, Capurro și La Teja, în căutarea armei și a celui care a tras, și l-a informat pe Hunt că ucigașului i s-a plătit polița fără a mai fi judecat (ceea ce suntem liberi să credem sau nu), dar, după cum vezi, caracterul evenimentului a degenerat semnificativ. Peones ține în culise două mașini de poliție, gata să intervină, în caz că o luăm pe coajă. AV/EMARIA, cu camerele lor foto în infraroșii, au fost și ei folosiți într-unul din cazuri, pentru a patrula străzile înconjurătoare, fotografiindu-i pe toți tinerii care se apropiau de scena acțiunii, o peripeție absurd de supraîncărcată (dacă tot vorbirăm de cheltuieli!), pe care Hunt a și oprit-o când a văzut că rezultatele, dincolo de dificultățile identificării, erau inutilizabile. (Pe film, fețele erau invizibile – ca să nu mai vorbim de identificări.) Puteam să i-o spun dinainte că așa va fi.

În orice caz, cei din MRO sunt în ofensivă. YANQUI, A FUERA![1] e pictat pe multe ziduri, chiar și în cartierele cu bună tradiție catolică. Cei din MRO s-ar părea că miros mai bine unde să dea lovitura decât noi. Hunt ia hotărârea ca unul din agenții lui Peones să se alăture MRO-ului în secret, și-i cere lui Chevi să ne furnizeze informații detaliate despre cadrele MRO. Fuertes ne refuză cererea de la obraz. El e agent serios și face o treabă serioasă, ne spune ele, iar noi îi cerem să facă pe informatorul despre copiii străzii.

– Mândria mea este că-i trădez pe cei de deasupra mea, nu pe cei de sub mine.

– *Ayúdame, compañero!*[2], exclam eu.

– Nu sunt *compañero* cu tine. Sunt agentul tău. Insuficient plătit, pe deasupra.

– Crezi că vei obține o creștere a indemnizației, refuzând?

– Asta nu contează. Altfel, vei continua să mă tratezi ca pe o marionetă, iar eu îmi voi da silința să-mi exercit bruma de autonomie care mi-a rămas, oricât de puțină.

– De ce n-am merge drept la țintă? îi spun eu lui.

---

[1] În original, în limba spaniolă (Yankei, plecați acasă) (n. tr.).

[2] *Idem* (Ajută-mă, tovarășe) (n. tr.).

– O expresie esențialmente americană: Să mergi drept la țintă.

– Vei face ce-ți cerem?

– Eu îi trădez pe ștabii, pe proștii și pe birocrații care și-au vândut poporul pentru putere, o putere pe care și-o exercită de la birou. Sunt niște gunoaie cocoțate sus, iar eu mă învârt printre ei, devin un birocrat ca ei. Dar nu mă amăgesc. Mi-am trădat poporul și originea. Sunt o năpârcă. Și totuși, n-am decăzut atât de jos, încât să-i otrăvesc pe cei mai mici decât mine. Băieții care fac parte din MRO și ies să lupte noaptea în stradă, venind din cartierul La Teja, îmi rămân mai aproape decât mi-ați putea fi voi vreodată. Eu însumi am crescut în La Teja. Ca student, eu însumi am fost unul din cadrele MRO. Acum însă am devenit un birocrat retras la adăpostul PCU, nu mai am contactele de care aveți nevoie. Vezi, MRO nu are încredere în PCU. Îl consideră prea îmburghezit și penetrat.

Ei bine, cel puțin am un raport plauzibil de prezentat lui Hunt. Îl și scriu mental în timp ce ascult: *Neîncredere profundă și mortală între MRO și PCU. Nu pot fi determinate sursele stângii în Poliție fără penetrarea MRO.*

Ceea ce va lua o lună de discuții în contradictoriu între Stație și Secretariatul pentru Argentina și Uruguay. Până atunci, s-ar putea ca Hunt să treacă la alte proiecte, sau – și în acest moment am o idee. Cheia potrivită pentru Chevi este să ne salvăm reciproc obrazul.

– În ordine, declar eu, n-o face, iar eu nu te ameninț. Accept versiunea ta, PCU și MRO nu sunt legate printr-un cordon ombilical.

– Asta chiar așa e, zice Chevi. Se apleacă spre mine și-mi suflă încet: Se urăsc între ei. Chicotește.

– În ordine, zic eu din nou, ai marcat. Acum, te rog să mă ajuți. Ai mei vor avea nevoie de o penetrare la cel mai înalt nivel în MRO. Arăt cu degetul în sus, pentru a sublinia că sunt de acord cu etica lui de a lovi întotdeauna sus. Vreau să-mi faci rost de o listă a cadrelor la cel mai înalt nivel, care ar putea fi avute în vedere pentru penetrare.

Iată genul de târg pe care-l poți face.

– Îmi trebuie două săptămâni, zice el.

– Nu, o vreau la întâlnirea noastră de săptămâna viitoare. Am de gând să mă văd cu Gordy Morewood și să aruncăm o privire asupra numelor pe care ni le aduce Chevi. Gordy s-ar putea să știe chiar cum pot fi abordați. Toate acestea ne vor lua luni de zile, dar puștanii mei cei ageri din ariergardă vor fi protejați. Kittredge, a fost clipa când am știut că fac parte cu adevărat din Companie.

– Săptămâna viitoare, cade la învoială Chevi.

După care a luat-o din loc. Ajuns pe coridor, a ridicat mâna în chip de salut, cred eu, la adresa târfelor ieșite la pensie care-l iscodesc cu privirea; legănându-se abia perceptibil, căci a început să ia în greutate, s-a îndreptat spre lifturi.

Te asigur că ticălosul avea deja numele. Săptămâna următoare îmi venea cu o listă scurtă de trei persoane din MRO, iar Gordy Morewood s-a lipit de ei. În schimb, peste numai o săptămână, Fuertes a cerut o mărire a indemnizației. Probabil, o va primi.

Da, Masarov a fost numai unul din elementele acestor zile încărcate. Scrie-mi. Am nevoie.

Cu dragoste,
Harry

24

15 martie 1958

Iubitule,

Sunt atât de mulțumită că ți-ai plecat urechea la predica mea asupra răbdării, căci deocamdată nu-ți pot spune nimic despre Bârlogul lui Dracula. Mi-am luat prea multe angajamente că voi păstra tăcerea, încât pur și simplu nu mă simt autorizată să te pun la curent. Dar tot mai țin să-ți scriu. Unde altundeva, decât în corespondența strict personală, poate căpăta dăruirea un chip atât de luminos? Iar noi o avem, dragă prietene.

Ți-ai făcut curaj și m-ai întrebat cu delicatețe despre cele două euri: Alpha și Omega. Trebuie să te fi speriat de-a binelea cu purtarea mea în trecut, atunci când mi-ai călcat domeniul! Cât de simpatic din partea ta că te mai interesezi de teoriile mele într-un moment când toți ceilalți au ajuns la concluzia că sunt depășite.

Ei bine, mi se pare interesant că te oprești la acest aspect al cercetării mele. Știi, e chiar punctul meu de pornire. Primele chestionare, grosolane, pe care le-am elaborat pentru a încerca să determin proprietățile separate ale lui Alpha și Omega, se concentrează asupra eurilor lor. În perioada aceea am avut o revelație: cea mai bună abordare avea să fie pe calea testelor de memorie.

A fost un concept global interesant. Memoria se dovedește, la urma urmei, adesea funestă. Nimic din noi înșine nu ne trădează într-o asemenea măsură ca memoria, iar eul, iată concluzia la care am ajuns, este cel care *controlează* memoria. Nu contează ce reținem la nivelurile mai profunde; eul controlează suprafața și va distorsiona o amintire ori de câte ori e necesar să-și mențină punctul de vedere asupra lucrurilor.

Ei bine, contemplă obstacolele pe care le întâmpini din partea a două euri; unul pentru Alpha, celălalt – pentru Omega. Nici o mirare că lumea n-a putut susține teoriile mele. Totuși, o trăsătură mi-a devenit curând clară. Deoarece Alpha și Omega păstrează bănci de date – amintiri distincte –, memoria lor nu va fi identică. Eurile lor respective au prea multe nevoi diferite și, la rigoare, memoria nu este altceva decât un servitor al eului și de aceea, presupun eu, memoria oamenilor care reușesc în viață este de obicei atât de îngrozitoare.

Drumul cel mai lesnicios, am conchis eu, pentru descoperirea proprietăților distinctive ale lui Alpha și Omega, va trece așadar prin cercetarea dezvoltărilor respective ale eurilor lor.

Iată de ce voi cere fiecăruia dintre subiecții mei să memoreze un anume material, iar apoi le voi pune întrebări, să văd ce-au reținut. Mă așteptam să descopăr clișee ale amintirii, și chiar am descoperit, dar am descoperit totoda-

tă că testul meu nu funcționa cu anumite tipuri de individualități puternice și brutale, angajate în activități de înalt nivel. Clișeul a fost dat total peste cap. Aceste individualități posedau ceea ce eu am ajuns să numesc un *ultraeu*. Își pot rememora perfect o faptă hidoasă, fără să fie prea tulburați.

Să luăm ca exemplu forța psihică indescriptibil de puternică, aceea care le-a dat posibilitatea unor monștri ca Hitler și Stalin să se împace cu milioanele de morți pe care le-au semănat în drumul lor. La un nivel mai modest, dar nu cu mult mai comprehensibil, se așază cei răspunzători pentru miile de morți. Și-mi vine în gând, lucru care nu-mi face nici o bucurie, că Hugh poate aspira la această categorie. Privind lucrurile din perspectivă personală, ultraeul lui Hugh mă îmbată în mod curios și bănuiesc că alimentează acel impuls care o mână pe domnișoara pe care o ai în fața ta să devină una dintre doamnele lui Dracula – evident, e o exagerare grosolană, și nu prea. Vezi tu, nu m-am descotorosit complet de presentimentul că tranzacțiile spiritului subteran sunt bine conexate cu noi, cei de aici. Pe linia acestui filon, un bărbat numit Noel Field este foarte relevant pentru temerile mele. Am zile când nu mă pot gândi la Allen Dulles fără să-mi evoc figura lui Noel Field, care a fost deținut în închisorile sovietice ani în șir, iar Allen l-a trimis după gratii, în 1950. Hugh l-a ajutat din plin.

Crede-mă, iubitul meu soț mi s-a confesat în legătură cu această ispravă. Am aflat că Allen fusese dat de rușine de către Noel Field la Zürich, în timpul războiului. Dintr-un motiv oarecare, Allen i-a acordat destul credit ca să adauge propriei lui liste un număr de europeni propuși de Field pentru însărcinări importante în Armatele Aliaților. Mulți dintre ei a reieșit că erau comuniști, iar Noel, care o știuse mai mult sau mai puțin, nu l-a informat pe Allen asupra opțiunii lor politice (ca și alți quakeri, mi-e teamă că Noel Field s-a băgat în așa ceva din cauza mult prea trufașei sale permisibilități în relațiile cu comuniștii). Ei bine, Allen a plătit pentru această greșeală în mai multe feluri și nu l-a iertat pe Noel. Dar a fost nevoie de Hugh, căruia i s-a alăturat Frank Wisner, ca să conceapă o răsplată pentru acest quaker întreprinzător. În 1949 au reușit să trimită vorbă unor înalți funcționari sovietici că Noel făcea parte din CIA. Dezinformare curată. Hugh s-a ocupat de asta și, poți fi sigur, fără să lase vreo urmă că autorii ar fi americanii. Presupun că Dulles, Wisner și Montague se așteptau ca, la primul prilej cu care Field va face un drum prin Crucea Roșie sau prin CARE la Varșovia, să fie închis ca spion și, astfel, niște buni amici de-ai lui comuniști vor avea ceva de suferit o dată cu el. S-a ajuns însă mult mai departe. Între timp, Stalin o luase cu totul razna. Field a fost aruncat într-o închisoare din Varșovia, singur în celulă, și până la urmă toți comuniștii cu care avusese de-a face, plus cei din cercurile lor, și nu erau puțini, au fost împușcați, torturați sau închiși, pentru că recunoscuseră fapte pe care nu le-au comis. Unii stabilesc numărul victimelor membri de partid la o mie de morți, alții, la cinci mii. Când l-am întrebat pe Hugh, a ridicat din umeri: „Stalin a ordonat încă un masacru ca acela din pădurea Katyn".

Ei bine, n-am știut niciodată dacă să fiu mândră de măiestria soțului meu în materie sau înspăimântată, și, firește, Agenția se angajează în *levitații* care pot fi văzute ca amuzante sau scandaloase, depinde de punctul din care le privești. În ultimii ani am finanțat zdravăn un număr de organizații liberale, dar

hotărât anticomuniste, care s-au pus pe huiduit, cerând eliberarea martirului american Noel Field de sub opresiunea sovieto-poloneză.

Mai târziu, Harry, când aveam să trec prin perioada aceea îngrozitoare în care am fost nevoită să îndur singurătatea și să mă confrunt cu falimentul propriei mele cariere, am început să mă gândesc la toți acei comuniști polonezi care au fost executați ca trădători, fără să fie. Acesta a fost un exemplu în plus de capodoperă a răului, făptuită de noi în numele și, în ultimă instanță, cred, pentru cauza binelui, dar vai, spre martiriul acelor victime. Am început să mă întreb dacă nu atinsesem astfel una din limitele vulnerabile ale Cosmosului. Nădăjduiesc că nu, dar mi-e teamă de asta. Mă gândesc la felul în care Herr Adolf a masacrat milioane de oameni în încăperi de o curățenie desăvârșită. Intrau în camerele de gazare convinși că-și vor putea spăla trupurile murdare și ostenite. Li se spunea să se pregătească pentru dușuri fierbinți. Apoi, erau deschise ventilele fatale. Cum eu însămi treceam prin martiriul Săptămânii Patimilor mele, a nebuniei mele, mi se părea că le aud țipetele îngrozite și am început să-mi imaginez că, atunci când o moarte este monstruos de nedreaptă, ea poate arunca asupra existenței omenești un blestem din care nu ne vom putea reveni niciodată. Nu întru totul. În unele zile, când smogul Washingtonului devine insuportabil, mă întreb dacă nu cumva inhalăm vreun mesaj funest, venit din lumea de dedesubt. Vezi bine cât de tulburată sunt încă. Ceea ce, firește, mă duce cu gândul la agentul tău, Chevi Fuertes. Ce se întâmplă cu viața lui? În ce fel și până unde ești tu însuți răspunzător pentru ce se întâmplă cu el? Și cu cei din jurul lui?

Ei bine, am ajuns la lucruri teribil de solemne, nu-i așa? Și știu că nu-i cinstit. Hai să zicem că am emoții pentru aventura în care mă voi băga și care s-ar putea să nu fie nici ea o simplă plimbare la iarbă verde.

Ai să mă distrezi puțin? Știu că pare o cerere atât de modestă, dar dacă Hunt dă târcoale ideii de-a te lua cu el la una din amintitele *estancias*, vei vrea să-mi scrii despre acel eveniment în mic? Mă prăpădesc după comediile mondene la care iei parte, și sunt sigură că o descriere a lui Howard Hunt ținându-se de zburdălnicii cu niște Cressus uruguayeni o să-mi meargă la inimă – în mult mai mare măsură decât fantasiile mele paranoide cu tine pornit în expediție prin bordeluri.

Chiar așa! Suntem nevoiți să mințim atâta, încât o relatare la obiect e un balsam pentru suflet.

Cu toată dragostea,
Kittredge

25

Nu eram deloc sigur că voiam să mai aud de minciuni. Scrisoarea lui Kittredge m-a întors pe dos și am început să mă întreb dacă nu cumva unele manifestări ale *ultraeului* nu-și făceau simțită prezența în chestiuni mult mai mărunte. În definitiv, eu, care mă consideram încă un om curat, îi mințisem concertat pe Hugh Montague, Kittredge, Howard Hunt, Chevi Fuertes, Sher-

man Porringer și, cel mai urât, pe Sally. Căci îmi făcusem o socoteală greșită, atunci, cu luni în urmă, zicându-mi că prezența dragostei, pe-o alee mărginită de copaci într-un viitor oarecare, nu era cu totul imposibilă. Firește, rămâneau departe de mine largile disponibilități de *ultraeu*, o dată ce în cazul ei aveam să plătesc prețul, fapt de care mă îndoiam. Minciuna mea explodase chiar în ziua când ea a zărit pe chipul meu strigoiul fără cap, în clipa când aflam că ea era gravidă. După care n-a mai contat ce m-am străduit să-i spun; îi confirmam numai ce știa deja.

Relațiile noastre trupești, la care renunțasem, au început să-mi bântuie memoria – ca o casă arsă. Sally pusese o condiție, și anume ca, ori de câte ori ne întâlneam la petrecerile oferite de ambasade, să ne purtăm rece unul cu altul – de comun acord. Asemenea recepții reprezentau acum tot ce-mi stătea la dispoziție ca viață mondenă în Montevideo. În serile, tot mai frecvente, pe care le petreceam la hotel de unul singur, aveam să mă gândesc nu o dată, și cu tot mai multă amărăciune, că nu mă puteam făli nici măcar cu un bar pe care să-l fi frecventat cu regularitate. Nu eram încurajați s-o facem – angajații CIA reprezentau mereu o țintă potențială pentru răpiri și tortură, sau, cel puțin, aceasta era premisa de la care se pornea. Cu excepția serilor când rămâneam la birou până târziu sau mergeam la vreo recepție, nici nu știam întotdeauna ce să fac cu mine – de regulă cei care au o săptămână de lucru de șaizeci de ore nu știu. Nu mai aveam nici posibilitatea unei întâlniri la noroc cu Sally. Înainte de a rămâne însărcinată, erau seri când Sherman, ținut până târziu la serviciu, avea să-i lase libertate de mișcare și ne întâlneam în camera mea de hotel. Acum, la câte-o petrecere, mă trăgea într-un colț să-mi sufle repede:

– Sherman a devenit un nebunatic și un neastâmpărat la pat, mi-o trântea ea.

– Se spune că și căsătoriile își au etapele lor.

– Ce știi tu despre căsătorii? avea să-mi replice Sally și, cu un zâmbet strălucitor la adresa celorlalți, de parcă mi-ar fi povestit saga a trei cărți fără atu, dublate și redublate, se grăbea să-mi zică: Pun rămășag că ești fătălău. Acolo, jos! La bază.

Și chiar la bază mă și rănise. Îmi făcuse plăcere s-o aud clamând că nici un bărbat nu făcuse dragoste cu ea atât de bine ca mine. Acum, a trebuit să fac eforturi ca să-mi înghit lacrimile. De când mă știu, nedreptatea strigătoare la cer mă afectează în același fel.

– N-ai fost niciodată atât de drăguță, am zis eu și am plecat.

Am revăzut-o nu peste mult, la următoarea recepție de la Ambasada sovietică. Pe înserat, am fost lăsați din nou între noi, cu colegii noștri, sovieticii. Hunt și Porringer și Kearns și Gatsby, cu soțiile lor, precum și Nancy Waterston cu mine, am rămas în grup până la sfârșitul petrecerii, și cu acest prilej

Hunt și-a satisfăcut o dorință veche. Împungându-l cu unul din degetele lui lungi pe Varhov în piept, a zis:

– Gheorghi-băiete, mi-a șoptit mie cineva că ai de gând să te porți ca un tov și să faci cu noi turul ambasadei.

– Untov? a zis Gheorghi, nu cred că-l cunosc. Dar am surprins o scânteiere a privirii în direcția lui Boris, urmată de o aprobare ușoară din ochi a acestuia, iar cum Varhov spunea: Da, prin ambasadă, firește, de ce nu? toată lumea, ne-am și îmbulzit înăuntru să facem un tur prin încăperile în care ni s-a permis să intrăm, patru la număr și destul de mari ca să te trimită cu gândul la un muzeu. Mobila în alb și auriu a acestor saloane de recepție părea potrivită pentru o doamnă în așteptarea lui Ludovic al XIV-lea sau a Ecaterinei a II-a a Rusiei. Nu nimerisem prea departe, căci Varhov i-a șoptit lui Hunt: Mobila e din prisosul de la Ermitaj.

– Băiete, am auzit că-i o comoară, a zis Howard.

– O formidabilă prezentare a bogăției țariste, a replicat Varhov.

Am hoinărit prin aceste patru încăperi de mărime mijlocie cu plafoane înalte, cu ornamente aurite în relief, cu vechi covoare solemne, în care ți se afunda piciorul, cu pardoseală de parchet, jilțuri rococo în nuanțe stinse de șampanie și cu mulțimea de portrete ale lui Lenin, Stalin – Stalin, mai ales –, Hrușciov, Bulganin, Petru cel Mare, precum și cu scene de vânătoare. M-am pomenit uitându-mă țintă în ochii lui Lenin și ei mi-au răspuns la privire, până mi-am dat seama că sunt făcut bine cu vodcă.

S-a mai servit vodcă. Toast după toast. Pentru întâlnirile la cel mai înalt nivel! Pentru prietenia între popoare! Pentru pace pe pământ! Uraa! am strigat. În definitiv, ne suportasem atâția ani presiunea reciprocă. În seara aceea, duși pe un fluviu de vodcă, rezolvasem un număr nesfârșit de probleme, de care aveam să ne izbim din nou a doua zi, dar în seara aceea, uraa!, ne aflam în Ambasada sovietică.

Hunt l-a tachinat în continuare pe Varhov.

– Gheorghi, încăperile astea-s pentru turiști. Hei, ia-ne într-un tur adevărat. Să vedem și farfuriile din chiuvetă.

– Nu pot. N-avem farfurii în chiuvetă. Farfuriile sovietice sunt curate.

– Pariezi pe unchiul Ezra? a zis Howard și Dorothy a explicat:

– E o expresie. Nu de alta, dar Varhov a întrebat:

– Unchiul Ezra? E văr cu unchiul Sam?

În cele din urmă Hunt a izbutit. Ne-au dus să facem turul câtorva birouri cu mobilă greoaie rusească, dar altfel nu foarte deosebite de ale noastre. În timp ce treceam prin încăperi, la un moment dat, Masarov s-a oprit o clipă, destul să-mi facă cu ochiul, o recunoaștere rapidă, ceea ce puteam numai presupune, a răului pe care îl făcuse eventual cu biletul lui de la picnic. Ca și cum în acea duminică după-amiază am fi fost angajați într-o intrigă suficient de jenantă pentru a nu mai aduce vorba despre ea, Boris n-a mai lansat nici o invi-

tație, iar Jenia m-a tratat ca pe un străin o dată mai mult, ceea ce vrea să însemne că și-a scos din nou la iveală latura abstractă și aproape covârșitor-senzuală a personalității, adică exact ceea ce nu-mi făcuse favoarea în propria ei casă, unde fusese pur și simplu maternă. În public, senzualitatea ei spunea: „Tu, care ești un bărbat, nu poți pricepe cât de magic, plin de minuni și de secrete este labirintul puterii mele", dar exprima, așa cum spuneam, o senzualitate abstractă. Ca și cum încercai să te apropii de un mare oraș, noaptea, dar de la o asemenea distanță încât te vedeai nevoit să te declari satisfăcut doar cu luminiscența roșiatică a cerului.

Acum Masarov îmi făcuse cu ochiul, și cu asta basta, iar noi am continuat să ne târșâim picioarele cu paharul în mână prin birouri, și pierzându-ne unii de alții atât cât să mă trezesc, timp de treizeci de secunde poate, într-una din chichinețele lor, singur cu Sally Porringer, care, gravidă, arăta mai drăguță decât oricând. Și Sally, de parcă ar fi avut un simț special și precis al timpului necesar următoarei persoane să ajungă până la noi, în încăperea aceea strâmtă, s-a lăsat pe spate într-un fotoliu, a ridicat genunchii și și-a desfăcut coapsele. Nu purta chiloți și-am putut vedea astfel tărâmul pierdut. Apoi, cu precizia de cronometru a unui maestru de balet, și-a coborât fusta și a pus picioarele în podea chiar în clipa când Sherman a intrat însoțind-o pe Dorothy Hunt, dar în acel interval suspendat, în timp ce mi se dezvelea, avusese destul timp să-mi șuiere: „E înnebunitor aici, în birourile lor" și am fost cât pe ce să mă reped la ea. Impulsul de a țâșni fusese atât de copleșitor, că n-am fost om zile la rând. I-am telefonat. De fapt, m-am purtat ca un caraghios. Atinsese un punct nevralgic al ființei mele, între buric și stinghie. Trăiam pentru prima dată tortura că n-o puteam avea, iar Sally, la rândul ei, m-a asigurat prin receptorul telefonului:

– Nu mă mai obosesc să mă văd cu tine, Sherman mă fericește *todas las noches*[1].

– Sally, mă prăpădesc, i-am spus.

– Păi, prăpădește-te, a zis și a râs fericită. Ce mai podoabă trebuie să fi fost și tatăl acela al ei, care se ținea de rodeo.

26

Nu mai trecusem printr-o asemenea perioadă de foame sexuală. Într-o seară am sfârșit prin a merge – cu cine altul, dacă nu cu Sherman Porringer? – la bordelul lui favorit, un stabiliment impozant, vechi de optzeci de ani, din Orașul Vechi, plin de candelabre și cu pereții îmbrăcați în lambriuri de nuc.

---

[1] În original, în limba spaniolă (noapte de noapte) (n.tr.).

– Le-am neglijat pe *señoritas* de la un timp, mi s-a spovedit el, dar asta-i pentru că în ultima vreme bătrânica mea e curată arzoaică.

Au urmat câteva săptămâni supranaturale. Acesta-i cuvântul, supranaturale. În sfârșit, scăpat din hățuri prin bordelurile din Montevideo, simțindu-mă la largul meu și bucurându-mă de aceste incursiuni mai mult decât mă așteptam, m-am pomenit trecând prin toată lista de isprăvi din închipuirea lui Kittredge, și m-am simțit la fel de îndrăgostit de curva pe-o noapte cum fusesem de Sally. În ușurarea pe care o simțeam, constatând că ceea ce mă atrăgea de fapt era sexualitatea, Sally, biata fată – imaginea ei era acum tot atât de palidă în memoria mea, pe cât imaginea mea în memoria ei – am început să-mi aduc aminte de biata Sally ca de-o iapă zburdalnică, demnă s-o onorez mai degrabă pentru că mă redase adevăratei mele naturi, care-și cerea dreptul să iubească femeia în general. Kittredge și-o fi bătut ea joc de aplicațiile lui Alpha și Omega la sexualitate și în dragoste, dar mai vechea mea teză părea cum nu se poate mai potrivită noii mele vieți. Alpha avea în grijă sportul cu prostituatele, iar Omega devenise un hambar al visului, da, Omega încă mai putea fi îndrăgostit de excepționala doamnă Montague, ceea ce însă n-a făcut din mine un fascist sexual, ci doar stăpânul înțelept al unui cămin pentru două ființe izbitor de diferite: îndrăgostitul romantic, căruia-i era de ajuns o scrisoare pe lună pentru a-și păstra dogoarea iubirii, și sportivul care vâna carnea femeiască, cu aceeași înfrigurare ca taică-su.

Firește, în bordelurile din Montevideo, carne găseai berechet. Am făcut cunoștință cu exaltarea începătorului în acest joc nelimitat. Timp de o lună sau două, lucrurile au fost simple ca bună ziua. Pântecele gol al lui Sally pe un fotoliu rusesc îmi rămăsese ca o emblemă gravată pe retina mea și întipărită în mădularele mele, iar conjuncția celor două elemente covârșitoare era mereu prezentată ca fundal libidinos.

Ghidul meu din prima seară a fost așadar Porringer și el mi-a oferit considerații la fața locului asupra fetelor:

– Bondoaca aia negricioasă e mai bine decât arată, are o aia că te hurducă, și-o strânsoare mamă-mamă, la care bondoaca mi-a rânjit cu gura până la urechi, arătându-și cei doi dinți îmbrăcați în aur; iar despre o alta:

– Are mâțișorii cei mai gigea pe care ai să-i vezi vreodată, dar e pidosnică – era o zgâtie subțire și retractilă, de fapt, singurul lucru care-ți sărea în ochi, la ea, erau fesele –, „totuși, la dracu'", a mai zis Porringer, „de ce nu?" și mi-a făcut semn cu cotul spre o frumusețe înaltă, cu părul mov, cel mai artificial mov pe care l-am văzut vreodată, care cobora scările. „Aia de colo, tot ce-ți dă e gura, nici gând să te-atingi de ce-are mai jos, e bolnavă, dar gura ei face cât tot restul și penicilina să trăiască", după care s-a pornit pe un râs cu hohote și și-a uscat berea. La bordel se purta ca un rândaș. Se trăgea dintr-o familie din Oklahoma, care se stabilise acolo înainte de acapararea pământurilor, în 1889 – așa cum aveam să aflu într-o seară la Arboleda de Mujeres, dar

ce mai Livadă cu Femei! – și tot atunci am putut arunca o privire și asupra rădăcinilor lui Sally și Oatsie, care trăiseră generații la rând pe întinderile acelea de pământ zgârcite, vizitate doar de ogarul costeliv al sărăciei și de praf (sau, cel puțin, așa-mi imaginam eu, neștiind nimic în plus despre Oklahoma decât puținul pe care-l cunoșteam dintotdeauna), iar acolo, așa cum vedeam eu lucrurile, pe șesurile acelea atât de nesătule, până și simplul jind omenesc era văduvit de satisfacție, încât și-a făcut drum prin fiecare nerv al ființei, până la ultimul, acela care duce spre sufletul nostru. Jindul, refuzat generație de generație, irupsese într-un porc vier, Porringer, și în purceaua Sally; da, nu eram deloc amabil, căci fusesem jignit, dar ce simțeam eu îl lăsa rece pe Sherman. Imaginea lui despre sine însuși era a unui bun soldat în legiunile Imperiului American, posedând femelele țărilor prin care-și purta pașii, hrană bună pentru cocoșelul lui omnivor. Ori, lăsând deoparte toate deosebirile regionale, eram cât pe ce să mă descriu pe mine însumi astfel?

Dar chiar când plăteam pentru o oră cu o fată și, în aceeași seară, o altă oră pentru o altă fată – și simțindu-mă mai liber cu acești străini decât în toți cei douăzeci și cinci de ani din Park Avenue, la Knickerbocker Grays, la St.Matthew, în timpul punchului de la Morey etc., etc. –, poate că rădăcina-pivot în care se strânsese întregul meu jind de bărbat, dădea, în sfârșit, cep spre Secolul American, și eu, la rândul meu, ieșeam la lumină copulându-mă pentru drapel. Pofta se strămutase într-un sentiment mai nobil, iată de ce simțeam căldura unei puteri interioare, ca și cum, în sfârșit, intrasem în marea schemă rotitoare a lucrurilor.

Participând la viața de noapte, am pus piciorul în clădiri care trebuie să fi fost cândva la fel de impozante ca Ambasada sovietică, și în șoproanele de la marginea unor cartiere de colibe părăduite, pe ulițe nepavate, unde acoperișurile subțiri abia agățate de case bubuiau în bătaia vântului ca o tobă. Am fost oaspetele unor saloane cu dormitoare în case de raport scumpe, lângă Playa Pocitos și o dată, în drum spre casă de la vila lui Hunt de la Carrasco, am nimerit într-un bordel de prima mână, înflorind la adăpostul faimosului Hotel al Cazinoului de la Carrasco, unde fetele mi s-au părut la fel de drăguțe ca starletele de cinema de la Hollywood, deși aceea pe care aveam s-o aleg (pentru că sfârcurile ei arătau într-un chip cu totul trăsnitor spre cer) mi-a oferit doar sentimentul auster al unei reciprocități, ca să zic așa spaniole și atingerea ei nu mi-a trezit nici un cutremur.

O altă seară, într-o pivniță cu târfe, pe o stradă de o sărăcie cuviincioasă, unde mesele de stejar erau doldora de inițiale crestate la înghesuială, unele peste altele, am încheiat-o cu o fată nostimă, scundă și grasă. Ochii fetei sclipeau de maliție vicioasă. Era încântată că înhățase un american și s-a pus pe treabă cu limba, că și Omega mea a luat-o la galop din lăcașul ei rezervat lui Kittredge, și m-am simțit în pielea unuia care, după ce-a dat ocol unui oraș întreg, ține în cele din urmă în brațe grăsana cea mai plină de haz, și am priceput

cum pot sfârși bărbații prin a lua de neveste fete înzestrate cu o singură calitate.

Îmi plăcea decorul bordelurilor. Puteau fi curate sau murdare, somptuoase sau golașe, baruri sau mici camere de zi, toate însă invariabil la fel de slab luminate, iar tonomatele, care erau mai degrabă un soi de basm extravagant din becuri colorate și cascade din tuburi de neon, arătau ca niște orășele de frontieră închise în ele însele. Puteai paria pe banii, pe inima, pe eul și pe sănătatea ta. În lunile următoare, m-am ales cu gonoree în două rânduri și cu sifilis o dată, dar Montevideo nu era Berlin și puteai avea încredere în orice doctor de pe oricare din străzile orașului că te va trata fără să facă raport. La Berlin părea că orice aventură își are prețul ei, eventual cu plata în avans – aici, în această parte a lumii, unde mareele pline de aluviuni lingeau alene țărmul, infecția te însoțea ca un cortegiu, de fiecare dată, cu fiecare hagialâc.

Inutil s-o mai spun, dar aceste explorări seară de seară deveniseră cu putință tocmai pentru că o parte din mine era mai topită după Kittredge decât fusese vreodată. Deoarece n-o mai amăgeam cu aplauzele mele de puțoi american țeapăn și împiedicat, ci o asediam mai degrabă cu un ansamblu coral feminin, chiar dacă cele mai multe dintre membrele lui erau doar niște biete fete sud-americane – nu-mi era deloc rușine cu mine. Dimpotrivă, mă simțeam cât se poate de interesat, pentru că porneam de la premisa că femeile care seamănă între ele vor face și dragoste în același fel – o ipoteză tot atât de valabilă ca oricare alta. Ba eram în stare să-mi spun că această pierdere a inocenței mele, realizată într-un ritm atât de rapid, îmi va fi cât se poate de folos în munca mea viitoare în cadrul Agenției. În definitiv, cunoașterea oamenilor însemnă acea putere, o parte a ei, atât de necesară ca să-ți poți face meseria.

Dacă într-o primă perioadă mergeam la bordel de unul singur și luându-mi inima-n dinți, plin de teama că eu, în calitatea mea de ofițer CIA, mă expuneam răpirilor, ambuscadelor, torturii, capcanelor, îngrijorarea începutului a fost înlocuită curând de conștiința că viciul și violența erau opuse interesului comercial – nicăieri în lume un bețiv înrăit nu-i văzut cu ochi mai răi ca într-un bordel din Montevideo. Iar dacă învățasem să-l ung pe zdrahonul casei, faptul nu însemna nimic mai mult decât că eram un băiat cu cap și american. Adevăratul pericol, așa cum am descoperit nu peste mult, nu era ceea ce se cheamă o primejdie oarecare, ci singurătatea, corozivele vizite făcute singurătății. Destul de curând avea să m-apuce în toiul unui chef. Așa s-a întâmplat într-o seară, pe când mă aflam într-o casă cu târfe, ieftină, numită *El Cielo del Húsar,* undeva pe lângă docuri, și acest Cer al Husarului își avea lăcașul într-o casă foarte veche și dărăpănată, de pe la începutul secolului al nouăsprezecelea, în salonul căreia trebuie să fi fost ținuți, cândva, cai. Așa mi-am adus aminte de Grajdul din Georgetown. Aici însă în structuri se căscau crăpături, iar în pereți se desfăceau galeriile șobolanilor. Pe paturile cu arcuri, la picioare, pături murdare; curvele posace. Iar dacă în seara aceea mă

aflam acolo se datora faptului că nici dispoziția mea nu era mai brează, și am făcut dragoste cu fata cât se poate de la întâmplare, dacă ținem cont de cât de în serios luam actul, o dată ce scoteam bani din buzunar pentru asta (căci năravul neamului Hubbard este zgârcenia excesivă și fără șovăiri). De obicei, încercam să aleg femei în stare să aducă un minimum de artă sau de ceremonie acestei sacralizări a eternei taine – dar, așa cum îmi ziceam, îl puteai scoate pe băiat afară din biserică, nu și pe St. Matthew din capul băiatului. Eram singur cu băutura mea. În după-amiaza aceleiași zile, îmi închegasem într-un asemenea hal mintea, încât ajunsesem să mă întreb cam cum ne-ar sta, mie și lui Sally Porringer – cu tot hazardul pe care așa ceva îl presupune – ca soț și soție, împreună cu acel copil care urma să se nască în curând, dar nu, totul s-a făcut țăndări la gândul că țeasta copilului meu fusese în ultima vreme ciocănită de vitejiile falice ale fostului ei bărbat, Porringer, până acolo ajunsesem cu gândurile mele negre, iar acum, seara, la Cerul Husarului, în pat cu târfa, mă găseam tot în același punct. Am ajuns la concluzia că depravarea te ține în puterea ei, în timp ce carnea e ca o gumă în propriile tale mâini. Încercând să-mi îmboldesc trupeții pe jumătate demoralizați ai coaielor mele să mai urce o dată dealul amețitor, puteam auzi, din încăperile aflate de-o parte și de alta a odăii noastre, vaietul profesional al celor două curve, la unison, chipurile, cu clienții lor, vocile lor trimițându-și scâncetul în răcoarea nopții sud-americane, târfa din stânga țipând „*Hijo, hijo, hijo*“, iar cea din dreapta mârâind „*Ya, ya, ya*“. Acesta a fost momentul când am știut ce înseamnă să fii bărbatul cel mai singur din lume. Isprăvindu-mi de încasat porția zilnică de plăcere, rezervată mie în seara aceea, m-am îmbrăcat la iuțeală și am coborât să iau un pahar la bar, pe care însă nu l-am terminat de băut – era limpede că și tinerețea mea era pe ducă o dată ce puteam să las o băutură plătită – și am părăsit El Cielo del Húsar luând-o apostolește spre garajul unde avusesem prevederea să-mi parchez mașina.

În drum m-am întâlnit cu Chevi Fuertes. Nu era o coincidență, ci un miracol. Așa l-am simțit. Vederea mustății lui mari și surâzătoare devenea un semn providențial. Nu mă mai simțeam la capătul drumului care încheia un prim tronson al vieții mele, ci doar undeva în măruntaiele unei seri rele, care tocmai își schimba cursul luând-o la deal. Ne-am îndreptat deci spre primul bar să bem un rând iar atunci când, după un sfert de ceas, am reușit să-mi adun ultimele picături de conștiință profesională și să mă trezesc din beție în suficientă măsură, la gândul că eram văzuți împreună în public, am luat amândoi hotărârea să ne urcăm în mașina mea și să ne repezim până la Playa Pocitos, să-i facem o vizită unei preaiubite prietene a domnului Fuertes, domnișoara Libertad La Lengua, care avea liber în seara aceea de marți, mi-a zis el. Cred că trebuia să fiu mai atent la felul cum rostise cuvintele – *domnișoara* Libertad La Lengua.

27

10 aprilie 1958
noaptea târziu

Preascumpă Kittredge,

Au trecut săptămâni de când ți-am scris, dar nu simt nevoia să mă grăbesc cu scuzele. La urma urmelor, și tu mă ții la ușa Bârlogului lui Dracula. Am însă ceva să-ți povestesc. Știi, am cunoscut-o pe Libertad La Lengua. Libertad cea intrată în legendă.

Permite-mi să-ți prezint contextul. Trebuia să-l văd pe Chevi Fuertes marțea trecută, pe seară, într-o zi ploioasă, cu o săptămână în urmă, când îmi era atât de dor de tine, încât îți jur că simțeam în nări mirosul catârilor care au murit acum o sută de ani în salonul tău. Totul părea atât de departe de Georgetown. Aici, în Uruguay, te simți la capătul lumii, sau, cel puțin, asemenea gânduri drăgălașe îmi treceau mie prin cap cam pe când Chevi Fuertes avea îndrăzneala de neiertat să mă sune la hotel. Pusese, firește, o batistă peste microfonul telefonului public, astfel că nici nu i-am recunoscut vocea. Mare escroc. Vorbea gângurind, de parcă am fi pus la cale o dulce zbenguială între homosexuali. (Doamne, dar dacă telefonul meu e interceptat de KGB? Gândește-te la toți agenții homo, pe care mi i-ar pune pe urme în lunile următoare. Hubbard, podoaba Anzilor!)

Ei bine, a fost doar o glumă. Chevi mi-a cerut să-l iau cu mașina în drum spre casa conspirativă de pe Playa Pocitos. Cu autobuzul, drumul e prea lung. Îi puteam face acest serviciu? Kittredge, dacă voi ajunge vreodată să pregătesc ofițeri de teren, le voi spune mai întâi să învețe pescuitul cu undița. Tragi peștele spre tine până în clipa când socoți potrivit să-i dai sfoară. Acum sosise un asemenea moment. L-am cules în drum, dintr-un bar, și odată ieșiți de acolo, am mânat spre casa conspirativă.

Era o întâlnire de rutină. În ultima perioadă, dacă ții minte, ne-a informat, bombănind după obicei, despre MRO, dar se tot plânge că l-am folosit ca pe un fel de indicator. Toți cei patru lideri MRO, ale căror nume ni le-a furnizat el, erau acum în spital.

– Sunt un prost fără margini, mi-a zis Chevi. E cu neputință ca Peones și brigada lui de spărgători de grevă să nu lucreze pentru voi.

– Peones își are informatorii lui, i-am zis, dar mi-a râs în nas.

– Ți-aș putea povesti despre Peones, a zis. Îl cunosc bine. Ne știm de când eram copii.

– Da?

– În Montevideo, toată lumea a copilărit cu toată lumea. Peones e un bătăuș violent. Și un ins periculos.

– Da?

– În ultimă instanță, e nebun.

– De ce-mi spui asta?

– Pentru că așa vreau. Dacă n-aș fi vrut, nu mi-ai fi smuls nici prin tortură ce știu.

– De acord.

– *Por fortuna!*[1] Dar îi făcea plăcere că-l iau în serios. Pedro Peones, a continuat el, e nebun după o prostituată, o prietenă de-a mea. O iubește atât de mult, încât de dragul ei v-ar putea și trăda.

– S-ar putea ajunge la una ca asta?

– Cine știe? Pe față, nu – nu, puțin probabil. Femeia, *domnișoara* Libertad La Lengua, e o capitalistă primitivă. Tot ce-o interesează e să acumuleze capital. De ce i-ar cere atunci lui Peones să vă trădeze?

– Oamenii de afaceri pot da faliment.

– *Muy jocoso.*

– *Jocoso?*

– Bună glumă, mi-a tradus Chevi. Se va simți îndemnat să-i trădeze pe ai voștri, în caz că merită osteneala. Dacă rușii, de exemplu, i-ar face o ofertă, n-ar putea să-i refuze, și-l va împinge și pe Peones să lucreze pentru ei.

– Trebuie să fie grozavă.

– Formidabilă. Dacă te-ai întâlni cu ea o dată, ai înțelege exact ce vreau să spun. Puterile ei sunt fără pereche.

– Da, și când aș putea-o întâlni?

– Astă-seară. Acasă la ea. Și-a lăsat fundul pe un scaun de lângă telefonul casei conspirative și a zis: Pones o vizitează întotdeauna pe doamna joile seara. Devreme. Dimineața se duce la slujbă în zori, după-amiaza și-o petrece până mai spre seară cu familia, iar cum vine seara, n-are stare și o tulește repede la ea. Îl primește acasă. Apoi tipul pleacă. În clipa de față, ea așteaptă un telefon de la mine. Pot folosi aparatul?

– E necesar?

– Nu. Mă așteaptă.

– Și cine-i vei declara că sunt?

– Un prieten american, care lucrează pentru Departamentul de Stat.

– Adică ai să-i spui că tu, un comunist, ai relații cu Departamentul de Stat?

– Politica n-o interesează.

– Chevi, e cu neputință să merg.

A început să râdă.

– Nu i-am zis nimic. Te prezint doar ca pe un american plin de bani și dispus să te descotorosești de ei?

– Și dacă aș dori să-i cumpăr serviciile?

– Nu sunt servicii. Sunt prinosuri.

– O iubești?

– Da.

– Dar n-ai avea nimic împotrivă dacă i-aș cumpăra serviciile?

– E o curtezană. Asta-i realitatea. O accept.

– Mă rog, dacă-i o curtezană, nu mi-o pot permite.

– Aș zice că nu.

---

[1] În original, în limba spaniolă (din fericire) (n.tr.)

Kittredge, exact așa vorbim între noi. Dacă te iei după regulament, nici gând de atâta prietenie, dar aici am ajuns. De fapt, știm – și el, și eu – că dacă mai pot da pe la bordel din când în când – nu strâmba din nas, e o simplă necesitate – nu voi îndrăzni niciodată să mă aventurez în genul de cheltuieli la care te poate împinge o femeie de categoria ei. Mai mult, e potențial compromițătoare. Prin bunăvoința Diviziei pentru Emisfera Occidentală o avem în fișele noastre, nu cine știe ce, dar suficient ca să știm că la Havana are legături de ambele părți, cu Batista și cu mișcarea ilegală a lui Castro. Tocmai legăturile ei pestrițe mă decid să-mi însoțesc agentul într-o vizită. Hunt ar fi mai degrabă pentru. Îi plac acțiunile promițătoare. Și-i pot spune oricând că m-am angajat în această acțiune ca s-o verific. Dacă mai are simpatii la stânga, e necesar să aflăm mai multe despre ele. Să putem prevedea ce-i bagă în cap lui Peones, în caz că-i măcar pe jumătate atât de influentă pe cât îi merge faima.

Ne-am dus la ea. Stă într-un alt bloc turn, ceva mai la deal de blocul în care locuiesc Boris și Jenia. Mă tot întreb nedumerit ce naiba-i poate împinge, pe atâția oameni cu destui bani ca să-și poată îngădui ceva mai bun, să opteze pentru niște locuințe cu vederea spre o mare placidă și sură, dar te poți pune cu toane de nestăvilit pentru clădirile pe verticală? Au cel puțin zece niveluri. Apartamentul ei se află la etajul șaisprezece și-i cât un hambar.

Pe drum, Chevi e într-o dispoziție foarte neobișnuită, plin de bâzdâcuri subite, de nevricale. A stăruit, de exemplu, să străbatem Rambla în sens interzis, o întreprindere dubioasă chiar și la lumina zilei și de-a dreptul periculoasă noaptea, totuși se simte destul de sigur de sine după toate piedicile provocate cu tot dinadinsul, ca să se întoarcă și să țipe la un șofer care, nu-i vorbă, a trecut prea aproape de noi: *Con mis sentimientos los mas distinguidos!*[1], ridicându-și degetul mijlociu la cer, pentru a-i însoți blestemul tânguitor. Nu cumva chiar crede în puterea afuriseniei? iată ce mă întreb. După care insistă să oprim și o luăm pe jos, ciondănindu-ne, pe plajă, cu pantalonii suflecați, cu pantofii în mână, pe cărarea luminată de lună și cu valurile de coastă rostogolindu-se spre țărm, cu mici ondulări luminiscente de spumă. Nisipul se lipește de piciorul gol ca un praf, iar eu mă întreb de ce face acest ocol până în clipa când realizez că e pe punctul să descrie relațiile sexuale între Libertad La Lengua și Pedro Peones. Iată de ce nici punerea în scenă nu poate fi una obișnuită.

– Mi-a explicat o dată, tocmai îmi spunea Chevi, că nici o femeie nu-i poate cunoaște pe bărbați „mai bine decât mine. Îmi abordez oaspeții ca pe o enigmă logică, un labirint. Fiecare bărbat are un lacăt al lui și numai eu îi pot găsi cheia potrivită".

– Chevi, protestez eu, e imposibil ca Libertad să vorbească așa.

– Ba bine că nu. Unul din motive e că am învățat-o eu. Eu i-am făcut cunoștință cu opera lui Borges. Îl citești pe Borges?

– Nu.

– Să nu-l citești niciodată. În cinci pagini, indiferent de unde, îți va rezuma lipsa de sens a următorilor zece ani din viața ta.

Eram destul de pornit încât să-i replic:

---

[1] În original, în limba spaniolă (cu cele mai distinse sentimente) (n.tr.).

– Tu bucură-te de absurditatea vieții tale, că mă descurc eu cu a mea. A izbucnit într-un râs cu hohote. Apucase să-l tragă de ciuful lui tuns scurt pe Colosul din Nord.

Ei bine, nici acum nu credeam că Libertad vorbește despre lacăte și labirinturi.

– Cu și fără Borges, am zis eu, o ființă omenească n-o poate cântări pe alta cu atâta precizie.

– Ea poate.

– Cum face dragoste cu tine?

– Asta-i sacrosanct.

– Așadar nu vrei să te spovedești.

– Îți voi povesti cum face dragoste cu Pedro Peones.

– Da, cum?

A hohotit din nou. A început să se joace lovind bulgării umezi de pământ cu picioarele goale. Apoi, mi-a povestit cu amănunte.

Kittredge, e ceva șocant și nu-ți voi reproduce ce-a spus el – căci a ținut morțiș să-mi testeze cunoștințele nu numai despre limbajul mahalalelor din Montevideo, ci a făcut apel și la cele mai colorate vocabule culese de prin Harlem, mă crezi sau nu. Cel puțin, spaniola lui era mai funcțională. *Vagón de cola*, ceea ce cred că înseamnă *cambuză*, *seña de pantalones*, o imagine oribilă care sugerează mai degrabă *sânii nădragilor*, și, curat iad, *tubo de salida de gases*, pe care sunt sigur că-l poți traduce și singură, dar, în caz că nu, atunci să zicem că țeavă de eșapament e ce trebuie. Chevi și-a făcut descrierea printre chicote și râsete înfundate, ceea ce mi-a zdruncinat ideea pe care o aveam despre sentimentul normal de demnitate, care credeam că-l caracterizează. Era atât de plin de vină perversă și de veselie totodată. Presupun că vina o poartă atât educația lui catolică, care îi venea pe gât, plus zeflemeaua de extracție latină. Doamne, cum o dau toți uruguayenii ăștia pe carne, și firește, orice carne te duce până la urmă la edificiul edificiilor, fesele. Acum știu unde-și închipuie latinii că se-ascunde Diavolul. Da.

Pasămite Pedro se întinde pe patul lui Libertad, cu bucile la vedere. Libertad, purtând ceea ce Chevi descrie drept „un costum de piele elegant", începe să-l plesnească. Pedro Peones, pântecos ca o morsă, zăcând pe pat pe burtă, rezemat în două perne îndesate, astfel încât dosul lui arată, după spusele lui Chevi, *como dos melones gigantescos*[1] iar ea îl arde cu biciul, dar ușurel, oprindu-se numai atunci când, de durere, în colțurile gurii lui Pedro Peones se ivește o spumă. Apoi trece la mușcături, o treabă făcută cu precizie, care lasă zona expusă brăzdată de urmele distincte ale dinților, după care, în timp ce Pedro își psalmodiază litania de suspine, durere, vinovăție și plăcere, ea începe să-i îngâne încet: *Oh, Pedro, mi peon, mi pene pequeño* (micul meu penis, nici mai mult, nici mai puțin), *mi perdiz* (potârnichea mea), *mi perfidia* (perfidia mea), *mi pergamino*, (pergamentul meu), *mi perla* (perla mea), *mi permanganato* (rodia mea), *mi pernicioso pedazo de pechuga* (țâțișoara mea pernicioasă), *mi culo pelado* (fundul meu chel), *mi pepino Persa* (castravetele meu persan), *mi perse-*

---

[1] În original în limba spaniolă (ca doi pepeni galbeni uriași) (n.tr.).

quitor (prigonitorul meu), *mi pérsico* (piersica mea), *mi pezuña* (copita mea), *mi pétalo* (petala mea), *mi peonia* (bujorul meu), *mi pedúnculo* (tija mea de floare), *mi peste* (năpasta mea), *mi petardo* (potlogăria mea), *mi picarote* (pungașul meu)", și astea fiind încheiate, după ce i-a împodobit urechile cu aliterații, i-a însemnat bucile cu dinții și l-a plesnit cu biciușca, se apleacă și-i șoptește la ureche: *Vaya con Dios, ya, ya, ya*[1] și-i trage, da, o limbă *sub cauda*, moment în care Peones, așa susține informatorul meu, o răsplătește și el cu o luare în deșert a celor Sfinte: *Madre del Dios* (Sfântă Născătoare) și-i blagoslovește pernele cu *emisiones las mas cataratas*, asta-i ultima figură de stil a lui Fuertes asupra ceremoniei.

Mă tem că descrierea m-a cam acaparat și, odată dusă la capăt, refuz să-mi cred ochilor. Da, sunt chiar cuvintele lui Chevi, care redau cuvintele spuse de Libertad lui Pedro Peones – și reproduse chiar de el, sub jurământul lui de bărbat, iubit și agent perfid – probabil că așa vorbește și el, atunci când se ambalează, iar pe urmă adaugă:

– Acesta este adevăratul portret al unui cotonogar al Poliției, maestrul spărgător de greve Peones, așa cum arată când își ia plăcerea. Adevăratul chip al sadicului nostru, cel pe care și-l ascunde.

– Și tu ești încă îndrăgostit de Libertad, în ciuda practicilor ei?

– Mă informează ce face. E dovada fățișă a dragostei pe care mi-o poartă. Firește, tu nu poți pricepe. În țara ta, religiozitatea a fost golită de adânc-omenescul act al spovedaniei.

Știi, uneori îmi vine să cred că Chevi a devenit agent american numai ca să nu piardă prilejul să ne țină la curent cu opiniile lui prea puțin respectuoase despre meritele, năravurile și morala americană.

Ei bine, nu voi mai întârzia cu descrierea lui Libertad. Urcăm în lift, sunăm la ușă și iat-o. Tot ce știu e că mă aflu în fața unei apariții. Este extraordinară. Dacă licărul aruncat de flăcăra unei lumânări e de un blond-pal, atunci ea este mai blondă decât flacăra. Văd o aură de păr de culoarea platinei înconjurând o față în formă de inimă, cu gropițe în obraji, ochii, de un albastru adânc și misterios, mă fixează din umbra lor adâncă iar gura – ah, gura aceea de culoarea carminului e doar o idee prea plină și prea robustă – și mă trezesc căscând gura la un înger cu o inimă ca un fagure de miere, dulce și pofticioasă. Aceasta-i prima impresie. Jean Harlow în carne și oase. A doua impresie: pășește ca nimeni alta. „Salut", zice în engleză cu o voce plină și răgușită, „vă rog, intrați", și cu asta ne conduce prin camera de zi într-un patio cât un hambar, unde luăm loc lângă balustradă. De aici avem perspectiva celor șaisprezece etaje spre mare. S-a mișcat repede, ca și cum n-ar fi vrut să-i văd fața în lumină. Poate e mai bătrână decât mă așteptam să fie, poate mai în vârstă cu zece ani decât Marilyn Monroe, dar cel puțin cu douăzeci mai tânără decât Mae West, și ce mers! – le ia pe toate doamnele. Glezne delicate și coapse leonine. Până și timpul își ține răsuflarea când binevoiește să se miște. Le invoc pe Harlow, pe Monroe și pe Mae West pentru că e din spița lor, părtașă la sexualitatea lor tot atât de sigură în substanța ei ca moneda noastră națională;

---

1 În original în limba spaniolă (Du-te cu Dumnezeu) (n.tr.).

spune: „Eu reprezint banul – în primul rând, în ultimul rând și întotdeauna; sunt mai tangibilă decât voi toți cei care vă holbați la mine". Libertad este un avatar al sexualității. Mă simt ca în prezența unei zeițe și înțeleg pentru prima dată cum e când dai cu ochii de o stea de cinema.

Numai că am obligația să rostesc adevărul – nu-i un sentiment plăcut, ci unul exorbitant acela de a o descoperi atât de incredibil de atrăgătoare. Pentru prima oară, de când te-am întâlnit pe tine la „Hambarul", am fost atât de covârșit.

Ține minte ce-ți spun, căci tot ce a apucat să-i iasă pe gură până acum a fost: „Vă rog, intrați". Aici, pe balcon, scotocește în poșeta argintie care se asortează cu rochia de lame argintiu. (E cu neputință ca acesta să fie costumul pe care-l poartă când ia biciul în mână – nu, trebuie să se fi îmbrăcat așa pentru noi). Întârzie cu scosul țigaretei din poșetuță, totuși, înainte ca Chevi să-i ofere foc cu bricheta. Ea aprinde. Suita de gesturi seamănă cu un act de devoțiune, are mișcarea continuă a devoțiunii și gândul mă duce la un ajutor de capelan al Bisericii Episcopale de la St. Matthew, care reușea să se închine cu aceeași concentrare asupra gestului când ne invoca Patimile Domnului (cel puțin aceasta era expresia folosită de el), încât ajungeai să le simți în pieptul tău când mâna lui întinsă tăia aerul orizontal; acum mă copleșește solemnitatea cu care o brichetă e purtată spre vârful unei țigări; n-am fost niciodată în tovărășia unei femei de o feminitate atât de profundă. Am sentimentul că stau cel puțin în fața unei înalte preotese din Antichitate, de aceea descrierea lui Chevi despre isprăvile ei cu Peones îmi apare distorsionată hilar de violența comică implicită în povestirea sa. Ce căpăta Peones erau slujbele Diavolului. Și am sentimentul că mă aflu pe punctul de a mă trăda pe mine însumi, definitiv, nu știu în ce fel. Îi studiez până și cel mai mărunt gest. Ai impresia, privind-o, că a absorbit în ființa ei științele tuturor femeilor frumoase pe care le-a întâlnit vreodată. Pare o Omega integrală. Unde sunt crestăturile și mușcăturile lumii de fiecare zi? Iată de ce nu-mi pot dezlipi ochii de pe sânii ei. La lumina care pătrunde în patio, par mari și minunat dăltuiți, misterios despărțiți de despicătura dintre ei, tot atât de adâncă pe cât e vocea ei.

Curând n-am încotro și realizez că știe cu ce mă ocup; este clar că ea l-a pus pe Chevi să mă aducă.

– Îți iubești meseria? mă întreabă. Percep un i accentuat în *meseria*. Vorbește cu o urmă de accent din Sud.

– Vorbești bine engleza, i-am replicat eu.

– Am învățat s-o vorbesc cu un american, spune ea.

– Un texan bogat, adaugă Chevi, la Havana. I-a fost protector.

– Protectorul meu, repetă și ea, ca și cum bărbatul respectiv e sortit să trăiască o viață în dosul acestui cuvânt.

– Un prieten al ambasadorului american în Cuba, zice Chevi.

– Unul de-ai tăi, face Libertad spre mine.

– N-aș putea concepe că există vreun compatriot de-al meu care să se dea în lături de a-ți fi protector, declar eu, dar comentariul cade în gol. Mă întreb dacă engleza ei nu se mărginește la cele optzeci și nouă de expresii, ca să zic așa, curente.

– Unul dintre *ai tăi*, repetă Libertad.

– Poate vrea să spună că ar dori să mai cunoască pe cineva, o completează Chevi.

– Domnul E.Howard Hunt, mi-o trântește ea.

– Oh, îngăim eu, căci sunt oarecum zăpăcit, de fapt, e de mult însurat. Mărturisesc că gândul de a le face cunoștință stârnește în mine un ecou ciudat și brusc.

Ea ridică din umeri, cu un gest însoțit de o mișcare din buze, de parcă ar spune: „Ce contează?" și se întoarce în camera de zi. O încăpere care merită să fie văzută. A mobilat-o cu reproduceri stângace în stilul Regina Anne, Ludovic al XIV-lea, Duncan Phyfe și stilul colonial spaniol. O peliculă aurie a fost adăugată peste toată sculptura în lemn. Perne de satin peste tot (pernele meseriei), iar picioarele noastre se afundă într-un covor extravagant de scump în nuanțe deschise – a cărui singură virtute stă în numărul culorilor amestecate – Doamne, câtă forță zace în vulgaritate! Camera ei de zi arată ca un cuib de dragoste așezat în vitrina unui magazin de mobilă. Până și scrumierele au mărimea unei fructiere.

Insistă asupra lui E.Howard Hunt.

– Nu-i oare domnul Hunt unul din intimii lui Benito Nardone?

– Te referi la politician, o întreb, liderul Ruraliștilor?

Chevi scoate un sunet scârbit:

– Știi foarte bine că acum candidează pentru președinția Uruguayului.

– Da, asta o știu, admit eu.

Libertad zâmbește larg. Prezența ei pare o promisiune de răsplată. Încep să pricep că o curtezană, ca un atlet de prima categorie, e o forță unidirecționată mental, concentrată în exclusivitate asupra obiectivului: vrea să-l întâlnească pe E. Howard Hunt, care o va prezenta lui Benito Nardone. Firește.

– Nardone face gălăgie, dar n-are nici o șansă, răspund eu cu bună știință. În ultima sută de ani, partidul Colorado a câștigat alegerile mereu.

– De data asta, zice Libertad, vor câștiga Blanco-Ruralistas. Nardone va câștiga. Howard Hunt al dumitale îmi va face cunoștință cu el. Felul cum se agață de acest unic scop e insultător. Trebuie să admit că nu vede în mine decât un simplu pas dintr-o serie. Desigur, feminitatea ei îmi mai ține mintea ca-ntr-o ceață, dar încep să mă întreb dacă n-am de-a face cu o forță pe care n-o poți atinge, se notifică prin mișcarea vocii, dar e ca vântul, bate pentru toată lumea.

Suntem în pragul impasului. O întreb de ce nu încearcă să fie prezentată prin Peones, dar răspunsul e atât de evident, încât se mulțumește să zâmbească. Nardone o va respecta mai mult dacă întâlnirea e mediată de șeful nostru de Stație. Așa încât fac un semn ambiguu din cap și mă ridic să plec. Spre mirarea mea, Chevi iese cu mine. Se sărută ca vechi prieteni, iar el o bate cu tandrețe și considerație pe spate, apoi îi sărută mâna ștergându-i-o cu mustața. La rândul ei, îmi plasează un sărut în colțul gurii, la care obrazul îmi tresare ca la atingerea unui fulg de pasăre; în clipa următoare, îmi aduc aminte pe unde i-a umblat gura aseară, și fața îmi ia foc.

– Ai să mă prezinți domnului E. Howard Hunt, spune ea.

– Să văd ce pot face, am eu slăbiciunea să-i răspund.

Coborând cu liftul, mă înfurii pe Chevi. Mă stăpânesc și nu scot un cuvânt până când nu ajungem în stradă, dar după aceea eu sunt cel gata să ia Rambla în sens interzis. Chiar și când am ajuns teferi pe nisipul plajei, am încă de furcă cu nervii.

– Cum de-ai putut să mă pui într-o situație atât de compromițătoare? deschid eu în cele din urmă gura. Nu-mi ești prieten.

– Sunt devotat intereselor dumitale, face el, tot ce am vrut a fost să-ți arunci privirea asupra unuia din rarele artefacte pe care le-a produs țara mea, o operă emblematică pentru geniul uruguayan – o curvă grandioasă.

– Taci, zic eu. Omul nu poate avea nici o încredere în tine. Spre surprinderea mea, Chevi întâmpină accesul meu de mânie cu umilință. Mă întreb dacă n-ar fi fost cazul să arăt această față a mea cu luni în urmă. Nenorocirea e că dispoziția mea nu-i chiar o unealtă pe care te poți bizui când și cum vrei.

– Cum ai putut fi atât de egoist, de prost, de neglijent? urlu eu. *Ar trebui să te ștergem din controale.*

– Atragi atenția, îmi spune și face semn în direcția a doi îndrăgostiți tolăniți pe o pătură de plajă, la vreo sută de yarzi mai încolo. Își ridică sau nu privirea? Hai înapoi la casa conspirativă. Voi încerca să-ți explic.

– Ține însă minte că nu ești de neînlocuit. Ești obligat să dai o explicație.

O face. Stăm jos, în casa conspirativă. După camera ei de zi, mobila sinistră a administrației noastre mă susține ca o cămașă scrobită. Îmi dau dintr-o dată seama că amenințarea mea că-l lăsăm pe dinafară l-a speriat, și nu puțin. Îi plătim o sută de dolari pe săptămână, ceea ce, cu notele de plată, ajunge la o sută douăzeci sau și mai bine, și nu-și poate permite să renunțe. Dar asta e numai o parte din motivația lui – cealaltă jumătate are legătură, mi-e limpede, cu Libertad.

– E adevărat, zice el, după ce-i fac harcea-parcea restul dezvinovățirilor, e adevărat. Am încercat să mă folosesc de tine și da, de acord, am abuzat. Baza relației noastre dictează un sens invers: eu trebuie să-ți fiu de folos dumitale. Relația de bază nu trebuie violată.

– De ce-ai făcut-o?

– Pentru că ea mi-a cerut această întâlnire.

– Așadar, ești în același tip de relație și cu ea?

– Așa e. Cele două relații de bază au ajuns în conflict.

Și-a deșertat sacul. O cunoaște pe Libertad de când lumea. Au urmat școala împreună în La Teja. În primul an de studenție, au devenit amanți. Ea îl adora. Apoi, el a plecat la New York. Când s-a întors, se prostituase deja. Dar lui nu i-a cerut niciodată un ban. Oricum, și așa i s-a părut cumplit. După un timp, ea a luat hotărârea să ajungă prostituată de lux și s-a dus la Havana. Când s-a întors, dragostea zburase. Abia dacă-l plăcea, dar el era prins în capcană.

– O disprețuiesc, a zis, dar îmi lipsește puterea să mă opun capriciilor ei. A devenit una *mujer sin alma.*

Știu de ce a ales spaniola pentru a rosti aceste ultime cuvinte. În spaniolă nu s-au demonetizat cu totul – „o femeie fără suflet".

Kittredge, s-ar putea să-mi dezvolt instinctele necesare acestei meserii. Chevi și-a isprăvit povestea lui de groază, și-a pus capul pe masa de sufrage-

rie portocalie din șerlac a casei noastre conspirative și a început să plângă. I-am zis:

– De ce nu termini odată cu minciunile? Știm foarte bine de unde vine Libertad. Nu-i din nici o La Teja. Mă prefăceam că sunt în posesia unor asemenea dovezi, dar în istoria aia a lui ceva șchiopăta. Prea plesnea de patos sud-american, care se bazează întotdeauna pe iubiri din frageda copilărie, care...

– Ei bine, a zis, până la adevăr sunt multe trepte.

Kittredge, s-a făcut foarte târziu și voi pune punct. Adevărul nu l-am aflat în aceeași seară, mi-a luat ceva mai mult timp, dar îți promit că faptele, atunci când am ajuns la ele, nu erau deloc banale. Ai răbdare, îți voi spune mai multe, într-o zi sau două. Acum îți mărturisesc doar cât mă necăjește faptul că n-ai vrut să-mi povestești despre Bârlogul lui Dracula.

Cu toată prietenia,
Harry

28

O minciună în plus. Scrisoarea n-o întrerupsesem ca s-o pedepsesc pe Kittredge. Pur și simplu, nu știam cum să continuu. În definitiv, o începusem cu invenția că Chevi mă căutase la telefon și chiar din acel moment încercasem să-mi echilibrez relatarea, de altfel, o practică obișnuită în alcătuirea rapoartelor către Agenție. Dacă, din vreun motiv oarecare, nu puteai trimite adevărul gol-goluț la Washington, să zicem, de exemplu, că îl angajai pe Gordy Morewood să-ți facă o treabă anumită după ce Secretariatul ți-a dat instrucțiuni să-l lași o vreme să se mai răcorească, păi, ce puteai face decât să-l botezi pe Gordy altfel și să-l plătești pe baza unui alt dosar?! Să raportezi o *contabilitate în partidă dublă* – ce artă! Rari erau agenții de teren să n-o facă din când în când.

De data asta, Kittredge era aceea care avea parte de o asemenea contabilitate. Suprimasem un pasaj critic, despre Libertad și mine. Aflat cu totul la cheremul ei, așa cred, Chevi se închisese în baia ei în marmură și aur timp de douăzeci de minute bune, în care Libertad m-a regalat cu fellatio. Până în secunda în care degetele ei mi-au căutat nasturii de la șliț, nu rămăsesem o clipă singuri. Nu voi da amănunte – ajunge să spun doar că a dovedit o asemenea sensibilitate la stările de tumescență ale unui bărbat, încât nu a trecut la fapta aceea până când nu l-am auzit pe Chevi dând drumul cu putere la apă în chiuvetă și în bazinul veceului, semnalându-ne astfel că va fi în foarte scurt timp printre noi –, în schimb, m-a luat în toate felurile într-o cursă cu obstacole de suișuri și coborâșuri languroase. Descărcarea a fost însoțită de senzații atât de extraordinare, încât aș fi putut fi al ei pe viață, dacă o anume încăpățânare de Hubbard, reziduală, refuzând să întindă pasarela de acostare unui străin – n-ar fi funcționat aidoma unei gărzi înzăuate și n-ar fi trântit o poartă în sufletul

meu; dar a făcut-o, spre mirarea mea, cu dificultate. Alpha, luat ca întreg, trebuie să fi sărit cu totul pârleazul; Omega se cutremura undeva în beznă, jos. Când isprăvise, șalele mă dureau și m-am încheiat la repezeală, în timp ce ea își lingea cu un gest sublimat buzele pline, de parcă ar fi avut pe ele smântână, mi-a apăsat ușor mâna și l-a sărutat pe Chevi cu considerabilă pasiune, când acesta a revenit. Doar n-aveam să-i pasez toate astea lui Kittredge, însă nici nu voiam s-o înșel prea mult. Aș fi violat însuși spiritul corespondenței noastre. Astfel încât îi oferisem o descriere completă a farmecelor lui Libertad, pentru a-i comunica pe această cale adâncimea câmpului magnetic pe care gura și buzele ei îl exercitau asupra zonelor inferioare. Când îmi fusese mai bine, mă simțisem, mărturisesc, ca o pânză pe care un artist cu adevărat măiestru își așeza paleta de culori. Pentru a suplini excluderea din relatarea mea a unei plăceri atât de *alese* – da, acum cunoșteam cu adevărat înțelesul acestui cuvânt –, exagerasem primele momente de impact ale întâlnirii noastre. De fapt, nu avusesem sentimentul că mă aflu în prezența unei zeițe până în momentul când, văzându-i gura, am putut urmări schimbările de expresie de pe chipul ei. Atâta frumusețe! Și o atât de dură și de implacabilă voință de a domina lumea! Frânturi ale acestei voințe, evidentă în momentul când se deda actului de fellatio, mai culesesem și pe fața altor curve, dar niciodată cu această expresie de împlinire a unei misiuni singulare. Așa cum aveam să realizez în următoarele câteva zile, hotărârea mea de fier de a nu o prezenta lui Hunt avea să-și piardă din tărie.

15 aprilie 1958

Preascumpă Kittredge,

Se vede că Libertad are niște puteri ascunse. De luni de zile Howard îmi tot promitea să mă ia cu el la o *estancia,* dar acum unsprezece zile, într-o vineri dimineața, imediat după întâlnirea cu señorita La Lengua, de miercuri seară, m-a informat că sâmbătă o pornim spre *estancia* lui don Jaime Saavedra Carbajal. Am deci posibilitatea să-ți descriu acest soi de weekend. Au fost câteva momente speciale și sper să ți le pot povesti pe măsura desfășurării lor: orice călătorie se desfășoară la timpul prezent, ești de acord?

Zis și făcut! Pornim conform programului, sâmbătă dimineață, cu Dorothy pe bancheta din spate, cu mine ca gardă armată și cu Howard la volan, conducându-și Cadillacul de parcă ar fi un Jaguar, scaun drept cu rezemătoarea la distanță, brațele desfăcute larg, iar mâinile, în mănuși speciale de piele, țin volanul de cele două extremități. Ne îndreptăm spre nord străbătând o întreagă varietate de drumuri interioare, unele din ele țipând după reparații, dar parcurgem traseul de o sută cincizeci de mile în mare viteză, trecând prin orașe sud americane ațipite pe malul câte unei ape, așezări de obicei pline de praf și rareori tulburate de zgomote mai puternice decât torsul egal al unui motor de Cadillac. De ambele laturi ale drumului, pampasul începe să ne încadreze de pretutindeni cu iarba lui. Dorothy, picotind pe bancheta din spate, sforăie ușurel – nu face mai multă gălăgie decât un fluture rătăcit într-o cămară de vară, dar nările lui Hunt tremură la constatarea acestui mic act de

delincvență publică, iar eu mă gândesc la Libertad. S-ar putea ca menajul lor să fie destul de șubrezit, încerc eu să-mi spun pentru a-mi justifica gestul eventual de a le face cunoștință.

Am toată înțelegerea pentru Dorothy, care doarme. Peisajul e plat. Poți merge cinci mile înainte de a ajunge în dreptul primei încrețituri de teren care părea la nu mai mult de jumătate de milă; ca să mă amuz, încerc să ghicesc distanța în timp ce cu o ureche ascult expunerea lui Hunt. Zilele acestea are capul plin de Fidel Castro. Divizia pentru Emisfera Occidentală primește analize care arată că Fidel Castro l-ar putea răsturna pe Batista, iar Hunt bombăne Departamentul de Stat pentru lipsa lui generală de interes.

– Are Castro un locotenent numit Guevara, Che Guevara, căruia i-am dat trecere liberă din Guatemala o dată cu Arbenz. Băiatul ăla e mai de stânga decât orice stângist.

Număr milele la orizont. Către mijlocul după-amiezei ajungem la poarta *estanciei*, marcată prin doi stâlpi de piatră, stil funerar, înalte de douăzeci de picioare și cu o distanță între ele de alte douăzeci, în cinstea, bănuiesc eu, a drumului plin de gropi și murdar, care ne duce la pas spre *hacienda*. Petrecerea de treizeci și șase de ore tocmai începe. Don Jaime, cel mai bogat moșier din provincia Paysandú, e un bărbat puternic și dârz, cu o mustață în formă de coarne de berbec, și din care ospitalitatea dă pe dinafară, în timp ce nevastă-sa, rece și grațioasă, mă trage curând de mânecă să le fac curte tinerelor doamne uruguayene, ceva foarte în stilul vizitei unui ofițer de artilerie din secolul al nouăsprezecelea, la ceai. Orice idilă cu una din aceste *señoritas* protejate ți-ar lua însă o curte de trei ani, duminică de duminică. Până și soțiile lor ți-ar lua un an! Cu toate acestea, flirtez asiduu cu seminția de parte femeiască, nevestele și fiicele fermierilor, hidalgilor, ale unor antreprenori în comerțul cu grâne, în alimentație și morărit, în timp ce toată lumea (adică bărbații) se îmbată. Mă surprinde nivelul scăzut al ținutei musafirilor, ceea ce vrea să însemne că banii s-au acumulat într-un ritm mai rapid decât bunele maniere la care mă așteptam, dar casa este încă înconjurată de grădini, de păduri pe jumătate sălbatice, străbătute de cărări, și mai vezi vii, arbori – e agreabil să-ți iei băutura de seară aici. Se trage strașnic la măsea prin pampas, vin și coniac uruguayan, rom și – semn de înaltă clasă – scotch. Casa lui don Jaime Saavedra Carbajal e scundă și întinsă, jețurile sunt acoperite cu piei de vacă, iar brațele și spătarele lucrate în coarne de boi tineri. Firește, au și piese în stil victorian, lungi mese de vânătoare englezești, canapele posomorâte, scrinuri din mahon și portrete de familie ale unor pictori de mâna a doua, înspăimântătoare. Peste covoarele vechi orientale, zac aruncate piei de jaguar brazilian, puști de pe vremea lui Pazvante atârnă deasupra șemineelor, ferestrele sunt mici și cu multe ochiuri, iar tavanele joase. Totuși, casa are un aer impunător, nu pot spune prin ce. Locuiești la zece mile de propria poartă și treci pe lângă turme de mii de vite în luncile nesfârșite, care țin de la poartă până aici, ca să nu mai vorbim de casele pentru oaspeți, grădini, staule și hambare.

Bărbații își petrec o bună parte a serii de sâmbătă vorbind despre cai, iar duminică dimineață ne antrenăm cu toții într-o partidă de polo ad-hoc, pe o pajiște cu porți, cu gazon uimitor de bine întreținut, tăiat scurt. Fac ce pot să scap cu viață. Competiția, deși pestriță – unul sau doi jucători de polo auten-

tici, la care se adaugă mai mulți călăreți încercați, printre care se cade să-ți spun că se numără și Hunt – este suplimentată cu oameni de umplutură ca mine, incluși în joc și schimbați mai des decât caii. Ai reținut, cred, că Howard m-a învățat câte ceva pe terenul din Carrasco, dar, când jocul se încinge, dau de greu. Reușesc să lovesc mingea cu ciocanul pe dreapta, dar loviturile mele pe stânga sunt fără nici o speranță. Hunt mă ia deoparte și-mi șoptește:

– Nu încerca să lovești tot ce vezi la stânga. Călărești doar scară la scară cu adversarul tău și încearcă să-l scoți din joc.

Îi urmez sfatul și descopăr că, deși nu reușesc întotdeauna, jocul m-a prins. E cel mai dur exercițiu de mai bine de un an încoace, și îmi face plăcere. Sângele de luptător al tatei mi se trezește în vine (iar pentru mine nu există o fericire mai mare). În momentul când sunt deposedat de minge pornesc la galop în căutarea omului care m-a îndepărtat din joc. Aceste epifanii marțiale, cal contra cal, om contra om, își ating climaxul când sunt azvârlit pe neașteptate de pe gonaciul meu și cad pe spate, rămânând într-un calm plat, o senzație foarte curioasă de sufocare, de obiect pasiv, în praful stârnit de caii care își schimbă tot timpul direcția deasupra capului meu, copitele lor fulgerând pe lângă mine ca niște ciocane mari. Doamne, chiar și în starea aceea de sufocare, am văzut ochii calului care a ajuns cel mai aproape de mine. Și el era cu inima îndoită: pe de-o parte, speriat că s-ar putea lovi, pe de alta, mânat de imboldul de a șarja trecând peste torsul meu prosternat.

Ei bine, am mai fost aruncat în două rânduri din șa, dar când am revenit în joc (ceea ce mi-a cerut un efort de voință), soțiile, fiicele și acei *hidalgos* mai în vârstă de pe margine, jucătorii și rezervele m-au aplaudat, iar Hunt a venit la mine, luându-mă pe după umăr. Brusc, simt că mă plac, că m-am îndrăgostit de mine, de toate revelațiile suferinței. Mă doare tot trupul și mă simt plin de virtute, dar e clar că pentru mine acesta este punctul culminant al zilei.

Duminică seara însă, după petrecerea în aer liber, trăim evenimentul principal al acestui weekend. Sosește Benito Nardone. Frunte înaltă, o pleșuvie pronunțată, nas lung și buze senzuale, plus sprâncene negre în formă de V, și niște ochi mari, bruni, bântuiți de obsesie, Nardone arăta cu totul altfel decât mă așteptam. În cazul cel mai rău, ca un gangster elegant dintr-un film. Mă gândesc oare la George Raft?

Nardone își ține cuvântarea în bibliotecă, atunci când noi, bărbații, ne strângeam la un coniac și o țigară. Atmosfera e solemnă – tomuri legate în piele neagră, așezate în rafturi de lemn, și ele aproape negre. Ajung la concluzia că Nardone, om din popor, tatăl lui fiind un docher italian de prin Montevideo, recurge la acest grup tocmai pentru că nu face parte dintre ei – nu tu bani, nu familie care să-l susțină, nu titluri: ar fi trebuit să devină așadar un terorist sau un comunist, dar rupe legăturile din tinerețe cu cei de stânga și ajunge lider de dreapta. Și în timp ce înaintează cu ocolișuri spre inima discursului său de strângere de fonduri, văd cum se rostogolește la vale bulgărele de bani și în drumul lui adună tot mai mulți pesos, căci omul știe să se adreseze acelui centru al fricii și al urii care zace în acești *hidalgos* și *hacendados*. Le place să audă ceea ce vor ei să audă – încep să cred că politica e clădită exclusiv pe consolarea adusă de asemenea litanii.

– În zilele noastre, zice Nardone, un om care muncește nu-și mai pune drept scop să lase familiei sale mai mult decât a primit el însuși. Dimpotrivă, cea mai arzătoare problemă de conștiință, a oricărui uruguayan activ, este astăzi dacă să se retragă într-o relativă siguranță la vârsta de treizeci și șapte de ani, sau pe deplin protejat din punct de vedere economic, la cincizeci de ani. Señores, nu dorim să fim, și nici nu putem fi Elveția sau Suedia Americii de Sud. Nu mai putem susține un stat al bunăstării care încurajează o asemenea inaniție.

Îl aplaudă și aplauzele sporesc atunci când compară viața leneșă și coruptă a birocraților din Montevideo cu hărnicia stăruitoare și laborioasă, cinstită și plină de virtute a crescătorilor de turme și a fermierilor simpli din pampas, toți ruraliști sută-n sută. Firește, i-am tot auzit, în cursul ultimului an, pe partizanii Colorados din Capitală că mica nobilime funciară îi exploatează fără scrupule pe lucrătorii fermelor. De aceea, latura politică a serii mă deprimă. N-am încotro și recunosc o dată mai mult cât de profundă se dovedește ignoranța mea în materie și chiar mă întreb de ce am intrat în Companie și i-am dăruit toți anii aceștia – s-au scurs mai bine de trei ani –, când, de fapt, politica nu mă interesează și în afara ei am exact ceea ce-mi este necesar înțelegerii mele: cu toate greșelile sale, Statele Unite rămân, sunt convins, un model de guvernare pentru celelalte țări.

Se prea poate ca Nardone să-mi fi ghicit gândurile, pentru că a încheiat printr-un „salut adus marii națiuni din Nord, fundată pe și menținută prin inițiativă". L-au aplaudat din nou, desigur, dar nu atât din dragoste pentru Statele Unite, cred eu, cât dintr-un fel de recunoaștere a bunelor sale maniere față de oaspeții lui don Jaime Carbajal. După care, Nardone, privind spre Hunt, a adăugat:

– Acest foarte distins reprezentant al prietenilor noștri de la Nord m-a onorat deseori cu gândurile sale, pe care mi le-a împărtășit, luminându-mi înțelegerea. Prietenul și partenerul meu de călărie, señor Howard Hunt.

– *Hola*, strigă asistența.

Au urmat: biliardul, snooker-ul[1] și culcarea. Aș fi avut prilejul să-i vorbesc lui Nardone sau Hunt despre Libertad, dar am ezitat – în realitate, întregul weekend am fost pe punctul s-o fac. Curiozitatea mă împinge s-o ajut; prudența mi-o interzice. Dimineața revenim în oraș.

Pe drumul de întoarcere, mă concentrez și ajung la concluzia că aici, în Uruguay, am dus o viață retrasă, dar a fost alegerea mea. Cu excepția meciului de polo, *estancia* m-a lăsat rece. Pampasul de zi cu zi m-ar plictisi. Firește, aveai priveliști pașnice, cu un pârâu care înconjura un crâng de plopi canadieni cu frunze alburii, iar soarele scălda în lumina lui palid-aurie iarba înaltă, dar mi-au rămas întipărite în minte satele prin care am trecut la înapoiere, șiruri de colibe sărmane cu acoperișul subțire, care se zbăteau ca niște obloane slobode la fiecare suflare mai puternică a brizei. În pampas domină un vânt numit *la bruja* (vrăjitoarea), și m-aș sona dacă aș fi nevoit să trăiesc aici.

[1] Joc asemănător biliardului (n.tr.).

Kittredge, sper ca scrisoarea mea să te satisfacă. În pampas, în timp ce ascultam *la bruja*, m-am întrebat ce se întâmplă cu tine și dacă nu te paște vreo primejdie, poate ai necazuri, dificultăți, ori cine știe, poate că suferi, așa ca mine, numai de o ușoară dislocare a sufletului.

Cu prietenie și dragoste,
Harry

P.S. Pe drum, Dorothy a ațipit din nou și de data asta am pus pe tapet subiectul Libertad. Când am amintit că era tipa lui Peones, Hunt a devenit curios.

– Cum de-ai întâlnit-o? m-a întrebat.

Am improvizat o poveste destul de acceptabilă, că-i fusesem prezentat la El Aguila de AV/ERAGE, ziaristul nostru.

– Te avertizez, am zis, că urmărește să-l cunoască pe Benito Nardone.

– Asta-i o pretenție pe care și-o poate așeza în cartotecă, la capitolul vise moarte, mi-a răspuns pe loc, dar, ceva mai târziu, m-a bătut ușor pe braț. Revin asupra chestiunii, a zis, mă atrage ideea de a-i arunca o privire. S-ar putea să aibă ceva informații despre Fidel Castro. Cum e când face pe ștrengarul *in camera*, ca să zic așa.

Am convenit pentru marți la prânz, într-un mic restaurant ales de Hunt, cât mai departe de Bulevar Italia. Kittredge, am știut dinainte cum va arăta locul – destul de insignifiant pentru a fi siguri că nimeni din cunoștințele mondene ale lui Hunt nu se va rătăci pe acolo. În orice caz, am stabilit întâlnirea pe a doua zi, marți, exact acum o săptămână. Am luat hotărârea să fiu ultimul dintre marii risipitori și mâine seară îți voi scrie o altă scrisoare.

29

16 aprilie 1958

Preascumpă Kittredge,

Prânzul a început în chipul cel mai neașteptat, dar pe care s-ar fi cuvenit să-l prevăd. Aranjasem în prealabil cu Chevi ca Libertad să vină singură, ei bine, n-a venit singură, ci însoțită, de cine altul? – decât de señor Fuertes în persoană.

Întrucât Hunt nu se întâlnise niciodată până atunci cu agentul-star al Stației, AV/OCATUL (slavă Domnului, nu s-a produs nici o criză atât de presantă pentru a justifica o întâlnire), îți jur că am trecut prin câteva momente grele. Chiar dacă Hunt părea să-l accepte ca pe o escortă a lui Libertad, „prietenul și translatorul meu, dr. Enrique Saavedra Morales", a trebuit să-mi spun de mai multe ori în sinea mea: *„Nu te mai înfierbânta. Nu te mai înfierbânta. Potolește-te!"* ca să-mi regăsesc luciditatea.

Între timp, Libertad iradia; se prea poate însă ca Hunt să se fi topit încă dinainte.

– *Señorita*, i-a zis el în cea mai bună spaniolă de care era în stare, vă admir limba și m-am decis să vorbesc în spaniolă, ceea ce nu-i prea înțelept din partea mea, la care ea a râs încurajator. S-ar putea ca limba mânuită de mine, atât

cât sunt eu capabil s-o fac, a continuat el, să aibă nevoie de sprijinul unui translator, astfel încât salut prezența acestui prieten al dumitale, dr. Saavedra. Aș dori să te întreb, s-a întors el spre Chevi, ești cumva rudă cu don Jaime Saavedra Carbajal?

– O rudă îndepărtată, a zis Chevi. Nici nu știu dacă ar recunoaște această ramură săracă a familiei. Mă simțeam de parcă m-aș fi aflat într-un avion supraîncărcat, care, ajuns la capătul pistei, reușea în sfârșit să decoleze.

Am dat comanda. Restaurantul era exact genul de restaurant ieftin, de categorie medie, pe care-l prevăzusem. Meniul era limitat, fața de masă, chiar dacă nu se îngălbenise încă, își luase de mult rămas-bun de la albul imaculat, la mese, doar câțiva oameni de afaceri de prin partea locului la un capăt al sălii și două doamne de vârstă mijlocie, cu venituri modeste, la celălalt, iar chelnerul avea aerul unuia împotmolit în datorii și în vechi bilete de loterie – da, Hunt alesese un loc unde întâlnirea noastră neobișnuită, și nu numai, nu impresiona pe nimeni.

În drum spre restaurant, mă întrebase:

– Libertad știe cine sunt?

– Nici o îndoială.

– Și ce funcție am?

– Aș zice că da.

– Așadar, voi fi obligat să-l informez pe Peones despre întâlnire.

– Trebuie? Nu cred că-i va sufla un cuvânt.

– Nu-i așa? N-ar avea nimic de câștigat.

– Da, domnule.

A scos un plescăit scurt din limbă.

– Ei bine, nu vom permite să se ajungă la nici o nesăbuință, a zis.

În situația dată, era predictibil cât spațiu de manevră avea să-i lase el lui Libertad. Evident, primul punct de pe agenda ei era să trezească galanteria domnului E.Howard Hunt, dar farmecele doamnei se loveau de premisa însăși: strălucirea, nesusținută de prestanța socială, avea prea puțin impact asupra lui Howard, iar acest impact scădea văzând cu ochii.

Iată de ce, după scurta lui introducere, a trecut repede la afaceri. Abia dacă ajunsesem la Martini (pe care Howard a insistat să le prepare cu mâna lui, la masă – slavă Domnului!), că și începuse interogatoriul lui Miss Paradis.

– Ce-mi poți spune despre Fidel Castro? L-ai întâlnit în Cuba? a întrebat Howard.

Era însă prea devreme. Chevi și-a permis să-mi arunce o privire, era prima dată că o făcea de când ne așezasem la masă; expresia lui era tot atât de nenorocită ca și propriile mele sentimente neexprimate.

– Da, a zis Libertad. Fidel Castro e acum în munți.

– Asta știu, a dat din cap Howard.

– În Sierra Madre del Oriente, a continuat ea.

– Exact, a spus Hunt. Dar cum l-ai întâlnit?

Eram încurcat. N-o fi fost el, interogatoriul, în mod necesar, unul din punctele forte ale lui Howard, dar se putea descurca mai bine.

Nu se făcuse nici o aluzie introductivă și nici nu fusese încurajat. Nici măcar un schimb de priviri, care să făgăduiască ceva între cei doi.

Totuși, ea își dădea silința să-i vină în întâmpinare. Era pregătită să plătească cu banii jos.

– Fidel Castro, a zis ea, are o idilă la Havana, cu prietena mea cea mai apropiată. Firește, acum că el e în munți, buna mea prietenă nu-l întâlnește prea des.

– Dar, de văzut, îl vede.

– Câteodată mai coboară la Havana. Atunci se văd.

– Și altceva ce mai face la Havana?

– Am aflat că adună bani și vorbește oamenilor.

– Ai participat la mitingurile lui?

– O singură dată, dar numai ca să-i pot reproduce bunului meu prieten, Fulgencio Batista, ce-a spus de fapt. *Señor* Castro vorbea ca un revoluționar furios, zicea: „Fulgencio e susținut de yankei".

– L-ai auzit spunând asta?

Ea a încuviințat cu un semn sigur din cap.

– L-ai cunoscut și altfel pe *señor* Castro?

– În timpul șederii mele în Cuba, i-a întors-o ea, am trăit cu un singur bărbat, după cum și în clipa de față trăiesc numai cu prietenul dumitale, al cărui nume nu consider că-i necesar să-l rostesc.

– Nu-i necesar, a fost de acord Hunt.

– Sunt credincioasă bărbatului pe care-l admir. Din principiu.

– Recomandabil, a zis Hunt.

– Astfel încât, *señor*, nu-l cunosc de aproape pe Fidel Castro. Dar prietena mea, următoarele cuvinte Libertad le-a rostit în engleză, *mi-a povestit o mulțime.*

– S-a făcut, a replicat Hunt. Să trecem la *micile zburdălnicii.* Libertad a zâmbit cu un zâmbet atotînțelegător.

– Un bărbat ca toți bărbații, a declarat ea.

– Poți spune mai multe?

– E tânăr și puternic. Cam timid. Discută cu fetele politică.

– Informația vine direct de la prietena dumitale, sau e din gura lumii? s-a interesat Hunt.

– *Micile zburdălnicii,* a zis Libertad. E ca toți cubanezii. Egoist. Odată satisfăcut, s-a dus. E normal.

Hunt părea prea puțin afectat că, după toată osteneala pe care și-o dăduse, nu aflase decât că Fidel Castro era un bărbat normal.

– Cât de des vine Castro la Havana? a întrebat el.

– Poate o dată pe lună, a zis Libertad. După care a suspinat, în semn că ea spusese destule, așa încât îi venise rândul lui Chevi:

– Vrei să spui că nu ești mulțumit de informația scumpei mele prietene, *señorita* La Lengua?

– M-aș declara mulțumit cu oricare din răspunsurile pe care ni le-ar da o doamnă atât de încântătoare ca însoțitoarea dumitale, i-a replicat Hunt, totuși, după sursele mele, Fidel Castro n-a coborât din munți în ultimii doi ani.

– O dată ce Libertad La Lengua afirmă că l-a văzut la Havana, a statuat Chevi, în locul dumitale, *señor*, nu m-aș mărgini la aceste surse.

– Ei, a conchis Hunt, firește că am toată stima pentru opinia doamnei. Vom continua cercetările.

Chevi a zis:

– Un pas înțelept.

Tăcere.

Libertad a umplut golul.

– Am auzit, a reluat ea, că prietenul dumitale Benito Nardone e un om singuratic.

– Mi se pare că și așa are destule pe cap, a zis Hunt și și-a așezat mâinile pe fața de masă, cu degetele întinse radial – un gest cu care ar fi vrut parcă s-o țină la distanță. Ea însă i-a cuprins degetele cu mâinile, un gest pe care eu, în locul ei, nu l-aș fi făcut.

– Vreau să-i spui lui Benito, a zis Libertad, că este bărbatul cel mai atrăgător pe care l-am întâlnit vreodată. Nu mă refer numai la Uruguay, ci la toate țările pe care le-am vizitat.

Hunt și-a eliberat degetele.

– Draga mea, a replicat el, i-aș putea duce cincizeci de asemenea mesaje de la doamne virtual tot atât de atrăgătoare ca tine, dar n-o voi face. Relația noastră are alte baze.

Ochii ei scăteiau:

– Nu vrei să faci asta pentru mine?

– Ai parte de un bărbat puternic și care merită toată admirația, ar trebui să te mulțumești cu el, a pus lucrurile la punct Howard.

A urmat o pauză îndeajuns de lungă încât să lase impresia penibilă că Hunt avea să se ridice de la masă și să plece – temperamentul lui fusese subapreciat. Chevi a intervenit din nou.

– Permiteți-mi, vă rog, a zis el, să vă vorbesc despre mine.

Hunt a făcut semn că da.

– Sunt un biet profesor clasicist, a continuat Chevi, cineva nevoit să se mulțumească cu ce poate observa, pentru că, altfel, locul lui în scenă e limitat.

Kittredge, nu-mi venea să cred atâta tupeu la Chevi. Era destul de rău că se prezentase sub numele Saavedra, cât timp Hunt, cu titlu de simplă curiozitate, ar putea verifica prin don Jaime ce-i cu ramura mai puțin augustă a familiei sale, dar să se mai și declare profesor în disciplinele clasice, când, așa cum am controlat eu însumi, Howard a urmat mai multe cursuri închinate civilizațiilor greacă și latină și încă la Universitatea Brown, era culmea. Nu pot susține o clipă că mă simțeam la largul meu, văzând încotro se îndreaptă lucrurile.

– Urmărindu-te, *señor*, a spus Chevi, ți-am admirat spiritul incisiv. Știi cum să urnești lucrurile din loc. Așa încât acest biet profesor de greacă, în ciuda prăpastiei care desparte situația dumitale de a lui, îndrăznește să te roage să-i permiți, dumneata și prietenul dumitale, să vă ofere un rând.

– Primesc, a declarat Hunt, cu condiția să pregătesc eu Martini-ul.

– Da, a zis Chevi. Dumneata vei potrivi băutura, noi o vom bea, iar eu voi plăti tratația.

În engleză, Hunt a zis:

– Asta se va vedea.

– Ha, ha, a râs Chevi. O expresie tranșantă. Vorbesc ca un admirator al americanei, nu al englezei. Nu-i o limbă cizelată americana, în schimb e funcțională. Făcută anume pentru soldații-gladiatori ai unui nou imperiu. Semănați mult cu romanii.

– Cu toate avantajele de rigoare, a zis Hunt, căci altfel suntem mai aproape de preocupările morale ale grecilor.

– Ha, ha! Ați nimerit drept la țintă, a zis Chevi.

Mă uluia cu darurile lui actoricești. Roger Clarkson, care se ocupase de Chevi înaintea mea, îl definea drept un cabotin, dar poate că Roger n-a fost martor la o improvizație ca aceea de acum. Chevi intrase în pielea bietului doctor Saavedra.

– Domnule, a continuat el, n-aș dori să luați ca pe-o ofensă aceste comentarii, dar nu pot să nu observ maniera peremptorie în care ați eliminat din discuție interesul, admit, atât de ambițios al domnișoarei Libertad La Lengua pentru Benito Nardone. Se cade să remarc că, după modesta mea opinie, faceți o greșeală gravă. La care Libertad a dat din cap cu hotărâre. Benito Nardone, a urmat Chevi, e un om din popor, obligat cândva – iar faptul i-a fost impus de cariera sa politică – să-i părăsească pe mai vechii lui prieteni. Dacă reușește să ajungă Președintele Uruguayului, va trebui să-și refacă o imagine credibilă în ochii populației, necesitate ce poate fi satisfăcută numai prin Libertad La Lengua, ea însăși o fiică din popor devenită o doamnă, așa cum și el a devenit un domn...

Hunt i-a tăiat-o scurt:

– Știi, nu cred că analogia este viabilă. Mai târziu, Hunt avea să-mi spună: „Tot ce-i lipsea lui Benito era o curvă luată caldă din patul șefului Poliției", dar Chevi, prin simpla telepatie și nici aceea cine știe ce, l-a depășit la curbă.

– Aș afirma, *señor*, a zis el, că vă preocupă, firește, posibila inamiciție a actualului protector al doamnei, dar vă asigur că personajul în chestiune ar trebui să se simtă onorat că-și sacrifică iubirea unei vieți pentru viitorul salvator al Uruguayului.

– Da, l-a susținut Libertad, Pedro va accepta această pierdere.

– Draga mea, a zis Hunt, n-aș vrea să descurajez pe nimeni.

Și Libertad:

– Mulți argentinieni n-au avut încredere în Juan Perón și Evita lui. Și totuși istoria s-a schimbat în bună măsură grație acestei mari doamne.

– Întru totul de acord, a convenit Hunt, și am certitudinea că-l vei fermeca așa cum ai fermecat și alți oameni importanți. Eu însă nu-ți pot da un ajutor direct, căci ar fi nepotrivit în calitatea mea de oaspete al țării voastre. Isprăvise de amestecat cocteilul, așa că i-a întins un alt Martini și a zâmbit: Permite-mi să închin pentru frumusețea dumitale.

– Pentru frumusețea ei, a zis Chevi, golind dintr-o înghițitură mai bine de jumătate din cel de-al doilea pahar.

– Și un toast, a urmat Hunt, pentru un flăcău minunat, Pedro Peones, puternic, înțelept și extrem de hotărât.

– Ura și la gară, a zis Libertad.

Am râs toți, lepădându-ne de momentul penibil; și am ținut-o într-un râs cât am putut. Ne-a fost adusă mâncarea și era proastă. Un pește alb din cau-

ciuc, prăjit în ulei rânced, cu garnitură de orez în cocoloașe. Bucatele nu prea mergeau cu Martini.

Chevi era într-o umoare pe care i-o cunoșteam. Când ne vom revedea în casa conspirativă, trebuia să fiu pregătit pentru un acces de furie.

– Dintre toate făpturile pământului plămădite din sânge, a zis Chevi în engleză, planta aromatică numită femeie poate fi cel mai lesne strivită.

– Poftim? a zis Hunt.

– Euripide, a spus Chevi; din *Medeea*, în traducerea profesorului Gilbert Murray.

– Excelent, a convenit Hunt.

Chevi a ridicat paharul:

– Aplauze pentru Martini.

– Până la fund, a zis Hunt și a golit paharul. Nu-l mai văzusem bând atâta la prânz. Trebuie să-i fi luat ceva eforturi, ca să poată rămâne indiferent cu Libertad lângă el.

Doamna însă nici gând să se dea bătută. Mi-a trimis o ocheadă și am simțit, Kittredge, cum mi se moaie șira spinării, așa încât am dat solemn din cap de parcă aș fi fost cavalerul ei servant. Apoi m-a lovit în gleznă cu vârful pantofului.

Chevi s-a mulțumit să zâmbească:

– Vă dați seama cât respect am pentru americani? Îi prețuiesc atât ca mare putere, după cum le prețuiesc și siguranța.

– O opinie cu care sunt pe deplin de acord, a declarat Hunt.

– Iată de ce regret atât de răspicat, a urmat Chevi, că nu se poate purta o discuție aprofundată cu concetățenii dumitale. Rămân impermeabili în izolarea lor.

– Vorbele sunt ieftine, spunem noi, a observat Hunt.

– Dimpotrivă, i-a întors-o Chevi. Le voi da cuvântul iubiților mei greci: „Ascute-ți limba pe nicovala adevărului și ceea ce va zbura, de-ar fi și numai o scânteie, va avea greutate".

– Sophocle? a întrebat Hunt.

– Nu, domnule.

– Pindar?

– Firește.

– Mă gândesc, a spus Hunt, la una dintre observațiile lui Tucidide dintre cele mai pline de miez. Tocmai îmi vine în minte. În parafrază, desigur.

– Parafraza poate fi acceptată, *señor*. La urma urmei, Tucidide nu e poet, a replicat Chevi.

– Un imperiu are trei dușmani de moarte, a zis Hunt. Unul este mila. Al doilea, buna credință și – drept răspuns la dorința dumitale de a mă înfierbânta destul ca să-mi dau foc la valiză – cel de-al treilea dușman, plăcerea dezbaterii. A ridicat o mână: Țara mea face însă excepție de la regulă. Acceptăm că jugul imperiilor decurge din istoria însăși, dar ne dăm toată silința să înfrângem cele trei reguli ale tiraniei stabilite de Tucidide. Încercăm să practicăm compasiunea. Facem efortul să fim de bună credință în împrejurări care ne mâhnesc și, în sfârșit, recunosc că sunt destul de prieten cu paharul pentru a-mi face plăcere să stau la taclale.

Nu cred că băuse peste măsură, cât se autoîmbătase. Amândoi erau în aceeași stare. Păreau că sunt pe punctul de-a se place sau de-a se repezi încleștați de pe vârful unei stânci, în gol dar, aerul dintre ei fiind îmbibat de două Martini-uri duble, își pierduseră orice interes pentru Libertad sau pentru mine.

Eu însă trebuie să recunosc că eram destul de beat ca să fiu obligat la un efort pentru a-mi reține impulsul de-a declara cu mândrie:

– Howard, acesta este agentul nostru numărul unu, AV/OCATUL.

În viața mea nu voi mai îndrăzni să beau gin sec atunci când am de pășit pe un teren alunecos.

– Imperiile, turuia Chevi, trebuie să stabilească un echilibru între zei și oameni. Căci pornirea de a domina le stă în fire – și unora, și altora.

– De acord, a zis Hunt. E de la sine înțeles.

– Desigur, dacă există un singur Dumnezeu, El îi va cere socoteală omului pentru trufie.

– *Hubris*, a zis Hunt. Țara mea nu suferă de trufie, n-o văd suferind. Să nu uiți niciodată, i s-a adresat el lui Chevi, că trăim în Secolul American pentru că altfel nu se poate. O națiune de țărani liberi a acceptat jugul, domnule. Luptăm împotriva comunismului, războiul nostru este cel al creștinismului împotriva materialismului.

– Nu, domnule, l-a contrazis Chevi. Comunismul e doar scuza voastră. Aveți un imperiu de pierdut, dar nu știți în fața cui îl veți pierde. Nu orice ură prinde glas imediat.

– Domnule, dumneata vrei să sugerezi că suntem urâți și în acele locuri la care nu ne așteptăm? s-a mirat Hunt.

– Da, sunteți urâți în chipuri la care nu v-ați aștepta.

– Ei bine, această povară a fost purtată cândva de puterea britanică. Acum e povara noastră. Și-ți voi spune, dr. Saavedra, a zis Hunt cu toată demnitatea implicită sincerității unui alcoolic, că nu ținem la prieteniile fără valoare.

– Salutați așadar ura altora ca pe-o dovadă a puterii voastre?

– Mai suntem încă pe meleaguri grecești? a întrebat Hunt.

Pe Libertad a apucat-o căscatul.

– Plictisită? s-a interesat Hunt.

– Nu, a zis Libertad. Ar trebui ca noi doi să urcăm până în porumbarul meu și să toastăm *beaucoup* unul în cinstea celuilalt.

– Sincer vorbind, a zis Chevi, nu știu dacă mi-aș dori să trăiesc în imperiul vostru. Uneori, îmi apare ca o comunitate de albine care se țin scai de liderul lor, căzute în extaz din entuziasm și patriotism.

– Asta-i de la dumneata sau tot grecii, săracii? a întrebat Hunt.

– Nu se poate ști unde sfârșește Tucidide și unde încep eu. În definitiv nu sunt decât dr. Saavedra, a declarat Chevi, turnându-și un alt Martini din cana lui Hunt.

– Doctore, a zis Hunt, ultimele dumitale considerații privitoare la țara mea rămân curate prostii.

– Cu îngăduința dumitale. Eu sunt doar un Saavedra-Morales, un grec loial romanilor dumitale, un epigon al noului imperiu, un acolit al lui Batista

și Nardone. În politică merg cu voi. Și aceasta pentru că n-am decât o singură viață și, cântărind bine lucrurile, de pe urma dumitale și a țării dumitale pot trage unele foloase. Dar, atunci când noi nu vom mai exista decât în lunga umbră a istoriei, echipa dumitale, care acum este și echipa mea, nu va câștiga. Va pierde. Îmi poți spune de ce?

– N-am idee. Dumneata mi-ai spus că nu știm nici măcar cu cine luptăm.

– Nu știți. Dumneata și ai dumitale nu ne veți înțelege niciodată. Suntem mai profunzi decât voi. Percepem mișcarea internă a mareei. Atunci când Fidel Castro, acest revoluționar fără egal, a debarcat pentru prima oară în Cuba, în 1956, a rămas cu doisprezece oameni, toți ceilalți au pierit. Era încolțit de trupele lui Batista. Hăituiți zi și noapte, Castro și oamenii lui au fost ajutați de țăranii săraci.

În cea de-a cincea noapte, Fidel a spus: „Zilele dictaturii sunt numărate". A știut. A putut citi pe fețele țăranilor care-i dădeau adăpost că Cuba era coaptă pentru o schimbare profundă. Dumneata, domnule, nu ne vei înțelege niciodată pe *noi*.

– Dar dumneata susții că mergi cu mine, a zis Hunt. Dacă ești de partea mea, atunci de ce *noi*?

– Îți poți bate joc de felul cum folosesc pronumele, dar eu trăiesc în mijlocul lor. *NOI* suntem cei cu pielea brună. Da, comandante, cei cu pielea brună. Latinii, musulmanii, africanii, orientalii. Aceștia suntem *noi*. Nu înțelegi că avem sentimentul onoarei și îi simțim nevoia. Dorim să nu ne mai fie rușine, să ne înălțăm deasupra ei. Vezi dumneata, domnule, uneori indivizi ca mine au sentimentul că au decăzut atât de jos, încât nu-și pot recăpăta onoarea. Dacă mă străduiesc să fac o faptă bună sau un act de bravură, descopăr, chiar și atunci când le-am făcut, că tot ce pot primi în schimbul acestor acte valoroase e doar eliberarea temporară de sentimentul omniprezent al rușinii. Căci mi-am pierdut onoarea pentru totdeauna.

Hunt a dat din cap cu înțelegere. Ar fi fost nevoie însă de un val mai puternic decât cel reprezentat de dr. Saavedra ca să-l măture.

– Nu civilizația noastră americană îți stârnește sentimentul propriei mizerii, a zis el, ci păcatul dumitale, colega. Asta e. I-a întins un Martini lui Chevi și și-a umplut propriul pahar cu ce mai rămăsese în cană. Să vedem ce spun faptele, a vorbit din nou Hunt. Stai cu mine la masă și-mi bei băutura și-mi ții o grozăvie de discurs despre bruneți. Ei bine, amice, de unde poți ști cum stau lucrurile? Culoarea brună a pielii ar putea reflecta ceva întunecat și autodistructiv în însuși sufletul omului. S-ar putea ca intuiția divină să încerce să ne spună ceva prin asta. Ai auzit vreodată de feciorii lui Ham?

– Da, domnule, ne întoarcem mereu la superioritatea rasială.

– Ba deloc, domnule, a zis Hunt, e caracterul. Mi-ar plăcea să-ți spun o istorioară.

Chevi a făcut un semn moale cu mâna. Ginul își intrase în drepturi și în ce-l privea.

– Vorbește, că eu te ascult, a spus.

– Fără supărare? a întrebat Hunt.

– Dă-i drumul, a zis Chevi.

– Întâmplarea se referă la tatăl meu, a precizat Hunt, așa încât ne-am putea relaxa întrucâtva.

– Vă cer scuze, *señor*.

– Le accept. Mulțumesc. Pot spune că tatăl meu a fost un om onorabil, a început Hunt. Avocat. Mai târziu, judecător. Un bun părinte. Și-a învățat fiul să pescuiască și să boxeze, să călărească și să tragă cu pușca. Cândva , pe când aveam zece ani, treceam cu mașina pe un drum lăturalnic în Everglades, Florida.

– Da, a zis Libertad, lângă Miami.

– Am întâlnit un șarpe cu clopoței încălzindu-se la soare pe marginea șanțului. Tatăl meu a oprit mașina și mi-a cerut să aduc din portbagaj pușca mea nou-nouță, calibru 22, cu repetiție, mi-o cumpărase în ajun, pentru ziua mea de naștere. Am descoperit însă că era prea grea pentru mine – era imposibil s-o țin, să ochesc și să trag. Înainte de-a intra eu în panică, tatăl meu a luat pușca, a îndreptat-o spre capul șarpelui și m-a îndemnat să apăs pe trăgaci. Pielea șarpelui o am și acum, pe perete. Și-a întărit spusele cu un gest din cap. Mai țin minte și acum încrederea și dragostea pe care le-am simțit față de tatăl meu, și aveam numai zece ani.

Kittredge, eram eu destul de făcut, dar nu îndeajuns de amețit încât să nu-mi aduc aminte că Hunt apelase la o versiune mai lungă a aceluiași discurs – căci, Doamne, e un discurs! –, cu vreo câteva nopți în urmă, la *estancia*, după ce Nardone îi ceruse să adreseze câteva cuvinte celor adunați. Acum, Libertad și bunul nostru dr. Saavedra se aflau pe recepție. Mi-am zis în gând că nu prea se cădea ca Hunt să se repete la un interval atât de scurt în fața mea, dar mi-a făcut cu ochiul. Trebuie să arăt că ochii îi erau iluminați de gin, dar, fir-ar să fie, tot chipul lui strălucea.

– Da, a zis Hunt, tatăl meu a fost dintotdeauna un om de ispravă. Partenerul lui de afaceri din Florida a șters-o într-un rând la Havana, luând cu el o sumă de mai multe mii de dolari. Tatăl meu și-a trecut Browning-ul automat din sertarul biroului în buzunar, și-a luat bilet pentru cursa Pan American din aceeași seară la Havana, a făcut turul barurilor, și-a găsit partenerul în barul lui Joe Jegosul, un stabiliment remarcabil. Iar acolo s-a îndreptat spre amicul lui, a întins mâna după bănuți și a recuperat grosul, adică ce nu se dusese încă pe femei, băutură și la masa de joc. Un om milos, taică-meu. Nu l-a urmărit în justiție pe fostul lui partener. Ba, în ultima vreme, mai și bea cu el din când în când câte un pahar.

– *Fenomenal*, a zis Libertad.

– Bun și aprobat, a vorbit din nou Hunt. Ei bine, la Carrasco, cu două străzi mai la vale de casa mea, locuiește colonelul Jacobo Arbenz, care s-a întors de curând dintr-o țară de dincolo de Cortina de Fier. Din Cehoslovacia. Aduc vorba despre el, pentru că am dat o mână de ajutor la răsturnarea lui și a guvernului său de simpatizanți comuniști, cu patru ani în urmă, în Guatemala.

– *Qué golpe maestro*,[1] a suflat Libertad.

---

[1] În original, în limba spaniolă (Ce lovitură măiastră) (n.tr.).

– Acum, colonelul Arbenz și cu mine ne salutăm la clubul de golf. Trăim timpuri curioase și, s-ar zice, care permit multe libertăți, dar nu voi fi niciodată de părerea ca acest gentleman cu simpatiile lui comuniste să ajungă bunul și credinciosul meu vecin. Mă gândesc mereu la tatăl lui. Știți, tatăl colonelului Arbenz s-a sinucis. Și-a umplut gura cu apă, și-a dus pistolul la gură și a apăsat pe trăgaci. Acest soi de autodesființare garantează cele mai prodigioase efecte distructive. (După cum vezi, Kittredge, traduc după spaniola lui Hunt – *el desarreglo prodigioso después del hecho* – ăsta display lingvistic!) Trebuie să-ți menționez că Howard nu s-a putut abține să nu rânjească, dar am simțit cum lui Libertad îi venea mâncarea pe gât.

– *Señores, señorita,* vă povestesc acest fapt nu pentru că-mi fac plăcere necazurile familiale ale colonelului Arbenz, ci pentru a scoate în evidență faptul că deosebirea dintre părinții noștri trimite la deosebirea existentă între cele două filozofii distincte, una a libertății, alta autoritaristă.

Astfel încât, doctore Saavedra, resping afirmația dumitale că țara mea ar dori vreodată să te lipsească, pe dumneata, diferitele popoare și națiuni pe care declari că le reprezinți, de orice ar semăna cât de cât cu acea esență umană inviolabilă care este onoarea. Nu, domnule. Tatăl meu, vezi dumneata, m-a îndrumat spre greci, și de aici spre studiul clasicilor în colegiu. Și m-a obligat chiar să-mi întipăresc în minte una din marile idei ale lui Aristotel. Da, domnule, Aristotel mi-a spus că există o viață mai înaltă decât umanitatea însăși: oamenii o pot atinge numai prin descoperirea în ei înșiși a părții lor divine. A mai rămas vreunul din simțurile dumitale destul de treaz să-i facă față? Citez: „Nu-ți pleca urechea la aceia care te îndeamnă să te mulțumești cu locurile comune ale gândirii. Nu. Ci trăiește după cel mai înalt lucru din tine. Oricât de mic ar fi ca putere și valoare, e deasupra celorlalte!"

Chevi s-a smuls din amețeală pentru o ultimă șarjă:

– Nu, domnule, noi și nu voi suntem aceia care subscriem la înțelepciunea lui Aristotel, pentru că Aristotel e un grec, adică o ființă omenească din tabăra bruneților, scăldată de rațiune și lumină.

La care Hunt s-a uitat la ceas, a cerut nota de plată, a verificat-o atent, a depus suma care-i revenea în timp ce și eu lăsam partea mea, m-a așteptat să arunc niște mărunțiș pe masă pentru jumătatea noastră de bacșiș, l-a salutat pe Chevi, i-a sărutat mâna lui Libertad și i-a zis:

– Draga mea, ai o mână fermă și care știe ce vrea, apoi am ieșit amândoi, dar nu destul de repede ca să evit o ultimă căutătură de-a lui Libertad. Căutătura ei îmi dădea de înțeles că n-avea de gând să mai audă vreodată de mine.

Ne-am oprit la o cafenea, am băut câte trei cești de expresso de căciulă, pe care le-am însoțit de două tablete de sen-sen, dar nu pot pretinde că, odată întorși la Ambasadă, am fost buni de mare lucru. Pe la cinci, am reușit să-l sun pe Chevi la biroul lui de avocatură, l-am trezit și i-am fixat întâlnire la *biblioteca juridică,* așa cum am botezat între noi casa conspirativă pe care o deținem în blocul-turn de pe Rambla. Vor urma unele revelații, pentru una ca asta pot jura, de aceea voi continua printr-o altă scrisoare, mâine.

Al tău, ca întotdeauna,
Harry

30

17 aprilie 1958

Preascumpă Kittredge,

Întâlnirea cu Chevi la casa conspirativă a durat ore în șir, dar te voi scuti de porția de la început, în care l-am prelucrat nu numai verbal, dar am ajuns în câteva rânduri foarte aproape de a-l lovi fizic. Este un tip absolut înnebunitor. A încercat să se scuze că o însoțise pe Libertad; motivul: voise să mă protejeze.

– Ar fi fost un dezastru pentru Hunt, o ținea el una și bună, să se încurce cu ea, și și-a subliniat spusele cu un semn energic din cap. Să-ți explic. Libertad nu-i ceea ce pare să fie. Apoi avea să cadă în muțenie o vreme.

Da, aș fi fost în stare să-l omor. Și aș fi făcut-o dacă nu aș fi fost atât de cumplit de mahmur și dacă nu m-aș fi trezit din beție atât de repede; a trecut însă un ceas până când am redevenit destul de uman încât să-l întreb de unde și-a cules erudiția în materie de greci. A reieșit astfel că-și petrecuse câteva ceasuri îndopându-se cu citate.

– Un moft, a zis, n-aveam chef să vin cu mâinile goale.

– Dar de unde ai știut că nu-ți va vorbi în greacă? A studiat-o în colegiu.

– Tipu-i ienicer. Ienicerii nu rețin cultura.

– Ești nebun.

– Merita să risc.

M-am înfuriat din nou.

– Să nu-ți închipui că ai scăpat de necazuri, i-am zis.

– Recunosc că nu.

– Vei renunța la Libertad.

– Ei, a zis, nu-i neapărat necesar.

– Ba este absolut necesar. Relația ta fundamentală e cu Agenția.

– Da. Voi sunteți prima și singura iubire.

– Hai să isprăvim cu asta, am zis cu tărie. O lași naibii pe cucoană.

– N-am putea discuta despre asta mâine?

– Pe dracu'. NU! am țipat. Dacă nu te conformezi acestei reguli în litera ei, s-a terminat cu tine. Mi-am subliniat cuvintele cu un gest energic din cap. Cei care ne trădează au de-a face cu justiția noastră, și ea nu cunoaște limite.

De fapt, gestul de a pune capăt acestei legături atrage automat bombardamentul celor de la Secretariat. De ce? mă vor întreba. Chevi însă nu vede prin mine. Iar o locuțiune ca *fără limite* nu poate să trezească decât teamă într-o inimă compromisă ca a lui.

– N-o s-o mai întâlnesc, declară el deodată. Renunț la ea, chiar acum și aici. Nu știu dacă spune adevărul. Totul s-a petrecut atât de brusc, ca un zid care se prăbușește. Îți voi spune tot adevărul și vei vedea că de fapt te-am protejat.

Mă gândesc că l-am putea da pe mâna lui Pedro Peones. Și mă minunez cât de încăpătoare îmi devine inima atunci când e rece ca gheața. Dacă m-aș

lua după furia pe care mi-o rețin, aș putea avea tot atât de bine un bolovan în piept. Ceva în minciunile lui mă deranjează profund.

– Nu vei putea renunța la ea, zic eu, până nu-mi vei spune adevărul despre ea. Consideră că de fapt îl și cunosc.

Se uită drept în ochii mei. Confruntarea noastră mută durează mai multe clipe și fiecare dintre noi încearcă să-l domine cumva pe celălalt sau poate că s-ar cuveni să spun: să se dovedească mai puțin mincinos? – nu știu. În fine, deschide gura:

– Nu cunoști adevărul, altfel nu mi-ai fi cerut niciodată întâlnirea de azi.

– Până nu vorbești, nu voi putea compara adevărul tău cu al meu. Zâmbește la această eschivă a mea, dar zâmbetul lui e găunos. E încă mai vlăguit decât mine.

– Ți-l voi spune, urmează el, pentru că acum realitatea obiectivă e clară. Trebuie să mă despoi de ea.

– Să te despoi?

– *Desnudar...privar...* În fine, găsește ce căuta: Să mă lepăd de ea. De fapt, nu ar fi trebuit să vin în întâmpinarea cererii ei de a-l întâlni pe Hunt. La urma urmelor, e o târfă imposibilă.

Mă cuprinde într-un *abrazo*[1] ceremonios, de parcă am fi frați buni la un priveghi, și zice:

– Libertad nu-i o femeie, ci transformarea în femeie a ceea ce a fost cândva un *hermafrodito.* Suspină atât de adânc, încât respirația lui ajunge până la mine, și prin ea parfumul ei, precum și mirosul de moarte al unor responsabilități oneroase, duse în cârcă prea multă vreme. Deoarece nu prea reacționez – cred că s-a exprimat metaforic –, adaugă: printr-o schimbare de fond, cât se poate de concret. *Metamorfosis quirúrgico.*

– O transformare chirurgicală? întreb eu.

– Da.

– Unde?

– În Suedia.

– Iar tu...? am vrut să-l întreb dacă s-a culcat cu ea. Cele mai tâmpite întrebări se zbat în capul meu. Și deodată: „Draga mea, ai o mână fermă, care știe ce vrea”, mi-l aduc eu aminte pe Hunt, zicându-i.

– Poate lua poziția de bază, zice Chevi posomorât. Dar numai pe întuneric. Reușește să te înșele cu mâinile, și le unge. O scamatorie cu degetele, ceva. Mi s-a lăudat într-un rând că la Las Vegas a avut șaptezeci de bărbați în treizeci de zile și că nici unul dintre ei nu s-a prins că n-a penetrat-o. Fusese doar un *juego de manos.*

– O prestidigitație?

– Da. *Prestidigitación.*

– Și sânii?

– Hermafrodiții au sâni. Pe lângă asta, face tratament hormonal.

---

[1] În original, în limba spaniolă (îmbrățișare)(n.tr.).

– E-n ordine. Mi-ajunge ce-am auzit, am zis. De fapt, am continuat conversația, deoarece știam că-n momentul în care aș fi lăsat-o baltă cu întrebările aș fi fost obligat să cred tot ce-mi spunea, și s-ar fi putut să mi se facă rău.

Eram atât încât, Kittredge, îți jur că reușeam să percep existența simultană a lui Alpha și Omega. Da, Alpha, ofițerul nostru operativ, confruntat cu lumea acțiunii și a birocrației, iată-l nevoit să se întrebe: nu cumva era el însuși homosexual? Îți sare în ochi, nu? Să fii atât de atras de un travestit, sau cum i s-o mai spune, un transsexual. În timp ce-ți scriu toate acestea, mă crispez, atât sunt de derutat.

Și totuși, o altă parte din mine știe că Libertad, nu contează cât de decăzută și de depravată ar fi, nu-i mai puțin un simbol al spiritului feminin. Undeva, între *el* și *ea*. Libertad a reușit să absoarbă chintesența acestei feminități! Nu-i o femeie, dar a devenit o făptură plină de frumusețe. E un principiu al femeilor frumoase, puse laolaltă! Prin generozitatea perspectivei oferite de Omega, mi-am putut spune că nu eram un homosexual, ci doar un sacerdot al frumuseții – al frumuseții feminine. Ai putea concepe o asemenea coexistență a unor sentimente opuse? Da, firește, tu ești singura în stare să înțelegi.

L-am îmbrățișat la rândul meu cu toată căldura inimii și am băut un pahar împreună, timp în care mi-a arătat pozele soției și ale fiului său, pe care le ținea în portmoneu. Amândoi robuști, amândoi bruneți, soția lui are ochii ca măslina și păr negru-corb. Iradiază de sarcinile uriașe, gargantuești, care stau în fața lumii comuniste. Are sâni monumentali, de femeie în stare să îndeplinească acțiuni dificile – într-o fabrică, în familie sau în organizația de partid. Cel puțin acestea au fost impresiile nemărturisite ale lui Harry Hubbard – ziaristul. Chevi a mai oftat o dată în timp ce-o privea, era tot ce-i mai rămăsese, pentru o bună bucată de timp de acum înainte. Am simțit cum mi se înfioară sufletul. Pentru amândoi.

Nu mă îndoiesc că mă vei socoti prăpăstios peste poate. Eu însumi mă socot la fel. Fii sigură că am fost mulțumit să-l conduc acasă cu mașina fără multă tevatură, dar, când am ajuns la hotel, toate s-au năpustit grămadă peste mine o dată cu durerea de cap. Întrebarea era: cât de mult trebuia să-i divulg lui Hunt, a doua zi, la serviciu.

Permite-mi să fac o pauză pentru cină. Puțin *churrasco*, cârnații și caltaboșii îmi vor da puterea să parcurg și ultima milă.

Mai târziu

A doua zi, miercuri, lucrurile n-au decurs deloc conform așteptărilor mele. Mă pregătesc pentru o ședință care să-ți ridice părul măciucă-n cap, cu Howard, care, dacă l-ar fi considerat pe AV/OCAT compromis, mi-ar fi putut garanta o porție de treizeci și șase de ore cu cei de la Secretariat, în fața mașinii de cifrat-descifrat, dar nu era la birou. Pe la jumătatea dimineții, a sunat să-i spună lui Nancy Waterston că urma să-l însoțească pe Nardone într-o campanie de douăzeci și patru de ore.

– În ce ne privește pe noi, ăștia, a mormăit Porringer, ne vedem de treburi.

Sherman era un aliat incomparabil, dar, în definitiv, poate că virtutea unei mahmureli stă în aceea că mai ia rugina de pe clișee. Pe furtună, orice port e bine venit. Cu toate defectele lui, Porringer nu-i prost deloc.

Ne-am îndreptat spre una din cafenelele omniprezente, care se întind până pe trotuar. Scaune prăfuite din metal, tăbliile meselor pătate de cafea întărită, reclame pentru băuturi pe tende, gospodine prost îmbrăcate mâncând îngheţată ţeapănă, adolescenţi care trag chiulul de la liceu. Cred că singurul loc din lume unde cafelele în aer liber au vreun sens este Parisul, dar ale noastre, vai, nu sunt în nici un Paris, ci la Montevideo, chiar dacă cea de-acum se numeşte nici mai mult, nici mai puţin decât Café Trouville şi are vreo şaptezeci-optzeci de măsuţe din metal uşor pe trotuarul Bulevardului General Artigas. Aşa cum te-ai şi aştepta, e o arteră cu trafic intens. În America de Sud, aceste străzi primesc întotdeauna nume de generali. Avenida del General Aorta, Bulevar del General Carótida, Avenida del Almirante Cloaca. Dacă desfigurez lucrurile în halul acesta – de altfel, e un gest de cruzime inutilă faţă de Montevideo, căci oraşul nu mi-a făcut nici un rău –, e pentru că, într-o dimineaţă ca aceasta, un port de mâna a doua îmi poate servi mai bine drept cloacă reprezentativă pentru lumea noastră murdară. Sau, de fapt, îmi descriu astfel propria mea stare de spirit îngrozitoare?

După primele douăzeci de minute (în care l-am ascultat pe Porringer cu remarcele lui usturătoare pe seama lui Hunt), am venit la treburile mele. O cunoştea sau nu pe Libertad?

– Ştiu prea puţine despre *ea*, declară el şi se bate peste burtă. Aşa că tu deschizi.

Ei da, scoate pe nas toată fonfăiala snoabă a unui absolvent încununat de succese, care se află în posesia unui material bibliografic mult mai bogat decât ai fi tu vreodată în stare.

Iau hotărârea să-mi încerc norocul şi îi cânt în strună. Ceea ce probabil va da gaură în informaţia lui. Nu-i vine niciodată uşor să se abţină când apucă să-şi dea drumul.

Îi povestesc aşadar ce mi-a spus Chevi despre schimbarea sexului.

– Da, zice el, chiar mă întrebam dacă să te previn despre Chevi.

– De ce n-ai făcut-o?

Şi-a potrivit scaunul.

– E agentul tău. Nu-mi bag nasul unde nu-mi fierbe oala.

Mi-am zis în sinea mea că trebuie să fi aşteptat ca AV/OCATUL să-mi explodeze drept în obraz. Ca şi cum mi-ar fi citit gândurile, a adăugat:

– Nu vreau nici un tărăboi la Staţie din cauza lui Libertad. Nici tu nu vrei.

– Îmi poţi spune ce ştii despre ea?

A dat din cap, aprobându-se, ca şi când Judecătorul Porringer, după o vacanţă agreabilă, ar putea înclina de partea suplicantului.

– Ei bine, a zis, povestea nu mi-a plăcut de la bun început. Peones ar putea avea orice fufă din Montevideo – vreau să spun cu asta că se dă la târfele de rând mai ceva decât mine. Atunci ce să caute în Cuba? Trebuia să fie un chichirez. Trebuia. Am cerut informaţii la Havana despre doamnă şi tot ce am primit era muşama. Am verificat deci printr-un prieten de la Divizia Occidentală, om cu o poziţie care-i permite să ştie, dar Libertad se înapoiase la Peones înainte de a fi obţinut de la amicul meu materialul esenţial. Am aflat astfel că protectorul ei din Havana era un texan prieten la toartă cu ambasadorul ame-

rican de acolo, motiv pentru care Stația din Havana ne și lăsase pe uscat. Ceva mai târziu am descoperit – cam prea târziu – că Libertad era un hermafrodit care dăduse o raită prin Suedia, să-și întoarcă pe dos gura cuptorului.

– Pe dos?

– Vrei să spui că habar n-ai de chirurgia suedeză?

– N-aș putea spune că am auzit.

– Cât trăiești, înveți. Un măcelar suedez n-o să-ți reteze doar scula și testiculele, după care întinde mâna după parale. Olafii ăștia se cred niște virtuozi. Înlătură ce-i înăuntru, dar economisesc pielea sacului și a penisului, din motivul umanitar că ambele petice de epidermă sunt încărcate cu terminații nervoase erogene. Așadar, echipa de chirurgi îți taie binișor o cavitate nou-nouță, care, vai, nu duce nicăieri, și o căptușește cu țesuturi atât de prețioase. Trăiască social-democrații, mai ales dacă sunt suedezi.

Era ca un bivol. Nu era chip să-l scoți din ale lui; odată pornit, nu-l mai puteai opri.

– Mi-am pus unele întrebări, a zis el. Și cu asta ajungem la Hunt. Un șef de Stație care-și închipuie că face acțiunea acoperită punând mâna pe copoii de aici. Howard se dă în vânt după Peones, iar Peones se dă în vânt după La Lengua. Am intrat în posesia unor informații că faptul a ajuns la urechile oamenilor, iar ei nu se prăpădesc deloc după chestii de astea. Tu mă cunoști. Așa încât vreau să știu mai multe. Și mă pun pe întrebat în stânga și în dreapta, prin tractirurile de pe aici, iar fufele deodată, ține-te bine, frățioare, sunt gata să-mi spună tot ce știu. Înainte de-a pleca la Havana, Libertad purta numele de Roderigo. Nici mai mult, nici mai puțin decât Roderigo Durazno. O arătare cu totul specială. Penis și testicule cât vrei, care nu prea-i erau de vreun folos, și o pereche de țâțe pe cinste. O podoabă s-o scoți la vedere în toiul unui bairam. A pus pe masă ceașca de cafea și s-a strâmbat. Cafeaua asta-i al naibii de acră. I-a făcut semn chelnerului, a arătat spre ceașca goală și a zis: Roderigo a vrut să-și schimbe sexul. A economisit niște parale. S-a dus în Suedia. După operație, fata – căci era fată acum – a plecat la Las Vegas să-și încerce minunea de ultimă oră. (Kittredge, n-am ce-ți face. Așa vorbește el. Gândește-te la el ca la un tehnician în ingineria sexuală). Ei bine, Hubbard, țevăria ei n-a funcționat așa cum i-au prezis savanții suedezi. Prospătura era prea delicată ca să poată ține ca lumea. Or fi fost niște suturi aiurea. Iar intrarea din dos, de care se slujise cu nădejde pe timpuri la Montevideo, devenise de nefolosit din cauză că era prea aproape de locul operației, drept care se mulțumea doar cu funcția de evacuare – aceea cu care ne-a înzestrat Domnul de la bun început, până ce păcătoșii de noi nu i-am stricat rosturile. Ei, și așa frumoasele vremuri de odinioară au luat sfârșit. Cum se descurcă acum? Madamele caselor de toleranță, cu care mai ține legătura, îmi povestesc că a învățat un truc cu mâinile, prin care mulțumește orice bărbat. Mie povestea mi se pare greu de înghițit, dar asta-i situația. L-a agățat pe texan la Las Vegas, tipu' a dus-o la Havana și ea nu i-a suflat o vorbă mai bine de-o lună. Omul își zicea c-a pus mâna pe-o blondă-dinamită, căreia-i place să facă amor pe întuneric. Puțin îmi pasă că un bărbat e-n stare s-adune grămezi de bani, asta nu-l scutește să fie ăl mai prima nătărău cu nădragi, ce zici? Hai să luăm un sandviș și-o tărie. Cu pălăvrăgeala asta, mi s-a făcut foame.

Am luat așadar masa la Café Trouville, am mâncat *tapas*, le-am udat cu *cerveza* și am privit traficul de pe Rambla. Atunci când o femeie de stradă, a continuat Porringer, îl poate prosti pe-un târâie-brâu simulând un vagin cu câteva picături de ulei și cele cinci degete de la natură, poți conta pe asta – nu se poate abține să nu se laude. Așa cum și celelalte târfe o să-i ducă buhul. Vestea-povestea trebuie să fi circulat de la Capul Horn până în Marea Caraibilor. Stația de la Havana nu se poa' să nu fi aflat și trebuie să le fi mers drept la inimă. Au fost obligați să-i spună ambasadorului american că bunul lui amic texan trăia cu un scandal chirurgical de puterea unei bombe pe două picioare. La insistențele lor, texanul nostru și-a pregătit despărțirea. În consecință, Libertad i-a scris o scrisoare de amor lui Pedro Peones, care o cunoscuse cândva sub numele de Roderigo Durazno. Iar când Peones a văzut și fotografiile cu blonda goală-pușcă, l-a apucat damblaua. Păcat că toate astea le-am descoperit prea târziu. Inutil să-ți spun că Libertad mă scoate din pepeni. Orice bărbat născut pe jumătate femeie, care-și dă sculele la pești, nu s-ar zice că e-n stare să spună celor de la KGB: „Cărați-vă, nu sunteți buni creștini." Și-a subliniat cu un gest din cap spusele. Asta-i concluzia mea.

I-am pus întrebarea pe care mă temeam să i-o pun:

– Howard știe de Libertad?

– Ai face bine să-l înțelegi pe Howard și Agenția. Amândoi sunt doamne bătrâne. Adevărate doamne bătrâne.

– Nu sunt sigur că înțeleg ce vrei să spui.

– Te-ai pomenit vreodată cu o doamnă bătrână în aceeași încăpere atunci când unuia din cei prezenți îi scapă un vânt? Drept să-ți spun, nici mie nu mi s-a întâmplat, dar se spune că bătrânei doamne nu-i scapă nimic. Pentru ea însă, *señor*, putoarea nu există.

– Ei, hai, Porringer, Howard nu-i om prost.

– Nici eu n-am sugerat c-ar fi tâmpit, spuneam doar că știe când să tragă aer și când nu. Atâta timp cât Peones este fundașul care ne asigură libertatea de mișcare, Howard se face că nu știe. Porringer a sughițat. Ceea ce ne aduce la tine, *joven*[1]. Privitor la AV/OCATUL, aș zice că sunt îngrijorat, dar nu înnebunit. Analizează opțiunile. În ce mă privește, eu l-aș considera pe Chevi încă demn de încredere. Poți afirma că e vreo posibilitate să fie agent dublu?

– Nu intră în schemă, am zis. De ce și-ar expune PCU cadrele numai că să obțină un agent dublu care nu ne duce, ci doar ne furnizează informații?

– Te-a dus la Libertad.

– Adevărat.

– Totuși, înclin să fiu de acord cu tine. Nu intră-n schemă. Tot jocul ăsta de finețe, ca să instaleze un agent dublu, unde?, la Montevideo! Nu rezistă. Cred că trebuie să începem cu începutul. A reflectat, apoi a repetat sumbru: Să începem cu începutul.

Kittredge, am remarcat ce vocabule ciudate repetă oamenii cu un prilej sau altul. Mă întreb dacă nu este acesta un al doilea acord, dintre Alpha și Omega, chiar dacă rămân separați, ceea ce-i un fel de-a spune, da, că eu în-

---

[1] În original, în limba spaniolă (tinere) (n.tr.).

sumi mă aflu în spatele lor, mai întâi Alpha, acum Omega, cu ambele părți dând socoteală pentru mine însumi.

– Da, a conchis Porringer, să închidem un ochi. Ne vom descurca, dar tu și cu mine. Nu dorim să-i dăm bătaie de cap lui Howard. Va fi obligat să anunțe Divizia Occidentală, pentru verificări. Pe de altă parte, dacă – și când – AV/OCATUL va sări în aer, tu vei fi cel care o încasează. Ei bine, dacă spui pe loc, precis o pățești acum, iar dacă aștepți, s-ar putea să nici nu sară. Totodată, Chevi trebuie să se țină la distanță de Libertad. Și se va ține, în caz că-l faci să priceapă, cât se poate de limpede, că altfel fundul lui e-n mâinile de fier ale lui Peones.

La care ne-am strâns și noi mâinile de fier și am părăsit Café Trouville. Te voi ține la curent cu ce s-a mai întâmplat, dar a fost liniște pe toată linia. N-a intervenit nimic. Kittredge, suntem la zi.

Permite-mi deci să închei cu o remarcă ciudată a lui Porringer. În drum spre birou, mi-a zis:

– Îmi lămurești și mie un mister?

– Desigur.

– De ce nevastă-mea nu spune un singur cuvânt bun despre tine?

– Mi-a zis într-un rând că nu-i place accentul meu.

– A, asta se poate corecta, dar tot nu pricep. S-ar putea să nu fie mare lucru de capul tău, dar eu zic că în relațiile cu mine ești pe jumătate OK. Chiar dacă nu știi să ții în mână o găoace de ou.

Cum poate fi întemeiată o societate nobilă pe judecata semenilor noștri?

Cu toată dragostea,
scumpă Kittredge.
Herrick

31

30 aprilie 1958

Harry, dragă Harry,

Oricât de bizare ar fi zilele pe care le-ai trăit, comparate cu ce fac eu, ele îmi apar normale. Știu că sunt scandalos de discretă, dar încă nu-ți pot spune nimic. Am jurat că voi păstra o tăcere absolută în legătură cu Proiectul și ezit să mă ating de acest jurământ. Nu cred că mă gândesc la răzbunarea Agenției. Mai degrabă, mă tem să nu-i supăr pe zei.

Îngere, mi-e o teamă jenantă că nu-ți voi putea povesti vreodată. Dar am și zile când încerc sentimentul că plesnesc dacă nu spun cuiva. Nu înceta deci să-mi scrii. Scrisorile tale îmi sunt dragi. Îmi place mai ales felul cum descrii anumite situații, de parcă aș fi de față. Sunt conștientă că în corespondența mea din ultimul timp am fost, ca să zic așa, unilaterală, și mă tem de mai rău, pentru că, în curând, nici nu-mi voi mai ridica scrisorile de la cutia poștală – voi fi hăt-departe de Washington.

Te iubesc, dragul meu,
Kittredge

P.S. Gândindu-mă mai bine, am ajuns la concluzia că va trebui să-mi scrii numai pe data de întâi a fiecărei luni, în schimb, te rog fii tot atât de generos cu numărul de pagini ca și până acum. Cât voi fi plecată, am aranjat cu Polly să ridice ea scrisorile de la poșta din Georgetown. Fie vorba între noi, nu trebuie să-ți faci griji în ce privește discreția ei, o dată ce cred că am fost destul de abilă s-o țin departe de noi doi. Dar întrucât va vedea, vrând-nevrând, numele expeditorului o dată cu adresa, nu te folosi de numele tău. Trece pe plic Frederick Ainsley Gardiner. Știi, am dus-o de nas cu o poveste. Altfel, ar fi bănuit că am o aventură cu tine și s-ar fi simțit obligată să pălăvrăgească. Ca să împiedic una ca asta, i-am și spus că Frederick Ainsley Gardiner e fratele meu vitreg, ținut în secret, fiul natural al tatălui meu, rezultat dintr-o poveste încurcată de acum optsprezece ani. Dragul de Freddy trăiește în Uruguay, iar tata îi ajută, pe morganatica lui soție, de odinioară și pe feciorul lui din flori pe care nu l-a văzut vreodată, deși îl iubește și i-a dat numele lui. E foarte urât ce-i fac tatei (pe care îl suspectez că el însuși a mai inventat asemenea năzdrăvănii și încă destul de des), dar, în orice caz, este exact genul de istorioară pe care ar crede-o Polly. Ai cunoscut-o cîndva, împreună cu soțul ei, într-o seară la cină. El lucrează la Departamentul de Stat, firește – îl ții minte? –, un tip foarte înalt și solemn ca o bufniță, dar vine dintr-o familie bună (de n-ar fi atât de anost!). Polly e fosta mea colegă de cameră și, ca orice absolventă de Radcliffe, e înnebunită după sex. Are aventuri cu panaș conspirativ, dar, de cum o impresionează numele unui amant, își și dă drumul la limbă. (Să fie aceasta o slăbiciune general-umană, se întreabă nevinovata de Kittredge a ta, care poartă la cingătoare doar scalpul pe jumătate chel al lui Montague!) Acum Polly se ține de năzbâtii cu Jack Kennedy, care, asta o vezi în toate ziarele, are de gând să se angajeze într-o energică campanie prezidențială pentru alegerile din 1960, din partea democraților. N-o pot crede, nu Jack Kennedy! Din câte am auzit, acest crai n-a lucrat o zi pentru Senat de când a intrat în el, dar nu-l poți blama – e atât de larg la inimă când e vorba de doamne. Polly își continuă *rendez-vous*-urile vai-cât-de-secrete cu Jack. Evident, nu-i în stare să-și țină gura nici când sunt la mijloc propriile ei secrete, dar dacă o apucă limbarița despre Frederick Ainsley, cui ce-i pasă. Cine și-ar face idei despre presupusele mici păcate ale tatei, aici, pe terenurile inundate și secrete ale DC?

Oricum, dragă Freddy A., te ador, și vor veni ele zile mai bune și pentru noi. Ține însă minte și scrie-mi o dată pe lună, începând cu 1 iunie. Cine știe pe unde voi fi pe 1 mai.

Cu aceeași dragoste, K.

P.P.S Repet: o vreme nu-ți voi scrie. Păstrează-ți încrederea în mine.

N-aveam decât să-mi dau sufletul încercând s-o vrăjesc ca niciodată cu scrisorile mele, ea n-avea să-mi scrie, în timp ce eu eram consemnat la o scrisoare pe lună. Ca să evit o cădere psihică, mi-am petrecut serile la serviciu, agățându-mă de un număr nesfârșit de treburi ale Stației, care se cereau făcute. Munca a devenit distracția mea. Printr-o voință străină, munca mi-a devenit cel mai bun prieten și chiar am avut două săptămâni interesante, când

ne-am tors vechea noastră răzbunare împotriva înaltului funcționar al Ministerului de Externe uruguayan, întreprinzătorul Plutarco Roballo Gómez, salvat de la arestare cu un an și jumătate în urmă de sirenele gălăgioase al mașinii șefului de Poliție Capablanca. Gómez își păstrase înalta funcție în Ministerul de Externe și nici o îndoială că încă mai șterpelea de prin dosarele uruguayene spre folosul Ambasadei sovietice. Cu toate că Hunt aterizase la noi la o săptămână după acțiunea noastră cârpăcită, n-a fost săptămână de la Dumnezeu să nu ne aducă aminte de Plutarco Roballo Gómez, aflat încă în libertate și trudind încă, pană cu pană, la cuibul Roșiilor. Zăcământul de otravă al lui Hunt împotriva comuniștilor era atât de intim-personal și fără pată, încât ai fi zis că vorbește despre soacră-sa. Deși aș fi dorit să fiu eu însumi mai combativ, nu vedeam în noi și în ruși, cel puțin acolo, în Uruguay, altceva, decât niște purtători de mape cu hârtii de valoare, rivali, în timp ce reacțiile lui Hunt erau atât de directe – ai fi zis că-i unul din antrenorii aceia de baschet căruia i se lungește nasul pentru că echipa lui nu se descurcă deloc pe teren. În compensație, ori de câte ori o operație mergea ca pe roate, Howard emana acea căldură specială, pe care numai mutrele acre o pot oferi luminându-se printr-un zâmbet.

Și l-a apucat zâmbitul cam pe vremea când Gatsby a avut noroc. Dacă ofițerii de informații ai Stației aveau tendința să-și măsoare propria importanță prin puterea de penetrare a agenților lor, cam în felul în care o amfitrioană serioasă își planifică oaspeții după dezirabilitatea lor, cât timp am condus operația AV/OCATUL, eu am fost acela care s-a ales cu onorurile iar Porringer și Hunt puteau susține că-l cultivă pe Peones, un premiu de categorie grea. Pe vremea aceea însă Gatsby se dovedea încă neproductiv, abia dacă își dezvoltase o rețea din doi agenți mediocri; restul contactelor sale, vorba lui Gordy Morewood, erau niște gunoieri.

Una din sursele mediocre ale lui Gatsby, AV/ȚEAVĂDEPLUMB, un contrabandist în aur, care opera la granița dintre Uruguay și Brazilia, l-a informat pe Gatsby că se avea bine cu un funcționar de la Ministerul de Externe, care putea face rost de pașapoarte uruguayene. N-ar fi amatoare Stația să cumpere câteva? Am vrut. A obține pașapoarte străine e, de când lumea, un obiectiv al oricărei stații. Da, i-a spus Hunt lui Gatsby, cumpără-i cinci și fă-l pe ȚEAVĂDEPLUMB să-ți dea numele funcționarului care le pune pe piață. Numele l-am primit și era Plutarco Roballo Gómez. Seviciul nostru a căpătat viață.

Mașina lui ȚEAVĂDEPLUMB s-a îmbogățit cu un microfon secret. La întâlnirea următoare, instruit de Gatsby, ȚEAVĂDEPLUMB i-a cerut lui Gómez să repete numărul de serie al fiecărui pașaport în parte.

– Uriarte, ești tânăr, plin de succes și întreprinzător, i-a spus Gómez. Ce-ți veni să-ți pierzi timpul – pe-al tău și pe-al meu – cu chestii birocratice?

– Tarco, i-a răspuns ȚEAVĂDEPLUMB, ar fi mult mai plăcut să mă ajuți. În ce mă privește, încurc cifrele.

– Ești instabil psihic, a zis Gómez.

– Mă paște demența, a bodogănit Uriarte.

S-au tocmit la preț. Au fost înregistrați. Hunt i-a trimis prin poștă un duplicat al acestei înregistrări pe deplin incriminante redactorului șef de la *El Diario de Montevideo*, împreună cu un colet cuprizând cele cinci pașapoarte. *El Diario* le-a publicat pe pagina întâi, iar Gómez a fost nevoit să demisioneze. În cercurile guvernamentale s-a răspândit zvonul că prăbușirea lui Plutarco Roballo Gómez se datora în întregime CIA și eforturilor sale.

– Uneori discreția trebuie să cedeze pasul propagandei, ne-a declarat Hunt. Din cauza lui Gómez, am ajuns de râsul lumii în Montevideo. Acum, localnicii știu cât de periculoși putem fi pentru dușmanii noștri, cât de fideli principiilor pe care le urmăm și destul de afurisiți ca să nu se pună cu noi. Să menținem deci această imagine.

Apoi eu am fost cel norocos. Am primit vești de la GOGOL despre Ambasada sovietică. Varhov se purta insolit. Părăsise Ambasada de cinci ori în răstimp de trei zile la rând, lipsise câte un ceas și revenise de fiecare dată cu o mutră plouată. Am decis că e cazul să arunc o privire mai de aproape. În magazinul în care își făcea cumpărăturile personalul Ambasadei sovietice, aveam plasat un *gunoier*, nimeni altul decât fiul patronului. Mânat de taică-său, studia rusa de mai mulți ani în șir. Când Hyman Bosqueverde m-a informat că tatăl nu-și mai putea permite să-i plătească lecțiile, am aranjat să-i parvină bani lichizi în sume mici, cu care să-și continue școala. Ocazia de-a avea pe cineva la fața locului, în stare să stea de palavre cu sovieticii, era prea bună ca s-o scăpăm. L-am înzestrat pe băiat până și cu un criptonim, o dată ce Hunt ținea până într-atâta la o garnitură completă de desagi. Nu putea decât să facă impresie bună la Cartierul General. Băiatul de prăvălie a devenit AV/BOCANCMILITAR. O glumă în plus printre cei de la Stație. Avea șaisprezece ani.

Acum, că țineam sub observație activitățile lui Varhov, mi-am dat întâlnire cu băiatul la o cafenea, să-l instruiesc. Întrucât va mai avea de furcă cu sursa lui, i-am spus să facă ce-o face să-l atragă într-o conversație pe șoferul lui Varhov (care-și cumpăra Pepsi de la ei), cumva, despre drumurile obișnuite din ultima vreme ale șefului său. Șoferul a adus subiectul în discuție din proprie inițiativă. Cunoștea băiatul nostru vreun apartament de lux prin împrejurimi de închiriat? Excursiile misterioase ale lui Varhov în afara Ambasadei se explicau. Se întâlnise cu agenți imobiliari.

Lui Hunt, știrea i-a mers drept la inimă. S-a uitat prin listele sale și mi-a întins o foaie de hârtie cu douăzeci de nume.

– Ai aici persoane bogate, simpatizanți de-ai noștri, care ar putea dispune chiar de lucrul după care umblă Varhov. Am putea rezolva cu unul dintre

agenții imobiliari vizitați de Varhov, pe care să-l punem în legătură cu unul dintre proprietarii de pe listă.

În urma discuției, am luat hotărârea să-i pasăm treaba lui Gordy Morewood. Nu era agent imobiliar în Montevideo pe care să nu-l cunoască.

Ca de obicei, Gordy a dat rezultate. Am ales un apartament încântător, la parterul unei vile mici pe Calle Feliciano Rodriguez, aflat în proprietatea unui domn bătrân pe nume don Bosco Teótimo Blandenques. Varhov i-a fost prezentat de omul lui Gordy și după ce s-a târguit câinește, a sfârșit prin a obține o chirie mult sub valoarea reală a părții sale de vilă. Firește că don Bosco știa că i se va plăti diferența, așa că a adăugat un dividend corespunzător.

A mai trebuit să obținem permisiunea lui *señor* Blandenques de a instala câteva microfoane. Dar nu o instalație obișnuită; Hunt a pretins o operație „de înaltă audioeficiență".

Don Bosco nu-și făcea nici un fel de griji, ne-a informat el. Nu se temea de Varhov, în caz că sovieticii ar fi descoperit că lucrează pentru noi.

– Îl provoc la duel, a zis don Bosco. Nu m-am mai confruntat într-un duel de mai bine de douăzeci și opt de ani, dar numai pentru că am jurat să cer satisfacție oricărui individ care-și închipuie că-mi poate vorbi necuviincios – și m-am ținut de jurământ minut de minut și zi de zi în toți cei douăzeci și opt de ani care au trecut. Acest legământ, *señores*, îmi asigură echilibrul sufletesc. Sentimentele care-l animau pe Teótimo Blandenques erau cu siguranță subliniate de curba mustății sale albe, în formă de perie. Singura dificultate, a adăugat aproape imediat don Bosco, este echipamentul tehnic. Va fi necesar să găuriți pereții în mai multe locuri. Nu sunt de acord să profanați acești pereți venerabili.

Vila lui don Bosco fusese împărțită cu douăzeci de ani în urmă în două apartamente, ceea ce nu putuse să nu profaneze un număr bun de pereți, dar ochii lui don Bosco sugerau din plin că nu era un subiect care putea fi adus în discuție. Am avut deci de așteptat niște ceasuri și, la vremea cocteilului, nobilul don Bosco a lăsat locul *rentierului*. Howard a obținut permisiunea să-și instaleze echipamentul tehnic. Urma să fim încărcați la preț cu treizeci la sută și să facem reparațiile de rigoare pereților, lemnăriei, fundației sau structurilor cărora li s-a adus vreo atingere prin instalația audio.

– Tâlharul bătrân, a zis Howard, îi va cere probabil lui Gordy Morewood să-l reprezinte în comitetul pentru stabilirea reparațiilor. În seara aceea am fost teribil de deprimat. Deși nu mă împiedica nimic să-i scriu lui Kittredge oricând aș fi vrut, și să pun deoparte filele până la întâi iunie, am realizat că, dacă o scrisoare nu poate fi expediată imediat, nici nu prea avea rost s-o scrii. Pe deasupra, îmi era dor de Kittredge – un dor fizic. Nopți de-a rândul m-am trezit din toiul câte unui vis în care făceam dragoste cu ea. În realitate, nu ne culcasem niciodată și eram șocat de intensitatea carnală a visului.

Mai ceva decât la orice bordel. Am început să mă întreb dacă nu cumva starea mea era alimentată de un amestec pestriț și încărcat de anxietate, legat de Libertad, de Peones și de Chevi. Domnea însă liniștea și puteam spera că nu se vor stârni valuri; totuși neliniștea creștea sporind nesiguranța poverii pe care o aveam de purtat în lungul zilelor de muncă și al nopților de somn chinuit.

32

1 iunie 1958

Dragă Kittredge,

Aș dori să-ți pot spune că o puzderie de evenimente m-au mânat în zbor până la 1 iunie, dar mi-e teamă că nu prea e așa. Tu ești vrăjitoarea-zeiță care face ca Stația noastră să zbârnâie *atâta timp cât îți scriu*. Când n-o mai fac, totul pare încremenit.

Desigur, tot s-a mai întâmplat câte ceva luna asta. Vicepreședintele Nixon a făcut o haltă la Montevideo, în drum spre serbarea lui câmpenească prin America de Sud, și Hunt l-a luat într-un tur prin sediul Ambasadei, sfârșind acoperirea noastră aproape complet, prespun, cu un repertoriu scandalos de schițe făcute fiecăruia dintre noi în fața domnului și a doamnei Nixon, cam așa:

– Acesta este Sherman Porringer, care vă poate spune orice doriți să știți, domnule Vicepreședinte, despre sindicatele din Uruguay și despre cum îi ajutăm noi să se descotorosească de stângiștii lor.

Porringer, fie binecuvântat, era așa de încurcat, încât a nechezat ca un catâr din Oklahoma.

– Există și un curent de spirit democrat autentic în rândul acestor sindicate? a întrebat Nixon.

– N-aș zice că nu, a răspuns Porringer. (De trei ori pe săptămână îi tot ascultăm filipicele la adresa liderilor locali: „Proști și ticăloși, secături uruguayene"). La care Hunt îi zice de față cu Vicepreședintele Nixon:

– Bun, și dacă nu spui nu, nu înseamnă că spui da?

– Există ceva spirit democratic autentic, izbutește să mormăie Porringer.

E momentul ales de Hunt să dea drumul porumbelului, de față cu noi toți, și nu după ce i-a condus pe domnul și pe doamna Nixon în biroul lui. Nu știu dacă sunt de vină emoțiile, sau bravura, ori și-a făcut socoteala că ne va impresiona la grămadă, în orice caz, în calitatea lui de șef de Stație, este îndreptățit la această arie-solo de două minute, înainte de a-i restitui pe oaspeții noștri ambasadorului.

– Domnule Vicepreședinte, zice Hunt, doresc să evoc cu acest prilej un incident cu totul minor din viața dumneavoastră atât de activă, dar îmi vine în minte o seară când soția mea, Dorothy, și cu mine, făcând un popas la restaurantul Harvey, pentru a lua cina după teatru, am avut marea șansă de-a sta la o masă în apropierea dumneavoastră și a doamnei Nixon. Îngăduiți-mi să spun că, mânat de un imbold, am venit la masa dumneavoastră și m-am pre-

zentat. Ați fost foarte amabili și ne-ați invitat, pe Dorothy și pe mine, să luăm loc la masa dumneavoastră.

– Howard Hunt, țin minte foarte bine acea întâmplare, a spus Vicepreședintele.

Kittredge, nu aveam deloc impresia că-și amintea. Nixon are o voce profundă, care te duce cu gândul la o mașină de găurit, o unealtă valoroasă bine unsă, lubrifiantul îl ajută să treacă prin multe momente stânjenitoare. Viața unui politician trebuie să mișune de amintiri incomplete, nu crezi? Întâlnește atâta lume. În orice caz, vocea lui devenise la fel de onctuoasă ca a unui crainic de radio englez, anunțând: „Și acum, Majestatea sa trece prin mulțimea care o așteaptă", dar din ochi i-a trimis un semnal rapid soției sale, Pat, și ea, iute ca un șfichi, a turuit: „Da, Dick, a fost acum patru ani, în seara când ai luat cuvântul la Societatea Foștilor Agenți FBI".

– Într-adevăr, a zis Dick, o echipă de nădejde, SFAF, nu s-au lăsat rugați și au pus o mulțime de întrebări.

– Ha, ha, a făcut Hunt.

– S-a discutat despre cazul Hiss, a spus Pat Nixon.

– Rețin, a zis Vicepreședintele, că m-ai felicitat pentru ceea ce dumneata numeai „urmărirea neobosită" a lui Alger Hiss, iar eu ți-am mulțumit. În această chestiune persista încă o mare *división de opiniones*, dacă spaniola mea sună acceptabil.

– Firește, s-a grăbit Hunt. Părea că e cât pe ce să se ridice în vârful picioarelor, atât era de emoționat.

– Îmi amintesc, a urmat el, că am avut o discuție de o jumătate de oră, deosebit de plăcută, asupra scenei politice externe și interne. Memoria dumneavoastră, domnule, este superbă.

– O întâlnire foarte agreabilă, a încheiat Nixon și și-a schimbat centrul de greutate pe scaun, un semnal limpede pentru Hunt, care l-a și tras după sine în salonul de jos spre biroul ambasadorului. Tare aș fi vrut să-l vezi și tu pe Vicepreședinte. Nixon e în aparență un ins obișnuit, dar în realitate nu este. Trebuie să fie un om care și-a transformat întreaga ființă într-un instrument al voinței sale, la fel ca Hugh Montague. Poți însă concepe doi oameni mai deosebiți?

Și iată-l pe Hunt că se întoarce și spune:

– Trupă, tocmai l-ați întâlnit pe viitorul Președinte al Statelor Unite.

Mă întreb dacă Hunt are în vedere să-și dea demisia din Agenție și să se dedice campaniei lui Nixon din 1960. În ultima vreme îl văd tot mai nemulțumit, iar cauza acestei insatisfacții este noul nostru ambasador, un exemplar bine îmbrăcat, pe nume Robert Woodward, de care Hunt ni se plângea chiar mai înainte ce Woodward să-și facă apariția la Ambasadă.

– O altă nulitate, așa ni l-a prezentat Howard de la bun început. Acreditările sale ca ambasador se reduc la o misiune în Costa Rica.

Woodward nu-i însă deloc o prezență nulă. Ține de o tabără din cadrul Departamentului de Stat situată pe o poziție net opusă Agenției, și una din primele întrebări puse lui Hunt a fost:

– Ce nelegiuire coaceți?

Iar eu i-am replicat, ne-a informat Hunt: „Mandatul meu nu se extinde și la răsturnarea unui guvern prieten, domnule." La care Woodward i-a ținut o predică pe care Hunt n-o va uita mulți ani de acum înainte.

– „Domnule Hunt, recunoaște, te rog", îl imită în continuare Howard, „că această țară a Uruguayului, deși mică, reprezintă democrația cea mai temeinică existentă în America de Sud. Puține națiuni pot pretinde că sunt la fel de bine conduse, atât de curate în privința corupției și capabile să ofere un model și pentru alte națiuni mici, mai puțin norocoase. Uruguayul este Elveția Americii de Sud." Howard repetă toate astea pentru Gatsby și Kearns, Porringer, Waterston și pentru mine însumi, apoi reia: *Curată în privința corupției!* Păi, escrocii din Adunarea Legislativă acestui stat al bunăstării au dreptul să-și cumpere în fiecare an o mașină străină *fără să plătească vamă.* Cât le iese din asta atunci când o revând? Zece mii de foițe?

Are dreptate, firește. Uruguayul e corupt. Stânga fură, dreapta fură și ea. Don Jaime Saavedra Carbajal, de exemplu, nu se dă în lături să treacă mii de capete de vite peste fluviul Jaguar în Brazilia, evitând taxele vamale. Într-un cuvânt, face contrabandă. Grănicerii sunt cu siguranță cumpărați. Howard însă nu-l dezaprobă. Susține că asta-i aduce aminte de felul cum au fost clădite primele mari averi în Texas. Nu văd cum un fapt ca acesta îți poate abate judecata, dar azi nu-i o zi potrivită pentru o dispută cu Howard. Problema reală este că Stația noastră nu mai comunică cu cei de la Departamentul de Stat. Deși nu ne-am prea amestecat niciodată cu personalul Externelor, ne-am putut satisface vanitatea de a intra în oricare din birourile Ambasadei, băieții de-acolo, fie că au treizeci sau șaizeci de ani, ne-au fost de-a dreptul ostili din cauza primirii călduroase pe care ne-o făceau doamnele Departamentului.

Acum am devenit noi șleahta de mexicani. Cei din personalul Departamentului de Stat au început să se poarte cu dulce ipocrizie și mult prea amical, de parcă ne-ar fi superiori în plan social, dar n-ar vrea s-o știm și noi, și ce să vezi, mexicanii le încalcă domeniile. Acum două săptămâni, lui Hunt i s-a adus la cunoștință că Woodward și noul său adjunct vor prelua toate atribuțiile relațiilor externe; Hunt putea așadar să beneficieze de serile de odihnă meritată și să se bucure de ea în sânul familiei. Nu-i nevoie s-o mai spun, aceasta ne scoate din circuitul extern al Ambasadei, căci un surghiun monden, oricât de bine venit – voi putea pune și eu mâna pe câte-o carte –, rămâne o frustrare, chiar și atunci când lucrul de care ai fost privat nu-ți ține nici de cald, nici de rece. În sinea lui, Hunt este, firește, livid de supărare.

Nota finală. De fapt, se întâmplă mai multe lucruri decât îmi place mie să recunosc. Cam în ultima lună am izbutit să aranjăm un cuibușor de nebunii pentru Jenia Masarov și Gheorghi Varhov, o operațiune care – cum ar putea fi altfel? – a presupus numeroase etape. Dincolo de faptul că a trebuit să instalăm capcana cu momeala, a mai fost nevoie să aducem niște tehnicieni de la Washington pentru a pune la punct aparatura de ascultare și pentru a verifica microfoanele; cel mai bun dintre ele a fost instalat nici mai mult, nici mai puțin decât într-un element decorativ în relief, la unul din stâlpii patului cu baldachin.

Sunt nevoit să admit că noi, cei de la Stație, dăm uneori dovadă de o anume putere de anticipație bolnăvicioasă. În zece zile vom ști dacă dă sau nu re-

zultate. Te-aș putea înștiința mai devreme, dar voi ține seamă de rigorile impuse de tine, luându-le de bune. De aceea, data de 1 iulie poate fi considerată un termen destul de apropiat.

Al tău,
Harry

33

1 iulie 1958

Dragă Kittredge,

Am descoperit că Jenia și Gheorghi trăiesc o adevărată pasiune. Sunt uimit eu însumi de cât de rău îmi pare pentru Briska și, crede-mă, dar nevastă-sa vorbește deseori despre el. Îți vine să exclami: „Bietul Varhov!", o dată ce-i obligat să audă tot timpul pălăvrăgindu-se despre bărbatul pe care în realitate îl pradă de bunul lui – Jenia devine foarte volubilă când vine vorba de sentimentul păcatului. Firește, Porringer n-ar pierde ocazia să sublinieze: „Nici o femeie n-a pățit nimic dintr-o coțăială bună!", o informație care te înviorează, nu?, și zău așa că bine ar fi să fie adevărat.

Între timp am primit misiunea de-a supraveghea AV/GAURĂDEȘOBOLANI, numele demitizant acordat de Hunt operațiunii de tras cu urechea la gaura cheii. Habar n-am dacă am de-a face cu o comedie sau cu o monstruozitate. Pot fi oare oamenii considerați răspunzători pentru ce spun în timpul actului?

Mecanismele își au ciudățeniile lor. Măcar că aparatura de ascultare se recomandă drept cea mai bună metodă testată de interceptare și reușim să recepționăm convorbirile din camera de zi, din bucătărie, din sufragerie și din dormitor, apar totuși unele goluri ori de câte ori Jenia ori Gheorghi spală o farfurie sau, mai rău, arcurile patului le acoperă conversația. Finlandezii-irlandezi dau pe acolo după fiecare vizită să ridice benzile cu înregistrări, dintr-un dormitor închiriat de noi la etajul superior, după care se întorc la mesele lor din cadrul serviciului nostru, unde își pierd ore de-a rândul cu traducerea materialului. Urmez eu, încercând să-l pun cât de cât într-o bună limbă engleză, fără a lăsa deoparte informația semnificativă. Deoarece Pilulele Amare primesc și ele la Washington transcrierea brută în limba rusă, doar cu o zi întârziere, și pot decide și singuri ce-i valoros cu adevărat și ce nu, încep să mă întreb ce nevoie mai e și de mine. Îi împărtășesc lui Hunt acest gând, iar el mă asigură că-i caut nod în papură cu micile mele necazuri.

– Vezi-ți de producția ta, îmi zice el. Am bănuiala că trimite copii după marfa mea la vreo doi *șefi* de-ai lui din Divizia Occidentală.

Ce-i mai rău e că ne alegem cu foarte puțin. Varhov se duce la cuibul dragostei lor să-și uite de treburile de la slujbă, iar Jenia se întâlnește cu el pentru că se simte „acaparată de obsesia exoticului", despre care auzim tot timpul. Așa cum rezultă din înregistrările noastre, Varhov e o natură și mai primitivă decât ne așteptam – s-ar părea că descinde dintr-o familie de iobagi din tată-n fiu, iar tatăl lui a reușit să ajungă mașinist la căile ferate, cu alte cuvinte, mecanic de locomotivă, în timp ce el, Gheorghi, s-a distins în timpul războiului

ca tânăr comisar de pluton nu prea școlit, a supraviețuit Stalingradului și GRU l-a folosit, ca om de șoc sau călău, în înaintarea Armatei Roșii spre Berlin. E un măcelar, după descrierea colorată a Jeniei – a tăiat „ în carne vie" și a rupt „oase, iar acum te pui bine cu mine". Vorbește ursuz cu el și se plânge că ea însăși nu-i în stare să se domine.

– Am citit cărți despre decăderea unor femei, dar cărțile nu reușesc să te avertizeze îndeajuns. Nu Flaubert. Nici măcar Tolstoi. Poate, Cehov. Întrucâtva, nu mult. Insuficient. Dostoievski e cel mai rău. Nu înțelege nimic din suferința femeilor căzute în mlaștina cultului diavolesc al cărnii.

– Cine-i diavol? protestează Gheorghi. Sunt un bărbat pus într-o situație imposibilă. Iar pe soțul tău îl stimez profund pentru înțelepciunea lui.

– Nu chiar în măsura în care-mi prețuiești comoara de cârlionți, știi tu. Îți place de ce dai cu nasul? Brișka se dă-n vânt. Tu, nu. Prea ești speriat. Un zdrahon speriat. Inima păcatului e-n cârlionții ăia.

Scuzele mele, Kittredge, dar, după traducerea făcută de finlandezii-irlandezi, încerc și eu cât mă țin băierile să pun engleza la locul ei ca să poți avea o imagine de cum sună de fapt ce-și spun unul altuia Jenia și Gheorghi. Traducerea de mai sus a ajuns la mine ca „turpitudini despre părul urât mirositor de pe perineu". Să nu la ceri rușilor o paletă delicată.

Jenia îi reproșează lui Varhov, și nu o dată, că-i *niet kulturnîi*. M-am familiarizat cu această sintagmă via Masarov, dar Gohogon, un alt finlandez-irlandez, mă asigură că rușii consideră expresia drept o insultă foarte eficace și se aplică fie că ești civilizat, fie că nu. Jenia Arkadieva se simte atât de înjosită tocmai pentru că a făcut o pasiune pentru un *niet kulturnîi* – Varhov.

– Am avut cinci mătuși, toate doamne, au murit. Ar fi leșinat numai văzându-te.

Reacțiile lui la asemenea considerații ar trebui inserate în transcrieri după cum urmează: Varhov... (mormăieli).

Curiozitatea mea a mers până acolo, încât am obținut permisiunea lui Gohogon să ascult banda primară. Ascultând-o, mi se dezvăluie un alt element. Cuvintele Jeniei pot fi cât de brutale, dar vocea ei e blândă, melodioasă, îmbietoare. Răspunsul lui grohăit exprimă fericirea cea mai deplină, cam ca un hipopotam care sforăie de plăcere bălăcindu-se în nămol.

– *Harașo*, îi răspunde Gheorghi, un cuvânt care seamănă bine cu un grohăit mai ales atunci când e rostit cu o voce răgușită. Ca pronunție, „Horrorshow[1]" este echivalentul cel mai apropiat în engleză. De fapt, *harașo* înseamnă de acord – pur și simplu, de acord.

– Îmi dezonorez familia, zice Jenia.

– *Harașo*.

– Ești un câine.

– *Harașo*.

– Ești un porc.

– *Harașo*.

---

[1] Aprox. „spectacol al ororii" (am păstrat expresia în engleză pentru a pune în evidență jocul de cuvinte) (n.tr.).

– Un nesătul.

– *Harașo, harașo.*

Încep să mă gândesc la Peones. Să fie vorba de un principiu? Oare brutele asta caută? Să fie biciuite? Și există oare o justiție ascunsă, care-și are propriul cântar?

– Hai, mai spune-mi, face el. Mă aflu aici să te-ascult.

– Ești nedemn.

– De acord.

– Nedemn de soțul meu.

– Se înțelege.

– Mă revolți.

– Nu, zice Varhov.

– Nu, nu mă revolți. Vino aici. Mi-e dor de tine.

Gemete, gâfâieli, scârțâit de arcuri. Urlete pasionate la sfârșit. (Da, ascult înregistrările primare.) Nu poți distinge cine vorbește.

– Hai, scoate-mi sufletul. Tu ești libertatea mea, căcăreaza mea, strigă Jenia Arkadieva, da, vocea e a ei, și chiar ascultând banda o întrezăresc cu ochii minții întinzând mâna din puțul aflat în centrul propriei ființe spre acel loc din univers unde poate că există altceva decât o gaură. Nu știu dacă să mă consider mișcat sau îngrozit. Ascultând banda, pot simți greața dulce a dorinței ei și mă minunez dacă nu cumva am atins un nerv nefiresc al ființei mele.

Hunt dă din când în când pe la masa mea, îndemnându-mă să plivesc dulcile zburdălnicii.

– Redu-le la materialul amuzant. Vreau să-l ating pe Boris la lingurică. Nimic din gunoiul cu „vai, cât de minunat este soțul meu". Fir-ar să fie, Harry, perversitatea omenească fiind ce e și cum e, un bărbat își poate ierta nevasta care vorbește întruna despre el când e cu celălalt. Așa încât umblă și scoate-mi marfa grasă în care-i zice pe șleau. Pasajele alea grozave. Să-i smulgem inima bietului de Brișka, kaghebistul neînțeles de semeni – ticălosul ăla de ucigaș în masă.

Mă pun deci pe redactat. Produsul e înfricoșător. Un alt exemplu, să zicem, pentru validitatea teoriei emise de K. Gardiner Montague despre A și O. Dacă mi-aș îngădui-o, m-aș trezi într-un vârtej de sentimente tulburi despre ce fac acum, dar Alpha învinge. Alpha este acela care se umflă și freamătă făcând o treabă pe cinste dintr-un material îndărătnic, chiar dezgustător. Nu însă în întregime dezgustător. Kittredge, cinstit vorbind, vocea adâncă a Jeniei nu mă lasă cu totul de lemn. Îți poți imagina despre mine admițând una ca asta și în fața altcuiva decât tine? Ba încă, bunul nostru reverend Hubbard e obligat să se spovedească, mărturisind că până și mormăielile lui Varhov, dacă le asculți un timp destul de îndelungat, ating o coardă omenească: duioșia în toiul poftei animalice, regretul din inimă pentru toate insultele lui brutale. Ei bine, am să ți-o spun și pe asta, tipu' ajunge să urle: „Târfă, scroafă și spurcăciune", ceea ce-i incredibil și îngrozitor din partea lui, dar stârnește un ecou extatic în ea. Și iarăși, dacă mi-aș îngădui-o, m-aș simți micșorat de forța senzualității lor. Am însă de partea mea propriul Alpha, un soldat destoinic și hotărât, și el este acela care conduce această operație. Ajungi să te plictisești tot culegând „pasajele alea grozave" de prin transcrieri. Cu ajutorul lui Gohogon,

găsesc porțiunile corespunzătoare de pe bandă și le pun cap la cap. Apoi la ascult ca pe-o muzică. Desigur, tăieturile nu se îmbină perfect, nu întotdeauna. De aceea, sunt nevoit să parcurg benzile originale de la un capăt la altul, încercând să dau de alte momente cu elemente sonore rusești, pentru tranziție. Cum nu cunosc limba, alegerile mele nu se potrivesc întotdeauna cuvânt cu cuvânt, dar eliziune după eliziune și fărâmă ciugulită cu fărâmă, reușesc să strâng laolaltă o transpunere plauzibilă, chiar copleșitoare pe banda adusă la o formă finală a ceea ce căuta Hunt. Deși se plânge zilnic că durează prea mult, e totuși destul de generos – dragul de Howard cel cu gura-pungă – și în final își exprimă aprecierea pentru treaba cea bună pe care am dus-o la capăt. Și-mi face plăcere. În miezul adânc al lui Omega, încarcerat fără speranță, o subparticulă a sufletului meu îl bocește pe Briska, dar cel care a câștigat bătălia zilei e Alpha. De fapt, a săptămânii. Mă consider un soi de redactor de sunet, sau un redactor-șef și/sau director al unui post de radio. Am creat o operă sonoră interesantă, ți-o jur, și, confruntate cu ponderea unei munci dure bine executate, remușcările n-au mai multă vigoare decât firele de iarbă în fața tăvălugului. Sau așa ți se pare cât timp o faci.

Firește, se ridică întrebarea: la ce bun produsul finit. Îl putem înnebuni pe Boris Masarov – și Hunt, fapt previzibil, se declară pentru fără rezerve. Îi trimitem banda și, indiferent ce urmează, putem conta pe un profit considerabil. Dacă se decide să înghită gălușca, știm cel puțin că el și Varhov vor fi obligați să se descurce între ei. Cel mai probabil, Masarov va încerca să-l expedieze pe Varhov la Moscova sau își va cere rechemarea. Pierdere de timp pentru echipa sovietică.

Desigur, rămâne o posibilitate mai amplă, aceea de a-l șantaja pe Varhov să lucreze pentru noi. Idem, Masarov. Dar îi va demoraliza oare această bandă până acolo încât să se gândească la dezertare? Hunt combate ideea cu bunsimț, argumentând că în acest caz e probabil ca Boris să vadă în noi un dușman și mai mare. Hjalmar Omaley de la Divizia pentru Rusia Sovietică, care a zburat încoace din nou, firește că este întru totul pentru exploatarea situației în vederea unei dezertări. Pilulele Amare sunt și ele cuplate total la idee. Disputa dintre Omaley și Hunt continuă, iar ciocnirea lor trebuie să reflecte ceva din scena care se petrece la Cartierul General între Divizia pentru Emisfera Occidentală *cum* Secretariatul, pe de-o parte, și Divizia pentru Rusia Sovietică, pe de alta. N-am de gând să consum paginile acestei scrisori înșirând liste de confruntări, scenarii, lacune și, via Omaley, acuzații paranoide. Hjalmar se vede cu Nancy Waterston seară de seară, iar Hunt nu mai știe dacă se poate bizui pe ea. *Un tour de drôle*[1].

În toiul întregii harababuri, sosește o cablogramă, care, descifrată, sună așa: Pentru: AV/FERMIERUL. De la: KU/VAMPIRUL. 1. COMPLIMENTE PENTRU GAURĂDE ȘOBOLANI. OPDEMO SPLENDID. FELICITĂRI.

Opdemo, Kittredge, e totuna cu *opțiunile de demolare*, mai pe înțeles: distruge-l pe oponènt.

Hunt era în al nouălea cer.

---

[1] În original, în limba franceză (o farsă) (n.tr.).

– E prima recunoaștere din partea lui băiatu', de la cina la care m-a invitat acum doi ani. Și-a dres glasul. Gândindu-ne mai bine, Harry, tu-l cunoști pe om. Ce urmărește Harlot? Vrea cumva să se bage pe fir?

– Nu te-ar fi abordat direct niciodată dacă ar fi vrut să preia acțiunea, mă aventurez eu. E uluitor, Kittredge, cum devine omul expert. Eu, care nu l-am înțeles o clipă pe Hugh, îl descifrez pentru alții.

– Ei bine, ce zice? s-a interesat Hunt.

– Te felicită sincer, cred. În definitiv e o operație delicată.

– Pe toți dracii dacă nu-i așa, exclamă Hunt. Nu prea mă crede când e vorba de Hugh Montague, dar, pe de altă parte, îi spun exact ce-și dorește să audă. Așa încât *tinde* să mă creadă. Apoi scutură energic din cap: trebuie să fie și altceva cu telegrama asta.

– De ce nu-l suni? l-am întrebat.

A oftat. Cred că nu-i prea venea la socoteală.

– Înseamnă să folosesc telefonul roșu, a zis în cele din urmă.

L-am lăsat pe Howard în biroul lui. Peste cincisprezece minute, eram rechemat de urgență. Iradia tot.

– Montague nu-i chiar atât de rău când vrea să fie amabil. Ține să vorbească acum cu tine. Ține să te felicite și pe tine.

Când am intrat în oficiul cu telefonul special, însă, și contează pe ce-ți spun, Howard încă nu-și găsise starea în biroul lui. De aceea n-am îndrăznit să trag ușa. Preaiubitul tău soț m-a întâmpinat cu glasul lui ca din fundul unui tunel:

– Hai, declară în gura mare cât de bucuros ești că-mi place treaba.

– Da, domnule, am zis, mă bucur că vă place.

– În regulă, a spus Hugh, și acum ajunge. Telegrama am trimis-o ca să pot pune mâna pe tine la telefonul special. Nu mă prăpădesc după GAURĂ-DEȘOBOLANI, nu promite mare lucru. Masarov și Varhov sunt tipi tari. Nu vor dezerta niciodată. Oricum, nu-i terenul meu de joacă, nu mă privește. Te sun să te-ntreb ceva: Cum ți-ar plăcea să fii transferat în Israel?

– Doar nu vorbești serios?! Nu cumva mă duci?

– Ia-o mai încet. Reprezentația de acolo o conduce în mare măsură Angleton. Ca reprezentant al meu, vei lucra la nivel înalt. Am și eu niște legături pe la ei. Nu chiar toată suflarea din Mossad e îndrăgostită de Mama. Vreo doi israelieni înclină mai degrabă să lucreze cu mine.

– Ar fi bine, cred eu, să mă mai gândesc.

– Chiar că ai face bine. Partea pozitivă e că, în jocul Informațiilor, Mossadul dispune de curate diamante.

– Da, domnule.

– Te vei întoarce de acolo un maestru sau la pământ.

– La pământ?

– Făcut fărâme. O pauză. Cum eu nu scoteam un cuvânt, a continuat el: Nu se discută, e fieful lui Angleton. Atâta timp cât sunt în joc interesele lui Jesus. A pronunțat numele cam așa: Hei-suuz, James *Jesus* Angleton.

– Atunci de ce-mi propui asta? Din nefericire, am fost obligat să întreb în șoaptă, de teamă că m-ar putea auzi Howard.

– Pentru că s-ar putea să supraviețuiești. *Jesus* nu are chiar toate cărțile în mână. Am și eu câteva.

– Am timp de gândire?

– Gândește-te. Ești la o răscruce. Reflectează.

– Cum luăm legătura?

– Sună-l pe Rosen. E pe post de Vineri, iar eu sunt Robinson Crusoe. Telefonează-i la TSS-terțiar, pe unul din canalele voastre obișnuite. Stai la o șuetă, ca între prieteni, chestii nevinovate. Dacă te-ai hotărât pentru, spune la un moment dat: „Cât mi-e de dor de Maine acum că mă aflu la Montevideo". De rest, am eu grijă.

– Și dacă decizia e negativă?

– Atunci, băiete, lasă deoparte fraza-cod. Rosen n-are ce-mi raporta.

– Da, domnule.

– Ai două zile să te decizi.

A închis înainte să-l pot întreba ceva despre tine, dragă Kittredge. Nu că mi-ar fi și spus.

Nu voi încerca să-ți descriu următoarele patruzeci și opt de ore. Mă simțeam exaltat; și eram pradă terorii. Reputația lui Angleton e tot atât de teribilă ca și a soțului tău, dar, la urma urmei, oamenii Agenției le fac onoarea de a vorbi despre ei doi ca despre niște legende, fără să le cunoască măcar isprăvile.

În următoarele două zile, două au fost lucrurile pe care le-am aflat despre mine. Dragă Doamnă: m-am scufundat în adâncul lașității mele și am tras pe nări miasmele ei vătămătoare; am escaladat cele mai înalte piscuri ale ambiției mele, neîntrezărite până acum. M-am gândit până și la clipele acelea când am jucat polo. Am sfârșit prin a-i telefona lui Arnie Rosen la Seviciul Tehnic, de la un telefon al Stației, hotărât să-i vorbesc de dorul meu de Maine.

Dar în clipa când am abordat chestiunea, mi-a tăiat-o scurt:

– Scoate-ți din cap orice concediu, a zis. Cererea ta de permisie a fost amânată.

– Poftim?

– Da.

– De ce?

– Hm-hm-hm, a zis el.

– Asta nu suport, am spus. Dă-i drumul la ceva cu cap și coadă.

– Maică-ta. Maică-ta se opune să te repezi până la Maine.

– Mama mea? Vrei să spui Jessica?

– Da.

– Nu are cum.

– Ei bine, totuși ea e motivul, deși nu ea a luat hotărârea.

– Cine a luat-o?

– Să zicem că tatăl tău. Pauză. Da. E o paradigmă. O altă pauză. Iar gazda ta îți trimite cele mai sincere regrete că nu-ți poate expedia biletul de avion.

O clipă am crezut că pricep ce se întâmplă, apoi m-am îndoit.

– Arnie, mai dă-mi un indiciu. Parcă puneam bazele unor favoruri de mai târziu.

A jucat generos.

– Ei bine, a zis, și a rostit cuvântul *bine* de parcă ar fi deschis o ușă, mie, de exemplu, nu mi s-ar permite pentru nimic în lume să calc prin pădurile de-acolo.

– De ce?

– În Maine, lumea e prea antisemită.

Era suficient. Aveam toate motivele să cred că voi găsi răspunsul.

– Da, și Kittredge? am întrebat. Lucrați din nou împreună?

– Păi, aș vrea eu, dar e plecată departe.

– Cât de departe?

– Zi Australia și vei greși. La fel Polonia. Aș vrea să-ți spun unde.

A închis.

Peste vreo două zile, sosea o cutie de havane Churchill prin valiza diplomatică. În cutie, o carte de vizită, cu scrisul mărunt și impecabil al lui Harlot: „Nașul tău rătăcitor". Între timp, rezolvasem problema. Așa cum Hugh se cheamă că-i Harlot pentru câțiva, la fel și Angleton este „Mama", și nu pentru puțini. Dar el nu are nimic în comun cu mama *mea*, Jessica Silverfield Hubbard. Indubitabil, Rosen îmi atrăgea atenția să nu uit că sunt o optime evreu. Acum, ce se putea spune despre tatăl meu? *E o paradigmă!* Trebuia deci să se refere la politica Companiei. Păi, firește. Doar nu aveau să trimită un ofițer operativ evreu în Israel! Conflict de interese. N-aveam cea mai mică idee dacă decizia aparținea Agenției sau se luase la cererea Mossadului, sau consemna rezultatul unei înțelegeri. În orice caz, Kittredge, Harlot al tău cel fără pereche uitase că o părticică din mine era evreiască, până când cei de la Personal, apără-i, Doamne!, probabil că i-au reamintit-o. Trebuie să-ți mărturisesc, Kittredge, că timp de vreo două zile am trăit sentimentul curios al originii mele evreiești.

Pe de altă parte, fiind băgat până-n gât în GAURADEȘOBOLANI, nu-mi prea vine să cred că mă aflu, de fapt, în Uruguay. Știi, am o teleologie personală. Încă mai cred că nașterea mea are un rost și că mă îndrept spre un anume sfârșit, chiar dacă nu-l întrevăd și nici nu-l pot numi. Cele patruzeci și opt de ore petrecute în fabrica de scenarii a minții mele m-au adus la concluzia că se cuvenea să accept o misiune și dubioasă, și strivitoare – într-un fel –, o dată ce eram sortit să plec în Israel. Apoi, brusc, am descoperit că nici vorbă de destin. Dat deoparte, din motive tehnice. Faptul mi-a oferit așadar o teribilă detașare față de GAURADEȘOBOLANI. Și s-ar prea putea, Kittredge, să fie chiar așa. GAURADEȘOBOLANI pare în pericol de descompunere chiar în timp ce lucrăm la ea.

Vezi tu, Pilulele Amare au câștigat. Decizia lor a prevalat: din chestia asta, va trebui să ieșim în față cu un dezertor, și toți au optat pentru Varhov. A-l aborda pe Masarov, fiara bătrână, ar fi pur și simplu prea dificil, prea exagerat. Astfel că noi, cei de la Stație, am discutat cum să procedăm cu Gheorghi. Porringer susține să-i atașăm o coadă la mașina lui Varhov, aia cu șofer, apelând la grupul de taximetriști AV/EMARIA. Mai devreme sau mai târziu, Varhov se va opri să ia masa de prânz la o cafenea, moment în care Omaley și Gohogon, cu Porringer sau cu mine ca întăriri, chemați prin radio de AV/EMARIA, ar urma să ne îndreptăm spre Varhov, să-i înmânăm înregistrarea și un număr de telefon, îndemnându-l să *asculte singur banda*. Am-putea-fi-

prieteni, nu?, iată tema acestei scene de carnaval pe roți. Lui Hjalmar însă îi displace o asemenea agățare la vedere, iar Divizia pentru Rusia Sovietică îl sprijină. Întâlnirile, argumentează ea, trebuie reduse la minimum. I-am putea firește, trimite banda prin poștă la Ambasada sovietică, dar cum vom ști că a primit-o?

Le sugerez să ne folosim de cheia noastră de la vilă, lăsând înregistrarea în cuibușorul de nebunii al lui Varhov. Dacă a schimbat încuietorile, am putea lua cu noi un lăcătuș. Dezavantaj: lăcătușul poate atrage atenția vecinilor. Dacă va fi așa, operația noastră – s-a terminat cu ea.

Desigur, o dată ce am lăsat înregistrarea, s-a isprăvit și cu cuibușorul de nebunii. Le propun să-l trimitem cu cheile pe AV/ALANȘA-1 (liderul pictorilor noștri de sloganuri, un puștan demn de toată încrederea). Se poate face într-un interval în care știm, via GOGOL, că mașina lui e parcată pe o stradă din dosul Ambasadei sovietice. AV/ALANȘA-1 nu va avea altceva de făcut decât să încerce lacătul. Indiferent dacă cheile se potrivesc sau nu, el va trebui să plece imediat. Vom ști astfel dacă putem sau nu deschide.

Prima etapă. Ideea mea este pusă în practică într-o după-amiază de vineri, și aflăm că broasca n-a fost schimbată. Mutarea o vom face după weekend. Am descoperit până acum că, indiferent de câte ori se folosește de vila de pe Calle Feliciano Rodriguez, în cursul săptămânii, Varhov își dă întotdeauna întâlnire lunea, în pauza de prânz (pentru că, așa cum am aflat din înregistrări, sâmbetele și duminicile și le petrece cu nevasta și e sătul de ea!). Luăm deci hotărârea să lăsăm bobina împreună cu un magnetofon chiar pe masa din vestibulul de la intrare. Un bilet alăturat va sugera unde și când ne vom întâlni. Tot ce are de făcut este să lase în locul biletului nostru o bucată albă de hârtie, pusă la dispoziție tot de către noi. Toate acestea le formulăm într-o limbă rusă fără greș, mulțumită lui Hjalmar. Mai rămâne însă ceva. Primul care calcă pragul *cuibușorului de nebunii* de pe strada Feliciano Rodríguez (așa cum am ajuns să numim, cu un curios amestec de superioritate și confuzie, teatrul nostru de operațiuni cel buclucaș) este întotdeauna Gheorghi, cu jumătate de oră mai devreme decât Jenia. Pentru a evita eventualitatea ca șoferul s-o zărească venind retrimite limuzina, fără excepție, înapoi, la Ambasadă. Pe urmă sosește Jenia cu un taxi și oprește la o distanță de un corp de case. Se îndreaptă spre ușă. Gheorghi, dat fiind avansul său de o jumătate de oră, e gata-dezbrăcat și flămând ca un urs rusesc, iar ea tărăgănează lucrurile. Uneori îl pune să se îmbrace la loc.

– Trebuie să pornim de la egal la egal.

Fascinant, dar pentru noi esențial este faptul că avem acea jumătate de oră predictibilă, de dinaintea întâlnirii, când e singur.

În dimineața zilei de luni, așadar, cadoul din partea Companiei noastre se răsfață pe masa din vestibul, și Gatsby, a cărui mutră pare cea mai puțin cunoscută rușilor noștri, așteaptă într-un taxi la o jumătate de cvartal mai încolo, în misiune de supraveghere. Peste un sfert de oră, punctual, Gheorghi intră în Casa cu dragoste. După zece minute, a și ieșit. Transpiră vizibil. Măsoară strada cu pasul, încoace și încolo. Preumblările lui devin progresiv tot mai ample, până când ajunge în dreptul lui Gatsby, care așteaptă încă în taxiul parcat. Oh, Doamne, Gheorghi îl recunoaște pe Jay. Se oprește pe trotuar, îl salută, își duce

degetul mare la nas, face mâna pumn – și pumnul lui e cât un ciocan de crochet, îl repede în capota motorului de la taxi, lăsând o adâncitură vizibilă în tablă; apoi, zărind-o pe Jenia, grăbește pasul ieșindu-i în întâmpinare, după care intră amândoi în casă. Gatsby, leoarcă de transpirație, rămâne în taxi și vrea nu vrea se ciorovăiește cu șoferul asupra sumei necesare reparației nenorocitei ăleia de capote îndoite. Peste jumătate de oră, Jenia, zăpăcită, și Gheorghi părăsesc casa și cheamă un taxi. Când Gatsby încearcă să-i urmeze la distanța permisă de regulament, Gheorghi, la un stop pe roșu, face marșarier, ajunge lângă taxiul lui Gatsby, coboară și mai trântește o adâncitură de cealaltă parte a capotei, apoi sare în mașina lui. Realizând că discreția nu mai are sens, Varhov o lasă pe Jenia pe Rambla la o clădire de blocul ei turn, și face drum-întors la Ambasadă, unde-l plătește pe șofer și-i arată pumnul lui Jay Gatsby chiar în clipa când acesta o șterge.

Rămâne riscul ca Varhov să anunțe Poliția că apartamentul i-a fost violat, dar asta va lua timp. Îndată ce Jay ne-a sunat, sunt trimis în grabă împreună cu Gohogon să vedem ce i-au făcut proprietății lui don Bosco. E un coșmar. Mai întâi pentru că Gheorghi și-a rupt cheia în broască – la intrarea din față – și nu putem intra. Din fericire, există și intrare din dos, pe care în furia lui a neglijat-o, iar noi avem și cheia de la ea. A făcut treabă, nu glumă. Patul cu baldachin e făcut zob, banda, desfășurată, zace, parte, în scaunul closetului, parte întinsă cam peste tot pe podea, ca niște viermi alunecoși din bandă magnetică, mobila din camera de zi a fost jumulită, doi dintre pereți au tencuiala înfundată (de la pumnii lui cât ciocanele de crochet) și nu-i nici o nevoie să mai continuu. Întrezăresc para inimii rusești arzând în iarna geroasă a Rusiei. Am chef de râs, dar pe urmă nu mai am. Tocmai am surprins ceva din teroarea încercată de europeni în fața pasiunilor barbare amenințându-i dinspre răsărit.

Firește, orice nădejde că va avea loc vreo dezertare s-a dus pe copcă. Hunt, susținut de Divizia pentru Europa Occidentală și de Secretariat, se ciondănește că o dezertare nici nu ne-a căzut vreodată în cărți, iar alternativa ar fi să ne folosim de „Opțiunile de demolare".

– Esențialul este viteza, sună cablograma lui și i se dă mâna liberă. N-avem ce pierde. Copiile după înregistrare pornesc la drum – una, expediată prin poștă lui Masarov, la Ambasadă, iar a doua, înmânată portarului, acasă. La o recepție oferită de Ambasada suedeză, un al treilea rând de copii e lăsat în buzunarul paltonului lui Masarov. Dat fiind ordinul ambasadorului Woodward, după care prezența Departamentului de Stat la recepțiile ambasadelor nu trebuie *pătată*, n-a fost invitat nimeni dintre noi, dar Porringer o cunoaște destul de bine pe fata de la garderobă, o uruguayancă angajată de suedezi, încât s-o convingă, cu ajutorul unei sume echivalând câștigul ei pe-o jumătate de săptămână, să plaseze banda. Toate acestea se petrec la un nivel de profesionalitate foarte scăzut, dar, desigur, nici nu mai contează. Saturația e singura cale prin care putem fi siguri că Boris își primește bunurile. Nu le însoțim, firește, de nici un bilet. Nu mai e nevoie. Masarov și Varhov n-au decât să se încaiere.

Stăm în umbră și așteptăm. Zilele trec. Nici un rezultat vizibil. Apoi rușii ne poftesc la o recepție în onoarea lui Evgheni Evtușenko, un tânăr poet rus, după toate aparențele un spirit deschis din noua generație. Invitația cuprinde

informația că Evtușenko citește, la Moscova și la Leningrad, în fața unor mulțimi de douăzeci de mii de oameni, un stadion întreg. Deși nu-i cântăreț, popularitatea lui se poate compara cu a americanului Elvis Presley. Este invitat întregul personal al Ambasadei americane. Astfel, Woodward se simte obligat să-i alăture și pe Hunt, Porringer, Kearns, Gatsby, Hubbard și Waterston, propriei sale echipe nesărate. Ne aflăm în plină iarnă, de aceea petrecerea se dă în saloanele Ambasadei; are însă un caracter destul de oficial și te trimite cu gândul la recepțiile țariste.

Varhov și Masarov fac pe gazdele, întâmpinându-ne, Jenia și doamna Varhov, o cucoană grasă, stau între ei. Sunt cam nervoși, dar, în definitiv, și noi suntem. La trecerea lui Jay Gatsby și a soției sale, Theodora, Varhov ține să pocnească din călcâie. Aș putea jura că Masarov îmi face cu ochiul, dar poate e doar un tic? Jenia, îmbujorată și cu o mină foarte vulnerabilă, ca și cum i-ar veni să plângă sau să râdă, nu știe nici ea prea bine, e mai frumoasă ca oricând. Iartă-mi îndrăzneala gândului, dar m-a vizitat ideea că rușinea învăluie într-o lumină generoasă carnea unei femei. Dată în vileag, Jenia are, fără voia ei, un aer straniu-triumfător. Oriunde ai fi, Kittredge, nu te înfuria prea tare pe mine.

Punct culminant al serii, Evtușenko e rugat să citească din opera proprie. Cam cât mine de înalt, nu arată deloc rău. Are silueta puternică a unui instructor de schi. Își citește versurile cu voce tare, ca un bariton tânăr care oferă un *récitatif* din toți plămânii. Rusa lui pare împănată cu efecte onomatopoetice. E cabotin, dar ochii Jeniei scânteiază ca niște pietre nestemate.

– Iată spiritul nou al poporului rus, mi se confesează ea, de parcă n-aș fi fost unul din agenții care au încercat s-o doboare. Mai târziu, ambasadorul Belgiei avea să-i sufle lui Hunt că Jenia și Evtușenko ar fi amanți.

Sunt mirat. Evgheni Evtușenko e un tip interesant. Engleza pe care o vorbește îți zgârie urechile, dar se folosește de ea cu asiduitate. Mă ia deoparte și-mi cere să-i spun pe ce distanță pot înota.

– Păi, să tot fie ca la vreo două mile, pe puțin, îi zic eu.

– Eu înot zece. În apă rece ca gheața. Ochii lui, albaștri și neîmblânziți, te fixează cu o forță peremptorie, de parcă te-ar putea supune voinței sale tocmai pentru că voința lui e pură și tot ce dorește de la tine e prietenia ta. Nu știu dacă urmărește ceva. Te interesează ritualurile nupțiale? mă întreabă el.

Ridic ușor din umeri.

– Tradiții rituale siberiene la nuntă – fascinante, zice el. Ginerele urinează în pahare până le umple cu urină. Mireasa bea. Barbar, da?

– Pare oarecum *niet kulturnîi*.

Cuvintele mele rusești nu-l ating.

– Barbar, desigur, dar și înțelept. Da, și asta! Ce-i căsătoria pentru om sărac? Plozi, scutece, ca-ca. Pute. Mici mirosuri neplăcute. Soția bună face față. Trebuie. De aici, ritual siberian. Bun început în căsătorie.

– Nu-i corect, am zis eu. Mireasa nu trebuie să bea urina.

– De acord. Sunt de acord. Nu-i corect față de femei. Arăți simțul dreptății pentru epoca de mâine. Dă-mi voie să-ți strâng mâna. Salut.

Mi-a strâns mâna, fixându-mă sălbatic în ochi. N-aveam idee dacă noul iubit al Jeniei e un poet de talent, un băiat vesel de-al KGB-ului sau, mai pre-

sus de toate, nebun de legat. Habar n-aveam nici cât îi ajunsese la ureche despre isprăvile noastre. Dar ticălosul m-a făcut să mă simt derizoriu – și nici nu-mi dau seama cum.

Kittredge, mi-e atât de dor de tine, că mi-ar veni să plâng peste halba de bere, asta așa, în caz că aș fi un expansiv ca Evgheni Evtușenko.

Cu dragoste,
Harry

34

La câteva săptămâni după ce-i trimisesem lui Kittredge ultima dintre scrisorile mele lunare, cea de pe 1 iulie, îmi sosea pe adresa de la hotel un plic purtând ștampila poștală din Arlington, Virginia. Nu cuprindea nici un mesaj, doar o cheie învelită în pânză. În ziua următoare, o altă scrisoare, expediată din Georgetown, conținea un *en-tête* al unei bănci din Arlington, pe care era scris numărul unei căsuțe poștale. Un al treilea plic a adus o chitanță pentru plata unei prime tranșe din chiria căsuței, plus o notă care menționa că următoarele tranșe vor fi achitate trimestrial. Peste câteva zile, valiza diplomatică mi-a adus în sfârșit o scrisoare de la Kittredge, purtând ca întotdeauna, în locul propriului ei nume, la adresa expeditorului, numele lui Polly Galen Smith.

26 iulie 1958

Iubite Harry,

M-am întors la Georgetown și în câteva zile mă voi îndrepta spre Maine. Acum, că ai primit propria cheie și numărul căsuței poștale, permite-mi să te informez că, atunci când vei reveni la Washington și vei deschide cutia de la Arlington, vei găsi într-un plic cam treizeci de benzi (de treizeci și cinci de mm) de negative, fiecare bandă cuprinzând de la zece până la douăsprezece clișee. Sunt microfilmele scrisorilor tale. Îți propun să supui și scrisorile mele aceluiași procedeu, apoi depune-le în căsuța ta poștală de la Montevideo, până le vei găsi un loc unde pot fi păstrate împreună cu depozitul secret de la Arlington. Între timp va trebui, firește, să plătești în continuare chiria pentru căsuța poștală. Zău că face. Cândva, atunci când și tu, și eu vom fi bătrâni, poate că scrisorile ar merita publicate. Părțile impersonale, adică.

Harry, n-ai idee cât de aproape de distrugere au fost scrisorile tale. În oficiul din micul dormitor, unde ai dormit într-un rând, aveam o scândură în perete ieșită în afară, pe care am reușit s-o scot și s-o fixez apoi fără mare efort. În dosul scândurii, exista un spațiu potrivit, și odată scrisorile adunate vraf, aș fi pus mâna pe ciocan. Desigur, pentru perioade scurte, mi-a fost mai simplu să strecor scrisoarea ta în paginile unei cărți sau reviste, pe care știam că Hugh nu va pune niciodată mâna. *ABC-ul crochetului.* Cam așa ceva. Desigur, atunci când numărul din ultima lună din *Vogue* ar fi început să semene cu o gravidă, urma să mă asigur că am scos din ea fiecare filă scrisă de tine, după care aveam să trag repede scândura, pitind scrisorile și prinzând din nou scândura în cuie.

Hugh are însă niște antene ale lui, cu care ajunge în cotloane numai de Dumnezeu știute, drept care, din când în când, m-a făcut să-mi sară inima din loc. Într-un rând, a luat în mână chiar exemplarul din *Mademoiselle*, în care țineam ultima ta scrisoare, l-a strâns sul și a început să se plesnească pe coapsă cu acest instrument falic improvizat; în cele din urmă, spre ușurarea mea, a lăsat naibii revista să-i cadă din mână, fără s-o deschidă, și a scos din raftul cu ziare și reviste un buletin despre alpinism. Unii scapă ca prin urechile acului. Am avut impresia că trăiesc un film cu suspans. Altă dată, și-a petrecut o zi întreagă cu un ciocan în mână, verificând lemnăria din casă. Slavă Cerului, că-mi am și eu antenele mele. Cu o săptămână înainte, tocmai vopsisem ținte-le scândurii proaspăt fixate. N-aș ști să spun dacă am anticipat eu lucrurile, sau el este acela care reacționa la schimbările infinitezimale din casă. E ceva de groază să trăiești cu un om prevăzut cu aparatul senzorial al unei pisici. Dar și palpitant. Mă ajută să-i suport respirația scârboasă, după Courvoisier și țigările à la Churchill, deși se cheamă că așa miroase un adevărat bărbat (îh!). Fumatul unei asemnea țigări e cea mai personală insultă pe care o poate aduce un bărbat unei femei. Dacă te însori vreodată, și vrei să scapi de nevastă-ta, n-ai decât să pufăi în pat un rahat uriaș din ăsta de tutun. Cât de transparente se dovedesc viciile oamenilor!

Bat câmpii, dar zilele astea sunt dusă cu mintea. Abia au trecut două săptămâni de când m-am întors acasă, iar peste alte zece zile ajungem din nou la „Hambar", unde am de gând să rămân toată vara, cu sau fără Hugh. Am nevoie de aerul Maine-ului mai mult decât soțul meu în clipa de față, pentru că, Doamne, Christopher a făcut în absența mea o depresie îngrozitoare. A avut tot timpul coșmaruri oribile, un ecou, cred, la cele prin care treceam eu însămi, aflată la mii de mile distanță, iar acum băiețelul meu e teribil de palid și cumva sleit, arată mai degrabă ca un copil de zece ani plin de griji decât ca unul de un an și jumătate, cât are. Treaba pe care am făcut-o mi-a dat o lecție cumplită: *Lucrurile pot lua o întorsătură rea!* Astfel, gestul de a ascunde scrisorile primite de la tine pe teritoriul lui Hugh nu-mi mai producea plăcerea poznașă de la început. Consecințele posibile erau prea ample ca să continuu. Ca urmare a experienței acumulate cu Proiectul la care am participat, am trecut de la încrederea pe care am nutrit-o o bună bucată de timp, că voi obține rezultate bune, la așteptarea a ce poate fi mai rău. Și am descoperit că ce-i mai rău zace difuz în ceea ce-i bun chiar în ființa ta. Cât de inocentă trebuie să fi rămas, o dată ce fac această descoperire abia acum! Dar așa a fost și în tot acest timp scrisorile tale, iubitele tale scrisori, mi-au adus căldura cea mai nesăbuită, îngăduindu-i căsniciei mele să scape cu viață. Din punct de vedere sexual, am simțit dintotdeauna o pasiune păgână pentru Hugh – nu am cunoscut alți bărbați, dar greu de găsit un altul la fel de înzestrat. (E leit cilindrii și pistoanele Mașinăriei Universale Înseși!) Totul spre binele unei bucăți de oțel înghețate din Noua Anglie ca mine, dar adaugă-i țigările alea ucigașe, precum și capacitatea aceea glacială a lui de a se concentra asupra a orice altceva decât asupra persoanei mele (până în clipa când îi cad din nou sub ochi). Și au venit scrisorile tale, un blând agent capabil să transforme lucrurile. Îl puteam trăda astfel pe Hugh, așa, puțin, și să am totodată sentimentul că-i păstrez credință.

Un joc drăcesc. Cred în căsătorie, o știi și tu. Cred că legământul îl faci cu Dumnezeu, și el are toată puterea pe care o au contractele legale în lumea corporațiilor, a dreptului, a producției industriale. Aceste contracte pot fi nesocotite, dar nu prea des, pentru că altfel răul societății ar atinge masa critică. Prin analogie, socot că, dacă violăm un număr prea mare de jurăminte, atunci și Dumnezeu ne vorbește mai puțin. Iată de ce, pentru mine, căsătoria rămâne sfântă.

Eram deci cât pe ce să-ți spun că te iubesc și să-mi iau rămas-bun de la tine, dragă băiete, dar cum te-aș putea lăsa total frustrat prin constrângerile angajamentului meu solemn de a nu scoate un cuvânt despre ce mi s-a întâmplat în cursul Proiectului? Mă încearcă un sentiment foarte bizar, acela că trebuie să-ți relatez ceva la fel de secret, la fel de important pentru mine, sau altfel voi încălca învoiala noastră nerostită. Această clauză atârnă la fel de greu ca și angajamentul luat. Va trebui să mă descurc străbătând traseul cel mai încâlcit, nu?, dar, la urma urmelor, îi semăn în mare măsură tatălui meu – pe de o parte, însetat de cunoașterea absolută, iar pe de alta, oarecum intimidat de lumea reală. Tatăl meu a ieșit din dilemă, îndopându-și creierul încăpător și hrănindu-se apoi din snobismul masiv al posesiunilor sale savante. În aspectul său cel mai rău, mi-e teamă că ducea o existență de rahat – iartă-mă, tată –, fiind totodată capabil să pogoare asupra altora niște forțe urâte. Ți-am încredințat vreodată secretul cu strigoiul de la „Hambar”, Augustus Farr? Am fost vizitată de el, și – ceea ce n-am spus nimănui – aceasta s-a întâmplat pentru prima dată în noaptea aceea de Paște, când tata ne-a citit din *Titus Andronicus*: *Și ea,/Lavinia, va ține între cioturi/vasul ofrandei voastre vinovate.*

Îți aduci aminte? Mă simțeam țintuită înăuntru. Îmi vedeam limpede mâinile ca pe niște cioturi, între care țineam vasul cu capul iubitului meu Hugh. Dintr-un motiv sau altul, tu te retrăseseși în fundal. Ceea ce m-a făcut să mă întreb dacă nu erai tu călăul, un chip cât se poate de straniu de a mi te imagina, o dată ce-mi ziceam: iată cel mai atrăgător tânăr pe care l-am întâlnit vreodată, la fel de bine ca Montgomery Clift, și totodată atât de solemn, de timid, atât de plin de sens. Cel mai frumos mi s-a părut însă că încă nici nu erai un bărbat format.

Salvarea ta a fost faptul că nu-ți dădeai deloc seama cât de mult plăceai femeilor pe-atunci, sau ți-ai fi făcut repede de cap, așa cum tare mă tem că s-a întâmplat în anul ăsta și jumătate, de când zburzi prin bordelurile din Uruguay. Dar, în sfârșit, văd că am ajuns mai-mai să te atac din nou, un semnal de primejdie pe care îl recunosc. Cred că totul e din cauza spaimei implicite de ceea ce urmează să-ți povestesc. În noaptea aceea îndepărtată de Paște, am trăit o experiență redutabilă. Augustus Farr sau incubul lui, sau indiferent ce altă arătare va fi fost, m-a vizitat în patul meu de la „Hambar” și m-a supus unor cumplite orori. Mă simțeam un fel de moașă nelegiuită și murdară a dârelor de sânge și a crimelor din opera lui Shakespeare. Trăiam poftele cele mai scârboase și mici făpturi ale lumii subterane îmi luau în stăpânire gura. Mai ții minte cu câtă ușurință îți vorbisem despre Hugh și despre mine – și soluția noastră italiană? În noaptea aceea, Augustus Farr a devenit ghidul meu sexual în adâncurile întunecate și duhnind a iad, și totuși locuite de frumusețe, și am realizat ce făceam de fapt Hugh și cu mine, păstrându-mă cu încăpăță-

nare virgină. Mai târziu, în noaptea nunții noastre, care a avut loc în aceeași vară, la „Hambar", m-a deflorat în sfârșit cât se poate de formal și sângeros, și am avut norocul să mă unesc cu el într-un acord perfect, în timp ce el sărea ca un țap din ce în ce mai sus și se pricepea să cadă, o experiență cât se poate de extraordinară, da, s-ar putea ca acum să te rănesc, dar, dragă Harry, vreau să plătesc în bani peșin și, spovedindu-mă, îți voi spune tot: da, în acel ultim salt nemărginit, l-am simțit pe Augustus Farr, cuibărit acolo, cu trupul și răsuflarea lui, alături de Hugh și de mine. Se prea poate ca lăcomia mea nemăsurată să-l fi chemat – o poftă atât de adâncă, pe cât erau munții de pofte și de erudiție, îngropați, ai tatălui meu. Nu știusem că binele și răul din noi înșine ar putea comunica cu atâta forță și într-un asemenea dans.

Multă vreme am simțit că Augustus Farr n-avea să încerce să revină, nu după noaptea aceea a nunții, dar cred că reușise să-și pună iscălitura pe căsnicia mea. Desigur, căsătoria se întinde pe atâtea straturi ale ființei cuiva, încât a vorbi de o amprentă malignă asupra unei relații în întregul ei s-ar putea să fie un mod de a vedea lucrurile mult prea dramatic. Nu prea poți ignora un cățel de usturoi într-un tort de nuntă.

Farr n-a mai dat semn până în luna a șasea a graviditătii mele. Era în timpul vacanței noastre din '56, la „Hambar", dar atunci s-a manifestat cu siguranță, într-o noapte de august, în timp ca aveam raporturi sexuale. Să le zicem așa, pentru că Hugh era ținut cam la distanță de burta mea cea mare. Polly Galen Smith mi-a povestit cândva că a făcut dragoste până în ajunul zilei în care a născut – atât e de înnebunită după chestiile sexuale! –, dar cu Hugh și cu mine nu a fost deloc așa. Noi aveam raporturi sexuale. În noaptea aceea m-am simțit cea mai rotofeie cadână de serai și una cu totul desfrăbălată. Țin minte că doream să avem un martor.

Aceste porniri subterane trebuie să i se fi comunicat scumpului meu partener, pentru că de la un moment dat n-a mai fost vorba de nici un raport – Hugh și cu mine eram din nou nebuni unul după altul și am simțit și copilul agitându-se și devenind una cu noi. Apoi, brusc, totul a devenit mult mai mult decât atât. O prezență rea – numește-o cum vrei – stăruia printre noi. În liniștea deplină a nopții, am simțit o rezonanță libidinoasă, pe care numai cel rău se pricepe s-o lase după el. Nu-mi vine ușor, acum când îți relatez toate astea, dar am avut vedenia scăldată în nuanțe roșiatice (curate vâlvătăi) a degradării umane și am auzit țipete de plăcere reverberând din adâncurile fetide de dedesubt. Augustus Farr era tot atât de aproape de mine ca soțul și ca pruncul meu cel încă nenăscut, luând parte la saturnaliile noastre. Am încercat sentimentul că, dacă nu mă voi opri în chiar clipa aceea, copilul meu îmi va fi luat, urmare a cine știe cărui târg demonic. Îmi amintesc că-mi spuneam în sinea mea: „E doar un gând și atât", pentru că eram teribil de excitată, și mânată înainte de dorință, iar Hugh, îmi amintesc și de asta, ne-a tras cu el în căderea unui urlet neomenesc. După care am izbucnit în plâns, fiindcă am știut că Augustus Farr fusese cu noi. Nu voiam s-o cred și-mi vine foarte greu s-o pun pe hârtie – mâinile îmi tremură –, dar ni-l furase – nu, n-am să rostesc numele copilului meu. Merge așa de bizar în zilele din urmă și uneori mi se pare că descopăr ceva drăcesc în umbletul lui. Piciorul lui drept e ușor răsucit înăuntru, iar Allen e celălalt naș al lui. Ne-am felicitat chiar la ideea cu doi

nași, unul pentru Alpha, celălalt pentru Omega. Când va crește, Christopher va putea alege. Iar tu ești singurul care știe de existența celuilalt naș. Te rog, nu te simți jignit. Pentru mine, te situezi la același nivel cu Allen.

Ei bine, nu voi spune mai multe cu acest prilej despre Farr. Pot doar observa că nu m-a părăsit presentimentul că tranzacțiile spiritului infernal au o legătură foarte strânsă cu noi, cei de aici, iar de atunci încoace am simțit, într-un chip irațional sau nu, că siguranța lui Christopher depinde de fidelitatea mea față de Hugh. Am ajuns la concluzia că această loialitate e slăbită de scrisorile tale. Ele mă fac să mă îndrăgostesc de tine.

Să mai spun și că, din momentul când te-am văzut în salonul părinților mei de la „Hambar", o parte din mine a știut că am putea păși în viață împreună, într-o intimitate și un confort minunate. Te-am iubit dintotdeauna, să știi, dar asta nu a însemnat niciodată mai mult decât o îmbogățire colaterală a devotamentului meu față de Hugh.

În ultimii doi ani însă scrisorile tale și-au „furat" un loc în inima mea. Am ajuns să-mi displaci, să nu te pot suferi, să fiu îngrozitor de geloasă și, ce-i mai rău, să mă chinuiască un soi de presimțire grăitoare pentru o anume concupiscență senzuală. Vorbind pe șleau, și detest acest limbaj pentru că e atât de clar și nu permite iluzii, te-am dorit, da, cu dorința aceea nebună, plină de jind, care mătură totul ca un val de coastă și vine din măruntaie, cu exact ceea ce îi aparținea în întregime lui Hugh. Acum eram întărâtată și de tine. Apăruse o deplasare a lui Alpha și Omega, schimbându-le acordul, și am aflat cum e atunci când iubești doi bărbați deodată. Destul de rău și atunci când Alpha se orientează spre unul și Omega spre celălalt, dar aceasta reprezintă o situație umană comună. (De fapt, cred că oarecare repetiții generale cu costume avuseseră loc încă de pe vremea lui Farr). Ar putea fi chiar pe jumătate firesc (și totodată cartea cea mai încurcată a Diavolului) să ne vină tuturor la îndemână să iubim pe cineva prin Omega noastră și pe altcineva, prin Alpha. Dar am impresia că tu ai răzbit în amândouă. Bietele mele Alpha și Omega sunt amândouă condamnate pentru că amândouă s-au îndrăgostit pe jumătate de tine, ceea ce izbutește să-mi tulbure echilibrul.

Harry, ai idee cât de colosal de important este Hugh pentru mine? Acea parte din ființa mea, care nu e liberă de aspirațiile mondene, se simte obligată să respecte titlul și puterea cu care mă înzestrează. N-aș suporta în viață un rol inferior celei mai înalte puteri în societate. (Tatăl meu, care este exact ca mine, s-a transformat într-un pedant nesuferit de pompos cam în epoca în care a realizat că nu el trăgea clopotul cel mare). Cu mine, nu-i exclus să fie mai rău. Iar ambițiile îngropate ale maică-mii s-ar fi putut să fie chiar mai mari. Altfel, de ce s-ar fi scrântit?

Așa se face că m-am angajat în Proiect. Îți pot spune că se ocupă de manipularea și controlul oamenilor, iar mijloacele folosite au devenit curând solemne și țepene. Era plin de potențial exploziv pentru Serviciul Tehnic, dacă ar fi ajuns vreodată la cunoștința publică. În realitate, Hugh și Allen se temeau în asemenea măsură să nu se întâmple ceva rău, încât au decis ca experimentarea să se efectueze într-un perimetru controlat de Guvern. Știi unde? În Paraguay. Mă găseam probabil la mai puțin de o mie de mile distanță de Montevideo. Te-am visat în fiecare noapte și te-am dorit în fiecare pat gol în

care-am dormit, îngrozită că matricea mea, da *matricea*, ar putea îngădui o asemenea infidelitate față de Hugh. Cum te uram pentru că scurmai prin bordeluri de cea mai joasă speță. Știu că ai făcut-o. Și o dată sau de două ori aproape că mi-am cumpărat bilet de avion să pic pe neașteptate la un sfârșit de săptămână. Atât de rău am ajuns. Hugh mi-a făcut o vizită și s-a trezit că ține în brațe o sălbatică.

Oricum, așa cum ai aflat tu însuți prin mijlocirea lui Chevi și Libertad și Varhov și Jenia, în noi dăinuie un filon scârbos de turpitudine (da, îmi place cum sună). Am descoperit cât de grosolană e natura mea secretă. Cineva, unul din subiecții noștri din Paraguay, a murit, iar eu, deși inițiativa nu fusese a mea, căci conduceam niște experimente concomitente, nu am fost chiar atât de îngrețoșată pe cât s-ar fi cuvenit cu acel prilej. La urma urmei, suntem legați moral. Pentru a-l combate pe Inamic, am fi în stare de orice, și simt că aș fi și eu. De întors m-am întors cu mâinile goale. Experimentul noastru a dat faliment. Oare mi-am periclitat sufletul?

Răspunsul se manifestă într-un chip ciudat. Mă simt, așa cum am spus, cu zece ani mai bătrână și cumplit de pustiită lăuntric. Îndată ce m-am înapoiat la Georgetown, am trecut așadar la anumite măsuri. Deoarece mă angajasem într-un joc hazardat, iar rezultatul a fost negativ și neconcludent, patina eșecului era foarte aproape să-mi marcheze cariera pentru totdeauna.

Am luat, în consecință, două hotărâri. M-am văzut cu Allen Dulles și i-am cerut o delegație. Voi încerca să-mi scriu opera majoră, până acum amânată, despre Alpha și Omega. Mi-a dat binecuvântarea, simțindu-se el însuși întrucâtva ușurat, cred, și am plecat în Maine, unde voi lucra tot anul în curs, și e de presupus că și în anii imediat următori. *Cu orice preț* – o expresie pe care o foloseam în Paraguay când aveam de dus la capăt o treabă urâtă.

Aceasta a fost prima mea hotărâre. Ajunsă la cea de-a doua, am decis să încetez concubinajul intelectual cu tine. Înțeleg prin aceasta că vom pune punct corespondenței. Și-apoi, oricât aș fi vrut să-ți păstrez scrisorile, am tras concluzia că e prea periculos. Dacă le-ar descoperi vreodată Hugh, viața mea ar fi zdrobită. (Căci, fiind eu însumi un instrument în zdrobirea cel puțin a unei vieți – un sud-american –, mă simțeam vulnerabilă în fața unor costuri înfricoșătoare). Pe lângă asta, începeam să mă atașez de scrisorile tale. Singura soluție era cea radicală. Aveam să pun corespondența de la tine în tocător.

Ajunsă aici însă, n-am putut să-ți distrug orfanda cu totul. Am apelat așadar la aparatura serviciului nostru (în care am ajuns expertă) și am microfilmat înregistrarea gândurilor inimii și flerului lui Harry Hubbard, întocmai, pentru Uruguay și pentru mine, și am depus coletul în proaspăta ta căsuță poștală. Am tocat totodată tot teancul greu de scrisori, aproape o cutie de carton plină de epistolele pe care mi le-ai scris pe hârtie ieftină de birou. După care m-am simțit atât de amețită și atât de răscolită, încât am făcut ceva ce n-am mai făcut vreodată: după slujbă, am intrat într-un bar de una singură, m-am așezat tremurând toată la ideea riscului de a mă fi expus în public (tot fetița de la Radcliffe!) și am ras două porții de Bourbon sec înainte de a mă ridica de la masă, surprinsă că nimeni nu mă acostase, m-am dus acasă și am explicat faptul că miroseam a whisky prin aceea că, vezi-bine, avusesem o zi îngrozitoare. Când am vrut să-l sărut , Christopher a izbucnit în plâns.

Asta este. Vorbesc cât se poate de serios, Harry. Nu vom mai comunica și voi refuza să te văd după întoarcerea ta la Washington. Roagă-te pentru mine să fac o treabă bună, aici, la Maine. Nu-mi dau seama deloc cât timp va dura despărțirea noastră. Simt că vor fi ani. Poate, toată viața. Nu aș renunța la tine dacă nu te-aș iubi. Te rog, crede-mă. E de datoria mea să mă țin de jurământ. În definitv, cred că Dumnezeu încă mai sângerează atunci când ne călcăm legământul.

Te iubesc,
Rămas-bun, dragul meu.

35

A fost ultima scrisoare pe care am primit-o de la ea în Uruguay. Timp de mai multe luni de zile, aveam să deschid ochii cu neliniștea celor prădați, care se trezesc în zori fără să aibă conștiința a ceea ce nu-i în ordine cu ei. Știu doar că le lipsește ceva. Apoi apare și memoria, ca un gâde la ușă.

Spusese răspicat că mă iubește. Ceea ce a înrăutățit lucrurile. Dacă ar fi fost mireasa mea, n-aș fi plâns o mai mult. Munca și-a pierdut orice farmec. Corespondența mea cu Kittredge făcuse ca această Stație de la capătul pământului să mi se pară o parte din istoria în curs a umanității. Acum, era doar o stație pierdută de lume. Deposedat de publicul meu cititor, parcă și percepeam mai puțin. Amănuntele nu-și mai reluau locul în scenariul aflat în desfășurare. În disperare de cauză, am început un jurnal, dar a devenit curând prozaic și m-am lăsat păgubaș. Încercând să mă scutur de torpoare, m-am folosit de permisiile care se acumulaseră și am vizitat Buenos Aires și Rio. Am bătut cu piciorul mile întregi de orașe pline de viață, am băut în localuri elegante și la mesele înalte din scânduri ale unor bombe înecate în fum să-l tai cu cuțitul. Pășeam ca o stafie – nu tu lupte, nu tu încăierări. Am călcat în bordeluri faimoase. Am devenit pentru prima dată conștient de dezgustul pentru bărbați despre care poți afla din gura târfelor. Când m-am întors la Montevideo, am luat-o spre Punta del Este, pe coastă în sus, și mi-am încercat norocul la masa de joc, dar am descoperit cât eram de zgârcit. Plictisit, nu eram nici măcar sigur că mă plictiseam. Am petrecut până și o ultimă noapte cu Sally.

Sherman Porringer și Barry Kearns, isprăvindu-și misiunea în Uruguay, se înapoiau la Washington pentru a fi numiți în altă parte. S-au dat petreceri de bun-rămas. La una dintre ultimele noastre petreceri, cu patru zile înaintea plecării lor, Sally Porringer mi-a spus:

– Vreau să trec pe la tine.

– În următorii ani?

– Mâine-seară, la șapte.

Născuse un băiat, bucățică-ruptă Sherman, slavă Domnului.

– Da, a zis ea, ce-a fost a fost și vreau să te văd. Vremuri trecute. Avea puterea de-a da viață clișeelor. Am făcut pentru ultima dată dragoste pe patul

din cămăruța mea. Era încă furioasă și s-a întins țeapăn-trufașă în fața mea, înainte de-a începe, dar natura ei practică a avut câștig de cauză. Nu era ea degeaba jucător de bridge. N-ar fi trecut peste o mână care putea fi jucată.

În toiul actului, m-am pomenit ascultând la zgomotele pe care le scoteam și am realizat că le comparam în gând (și întrucâtva critic) cu duetele ajunse la paroxism ale Jeniei Masarova și Gheorghi Varhov. Hrăneam chiar ipoteza că sovieticii ne înregistrau, pe Sally și pe mine. Ideea mi-a stimulat, timp de-o zi sau două, fantezia și sentimentele. Vor izbuti oare rușii să proceseze banda magnetică la timp, pentru a ajunge la Sherman înainte de plecarea lui? Și aveam să ne răsucim oare cuțitul în rană, de bun-rămas și în public? Le datoram măcar atât lui Masarov și Varhov, care își demonstrau în continuare dibăcia de a colabora (o dată ce nici unul dintre ei nu se întorsese la Moscova).

După plecarea lui Porringer și Kearns, au avut loc înlocuirile (și pentru ele s-au bizuit pe mine, ca veteran bine informat ce eram). Apoi, Howard Hunt a suferit o pierdere grea. Într-o seară, pe când el și Dorothy se aflau la o reuniune dansantă la Carrasco, ofițerul de gardă de la Ambasadă i-a sunat anunțându-i că tatăl lui Howard murise. Dimineața, Hunt a zburat la Hamburg, New York, iar la înapoiere era un flăcău trist. Începea să-mi placă. Își avea mâhnirea lui, așa cum și eu însumi îmi aveam durerea mea. Ne simțeam bine împreună. Fiecare dintre noi putea servi de cataplasmă sentimentelor rănite ale celuilalt. Am ajuns să-l înțeleg pe Howard ceva mai bine. Într-o dimineață devreme, când am trecut cu mașina pe la Carrasco să-i las vreo două studii despre America de Sud, pe care am presupus că i le va pasa lui Benito Nardone, m-a scos la o plimbare până ce gustarea de dimineață avea să fie gata. Peste drum de vila lui era un liceu catolic.Cele două fiice ale lui Hunt, în bluze albe și cu papioane negre pleoștite, însoțite de guvernanta argentiniancă a familiei, intrau pe ușa școlii. Le-a făcut semn cu mâna și mi-a spus:

– Trebuie să iubești cu adevărat o femeie ca să te convertești la catolicism pentru ea. Colțurile gurii i s-au lăsat jos. Tatăl meu, a urmat el, încă se mai lupta cu ideea că are un fiu catolic. A ridicat din umeri. Există un resentiment puternic în țară, cumva anticatolic, nu crezi?

– Presupun că da.

– Ce zici, s-a extins și în domeniul nostru? Încât să afecteze și numirile într-un loc sau altul?

– Ei bine, sper că nu, i-am replicat eu.

A oftat. Avea necazuri cu ambasadorul Woodward. N-am știut niciodată dacă banii lui Howard se datorau unor onorarii primite pentru romanele lui anterioare, investiți cu înțelepciune, sau proveneau din dota lui Dorothy. Nu încăpea însă nici o îndoială. Trăia mai bine decât media șefilor de stații și ambasadorul Woodward trimitea note critice prin Departamentul de Stat pe adresa Agenției. Hunt a aflat că era atacat pentru că ducea o viață pe picior prea

mare pentru un prim-secretar de ambasadă. În ultimul an aș fi putut umple un număr de scrisori către Kittredge despre întorsăturile neașteptate ale acestei partide jucate la birou. Când ești deprimat, aveam să descopăr eu, e ca și cum ai campa în incinta de marmură a unei bănci. Sunete pătrunzătoare, înecate în murmure, ecouri îți spun mai mult decât cuvântul rostit răspicat. Și ți-e întotdeauna frig. Cum eram alături de Hunt, și chiar voiam ca Stația să triumfe în confruntarea cu Departamentul de Stat, cam la asta se reducea mai tot spiritul de echipă de care dispuneam.

A fost momentul când J.C.King, șeful Diviziei pentru Emisfera Occidentală, ne-a făcut o vizită și s-a închis în birou cu Hunt. Nu se poate să lucrezi în podgoriile Diviziei pentru Emisfera Occidentală (care se întinde din Mexic până în Argentina), fără să culegi un număr bunicel de anecdote despre J.C.King. Știam deja, de la Porringer, că el, colonelul, își pierduse un ochi pe plaja Utah, primise Medalia de onoare a Congresului și făcuse avere după război. Povestea lui Porringer spunea: „King a ajuns la concluzia că în Brazilia vor avea căutare prezervativele. «Nu există cerere pentru anticoncepționale în Brazilia», i-au spus toți, «e o țară catolică»". Ei bine, King s-a dovedit destul de încăpățânat să întoarcă spatele banilor buni și a construit prima fabrică de prezervative la sud de Amazon. A pus la bătaie ce economisise, a mai și împrumutat și cine-ar fi crezut? Prezervativele au decolat în Rio de Janeiro cu viteza unor turboreactoare. „King", zicea Porringer, „este la ora actuală unul dintre cei mai bogați oameni ai Agenției și are o grămadă de plantații pe fluviul Panaga, în Paraguay".

N-aș fi ghicit niciodată, fără scurta lui expunere. Colonelul era înalt, șchiopăta vizibil, purta petic la ochi și vorbea atât de încet, că părea mai degrabă găunos. Nu-l puteai explica fără Alpha și Omega.

Presupun că bogăția colonelului King n-avea ce rău să-i facă lui Hunt. Ambasadorul Woodward inserase în raportul său expresii ca „extravagant, dichisit, nepotrivit ca funcționar al Guvernului".

– Ai fost nevoit să te aperi cu tărie, i-am spus eu lui Hunt.

– Nu m-am apărat, a zis Howard. Am atacat. I-am explicat colonelului King cât de eficient am fost în aducerea la putere a lui Nardone. Păi, la petrecerea dată seara în cinstea victoriei în alegeri, am fost singurul – dintre oficialitățile americane de la Ambasadă – care am fost invitat. Woodward a prezis până și că Nardone s-ar putea să nu câștige. Singura cale de a ajunge la Benito Nardone înaintea ședinței inugurale a fost să-i ceară, umilului său servitor, să-i aranjeze prezentarea. Domnul Woodward nu-mi poate ierta favoarea făcută. Poți fi sigur că am pus chestiunea în fața lui J.C.King. „Woodward n-are decât să se ducă dracului", a zis înainte de plecare. Nici măcar nu m-a sfătuit să mai scad nivelul. De fapt, Colonelul spune că are pentru mine o misiune de perspectivă, interesantă.

Curând după asta, Hunt a fost chemat la Washington. La înapoiere, m-a mai invitat o dată la cină în locuința din Carrasco și, în camera lui de lucru, la un coniac – nu mai fumam țigări de foi –, mi-a spus ce mai era nou în treburile noastre.

– Chiar atunci când crezi că te-a părăsit norocul, lucrurile iau o întorsătură diferită. Am fost invitat să particip la o mișcare majoră. Va avea o amploare mult mai mare decât cea din Guatemala.

– Castro? Cuba?

A împuns aerul cu degetul arătător spre mine, în semn că nimerisem la țintă.

– Pătrundem printr-o mișcare uriașă. Exilații cubanezi își vor recuceri țara. O acoperire dată-n draci. Lumina din paharul lui cu coniac părea să iradieze de pe fața lui. Voi ajuta la punerea în scenă. Înainte de-a o face însă, vom strânge gura sacului. Ba, va fi mai mult decât sechestrat. Un sechestru fabulos. Nu va rămâne urmă de implicare a Statelor Unite. Și-a plimbat degetul pe buza paharului, ca pentru a pune în evidență ceva. Te-ar interesa să participi ca asistent al meu?

– Nici că se poate mai interesant, am zis eu. Credeam ce spuneam. De sub cele douăzeci de straturi de apatie care mă cuprinseseră, am simțit cum se mișcă ceva – un soi de așteptare. Starea mea de deprimare se datora, în parte, și faptului că nu știam unde mă voi duce, după Uruguay. Nu mă mai vedeam într-una din morile lui Harlot. Cum puteam trăi la Washington fără s-o văd pe Kittredge? Nu. I-am spus lui Hunt:

– Mi-ar plăcea foarte mult să lucrez cu dumneata. Focul Jurământului sacru promitea să se reaprindă în ființa mea.

– Cu permisiunea ta voi preciza de la bun început, a zis el, că vom folosi toate mijloacele.

Trebuie să fi arătat o mutră nedumerită, pentru că s-a aplecat spre mine și a rostit răspicat următoarele cuvinte:

– S-ar putea să fie o treabă cam nasoală.

Am încuviințat în tăcere.

– Pe tot parcursul? am murmurat.

A lăsat să treacă un timp înainte să ridice un deget spre tavan.

36

Munca mea s-a înviorat. Aveam multe să le transmit ofițerilor nou-sosiți. Cu un an în urmă, mi-ar fi venit greu să mă despart de AV/ALANȘA-1 până la 7, dar ceata mea se mărise și jumătate din ea era alcătuită din polițiștii lui Peones. El însuși a ieșit efectiv din birou. Devenise un om important Peones, acum că Nardone ajunsese la cârma Uruguayului.

Acolo însă unde solul se dovedea mai subțire, nostalgia își scotea capul. Regretam că nu aveam să mai dau în control pe la AV/OUCH-1 sau

AV/OUCH-2, cei cu atribuția de a verifica pe călătorii care treceau pe la Controlul Pașapoartelor, nici nu mai eram obligat să-mi pierd când și când câte o seară să-l liniștesc pe AV/ERAGE, ziaristul nostru monden, după o perioadă prea lungă de neglijare. AV/EMARIA-1,2,3 și 4 nu aveau să-mi mai fie la îndemână când aș fi avut nevoie de o supraveghere cu taxiul, iar bietul GOGOL arăta aproape doborât. Marfa obținută de la Ambasada sovietică era considerată prea măruntă pentru a justifica alte cheltuieli. Alde Bosqueverde trebuiau să-și caute un apartament mai mic. Nici Gordy Morewood n-avea să mă mai sune în fiecare luni dimineață, să ne ciorovăim pe notele de plată. Înlocuitorul meu urma să intre pe fir cu AV/OIRDUPOIDS.

Mai rămâneau și câteva despărțiri sentimentale de îndeplinit, prin bordelurile din Montevideo. Pe unele dintre fete le îndrăgisem; spre surprinderea mea, și ele țineau la mine. Curată reprezentație, mi-am zis. Dar pe urmă mi-a dat prin gând că prostituatele și clienții lor seamănă bine cu actorii care interpretează o piesă. Puținul trăit de ei laolaltă nu poate fi lipsit de orice realitate.

Mai era și AV/OCATUL. Efectul post-Libertad făcuse din mine un ofițer mai prevăzător. Timp de multe luni de zile mă mărginisem la gestul de a-i duce lista de întrebări săptămânală la casa conspirativă, de a-i da de băut și de mâncat. Învățasem până să și gătesc. Zilelor când ne certam dacă era sau nu sănătos să ne întâlnim prin restaurante le pusesem cruce.

Chevi își făcea treaba în continuare. N-aș putea spune dacă munca lui își pierduse din importanță, sau numai mi se părea în deprimarea care mă lovise, dar începusem să mă întreb la ce bun toate răspunsurile acelea detaliate, pe care le primeam, despre planurile Partidului Comunist din Uruguay. Merita oare efortul? Nici nu prea știam dacă îmi pasă sau nu. Mă irita faptul că Fuertes, care lua în greutate văzând cu ochii și era în pericol de a deveni obez, devenea totodată din ce în ce mai temător pentru propria securitate. Jura că n-o mai vede pe Libertad, și cu toate acestea era tot mai îngrijorat de turbarea lui Peones în caz că șeful nostru de Poliție ar fi descoperit faptele.

– Tu nu-l cunoști pe om, insista Chevi. E un fascist. Leit Nardone. Cruzimea lui crește proporțional cu puterea pe care o are. Altfel de ce-ar fi fascist?

– Nu-i vom permite să-ți facă vreun rău, am zis.

– Așadar recunoști că-l controlați pe Peones?

– Nu.

– În cazul ăsta am bune motive să-mi fie frică, a declarat el.

N-am știut ce să-i răspund. A răspuns Chevi în locul meu.

– Ba da, îl controlați, a spus. De aceea crezi că mă puteți proteja. Mai bine ați trage cerc în jurul numelui meu și l-ați informa pe Peones că-i zonă interzisă.

– Ar fi totuna cu a le comunica celor din serviciul lui că ai legături cu noi. Serviciul lui e penetrat de membri ai PCU, chiar dacă tu n-ai reușit să-i dibuiești.

– N-aveți nici o nevoie să-i și explicați de ce vreți să mă protejați, a zis Fuertes. Poliția obișnuiește să dea dispense ambigue.

– Chevi, nu pricep ce dracului vrei să zici. Cred că-i altceva la mijloc.

– Este, a spus. Faptul grav e că Libertad m-a sunat săptămâna trecută să mă avertizeze. Peones ar fi auzit de curând că a fost văzută în public cu mine. Cu multe luni în urmă. El însă e nebun de gelos. Poate că s-a întâmplat când cu prânzul ăla cu șeful Stației.

– A, nu, am zis.

– Susținea că Peones era cât pe ce să mă termine, dar ea i-a poruncit să renunțe la asemenea idei. I-a spus că n-a fost nimic între noi. Dacă se atinge de mine, n-o să-l mai vadă niciodată. I-a ținut o cuvântare bine simțită și din toată inima. Mă iubește mai mult decât pe-un frate, așa i-a declarat. Ceea ce nu înseamnă că și Comandante Peones ar fi crezut-o. Dar noi suntem un soi de oameni care respectă pasiunile puternice, legate de plăcerile trupului sau de fidelitate. Pedro a înțeles. Dacă-i punea spusele la îndoială, avea să i-o plătească.

– Deci n-ai de ce să-ți fie frică. Deocamdată, chiar că nu întrevedeam vreun pericol.

– Am toate motivele să-mi fie. Nu-i musai să mă lovească direct; o vor face oamenii lui.

– Și n-o să aibă de furcă cu Libertad?

– Nu. Îl va dezavua pe polițistul care m-ar lovi. S-ar putea chiar să-l pedepsească. Te asigur că o istorie ca asta poate fi lesne învăluită în ceață. Libertad nu se va lepăda ea de avantajele pe care le obține de la Peones dacă nu se știe prea bine cum e cu vina.

– Nu se știe? Instigatorul nu poate fi decât Peones.

– Nu neapărat. Tortura a ajuns să fie mai mult decât o obișnuință. Nardone îi urăște pe comuniști. Îi urăște chiar mai ceva decât J.Edgar Hoover. Comuniștii l-au lezat prea mult în demnitatea lui. Condiția lui intelectuală e totuna cu convingerile sadice. Nardone crede că stânga e un cancer pe care nu-l poți extirpa decât prin tortură. Martiriul anarhiștilor și al comuniștilor bate la ușă.

– Din autoritatea cui? Pe baza căror legi? Dă-mi exemple. Nu cred.

– Un polițist te poate aresta oricând. Pentru că ai trecut strada pe unde nu trebuia. Dar, odată arestat, drama se schimbă. La Postul de Poliție nu există o aripă de stânga, care să te apere. În ultima lună, trei dintre oamenii noștri de partid, cadre superioare, au fost tratați cu sălbăticie. Nu i-au schilodit, dar nici să se culce cu nevestele lor n-o să le vină, așa, vreun an de zile.

– *Verdad?*

A început să râdă. Să fi fost oare pentru că, de șocat ce eram, mă adresasem în spaniolă?

– Exagerez, a zis.

– Da sau nu?

A ridicat din umeri:

– Mi-e frică de tortură.

Ne-am înțeles în felul următor: dacă-i parvenea vreun semn că va fi arestat, să mă sune. În caz că nu putea vorbi personal, mesajul lui va conține cuvântul AVERSĂ.

Când mai aveam două săptămâni până la plecare, un bărbat a telefonat la birou către sfârșitul după-amiezei, cerând să vorbească cu AVERSA. N-a vrut să-și spună numele, dar a afirmat că pe *señor* Fuertes îl arestaseră cu nici un ceas în urmă și că acum era reținut la sediul Poliției Centrale. Numai un polițist care fusese de față putea fi în posesia unor asemenea informații. Ceea ce echivala cu a spune că Fuertes îl mituise pe om să-mi dea telefon și astfel se demascase.

Eram furios. Și eram mai agent decât îmi închipuisem. Nu-mi făceam atât griji pentru Chevi, cât mă simțeam insultat de panica lui. Nu cumva scheuna pentru o nimica toată?

– Vedea-l-aș în fundul iadului, am urlat eu în timp ce puneam telefonul în furcă.

Nu puteai să nu admiți însă că situația lui Chevi era serioasă. Am avut un moment, ba mai multe, de anxietate, dar am decis să-mi asum riscul calculat și să-i cer lui Hunt să mă însoțească. Doar n-avea să lâncezească și să aștepte până-i dădeau drumul lui Chevi.

Așa cum prevăzusem, Hunt a fost indispus:

– Cel mai afurisit fiasco. Acoperirea celui mai bun agent al nostru s-a făcut țăndări și-a umplut întregul Montevideo. Nu ne mai poate fi de nici un folos.

– Știu, dar faptul e consumat.

– Mă deranjează personal. Archie Norcross sosește luni să preia. În loc să-i predau o stație care merge ca ceasul, voi fi nevoit să plâng alături de el ouăle sparte.

– Regret.

– Ar fi trebuit să-l alertăm pe Peones, să ni-l protejeze pe AV/OCATUL.

– Howard, nu puteam. Am fi pus în pericol acoperirea lui Chevi.

– Ei bine, am să-l sun pe Pedro. Un telefon va fi suficient.

– Oare? Am avut un alt moment greu. Peones era totuși plecat din țară. La Buenos Aires se ținea un congres al polițiștilor.

Howard s-a uitat la ceas:

– Iau cina la club, unde sunt așteptat. Ne vom îngriji mâine dimineață.

– Nici vorbă să așteptăm până mâine dimineață. Ajunge o noapte, ca trupul unui om să fie de-a binelea stâlcit.

– Crezi că se schimbă ceva dacă merg cu tine la închisoare?

– Howard, în mine vor vedea doar un funcționar inferior din Departamentul de Stat. Dar pe tine te cunosc. Și-o să meargă. Poți pleca imediat după ce-au primit mesajul.

A ridicat mâinile în semn că se predă:

– O sun pe Dorothy. Fir-ar să fie. Îmi ia cel mult o oră. Nu-i decât una din festivitățile de bun-rămas. Și-a strivit țigara, făcând-o fărâme. Mare nătărău, Chevi Fuertes ăla. Să ne bage în una ca asta. A oftat. Ei bine, putem da măcar un exemplu de grija pe care-o purtăm agenților noștri.

Sediul Poliției să găsea în clădirea Tribunalului Municipal, un edificiu cu opt niveluri, înălțat cam pe la începutul secolului nostru, în scopul unor tentative comerciale eșuate de înnoire și extindere. Acum, în foaier se târau umbrele acelui proiect îndrăzneț, nereușit. Legea și Poliția îi luaseră locul.

Nici n-am ajuns până la închisoare. Cei de la etajele inferioare aveau liber și am sugerat să-l căutăm pe adjunctul lui Peones. Biroul lui, așa cum aveam să descoperim, se afla la etajul șase iar liftul nu funcționa.

Scările erau mari și numărai câte două rânduri de scări între etaje. Am avut tot timpul să contemplu lumina chioară. Câte deziluzii teribile se vor fi adunat în liniștea lor boltită, ce mirosuri reci și jilave vor fi zăbovit pe scările tribunalului. Peste tot unde nu reușiseră să ajungă în scuipători, chiștocurile de țigări zăceau ca niște gândaci scofâlciți pe un câmp de linoleum.

Eram atât de atenți să ne controlăm respirația, încât am trecut de etajul șase și am urcat la șapte, unde am pornit de-a lungul coridorului principal înainte de a ne da seama că ceva nu era în regulă. Întregul palier era gol. Ușile deschise ale birourilor duceau în încăperi din care mobila lipsea. Lumina înserării intra prin ferestrele înalte de zece picioare, cu geamurile acoperite de funingine, nespălate. De parcă un „nod" al vieții noastre pur și simplu lipsea. Am avut timp să mă întreb dacă nu cumva moartea însăși arăta așa: o sală goală și murdară, în care nu te întâmpina nimeni.

– Poți crede una ca asta? a întrebat Hunt. Am urcat prea sus. Chiar în același moment, înăbușite de oțel, grinzi de lemn și tencuială, au ajuns până la noi niște țipete de la etajul de deasupra. Erau mult diminuate ca volum, și totuși răzbeau ca scâncetul chelălăit al unui câine călcat de o mașină. Sentimentul ireparabilului reverbera la orizont. Nici Hunt și nici eu n-am fost în stare să scoatem o vorbă. Ne simțeam ca atunci când te afli în casa unui străin și din baie îți ajung la urechi, trecând prin ușa închisă, incredibile chiorăieli de mațe chinuite.

– Aș zice, mi-a suflat în șoaptă Howard, că aici o țin tot așa, nu crezi?

Apoi, odată ajunși la etajul șase, l-am găsit pe adjunctul lui Peones și ne-am prezentat; numele lui Hunt l-a făcut să sară în picioare și să salute. Tre-

burile au mers repede. Din fericire, sosisem la ţanc, ne-a asigurat Adjunctul; cercetările nu începuseră încă. *Señor* Eusebio Fuertes va fi eliberat şi dat în grija noastră.

– Nu, i-l predai lui, a glăsuit Howard arătând spre mine. Eu am întârziat de la o obligaţie.

De fapt, am avut de aşteptat mai bine de-un ceas până i-au dat drumul, iar când l-am întâlnit pe Chevi, acesta n-a rostit un cuvânt şi n-am spart tăcerea decât în stradă. Apoi s-a pus pe vorbit, patru ore în şir, şi am fost obligat să-i promit luna de pe cer. În ce priveşte situaţia lui, o cârmise binişor: era în pericol şi atacat din două părţi – se afla în bătaia lui Peones, pe de-o parte, şi la cheremul PCU, pe de alta. Vor vrea să se răzbune.

– Sunt un om sfârşit, a zis.

– Cei din PCU n-or să te omoare, nu-i aşa? Mărturisesc că tocmai începeam în gând un raport despre „Politica exterminativă a PCU".

– Ei, mai degrabă mă vor exclude din partid, a zis el. După care vor veni cei din Tupamaros. Extremiştii din partid vor lua legătura cu alde Tupamaros. Ceea ce ar însemna eliminarea. Există o singură soluţie. Trebuie să mă scoateţi din Uruguay.

I-am vorbit de Rio de Janeiro şi Buenos Aires. Ambele erau prea riscante, a conchis Chevi. I-am oferit restul Americii de Sud, America Centrală, Mexic. A scuturat din cap.

– Atunci, unde? l-am întrebat.

– Miami. Îşi părăsea nevasta şi familia. Prea erau comunişti. Va pleca la Miami de unul singur. Îi puteam găsi de lucru într-un loc decent. O bancă, de exemplu. Un tip care vorbea spaniola, dar nu era cubanez, putea fi de mai mare folos în relaţiile cu cubanezii, cărora li se dusese buhul că nu poţi pune nici o bază pe ei când e vorba de bani.

– Nu voi reuşi niciodată să obţin ce-mi ceri.

– Ba vei reuşi. Alternativa e mult prea îngrozitoare, pentru a fi luată-n seamă. Ca să mă pot proteja, voi fi nevoit să apelez la ziarele din Montevideo. O asemenea publicitate ar fi mai de temut pentru mine decât pentru voi, dar în închisoare am învăţat un lucru – nu vreau să mor. Pentru a-mi garanta securitatea, aş fi gata să mă arunc cu capul înainte suportând oprobriul public.

În douăzeci şi patru de ore, îi obţineam acte de identitate false, paşaport şi o viză pentru America. Urma să lucreze într-o bancă din Miami. Una din proprietăţile noastre. N-aş fi pus rămăşag că va fi aşa, în seara aceea, nici în următoarele opt ore consecutive, cât am stat la maşina de cifrat-descifrat cu Secretariatul (ceea ce mi-a dat din plin motive de-a mi se face greaţă de ei), dar, cândva, Chevi şi cu mine urma să lucrăm din nou împreună, la Miami.

CUPRINS

Volumul I

Volumul II

COLECȚIA BABEL

Hugh Tremont Montague, nume de cod "Harlot": una dintre eminențele cenușii ale C.I.A., un "strigoi" mișcându-se la granița dintre realitate și legendă. Harry Hubbard, el însuși ofițer al Agenției, asamblează piesă cu piesă, ca pe un puzzle, uluitoarea poveste a lui Harlot, de fapt o pasionantă istorie a C.I.A., pe fundalul unor evenimente memorabile precum criza Berlinului, debarcarea în Cuba, alegerile din 1960 sau asasinarea președintelui John F. Kennedy. Romanul lui Norman Mailer (Premiul Pulitzer și Medalia Emerson Thoreau pentru literatură) este o magistrală evocare a demonilor care bântuie istoria Americii și a lumii.

Strategia mea nu se bazează pe cine-i mai iute de mână, ci pe războiul psihologic. Îi antrenam pe cei mai buni cercetași filipinezi să opereze noaptea. Comuniștii din Extremul Orient s-au lăudat dintotdeauna că americanii stăpânesc drumurile ziua, dar noaptea le aparține lor, comuniștilor. Ca să câștigăm războiul, am fost nevoiți să ne însușim puterile întunericului, să ne folosim de demonii din partea locului. Antropologia e la fel de prețioasă ca puterea de foc...

ISBN 973-569-056-x
ISBN 973-569-057-8

VOL. I + II
PREȚ 10000 LEI